DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

İmam Suyûtî

Tercüme

Prof. Dr. Seyit AVCI

el-CÂMİU'S SAĞÎR

CİLT 3 ; 7001 - 1031

SERHAT kitabevi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi – https://rantey.org

İmam Suyûtî

ترجمة الجامع الصغير

EL-CÂMİU'S-SAĞÎR TERCÜMESİ

- ÜÇÜNCÜ CİLT -

HAZIRLAYAN
Prof. Dr. Seyit AVCI
Şırnak Ü. İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

SERHAT kitabevi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

© Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Serhat Kitabevi'ne aittir. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

Tashih : Seyit AVCI
Editör : Serhat VURUCU
Kapak : Mustafa ERİKÇİ
İç Tasarım : Extra Tanıtım Basım ve Ajans Hizmetleri
www.extratanitim.com 0 (332) 350 72 37
Baskı : Ağustos 2014 / / Dizgi Ofset Tel: 3420005
Yeni Matbaacılar Sit. Dizgi Cad. No:6 Karatay/KONYA
ISBN : 978-975-6213-47-6

SERHAT KİTABEVİ
Türbe Cad. No:71 Karatay - KONYA
Tel-Fax: 0 (332) 3509213 Gsm: 0 (536) 382 44 22
Sertifika No: 14782

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hz. Peygamber

٧٠٠١–كان يُحِبُّ الزُّبْدَ وَالتَّمْرَ.ح

7001. Hurmayı tereyağıyla yemeyi severdi.[7001]

٧٠٠٢–كان يُحِبُّ الْقِثَّاء.ح

7002. Acuru severdi.[7002]

٧٠٠٣–كان يُحِبُّ هَذِهِ السُّورَةَ سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الأَعْلَى.ض

7003. Ala suresini okumayı severdi.[7003]

٧٠٠٤–كانَ يَحْتَجِمُ.

7004. Kan aldırırdı.[7004]

٧٠٠٥–كان يَحْتَجِمُ عَلَى هَامَتِهِ وَبَيْنَ كَتِفَيْهِ وَيَقُولُ مَنْ أَهْرَاقَ مِنَ هذِهِ الدِّمَاءِ فَلاَ يَضُرُّهُ أَنْ لاَ يَتَدَاوَى بِشَيْءٍ لِشَيْءٍ.ح

7005. Başının üstüyle omuzları arasından kan aldırır ve; *"Buralardan kan aldıranın bir hastalık durumunda başka bir ilaçla tedavi olmasının kendisine zararı olmaz"* derdi.[7005]

٧٠٠٦–كانَ يَحْتَجِمُ فِي رَأْسِهِ وَيُسَمِّيهَا أُمَّ مُغِيثٍ.ض

7006. Başından kan aldırır ve bu işe Ümmü Muğis derdi.[7006]

7001 Heysemî, V, 165; Müttekî, nr. 18207.
7002 Heysemî, VIII, 13; Müttekî, nr. 18206.
7003 Ahmed, I, 86; Heysemî, VII, 136; Müttekî, nr. 4084.
7004 Hatîb, VIII, 83; Heysemî, V, 93; Müttekî, nr. 18354.
7005 Ebû Dâvûd, Tıb 4; Heysemî, V, 94; Müttekî, nr. 18357.
7006 Hatîb, XIII, 18354; Müttekî, nr. 18354.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٠٧–كان يَحْتَجِمُ فِي الأَخْدَعَيْنِ وَالْكاهِلِ وَكان يَحْتَجِمُ لِسَبْعَ عَشْرَةَ وَتِسْعَ عَشْرَةَ وَإِحْدَى وَعِشْرِينَ.صح

7007. Boynunun iki tarafındaki damarlarla omuzları arasındaki damarlardan kan aldırır, bu işi de ayın onyedi, ondokuz ve yirmibirinci günlerinde yapardı.[7007]

٧٠٠٨–كانَ يُحَدِّثُ حَدِيثاً لَوْ عَدَّهُ الْعَادُّ لأَحْصَاهُ.صح

7008. Tane tane konuşur, saymak isteyen biri onun konuştuğu kelimeleri sayabilirdi. [7008]

٧٠٠٩–كان يُحْفِي شَارِبَهُ.ح

7009. Bıyıklarını kısaltırdı.[7009]

٧٠١٠–كَان يَحْلِفُ لاَ وَمُقَلِّبِ الْقُلُوبِ.صح

7010. *"Ey kalpleri evirip çeviren!"* diye yemin ederdi.[7010]

٧٠١١–كَان يَحمِلُ مَاءَ زَمْزَمَ.صح

7011. Zemzem suyunu taşırdı.[7011]

٧٠١٢–كَان يَخْرُجُ إِلَى الْعِيدِ مَاشِياً وَيَرْجِعَ مَاشِياً.ح

7012. Bayram namazına yürüyerek gider, yürüyerek geri dönerdi. [7012]

٧٠١٣–كَان يَخْرُجُ إِلَى الْعِيدَيْنِ مَاشِياً وَيُصَلِّي بِغَيْرِ أَذَانٍ وَلاَ إِقَامَةٍ ثُمَّ يَرْجِعُ مَاشِياً فِي طَرِيقٍ آخَر.ح

7013. Bayram namazlarına yürüyerek gider, ezansız ve ikametsiz olarak namaz kılar, sonra bir başka yoldan yürüyerek geri dönerdi.[7013]

[7007] Beğavî, XII, 149; Münzirî, IV, 314; Müttekî, nr. 18355.
[7008] Müslim, Zühd 71; Beğavî, XIII, 255; Müttekî, nr. 18438.
[7009] Heysemî, V, 166; Müttekî, nr. 18321.
[7010] Zebîdî, VII, 301.
[7011] Müttekî, nr. 18390.
[7012] Müttekî, nr. 18100.
[7013] Taberânî, I, 297; Heysemî, II, 203.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠١٤–كان يَخْرُجُ فِي الْعِيدَيْنِ رَافِعاً صَوْتَهُ بِالتَّهْلِيلِ وَالتَّكْبِيرِ.ض

7014. Bayram namazlarına çıkarken yüksek sesle tehlil ve tekbir getirdi.[7014]

٧٠١٥–كان يَخْطُبُ قائِماً وَيجْلِسُ بَيْنَ الخُطْبَتَيْنِ وَيَقْرَأُ آيَاتٍ وَيُذَكِّرُ النَّاسَ.صح

7015. Ayakta hutbe okur, iki hutbe arasında oturur, hutbede ayetler okur, cemaata nasihatta bulunurdu.[7015]

٧٠١٦–كانَ يَخْطُبُ بِقَافْ كُلَّ جُمْعَةٍ.

7016. Her cuma Kaf suresi ile hutbe okurdu.[7016]

٧٠١٧–كان يَخْطُبُ النِّسَاءَ وَيَقُولُ لَكِ كَذَا وَكَذَا وَجَفْنَةُ سَعْدٍ تَدُورُ مَعِي إِلَيْكِ كُلَّمَا دُرْتُ.ح

7017. Bir kadınla evlenmek istediği zaman ona; *"Sana şunu şunu verecek, Sad'ın çanağını da senin için yemekle dolduracağım!"* derdi. [7017]

٧٠١٨–كانَ يَخِيطُ ثَوْبَهُ وَيَخْصِفُ نَعْلَهُ وَيَعْمَلُ مَا يَعْمَلُ الرِّجَالُ فِي بُيُوتِهِمْ.ح

7018. Elbisesini diker, ayakkabısını tamir eder, erkeklerin evlerinde yaptıkları işleri yapardı.[7018]

٧٠١٩–كان يَدْخُلُ الحَمَّامَ وَيَتَنَوَّرُ.ض

7019. Hamama girer, orada hamam otuyla temizlenirdi.[7019]

٧٠٢٠–كان يُدْرِكُهُ الْفَجْرُ وَهُوَ جُنُبٌ مِنْ أَهْلِهِ ثُمَّ يَغْتَسِلُ وَيَصُومُ.صح

7020. Ailesiyle ilişkiden sonra fecre kadar cünüp durur, sonra gusledip oruç tutardı. [7020]

7014 Ahmed, II, 109.
7015 Buhârî, Cuma 10; Ahmed, V, 92,93; Beyhakî, III, 197.
7016 Müttekî, nr. 17972.
7017 Müttekî, nr. 18331.
7018 İbn Sad, I, 9; Ahmed, VI, 121; Zebîdî, VII, 142.
7019 Beyhakî, I, 152; Irâkî, III, 383; Müttekî, nr. 18317.
7020 Müslim, Sıyâm 76; Ahmed, VI, 308; Beyhakî, IV, 214.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٢١–كان يُدْعى إِلى خُبْزِ الشَّعِيرِ وَالإِهَالَةِ السَّنِخَةِ.ح

7021.Arpa ekmeği, et yağı ve ekşimiş yemeklere davet edildiği olurdu.[7021]

٧٠٢٢–كان يُدْعُو عِنْدَ الْكَرْبِ لاَ إله إِلا الله الْعَظِيمُ الحَلِيمُ لاَ إله إِلا الله رَبُّ الْعَرشِ الْعَظِيمِ لاَ إله إِلا الله رَبُّ السَّموَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ.صح

7022. Sıkıntılı zamanlarda, *"Kendisinden başka ilah olmayan Allah yüce ve merhamet sahibidir; o büyük Arş'ın rabbi olduğu gibi, yedi kat gökle yerin ve kerim olan Arş'ın da sahibidir"* diye dua ederdi.[7022]

٧٠٢٣–كان يَدُورُ عَلَى نِسَائِهِ في السَّاعَةِ الْوَاحِدَةِ مِنَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ.صح

7023. Gece ve gündüz eşlerini bir saatte dolaşırdı.[7023]

٧٠٢٤–كان يُدِيرُ الْعِمَامَةَ عَلَى رَأْسِهِ وَيَغْرِزُهَا مِنْ وَرَائِهِ وَيُرْسِلُ لَهَا ذُؤَابَةً بَيْنَ كَتِفَيْهِ.ض

7024. Başına sarık sardığı zaman onu bağlayıp bir ucunu omuzlarının arasına sarkıtırdı.[7024]

٧٠٢٥–كان يَذْبَحُ أُضْحِيَتَهُ بِيَدِهِ.صح

7025. Kurbanını kendi eliyle keserdi.[7025]

٧٠٢٦–كان يَذْكُرُ الله تَعَالى عَلَى كُلِّ أَحْيَانِهِ.صح

7026. Her halinde Allah'ı zikrederdi.[7026]

[7021] Müttekî, nr. 18208; Zebîdî, VII, 101.
[7022] Müttekî, nr. 18005; Zebîdî, V, 107.
[7023] İbn Sad, II, 2; Ahmed, III, 291; Beğavî, II, 37; Müttekî, nr. 18344.
[7024] Müttekî, nr. 18270.
[7025] Müttekî, nr. 18115.
[7026] Müslim, Hayz 117; Ahmed, VI, 70; Beyhakî, I, 90; Müttekî, nr. 17980.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٢٧–كان يَرَى بِاللَّيْلِ فِي الظُّلْمَةِ كَمَا يَرَى بِالنَّهَارِ فِي الضَّوْءِ.ح

7027. Gündüz aydınlığında gördüğü gibi, gece karanlığında da görürdü. [7027]

٧٠٢٨–كان يَرَى لِلْعَبَّاسِ مَا يَرَى الْوَلَدُ لِوَالِدِهِ يُعَظِّمُهُ وَيُفَخِّمُهُ وَيَبِرُّ قَسَمَهُ.صح

7028. Amcası Abbas'ı babası gibi görerek ona saygı ve hürmette kusur etmez, yemininde onu boşa çıkarmazdı.[7028]

٧٠٢٩–كان يُرْخِي الإِزَارَ مِنْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَيَرْفَعُهُ مِنْ وَرَائِهِ.ض

7029. İzarını önünden aşağıya doğru salar, arkasından da yukarıya doğru kaldırırdı.[7029]

٧٠٣٠–كانَ يُرْدِفُ خَلْفَهُ وَيَضَعُ طَعَامَهُ عَلَى الأَرْضِ وَيُجِيبُ دَعْوَةَ الْمَمْلُوكِ وَيَرْكَبُ الْحِمَارَ.صح

7030. Bineğinin arkasına başkalarını alır, hayvanının yemini yere koyup yedirir, kölelerin davetlerine icabet eder, binek olarak da merkebe binerdi.[7030]

٧٠٣١–كان يَرْكَبُ الْحِمَارَ عُرْياً لَيْسَ عَلَيْهِ شَيْءٌ.ض

7031. Merkebe üzerinde bir şey olmadan da binerdi.[7031]

٧٠٣٢–كان يَرْكَبُ الْحِمَارَ وَيخْصِفُ النَّعْلَ وَيَرْفَعُ الْقَمِيصَ وَيَلْبَسُ الصُّوفَ وَيَقُولُ مَن رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي.ض

7032. Merkebe biner, ayakkabılarını diker, gömleğini yamar, yün giysiler giyer ve; *"Benim sünnetimden yüz çevirenler benden değildir"* derdi.[7032]

[7027] İbni Adî, IV, 1534; Hatîb, IV, 272; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 168.
[7028] Müttekî, nr. 37297.
[7029] Müttekî, nr. 18277; Zebîdî, VII, 126.
[7030] Hâkim, IV, 119; Müttekî, nr. 17145; Zebîdî, V, 241.
[7031] Hâkim, I, 61; Müttekî, nr. 18144; Zebîdî, V, 54.
[7032] Müttekî, nr. 18146; Zebîdî, VII, 142.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٣٣–كَانَ يَرْكَعُ قَبْلَ الجُمُعَةِ أَرْبَعاً وَبَعْدَهَا أَرْبَعاً لاَ يَفْصِلُ فِي شَيْءٍ مِنْهُنَّ.ض

7033. Cumadan önce dört rekat, sonrasında dört rekat namaz kılar aralarını başka bir şeyle ayırmazdı.[7033]

٧٠٣٤–كان يَزُورُ الأَنْصَارَ وَيُسَلِّمُ عَلَى صِبْيَانِهِمْ وَيَمْسَحُ رُؤُوسَهُمْ.ح

7034. Ensarı ziyaret eder, çocuklarına selam verip başlarını okşardı.[7034]

٧٠٣٥–كَانَ يَسْتَاكُ بِفَضْلِ وَضُوئِهِ.ض

7035. Abdest suyunun artanıyla dişlerini misvaklardı.[7035]

٧٠٣٦–كَانَ يَسْتَاكُ عَرْضاً وَيَشْرَبُ مَصّاً وَيَتَنَفَّسُ ثَلاَثاً وَيَقُولُ هُوَ أَهْنَأُ وَأَمْرَأُ وَأَبْرَ.ض

7036. Misvakı enine doğru kullanır, suyu bir solukta değil yavaş yavaş üç solukta içer ve; *"Bu şekilde içmek daha iyi, daha faydalı ve daha sağlıklıdır"* derdi.[7036]

٧٠٣٧–كَانَ يَسْتَحِبُّ إِذَا أَفْطَرَ أَنْ يُفْطِرَ عَلَى لَبَنٍ.ح

7037. İftar edeceğinde sütle iftar etmeyi severdi.[7037]

٧٠٣٨–كان يَسْتَجْمِرُ بِأَلُوَّةٍ غَيْرِ مُطَرَّاةٍ وَبِكافُورٍ يَطْرَحُهُ مَعَ الأَلُوَّةِ.

7038. Koku olarak katıksız öd ağacını ve içine karıştırdığı kafuru kullanırdı.[7038]

٧٠٣٩–كَانَ يَسْتَحِبُّ الجَوَامِعَ مِنَ الدُّعَاءِ وَيَدَعُ مَا سِوَى ذلِكَ.صح

7039. Özlü kelimelerle dua etmeyi sever, böyle olmayan kelimelerle dua etmezdi.[7039]

7033 Heysemî, II, 195; Müttekî, 17966.
7034 Beyhakî, VII, 278; Hatîb, VIII, 398; Müttekî, nr. 18488.
7035 Dârekutnî, I, 40; Hatîb, XI, 16; Müttekî, 17860.
7036 İbni Abdilber, Temhîd, I, 394; Heysemî, II, 100; Aclûnî, I, 134.
7037 Müttekî, nr. 18076.
7038 Müslim, Edeb 21; Beyhakî, III, 244; Müttekî, nr. 12894.
7039 Müttekî, nr. 18021.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٤٠–كَان يَسْتَحِبُّ أَنْ يُسَافِرَ يَوْمَ الخَمِيسِ.ح

7040. Perşembe günü yolculuğa çıkmayı severdi.[7040]

٧٠٤١–كَان يَسْتَحِبُّ أَنْ يَكونَ لَهُ فَرْوَةٌ مَدْبُوغَةٌ يُصَلِّي عَلَيْهَا.ض

7041. Namaz kılmak için tabaklanmış postunun olması hoşuna giderdi.[7041]

٧٠٤٢–كَان يَسْتَحِبُّ الصَّلاَةَ فِي الْحِيطَانِ.ض

7042. Bahçelerde namaz kılmayı severdi.[7042]

٧٠٤٣–كَان يُسْتَعْذَبُ لَهُ المَاءُ مِنْ بُيُوتِ السُّقْيَا.ض

7043. Sukya denilen kuyudan su içmesi için kendisine tatlı su getirilirdi.[7043]

٧٠٤٤–كَان يَسْتَعِطُ بِالسَّمْسِمِ وَيَغسِلُ رَأْسَهُ بِالسِّدْرِ.

7044. Susam yağı kullanır, başını sidirle yıkardı.[7044]

٧٠٤٥–كَان يَسْتَغْفِرُ لِلصَّفِّ المُقَدَّمِ ثَلاَثاً وَلِلثَّانِي مَرَّةً.صح

7045. İlk saf için üç, ikinci saf için bir defa istiğfarda bulunurdu.[7045]

٧٠٤٦–كان يَسْتَفْتِحُ دُعَاءَهُ بِسُبْحَانَ رَبِّي الْعَلِيِّ الأَعْلَى الْوَهَّابِ.صح

7046. Duaya, *"Sübhane rabbiye'l-aliyyi'l-ale'l-vehhab!"* kelimeleriyle başlardı.[7046]

٧٠٤٧–كان يَسْتَفْتِحُ وَيَسْتَنصِر بِصَعَالِيكِ المُسْلِمِينَ.ح

[7040] Heysemî, III, 211; Müttekî, nr. 18164.
[7041] Suyûtî, Sağîr, nr. 7041.
[7042] Müttekî, nr. 17936.
[7043] Irâkî, I, 262; Müttekî, nr. 18232.
[7044] İbni Sad, I, 2, 146.
[7045] Ahmed, IV, 126; Taberânî, XVIII, 256; Münzirî, I, 316; Müttekî, nr. 17937.
[7046] Müttekî, nr. 18022.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7047. Fakir müslümanların dualarıyla Allah'dan zafer ve yardım isterdi.[7047]

٧٠٤٨–كان يَسْتَمْطِرُ فِي أَوَّلِ مَطَرَهِ يَنْزِعُ ثِيَابَهُ كُلَّهَا إِلا الإِزارَ.ض

7048. Yılın ilk yağmuru yağdığı zaman izarı dışında giysilerini çıkarıp yağmur altında dururdu.[7048]

٧٠٤٩–كان يَسْجُدُ عَلَى مِسْحٍ.ض

7049. Çul üzerine secde ettiği zamanlar olurdu.[7049]

٧٠٥٠–كَان يُسْلِتُ المَنِيَّ مِنْ ثَوْبِهِ بِعِرْقِ الإِذْخِرِ ثُمَّ يُصَلِّي فِيهِ وَيَحُتُّهُ مِنْ ثَوْبِهِ يَابِساً ثُمَّ يُصَلِّي فِيهِ.صح

7050. Elbisesine bulaşan meniyi izhir otuyla siler, meni kuru ise ovalayarak temizledikten sonra namazını kılardı.[7050]

٧٠٥١–كَان يُسَمِّي الأُنْثَى مِنَ الخَيْلِ فَرَساً.صح

7051. Atların dişi olanlarını feres diye isimlendirirdi.[7051]

٧٠٥٢–كَان يُسَمِّي التَّمْرَ وَاللَّبَنَ الأَطْيَبَانِ.ح

7052. Hurmayla sütün en güzel gıdalardan olduğunu söylerdi.[7052]

٧٠٥٣–كَان يَشْتَدُّ عَلَيْهِ أَنْ يُوجَدَ مِنْهُ الرِّيحُ.ح

7053. Üzerinde yemek kokusu olmasından hoşlanmazdı.[7053]

٧٠٥٤–كان يَشُدُّ صُلْبَهُ بِالحَجَرِ مِنَ الْغَرْثِ.ض

7054. Açlıktan karnına taş bağladığı zamanlar olurdu.[7054]

[7047] Müttekî, nr. 17107, 18023.
[7048] Ebû Nuaym, VIII, 377; Müttekî, nr. 18027.
[7049] Müttekî, nr. 17938.
[7050] Ahmed, VI, 243; Beyhakî, II, 418; Hatîb, VII, 454; Müttekî, nr. 17862.
[7051] Hâkim, II, 144; Beyhakî, VI, 330; Müttekî, nr. 18147.
[7052] Hâkim, IV, 106; Müttekî, nr. 18209.
[7053] Ahmed, VI, 59; Müttekî, nr. 18302.
[7054] İbni Sad, I, 2, 114; Müttekî, nr. 18415.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٥٥–كَانَ يَشْرَبُ ثَلاَثَةَ أَنفَاسٍ يُسَمِّي اللهَ فِي أَوَّلِهِ وَيَحْمَدُ اللهَ فِي آخِرِهِ.ض

7055. Suyu üç nefeste içer, başında besmele çeker, sonunda da hamd ederdi.[7055]

٧٠٥٦–كَانَ يُشِيرُ فِي الصَّلاَةِ.صح

7056. Namazda gerekirse işarette bulunduğu olurdu.[7056]

٧٠٥٧–كَانَ يُصَافِحُ النِّسَاءَ مِنْ تَحْتِ الثَّوْبِ.ض

7057. Elbisesinin altından kadınlarla tokalaştığı olurdu.[7057]

٧٠٥٨–كَانَ يُصْغِي لِلْهِرَّةِ الإِنَاءَ فَتَشْرَبُ ثُمَّ يَتَوَضَّأُ بِفَضْلِهَا.ض

7058. Kabı eğerek kediye su içirir, geriye kalan suyla da abdest alırdı.[7058]

٧٠٥٩–كان يصلي في نعليه.صح

7059. Ayakkabılarıyla namaz kılardı.[7059]

٧٠٦٠–كَانَ يُصَلِّي الضُّحَى ستَّ رَكَعَاتٍ.صح

7060. Kuşluk namazını altı rekat kılardı.[7060]

٧٠٦١–كَانَ يُصَلِّي الضُّحَى أَرْبَعاً وَيَزِيدُ مَا شَاءَ اللهُ.صح

7061. Kuşluk namazını dört rekat kılmakla birlikte fazla kıldığı da olurdu.[7061]

٧٠٦٢–كان يُصَلِّي عَلَى الخمْرَةِ.صح

7062. Seccade üzerinde namaz kılardı.[7062]

[7055] Müttekî, nr. 18232; Zebîdî, VII, 124.
[7056] Ahmed, III, 138; Beyhakî, II, 262; Hatîb, VI, 293.
[7057] Heysemî, VI, 39; Müttekî, nr. 18501.
[7058] Müttekî, nr. 17848.
[7059] Ahmed, IV, 9; Heysemî, II, 75; Müttekî, nr. 17940.
[7060] Müttekî, nr. 17996; Zebîdî, III, 369
[7061] Müslim, Müsâfirîn 78; Ahmed, VI, 145; Beyhakî, III, 50; Müttekî, nr. 17995.
[7062] Ebû Dâvûd, Salât 91; Ahmed, I, 269; Beyhakî, II, 421; Heysemî, II, 56.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٦٣–كَانَ يُصَلِّي عَلَى رَاحِلَتِهِ حَيْثُمَا تَوَجَّهَتْ بِهِ فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يُصَلِّيَ الْمَكْتُوبَةَ نَزَلَ فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ.صح

7063. Binek üzerinde nafile namazlarını bineğin gittiği yöne doğru kılar, farzları ise bineğinden inip öyle kılardı.[7063]

٧٠٦٤–كان يُصَلِّي قَبْلَ الظُّهْرِ رَكْعَتَيْنِ وَبَعْدَهَا رَكْعَتَيْنِ وَبَعْدَ الْمَغْرِبِ رَكْعَتَيْنِ فِي بَيْتِهِ وَبَعْدَ الْعِشَاءِ رَكْعَتَيْنِ وَكَانَ لاَ يُصَلِّي بَعْدَ الْجُمُعَةِ حَتَّى يَنْصَرِفَ فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ فِي بَيْتِهِ.صح

7064. Öğlenin farzından önce iki, farzından sonra iki, akşamın farzından sonra evinde iki, yatsı namazının farzından sonra iki, cuma günü de farzdan sonra iki rekat namaz kılar, sonra evine giderdi.[7064]

٧٠٦٥–كان يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ ثَلاَثَ عَشْرَةَ رَكْعَةً مِنْهَا الْوِتْرُ وَرَكْعَتَا الْفَجْرِ.صح

7065. Geceleyin vitir ile sabah namazının sünneti de dahil olmak üzere onüç rekat namaz kılardı.[7065]

٧٠٦٦–كان يُصَلِّي قَبْلَ الْعَصْرِ رَكْعَتَيْنِ.صح

7066. İkindiden önce iki rekat namaz kılardı.[7066]

٧٠٦٧–كان يُصَلِّي بِاللَّيْلِ رَكْعَتَيْنِ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ يَنْصَرِفُ فَيَسْتَاكُ.صح

7067. Gece namazlarını ikişer ikişer kılar, namazı bitirince dişlerini misvaklardı.[7067]

٧٠٦٨–كان يُصَلِّي عَلَى الحَصِيرِ وَالْفَرْوَةِ الْمَدْبُوغَةِ.صح

7068. Hasırla tabaklanmış post üzerinde namaz kılardı.[7068]

[7063] İbni Ebî Şeybe, II, 494; Müslim, Müsâfirîn 32, 37.
[7064] Müttekî, nr. 22038.
[7065] Müslim, Müsâfirîn 123; Ahmed, I, 338; Müttekî, nr. 17989.
[7066] Heysemî, II, 123; Müttekî, nr. 21799.
[7067] Hâkim, I, 145; Münzirî, I, 166; Müttekî, nr. 17991.
[7068] Ebû Dâvûd, Salât 92; Hâkim, I, 259; Beyhakî, II, 420; Beğavî, II, 441.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٦٩–كان يُصَلِّي بَعْدَ الْعَصْرِ وَيَنْهَى عَنْهَا وَيُوَاصِلُ وَيَنْهَى عَن الْوِصَالِ.صح

7069. İkindiden sonra namaz kılar fakat başkasını ondan nehyeder, peşpeşe oruç tutar, başkalarına onu yasaklardı.[7069]

٧٠٧٠–كان يُصَلِّي عَلَى بِسَاطٍ.ح

7070. Yaygı üzerinde namaz kılardı.[7070]

٧٠٧١–كان يُصَلِّي قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعاً إِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ لاَ يَفْصِلُ بَيْنَهُنَّ بِتَسْلِيمٍ وَيَقُولُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ تُفْتَحُ إِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ.خ

7071. Güneşin tepe noktasını aşmasından sonra öğleden önce tek selamla dört rekat kılar ve; *"Güneşin zevalinden sonra gök kapıları açılır"* buyururdu.[7071]

٧٠٧٢–كان يُصَلِّي بَيْنَ المَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ.ح

7072. Akşamla yatsı arasında namaz kılardı.[7072]

٧٠٧٣–كان يُصَلِّي وَالحَسَنُ وَالحُسَيْنُ يَلْعَبَانِ وَيَقْعُدَانِ عَلَى ظَهْرِهِ.ض

7073. Hasan ile Hüseyin'i sırtına alır, o halde namaz kılardı.[7073]

٧٠٧٤–كان يُصلِّي عَلَى الرَّجُلِ يَرَاهُ يَخْدُمُ أَصْحَابَهُ.ض

7074. Ashabına hizmet eden kişilerin cenaze namazlarını kıldırırdı.[7074]

٧٠٧٥–كَان يَصُومُ عَاشُورَاءَ وَيَأْمُرُ بِهِ.

7075. Aşure günü oruç tutar, o gün oruç tutulmasını emrederdi.[7075]

[7069] Beyhakî, II, 458; Hatîb, X, 324; Müttekî, nr. 17944.
[7070] Müttekî, nr. 17946.
[7071] Ahmed, VI, 30; Heysemî, II, 221; Müttekî, nr. 17921.
[7072] Müttekî, nr. 17534.
[7073] Ebû Nuaym, VIII, 305; Müttekî, nr. 17947.
[7074] Müttekî, nr. 18024.
[7075] Heysemî, III, 184; Müttekî, nr. 18077.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٧٦–كان يَصُومُ الاثْنَيْنَ وَالخَمِيسَ.

7076. Pazartesi ile perşembe günleri oruç tutardı.[7076]

٧٠٧٧–كَان يَصُومُ مِنْ غُرَّةِ كُل شَهْرٍ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ وَقَلَّمَا كَان يُفْطِرُ يَوْمَ الجُمُعَةِ.

7077. Her ayın onüç, ondört ve onbeşinci günlerini oruçlu geçirir, cuma günlerinde de çoğu zaman oruç tutardı.[7077]

٧٠٧٨–كان يَصُومُ تِسْعَ ذِي الحِجَّةِ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ وَثَلاَثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ أَوَّلَ اثْنَيْنِ مِنَ الشَّهْرِ وَالخَمِيسَ وَالاثْنَيْنَ مِنَ الجُمُعَةِ الأُخْرَى.

7078. Zilhicceden dokuz gün, aşure günü ve her aydan üç gün oruç tutardı; bu üç gün ilk haftanın pazartesi günü ile ikinci haftanın perşembe ve pazartesi günleri olurdu. [7078]

٧٠٧٩–كَان يَصُومُ مِنَ الشَّهْرِ السَّبْتَ وَالأَحَدَ وَالاثْنَيْنَ وَمِنَ الشَّهْرِ الآخَرِ الثُّلاَثَاءَ وَالأَرْبِعَاءَ وَالخَمِيسَ.

7079. Bir ayın cumartesi, pazar ve pazartesi günlerinde oruç tutmuşsa, diğer ayın salı, çarşamba ve perşembe günlerinde oruç tutardı.[7079]

٧٠٨٠–كان يُضَحِّي بِكَبْشَيْنِ أَقْرَنَيْنِ أَمْلَحَيْنِ وَكان يُسمِّي وَيُكَبِّرُ.صح

7080. Kurban bayramında boynuzlu ve alacalı iki koç keser, keserken besmele çekip tekbir getirirdi.[7080]

٧٠٨١–كَان يُضَحِّي بِالشَّاةِ الْوَاحِدَةِ عَنْ جَمِيعِ أَهْلِهِ.صح

7081. Bütün ev halkı adına için kurban keserdi.[7081]

7076 Ebû Dâvûd, Sıyâm, 59; Ahmed, V, 205; Taberânî, X, 169; Heysemî, III, 197.
7077 Beğavî, VI, 358; Müttekî, nr. 18078.
7078 Ahmed, V, 271; Beyhakî, IV, 285.
7079 Müttekî, nr. 18080; Zebîdî, IV, 263.
7080 Ahmed, III, 99; Beğavî, IV, 334; Müttekî, nr. 18116.
7081 Ahmed, IV, 233; Hâkim, III, 356; Beyhakî, VI, 79; Müttekî, nr. 18117.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٨٢–كان يَضْرِبُ في الخَمْرِ بِالنِّعَالِ وَالجَرِيدِ.

7082. İçki içenleri terlik ve hurma dallarıyla döverek cezalandırırdı.[7082]

٧٠٨٣–كان يَضَعُ الْيُمْنَى عَلَى الْيُسْرَى فِي الصَّلاَةِ وَرُبَّمَا مَسَّ لِحْيَتَهُ وَهُوَ يُصَلِّي.ض

7083. Namazda sağ elini sol elinin üstüne koyar, eliyle sakallarına dokunduğu olurdu.[7083]

٧٠٨٤–كان يُضَمِّرُ الخَيْلَ.صح

7084. Atları koşu için hazırlardı.[7084]

٧٠٨٥–كانَ يَطُوفُ عَلَى جَمِيعِ نِسَائِهِ فِي لَيْلَةٍ بِغُسْلٍ وَاحِدٍ.صح

7085. Geceleyin bütün eşlerini bir gusülle dolaşırdı.[7085]

٧٠٨٦–كان يُعَبِّرُ عَلَى الأَسْمَاءِ.ح

7086. Rüyalarda geçen isimleri yorumlardı.[7086]

٧٠٨٧–كانَ يُعْجِبُهُ الرُّؤْيَا الحَسَنَةُ.ح

7087. Güzel rüyalar hoşuna giderdi.[7087]

٧٠٨٨–كان يُعْجِبُهُ الثُّفْلُ.ح

7088. Et çorbasını severdi.[7088]

٧٠٨٩–كان يُعْجِبُهُ إِذَا خَرَجَ لِحَاجَتِهِ أَنْ يَسْمَعَ يَا رَاشِدُ يَا نَجِيحُ.ح

7089. Bir iş için çıkarken birinin, *"Doğru yolu bulasın, başarılı olasın!"* demesi hoşuna giderdi.[7089]

[7082] Müslim, Hudûd 37; Beyhakî, VIII, 319; Müttekî, nr. 18459.
[7083] Buhârî, Kebîr, V, 425; Beyhakî, II, 462; Müttekî, nr. 17948.
[7084] Ahmed, II, 86; Beğavî, X, 391; Müttekî, nr. 18148.
[7085] Müslim, Hayz 28; Ahmed, III, 225; Ebû Avâne, I, 280; Müttekî, nr. 18345.
[7086] Heyseimî, VII, 183; Müttekî, nr. 18258, 18375.
[7087] Ahmed, III, 257; Müttekî, nr. 18259.
[7088] Ahmed, III, 220; Hâkim, IV, 115, 116.
[7089] Tahâvî, Müşkil, II, 344; Müttekî, nr. 18374.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٩٠–كَانَ يُعْجِبُهُ الْفَاغِيَةُ.صح

7090. Kına çiçeğini severdi.[7090]

٧٠٩١–كَانَ يُعْجِبُهُ الْقَرْعُ.ح

7091. Kabak yemeğini beğenirdi.[7091]

٧٠٩٢–كَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يُدْعَى الرَّجُلُ بِأَحَبِّ أَسْمَائِهِ إِلَيْهِ وَأَحَبِّ كُنَاهُ.ح

7092. Kişiye en güzel ismi ve en güzel künyesiyle hitab edilmesini isterdi.[7092]

٧٠٩٣–كَانَ يُعْجِبُهُ الْبِطِّيخُ بِالرُّطَبِ.صح

7093. Karpuzu taze hurmayla birlikte yemeyi severdi.[7093]

٧٠٩٤–كَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يُفْطِرَ عَلَى الرُّطَبِ مَا دَامَ الرُّطَبُ وَعَلَى التَّمْرِ إِذَا لَمْ يَكُنْ رُطَبٌ وَيَخْتِمُ بِهِنَّ وَيَجْعَلُهُنَّ وِتْراً ثَلَاثاً أَوْ خَمْساً أَوْ سَبْعاً.

7094. Yaş hurma olduğu sürece onunla iftar etmeyi sever, yaş hurma olmadığı zaman kuru hurma ile yetinirdi; onu da tek sayılarda üç, beş veya yedi olarak yerdi.[7094]

٧٠٩٥–كَانَ يُعْجِبُهُ التَّهَجُّدُ مِنَ اللَّيْلِ.ح

7095. Geceleyin teheccüde kalkmayı severdi.[7095]

٧٠٩٦–كَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يَدْعُوَ ثَلَاثاً وَأَنْ يَسْتَغْفِرَ ثَلَاثاً.ح

7096. Üç kere dua ve üç kere istiğfar etmekten hoşlanırdı.[7096]

[7090] Heysemî, V, 157; Müttekî, nr. 18295.
[7091] Ahmed, III, 160; Müttekî, nr. 18211; Zebîdî, VII, 120.
[7092] Heysemî, VIII, 56; Müttekî, nr. 22327.
[7093] Müttekî, nr. 18199.
[7094] Hatîb, III, 352; Müttekî, nr. 18081.
[7095] Müttekî, nr. 17992.
[7096] Ahmed, I, 494; Taberânî, X, 197; Müttekî, nr. 18050.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٠٩٧–كان يُعْجِبُهُ الذِّرَاعُ.ح

7097. Hayvanın ön kol etini severdi.[7097]

٧٠٩٨–كان يُعْجِبُهُ الذِّرَاعَانِ وَالْكَتِفُ.ح

7098. Hayvanın en çok omuzla ön kol etlerini yemekten hoşlanırdı.[7098]

٧٠٩٩–كان يُعْجِبُهُ الحُلْوُ الْبَارِدُ.ض

7099. Tatlı ve soğuk içecekleri severdi.[7099]

٧١٠٠–كان يُعْجِبُهُ الرِّيحُ الطَّيِّبَةُ.

7100. Güzel kokuları severdi.[7100]

٧١٠١–كان يُعْجِبُهُ الْفَأْلُ الحَسَنُ وَيَكْرَهُ الطِّيَرَةَ.صح

7101. Güzel yorumu sever, uğursuzluktan hoşlanmazdı.[7101]

٧١٠٢–كَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يَلْقَى الْعَدُوَّ عِنْدَ زَوَالِ الشَّمْسِ.ح

7102. Düşmanla güneşin tepe noktasını aşmasından sonra karşılaşmayı temenni ederdi.[7102]

٧١٠٣–كان يُعْجِبُهُ النَّظَرُ إِلَى الاتْرُجِّ وَكَانَ يُعْجِبُهُ النَّظَرُ إِلَى الحَمَامِ الأَحْمَرِ.ض

7103.Turunçgillere ve kırmızı elmaya bakmaktan hoşlanırdı.[7103]

٧١٠٤–كَانَ يُعْجِبُهُ النَّظَرُ إِلَى الخُضْرَةِ وَالمَاءِ الجَارِي.ض

7104. Yeşilliğe ve akan suya bakmayı severdi.[7104]

[7097] Ahmed, VI, 8; Heysemî, VIII, 311; Müttekî, nr. 18170; Zebîdî, VII, 120.
[7098] Müttekî, nr. 18171; Zebîdî, VII, 120.
[7099] Müttekî, nr. 18222.
[7100] Ahmed, VI, 144; Hâkim, IV, 188; Irâkî, II, 358; Müttekî, nr. 18296.
[7101] Ahmed, VI, 130; Tahâvî, Müşkil, II, 342; İbni Ebî Âsım, I, 113; Müttekî, nr. 18376.
[7102] Müttekî, nr. 18131.
[7103] İbnü'l-Cevzî, III, 9; Heysemî, IV, 67; Müttekî, nr. 18460.
[7104] Müttekî, nr. 18461; Zebîdî, IX, 555.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٠٥–كَانَ يُعْجِبُهُ الإِنَاءُ الْمُنْطَبِقُ.ض

7105. Kapağı olan kapları severdi.[7105]

٧١٠٦–كَانَ يُعْجِبُهُ الْعَرَاجِينُ أَنْ يُمْسِكَهَا بِيَدِهِ.صح

7106. Eline değnek alıp onunla dolaşmak hoşuna giderdi.[7106]

٧١٠٧–كَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يَتَوَضَّأَ مِنْ مِخْضَبٍ مِنْ صُفْرٍ.ض

7107. Pirinç kabından abdest almayı severdi.[7107]

٧١٠٨–كَانَ يَعُدُّ الآيَ فِي الصَّلاَةِ.ض

7108. Namazda okuduğu ayetleri sayardı.[7108]

٧١٠٩–كَانَ يُعرَفُ بِرِيحِ الطِّيبِ إِذَا أَقْبَلَ.ض

7109. Bir yere geldiği güzel kokusundan belli olurdu.[7109]

٧١١٠–كَانَ يَعْقِدُ التَّسْبِيحَ.صح

7110. Tesbih olarak parmaklarını kullanırdı.[7110]

٧١١١–كَانَ يُعَلِّمُهُمْ مِنَ الحُمَّى وَالأَوْجَاعِ كُلِّهَا أَنْ يَقُولُوا بِاسْمِ اللهِ الْكَبِيرِ أَعُوذُ بِاللهِ الْعَظِيمِ مِنْ شَرِّ كُلِّ عِرْقٍ نَعَّارٍ وَمِنْ شَرِّ حَرِّ النَّارِ.صح

7111. Ateşli ve ağrılı hastalıklar için ashabına, *"Büyük olan Allah'ın adıyla, sıkıntı veren her bir damarın ve ateşin hararetinden yüce olan Allah'a sığınırım"* duasını öğretirdi.[7111]

٧١١٢–كَانَ يَعْمَلُ عَمَلَ الْبَيْتِ وَأَكْثَرُ مَا يَعْمَلُ الْخِيَاطَةُ.ض

[7105] İbni Ebî Şeybe, VIII, 42; Müttekî, nr. 18220.
[7106] Ahmed, III, 24; Müttekî, nr. 18462.
[7107] İbni Sad, I, 2, 94; Müttekî, nr. 17849.
[7108] Müttekî, nr. 17911.
[7109] İbni Sad, I, 2, 113; İbni Ebî Şeybe, IX, 25; Müttekî, nr. 18298.
[7110] Müttekî, nr. 17912.
[7111] Müttekî, nr. 18370.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7112. Ev işleriyle uğraştığı olur, dikiş işlerini çoğu zaman kendisi yapardı.[7112]

٧١١٣–كَانَ يَعُودُ المَرِيضَ وَهُوَ مُعْتَكِفٌ. ح

7113. İtikafta iken hasta ziyareti yapardı.[7113]

٧١١٤–كَانَ يُعِيدُ الْكَلِمَةَ ثَلاَثاً لِتُعْقَلَ عَنْهُ. ح

7114. Kelimelerin akılda kalması için üçer defa tekrarlardı.[7114]

٧١١٥–كَانَ يَغْتَسِلُ بِالصَّاعِ وَيَتَوَضَّأُ بِالْمُدِّ

7115. İki üç litreye yakın suyla gusleder, bir litreye yakın suyla da abdest alırdı.[7115]

٧١١٦–كَانَ يَغْتَسِلُ هُوَ وَالمَرْأَةُ مِنْ نِسَائِهِ مِنْ إِنَاءٍ وَاحِدٍ

7116. Eşlerinden biriyle aynı kaptan yıkanırdı.[7116]

٧١١٧–كَانَ يَغْتَسِلُ يَوْمَ الجُمُعَةِ وَيَوْمَ الْفِطْرِ وَيَوْمَ النَّحْرِ وَيَوْمَ عَرَفَةَ. ض

7117. Cuma günü, ramazan ve kurban bayramı ile Arefe günü guslederdi.[7117]

٧١١٨–كَانَ يَغْسِلُ مَقْعَدَتَهُ ثَلاَثاً.

7118. Büyük abdest yerini üç defa yıkardı.[7118]

٧١١٩–كَانَ يُغَيِّرُ الاسْمَ الْقَبِيحَ. ح

7119. Kötü isimleri değiştirirdi.[7119]

[7112] İbni Sad, I, 2, 91; Müttekî, nr. 18520; Zebîdî, VIII, 383.
[7113] İbni Sad, I, 2, 95; Müttekî, nr. 18089; Zebîdî, VII, 142.
[7114] Hatîb, III, 416; Müttekî, nr. 18436; Zebîdî, V, 228.
[7115] Ahmed, III, 219; Beğavî, II, 54.
[7116] Ahmed, III, 130; Tahâvî, I, 25; Müttekî, nr. 27523.
[7117] Ahmd, IV, 78; Dûlâbî, Künâ, I, 85; Müttekî, nr. 17973.
[7118] Müttekî, nr. 17881.
[7119] Beğavî, XII, 342; Münzirî, III, 71; Müttekî, nr. 18508.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٢٠-كَانَ يُفْطِرُ عَلَى رُطَبَاتٍ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ رُطَبَاتٌ فَتَمَرَاتٌ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَمَرَاتٌ حَسَا حَسَوَاتٍ مِنْ مَاءٍ.ح

7120. Oruçlu iken namazdan önce birkaç taze hurmayla, yoksa kuru hurmayla, o da yoksa birkaç yudum suyla orucunu açardı.[7120]

٧١٢١-كَانَ يَفلي ثَوْبَهُ وَيَحْلُبُ شَاتَهُ وَيَخْدُمُ نَفْسَهُ.

7121. Elbisesini yamar, koyununu sağar ve kendi işlerini yapardı.[7121]

٧١٢٢-كَانَ يَقْبَلُ الْهَدِيَّةَ وَيُثِيبُ عَلَيْهَا.

7122. Hediyeyi kabul eder, ona karşılık verirdi. [7122]

٧١٢٣-كَانَ يُقْبِلُ بِوَجْهِهِ وَحَدِيثِهِ عَلَى شَرِّ الْقَوْمِ يَتَأَلَّفُهُ بِذلِكَ.صح

7123. Kalbini kazanmak için en kötü adama bile yüzüyle döner öyle konuşurdu.[7123]

٧١٢٤-كَانَ يُقَبِّلُ بَعْضَ أَزْوَاجِهِ ثُمَّ يُصَلِّي وَلاَ يَتَوَضَّأُ.ح

7124. Zevcelerinden bazıları öper, sonra abdest almadan namaz kılardı.[7124]

٧١٢٥-كَانَ يُقَبِّلُ وَهُوَ صَائِمٌ.

7125. Oruçlu iken eşlerini öptüğü olurdu.[7125]

٧١٢٦-كَانَ يُقَبِّلُ وَهُوَ مُحْرِمٌ.صح

7126. İhramlı iken eşlerini öperdi.[7126]

[7120] Ahmed, III, 146; Dârekutnî, III, 185; Müttekî, nr. 18082.
[7121] Suyûtî, Sağîr, nr. 7121.
[7122] Ahmed, VI, 90; Beyhakî, VI, 180; Beğavî, VI, 105.
[7123] Müttekî, nr. 18522.
[7124] Dârekutnî, I, 135; İbni Asâkir, I, 397.
[7125] Müslim, Sıyâm 65-66; Ahmed, VI, 42; Dârekutnî, I, 135; Müttekî, nr. 18083.
[7126] Hatîb, IV, 171; Müttekî, nr. 1818.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٢٧–كانَ يَقْسِمُ بَيْنَ نِسَائِهِ فَيَعْدِلُ وَيَقُولُ اللَّهُمَّ هذَا قَسْمِي فِيما أَمْلِكُ فَلاَ تَلُمْنِي فِيما تَمْلِكُ وَلاَ أَمْلِكُ.صح

7127. Eşleri arasında nöbet günlerini belirlerken adil davranır, *"Allahım benim gücümün yettiği taksimim budur, senin gücünün yettiği benim yetmeyen şeyde beni kınama!"* diye dua ederdi.[7127]

٧١٢٨–كانَ يَقْصُرُ في السَّفَرِ وَيُتِمُّ وَيُفْطِرُ وَيَصُومُ.ح

7128. Yolculukta namazını bazen kısa bazen tam kılar, orucunu da bazen tutar bazen tutmazdı.[7128]

٧١٢٩–كانَ يُقَطِّعُ قِرَاءَتَهُ آيَةً آيَةً الحَمْدُ للهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ثُمَّ يَقِفُ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ ثُمَّ يَقِفُ.

7129. Kuran okurken ayet ayet okur, *"el-Hamdülillahi rabbi'l alemin"* dediği zaman durur, sonra *"er-Rahmani'r-rahim"* derdi.[7129]

٧١٣٠–كانَ يُقَلَّسُ لَهُ يَوْمُ الْفِطْرِ.ض

7130. Ramazan bayramında kendisi için def çalınırdı.[7130]

٧١٣١–كانَ يُقَلِّمُ أَظْفَارَهُ وَيَقُصُّ شَارِبَهُ يَوْمَ الجُمُعَةِ قَبْلَ أَنْ يَرُوحَ إِلَى الصَّلاَةِ.ض

7131. Cuma günü namaza çıkmadan önce tırnaklarını kesip bıyıklarını kısaltırdı.[7131]

٧١٣٢–كانَ يَقُولُ لأَحَدِهِمْ عِنْدَ الْمُعَاتَبَةِ مَا لَهُ تَرِبَ جَبِينُهُ.صح

7132. Birini uyaracağında, *"Ne oluyor, alnı topraklanasıca!"* derdi.[7132]

٧١٣٣–كانَ يَقُومُ إِذَا سَمِعَ الصَّارِخَ.صح

[7127] Ebû Dâvûd, Nikah 39; Nesâî, İşre 2; Ahmed, VI, 144; Zebîdî, V, 368.
[7128] Dârekutnî, II, 189; Beyhakî, III, 141; Müttekî, nr. 17952.
[7129] Ahmed, VI, 302; Hâkim, II, 231; Müttekî, nr. 17913.
[7130] Ahmed, III, 422; Müttekî, nr. 18102.
[7131] Heysemî, II, 170; Müttekî, nr. 18322.
[7132] Müttekî, nr. 18407.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7133. Horoz sesini duyduğu zaman gece namazına kalkardı.[7133]

٧١٣٤–كانَ يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ حَتَّى تَتَفَطَّرَ قَدَمَاهُ.صح

7134. Geceleyin ayakları şişinceye kadar namaz kılardı.[7134]

٧١٣٥–كانَ يُكَبِّرُ بَيْنَ أَضْعَافِ الخُطْبَةِ يُكْثِرُ التَّكْبِيرَ في خُطْبَةِ الْعِيدَيْنِ.صح

7135. Bayram hutbeleri arasında tekbir getirir, çokça tekbir alırdı.[7135]

٧١٣٦–كانَ يُكَبِّرُ يَوْمَ عَرَفَةَ مِنْ صَلاَةِ الْغَدَاةِ إِلَى صَلاَةِ العَصْرِ آخِرَ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ.ح

7136. Arefe günü sabah namazından itibaren teşrik günlerinin son ikindi namazına kadar tekbir getirirdi.[7136]

٧١٣٧–كانَ يُكَبِّرُ يَوْمَ الْفِطْرِ مِنْ حِينِ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ حَتَّى يَأْتِيَ المُصَلَّى.ض

7137. Ramazan bayramına çıkarken namaz yerine varıncaya kadar tekbir getirirdi.[7137]

٧١٣٨–كانَ يَكْتَحِلُ بِالإِثْمِدِ وَهُوَ صَائِمٌ.ض

7138. Oruçlu iken ismidle sürme çektiği olurdu.[7138]

٧١٣٩–كانَ يَكْتَحِلُ كُلَّ لَيْلَةٍ وَيَحْتَجِمُ كُلَّ شَهْرٍ وَيَشْرَبُ الدَّوَاءَ كُلَّ سَنَةٍ.ض

7139. Her gece gözlerine sürme çeker, ayda bir kan aldırır, yılda bir defa da ilaç içerdi.[7139]

٧١٤٠–كَانَ يُكْثِرُ الْقِنَاعَ.ح

7140. Yüzünü sarığının ucuyla genelde kapalı tutardı.[7140]

[7133] Beyhakî, III, 17; Irâkî, I, 366; Müttekî, nr. 17993;ebidi, V, 203.
[7134] Müttekî, nr. 17994; Zebîdî, VII, 410.
[7135] Hâkim, III, 607; Müttekî, nr. 18103.
[7136] Dârekutnî, II, 49; Hatîb, X, 238; Müttekî, nr. 18121.
[7137] Dârekutnî, II, 44; Müttekî, nr. 18104.
[7138] İbni Sad, I, 2, 170; Beyhakî, IV, 262; Heysemî, III, 167; Müttekî, nr. 18084.
[7139] Tahâvî, III, 210; Irâkî, IV, 277; Müttekî, nr. 18360; Zebîdî, IX, 518.
[7140] Müttekî, nr. 18278.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٤١–كَانَ يُكْثِرُ الْقِنَاعَ وَيُكْثِرُ دَهْنَ رَأْسِهِ وَيُسَرِّحُ لِحْيَتَهُ.ح

7141. Sarığının ucunu yüzüne doğru sarkıtır, başına çokça koku sürer ve sakallarını tarardı.[7141]

٧١٤٢–كَانَ يُكْثِرُ الذِّكْرَ وَيُقِلُّ اللَّغْوَ وَيُطِيلُ الصَّلاَةَ وَيَقْصُرُ الْخُطْبَةَ وَكَانَ لاَ يَأْنَفُ وَلاَ يَسْتَكْبِرُ أَنْ يَمْشِيَ مَعَ الأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِينِ وَالْعَبْدِ حَتَّى يَقْضِيَ لَهُ حَاجَتَهُ.صح

7142 Çokça zikir yapar, gereksiz konuşmaz, namazı uzatıp hutbeyi kısa tutar, dul, yetim köle ayırımı yapmaksızın güzellikle onların ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırdı.[7142]

٧١٤٣–كَانَ يَكْرَهُ نِكَاحَ السِّرِّ حَتَّى يُضْرَبَ بِدُفٍ.ح

7143. Gizlice evlenmeyi hoş görmez, evliliğin def çalınarak ilan edilmesini isterdi.[7143]

٧١٤٤–كَانَ يَكْرَهُ الشِّكَالَ مِنَ الْخَيْلِ.صح

7144. Üç ayağı beyaz olan atlardan hoşlanmazdı.[7144]

٧١٤٥–كَانَ يَكْرَهُ رِيحَ الْحِنَّاءِ.ح

7145. Kına kokusundan hoşlanmazdı.[7145]

٧١٤٦–كَانَ يَكْرَهُ التَّثَاؤُبَ فِي الصَّلاَةِ.ح

7146. Namazda esnemeyi hoş görmezdi.[7146]

٧١٤٧–كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَرَى الرَّجُلَ جَهِيراً رَفِيعَ الصَّوْتِ وَكَانَ يُحِبُّ أَنْ يَرَاهُ خَفِيضَ الصَّوْتِ.ح

[7141] Irâkî, I, 137; Müttekî, nr. 18279.
[7142] Nesâî, Cuma 30; Hâkim, II, 614; Beyhakî, Delâil, I, 329; Müttekî, nr. 17981.
[7143] Ahmed, IV, 78; Beyhakî, VII, 290; Heysemî, IV, 288; Müttekî, nr. 18332.
[7144] Müslim, İmare 101; Ebû Dâvûd, Cihad 46; Nesâî, Hayl 4; Ahmed, II, 250.
[7145] Ebû Dâvûd, Tereccül 4; Nesâî, Zinet 19; Ahmed, VI, 210.
[7146] Taberânî, VIII, 155; Heysemî, VIII, 86; Müttekî, nr. 17949.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7147. Kişinin yüksek sesle konuşmasından hoşlanmaz, sakin ve alçak sesle konuşulmasını isterdi.[7147]

٧١٤٨–كَانَ يَكْرَهُ رَفْعَ الصَّوْتِ عِنْدَ الْقِتَالِ.صح

7148. Savaş esnasında seslerin yükseltilmesinden hoşlanmazdı.[7148]

٧١٤٩–كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يُرَى الخَاتَمُ.ض

7149. Peygamberlik mührünün görülmesini istemezdi.[7149]

٧١٥٠–كَانَ يَكْرَهُ الْكَيَّ وَالطَّعَامَ الحَارَّ وَيَقُولُ عَلَيْكُمْ بِالْبَارِدِ فَإِنَّهُ ذُو بَرَكَةٍ أَلاَ وَإِنَّ الحَارَّ لاَ بَرَكَةَ لَهُ.ح

7150. Ateşle dağlanmayla sıcak yemek yemeyi kerih görür, *"Yemeği normal soğuklukta yiyin; soğuk yemeğin bereketi olur ama sıcağın olmaz!"* derdi.[7150]

٧١٥١–كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَطَأَ أَحَدٌ عَقِبَهُ وَلكِنْ يَمِين وَشِمال.صح

7151. Arkasında yürünmesinden hoşlanmaz, sağında ve solunda yürünmesini isterdi.[7151]

٧١٥٢–كَانَ يَكْرَهُ المَسَائِلَ وَيَعِيبُهَا فَإِذَا سَأَلَهُ أَبُو رَزِينٍ أَجَابَهُ وَأَعْجَبَهُ.ح

7152. Gereksiz sorulardan hoşlanmaz, böyle soru soranları kınardı; ancak Ebu Rezin'in sorularını beğenir, onlara cevaplar verirdi.[7152]

٧١٥٣–كَانَ يَكْرَهُ سَوْرَةَ الدَّمِ ثَلاَثاً ثُمَّ يُبَاشِرُ بَعْدَ الثَّلاَثِ.

7153. Üç gün devam eden keskin hayız kokusundan rahatsız olur, hayızlı eşiyle üç günden sonra izar üzerinden birlikte olurdu.[7153]

[7147] Taberânî, VIII, 208; Heysemî, VIII, 114; Müttekî, nr. 18442.
[7148] Müttekî, nr. 18132.
[7149] Heysemî, VIII, 281; Müttekî, nr. 18308.
[7150] Ebû Nuaym, VIII, 252; Müttekî, nr. 18359; Zebîdî, VII, 116; Aclûnî, I, 28.
[7151] Hâkim, IV, 279; Müttekî, nr. 18428.
[7152] İbni Ebî Âsım, I, 190; Heysemî, I, 160; Müttekî, nr. 18441.
[7153] Hatîb, XI, 223; Müttekî, nr. 11846.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٥٤–كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يُؤْخَذَ مِنْ رَأْسِ الطَّعَامِ.صح

7154. Yemeğin ortasından yenilmesinden hoşlanmazdı.[7154]

٧١٥٥–كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يُؤْكَلَ الطَّعَامُ الحَارُّ حَتَّى تَذْهَبَ فَوْرَةُ دُخَانِهِ.ح

7155. Pişen yemeğin buharı gitmeden sıcak şekilde yenilmesinden hoşlanmazdı.[7155]

٧١٥٦–كَانَ يَكْرَهُ الْعَطْسَةَ الشَّدِيدَةَ في المَسْجِدِ.

7156. Mescidde yüksek sesle aksırılmasından hoşlanmazdı.[7156]

٧١٥٧–كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَرَى المَرْأَةَ لَيْسَ في يَدِهَا أَثَرُ حِنَّاءٍ أَوْ أَثَرُ خِضَابٍ.ح

7157. Elinde kına veya boya olmayan kadının bu durumunu beğenmezdi.[7157]

٧١٥٨–كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَطْلُعَ مِنْ نَعْلَيْهِ شَيْءٌ عَنْ قَدَمَيْهِ.

7158. Ayakkabısının ayağından küçük veya büyük olmasından hoşlanmazdı.[7158]

٧١٥٩–كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَأْكُلَ الضَّبَّ.ض

7159. Keler yemeyi sevmezdi.[7159]

٧١٦٠–كَانَ يَكْرَهُ مِنَ الشَّاةِ سَبْعاً المَرَارَةَ وَالمَثَانَةَ وَالحَيَا وَالذَّكَرَ وَالأُنْثَيَيْنِ وَالْغُدَّةَ وَالدَّمَ وَكَانَ أَحَبَّ الشَّاةِ إِلَيْهِ مُقَدَّمُهَا.ض

7160. Koyunun safra kesesi, idrar torbası, dişi ile erkek hayvanın cinsel organları, yumurtaları, bezeleri ile kanı olmak üzere yedi yerini yemeyi kerih görür, koyunun ön kol etlerini yemeyi severdi.[7160]

7154 Heysemî, V, 27; Müttekî, nr. 18212.
7155 Müttekî, nr. 18217.
7156 Beyhakî, II, 290; Müttekî, nr. 18504.
7157 Müttekî, nr. 18333.
7158 Müttekî, nr. 18430.
7159 Hatîb, XII, 318; Müttekî, nr. 18214.
7160 Beyhakî, X, 7; Heysemî, V, 36; Müttekî, nr. 18215.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٦١–كَانَ يَكْرَهُ الْكُلْيَتَيْنِ لِمَكانِهِمَا مِنَ الْبَوْلِ.ض

7161. İdrarla olan bağlantılarından dolayı böbrek yemeyi sevmezdi.[7161]

٧١٦٢–كَانَ يَكْسُو بَنَاتِهِ حُمُرَ الْقَزِّ وَالإِبْرِيسَمِ.ض

7162. Kızlarına ipek karışımı kumaştan yapılan başörtüsü giydirirdi.[7162]

٧١٦٣–كَانَ يَلْبَسُ بُرْدَهُ الأَحْمَرَ في الْعِيدَيْنِ وَالجُمُعَةِ.ض

7163. Kırmızı hırkasını bayram ve cuma günleri giyerdi.[7163]

٧١٦٤–كَانَ يَلْبَسُ قَمِيصاً قَصِيرَ الْكُمَّيْنِ وَالطُّولِ.ح

7164. Çok uzun olmayan, kolları da kısa olan gömlek giyerdi.[7164]

٧١٦٥–كَانَ يَلْبَسُ قَمِيصاً فَوْقَ الْكَعْبَيْنِ مُسْتَوِيَ الْكُمَّيْنِ بِأَطْرَافِ أَصابِعِهِ.ض

7165. Uzunluğu topukların üstünde, kollarının uzunluğu da parmaklarının ucuna kadar olan gömlek giyerdi.[7165]

٧١٦٦–كَانَ يَلْبَسُ قَلَنْسُوَةً بَيْضَاءَ.ح

7166. Beyaz külah giyerdi.[7166]

٧١٦٧–كَانَ يَلْبَسُ قَلَنْسُوَةً بَيْضَاءَ لاطِئَةً.ض

7167. Başına tam oturan beyaz bir külah giyerdi.[7167]

٧١٦٨–كَانَ يَلْبَسَ الْقَلاَنِسَ تَحْتَ الْعَمَائِمِ وَبِغَيْرِ الْعَمَائِمِ وَيَلْبَسُ الْعَمَائِمَ بِغَيْرِ قَلاَنِسَ وَكَانَ يَلْبَسُ الْقَلاَنِسَ الْيَمانِيَةَ وَهُنَّ الْبِيضُ الْمُضَرَّبَةُ وَيَلْبَسُ ذَوَاتَ الآذَانِ في

[7161] Irâkî, II, 370; Müttekî, nr. 18216; Zebîdî, VI, 19.
[7162] Müttekî, nr. 18280, 41932.
[7163] İbni Ebî Şeybe, II, 156; Beyhakî, III, 247; Müttekî, nr. 18281.
[7164] Müttekî, nr. 18282.
[7165] Ebû Nuaym, Isbafan, II, 347; Müttekî, nr. 18283; Zebîdî, VI, 127.
[7166] Irâkî, II, 375; Müttekî, nr. 18284; Zebîdî, V, 121.
[7167] Irâkî, II, 375; Müttekî, nr. 18284; Zebîdî, V, 121.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

الحَرْبِ وَكَانَ رُبَّمَا نَزَعَ قَلَنْسُوَتَهُ فَجَعَلَهَا سُتْرَةً بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُوَ يُصَلِّي وَكَانَ مِنْ خُلُقِهِ أَنْ يُسَمِّيَ سِلاَحَهُ وَدَوَابَّهُ وَمَتَاعَهُ.ض

7168. Takkeyi hem sarıkla, hem de sarıksız olarak giyer, sarığı külahsız olarak giydiği de olurdu; Yemen yapımı beyaz renkli pamuktan mamul külahlarla, savaş zamanlarında da kulakları olan külahlar giyerdi, namaz kılarken bazen külahını çıkarıp önüne koyarak sütre yapar, konuşurken genelde silah, binek ve kullandığı eşyaların adlarını söyleyerek konuşurdu.[7168]

٧١٦٩–كَانَ يَلْبَسُ النِّعَالَ السِّبْتِيَّةَ وَيُصَفِّرُ لِحْيَتَهُ بِالْوَرْسِ وَالزَّعْفَرَانِ.صح

7169. Tabaklanmış sığır derisinden ayakkabı giyer, sakalını vers ve zaferanla boyardı.[7169]

٧١٧٠–كَانَ يَلْحَظُ فِي الصَّلاَةِ يَمِيناً وَشِمالاً وَلاَ يَلْوِي عُنُقَهُ خَلْفَ ظَهْرِهِ.ض

7170. Namazda bazen sağına soluna bakar, ama başını çevirip arkasına bakmazdı.[7170]

٧١٧١–كَانَ يُلْزِقُ صَدْرَهُ وَوَجْهَهُ بِالْمُلْتَزَمِ.ض

7171. Tavaf esnasında göğsüyle yüzünü Mültezem'e dokundururdu.[7171]

٧١٧٢–كَانَ يَلِيهِ فِي الصَّلاَةِ الرِّجَالُ ثُمَّ الصِّبْيَانُ ثُمَّ النِّسَاءُ.ض

7172. Namazda sırasıyla erkekler, sonra çocuklarla kadınlar saf tutardı.[7172]

٧١٧٣–كَانَ يَمُدُّ صَوْتَهُ بِالْقُرْآنِ مَدًّا.صح

7173. Kuran okurken uzatılması gereken yerleri uzatarak okurdu.[7173]

[7168] Irâkî, I, 668.
[7169] Ebû Dâvûd, Tereccül, 19; Nesâî, Zînet 62; Beyhakî, Delâil, I, 238; Beğavî, XII, 93.
[7170] Müttekî, nr. 17950; Zebîdî, III, 98.
[7171] Müttekî, nr. 18122.
[7172] Müttekî, nr. 17951.
[7173] Nesâî, İftitâh 80; Ahmed, III, 131; Müttekî, nr. 18684.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٧٤–كَانَ يَمُرُّ بِالصِّبْيَانِ فَيُسَلِّمُ عَلَيْهِمْ.صح

7174. Çocuklara rastladığında onlara selam verirdi. [7174]

٧١٧٥–كَانَ يَمُرُّ بِنِسَاءٍ فَيُسَلِّمُ عَلَيْهِنَّ.ح

7175. Kadınların yanından geçerken onlara selam verirdi.[7175]

٧١٧٦–كَانَ يَمْسَحُ عَلَى وَجْهِهِ بِطَرَفِ ثَوْبِهِ فِي الْوُضُوءِ.ض

7176. Abdest aldıktan sonra elbisesinin ucuyla yüzünü silerdi.[7176]

٧١٧٧–كَانَ يَمْشِي مَشْياً يُعْرَفُ فِيهِ أَنَّهُ لَيْسَ بِعَاجِزٍ وَلاَ كَسْلاَنَ

7177. Yorgun ve tembel olmadığını gösteren bir yürüyüşle yürürdü.[7177]

٧١٧٨–كَانَ يَمُصُّ اللِّسَانَ.ض

7178. Eşinin dilini emerdi.[7178]

٧١٧٩–كَانَ يَنَامُ وَهُوَ جُنُبٌ وَلاَ يَمسُّ مَاءً.صح

7179. Cünüp iken abdest almadan uyuduğu zamanlar olurdu.[7179]

٧١٨٠–كَانَ يَنَامُ حَتَّى يَنْفُخَ ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي وَلاَ يَتَوَضَّأُ.صح

7180. Horlayacak kadar uyuduğu, sonra kalkıp abdest almadan namaz kıldığı olurdu.[7180]

٧١٨١–كَانَ يَنَامُ أَوَّلَ اللَّيْلِ وَيُحْيِي آخِرَهُ.ح

7181. Gecenin başında uyur, sonunu ibadetle geçirirdi.[7181]

[7174] Irâkî, II, 101; Müttekî, nr. 18497.
[7175] Müttekî, nr. 18498.
[7176] Müttekî, nr. 17851.
[7177] Müttekî, nr. 18427.
[7178] Müttekî, nr. 18523, 18348.
[7179] Müttekî, nr. 18260.
[7180] İbni Ebî Şeybe, I, 132; Ahmed, VI, 135; Müttekî, nr. 17852.
[7181] Müslim, Müsâfirîn 129; Nesâî, Kıyâm 17; Ahmed, VI, 102; Beyhakî, I, 202.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٨٢–كَانَ يَنْحَرُ أُضْحِيَتَهُ بِالْمُصَلَّى.صح

7182. Kurbanını bayram namazının kılındığı yerde keserdi.[7182]

٧١٨٣–كَانَ يَنْزِلُ مِنَ الْمِنْبَرِ يَوْمَ الجُمُعَةِ فَيُكَلِّمُهُ الرَّجُلُ في الحَاجَةِ فَيُكَلِّمُهُ ثُمَّ يَتَقَدَّمُ إِلَى مُصَلاهُ فَيُصَلِّي.صح

7183. Cuma günü minberden indikten sonra ihtiyacı olan kişilerle konuşur, sonra mihraba geçip namazını kıldırırdı.[7183]

٧١٨٤–كَانَ يَنْصَرِفُ مِنَ الصَّلاَةِ عَنْ يَمِينِهِ.ح

7184. Namazı bitirdiğinde sağ yanına dönerdi.[7184]

٧١٨٥–كَانَ يَنْفِثُ في الرُّقْيَةِ.ح

7185. Hastaya okuyup üzerine üflerdi.[7185]

٧١٨٦–كَانَ يُوتِرُ مِنْ أَوَّلِ اللَّيْلِ وَأَوْسَطِهِ وَآخِرِهِ.صح

7186. Gecenin başında, ortasında ve sonunda vitir kılardı.[7186]

٧١٨٧–كَانَ يُوتِرُ عَلَى الْبَعِيرِ.صح

7187. Deve üzerinde vitir kıldığı olurdu.[7187]

٧١٨٨–كَانَ يُلاَعِبُ زَيْنَبَ بِنْتَ أُمِّ سَلَمَةَ وَيَقُولُ يَا زُوَيْنِبُ يَا زُوَيْنِبُ مِرَاراً.صح

7188. Ümmü Seleme'nin kızı Zeynep'le karşılaşınca ona, *"Zeynepçik Zeynepçik!"* der, kendisiyle şakalaşıp oynardı.[7188]

٧١٨٩–كَانَ آخِرُ كَلاَمِ النَّبِيِّ الصَّلاَةَ الصَّلاَةَ اتَّقُوا اللهَ فِيمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ.صح

[7182] Müttekî, nr. 18123.
[7183] Ahmed, III, 119; Müttekî, nr. 17967.
[7184] Müttekî, nr. 17953.
[7185] İbni Ebî Şeybe, VII, 402; İbni Abdilber, Temhîd, VIII, 132; Müttekî, nr. 18371.
[7186] Ahmed, I, 120; Heysemî, II, 244; Müttekî, nr. 21929.
[7187] Müslim, Müsâfirîn 36; Beyhakî, II, 5; Müttekî, nr. 17955.
[7188] Suyûtî, Sağîr, nr. 7188.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7189. Son sözü, *"Namaza özellikle namaza dikkat edin; idareniz altındakiler hakkında Allah'dan korkup onlara iyi muamele edin!"* oldu.[7189]

٧١٩٠–كَانَ آخِرُ مَا تَكَلَّمَ بِهِ أَنْ قَالَ قَاتَلَ اللهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ لاَ يَبْقَيَنَّ دِينَانِ بِأَرْضِ الْعَرَبِ.صح

7190. Vefatından önce son sözleri, *"Allah yahudi ile hristiyanları kahretsin; onlar peygamberlerin kabirlerini tapınak edindiler; Arap yarımadasında iki din bir arada bulunmasın!"* oldu.[7190]

٧١٩١–كَانَ آخِرُ مَا تَكَلَّم بِهِ جَلاَلُ رَبِّيَ الرَّفِيعُ فَقَدْ بَلَّغْتُ ثُمَّ قَضَى.صح

7191. Son sözleri, *"Ulu ve yüce olan rabbime yemin olsun ki görevimi tebliği ettim!"* oldu, sonra ruhunu teslim etti.[7191]

LAM HARFİ

Tevbe

٧١٩٢–لله أَشَد فَرَحاً بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ إِذَا سَقَطَ عَلَيْهِ بَعِيرُهُ قَدْ أَضَلَّهُ بِأَرْضٍ فَلاَةٍ.

7192. Allah'ın kulunun tevbesine sevinmesi, çölde kaybettiği devesini bulan kişinin sevincinden daha fazladır. [7192]

٧١٩٣–لله أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنَ الْعَقِيمِ الْوَالِدِ وَمِنَ الضَّالِّ الْوَاجِدِ وَمِنَ الظَّمْآنِ الْوَارِدِ.ض

7193. Allah'ın kulunun tevbesine sevinmesi, çocuğu olmayan kadının çocuk sahibi olmasından, bineğini kaybeden kişinin onu bulmasından ve susamış kişinin su başına varmasından daha fazladır.[7193]

[7189] Beyhakî, VIII, 11; Münzirî, III, 215; Müttekî, nr. 17956.
[7190] Beyhakî, IX, 208.
[7191] Hâkim, III, 58.
[7192] Müslim, Tevbe 2; Ahmed, IV, 275; Müttekî, nr. 10271.
[7193] Suyûtî, Sağîr, nr. 7193.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٩٤–لله أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ التَّائِبِ مِنَ الظَّمْآنِ الْوَارِدِ وَمِنَ الْعَقِيمِ الْوَالِدِ وَمِنَ الضَّالِّ الْوَاجِدِ فَمَنْ تَابَ إِلَى الله تَوْبَةً نَصُوحاً أَنْسَى الله حَافِظَيْهِ وَجَوارِحَهُ وَبِقَاعَ الأَرْضِ كُلَّهَا خَطَايَاهُ وَذُنُوبَهُ.ض

7194. Allah tevbe edenin tevbesine susayan kimsenin suyu bulmasından, çocuğu olmayan birinin baba olmasından ve birşeyini kaybeden kişinin yitiğini bulmasından daha çok sevinir; Allah samimi olarak ve bir daha günaha dönmemek üzere tevbe edenin günahlarını yazan iki meleğe, kendi organlarına, günah işlediği yere ve bütün bunlara hata ve günahlarını unutturur. [7194]

Çeşitli Hadisler

٧١٩٥–لله أَشَد أَذَناً إِلى الرَّجُلِ الحَسَنِ الصَّوْتِ بِالْقُرْآنِ يَجْهَرُ بِهِ مِنْ صَاحِبِ الْقَيْنَةِ إِلى قَيْنَتِهِ.صح

7195. Şarkı söyleyen cariyenin sesini efendisi nasıl dinliyorsa, güzel sesle Kuran okuyan adamın sesini de Allah Teala öyle dinler.[7195]

٧١٩٦–لله أَقْدَرُ عَلَيْكَ مِنْكَ عَلَيْهِ.صح

7196. Allah'ın gücü senin köleye olan gücünden daha fazladır.[7196]

٧١٩٧– لأَنَا أَشَد عَلَيْكُمْ خَوْفاً مِنَ النِّعَمِ مِنِّي مِنَ الذُّنُوبِ أَلاَ إِنَّ النِّعَمَ الَّتِي لاَ تُشْكَرُ هِيَ الحَتفُ الْقَاضِي.ض

7197. Ben sizin günah işlemenizden daha çok nimetlere şükretmemenizden korkarım; dikkat edin, şükredilmeyen nimetler öldürücü ve yok edicidir. [7197]

[7194] Suyûtî, Sağîr, nr. 7194.
[7195] Hâkim, I, 760; Beyhakî, Şuabi II, 387.
[7196] Müslim, İmân 36; Beyhakî, VIII, 10; Beğavî, IX, 347.
[7197] İbni Asâkir, XXVI, 134.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧١٩٨- لأَنَا مِنْ فِتْنَةِ السَّرَّاءِ أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ مِنْ فِتْنَةِ الضَّرَّاءِ إِنَّكُمُ ابْتُلِيْتُمْ بِفِتْنَةِ الضَّرَّاءِ فَصَبَرْتُمْ وَإِنَّ الدُّنْيَا حُلْوَةٌ خَضْرَاءُ.ض

7198. Ben sizin darlıkla imtihandan daha çok bollukla imtihan edilmenizden korkarım; siz sıkıntıyla imtihan edildip sabrettiniz; şüphesiz dünya tatlıdır, caziptir.[7198]

٧١٩٩-لأَنْ أَذْكُرَ اللهَ تَعَالَى مَعَ قَوْمٍ بَعْدَ صَلاَةِ الْفَجْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَلأَنْ أَذْكُرَ اللهَ مَعَ قَوْمٍ بَعْدَ صَلاَةِ الْعَصْرِ إِلَى أَنْ تَغِيبَ الشَّمْسُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَ.ح

7199. Bir toplulukla beraber sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncaya kadar Allah'ı zikretmem benim için dünyaya ve dünya içindekilere sahip olmaktan daha iyidir; yine bir toplulukla birlikte ikindi namazını kıldıktan sonra güneş batıncaya kadar Allah'ı zikretmem benim için dünyaya ve dünya içindekilere sahip olmaktan daha iyidir. [7199]

٧٢٠٠-لأَنْ أَطَأَ عَلَى جَمْرَةٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَطَأَ عَلَى قَبْرٍ.ض

7200. Bir ateş parçasına basmam benim için bir mezara basmamdan daha iyidir. [7200]

٧٢٠١-لأَنْ أُطْعِمَ أَخاً في اللهِ مُسْلِماً لُقْمَةً أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَتَصَدَّقَ بِدِرْهَمٍ وَلأَنْ أُعْطِيَ أَخاً في اللهِ مُسْلِماً دِرْهَماً أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَتَصَدَّقَ بِعَشَرَةٍ وَلأَنْ أُعْطِيهِ عَشْرَةً أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَعْتِقَ رَقَبَةً.ض

7201. Allah için bir müslüman kardeşime yemek yedirmem benim için bir dirhem sadaka vermemden, Allah için müslüman bir kardeşime bir dirhem vermem benim için on dirhem sadaka vermemden, yine Allah

---

[7198] Ebû Nuaym, I, 93.
[7199] Beyhakî, Şuab, I, 409.
[7200] Hatîb, XI, 251.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

için müslüman bir kardeşime on dirhem vermem benim için bir köle azad etmemden daha iyidir.[7201]

٧٢٠٢–لأَنْ أُعِينَ أَخِي المُؤْمِنَ عَلَى حَاجَتِهِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ صِيَامِ شَهْرٍ وَاعْتِكَافِهِ فِي المَسْجِدِ الحَرَامِ.ض

7202. Mümin kardeşimin bir ihtiyacına yardım etmem, benim için Mescid-i Haram'da oruçlu olarak bir yıl itikafa girmemden daha hayırlıdır.[7202]

٧٢٠٣–لأَنْ أَقْعُدَ مَعَ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللهَ تَعَالَى مِنْ صَلاَةِ الْغَدَاةِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُعْتِقَ أَرْبَعَةً مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ وَلأَنْ أَقْعُدَ مَعَ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللهَ مِنْ صَلاَةِ الْعَصْرِ إِلَى أَنْ تَغْرُبَ الشَّمْسُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُعْتِقَ أَرْبَعَةً.ح

7203. Sabah namazında sonra güneş doğuncaya kadar Allah'ı zikreden bir toplulukla birlikte oturmam bana İsmail'in çocuklardan dört kişiyi kölelikten kurtarmamdan daha sevimlidir; ikindi namazından namazında sonra güneş batıncaya kadar Allah'ı zikreden bir toplulukla birlikte oturmam benim için dört insanı kölelikten kurtarmamdan daha sevimlidir.[7203]

٧٢٠٤–لأَنْ أَقولَ سُبْحَانَ اللهِ وَالحَمْدُللهِ وَلاَ إِله إِلاَّ اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ.ض

7204. *"Allahım seni tenzih ederim, hamdler sanadır, senden başka ilah yoktur, en büyük sensin!"* demem benim için güneşin üzerine doğduğu her şeyden daha sevimlidir.[7204]

٧٢٠٥–لأَنْ أُمَتَّعَ بِسَوْطٍ فِي سَبِيلِ اللهِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُعْتِقَ وَلَدَ الزِّنَى.

[7201] Hennâd, , I, 345; Beyhakî, Şuab, VII, 100.
[7202] Suyûtî, Sağîr, nr. 7202.
[7203] İbni Adî, VII, 2674; Ebû Nuaym, III, 35; Heysemî, X, 105.
[7204] Müslüm, Zikir 32; Beğavî, V, 60; Münzirî, II, 424.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7205. Allah yolunda bir kamçı yardımında bulunmam, benim için bir zina çocuğunu azad etmemden daha hayırlıdır.[7205]

٧٢٠٦–لأَنْ أُمَتِّعَ بِسَوْطٍ في سَبِيلِ الله أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ آمُرَ بِالزِّنَى ثُمَّ أُعْتِقَ الْوَلَدَ.صح

7206. Allah yolunda bir kamçı yardımında bulunmam, benim için zinayla emredip sonra zinadan çocuğunu azad etmekten daha hayılıdır.[7206]

٧٢٠٧–لأَنْ أَمْشِيَ عَلَى جَمْرَةٍ أَوْ سَيْفٍ أَوْ أَخْصِفَ نَعْلِي بِرِجْلِي أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَمْشِيَ عَلَى قَبْرِ مُسْلِمٍ وَمَا أُبَالِي أَوَسَطَ الْقَبْرِ قَضَيْتُ حَاجَتِي أَوْ وَسَطَ السُّوقِ.ض

7207. Ateş veya kılıcın üzerinde yürümem veya ayakkabımı ayağıma dikmem bana bir müslümanın kabri üzerinde yürümekten daha sevimlidir; kabrin üzerinde abdest bozmakla çarşı içinde abdest bozma arasında fark görmem.[7207]

٧٢٠٨–لأَنْ تُصَلِّيَ المَرْأَةُ في بَيْتِهَا خَيْرٌ لَهَا مِنْ أَنْ تُصَلِّيَ في حُجْرَتِهَا وَلأَنْ تُصَلِّيَ في حُجْرَتِهَا خَيْرٌ مِنْ أَنْ تُصَلِّيَ في الدَّارِ وَلأَنْ تُصَلِّيَ في الدَّارِ خَيْرٌ لَهَا مِنْ أَنْ تُصَلِّيَ في المَسْجِدِ.ح

7208. Kadının yatak odasında namaz kılması salonda kılmasından, salonda kılması evin avlusunda kılmasından, evin avlusunda kılması da mescidde kılmasından daha hayırlıdır.[7208]

٧٢٠٩–لأَنْ يَأْخُذَ أَحَدُكُمْ حَبْلَهُ ثُمَّ يَغْدُوَ إِلى الجَبَلِ فَيَحْتَطِبَ فَيَبِيعَ فَيَأْكُلَ وَيَتَصَدَّقَ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ النَّاسَ.صح

[7205] Hâkim, II, 234.
[7206] Hâkim, II, 234; Beyhakî, X, 58.
[7207] Bûsîrî, II, 41.
[7208] Beyhakî, III, 132.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7209. Birinizin ipini alıp dağa çıkması, odun toplayıp satarak hem kendisine hem de başkasına faydalı olması, insanlara el açmasından daha hayırlıdır.[7209]

٧٢١٠–لأَنْ يُؤَدِّبَ الرَّجُلُ وَلَدَهُ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَتَصَدَّقَ بِصَاعٍ.ض

7210. Kişinin çocuğunu terbiye etmesi, bir miktar sadaka vermesinden daha iyidir.[7210]

٧٢١١–لأَنْ يَتَصَدَّقَ المَرْءُ في حَيَاتِهِ بِدِرْهَمٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَتَصَدَّقَ بِمِائَةٍ عِنْدَ مَوْتِهِ.ح

7211. Kişinin hayatta iken bir dirhemi sadaka olarak vermesi, vefatı anında yüz dirhemi sadaka olarak vermesinden daha hayırlıdır. [7211]

٧٢١٢–لأَنْ يَجْعَلَ أَحَدُكُمْ في فِيهِ تُرَاباً خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْعَلَ في فِيهِ مَا حَرَّمَ اللهُ.

7212. Birinizin ağzına toprak koyması, Allah'ın haram kıldığı bir şeyi koymasından daha iyidir.[7212]

٧٢١٣–لأَنْ يَجْلِسَ أَحَدُكُمْ عَلَى جَمْرَةٍ فَتُحْرِقَ ثِيَابَهُ فَتَخْلُصَ إِلَى جِلْدِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْلِسَ عَلَى قَبْرٍ.ض

7213. Kişinin ateş üzerine oturup elbisesinin yanarak tenine ulaşması, kabir üzerine oturmasından daha iyidir.[7213]

٧٢١٤–لأَنْ يَزْنِيَ الرَّجُلُ بِعَشْرِ نِسْوَةٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَزْنِيَ بِامْرَأَةِ جَارِهِ وَلأَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشَرَةِ أَبْيَاتٍ أَيْسَرُ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْرِقَ مِنْ بَيْتِ جَارِهِ.ح

7214. Kişinin on kadınla zina etmesi komşusunun karısıyla zina etmesinden daha iyidir; on evden bir şey çalması komşusunun evinden bir şey çalmasından daha iyidir.[7214]

[7209] Ahmed, I, 167; Beyhakî, IV, 195; Heysemî, III, 94.
[7210] Ahmed, V, 95; İbni Adî, VII, 2510; Münzirî, III, 72; Aclûnî, II, 216.
[7211] İbni Hibbân, VIII, 125.
[7212] Beyhakî, Şuab, V, 57.
[7213] Ahmed, II, 311.
[7214] Ahmed, VI, 8; Buhârî, Müfred, I, 50; Taberânî, XX, 256; Heysemî, VIII, 168.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٢١٥–لأَنْ يَطَأَ الرَّجُلُ عَلَى جَمْرَةٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَطَأَ عَلى قَبْرٍ.ض

7215. Kişinin ateşe basması, kabre basmasından daha iyidir.[7215]

٧٢١٦–لأَنْ يُطْعَنَ في رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمِخْيَطٍ مِنْ حَدِيدٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمَسَّ امْرَأَةً لاَ تَحِلُّ لَهُ.ض

7216. Kişinin başına demirden bir iğne batması, nikahı düşen bir kadına dokunmasından daha iyidir.[7216]

٧٢١٧–لأَنْ يَلْبَسَ أَحَدُكُمْ ثَوْباً مِنْ رِقَاعٍ شَتَّى خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَأْخُذَ بِأَمانَتِهِ مَا لَيْسَ عِنْدَهُ.ح

7217. Birinizin yamalı bir elbise giymesi, kendisine güvenilir bir görünüm vererek bedelini ödeyemeyeceği bir elbise almasından daha iyidir. [7217]

٧٢١٨–لأَنْ يَمْتَلِىءَ جَوْفُ أَحَدِكُمْ قَيْحاً حَتَّى يَرِيَهُ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمْتَلِىءَ شِعْراً.صح

7218. Kişinin karnının irinle dolması, şiirle dolmasından daha iyidir.[7218]

٧٢١٩–لأَنْ يَهْدِيَ اللهُ عَلَى يَدَيْكَ رَجُلاً خَيْرٌ لَكَ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ وَغَرَبَتْ.ح

7219. Allah'ın senin elinle bir kişiye hidayet etmesi, senin için üzerine güneşin doğup battığı herşeyden daha hayırlıdır. [7219]

٧٢٢٠–لَئِنْ بَقِيتُ إِلَى قابِلٍ لأَصُومَنَّ التَّاسِعَ.صح

7220. Gelecek yıla kadar yaşarsam, muharremin dokuzuncu günü oruç tutacağım.[7220]

[7215] İbni Adî, III, 1228.
[7216] Taberânî, XX, 212; Heysemî, IV, 326.
[7217] Ahmed, III, 243.
[7218] Ahmed, II, 288.
[7219] Taberânî, I, 315; Heysemî, V, 334.
[7220] Müslim, Sıyâm 134; Ahmed, I, 225; Taberânî, XI, 16.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٢٢١–لِتَأْخُذُوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ فَإِنِّي لاَ أَدْرِي لَعَلِّي لاَ أَحُجُّ بَعْدَ حَجَّتِي هذِهِ.صح

7221. Hacla ilgili hususları benden öğrenin; bu haccımdan sonra bir daha haccedip edemeyeceğimi bilemiyorum.[7221]

٧٢٢٢–لَتُؤَدُّنَّ الحُقُوقُ إِلَى أَهْلِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُقَادَ لِلشَّاةِ الجَلْحَاءِ مِنَ الشَّاةِ الْقَرْنَاءِ تَنْطَحُهَا.صح

7222. Kıyamet günü haklar sahiplerine ödenir; boynuzlu koyundan boynuzsuz koyunun hakkı bile alınır.[7222]

٧٢٢٣–لَتَأْمُرُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَوُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ أَوْ لَيُسَلِّطَنَّ اللهُ عَلَيْكُمْ شِرَارَكُمْ فَيَدْعُو خِيَارُكُمْ فَلاَ يُسْتَجَابُ لَهُمْ.ح

7223. İyiliği emredip kötülükten nehyetmezseniz Allah size kötülerinizi musallât eder de iyileriniz dua ettiği halde duaları kabul edilmez.[7223]

٧٢٢٤– لَتَرْكَبُنَّ سُنَنَ مَن كانَ قَبْلَكُمْ شِبْراً بِشِبْرٍ وَذِرَاعاً بِذِرَاعٍ حَتَّى لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ دَخَلَ حُجْرَ ضَبٍّ لَدَخَلْتُمْ وَحَتَّى لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ جَامَعَ امْرَأَتَهُ بِالطَّرِيقِ لَفَعَلْتُمُوهُ.صح

7224. Sizler öncekilerin yoluna karışı karışına, arşını arşınına uyacaksınız; öyle ki onlardan biri keler deliğine girse siz de girer, bir yolun ortasında eşiyle birleşse siz de aynısını yaparsınız.[7224]

٧٢٢٥–لَتَزْدَحِمَنَّ هذِهِ الأُمَّةُ عَلَى الحَوْضِ ازْدِحَامَ إِبِلٍ وَرَدَتْ لِخَمْسٍ.ح

7225. Bu ümmet Havz'ın başında dört gün susuz kalıp beşinci günde su başına gelen develerin birbirleriyle itiştikleri gibi itişirler.[7225]

٧٢٢٦–لَتَسْتَحِلَّنَّ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي الخَمْرَ بِاسْمٍ يُسَمُّونَهَا إِيَّاهُ.ح

7221 İbni Huzeyme, IV, 277.
7222 Ahmed, II, 235.
7223 Ebû Dâvûd, Melâhim 17; Ahmed, V, 391; Beyhakî, X, 93; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 303.
7224 Hâkim, IV, 69.
7225 Taberânî, XVIII, 253; Heysemî, X, 365.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7226. Ümmetim içinden bir taife çıkıp içkiyi başka isimler altında helal kılarlar.[7226]

٧٢٢٧–لَتَفْتَحُنَّ الْقُسْطَنْطِينِيَّةَ وَلَنِعْمَ الأَمِيرُ أَمِيرُهَا وَلَنِعْمَ الجَيْشُ ذلِكَ الجَيْشُ.صح

7227. İstanbul muhakkak fethedilecektir; onu fetheden komutan ne güzel komutan, onu fetheden asker de ne güzel askerdir.[7227]

٧٢٢٨–لَتُمْلأَنَّ الأَرْضُ جَوْراً وَظُلْماً فَإِذَا مُلِئَتْ جَوْراً وَظُلْماً يَبْعَثُ اللهُ رَجُلاً مِنِّي اسْمُهُ اسْمِي وَاسْمُ أَبِيهِ اسْمُ أَبِي فَيَمْلَؤُهَا عَدْلاً وَقِسْطاً كما مُلِئَتْ جَوْراً وَظُلْماً فَلاَ تَمْنَعُ السَّمَاءُ شَيْئاً مِنْ قَطْرِهَا وَلاَ الأَرْضُ شَيْئاً مِنْ نَبَاتِهَا يَمْكُثُ فِيكُمْ سَبْعاً أَوْ ثَمَانِياً فَإِنْ أَكْثَرَ فَتِسْعاً.ض

7228. Yeryüzü kötülük ve zulümle dolar; kötülük ve zulümle dolduğu zaman Allah adı adıma, babasının adı da babamın adına uyan bir adam gönderir; o dünya nasıl kötülük ve zulümle dolmuşsa onu adalet ve iyilikle doldurur; o geldiğinde gökyüzü yağmurlarını, yeryüzü de bitkilerini esirgemez; o kişi içinizde yedi, sekiz veya en fazla dokuz yıl kalır.[7228]

٧٢٢٩–لَتُمْلأَنَّ الأَرْضُ ظُلْماً وَعُدْوَاناً ثُمَّ لَيَخْرُجَنَّ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي حَتَّى يَمْلأَهَا قِسْطاً وَعَدْلاً كما مُلِئَتْ ظُلْماً وَعُدْوَاناً.

7229. Yeryüzü zulüm ve haksızlıkla dolar; sonra ehl-i beytimden biri çıkar ve zulüm ve haksızlıkla dolan yerryüzünü adalet ve hakkaniyetle doldurur.[7229]

٧٢٣٠–لَتُنْتَقَوُنَّ كما يُنْتَقى التَّمْرُ مِنَ الحُثَالَةِ فَلْيَذْهَبَنَّ خِيَارُكُمْ وَلْيَبْقَيَنَّ شِرَارُكُمْ فَمُوتُوا إِنِ اسْتَطَعْتُمْ.صح

[7226] Ahmed, V, 318; Ziyâ, VIII, 255; Heysemî, V, 75.
[7227] Ahmed, IV, 335; Buhârî, Kebîr, II, 81; Hâkim, IV, 468.
[7228] Bezzar, VIII, 257; Taberânî, XIX, 32; Heysemî, VII, 314.
[7229] Ebû Nuaym, III, 101; Ukaylî, IV, 259; Müttekî, nr. 38670.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7230. İyi hurmanın kötü hurmadan ayıklandığı gibi zamanla sizler de ayıklanır, iyileriniz gidip geriye kötüleriniz kalır; o zamanda ölümü tercih edebilen ölümü tercih etsin.[7230]

٧٢٣١–لَتَنْتَهِكُنَّ الأَصَابِعَ بِالطُّهُورِ أَوْ لَتَنْتَهِكَنَّهَا النَّارُ.ح

7231. Parmak aralarını temizlerken oğuşturun, aksi halde onları ateş oğuşturur.[7231]

٧٢٣٢–لَتُنْقَضَنَّ عُرَى الإِسْلام عُرْوَةً عُرْوَةً وَلَتَكُونَنَّ أَئِمَّةٌ مُضِلُّونَ وَلَتَخْرُجَنَّ عَلَى أَثَرِ ذلِكَ الدَّجَّالُونَ الثَّلاَثَةُ

7232. İslam'ın bağları bir ip gibi birer birer kopar; biri koptuğu zaman insanlar bir diğerini koparmaya çalışır; ilk kopacak olan bağ adalet, son kopacak olan da namazdır.[7232]

٧٢٣٣– لِجَهَنَّمَ سَبْعَةُ أَبْوَابٍ بَابٌ مِنْهَا لِمَنْ سَلَّ السَّيْفَ عَلَى أُمَّتِي.

7233. Cehennemin yedi kapısı vardır; onlardan biri ümmetime kılıç çekenler içindir.[7233]

٧٢٣٤–لَحَجَّةٌ أَفْضَلُ مِنْ عَشْرِ غَزَوَاتٍ وَلَغَزْوَةٌ أَفْضَلُ مِنْ عَشْرِ حَجَّاتٍ.ض

7234. Haccetmemiş bir kişi için hac on gazveden, haccetmiş bir kişi için de bir gazve on hacdan daha faziletlidir.[7234]

٧٢٣٥–لَحْمُ صَيْدِ الْبَرِّ لَكُمْ حَلاَلٌ مَا لَمْ تَصِيدُوهُ أَوْ يُصَادُ لَكُمْ.صح

7235. İhramlı iken avlanmamış veya sizin için avlanılmamışsa kara hayvanlarını yemek helaldir.[7235]

٧٢٣٦–لَزَوَالُ الدُّنْيَا أَهْوَنُ عَلَى اللهِ مِنْ قَتْلِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ.صح

[7230] Hâkim, IV, 351; Bûsîrî, IV, 191.
[7231] Taberânî, Evsat, III, 122; Heysemî, I, 236.
[7232] Ahmed, V, 251; İbni Hibbân, XV, 111; Hâkim, IV, 104; Heysemî, VII, 281.
[7233] Ahmed, II, 94.
[7234] Beyhakî, Şuab, IV, 12.
[7235] Hâkim, I, 621.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7236. Allah yanında dünyanın yok olup gitmesi, bir müslümanın öldürülmesinden daha hafiftir.[7236]

٧٢٣٧–لِسَانُ الْقَاضِي بَيْنَ جَمْرَتَيْنِ إِمَّا إِلَى الجَنَّةِ وَإِمَّا إِلَى النَّارِ.ض

7237. Hakimin dili iki yer arasındadır; onu ya cennete ya da cehenneme götürür.[7237]

٧٢٣٨–لَسْتُ أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي غَوْغَاءَ تَقْتُلُهُمْ وَلاَ عَدُوّاً يجْتَاحُهُمْ وَلكِنِّي أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي مُضِلِّينَ إِنْ أَطَاعُوهُمْ فَتَنُوهُمْ وَإِنْ عَصَوْهُمْ قَتَلُوهُمْ.ض

7238. Ümmetim için çekirge sürüsü gibi şerre koşup helak olmalarında veya onları yok edecek düşmanla karşılaşmalarından korkmam; ben onlar için boyun eğdikleri zaman kendilerini fitneye düşürecek, karşı çıktıkları zaman öldürecek olan saptırıcı liderlerden korkarım.[7238]

٧٢٣٩–لَسْتُ أَدْخُلُ دَاراً فِيهَا نَوْحٌ وَلاَ كَلْبٌ أَسْوَدُ.ض

7239. İçinde ağıt yakılan, siyah köpek bulunan eve girmem.[7239]

٧٢٤٠–لَسْتُ مِنْ دَدٍ وَلاَ الدَّدُ مِنِّي.صح

7240. Ben eğlenceden, eğlence de benden uzaktır.[7240]

٧٢٤١–لَسْتُ مِنْ دَدٍ ولاَ الدَّدُ مِنِّي وَلَسْتُ مِنَ الْبَاطِلِ وَلاَ الْبَاطِلُ مِنِّي.ض

7241. Benim oyun ve oyalanma ile ilgim olmadığı gibi oyun ve oyalanmanın da benimle ilgisi olmaz; boş işle alakam olmadığı gibi boş işin de benimle alakası olmaz.[7241]

٧٢٤٢–لَسْتُ مِنَ الدُّنْيَا وَلَيْسَتْ مِنِّي إِنِّي بُعِثْتُ وَالسَّاعَةَ نَسْتَبِقُ.صح

[7236] Beyhakî, VIII, 23; Münzirî, III, 293; Aclûnî, II, 137.
[7237] Ebû Nuaym, Isfahân, II, 9; Müttekî, nr. 14992.
[7238] Taberânî, VIII, 149
[7239] Taberânî, XII, 440; Heysemî, III, 14.
[7240] Buhârî, Müfred, I, 274; Taberânî, I, 132; Heysemî, VIII, 225.
[7241] Dûlâbî, I, 179; Ukaylî, IV, 427; Taberânî, XIX, 344; Beyhakî, X, 217.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7242. Benim dünya ile dünyanın da benimle ilgisi yoktur, ben kıyametle yarış ettiğimiz bir zamanda gönderildim. [7242]

٧٢٤٣–لَسَفْرَةٌ في سَبِيلِ الله خَيْرٌ مِنْ خَمْسِينَ حَجَّةً.ض

7243. Allah yolunda yapılan bir sefer, elli hacdan daha faziletlidir.[7243]

٧٢٤٤–لَسِقْطٌ أُقَدِّمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ فَارِسٍ أُخَلِّفُهُ خَلْفِي.ض

7244. Önden gönderdiğim düşük bir çocuk, bana geride bıraktığım atlı bir askerden daha sevimlidir.[7244]

٧٢٤٥–لَشِبْرٌ في الجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا.ح

7245. Cennette bir karış yer, dünya ve dünyadakilerden daha iyidir.[7245]

٧٢٤٦–لَصَوْتُ أَبِي طَلْحَةَ في الجَيْشِ خَيْرٌ مِنْ فِئَةٍ.صح

7246. Ebu Talha'nın ordu içindeki sesi, bir topluluğun sesinden daha hayırlıdır.[7246]

٧٢٤٧–لَصَوْتُ أَبِي طَلْحَةَ في الجَيْشِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ رَجُلٍ.صح

7247. Ebu Talha'nın askerler içindeki sesi, bin kişinin sesinden daha etkilidir.[7247]

٧٢٤٨–لَعَثْرَةٌ في كَدِّ حَلاَلٍ عَلَى عَيِّلٍ مَحْجُوبٍ أَفْضَلُ عِنْدَ الله مِنْ ضَرْبٍ بِسَيْفٍ حَوْلاً كَامِلاً لاَ يَجِفُّ دَماً مَعَ إِمَامٍ عَادِلٍ.ض

7248. Helal kazanç yolunda aile fertleri için çekilen bir sıkıntı, Allah katında kanı kurumadan adil bir imamla bir yıl kılıç sallamaktan daha hayırlıdır.[7248]

[7242] Ziyâ, IV, 375.
[7243] Sakalî, Erbeûn, IV, 208.
[7244] Bûsîrî, II, 52.
[7245] Ebû Nuaym, IV, 108; Bûsîrî, IV, 264.
[7246] Ahmed, III, 112; Hâkim, III, 397; Heysemî, IX, 312.
[7247] Hâkim, III, 397.
[7248] İbnî Asâkir, XIII, 33.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٢٤٩-لَعَلَّكَ تُرْزَقُ بِهِ.صح

7249. Belkide kişi kardeşi sayesinde rızıklandırılır.[7249]

٧٢٥٠-لَعَلَّكُمْ سَتَفْتَحُونَ بَعْدِي مَدَائِنَ عِظَاماً وَتَتَّخِذُونَ فِي أَسْوَاقِهَا مَجَالِسَ فَإِذَا كَانَ ذٰلِكَ فَرُدُّوا السَّلاَمَ وَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِكُمْ وَاهْدُوا الأَعْمى وَأَعِينُوا المَظْلُومَ.ح

7250. Öyle ümit ediyorum ki benden sonra büyük şehirler fetheder, çarşılarında oturup sohbet edersiniz; o zaman verilen selamları alıp gözlerinizi haramlardan koruyun, gözü görmeyenlere yol gösterip zulme uğrayanlara da yardım edin.[7250]

Lanetlenenler

٧٢٥١-لَعَنَ اللهُ عَلِي الرَّاشِيَ وَالمُرْتَشِي.ح

7251. Allah, rüşvet verene de alana da lanet etsin![7251]

٧٢٥٢-لَعَنَ اللهُ الخَامِشَةَ وَجْهَهَا وَالشَّاقَّةَ جَيْبَهَا وَالدَّاعِيَةَ بِالْوَيْلِ وَالثُّبُورِ.صح

7252. Allah musibet anında yüzünü tırmalayan, yakasını yırtan, ölümünü ve felaketini dileyen kadınlara lanet eder.[7252]

٧٢٥٣-لَعَنَ اللهُ الخَمْرَ وَشَارِبَهَا وَسَاقِيَهَا وَبَائِعَهَا وَمُبْتَاعَهَا وَعَاصِرَهَا وَمُعْتَصِرَهَا وَحَامِلَهَا وَالمَحْمُولَةَ إِلَيْهِ وَآكِلَ ثَمَنِهَا.صح

7253. Allah içkiye, onu içene, dağıtana, satana, satın alana, üzümünü sıkana, sıktırana, taşıyana, taşınana ve parasını yiyene lanet eder.[7253]

٧٢٥٤-لَعَنَ اللهُ الرَّاشِيَ وَالمُرْتَشِي فِي الحُكْمِ.صح

[7249] Hâkim, I, 172.
[7250] Taberânî, XXII, 138; Heysemî, VIII, 62.
[7251] Ahmed, II, 387; Hâkim, IV, 103; Hatîb, X, 254; Heysemî, IV, 199.
[7252] İbni Hibban VII, 427; Bûsîrî, II, 46.
[7253] Hâkim, IV, 160.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7254. Allah hüküm konusunda rüşvet verene de alana da lanet etmiştir.[7254]

٧٢٥٥–لَعَنَ اللهُ الرَّاشِيَ وَالمُرْتَشِيَ وَالرَّائِشَ الَّذِي يَمْشِي بَيْنَهُمَا.صح

7255. Allah rüşveti verene, alana ve aracılık yapana lanet etmiştir.[7255]

٧٢٥٦– لَعَنَ اللهُ الرِّبَا وَآكِلَهُ وَمُوكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدَهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ وَالْوَاصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ وَالْوَاشِمَةَ وَالمُسْتَوْشِمَةَ وَالنَّامِصَةَ وَالمُتَنَمِّصَةَ.صح

7256. Faiz yiyen yediren, bilerek ona şahitlik yapan onu yazan, saçına saç ekleyen ekleten, yüzdeki kılları yolan yolduran, dövme yapan ve yaptıranlara Allah lanet etmiştir.[7256]

٧٢٥٧–لَعَنَ اللهُ الرَّجُلَ يَلْبَسُ لِبْسَةَ المَرْأَةِ وَالمَرْأَةَ تَلْبَسُ لِبْسَةَ الرَّجُلِ.صح

7257. Allah kadın elbisesi giyen erkeğe ve erkek elbisesi giyen kadına lanet etmiştir.[7257]

٧٢٥٨–لَعَنَ اللهُ الرَّجُلَةَ مِنَ النِّسَاءِ.ح

7258. Erkeklere benzemeye çalışan kadınlara Allah lanet etmiştir.[7258]

٧٢٥٩–لَعَنَ اللهُ الزُّهْرَةَ فَإِنَّهَا هِيَ الَّتِي فَتَنَتِ المَلَكَيْنِ هَارُوتَ وَمَارُوتَ.ض

7259. Zühre yıldızı Allah'ın rahmetinden uzak olsun, Harut ile Marut adlı melekleri fitneye düşüren odur.[7259]

٧٢٦٠–لَعَنَ اللهُ السَّارِقَ يَسْرِقُ الْبَيْضَةَ فَتُقْطَعُ يَدُهُ وَيَسْرِقُ الحَبْلَ فَتُقْطَعُ يَدُهُ.صح

7260. Yumurta çalıp eli kesilen sonra ip çalıp diğer eli kesilen kişiye Allah lanet eder.[7260]

[7254] Ahmed, II, 387; Hâkim, IV, 115.
[7255] Ahmed, V, 279; Heysemî, IV, 198.
[7256] Taberânî, X, 92; Heysemî, IV, 118.
[7257] Hâkim, IV, 215.
[7258] Müttekî, nr. 45018.
[7259] Müttekî, nr. 17652.
[7260] Ahmed, II, 253.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٢٦١–لَعَنَ اللهُ الْعَقْرَبَ مَا تَدَعُ الْمُصَلِّيَ وَغَيْرَ الْمُصَلِّي اقْتُلُوهَا فِي الْحِلِّ وَالْحَرَمِ.

7261. Allah akrebe lanet etsin; o namazda olsun namaz dışında olsun insanı rahat bırakmaz; onu harem içinde de dışında da öldürün.[7261]

٧٢٦٢–لَعَنَ اللهُ الْعَقْرَبَ مَا تَدَعُ نَبِيّاً وَلاَ غَيْرَهُ إِلاَّ لَدَغَتْهُمْ.ض

7262. Akrep Allah'ın rahmetinden uzak olsun; peygamber olsun olmasın o herkesi sokar.[7262]

٧٢٦٣–لَعَنَ اللهُ الْقَاشِرَةَ وَالْمُقْشُورَةَ.ض

7263. Allah süslenmek için yüzünü boyayan ve boyattıran kadına lanet etmiştir.[7263]

٧٢٦٤–لَعَنَ اللهُ الَّذِينَ يُشَقِّقُونَ الخُطَبَ تَشْقِيقَ الشِّعرِ.ض

7264. Hutbeleri şiir gibi okuyan kişiler Allah'ın rahmetinden uzaktırlar.[7264]

٧٢٦٥–لَعَنَ اللهُ الْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ وَالْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ.صح

7265. Allah erkeklere benzemeye çalışan kadınlara ve kadınlara benzemeye çalışan erkeklere lanet etsin. [7265]

٧٢٦٦–لَعَنَ اللهُ الْمُحَلِّلَ وَالْمُحَلَّلَ لَهُ.صح

7266. Allah hulle yapana da yaptırana da lanet etsin![7266]

٧٢٦٧–لَعَنَ اللهُ الْمُخْتَفِيَ وَالْمُخْتَفِيَةَ.

7267. Kabir hırsızlığı yapan erkek ve kadına Allah lanet eder.[7267]

[7261] Bûsîrî, I, 148.
[7262] Beyhakî, Şuab, II, 518.
[7263] Ahmed, VI, 250; Heysemî, V, 169.
[7264] Ahmed, IV, 98; Taberânî, XIX, 361.
[7265] Ahmed, I, 330.
[7266] Ahmed, I, 87.
[7267] Beyhakî, VIII, 270.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٢٦٨–لَعَنَ اللهُ الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالْمُتَرَجِّلاَتِ مِنَ النِّسَاءِ.صح

7268. Kadınlara benzemeye çalışan erkeklere ve erkeklere benzemeye çalışan kadınlara Allah lanet etmiştir.[7268]

٧٢٦٩–لَعَنَ اللهُ الْمُسَوِّفَاتِ الَّتِي يَدْعُوهَا زَوْجُهَا إِلَى فِرَاشِهِ فَتَقُولُ سَوْفَ حَتَّى تَغْلِبَهُ عَيْنَاهُ.صح

7269. Allah *"Az sonra!"* diyen kadınları lanetlemiştir; kocası kendisini yatağa çağırdığı zaman o *"Az sonra geliyorum!"* der; kocası da sonunda uyuya kalır.[7269]

٧٢٧٠–لَعَنَ اللهُ الْمُفَسِّلَةَ الَّتِي إِذَا أَرَادَ زَوْجُهَا أَنْ يَأْتِيَهَا قَالَتْ أَنَا حَائِضٌ.ض

7270. Allah müfessileye lanet etsin; müfessile, kocası kendisine yaklaşmak istediğinde, *"Ben adetliyim"* diyen kadındır.[7270]

٧٢٧١–لَعَنَ اللهُ النَّائِحَةَ وَالْمُسْتَمِعَةَ.صح

7271. Ölen için feryad edene ve onu dinleyen kadına Allah lanet etmiştir.[7271]

٧٢٧٢–لَعَنَ اللهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ وَالنَّامِصَاتِ وَالْمُتَنَمِّصَاتِ وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ الْمُغَيِّرَاتِ خَلْقَ اللهِ.صح

7272. Dövme yapana yaptırana, saç ekleyene ekletene, güzellik için yüzdeki kılları yolana yoldurana ve yaratıldığı şekli değiştirmek isteyene Allah lanet etmiştir.[7272]

٧٢٧٣–لَعَنَ اللهُ الْوَاصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ وَالْوَاشِمَةَ وَالْمُسْتَوْشِمَةَ.صح

[7268] Heysemî, VIII, 103; Aclûnî, II, 205.
[7269] Taberânî, Evsat, IV, 346; Heysemî, V, 169.
[7270] Müttekî, nr. 45022.
[7271] Ahmed, III, 65; Beyhakî, IV, 63.
[7272] Ahmed, I, 443.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7273. Saç ekleyene ekletene, dövme yapana ve yaptırana Allah lanet etmiştir.[7273]

٧٢٧٤–لَعَنَ اللهُ آكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ وَشَاهِدَهُ وَكَاتِبَهُ.صح

7274. Faiz yiyen yediren, bilerek ona şahidlik yapan ve onu yazana Allah lanet etmiştir.[7274]

٧٢٧٥–لَعَنَ اللهُ آكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَمَانِعَ الصَّدَقَةِ.صح

7275. Faiz yiyen yediren, onu yazan ve zekata mani olana Allah lanet etmiştir[7275]

٧٢٧٦–لَعَنَ اللهُ زَائِرَاتِ الْقُبُورِ وَالْمُتَّخِذِينَ عَلَيْهَا الْمَسَاجِدَ وَالسُّرُجَ.صح

7276. Allah kabir ziyareti yapan kadınlara, oraları mescid edinenlere ve oralarda kandil yakanlara lanet etmiştir.[7276]

٧٢٧٧–لَعَنَ اللهُ زَوَّارَاتِ الْقُبُورِ.صح

7277. Kabir ziyareti yapan kadınlar Allah'ın rahmetinden uzaktırlar.[7277]

٧٢٧٨–لَعَنَ اللهُ مَنْ سَبَّ أَصْحَابِي.صح

7278. Ashabıma dil uzatanlara Allah lanet etsin.[7278]

٧٢٧٩–لَعَنَ اللهُ مَنْ قَعَدَ وَسَطَ الْحَلْقَةِ.صح

7279. Halkanın ortasında oturan Allah'ın rahmetinden uzaktır.[7279]

٧٢٨٠–لَعَنَ اللهُ مَنْ يَسِمُ فِي الْوَجْهِ.صح

7280. Allah hayvanların yüzlerini ateşle damgalayana lanet etmiştir.[7280]

[7273] Ahmed, II, 21.
[7274] Ahmed, I, 393.
[7275] Ahmed, III, 304.
[7276] İbni Adî, V, 1698; Beyhakî, II, 78; Müttekî, nr. 45039.
[7277] Ahmed, III, 442; Bûsîrî, II, 44.
[7278] Taberânî, XII, 434; a.mlf, Evsat, VII, 114; Heysemî, X, 21.
[7279] Ahmed, V, 398; Hâkim, IV, 314.
[7280] Taberânî, XI, 335; Heysemî, VIII, 110.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٢٨١–لَعَنَ اللهُ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الْوَالِدَةِ وَوَلَدِهَا وَبَيْنَ الأَخِ وَأَخِيهِ.صح

7281. Allah anne ile çocuğu kardeş ile kardeşi ayırana lanet etmiştir.[7281]

٧٢٨٢–لَعَنَ اللهُ مَنْ لَعَنَ وَالِدَيْهِ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللهِ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ آوَى مُحْدِثاً وَلَعَنَ اللهُ مَنْ غَيَّرَ مَنَارَ الأَرْضِ.صح

7282. Allah ana babasına lanet edene, kendisinden başkası için kurban kesene, bir caniyi barındırana, sınır işaretlerini değiştirene lanet etsin.[7282]

٧٢٨٣–لَعَنَ اللهُ مَنْ مَثَّلَ بِالْحَيَوَانِ.صح

7283. Hayvanın diri diri organlarını kesene Allah lanet etsin. [7283]

٧٢٨٤–لُعِنَ عَبْدُ الدِّينَارِ لُعِنَ عَبْدُ الدِّرْهَمِ.ح

7284. Dinara ve dirheme kul olanlar lanetlenmiştir.[7284]

٧٢٨٥–لُعِنَتِ الْقَدَرِيَّةُ عَلَى لِسَانِ سَبْعِينَ نَبِيّاً.ض

7285. Kaderi inkar edenler yetmiş peygamber diliyle lanetlenmişlerdir.[7285]

Çeşitli Hadisler

٧٢٨٦–لَغَدْوَةٌ فِي سَبِيلِ اللهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَلَقَابُ قَوْسِ أَحَدِكُمْ أَوْ مَوْضِعُ قِدِّهِ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَلَوِ اطَّلَعَتِ امْرَأَةٌ مِنْ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ إِلَى الأَرْضِ لَمَلأَتْ مَا بَيْنَهُمَا رِيحاً وَلأَضَاءَتْ مَا بَيْنَهُمَا وَلَنَصِيفُهَا عَلَى رَأْسِهَا خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا.صح

[7281] Heysemî, X, 21.
[7282] Ahmed, I, 152.
[7283] Ahmed, I, 338.
[7284] Suyûtî, Sağîr, nr. 7284.
[7285] Dârekutnî, İlel, I, 149.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7286. Allah yolunda bir defa sefere çıkmak dünyadan ve dünya içindeki herşeyden daha hayırlıdır; birinizin cennette bir yay veya bir kamçı kadar yerinin olması dünyadan ve dünya içindeki herşeyden daha hayırlıdır; cennet kadınlarından bir tanesi dünyaya görünecek olsa yerle gök arasısını güzel kokularla doldurup ikisinin arasını aydınlatırdı; onun başındaki başörtüsü dünyadan ve dünya içindeki herşeyden daha hayırlıdır.[7286]

٧٢٨٧–لَغَزْوَةٌ في سَبِيلِ الله أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَرْبَعِينَ حَجَّةً.ض

7287. Allah yolunda bir defa savaşa çıkmak, kırk defa nafile hac yapmaktan daha sevimlidir.[7287]

٧٢٨٨–لَقَدْ أَكَلَ الدَّجَّالُ الطَّعَامَ وَمَشَى فِي الأَسْوَاقِ.ض

7288. Deccal, yemek yiyip çarşılarda dolaşır.[7288]

٧٢٨٩–لَقَدْ أُمِرْتُ أَنْ أَتَجَوَّزَ في الْقَوْلِ فَإِنَّ الجَوَازَ في الْقَوْلِ هُوَ خَيْرٌ.ح

7289. Kısa ve öz konuşmakla emrolundum; kısa ve öz konuşmak daha hayırlıdır.[7289]

٧٢٩٠–لَقَدْ أُنْزِلَ عَلَيَّ عَشْرُ آياتٍ مَنْ أَقَامَهُنَّ دَخَلَ الجَنَّةَ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الآيَاتِ.صح

7290. Bana indirilen on ayetin gereğini yerine getiren kişi cennete girer; onlar *"Müminler felaha erdi"* diye başlayan ayetlerdir.[7290]

٧٢٩١–لَقَدْ أُوذِيتُ فِي الله وَمَا يُؤْذَى أَحَدٌ وَأُخِفْتُ فِي الله وَمَا يُخَافُ أَحَدٌ وَلَقَدْ أَتَتْ عَلَيَّ ثَلاَثُونَ مِنْ بَيْنِ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ وَمَا لِي ولِبِلاَلٍ طَعَامٌ يَأْكُلُهُ ذُو كَبِدٍ إِلاَّ شَيْءٌ يُوَارِيهِ إِبْطُ بِلاَل.صح

7286 Ahmed, III, 141; Ebû Avâne, IV, 466; İbni Hibbân, X, 461.
7287 Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 233.
7288 Ahmed, IV, 444; Taberânî, XVIII, 155; Heysemî, VIII, 2.
7289 Beyhakî, Şuab, IV, 252.
7290 Ahmed, I, 34; Hâkim, II, 425; Âyetler için bk. Müminûn 1-10.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

7291. Allah yolunda kimsenin görmediği eziyetleri gördüm; onun yolunda kimsenin korkmadığı kadar korktum; öyle günler oldu ki bir ay boyunca benle Bilal'in bir canlının yiyebileceği bir şeyi olmaz sadece onun koltuk altına sıkıştırarak getirdiği bazı şeylerle idare ederdik.[7291]

٧٢٩٢–لَقَدْ بَارَكَ اللهُ لِرَجُلٍ فِي حَاجَةٍ أَكْثَرَ الدُّعَاءَ فِيهَا أُعْطِيهَا أَوْ مُنِعَهَا.

7292. Allah bir ihtiyacından dolayı istediği verilse de verilmese de çokça dua eden kuluna bereket ihsan eder.[7292]

٧٢٩٣–لَقَدْ رَأَيْتُنِي يَوْمَ أُحُدٍ وَمَا فِي الأَرْضِ قُرْبِي مَخْلُوقٌ غَيْرُ جِبْرِيلَ عَنْ يَمِينِي وَطَلْحَةَ عَنْ يَسَارِي.صح

7293. Uhud günü sağımda Cibril, solumda da Talha'dan başka yakınlarımdam başka kimseyi görmedim.[7293]

٧٢٩٤–لَقَدْ رَأَيْتُ رَجُلاً يَتَقَلَّبُ فِي الجَنَّةِ فِي شَجَرَةٍ قَطَعَهَا مِنْ ظَهْرِ الطَّرِيقِ كَانَتْ تُؤْذِي النَّاسَ.صح

7294. Yol üzerinde insanların gelip geçmesine mani olan ağacı kesen bir adamın cennet nimetleri içinde yüzdüğünü gördüm.[7294]

٧٢٩٥–لَقَدْ رَأَيْتُ الْمَلاَئِكَةَ تُغَسِّلُ حَمْزَةَ.ض

7295. Meleklerin Hamza'yı yıkadıklarını gördüm. [7295]

٧٢٩٦–لَقَدْ رَأَيْتُ الآنَ مُنْذُ صَلَّيْتُ لَكُمُ الجَنَّةَ وَالنَّارَ مُمَثَّلَتَيْنِ فِي قِبْلَةِ هذَا الْجِدَارِ فَلَمْ أَرَ كَالْيَوْمِ فِي الْخَيْرِ وَالشَّرِّ.صح

7296. Namaz kıldığım sırada duvarın yanında bana cennetle cehennem gösterildi; hayırla şer konusunda bugün gördüklerimi daha önceden görmüş değilim.[7296]

[7291] Ahmed, III, 286; İbni Hibbân, XIV, 515.
[7292] Beyhakî, Şuab, II, 50; Hatîb, III, 299.
[7293] Hâkim, III, 426.
[7294] Müslim, Sıla 129; Münzirî, III, 620; İbni Arrâk, II, 145.
[7295] İbni Sad, III, 16.
[7296] Müttekî, nr. 31918.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

٧٢٩٧–لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ لاَ أَقْبَلَ هَدِيَّةً إِلاَّ مِنْ قُرَشِيٍّ أَوْ أَنْصَارِيٍّ أَوْ ثَقَفِيٍّ أَوْ دَوْسِيٍّ.صح

7297. Kureyşli, ensari, sekafi veya devsi olanlar dışında başkalarından hediye almamayı isterdim.[7297]

٧٢٩٨–لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَنْهَى عَنِ الْغِيلَةِ حَتَّى ذَكَرْتُ أَنَّ الرُّومَ وَفَارِسَ يَصْنَعُونَ ذَلِكَ فَلا يَضُرُّ أَوْلاَدَهُمْ.صح

7298. Süt emziren kadınla ilişkiye girilmesini yasaklamayı düşünmüştüm, ama Bizanlılarla Farslıların bunu yaptığını ve çocuklarına bir zarar vermediğini hatırlayınca yasaklamaktan vazgeçtim.[7298]

٧٢٩٩–لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ آمُرَ رَجُلاً يُصَلِّي بِالنَّاسِ ثُمَّ أُحَرِّقُ عَلَى رِجَالٍ يَتَخَلَّفُونَ عَنِ الْجُمُعَةِ بُيُوتَهُمْ.صح

7299. Birine benim yerime namaz kıldırmasını emretmeyi, sonra da çıkıp cuma namazına gelmeyen kişileri evleriyle birlikte yakmayı isterdim.[7299]

٧٣٠٠–لَقَلْبُ ابْنِ آدَمَ أَشَدُّ انْقِلاَباً مِنَ الْقِدْرِ إِذَا اسْتَجْمَعَتْ غَلَيَاناً.صح

7300. İnsanoğlunun kalbinin değişmesi, kaynayan tenceredeki suyun değişmesinden daha fazladır.[7300]

٧٣٠١–لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ لاَ إِله إِلاَّ الله.صح

7301. Ölmek üzere olanlara lailaheillallah demeyi telkin edin.[7301]

٧٣٠٢–لَقِيَامُ رَجُلٍ فِي الصَّفِّ فِي سَبِيلِ الله عَزَّ وَجَلَّ سَاعَةً أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً.صح

[7297] Ahmed, II, 292; Hâkim, II, 63; Irâkî, IV, 202; Zebîdî, IX, 297.
[7298] Ahmed, VII, 434.
[7299] İbni Ebî Şeybe, I, 480; Ahmed, I, 394.
[7300] Ahmed, VI, 4; Hâkim, II, 317; Heysemî, VII, 211.
[7301] Ahmed, III, 3.

7302. Kişinin Allah yolunda bir saat safta durması, altmış yıllık ibadet etmesinden daha hayırlıdır.[7302]

٧٣٠٣–لَقِيدُ سَوْطِ أَحَدِكُمْ مِنَ الجَنَّةِ خَيْرٌ مِمَّا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ.صح

7303. Cennette bir kamçılık yer, yerle gök arasında bulunan her şeyden daha hayırlıdır.[7303]

٧٣٠٤–لِكُلِّ أُمَّةٍ مَجُوسٌ وَمَجُوسُ أُمَّتِي الَّذِينَ يَقُولُونَ لاَ قَدَرَ إِنْ مَرِضُوا فَلاَ تَعُودُوهُمْ وَإِنْ مَاتُوا فَلاَ تَشْهَدُوهُمْ.ح

7304. Her ümmetin mecusileri vardır; bu ümmetin mecusileri de kaderi inkar edenlerdir; hastalandıklarında onları ziyarete gitmeyin, öldüklerinde definlerine iştirak etmeyin.[7304]

٧٣٠٥–لِكُلِّ بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ الْبِرِّ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الجَنَّةِ وَإِنَّ بَابَ الصِّيَامِ يُدْعَى الرَّيَّانَ.ح

7305. İyiliklerden her biri için cennet kapılarından bir kapı vardır; orucun kapısı da Reyyan denilen kapıdır.[7305]

٧٣٠٦–لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ فَإِذَا أُصِيبَ دَوَاءُ الدَّاءِ بَرِىءَ بِإِذْنِ اللهِ تَعَالَى.صح

7306. Her derdin bir devası vardır; hastalığın devası kullanılırsa Allah'ın izniyle hasta da şifa bulur.[7306]

٧٣٠٧–لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ وَدَوَاءُ الذُّنُوبِ الاسْتِغْفَارِ.ض

7307. Her hastalığın ilacı vardır, günahların ilacı da Allah'dan bağışlanma dilemektir. [7307]

٧٣٠٨–لِكُلِّ سَهْوٍ سَجْدَتَانِ بَعْدَمَا يُسَلِّمُ.ض

[7302] Ukaylî, I, 86; Hatîb, X, 295.
[7303] Ahmed, II, 315; Irâkî, II, 343; Zebîdî, X, 543.
[7304] Ahmed, II, 86.
[7305] Ahmed, III, 396; Beyhakî, Şuab, III, 289.
[7306] Ahmed, III, 335; Hâkim, IV, 222.
[7307] Suyûtî, Sağîr, nr. 7307.

7308. Namazda her yanılmadan dolayı, selamdan sonra iki secde yapılır.[7308]

٧٣٠٩–لِكُلِّ سُورَةٍ حَظُّهَا مِنَ الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ.ح

7309. Her surenin rüku ve secdeden payı vardır.[7309]

٧٣١٠–لِكُلِّ شَيْءٍ آفَةٌ تُفْسِدُهُ وَآفَاتُ هذَا الدِّينِ وُلاَةُ السُّوءِ.صح

7310. Herşeyin ifsad edici bir afeti vardır, bu dinin afeti de kötü idarecilerdir.[7310]

٧٣١١–لِكُلِّ شَيْءٍ أُسٌّ وَأُسُّ الإِيمَانِ الْوَرَعُ وَلِكُلِّ شَيْءٍ فَرْعٌ وَفَرْعُ الإِيمَانِ الصَّبْرُ وَلِكُلِّ شَيْءٍ سَنَامٌ وَسَنَامُ هذِهِ الأُمَّةِ عَمِّي الْعَبَّاسُ وَلِكُلِّ شَيْءٍ سِبْطٌ وَسِبْطُ هذِهِ الأُمَّةِ الحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ وَلِكُلِّ شَيْءٍ جَنَاحٌ وَجَنَاحُ هذِهِ الأُمَّةِ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَلِكُلِّ شَيْءٍ مِجَنٌّ وَمِجَنُّ هذِهِ الأُمَّةِ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ.ض

7311. Herşeyin bir temeli vardır, imanın temeli haramlardan kaçınmaktır; herşeyin bir gövdesi vardır, imanın gövdesi sabırdır; her şeyin bir zirvesi vardır, bu ümmetin zirvesi amcam Abbas'tır; her şeyin bir dalı vardır, bu ümmetin dalları da Hasan ile Hüseyin'dir; her şeyin bir kanadı vardır, bu ümmetin kanatları da Ebu Bekir ile Ömer'dir; her şeyin bir kalkanı vardır, bu ümmetin kalkanı da Ali'dir.[7311]

٧٣١٢–لِكُلِّ شَيْءٍ حَصَادٌ وَحَصَادُ أُمَّتِي مَا بَيْنَ السِّتِّينَ إِلَى السَّبْعِينَ.ض

7312. Her şeyin bir ömrü vardır, ümmetimin ömrü de altmışla yetmiş arasıdır.[7312]

٧٣١٣–لِكُلِّ شَيْءٍ حِلْيَةٌ وَحِلْيَةُ الْقُرْآنِ الصَّوْتُ الحَسَنُ.صح

[7308] Ahmed, V, 280; Taberânî, II, 92; Beyhakî, II, 337.

[7309] Ahmed, V, 65; Beyhakî, III, 10; Heysemî, II, 114; Bazı mezheblere göre rüku ve secdede Kuran okunabilmektedir.

[7310] Aclûnî, II, 209.

[7311] İbni Asâkir, XXVI, 345.

[7312] Beyhakî, Şuab,

7313. Her şeyin bir süsü vardır, Kuran'ın süsü de güzel sestir.[7313]

٧٣١٤–لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَزَكَاةُ الجَسَدِ الصَّوْمُ.ض

7314. Her şeyin bir zekatı vardır, bedenin zekatı da oruçtur. [7314]

٧٣١٥–لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَزَكَاةُ الدَّارِ بَيْتُ الضِّيَافَةِ.ض

7315. Herşeyin bir zekatı vardır, evin zekatı da misafir odasıdır.[7315]

٧٣١٦–لِكُلِّ شَيْءٍ سَنَامٌ وَإِنَّ سَنَامَ الْقُرْآنِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ وَفِيهَا آيَةٌ هِيَ سَيِّدَةُ آيِ الْقُرْآنِ آيَةُ الْكُرْسِي.ض

7316. Her şeyin bir zirvesi olduğu gibi Kuran'ın zirvesi de Bakara suresidir; bu surede Kuran ayetlerinin efendisi olan Ayete'l-kürsi vardır.[7316]

٧٣١٧–لِكُلِّ شَيْءٍ صَفْوَةٌ وَصَفْوَةُ الصَّلَاةِ التَّكْبِيرَةُ الأُولَى.ح

7317. Her şeyin bir özü vardır, namazın özü de başlama tekbiridir.[7317]

٧٣١٨–لِكُلِّ شَيْءٍ طَرِيقٌ وَطَرِيقُ الجَنَّةِ الْعِلْمُ.ض

7318. Herşeyin bir yolu vardır, cennetin yolu da ilimdir. [7318]

٧٣١٩–لِكُلِّ شَيْءٍ عَرُوسٌ وَعَرُوسُ الْقُرْآنِ الرَّحْمنُ.ض

7319. Her şeyin bir gelini olduğu gibi Kuran'ın gelini de Rahman suresidir.[7319]

٧٣٢٠–لِكُلِّ شَيْءٍ مَعْدِنٌ وَمَعْدِنُ التَّقْوَى قُلُوبُ الْعَارِفِينَ.ض

7320. Herşeyin bir madeni vardır, takvanın madeni de Allah'ı iyi tanıyanların kalpleridir. [7320]

[7313] Ziyâ, VII, 88.
[7314] Taberânî, VI, 238; Heysemî, III, 182; Zebîdî, VII, 395.
[7315] İbni Asâkir, IIIL, 344.
[7316] İbni Asâkir, VII, 245; Münzirî, II, 370; Heysemî, VII, 195.
[7317] Beyhakî, Şuab, III, 73; Ebû Yalâ, III, 11.
[7318] Müttekî, nr. 28803.
[7319] Beyhakî, Şuab, II, 490.
[7320] Heysemî, X, 268.

٧٣٢١-لِكُلِّ شَيْءٍ مِفْتَاحٌ وَمِفْتَاحُ السَّمَوَاتِ قَوْلُ لاَ إله إِلاَّ الله.ض

7321. Her şeyin bir anahtarı vardır, semanın anahtarı da lailahe illallah demektir.[7321]

٧٣٢٢-لِكُلِّ شَيْءٍ مِفْتَاحٌ وَمِفْتَاحُ الْجَنَّةِ حُبُّ الْمَسَاكِينِ وَالْفُقَرَاءِ.ض

7322. Herşeyin bir anahtarı vardır, cennetin anahtarı da yoksullarla fakirleri sevmektir.[7322]

٧٣٢٣-لِكُلِّ عَبْدٍ صِيتٌ فَإِنْ كَانَ صَالِحاً وُضِعَ فِي الأَرْضِ وَإِنْ كَانَ سَيِّئاً وُضِعَ فِي الأَرْضِ.ح

7323. Her kulun bir namı vardır; iyi kişi iyi bir namla, kötü kişi de kötü bir namla anılır.[7323]

٧٣٢٤-لِكُلِّ عَبْدٍ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ عِنْدَ إِفْطَارِهِ أُعْطِيهَا فِي الدُّنْيَا أَوْ ذُخِرَ لَهُ فِي الآخِرَةِ.ح

7324. Oruç tutan her kulun iftar zamanı kabul edilen bir duası vardır; o dua ya dünyada iken kabul edilir ya da ahirete tehir edilir.[7324]

٧٣٢٥-لِكُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ يُعْرَفُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

7325. Sözünde durmayan kişiler kıyamet günü ellerindeki sancaklarla bilinirler.[7325]

٧٣٢٦-لِكُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ عِنْدَ اسْتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

7326. Sözünde durmayan kişilerin yanında kıyamet günü sancaklar olur.[7326]

7321 Heysemî, X, 83.
7322 Heysemî, X, 82; Müttekî, nr. 16587, Zebîdî, IX, 283.
7323 Hakîm, II, 226.
7324 Hâkim, I, 298.
7325 Ahmed, III, 142; Ebû Yalâ, VI, 231.
7326 Ebû Yalâ, II, 441.

٧٣٢٧–لِكُلِّ قَرْنٍ مِنْ أُمَّتِي سَابِقُونَ.ض

7327. Ümmetim içinde her asırda öncü kişiler bulunur.[7327]

٧٣٢٨–لِكُلِّ قَرْنٍ سَابِقٌ.

7328. Her asrın bir öncüsü olur.[7328]

٧٣٢٩–لِكُلِّ نَبِيٍّ تَرِكَةٌ وَإِنَّ تَرِكَتِي وَضَيْعَتِي الأَنْصَارُ فَاحْفَظُونِي فِيهِمْ.ح

7329. Her peygamberin geride bıraktığı kişiler olur; benim geride bıraktıklarım da ailemle ensardır; benden sonra onların haklarına riayet edin.[7329]

٧٣٣٠–لِكُلِّ نَبِيٍّ حَرَمٌ وَحَرَمِي الْمَدِينَةُ.ح

7330. Her peygamberin bir haremi vardır, benim haremim de Medine'dir.[7330]

٧٣٣١–لِكُلِّ نَبِيٍّ خَلِيلٌ فِي أُمَّتِهِ وَإِنَّ خَلِيلِي عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ.ض

7331. Her peygamberin ümmeti içinde bir dostu vardır, benim dostum da Osman İbni Affan'dır. [7331]

٧٣٣٢–لِكُلِّ نَبِيٍّ رَفِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَرَفِيقِي فِيهَا عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ.ض

7332. Her peygamberin cennette bir arkadaşı vardır, benim arkadaşım da Osman İbni Affan'dır. [7332]

٧٣٣٣–لِكُلِّ نَبِيٍّ رَهْبَانِيَّةٌ وَرَهْبَانِيَّةُ هذِهِ الأُمَّةِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ.ض

7333. Her peygamberin bir ruhbanlığı vardır; bu ümmetin ruhbanlığı da Allah yolunda cihaddır.[7333]

[7327] Ebû Nuaym, I, 8.
[7328] Ebû Nuaym, VIII, 278.
[7329] Taberânî, Evsat, V, 309.
[7330] Ahmed, I, 318; Heysemî, III, 301.
[7331] Müttekî, nr. 32598, 33089.
[7332] İbni Kesîr, Bidâye, VII, 212.
[7333] Ahmed, III, 266.

٧٣٣٤–لِلإِمَامِ وَالمُؤَذِّنِ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ صَلَّى مَعَهُمَا.ض

7334. İmamla müezzin kendileriyle beraber namaz kılan cemaat kadar sevap alır. [7334]

٧٣٣٥–لِلبِكْرِ سَبْعٌ وَلِلثَّيِّبِ ثَلاَثٌ.صح

7335. Bakire kadının yedi, dulun ise yedi gece gerdek hakkı vardır.[7335]

٧٣٣٦–لِلتَّوْبَةِ بَابٌ بِالمَغْرِبِ مَسِيرَةَ سَبْعِينَ عَاماً لاَيَزَالُ كَذلِكَ حَتَّى يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ طُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا.ح

7336. Tevbe için batıda genişliği yetmiş yıl süren bir kapı vardır; kıyamet alametlerinden olan güneşin batıdan doğmasına kadar o kapı açık kalır.[7336]

٧٣٣٧–لِلْجَارِ حَقٌّ.

7337. Komşunun hakkı vardır.[7337]

٧٣٣٨–لِلْجَنَّةِ ثَمَانِيَةُ أَبْوَابٍ سَبْعَةٌ مُغْلَقَةٌ وَبَابٌ مَفْتُوحٌ لِلتَّوْبَةِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ نَحْوِهِ.صح

7338. Cennetin sekiz kapısı olup onlardan yedisi kapalıdır; biri ise güneşin batıdan doğmasına kadar tevbe için açık kalır.[7338]

٧٣٣٩–لِلْحُرَّةِ يَوْمَانِ وَلِلأَمَةِ يَوْمٌ.ض

7339. Hür kadının iki, cariyenin bir gece gerdek hakkı vardır.[7339]

٧٣٤٠–لِلرِّجَالِ حَوَارِيٌّ وَلِلنِّسَاءِ حَوَارِيَّةٌ فَحَوَارِيُّ الرِّجَالِ الزُّبَيْرُ وَحَوارِيَّةُ النِّسَاءِ عَائِشَةُ.ض

[7334] Müttekî, nr. 20374.
[7335] Müslim, Radâ 42; Beyhakî, VII, 301; Hâkim, IV, 18.
[7336] Taberânî, VIII, 54.
[7337] Heysemî, VIII, 164; Müttekî, nr. 24902.
[7338] Taberânî, X, 206; Hâkim, IV, 290; Heysemî, X, 198.
[7339] Müttekî, nr. 44824.

7340. Erkekler içinde havari olduğu gibi kadınlar içinde de havariler vardır; erkeklerden havari Zübeyr, kadınlardan ise Aişe'dir.[7340]

٧٣٤١–لِلرَّحِمِ لِسَانٌ عِنْدَ الْمِيزَانِ تَقُولُ يَارَبِّ مَنْ قَطَعَنِي فَاقْطَعْهُ وَمَنْ وَصَلَنِي فَصِلْهُ.ح

7341. Akrabalık bağı mizanda dile gelir ve; *"Rabbim beni bırakanı sen de bırak, beni gözeteni sen de gözet!"* der.[7341]

٧٣٤٢–لِلسَّائِلِ حَقٌّ وَإِنْ جَاءَ عَلَى فَرَسٍ.صح

7342. At üzerinde gelse bile dilencinin hakkı vardır.[7342]

٧٣٤٣–لِلصَّفِّ الأَوَّلِ فَضْلٌ عَلَى الصُّفُوفِ.ض

7343. İlk saf, diğer saflardan daha faziletlidir.[7343]

٧٣٤٤–لِلْعَبْدِ الْمَمْلُوكِ الصَّالِحِ أَجْرَانِ.

7344. İyi bir köleye iki sevap vardır.[7344]

٧٣٤٥–لِلْغَازِي أَجْرُهُ وَلِلْجَاعِلِ أَجْرُهُ وَأَجْرُ الْغَازِي.ح

7345. Savaşa çıkana ecir, onu donatana ise donatma ve cihada çıkma ecri vardır.[7345]

٧٣٤٦–لِلْمَائِدِ أَجْرُ شَهِيدٍ وَلِلْغَرِيقِ أَجْرُ شَهِيدَيْنِ.ض

7346. Denizde başı dönene bir, boğulana ise iki şehid sevabı vardır.[7346]

٧٣٤٧–لِلْمَرْأَةِ سِتْرَانِ الْقَبْرُ وَالزَّوْجُ.ض

7347. Kadını örten iki şey vardır; biri kabir, biri de kocadır.[7347]

[7340] İbni Asâkir, XVIII, 375; İbni Hacer, VII, 80.
[7341] Rûyânî, I, 75.
[7342] Ahmed, I, 201; Ebû Nuaym, VIII, 379
[7343] Heysemî, II, 92; Müttekî, nr. 20565.
[7344] Ahmed, II, 402.
[7345] Beyhakî, IX, 28.
[7346] Taberânî, XXV, 133.
[7347] Taberânî, XII, 123; İbni Adî, III, 15.

٧٣٤٨-لِلْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ بِالمَعْرُوفِ يُسَلِّمُ عَلَيْهِ إِذَا لَقِيَهُ وَيُجِيبُهُ إِذَا دَعَاهُ وَيُشَمِّتُهُ إِذَا عَطَسَ وَيَعُودُهُ إِذَا مَرِضَ وَيَتْبَعُ جَنَازَتَهُ إِذَا مَاتَ وَيُحِبُّ لَهُ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ.ح

7348. Müslümanın müslüman üzerindeki hakkı altıdır; onlar karşılaştığında selam vermesi, davetine icabet etmesi, aksırınca Allah'a hamd ederse yerhamukellah demesi, hastalandığında kendisini ziyaret etmesi, öldüğü zaman cenazesine gitmesi ve kendisi için sevdiğini onun için de sevmesidir.[7348]

٧٣٤٩-لِلْمُصَلِّي ثَلاَثُ خِصَالٍ يَتَنَاثَرُ الْبِرُّ مِنْ عَنَانِ السَّمَاءِ إِلَى مَفْرِقِ رَأْسِهِ وَتَحُفُّ بِهِ الْمَلاَئِكَةُ مِنْ لَدُنْ قَدَمَيْهِ إِلَى عَنَانِ السَّمَاءِ وَيُنَادِيهِ مُنَادٍ لَوْ يَعْلَمُ الْمُصَلِّي مَنْ يُنَاجِي مَا انْفَتَلَ.ض

7349. Namaz kılanın üç özelliği vardır; gökten başının tepesine kadar sevap saçılır, gökyüzünden ayaklarına kadar melekler kendisini kuşatır; bir münadi ona; *"Eğer namaz kılan o esnada kiminle konuştuğunu bilseydi asla namazdan ayrılmazdı"* diye seslenir. [7349]

٧٣٥٠-لِلْمَمْلُوكِ طَعَامَهُ وَكِسْوَتُهُ بِالْمَعْرُوفِ وَلاَ يُكَلفُ مِنَ الْعَمَلِ إِلاَّ مَا يُطِيقُ.صح

7350. Kölenin yiyeceğiyle giyeceğinin karşılanıp gücünün yetmediği şeylerle sorumlu tutulmaması onun hakkıdır.[7350]

٧٣٥١-لِلْمَمْلُوكِ عَلَى سَيِّدِهِ ثَلاَثُ خِصَالٍ لاَ يُعَجِّلُهُ عَنْ صَلاَتِهِ وَلاَ يُقِيمُهُ عَنْ طَعَامِهِ وَيُشْبِعُهُ كُلَّ الإِشْبَاعِ.

7351. Kölenin efendisi üzerinde üç hakkı vardır; onlar namazda acele ettirmemesi, yemek yerken kaldırmaması ve karnını iyice doyurmasıdır.[7351]

٧٣٥٢-لِلْمُؤْمِنِ أَرْبَعَةُ أَعْدَاءٍ مُؤْمِنٌ يَحْسُدُهُ وَمُنَافِقٌ يُبْغِضُهُ وَشَيْطَانٌ يُضِلُّهُ وَكَافِرٌ يُقَاتِلُهُ.ض

[7348] Müslim, Selâm 5.
[7349] Abdürrezzâk, I, 49.
[7350] Beyhakî, VIII, 6.
[7351] Taberânî, Sağîr, II, 256; Heysemî, IV, 236.

7352. Müminin dört düşmanı vardır; onlar kendisine hased besleyen mümin, ona kin duyan münafık, yoldan saptıran şeytan ve onunla savaşan kafirdir.[7352]

٧٣٥٣–لِلْمُهَاجِرِينَ مَنَابِرُ مِنْ ذَهَبٍ يَجْلِسُونَ عَلَيْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَدْ أَمِنُوا مِنَ الْفَزَعِ الأَكْبَرِ.صح

7353. Kıyamet günü muhacirlerin üzerine oturacakları altından minberler vardır, onlar büyük korkudan emin olurlar.[7353]

٧٣٥٤–لِلنَّارِ بَابٌ لاَ يَدْخُلُ مِنْهُ إِلاَّ مَنْ شَفَى غَيْظَهُ بِسَخَطِ اللهِ تَعَالَى.ض

7354. Cehennemin bir kapısı vardır ki, oradan sadece Allah'ı kızdırarak öfkelerini dindirenler girerler.[7354]

٧٣٥٥–لَمْ تُؤْتَوْا بَعْدَ كَلِمَةِ الإِخْلاَصِ مِثْلَ الْعَافِيَةِ فَاسْأَلُوا اللهَ الْعَافِيَةَ.ح

7355. Kelime-i tevhidden sonra size afiyetten daha hayırlı birşey verilmemiştir; Allah'dan afiyet isteyin.[7355]

٧٣٥٦–لَمْ تَحِلَّ الْغَنَائِمُ لأَحَدٍ سُودِ الرُّؤُوسِ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانَتْ تُجْمَعُ وَتَنْزِلُ نَارٌ مِنَ السَّمَاءِ فَتَأْكُلُهَا.

7356. Ganimetler sizden önceki ümmetlerin hiçbirine helal kılınmadı; onlar bir yere toplanır, sonra gökten bir ateş gelerek onları yakardı.[7356]

٧٣٥٧–لَمْ يَبْعَثِ اللهُ تَعَالَى نَبِيّاً إِلاَّ بِلُغَةِ قَوْمِهِ.صح

7357. Allah Teala her peygamberi kendi kavminin diliyle gönderdi.[7357]

٧٣٥٨–لَمْ يَبْقَ مِنَ النُّبُوَّةِ إِلاَّ الْمُبَشِّرَاتُ الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ.ض

7352 Deylemî, III, 320.
7353 Deylemî, III, 320.
7354 Ukaylî, I, 83.
7355 Beyhakî, Şuab, II, 161.
7356 Beyhakî, VI, 290.
7357 Ahmed, V, 158; Heysemî, I, 43.

7358. Peygamberlikten geriye ancak müjdeli iyi rüyalar kaldı.[7358]

٧٣٥٩-لَمْ يَتَكَلَّمْ فِي الْمَهْدِ إِلاَّ أَرْبَعَةٌ عِيسى وَشَاهِدُ يُوسُفَ وَصَاحِبُ جُرَيْجٍ وَابْنُ مَاشِطَةِ فِرْعَوْنَ.صح

7359. Beşikte konuşanlar yalnız dört kişidir; onlar İsa, Yusuf'a şahidlik eden bebek, Cüreyc'e tanıklık eden yavru ile Firavun'un çocuklarının saçlarını tarayan kadının çocuğudur.[7359]

٧٣٦٠-لَمْ تَحْسُدْنَا الْيَهُودُ بِشَيْءٍ مَا حَسَدُونَا بِثَلاَثٍ التَّسْلِيمِ وَالتَّأْمِينِ وَاللَّهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الحَمْدُ.ض

7360. Yahudiler bizim üç şeyimizi kıskanırlar; ilki karşılaşmalarda selam verme, ikincisi *"Amin!"* deme, üçüncüsü de *"Allahım hamd sanadır rabbimiz!"* diye dua etmedir.[7360]

٧٣٦١-لَمْ يُرَ لِلْمُتَحَابَّيْنِ مِثْلُ النِّكَاحِ.صح

7361. Birbirlerini sevenler için nikah gibisi yoktur.[7361]

٧٣٦٢-لَمْ يَزَلْ أَمْرُ بَنِي إِسْرَائِيلَ مُعْتَدِلاً حَتَّى نَشَأَ فِيهِمُ الْمُوَلَّدُونَ وَأَبْنَاءُ سَبَايَا الأُمَمِ الَّتِي كَانَتْ بَنُوإِسْرَائِيلَ تَسْبِيهَا فَقَالُوا بِالرَّأْيِ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا.ح

7362. İsrail oğullarının durumu, bidat çıkarıp esir aldıkları kişilerin çocukları aralarında yetişene kadar iyi idi; onlar kendi görüşlerini söyledikleri zaman hem kendileri saptılar, hem de başkalarını saptırdılar.[7362]

٧٣٦٣-لَمْ يُسَلَّطْ عَلَى الدَّجَّالِ إِلاَّ عِيسى ابْنُ مَرْيَمَ.ح

7363. Deccal'ı öldürme işi Meryem oğlu İsa'ya verilir.[7363]

[7358] Beyhakî, II, 88; Müttekî, nr. 41424.
[7359] Hâkim, II, 650.
[7360] Beyhakî, II, 56.
[7361] Taberânî, XI, 17; Hâkim, II, 174; Beyhakî, VII, 78.
[7362] Heysemî, I, 180; Müttekî, nr. 918.
[7363] Müttekî, nr. 38847.

٧٣٦٤–لَمْ يُقْبَرْ نَبِيٌّ إِلاَّ حَيْثُ يَمُوتُ.ح

7364. Peygamberler öldükleri yere defnedilirler.[7364]

٧٣٦٥–لَمْ يَكْذِبْ مَنْ نَمَى بَيْنَ اثْنَيْنِ لِيُصْلِحَ.ح

7365. İki kişinin arasını düzeltmek için hayırlı sözleri artıran kişi yalan söylemiş olmaz.[7365]

٧٣٦٦–لَمْ يَكُنْ مُؤْمِنٌ وَلاَ يَكُونُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلاَّ وَلَهُ جَارٌ يُؤْذِيهِ.ح

7366. Mümine kıyamet gününe kadar sıkıntı veren komşuları mutlaka olacaktır. [7366]

٧٣٦٧–لَمْ يَلْقَ ابْنُ آدَمَ شَيْئاً قَطُّ مُنْذُ خَلَقَهُ اللهُ أَشَدَّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ثُمَّ إِنَّ الْمَوْتَ لأَهْوَنُ مِمَّا بَعْدَهُ.ض

7367. İnsanoğlu yaratıldığı günden bugüne ölümden daha sıkıntılı birşeyle karşılaşmamıştır; ölüm ise daha sonra olacak şeylerin en hafifidir.[7367]

٧٣٦٨–لَمْ يَمُتْ نَبِيٌّ حَتَّى يَؤُمَّهُ رَجُلٌ مِنْ قَوْمِهِ.صح

7368. Peygamberler ümmetinden birinin imamlığında namaz kılmadan ölmezler.[7368]

٧٣٦٩–لَمْ يَمْنَعْ قَوْمٌ زَكَاةَ أَمْوَالِهِمْ إِلاَّ مُنِعُوا الْقَطْرَ مِنَ السَّمَاءِ وَلَوْلاَ الْبَهَائِمِ لَمْ يُمْطَرُوا.ض

7369. Mallarının zekatını vermeyen toplulukların yağmurları kesilir; hayvanları olmasa bir tek damla bile göremezlerdi.[7369]

[7364] Ahmed, I, 7.
[7365] Ebû Dâvûd, Edeb 57; Ebû Nuaym, VI, 266; Münzirî, III, 488.
[7366] Müttekî, nr. 719; Aclûnî, II, 212.
[7367] Ahmed, III, 154; Heysemî, II, 319.
[7368] Hâkim, I, 370.
[7369] Taberânî, XII, 446.

٧٣٧٠–لَمَّا صَوَّرَ اللهُ تَعَالَى آدَمَ فِي الجَنَّةِ تَرَكَهُ مَاشَاءَاللهُ أَنْ يَتْرُكَهُ فَجَعَلَ إِبْلِيسُ يُطِيفُ بِهِ يَنْظُرُ إِلَيْهِ فَلَمَّا رَآهُ أَجْوَفَ عَرَفَ أَنَّهُ خَلْقٌ لاَ يَتَمَالَكُ.صح

7370. Allah cennette Âdem'i yarattığı zaman dilediği kadar onu kendi haline bıraktı; o arada şeytan ona bakarak etrafında dönmeye başladı; karın ve midesinin bulunduğunu görünce kendisine hakim olamayacak bir varlık olduğunu anladı.[7370]

٧٣٧١–لَمَّا عَرَجَ بِي رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ مَرَرْتُ بِقَوْمٍ لَهُمْ أَظْفَارٌ مِنْ نُحَاسٍ يَخْمِشُونَ وُجُوهَهُمْ وَصُدُورَهُمْ فَقُلْتُ مَنْ هؤُلاَءِ يَاجِبْرِيلُ ؟ قالَ هؤُلاَءِ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ لُحُومَ النَّاسِ وَيَقَعُونَ فِي أَعْرَاضِهِمْ.صح

7371. Mirac gecesi bakır tırnaklarıyla yüzlerini ve göğüslerini tırmalayan bir topluluğa uğradım; Cibril'e onların kimler olduğunu sordum; o da, *"Onlar insanların gıybetini yapıp namuslarına dil uzatan kişilerdir"* diye cevap verdi.[7371]

٧٣٧٢–لَمَّا نُفِخَ فِي آدَمَ الرُّوحُ مَارَتْ وَطَارَتْ فصَارَتْ فِي رَأْسِهِ فَعَطَسَ فَقَالَ الحَمْدُلله رَبِّ الْعَالَمِينَ فَقَالَ اللهُ يَرْحَمُكَ اللهُ.صح

7372. Adem'e ruh üfürülünce dolaşmaya başladı ve o sırada hapşırıp *"Alemlerin rabbi olan Allah'a hamd olsun!"* dedi; Allah Teala da *"Allah da sana rahmet etsin!"* buyurdu.[7372]

٧٣٧٣–لَمَّا خَلَقَ اللهُ تَعَالَى جَنَّةَ عَدْنٍ خَلَقَ فِيهَا مَا لاَ عَيْنٌ رَأَتْ وَلاَ خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ ثُمَّ قالَ لَهَا تكَلَّمِي فَقَالَتْ قَدْ أَفْلَحَ المُؤْمِنُونَ.ض

7373. Allah Teala Adn cennetini yaratınca orada gözlerin görmediği ve hiçbir beşerin tasavvur edemediği şeyler yarattı ve sonra ona konuş dedi; o da *"Müminler felah buldu!"* diye cevap verdi.[7373]

[7370] Ahmed, III, 229.
[7371] Beğavî, VI, 229; Nevevî, Ezkâr, s. 300; Zebîdî, VII, 533.
[7372] Hatîb, V, 116.

٧٣٧٤-لَمّا أُلْقِيَ إِبْرَاهِيمُ فِي النَّارِ قالَ اللَّهُمَّ أَنْتَ فِي السَّمَاءِ وَاحِدٌ وَأَنَا فِي الأَرْضِ وَاحِدٌ أَعْبُدُكَ.ض

7374. İbrahim ateşe atılırken, *"Allahım sen gökte birsin, ben de yerde de sana tapan biriyim!"* diye dua etti.[7374]

٧٣٧٥-لَما أُلْقِيَ إِبْرَاهِيمُ الخَلِيلُ فِي النَّارِ قالَ حَسْبِيَ اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ فَمَا احْتَرَقَ مِنْهُ إِلاَّ مَوْضِعُ الْكِتَافِ.ض

7375. İbrahim ateşe atılınca, *"Allah bana yeter, o ne güzel vekildir!"* dedi; vücudunun iple bağlı olan yerinden başka yeri yanmadı.[7375]

٧٣٧٦-لَمَّا كَذَّبَتْنِي قُرَيْشٌ حِينَ أُسْرِيَ بِي إِلَى بَيْتِ المَقْدِسِ قُمْتُ فِي الْحِجْرِ فَجَلَّى اللهُ لِي بَيْتَ المَقْدِسِ فَطَفِقْتُ أُخْبِرُهُمْ عَنْ آيَاتِهِ وَأَنَا أَنْظُرُ إِلَيْهِ.صح

7376. Mirac gecesi Beytü'l-Makdis'e götürülüp döndüğümde Kureyş beni yalanladı; Hicr mevkiinde durduğumda Allah Beytü'l-Makdis'i gözlerimin önüne getirdi de ona bakarak orayı onlara anlatmaya başladım.[7376]

٧٣٧٧-لَمَّا أَسْلَمَ عُمَرُ أَتَانِي جِبْرِيلُ فَقَالَ قَدِ اسْتَبْشَرَ أَهْلُ السَّمَاءِ بِإِسْلاَمِ عُمَرَ.صح

7377. Ömer müslüman olunca Cibril bana gelerek, *"Göktekiler Ömer'in müslüman olmasına sevindi"* dedi.[7377]

٧٣٧٨-لَمُعَالَجَةُ مَلَكِ المَوْتِ أَشَدُّ مِنْ أَلْفِ ضَرْبَةٍ بِالسَّيْفِ.ض

7378. Ölüm meleğinin can alması, bin kılıç darbesinden daha acıdır.[7378]

٧٣٧٩-لَنْ تخْلُوَ الأَرْضُ مِنْ ثَلاَثِينَ مِثْلِ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ الرَّحْمنِ بِهِمْ تُغَاثُونَ وَبِهِمْ تُرْزَقُونَ وَبِهِمْ تُمْطَرُونَ.ض

7373 Taberânî, Evsat, II, 248.
7374 Ebû Nuaym, I, 19.
7375 Ebû Nuaym, I, 19.
7376 Müslim, İmân 276; Ebû Avâne, I, 125; Beyhakî, Delâil, II, 359.
7377 Hâkim, III, 90.
7378 Hatîb, III, 252.

7379. Yeryüzünde hepsi de İbrahim peygamber gibi olan otuz kişi hiçbir zaman eksik olmaz; onlar sebebiyle size yardım edilip rızık verilir, yağmurlar indirilir.[7379]

٧٣٨٠–لَنْ تَخْلُوَ الأَرْضُ مِنْ أَرْبَعِينَ رَجُلاً مِثْلَ خَلِيلِ الرَّحْمنِ فَبِهِمْ تُسْقَوْنَ وَبِهِمْ تُنْصَرُونَ مَا مَاتَ مِنْهُمْ أَحَدٌ إِلاَّ أَبْدَلَ اللهُ مَكانَهُ آخَرَ.ح

7380. Yeryüzünde hepsi de İbrahim peygamber gibi olan kırk kişi hiçbir zaman eksik olmaz; o kırk kişi sebebiyle yağmur yağdırılıp sizlere yardım olunur; onlardan biri öldüğü zaman Allah onun yerini bir başkasıyla doldurur.[7380]

٧٣٨١–لَنْ تَزَالَ أُمَّتِي عَلَى سُنَّتِي مَا لَمْ يَنْتَظِرُوا بِفِطْرِهِمْ طُلُوعَ النُّجُومِ.ح

7381. Ümmetim iftar için yıldızların çıkmasına kadar beklemedikçe sünnetim üzere devam ederler.[7381]

٧٣٨٢–لَنْ تَزُولَ قَدَمُ شَاهِدِ الزُّورِ حَتَّى يُوجِبَ اللهُ لَهُ النَّارَ.صح

7382. Kıyamet günü Allah Teala kendisi için cehennem ateşini vacip kılmadıkça, yalancı şahidlik yapan kişiler adımlarını bile atamaz. [7382]

٧٣٨٣–لَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ حَتَّى يَسُودَ كُلَّ قَبِيلَةٍ مُنَافِقُوهَا.

7383. Her topluma içindeki münafıklar lider olmadıkça kıyamet kopmaz.[7383]

٧٣٨٤–لَنْ تَهْلِكَ أُمَّةٌ أَنَا فِي أَوَّلِهَا وَعِيسى ابْنُ مَرْيَمَ فِي آخِرِهَا وَالمَهْدِيُّ فِي وَسَطِهَا.ض

7384. Başında benim, sonunda Meryem oğlu İsa, ortasında da Mehdi'nin bulunduğu bir ümmet helak olmaz.[7384]

[7379] İbnü'l-Cevzî, III, 151; Müttekî, nr. 34602; Zebîdî, VIII, 386.
[7380] Taberânî, Evsat, IV, 247; Heysemî, X, 63.
[7381] Heysemî, III, 155.
[7382] Bûsîrî, III, 55.
[7383] Taberânî, X, 7.
[7384] Mütteki ,nr. 38671.

٧٣٨٥–لَنْ يُبْتَلَى عَبْدٌ بِشَيْءٍ أَشَدَّ مِنَ الشِّرْكِ وَلَنْ يُبْتَلَى بِشَيْءٍ بَعْدَ الشِّرْكِ أَشَدَّ مِنْ ذَهَابِ بَصَرِهِ وَلَنْ يُبْتَلَى عَبْدٌ بِذَهَابِ بَصَرِهِ فَيَصْبِرَ إِلاَّ غَفَرَ اللهُ لَهُ.ض

7385. Kişi şirkten daha ağır bir şeyle imtihan olmadığı gibi, şirkten sonra körlükten daha ağır bir şeyle de imtihan olmaz; körlükle imtihan olup da ona sabreden kişinin günahları mutlaka affedilir.[7385]

٧٣٨٦–لَنْ يَبْرَحَ هذَا الدِّينُ قائماً يُقَاتِلُ عَلَيْهِ عِصَابَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ.صح

7386. Müslümanlardan bir grup kıyamete kadar din için çarpışmaya devam ettikçe bu din ayakta kalacaktır.[7386]

٧٣٨٧–لَنْ يَجْمَعَ اللهُ تَعَالَى عَلَى هذِهِ الأُمَّةِ سَيْفَيْنِ سَيْفاً مِنْهَا وَسَيْفاً مِنْ عَدُوِّهَا.ح

7387. Allah bu ümmete iki kılıç cezasını aynı anda vermez; biri kendi kendilerine çektikleri, diğeri de düşman tarafından çekilen kılıçlardır.[7387]

٧٣٨٨–لَنْ يَدْخُلَ النَّارَ رَجُلٌ شَهِدَ بَدْراً وَالْحُدَيْبِيَةَ.ح

7388. Bedir ve Hudeybiye'de bulunan bir kişi asla cehenneme girmez.[7388]

٧٣٨٩– لَنْ يَزَالَ الْعَبْدُ فِي فُسْحَةٍ مِنْ دِينِهِ مَا لَمْ يَشْرَبِ الْخَمْرَ فَإِذَا شَرِبَهَا خَرَقَ اللهُ عَنْهُ سِتْرَهُ وَكَانَ الشَّيْطَانُ وَلِيَّهُ وَسَمْعَهُ وَبَصَرَهُ وَرِجْلَهُ يَسُوقُهُ إِلَى كُلِّ شَرَ وَيَصْرِفُهُ عَنْ كُلِّ خَيْرٍ.

7389. Kul içki içmedikçe dininde genişlik içinde olmaya devam eder; içki içtiğinde Allah Teala onun üzerindeki himayesini kaldırır; artık onun dostu, kulağı, gözü ve ayağı şeytan olur; şeytan onu her kötülüğe sürükler ve her iyilikten geri çevirir.[7389]

[7385] Heysemî, II, 308.
[7386] Müslim, İmâre 172; Ahmed, V, 103; Taberânî, II, 250.
[7387] Ahmed, VI, 26; Müttekî, nr. 34481.
[7388] Ahmed, III, 396.
[7389] Taberânî, XIX, 14.

٧٣٩٠–لَنْ يَشْبَعَ الْمُؤْمِنُ مِنْ خَيْرٍ يَسمَعُهُ حَتَّى يَكُونَ مُنْتَهَاهُ الجَنَّةَ.صح

7390. Mümin cennete kavuşuncaya kadar kulağına gelen hayırlı sözlere doymaz.[7390]

٧٣٩١–لَنْ يُعْجِزَ اللهُ هذِهِ الأُمَّةَ مِنْ نِصْفِ يَوْمٍ.صح

7391. Bu ümmet, yarım gün geciktirilmekle Allah katında aciz kalmaz.[7391]

٧٣٩٢–لَنْ يَغْلِبَ عُسْرٌ يُسْرَيْنِ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْراً إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْراً .

7392. Bir zorluk iki kolaylığa galip gelemez; ayette, *"Her zorlukla birlikte bir kolaylık, her zorlukla birlikte bir kolaylık vardır"* buyurulmuştur.[7392]

٧٣٩٣–لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَّوْا أَمْرَهُمُ امْرَأَةً.صح

7393. İdaresini kadına veren eden bir millet asla iflah olmaz. [7393]

٧٣٩٤–لَنْ يَلِجَ النَّارَ أَحَدٌ صَلَّى قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا.صح

7394. Güneşin doğup batmasından önce namaz kılanlardan kimse cehenneme girmez.[7394]

٧٣٩٥–لَنْ يَلِجَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مَنْ تَكَهَّنَ أَوِ اسْتَقْسَمَ أَوْ رَجَعَ مِنْ سَفَرٍ تَطَيُّراً.ح

7395. Kahinlik yapan, fala bakan, uğursuzluk vehmine kapılarak yolculuktan vazgeçen kişiler asla yüksek derecelere nail olamazlar.[7395]

٧٣٩٦–لَنْ يَنْفَعَ حَذَرٌ مِنْ قَدَرٍ وَلكِنَّ الدُّعاءَ يَنْفَعُ مِمَّا نَزَلَ وَمِمَّا لَمْ يَنْزِلْ فَعَلَيْكُمْ بِالدُّعَاءِ عِبَادَاللهِ.ح

7396. Tedbir takdiri bozmaz; duanın gelen ve gelecek olan şeylere karşı faydası olur; ey Allah'ın kulları dua etmekten geri durmayın.[7396]

[7390] İbni Hibbân, III, 185.
[7391] Hâkim, IV, 470.
[7392] Hâkim, II, 575; Ayet için bk. İnşirah 5.
[7393] Ahmed, V, 51.
[7394] Ahmed, IV, 136; İbni Hibbân, V, 34; İbni Huzeyme, I, 164.
[7395] Heysemî, V, 118.
[7396] Ahmed, V, 234; Taberânî, XX, 103; Heysemî, X, 146.

٧٣٩٧–لَنْ يَهْلِكَ النَّاسُ حَتَّى يُعْذَرُوا مِنْ أَنْفُسِهِمْ.ح

7397. İnsanlar hak etmedikçe helak olmazlar. [7397]

٧٣٩٨–لَوْ أَنَّ الدُّنْيَا كُلَّهَا بِحَذَافِيرِهَا بِيَدِ رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي ثُمَّ قَالَ الحَمْدُ لله كَانَتْ لَكَانَتِ الحَمْدُلله أَفْضَلَ مِنْ ذلِكَ كُلِّهِ.ض

7398. Dünyanın tamamı ümmetimden birinin elinde olsa o da bunlara karşılık hamd etse onun, *"el-Hamdülillah"* sözü o nimetlerden daha üstün olur.[7398]

٧٣٩٩–لَوْ أَنَّ الْعِبَادَ لَمْ يُذْنِبُوا لَخَلَقَ الله خَلْقاً يُذْنِبُونَ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُونَ ثُمَّ يَغْفِرُ لَهُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.صح

7399. Kullar günah işlemeyecek olsalardı Allah Teala günah işleyen kullar yaratır, onlar günahlarından dolayı bağışlanma diler o da onları bağışlardı; zira Allah çokça bağışlayan ve merhamet sahibi olandır.[7399]

٧٤٠٠–لَوْ أَنَّ المَاءَ الَّذِي يَكُونُ مِنْهُ الْوَلَدُ أُهْرِقَتْهُ عَلَى صَخْرَةٍ لأَخْرَجَ الله تَعَالَى مِنْهَا وَلَداً وَلَيَخْلُقَنَّ الله نَفْساً هُوَ خَالِقُهَا.صح

7400. Kendisinden çocuk olan meni bir kayanın üzerine dökülecek olsa Allah ondan yine de bir çocuk çıkarırdı; zira Allah yaratacağı şeyi mutlaka yaratır.[7400]

٧٤٠١–لَوْ أَنَّ ابْنَ آدَمَ هَرَبَ مِنْ رِزْقِهِ كما يَهْرَبُ مِنَ المَوْتِ لأَدْرَكَهُ رِزْقُهُ كَمَا يُدْرِكُهُ المَوْتُ.ض

7401. İnsanoğlu ölümden kaçtığı gibi rızkından kaçsa bile, ölümün ona ulaştığı gibi rızkı da ona ulaşır.[7401]

[7397] Ahmed, V, 293.
[7398] İbni Asâkir, LIV, 16.
[7399] Hâkim, IV, 274.
[7400] Ahmed, III, 140; İbni Ebî Âsım, I, 1261; Ziyâ, V, 197.
[7401] Ebû Nûaym, VII, 90.

٧٤٠٢–لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ يَعْمَلُ فِي صَخْرَةٍ صَمَّاءَ لَيْسَ لَهَا بَابٌ وَلاَ كَوَّةٌ لأَخْرَجَ عَمَلُهُ لِلنَّاسِ كَائِناً مَا كَانَ.صح

7402. Biriniz kapısız, deliksiz sert bir kayanın içinde dahi bir iş yapsa, yaptığı iş ne olursa olsun o insanlar tarafından bilinir.[7402]

٧٤٠٣–لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلاً قَالَ أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّةِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ لَمْ يَضُرَّهُ فِي ذلِكَ المَنْزِلِ شَيْءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ مِنْهُ.ح

7403. Bir yerde konaklayan kişi, *"Tam olan kelimelerle yarattığı şeylerin şerrinden Allah'a sığınırım!"* derse o yerden ayrılıncaya kadar kendisine hiç bir şey zarar veremez.[7403]

٧٤٠٤–لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَأْتِيَ أَهْلَهُ قَالَ بِسْمِ اللهِ اللهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ بَيْنَهُمَا وَلَدٌ مِنْ ذلِكَ لَمْ يَضُرَّهُ الشَّيْطَانُ أَبَداً.صح

7404. Biriniz eşine yaklaşmak istediğinde, *"Allah'ın adıyla, Allah'ım bizi şeytandan uzaklaştır, şeytanı da bize vereceğin çocuktan uzaklaştır!"* der de kendilerine çocuk takdir edilmişse şeytan o çocuğa asla zarar veremez.[7404]

٧٤٠٥–لَوْ أَنَّ امْرأً اطَّلَعَ عَلَيْكَ بِغَيْرِ إِذْنٍ فَحَذَفْتَهُ بِحَصَاةٍ فَفَقَأْتَ عَيْنَهُ لَمْ يَكُنْ عَلَيْكَ جُنَاحٌ.ح

7405. İznin olmadan bir kişi senin evine bakmak ister, sen de bir taş atıp onun gözünü çıkarırsan sana bir şey lazım gelmez.[7405]

٧٤٠٦–لَوْ أَنَّ امْرَأَةً مِنْ نِسَاءِ أَهْلِ الجَنَّةِ أَشْرَفَتْ عَلَى الأَرْضِ لَمَلأَتِ الأَرْضَ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ وَلأَذْهَبَتْ ضَوْءَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ.صح

[7402] Ahmed, III, 28; İbni Hibbân, XII, 491; Ebû Yalâ, II, 521; Hâkim, IV, 349; Heysemî, X, 225.
[7403] İbni Ebî Şeybe, VI, 53.
[7404] Ahmed, I, 286; İbni Hibbân, II, 263.
[7405] Ahmed, II, 428.

7406. Cennet kadınlarından biri dünyaya bakacak olsa dünyayı misk kokusuyla doldurur, güneşle ayın ışığını gölgede bırakırdı.[7406]

٧٤٠٧–لَوْ أَنَّ أَهْلَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ اشْتَرَكُوا فِي دَمِ مُؤْمِنٍ لَكَبَّهُمُ اللهُ عَزَّوَجَلَّ فِي النَّارِ.ح

7407. Gökle yer ehlinin tamamı bir müminin öldürülmesine iştirak edecek olsa, Allah Teala onların hepsini yüz üstü cehenneme atardı.[7407]

٧٤٠٨–لَوْ أَنَّ بُكَاءَ دَاوُدَ وَبُكَاءَ جَمِيعِ أَهْلِ الأَرْضِ يَعدِلُ بِبُكَاءِ آدَمَ مَا عَدَلَهُ.ح

7408. Davud'un ağlaması ile bütün yer halkının ağlaması Adem'in ağlamasıyla karşılaştırılacak olsa Adem'in ağlaması daha fazla tutardı.[7408]

٧٤٠٩–لَوْ أَنَّ حَجَراً مِثْلَ سَبْعِ خَلِفَاتٍ أُلْقِيَ عَنْ شَفِيرِ جَهَنَّمَ هَوَى فِيهَا سَبْعِينَ خَرِيفاً لاَ يَبْلُغُ قَعْرَهَا.ض

7409. Yedi gebe deve ağırlığındaki bir taş, cehennemin kenarından aşağıya atılacak olsa yetmiş yılda dibine varamaz.[7409]

٧٤١٠–لَوْ أَنَّ دَلْواً مِنْ غَسَّاقٍ يُهْرَاقُ فِي الدُّنْيَا لأَنْتَنَ أَهْلَ الدُّنْيَا.صح

7410. Cehennem içeceğinden olan gassaktan bir kova dünyaya dökülse, dünyada ne varsa hepsi kokardı.[7410]

٧٤١١–لَوْ أَنَّ رَجُلاً يُجَرُّ عَلَى وَجْهِهِ مِنْ يَوْمِ وُلِدَ إِلَى يَوْمِ يَمُوتُ هَرَماً فِي مَرْضَاةِ اللهِ تَعَالَى لَحَقَرَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

7411. Kişi doğumundan ölümüne kadar Allah'ın rızası uğrunda yüz üstü yerde sürünse kıyamet günü yine de onun değerinin olmadığını görür.[7411]

[7406] Taberânî, VI, 59; Heysemî, X, 417.
[7407] Beyhakî, VIII, 22; Münzirî, III, 294; Müttekî, nr. 39893.
[7408] İbni Asâkir, VII, 415.
[7409] Hennâd, , I, 175.
[7410] Hâkim, IV, 644.
[7411] Ahmed, IV, 185; Buhârî, Kebîr, I, 15; Taberânî, XVII, 122; Heysemî, X, 225.

٧٤١٢–لَوْ أَنَّ رَجُلاً فِي حِجْرِهِ دَرَاهِمُ يَقْسِمُهَا وَآخَرَ يَذْكُرُ اللهَ كَانَ الذَّاكِرُ للهِ أَفْضَلَ.ح

7412. Birinin kucağında dirhemler olup sadaka olarak taksim etse, diğeri de Allah'ı zikretse Allah'ı zikreden öbür kişiden daha üstün olur.[7412]

٧٤١٣–لَوْ أَنَّ شَرَارَةً مِنْ شَرَرِ جَهَنَّمَ بِالْمَشْرِقِ لَوَجَدَ حَرَّهَا مَنْ بِالْمَغْرِبِ.ض

7413. Cehennem kıvılcımlarından bir kıvılcım doğuda olsa, batıdaki bir kişi onun hararetini hissederdi.[7413]

٧٤١٤–لَوْ أَنَّ شَيْئاً كَانَ فِيهِ شِفَاءٌ مِنَ المَوْتِ لَكَانَ فِي السَّنَا.صح

7414. Bir şeyde ölümün ilacı olsaydı sinamekide olurdu.[7414]

٧٤١٥–لَوْ أَنَّ عَبْدَيْنِ تَحَابَّا فِي اللهِ وَاحِدٌ فِي المَشْرِقِ وَآخَرُ فِي المَغْرِبِ لَجَمَعَ اللهُ تَعَالَى بَيْنَهُمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ هذَا الَّذِي كُنْتَ تُحِبُّهُ فِيَّ.ض

7415. Biri doğuda diğeri batıda olan iki kul birbirlerini Allah için severlerse Allah Teala onları kıyamet günü biraraya getirir ve; *"İşte bu benim için sevdiğin kimse budur!"* buyurur.[7415]

٧٤١٦–لَوْ أَنَّ قَطْرَةً مِنَ الزَّقُّومِ قُطِرَتْ فِي دَارِ الدُّنْيَا لأَفْسَدَتْ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا مَعَايِشَهُمْ فَكَيْفَ بِمَنْ تَكُونُ طَعَامَهُ.ح

7416. Cehennem yiyeceği olan zakkumdan bir tek damla dünyaya damlasa, dünya halkının düzeni bozulurdu; yiyeceği bu olanın durumunu siz düşünün![7416]

٧٤١٧–لَوْ أَنَّ مِقْمَعاً مِنْ حَدِيدٍ وُضِعَ فِي الأَرْضِ فَاجْتَمَعَ لَهُ الثَّقَلاَنِ مَا أَقَلُّوهُ مِنَ الأَرْضِ وَلَوْ ضُرِبَ الجَبَلُ بِمِقْمَعٍ مِنْ حَدِيدٍ كما يُضْرَبُ أَهْلُ النَّارِ لَتَفَتَّتَ وَعَادَ غُبَاراً. صح

[7412] Taberânî, Evsat, VI, 116; Heysemî, X, 74.
[7413] Münzirî, IV, 462; Müttekî, nr. 39487; Zebîdî, X, 519.
[7414] Hâkim, IV, 448.
[7415] Beyhakî, Şuab, VI, 492.
[7416] Ahmed, I, 338; İbni Hibbân, XV, 511; Hâkim, II, 322.

7417. Cehennemde bulunan topuzlardan biri yeryüzüne konulsa insanlarla cinlerin hepsi bir araya gelse dahi onu yerinden oynatamazlardı; o demir topuzlardan biriyle cehennemde olanlara vurulduğu gibi bir dağa vurulacak olsa o dağ paramparça olur, toz duman haline gelirdi.[7417]

٧٤١٨–لَوْ أَنَّكُمْ تَكُونُونَ عَلَى كُلِّ حَالٍ عَلَى الحَالَةِ الَّتِي أَنْتُمْ عَلَيْهَا عِنْدِي لَصَافَحَتْكُمُ المَلاَئِكَةُ بِأَكُفِّهِمْ وَلَزَارَتْكُمْ فِي بُيُوتِكُمْ وَلَوْ لَمْ تُذْنِبُوا لَجَاءَ اللهُ بِقَوْمٍ يُذْنِبُونَ كَيْ يَغْفِرَ لَهُمْ.ض

7418. Sizler her zaman benim yanımda bulunduğunuz hal içinde olsaydınız melekler sizinle el sıkışır ve evlerinizde sizleri ziyaret ederlerdi; eğer günah işlemeseydiniz Allah sizin yerinize bağışlamak için günah işleyen başka birilerini yaratırdı.[7418]

٧٤١٩–لَوْ أَنَّكُمْ إِذَا خَرَجْتُمْ مِنْ عِنْدِي تَكُونُونَ عَلَى الحَالِ الَّذِي تَكُونُونَ عَلَيْهِ لَصَافَحَتْكُمُ المَلاَئِكَةُ بِطُرُقِ المَدِينَةِ.ض

7419. Yanımdan çıktığınızda yanımda bulunduğunuz hal üzere olsaydınız, melekler Medine'nin sokaklarında sizinle tokalaşırdı.[7419]

٧٤٢٠–لَوْ أَنَّكُمْ تَوَكَّلُونَ عَلَى اللهِ تَعَالَى حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرَزَقَكُمْ كما يَرْزُقُ الطَّيْرَ تَغْدُو خِمَاصاً وَتَرُوحُ بِطَاناً.صح

7420. Eğer Allah'a hakkıyla tevekkül etseydiniz, sabahleyin yuvasından aç çıkıp akşamleyin karnı tok olarak dönen kuşların rızıklandığı gibi Allah sizi de rızıklandırırdı.[7420]

٧٤٢١–لَوْ آمَنَ بِي عَشَرَةٌ مِنَ الْيَهُودِ لآمَنَ بِي الْيَهُودُ.صح

7421. Yahudilerden bana on kişi iman etseydi, diğer yahudiler de iman ederdi.[7421]

[7417] Ahmed, III, 29; Ebû Yalâ, II, 526; Hâkim, IV, 642; Heysemî, X, 388.
[7418] Ahmed, II, 304.
[7419] Ebû Yalâ, VI, 58; Heysemî, X, 310.
[7420] Ahmed, I, 30; Hâkim, IV, 354; Ziyâ, I, 33.
[7421] Ahmed, II, 346; Müttekî, nr. 1347.

٧٤٢٢-لَوْ أَخْطَأْتُمْ حَتَّى تَبْلُغَ خَطَايَاكُمُ السَّمَاءَ ثُمَّ تُبْتُمْ لَتَابَ اللهُ عَلَيْكُمْ. ح

7422. Göğe ulaşacak kadar günah işleyip sonra da tevbe etseniz, Allah tevbelerinizi kabul eder.[7422]

٧٤٢٣-لَوْ أَذِنَ اللهُ تَعَالَى فِي التِّجَارَةِ لأَهْلِ الجَنَّةِ لاتَّجَرُوا فِي الْبَزِّ وَالْعِطْرِ. ض

7423. Allah Teala cennet halkının ticaret yapmalarına izin verse, onlar kumaş ve koku ticareti yaparlardı.[7423]

٧٤٢٤-لَوْ أَعْلَمُ لَكَ فِيهِ خَيْراً لَعَلَّمْتُكَ لأَنَّهُ أَفْضَلُ الدُّعَاءِ مَا خَرَجَ مِنَ الْقَلْبِ بِجِدِّ وَاجْتِهَادٍ فَذلِكَ الَّذِي يُسْمَعُ وَيُسْتَجَابُ وَإِنْ قَلَّ. ض

7424. Benim ettiğim duanın sana faydalı olacağını bilsem onları sana öğretirdim; ancak en iyi dua kişinin samimi bir şekilde içinden geldiği gibi ettiği duadır; Allah katında icabete en yakın ve kabul edilen dua budur.[7424]

٧٤٢٥-لَوِ اغْتَسَلْتُمْ مِنَ المَذْيِ لَكَانَ أَشَدَّ عَلَيْكُمْ مِنَ الحَيْضِ.

7425. Eğer meziden dolayı gusledecek olsaydınız, bu sizin için hayızdan daha zor olurdu.[7425]

٧٤٢٦-لَوْ أُفْلِتَ أَحَدٌ مِنْ ضَمَّةِ الْقَبْرِ لأُفْلِتَ هذَا الصَّبِيُّ. ض

7426. Kabrin sıkmasından kurtulabilenler olsaydı çocuklar kurtulurdu.[7426]

٧٤٢٧-لَوْ أَقْسَمْتُ لَبَرَرْتُ لاَ يَدْخُلُ الجَنَّةَ قَبْلَ سَابِقِ أُمَّتِي. ح

7427. Ümmetimin öncüleri girmeden hiç kimsenin cennete giremeyeceğine yemin etsem yeminim boşa gitmez.[7427]

٧٤٢٨-لَوْ أَقْسَمْتُ لَبَرَرْتُ إِنَّ أَحَبَّ عِبَادِ اللهِ إِلَى اللهِ الرُّعاةُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَإِنَّهُمْ لَيُعْرَفُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِطُولِ أَعْنَاقِهِمْ.

[7422] Bûsîrî, IV, 246.
[7423] Taberânî, Sağîr, II, 17; Heysemî, X, 416.
[7424] Hâkim, III, 201.
[7425] Suyûtî, Sağîr, nr. 7425.
[7426] Taberânî, IV, 121; Heysemî, III, 47.
[7427] Heysemî, X, 69.

7428. Yeminle söyleyebilirim ki Allah'ın en sevimli kulları, namaz için güneşle ayı gözetleyip duranlardır; kıyamet günü onlar boylarının uzunluğuyla tanınırlar.[7428]

٧٤٢٩–لَوْ أُهْدِيَ إِلَيَّ كُرَاعٌ لَقَبِلْتُ وَلَوْ دُعِيتُ عَلَيْهِ لأَجَبْتُ.صح

7429. Bir koyun paçası bile hediye edilse onu kabul eder, bir paça yemeğine bile davet edilsem ona da icabet ederdim.[7429]

٧٤٣٠–لَوْ بَغَى جَبَلٌ عَلَى جَبَلٍ لَدُكَّ الْبَاغِي مِنْهُمَا.ض

7430. Bir dağ başka bir dağa taşkınlık yapacak olsa, taşkınlık yapan yerle bir olurdu.[7430]

٧٤٣١–لَوْ بُنِيَ مَسْجِدِي هذَا إِلَى صَنْعَاءَ كَانَ مَسْجِدِي.ض

7431. Mescidim Sana'ya kadar genişletilse bile yine benim mescidimdir.[7431]

٧٤٣٢–لَوْ تُرِكَ أَحَدٌ لأَحَدٍ لَتُرِكَ ابْنُ الْمُقْعَدَيْنِ.ض

7432. Ölümden bir kişi kurtulacak olsaydı, kötürüm olan ana babanın çocuğu kurtulurdu.[7432]

٧٤٣٣–لَوْ تَعْلَمُ الْبَهَائِمُ مِنَ الْمَوْتِ مَا يَعْلَمُ بَنُو آدَمَ مَا أَكَلْتُمْ مِنْهَا سَمِيناً.ض

7433. Hayvanlar ölüm hakkında insanların bildiğini bilseydi, insanlar hiçbir zaman besili hayvan eti yiyemezdi.[7433]

٧٤٣٤–لَوْ تَعْلَمُ الْمَرْأَةُ حَقَّ الزَّوْجِ لَمْ تَقْعُدْ مَا حَضَرَ غَدَاؤُهُ وَعَشَاؤُهُ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْهُ.ض

7434. Kadın kocasının üzerindeki hakkını bilseydi öğle ve akşam yemeklerinde kocası yemeğini bitirmeden oturmayıp ona hizmet ederdi.[7434]

[7428] Taberânî, Evsat, V, 106; Heysemî, I, 326.
[7429] Ahmed, III, 209; İbni Hibbân, XII, 103.
[7430] Buhârî, Müfred, I, 206.
[7431] Deylemî, III, 378.
[7432] Beyhakî, IV, 66; Heysemî, II, 320.
[7433] Beyhakî, Şuab, VII, 353.
[7434] Taberânî, XX, 160; Heysemî, IV, 309.

٧٤٣٥–لَوْ تَعْلَمُونَ قَدْرَ رَحْمَةِ اللهِ لاَتَّكَلْتُمْ عَلَيْهَا.ض

7435. Allah'ın rahmetinin ne kadar geniş olduğunu bilseydiniz ona güvenip ameli terkederdiniz.[7435]

٧٤٣٦–لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيراً.صح

7436. Benim bildiklerimi bilmiş olsaydınız, az güler çok ağlardınız.[7436]

٧٤٣٧–لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيراً وَلَمَا سَاغَ لَكُمُ الطَّعَامُ وَلاَ الشَّرَابُ.صح

7437. Benim bildiklerimi bilmiş olsaydınız az güler çok ağlar, rahatlıkla yiyip içemezdiniz.[7437]

٧٤٣٨–لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَبَكَيْتُمْ كَثِيراً وَلَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً وَلَخَرَجْتُمْ إِلَى الصُّعُدَاتِ تَجْأَرُونَ إِلَى اللهِ تَعَالَى لاَ تَدْرُونَ تَنْجُونَ أَوْ لاَ تَنْجُونَ.صح

7438. Sizler benim bildiğimi bilseydiniz az gülüp çok ağlar, yüksek dağlara çıkarak Allah'a yalvarırdınız; zira kurtulup kurtulamayacağınızı bilmiyorsunuz.[7438]

٧٤٣٩–لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَبَكَيْتُمْ كَثِيراً وَلَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً يَظْهَرُ النِّفَاقُ وَتَرْتَفِعُ الأَمَانَةُ وَتُقْبَضُ الرَّحْمَةُ وَيُتَّهَمُ الأَمِينُ وَيُؤْتَمَنُ غَيْرُ الأَمِينِ نَاخَ بِكُمُ الشُّرْفُ الجُونُ الْفِتَنُ كَأَمْثَلِ اللَّيْلِ المُظْلِمِ.صح

7439. Benim bildiklerimi bilmiş olsaydınız az güler çok ağlardınız; zamanla nifak baş gösterir, emniyet ortadan kalkar, rahmet çekilir, emin olanlara hain, hain olanlara emin gözüyle bakılır; onlar olduğu zaman doğu tarafından gelen fitneler zifiri karanlıklar gibi üzerinize çöker.[7439]

[7435] Heysemî, X, 213; Müttekî, nr. 894.
[7436] Ahmed, III, 154.
[7437] Hâkim, IV, 622.
[7438] Hâkim, IV, 356; Beyhakî, Şuab, I, 486; Heysemî, X, 230.
[7439] Hâkim, IV, 622.

٧٤٤٠–لَوْ تَعْلَمُونَ مَا ادُّخِرَ لَكُمْ مَا حَزِنْتُمْ عَلَى مَا زُوِيَ عَنْكُمْ.صح

7440. Eğer sizin için hazırlanan mükafatı bilseydiniz, elinizden çıkan şeylere asla üzülmezdiniz.[7440]

٧٤٤١–لَوْ تَعْلَمُونَ مَا لَكُمْ عِنْدَ اللهِ لأَحْبَبْتُمْ أَنْ تَزْدَادُوا فَاقَةً وَحَاجَةً.صح

7441. Allah katında nelere sahip olacağınızı bilseydiniz, sıkıntı ve ihtiyaçlarınızın daha fazla artmasını isterdiniz.[7441]

٧٤٤٢–لَوْ تَعْلَمُونَ مِنَ الدُّنْيَا مَا أَعْلَمُ لاسْتَرَاحَتْ أَنْفُسُكُمْ مِنْهَا.

7442. Dünya hakkında benim bildiğimi bilseydiniz, ona karşı rahat olurdunuz. [7442]

٧٤٤٣–لَوْ تَعْلَمُونَ مَا فِي المَسْأَلَةِ مَا مَشَى أَحَدٌ إِلَى أَحَدٍ يَسْأَلُهُ شَيْئاً

7443. Dilencilikte neler olduğunu bilseydiniz, hiç kimse dilenmek için bir başkasına gitmezdi.[7443]

٧٤٤٤–لَوْ تَعْلَمُونَ مَا فِي الصَّفِّ الأَوَّلِ مَا كَانَتْ إِلاَّ قُرْعَةً.صح ١

7444. Eğer birinci saftaki sevabı bilseydiniz, oraya ancak kurayla geçmek isterdiniz.[7444]

٧٤٤٥–لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَنْتُمْ لاَقُونَ بَعْدَ المَوْتِ مَا أَكَلْتُمْ طَعَاماً عَلَى شَهْوَةٍ أَبَداً وَلاَ شَرِبْتُمْ شَرَاباً عَلَى شَهْوَةٍ أَبَداً وَلاَ دَخَلْتُمْ بَيْتاً تَسْتَظِلُّونَ بِهِ وَلَمَرَرْتُمْ إِلَى الصُّعُدَاتِ تَلْدُمُونَ صُدُورَكُمْ وَتَبْكُونَ عَلَى أَنْفُسِكُمْ.ض

7445. Eğer ölümden sonra karşılaşacağınız şeyleri bilseydiniz asla iştahla yemek yiyip su içmez, gölgelenmek için evlere girmeyip yüksek yerlere çıkarak çırpınır ve halinize ağlardınız.[7445]

[7440] Ahmed, IV, 128; Heysemî, X, 260.
[7441] Taberânî, XVIII, 310; Münzirî, IV, 215; Müttekî, nr. 16604.
[7442] Hâkim; III, 628; Müttekî, nr. 6130.
[7443] Hatîb, V, 171; Müttekî, nr. 16722.
[7444] Müslim, Salât 131; Beyhakî, III, 102; Münzirî, I, 316.
[7445] İbni Asâkir, LVI, 268.

٧٤٤٦–لَوْ جَاءَ الْعُسْرُ فَدَخَلَ هذَا الجُحْرَ لَجَاءَ الْيُسْرُ فَدَخَلَ عَلَيْهِ فَأَخْرَجَهُ.صح

7446. Zorluk gelip bir deliğe girse, kolaylık gelip onu oradan çıkarırdı.[7446]

٧٤٤٧–لَوْ خَشَعَ قَلْبُ هذَا خَشَعَتْ جَوَارِحُهُ.ض

7447. Kişinin kalbi huşu içinde olursa, diğer organları da huşu içinde olur.[7447]

٧٤٤٨–لَوْ خِفْتُمُ اللهَ تَعَالَى حَقَّ خِيفَتِهِ لَعَلِمْتُمُ الْعِلْمَ الَّذِي لاَ جَهْلَ مَعَهُ وَلَوْ عَرَفْتُمُ اللهَ تَعَالَى حَقَّ مَعْرِفَتِهِ لَزَالَتْ لِدُعائِكُمُ الْجِبَالُ.ض

7448. Allah'dan gerçekten korksaydınız cahilliğin olmadığı bir ilimle alim olurdunuz; onu hakkıyla tanısaydınız duanızla dağlar da yerle bir olurdu.[7448]

٧٤٤٩–لَوْ دَعَا لَكَ إِسْرَافِيلُ وَجِبْرِيلُ وَمِيكَائِيلُ وَحَمَلَةُ الْعَرْشِ وَأَنَا فِيهِمْ مَا تَزَوَّجْتَ إِلاَّ الْمَرْأَةَ الَّتِي كُتِبَتْ لَكَ.ض

7449. Aralarında ben de olmak üzere İsrafil, Cibril, Mikail ve Arş'ı taşıyan melekler hepimiz dua etsek, sen yine de sana yazılan kadınla evlenirdin.[7449]

٧٤٥٠–لَوْ دُعِيَ بِهذَا الدُّعَاءِ عَلَى شَيْءٍ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ فِي سَاعَةٍ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ لاَسْتُجِيبَ لِصَاحِبِهِ لاَ إِلَه إِلاَّ أَنْتَ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يا بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ يَاذَا الجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ.ض

7450. Cuma gününün bir saatinde doğuyla batı arasında bir şey için, *"Senden başka ilah yoktur; ey hannan ve mennan, ey gökleri ve yerleri en güzel şekilde yaratan, ey celal ve ikram sahibi!"* diyerek dua edilirse, bu şekilde dua eden bir kişinin duası kabul edilir.[7450]

[7446] Hâkim, II, 280.
[7447] Hakîm, III, 210.
[7448] İbni Asâkir, XIII, 33.
[7449] İbni Asâkir, LII, 395.
[7450] Hatîb, IV, 115.

٧٤٥١–لَوْ رَأَيْتَ الأَجَلَ وَمَسِيرَهُ أَبْغَضْتَ الأَمَلَ وَغُرُورَهُ.ض

7451. Eğer eceli ve onun sana doğru gelişini görseydin uzun emel beslemekten ve dünyaya aldanmaktan nefret ederdin. [7451]

٧٤٥٢–لَوْ رَجَمْتُ أَحَداً بِغَيْرِ بَيِّنَةٍ لَرَجَمْتُ هذِهِ.صح

7452. Delilsiz olarak birini recmedecek olsaydım şüpheli bir kadını recmederdim.[7452]

٧٤٥٣–لَوْ عَاشَ إِبْرَاهِيمُ لَكَانَ صِدِّيقاً نَبِيّاً.ض

7453. Oğlum İbrahim yaşasaydı sadık bir peygamber olurdu.[7453]

٧٤٥٤–لَوْ عَاشَ إِبْرَاهِيمُ مَارَقَّ لَهُ خَالٌ.ض

7454. Oğlum İbrahim yaşasaydı Kıpti dayılarından hiçbir köle kalmazdı.[7454]

٧٤٥٥–لَوْ عَاشَ إِبْرَاهِيمُ لَوَضَعْتُ الْجِزْيَةَ عَنْ كُلِّ قِبْطِيٍّ.ض

7455. Oğlum İbrahim yaşasaydı Kıptilerden alınan cizye alınmazdı.[7455]

٧٤٥٦–لَوْ غُفِرَ لَكُمْ مَا تَأْتُونَ إِلَى الْبَهَائِمِ لَغُفِرَ لَكُمْ كَثِيرٌ.ح

7456. Hayvanlara yaptığınız şeylerin bağışlanması gerekseydi, bağışlanacak pek çok şey olurdu.[7456]

٧٤٥٧–لَوْ قُضِيَ كَانَ.ض

7457. Takdir olunan şey mutlaka olur.[7457]

[7451] İbni Asâkir, VL, 285.
[7452] Suyutî, Sağîr, nr. 7452.
[7453] İbni Sad, I, 140.
[7454] Müttekî, nr. 32205.
[7455] İbni Sad, I, 144.
[7456] Ahmed, VI, 441; Heysemî, X, 217.
[7457] Hatîb, III, 303; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 156; Aclûnî, II, 225.

٧٤٥٨–لَوْ قِيلَ لأَهْلِ النَّارِ إِنَّكُمْ مَاكِثُونَ فِي النَّارِ عَدَدَ كُلِّ حَصَاةٍ فِي الدُّنْيَا لَفَرِحُوا بِهَا وَلَوْ قِيلَ لأَهْلِ الجَنَّةِ إِنَّكُمْ مَاكِثُونَ بِهَا عَدَدَ كُلِّ حَصَاةٍ لَحَزِنُوا وَلكِنْ جُعِلَ لَهُمُ الأَبَدُ.ض

7458. Cehennem ehline orada yeryüzündeki çakıllar adedince kalacakları söylense ona sevinirler, cennet ehline de orada yeryüzündeki çakıllar sayısınca kalacakları söylense onlar da ona üzülürler; her iki grup da orada ebedi kalırlar.[7458]

٧٤٥٩–لَوْ كَانَ الإِيمَانُ عِنْدَ الثُّرَيَّا لَتَنَاوَلَهُ رِجَالٌ مِنْ فَارِسَ.ض

7459. İman Sürayya yıldızında bile olsa Farslılar'dan bazıları gidip onu alacaktır.[7459]

٧٤٦٠–لَوْ كَانَ الحَيَاءُ رَجُلاً لَكَانَ رَجُلاً صَالِحاً.ض

7460. Haya bir adam olsaydı, iyi bir adam olurdu.[7460]

٧٤٦١–لَوْ كَانَ الصَّبْرُ رَجُلاً لَكَانَ رَجُلاً كَرِيماً.ض

7461. Sabır bir insan olsaydı, iyi bir insan olurdu.[7461]

٧٤٦٢–لَوْ كَانَ الْعُجْبُ رَجُلاً كَانَ رَجُلَ سُوءٍ.ض

7462. Kendini beğenme olan ucub bir adam olsaydı, kötü bir adam olurdu.[7462]

٧٤٦٣–لَوْ كَانَ الْعُسْرُ فِي جُحْرٍ لَدَخَلَ عَلَيْهِ الْيُسْرُ حَتَّى يُخْرِجَهُ.ض

7463. Zorluk bir deliğe girse, kolaylık gelip onu oradan çıkarır.[7463]

٧٤٦٤–لَوْ كَانَ الْعِلْمُ مُعَلَّقاً بِالثُّرَيَّا لَتَنَاوَلَهُ قَوْمٌ مِنْ أَبْنَاءِ فَارِسَ.ض

[7458] Taberânî, X, 179; Heysemî, X, 396.
[7459] Müslim, Fedâilü's-sahâbe 231, Ahmed, II, 417.
[7460] Hatîb, II, 355.
[7461] Ebû Nuaym, VIII, 290.
[7462] Suyûtî, Sağîr, nr. 7462.
[7463] Taberânî, X, 70; Heysemî, VII, 139.

7464. İlim Süreyya yıldızında bile asılı olsaydı, Farslılar'dan bir grup mutlaka ona ulaşırdı. [7464]

٧٤٦٥–لَوْ كانَ الْفُحْشُ خَلْقاً لَكَانَ شَرَّ خَلْقِ اللهِ.ض

7465. Çirkinlik bir mahluk olsaydı, Allah'ın en kötü mahluklarından biri olurdu.[7465]

٧٤٦٦–لَوْ كانَ الْقُرْآنُ في إِهَابٍ مَا أَكَلَتْهُ النَّارُ.ض

7466. Kuran bir deri içinde olsa, ateş onu yakmazdı.[7466]

٧٤٦٧–لَوْ كانَ الْمُؤْمِنُ في جُحْرِ ضَبٍ لَقَيَّضَ اللهُ لَهُ مَنْ يُؤْذِيهِ.ض

7467. Mümin keler deliğinde bile olsa Allah ona eziyet edecek birini musallat eder.[7467]

٧٤٦٨–لَوْ كانَ المُؤْمِنُ عَلَى قَصَبَةٍ في الْبَحْرِ لَقَيَّضَ اللهُ لَهُ مَنْ يُؤْذِيهِ.ض.

7468. Mümin denizde bir kamış üzerinde olsa bile, ona eziyet edecek biri mutlaka çıkar.[7468]

٧٤٦٩–لَوْ كانَ أُسَامَةُ جَارِيَةً لَكَسَوْتُهُ وَحَلَّيْتُهُ حَتَّى أُنَفِّقَهُ.ح

7469. Üsame bir kız olsaydı, evleninceye kadar onu giydirip süslerdim.[7469]

٧٤٧٠–لَوْ كانَ بَعْدِي نَبِيٌّ لَكَانَ عُمَرَ بْنَ الخَطَّابِ.

7470. Benden sonra peygamber gelseydi, Ömer İbni Hattab gelirdi.[7470]

٧٤٧١–لَوْ كانَ جُرَيْجٌ الرَّاهِبُ فَقِيهاً عالِماً لَعَلِمَ أَنَّ إِجَابَتَهُ دُعاءَ أُمِّهِ أَوْلَى مِنْ عِبَادَةِ رَبِّهِ.ض

[7464] Taberânî, X, 85; Heysemî, VII, 139; Aclûnî, II, 213.
[7465] Zebîdî, VII, 479.
[7466] Taberânî, XVII, 308; Heysemî, VII, 158.
[7467] Taberânî, IX, 113; Beyhakî, Şuab, VII, 146; Heysemî, VII, 286.
[7468] Müttekî, nr. 718.
[7469] Ahmed, VI, 139.
[7470] Ahmed, IV, 154; Hâkim, III, 92; Heysemî, IX, 68.

7471. Rahip Cüreyc anlayış sahibi bir alim olsaydı, anasının çağrısına cevap vermesinin rabbine ettiği ibadetten daha hayırlı olduğunu bilirdi.[7471]

٧٤٧٢–لَوْ كانَ حُسْنُ الخُلُقِ رَجُلاً يَمْشِي في النَّاسِ لَكَانَ رَجُلاً صَالِحاً.ض

7472. Güzel ahlak halk arasında dolaşan bir adam olsaydı, iyi bir adam olurdu.[7472]

٧٤٧٣–لَوْ كانَ سُوءُ الخُلُقِ رَجُلاً يَمْشِي في النَّاسِ لَكانَ رَجُلَ سُوءٍ وَإِنَّ الله تَعَالَى لَمْ يَخْلُقْنِي فَحَّاشاً.ض

7473. Kötü ahlak insanlar arasında yürüyen bir insan olsaydı kötü bir kişi olurdu; Allah beni kötü konuşan biri olarak yaratmadı.[7473]

٧٤٧٤–لَوْ كانَ شَيْءٌ سَابِقَ الْقَدَرِ لَسَبَقَتْهُ الْعَيْنُ.صح

7474. Kaderin önüne geçen bir şey olsaydı, onu nazar değmesi geçerdi.[7474]

٧٤٧٥–لَوْ كانَ شَيْءٌ سَابِقَ الْقَدَرِ لَسَبَقَتْهُ الْعَيْنُ وَإِذَا اسْتُغْسِلْتُمْ فَاغْسِلُوا.صح

7475. Kaderin önüne geçen bir şey olsaydı nazar değmesi onun önüne geçerdi; nazarı değen kişinin yıkanması istenirse hemen yıkansın.[7475]

٧٤٧٦–لَوْ كانَ لابْنِ آدَمَ وَادٍ مِنْ مَالٍ لابْتَغى إِلَيْهِ ثَانِياً وَلَوْ كانَ لَهُ وَادِيَانِ لابْتَغى لَهُمَا ثَالِثاً وَلاَ يَمْلأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ إِلاَّ التُّرَابُ وَيَتُوبُ الله عَلَى مَنْ تَابَ.صح

7476. Ademoğlunun bir vadi dolusu malı olsa, ikinci bir vadiyi ister, iki vadi dolusu malı olsa, üçüncüsünü ister; onun karnını topraktan başka birşey doldurmaz; Allah tevbe edenlerin tevbesini ise kabul eder.[7476]

[7471] Hakîm, IV, 7; Beyhakî, VI, 195.
[7472] Müttekî, nr. 5190.
[7473] Aclûnî, II, 210.
[7474] Ahmed, VI, 438.
[7475] Ahmed, VI, 438; Beyhakî, IX, 348.
[7476] Ahmed, III, 247.

٧٤٧٧–لَوْ كَانَ لابْنِ آدَمَ وَادٍ مِنْ نَخْل لَتَمَنَّى مِثْلَهُ ثُمَّ تَمَنَّى مِثْلَهُ حَتَّى يَتَمَنَّى أَوْدِيَةً وَلاَ يَمْلأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ إِلاَّ التُّرَابُ.صح

7477. İnsanoğlunun bir vadi dolusu hurmalığı olsa bir benzerini hatta bir çok vadi dolusu hurmalığının olmasını ister; onun gözünü topraktan başkası doyurmaz.[7477]

٧٤٧٨–لَوْ كَانَ لِي مِثْلُ أُحُدٍ ذَهَباً لَسَرَّنِي أَنْ لاَ يَمُرَّ عَلَيَّ ثَلاَثٌ وَعِنْدِي مِنْهُ شَيْءٌ إِلاَّ شَيْءٌ أُرْصِدُهُ لِدَيْنٍ.صح

7478. Uhud dağı kadar altınım olsa, üç gün geçmeden onun hepsini dağıtır, borcumu ödeyebilecek kadarı dışında yanımda ondan hiçbir şey bırakmazdım.[7478]

٧٤٧٩–لَوْ كَانَ مُسْلِماً فَأَعْتَقْتُمْ عَنْهُ أَوْ تَصَدَّقْتُمْ عَنْهُ أَوْ حَجَجْتُمْ عَنْهُ بَلَغَهُ ذلِكَ.ح

7479. Ölen eğer müslümansa, onun adına köle azad edip sadaka vermeniz ya da hacca gitmeniz sevap olarak ona ulaşır.[7479]

٧٤٨٠–لَوْ كَانَتِ الدُّنْيَا تَعْدِلُ عِنْدَ اللهِ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ مَا سَقَى كَافِراً مِنْهَا شَرْبَةَ مَاءٍ.صح

7480. Dünyanın Allah katında sivrisinek kanadı kadar bir değeri olsaydı, kafire ondan bir yudum su dahi vermezdi.[7480]

٧٤٨١–لَوْ كُنْتُ آمِراً أَحَداً أَنْ يَسْجُدَ لأَحَدٍ لأَمَرْتُ الْمَرْأَةَ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا.صح

7481. Birinin bir başkasına secde etmesini emredecek olsaydım, kadının kocasına secde etmesini emrederdim.[7481]

٧٤٨٢–لَوْ كُنْتُ آمِراً أَحَداً أَنْ يَسْجُدَ لأَحَدٍ لأَمَرْتُ النِّسَاءَ أَنْ يَسْجُدْنَ لأَزْوَاجِهِنَّ لِمَا جَعَلَ اللهُ لَهُمْ عَلَيْهِنَّ مِنَ الحقِّ.صح

7477 Ahmed, III, 341; İbni Hibbân, VIII, 27; Heysemî, X, 243.
7478 Beyhakî, V, 354; İbni Hacer, V, 55.
7479 Beyhakî, VI, 319, IX, 67.
7480 Heysemî, X, 288.
7481 Ahmed, IV, 381; Hâkim, IV, 190.

7482. Birinin bir başkasına secde etmesini emredecek olsaydım, üzerlerindeki haklarından dolayı kadınların kocalarına secde etmelerini emrederdim.[7482]

٧٤٨٣–لَوْ كُنْتُ مُتَّخِذاً مِن أُمَّتِي خَلِيلاً دُونَ رَبِّي لاتَّخَذْتُ أَبَا بَكْر خَلِيلاً وَلكِنْ أَخِي وَصَاحِبِي.ح

7483. Rabbimden başka bir dost edinecek olsaydım Ebu Bekir'i dost edinirdim; ama o benim din kardeşim ve arkadaşımdır.[7483]

٧٤٨٤–لَوْ كُنْتُ مُؤَمِّراً عَلَى أُمَّتِي أَحَداً مِنْ غَيْرِ مَشْوَرَةٍ مِنْهُمْ لأَمَّرْتُ عَلَيْهِمْ ابْنَ أُمِّ عَبْدٍ.صح

7484. Eğer ümmetimle istişare etmeden onların başına birini idareci olarak tayin etseydim, İbni Ümmü Abd'i tayin ederdim.[7484]

٧٤٨٥–لَوْ كُنْتِ امْرَأَةً لَغَيَّرْتِ أَظْفَارَكِ بِالْحِنَّاءِ.ح

7485. Kadın olsaydın tırnaklarının rengini kınayla boyardın.[7485]

٧٤٨٦–لَوْ كُنْتُمْ تَغْرِفُون مِنْ بُطحَانَ مَا زِدْتُمْ.صح

7486. Buthan vadisinden avuçla gümüş toplasaydın, evlilik için daha fazlasını bulamazdınız.[7486]

٧٤٨٧–لَوْ لَمْ تُذْنِبُوا لَجَاءَ اللهُ تَعَالَى بِقَوْمٍ يُذْنِبُونَ لِيَغْفِرَ لَهُمْ.ح

7487. Eğer siz günah işlememiş olsaydınız Allah Teala, günah işleyen başkalarını getirir, sonra onların günahlarını mağfiret ederdi.[7487]

٧٤٨٨–لَوْ لَمْ تَكُونُوا تُذْنِبُونَ لَخِفْتُ عَلَيْكُمْ مَا هُوَ أَكْبَرُ مِنْ ذلِكَ الْعُجْبَ الْعُجْبَ.ض

[7482] Hâkim, IV, 190; Taberânî, XVIII, 351; Beyhakî, VII, 291.
[7483] Ahmed, IV, 4.
[7484] Ahmed, I, 107; Hâkim, III, 359.
[7485] Ahmed, VI, 262; Biat sırasında örtü içindeki elin tanınaması üzerine söylenmiştir.
[7486] Ahmed, III, 448; Hâkim, II, 194; Beyhakî, VII, 235.
[7487] Ahmed, I, 298.

7488. Günah işlemeseydiniz sizin için daha büyük bir şeyden, kendinizi beğenmenizden endişe ederdim.[7488]

٧٤٨٩–لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدَّهْرِ إِلاَّ يَوْمٌ لَبَعَثَ اللهُ رَجُلاً مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يَمْلَؤُهَا عَدْلاً كما مُلِئَتْ جَوْراً. ح

7489. Zaman olarak bir gün bile kalmış olsa Allah Teala ehl-i beytimden birini gönderir ve zulümle dolan dünyayı yeniden adaletle doldurur.[7489]

٧٤٩٠–لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلاَّ يَوْمٌ لَطَوَّلَ اللهُ ذٰلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى يُبْعَثَ فِيهِ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يُوَاطِىءُ اسْمُهُ اسْمِي وَاسْمُ أَبِيهِ اسْمَ أَبِي يَمْلأُ الأَرْضَ قِسْطاً وَعَدْلاً كما مُلِئَتْ ظُلْماً وَجَوْراً

7490. Dünyanın bir günlük dahi ömrü kalsa Allah Teala o günü uzatır ve adı adıma, babasının adı da babamın adına uyan birini gönderir; o kişi dünya nasıl kötülük ve zulümle dolduysa onu adalet ve iyilikle doldurur.[7490]

٧٤٩١–لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلاَّ يَوْمٌ لَطَوَّلَهُ اللهُ حَتَّى يَمْلِكَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يَمْلِكُ جَبَلَ الدَّيْلَمِ وَالْقُسْطَنْطِينِيَّةَ.

7491. Dünyanın bir günlük ömrü kalsa dahi ehl-i beytimden biri çıkıp Deylem dağı bölgesiyle Kostantiniyye'ye sahip olana kadar Allah Teala o günü uzatır.[7491]

٧٤٩٢–لَوْ مَرَّتِ الصَّدَقَةُ عَلَى يَدَيْ مِائَةٍ لَكَانَ لَهُمْ مِنَ الأَجْرِ مِثْلُ أَجْرِ الْمُبْتَدِي مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقَصَ مِنْ أَجْرِهِ شَيْئاً. ض

[7488] Beyhaki,Şuab, V, 453.
[7489] Ahmed, I, 99.
[7490] Taberânî, X, 166; Müttekî, nr. 38676.
[7491] Müttekî, nr. 38674.

7492. Eğer sadaka yerine ulaşıncaya kadar yüz kişinin elinden geçse hepsine ilk verenin sevabı kadar sevap yazılır, onun sevabından da birşey eksilmez.[7492]

٧٤٩٣–لَوْ نَجَا أَحَدٌ مِنْ ضَمَّةِ الْقَبْرِ لَنَجَا سَعْدُ بْنُ مُعَاذٍ وَلَقَدْ ضُمَّ ضَمَّةً ثُمَّ رُوخِيَ عَنْهُ

7493. Kabir sıkmasından bir kişi kurtulabilseydi Sad İbni Muaz kurtulurdu; onu bile bir kere sıktı da öyle bıraktı.[7493]

٧٤٩٤–لو نزل موسي فَاتَّبَعْتُمُوهُ وَتَرَكْتُمُونِي لَضَلَلْتُمْ أَنَا حَظُّكُمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَأَنْتُمْ حَظِّي مِنَ الأُمَمِ.ض

7494. Eğer Musa gelse, beni bırakıp da ona tabi olsanız dalalete düşmüş olursunuz; zira ben sizin peygamberiniz, siz de benim ümmetimsiniz.[7494]

٧٤٩٥–لَوْ يُعْطى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ لادَّعى نَاسٌ دِمَاءَ رِجَالٍ وَأَمْوَالَهُمْ وَلكِنِ الْيَمِينُ عَلَى الْمُدَّعى عَلَيْهِ.صح

7495. İnsanlara yalnız iddiaları sebebiyle bir takım haklar verilecek olsaydı, bazı kişiler bazı insanların kanlarıyla mallarını almaya kalkarlardı, ama yemin davalıya düşer.[7495]

٧٤٩٦–لَوْ يَعْلَمُ الَّذِي يَشْرَبُ وَهُوَ قَائِمٌ مَا فِي بَطْنِهِ لاسْتَقَاءَ.ض

7496. Ayakta su içen karnında ne olacağını bilse, onu kusardı.[7496]

٧٤٩٧–لَوْ يَعْلَمُ المَارُّ بَيْنَ يَدَيِ المُصَلِّي مَاذَا عَلَيْهِ لَكَانَ أَنْ يَقِفَ أَرْبَعِينَ خَيْراً لَهُ مِنْ أَنْ يَمُرَّ بَيْنَ يَدَيْهِ.صح

7497. Namaz kılanın önünden geçen kimse ne kadar günah işlediğini bilmiş olsaydı, kırk kadar zaman yerinde durması onun için daha hayırlı olurdu.[7497]

[7492] Hatîb, VII, 131.

[7493] Taberânî, X, 334; a. mlf, Evsat, VI, 349; Heysemî, III, 46.

[7494] Beyhakî, Şuab, IV, 307.

[7495] Ahmed, I, 342.

[7496] Beyhakî, VII, 282.

[7497] Buhârî, Salât 101; Müslim, Salât 261; Ebû Dâvûd, Salât 108; Tirmizî, Mevâkît 134; Nesâî, Kıble 8; İbni Mâce, İkâme 37; Hadiste geçen kırk sayısının dan gün mü ay mı kastedildiği konusunda tereddüt vardır.

٧٤٩٨–لَوْ يَعْلَمُ المَارُّ بَيْنَ يَدَيِ المُصَلِّي لأَحَبَّ أَنْ يَنْكَسِرَ فَخْذُهُ وَلاَ يَمُرُّ بَيْنَ يَدَيْهِ.ض

7498. Kişi namaz kılanın önünden geçmenin ne kadar günah olduğunu bilmiş olsaydı, onun önünden geçmektense bacağının kırılmasını tercih ederdi.[7498]

٧٤٩٩–لَوْ يَعْلَمُ المُؤْمِنُ مَا عِنْدَ اللهِ مِنَ الْعُقُوبَةِ مَا طَمِعَ فِي الجَنَّةِ أَحَدٌ وَلَوْ يَعْلَمُ الْكَافِرُ مَا عِنْدَ اللهِ مِنَ الرَّحْمَةِ مَا قَنِطَ مِنَ الجَنَّةِ أَحَدٌ.ح

7499. Eğer mümin Allah katındaki azabı bilseydi, hiç kimse cennete girmeyi ümit etmez, kafir de onun katındaki rahmeti bilseydi, hiç kimse de cennete girmekten ümidini kesmezdi. [7499]

٧٥٠٠–لَوْ يَعْلَمُ المُؤْمِنُ مَا يَأْتِيهِ بَعْدَ المَوْتِ مَا أَكَلَ أَكْلَةً وَلاَ شَرِبَ شَرْبَةً إِلاَّ وَهُوَ يَبْكِي وَيَضْرِبُ عَلَى صَدْرِهِ.ض

7500. Mümin öldükten sonra ne ile karşılaşacağını bilseydi göğsünü yumruklamadan ne yemek yiyebilir, ne de su içebilirdi.[7500]

٧٥٠١–لَوْ يَعْلَمِ النَّاسُ مِنَ الْوَحْدَةِ مَا أَعْلَمُ مَا سَارَ رَاكِبٌ بِلَيْلٍ وَحْدَهُ. صح

7501. İnsanlar yalnızlıkta ne olduğunu benim kadar bilselerdi, hiçbir binitli geceleyin tek başına yolculuğa çıkmazdır.[7501]

٧٥٠٢–لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ وَالصَّفِّ الأَوَّلِ ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلاَّ أَنْ يَسْتَهِمُوا عَلَيْهِ لاسْتَهَمُوا وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِي التَّهْجِيرِ لاسْتَبَقُوا إِلَيْهِ وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِي الْعَتَمَةِ وَالصُّبْحِ لأَتَوْهُمَا وَلَوْ حَبْوِ.صح

7502. İnsanlar ezan okumanın ve namazda birinci safta bulunmanın ne kadar faziletli olduğunu bilselerdi, sonra bunları yapabilmek için kura çekmek zorunda kalsalardı kura çekerlerdi; şayet camide cemaate

---

[7498] İbni Ebî Şeybe, I, 253.
[7499] Müslim, Tevbe 23; Ahmed, II, 334; Münzirî, IV, 262.
[7500] Taberânî, Evsat, III, 373; Heysemî, X, 334.
[7501] Ahmed, II, 23.

erken yetişmenin ne kadar faziletli olduğunu bilselerdi, birbirleriyle yarışa girerler, eğer yatsı namazıyla sabah namazındaki fazileti bilselerdi emekleyerek de olsa bu iki namaza gelirlerdi.[7502]

٧٥٠٣–لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا لَهُمْ فِي التَّأْذِينِ لَتَضَارَبُوا عَلَيْهِ بِالسُّيُوفِ.ح

7503. İnsanlar ezandaki fazileti bilselerdi, onun için kılıçla vuruşmayı bile göze alırlardı.[7503]

٧٥٠٤–لَوْ يَعْلَمُ أَحَدُكُمْ مَا لَهُ فِي أَنْ يَمُرَّ بَيْنَ يَدَيْ أَخِيهِ مُعْتَرِضاً فِي الصَّلاَةِ لَكَانَ أَنْ يُقِيمَ مِائَةَ عَامٍ خَيْراً لَهُ مِنَ الخَطْوَةِ الَّتِي خَطَاهَا.ح

7504. Kişi namaz kılanın önünden geçmenin ne kadar günah olduğunu bilmiş olsaydı, yüzyıl beklemesi kendisi için onun önünden geçmesinden daha hayırlıdır.[7504]

٧٥٠٥–لَوْ يَعْلَمُ صَاحِبُ المَسْأَلَةِ مَا لَهُ فِيهَا لَمْ يَسْأَلْ.صح

7505. Dilenci dilenmekteki günahı bilseydi asla dilenmezdi.[7505]

٧٥٠٦–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى المُؤْمِنِينَ لأَمَرْتُهُمْ بِتَأْخِيرِ الْعِشَاءِ وَبِالسِّوَاكِ عِنْدَ كُلِّ صَلاَةٍ.صح

7506. Ümmetime meşakkat vermeyeceğini bilseydim yatsı namazını geciktirmelerini ve her namaz öncesi onlara misvak kullanmalarını emrederdim.[7506]

٧٥٠٧–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ أَنْ يُصَلُّوهَا هكَذَا يَعْنِي الْعِشَاءَ نِصْفَ اللَّيْلِ.صح

7507. Ümmetime zorluk çıkarmayacağımı bilseydim, yatsı namazını gece yarısına kadar tehir etmelerini emrederdim.[7507]

[7502] Buhârî, Ezân 9, 32, Şehâdât 30; Müslim, Salât 129; Tirmizî, Mevâkît 52; Nesâî, Mevâkît 22, Ezân 31.
[7503] Ahmed, III, 29; Heysemî, I, 325.
[7504] Ahmed, II, 371.
[7505] Taberânî, XII, 108; Ziyâ, IX, 556; Heysemî, III, 93.
[7506] Ahmed, II, 287; Nesâî, Kübrâ, II, 197.
[7507] Ahmed, IV, 116; Taberânî, V, 243.

Misvak

٧٥٠٨–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ مَعَ كُلِّ وُضُوءٍ.صح

7508. Ümmetime meşakket vermeyecek olsaydım, her abdestte onlara misvak kullanmalarını emrederdim.[7508]

٧٥٠٩–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ عِنْدَ كُلِّ صَلاَةٍ بِوُضُوءٍ وَمَعَ كُلِّ وُضُوءٍ بِسِوَاكٍ.صح

7509. Eğer ümmetime zorluk çıkarmayacağımı bilseydim, her namaz için abdest almalarını ve her abdest alışlarında misvak kullanmalarını emrederdim. [7509]

٧٥١٠–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لَفَرَضْتُ عَلَيْهِمُ السِّوَاكَ عِنْدَ كُلِّ صَلاَةٍ كما فَرَضْتُ عَلَيْهِمُ الْوُضُوءَ.صح

7510. Eğer ümmetime külfet vermeyeceğimi bilseydim, onlara namaz için abdest almalarını emrettiğim gibi her namaz öncesinde de misvak kullanmalarını emrederdim.[7510]

٧٥١١–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لَفَرَضْتُ عَلَيْهِمُ السِّوَاكَ مَعَ الْوُضُوءِ وَلأَخَّرْتُ الْعِشَاءَ الآخِرَةَ إِلَى نِصْفِ اللَّيْلِ.صح

7511. Eğer ümmetime zahmet vermeyeceğini bilseydim onlara abdest alırken misvak kullanmalarını emreder, yatsı namazlarını da gece yarısına kadar tehir ederdim. [7511]

٧٥١٢–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ وَالطِّيبِ عِنْدَ كُلِّ صَلاَةٍ.صح

7512. Eğer ümmetime sıkıntı vermeyeceğini bilseydim, onlara her namaz öncesi misvakla koku kullanmalarını emrederdim. [7512]

[7508] Şâfiî, I, 13; Beyhakî, I, 35; Münzirî, I, 100.
[7509] İbni Ebî Şeybe, I, 168; İbni Adî, III, 1218.
[7510] Hâkim, I, 245.
[7511] Hâkim, I, 245; Beyhakî, I, 36.
[7512] Müslim, Tahâret 42; Ahmed, I, 221.

٧٥١٣–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ أَنْ يَسْتَاكُوا بِالأَسْحَارِ.صح

7513. Eğer ümmetime zorluk çıkarmayacağını bilseydim, onlara seher vakitlerinde misvak kullanmalarını emrederdim.[7513]

٧٥١٤–لَوْلاَ أَنَّ الْكِلاَبَ أُمَّةٌ مِنَ الأُمَمِ لأَمَرْتُ بِقَتْلِهَا كُلِّهَا فَاقْتُلُوا مِنْهَا الأَسْوَدَ الْبَهِيمَ.صح

7514. Köpekler ümmetlerden bir ümmet olmasaydı hepsinin öldürülmesini emreder, özellikle onlardan siyah olanların öldürmesini söylerdim.[7514]

٧٥١٥–لَوْلاَ أَنَّ الْمَسَاكِينَ يَكْذِبُونَ مَا أَفْلَحَ مَنْ رَدَّهُمْ.ض

7515. Eğer ihtiyaç sahibi fakirler yalan söylemeseydi, onları geri çevirenler iflah olmazlardı.[7515]

٧٥١٦–لَوْلاَ أَنْ لاَ تَدَافَنُوا لَدَعَوْتُ اللهَ أَنْ يُسْمِعَكُمْ عَذَابَ الْقَبْرِ.صح

7516. Ölüleri defnetmeyi bırakmayacağınızı bilsem, size kabir azabını göstermesi için Allah'a dua ederdim.[7516]

٧٥١٧–لَوْلاَ أَنَّكُمْ تُذْنِبُونَ لَخَلَقَ اللهُ خَلْقاً يُذْنِبُونَ فَيَغْفِرُ لَهُمْ.ض

7517. Eğer siz günah işlememiş olsaydınız, Allah Teala günah işleyen insanlar yaratır, onları mağfiret ederdi.[7517]

٧٥١٨–لَوْلاَ الْمَرْأَةُ لَدَخَلَ الرَّجُلُ الْجَنَّةَ.ض

7518. Eğer kadınlar olmasaydı erkekler mutlaka cennete girerlerdi.[7518]

٧٥١٩–لَوْلاَ النِّسَاءُ لَعُبِدَ اللهُ حَقّاً حَقّاً.ض

7519. Eğer kadınlar olmasaydı Allah'a hakkıyla kulluk edilirdi.[7519]

[7513] Ahmed, I, 221, 366.
[7514] Ahmed, V, 56; Beyhakî, VI, 10; Taberânî, XI, 349.
[7515] Taberânî, VIII, 246; Heysemî, III, 102.
[7516] Ahmed, III, 273, V, 190.
[7517] Ahmed, V, 414.
[7518] Müttekî, nr. 44497.
[7519] İbni Adî, V, 1921; Aclûnî, II, 233.

٧٥٢٠–لَوْلاَ النِّسَاءُ لَعُبِدَ اللهُ حَقَّ عِبَادَتِهِ.ض

7520. Kadınlar olmasaydı Allah'a layıkıyla ibadet edilirdi.[7520]

٧٥٢١–لَوْلاَ بَنُو إِسْرَائِيلَ لَمْ يَخْبُثِ الطَّعَامُ وَلَمْ يَخْنَزِ اللَّحْمُ وَلَوْلاَ حَوَّاءُ لَمْ تَخُنْ أُنْثَىزَوْجَهَا.صح

7521. İsrail oğulları olmasaydı yiyecekler bozulmaz etler kokmazdı; Havva da olmasaydı kadınlar da kocalarına ihanet etmezdi.[7521]

٧٥٢٢–لَوْلاَ ضَعْفُ الضَّعِيفِ وَسُقْمُ السَّقِيمِ لأَخَّرْتُ صَلاَةَ الْعَتَمَةِ.ح

7522. Zayıfların zayıflığı, hastaların hastalığı olmasaydı yatsı namazını geciktirirdim.[7522]

٧٥٢٣–لَوْلاَ عِبَادٌ للهِ رُكَّعٌ وَصِبْيَةٌ رُضَّعٌ وَبَهَائِمُ رُتَّعٌ لَصُبَّ عَلَيْكُمُ الْعَذَابُ صَبّاً ثُمَّ رُصَّ رَصّاً.ح

7523. Eğer bâlî bükülen kullar, süt emen yavrular, otlayan hayvanlar olmasaydı, başınıza sağnak sağnak azab yağardı.[7523]

٧٥٢٤–لَوْلاَ مَا مَسَّ الحَجَرَ مِنْ أَنْجَاسِ الجَاهِلِيَّةِ مَا مَسَّهُ ذُوعاهَةٍ إِلاَّ شُفِيَ وَمَا عَلَى الأَرْضِ شَيْءٌ مِنَ الجَنَّةِ غَيْرُهُ.ح

7524. Hacerü'l-esved'e cahiliye pislikleri dokunmamış olsaydı, ona dokunan her hasta şifa bulurdu; yeryüzünde cennetten gelen ondan başka bir şey yoktur.[7524]

٧٥٢٥–لَوْلاَ مَخَافَةُ الْقَوَدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لأَوْجَعْتُكِ بِهذَا السِّوَاكِ.ح

7525. Eğer kıyamet günü hakkını alman korkusu olmasaydı, şu misvakla canını yakardım.[7525]

7520 İbni Arrâk, II, 204; Aclûnî, II, 233.
7521 Ahmed, II, 315.
7522 Taberânî, XII, 158; Heysemî, I, 313.
7523 Taberânî, XXII, 309; Beyhakî, III, 345; Heysemî, X, 227.
7524 Beyhakî, V, 75; a.mlf, Şuab, III, 449.
7525 Beyhakî, Şuab, III, 450.

٧٥٢٦–لَيَأْتِيَنَّ هٰذَا الحَجَرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَهُ عَيْنَانِ يُبْصِرُ بِهِمَا وَلِسَانٌ يَنْطِقُ بِهِ يَشْهَدُ عَلَى مَنِ اسْتَلَمَهُ بِحَقٍّ.ح

7526. Hacerü'l-esved kıyamet günü gören gözü ve konuşan dili olarak gelir de kendisi selamlayanlara şahidlik eder.[7526]

٧٥٢٧–لَيَأْتِيَنَّ عَلَى الْقَاضِي الْعَدْلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَاعَةٌ يَتَمَنَّى أَنَّهُ لَمْ يَقْضِ بَيْنَ اثْنَيْنِ فِي تَمْرَةٍ قَطُّ.ح

7527. Adaletle hükmeden kadı bile kıyamet günü öyle bir an olur ki, iki kişi arasında bir hurma konusunda bile hüküm vermemiş olmayı temenni etmek zorunda kalır.[7527]

٧٥٢٨–لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يُكَذَّبُ فِيهِ الصَّادِقُ وَيُصَدَّقُ فِيهِ الْكَاذِبُ وَيُخَوَّنُ فِيهِ الأَمِينُ وَيُؤْتَمَنُ الخَؤُونُ وَيَشْهَدُ المَرْءُ وَلَمْ يُسْتَشْهَدْ وَيَحْلِفُ وَإِنْ لَمْ يُسْتَحْلَفْ وَيَكُونُ أَسْعَدَ النَّاسِ بِالدُّنْيَا لُكَعُ ابْنُ لُكَعٍ لاَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَرَسُولِهِ.ح

7528. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki o zamanda doğru olanlar yalanlanıp yalancı olanlara doğru gözüyle bakılır; emin kişiler hain, hain kişiler emin görülür; kişiler istenmediği halde şahidlikte bulunup yemin ederler; o zamanda dünyanın en müreffeh insanları Allah ve resulüne inanmayan adi insanlar olur.[7528]

٧٥٢٩–لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَطُوفُ الرَّجُلُ فِيهِ بِالصَّدَقَةِ مِنَ الذَّهَبِ ثُمَّ لاَ يَجِدُ أَحَداً يَأْخُذُهَا مِنْهُ وَيُرَى الرَّجُلُ الْوَاحِدُ يَتْبَعُهُ أَرْبَعُونَ امْرَأَةً يَلُذْنَ بِهِ مِنْ قِلَّةِ الرِّجَالِ وَكَثْرَةِ النِّسَاءِ.ح

7529. Öyle bir zaman gelir ki o zamanda kişi eline aldığı altını sadakayı vermek için kapı kapı dolaşır da verecek kimse bulamaz; o zaman-

---

[7526] Müttekî, nr. 34735.
[7527] Ahmed, VI, 75; Heysemî, Iv, 192.
[7528] Taberânî, XXIII, 314.

da erkeklerin azlığı kadınların çokluğu sebebiyle kırk kadının bir erkeğin peşinden koştuğu görülür.[7529]

٧٥٣٠–لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لاَ يُبَالِي الْمَرْءُ بِمَا أَخَذَ الْمَالَ أَمِنْ حَلاَلٍ أَمِنْ حَرَامٍ.ح

7530. Öyle bir zaman gelir ki kişi o zamanda malını helalden mi, haramdan mı kazandığına aldırış etmez.[7530]

٧٥٣١–لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لاَ يَبْقى مِنْهُمْ أَحَدٌ إِلاَّ أَكَلَ الرِّبَا فَإِنْ لَمْ يَأْكُلْهُ أَصَابَهُ مِنْ غُبَارِهِ.صح

7531. Öyle bir zaman gelir ki o zamanda faiz yemeyen kimse kalmaz, yemese bile tozuna bulaşır.[7531]

٧٥٣٢–لَيَأْتِيَنَّ عَلَى أُمَّتِي مَا أَتَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ حَذْوَ النَّعْلِ بِالنَّعْلِ حَتَّى إِنْ كَانَ مِنْهُمْ مَنْ أَتَى أُمَّهُ عَلاَنِيَةً لَكَانَ فِي أُمَّتِي مَنْ يَصْنَعُ ذلِكَ وَإِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ تَفَرَّقَتْ عَلَى ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِينَ مِلَّةً وَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلاَثٍ وَسَبْعِينَ مِلَّةً كُلُّهُمْ فِي النَّارِ إِلاَّ مِلَّةً وَاحِدَةً مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي.ض

7532. Ümmetimin başına İsrail oğullarının durumuna benzer durumlar gelir; öyle ki onlardan annesiyle açıkça zina eden kimseler çıksa bu ümmetten de onu yapanlar çıkar; İsrailoğulları yetmiş iki fırkaya ayrıldılar, ümmetim ise yetmiş üç fırkaya ayrılır; onlardan bir fırkanın dışında hepsi cehennemi boylar; kurtulanlar benim ve ashabımın yolu üzerinde olanlardır.[7532]

٧٥٣٣–لِيُؤَذِّنْ لَكُمْ خِيَارُكُمْ وَلْيَؤُمَّكُمْ قُرَّاؤُكُمْ.ح

7533. En iyiniz ezan okusun, en güzel okuyanınız da imamlık yapsın.[7533]

[7529] Müslim, Zekât 59; Müttekî, nr. 38483.
[7530] Ahmed, II, 435; Beyhakî, V, 264.
[7531] Hâkim, II, 13.
[7532] Suyûtî,Sağîr, nr. 7532.
[7533] Taberânî, XI, 237; Beyhakî, I, 426.

٧٥٣٤–لِيَأْكُلْ كُلُّ رَجُلٍ مِنْ أُضْحِيَتِهِ. ح

7534. Herkes kestiği kurbanının etinden yesin.[7534]

٧٥٣٥–لِيَأْكُلْ أَحَدُكُمْ بِيَمِينِهِ وَلْيَشْرَبْ بِيَمِينِهِ وَلْيَأْخُذْ بِيَمِينِهِ وَلْيُعْطِ بِيَمِينِهِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِشِمالِهِ وَيَشْرَبُ بِشِمالِهِ وَيُعْطِي بِشِمالِهِ وَيَأْخُذُ بِشِمالِهِ. ح

7535. Kişi sağ eliyle yiyip içsin; sağ eliyle alıp versin; zira şeytan sol eliyle yiyip içer, sol eliyle alıp verir.[7535]

٧٥٣٦–لِيَؤُمَّكُمْ أَكْثَرُكُمْ قِرَاءَةً لِلْقُرْآنِ. ح

7536. Kuran'ı en iyi okuyan kişi imamlık yapsın.[7536]

٧٥٣٧–لِيَؤُمَّكُمْ أَحْسَنُكُمْ وَجْهاً فَإِنَّهُ أَحْرَى أَنْ يَكُونَ أَحْسَنَكُمْ خُلُقاً

7537. Yüzü güzel olan imamlık yapsın, yüzü güzel olanın ahlakının da güzel olması umulur.[7537]

٧٥٣٨–لَيَؤُمَّنَّ هذَا الْبَيْتَ جَيْشٌ يَغْزُونَهُ حَتَّى إِذَا كانُوا بِبَيْدَاءٍ مِنَ الأَرْضِ يُخْسَفُ بِأَوْسَطِهِمْ وَيُنَادِي أَوَّلُهُمْ آخِرَهُمْ ثُمَّ يُخْسَفُ بِهِمْ فَلاَ يَبْقى إِلاَّ الشَّرِيدُ الَّذِي يُخْبِرُ عَنْهُمْ. صح

7538. Kıyamete yakın bir ordu Kabe'yi yıkmak için yola çıkar, ancak Beyda denilen yere vardıkalrında orta kısmı yerin dibine geçer; önde olanlar arkada olanlara seslenip uyarmak isterler, ancak her ikisi de yere geçerler; sonunda başlarına geleni başkalarına haber edecek kişi dışında ordudan geriye kimse kalmaz.[7538]

٧٥٣٩–لَيُبَشَّرُ فُقَرَاءُ الْمُؤْمِنِينَ بِالْفَوْزِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَبْلَ الأَغْنِيَاءِ بِمِقْدَارِ خَمْسِمِائَةِ عامٍ هؤُلاَءِ فِي الجَنَّةِ يُنَعَّمُونَ وَهؤُلاَءِ يُحَاسَبُونَ. ح

7534 Taberânî, XII, 142; Heysemî, IV, 25.
7535 Bûsîrî, IV, 10.
7536 İbni Sad, I, 337; İbni Ebî Şeybe, I, 302.
7537 İbni Adî, II, 364; Deylemî, III, 457; İbni Asâkir, XIV, 326.
7538 Ahmed, VI, 285.

7539. Mümin fakirlere kıyamet günü zenginlerden beş yüz sene önce kurtulma konusunda müjdeler olsun; onlar cennette nimetlenirken, zenginler hesaba çekilirler.[7539]

٧٥٤٠–لَيَبْعَثَنَّ اللهُ تَعَالَى مِنْ مَدِينَةٍ بِالشَّامِ يُقَالُ لَهَا حِمْصُ سَبْعِينَ أَلْفاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ لاَ حِسَابَ عَلَيْهِمْ وَلاَ عَذَابَ مَبْعَثُهُمْ فِيما بَيْنَ الزَّيْتُونِ وَالحَائِطِ فِي الْبَرَثِ الأَحْمَرِ مِنْهَا

7540. Allah Teala kıyamet günü Şam beldelerinden biri olan Humus'ta hesab ve azab görmeyecek olan yetmişbin kişi diriltir; onlar Humus'un Zeytun ile Hait arasındaki kızıl kumluk bölgesinden haşredilirler.[7540]

٧٥٤١–لِيُبَلِّغْ شَاهِدُكُمْ غَائِبَكُمْ لاَ تُصَلُّوا بَعْدَ الْفَجْرِ إِلاَّ سَجْدَتَيْنِ. ح

7541. Burada bulunanlar bulunmayanlara fecirden sonra sabah namazının iki rekat sünnetinden başka nafile namaz olmadığını bildirsin.[7541]

٧٥٤٢–لَيَبِيتَنَّ أَقْوَامٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى أَكْلٍ وَلَهْوٍ وَلَعِبٍ ثُمَّ لَيُصْبِحُنَّ قِرَدَةً وَخَنَازِيرَ. ض

7542. Ümmetimden bazıları yiyip içmek oynayıp eğlenmek suretiyle gecelerini geçirirler, ama sabaha maymun ve domuzlar olarak çıkarlar.[7542]

٧٥٤٣–لَيْتَ شِعْرِي كَيْفَ أُمَّتِي بَعْدِي حِينَ تَتَبَخْتَرُ رِجَالُهُمْ وَتَمْرَحُ نِسَاؤُهُمْ وَلَيْتَ شِعْرِي حِينَ يَصِيرُونَ صِنْفَيْنِ : صِنْفاً نَاصِبِي نُحُورِهِمْ فِي سَبِيلِ اللهِ وَصِنْفاً عُمَّالاً لِغَيْرِ اللهِ. ض

7543. Ümmetimden erkeklerin kibir, kadınların aşırı şımarıklık içinde iki sınıfa ayrılıp bir kısmının Allah yolunda canlarını ortaya koyarken diğer kısmının başka işler peşinde olduğu zaman ne yapacaklarını bir bilseydim![7543]

7539 Ebû Nuaym, I, 342.
7540 Ahmed, I, 19.
7541 Beyhakî, II, 465.
7542 Taberânî, VIII, 256; Heysemî, V, 75.
7543 İbni Asâkir, XX, 401.

٧٥٤٤-لِيَتَّخِذْ أَحَدُكُمْ قَلْباً شَاكِراً وَلِساناً ذَاكِراً وَزَوْجَةً مُؤْمِنَةً تُعِينُهُ عَلَى أَمْرِ الآخِرَةِ.ح

7544. Kişi şükreden bir kalp, zikreden bir dil ve ahiret işlerinde kendisine yardımcı olan mümin bir eş edinsin.[7544]

٧٥٤٥-لِيَتَصَدَّقِ الرَّجُلُ مِنْ صَاعِ بُرِّهِ وَلْيَتَصَدَّقْ مِنْ صَاعِ تَمْرِهِ.ح

7545. Kişi bir ölçek bile olsa buğdayından ve hurmasından sadaka versin.[7545]

٧٥٤٦-لِيَتَّقِ أَحَدُكُمْ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ.صح

7546. Kişi yarım hurmayla da olsa kendini cehennemden korusun.[7546]

٧٥٤٧-لِيَتَكَلَّفْ أَحَدُكُمْ مِنَ الْعَمَلِ مَا يُطِيقُ فَإِنَّ اللهَ تَعَالَى لاَ يَمَلُّ حَتَّى تَمَلُّوا وَقَارِبُوا وَسَدِّدُوا.ح

7547. Gücünüzün yettiği işleri yapın; siz usanmadıkça Allah usanmaz; orta yolu tutup itidalli olun.[7547]

٧٥٤٨-لَيَتَمَنَّيَنَّ أَقْوَامٌ وُلُّوا هذَا الأَمْرَ أَنَّهُمْ خَرُّوا مِنَ الثُّرَيَّا وَأَنَّهُمْ لَمْ يَلُوا شَيْئاً.

7548. Bazı insanlar idarecilik yapmaktansa Süreyya yıldızından aşağı düşmeyi temenni ederler.[7548]

٧٥٤٩-لَيَتَمَنَّيَنَّ أَقْوَامٌ لَوْ أَكْثَرُوا مِنَ السَّيِّئَاتِ الَّذِينَ بَدَّلَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ.صح

7549. Allah'ın günahlarını sevaba çevirdiğini gören kişiler, daha fazla günah işlemiş olmayı temenni ederler.[7549]

[7544] Ahmed, V, 282.
[7545] Taberânî, Evsat, IV, 343
[7546] Ahmed, I, 388; Heysemî, III, 105.
[7547] Ebû Nuaym, IX, 20.
[7548] Ahmed, II, 520.
[7549] Hâkim, IV, 281.

٧٥٥٠–لَيَجِيئَنَّ أَقْوَامٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَيْسَتْ فِي وُجُوهِهِمْ مُزْعَةٌ مِنْ لَحْمٍ قَدْ أَخْلَقُوهَا. ح

7550. Kıyamet günü öyle insanlar gelir ki, dilencilikten dolayı yüzlerinde bir parça et kalmamıştır.[7550]

٧٥٥١–لَيُحَجَّنَّ هٰذَا الْبَيْتُ وَلَيُعْتَمَرَنَّ بَعْدَ خُرُوجِ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ. صح

7551. Yecuc ile Mecuc'un çıkışından sonra da Kabe'ye hac ve umre için gidilir. [7551]

٧٥٥٢–لَيَخْرُجَنَّ قَوْمٌ مِنْ أُمَّتِي مِنَ النَّارِ بِشَفَاعَتِي يُسَمَّوْنَ الْجَهَنَّمِيِّينَ. صح

7552. Ümmetimden bazı topluluklar şefaatimle cehennemden çıkar; onlara cehennemlikler denilir.[7552]

٧٥٥٣–لِيَخْشَ أَحَدُكُمْ أَنْ يُؤْخَذَ عِنْدَ أَدْنَى ذُنُوبِهِ فِي نَفْسِهِ.

7553. Kişi, en küçük günahı sebebiyle dahi cezalandırılacağından korksun.[7553]

٧٥٥٤–لَيَدْخُلَنَّ الْجَنَّةَ مِنْ أُمَّتِي سَبْعُونَ أَلْفاً أَوْ سَبْعُمِائَةِ أَلْفٍ مُتَمَاسِكُونَ آخِذٌ بَعْضُهُمْ بِيَدِ بَعْضٍ لاَ يَدْخُلُ أَوَّلُهُمْ حَتَّى يَدْخُلَ آخِرُهُمْ وُجُوهُهُمْ عَلَى صُورَةِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ. صح

7554. Ümmetimden yetmişbin veya yediyüzbin kişi birbirlerinin ellerinden tutmuş olarak yan yana cennete girerler; en baştakilerle en sondakiler aynı anda cennete girerler; yüzleri mehtaplı bir gecedeki ay gibi parlaktırlar.[7554]

٧٥٥٥–لَيَدْخُلَنَّ الْجَنَّةَ مِنْ أُمَّتِي سَبْعُونَ أَلْفاً لاَ حِسَابَ عَلَيْهِمْ وَلاَ عَذَابَ مَعَ كُلِّ أَلْفٍ سَبْعُونَ أَلْفاً. ح

7550 Taberânî, VIII, 246; Heysemî, III, 102.
7551 Ahmed, III, 27.
7552 Taberânî, Evsat, V, 346; Heysemî, X, 379.
7553 Ahmed, I, 402; Taberânî, X, 212; Heysemî, X, 189.
7554 Müslim; Îmân 373; Ebû Avâne, I, 141; Heysemî, X, 407.

7555. Ümmetimden yetmişbin kişi hesapsız ve azapsız bir şekilde cennete girer; her bin kişinin yanında da yetmişbin kişi bulunur.[7555]

٧٥٥٦–لَيَدْخُلَنَّ الجَنَّةَ بِشَفَاعَةِ رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي أَكْثَرُ مِنْ بَنِي تَمِيمٍ.صح

7556. Ümmetimden bir kişinin şefaatiyle Temim oğullarından daha fazla kişi cennete girer.[7556]

٧٥٥٧–لَيَدْخُلَنَّ الجَنَّةَ بِشَفَاعَةِ رَجُلٍ لَيْسَ بِنَبِيٍّ مِثْلُ الْحَيَّيْنِ رَبِيعَةَ وَمُضَرَ إِنَّمَا أَقُولُ مَا أُقَوَّلُ.ح

7557. Peygamber olmayan bir adamın şefaatiyle Rebia ve Mudar kabileleri kadar kişi cennete girer; bunu ben demiyorum, bana böyle söylemem emrolundu.[7557]

٧٥٥٨–لَيَدْخُلَنَّ بِشَفَاعَةِ عُثْمَانَ سَبْعُونَ أَلْفاً كُلُّهُمْ قَدِ اسْتَوْجَبُوا النَّارَ الجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ

7558. Osman'ın şefaatıyla cehennemi hak eden yetmişbin kişi hesapsız olarak cennete girer.[7558]

٧٥٥٩–لَيُدْرِكَنَّ الدَّجَّالُ قَوْماً مِثْلَكُمْ أَوْ خَيْراً مِنْكُمْ وَلَنْ يُخْزِيَ اللهُ أُمَّةً أَنَا أَوَّلُهَا وَعِيسى ابْنُ مَرْيَمَ آخِرُهَا.صح

7559. Deccal sizin gibi veya sizden daha hayırlı olan bir topluluğa yetişir; ama Allah Teala başında benim sonunda da Meryem oğlu İsa'nın bulunduğu bir ümmeti asla hüsrana uğratmaz.[7559]

٧٥٦٠–لَيَذْكُرَنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ قَوْمٌ فِي الدُّنْيَا عَلَى الْفُرُشِ الْمُمَهَّدَةِ يُدْخِلُهُمُ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى.صح

7560. Dünyada serilmiş yataklarında bile Allah'ı zikreden bir topluluğu Allah Teala cennette yüksek makamlara ulaştırır.[7560]

[7555] Ahmed, V, 280; Heysemî, X, 407.
[7556] Ahmed, V, 366; İbni Hibbân, XVI, 376; Hâkim, I, 142.
[7557] Ahmed, V, 257; Taberânî, VIII, 275; Heysemî, X, 381.
[7558] İbni Asâkir, XI, 105.
[7559] Hâkim, III, 43.
[7560] İbni Hibbân, II, 124; Ebû Yalâ, II, 527; Heysemî, X, 78.

٧٥٦١-لَيَرِدَنَّ عَلَيَّ نَاسٌ مِنْ أَصْحَابِي الحَوضَ حَتَّى إِذَا رَأَيْتُهُمْ وَعَرَفْتُهُمُ اخْتُلِجُوا دُونِي فَأَقُولُ يَارَبِّ أَصْحَابِي أَصْحَابِي فَيُقَالُ لِي إِنَّك لاَ تَدْرِي مَا أَحْدَثُوا بَعْدَكَ.صح

7561. Ashabımdam bazıları havuz başında benim yanıma gelir; onları görüp tanıdığımda onlar yanımdan uzaklaştırılırlar; ben, *"Rabbim, onlar benim ashabımdır!"* derim; bana, *"Senden sonra onların neler yaptığını bilmezsin!"* denilir.[7561]

٧٥٦٢-لِيَسْأَلْ أَحَدُكُمْ رَبَّهُ حَاجَتَهُ كُلَّهَا حَتَّى يَسْأَلَهُ شِسْعَ نَعْلِهِ إِذَا انْقَطَعَ.صح

7562. Kişi bütün ihtiyaçlarını hatta ayakkabı bağına varıncaya kadar, her şeyi rabbinden istesin.[7562]

٧٥٦٣-لِيَسْأَلْ أَحَدُكُمْ رَبَّهُ حَاجَتَهُ حَتَّى يَسْأَلَهُ المِلْحَ وَحَتَّى يَسْأَلَهُ شِسْعَهُ .

7563. Kişi, tuzdan ayakkabı bağına varıncaya kadar her şeyini rabbinden istesin.[7563]

٧٥٦٤-لِيَسْتَتِرْ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلاَةِ بِالخَط بَيْنَ يَدَيْهِ وَبِالحَجَرِ وَبِمَا وَجَدَ مِنْ شَيْءٍ مَعَ أَنَّ المُؤْمِنَ لاَ يَقْطَعُ صَلاَتَهُ شَيْءٌ.ض

7564. Kişi namaz kılacağı zaman önüne bir çizgi çizmek, bir taş veya herhangi bir şey koymakla kendine sütre yapsın; bununla birlikte müminin namazına hiçbir şey engel olamaz.[7564]

٧٥٦٥-لِيَسْتَحْيِي أَحَدُكُمْ مِنْ مَلَكَيْهِ اللَّذَيْنِ مَعَهُ كَمَا يَسْتَحِيي مِنْ رَجُلَيْنِ صَالِحَيْنِ مِنْ جِيرَانِهِ وَهُمَا مَعَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ.ض

7565. Biriniz yanındaki iki melekten, salih iki komşusundan utandığı gibi utansın da günah işlemesin; çünkü onlar gece gündüz kendisiyle beraberdirler.[7565]

[7561] İbni Hacer, XI, 385, 464.
[7562] Müttekî, nr. 3139; Aclûnî, I, 257.
[7563] Aclûnî, I, 257.
[7564] İbni Asâkir, VIII, 291.
[7565] Müttekî, nr. 5751.

٧٥٦٦–لِيَسْتَرْجِعْ أَحَدُكُمْ فِي كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى فِي شِسْعِ نَعْلِهِ فَإِنَّهَا مِنَ الْمَصَائِبِ.ض

7566. Ayakkabı bağının kopması da dahil başınıza gelen her musibet için, *"Biz Allah'a aidiz ve ona döneceğiz"* deyin; o da musibetlerden bir musibettir.[7566]

٧٥٦٧–لِيَسْتَغْنِ أَحَدُكُمْ بِغِنَى اللهِ غَدَاءَ يَوْمِهِ وَعَشَاءِ لَيْلَتِهِ.ض

7567. Kişi Allah'ın kendisine ihsan ettiği bir gün ve gecelik yiyeceğe kanaat etmeye çalışsın.[7567]

٧٥٦٨–لِيُسَلِّمِ الرَّاكِبُ عَلَى الرَّاجِلِ وَلْيُسَلِّمِ الرَّاجِلُ عَلَى الْقَاعِدِ وَلْيُسَلِّمِ الأَقَلُّ عَلَى الأَكْثَرِ فَمَنْ أَجَابَ السَّلاَمَ فَهُوَ لَهُ وَمَنْ لَمْ يُجِبْ فَلاَ شَيْءَ لَهُ.ح

7568. Binekli olan yürüyene, yürüyen oturana, az olan çok olana selam versin; selamı alanlar kazanır, almayanlar kazanamazlar.[7568]

٧٥٦٩–لَيْسَ الأَعْمي بِمَنْ يَعْمى بَصَرُهُ إِنَّمَا الأَعْمى مَنْ تَعْمى بَصِيرَتُهُ.ض

7569. Gerçek kör baş gözü görmeyen değil, asıl kör kalp gözü görmeyendir.[7569]

٧٥٧٠–لَيْسَ الإِيمَانُ بِالتَّمَنِّي وَلاَ بِالتَّحَلِّي وَلكِنْ هُوَ مَا وَقَرَ في الْقَلْبِ وَصَدَّقَهُ الْعَمَلُ.ض

7570. İman temenni ve dış görünüş değildir; o kalpte yerleşerek amellerle doğrulanan şeydir.[7570]

٧٥٧١–لَيْسَ الْبِرُّ في حُسْنِ اللِّبَاسِ وَالزِّيِّ وَلكِنَّ الْبِرَّ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ.ض

7571. İyi olmak, güzel giyinip güzel görünmekle değil; iyi olmak kişinin sükunet ve vakar sahibi olmasıyla olur.[7571]

[7566] Müttekî, nr. 6636.
[7567] Suyûtî, Sağîr, nr. 7567.
[7568] Ahmed, III, 444; Heysemî, VIII, 36.
[7569] Müttekî, nr. 1220; Aclûnî, II, 235.
[7570] Deylemî, III, 404.

٧٥٧٢–لَيْسَ الْبَيَانُ كَثْرَةَ الْكَلاَمِ وَلكِنْ فَصْلٌ فِيما يُحِبُّ اللهُ وَرَسُولُهُ وَلَيْسَ الْعِيُّ عِيَّ اللِّسَانِ وَلكِنْ قِلَّةُ المَعْرِفَةِ بِالْحَقِّ.ض

7572. Güzel konuşmak çok laf etmek olmayıp doğru olanı ortaya koymaktır; gerçek tutukluk da dil tutukluğu değil, hakkı bilmemektir.[7572]

٧٥٧٣–لَيْسَ الْجِهَادُ أَنْ يَضْرِبَ رَجُلٌ بِسَيْفِهِ فِي سَبِيلِ اللهِ تَعَالَى إِنمَا الْجِهَادُ مَنْ عالَ وَالِدَيْهِ وَعالَ وَلَدَهُ فَهُوَ فِي جِهَادٍ وَمَنْ عالَ نَفْسَهُ فَكَفَّهَا عَنِ النَّاسِ فَهُوَ فِي جِهَادٍ.ض

7573. Cihad kişinin yalnız Allah yolunda kılıçla çarpışması değildir; kişinin ana babasıyla çocuklarının nafakasını kazanması, kendi nafakasını kazanarak insanlara yük olmaması da bir cihaddır.[7573]

٧٥٧٤–لَيْسَ الْخَبَرُ كالْمُعَايَنَةِ.ح

7574. Duymak, görmek gibi değildir.[7574]

٧٥٧٥–لَيْسَ الْخَبَرُ كالْمُعَايَنَةِ إِنَّ اللهَ تَعَالَى أَخْبَرَ مُوسى بِمَا صَنَعَ قَوْمُهُ فِي الْعِجْلِ فَلَمْ يُلْقِ الأَلْوَاحَ فَلَمَّا عايَنَ مَا صَنَعُوا أَلْقَى الأَلْوَاحَ فَانْكَسَرَتْ.صح

7575. Haber almak görmek gibi değildir; Allah Musa'nın kavminin buzağı konusunda neler yaptığını haber verdiğinde Musa elindeki levhaları atmadı; onların yaptıklarını gördüğünde levhaları yere attı, onlar da kırıldı. [7575]

٧٥٧٦–لَيْسَ الخُلْفُ أَنْ يَعِدَ الرَّجُلُ وَمِنْ نِيَّتِهِ أَنْ يَفِيَ وَلكِنِ الخُلْفُ أَنْ يَعِدَ الرَّجُلُ وَمِنْ نِيَّتِهِ أَنْ لاَ يَفِيَ.ح

7576. Verilen sözün yerine getirilememesi sözden dönmek değildir; asıl sözden dönmek kişinin yerine getirmeme niyetiyle söz vermesidir.[7576]

[7571] Müttekî, nr. 6401.
[7572] Deylemî, III, 399.
[7573] İbni Asâkir, XXI, 172.
[7574] Taberânî, Evsat, VII, 90; Hatîb, VIII, 27; Heysemî, I, 153.
[7575] Ahmed, V, 215; Taberânî, Evsat, I, 12; Hâkim, II, 351.
[7576] Irâkî, III, 130; Müttekî, nr. 6871.

٧٥٧٧–لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ.صح

7577. Pehlivan rakibini güreşte yenen değildir; gerçek pehlivan öfkelendiğinde kendisine hakim olan kişidir.[7577]

٧٥٧٨–لَيْسَ الصِّيَامُ مِنَ الأَكْلِ وَالشُّرْبِ إِنَّمَا الصِّيَامُ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ فَإِنْ سَابَّكَ أَحَدٌ أَوْ جَهِلَ عَلَيْكَ فَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ إِنِّي صَائِمٌ.صح

7578. Gerçek oruç yemeyi ve içmeyi terketmek değildir; gerçek oruç boş sözü ve hayasızca konuşmayı terk etmektir; oruçlu iken birisi sana söver veya kabalık ederse, *"Ben oruçluyum, ben oruçluyum"* de! [7578]

٧٥٧٩–لَيْسَ الْغِنى عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ وَلكِنِ الْغِنى غِنى النَّفْسِ.صح

7579. Zenginlik mal çokluğu değildir, asıl zenginlik gönül zenginliğidir.[7579]

٧٥٨٠–لَيْسَ الْفَجْرُ بِالأَبْيَضِ الْمُسْتَطِيلِ فِي الأُفُقِ وَلكِنَّهُ الأَحْمَرُ الْمُعْتَرِضُ.ح

7580. Fecir ufukta uzunlamasına görülen beyazlık olmayıp enlemesine olan kırmızılıktır.[7580]

٧٥٨١–لَيْسَ الْكَذَّابُ بِالَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنْمِي خَيْراً وَيَقُولُ خَيْراً.صح

7581. İnsanların arasını düzeltmek için hayırlı sözleri artıran kişi yalancı sayılmaz.[7581]

٧٥٨٢–لَيْسَ الْمُؤْمِنُ الَّذِي لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ.ح

7582. Komşusunun şerrinden emin olmadığı kişi, gerçek mümin değildir. [7582]

7577 Ahmed, II, 236.
7578 Hâkim, I, 595; Beyhakî, IV, 270; Deylemî, III, 402.
7579 Ahmed, II, 243.
7580 Ahmed, IV, 23; Taberânî, VIII, 331.
7581 Ahmed, VI, 403; Heysemî, VIII, 81.
7582 Taberânî, VIII, 334; a. mlf, Evsat, VIII, 66; Heysemî, VIII, 169.

٧٥٨٣-لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالَّذِي يَشْبَعُ وَجَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ.صح

7583. Yanıbaşında komşusu aç iken doya doya yiyen kişi, gerçek mümin değildir. [7583]

٧٥٨٤-لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالطَّعَّانِ وَلاَ اللَّعَّانِ وَلاَ الْفَاحِشِ وَلاَ الْبَذِيِّ.صح

7584. Gerçek mümin insanlara dil uzatan, lanet eden, kötü davranışlarda bulunan ve hayasızca konuşan kişi değildir.[7584]

٧٥٨٥-لَيْسَ الْمِسْكِينُ الَّذِي يَطُوفُ عَلَى النَّاسِ فَتَرُدُّهُ اللُّقْمَةُ وَاللُّقْمَتَانِ وَالتَّمْرَةُ وَالتَّمْرَتَانِ وَلَكِنِ الْمِسْكِينُ الَّذِي لاَ يَجِدُ غِنىً يُغْنِيهِ وَلاَ يُفْطَنُ لَهُ فَيُتَصَدَّقَ عَلَيْهِ وَلاَ يَقُومُ فَيَسْأَلَ النَّاسَ.صح

7585. Miskin, bir iki hurma veya bir iki lokma verilerek geri çevrilen kişi değildir; miskin ihtiyacı olduğu halde insanlardan bir şey isteyemeyen ve onlar tarafından durumu bilinmediği için de kendisine bir şey verilmeyen kişidir.[7585]

٧٥٨٦-لَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِيءِ وَلَكِنَّ الْوَاصِلَ الَّذِي إِذَا انْقَطَعَتْ رَحِمُهُ وَصَلَهَا.صح

7586. Akrabalarına iyilik eden kişi, sadece onların iyiliklerine karşılık veren değildir; akrabalarına asıl iyilik eden kişi, akrabaları kendisiyle ilişkileri kopardıklarında, onlara iyilik yapmaya devam edendir. [7586]

٧٥٨٧-لَيْسَ أَحَدٌ أَحَبَّ إِلَيْهِ الْمَدْحُ مِنَ اللهِ وَلاَ أَحَدٌ أَكْثَرَ مَعَاذِيرَ مِنَ اللهِ.صح

7587. Allah'dan daha çok övülmeyi seven olmadığı gibi, ondan daha fazla da özürleri kabul eden yoktur.[7587]

[7583] Hâkim, II, 15.
[7584] Beyhakî, X, 193; Heysei, I, 97.
[7585] Ahmed, II, 395; İbni Hibbân, VIII, 139.
[7586] Beyhakî, X, 35.
[7587] Taberânî, I, 285.

٧٥٨٨-لَيْسَ أَحَدٌ أَفْضَلَ عِنْدَ اللهِ مِنْ مُؤْمِنٍ يُعَمِّرُ في الإِسْلاَمِ لِتَكْبِيرِهِ وَتَحْمِيدِهِ وَتَسْبِيحِهِ وَتَهْلِيلِهِ.صح

7588. Allah katında hiç kimse uzun süre yaşayıp ömrünü tekbir, tahmid, tesbih ve tehlille geçiren müminden daha üstün değildir.[7588]

٧٥٨٩-لَيْسَ أَحَدٌ أَحَقَّ بِالْحِدَّةِ مِنْ حَامِلِ الْقُرْآنِ لِعِزَّةِ الْقُرْآنِ في جَوْفِهِ.ض

7589. İçlerinde bulunan Kuran izzetinden dolayı Kuran hafızlarından daha hiddetli kimseler yoktur.[7589]

٧٥٩٠-لَيْسَ أَحَدٌ مِنْ أُمَّتِي يَعُولُ ثَلاَثَ بَنَاتٍ أَوْ ثَلاَثَ أَخَوَاتٍ فَيُحْسِنُ إِلَيْهِنَّ إِلاَّ كُنَّ لَهُ سِتْراً مِنَ النَّارِ.ح

7590. Ümmetimden birisi üç kız çocuğunu veya üç kız kardeşini büyütür, onların geçimini üstlenerek onlara iyi davranırsa, kesinlikle onlar cehenneme karşı kendisine birer perde olurlar.[7590]

٧٥٩١-لَيْسَ أَحَدٌ مِنْكُمْ بِأَكْسَبَ مِنْ أَحَدٍ قَدْ كَتَبَ اللهُ الْمُصِيبَةَ وَالأَجَلَ وَقَسَمَ الْمَعِيشَةَ وَالْعَمَلَ فَالنَّاسُ يَجْرُونَ فِيهَا إِلَى مُنْتَهى.ض

7591. Kimse başkasından daha karlı değildir; Allah Teala belalarla ömürleri takdir edip maişetlerle amelleri de taksim etmiştir; insanlar o istikamette yol alıp gitmektedir.[7591]

٧٥٩٢-لَيْسَ أَحَدٌ أَصْبَرَ عَلَى أَذًى سَمِعَهُ مِنَ اللهِ تَعَالَى إِنَّهُمْ لَيَدْعُونَ لَهُ وَلَداً وَيَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَاداً وَهُوَ مَعَ ذلِكَ يُعَافِيهِمْ وَيَرْزُقُهُمْ.صح

7592. Duyduğu sıkıntı verici sözlere karşı Allah'dan daha sabırlı olan kimse yoktur; insanlar ona çocuk isnad edip kendisine ortak koş-

---

[7588] Ahmed, I, 163.
[7589] Ukaylî, I, 141; İbni Arrâk, I, 289.
[7590] Beyhakî, VII, 468.
[7591] Ebû Nuaym, VI, 116.

tukları halde o buna rağmen onlara afiyet verip kendilerini rızıklandırmaktadır.[7592]

٧٥٩٣–لَيْسَ بِحَكِيمٍ مَنْ لَمْ يُعَاشِرْ بِالْمَعْرُوفِ مَنْ لاَبُدَّ لَهُ مِنْ مُعَاشَرَتِهِ حَتَّى يَجْعَلَ اللهُ لَهُ مِنْ ذٰلِكَ مَخْرَجاً

7593. Allah kendisine bir çıkış yolu açıncaya kadar oturup kalkmak zorunda olduğu kimselerle güzel geçinmeyen kimse, hikmet sahibi olamaz.[7593]

٧٥٩٤–لَيْسَ بِخَيْرِكُمْ مَنْ تَرَكَ دُنْيَاهُ لآخِرَتِهِ وَلاَ آخِرَتَهُ لِدُنْيَاهُ حَتَّى يُصِيبَ مِنْهُمَا جَمِيعاً فَإِنَّ الدُّنْيَا بَلاَغٌ إِلَى الآخِرَةِ وَلاَ تَكُونُوا كَلاًّ عَلَى النَّاسِ.ض

7594. Her ikisinden de nasiplenmeyip dünyası için ahiretini veya ahireti için dünyasını terk eden kimse hayırlı insan değildir; dünya ahirete ulaştıran bir yoldur, başkasına yük olmayın.[7594]

٧٥٩٥–لَيْسَ بِمُؤْمِنٍ مَنْ لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ غَوَائِلَهُ.

7595. Komşusunun şerrinden emin olmadığı kişi olgun mümin olamaz.[7595]

٧٥٩٦–لَيْسَ بِمُؤْمِنٍ مُسْتَكْمِلِ الإِيمَانِ مَنْ لَمْ يَعُدَّ الْبَلاَءَ نِعْمَةً وَالرَّخَاءَ مُصِيبَةً.صح

7596. Belayı nimet, rahatlığı musibet olarak görmeyen müminin imanı kemale ermez.[7596]

٧٥٩٧–لَيْسَ بَيْنَ الْعَبْدِ وَالشِّرْكِ إِلاَّ تَرْكُ الصَّلاَةِ فَإِذَا تَرَكَهَا فَقَدْ أَشْرَكَ.صح

7597. Kul ile şirk arasında yalnız namaz vardır; o terk edildiği zaman kişi şirke düşer.[7597]

[7592] Müttekî, nr. 5814.
[7593] Beyhakî, Şuab, VI, 266.
[7594] İbni Asâkir, LXV, 197.
[7595] Hâkim, IV, 182.
[7596] Taberânî, XI, 32; Heysemî, I, 96.
[7597] Bûsîrî, I, 128.

٧٥٩٨–لَيْسَ بِي رَغْبَةٌ عَنْ أَخِي مُوسى عَرِيشٌ كَعَرِيشِ مُوسى.ض

7598. Mescidimde kardeşim Musa'nın yaptığından başkasını yapacak değilim; onun kullandığı gibi bir gölgelik bana yeterli olur.[7598]

٧٥٩٩–لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الحَسَنِ.ض

7599. Mizanda güzel ahlaktan daha ağır basan başka bir şey yoktur.[7599]

٧٦٠٠– لَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ قَطْرَتَيْنِ وَأَثَرَيْنِ قَطْرَةٌ مِنْ دُمُوعٍ فِي خَشْيَةِ اللَّهِ وَقَطْرَةُ دَمٍ تُهَرَاقُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. وَأَمَّا الأَثَرَانِ فَأَثَرٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَثَرٌ فِي فَرِيضَةٍ مِنْ فَرَائِضِ اللَّهِ.صح

7600. Allah'a iki damladan ve iki adımdan daha sevimli bir şey yoktur; o iki damla Allah korkusundan dolayı akıtılan göz yaşı ile onun yolunda akıtılan kandır; iki adım ise onun yolunda cihada çıkmak üzere atılan adımla, farzlarından birini yerine getirmek için atılan adımdır.[7600]

٧٦٠١– لَيْسَ شَيْءٌ أُطِيعَ اللهُ تَعَالَى فِيهِ أَعْجَلَ ثَوَاباً مِنْ صِلَةِ الرَّحِمِ وَلَيْسَ شَيْءٌ أَعْجَلَ عِقَاباً مِنَ الْبَغْيِ وَقَطِيعَةِ الرَّحِمِ وَالْيَمِينُ الْفَاجِرَةُ تَدَعُ الدِّيَارَ بَلاَقِعَ.ح

7601. Allah'a itaat olarak sevabı en çabuk verilen akraba ziyareti olduğu gibi, cezası en çabuk verilen de akraba ziyaretini kesmekle, başkalarına zulmemektir; yalan yere yapılan yeminler de diyarları yerle bir eder.[7601]

٧٦٠٢– لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنَ الدُّعَاءِ.صح

7602. Allah katında duadan daha değerli birşey yoktur. [7602]

٧٦٠٣– لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنَ الْمُؤْمن.ض

[7598] Heysemî, II, 16.
[7599] Ahmed, VI, 451.
[7600] Münzirî, II, 295; Müttekî, nr. 43448.
[7601] Beyhakî, X, 35.
[7602] Ahmed, II, 362; Buhârî, Müfred, I, 249; Hâkim, I, 666.

7603. Allah katında müminden daha değerli birisi yoktur. [7603]

٧٦٠٤- لَيْسَ شَيْءٌ خَيْراً مِنْ أَلْفٍ مِثْلِهِ إِلاَّ الإِنْسَانُ.صح

7604. İnsan dışında bin mislinden daha hayırlı olan başka bir şey yoktur.[7604]

٧٦٠٥-لَيْسَ شَيْءٌ مِنَ الجَسَدِ إِلاَّ وَهُوَ يَشْكُو ذَرَبَ اللِّسَانِ.ح

7605. Vücuddaki her organ dilin kötü konuşmalarından şikayetçi olur.[7605]

٧٦٠٦-لَيْسَ شَيْءٌ إِلاَّ وَهُوَ أَطْوَعُ للهِ تَعَالَى مِنْ ابْنِ آدَمَ.ح

7606. Her şey insanoğlundan daha çok Allah'a itaat eder.[7606]

٧٦٠٧-لَيْسَ صَدَقَةٌ أَعْظَمَ أَجْراً مِنْ مَاءٍ.ح

7607. Sevabı sudan daha çok olan bir sadaka yoktur.[7607]

٧٦٠٨-لَيْسَ عَدُوُّكَ الَّذِي إِنْ قَتَلْتَهُ كانَ لَكَ نُوراً وَإِنْ قَتَلَكَ دَخَلْتَ الجَنَّةَ وَلكِنْ أَعْدَى عَدُوٍّ لَكَ وَلَدُكَ الَّذِي خَرَجَ مِنْ صلْبِكَ ثُمَّ أَعْدَى عَدُوَ لَكَ مَالُكَ الَّذِي مَلَكَتْ يَمِينُكَ.ح

7608. Öldürdüğünde sana nur veya seni öldürüp de cennete girmene sebep olacak kişi senin düşmanın değildir; senin asıl düşmanın soyundan gelen çocuğun, ondan sonra da sahip olduğun malındır.[7608]

٧٦٠٩-لَيْسَ عَلَى الرَّجُلِ جُنَاحٌ أَنْ يَتَزَوَّجَ بِقَلِيلٍ أَوْ كَثِيرٍ مِنْ مَالِهِ إِذَا تَرَاضَوْا وَأَشْهَدُوا

7609. Karşılıklı rıza ve şahidlerin olması halinde kişinin az veya çok bir mehirle evlenmesinde sakınca yoktur.[7609]

[7603] Taberânî, Evsat, VI, 161; Heysemî, I, 81.
[7604] Taberânî, VI, 238; Heysemî, V, 318.
[7605] Ebû Yalâ, I, 17; Beyhakî, Şuab, IV, 244; Heysemî, X, 302.
[7606] İbni Sad, VIII, 98; Dârekutnî, I, 113.
[7607] Beyhakî, Şuab, III, 220.
[7608] Taberânî, III, 294; Heysemî, X, 245.
[7609] Beyhakî, VII, 239.

٧٦١٠-لَيْسَ عَلَى المَاءِ جَنَابَةٌ.ح

7610. Su cünüp olmaz.[7610]

٧٦١١-لَيْسَ عَلَى المَاءِ جَنَابَةٌ وَلاَ عَلَى الأَرْضِ جَنَابَةٌ وَلاَ عَلَى الثَّوْبِ جَنَابَةٌ.ح

7611. Su cünüp olmaz, toprak cünüp olmaz, elbise cünüp olmaz.[7611]

٧٦١٢-لَيْسَ عَلَى المُخْتَلِسِ قَطْعٌ.ح

7612. Kapkaç yapan kişinin eli kesilmez.[7612]

٧٦١٣-لَيْسَ عَلَى المَرْأَةِ إِحْرَامٌ إِلاَّ في وَجْهِهَا.ح

7613. İhramlı kadının yüzü dışında örtmesi yasak olan bir yeri yoktur.[7613]

٧٦١٤-لَيْسَ عَلَى المُسْلِمِ في عَبْدِهِ وَلاَ في فَرَسِهِ صَدَقَةٌ.صح

7614. Müslümanın kölesi ve atında zekat yoktur.[7614]

٧٦١٥-لَيْسَ عَلَى المُسْلِمِ زَكَاةٌ في كَرْمِهِ وَلاَ في زَرْعِهِ إِذَا كَانَ أَقَلَّ مِنْ خَمْسَةِ أَوْسُقٍ.صح

7615. Müslümanın beş deve yükünden az ürününde bağı ve ekininde zekat yoktur.[7615]

٧٦١٦-لَيْسَ عَلَى المُعْتَكِفِ صِيَامٌ إِلاَّ أَنْ يَجْعَلَهُ عَلَى نَفْسِهِ.صح

7616. İtikafa giren kişinin kendi istemesi dışında oruç tutması şart değildir.[7616]

٧٦١٧-لَيْسَ عَلَى المُنْتَهِبِ وَلاَ عَلَى المُخْتَلِسِ وَلاَ عَلَى الخَائِنِ قَطْعٌ.صح

7610 Taberânî, XXIII, 425.
7611 Dârekutnî, I, 113.
7612 Bûsîrî, III, 113.
7613 Taberânî, XII, 370; Beyhakî, V, 47.
7614 Müslim, Zekât 8-9; Ahmed, II, 249; Beyhakî, IV, 117.
7615 Beyhakî, IV, 128.
7616 Hâkim, I, 605; Beyhakî, IV, 318.

7617. Çapulcuya, yankesiciye ve aldığı bir şeye karşı hıyanet edene el kesme cezası yoktur.[7617]

٧٦١٨–لَيْسَ عَلَى النِّسَاءِ حَلْقٌ إِنَّمَا عَلَى النِّسَاءِ التَّقْصِيرُ

7618. Kadınların traş olması gerekmeyip sadece saçlarını kısaltmaları yeterlidir.[7618]

٧٦١٩–لَيْسَ عَلَى أَبِيكِ كَرْبٌ بَعْدَ الْيَوْمِ.صح

7619. Kızım Fatıma, babana bugünden sonra artık sıkıntı yoktur.[7619]

٧٦٢٠–لَيْسَ عَلَى أَهْلِ لاَ إله إِلاَّ الله وَحْشَةٌ فِي المَوْتِ وَلاَ فِي الْقُبُورِ وَلاَ فِي النُّشُورِ كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْهِمْ عِنْدَ الصَّيْحَةِ يَنْفُضُونَ رُؤُوسَهُمْ مِنَ التُّرَابِ يَقُولُونَ الحَمْدُ لله الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الحَزَنَ.ض

7620. Lailaheillallah diyenler için ölüm anında, kabirde ve mahşer gününde yalnızlık yoktur; İsrafil'in diriliş günü sura üfürdüğünde onların başlarındaki toprakları silkeleyip, *"Bizden üzüntüyü gideren Allah'a hamd olsun!"* dediklerini görür gibiyim.[7620]

٧٦٢١–لَيْسَ عَلَى رَجُلٍ نَذْرٌ فِيما لاَ يَمْلِكُ وَلَعْنُ الْمُؤْمِنِ كَقَتْلِهِ وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِشَيْءٍ عُذِّبَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ حَلَفَ بِمِلَّةٍ سِوَى الإِسْلاَمِ كاذِباً فَهُوَ كما قالَ وَمَنْ قَذَفَ مُؤْمِناً بِكُفْرٍ فَهُوَ كَقَتْلِهِ.صح

7621. Sahip olmadığı birşeyi adayan kimsenin o adağını yerine getirmesi gerekmez; mümine lanet okumak onu öldürmek gibidir; bir şeyle intihar eden kıyamet günü onunla cezalandırılır; İslam'dan başka bir dini kastederek yalan yere, *"Şu şöyle değilse filan dinden olayım!"* diye yemin eden o dinden olur; mümine kafir diye iftira eden onu öldürmüş gibi olur.[7621]

7617 Ahmed, III, 380; İbni Hibbân, X, 309.
7618 Beyhakî, V, 104.
7619 Suyûtî, Sağîr, nr. 7619; Hz. Peygamber bu sözünü vefatından önce söylemiştir.
7620 Beyhakî, Şuab, I, 110; Heysemî, X, 333.
7621 Ahmed, IV, 33; Neşâî, Kübrâ, VII, 19; İbni Hibbân, XIX, 209.

٧٦٢٢-لَيْسَ عَلَى الرَّجُلِ طَلاَقٌ فِيما لاَ يَمْلِكُ وَلاَ عِتَاقٌ فِيمَا لاَ يَمْلِكُ وَلاَ بَيْعٌ فِيما لاَ يَمْلِكُ.صح

7622. Kişinin henüz nikahı altına almadığı kadını boşama hakkı olmadığı gibi, sahip olmadığı köleyi azad etme, malı da satma hakkı yoktur.[7622]

٧٦٢٣-لَيْسَ عَلَى مُسْلِمٍ جِزْيَةٌ.صح

7623. Müslümana cizye yoktur.[7623]

٧٦٢٤-لَيْسَ عَلَى مَقْهُورٍ يَمِينٌ.ح

7624. Baskı altında olan kişinin yemini geçerli değildir.[7624]

٧٦٢٥-لَيْسَ عَلَى مَنِ اسْتَفَادَ مَالاً زَكَاةٌ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الحَوْلُ.ح

7625. Kişinin kullandığı malın üzerinden bir yıl geçmeden onun zekat yoktur.[7625]

٧٦٢٦-لَيْسَ عَلَى مَنْ نَامَ سَاجِداً وُضُوءٌ حَتَّى يَضْطَجِعَ فَإِنَّهُ إِذَا اضْطَجَعَ اسْتَرْخَتْ مَفَاصِلُهُ.ح

7626. Secdede uyuyan kişi bir yere dayanmadığı sürece abdest alması gerekmez; bir yere dayandığında eklemleri gevşer.[7626]

٧٦٢٧-لَيْسَ عَلَى وَلَدِ الزِّنَى مِنْ وِزْرِ أَبَوَيْهِ شَيْءٌ.صح

7627. Zinadan doğan çocuk ana babasının günahından sorumlu değildir.[7627]

٧٦٢٨-لَيْسَ عَلَيْكُمْ في غُسْلِ مَيِّتِكُمْ غُسْلٌ.صح

7628. Cenaze yıkamaktan dolayı gusül gerekmez.[7628]

7622 Ahmed, II, 189.
7623 Ahmed, I, 223.
7624 Dârekutnî, IV, 171.
7625 Taberânî, XXV, 137; Heysemî, III, 79.
7626 İbni Ebî Şeybe, I, 122; Ahmed, I, 156.
7627 Hâkim, IV, 112.
7628 Hâkim, I, 543.

٧٦٢٩-لَيْسَ عِنْدَ اللهِ يَوْمٌ وَلاَ لَيْلَةٌ تَعْدِلُ اللَّيْلَةَ الغَرَّاءَ وَالْيَوْمَ الأَزْهَرَ.ض

7629. Allah katında cuma gecesi ile cuma gününden daha değerli olan bir başka gece ve gün yoktur.[7629]

٧٦٣٠-لَيْسَ فِي الإِبِلِ الْعَوَامِلِ صَدَقَةٌ.ض

7630. İşlerde kullanılan develerin zekatı yoktur.[7630]

٧٦٣١-لَيْسَ فِي الأَوْقَاصِ شَيْءٌ.ض

7631. İki nisab arasında zekat yoktur.[7631]

٧٦٣٢-لَيْسَ فِي الْبَقَرِ الْعَوَامِلِ صَدَقَةٌ وَلكِنْ فِي كُلِّ ثَلاَثِينَ تَبِيعٌ وَفِي كُلِّ أَرْبَعِينَ مُسِنٌّ أَوْ مُسِنَّةٌ.ح

7632. Çalışan sığırların zekatı yoktur; otuz sığırda bir yaşında bir dana, her kırk sığırda iki yaşında erkek bir sığır veya iki yaşında dişi bir sığır verilir.[7632]

٧٦٣٣-لَيْسَ فِي الجَنَّةِ شَيْءٌ مِمَّا فِي الدُّنْيَا إِلاَّ الأَسْمَاءُ.صح

7633. Cennette dünyadaki şeylerden yalnız isimler kalır.[7633]

Zekat

٧٦٣٤-لَيْسَ فِي الْحُلِيِّ زَكَاةٌ.

7634. Zinet eşyalarının zekatı yoktur.[7634]

٧٦٣٥-لَيْسَ فِي الخُضْرَاوَاتِ زَكَاةٌ.ض

7635. Sebzelerde zekat yoktur.[7635]

[7629] İbni Asâkir, LVIII, 374.
[7630] İbni Adî, VI, 7; Beyhakî, IV, 116.
[7631] Taberânî, XX, 168.
[7632] Taberânî, XI, 40; Heysemî, III, 75.
[7633] Ziyâ, X, 16.
[7634] Dârekutnî, II, 107.
[7635] Taberânî, Evsat, VI, 100; Dârekutnî, II, 96; Heysemî, III, 68.

٧٦٣٦-لَيْسَ فِي الخَيْلِ وَالرَّقِيقِ زَكَاةٌ إِلاَّ زَكَاةُ الْفِطْرِ فِي الرَّقِيقِ.صح

7636. Köle için verilen fıtır sadakası dışında at ve kölenin zekatı yoktur.[7636]

٧٦٣٧-لَيْسَ فِي الصَّوْمِ رِيَاءٌ.صح

7637. Oruçta gösteriş olmaz.[7637]

٧٦٣٨-لَيْسَ فِي الْعَبْدِ صَدَقَةٌ إِلاَّ صَدَقَةَ الْفِطْرِ.صح

7638. Fıtır sadakası dışında kölenin zekatı yoktur.[7638]

٧٦٣٩-لَيْسَ فِي الْقَطْرَةِ وَلاَ فِي الْقَطْرَتَيْنِ مِنَ الدَّمِ وُضُوءٌ حَتَّى يَكُونُ دَماً سَائِلاً.ض

7639. Akan kan olmadıkça bir veya iki damla kandan dolayı abdest almaya gerek yoktur.[7639]

٧٦٤٠-لَيْسَ فِي المَالِ زَكَاةٌ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الحَوْلُ.ح

7640. Üzerinden yıl geçmeyen malda zekat yoktur.[7640]

٧٦٤١-لَيْسَ فِي المَالِ حَقٌّ سِوَى الزَّكَاةِ.ض

7641. Malda zekattan başka hak yoktur.[7641]

Çeşitli Hadisler

٧٦٤٢-لَيْسَ فِي المَأْمُومَةِ قَوَدٌ.ض

7642. Beyine ulaşmayan yaralamalarda kısas yoktur.[7642]

[7636] Beyhakî, IV, 117.
[7637] Hennâd, , II, 358; Beyhakî, Şuab, III, 296; İbni Asâkir, XXXVIII, 101.
[7638] Müslim, Zekât 10; Ahmed, II, 420; Beyhakî, IV, 160.
[7639] Dârekutnî, I, 157.
[7640] Dârekutnî, II, 91.
[7641] Müttekî, nr. 15856; Zebîdî, IV, 105.
[7642] Beyhakî, VIII, 65.

٧٦٤٣–لَيْسَ فِي النَّوْمِ تَفْرِيطٌ إِنَّمَا التَّفْرِيطُ فِي الْيَقَظَةِ أَنْ تُؤَخِّرَ صَلاَةً حَتَّى يَدْخُلَ وَقْتُ صَلاَةٍ أُخْرَى.صح

7643. Uyku halinde kusur olmaz; ancak uyanıkken diğer namazın vakti girinceye kadar önceki namazın geciktirilmesi kusurdur.[7643]

٧٦٤٤–لَيْسَ فِي صَلاَةِ الخَوْفِ سَهْوٌ.ض

7644. Korku namazında sehiv secdesi yoktur.[7644]

٧٦٤٥–لَيْسَ فِيما دُونَ خَمْسَةِ أَوْسُقٍ مِنَ التَّمْرِ صَدَقَةٌ وَلَيْسَ فِيما دُونَ خَمْسِ ذَوْدٍ مِنَ الإِبِلِ صَدَقَةٌ وَلَيْسَ فِيما دُونَ خَمْسِ أَوَاقٍ مِنَ الْوَرِقِ صَدَقَةٌ.صح

7645. Beş deve yükünden az olan hurmada, beşten az olan devede ve beş okiyyeden az olan gümüşte de zekat yoktur.[7645]

٧٦٤٦–لَيْسَ فِي مَالِ الْمُكَاتَبِ زَكَاةٌ حَتَّى يَعْتِقَ.ض

7646. Azad olunana kadar anlaşmalı kölenin malında zekat yoktur.[7646]

٧٦٤٧–لَيْسَ فِي مَالِ الْمُسْتَفِيدِ زَكَاةٌ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الحَوْلُ.ح

7647. Üzerinden bir yıl geçmedikçe ticaret mallarında zekat yoktur.[7647]

٧٦٤٨–لَيْسَ لِلْحَامِلِ الْمُتَوَفى عَنْهَا زَوْجُهَا نَفَقَةٌ.ض

7648. Kocası ölen hamile kadının nafakası olmaz.[7648]

٧٦٤٩–لَيْسَ لِلدَّيْنِ دَوَاءٌ إِلاَّ الْقَضَاءُ وَالْوَفَاءُ الْحَمْدُ.ض

7649. Borcun tam olarak ödenmesi, alacak sahibine teşekkür edilip Allah'a hamd edilmesinden başka çare yoktur.[7649]

[7643] Ahmed, V, 298; Ebû Avâne, II, 257; Tahâvî, I, 165; İbni Huzeyme, II, 95; İbni Hibbân, IV, 317; Dârekutnî, I, 386.
[7644] Taberânî, X, 72; Heysemî, II, 154.
[7645] Ahmed, III, 30; İbni Huzeyme, IV, 33; İbni Hibbân, VIII, 62.
[7646] Dârekutnî, II, 90; Beyhakî, IV, 104.
[7647] Müttekî, nr. 15859.
[7648] Dârekutnî, IV, 21.
[7649] Hatîb, VII, 198; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 111; İbni Asâkir, I, 414.

٧٦٥٠-لَيْسَ لِلْفَاسِقِ غَيبَةٌ.ض

7650. Fasığın gıybeti olmaz.[7650]

٧٦٥١-لَيْسَ لِلْقَاتِلِ مِنَ الْمِيرَاثِ شَيْءٌ.ح

7651. Katile mirastan bir şey yoktur.[7651]

٧٦٥٢-لَيْسَ لِلْقَاتِلِ شَيْءٌ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَارِثٌ فَوَارِثُهُ أَقْرَبُ النَّاسِ إِلَيْهِ وَلاَ يَرِثُ الْقَاتِلُ شَيْئاً.ض

7652. Katile mirastan bir şey yoktur; eğer ölenin varisi yoksa insanlardan en yakını ona varis olur ve o durumda da katil mirastan bir şey alamaz.[7652]

٧٦٥٣-لَيْسَ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَنْتَهِكَ شَيْئاً مِنْ مَالِهَا إِلاّ بِإِذْنِ زَوْجِهَا.

7653. Kadın kocasının izni olmadan kendi malından infak edemez.[7653]

٧٦٥٤-لَيْسَ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَنْطَلِقَ لِلْحَجِّ إِلاَّ بِإِذْنِ زَوْجِهَا وَلاَ يَحِلُّ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تُسَافِرَ ثَلاَثَ لَيَالٍ إِلاّ وَمَعَهَا ذُومَحْرَمٍ تَحْرُمُ عَلَيْهِ.ح

7654. Kadın kocasının izni olmadan hacca gidemez, yanında mahremi olmadan üç günlük bir yolculuğa çıkamaz.[7654]

٧٦٥٥-لَيْسَ لِلنِّسَاءِ فِي اتِّبَاعِ الجَنَائِزِ أَجْرٌ.ض

7655. Cenaze arkasında giden kadınlara ecir yoktur.[7655]

٧٦٥٦-لَيْسَ لِلنِّسَاءِ فِي الجَنَازَةِ نَصِيبٌ.

7656. Cenazeye katılmada kadınlara sevap yoktur.[7656]

[7650] Taberânî, XIX, 418; Heysemî, I, 149.
[7651] Beyhakî, VI, 219.
[7652] Ebû Dâvûd, Diyat 21; Beyhakî, VI, 219; Beğavî, VIII, 366.
[7653] Taberânî, XXII, 85; Temmâm, II, 88; İbni Asâkir, XI, 284; Heysemî, IV, 315.
[7654] Beyhakî, V, 223.
[7655] Heysemî, III, 28.
[7656] Heysemî, III, 28.

٧٦٥٧–لَيْسَ لِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ فِي الْخُرُوجِ إِلاَّ مُضْطَرَّةً يَعْنِي لَيْسَ لَهَا خَادِمٌ إِلاَّ فِي الْعِيدَيْنِ الأَضْحَى وَالْفِطْرِ وَلَيْسَ لَهُنَّ نَصِيبٌ فِي الطُّرُقِ إِلاَّ الحَوَاشِيَ.ض

7657. Kadınların evden çıkmalarına gerek yoktur; hizmetçileri yoksa zaruret durumunda çıkabilirler; kurban ve ramazan bayramları bunun dışındadır; yollarda da yol kenarlarından gitmeleri daha uygundur.[7657]

٧٦٥٨–لَيْسَ لِلنِّسَاءِ وَسَطُ الطَّرِيقِ.ض

7658. Kadınların yol ortasında gitmeleri uygun değildir.[7658]

٧٦٥٩–لَيْسَ لِلنِّسَاءِ سَلاَمٌ وَلاَ عَلَيْهِنَّ سَلاَمٌ.ض

7659. Kadınlar selam vermez, selam da almazlar.[7659]

٧٦٦٠–لَيْسَ لِلْوَلِيِّ مَعَ الثَّيِّبِ أَمْرٌ وَالْيَتِيمَةُ تُسْتَأْمَرُ وَصَمْتُهَا إِقْرَارُهَا

7660. Evlilik konusunda velinin dul üzerinde hakkı yoktur; bakire yetim kızın izni alınır, onun izni de susmasıdır.[7660]

٧٦٦١–لَيْسَ لابْنِ آدَمَ حَقٌّ فِيما سِوَى هذِهِ الْخِصَالِ بَيْتٍ يَسْكُنُهُ وَثَوْبٍ يُوَارِي عَوْرَتَهُ وَجِلْفِ الْخُبْزِ وَالمَاءِ.صح

7661. İnsanın barınacak bir ev, avret yerini örtecek bir elbise, yiyecek bir ekmekle, içecek bir su dışında başka bir hakkı yoktur.[7661]

٧٦٦٢–لَيْسَ لأَحَدٍ عَلَى أَحَدٍ فَضْلٌ إِلاَّ بِالدِّينِ أَوْ عَمَلٍ صَالِحٍ حَسْبُ الرَّجُلِ أَنْ يَكُونَ فَاحِشاً بَذِيّاً بَخِيلاً جَباناً.صح

7662. Dindarlık ve salih amel dışında hiç kimsenin kimseye üstünlüğü yoktur; kişinin kötü hareketli, dili bozuk, cimri ve korkak olması kendisine kötülük olarak yeter.[7662]

[7657] Heysemî, II, 200.
[7658] Beyhakî, Şuab, XVI, 330.
[7659] Ebû Nuaym, VIII, 58.
[7660] Ahmed, I, 334; Beyhakî, VII, 168; Aclûnî, II, 243.
[7661] Hâkim, IV, 347.
[7662] Beyhakî, Şuab, IV, 291.

٧٦٦٣–لَيْسَ لِقَاتِلٍ مِيرَاثٌ.ح

7663. Katile miras yoktur.[7663]

٧٦٦٤–لَيْسَ لِقَاتِلٍ وَصِيَّةٌ.ض

7664. Katile vasiyet yoktur.[7664]

٧٦٦٥–لَيْسَ لِيَوْمٍ فَضْلٌ عَلَى يَوْمٍ فِي الصِّيَامِ إِلاَّ شَهْرَ رَمَضَانَ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ.ض

7665. Ramazan ayı ve Aşure günü dışında oruç tutulan günlerden hiçbirinin diğerine karşı bir üstünlüğü yoktur.[7665]

٧٦٦٦–لَيْسَ لِي أَنْ أَدْخُلَ بَيْتاً مُزَوَّقاً.ح

7666. Süslü eve girmeyi hoş görmem.[7666]

٧٦٦٧–لَيْسَ مِنَ الْبِرِّ الصِّيَامُ فِي السَّفَرِ.صح

7667. Yolculukta oruç tutmak iyilik değildir.[7667]

٧٦٦٨–لَيْسَ مِنَ الجَنَّةِ فِي الأَرْضِ شَيْءٌ إِلاَّ ثَلاَثَةُ أَشْيَاءَ غَرْسُ الْعَجْوَةِ وَالحَجَرُ وَأَوَاقٌ تَنْزِلُ فِي الْفُرَاتِ كُلَّ يَوْمٍ بَرَكَةٌ مِنَ الجَنَّةِ.ض

7668. Yeryüzünde cennetten gelen üç şey vardır; biri hurma ağacı, diğeri Hacerü'l-esved, üçüncüsü de her gün içine cennet bereketlerinin ölçek ölçek döküldüğü Fırat nehridir.[7668]

٧٦٦٩–لَيْسَ فِي الصَّلَوَاتِ صَلاَةٌ أَفْضَلَ مِنْ صَلاَةِ الْفَجْرِ يَوْمَ الجُمُعَةِ فِي الجَمَاعَةِ وَمَا أَحْسِبُ مَنْ شَهِدَهَا مِنْكُمْ إِلاّ مَغْفُوراً لَهُ.ح

7663 İbni Ebî Şeybe, XI, 358; Dârekutnî, IV, 237.
7664 Beyhakî, VI, 281.
7665 Taberânî, I, 126; Beyhakî, Şuab, III, 362; Heysemî, III, 186.
7666 Ahmed, V, 220; Taberânî, VII, 84.
7667 Ebû Dâvûd, Sıyâm 43; Ahmed, III, 319; Beyhakî, IV, 242.
7668 Hatîb, I, 55.

7669. Namazlardan hiçbiri cuma günü cemaatla kılınan sabah namazından daha faziletli değildir; o namaza giden kişinin günahlarının bağışlanacağını ümid ederim.[7669]

٧٦٧٠–لَيْسَ مِنَ الْمُرُوءَةِ الرِّبْحُ عَلَى الإِخْوَانِ.ض

7670. Kardeşlerden kar etmek kişiye yakışan hallerden değildir.[7670]

٧٦٧١–لَيْسَ مِنْ أَخْلاَقِ الْمُؤْمِنِ التَّمَلُّقُ وَلاَ الحَسَدُ إِلاَّ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ.ض

7671. İlim öğrenme dışında yağcılık ve kıskançlık müminin huylarından değildir.[7671]

٧٦٧٢–لَيْسَ مِنْ رَجُلٍ ادَّعى لِغَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُهُ إِلاَّ كَفَرَ وَمَنِ ادَّعى مَا لَيْسَ لَهُ فَلَيْسَ مِنَّا وَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ وَمَنْ دَعَا رَجُلاً بِالْكُفْرِ أَوْ قَالَ عَدُوُّ اللهِ وَلَيْسَ كَذلِكَ إِلاَّ حَارَ عَلَيْهِ وَلاَ يَرْمِي رَجُلٌ رَجُلاً بِالْفِسْقِ وَلاَ يَرْمِيهِ بِالْكُفْرِ إِلاَّ ارْتَدَّتْ عَلَيْهِ إِنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبُهُ كَذلِكَ.صح

7672. Bilerek kendisini babasından başkasına nispet eden küfre girer; kendisine ait olmayan bir şeyde hak iddia eden bizden olmayıp cehennemi hak eder; küfürle ilgisi olmadığı halde birinin kafir veya din düşmanı olduğunu iddia edenin bu iddiası kendine döner; bir başkasını fasıklıkla veya küfürle itham eden kişinin iddiası öyle değilse o iddiası da kendisine rücu eder.[7672]

٧٦٧٣–لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ لاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ مِائَةَ مَرَّةٍ إِلاَّ بَعَثَهُ اللهُ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَجْهُهُ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ وَلَمْ يُرْفَعْ لأَحَدٍ يَوْمَئِذٍ عَمَلٌ أَفْضَلُ مِنْ عَمَلِهِ إِلاَّ مَنْ قَالَ مِثْلَ قَوْلِهِ أَوْ زَادَ.ض

[7669] Hakîm, II, 217; Taberânî, I, 156; Heysemî, II, 168.
[7670] İbni Asâkir, LI, 325.
[7671] Beyhakî, Şuab, IV, 224.
[7672] Ahmed; VI, 156.

7673. Yüz defa lailaheillallah diyen bhir kul kıyamet günü ayın ondördü gibi yüzü parlak bir şekilde haşredilir; o gün onun gibi veya daha fazlasını yapandan başka hiç kimsenin ameli onun amelinden daha faziletli olmaz.[7673]

٧٦٧٤–لَيْسَ مِنْ عَمَلٍ يَوْمٍ إِلاَّ وَهُوَ يُخْتَمُ عَلَيْهِ فَإِذَا مَرِضَ الْمُؤْمِنُ قَالَتِ الْمَلاَئِكَةُ يَارَبَّنَا عَبْدُكَ فُلاَنٌ قَدْ حَبَسْتَهُ فَيَقُولُ الرَّبُّ اخْتِمُوا لَهُ عَلَى مِثْلِ عَمَلِهِ حَتَّى يَبْرَأَ أَوْ يَمُوتَ.صح

7674. Her gün ameller mühürlenir; mümin hastalandığı zaman melekler, *"Ey rabbimiz falan kulunu salih amellerden alıkoydun"* derler; Allah Teala da; *"İyileşinceye veya ölünceye kadar daha önce yaptığı amellerin benzerini yazarak mühürleyin!"* buyurur.[7674]

٧٦٧٥–لَيْسَ مِنْ غَرِيمٍ يَرْجِعُ مِنْ عِنْدَ غَرِيمِهِ رَاضِياً إِلاَّ صَلَّتْ عَلَيْهِ دَوَابُّ الأَرْضِ وَنُونُ الْبِحَارِ وَلاَ غَرِيمٍ يَلْوِي غَرِيمَهُ وَهُوَ يَقْدِرُ إِلاَّ كَتَبَ اللهُ عَلَيْهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ إِثْماً.ض

7675. Bir alacaklı borçlusunun yanından hoşnud olarak dönerse, kara hayvanlarından denizdeki balıklara varıncaya kadar her hayvan ona dua eder; ödemeye gücü yettiği halde alacaklısını geri çeviren bir borçluya da her gün ve gece için bir günah yazılmaya devam eder.[7675]

٧٦٧٦–لَيْسَ مِنْ لَيْلَةٍ إِلاّ وَالْبَحْرُ يُشْرِفُ فِيهَا ثَلاَثَ مَرَّاتٍ يَسْتَأْذِنُ اللهَ تَعَالَى أَنْ يَنْتَضِحَ عَلَيْكُمْ فَيَكُفُّهُ اللهُ.ح

7676. Her gece denizler üç defa yükselip insanları boğmak için izin ister, ama Allah Teala onlara izin vermez.[7676]

٧٦٧٧–لَيْسَ مِنَّا مَنِ انْتَهَبَ أَوْ سَلَبَ أَوْ أَشَارَ بِالسَّلْبِ

7677. Yağma yapan, zorla mal alan ve yağma yapmaya emir veren bizden değildir.[7677]

[7673] Heysemî, X, 86.
[7674] Ahmed, IV, 146; Hâkim, IV, 344; Taberânî, XVII, 284.
[7675] Beyhakî, Şuab, VII, 530.
[7676] Ahmed, I, 43.
[7677] Taberânî, XII, 107; Hâkim, II, 147; Heysemî, V, 337.

٧٦٧٨–لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَشَبَّهَ بِالرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ وَلاَ مَنْ تَشَبَّهَ بِالنِّسَاءِ مِنَ الرِّجَالِ.صح

7678. Kadınlara benzemeye çalışan erkeklerle, erkeklere benzemeye çalışan kadınlar bizden değildir.[7678]

٧٦٧٩–لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَشَبَّهَ بِغَيْرِنَا لاَ تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ وَلا بِالنَّصَارَى فَإِنَّ تَسْلِيمَ الْيَهُودِ الإِشَارَةُ بِالأَصَابِعِ وَتَسْلِيمَ النَّصَارَى الإِشَارَةُ بَالأَكُفِّ.ض

7679. Bizden başkasına benzeyenler bizden değildir; yahudi ve hristiyanlara benzemeyin; yahudilerin selamlaşmaları parmak işaretiyle, hristiyanlarınki ise el işaretiyledir.[7679]

٧٦٨٠–لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ وَلاَ مَنْ تُطِيِّرَ لَهُ أَوْ تَكَهَّنَ أَوْ تُكُهِّنَ لَهُ أَوْ تَسَحَّرَ أَوْ تُسِحِّرَ لَهُ.ح

7680. Fala bakan, kendisi için fala bakılan, kehanette bulunan, kendisi için kehanette bulunulan, büyü yapan ve kendisi için büyü yapılan kişiler bizden değildirler.[7680]

٧٦٨١–لَيْسَ مِنَّا مَنْ حَلَفَ بِالأَمَانَةِ وَمَنْ خَبَّبَ عَلَى امْرِىءٍ زَوْجَتَهُ أَوْ مَمْلُوكَهُ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

7681. Emanete yemin eden kişi bizden olmadığı gibi, bir kimsenin karısını veya kölesini ona karşı kışkırtan kişi de bizden değildir.[7681]

٧٦٨٢–لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَبَّبَ امْرَأَةً عَلَى زَوْجِهَا أَوْ عَبْداً عَلَى سَيِّدِهِ.صح

7682. Kadını kocasına veya köleyi efendisine karşı kışkırtan kişi bizden değildir.[7682]

٧٦٨٣–لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَصَى أَوِ اخْتَصَى وَلكِنْ صُمْ وَوَفِّرْ شَعْرَ جَسَدِكَ.ح

7678 Ahmed, II, 199; Heysemî, VIII, 103.
7679 İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 234; Münzirî, III, 434; Heysemî, VIII, 38.
7680 Taberânî, XVIII, 162; Heysemî, V, 103.
7681 Ahmed, V, 352; İbni Hibbân, X, 205; Hâkim, IV, 331.
7682 Hâkim, II, 214.

7683. Kişinin başkalarını veya kendini kısırlaştırması bizim işlerimizden değildir; fakat kişi oruç tutup vücudundaki kılları çoğaltabilir.[7683]

٧٦٨٤-لَيْسَ مِنَّا مَنْ دَعَا إِلَى عَصَبِيَّةٍ وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ قَاتَلَ عَلَى عَصَبِيَّةٍ وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ مَاتَ عَلَى عَصَبِيَّةٍ.ح

7684. Irkçılığa çağıran bizden değildir, ırkçılık için savaşan bizden değildir, ırkçılık üzere ölen de bizden değildir. [7684]

٧٦٨٥-لَيْسَ مِنَّا مَنْ سَلَقَ وَمَنْ حَلَقَ وَمَنْ خَرَقَ.صح

7685. Ölü ardından bağırıp çağırarak ağlayan, saçını başını yolan ve yakasını paçasını yırtan kişiler bizden değildirler.[7685]

٧٦٨٦-لَيْسَ مِنَّا مَنْ عَمِلَ بِسُنَّةٍ غَيْرِنَا

7686. Bizim sünnetimizden başkasıyla amel eden kişi, bizden değildir.[7686]

٧٦٨٧-لَيْسَ مِنَّا مَنْ غَشَّ.صح

7687. Bizi aldatan kişi, bizden değildir.[7687]

٧٦٨٨-لَيْسَ مِنَّا مَنْ غَشَّ مُسْلِماً أَوْ ضَرَّهُ أَوْ مَاكَرَهُ.ح

7688. Müslümanı aldatan, ona zarar veren ve ona hile yapan kişi bizden değildir.[7688]

٧٦٨٩-لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَطَمَ الخُدُودَ وَشَقَّ الجُيُوبَ وَدَعَا بِدَعْوَى الجَاهِلِيَّةِ.صح

7689. Ölünün ardından yüzünü gözünü tırmalayan, yakasını paçasını yırtan ve cahiliye döneminde olduğu gibi hareketler yapan kişiler bizden değildirler.[7689]

[7683] Taberânî, XI, 144; Heysemî, IV, 254.
[7684] İbni Adî, III, 1005; Beğavî, XIII, 122.
[7685] Ahmed, IV, 396.
[7686] Deylemî, III, 415.
[7687] Ahmed, II, 242; Hâkim, II, 10.
[7688] Râfiî, Târîh, III, 87.
[7689] Ahmed, I, 504; Heysemî, III, 15.

٧٦٩٠–لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَتَغَنَّ بِالْقُرْآنِ.صح

7690. Kuran'ı güzel okumayan bizden değildir.[7690]

٧٦٩١–لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيُوَقِّرْ كَبِيرَنَا.صح

7691. Küçüğümüze merhamet etmeyip büyüğümüze saygı göstermeyen kişi bizden değildir.[7691]

٧٦٩٢–لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ شَرَفَ كَبِيرِنَا.صح

7692. Küçüğümüze merhamet etmeyip büyüğümüze değer vermeyen kişi bizden değildir.[7692]

٧٦٩٣–لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيُوَقِّرْ كَبِيرَنَا وَيَأْمُر بَالمَعْرُوفِ وَيْنهَ عَنِ المُنْكَرِ.ح

7693. Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize saygı göstermeyen kişi, iyiliği emredip kötülükten sakındırmayan bizden değildir.[7693]

٧٦٩٤–لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يُجِلَّ كَبِيرَنَا وَيَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ لِعَالِمِنَا حَقَّهُ.ح

7694. Büyüklerimize saygı göstermeyen, küçüklerimize merhamet etmeyen ve alimlerimize hak ettiği değeri vermeyen kişi bizden değildir.[7694]

٧٦٩٥–لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَلَمْ يَعْرِفْ حَقَّ كَبِيرِنَا ولَيْسَ مِنَّا مَنْ غَشَّنَا وَلاَ يَكُونُ المُؤْمِنُ مُؤْمِناً حَتَّى يُحِبّ لِلْمُؤْمِنِينَ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ.ح

7695. Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir; bizi aldatan da bizden değildir; mümin kendisi için istediğini başkası için de istemedikçe olgun mümin olamaz.[7695]

٧٦٩٦–لَيْسَ مِنَّا مَنْ وَسَّعَ اللهُ عَلَيْهِ ثُمَّ قَتَّرَ عَلَى عِيَالِهِ.ض

[7690] Ahmed, I, 179; Hâkim, I, 758.
[7691] Hâkim, IV, 197.
[7692] Ahmed, II, 222; Hâkim, I, 131.
[7693] Ahmed, I, 257; Heysemî, VIII, 14
[7694] Ahmed, V, 323; Münzirî, I, 64; Hâkim, I, 211.
[7695] Taberânî, VIII, 308; Heysemî, VIII, 16.

7696. Allah kendisine imkan verdiği halde çoluk çocuğunu sıkıntıya sokan kişi bizden değildir.[7696]

٧٦٩٧-لَيْسَ مِنَّا مَنْ وَطِيءَ حُبْلَى. ح

7697. Esirler içinde hamile kadınla ilişkiye giren kişi bizden değildir.[7697]

٧٦٩٨-لَيْسَ مِنْكُمْ مِنْ رَجُلٍ إِلاَّ أَنَا مُمْسِكٌ بِحُجْزَتِهِ أَنْ يَقَعَ فِي النَّارِ. ح

7698. Her birinizi cehenneme düşmemesi için kemerinden tutmaya çalışıyorum.[7698]

٧٦٩٩-لَيْسَ مِنِّي إِلاَّ عَالِمٌ أَوْ مُتَعَلِّمٌ.

7699. Alim olmayan veya ilim öğrenmeye çalışmayan kişi bizden değildir. [7699]

٧٧٠٠-لَيْسَ مِنِّي ذُو حَسَدٍ وَلاَ نَمِيمَةٍ وَلاَ كَهَانَةٍ وَلاَ أَنَا مِنْهُ. ح

7700. Hased eden, söz götürüp getiren ve kahinlik yapan benden değildir, ben de onlardan değilim. [7700]

٧٧٠١-لَيْسَ يَتَحَسَّرُ أَهْلُ الجَنَّةِ عَلَى شَيْءٍ إِلاَّ عَلَى سَاعَةٍ مَرَّتْ بِهِمْ لَمْ يَذْكُرُوا اللهَ عَزَّوَجَلَّ فِيهَا. ح

7701. Cennet halkı Allah'ı zikretmeden geçirdikleri zaman dışında hiçbir şeye üzülmezler.[7701]

٧٧٠٢-لَيْسَتِ السَّنَةُ بِأَنْ لاَ تُمْطَرُوا وَلكِنِ السَّنَةُ أَنْ تُمْطَرُوا وَتُمْطَرُوا وَلاَ تُنْبِتَ الأَرْضُ شَيْئاً

7702. Kuraklık yağmurların kesilmesi değildir; kuraklık yağmurların yağmasına rağmen yeryüzünün bir şey bitirmemesidir.[7702]

[7696] Deylemî, III, 416.
[7697] Taberânî, XI, 390.
[7698] Taberânî, VII, 269.
[7699] Deylemî, III, 419.
[7700] Heysemî, VIII, 91.
[7701] Taberânî, XX, 93; Beyhakî, Şuab, I, 392; Heysemî, X, 74.
[7702] Müslim, Fiten 15; Beyhakî, III, 363.

٧٧٠٣–لَيَسُوقَنَّ الرَّجُلُ مِنْ قَحْطَانَ النَّاسَ بِعَصاً.صح

7703. Kahtanlılardan bir adam insanları önüne alıp sopasıyla onları sürecektir.[7703]

٧٧٠٤–لِيَشْتَرِكِ النَّفَرُ فِي الْهَدْيِ.صح

7704. Kurbanlık hayvana bir kaç kişi ortak olsun.[7704]

٧٧٠٥–لَيَشْرَبَنَّ أُنَاسٌ مِنْ أُمَّتِي الخَمْرَ يُسَمُّونَهَا بِغَيْرِ اسْمِهَا.صح

7705. Ümmetimden bazı insanlar içkiyi başka adlar altında içecekler.[7705]

٧٧٠٦–لَيَشْرَبَنَّ أُنَاسٌ مِنْ أُمَّتِي الخَمْرَ يُسَمُّونَهَا بِغَيْرِ اسْمِهَا وَيُضْرَبُ عَلَى رُؤُوسِهِمْ بِالمَعَازِفِ وَالْقَيْنَاتِ يَخْسِفُ اللهُ بِهِمُ الأَرْضَ وَيَجْعَلُ مِنْهُمْ قِرَدَةً وَخَنَازِيرَ.صح

7706. Ümmetimden bazı insanlar içkiyi başka adlar altında içerler; başlarında defler çalınıp şarkılar söylenir; Allah sonunda onları yerin dibine geçirerek maymunlarla domuzlara çevirir.[7706]

٧٧٠٧–لِيُصَلِّ الرَّجُلُ فِي المَسْجِدِ الَّذِي يَلِيهِ وَلاَ يَتَّبِعِ المَسَاجِدَ.ح

7707. Kişi yakınındaki mescidde namaz kılsın, mescidleri dolaşıp durmasın.[7707]

٧٧٠٨–لِيُصَلِّ أَحَدُكُمْ نَشَاطَهُ فَإِذَا كَسِلَ أَوْ فَتَرَ فَلْيَقْعُدْ.صح

7708. Kişi istekli olduğu zaman namaz kılsın, isteksiz veya yorgun olduğu zaman da oturup dinlensin.[7708]

٧٧٠٩–لِيَضَعْ أَحَدُكُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ مِثْلَ مُؤَخَّرَةِ الرَّحْلِ وَلاَ يَضُرُّهُ مَا مَرَّ بَيْنَ يَدَيْهِ.صح

[7703] Taberânî, XII, 308; Heysemî, V, 238.
[7704] Hâkim, IV, 256.
[7705] Ahmed, V, 342.
[7706] Taberânî, III, 283; Beyhakî, X, 221.
[7707] İbni Adî, VI, 2450; Müttekî, nr. 20782.
[7708] Ahmed, III, 101; İbni Huzeyme, II, 200; İbni Hibbân, VI, 239.

7709. Biriniz namaz kılacağı zaman dayandığı baston gibi bir şeyi kendisine sütre yapıp gelip geçenlerin zararından korusun.[7709]

٧٧١٠–لِيُعَزِّ الْمُسْلِمِينَ فِي مَصَائِبِهِمُ الْمُصِيبَةُ بِي

7710. Müslümanlar kendi ölümlerinde, benim ölümümü düşünerek birbirlerini teselli etsinler.[7710]

٧٧١١–لِيَغْسِلْ مَوْتَاكُمُ الْمَأْمُونُونَ.ض

7711. Ölülerinizi güvenilir kişiler yıkasın.[7711]

٧٧١٢–لَيَغْشَيَنَّ أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي فِتَنٌ كَقِطَعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ يُصْبِحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِناًوَيُمْسِي كَافِراً يَبِيعُ أَقْوَامٌ دِينَهُمْ بِعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا قَلِيلٍ.صح

7712. Benden sonra ümmetimi karanlık gece dalgaları gibi fitneler kuşatır; o zamanlarda kişi mümin olarak sabahlar, kafir olarak akşamlar; bazı insanlar dinlerini az bir dünya malı karşılığı satardır.[7712]

٧٧١٣–لَيَفِرَّنَّ النَّاسُ مِنَ الدَّجَّالِ فِي الْجِبَالِ.صح

7713. İnsanlar Deccal'dan kaçıp dağlara sığınırlar.[7713]

٧٧١٤–لَيَقْتُلَنَّ ابْنُ مَرْيَمَ الدَّجَّالَ بِبَابِ لُدٍّ

7714. Meryem oğlu İsa, Deccal'ı Bab-ı Lüd denilen yerde öldürür.[7714]

٧٧١٥–لَيَقْرَأَنَّ الْقُرْآنَ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي يَمْرُقُونَ مِنَ الإِسْلامِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ.صح

7715. Ümmetim içinde Kuran okuyan öyle topluluklar çıkar ki, okun avı delip çıktığı gibi onlar da dinden öyle çıkarlar.[7715]

[7709] Tayâlisî, s. 31; Abd b. Humeyd, s. 64; İbni Hibbân, VI, 141.
[7710] İbni Sad, II, 59; Müttekî, nr. 42611.
[7711] Bûsîrî, II, 24
[7712] Hâkim, IV, 485.
[7713] Ahmed, VI, 462.
[7714] Ahmed, IV, 390; Bab-ı Lüd, Şam veya Filistin'de bulunan bir dağ adıdır.
[7715] Ahmed, I, 256; Bûsîrî, I, 25.

٧٧١٦–لِيَقُلْ أَحَدُكُمْ حِينَ يُرِيدُ أَنْ يَنَامَ آمَنْتُ بِاللهِ وَكَفَرْتُ بِالطَّاغُوتِ وَعْدُ اللهِ حَقٌّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ : اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ طَوَارِقِ هذَا اللَّيْلِ إِلاَّ طَارِقاً يَطْرُقُ بِخَيْرٍ.صح

7716. Kişi yatacağında, *"Allah'a iman edip sahte tanrıları inkar ettim; onun vadi hak olup peygamberler doğru söylemişlerdir; Allahım hayırlı olanın dışında geceleyin herhangi birşeyle karşılaşmaktan sana sığınırım"* desin. [7716]

٧٧١٧–لِيَقُمِ الأَعْرَابُ خَلْفَ الْمُهَاجِرِينَ وَالأَنْصَارِ لِيَقْتَدُوا بِهِمْ فِي الصَّلاَةِ

7717. Bedeviler namazda muhacirle ensarın arkasında durup onlara uysunlar.[7717]

٧٧١٨–لِيَكْفِ الرَّجُلَ مِنْكُمْ كَزَادِ الرَّاكِبِ.

7718. Dünyalık olarak size bir yolcunun azığı kadarı yeterlidir.[7718]

٧٧١٩–لِيَكْفِ أَحَدَكُمْ مِنَ الدُّنْيَا خَادِمٌ وَمَرْكَبٌ.صح

7719. Dünyalık olarak size bir hizmetçi ile bir binek kafi gelir.[7719]

٧٧٢٠–لَيَكُونَنَّ فِي هذِهِ الأُمَّةِ خَسْفٌ وَقَذْفٌ وَمَسْخٌ وَذلِكَ إِذَا شَرِبُوا الْخُمُورَ وَاتَّخَذُوا الْقَيْنَاتِ وَضَرَبُوا بِالْمَعَازِفِ.ح

7720. Bu ümmet içinde yere batma, taşlanma ve hayvanlara dönüşme olayları olur; onlar da içkiler içilip şarkıcı kadınlar edinildiği ve çalgı aletleri çalındığı zamanlarda olur.[7720]

٧٧٢١–لَيَكُونَنَّ فِي وَلَدِ الْعَبَّاسِ مُلُوكٌ يَلُونَ أَمْرَ أُمَّتِي يُعِزُّ اللهُ تَعَالى بِهِمُ الدِّين.صح

7721. Abbas oğulları içinde ümmetimin idaresini üstlenen sultanlar çıkar; Allah onlarla dininizi aziz eder.[7721]

[7716] Taberânî, III, 297; Heysemî, X, 124.
[7717] Taberânî, VII, 213; Heysemî, II, 94.
[7718] İbni Hibbân, II, 481; Bûsîrî, IV, 211.
[7719] Ahmed, V, 360; Nesâî, Kübrâ, V, 507.
[7720] Müttekî, nr. 13168.
[7721] Dârekutnî, Efrâd, I, 288.

Mübarek Geceler

٧٧٢٢–لَيْلَةُ الجُمُعَةِ وَيَوْمُ الجُمُعَةِ أَرْبَعٌ وَعِشْرُونَ سَاعَةً لله تَعَالَى فِي كُلِّ سَاعَةٍ مِنْهَا سِتُّمِائَةِ أَلْفِ عَتِيقٍ مِنَ النَّارِ كُلُّهُمْ قَدِ اسْتَوْجَبُوا النَّارَ

7722. Cuma günü ve cuma gecesi yirmidört saattir; o günün her saatinde Allah cehennemi hak eden altıyüzbin kişiyi ondan azad eder.[7722]

٧٧٢٣–لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ.صح

7723. Kadir gecesi yirmiyedinci gecedir.[7723]

٧٧٢٤–لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ أَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ.ح

7724. Kadir gecesi yirmidördüncü gecedir.[7724]

٧٧٢٥–لَيْلَةُ الْقَدْرِ فِي الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ فِي الخَامِسَةِ أَوِ الثَّالِثَةِ.صح

7725. Kadir gecesi ramazanın son on günü içinde yirmibeşinci veya yirmiüçüncü gecedir.[7725]

٧٧٢٦–لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ سَابِعَةٍ أَوْ تَاسِعَةٍ وَعِشْرِينَ إِنَّ المَلاَئِكَةَ تِلْكَ اللَّيْلَةَ فِي الأَرْضِ أَكْثَرُ مِنْ عَدَدِ الحَصَى.صح

7726. Kadir gecesi ramazanın yirmiyedi veya yirmidokuzuncu gecesidir; o gece yeryüzüne inen meleklerin sayısı çakıl taşlarından daha çoktur.[7726]

٧٧٢٧–لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةٌ بَلِجَةٌ لاَ حَارَّةٌ وَلاَ بَارِدَةٌ وَلاَ سَحَابَ فِيهَا وَلاَ مَطَرَ وَلاَ رِيحَ وَلاَ يُرْمَى فِيهَا بِنَجْمٍ وَمِنْ عَلاَمَةِ يَوْمِهَا تَطْلُعُ الشَّمْسُ لاَ شُعَاعَ لَهَا.

[7722] Müttekî, nr. 21044.
[7723] Taberânî, I, 345; Heysemî, III, 176.
[7724] Ahmed, VI, 12; Tahâvî, III, 92; Taberânî, I, 360; İbni Asâkir, LIV, 93.
[7725] Ahmed, V, 234; Taberânî, XX, 92; Heysemî, III, 175.
[7726] Ahmed, II, 519.

7727. Kadir gecesi hava açık olur; o gece sıcak ve soğuk olmadığı gibi bulut, yağmur, rüzgar ve yıldız kayması da olmaz; o gecenin işareti güneşin ışıksız olarak doğmasıdır.[7727]

٧٧٢٨–لَيْلَةُ القَدْرِ لَيْلَةٌ سَمْحَةٌ طَلِقَةٌ لاَ حَارَّةٌ وَلاَ بَارِدَةٌ تُصْبِحُ الشَّمْسُ صَبِيحَتَهَا ضَعِيفَةً حَمْرَاءَ.ح

7728. Kadir gecesi güzel ve hoş bir gecedir; o gece ne sıcak ne de soğuk olur; o gün güneş zayıf ve kızıl olarak doğar.[7728]

٧٧٢٩–لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي مَا مَرَرْتُ عَلَى مَلأٍ مِنَ المَلاَئِكَةِ إِلاَّ أَمَرُونِي بِالْحِجَامَةِ.ض

7729. İsra gecesi uğradığım melekler topluluğunun hepsi bana haçamat olmamı söylediler.[7729]

Çeşitli Hadisler

٧٧٣٠–لِيَلِيَنِي مِنْكُمْ أُولُوا الأَحْلاَمِ وَالنُّهَشُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ وَلاَ تَخْتَلِفُوا فَتَخْتَلِفَ قُلُوبُكُمْ وَإِيَّاكُمْ وَهَيْشَاتِ الأَسْوَاقِ.صح

7730. Namazda arkama yetişkin ve yaşlılar, daha sonra onlardan sonra gelenler, sonra da onlardan sonra gelenler dursun; safları eğri tutup da gönülleriniz ayrışmasın; çarşı pazarda kargaşa çıkarmaktan da uzak durun! [7730]

٧٧٣١–لِيَلِيَنِي مِنْكُمُ الَّذِينَ يَأْخُذُونَ عَنِّي.صح

7731. Benden bir şeyler öğrenmiş olanlar namazda arkamda dursunlar.[7731]

٧٧٣٢–لَيُمْسَخَنَّ قَوْمٌ وَهُمْ عَلَى أَرِيكَتِهِمْ قِرَدَةً وَخَنَازِيرَ بِشُرْبِهِمُ الخَمْرَ وَضَرْبِهِمْ بِالْبَرَابِطِ وَالْقِيَانِ.ض

7727 Taberânî, XX, 59; Heysemî, III, 178.
7728 Tayâlisî, I, 349; Beyhakî, Şuab, III, 334.
7729 Taberânî, XIX, 274; Heysemî, V, 91.
7730 Abdürrezzâk, II, 45.
7731 Hâkim, I, 340.

7732. Bazı topluluklar içki içip çalgı çalmaları ve şarkıcı kadınları dinlemeleri sebebiyle oturdukları yerde maymunlara ve domuzlara çevrilir.[7732]

٧٧٣٣-لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ وَدْعِهِمُ الجُمُعَاتِ أَوْ لَيَخْتِمَنَّ اللهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ ثُمَّ لَيَكُونُنَّ مِنَ الْغَافِلِينَ.صح

7733. Bazı insanlar ya cuma kılmamayı terkederler, ya da Allah onların kalblerini mühürler de sonra onlar gafillerden olurlar.[7733]

٧٧٣٤-لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ يَرْفَعُونَ أَبْصَارَهُمْ إِلَى السَّمَاءِ فِي الصَّلاَةِ أَوْ لاَ تَرْجِعُ إِلَيْهِمْ أَبْصَارُهُمْ.صح

7734. Namazda yukarı bakan kişiler bunu yapmaktan vazgeçsin; vazgeçmezlerse gözleri kendilerine geri dönmesin.[7734]

٧٧٣٥-لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ رَفْعِهِمْ أَبْصَارَهُمْ عِنْدَ الدُّعَاءِ فِي الصَّلاَةِ إِلَى السَّمَاءِ أَوْ لَتُخْطَفَنَّ أَبْصَارُهُمْ

7735. Namazda dua eden bazı kişiler gözlerini semaya dikmekten vazgeçsin; vazgeçmezlerse gözleri kendilerine bir daha geri dönmesin.[7735]

٧٧٣٦-لَيَنْتَهِيَنَّ رِجَالٌ عَنْ تَرْكِ الجَمَاعَةِ أَوْ لأُحَرِّقَنَّ بُيُوتَهُمْ.ح

7736. Cemaate gelmeyenler ya bu durumlarından vazgeçerler, ya da onları evleriyle birlikte yakarım.[7736]

٧٧٣٧-لِيَنْصُرَنَّ الرَّجُلُ أَخَاهُ ظَالِماً أَوْ مَظْلُوماً إِنْ كانَ ظَالِماً فَلْيَنْهَهُ فَإِنَّهُ لَهُ نُصْرَةٌ وَإِنْ كانَ مَظْلُوماً فَلْيَنْصُرْهُ.صح

[7732] Müttekî, nr. 13169.
[7733] İbni Ebî Şeybe, I, 480, Ahmed, II, 239; İbni Hibbân, VII, 25.
[7734] İbni Ebî Şeybe, II, 48; Ahmed, V, 108.
[7735] Taberânî, XIX, 99; Heysemî, II, 83.
[7736] Bûsîrî, I, 101.

7737. Kişi zalim de olsa, mazlum da olsa din kardeşine yardım etsin; zalim olana zulmünden vazgeçirerek yardımda bulunsun, mazlum olana da yardım etsin.[7737]

٧٧٣٨–لِيَنْظُرَنَّ أَحَدُكُمْ مَا الَّذِي يَتَمَنَّى فَإِنَّهُ لاَ يَدْرِي مَا يُكْتَبُ لَهُ مِنْ أُمْنِيَّتِهِ.

7738. Biriniz, ne temenni ettiğine iyi baksın; zira kişi temenni ettiği şeylerden kendisi için neyin yazıldığını bilemez. [7738]

٧٧٣٩–لَيَنْتَقِضَنَّ الإِسْلاَمُ عُرْوَةً عُرْوَةً.ح

7739. İslam'ın bağları birer birer kopacaktır.[7739]

٧٧٤٠–لَيَوَدَّنَّ أَهْلُ الْعَافِيَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنَّ جُلُودَهُمْ قُرِضَتْ بِالْمَقَارِيضِ مِمَّا يَرَوْنَ مِنْ ثَوابِ أَهْلِ الْبَلاَءِ.ح

7740. Kıyamet günü sıkıntı çekenlere verilen sevapları görünce dünyada sıkıntı çekmeyenler o gün derilerinin makaslarla kesilip parça parça olmasını temenni ederler.[7740]

٧٧٤١–لَيَوَدَّنَّ رَجُلٌ أَنَّهُ خَرَّ مِنْ عِنْدِ الثُّرَيَّا وَأَنَّهُ لَمْ يَلِ مِنْ أَمْرِ النَّاسِ شَيْئاً.صح

7741. Kişi gün gelir, insanların işlerini üzerine almaktansa Süreyya yıldızından aşağıya düşmeyi temenni eder.[7741]

٧٧٤٢–لَيَهْبِطَنَّ عِيسى ابْنُ مَرْيَمَ حَكَماً وَإِمَاماً مُقْسِطاً وَلَيَسْلُكَنَّ فَجّاً فَجّاً حَاجّاً أَوْ مُعْتَمِراً وَلَيَأْتِيَنَّ قَبْرِي حَتَّى يُسَلِّمَ عَلَيَّ وَلأَرُدَّنَّ عَلَيْهِ.صح

7742. Meryem oğlu İsa adil bir yönetici ve imam olarak iner; hac ve umre için bütün yolları açar; benim kabrime gelerek bana selam verir, ben de selamına karşılık veririm.[7742]

[7737] Ahmed, III, 323.
[7738] Suyûtî, Sağîr, nr. 7738.
[7739] Ahmed, IV, 232.
[7740] Taberânî, Sağîr, I, 156; Beyhakî, Şuab, VII, 180.
[7741] Suyûtî, Sağîr, nr. 7741.
[7742] Hâkim, II, 651.

٧٧٤٣–لَيُّ الْوَاجِدِ يُحِلُّ عِرْضَهُ وَعُقُوبَتَهُ.صح

7743. Zenginin borcunu geciktirmesi azarlanıp cezalandırılmasını gerektirir.[7743]

٧٧٤٤–لَيَّةً لاَ لَيَّتَيْنِ.صح

7744. Başörtüsünü iki değil bir defa dolayıp bağla![7744]

٧٧٤٥–اللِّبَاسُ يُظْهِرُ الْغِنَى وَالدَّهْنُ يُذْهِبُ الْبُؤْسَ وَالإِحْسَانُ إِلَى الْمَمْلُوكِ يَكْبِتُ اللَّهُ بِهِ الْعَدُوَّ.ض

7745. Elbise zenginliği gösterir, koku sürünmek kötü kokuyu giderir, köleye iyi davranmak da düşmanı zelil eder.[7745]

٧٧٤٦–اللَّبَنُ فِي الْمَنَامِ فِطْرَةٌ.صح

7746. Uykuda süt görmek fıtrattır.[7746]

٧٧٤٧–اللَّحْدُ لَنَا وَالشَّقُّ لِغَيْرِنَا.صح

7747. Kabri lahidle yapma bizim, yarıp gömme ise başkalarının işidir.[7747]

٧٧٤٨–اللَّحْدُ لَنَا وَالشَّقُّ لِغَيْرِنَا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ.صح

7748. Kabri lahidle yapma bizim, yarıp gömme ise ehl-i kitabın işidir.[7748]

٧٧٤٩–اللَّحْمُ بِالْبُرِّ مَرَقَةُ الأَنْبِيَاءِ.ض

7749. Etin buğdayla karıştırılması peygamberlerin çorbasıdır.[7749]

[7743] Ebû Dâvûd, Akdiye 29; Nesâî, Büyû 100; İbni Mâce, Sadakât 18; Ahmed, IV, 222.
[7744] Ahmed, VI, 294; Taberânî, XXIII, 312; Hâkim, IV, 215; Beyhakî, Şuab, V, 150.
[7745] Suyûtî, Sağîr, nr. 7745.
[7746] Deylemi, III, 470; Heysemi, VII, 183.
[7747] Ahmed, IV, 362; Bûsîrî, II, 39.
[7748] Ahmed, IV, 362; Bûsîrî, II, 39.
[7749] Deylemî, III, 470.

٧٧٥٠–الَّذِي تَفُوتُهُ صَلاَةُ الْعَصْرِ كَأَنَّمَا وُتِرَ أَهْلَهُ وَمَالَهُ.صح

7750. İkindi namazını kaçıran, çoluk çocuğuyla malını kaybetmiş gibi olur.[7750]

٧٧٥١–الَّذِي لاَ يَنَامُ حَتَّى يُوتِرَ حَازِمٌ.صح

7751. Akıllı kişi, vitir namazı kılmadan yatmaz.[7751]

٧٧٥٢–الَّذِي يَمُرُّ بَيْنَ يَدَيِ الرَّجُلِ وَهُوَ يُصَلِّي عَمْداً يَتَمَنَّى يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنَّهُ شَجَرَةٌ يَابِسَةٌ.صح

7752. Namaz kılanın önünden bilerek geçen kimse, kıyamet günü kuru bir ağaç olup da geçmemiş olmayı temenni eder.[7752]

٧٧٥٣–اللَّهْوُ فِي ثَلاَثٍ تَأْدِيبِ فَرَسِكَ وَرَمْيِكَ بِقَوْسِكَ وَمُلاَعَبَتِكَ أَهْلَكَ.

7753. Üç çeşit eğlence kişinin atını eğitmesi, yayıyla atıcılık yapması ve eşiyle şakalaşması meşrudur.[7753]

٧٧٥٤–اللَّيْلَ خَلْقٌ مِنْ خَلْقِ اللهِ عَظِيمٌ.ض

7754. Gece, Allah'ın yarattığı büyük şeylerden biridir.[7754]

٧٧٥٥–اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ مَطِيَّتَانِ فَارْكَبُوهُمَا بَلاَغاً إِلَى الآخِرَةِ.ض

7755. Gece ile gündüz iki binektir, ahirete ulaşmak için onlara binip onlardan istifade edin. [7755]

7750 Tayâlisî, s. 249.
7751 Ahmed, I, 170; Ziyâ, III, 242.
7752 Taberânî, Evsat, II, 262; Heysemî, II, 51.
7753 Hâkim, II, 104.
7754 Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 281; Beyhakî, IX, 241.
7755 İbni Adî, IV, 217; İbni Asakir LXI, 255.

MİM HARFİ

Sular

٧٧٥٦–مَاءُ الْبَحْرِ طَهُورٌ.صح

7756. Deniz suyu temizdir.[7756]

٧٧٥٧–مَاءُ الرَّجُلِ غَلِيظٌ أَبْيَضُ وَمَاءُ المَرْأَةِ رَقِيقٌ أَصْفَرُ فَأَيُّهُمَا سَبَقَ أَشْبَهَهُ الْوَلَدُ.صح

7757. Erkeğin menisi beyaz ve katı, kadınınki ise sarı ve incedir; hangisinin menisi önce gelirse çocuk ona benzer.[7757]

٧٧٥٨–مَاءُ الرَّجُلِ أَبْيَضُ وَماءُ المَرْأَةِ أَصْفَرُ فَإِذَا اجْتَمَعَا فَعَلاَ مَنِيُّ الرَّجُلِ مَنِيّ المَرْأَةِ أَذْكَرَا بِإِذْنِ الله وَإِذَا عَلاَ مَنِيُّ المَرْأَةِ مَنِيَّ الرَّجُلِ أَنَّثَا بِإِذْنِ الله.صح

7758. Erkeğin menisi beyaz kadınınki ise sarı; birleşmede erkeğin menisi kadının menisine üstün gelirse çocuk Allah'ın izniyle erkek, kadının menisi erkeğin menisine üstün gelirse Allah'ın izniyle çocuk kız olur.[7758]

٧٧٥٩–مَاءُ زَمْزَمَ لِمَا شُرِبَ لَهُ

7759. Zemzem suyu ne maksatla içilirse ona şifa olur.[7759]

٧٧٦٠– مَاءُ زَمْزَمَ لِمَا شُرِبَ لَهُ فَإِنْ شَرِبْتَهُ تَسْتَشْفِي بِهِ شَفَاكَ الله وَإِنْ شَرِبْتَهُ مُسْتَعِيذاً أَعَاذَكَ الله وَإِنْ شَرِبْتَهُ لِتَقْطَعَ ظَمَأَكَ قَطَعَهُ الله وَإِنْ شَرِبْتَهُ لِشِبَعِكَ أَشْبَعَكَ الله وَهِيَ هَزْمَةُ جِبْرِيلَ وَسُقْيا إِسْمَاعِيلَ.صح

[7756] Hâkim, I, 237.
[7757] İbni Ebî Şeybe, I, 80; Ahmed, III, 199; İbni Hibbân, XIV, 63.
[7758] İbni Huzeyme, I, 116; Ebû Avâne, I, 446; İbni Hibbân, XVI, 440; Taberânî, II, 93.
[7759] Ahmed, III, 357; Beyhakî, V, 148.

7760. Zemzem suyu hangi niyetle içilirse ona faydalı olur; şifa niyetiyle içersen Allah sana şifa verir, kötülükten korunmak için içersen Allah seni kötülülükten korur, susuzluğunu gidermek için içersen, Allah susuzluğunu giderir, karnını doyurmak için içersen Allah seni doyurur; Cibril'in ayağını vurması Allah'ın İsmail'e içirmesinin eseridir.[7760]

٧٧٦١–مَاءُ زَمْزَمَ لِمَا شُرِبَ لَهُ مَنْ شَرِبَهُ لِمَرَضٍ شَفَاهُ اللهُ أَوْ لِجُوعٍ أَشْبَعَهُ اللهُ أَوْ لِحَاجَةٍ قَضَاهَا اللهُ.ح

7761. Zemzem suyu hangi niyetle içilirse ona yarar; hastalıktan dolayı içene şifa olur, açlıktan dolayı içene gıda olur, bir ihtiyaçtan dolayı içene de ihtiyaçtan kurtulmasına vesile olur.[7761]

٧٧٦٢–مَاءُ زَمْزَمَ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ.صح.ض

7762. Zemzem suyu her hastalığa şifadır.[7762]

٧٧٦٣–مَا الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ إِلاَّ كما يَمْشِي أَحَدُكُمْ إِلَى الْيَمِّ فَأَدْخَلَ إِصْبَعَهُ فِيهِ فَمَا خَرَجَ مِنْهُ فَهُوَ الدُّنْيَا.صح

7763. Dünyanın ahirete nisbeti, birinizin denize gidip parmağını batırdığında, parmağına bulaşan ıslaklığın denize nisbeti gibidir.[7763]

٧٧٦٤–مَا الَّذِي يُعْطِي مِنْ سَعَةٍ بِأَعْظَمَ أَجْراً مِنَ الَّذِي يَقْبَلُ إِذَا كانَ مُحْتَاجاً.صح

7764. Bolluk anında veren kişi, muhtaçken yardımı kabul eden kişiden daha büyük mükafat kazanamaz.[7764]

٧٧٦٥–مَا الْمُعْطِي مِنْ سَعَةٍ بِأَفْضَلَ مِنَ الآخِذِ إِذَا كانَ مُحْتَاجاً.صح

7765. Durumu iyi olup da başkasına veren kişi, muhtaç olup da alan kişiden daha üstün değildir.[7765]

[7760] Dârekutnî, II, 289; Deylemî, IV, 152.
[7761] Deylemî, IV, 152.
[7762] Suyûtî, Sağîr, nr. 7762.
[7763] Hâkim, IV, 355.
[7764] Taberânî, Evsat, VIII, 150; Heysemî, III, 301.
[7765] Taberânî, XII, 423; Heysemî, III, 101.

٧٧٦٦–مَا المَوْتُ فِيما بَعْدَهُ إلاَّ كَنَطْحَةِ عَنْزٍ.ض

7766. Ölüm, sonradan olacak şeylere göre keçi toslaması gibi kalır.[7766]

٧٧٦٧–مَا آتَى اللهُ عَالِماً عِلْماً إلاَّ أَخَذَ عَلَيْهِ المِيثَاقَ أَنْ لاَ يَكْتُمَهُ.صح

7767. Allah bir alime ilim vermişse, onu gizlemeyeceğine dair kendisinden söz de almıştır.[7767]

٧٧٦٨–مَا آتَاكَ اللهُ مِنْ هذَا المَالِ مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ وَلاَ إِشْرَافٍ فَخُذْهُ فَتَمَوَّلْهُ أَوْ تَصَدَّقْ بِهِ وَمَا لاَ فَلاَ تُتْبِعْهُ نَفْسَكَ.صح

7768. İstemediğin ve göz dikmediğin halde Allah'dan sana bir mal gelirse onu al veya alıp bir başkasına tasadduk et; böyle olmayan bir malın da peşine düşme![7768]

٧٧٦٩–مَا آتَاكَ اللهُ مِنْ أَمْوَالِ السُّلْطَانِ مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ وَلاَ إِشْرَافٍ فَكُلْهُ وَتَمَوَّلْهُ.صح

7769. İstemediğin ve göz dikmediğin halde sana devlet mallarından bir şey verilirse onu alıp kabul et ve ondan yararlan.[7769]

٧٧٧٠– مَا آمَنَ بِالْقُرْآنِ مَنِ اسْتَحَلَّ مَحَارِمَهُ.ض

7770. Kuran'ın haram kıldığını helal gören kişi, Kuran'a iman etmemiştir. [7770]

٧٧٧١–مَا آمَنَ بِي مَنْ بَاتَ شَبْعَانَ وَجَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ وَهُوَ يَعْلَمُ بِهِ.ح

7771. Komşusunun yanında aç olduğunu bildiği halde tok yatan bana iman etmiş olamaz.[7771]

٧٧٧٢–مَا أُبَالِي مَا رَدَدْتُ بِهِ عَنِّيَ الجُوعَ.ض

[7766] Taberânî, Evsat, XVIII, 105.
[7767] İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 104.
[7768] Nesâî, Kübrâ, II, 56
[7769] Ahmed, VI, 452.
[7770] Taberânî, VIII, 31; Heysemî, I, 177.
[7771] Taberânî, I, 259.

7772. Açlığımı giderecek kadar olduktan sonra yemeğin ne olduğuna aldırış etmem.[7772]

٧٧٧٣–مَا أُبَالِي مَا أَتَيْتُ إِنْ أَنَا شَرِبْتُ تِرْيَاقاً أَوْ تَعَلَّقْتُ تَمِيمَةً أَوْ قُلْتُ الشِّعْرَ مِنْ قِبَلِ نَفْسِي.ح

7773. Ben panzehir içip nazarlık taktıktan veya içimden geldiği gibi şiir söyledikten sonra ne yaptığıma aldırış etmem.[7773]

٧٧٧٤–ما أَتْقَاهُ مَا أَتْقَاهُ مَا أَتْقَاهُ رَاعِي غَنَمٍ عَلَى رَأْسِ جَبَلٍ يُقِيمُ فِيهَا الصَّلاَةَ.ح

7774. Dağ başında namazını kılan koyun çobanı, ne kadar takvalıdır![7774]

٧٧٧٥–مَا اجْتَمَعَ الرَّجَاءُ وَالخَوْفُ فِي قَلْبِ مُؤْمِنٍ إِلاَّ أَعْطَاهُ اللهُ عَزَّوَجَلَّ وَآمَنَهُ الخَوْفَ

7775. Müminin kalbinde korku ile ümit birarada bulunursa Allah onu umduğuna nail eder, korktuğundan da emin kılar.[7775]

٧٧٧٦–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إِلاَّ نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَحفَّتْهُمُ المَلاَئِكَةُ وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ.صح

7776. Bir topluluk Allah'ın evlerinden birinde toplanır, Allah'ın kitabını okur, aralarında müzakere ederlerse, üzerlerine huzur iner, kendilerini rahmet kaplar, melekler kuşatır, Allah da katındaki melekler arasında onları anar. [7776]

٧٧٧٧–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ عَلَى ذِكْرٍ فَتَفَرَّقُوا عَنْهُ إِلاَّ قِيلَ لَهُمْ قُومُوا مَغْفُوراً لَكُمْ.ح

7777. Allah'ı anmak üzere bir araya gelen bir topluluk dağılacaklarında onlara, *"Günahlarınız bağışlanmış olarak kalkın!"* denilir.[7777]

[7772] İbnü'l-Mübârek, I, 200.
[7773] Ahmed, II, 223; Heysemî, V, 103.
[7774] Taberânî, VIII, 168; Heysemî, IV, 66.
[7775] Beyhakî, Şuab, II, 5.
[7776] İbni Hibbân, III, 45.
[7777] İbni Ebî Şeybe, VI, 60.

٧٧٧٨–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ ثُمَّ تَفَرَّقُوا عَنْ غَيْرِ ذِكْرِ اللهِ وَصَلاةٍ عَلَى النَّبِيِّ إِلاَّ قَامُوا عَنْ أَنْتَنَ مِنْ جِيفَةٍ.صح

7778. Bir topluluk biraraya gelir de Allah'ı zikredip peygambere salat etmeden ayrılırlarsa bir laşenin yanından kalmış gibi olur.[7778]

٧٧٧٩–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فَتَفَرقُوا عَنْ غَيْرِ ذِكْرِ اللهِ إِلاَّ كَأَنَّمَا تَفَرَّقُوا عَنْ جِيفَةِ حِمَارٍ وَكَانَ ذلِكَ المَجْلِسُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً.صح

7779. Biraraya gelen bir topluluk Allah'ı zikretmeden dağılırlarsa merkep ölüsünün yanından kalkanlar gibi olurlar ve o meclisten dolayı kıyamet günü pişmanlık duyarlar.[7779]

٧٧٨٠–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي مَجْلِسٍ فَتَفَرَّقُوا وَلَمْ يَذْكُرُوا اللهَ وَيُصَلُّوا عَلَى النَّبِيِّ إِلاَّ كَانَ مَجْلِسُهُمْ تِرَةً عَلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

7780. Biraraya gelen bir topluluk Allah'ı zikredip peygambere salat etmeden dağılırsa o meclisleri kıyamet günü kendileri bir hasret ve pişmanlık sebebi olur.[7780]

٧٧٨١–مَا أَحْبَبْتُ مِنْ عَيْشِ الدُّنْيَا إِلاَّ الطِّيبَ وَالنِّسَاءَ.ض

7781. Dünya nimetlerinden yalnız koku ve kadınları sevdim.[7781]

٧٧٨٢–مَا أَحَبَّ عَبْدٌ عَبْداً للهِ إِلاَّ أَكْرَمَ رَبَّهُ.صح

7782. Allah'ın kullarını seven bir kul, ancak rabbine saygı göstermiş olur.[7782]

٧٧٨٣–مَا أُحِبُّ أَنْ أُسَلِّمَ عَلَى الرَّجُلِ وَهُوَ يُصَلِّي وَلَوْ سَلَّمَ عَلَيَّ لَرَدَدْتُ عَلَيْهِ.ح

7778 Beyhakî, Şuab, II, 214.
7779 Ahmed, II, 389.
7780 Ahmed, II, 446; Heysemî, X,80.
7781 İbni Sad, I, 398.
7782 Ahmed, V, 259.

7783. Kimseye namazda selam vermek istemem; ama biri bana selam verecek olursa onun selamını alırım.[7783]

٧٧٨٤–ما أُحِبُّ أَنَّ أُحُداً تَحَوَّلَ لِي ذَهَباً يَمْكُثُ عِنْدِي مِنْهُ دِينَارٌ فَوْقَ ثَلاَثٍ إِلاَّ دِينَارٌ أَرْصُدُوهُ لِدَيْنٍ.صح

7784. Uhud dağı benim için altın olsa, borcumu ödemek dışında ondan bir dinarın bile üç günden fazla yanımda kalmasını istemem.[7784]

٧٧٨٥–مَا أُحِبُّ أَنَّ لِي الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا بِهذِهِ الآيَةِ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ إِلَى آخِرِ الآيَةِ.ح

7785. Benim için, *"Kendilerine kötülükte aşırı giden kullarım Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin!"* ayeti bütün dünyaya sahip olmaktan daha iyidir.[7785]

٧٧٨٦–مَا أُحِبُّ أَنِّي حَكَيْتُ إِنْسَاناً وَأَنَّ لِي كَذَا وَكَذَا.صح

7786. Ne kadar mal verilirse verilsin, kimsenin taklidini yapmak istemezdim.[7786]

٧٧٨٧–مَا أَحَدٌ أَعْظَمَ عِنْدِي يَداً مِنْ أَبِي بَكْرٍ وَاسَانِي بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ وَأَنْكَحَنِي ابْنَتَهُ.ح

7787. Ebu Bekir kadar bana iyilik yapan kimse olmamıştır; o canı ve malıyla beni koruduğu gibi kızını da benimle evlendirmiştir.[7787]

٧٧٨٨–مَا أَحَدٌ أَكْثَرَ مِنَ الرِّبَا إِلاَّ كَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهِ إِلَى قِلَّةٍ.ح

7788. Faizle malını artıran kişinin malı sonunda mutlaka azalır.[7788]

٧٧٨٩–مَا أَحْدَثَ رَجُلٌ إِخَاءً فِي اللهِ تَعَالَى إِلاَّ أَحْدَثَ اللهُ لَهُ دَرَجَةً فِي الجَنَّةِ.ض

[7783] Tahâvî, I, 457.
[7784] Suyûtî, Sağîr, nr. 7784.
[7785] Ahmed, V, 275; Taberânî, Evsat, II, 250; Heysemî, X, 100; Ayet için bk. Zümer (39), 53.
[7786] Beyhakî, X, 247.
[7787] Taberânî, XI, 191; a. mlf, Evsat, IV, 147; Heysemî, IX, 46.
[7788] Bûsîrî, III, 35.

7789. Allah için bir kardeşlik yapana Allah cennette bir derece verir.[7789]

٧٧٩٠–مَا أَحْدَثَ قَوْمٌ بِدْعَةً إِلاَّ رُفِعَ مِثْلُهَا مِنَ السُّنَّةِ. ح

7790. Bidat çıkaran bir topluluk onun karşılığı bir sünneti ortadan kaldırmış olur.[7790]

٧٧٩١–مَا أَحْرَزَ الْوَلَدُ أَوِ الْوَالِدُ فَهُوَ لِعَصَبَةِ مَنْ كَانَ. ح

7791. Çocuğun veya babasının kazandığı mal, onun asabesinindir.[7791]

٧٧٩٢–مَا أَحْسَنَ الْقَصْدَ فِي الْغِنَى مَا أَحْسَنَ الْقَصْدَ فِي الْفَقْرِ وَأَحْسَنَ الْقَصْدَ فِي الْعِبَادَةِ. ح

7792. Varlıkta ve darlıkta orta yolu tutamayan kişi, Allah'a kullukta da orta yolu tutamaz.[7792]

٧٧٩٣–مَا أَحْسَنَ عَبْدٌ الصَّدَقَةَ إِلاَّ أَحْسَنَ اللهُ الْخِلاَفَةَ عَلَى تَرِكَتِهِ. ض

7793. Sadakasını güzel bir şekilde veren kulun malına Allah güzel bir bereket ihsan eder.[7793]

٧٧٩٤–مَا أَحَلَّ اللهُ شَيْئاً أَبْغَضَ إِلَيْهِ مِنَ الطَّلاَقِ. ح

7794. Allah'ın helal kıldığı şeyler içinde boşamadan daha sevimsiz olanı yoktur.[7794]

٧٧٩٥–مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي إِلاَّ ضَعْفَ الْيَقِينِ. ح

7795. Ümmetim hakkında ancak iman zayıflığından korkarım.[7795]

٧٧٩٦–مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي فِتْنَةً أَخْوَفَ عَلَيْهَا مِنَ النِّسَاءِ وَالْخَمْرِ. ح

[7789] İbni Ebi'd-Dünyâ, İhvân, s. 74.
[7790] Ahmed, IV, 105; Heysemî, I, 188.
[7791] Ahmed, I, 27.
[7792] Bezzâr, VII, 349; Heysemî, X, 252.
[7793] İbnü'l-Mübârek, I, 227.
[7794] Beyhakî, VII, 322; Hâkim, II, 214.
[7795] Taberânî, Evsat, VIII, 358; Beyhakî, Şuab, I, 63; Heysemî, I, 107.

7796. Ümmetim hakkında kadın ve içkiden daha büyük bir fitneden korkmam.[7796]

٧٧٩٧–مَا اخْتَلَجَ عِرْقٌ وَلاَ عَيْنٌ إِلاَّ بِذَنْبٍ وَمَا يَدْفَعُ اللهُ عَنْهُ أَكْثَرُ.

7797. Damarın çekilip gözün seğirmesine kadar her şey günahlar sebebiyle olur; Allah'ın affı ise hepsinden daha çoktur.[7797]

٧٧٩٨–مَا اخْتَلَطَ حُبِّي بِقَلْبِ عَبْدٍ إِلاَّ حَرَّمَ اللهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ.صح

7798. Beni samimiyetle seven bir kulun bedenini Allah Teala cehenneme haram kılar.[7798]

٧٧٩٩–مَا اخْتَلَفَتْ أُمَّةٌ بَعْدَ نَبِيِّهَا إِلاَّ ظَهَرَ أَهْلُ بَاطِلِهَا عَلَى أَهْلِ حَقِّهَا.ض

7799. Bir ümmet peygamberinden sonra ihtilafa düşerse mutlaka batıl ehli olanlar hak ehli olanlara galip gelir.[7799]

٧٨٠٠–مَا أَخَذَتِ الدُّنْيَا مِنَ الآخِرَةِ إِلاَّ كَمَا أَخَذَ المِخْيَطُ غُمِسَ فِي الْبَحْرِ مِنْ مَائِهِ.ح

7800. Dünya denizde batırılan iğnenin deniz suyundan alabildiği miktar kadar ahiretten o kadarını alabilir.[7800]

٧٨٠١–مَا أَخْشى عَلَيْكُمُ الْفَقْرَ وَلكِنِّي أَخْشى عَلَيْكُمُ التَّكَاثُرَ وَمَا أَخْشى عَلَيْكُمُ الخَطَأَ وَلكِنِّي أَخْشى عَلَيْكُمُ التَّعَمُّدَ.ض

7801. Ben sizin için fakirlikten değil mal çoğaltma yarışından, hata yapmanızdan değil kasten kötülüğü yapmanızdan korkarım.[7801]

٧٨٠٢–مَا أَذِنَ اللهُ لِشَيْءٍ مَا أُذِنَ لِنَبِيَ حَسَنِ الصَّوْتِ يَتَغَنَّى بِالْقُرْآنِ يَجْهَرُ بِهِ.صح

7802. Allah Teala güzel sesli bir peygamberin güzel sesiyle okuduğu Kuran'ı dinlediği kadar başka bir şeyi dinlememiştir.[7802]

[7796] Deylemî, IV, 94; Aclûnî, II, 230.
[7797] Taberânî, Sağîr, II, 216; Heysemî, II, 295.
[7798] Ebû Nuaym, VII, 255.
[7799] Taberânî, Evsat, VII, 370; Heysemî, I, 157.
[7800] Taberânî, XX, 308.
[7801] Hâkim, II, 582; Beyhakî, Şuab, VII, 281.

٧٨٠٣–مَا أَذِنَ اللهُ لِعَبْدٍ فِي شَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ رَكْعَتَيْنِ أَوْ أَكْثَرَ مِنْ رَكْعَتَيْنِ وَإِنَّ الْبِرَّ لَيُذَرُّ فَوْقَ رَأْسِ الْعَبْدِ مَا كَانَ فِي الصَّلاَةِ وَمَا تَقَرَّبَ عَبْدٌ إِلَى اللهِ عَزَّوَجَلَّ بِأَفْضَلَ مِمَّا خَرَجَ مِنْهُ.صح

7803. Allah kuluna iki rekat veya daha fazla namaz kılması için verdiği izinden daha hayırlı bir izin vermemiştir; kul namaza devam ettiği sürece üzerine iyilik saçılır, Kuran okuduğu sürece de en faziletli bir ibadetle Allah'a yaklaşır.[7803]

٧٨٠٤–مَا أَذِنَ اللهُ لِعَبْدٍ فِي الدُّعَاءِ حَتَّى أَذِنَ لَهُ بِالإِجَابَةِ.

7804. Allah bir kuluna dua etmeyi müyesser kılmışsa, kabul edilmesini de müyesser kılar.[7804]

٧٨٠٥–مَا أَرَى الأَمْرَ إِلاَّ أَعْجَلَ مِنْ ذٰلِكَ.صح

7805. Ölüm evin onarılmasından daha çabuk gelir.[7805]

٧٨٠٦–مَا أُرْسِلَ عَلَى عَادٍ مِنَ الرِّيحِ إِلاَّ قَدْرُ خَاتَمِي هٰذَا.ض

7806. Ad kavmine gönderilen rüzgar yüzüğümün halkası kadardı.[7806]

٧٨٠٧–مَا ازْدَادَ رَجُلٌ مِنَ السُّلْطَانِ قُرْباً إِلاَّ ازْدَادَ عَنِ اللهِ بُعْداً وَلاَ كَثُرَتْ أَتْبَاعُهُ إِلاَّ كَثُرَتْ شَيَاطِينُهُ وَلاَ كَثُرَ مَالُهُ إِلاَّ اشْتَدَّ حِسَابُهُ.ض

7807. Zalim idareciye yaklaşmaya çalışan kişi Allah'a uzaklaşmış olur; kişinin tabileri çoğalırsa şeytanları da çoğalmış, malı çoğalırsa hesabı da zorlaşmış olur.[7807]

٧٨٠٨–مَا أَزْيَنَ الحِلْمَ.ض

[7802] Ahmed, II, 450.
[7803] Ahmed, V, 268; Heysemî, II, 250.
[7804] Ahmed, III, 360.
[7805] Hennâd, I, 294.
[7806] Suyûtî, Sağîr, nr. 7806.
[7807] Hennâd, , I, 327.

7808. Yumuşaklık ne güzel süstür![7808]

٧٨٠٩–مَا اسْتَرْذَلَ اللهُ عَبْداً إِلاَّ حُرِمَ الْعِلْمَ.ض

7809. Allah rezil etmek istediği kulu, ilimden mahrum eder.[7809]

٧٨١٠–مَا اسْتَرْذَلَ اللهُ تَعَالَى عَبْداً إِلاَّ حَظَرَ عَلَيْهِ الْعِلْمَ وَالأَدَبَ.ض

7810. Allah bir kulun rezil olmasını isterse, onu ilim ve edepten mahrum bırakır. [7810]

٧٨١١–مَا اسْتَفَادَ الْمُؤْمِنُ بَعْدَ تَقْوَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ خَيْراً لَهُ مِنْ زَوْجَةٍ صَالِحَةٍ إِنْ أَمَرَهَا أَطَاعَتْهُ وَإِنْ نَظَرَ إِلَيْهَا سَرَّتْهُ وَإِنْ أَقْسَمَ عَلَيْهَا أَبَرَّتْهُ وَإِنْ غَابَ عَنْهَا نَصَحَتْهُ فِي نَفْسِهَا وَمَالِهِ.ح

7811. Mümin Allah korkusundan sonra en çok saliha kadından istifade eder; zira mümin bir şey emrettiğinde o kendisine itaat eder, baktığında kendisine sürur verir, yemin ettiğinde yemininde kendisine yardımcı olur, ondan uzak kaldığında namusunu ve malını korur.[7811]

٧٨١٢–مَا اسْتَكْبَرَ مَنْ أَكَلَ مَعَهُ خَادِمُهُ وَرَكِبَ الْحِمَارَ بِالأَسْوَاقِ وَاعْتَقَلَ الشَّاةَ فَحَلَبَهَا.ح

7812. Hizmetçisiyle birlikte yemek yiyen, çarşı pazarda merkebe binen ve koyun sağan kişi kibirden uzaktır.[7812]

٧٨١٣–مَا أَسَرَّ عَبْدٌ سَرِيرَةً إِلاَّ أَلْبَسَهُ اللهُ رِدَاءَهَا إِنْ خَيْراً فَخَيْرٌ وَإِنْ شَرّاً فَشَرٌّ.ح

7813. Kişi birşeyi gizli gizli yapıyorsa Allah Teala mutlaka onu hal ve hareketlerine yansıtır; yaptığı şey hayırsa hayır olarak, şerse şer olarak yansıtır.[7813]

[7808] İbni Asâkir, XXXVII, 198.
[7809] İbni Hacer, İsâbe, I, 316.
[7810] Kudâî, II, 17.
[7811] Taberânî, VIII, 222; İbni Asâkir, VIIIL, 279.
[7812] Buhârî, Müfred, I, 194.
[7813] Taberânî, II, 171; a. mlf, Evsat, VIII, 43; Heysemî, X, 225.

٧٨١٤–مَا أَسْفَلَ الْكَعْبَيْنِ مِنَ الإِزَارِ فَفِي النَّارِ.صح

7814. Elbisenin topuklardan aşağı sarkan kısmı ateştedir.[7814]

٧٨١٥–مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ.ح

7815. Çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır.[7815]

٧٨١٦–مَا أَسْكَرَ مِنْهُ الْفَرَقُ فَمِلْءُ الْكَفِّ مِنْهُ حَرَامٌ.ح

7816. Çoğu sarhoş eden şeyin bir avucu da haramdır.[7816]

٧٨١٧–مَا أَصَابَ الْمُؤْمِنَ مِمَّا يَكْرَهُ فَهُوَ مُصِيبَةٌ.ح

7817. Mümini üzen herşey onun için bir musibettir.[7817]

٧٨١٨–مَا أَصَابَ الحَجَّامُ فَاعْلِفُوهُ النَّاضِحَ.ح

7818. Hacamatçının kazancını su develerini yemlemede kullanın.[7818]

٧٨١٩–مَا أَصَابَنِي شَيْءٌ مِنْهَا إِلاَّ وَهُوَ مَكْتُوبٌ عَلَيَّ وَآدَمُ فِي طِينَتِهِ.ح

7819. Başıma gelen şeyler, Adem çamur iken takdir olunan şeylerdir.[7819]

٧٨٢٠–مَا أَصْبَحْتُ غَدَاةً قَطُّ إِلاَّ اسْتَغْفَرْتُ اللهَ تَعَالَى فِيهَا مِائَةَ مَرَّةٍ.ح

7820. Ben her sabah mutlaka Allah'dan yüz defa bağışlanma dilerim.[7820]

٧٨٢١–مَا أَصَبْنَا مِنْ دُنْيَاكُمْ إِلاَّ نِسَاءَكُمْ.

7821. Dünyanızdan kadınlardan başkasıyla nasiplenmedik.[7821]

٧٨٢٢–مَا أَصَرَّ مَنِ اسْتَغْفَرَ وَإِنْ عَادَ فِي الْيَوْمِ سَبْعِينَ مَرَّةً.ض

[7814] Müttekî, nr. 41894; Heysemî, V, 217.
[7815] İbni Hibbân, XII, 202.
[7816] Ahmed, VI, 72.
[7817] Taberânî, VIII, 203; Heysemî, II, 331.
[7818] Ahmed, IV, 141; Heysemî, IV, 93.
[7819] Bûsîrî, IV, 79.
[7820] Taberânî, Evsat, IV, 110.
[7821] Taberânî, XII, 352.

7822. Kişi istiğfar ettiği sürece günde yetmiş defa bile hata yapsa, günahta ısrar etmiş sayılmaz.[7822]

٧٨٢٣–مَا أُصِيبَ عَبْدٌ بَعْدَ ذَهَابِ دِينِهِ بِأَشَدَّ مِنْ ذَهَابِ بَصَرِهِ وَمَا ذَهَبَ بَصَرُ عَبْدٍ فَصَبَرَ إِلاَّ دَخَلَ الجَنَّةَ.ض

7823. Kişinin dininden sonra karşılaşacağı en ağır musibet gözlerini kaybetmesidir; gözlerini kaybedip de sabreden kul cennete girer.[7823]

٧٨٢٤–مَا أَطْعَمْتَ زَوْجَتَكَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ وَمَا أَطْعَمْتَ وَلَدَكَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ وَمَا أَطْعَمْتَ خَادِمَكَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ وَمَا أَطْعَمْتَ نَفْسَكَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ.ح

7824. Eşine yedirdiğin şey senin için sadakadır, çocuğuna yedirdiğin şey senin için sadakadır, hizmetçine yedirdiğin şey senin için sadakadır, kendin yediğin şey de senin için sadakadır.[7824]

٧٨٢٥–مَا أَظَلَّتِ الخَضْرَاءُ وَلاَ أَقَلَّتِ الْغَبْرَاءُ مِنْ ذي لَهْجَةٍ أَصْدَقَ مِنْ أَبِي ذَرٍ.ح

7825. Gökyüzünün altında ve yeryüzünün üstünde Ebu Zer'den daha doğru sözlü olan birisi yoktur.[7825]

٧٨٢٦–مَا أُعْطِيَ أَهْلُ بَيْتٍ الرِّفْقَ إِلاَّ نَفَعَهُمْ.ض

7826. Bir aileye yumuşaklık verilmişse bu mutlaka onlara fayda verir.[7826]

٧٨٢٧–مَا أَعْطَى الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ فَهُوَ صَدَقَةٌ.ض

7827. Kişinin eşine verdiği şeylerin hepsi sadakadır.[7827]

٧٨٢٨–مَا أُعْطِيَتْ أُمَّةٌ مِنَ الْيَقِينِ أَفْضَلَ مِمَّا أُعْطِيَتْ أُمَّتِي.ض

7828. Ümmetime verilen yakinden daha iyisi önceki ümmetlere verilmemiştir.[7828]

[7822] Beyhakî, X, 188.
[7823] Hatîb, I, 394.
[7824] Ahmed, IV, 131; Taberânî, XX, 268; Ebû Nuaym, IX, 309; Beyhakî, IV, 179; Heysemî, III, 119.
[7825] Ahmed, Fedâilu's-sahâbe, I, 432.
[7826] Taberânî, XII, 330; Heysemî, VIII, 19.
[7827] Ahmed, IV, 179; Beyhakî, IV, 178; Heysemî, III, 119.
[7828] Hakîm, III, 150.

٧٨٢٩–مَا أَقْفَرَ مِنْ أُدْمٍ بَيْتٌ فِيهِ خَلٌّ.ح

7829. İçinde sirke bulunan ev, fakirlik görmez.[7829]

٧٨٣٠–مَا اكْتَسَبَ مُكْتَسِبٌ مِثْلَ فَضْلِ عِلْمٍ يَهْدِي صَاحِبَهُ إِلَى هُدًى أَوْ يَرُدُّهُ عَنْ رَدًى وَلاَ اسْتَقَامَ دِينُهُ حَتَّى يَسْتَقِيمَ عَقْلُهُ.ض

7830. Kişi, sahibini doğru yola götüren veya bir kötülükten engelleyen ilimden daha faziletli bir kazanç elde etmemiştir; kişinin aklı istikamet üzere olmadıkça dini de istikamet üzere olmaz.[7830]

٧٨٣١–مَا أَكْرَمَ شَابٌّ شَيْخاً لِسِنِّهِ إِلاَّ قَيَّضَ اللهُ مَنْ يُكْرِمُهُ عِنْدَ سِنِّهِ.ح

7831. Yaşlılığından dolayı yaşlı birine saygı gösteren genç bir kişiye Allah da yaşlandığında kendisine saygı gösteren kişiler yaratır.[7831]

٧٨٣٢–مَا أَكْفَرَ رَجُلٌ رَجُلاً قَطُّ إِلاَّ بَاءَ بِهَا أَحَدُهُمَا.صح

7832. Kişi bir başkasını tekfir ettiği zaman o tekfiri ikisinden birine gider.[7832]

٧٨٣٣–مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَاماً قَطُّ خَيْراً مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ وَإِنَّ نَبِيَّ اللهِ دَاوُدَ كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ.صح

7833. Kişi el emeğinden daha hayırlı bir şey yememiştir; Allah'ın peygamberi Davud da kendi el emeğinden başkasını yemezdi.[7833]

٧٨٣٤–مَا الْتَفَتَ عَبْدٌ قَطُّ فِي صَلاَتِهِ إِلاَّ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَيْنَ تَلْتَفِتُ يَاابْنَ آدَمَ أَنَا خَيْرٌ لَكَ مِمَّا تَلْتَفِتُ إِلَيْهِ.

7834. Namazda sağa sola bakan bir kula rabbi, *"Ey Ademoğlu nereye bakıyorsun? Ben senin için baktığın yerden daha hayırlıyım!"* buyurur.[7834]

[7829] Taberânî, XXIV, 437; Ebû Nuaym, VIII, 313.
[7830] Taberânî, Evsat, V, 79; Heysemî, I, 121.
[7831] Suyûtî, Sağîr, nr. 7831.
[7832] İbni Hibbân, I, 483.
[7833] Ahmed, IV, 132.
[7834] Beyhakî, Şuab, III, 138.

٧٨٣٥–مَا أُمِرْتُ بِتَشْيِيدِ الْمَسَاجِدِ.ض

7835. Ben mescidleri yükseltmekle emrolunmadım.[7835]

٧٨٣٦–مَا أُمِرْتُ كُلَّمَا بُلْتُ أَنْ أَتَوَضَّأَ وَلَوْ فَعَلْتُ لَكَانَتْ سُنَّةً.ح

7836. İdrardan sonra suyla temizlikle emrolunmadım; eğer öyle yapsaydım o sünnet olurdu.[7836]

٧٨٣٧–مَا أَمْعَرَ حَاجٌّ قَطُّ.ض

7837. Hacca giden kişi, asla fakir olmaz.[7837]

٧٨٣٨–مَا أَنْتَ مُحدِّثٌ قَوْماً حَدِيثاً لاَ تَبْلُغُهُ عُقُولُهُمْ إِلاَّ كَانَ عَلَى بَعْضِهِمْ فِتْنَةً.ض

7838. Bir topluluğa akıllarının ermediği şeyleri söylemen onlardan bazıların fitneye düşmesine sebep olur. [7838]

٧٨٣٩–مَا أَنْزَلَ لَهُ دَاءً إِلاَّ أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً.ح

7839. Hastalığı indiren kişi, onun şifasını da indirmiştir.[7839]

٧٨٤٠–مَا أَنْعَمَ اللهُ تَعَالَى عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَقَالَ الحَمْدُ للهِ إِلاَّ كَانَ الَّذِي أَعْطَىأَفْضَلَ مِمَّا أَخَذَ.ض

7840. Kul kendisine verdiği nimetler karşısında, *"Allah'a hamd olsun!"* dediği zaman hamdinin karşılığında aldığı sevap kendisine verilen nimetten daha değerli olur.[7840]

٧٨٤١–مَا أَنْعَمَ اللهُ عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَحَمِدَ اللهَ عَلَيْهَا إِلاَّ كَانَ ذٰلِكَ الحَمْدُ أَفْضَلَ مِنْ تِلْكَ النِّعْمَةِ وَإِنْ عَظُمَتْ.ض

7835 Beyhakî, Şuab, II, 438.
7836 Ahmed, VI, 95.
7837 Beyhakî, Şuab, III, 483; İbni Asâkir, XVI, 445; Heysemî, III, 208.
7838 İbni Asâkir, XXXVIII, 356.
7839 Bûsîrî, IV, 50.
7840 Bûsîrî, IV, 131.

7841. Kul kendisine verdiği nimetler karşısında, *"Allah'a hamd olsun!"* dediği zaman verinle o nimetler ne kadar çok olursa olsun, onun hamdi o nimetlerden daha üstündür.[7841]

٧٨٤٢–مَا أَنْعَمَ اللهُ تَعَالَى عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً مِنْ أَهْلٍ وَمَالٍ وَوَلَدٍ فَيَقُولُ مَاشَاءَ اللهُ لاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ فَيَرَى فِيهِ آفَةً دُونَ المَوْتِ.ض

7842. Allah bir kula aile, mal ve çocuk gibi bir nimet verir, o da *"Allah dilediğini yapar, güç ancak Allah'ın yardımıyladır"* derse, o nimet hakkında ölüm dışında hiçbir afet görmez.[7842]

٧٨٤٣–مَا أَنْعَمَ اللهُ تَعَالَى عَلَى عَبْدٍ مِنْ نِعْمَةٍ فَقَالَ : الحَمْدُ للهِ إِلاَّ أَدَّى شُكْرَهَا فَإِنْ قَالَهَا الثَّانِيَةَ جَدَّدَ اللهُ لَهُ ثَوَابَهَا فَإِنْ قَالَهَا الثَّالِثَةَ غَفَرَ اللهُ لَهُ ذُنُوبَهُ.صح

7843. Allah bir kula bir nimet verir, o da *"Allah'a hamd olsun!"* derse, o nimetin şükrünü ödemiş olur; bir daha derse, Allah sevabını yeniler, üç defa derse günahlarını affeder.[7843]

٧٨٤٤–مَا أَنْفَقَ الرَّجُلُ فِي بَيْتِهِ وَأَهْلِهِ وَوَلَدِهِ وَخَدَمِهِ فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ.ح

7844. Kişinin evine, eşine, çoluk çocuğu ve hizmetçilerine harcadığı şeyler kendisi için birer sadaka olur.[7844]

٧٨٤٥–مَا أُنْفِقَتِ الْوَرِقُ فِي شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ نَحِيرٍ يُنْحَرُ فِي يَوْمِ عِيدٍ.ض

7845. Allah paraların en fazla bayram gününde kurbanlık hayvan almak için harcanmasını sever.[7845]

٧٨٤٦–مَا أَنْكَرَ قَلْبُكَ فَدَعْهُ.ض

7846. Kalbini tırmalayan bir işi yapma! [7846]

[7841] Taberânî, VIII, 193.
[7842] Taberânî, Evsat, VI, 126; Beyhakî, Şuab, IV, 89; Heysemî, X, 140.
[7843] Hâkim, III, 113.
[7844] Taberânî, VIII, 95.
[7845] Taberânî, XI, 17; Beyhakî, Şuab, V, 482; Heysemî, IV, 17.
[7846] İbni Asâkir, XXXV, 441.

٧٨٤٧–مَا أَهْدَى المَرْءُ المُسْلِمُ لأَخِيهِ هَدِيَّةً أَفْضَلَ مِنْ كَلِمَةٍ حِكْمَةٍ يَزِيدُهُ اللهُ بِهَا هُدًى أَوْ يَرُدُّهُ بِهَا عَنْ رَدًى.ض

7847. Müslüman kişi, din kardeşine yolunu iyi aydınlatıp kendisini kötülüklerden koruyacak hikmetli bir sözden daha güzel bir hediye vermemiştir.[7847]

٧٨٤٨–مَا أَهَلَّ مُهِلٌّ قَطُّ إِلاَّ آبَتِ الشَّمْسُ بِذُنُوبِهِ.ض

7848. Hac ve umrede tehlil getiren kişinin günahları, güneşin batmasıyla birlikte yok olur.[7848]

٧٨٤٩–مَا أَهَلَّ مُهِلٌّ قَطُّ وَلاَ كَبَّرَ مُكَبِّرٌ قَطُّ إِلاَّ بُشِّرَ بِالْجَنَّةِ.ض

7849. Hac ve umrede tehlil ve tekbir getiren kişi mutlaka cennetle müjdelenir.[7849]

٧٨٥٠–مَا أُوتِيَ عَبْدٌ في هذِهِ الدُّنْيَا خَيْراً لَهُ مِنْ أَنْ يُؤْذَنَ لَهُ في رَكْعَتَيْنِ يُصَلِّيهِمَا.ح

7850. Kula dünyada iki rekat namaz kılması için verilen izinden daha hayırlı bir şey verilmemiştir.[7850]

٧٨٥١–مَا أُوتِيكُمْ مِنْ شَيْءٍ وَلاَ أَمْنَعُكُمُوهُ إِنْ أَنَا إِلاَّ خَازِنٌ أَضَعُ حَيْثُ أُمِرْتُ.ح

7851. Ben size ne bir şey verebilir, ne de onu sizden geri çevirelirim; ben ancak emrolunduğu şeyleri yapan bir hazinedarım.[7851]

٧٨٥٢–مَا أُوذِيَ أَحَدٌ مَا أُوذِيتُ.ض

7852. Benim çektiğim kadar kimse eziyet çekmedi.[7852]

٧٨٥٣–مَا أُوذِيَ أَحَدٌ مَا أُوذِيتُ في اللهِ.ح ض

7847 Beyhakî, Şuab, II, 280, Deylemî, IV, 100.
7848 Beyhakî, Şuab, III, 449; Hatîb, II, 79.
7849 Taberânî, Evsat, VII, 379.
7850 Taberânî, VIII, 151.
7851 Ahmed, II, 314.
7852 İbni Adî, VII, 155.

7853. Allah yolunda benim gördüğüm eziyet kadar kimse eziyet görmedi.[7853]

٧٨٥٤–مَا بَرَّ أَبَاهُ مَنْ شَدَّ إِلَيْهِ الطَّرْفَ بِالْغَضَبِ.ض

7854. Ana babasına öfkeyle bakan kişi, onlara iyi davranmış olmaz.[7854]

٧٨٥٥–مَا بَعَثَ اللهُ نَبِيّاً إِلاَّ عَاشَ نِصْفَ مَا عَاشَ النَّبِيُّ الَّذِي كَانَ قَبْلَهُ.ض

7855. Allah'ın gönderdiği her peygamber, kendisinden önce gönderilen peygamberin ömrünün yarısı kadar yaşamıştır.[7855]

٧٨٥٦–مَا بَلَغَ أَنْ تُؤَدَّى زَكَاتُهُ فَزُكِّي فَلَيْسَ بِكَنْزٍ.ح

7856. Zekatı verilecek şeyin zekatı verilirse, o şey kenz olmaz.[7856]

٧٨٥٧–مَا بَيْنَ السُّرَّةِ والرُّكْبَةِ عَوْرَةٌ.ح

7857. Göbekle diz arası avrettir.[7857]

٧٨٥٨–مَا بَيْنَ المَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ قِبْلَةٌ.صح

7858. Doğu ile batı arası kıbledir.[7858]

٧٨٥٩–مَا بَيْنَ النَّفْخَتَيْنِ أَرْبَعُونَ ثُمَّ يُنْزِلُ اللهُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيَنْبُتُونَ كما يَنْبُتُ الْبَقْلُ وَلَيْسَ مِنَ الإِنْسَانِ شَيْءٌ إِلاَّ يَبْلَى إِلاَّ عَظْمٌ وَاحِدٌ وَهُوَ عَجْبُ الذَّنَبِ مِنْهُ خُلِقَ وَمِنْهُ يُرَكَّبُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

7859. İki sur arasında kırk kadar zaman vardır; sonra gökten yere su iner ve ölen insanların bitkilerin yerden çıktığı gibi onları yerden çıkarır; kuyruk sokumu kemiği dışında insanın her tarafı çürür; insan ondan yaratılmış ve kıyamet günü tekrar ondan diriltilir.[7859]

[7853] İbni Adî, VII, 155.
[7854] Taberânî, Evsat, IX, 149.
[7855] Ebû Nuaym,
[7856] Suyûtî, Sağîr, nr. 7856.
[7857] Hâkim, III, 657.
[7858] Hâkim, I, 323; Beyhakî, II, 9.
[7859] Müslim, Fiten, 141; Münzirî, IV, 383.

٧٨٦٠–مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمِنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الجَنَّةِ.صح

7860. Evimle minberim arası cennet bahçelerinden bir bahçedir. [7860]

٧٨٦١–مَا بَيْنَ خَلْقِ آدَمَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ أَمْرٌ أَكْبَرُ مِنَ الدَّجَّالِ.صح

7861. Adem'in yaratılışından kıyamet kopuncaya kadar Deccal'dan daha büyük bir fitne yoktur.[7861]

٧٨٦٢–مَا بَيْنَ لاَبَتَيِ المَدِينَةِ حَرَامٌ.ح

7862. Medine'nin iki taşlık arası haremdir.[7862]

٧٨٦٣–مَا بَيْنَ مِصْرَاعَيْنِ مِنْ مَصَارِيعِ الجَنَّةِ مَسِيرَةُ أَرْبَعِينَ عاماً وَلَيَأْتِيَنَّ عَلَيْهِ يَوْمٌ وَإِنَّهُ لَكَظِيظٌ

7863. Cennet kapılarından her birinin iki kanat aralığı kırk yıllık bir mesafedir; orada öyle bir gün gelir ki cennet kapılarının tümünde insanların girmek için izdiham içinde oldukları görülür.[7863]

٧٨٦٤–مَا بَيْنَ مَنْكِبَيِ الْكَافِرِ فِي النَّارِ مَسِيرَةُ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ لِلرَّاكِبِ المُسْرِعِ.صح

7864. Cehennemde kafirin omuzları arasındaki mesafe, bineğiyle hızlı bir şekilde giden birinin üç günde aldığı yol kadardır.[7864]

٧٨٦٥–مَا تَجَالَسَ قَوْمٌ مَجْلِساً فَلَمْ يُنْصِتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ إِلاَّ نُزِعَ مِنْ ذلِكَ المَجْلِسِ الْبَرَكَةُ.ض

7865. Bir topluluk bir yerde oturur da birbirlerinin sözüne kulak vermezlerse, o meclisten bereket alınır.[7865]

٧٨٦٦–مَا تَجَرَّعَ عَبْدٌ جُرْعَةً أَفْضَلَ عِنْدَ الله مِنْ جُرْعَةِ غَيْظٍ كَظَمَهَا لله ابْتِغَاء وَجْهِ الله.ح

[7860] Ahmed, IV, 40.
[7861] Ahmed, IV, 19.
[7862] Müslim, Hac 471; Ahmed, II, 236; Beyhakî, V, 196.
[7863] Ahmed, V, 3; Heysemî, X, 397.
[7864] Müslim, Cennet 45; Münzirî, IV, 483; Irâkî, IV, 171.
[7865] İbni Asâkir, XXXIII, 361.

7866. Bir kul Allah katında onun rızası için yuttuğu bir öfkeden daha faziletli birşey yutmamıştır. [7866]

٧٨٦٧–مَا تَحَابَّ اثْنَانِ فِي اللهِ تَعَالَى إِلاَّ كَانَ أَفْضَلَهُمَا أَشَدُّهُمَا حُبّاً لِصَاحِبِهِ.صح

7867. İki kişi Allah için birbirini severlerse, en üstünleri arkadaşını daha çok sevendir. [7867]

٧٨٦٨–مَا تَحَابَّ رَجُلاَنِ فِي اللهِ تَعَالَى إِلاَّ وَضَعَ اللهُ لَهُمَا كُرْسِيّاً فَأُجْلِسَا عَلَيْهِ حَتَّى يَفْرَغَ اللهُ مِنَ الْحِسَابِ.ض

7868. Allah için birbirini sevenler, kulların hesabı görülünceye kadar kendilerine hazırlanan kürsüler üzerinde otururlar. [7868]

٧٨٦٩–مَا تَرْفَعُ إِبِلُ الحَاجِّ رِجْلاً وَلاَ تَضَعُ يَداً إِلاَّ كَتَبَ اللهُ تَعَالَى لَهُ بِهَا حَسَنَةً أَوْ مَحَا عَنْهُ سَيِّئَةً أَوْ رَفَعَهُ بِهَا دَرَجَةً.ض

7869. Hac yapanın devesi ayağını her kaldırıp indirdiğinde kendisine bir sevap yazılı, bir günahı silinir ya da makamı bir derece yükseltilir. [7869]

٧٨٧٠–مَا تَرَكَ عَبْدٌ للهِ أَمْراً لاَ يَتْرُكُهُ إِلاَّ للهِ إِلاَّ عَوَّضَهُ اللهُ مِنْهُ مَا هُوَ خَيْرٌ لَهُ مِنْهُ فِي دِينِهِ وَدُنْيَاهُ.ض

7870. Bir kul Allah için bir şeyi terk ederse, Allah ona dini ve dünyası hakkında ondan daha hayırlısını verir. [7870]

٧٨٧١–مَا تَرَكْتُ بَعْدِي فِتْنَةً أَضَرَّ عَلَى الرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ.صح

7871. Erkekler için kadınlardan daha tehlikeli bir fitne bırakmadım. [7871]

٧٨٧٢–مَا تَرَوْنَ مِمَّا تَكْرَهُونَ فَذٰلِكَ مَا تجْزَوْنَ بِهِ يُؤَخَّرُ الْخَيْرُ لأَهْلِهِ فِي الآخِرَةِ

[7866] Ahmed, II, 128.
[7867] Buhârî, Müfred, I, 191; İbni Hibbân, II, 325; Hâkim, IV, 189; Heysemî, X, 276.
[7868] Taberânî, XX, 36; Heysemî, X, 278.
[7869] Beyhakî, Şuab, III, 479.
[7870] Ebû Nuaym, II, 196; İbni Asâkir, X, 374.
[7871] Ahmed, V, 210; İbni Hibbân, XIII, 308; Taberânî, I, 169; İbni Kâni, I, 10.

7872. Hoşlanmadığınız şeylerin mükafatını ahirette alırsınız, sevaplar verilmek üzere ahiret gününe saklanır.[7872]

٧٨٧٣–مَا تَسْتَقِلُّ الشَّمْسُ فَيَبْقَى شَيْءٌ مِنْ خَلْقِ اللهِ إِلاَّ سَبَّحَ اللهَ بِحَمْدِهِ إِلاَّ مَا كَانَ مِنَ الشَّيَاطِينِ وَأَغْبِيَاءِ بَنِي آدَمَ.ض

7873. Güneş yükseldiği zaman şeytanlar ve aklı az olanlar dışında Allah'ın yaratmış olduğu şeylerden gölgesi olan her şey Allah'ı hamd ile tesbih eder.[7873]

٧٨٧٤–مَا تَشْهَدُ المَلاَئِكَةُ مِنْ لَهْوِكُمْ إِلاَّ الرِّهَانَ وَالنِّضَالَ.ح

7874. Melekler eğlencelerden at yarışlarında ve ok atışlarında hazır bulunurlar.[7874]

٧٨٧٥–مَا تَصَدَّقَ النَّاسُ بِصَدَقَةٍ أَفْضَلَ مِنْ عِلْمٍ يُنْشَرُ.ض

7875. İnsanlar, neşredilen ilimden daha faziletli bir sadaka vermemişlerdir.[7875]

٧٨٧٦–مَا تَغَبَّرَتِ الأَقْدَامُ فِي مَشْيٍ أَحَبَّ إِلَى اللهِ مِنْ رَقْعِ صَفٍّ.ض

7876. Yürürken tozlanan ayaklarla, safları doldururken tozlanan ayaklardan daha sevimli bir ayak yoktur.[7876]

٧٨٧٧–مَا تَقَرَّبَ الْعَبْدُ إِلَى اللهِ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ سُجُودٍ خَفِيٍّ.ض

7877. Kul, gizli yaptığı secdeden daha faziletli bir şeyle Allah'a yaklaşmamıştır.[7877]

٧٨٧٨–مَا تَلِفَ مَالٌ فِي بِرٍّ وَلاَ بَحْرٍ إِلاَّ بِحَبْسِ الزَّكَاةِ.صح

[7872] Hâkim, II, 580.
[7873] Ebû Nuaym, VI, 111.
[7874] Taberânî, XII, 399.
[7875] Taberânî, VII, 231; Heysemî, I, 166.
[7876] Müttekî, nr. 10507.
[7877] İbnü'l-Mübârek, I, 50.

7878. Karada ve denizde telef olan mal, zekatının verilmemesi sebebiyle telef olur.[7878]

٧٨٧٩–مَا تَوَادَّ اثْنَانِ فِي اللهِ فَيُفَرَّقَ بَيْنَهُمَا إِلاَّ بِذَنْبٍ يُحْدِثُهُ أَحَدُهُمَا.

7879. İki kişi Allah için birbirini sevdiği zaman onlardan biri bir kötülük yapmadığı sürece onlar birbirlerinden ayrılmazlar.[7879]

٧٨٨٠–مَا تَوَطَّنَ رَجُلٌ مسْلِمٌ المَسَاجِدَ لِلصَّلاَةِ وَالذِّكْرِ إِلاَّ تَبَشْبَشَ اللهُ لَهُ مِنْ حِينِ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ كما يَتَبَشْبَشُ أَهْلُ الْغَائِبِ بِغَائِبِهِمْ إِذَا قَدِمَ عَلَيْهِمْ.صح

7880. Allah Teala mescidleri namaz ve zikir için mekan edinen müslüman kişiyi evinden çıkarken, gurbetteki kişiyi de ailesinin yanına dönerken onların sevinçle karşıladığı gibi karşılar.[7880]

٧٨٨١–مَا ثَقَّلَ مِيزَانَ عَبْدٍ كَدَابَّةٍ تَنْفُقُ لَهُ فِي سَبِيلِ اللهِ أَوْ يُحْمَلُ عَلَيْهَا فِي سَبِيلِ اللهِ.ض

7881. Allah yolunda bağışlanan at veya ona yüklenen yük kadar kulun terazisini ağırlaştıran başka bir şey yoktur.[7881]

٧٨٨٢–مَا جَاءَنِي جِبْرِيلُ إِلاَّ أَمَرَنِي بِهَاتَيْنِ الدَّعْوَتَيْنِ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي طَيِّباً وَاسْتَعْمِلْنِي صَالِحاً

7882. Cibril bana her geldiğinde, *"Allahım beni helal ile rızıklandır ve salih işlerde çalıştır"* dualarını yapmamı emrederdi:[7882]

٧٨٨٣–مَا جَاءَنِي جِبْرِيلُ قَطُّ إِلاَّ أَمَرَنِي بِالسِّوَاكِ حَتَّى لَقَدْ خَشِيتُ أَنْ أُحْفِيَ مُقَدَّمَ فَمِي.صح

7883. Cibril her gelişinde bana misvak kullanmamı emretti; öyle ki diş etlerimin zarar görmesinden endişe ettim.[7883]

[7878] Heysemî, III, 63.
[7879] Buhârî, Müfred, I, 145.
[7880] Hâkim, I, 332.
[7881] Taberânî, XX, 64; Müttekî, nr. 10622.
[7882] Hakîm, II, 227.
[7883] Ahmed, V, 263; Taberânî, VIII, 210.

٧٨٨٤–مَا جَلَسَ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللهَ تَعَالَى إِلاَّ نَادَاهُمْ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ قُومُوا مَغْفُوراً لَكُمْ

7884. Bir topluluk Allah'ı zikretmek için bir yere oturduğu zaman semadan bir münadi onlara, *"Bağışlanmış olarak kalkın!* diye seslenir.[7884]

٧٨٨٥–مَا جَلَسَ قَوْمٌ يَذْكُرُوا اللهَ تَعَالَى فَيَقُومُونَ حَتَّى يُقَالَ لَهُمْ قُومُوا قَدْ غَفَرَ اللهُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَبُدِّلَتْ سَيِّئَاتُكُمْ حَسَنَاتٍ.ح

7885. Bir topluluk Allah'ı zikretmek için bir yere otururbut kendilerine, *"Kalkın, Allah günahlarınızı bağışladı ve günahlarınızı sevapla değiştirdi"* denmeden onlar yerlerinden kalkmazlar.[7885]

٧٨٨٦–مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلِساً لَمْ يَذْكُرُوا اللهَ تَعَالَى فِيهِ وَلَمْ يُصَلُّوا عَلَى نَبِيِّهِمْ إِلاَّ كَانَ عَلَيْهِمْ تِرَةً فَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ.ح

7886. Bir topluluk bir yere oturur da orada Allah'ı anmaz, peygamberine salat etmezlerse o toplantı kendileri için bir pişmanlık sebebi olur; Allah dilerse onlara azab eder, dilerse affeder.[7886]

٧٨٨٧–مَا جُمِعَ شَيْءٌ إِلَى شَيْءٍ أَفْضَلُ مِنْ عِلْمٍ إِلَى حِلْمٍ.ض

7887. İlimle hilmin birarada bulunmasından daha faziletli bir şey yoktur.[7887]

٧٨٨٨–مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ فَدَعْهُ.ح

7888. Gönlünü rahatsız eden şeyi bırak![7888]

٧٨٨٩–مَا حُبِسَتِ الشَّمْسُ عَلَى بَشَرٍ قَطُّ إِلاَّ عَلَى يُوشَعَ بْنِ نُونَ لَيَالِيَ سَارَ إِلَى بَيْتِ المَقْدِسِ.ض

[7884] Ahmed, III, 142; Ziyâ, VII, 235; Heysemî, X, 76.
[7885] Taberânî, VI, 212; Beyhakî, Şuab, I, 454; Heysemî, X, 76.
[7886] Beğavî, V, 27; Zebîdî, V, 9; Müttekî, nr. 25462.
[7887] Taberânî, Eysat, V, 120; Heysemî, I, 121.
[7888] Taberânî; XXII, 78; Heysemî, X, 294.

7889. Yuşa İbni Nun dışında kimse için güneş durdurulmadı; Beytü'l-Makdis'e giderken yalnız onun için durduruldu.[7889]

٧٨٩٠–ما حسدَتْكُمُ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ مَا حَسَدَتْكُمْ عَلَى السَّلاَمِ وَالتَّأْمِينِ.

7890. Yahudiler sizin karşılaşmalarda selam vermeniz ve dualardan sonra *"Amin!"* demenizi kıskanırlar.[7890]

٧٨٩١–مَا حَسَدَتْكُمُ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ مَا حَسَدَتْكُمْ عَلَى آمِينَ فَأَكْثِرُوا مِنْ قَوْلِ آمِينَ. ح

7891. Yahudiler sizin dualardan sonra, *"Amin!"* demenizi kıskandıkları kadar hiçbir şeyi kıskanmazlar; o halde siz çokça *"Amin!"* deyin.[7891]

٧٨٩٢–مَا حَسَّنَ اللهُ تَعَالَى خُلُقَ رَجُلٍ وَلاَ خَلْقَهُ فَتَطْعَمَهُ النَّارُ أَبَداً.

7892. Allah Teala ahlakını ve yaratılışı güzel yaptığı bir kişiyi asla ateşe yedirmez.[7892]

٧٨٩٣–مَا حَقُّ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ لَهُ شَيْءٌ يُرِيدُ أَنْ يُوَصِّيَ فِيهِ يَبِيتُ لَيْلَتَيْنِ إِلاَّ وَوَصِيَّتُهُ مَكْتُوبَةٌ عِنْدَهُ

7893. Vasiyet edeceği bir şeyi olup da vasiyeti yanında yazılı olmadan müslüman bir kişinin iki gece geçirmesi uygun değildir.[7893]

٧٨٩٤–مَا حَلَفَ بِالطَّلاَقِ مُؤْمِنٌ وَلاَ اسْتَحْلَفَ بِهِ إِلاَّ مُنَافِقٌ.

7894. Mümin boşama üzerine yemin etmez, öyle bir yemini münafık olan eder. [7894]

٧٨٩٥–مَا خَابَ مَنِ اسْتَخَارَ وَلاَ نَدِمَ مَنِ اسْتَشَارَ وَلاَ عالَ مَنِ اقْتَصَدَ. ح

7895. İstihare eden mahrum kalmaz, istişare eden pişman olmaz, iktisad eden geçim sıkıntısı çekmez.[7895]

[7889] Hatîb, IX, 99.
[7890] Bûsîrî, I, 107.
[7891] Heysemî, II, 111.
[7892] Taberânî, Evsat, VII, 37; Beyhakî, Şuab, VI, 249; Heysemî, VIII, 21.
[7893] Ahmed, II, 80.
[7894] İbni Asâkir, LVII, 393.
[7895] Taberânî, Evsat, VI, 365; a.mlf, Sağîr, II, 175.

٧٨٩٦–مَا خَالَطَ قَلْبَ امْرِىءٍ رَهَجٌ فِي سَبِيلِ اللهِ إِلاَّ حَرَّمَ اللهُ عَلَيْهِ النَّارَ. ح

7896. Allah yolunda içine toz kaçan kişiye Allah cehennem ateşini haram kılar.[7896]

٧٨٩٧–مَا خَالَطَتِ الصَّدَقَةُ مَالاً إِلاَّ أَهْلَكَتْهُ. ض

7897. Sadaka hakkının karıştığı mal helak olur.[7897]

٧٨٩٨–مَا خَرَجَ رَجُلٌ مِنْ بَيْتِهِ يَطْلُبُ عِلْماً إِلاَّ سَهَّلَ اللهُ لَهُ طَرِيقاً إِلَى الجَنَّةِ. ح

7898. Evinden ilim öğrenmek için çıkan kişiye Allah Teala cennet yolunu kolaylaştırır.[7898]

٧٨٩٩–مَا خَفَّفْتَ عَنْ خَادِمِكَ مِنْ عَمَلِهِ فَهُوَ أَجْرٌ لَكَ فِي مَوَازِينِكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

7899. Yapacağı işte hizmetçine yardım edip onun yükünü hafifletirsen, bu iyiliğin kıyamet günü mizanına konan bir sevap olur. [7899]

٧٩٠٠–مَا خَلَّفَ عَبْدٌ عَلَى أَهْلِهِ أَفْضَلَ مِنْ رَكْعَتَيْنِ يَرْكَعُهُمَا عِنْدَهُمْ حِينَ يُرِيدُ سَفَراً. ض

7900. Yolculuğa çıkan kişi, ailesine kılacağı iki rekat namazdan daha güzel bir şey bırakamaz.[7900]

٧٩٠١–مَا خَلَقَ اللهُ فِي الأَرْضِ شَيْئاً أَقَلَّ مِنَ الْعَقْلِ وَإِنَّ الْعَقْلَ فِي الأَرْضِ أَقَلُّ مِنَ الْكِبْرِيتِ الأَحْمَرِ

7901. Allah'ın yeryüzünde en az yarattığı şey akıldır; orada akıl kibrit-i ahmerden daha azdır.[7901]

٧٩٠٢–مَا خَلَقَ اللهُ مِنْ شَيْءٍ إِلاَّ وَقَدْ خَلَقَ لَهُ مَا يَغْلِبُهُ وَخَلَقَ رَحْمَتَهُ تَغْلِبُ غَضَبَهُ. ح

[7896] Ahmed, VI, 85; Heysemî, V, 275.
[7897] Şâfiî, I, 99; İbni Adî, Vı, 208; Beyhakî, IV, 159.
[7898] Taberânî, Evsat, V, 229; Heysemî, I, 133.
[7899] İbni Hibbân, X, 153; Ebû Yalâ, III, 50; Heysemî, IV, 239.
[7900] İbni Ebî Şeybe, I, 424.
[7901] İbni Arrâk, I, 224.

7902. Allah ne yaratmışsa onu geçen başka bir şey de yaratmış, rahmetini de gazabını geçecek şekilde yaratmıştır.[7902]

٧٩٠٣–مَا خَلاَ يَهُودِيٌّ قَطُّ بِمُسْلِمٍ إِلاَّ حَدَّثَ نَفْسَهُ بِقَتْلِهِ.ض

7903. Müslümanla yalnız kalan bir yahudi mutlaka onu öldürmeyi düşünür.[7903]

٧٩٠٤–مَا خَيَّبَ اللهُ تَعَالَى عَبْداً قَامَ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ فَافْتَتَحَ سُورَةَ الْبَقَرَةِ وَآلِ عِمْرَانَ وَنِعْمَ كَنْزُ الْمَرْءِ الْبَقَرَةُ وَآلُ عِمْرَانَ.

7904. Allah Teala gece yarısı kalkıp namaz kılan, Bakara ve Al-i İmran surelerini okuyan insanın elini boşa çıkarmaz; o iki sure kişi için ne güzel hazinedirler![7904]

٧٩٠٥–مَا خُيِّرَ عَمَّارٌ بَيْنَ أَمْرَيْنِ إِلاَّ اخْتَارَ أَرْشَدَهُمَا.صح

7905. Ammar iki şeyden birini tercih etme durumunda kaldığında, onlardan en iyi olanını tercih eder.[7905]

٧٩٠٦–مَاذَا فِي الأَمْرَيْنِ مِنَ الشِّفَاءِ الصَّبْرِ وَالثُّفَاءِ.ض

7906. İki şeyde sabır otuyla hardalda ne çok şifa vardır.[7906]

٧٩٠٧–مَا ذُكِرَ لِيَ رَجُلٌ مِنَ الْعَرَبِ إِلاَّ رَأَيْتُهُ دُونَ مَا ذُكِرَ لِي إِلاَّ مَا كَانَ مِنْ زَيْدٍ فَإِنَّهُ لَمْ يَبْلُغْ كُلَّ مَا فِيهِ

7907. Araplardan bana anlatılan her kişiyi anlatılandan daha aşağıda gördüm; ama Zeydü'l-Hayl öyle değildi, onu bana anlatıldığından daha yukarıda buldum.[7907]

[7902] Hâkim, IV, 277.
[7903] Hatîb, VIII, 316; Deylemî, IV, 108.
[7904] Taberânî, Evsat, II, 214; Ebû Nuaym, VIII, 129; Heysemî, II, 254.
[7905] Hâkim, III, 438.
[7906] Beyhakî, Şuab, IX, 346.
[7907] İbni Sad, I, 321.

٧٩٠٨–مَا ذِئْبَانِ جَائِعَانِ أُرْسِلاَ فِي غَنَمٍ بِأَفْسَدَ لَهَا مِنْ حِرْصِ المَرْءِ عَلَى المَالِ وَالشَّرَفِ لِدِينِهِ.صح

7908. Bir koyun sürüsüne salıverilen iki aç kurt, kişinin mal ve makama olan hırsının dinine verdiği zarardan daha çok zarar veremez.[7908]

٧٩٠٩–مَا رَأَيْتُ مِثْلَ النَّارِ نَامَ هَارِبُهَا وَلاَ مِثْلَ الجَنَّةِ نَامَ طَالِبُهَا.ض

7909. Cehennem gibi kendisinden kaçanı uyuyan, cennet gibi de isteyeni uyuyan birşey görmedim.[7909]

٧٩١٠–مَا رَأَيْتُ مَنْظَراً قَطُّ إِلاَّ وَالْقَبْرُ أَفْظَعُ مِنْهُ.صح

7910. Kabirden daha korkunç bir manzara görmedim.[7910]

٧٩١١–مَا رُزِقَ عَبْدٌ خَيْراً لَهُ وَلاَ أَوْسَعَ مِنَ الصَّبْرِ

7911. Kula sabırdan daha hayırlı ve ondan daha faydalı bir şey verilmemiştir.[7911]

٧٩١٢–مَا رَفَعَ قَوْمٌ أَكُفَّهُمْ إِلَى اللهِ تَعَالَى يَسْأَلُونَهُ شَيْئاً إِلاَّ كَانَ حَقّاً عَلَى اللهِ أَنْ يَضَعَ فِي أَيْدِيهِمُ الَّذِي سَأَلُوا.صح

7912. Bir topluluk ellerini yukarı kaldırıp Allah'dan birşey isterlerse istedikleri şeyi onlara vermek Allah üzerinde bir hak olur.[7912]

٧٩١٣–مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوَصِّينِي بِالجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوَرِّثُهُ.صح

7913. Cibril bana komşu hakkında o kadar tavsiyede bulundu ki, neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak sandım. [7913]

[7908] Ahmed, III, 456; Beğavî, II, 315; Münzirî, II, 540.
[7909] İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 336; Münzirî, IV, 453; Müttekî, nr. 43039.
[7910] Hâkim, IV, 366.
[7911] Hâkim, II, 449.
[7912] Taberânî, VI, 254; Heysemî, X, 169.
[7913] Ahmed, II, 85, VI, 187.

٧٩١٤–مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوَصِّينِي بِالجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ يُوَرِّثُهُ وَمازَالَ يُوَصِّينِي بِالْمَمْلُوكِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ يَضْرِبُ لَهُ أَجَلاً أَوْ وَقْتاً إِذَا بَلَغَهُ عَتَقَ.ح

7914. Cibril bana komşu hakkında o kadar çok tavsiyede bulundu ki, komşuyu komşuya mirasçı kılacağını, köle konusunda da o kadar çok tavsiyede bulundu ki, neredeyse bir süre belirleyip o süre bitiminde kölenin hürriyetine kavuşacağını sandım.[7914]

٧٩١٥–ما زَالَتْ أَكْلَةُ خَيْبَرَ تُعَاوِدُنِي كُلَّ عَامٍ حَتَّى كانَ هذَا أَوَانَ قَطْعِ أَبْهَرِي.ح

7915. Hayber'de yediğim zehirli etin acısını her yıl hissetmekteyim; galiba o benim ölüm sebebim olacak![7915]

٧٩١٦–مَا زَانَ اللهُ الْعَبْدَ بِزِينَةٍ أَفْضَلَ مِنْ زَهَادَةٍ فِي الدُّنْيَا وَعَفَافٍ فِي بَطْنِهِ وَفَرْجِهِ.ض

7916. Allah kulunu dünyaya karşı tok gözlü, midesi ve tenasül uzvunu haramdan korumayla süslediği kadar başka birşeyle süslememiştir.[7916]

٧٩١٧–مَا زُوِيَتِ الدُّنْيَا عَنْ أَحَدٍ إِلاَّ كانَتْ خِيرَةً لَهُ.ض

7917. Kişiye dünyalıkların verilmemesi, kendisi için daha hayırlıdır.[7917]

٧٩١٨–مَا سَاءَ عَمَلُ قَوْمٍ قَطُّ إِلاَّ زَخْرَفُوا مَسَاجِدَهُمْ.ح

7918. Amelleri bozulan topluluk, mescidleri süslemeye başlarlar.[7918]

٧٩١٩–مَا سَتَرَ اللهُ عَلَى عَبْدٍ ذَنْباً فِي الدُّنْيَا فَيُعَيِّرَهُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

7919. Allah dünyada ayıbını örttüğü kişinin ayıbını kıyamet günü ortaya çıkarmaz.[7919]

٧٩٢٠–مَا سَلَّطَ اللهُ الْقَحْطَ عَلَى قَوْمٍ إِلاَّ بِتَمَرُّدِهِمْ عَلَى اللهِ

7914 Beyhakî, VIII, 11.
7915 İbni Adî, III, 1239; Zehebî, Mîzân, nr. 3263; Müttekî, nr. 32189.
7916 Ebû Nuaym, VIII, 177.
7917 Deylemî, IV, 68.
7918 Ebû Nuaym, IV, 152; Müttekî, nr. 20820.
7919 Bezzar, VIII, 145; Heysemî, X, 192.

7920. Bir topluluk kıtlıkla imtihan olursa Allah'a isyanlarından dolayı imtihan olurlar.[7920]

٧٩٢١–مَا شِئْتُ أَنْ أَرَى جِبْرِيلَ مُتَعَلِّقاً بِأَسْتَارِ الْكَعْبَةِ وَهُوَ يَقُولُ يَا وَاحِدُ يَا مَاجِدُ لاَ تُزِلْ عَنِّي نِعْمَةً أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ إِلاَّ رَأَيْتُهُ.ض

7921. Cibril'i çoğu zaman Kabe'nin örtüsüne tutunmuş olarak, *"Ya Vahid, ya Macid, bana verdiğin nimetleri yok etme!"* derken görürdüm.[7921]

٧٩٢٢–ما شَبَّهْتُ خُرُوجَ الْمُؤْمِنِ مِنَ الدُّنْيَا إِلاَّ مِثْلَ خُرُوجِ الصَّبِيِّ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ مِنْ ذٰلِكَ الْغَمِّ وَالظُّلْمَةِ إِلَى رَوْحِ الدُّنْيَا

7922. Ben müminin dünyadan ayrılışını çocuğun anne rahmindeki kaygı ve karanlıktan kurtulup, dünyanın genişliğine doğru çıkmasına benzetirim.[7922]

٧٩٢٣–ما شَدَّ سُلَيْمانُ طَرْفَهُ إِلَى السَّمَاءِ تَخَشُّعاً حَيْثُ أَعْطَاهُ اللهُ مَا أَعْطَاهُ.ض

7923. Süleyman Allah'ın kendisine verdiği hikmetten dolayı ona olan saygısı sebebiyle bir defa bile semaya bakmadı.[7923]

٧٩٢٤–مَا صَبَرَ أَهْلُ بَيْتٍ عَلَى جَهْدِ ثَلاَثاً إِلاَّ أَتَاهُمُ اللهُ بِرِزْقٍ.ض

7924. Üç gün açlığa sabreden bir aileye Allah mutlaka bir rızık gönderir.[7924]

٧٩٢٥–ما صَدَقَةٌ أَفْضَلُ مِنْ ذِكْرِ اللهِ تَعَالَى.ح

7925. Allah'ı anmaktan daha hayırlı bir sadaka yoktur.[7925]

٧٩٢٦–ما صَفَّ صُفُوفٌ ثَلاَثَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ عَلَى مَيِّتٍ إِلاَّ أَوْجَبَ.

[7920] İbni Hacer, Lisân, IV, 170.
[7921] İbni Asâkir, LI, 164.
[7922] Hakîm, I, 276.
[7923] İbni Asâkir, XXII, 274.
[7924] Hakîm, I, 253.
[7925] Taberânî, Evsat, XVI, 203.

7926. Cenaze namazında üç saf müslüman olan kişinin günahları bağışlanır. [7926]

٧٩٢٧–ما صَلَّتِ امْرَأَةٌ صَلاَةً أَحَبَّ إِلَى اللهِ مِنْ صَلاَتِهَا في أَشَدِّ بَيْتِهَا ظُلْمَةً

7927. Kadının kıldığı namazların Allah'a en sevimli olanı, evinin en karanlık yerinde kıldığı namazdır.[7927]

٧٩٢٨–ما صِيدَ صَيْدٌ وَلاَ قُطِعَتْ شَجَرَةٌ إِلاَّ بِتَضْيِيعٍ مِنَ التَّسْبِيحِ

7928. Avlanan her hayvanın, kesilen her ağacın Allah'a olan tesbihinin kesilmesi demektir.[7928]

٧٩٢٩–مَا ضَاقَ مَجْلِسٌ بِمُتَحَابَّيْنِ.ض

7929. Birbirlerini seven kişilere meclisler dar gelmez.[7929]

٧٩٣٠–مَا ضَحِكَ مِيكَائِيلُ مُنْذُ خُلِقَتِ النَّارُ.ح

7930. Cehennemin yaratıldığı günden beri Mikail gülmemiştir. [7930]

٧٩٣١–مَا ضَحِيَ مُؤْمِنٌ مُلَبِّياً حَتَّى تَغِيبَ الشَّمْسُ إِلاَّ غَابَتْ بِذُنُوبِهِ فَيَعُودُ كما وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.ح

7931. Sabahtan akşama kadar telbiye getiren bir müminin günahları güneşin batmasıyla bağışlanır ve anasından doğduğu gün gibi tertemiz olur.[7931]

٧٩٣٢–مَا ضَرَّ أَحَدَكُمْ لَوْ كَانَ في بَيْتِهِ مُحَمَّدٌ وَمُحَمَّدَانِ وَثَلاَثَةٌ.ض

7932. Birinizin evinde çocuklardan bir, iki veya üç tanesinin adının Muhammed olmasında sakınca yoktur.[7932]

[7926] Hâkim, I, 516.
[7927] Beyhakî, III, 131.
[7928] İbni Asâkir, V, 340; Müttekî, nr. 3954, 3955.
[7929] Hatîb, III, 226.
[7930] Ahmed, III, 224; Heysemî, X, 385.
[7931] Beyhakî, Şuab, III, 448; Heysemî, III, 223.
[7932] İbni Sad, V, 54.

٧٩٣٣-مَا ضَرَبَ مِنْ مُؤمِنٍ عِرْقٌ إلاَّ حَطَّ اللهُ عَنْهُ بِهِ خَطِيئَةً وَكَتَبَ لَهُ بِهِ حَسَنَةً وَرَفَعَ لَهُ بِهِ دَرَجَةً.صح

7933. Müminin atan her nabzı sebebiyle Allah Teala onun bir günahını silip kendisine bir sevap yazar ve derecesini de bir derece yükseltir.[7933]

٧٩٣٤-مَا ضَلَّ قَوْمٌ بَعْدَ هُدًى كانُوا عَلَيْهِ إلاَّ أُوتُوا الجَدَلَ.ح

7934. Hiçbir topluluk hakkı batıl batılı hak gösteren bir çekişmeye girmedikçe, hidayetten sonra dalalete düşmez.[7934]

٧٩٣٥-مَا طُلِبَ الدَّوَاءُ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ شَرْبَةِ عسَلٍ.ض

7935. Bal şerbetinden daha iyi bir ilaç yoktur.[7935]

٧٩٣٦-مَا طَلَعَ النَّجْمُ صَبَاحاً قَطُّ وَبِقَوْمٍ عاهَةٌ إلاَّ وَرُفِعَتْ عَنْهُمْ أَوْ خَفَّتْ.ح

7936. Yıldız afete maruz kalan bir topluluğa doğduğunda o afet kalkmış ya da hafiflemiş olur.[7936]

٧٩٣٧-مَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ عَلَى رَجُلٍ خَيْرٍ مِنْ عُمَرَ.ح

7937.Güneş, Ömer'den daha hayırlı bir kimsenin üzerine doğmamıştır.[7937]

٧٩٣٨-مَا طَهَّرَ اللهُ كَفّاً فِيهَا خَاتَمٌ مِنْ حَدِيدٍ.ح

7938. Allah parmağında demir yüzük bulunan bir eli temiz kılmaz.[7938]

٧٩٣٩-مَا عالَ مَنِ اقْتَصَدَ.ح

7939. Tutumlu olan kişi, fakir olmaz.[7939]

[7933] Taberânî, Evsat, III, 57; Hâkim, I, 498; Heysemî, II, 304.
[7934] Ahmed, V, 252; Hâkim, II, 486.
[7935] Müttekî, nr. 28168.
[7936] Ahmed, II, 388; Heysemî, IV, 103.
[7937] Hâkim, III, 96.
[7938] Taberânî, XIX, 435; a. mlf, Evsat, II, 25; Heysemî, V, 154; Biat sırasında kadın erkek ellerinin birbirine benzemesi üzerine söylendiği rivayet edilmiştir; Münâvî, V, 454.
[7939] Ahmed, I, 447; Taberânî, Evsat, V, 206; Heysemî, X, 252.

٧٩٤٠–مَا عُبِدَ اللهُ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ فِقْهٍ فِي دِينٍ.ض

7940. Dinde ince anlayıştan daha faziletli birşeyle Allah'a kulluk edilmemiştir.[7940]

٧٩٤١–مَا عَدَلَ وَالٍ اتَّجَرَ فِي رَعِيَّتِهِ.ض

7941. Ticaretle uğraşan idareci, halka karşı adil olamaz.[7941]

٧٩٤٢–مَا عَظُمَتْ نِعْمَةُ اللهِ عَلَى عَبْدٍ إِلاَّ اشْتَدَّتْ عَلَيْهِ مُؤْنَةُ النَّاسِ فَمَنْ لَمْ يَحْتَمِلْ تِلْكَ الْمُؤْنَةَ لِلنَّاسِ فَقَدْ عَرَّضَ تِلْكَ النِّعْمَةَ لِلزَّوَالِ.ض

7942. Allah'ın kuluna olan nimeti artarsa insanların ona olan eziyeti de artar; insanların eziyetlerine tahammül edemeyen kişi o nimeti kaybeder.[7942]

٧٩٤٣–مَا عَلَى أَحَدِكُمْ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَتَصَدَّقَ للهِ صَدَقَةً تَطَوُّعاً أَنْ يَجْعَلَهَا عَنْ وَالِدَيْهِ إِذَا كَانَا مُسْلِمَيْنِ فَيَكُونُ لِوَالِدَيْهِ أَجْرُهَا وَلَهُ مِثْلُ أُجُورِهِمَا بَعْدَ أَنْ لاَ يَنْتَقِصَ مِنْ أُجُورِهِمَا شَيْئاً.ض

7943. Biriniz sadaka vermek istediği zaman onu müslüman olan ana babası adına versin; ana babası onun sevabına nail olduğu gibi kendisi de bir o kadar sevaba nail olur; onların sevabından da bir şey eksilmez.[7943]

٧٩٤٤–مَا عَلَى أَحَدِكُمْ إِنْ وَجَدَ سَعَةً أَنْ يَتَّخِذَ ثَوْبَيْنِ لِيَوْمِ الْجُمُعَةِ سِوَى ثَوْبَيْ مِهْنَتِهِ.ض

7944. İmkan bulan iş elbisesi dışında cuma günü için iki elbise daha edinsin.[7944]

٧٩٤٥–مَا عَلِمَ اللهُ مِنْ عَبْدٍ نَدَامَةً عَلَى ذَنْبٍ إِلاَّ غَفَرَ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَسْتَغْفِرَهُ مِنْهُ.صح

[7940] Hakîm, I, 135; Beyhakî, Şuab, II, 266.
[7941] Müttekî, nr. 14676.
[7942] İbni Ebi'd-Dünyâ, Havâic, I, 55.
[7943] Taberânî, Evsat, VII, 358; İbni Asâkir, LIII, 307.
[7944] İbni Huzeyme, nr. 1765.

7945. Allah kulunun günahından pişman olduğunu gördüğü zaman, o bağışlanma dilemeden onun günahlarını bağışlar.[7945]

٧٩٤٦–مَا عَلَيْكُمْ أَنْ لاَ تَعْزِلُوا فَإِنَّ اللهَ قَدَّرَ مَا هُوَ خَالِقٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.صح

7946. Azil yapmanızdan dolayı size bir sorumluluk yoktur; ancak Allah Teala kıyamet gününe kadar yaratacağı insanları önceden takdir etmiştir.[7946]

٧٩٤٧–مَا عَمِلَ آدَمِيٌّ عَمَلاً أَنْجَى لَهُ مِنْ عَذَابِ اللهِ مِنْ ذِكْرِ اللهِ.صح

7947. İnsanoğlu Allah'ın azabından kurtarıcı olarak onu zikretmekten daha hayırlı bir amel işlememiştir. [7947]

٧٩٤٨–مَا عَمِلَ ابْنُ آدَمَ شَيْئاً أَفْضَلَ مِنَ الصَّلاَةِ وَصَلاَحِ ذَاتِ الْبَيْنِ وَخُلُقٍ حَسَنٍ.

7948. Ademoğlu namaz kılmaktan, iki kişi arasını düzeltmekten ve güzel ahlakın gereğini yerine getirmekten daha faziletli bir amel işleyemez.[7948]

٧٩٤٩–مَا عَمِلَ آدَمِيٌّ مِنْ عَمَلٍ يَوْمَ النَّحْرِ أَحَبَّ إِلَى اللهِ مِنْ إِهْرَاقِ الدَّمِ إِنَّهَا لَتَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِقُرُونِهَا وَأَشْعَارِهَا وَأَظْلاَفِهَا وَإِنَّ الدَّمَ لَيَقَعُ مِنَ اللهِ بِمَكَانٍ قَبْلَ أَنْ يَقَعَ عَلَى الأَرْضِ فَطِيبُوا بِهَا نَفْساً.ح

7949. İnsanın bayram gününde kurban kanı akıtmasından daha sevimli bir amel yoktur; o kurbanlar kıyamet günü boynuzları, kılları ve tırnaklarıyla gelirler; kanları yere değmeden Allah katına ulaşır, gönülleriniz rahat olsun.[7949]

٧٩٥٠–مَا فَتَحَ رَجُلٌ بَابَ عَطِيَّةٍ بِصَدَقَةٍ أَوْ صِلَةٍ إِلاَّ زَادَهُ اللهُ تَعَالَى بِهَا كَثْرَةً وَمَا فَتَحَ رَجُلٌ بَابَ مَسْأَلَةٍ يُرِيدُ بِهَا كَثْرَةً إِلاَّ زَادَهُ اللهُ تَعَالَى بِهَا قِلَّةً.ح

[7945] Hâkim, IV, 282.
[7946] Nesâî, Kübrâ, IV, 403; Taberânî, XXII, 330.
[7947] Zeylaî, IV, 355; Müttekî, nr. 43292.
[7948] Buhârî, Kebîr, I, 63; Beyhakî, Şuab, VII, 489; İbni Asâkir, LII, 266.
[7949] Hâkim, IV, 246.

7950. Allah tasaddukta bulunmak ya da akrabaya yardım etmek için başkalarına yardım eden her kişinin malını artırır; mal biriktirmek için başkalarından diken her kişinin de malını azaltır.[7950]

٧٩٥١–مَا فَوْقَ الرُّكْبَتَيْنِ مِنَ الْعَوْرَةِ وَمَا أَسْفَلَ السُّرَّةِ مِنَ الْعَوْرَةِ.ض

7951. Dizlerin yukarısıyla göbeğin aşağısı avrettir. [7951]

٧٩٥٢–مَا فَوْقَ الإِزَارِ وَظِلِّ الحَائِطِ وَجَرِّ المَاءِ فَضْلٌ يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

7952. Kul elbise, ev ve ekmeğin fazlasından dolayı kıyamet günü hesaba çekilir. [7952]

٧٩٥٣–مَا فِي الجَنَّةِ شَجَرَةٌ إِلاَّ وَسَاقُهَا مِنْ ذَهَبٍ.ح

7953. Cennetteki ağaçların gövdeleri altındandır.[7953]

٧٩٥٤–مَا فِي السَّمَاءِ مَلَكٌ إِلاَّ وَهُوَ يُوَقِّرُ عُمَرَ وَلاَ فِي الأَرْضِ شَيْطَانٌ إِلاَّ وَهُوَ يَفْرَقُ مِنْ عُمَرَ.ض

7954. Gökteki her melek Ömer'e saygı duyar, yerdeki her şeytan da ondan korkar.[7954]

٧٩٥٥–مَا قَالَ عَبْدٌ لاَ إِله إِلاَّ الله قَطُّ مُخْلِصاً إِلاَّ فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ حَتَّى تُفْضِيَ إِلَى الْعَرْشِ مَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ.ح

7955. Bir kul ihlasla lailaheillallah derse gök kapıları açılır, büyük günah işlemezse o söz Arş'a kadar ulaşır.[7955]

٧٩٥٦–مَا قَبَضَ الله تَعَالَى نَبِيّاً إِلاَّ فِي المَوْضِعِ الَّذِي يُحِبُّ أَنْ يُدْفَنَ فِيهِ.

[7950] Beyhakî, Şuab, III, 233.
[7951] Dârekutnî, II, 231; Beyhakî, II, 229.
[7952] Heysemî, XI, 169.
[7953] Hatîb, V, 108; Münzirî, IV, 522; Müttekî, nr. 39247.
[7954] İbni Adî, VI, 349.
[7955] Hatîb, XI, 394.

7956. Allah her peygamberin ruhunu gömülmek istediği yerde almıştır.[7956]

٧٩٥٧–مَا قَبَضَ اللهُ تَعَالَى عَالِماً مِنْ هذِهِ الأُمَّةِ إِلاَّ كَانَ ثُغْرَةً فِي الإِسْلاَمِ لاَ تُسَدُّ ثُلْمَتُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.ض

7957. Allah bu ümmetten bir alimin ruhunu aldığında İslam'da bir gedik açılır ve o gedik kıyamete kadar doldurulamaz.[7957]

٧٩٥٨–مَا قُدِّرَ فِي الرَّحِمِ سَيَكُونُ.

7958. Rahimlerde olması takdir olunanlar dünyaya gelecektir.[7958]

٧٩٥٩–مَا قَدَّرَ اللهُ لِنَفْسٍ أَنْ يَخْلُقَهَا إِلاَّ هِيَ كَائِنَةٌ.صح

7959. Allah'ın yaratmayı takdir ettiği her can mutlaka yaratılacaktır.[7959]

٧٩٦٠–مَا قَدَّمْتُ أَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ وَلكِنَّ اللهَ قَدَّمَهُمَا.ض

7960. Ebu Bekir'le Ömer'i ben değil Allah öne geçirdi.[7960]

٧٩٦١–مَا قُطِعَ مِنَ الْبَهِيمَةِ وَهِيَ حَيَّةٌ فَهُوَ مَيْتَةٌ.ح

7961. Diri hayvandan kesilen parça ölü hükmündedir.[7961]

٧٩٦٢–مَا قَلَّ وَكَفَى خَيْرٌ مِمَّا كَثُرَ وَأَلْهَى.صح

7962. Az olup yeterli olan, çok olup oyalayandan daha hayırlıdır.[7962]

٧٩٦٣–مَا كَانَ الْفُحْشُ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلاَّ شَانَهُ وَلاَ كَانَ الْحَيَاءُ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلاَّ زَانَهُ.ح

7963. Hayasızlık bulunduğu şeyi çirkinleştirir, haya da bulunduğu şeyi güzelleştirir.[7963]

[7956] Müttekî, nr. 18764.
[7957] Müttekî, nr. 28812.
[7958] Ahmed, III, 450; Taberânî, VI, 32.
[7959] Ahmed, III, 313; İbni Hibbân, IX, 506; Tahâvî, III, 35.
[7960] İbni Hacer, Lisan, II, 191.
[7961] Ahmed, V, 218; Taberânî, IV, 138; Hâkim, IV, 266.
[7962] Ebû Yalâ, II, 319; Heysemî, X, 256.
[7963] Ahmed, III, 165; Buhârî, Müfred, I, 210.

٧٩٦٤–مَا كَانَ الرِّفْقُ فِي شَيْءٍ إِلاَّ زَانَهُ وَلاَ نُزِعَ مِنْ شَيْءٍ إِلاَّ شَانَهُ.صح

7964. Yumuşaklığın bulunduğu yerde güzellik, bulunmadığı yerde ise çirkinlik vardır.[7964]

٧٩٦٥–مَا كَانَ بَيْنَ عُثْمانَ وَرُقَيَّةَ وَبَيْنَ لُوطٍ مِنْ مُهَاجِرٍ.

7965. Lut peygamberden sonra dini için ilk hicret eden Osman'la kızım Rukayye'dir.[7965]

٧٩٦٦–مَا كَانَ مِنْ حَلفٍ فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَتَمَسَّكُوا بِهِ وَلاَ حَلفَ فِي الإِسْلاَمِ.ح

7966. Cahiliye döneminden olan anlaşmalara riayet edin, ancak İslam'da cahiliye döneminde olduğu gibi anlaşmalar yoktur.[7966]

٧٩٦٧–مَا كَانَ وَلاَ يَكُونُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مُؤْمِنٌ إِلاَّ وَلَهُ جَارٌ يُؤْذِيهِ.ض

7967. Kıyamete kadar her müminin kendisine eziyet eden bir komşusu mutlaka olacaktır.[7967]

٧٩٦٨–مَا كَانَتْ نُبُوَّةٌ قَطُّ إِلاَّ كَانَ بَعْدَهَا قَتْلٌ وَصَلْبٌ.صح

7968. Gönderilen her peygamberden sonra mutlaka öldürülme ve idamlar olmuştur.[7968]

٧٩٦٩–مَا كَانَتْ نُبُوَّةٌ قَطُّ إِلاَّ تَبِعَتْهَا خِلاَفَةٌ وَلاَ كَانَتْ خِلاَفَةٌ قَطّ إِلاَّ تَبِعَهَا مُلْكٌ وَلاَ كَانَتْ صَدَقَةٌ قَطُّ إِلاَّ كَانَ مَكْساً.ض

7969. Her nübüvvetti bir hilafet, her hilafeti de bir saltanat dönemi takip eder; zekatın olduğu yerde de mutlaka öşür de olur.[7969]

٧٩٧٠–مَا كَبِيرَةٌ بِكَبِيرَةٍ مَعَ الاسْتِغْفَارِ وَلاَ صَغِيرَةٌ بِصَغِيرَةٍ مَعَ الإِصْرَارِ.ض

[7964] Müslim, Birr 78; Ebû Dâvûd, Edeb 10.
[7965] Taberânî, V, 139; Heysemî, IX, 81.
[7966] Ahmed, V, 61; Taberânî, XVIII, 337.
[7967] Müttekî, nr. 716.
[7968] Taberânî, I, 115; Ziyâ, III, 41; Heysemî, VII, 307.
[7969] İbni Asâkir, XXXIV, 421.

7970. İstiğfar edilirse büyük günah büyük günah olarak kalmaz, ısrar edilirse küçük günah da küçük günah olarak durmaz.[7970]

٧٩٧١–مَا كَرَبَنِي أَمْرٌ إِلاَّ تَمَثَّلَ لِي جِبْرِيلُ فَقَالَ يَامُحَمَّدُ قُلْ تَوَكَّلْتُ عَلَى الحَيِّ الَّذِي لاَ يَمُوتُ وَالحَمْدُلله الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَداً وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيراً

7971. Başıma sıkıntılı bir hal geldiğinde Cibril bana görünür ve; *"Ey Muhammed, hiç ölmeyecek hayat sahibi olan Allah'a tevekkül ettim; evlad edinmeyen, saltanatında ortağı olmayan, yaratıklardan yardımcısı bulunmayan Allah'a hamolsun"* dememi söylerdi.[7971]

٧٩٧٢–مَا كَرِهْتَ أَنْ تُوَاجِهَ بِهِ أَخَاكَ فَهُوَ غِيبَةٌ.ض

7972. Din kardeşinin yüzüne karşı söylemediğin şeyi ardından söylemen gıybettir.[7972]

٧٩٧٣–مَا كَرِهْتَ أَنْ يَرَاهُ النَّاسُ مِنْكَ فَلاَ تَفْعَلْهُ بِنَفْسِكَ إِذَا خَلَوْتَ.صح

7973. İnsanların sende görmesini istemediğin şeyi yalnızken de yapma![7973]

٧٩٧٤–مَا لَقِيَ الشَّيْطَانُ عُمَرَ مُنْذُ أَسْلَمَ إِلاَّ خَرَّ لِوَجْهِهِ.ض

7974. Şeytan, Ömer'in müslüman oluşundan sonra onunla her karşılaşmasında yüzüstü yere düşmüştür.[7974]

٧٩٧٥–مَا لِي أَرَاكُمْ عِزِينَ.صح

7975. Sizleri neden dağınık halde param parça görüyorum?[7975]

[7970] İbni Asâkir, VI, 394.
[7971] Hâkim, I, 509; Münzirî, II, 619; Müttekî, nr. 3424.
[7972] İbni Asâkir, LI, 28.
[7973] Elbânî, Sahîha, nr. 1055.
[7974] İbni Asâkir, XXXVIII, 194.
[7975] Ahmed, V, 93; Nesâî, Kübrâ, VI, 498.

٧٩٧٦–مَا لِي وَلِلدُّنْيَا مَا أَنَا فِي الدُّنْيَا إِلاَّ كَرَاكِبٍ اسْتَظَلَّ تَحْتَ شَجَرَةٍ ثُمَّ رَاحَ وَتَرَكَهَا.صح

7976. Dünyanın benimle benim de dünya ile işim olmaz; benim dünyadaki durumum bir ağaç altında gölgelendikten sonra bırakıp giden bir yolcunun durumuna benzer.[7976]

٧٩٧٧–مَا مَاتَ نَبِيٌّ إِلاَّ دُفِنَ حَيْثُ يُقْبَضُ

7977. Her peygamber öldüğü yere gömülür.[7977]

٧٩٧٨–مَا مَحَقَ الإِسْلاَمَ مَحْقَ الشُّحِّ شَيْءٌ.ح

7978. Cimrilik gibi İslam'ı mahveden birşey yoktur. [7978]

٧٩٧٩–مَا مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي بِمَلاَءٍ مِنَ المَلاَئِكَةِ إِلاَّ قَالُوا يَامُحَمَّدُ مُرْ أُمَّتَكَ بِالْحِجَامَةِ.ح

7979. İsra gecesi uğradığım melekler topluluklarının hepsi bana; *Ya Muhammed ümmetine hacamat yaptırmalarını söyle!"* dediler[7979]

٧٩٨٠– مَا مَسَخَ اللهُ تَعَالَى مِنْ شَيْءٍ فَكَانَ لَهُ عَقِبٌ وَلاَ نَسْلٌ.ح

7980. Allah suretlerini başka şeylere çevirdiği varlıkların nesillerini ve soylarını devam ettirmemiştir.[7980]

٧٩٨١–مَا مِنَ الأَنْبِيَاءِ مِنْ نَبِيَ إِلاَّ وَقَدْ أُعْطِيَ مِنَ الآيَاتِ مَا مِثْلُهُ آمَنَ عَلَيْهِ الْبَشَرُ وَإِنَّمَا كَانَ الَّذِي أُوتِيتُهُ وَحْياً أَوْحَاهُ اللهُ إِلَيَّ فَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَكْثَرَهُمْ تَابِعاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

[7976] Ahmed, I, 391; Hâkim, IV, 345.
[7977] Bûsîrî, II, 56.
[7978] Ebû Yalâ, VI, 209; Münzirî, III, 257; Heysemî, I, 102.
[7979] Hâkim, IV, 209; Münzirî, IV, 314; Heysemî, V, 91; Müttekî, nr. 28138.
[7980] Taberânî, XXIII, 325; Heysemî, VIII, 11.

7981. Her peygambere halkın kendisine iman etmesi için bazı mucizeler verilmiştir; bana verilen mucize de Allah'ın bana vahyettiği Kur'an'dır; kıyamet günü ben tabilerinin en çok olacağı kişi olacağımı ümit ediyorum.[7981]

٧٩٨٢-مَا مِنَ الذِّكْرِ أَفْضَلُ مِنْ لاَ إله إِلاَّ الله وَلاَ مِنَ الدُّعَاءِ أَفْضَلُ مِنَ الاسْتِغْفَارِ. ح

7982. *"Lailaheillallah"* sözünden daha üstün zikir, istiğfardan daha hayırlı da dua yoktur.[7982]

٧٩٨٣-مَا مِنَ الْقُلُوبِ قَلْبٌ إِلاَّ وَلَهُ سَحَابَةٌ كَسَحَابَةِ الْقَمَرِ بَيْنَمَا الْقَمَرُ يُضِيءُ إِذْ عَلَتْهُ سَحَابَةٌ فَأَظْلَمَ إِذْ تَجَلَّتْ

7983. Kalplerin önünde Ay'ın önündeki bulutlar gibi bulutlar vardır; Ay'ın ışık saçarken önüne gelen bulutlar sebebiyle kararıp açıldığı zaman ışık saçtığı gibi gibi kalpler de tıpkı öyledir.[7983]

٧٩٨٤-مَا مِنْ آدَمِيَ إِلاَّ فِي رَأْسِهِ حَكَمَةٌ بِيَدِ مَلَكٍ فَإِذَا تَوَاضَعَ قِيلَ لِلْمَلَكِ ارْفَعْ حَكَمَتَهُ وَإِذَا تَكَبَّرَ قِيلَ لِلْمَلَكِ دَعْ حَكَمَتَهُ.

7984. Her insanın başında ucu meleğin elinde bulunan bir halka vardır; kişi tevazu gösterdiğinde meleğe halkayı kaldırması, kibirlendiğinde de halkayı indirmesi emredilir.[7984]

٧٩٨٥-مَا مِنْ أَحَدٍ يَدْعُو بِدُعَاءٍ إِلاَّ آتَاهُ الله مَا سَأَلَ أَوْ كَفَّ عَنْهُ مِنَ السُّوءِ مِثْلَهُ مَا لَمْ يَدْعُ بِإِثْمٍ أَوْ قَطِيعَةِ رَحِمٍ. ح

7985. Kişi günah veya akraba bağlarını koparmayla ilgili olmayan bir dua ettiğinde Allah Teala onun bu duasını ya kabul eder ya da bir günahını siler.[7985]

7981 Ahmed, II, 341.
7982 Heysemî, X, 84.
7983 Taberânî, Evsat, V, 247; Heysemî, I, 162.
7984 Ukaylî, IV, 237; Müttekî, nr. 5729; Zebîdî, VIII, 351.
7985 Ahmed, II, 362; Buhârî, Müfred, I, 249; Hâkim, I, 666.

٧٩٨٦–مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلاَّ رَدَّ اللهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلاَمَ.ض

7986. Bana selam veren kişinin selamını alabilmem için Allah ruhumu bana iade eder.[7986]

٧٩٨٧–مَا مِنْ أَحَدٍ يَمُوتُ إِلاَّ نَدِمَ إِنْ كَانَ مُحْسِناً نَدِمَ أَنْ لاَ يَكُونَ ازْدَادَ وَإِنْ كَانَ مُسِيئاً نَدِمَ أَنْ لاَ يَكُونَ نَزَعَ.صح

7987. Ölen herkes pişmanlık duyar; kişi iyi biriyse daha fazla iyilik yapmadığına, kötü biriyse kötülüğü niçin bırakmadığına pişman olur.[7987]

٧٩٨٨–مَا مِنْ أَحَدٍ يُحْدِثُ فِي هذِهِ الأُمَّةِ حَدَثاً لَمْ يَكُنْ فَيَمُوتُ حَتَّى يُصِيبَهُ ذلِكَ.ض

7988. Bu ümmet içinde bidat çıkaran, o bidatın şerrine uğramadan ölmez.[7988]

٧٩٨٩–مَا مِنْ أَحَدٍ يُدْخِلُهُ اللهُ الجَنَّةَ إِلاَّ زَوَّجَهُ ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِينَ زَوْجَةً ثِنْتَيْنِ مِنَ الحُورِ الْعَيْنِ وَسَبْعِينَ مِنْ مِيرَاثِهِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ مَا مِنْهُنَّ وَاحِدَةٌ إِلاَّ وَلَهَا قُبُلٌ شَهِيٌّ وَلَهُ ذَكَرٌ لاَ يَنْثَنِي.

7989. Cennete giren her bir kişi orada yetmişüç dul kadınla evlenir ki onlardan ikisi hurilerden, yetmişi de cehenneme girenlerin geride kalan kadınlarındandır; o kadınlardan her birinin çekiciliği ve erkekleri istekleri daimidir.[7989]

٧٩٩٠–مَا مِنْ أَحَدٍ يُؤَمَّرُ عَلَى عَشَرَةٍ فَصَاعِداً إِلاَّ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي الأَصْفَادِ وَالأَغْلاَلِ.صح

7990. On veya daha fazla kişinin sorumluluğunu üzerine alan bir insan kıyamet günü bukağı ve zincirlere bağlı olarak huzura gelir.[7990]

[7986] Ebû Dâvûd, Menâsik 99; Ahmed, II, 527; Beyhakî, V, 245; Heysemî, X, 162.
[7987] Ebû Nuaym, VIII, 178.
[7988] Taberânî, X, 44; Heysemî, VI, 251.
[7989] Bûsîrî, IV, 266.
[7990] Hâkim, IV, 100.

٧٩٩١–مَا مِنْ أَحَدٍ يَكُونُ عَلَى شَيْءٍ مِنْ أُمُورِ هذِهِ الأُمَّةِ فَلاَ يَعْدِلُ فِيهِمْ إِلاَّ كَبَّهُ اللهُ تَعَالَى فِي النَّارِ.صح

7991. Bu ümmetin işlerinden birini üzerine alıp da adil davranmayan işiyi Allah yüzüstü cehenneme atar.[7991]

٧٩٩٢–مَا مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ وَفِي رَأْسِهِ عُرُوقٌ مِنَ الجُذَامِ تَنْعَرُ فَإِذَا هَاجَ سَلَّطَ اللهُ عَلَيْهِ الزُّكَامَ فَلاَ تَدَاوَوْا لَهُ.ح

7992. Başında cüzzam damarı olmayan kimse yoktur; o damarlar harekete geçince Allah Teala onlara nezleyi musallat eder; nezleden dolayı tedavi olmanıza gerek yoktur.[7992]

٧٩٩٣–مَا مِنْ أَحَدٍ يَلْبَسُ ثَوْباً لِيُبَاهِيَ بِهِ فَيَنْظُرَ النَّاسُ إِلَيْهِ إِلاَّ لَمْ يَنْظُرِ اللهُ إِلَيْهِ حَتَّى يَنْزِعَهُ مَتَى مَا نَزَعَهُ.ح

7993. Kişi insanlara karşı övünmek için giyer de insanlar da ona bakarsa Allah ona rahmet nazarıyla bakmaz, o kişi üzerindeki elbiseyi çıkarıncaya kadar bu hal böyle devam eder.[7993]

٧٩٩٤–مَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ أَصْحَابِي يَمُوتُ بِأَرْضٍ إِلاَّ بُعِثَ قَائِداً وَنُوراً لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

7994. Sahabilerim öldükleri yer halkı için kıyamet günü bir rehber ve nur olarak dirilirler.[7994]

٧٩٩٥–مَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ أَصْحَابِي إِلاَّ وَلَوْ شِئْتُ لأَخَذْتُ عَلَيْهِ فِي بَعْضِ خُلُقِهِ غَيْرَ أَبِي عُبَيْدَةَ بْنِ الجَرَّاحِ.صح

7995. Ashabım içinde her birinin kendine göre bir kusuru vardır; ama Ebu Ubeyde İbnü'l-Cerrah öyle değildir.[7995]

[7991] Hâkim, IV, 102.
[7992] Hâkim, IV, 456.
[7993] Taberânî, XXIII, 293.
[7994] İbni Asâkir, I, 265; Müttekî, nr. 32475; Aclûnî, II, 270.
[7995] Müttekî, nr. 33483, 33486, 33487.

٧٩٩٦–مَا مِنْ إِمَامٍ أَوْ وَالٍ يَغْلِقُ بَابَهُ دُونَ ذَوِي الحَاجَةِ وَالخَلَّة وَالمَسْكَنَةِ إِلاَّ أَغْلَقَ الله أَبْوَابَ السَّمَاءِ دُونَ خَلّتِهِ وَحَاجَتِهِ وَمَسْكَنَتِهِ. ح

7996. Bir idareci veya vali kapısını darda kalan ihtiyaç sahiplerinin yüzüne kapatırsa, Allah da ona karşı gök kapılarını kapatır.[7996]

٧٩٩٧–مَا مِنْ إِمَامٍ يَعْفُو عِنْدَ الْغَضَبِ إِلاَّ عَفَا الله عَنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. ض

7997. İdareci öfkelendiğinde affederse kıyamet günü de Allah onu affeder. [7997]

٧٩٩٨–مَا مِنْ أُمَّةٍ إِلاَّ وَبَعْضُهَا فِي النَّارِ وَبَعْضُهَا فِي الجَنَّةِ إِلاَّ أُمَّتِي فَإِنَّهَا كُلَّهَا فِي الجَنَّةِ. ض

7998. Her ümmetin bir kısmı cehenneme, bir kısmı da cennete gider; ancak ümmetimin hepsi sonunda cennete girer.[7998]

٧٩٩٩–مَا مِنْ أُمَّةٍ ابْتَدَعَتْ بَعْدَ نَبِيِّهَا فِي دِينِهَا بِدْعَةً إِلاَّ أَضَاعَتْ مِثْلَهَا مِنَ السُّنَّةِ. ض

7999. Peygamberden sonra dinde bidat çıkaran bir ümmet, sünnetten bir o kadarını kaybeder.[7999]

٨٠٠٠–مَا مِنِ امْرِىءٍ يُحْيِي أَرْضاً فَيَشْرَبُ مِنْهَا كَبِدٌ حَرّاً أَوْ يُصِيبُ مِنْهَا عَافِيَةٌ إِلاَّ كَتَبَ الله لَهُ بِهَا أَجْراً. ح

8000. Bir araziyi dirilterek susuz bir canlının oradan bir şey yiyip içmesini sağlayan kişiye o sebeple bir sevap yazılır.[8000]

٨٠٠١–مَا مِنِ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ يُنَقِّي لِفَرَسِهِ شَعِيراً ثُمَّ يُعَلِّقُهُ عَلَيْهِ إِلاَّ كَتَبَ الله لَهُ بِكُلِّ حَبَّةٍ حَسَنَةً. ض

7996 Ahmed, IV, 231.
7997 Suyûtî, Câmi, nr. 20361.
7998 Hatîb, IX, 376.
7999 Taberânî, XIX, 99; Heysemî, I, 188.
8000 Taberânî, XXIII, 39; Heysemî, IV, 157.

8001. Atına arpa hazırlayıp sonra ona yem olarak veren her müslümana o arpanın her bir tanesi için bir sevap yazılır.[8001]

٨٠٠٢–مَا مِنِ امْرِىءٍ يَخْذُلُ امْرأ مُسْلِماً فِي مَوْطِنٍ يُنْتَقَصُ فِيهِ مِنْ عِرْضِهِ وَيُنْتَهَكُ فِيهِ مِنْ حُرْمَتِهِ إِلاَّ خَذَلَهُ اللهُ تَعَالَى فِي مَوْطِنٍ يُحِبُّ فِيهِ نُصْرَتَهُ وَمَا مِنْ أَحَدٍ يَنْصُرُ مُسْلِماً فِي مَوْطِنٍ يُنْتَقَصُ فِيهِ مِنْ عِرْضِهِ وَيُنْتَهَكُ فِيهِ مِنْ حُرْمَتِهِ إِلاَّ نَصَرَهُ اللهُ فِي مَوْطِنٍ يُحِبُّ فِيهِ نُصْرَتَهُ.صح

8002. Bir müslümanın aleyhinde konuşulup itibarının düşürülmeye çalışıldığı bir yerde onu yardımsız bırakanı Allah da yardıma muhtaç olduğu bir yerde onu yardımsız bırakır; aleyhinde konuşulup itibarının düşürülmeye çalışıldığı bir yerde ona yardım eden kişiye de Allah onun yardıma muhtaç olduğu bir yerde yardım eder.[8002]

٨٠٠٣–مَا مِنِ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ تَحْضُرُهُ صَلاَةٌ مَكْتُوبَةٌ فَيُحْسِنُ وُضُوءَهَا وَخُشُوعَهَا وَرُكُوعَهَا إِلاَّ كَانَتْ كَفَّارَةً لِمَا قَبْلَهَا مِنَ الذُّنُوبِ مَا لَمْ تُؤْتَ كَبِيرَةٌ وَذَلِكَ الدَّهْرَ كُلَّهُ.صح

8003. Bir müslüman farz bir namazın vakti girdiğinde güzelce abdest alıp huşu içerisinde namazını kılarsa o namaz büyük günahları dışındaki günahlarına keffaret olur; bu durum ömür boyunca böyle devam eder.[8003]

٨٠٠٤–مَا مِنِ امْرِىءٍ تَكُونَ لَهُ صَلاَةٌ بِاللَّيْلِ فَيَغْلِبُهُ عَلَيْهَا النَّوْمُ إِلاَّ كَتَبَ اللهُ تَعَالَى لَهُ أَجْرَ صَلاَتِهِ وَكَانَ نَوْمُهُ عَلَيْهِ صَدَقَةً.صح

8004. Teheccüd namazı kılma adeti olan kişinin uykusu gelip de uyursa, Allah Teala ona teheccüd namazını kılmış gibi sevabını yazar, uykusu da kendisi için sadaka olur.[8004]

[8001] Ahmed, IV, 103 Taberânî, Evsat, II, 30; Beyhakî, Şuab, IV, 33; İbni Asâkir, XVIII, 241.
[8002] Ahmed, IV, 30; Buhârî, Kebîr, I, 347.
[8003] İbni Hibbân, III, 319.
[8004] Beyhakî, III, 15.

٨٠٠٥–مَا مِنِ امْرِىءٍ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ ثُمَّ يَنْسَاهُ إِلاَّ لَقِيَ اللهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَجْذَمَ.ح

8005. Kuran okuyup sonra onu unutan kişi kıyamet günü Allah'a çolak olarak kavuşur.[8005]

٨٠٠٦–مَا مِنْ أَمِيرِ عَشَرَةٍ إِلاَّ وَهُوَ يُؤْتَى بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْلُولاً حَتَّى يَفُكَّهُ الْعَدْلُ أَوْ يُوبِقَهُ الجَوْرُ.ح

8006. On kişinin başına amir olan kişi, kıyamet günü zincirlenmiş olarak gelir; adil olanı ise adaleti kurtarır veya zulmü kendisini helak eder.[8006]

٨٠٠٧–مَا مِنْ أَمِيرِ عَشْرَةٍ إِلاَّ يُؤْتَى بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَدُهُ مَغْلُولَةٌ إِلَى عُنُقِهِ.ح

8007. On kişiye amir olan kişi kıyamet günü elleri boynuna zincirlenmiş olarak gelir.[8007]

٨٠٠٨–مَا مِنْ أَمِيرٍ يُؤَمَّرُ عَلَى عَشَرَةٍ إِلاَّ سُئِلَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8008. On kişinin başına amir olan kişi kıyamet günü onlardan hesaba çekilir.[8008]

٨٠٠٩–مَا مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ عِنْدَهُمْ شَاةٌ إِلاَّ وَفِي بَيْتِهِمْ بَرَكَةٌ.ض

8009. Koyun sahibi olan ailelerin evlerinde mutlaka bereket vardır.[8009]

٨٠١٠–مَا مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ تَرُوحُ عَلَيْهِمْ ثُلَّةٌ مِنَ الْغَنَمِ إِلاَّ بَاتَتِ الْمَلاَئِكَةُ تُصَلِّي عَلَيْهِمْ حَتَّى تُصْبِحَ.ض

8010. Bir ailenin koyunları akşam eve geldiği zaman sabaha kadar melekler o ailede olanlara bağışlanma dilerler.[8010]

[8005] Ebû Dâvûd, Vitir 21; Münzirî, II, 359; Müttekî, nr. 2835.
[8006] Beyhakî, X, 96; Heysemî, IV, 192.
[8007] Beyhakî, X, 95.
[8008] Taberânî, XI, 411; Heysemî, V, 208.
[8009] İbni Sad, I, 496.
[8010] İbni Sad, I, 496.

٨٠١١–مَا مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ يَغْدُو عَلَيْهِمْ فَدَّانٌ إِلاَّ ذَلُّوا.ض

8011. Ziraat işlerini yapan aileler, idarecilerin vergilerinden dolayı zillet içinde yaşamak zorunda kalırlar.[8011]

٨٠١٢–مَا مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ وَاصَلُوا إِلاَّ أَجْرَى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِمُ الرِّزْقَ وَكَانُوا فِي كَنَفِ اللهِ تَعَالَى.ض

8012. Yokluktan dolayı arka arkaya oruç tutan bir ev halkına Allah Teala bol bol rızık verir ve onları himayesine alır.[8012]

٨٠١٣–مَا مِنْ أَيَّامٍ أَحَبَّ إِلَى اللهِ تَعَالَى أَنْ يُتَعَبَّدَ لَهُ فِيهَا مِنْ عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ يَعْدِلُ صِيَامُ كُلِّ يَوْمٍ مِنْهَا بِصِيَامِ سَنَةٍ وَقِيَامُ كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْهَا بِقِيَامِ لَيْلَةِ الْقَدْرِ.ض

8013. Zilhiccenin on günü kadar Allah'a ibadet edilen başka faziletli günler yoktur; o on günde tutulan her bir oruç bir sene orucuna, ihya edilen her bir gece de bir kadir gecesini ihya etmeye denktir.[8013]

٨٠١٤–مَا مِنْ بَعِيرٍ إِلاَّ وَفِي ذِرْوَتِهِ شَيْطَانٌ فَإِذَا رَكِبْتُمُوهَا فَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللهِ تَعَالَى عَلَيْكُمْ كَمَا أَمَرَكُمُ اللهُ ثُمَّ امْتَهِنُوهَا لأَنْفُسِكُمْ فَإِنَّمَا يَحْمِلُ اللهُ تَعَالَى.صح

8014. Her devenin üstünde bir şeytan bulunur; ona bineceğiniz zaman Allah'ın adını anın; sonra onu işinizde kullanın; gerçekte size binmeyi lutfeden Allah'dır.[8014]

٨٠١٥–مَا مِنْ بُقْعَةٍ يُذْكَرُ اسْمُ اللهِ فِيهَا إِلاَّ اسْتَبْشَرَتْ بِذِكْرِ اللهِ تَعَالَى إِلَى مُنْتَهَاهَا مِنْ سَبْعِ أَرَضِينَ وَإِلاَّ فَخُرَتْ عَلَى مَا حَوْلَهَا مِنْ بِقَاعِ الأَرْضِ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا أَرَادَ الصَّلاَةَ مِنَ الأَرْضِ تَزَخْرَفَتْ لَهُ الأَرْضُ.ض

[8011] Taberânî, VIII, 293.
[8012] Taberânî, XI, 141; Heysemî, VIII, 152.
[8013] Beğavî, IV, 364; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 72; Münzirî, II, 199; Zeylaî, II, 157.
[8014] Hâkim, I, 612.

8015. Üzerinde Allah'ın adının anıldığı yerler, yedi kat altına kadar o zikirle sevinir ve yanındaki yerlere karşı övünür; mümin kişi de bir yerde namaz kıldığı zaman o yer de onun için bir süs olur.[8015]

٨٠١٦–مَا مِنْ بَنِي آدَمَ مَوْلُودٌ إِلاَّ يَمَسُّهُ الشَّيْطَانُ حِينَ يُولَدُ فَيَسْتَهِلُّ صَارِخاً مِنْ مَسِّ الشَّيْطَانِ غَيْرَ رَيْمَ وَابْنِهَا.صح

8016. Şeytan yeni doğan her çocuğa dokunur; bundan dolayı çocuklar doğar doğmaz ağlamaya başlarlar; o yalnız Meryem ile oğluna dokunamamıştır.[8016]

٨٠١٧–مَا مِنْ ثَلاَثَةٍ فِي قَرْيَةٍ وَلاَ بَدْوٍ لاَ تُقَامُ فِيهِمُ الصَّلاَةُ إِلاَّ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَعَلَيْكُمْ بِالجَمَاعَةِ فَإِنَّمَا يَأْكُلُ الذِّئْبُ الْقَاصِيَةَ.صح

8017. Köyde veya çölde bulunan üç kişi bir araya gelip de cemaatla namaz kılmazlarsa şeytan onlara hakim olur; cemaattan ayrılmayın, sürüden ayrılanı kurt kapar.[8017]

٨٠١٨–مَا مِنْ جُرْعَةٍ أَعْظَمَ أَجْراً عِنْدَ اللهِ مِنْ جُرْعَةِ غَيْظٍ كَظَمَهَا عَبْدٌ ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللهِ تَعَالَى.ح

8018. Allah katında sevap olarak öfke anında kişinin onun rızası için yutkunup içine attığı yutkunmadan daha değerli bir yutkunma yoktur.[8018]

٨٠١٩–مَا مِنْ جُرْعَةٍ أَحَبَّ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ جُرْعَةِ غَيْظٍ يَكْظِمُهَا عَبْدٌ مَا كَظَمَهَا عَبْدٌ إِلاَّ مَلأَ اللهُ تَعَالَى جَوْفَهُ إِيمَاناً.

8019. Öfkelendiği zaman öfkesini Allah için yutan kişinin yutkunmasından daha değerli bir yutkunma yoktur; böyle bir kulun kalbini Allah imanla doldurur.[8019]

[8015] Râfiî, IV, 16.
[8016] Beğavî, I, 340; Müttekî, nr. 32345.
[8017] İbni Hibbân, V, 457; Hâkim, I, 374.
[8018] Bûsîrî, IV, 233.
[8019] Irâkî, III, 172; Müttekî, nr. 43469; Zebîdî, VIII, 25.

٨٠٢٠–مَا مِنْ حَافِظَيْنِ رَفَعَا إِلَى اللهِ مَا حَفِظَا فَيَرَى فِي أَوَّلِ الصَّحِيفَةِ خَيْراً وَفِي آخِرِهَا خَيْراً إِلاَّ قَالَ اللهُ تَعَالَى لِمَلاَئِكَتِهِ اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِي مَا بَيْنَ طَرَفَيِ الصَّحِيفَةِ. ح

8020. Koruyucu melekler kaydettikleri kulun amellerini Allah'a arz ederler; kulun amel defterinin başında ve sonunda hayır varsa Allah Teala meleklerine; *"Kulumun bütün günahlarını bağışladığıma şahid olun!"* buyurur.[8020]

٨٠٢١–مَا مِنْ حَافِظَيْنِ يَرْفَعَانِ إِلَى اللهِ بِصَلاَةِ رَجُلٍ مَعَ صَلاَةٍ إِلاَّ قَالَ اللهُ تَعَالَى أَشْهِدُكُمَا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِي مَا بَيْنَهُمَا. ح

8021. Koruyucu melekler kulun namazlarını semaya yükselttikleri zaman Allah Teala, *"Kulumun iki namazı arasındaki günahlarını bağışladığıma sizleri şahid tutuyorum"* buyurur.[8021]

٨٠٢٢–مَا مِنْ حَاكِمٍ يَحْكُمُ بَيْنَ النَّاسِ إِلاَّ يُحْشَرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَلَكٌ آخِذٌ بِقَفَاهُ حَتَّى يَقِفَهُ عَلَى جَهَنَّمَ ثُمَّ يَرْفَعُ رَأْسَهُ إِلَى اللهِ فَإِنْ قَالَ اللهُ تَعَالَى أَلْقِهِ أَلْقَاهُ فِي مَهْوَى أَرْبَعِينَ خَرِيفاً. ح

8022. İnsanlar arasında hüküm veren bir hakimi kıyamet günü dirildiğinde bir melek arkasından tutup onu cehennem kenarında durdurur; sonra başını kaldırır; kendisine onu cehenneme atması emrolunursa melek onu cehennemin öyle bir yerine atar ki o cehennemin dibine ancak kırık yılda varabilir.[8022]

٨٠٢٣–مَا مِنْ حَالَةٍ يَكُونُ عَلَيْهَا الْعَبْدُ أَحَبَّ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ أَنْ يَرَاهُ سَاجِداً يُعَفِّرُ وَجْهَهُ فِي التُّرَابِ. ض

[8020] Ebû Yalâ, V, 162.
[8021] Beyhakî, Şuab, V, 391.
[8022] Ahmed, I, 430; Beyhakî, X, 89; Bûsîrî, III, 43.

8023. Kulun Allah'a en sevimli zamanı, yüzünü yere koyarak secde ettiği zamandır.[8023]

٨٠٢٤–مَا مِنْ خَارِجٍ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ إِلاَّ وَضَعَتْ لَهُ الْمَلاَئِكَةُ أَجْنِحَتَهَا رِضاً بِمَا يَصْنَعُ حَتَّى يَرْجِعَ.صح

8024. İlim öğrenmek için evinden çıkan kişi, evine geri dönünceye kadar melekler ona olan hoşnutluklarını göstermek için kendisine kanat gererler.[8024]

٨٠٢٥–مَا مِنْ دَابَّةٍ طَائِرٍ وَلاَ غَيْرِهِ يُقْتَلُ بِغَيْرِ حَقَ إِلاَّ سَيُخَاصِمُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8025. Haksız yere öldürülen bir kuş veya hayvan kıyamet günü haklarının alınmasını mutlaka isterler.[8025]

٨٠٢٦–مَا مِنْ دُعَاءٍ أَحَبَّ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ أَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ اللَّهُمَّ ارْحَمْ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ رَحْمَةً عَامَّةً.ض

8026. Allah'a en sevimli dua kulun, *"Allahım ümmet-i Muhammed'in hepsine merhamet eyle!"* demesidir.[8026]

٨٠٢٧– مَا مِنْ دَعْوَةٍ يَدْعُو بِهَا الْعَبْدُ أَفْضَلَ مِنْ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْمُعَافَاةَ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ.

8027. Kulun yaptığı dualardan hiçbiri, *"Allahım senden dünyada ve ahirette afiyet isterim"* duasından daha faziletli değildir: [8027]

٨٠٢٨–مَا مِنْ ذَنْبٍ أَجْدَرَ أَنْ يُعَجِّلَ اللهُ تَعَالَى لِصَاحِبِهِ الْعُقُوبَةَ فِي الدُّنْيَا مَعَ مَا يَدَّخِرُهُ لَهُ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْبَغْيِ وَقَطِيعَةِ الرَّحِمِ.

[8023] Taberânî, Evsat, VI, 158; Heysemî, I, 301.
[8024] Ahmed, IV, 239; İbni Hibbân, I, 285; Hâkim, I, 180.
[8025] Suyûtî, Sağîr, nr. 8025.
[8026] Hatîb, VI, 157; Müttekî, nr. 3212.
[8027] Münzirî, IV, 272; Müttekî, nr. 3201.

8028. Ahirette verilecek ceza yanında dünyada peşin olarak cezası verilen günahlardan biri başkalarına zulmetmek, diğeri de akrabalarla ilişkileri kesmektir.[8028]

٨٠٢٩–مَا مِنْ ذَنْبٍ أَجْدَرَ أَنْ يُعَجِّلَ اللهُ تَعَالَى لِصَاحِبِهِ الْعُقُوبَةَ فِي الدُّنْيَا مَعْ مَا يَدَّخِرُهُ لَهُ فِي الآخِرَةِ مِنْ قَطِيعَةِ الرَّحِمِ وَالْخِيَانَةِ وَالْكَذِبِ وَإِنَّ أَعْجَلَ الطَّاعَةِ ثَوَاباً لَصِلَةُ الرَّحِمِ حَتَّى أَنَّ أَهْلَ الْبَيْتِ لَيَكُونُوا فَجَرَةً فَتَنْمُو أَمْوَالُهُمْ وَيَكْثُرُ عَدَدُهُمْ إِذَا تَوَاصَلُوا. ح

8029. Ahirette hazırlanan azabın yanında dünyada iken cezası çabucak verilen günahlar akrabalık bağlarını kesilmesi yalan ve hiyanettir; ona itaat olarak sevabı en çabuk verilen amel de akrabalık bağlarının güçlendirilmedir; bir aile fertleri günahkar olmalarına rağmen aralarındaki akraba bağlarını canlı tutuarlarsa malları da sayıları da artar.[8029]

٨٠٣٠–مَا مِنْ ذَنْبٍ بَعْدَ الشِّرْكِ أَعْظَمَ عِنْدَ اللهِ مِنْ نُطْفَةٍ وَضَعَهَا رَجُلٌ فِي رَحِمٍ لاَ يَحِلُّ لَهُ

8030. Şirkten sonra en büyük günah, kişinin suyunu kendisine helal olmayan birinin rahmine akıtmasıdır.[8030]

٨٠٣١–مَا مِنْ ذَنْبٍ إِلاَّ وَلَهُ عِنْدَ اللهِ تَوْبَةٌ إِلاَّ سُوءُ الْخُلُقِ فَإِنَّهُ لاَ يَتُوبُ مِنْ ذَنْبٍ إِلاَّ رَجَعَ إِلَى مَا هُوَ شَرٌّ مِنْهُ. ض

8031. Kötü ahlak dışında her günahın Allah katında tevbesi vardır; kötü ahlak sahibi ise bir günahtan tevbe etse, ardından ondan daha kötü bir günah işler.[8031]

٨٠٣٢–مَا مِنْ ذِي غِنًى إِلاَّ سَيَوَدُّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَوْ كَانَ إِنَّمَا أُوتِيَ مِنَ الدُّنْيَا قُوتاً

8032. Zenginler kıyamet günü dünyadayken kendilerine yetecek kadar mallarının olmasını temenni ederler.[8032]

[8028] Ahmed, V, 3; Buhârî, Müfred, I, 24; İbni Hibbân, II, 200; Hâkim, II, 388.
[8029] Heysemî, VIII, 151.
[8030] İbni Kesir, V, 70, VI, 135.
[8031] Beyhakî, X, 155; Heysemî, X, 200.
[8032] Hennâd, , I, 327.

٨٠٣٣–مَا مِنْ رَاكِبٍ يَخْلُو فِي مَسِيرِهِ بِاللهِ وَذِكْرِهِ إِلاَّ كَانَ رِدْفَهُ مَلَكٌ وَلاَ يَخْلُو بِشِعْرٍ وَنَحْوِهِ إِلاَّ كَانَ رِدْفَهُ شَيْطَانٌ. ح

8033. Yolculukta Allah'ı zikreden binitli kişinin yanında bir melek, şiir okuyan veya başka bir işle meşgul olanın ise yanında bir şeytan bulunur.[8033]

٨٠٣٤–مَا مِنْ رَجُلٍ مُسْلِمٍ يَمُوتُ فَيَقُومُ عَلَى جَنَازَتِهِ أَرْبَعُونَ رَجُلاً لاَ يُشْرِكُونَ بِاللهِ شَيْئاً إِلاَّ شَفَّعَهُمُ اللهُ فِيهِ. صح

8034. Kırk kişi Allah'a şirk koşmadan ölen bir müslümanın cenaze namazını kıldıkları zaman Allah Teala onların ölü hakkındaki dualarını kabul eder.[8034]

٨٠٣٥– مَا مِنْ رَجُلٍ يَغْرِسُ غَرْساً إِلاَّ كَتَبَ اللهُ لَهُ مِنَ الأَجْرِ قَدْرَمَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذٰلِكَ الْغَرْسِ. صح

8035. Kişi bir ağaç dikerse diktiği o ağacın meyveleri kadar Allah Teala ona sevap yazar. [8035]

٨٠٣٦–مَا مِنْ رَجُلٍ مُسْلِمٍ يُصَابُ بِشَيْءٍ فِي جَسَدِهِ فَيَتَصَدَّقَ بِهِ إِلاَّ رَفَعَهُ اللهُ بِهِ دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهِ خَطِيئَةً. صح

8036. Bir müslümanın vücuduna bir zarar gelir de o zararı veren kişiyi bağışlarsa, Allah onun derecesini yükseltir, günahlarını da siler.[8036]

٨٠٣٧–مَا مِنْ رَجُلٍ يُجْرَحُ فِي جَسَدِهِ جَرَاحَةً فَيَتَصَدَّقُ بِهَا إِلاَّ كَفَّرَ اللهُ عَنْهُ مِثْلَ مَا تَصَدَّقَ. صح

8037. Bir kişi vücudundan yaralanır da yaralayanı bağışlarsa, Allah da bağışladığı kadar onun günahlarını bağışlar. [8037]

[8033] Taberânî, XII, 293.
[8034] Ahmed, I, 277.
[8035] Ahmed, V, 415.
[8036] Ahmed, VI, 448.
[8037] Ahmed, V, 316; Ziyâ, VIII, 299.

٨٠٣٨–مَا مِنْ رَجُلٍ يَعُودُ مَرِيضاً مُمْسِياً إِلاَّ خَرَجَ مَعَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يُصْبِحَ وَمَنْ أَتَاهُ مُصْبِحاً خَرَجَ مَعَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يُمْسِيَ.صح

8038. Bir kimse akşamleyin bir hastayı ziyarete giderse onunla birlikte yetmiş bin melek de kendisiyle birlikte ziyarete giderek sabaha kadar onun için Allah'tan bağışlanma dilerler; sabahleyin bir hastayı ziyaret ederse onunla birlikte yetmiş bin melek de o ziyarete giderek onun için akşama kadar Allah'dan bağışlanma dilerler.[8038]

٨٠٣٩–مَا مِنْ رَجُلٍ يَلِي أَمْرَ عَشَرَةٍ فَمَا فَوْقَ ذٰلِكَ إِلاَّ أَتَى اللهَ مَغْلُولاً يَدُهُ إِلَى عُنُقِهِ فَكَّهُ بِرُّهُ أَوْ أَوْثَقَهُ إِثْمُهُ أَوَّلُهَا مَلاَمَةٌ وَأَوْسَطُهَا نَدَامَةٌ وَآخِرُهَا خِزْيٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8039. On veya daha fazla kişinin başına amir olan kişi kıyamet günü elleri boynuna bağlanmış olarak gelir; iyiliği onun bağını ya çözer ya da günahı bağlı tutar; idareciliği başlangıcı kınanmak, ortası pişmanlık, sonu da kıyamet günü zillettir.[8039]

٨٠٤٠–مَا مِنْ رَجُلٍ يَأْتِي قَوْماً وَيُوَسِّعُونَ لَهُ حَتَّى يَرْضَى إِلاَّ كَانَ حَقّاً عَلَى اللهِ رِضَاهُمْ.ض

8040. Bir topluluk yanlarına gelen kişiye yer açarak onu razı ederlerse, Allah da onları razı eder.[8040]

٨٠٤١–مَا مِنْ رَجُلٍ يَتَعَاظَمُ فِي نَفْسِهِ وَيَخْتَالُ فِي مِشْيَتِهِ إِلاَّ لَقِيَ اللهَ تَعَالَى وَهُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانُ.ض

8041. Kişi kendini büyük görür, kibirle yürürse kıyamet günü Allah'ın huzuruna onun gazabına uğramış olarak çıkar.[8041]

٨٠٤٢–مَا مِنْ رَجُلٍ يَنْعَسُ بِلِسَانِهِ حَقّاً فَعَمِلَ بِهِ مَنْ بَعْدَهُ إِلاَّ أَجْرَى عَلَيْهِ أَجْرَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ وَفَّاهُ اللهُ تَعَالَى ثَوَابَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

[8038] Hâkim, I, 492.
[8039] Ahmed, V, 267; Taberânî, VIII, 204; Münzirî, III, 157; Heysemî, V, 204.
[8040] Heysemî, VIII, 59.
[8041] Ahmed, II, 118; Buhârî, Müfred, I, 193; Hâkim, I, 128.

8042. Kişi hak bir söz söyleyip de kendisinden sonra o sözün gereğiyle amel edilirse kıyamete kadar kendisine sevap yazılır; kıyamet günü ise Allah onun sevabını tam olarak verir.[8042]

٨٠٤٣–مَا مِنْ رَجُلٍ يَنْظُرُ إِلَى وَجْهِ وَالِدَيْهِ نَظَرَ رَحْمَةٍ إِلاَّ كَتَبَ اللهُ لَهُ بِهَا حَجَّةً مَقْبُولَةً مَبْرُورَةً.

8043. Ana babasının yüzüne rahmet nazarıyla bakan kişiye Allah Teala kabul olunmuş bir hac sevabı yazar.[8043]

٨٠٤٤–مَا مِنْ رَجُلٍ يُصَلِّي عَلَيْهِ مِائَةٌ إِلاَّ غُفِرَ لَهُ

8044. Yüz kişinin cenaze namazını kıldığı bir kişinin günahları affolunur.[8044]

٨٠٤٥–مَا مِنْ سَاعَةٍ تَمُرُّ بِابْنِ آدَمَ لَمْ يَذْكُرِ اللهَ فِيهَا إِلاَّ حَسِرَ عَلَيْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8045. İnsanoğlu kıyamet günü Allah'ı zikretmeden geçirdiği her saat için pişmanlık duyar.[8045]

٨٠٤٦–مَا مِنْ شَيْءٍ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلُ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ.صح

8046. Mizanda güzel ahlaktan daha ağır gelen birşey yoktur. [8046]

٨٠٤٧–مَا مِنْ شَيْءٍ يُوضَعُ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلَ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ وَإِنَّ صَاحِبَ حُسْنِ الْخُلُقِ لَيَبْلُغَ بِهِ دَرَجَةَ صَاحِبِ الصَّوْمِ وَالصَّلاَةِ.ح

8047. Mizanda güzel ahlaktan daha ağır gelen birşey yoktur; güzel ahlak sahibi olan kişi gündüzleri oruçla, geceleri namazla geçiren kişinin derecesine ulaşır.[8047]

[8042] Ahmed, III, 266; Heysemî, I, 167.
[8043] Müttekî, nr. 45496.
[8044] Taberânî, I, 190; Ebû Nuaym, VIII, 391.
[8045] Ebû Nuaym, V, 361; Beyhakî, Şuab, I, 392.
[8046] Müttekî, nr. 5192; Zebîdî, VII, 320; Aclûnî, II, 278.
[8047] Irâkî, III, 49; Müttekî, nr. 5150; Zebîdî, VII, 320.

٨٠٤٨–مَا مِنْ شَيْءٍ يُصِيبُ الْمُؤْمِنَ مِنْ نَصَبٍ وَلاَ حَزَنٍ وَلاَ وَصَبٍ حَتَّى الْهَمَّ يَهُمُّهُ إِلاَّ يُكَفِّرُ اللهُ بِهِ عَنْهُ مِنْ سَيِّئَاتِهِ.صح

8048. Müminin başına gelen her türlü üzüntü, sıkıntı ve musibet sebebiyle Allah onun günahlarını bağışlar.[8048]

٨٠٤٩–مَا مِنْ شَيْءٍ إِلاَّ يَعْلَمُ أَنِّي رَسُولُ اللهِ إِلاَّ كَفَرَةُ الْجِنِّ وَالإِنْسِ.صح

8049. Kafir olan cin ve insanlar dışında herşey benim Allah'ın resulü olduğumu bilir.[8049]

٨٠٥٠–مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبُّ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ شَابٍ تَائِبٍ وَمَا مِنْ شَيْءٍ أَبْغَضُ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ شَيْخٍ مُقِيمٍ عَلَى مَعَاصِيهِ وَمَا فِي الْحَسَنَاتِ حَسَنَةٌ أَحَبُّ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ حَسَنَةٍ تُعْمَلُ فِي لَيْلَةِ جُمُعَةٍ أَوْ يَوْمِ جُمُعَةٍ وَمَا مِنَ الذُّنُوبِ ذَنْبٌ أَبْغَضُ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ ذَنْبٍ يُعْمَلُ فِي لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ أَوْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ.ض

8050. Allah'a tevbe eden gençten daha sevimli kimse olmadığı gibi, günahlara devam eden ihtiyardan daha sevimsiz kimse de yoktur; yine ona cuma gecesi veya cuma günü yapılan iyilikten daha sevimli gelen bir iyilik olmadığı gibi, cuma gecesi veya cuma günü işlenen kötülükten daha sevimsiz bir kötülük de yoktur.[8050]

٨٠٥١–مَا مِنْ صَبَاحٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ إِلاَّ مُنَادٍ يُنَادِي سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ.ح

8051. Her gün görevli bir melek, *"Her şeyin sahibi ve noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ı tesbih ederim!"* diye seslenir.[8051]

٨٠٥٢–مَا مِنْ صَبَاحٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ إِلاَّ وَصَارِخٌ يَصْرُخُ أَيُّهَا الْخَلاَئِقُ سَبِّحُوا الْمَلِكَ الْقُدُّوسَ.ح

[8048] Ahmed, IV, 98; Hâkim, I, 498; Heysemî, II, 301.
[8049] Taberânî, XXII, 261.
[8050] Müttekî, nr. 43108.
[8051] İbni Hacer, Metâlib, nr. 884.

8052. Her sabah görevli bir melek, *"Ey insanlar her şeyin sahibi ve noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ı tesbih edin!"* diye nida eder.[8052]

٨٠٥٣–مَا مِنْ صَبَاحٍ يُصْبِحُهُ الْعِبَادُ إِلاَّ صَارِخٌ يَصْرُخُ يَاأَيُّهَا النَّاسُ لِدُوا لِلتُّرَابِ وَاجْمَعُوا لِلْفَنَاءِ وَابْنُوا لِلْخَرَابِ.ض

8053. Her sabah bir münadi, *"Ey insanlar toprağa gömeceğinizi bilerek çocuk yapın, yok olacağını bilerek mal toplayın, harap olacağını bilerek de ev yapın!"* diye seslenir.[8053]

٨٠٥٤–مَا مِنْ صَبَاحٍ وَلاَ رَوَاحٍ إِلاَّ وَبِقَاعُ الأَرْضِ يُنَادِي بَعْضُهَا بَعْضاً يَاجَارَةُ هَلْ مَرَّ بِكِ الْيَوْمَ عَبْدٌ صَالِحٌ صَلَّى عَلَيْكِ أَوْ ذَكَرَ اللهَ فَإِنْ قَالَتْ نَعَمْ رَأَتْ أَنَّ لَهَا بِذَلِكَ فَضْلاً.ض

8054. Sabah akşam her gün yerdeki topraklar birbirlerine; *"Komşum, bugün üzerinde namaz kılan veya Allah'ı zikreden salih bir kul oldu mu?"* diye sorarlar; eğer biri evet derse o yer kendini diğer yerlere göre daha üstün hisseder.[8054]

٨٠٥٥–مَا مِنْ صَدَقَةٍ أَفْضَلَ مِنْ قَوْلٍ.ح

8055. Güzel sözden daha faziletli bir sadaka yoktur.[8055]

٨٠٥٦–مَا مِنْ صَدَقَةٍ أَحَبَّ إِلَى اللهِ مِنْ قَوْلِ الحَقِّ.ح

8056. Hak sözden daha sevimli olan bir sadaka yoktur.[8056]

٨٠٥٧–مَا مِنْ صَلاَةٍ مَفْرُوضَةٍ إِلاَّ وَبَيْنَ يَدَيْهَا رَكْعَتَانِ.صح

8057. Farz namazlardan önce iki rekat namaz vardır.[8057]

٨٠٥٨–مَا مِنْ عامٍ إِلاَّ وَالَّذِي بَعْدَهُ شَرٌّ مِنْهُ حَتَّى تَلْقَوْا رَبَّكُمْ.صح

[8052] Ebû Yalâ, II, 45; Heysemî, X, 94.
[8053] Ahmed, II, 37; Beyhakî, Şuab, VII, 396.
[8054] Taberânî, Evsat, I, 177; Heysemî, II, 6.
[8055] Beyhakî, Şuab, VI, 125.
[8056] Beyhakî, Şuab, XVI, 171.
[8057] İbni Hibbân, VI, 208; Dârekutnî, I, 267; Heysemî, II, 231.

8058. Rabbinize kavuşuncaya kadar her gelen yıl, bir önceki yıldan daha kötü olur.[8058]

٨٠٥٩–مَا مِنْ عامٍ إلاَّ يَنْقُصُ الْخَيْرُ فِيهِ وَيَزِيدُ الشَّرُّ.ح

8059. Gelen her bir yılla birlikte hayırlar azalır, şerler çoğalır.[8059]

٨٠٦٠–مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْجُدُ لله سَجْدَةً إلاَّ رَفَعَهُ الله بِهَا دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةً.صح

8060. Allah Teala secde eden her kulun derecesini bir derece yükseltir, bir günahını da siler.[8060]

٨٠٦١–مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَدْعُو لأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ إلاَّ قالَ المَلَكُ وَلَكَ بِمِثْلٍ.صح

8061. Din kardeşinin gıyabında dua eden bir müslümana melek, *"Sana da aynısı verilsin!"* der.[8061]

٨٠٦٢–مَا مِنْ عَبْدٍ يَمُرُّ بِقَبْرِ رَجُلٍ كانَ يَعْرِفُهُ في الدُّنْيَا فَيُسَلِّمُ عَلَيْهِ إلاَّ عَرَفَهُ وَرَدَّ عَلَيْهِ السَّلاَمَ.

8062. Dünyada tanıdığı birinin kabrine uğrayıp da ona selam veren bir kulu kabirdeki ölü tanıyıp onun selamına karşılık verir.[8062]

٨٠٦٣–مَا مِنْ عَبْدٍ يُصْرَعُ صَرْعَةً مِنْ مَرَضٍ إلاَّ بَعَثَهُ الله مِنْهَا طَاهِراً.

8063. Hastalanıp yatağa düşen bir kul, o hastalığından dolayı günahlarından temizlenmiş olarak ayağa kalkar.[8063]

٨٠٦٤–مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْتَرْعِيهِ الله رَعِيَّةً يَمُوتُ يَوْمَ يَمُوتُ وَهُوَ غَاشٌّ لِرَعِيَّتِهِ إلاَّ حَرَّمَ الله عَلَيْهِ الجَنَّةَ.صح

[8058] Müttekî, nr. 38662; Aclûnî, II, 79.
[8059] Aclûnî, II, 249.
[8060] Tayâlisî, s. 132; Ahmed, V, 280; İbni Hibbân, V, 27.
[8061] Müslim, Zikir 86.
[8062] Hatîb, VI, 137; İbni Asâkir, X, 380; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 911.
[8063] Ahmed, VIII, 97; Münzirî, IV, 152.

8064. Allah bir kulun emrine bir topluluk verir de o kişi başında bulunduğu topluluğun hakkını üzerine geçirmiş olarak ölürse, Allah ona cenneti haram kılar. [8064]

٨٠٦٥–مَا مِنْ عَبْدٍ يَخْطُبُ خُطْبَةً إِلاَّ اللهُ سَائِلُهُ عَنْهَا مَا أَرَادَ بِهَا. ح

8065. Konuşma yapan her hatibe Allah Teala o konuşmadan ne kastettiğini mutlaka sorar.[8065]

٨٠٦٦–مَا مِنْ عَبْدٍ يَخْطُو خَطْوَةً إِلاَّ سُئِلَ عَنْهَا ما أَرَادَ بِهَا. ض

8066. Bir kul bir adım dahi atsa, Allah o adımı hangi gaye ile attığını mutlaka sorar. [8066]

٨٠٦٧–مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ إِلاَّ لَهُ بَابَانِ فِي السَّمَاءِ بَابٌ يَنْزِلُ مِنْهُ رِزْقُهُ وَبَابٌ يَدْخُلُ فِيهِ عَمَلُهُ وَكَلاَمُهُ فَإِذَا فَقَدَاهُ بَكَيَا عَلَيْهِ. ض

8067. Müminin iki kapısı vardır; birinden rızkı iner, diğerinden ameli ve sözleri çıkar; ölümünde onun için ağlarlar.[8067]

٨٠٦٨–مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ أُمَّتِي يُصَلِّي عَلَيَّ صَلاَةً صَادِقاً بِهَا مِنْ قِبَلِ نَفْسِهِ إِلاَّ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ بِهَا عَشْرَ صَلَوَاتٍ وَكَتَبَ لَهُ بِهَا عَشْرَ حَسَنَاتٍ وَمَحَا بِهَا عَنْهُ عَشْرَ سَيِّئَاتٍ. ض

8068. Ümmetimden bir kişi bana samimiyetle bir defa salat ederse Allah ona on defa salat eder; on sevap yazar, on günahını da siler.[8068]

٨٠٦٩–مَا مِنْ عَبْدٍ يَبِيعُ تَالِداً إِلاَّ سَلَّطَ اللهُ عَلَيْهِ تَالِفاً.

8069. Kendisine miras kalan malını satan birinin malını da satacak başka biri gelir.[8069]

[8064] Müslim, İmâre 21; Beyhakî, IX, 41; Münzirî, III, 136; Irâkî, III, 315.
[8065] Beyhakî, Şuab, II, 287.
[8066] Beyhakî, Şuab, II, 287.
[8067] Ebû Nuaym, VIII, 327.
[8068] Ebû Nuaym, VIII, 373.
[8069] Taberânî, XVIII, 222; Heysemî, IV, 110.

٨٠٧٠–مَا مِنْ عَبْدٍ كَانَتْ لَهُ نِيَّةٌ فِي أَدَاءِ دَيْنِهِ إِلاَّ كَانَ لَهُ مِنَ اللهِ عَوْنٌ.صح

8070. Bir kul borcunu ödeme niyeti taşırsa, Allah Teala mutlaka ona yardım eder.[8070]

٨٠٧١–مَا مِنْ عَبْدٍ يُرِيدُ أَنْ يَرْتَفِعَ فِي الدُّنْيَا دَرَجَةً فَارْتَفَعَ إِلاَّ وَضَعَهُ اللهُ فِي الآخِرَةِ دَرَجَةً أَكْبَرَ مِنْهَا وَأَطْوَلَ.ض

8071. Kul dünyada makamını yükseltmek istediği ve yükselttiği zaman Allah Teala onu derecesini ahirette yükseldiği dereceden daha çok ve daha uzun süreli olacak şekilde düşürür.[8071]

٨٠٧٢–مَا مِنْ عَبْدٍ وَلاَ أَمَةٍ اسْتَغْفَرَ اللهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً إِلاَّ غَفَرَ اللهُ تَعَالَى لَهُ سَبْعَمِائَةِ ذَنْبٍ وَقَدْ خَابَ عَبْدٌ أَوْ أَمَةٌ عَمِلَ فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِمِائَةِ ذَنْبٍ.ض

8072. Günde yetmiş defa istiğfar eden erkek veya kadının yediyüz günahı bağışlanır. Bir gün ve gecede yediyüz günahtan fazlasını işleyen erkek veya kadın da ziyana uğramıştır.[8072]

٨٠٧٣–مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْجُدُ فَيَقُولُ رَبِّ اغْفِرْ لِي ثَلاَثَ مَرَّاتٍ إِلاَّ غَفَرَ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَرْفَعَ رَأْسَهُ.ض

8073. Secdede üç defa, *"Rabbim beni bağışla!"* diyen bir kulun başı secdeden kalkmadan günahları bağışlanır.[8073]

٨٠٧٤–مَا مِنْ عَبْدٍ يُصَلِّي عَلَيَّ إِلاَّ صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلاَئِكَةُ مَادَامَ يُصَلِّي عَلَيَّ فَلْيُقِلَّ الْعَبْدُ مِنْ ذَلِكَ أَوْ لِيُكْثِرْ.صح

8074. Bir kul bana salavat getirdiği sürece melekler onun için istiğfar ederler; artık kul onu ister az, ister çok yapsın.[8074]

[8070] Ahmed, VI, 99; Hâkim, II, 26.
[8071] Taberânî, VI, 239; Ebû Nuaym, IV, 204; Heysemî, VII, 49.
[8072] Beyhakî, Şuab, I, 442.
[8073] Taberânî, VIII, 383; Heysemî, II, 129; Müttekî, nr. 2091, 19815.
[8074] Ahmed, III, 445; Ziyâ, VIII, 189.

٨٠٧٥–مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ يَخْرُجُ مِنْ عَيْنَيْهِ مِنَ الدُّمُوعِ مِثْلُ رَأْسِ الذُّبَابِ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ تَعَالَى فَتُصِيبُ حَرَّ وَجْهِهِ فَتَمَسُّهُ النَّارُ أَبَداً.ح

8075. Allah korkusundan dolayı gözlerinden sinek başı kadar yaş akan mümin kula asla cehennem ateşi dokunmaz.[8075]

٨٠٧٦–مَا مِنْ عَبْدٍ ابْتُلِيَ بِبَلِيَّةٍ فِي الدُّنْيَا إِلاَّ بِذَنْبٍ وَاللهِ أَكْرَمُ وَأَعْظَمُ عَفْواً مِنْ أَنْ يَسْأَلَهُ عَنْ ذلِكَ الذَّنْبِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8076. Kulun dünyada musibetlere maruz kalması işlediği günahlar yüzündendir; Allah Teala kıyamet günü günahları ifşa etmekten daha cömert ve çok bağışlayıcıdır.[8076]

٨٠٧٧–مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إِلاَّ وَلَهُ ذَنْبٌ يَعْتَادُهُ الْفَيْنَةَ بَعْدَ الْفَيْنَةِ أَوْ ذَنْبٌ هُوَ مُقِيمٌ عَلَيْهِ لاَ يُفَارِقُهُ حَتَّى يُفَارِقَ الدُّنْيَا إِنَّ الْمُؤْمِنَ خُلِقَ مُفَتَّناً تَوَّاباً نَسِيّاً إِذَا ذُكِّرَ ذَكَرَ.ح

8077. Her mümin kulun arasıra işlediği veya gelenek haline getirdiği bazı günahları vardır ki ölene kadar da adeti olan o günahları bırakmaz; mümin imtihan görmeye, unutmaya ve hatırlatılınca kendisine gelmeye uygun şekilde yaratılmıştır[8077]

٨٠٧٨–مَا مِنْ عَبْدٍ يَظْلِمُ رَجُلاً مَظْلَمَةً فِي الدُّنْيَا لاَ يُقِصُّهُ مِنْ نَفْسِهِ إِلاَّ أَقَصَّهُ اللهُ تَعَالَى مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8078. Dünyada başkasına zulmedip de cezası verilmeyen kişiye kıyamet günü cezası mutlaka verilir.[8078]

٨٠٧٩–مَا مِنْ عَبْدٍ إِلاَّ وَلَهُ صِيتٌ فِي السَّمَاءِ فَإِنْ كَانَ صِيتُهُ فِي السَّمَاءِ حَسَناً وُضِعَ فِي الأَرْضِ وَإِنْ كَانَ صِيتُهُ فِي السَّمَاءِ سَيِّئاً وُضِعَ فِي الأَرْضِ.ض

[8075] Taberânî, XI, 304; Heysemî, IV, 271.
[8076] İbni Asâkir, X, 380; Müttekî, nr. 6806.
[8077] Taberânî, XI, 304; Heysemî, X, 201; Müttekî, nr. 10234; Zebîdî, VIII, 595.
[8078] Beyhakî, Şuab,

8079. Her kulun semada bir namı vardır; orada namı iyiyse yeryüzünde iyi, kötü ise yeryüzünde kötü bir şekilde anılır.[8079]

٨٠٨٠–مَا مِنْ عَبْدٍ اسْتَحْيَا مِنَ الحَلاَلِ إِلاَّ ابْتَلاَهُ اللهُ بِالحَرَامِ.ض

8080. Helal bir işi yapmaya utanan kişiyi Allah haram bir işe müptela kılar.[8080]

٨٠٨١–ما مِنْ عَثْرَةٍ وَلاَ اخْتِلاَجِ عِرْقٍ وَلاَ خَدْشِ عُودٍ إِلاَّ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَمَا يَغْفِرُ اللهُ أَكْثَرُ.ض

8081. Zorluklar, damar hastalıkları veya çöp sıyrıkları işlediğiniz günahlar sebebiyle başınıza gelir; Allah'ın bağışladıkları ise daha çoktur.[8081]

٨٠٨٢–مَا مِنْ غَازِيَةٍ تَغْزُو فِي سَبِيلِ اللهِ فَيُصِيبُونَ الْغَنِيمَةَ إِلاَّ تَعَجَّلُوا ثُلُثَيْ أَجْرِهِمْ مِنَ الأُجْرَةِ وَيَبْقَىلَهُمُ الثُّلُثُ فَإِنْ لَمْ يُصِيبُوا غَنِيمَة تَمَّ لَهُمْ أَجْرُهُمُ.ض

8082. Allah yolunda savaşıp da ganimet alan mücahidlerin sevaplarının üçte ikisi peşin olarak verilir, üçte biri de ahirete kalır; ganimet almadan geri dönerlerse ahirette sevapları tam olarak verilir.[8082]

٨٠٨٣–مَا مِنْ قَاضٍ مِنْ قُضَاةِ الْمُسْلِمِينَ إِلاَّ وَمَعَهُ مَلَكَانِ يُسَدِّدَانِهِ إِلَى الحَقِّ مَا لَمْ يُرِدْ غَيْرَهُ فَإِذَا أَرَادَ غَيْرَهُ وَجَارَ مُتَعَمِّداً تَبَرَّأَ مِنْهُ المَلَكَانِ وَوَكَلاَهُ إِلَى نَفْسِهِ.ح

8083. Müslüman bir hakimin yanında haktan başkasını istemediği sürece kendisini hakka yönlendiren iki melek bulunur; tersini isteyip bilerek zulmettiğinde ise melekler kendisinden uzaklaşır ve onu kendi nefsiyle başbaşa bırakırlar.[8083]

٨٠٨٤–مَا مِنْ قَلْبٍ إِلاَّ وَهُوَ مُعَلَّقٌ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمنِ إِنْ شَاءَ أَقَامَهُ وَإِنْ شَاءَ أَزَاغَهُ وَالمِيزَانُ بِيَدِ الرَّحْمنِ يَرْفَعُ أَقْوَاماً وَيَخْفِضُ آخَرِينَ إِلى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.ح

[8079] Heysemî, XI, 174.
[8080] Müttekî, nr. 9912.
[8081] İbni Asâkir, XXIV, 190.
[8082] Ahmed, II, 169.
[8083] Taberânî, XVIII, 24; Heysemî, IV, 194.

8084. Bütün kalpler Allah'ın kudret parmaklarından iki parmağı arasındadır; onlardan dilediğini hidayette sabit tutar, dilediğini batıla kaydırır; terazi de onun kudret elindedir; kıyamete kadar bazı toplulukları yükseltir, bazılarını da alçaltır.[8084]

٨٠٨٥–مَا مِنْ قَوْمٍ يُعْمَلُ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي هُمْ أَعَزُّ وَأَكْثَرُ مِمَّنْ يَعْمَلُهُ ثُمَّ لَمْ يُغَيِّرُوهُ إِلاَّ عَمَّهُمُ اللهُ تَعَالَى مِنْهُ بِعِقَابٍ.ح

8085. Bir toplulukta bir takım günahlar işlenir, işlemeyenler o günahları işleyenlerden daha güçlü ve daha çok oldukları halde ona engel olmazlarsa Allah Teala hepsine birden ceza verir.[8085]

٨٠٨٦–مَا مِنْ قَوْمٍ يَقُومُونَ مِنْ مَجْلِسٍ لاَ يَذْكُرُونَ اللهَ تَعَالَى فِيهِ إِلاَّ قَامُوا عَنْ مِثْلِ جِيفَةِ حِمَارٍ وَكَانَ ذلِكَ الْمَجْلِسُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8086. Bir topluluk Allah'ı zikretmedip peygambere salat etmeden bir meclisten kalkarlarsa merkeb ölüsünün yanından kalkmış gibi olurlar ve o meclisten dolayı kıyamet günü bir pişmanlık duyarlar.[8086]

٨٠٨٧–ما مِنْ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللهَ إِلاَّ حَفَّتْ بِهِمُ الْمَلاَئِكَةُ وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ.ح

8087. Bir topluluk Allah'ı zikrederse melekler onların etrafını sarar; onları rahmet kaplayıp üzerlerine huzur iner ve Allah onları huzurunda bulunanların yanında anar.[8087]

٨٠٨٨–ما مِنْ قَوْمٍ يَظْهَرُ فِيهِمُ الرِّبَا إِلاَّ أُخِذُوا بِالرُّعْبِ.ح

8088. Bir toplulukta faiz yaygınlaşırsa o topluluk kıtlıkla rüşvet yaygınlaşırsa o topluluk da korkuyla cezalandırılır.[8088]

8084 Hâkim, IV, 172; Müttekî, nr. 1168; Zebîdî, VII, 302.
8085 Ahmed, IV, 364; İbni Hibbân, I, 536.
8086 Hâkim, I, 668.
8087 Müttekî, nr. 1822, 1891.
8088 Ahmed, IV, 205; Heysemî, IV, 118.

٨٠٨٩–مَا مِنْ قَوْمٍ يَكُونُ فِيهِمْ رَجُلٌ صَالِحٌ فَيَمُوتُ فَيَخْلُفُ فِيهِمْ مَوْلُودٌ فَيُسَمُّونَهُ بِاسْمِهِ إِلاَّ خَلَفَهُمُ اللهُ تَعَالَى بِالْحُسْنَى.ض

8089. İçlerinde salih kişilerin bulunduğu bir toplulukta onlardan birinin adının konulması halinde Allah Teala o topluluğa hayırlar ihsan eder.[8089]

٨٠٩٠–مَا مِنْ لَيْلٍ وَلاَ نَهَارٍ إِلاَّ وَالسَّمَاءُ تُمْطِرُ فِيهَا يَصْرِفُهُ اللهُ حَيْثُ شَاءَ.ض

8090. Gece gündüz her vakit Allah Teala yağmurunu indirir, onu dilediği yerlere gönderir.[8090]

٨٠٩١–مَا مِنْ مُؤْمِنٍ إِلاَّ وَلَهُ بَابَانِ بَابٌ يَصْعَدُ مِنْهُ عَمَلُهُ وَبَابٌ يَنْزِلُ مِنْهُ رِزْقُهُ فَإِذَا مَاتَ بَكَيَا عَلَيْهِ.ح

8091. Müminin iki kapısı vardır; birinden ameli çıkar, diğerinde rızkı iner; öldüğü zaman o kapılar kendisine ağlar.[8091]

٨٠٩٢–مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُعَزِّي أَخَاهُ بِمُصِيبَةٍ إِلاَّ كَسَاهُ اللهُ مِنْ حُلَلِ الْكَرَامَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8092. Mümin uğradığı bir musibetten dolayı din kardeşini teselli ederse, Allah kıyamet günü ona şeref elbisesi giydirir. [8092]

٨٠٩٣– مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ يَقْرَأُ سُورَةً مِنْ كِتَابِ اللهِ إِلاَّ وَكَّلَ اللهُ بِهِ مَلَكاً يَحْفَظُهُ فَلاَ يَقْرَبُهُ شَيْءٌ يُؤْذِيهِ حَتَّى يَهِبَّ مَتَى هَبَّ.ح

8093. Bir müslüman yatağına girdiğinde Allah'ın kitabından bir sure okursa, Allah Teala onu koruyacak bir melek görevlendirir de uyanıncaya kadar ona sıkıntı verecek bir şeyi yaklaştırmaz.[8093]

٨٠٩٤–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَمُوتُ لَهُ ثَلاَثَةٌ مِنَ الْوَلَدِ مَا لَمْ يَبْلُغُوا الْحِنْثَ إِلاَّ تَلَقَّوْهُ مِنْ أَبْوَابِ الجَنَّةِ الثَّمَانِيَةِ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ دَخَلَ.ح

[8089] İbni Asâkir, VIII, 44.
[8090] Şâfiî, I, 82.
[8091] Müttekî, nr. 3041, 42718.
[8092] Bûsîrî, II, 50.
[8093] Müttekî, nr. 41288.

8094. Ergenlik çağına ulaşmamış üç çocuğu ölen müslümanlar, cennetin sekiz kapısında o çocuklar tarafından karşılanarak istedikleri kapıdan cennete girerler.[8094]

٨٠٩٥–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَنْظُرُ إِلَى امْرَأَةٍ أَوَّلَ رَمْقَةٍ ثُمَّ يَغُضَّ بَصَرَهُ إِلاَّ أَحْدَثَ اللهُ تَعَالَى لَهُ عِبَادَةً يَجِدُ حَلاَوَتَهَا فِي قَلْبِهِ.ض

8095. Bir müslüman kasdı olmaksızın bir kadına bakar da sonra gözünü çevirirse, Allah ona hazzını kalbinde duyacağı bir ibadet sevabı yazar.[8095]

٨٠٩٦–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَزْرَعُ زَرْعاً أَوْ يَغْرِسُ غَرْساً فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلاَّ كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ.صح

8096. Bir müslüman ekin eker veya bir ağaç diker de ondan kurt kuş, insan hayvan kim yerse onlar, kendisi için bir sadaka olur.[8096]

٨٠٩٧–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذَى شَوْكَةٍ فَمَا فَوْقَهَا إِلاَّ حَطَّ اللهُ لَهُ بِهِ سَيِّئَاتِهِ كما تَحُطُّ الشَّجَرَةُ وَرَقَهَا.ح

8097. Müslümanın ayağına batan diken veya kendisini rahatsız eden birşey dokunursa ağacın yapraklarının döküldüğü gibi onun da günahlarını dökülür.[8097]

٨٠٩٨–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُشَاكُ شَوْكَةً فَمَا فَوْقَهَا إِلاَّ كُتِبَتْ لَهُ بِهَا دَرَجَةٌ وَمُحِيَتْ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةٌ.صح

8098. Bir diken veya daha büyük bir şey sebebiyle acı çeken bir müminin günahları, ağaç yapraklarının döküldüğü gibi dökülür.[8098]

٨٠٩٩–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَشِيبُ شَيْبَةً فِي الإِسْلاَمِ إِلاَّ كَتَبَ اللهُ لَهُ بِهَا حَسَنَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةً.

[8094] Ahmed, IV, 183; Bûsîrî, II, 51.
[8095] Ahmed, V, 264; Taberânî, VIII, 208; Heysemî, VIII, 63.
[8096] Ahmed, III, 147.
[8097] Taberânî, XIX, 359; İbni Asâkir, VII, 177; Müttekî, nr. 6839.
[8098] İbni Ebî Şeybe, III, 233; Ebû Nuaym, Isfahân, I, 238; Heysemî, II, 304.

8099. İslam yolunda saçı ağaran bir müslümanın her bir saç teline bir sevap yazılır, bir günahı da bağışlanır.[8099]

٨١٠٠–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَبِيتُ عَلَى ذِكْرٍ طَاهِراً فَيَتَعَارُّ مِنَ اللَّيْلِ فَيَسْأَلُ اللهَ تَعَالَى خَيْراً مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ إِلاَّ أَعْطَاهُ إِيَّاهُ.ح

8100. Abdest alıp Allah'ı zikrederek yatan bir müslüman gece uyandığı zaman Allah'dan dünya ve ahiret işlerinden hayırlı bir şey istediğinde Allah onun duasını kabul eder.[8100]

٨١٠١–مَا مِنْ مُسْلِمٍ كَسَا مُسْلِماً ثَوْباً إِلاَّ كَانَ فِي حِفْظِ اللهِ تَعَالَى مَادَامَ عَلَيْهِ مِنْهُ خِرْقَةٌ.ح

8101. Bir müslümana elbise giydiren kişi, o elbiseden bir yama bile onun üzerinde kaldığı sürece Allah'ın himayesinde olur.[8101]

٨١٠٢– مَا مِنْ مُسْلِمٍ تُدْرِكُ لَهُ ابْنَتَانِ فَيُحْسِنُ إِلَيْهِمَا مَا صَحِبَتَاهُ إِلاَّ أَدْخَلَتَاهُ الجَنَّةَ.ح

8102. İki kızı olup da onlara güzelce bakıp büyüten bir müslüman onlar sebebiyle cennete girer.[8102]

٨١٠٣– مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَعْمَلُ ذَنْباً إِلاَّ وَقَّفَهُ المَلَكُ ثَلاَثَ سَاعَاتٍ فَإِنِ اسْتَغْفَرَ مِنْ ذَنْبِهِ لَمْ يُوَقِّفْهُ عَلَيْهِ وَلَمْ يُعَذَّبْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8103. Müslüman bir günah işlediği zaman melek onu üç saat yazmaz; kişi o günahından dolayı tevbe ederse o günahı kayda geçmez ve kıyamet günü onunla cezalandırılmaz.[8103]

٨١٠٤– مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصَابُ فِي جَسَدِهِ إِلاَّ أَمَرَ اللهُ تَعَالَى الحَفَظَةَ اكْتُبُوا لِعَبْدِي فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ مِنَ الْخَيْرِ مَا كَانَ يَعْمَلُ مَادَامَ مَحْبُوساً فِي وِثَاقِي.صح

[8099] Ebû Dâvûd, Tereccül 17; Ahmed, II, 178; Münzirî, III, 117; Müttekî, nr. 17274.
[8100] Ahmed, V, 234
[8101] Münzirî, III, 116; Zebîdî, IV, 172; Müttekî, nr. 16073.
[8102] Ahmed, I, 363; Buhârî, Müfred, I, 41; İbni Hibbân, VII, 20; Hâkim, IV, 196; Beyhakî, Şuab, VI, 406.
[8103] Hâkim, IV, 291.

8104. Vücudunda hastalık çıkan bir müslüman için Allah Teala meleklerine; *"İpimle bağlı olduğu sürece kuluma daha önce gece gündüz yaptığı amellerin sevabını yazın!"* buyurur.[8104]

٨١٠٥- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُظْلَمُ مَظْلَمَةً فَيُقَاتِلُ فَيُقْتَلُ إِلاَّ قُتِلَ شَهِيداً.صح

8105. Bir müslüman zulmen elinden alınan hakkı uğrunda öldürülürse, şehid olarak ölmüş olur. [8105]

٨١٠٦- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَعُودُ مَرِيضاً لَمْ يَحْضُرْ أَجَلُهُ فَيَقُولُ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَسْأَلُ اللهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيَكَ إِلاَّ عُوفِيَ.صح

8106. Bir müslüman henüz eceli gelmeyen bir hastayı ziyaret eder de ona yedi defa; *"Yüce Arş'ın rabbi olan Allah'dan senin için şifa dilerim!"* derse, muhakkak Allah ona şifa verir.[8106]

٨١٠٧- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُلَبِّي إِلاَّ لَبَّى مَا عَنْ يَمِينِهِ وَشِمَالِهِ مِن حَجَرٍ أَوْ شَجَرٍ أَوْ مَدَرٍ حَتَّى تَنْقَطِعَ الأَرْضُ مِنْ هَاهُنَا وَهَاهُنَا.ح

8107. Telbiye getiren her müminin sağında ve solunda bulunan taş toprak ve ağaçlarla yeryüzünün doğusunda batısında ne varsa hepsi onunla birlikte telbiye getirir.[8107]

٨١٠٨- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَمُوتُ يَوْمَ الجُمُعَةِ أَوْ لَيْلَةَ الجُمُعَةِ إِلاَّ وَقَاهُ اللهُ تَعَالَى فِتْنَةَ الْقَبْرِ.ح

8108. Cuma günü veya gecesi ölen bir müslümanı Allah Teala kabir azabından korur.[8108]

٨١٠٩- مَا مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَلْتَقِيَانِ فَيَتَصَافَحَانِ إِلاَّ غُفِرَ لَهُمَا قَبْلَ أَنْ يَتَفَرَّقَا.ح

[8104] Hâkim, I, 499.
[8105] Ahmed, II, 205.
[8106] Hâkim, I, 350; Müttekî, nr. 25133.
[8107] Taberânî, VI, 130; Hâkim, I, 620; Beyhakî, Şuab, III, 446.
[8108] Ahmed, II, 169.

8109. İki müslüman karşılaşır da birbirleriyle musafaha ederlerse, birbirlerinden ayrılmadan önce günahları bağışlanır.[8109]

٨١١٠- مَا مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَمُوتُ لَهُمَا ثَلاَثَةٌ مِنَ الْوَلَدِ لَمْ يَبْلُغُوا حِنْثاً إِلاَّ أَدْخَلَهُمَا اللهُ الجَنَّةَ بِفَضْلِ رَحْمَتِهِ إِيَّاهُمْ.صح

8110. Allah Teala ergenlik çağına ulaşmamış üç çocuğu ölen müslümanları onlara olan merhametleri sebebiyle cennete koyar.[8110]

٨١١١- مَا مِنْ مُصَلَ إِلاَّ وَمَلَكٌ عَنْ يَمِينِهِ وَمَلَكٌ عَنْ يَسَارِهِ فَإِنْ أَتَمَّهَا عَرَجَا بِهَا وَإِنْ لَمْ يُتِمَّهَا ضَرَبَا بِهَا وَجْهَهُ.ض

8111. Namaz kılan kişinin sağında ve solunda birer melek bulunur; namazını eksiksiz kılarsa onu göğe yükseltirler, eksiksiz kılarsa yüzüne çarparlar.[8111]

٨١١٢- مَا مِنْ مُصِيبَةٍ تُصيبُ المُسْلِمَ إِلاَّ كَفَّرَ اللهُ بِهَا عَنْهُ حَتَّى الشَّوْكَةُ يُشَاكُهَا.

8112. Müslüman başına gelen her çeşit bela, hatta ayağına batan dikene varıncaya kadar her şey onun günahlarına keffaret olur.[8112]

٨١١٣- مَا مِنْ مَيِّتٍ يُصَلِّي عَلَيْهِ أُمَّةٌ مِنَ النَّاسِ إِلاَّ شُفِّعُوا فِيهِ.ح

8113. İnsanların cenaze namazı kıldığı kişi hakkında o insanların şefaatleri kabul edilir.[8113]

٨١١٤- مَا مِنْ نَبِيّ يَمْرَضُ إِلاَّ خُيِّرَ بَيْنَ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ.صح

8114. Hastalanan her peygamber dünya ile ahiret arasında tercih konusunda muhayyer bırakılır.[8114]

[8109] Ahmed, IV, 289.
[8110] Ahmed, V, 153; İbni Hibbân, X, 501.
[8111] İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 446; Münzirî, I, 338.
[8112] Ahmed, VI, 88; Beyhakî, III, 373; Münzirî, IV 285.
[8113] Beyhakî, Şuab, VII, 5.
[8114] Ahmed, VI, 269; Müttekî, nr. 32243.

٨١١٥- مَا مِنْ نَبِيّ يَمُوتُ فَيُقِيمُ فِي قَبْرِهِ إِلاَّ أَرْبَعِينَ صَبَاحاً.

8115. Ölen her bir peygamber kabrinde sadece kırk gün bekletilir.[8115]

٨١١٦- مَا مِنْ يَوْمٍ إِلاَّ يُقْسَمُ فِيهِ مَثَاقِيلُ مِنْ بَرَكَاتِ الجَنَّةِ فِي الْفُرَاتِ.ض

8116. Cennetten her gün Fırat nehrine ölçeklerle bereket dökülür.[8116]

٨١١٧- مَا مَلأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرّاً مِنْ بَطْنِهِ بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أُكْلاَتٌ يُقِمْنَ صُلْبَهُ فَإِنْ كَانَ لاَ مَحَالَةَ فَثُلُثٌ لِطَعَامِهِ وَثُلُثٌ لِشَرَابِهِ وَثُلُثٌ لِنَفَسِهِ.ح

8117. Ademoğlu midesinden daha kötü bir kabı tıka basa doldurmuş değildir; ona belini doğrultacak birkaç lokma yeterlidir; daha fazla yiyecekse midesinin üçte birini yemek, üçte birini su, üçte birini de nefes için ayırmalıdır.[8117]

٨١١٨- مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَلَدَهُ أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ حَسَنٍ.صح

8118. Hiçbir baba oğluna güzel terbiyeden daha üstün bir bağışta bulunamaz.[8118]

٨١١٩- مَا نَفَعَنِي مَالٌ قَطُّ مَا نَفَعَنِي مَالُ أَبِي بَكْرٍ.ح

8119. Hiç kimsenin malı bana Ebu Bekir'in malı kadar faydalı olmadı.[8119]

٨١٢٠- مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ وَمَا زَادَ اللهُ عَبْداً بِعَفْوٍ إِلاَّ عِزّاً وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لله إلا رَفَعَهُ اللهُ.صح

8120. Sadaka malı eksiltmez, kişinin kendisine yapılan haksızlığı affetmesi oun izzetini artırır, Allah için tevazu gösteren kişinin de ancak derecesi yükseltilir.[8120]

8115 Taberânî, Şâmiyyîn, I, 196; Ebû Nuaym, VIII, 333.
8116 Ebû Nuaym, VI, 100; İbni Hacer, Telhîs, II, 97; Müttekî, nr. 43732.
8117 Hâkim, IV, 331; Irâkî, II, 4.
8118 Ahmed, III, 412; İbni Kâni, I, 261; Hâkim, IV, 292; Beyhakî, II, 18.
8119 Ahmed, II, 253; Nesâî, Kübrâ, V, 37.
8120 Ahmed, II, 235; İbni Hibbân, VIII, 40.

٨١٢١- مَا وَضَعْتُ قِبْلَةَ مَسْجِدِي هذَا حَتَّى فُرِجَ لِي مَا بَيْنِي وَبَيْنَ الْكَعْبَةِ.ض

8121. Kabe ile aramdaki engeller kaldırıldıktan sonra mescidimin kıblesini belirledim.[8121]

٨١٢٢- مَا وُلِدَ فِي أَهْلِ بَيْتٍ غُلاَمٌ إِلاَّ أَصْبَحَ فِيهِمْ عِزٌّ لَمْ يَكُنْ.ح

8122. Çocukları olan ev halkı, daha önce sahip olmadıkları bir izzete kavuşurlar.[8122]

٨١٢٣- مَا يَحِلُّ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَشْتَدَّ إِلَى أَخِيهِ بِنَظْرَةٍ تُؤْذِيهِ.

8123. Bir müminin din kardeşine onu rahatsız eden bir bakışla bakması helal olmaz.[8123]

٨١٢٤- مَا يُخْرِجُ رَجُلٌ شَيْئاً مِنَ الصَّدَقَةِ حَتَّى يَفُكَّ عَنْهَا لَحْيَيْ سَبْعِينَ شَيْطَاناً.صح

8124. Kişi vereceği sadakayı yetmiş şeytanın ağzından kurtarmadıkça onu veremez.[8124]

٨١٢٥- مَانِعُ الحَدِيثِ أَهْلَهُ كَمُحَدِّثِهِ غَيْرَ أَهْلِهِ.ض

8125. Faydalı sözü layık olandan esirgemek, onu layık olmayana anlatmak gibidir.[8125]

٨١٢٦- مَانِعُ الزَّكَاةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي النَّارِ.ح

8126. Zekat vermeyen kişi, kıyamet günü cehennemdedir. [8126]

٨١٢٧- مَثَلُ الإِيمَانِ مَثَلُ الْقَمِيصِ تَقَمَّصُهُ مَرَّةً وَتَنْزِعُهُ أُخْرَى.

8127. İman gömlek gibidir; kişi bazen onu giyer, bazen de çıkarır.[8127]

[8121] Müttekî, nr. 34834.
[8122] Taberânî, Evsat, VII, 244.
[8123] İbnü'l-Mübârek, I, 240.
[8124] Ahmed, V, 350; Hâkim, I, 577; Rûyânî, I, 68; Beyhakî, IV, 187.
[8125] Müttekî, nr. 29013.
[8126] Taberânî, Sağîr, II, 145; Heysemî, III, 64.
[8127] İbni Kâni, I, 244; İbni Hacer, Lisân, I, 184.

٨١٢٨- مَثَلُ الْبَخِيلِ وَالْمُتَصَدِّقِ كَمَثَلِ رَجُلَيْنِ عَلَيْهِمَا جُبَّتَانِ مِنْ حَدِيدٍ مِنْ ثُدِيِّهِمَا إِلَى تَرَاقِيهِمَا فَأَمَّا الْمُنْفِقُ فَلاَ يُنْفِقُ شَيْئاً إِلاَّ سَبَغَتْ عَلَى جِلْدِهِ حَتَّى تُخْفِيَ بَنَانَهُ وَتَعْفُوَ أَثَرَهُ وَأَمَّا الْبَخِيلُ فَلاَ يُرِيدُ أَنْ يُنْفِقَ شَيْئاً إِلاَّ لَزِقَتْ كُلُّ حَلْقَةٍ مَكَانَهَا فَهُوَ يُوَسِّعُهَا فَلاَ تَتَّسِعُ.صح

8128. Cimri ile cömerdin durumu, göğüsleriyle köprücük kemikleri arasına zırh giymiş iki kişinin durumuna benzer; cömert kişi sadaka verdikce üzerindeki zırhı genişleyip açılır, ayak parmaklarını örterek ayak izlerini siler; cimri kişi ise bir şey vermek istediğinde zırhın halkaları birbirine iyice geçererek kendisini sıkıştırır; o genişletmek için ne kadar çalışsa da başarılı olamaz.[8128]

٨١٢٩- مَثَلُ الْبَيْتِ الَّذِي يُذْكَرُ اللهُ فِيهِ وَالْبَيْتِ الَّذِي لاَ يُذْكَرُ اللهُ فِيهِ مَثَلُ الحَيِّ وَالمَيِّتِ.صح

8129. İçinde Allah'ın anıldığı evle anılmadığı ev, diriyle ölünün durumu gibidir.[8129]

٨١٣٠- مَثَلُ الجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالجَلِيسِ السُّوءِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْمِسْكِ وَكِيرِ الحَدَّادِ لاَ يَعْدِمُكَ مِنْ صَاحِبِ الْمِسْكِ إِمَّا أَنْ تَشْتَرِيَهُ أَوْ تَجِدَ رِيحَهُ وَكِيرُ الحَدَّادِ يُحْرِقُ بَيْتَكَ أَوْ ثَوْبَكَ أَوْ تَجِدُ مِنْهُ رِيحاً خَبِيثَةً

8130. İyi ve kötü arkadaşın hali, güzel koku satanla körük çekenin haline benzer; misk satan, ya sana güzel kokusundan bir miktar bedava verir ya da sen ondan satın alır veya en azından sen güzel koku koklamış olursun; körük çeken kimse ise ya senin elbiseni yakar ya da en azından sen körüğün kötü kokusundan rahatsız olursun.[8130]

[8128] Buhârî, Cihâd 89; Zekât 28, Talâk 24; Libâs 9; Müslim, Zekât 76-77; Nesâî, Zekât 61.
[8129] Müslim, Müsâfirîn 211; Münzirî, I, 278; Müttekî, nr. 1820.
[8130] Buhârî, Zebâih 31, Büyû 38; Müslim, Birr 146; Ebû Dâvûd, Edeb 16.

٨١٣١- مَثَلُ الجَلِيسِ الصَّالِحِ كَمَثَلِ الْعَطَّارِ إِنْ لَمْ يُعْطِكَ مِنْ عِطْرِهِ أَصَابَكَ مِنْ رِيحِهِ.صح

8131. İyi arkadaş güzel koku satan kişiye benzer; sana kokusundan bir şey vermese de en azında seni kokusundan faydalandırır.[8131]

٨١٣٢- مَثَلُ الرَّافِلَةِ فِي الزِّينَةِ فِي غَيْرِ أَهْلِهَا كَمَثَلِ ظُلْمَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لاَ نُورَ لَهَا.

8132. Yabancılar arasında süslenen kadın, kıyamet gününde aydınlığı olmayan bir karanlık içine girer.[8132]

٨١٣٣- مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الخَمْسِ كَمَثَلِ نَهْرٍ جَارٍ عَذْبٍ عَلَى بَابِ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ فَمَا يُبْقِي ذلِكَ مِنَ الدَّنَسِ.

8133. Beş vakit namaz kişinin kapısının önünden akan bir nehir gibidir; o kişi günde beş defa o nehirde yıkansa kendisinde kirden eser kalır mı?[8133]

٨١٣٤-مَثَلُ الْعَالِمِ الَّذِي يُعَلِّمُ النَّاسَ الْخَيْرَ وَيَنْسَى نَفْسَهُ كَمَثَلِ السِّرَاجِ يُضِيءُ لِلنَّاسِ وَيُحْرِقُ نَفْسَهُ .

8134. İnsanlara hayrı öğretip de kendisini unutan alimin durumu, insanları aydınlatıp da kendisini yakan kandilin durumuna benzer.[8134]

٨١٣٥- مَثَلُ الْقَلْبِ مَثَلُ الرِّيشَةِ تُقَلِّبُهَا الرِّيَاحُ بِفَلاَةٍ.ح

8135. Kalp boş bir arazide rüzgarın sağa sola döndürdüğü bir tüy gibidir.[8135]

٨١٣٦- مَثَلُ الَّذِي يُعْتِقُ عِنْدَ الْمَوْتِ كَمَثَلِ الَّذِي يُهْدِي إِذَا شَبِعَ.صح

8136. Ölüm geldiğinde köle azad eden kişi, doyduğunda hediye veren kişi gibidir.[8136]

8131 Hâkim, IV, 312.
8132 Müttekî, nr. 45041; Aclûnî, II, 424.
8133 Ahmed, III, 317; Abd b. Humeyd, s. 312.
8134 Taberânî, II, 165.
8135 Bûsîrî, I, 14.
8136 Ahmed, V, 196; Hâkim, II, 231.

٨١٣٧- مَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ الْعِلْمَ ثُمَّ لاَ يُحَدِّثُ بِهِ كَمَثَلِ الَّذِي يَكْنِزُ الْكَنْزَ فَلاَ يُنْفِقُ مِنْهُ. ح

8137. İlim öğrenip de onu başkalarına anlatmayan kimsenin durumu, hazine biriktirip de başkasına yardım etmeyen kimsenin durumu gibidir.[8137]

٨١٣٨- مَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ الْعِلْمَ فِي صِغَرِهِ كَالنَّقْشِ عَلَى الحَجَرِ وَمَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ الْعِلْمَ فِي كِبَرِهِ كَالَّذِي يَكْتُبُ عَلَى المَاءِ.

8138. Küçükken ilim öğrenmek taşa işlenen nakışa, büyükken ilim öğrenmek de su üzerine yazılan yazıya benzer.[8138]

٨١٣٩- مَثَلُ الَّذِي يَجْلِسُ يَسْمَعُ الْحِكْمَةَ وَلاَ يُحَدِّثُ عَنْ صَاحِبِهِ إِلاَّ بِشَرِّ مَا يَسْمَعُ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَتَى رَاعِياً فَقَالَ يَارَاعِي أَجْزِرْنِي شَاةً مِنْ غَنَمِكَ قَالَ اذْهَبْ فَخُذْ بِأُذُنِ خَيْرِهَا شَاةً فَذَهَبَ فَأَخَذَ بِأُذُنِ كَلْبِ الْغَنَمِ. ح

8139. Bir meclise oturup da orada hikmetli sözler dinledikten sonra onlardan sadece kötü olanları başkalarına anlatan kişi bir çobana gelip de ondan bir koyun isteyen, kendisine en iyilerinden birini alması söylendiğinden gidip sürü içindeki köpeğin kulağından tutup getiren kişi gibidir.[8139]

٨١٤٠- مَثَلُ الَّذِي يَتَكَلَّمُ يَوْمَ الجُمُعَةِ وَالإِمَامُ يَخْطُبُ مَثَلُ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَاراً وَالَّذِي يُقَالُ لَهُ أَنْصِتْ لاَ جُمُعَةَ لَهُ. ح

8140. Cuma günü imamın hutbe okuduğu sırada konuşan kişi kitap taşıyan merkep gibidir; hutbe sırasında kendisine susması için uyarıda bulunulan kişi de cuma namazı kılmamış demektir.[8140]

[8137] Taberânî, Evsat, I, 213; Heysemî, I, 164.
[8138] Heysemî, I, 125.
[8139] Ahmed, II, 353; Bûsîrî, IV, 228.
[8140] İbni Ebî Şeybe, I, 458; Taberânî, XII, 90; Heysemî, II, 184.

٨١٤١- مَثَلُ الَّذِي يُعَلِّمُ النَّاسَ الخَيْرَ وَيَنْسَى نَفْسَهُ مَثَلُ الْفَتِيلَةِ تُضِيءُ لِلنَّاسِ وَتحْرِقُ نَفْسَهَا. ح

8141. Başkalarına iyi şeyleri öğretip de kendisi onları yapmayan alim, insanları aydınlatıp da kendisini yanıp tükenen lamba fitiline benzer.[8141]

٨١٤٢- مَثَلُ الَّذِي يُعِينُ قَوْمَهُ عَلَى غَيْرِ الْحَقِّ مَثَلُ بَعِيرٍ تَرَدَّى وَهُوَ يَجُرُّ بِذَنَبِهِ. صح

8142. Haksız olan kavmine yardım edenin durumu, uçurumdan yuvarlanıp da kuyruğundan çekilerek kurtarılmaya çalışılan devenin durumu gibidir.[8142]

٨١٤٣- مَثَلُ الَّذِينَ يَغْزُونَ مِنْ أُمَّتِي وَيَأْخُذُونَ الجُعْلَ يَتَقَوَّوْنَ بِهِ عَلَى عَدُوِّهِمْ مَثَلُ أُمِّ مُوسَى تُرْضِعُ وَلَدَهَا وَتَأْخُذُ أَجْرَهَا. صح

8143. Ümmetimden savaşa çıkıp da karşılığında düşmandan korunmak için ücret alanlar, kendi çocuğunu emzirmesine rağmen Musa'nın annesi gibi olurlar.[8143]

٨١٤٤- مَثَلُ المُؤْمِنِ كَمَثَلِ الْعَطَّارِ إِنْ جَالَسْتَهُ نَفَعَكَ وَإِنْ مَاشَيْتَهُ نَفَعَكَ وَإِنْ شَارَكْتَهُ نَفَعَكَ. ض

8144. Müminin durumu, güzel koku satan kişinin durumu gibidir; onun yanında oturursan sana fayda verir, beraber yürürsen sana fayda verir, ortaklık yaparsan sana fayda verir.[8144]

٨١٤٥- مَثَلُ المُؤْمِنِ مَثَلُ النَّخْلَةِ مَا أَخَذْتَ مِنْهَا مِنْ شَيْءٍ نَفَعَكَ. ح

8145. Mümin hurma ağacına benzer, ondan aldığın şeylerin sana faydası dokunur.[8145]

٨١٤٦- مَثَلُ المُؤْمِنِ إِذَا لَقِيَ المُؤْمِنَ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ كَمَثَلِ البُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضاً. ض

8141 Heysemî, I, 184.
8142 Ebû Nuaym, VII, 102; Beyhakî, X, 234; Münzirî, III, 198.
8143 Suyûtî, Mensur, V, 122.
8144 Taberânî, XII, 418; Heysemî, I, 83.
8145 Taberânî, XII, 411.

8146. Müslümanın müslümanla karşılaşmasında ona selam vermesi, binadaki tuğlaların birbirine destek vermesi gibidir.[8146]

٨١٤٧- مَثَلُ الْمُؤْمِنِ مَثَلُ النَّحْلَةِ لاَ تَأْكُلُ إِلاَّ طَيِّباً وَلاَ تَضَعُ إِلاَّ طَيِّباً.ض

8147. Mümin bal arısı gibidir; temiz olanı yer, temiz olanı üretir.[8147]

٨١٤٨- مَثَلُ الْمُؤْمِنِ مَثَلُ السُّنْبُلَةِ تَمِيلُ أَحْيَاناً وَتَقُومُ أَحْيَاناً.ض

8148. Mümin rüzgarda bazen eğilip bazen dik duran buğdaya başağına benzer.[8148]

٨١٤٩- مَثَلُ الْمُؤْمِنِ مَثَلُ السُّنْبُلَةِ تَسْتَقِيمُ مَرَّةً وَتَخِرُّ مَرَّةً وَمَثَلُ الْكَافِرِ مَثَلُ الأَرْزَةِ لاَتَزَالُ مُسْتَقِيمَةً حَتَّى تَخِرَّ وَلاَ تَشْعُرُ.ح

8149. Müminin durumu yeşil ekin gibidir; rüzgar estiğinde eğilir, durduğunda doğrulur; mümin de böyledir, o da bela ve musibetlerle eğrilir; kafirin durumu ise çam ağacı gibidir; Allah dilediği zaman sert ve dik durur, bela ve musibetlere uğramaz. [8149]

٨١٥٠- مَثَلُ الْمُؤْمِنِ مَثَلُ الخَامَةِ تَحْمَرُّ مَرَّةً وَتَصْفَرُّ أُخْرَى وَالْكَافِرِ كَالأَرْزَةِ.

8150. Mümin yeşil ekin gibidir; bazen kızarır, bazen sararır; kafir ise rüzgardan etkilenmeyen selvi ağacı gibidir.[8150]

٨١٥١-مَثَلُ الْمُؤْمِنِ كَمَثَلِ الخَامَةِ مِنَ الزَّرْعِ تُفِيؤُهَا الرِّيحُ مَرَّةً وَتَعْدِلُهَا مَرَّةً وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ كَمَثَلِ الأَرْزَةِ لاَتَزَالُ حَتَّى يَكُونَ انْجِفَافُهَا مَرَّةً وَاحِدَةً.صح

8151. Mümin yeşil ekin gibidir; rüzgarın geldiği tarafa doğru eğilir, geçince tekrar doğrulur, musibetlere karşı da aynı şekildedir; kafir ise selvi ağacı gibidir; Allah onu kırana kadar o kaskatı ve dimdik olarak durur.[8151]

8146 Hatîb, VI, 370.
8147 İbni Hibbân, I, 481; Nesâî, Kübrâ, VI, 376; Taberânî, XIX, 204.
8148 Ebû Yalâ, V, 406; Ziyâ, V, 134; Heysemî, II, 293.
8149 Ahmed, III, 394; Heysemî, II, 293; Zebîdî, VIII, 595.
8150 Ahmed, V, 142; Heysemî, II, 293.
8151 İbni Ebî Şeybe, VII, 89; Taberânî, XIX, 94.

٨١٥٢–مَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الأُتْرُجَّةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا طَيِّبٌ وَمَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ التَّمْرَةِ لاَ رِيحَ لَهَا وَطَعْمُهَا حُلْوٌ وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الرَّيْحَانَةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا مُرٌّ وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الْحَنْظَلَةِ لَيْسَ لَهَا رِيحٌ وَطَعْمُهَا مُرٌّ.

8152. Kuran okuyan müminin durumu portakal gibidir; kokusu da tadı da güzeldir; Kuran okumayan müminin durumu hurmanın durumu gibidir; kokusu yok ama tadı güzeldir; Kuran okuyan münafığın durumu reyhanın durumu gibidir; kokusu güzel, fakat tadı acıdır; Kuran okumayan münafığın durumu ise Ebu Cehil karpuzu gibidir, kokusu olmadığı gibi tadı da acıdır.[8152]

٨١٥٣–مَثَلُ الْمُؤْمِنِ مَثَلُ النَّحْلَةِ إِنْ أَكَلَتْ أَكَلَتْ طَيِّباً وَإِنْ وَضَعَتْ وَضَعَتْ طَيِّباً وَإِنْ وَقَعَتْ عَلَى عُودٍ نَخِرٍ لَمْ تَكْسِرْهُ وَمَثَلُ الْمُؤْمِنِ مَثَلُ سَبِيكَةِ الذَّهَبِ إِنْ نَفَخْتَ عَلَيْهَا احْمَرَّتْ وَإِنْ وَزِنَتْ لَمْ تَنْقُصْ.ض

8153. Mümin bal arısına benzer; sadece temiz olan şeyleri yer, temiz olan şeyleri üretir; çürük bir dala konacak olsa onu kırmaz; o aynı zaman da altın gibidir; ateşe tutulup kızdırılsa tartıldığı zaman ağırlığı eksilmez.[8153]

٨١٥٤–مَثَلُ الْمُؤْمِنِ كَالْبَيْتِ الْخَرِبِ فِي الظَّاهِرِ فَإِذَا دَخَلْتَهُ وَجَدْتَهُ مُؤَنَّقاً وَمَثَلُ الْفَاجِرِ كَمَثَلِ الْقَبْرِ الْمُشَرَّفِ الْمُجَصَّصِ يُعْجِبُ مَنْ رَآهُ وَجَوْفُهُ مُمْتَلِىءٌ نَتَناً.

8154. Mümin dışarıdan harap bir eve benzer; ancak içi güzeldir; günahkar kişi ise görenler tarafından beğenilen boyanıp yükseltilmiş bir kabre benzer; ancak içi pislikle doludur.[8154]

[8152] Ahmed, IV, 403.
[8153] Beyhakî, Şuab, V, 58.
[8154] Müttekî, nr. 736.

٨١٥٥-مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالحُمَّى.صح

8155. Müminler birbirlerini sevmede, birbirlerine merhamet edip yardımlaşmada bir vücud gibidirler; vücudun bir tarafı hastalandığında bütün vücud uykusuzluk ve ateşte onun acısına ortak olursa müminler de öyledir.[8155]

٨١٥٦-مَثَلُ المُجَاهِدِ في سَبِيلِ الله وَالله أَعْلَمُ بِمَنْ يُجَاهِدُ فِي سَبِيلِهِ كَمَثَلِ الصَّائِمِ الْقَائِمِ الدَّائِمِ الَّذِي لاَ يَفْتُرُ مِنْ صِيَامٍ وَلاَ صَدَقَةٍ حَتَّى يَرْجِعَ وَتَوَكَّلَ الله تَعَالَى لِلْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِهِ إِنْ تَوَفَّاهُ أَنْ يُدْخِلَهُ الجَنَّةَ أَوْ يُرْجِعَهُ سَالِماً مَعَ أَجْرٍ أَوْ غَنِيمَةٍ.صح

8156. Allah yolunda cihad eden kişi, -Allah kendi yolunda kimin cihad ettğini daha iyi bilir- cihaddan geri dönünceye kadar sürekli olarak oruç tutup sadaka veren kişiye benzer; Allah kendi yolunda cihad eden kişinin ruhunu alırsa onu cennete koyacağına veya sağ salim olarak ganimetle ailesine geri döndüreceğine dair güvence vermiştir.[8156]

٨١٥٧-مَثَلُ المَرْأَةِ الصَّالِحَةِ فِي النِّسَاءِ كَمَثَلِ الْغُرَابِ الأَعْصَمِ الَّذِي إِحْدَى رِجْلَيْهِ بَيْضَاءُ.ح

8157. Kadınlar arasında saliha kadın, kargalar arasında ayağı beyazlık olan karga gibidir.[8157]

٨١٥٨-مَثَلُ المُنَافِقِ كَمَثَلِ الشَّاةِ الْعَائِرَةِ بَيْنَ الْغَنَمَيْنِ تَعِيرُ إِلَى هذِهِ مَرَّةً وَإِلَى هذِهِ مَرَّةً لاَ تَدْرِي أَيَّهُمَا تَتَّبِعُ.صح

8158. Münafığın durumu iki sürü arasında gidip gelen şaşkın koyunun durumu gibidir; bir o yana gider, bir buna gider, neyin peşinden gideceğini bilemez. [8158]

[8155] Müslim, Sıla 66; Ahmed, IV, 270;Beyhakî, III, 353.
[8156] İbni Hibbân, X, 482.
[8157] Taberânî, VIII, 238; Heysemî, III, 301; Müttekî, nr. 45145.
[8158] Ahmed, II, 143.

٨١٥٩- مَثَلُ ابْنِ آدَمَ وَإِلَى جَنْبِهِ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ مَنِيَّةً إِنْ أَخْطَأَتْهُ المَنَايَا وَقَعَ فِي الْهَرَمِ حَتَّى يَمُوتَ.

8159. İnsanoğlu doksandokuz musibetle kuşatılmış gibidir; onların hepsinden kurtulsa bile sonunda yaşlanıp ölmekten yine kurtulamaz.[8159]

٨١٦٠-مَثَلُ أَصْحَابِي مَثَلُ الْمِلْحِ فِي الطَّعَامِ لاَ يَصْلُحُ الطَّعَامُ إِلاَّ بِالْمِلْحِ. ح

8160. Ashabımın örneği yemekteki tuz gibidir, yemek ancak tuzla güzel olur.[8160]

٨١٦١-مَثَلُ أُمَّتِي مَثَلُ المَطَرِ لاَ يُدْرَى أَوَّلُهُ خَيْرٌ أَمْ آخِرُهُ. ح

8161. Ümmetimin durumu yağmurun durumu gibidir, başı mı sonu mu daha hayırlıdır bilinmez.[8161]

٨١٦٢-مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي مَثَلُ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ. ح

8162. Ehl-i beytim Nuh'un gemisi gibidir; ona binen kurtulur, binmeyen boğulur.[8162]

٨١٦٣-مَثَلُ بِلاَلٍ كَمَثَلِ نَحْلَةٍ غَدَتْ تَأْكُلُ مِنَ الحُلْوِ وَالمُرِّ ثُمَّ يُمْسِي حُلْواً كُلُّهُ.

8163. Bilal sabah çıkıp acı tatlı çiçek tozlarını toplayan, akşam olunca onların hepsini tatlıya dönüştüren arı gibidir.[8163]

٨١٦٤-مَثَلُ بَلْعَمَ بْنِ بَاعُورَاءَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَثَلِ أُمَيَّةَ بْنِ أَبِي الصَّلْتِ فِي هذِهِ الأُمَّةِ. ض

8164. İsrail oğullarındaki Belam İbni Baura ne ise, bu ümmet içindeki Ümeyye İbni Ebi's-Salt da odur.[8164]

8159 Ziyâ, IX, 475.
8160 Beğavî, *Mesâbîhu's-sünne*, IV, 147.
8161 Ahmed, III, 143; Beğavî, I, 405; Hatîb, XI, 114; Aclûnî, II, 276.
8162 Heysemî, IX, 168.
8163 Taberânî, Evsat, I, 63; Hâkim, II, 319; Heysemî, IX, 300
8164 İbni Asâkir, X, 406.

٨١٦٥-مَثَلُ مِنًى كالرَّحِمِ فِي ضِيقِهِ فَإِذَا حَمَلَتْ وَسَّعَهَا الله.

8165. Mina darlığı konusunda kadın rahmine benzer; dar geldiği zaman Allah onu genişletir.[8165]

٨١٦٦-مَثَلُ هذِهِ الدُّنْيَا مَثَلُ ثَوْبٍ شُقَّ مِنْ أَوَّلِهِ إِلَى آخِرِهِ فَبَقِيَ مُتَعَلِّقاً بِخَيْطٍ فِي آخِرِهِ فَيُوشِكُ ذلِكَ الْخَيْطُ أَنْ يَنْقَطِعَ.ض

8166. Dünya bir ucundan diğer ucuna kadar yırtılan ve birbirine iple bağlanan bir elbise gibidir; o ipin kopması çok uzak değildir.[8166]

٨١٦٧-مَثَلِي وَمَثَلُ السَّاعَةِ كَفَرَسَيْ رِهَانٍ مَثَلِي وَمَثَلُ السَّاعَةِ كَمَثَلِ رَجُلٍ بَعَثَهُ قَوْمٌ طَلِيعَةً فَلَمَّا خَشِيَ أَنْ يُسْبَقَ أَلاَحَ بِثَوْبَيْهِ أُتِيْتُمْ أُتِيْتُمْ أَنَا ذَاكَ أَنَا ذَاكَ.ح

8167. Benim gönderilişimle kıyametin kopma vakti birbirleriyle yarışan atlara benzediği gibi yine benim gönderilişimle kıyametin kopma zamanı düşmanın durumundan haberdar olmak için önden gönderilen kişinin durumuna benzer; o kişi düşmanın kendisini geçmesi endişesiyle elbisesini çıkarıp sallayarak, *"Düşman geldi!"* diye bağıran o kişi işte bana benzer.[8167]

٨١٦٨-مَثَلِي وَمَثَلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَوْقَدَ نَاراً فَجَعَلَ الْفَرَاشُ وَالجَنَادِبُ يَقَعْنَ فِيهَا وَهُوَ يَذُبُّهُنَّ عَنْهَا وَأَنَا آخُذُ بِحُجَزِكُمْ عَنِ النَّارِ وَأَنْتُمْ تَفَلَّتُونَ مِنْ يَدِي.صح

8168. Benimle sizin durumunuz, ateş yakıp da böceklerle kelebeklerin ateşe düşmesine engel olmaya çalışan adamın durumuna benzer; ben sizi ateşten korumak için kuşaklarınızdan tutmaya, siz ise benim elimden kurtulup ateşe atılmaya çalışıyorsunuz.[8168]

٨١٦٩-مَجَالِسُ الذِّكْرِ تَنْزِلُ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَتَحُفُّ بِهِمُ المَلاَئِكَةُ وَتَغْشَاهُمُ الرَّحْمَةُ وَيَذْكُرُهُمُ الله عَلَى عَرْشِهِ.ح

[8165] Müttekî, nr. 34799.
[8166] Beyhakî, Şuab, VII, 260.
[8167] Ahmed, V, 331.
[8168] Buhârî, Rikâk 26; Müslim, Fezâil 19; Tirmizî, Edeb 82.

8169. Zikir meclislerine huzur iner, onları melekler kuşatır, kendilerini rahmet kaplar ve onları Allah Arş'ında anar.[8169]

٨١٧٠–مُدَارَاةُ النَّاسِ صَدَقَةٌ.صح

8170. İnsanlarla iyi geçinmek sadakadır.[8170]

٨١٧١–مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي عَلَى مُوسى قَائِماً يُصَلِّي فِي قَبْرِهِ.صح

8171. İsra gecesi Musa'ya uğradım, o kabrinde namaz kılıyordu.[8171]

٨١٧٢–مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي بِالمَلأ الأَعْلى وَجِبْرِيلُ كَالْحِلْسِ الْبَالِي مِنْ خَشْيَةِ اللهِ تَعَالى.صح

8172. İsra gecesi ileri gelen melekler topluluğuna uğradım; Cibril'in Allah korkusundan dolayı eskimiş bir çul gibi yere kapandığını gördüm.[8172]

٨١٧٣–مَرَّ رَجُلٌ بِغُصْنِ شَجَرَةٍ عَلَى ظَهْرِ طَرِيقٍ فَقَالَ وَاللهِ لأُنَحِّيَنَّ هذَا عَنِ المُسْلِمِينَ لاَ يُؤْذِيهِمْ فَأُدْخِلَ الجَنَّةَ.صح

8173. Yol üzerinde insanların gelip geçmesine mani olan bir ağacı gören bir kişi, *"Vallahi müslümanlara mani olan bu ağacı buradan kaldıracağım!"* dedi ve o sebeple de cennete girmeyi hak etti.[8173]

٨١٧٤–مُرُوا أَوْلاَدَكُمْ بِالصَّلاَةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرِ سِنِينَ وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي المَضَاجِعِ وَإِذَا زَوَّجَ أَحَدُكُمْ خَادِمَهُ عَبْدَهُ أَوْ أَجِيرَهُ فَلاَ يَنْظُرْ إِلى مَا دُونَ السُّرَّةِ وَفَوْقَ الرُّكْبَةِ.صح

8174. Çocuklarınızı yedi yaşına gelince onlara namaz kılmayı emredin; on yaşına geldiklerinde kılmazlarsa onları dövüp yataklarını ayırın;

[8169] Ebû Nuaym, V, 118; Hatîb, III, 128; Müttekî, nr. 1821.
[8170] İbni Adî, I, 391; Ebû Nuaym, VIII, 246; Hatîb, VIII, 58; Heysemî, VIII, 17.
[8171] Ahmed, III, 148; Nesâî, Kübrâ, III, 215.
[8172] Taberânî, Evsat, V, 64; Heysemî, I, 78.
[8173] Ahmed, II, 521.

köle veya işçisini evlendiren kişi de artık onun göbekle dizi arasına bakmasın.[8174]

٨١٧٥–مُرُوا أَبَا بَكْرٍ فَلْيُصَلِّ بِالنَّاسِ.صح

8175. Ebu Bekir'e söyleyin, cemaate namaz kıldırsın![8175]

٨١٧٦–مُرُوا بِالمَعْرُوفِ وَانْهَوْا عَنِ المُنْكَرِ قَبْلَ أَنْ تَدْعُوا فَلاَ يُسْتَجَابَ لَكُمْ.صح

8176. Dua edip de dualarınız reddedilmeden önce iyiliği emredip kötülükten nehyedin.[8176]

٨١٧٧–مُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوهُ وَانْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَإِنْ لَمْ تَجْتَنِبُوهُ كُلَّهُ.ح

8177. Kendiniz yapmasanız da siz iyiliği emredin; hiç birinden sakınmasanız da kötüklerden de nehyedin.[8177]

٨١٧٨–مَسْأَلَةُ الْغَنِيِّ شَيْنٌ فِي وَجْهِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8178. Zenginin dilenmesi, kıyamet günü yüzünde bir leke olur.[8178]

٨١٧٩–مَشْيُكَ إِلَى المَسْجِدِ وَانْصِرَافُكَ إِلَى أَهْلِكَ فِي الأَجْرِ سَوَاءٌ.ض

8179. Mescide gitmenle oradan evine dönmen sevap bakımından eşittir.[8179]

٨١٨٠–مُصُّوا المَاءَ مَصّاً وَلاَ تَعُبُّوهُ عَبّاً.ح

8180. Su içerken emerek için, soluk almadan içmeyin.[8180]

٨١٨١–مَضْمِضُوا مِنَ اللَّبَنِ فَإِنَّ لَهُ دَسماً.صح

8181. Süt içtiğinizde ağzınızı çalkalayın, zira onun yağı vardır.[8181]

[8174] Ahmed, II, 180; Hâkim, I, 311; Ebû Nuaym, X, 26; Beyhakî, II, 229.
[8175] İbni Sad, III, 127; Ahmed, I, 209; Beyhakî, Delâil, VII, 188.
[8176] İbni Adî, VI, 2300; Beyhakî, X, 93; Münzirî, III, 233.
[8177] Heysemî, I, 330; Müttekî, nr. 5522.
[8178] Ahmed, IV, 426; Heysemî, III, 96.
[8179] Suyûtî, Sağîr, nr. 8179.
[8180] Müttekî, nr. 41076.
[8181] Müttekî, nr. 41047.

٨١٨٢–مَطْلُ الْغَنِيِّ ظُلْمٌ وَإِذَا أُتْبِعَ أَحَدُكُمْ عَلَى مَلِيءٍ فَلْيَتْبَعْ.صح

8182. Zenginin borcunu geciktirmesi zulümdür, zengine havale olunan kişi de havaleyi kabul etsin."[8182]

٨١٨٣–مَعَ كُلِّ خَتْمَةٍ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ

8183. Her hatimde kabul olunan bir dua vardır.[8183]

٨١٨٤–مَعَ كُلِّ فَرْحَةٍ تَرْحَةٌ.ض

8184. Her sevincin bir de üzüntüsü vardır.[8184]

٨١٨٥–مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ أَعْلَمُ النَّاسِ بِحَلاَلِ اللهِ وَحَرَامِهِ.

8185. Muaz İbni Cebel Allah'ın helallarıyla haramlarını en iyi bilen kişidir.[8185]

٨١٨٦– مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ أَمَامَ الْعُلَمَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِرَتْوَةٍ.ض

8186. Muaz İbni Cebel, kıyamet günü alimlerin önderi olup bir ok atımı kadar onların önünde durur.[8186]

٨١٨٧–مُعْتَرَكُ الْمَنَايَا مَا بَيْنَ السِّتِّينَ إِلَى السَّبْعِينَ.ض

8187. Müslümanların ölümleri altmışla yetmiş yaş arasıdır.[8187]

٨١٨٨–مُعَقِّبَاتٌ لاَ يُخَيَّبُ قَائِلُهُنَّ ثَلاَثٌ وَثَلاَثُونَ تَسْبِيحَةً وَثَلاَثٌ وَثَلاَثُونَ تَحْمِيدَةً وَأَرْبَعٌ وَثَلاَثُونَ تَكْبِيرَةً فِي دُبُرِ كُلِّ صَلاَةٍ مَكْتُوبَةٍ

[8182] Buhârî, İstikrâz 12, Havâlât 1, 2; Müslim, Müsâkât 33; Ebû Dâvûd, Büyû 10, ; Tirmizî, Büyû 68; Nesâî, Büyû 101; Muvatta, Büyû 84.

[8183] Beyhakî, Şuab, II, 374.

[8184] Hatîb, III, 116.

[8185] Ebû Nuaym, I, 228.

[8186] Ebû Nuaym, I, 229; Heysemî, IX, 311.

[8187] Hakîm, II, 157.

8188. Peşpeşe söylenen öyle kelimeler var ki onları söyleyen asla kaybetmez; onlar her namazdan sonra söylenen otuzüç defa sübhanallah, otuzüç defa elhamdülillah ve otuzdört defa Allahü ekber kelimeleridir.[8188]

٨١٨٩–مُعَلِّمُ الخَيْرِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الحِيتَانُ فِي الْبَحْرِ.ح

8189. Denizlerdeki balıklara varıncaya kadar her şey ilim öğrenen kişiye mağfiret talebinde bulunurlar.[8189]

٨١٩٠–مَفَاتِيحُ الْغَيْبِ خَمْسٌ لاَ يَعْلَمُهَا إِلاَّ الله تَعَالَى لاَ يَعْلَمُ أَحَدٌ مَا يَكُونَ فِي غَدٍ إِلاَّ الله تَعَالى وَلاَ يَعْلَمُ أَحَدٌ مَا يَكُونُ فِي الأَرْحَامِ إِلاَّ الله تَعَالى وَلاَ يَعْلَمُ مَتى تَقُومُ السَّاعَةُ إِلاَّ الله تَعَالى وَلاَ تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِلاَّ الله تَعَالى وَلاَ يَدْرِي أَحَدٌ مَتى يَجِيءُ المَطَرُ إِلاَّ الله تَعَالى.صح

8190. Gaybın anahtarları beş olup onları Allah'dan başkası bilmez; yarın ne olacağını, rahimlerden ne doğacağını, kıyametin ne zaman kopacağını Allah'dan başkası bilemez; kimse nerede öleceğini bilemediği gibi, yağmurun ne zaman yağacağını da Allah'dan başkası bilemez.[8190]

٨١٩١–مَفَاتِيحُ الجَنَّةِ شَهَادَةُ أَنْ لاَ إله إِلاَّ الله.ض

8191. Cennetin anahtarı, *"Lailaheillallah!"* kelimesidir.[8191]

٨١٩٢–مِفْتَاحُ الجَنَّةِ الصَّلاَةُ وَمِفْتَاحُ الصَّلاَةِ الطُّهُورُ.ح

8192. Cennetin anahtarı namaz, namazın anahtarı da abdesttir.[8192]

٨١٩٣–مِفْتَاحُ الصَّلاَةِ الطُّهُورُ وَتَحْرِيمُهَا التَّكْبِيرُ وَتَحْلِيلُهَا التَّسْلِيمُ.ح

8193. Namazın anahtarı abdest, namaz dışı işleri haram kılan tekbir, namazdan çıkmayı helal kılan da selamdır.[8193]

[8188] Müslim, Mesâcid 144; Beyhakî, II, 198; Beğavî, 231.
[8189] Taberânî, Evsat, VI, 214; Heysemî, I, 124.
[8190] Ahmed, II, 24; Konuyla ilgili ayet için bk. Lokmân (31), 34.
[8191] Ahmed, V, 242; Heysemî, I, 16.
[8192] Ahmed, III, 340; Beyhakî, Şuab, III, 4.
[8193] Ahmed, I, 123.

٨١٩٤–مَقَامُ الرَّجُلِ فِي الصَّفِّ فِي سَبِيلِ اللهِ أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً.صح

8194. Kişinin Allah yolunda cihad için safa durması, altmış yıllık ibadet etmesinden daha hayırlıdır.[8194]

٨١٩٥–مَكَارِمُ الأَخْلاَقِ مِنْ أَعْمَالِ الجَنَّةِ.ح

8195. Güzel ahlak cennet amellerindendir. [8195]

٨١٩٦–مَكَارِمُ الأَخْلاَقِ عَشْرَةٌ تَكُونُ فِي الرَّجُلِ وَلاَ تَكُونُ فِي ابْنِهِ وَتَكُونُ فِي الابْنِ وَلاَ تَكُونُ فِي الأَبِ وَتَكُونُ فِي الْعَبْدِ وَلاَ تَكُونُ فِي سَيِّدِهِ يَقْسِمُهَا اللهُ لِمَنْ أَرَادَ بِهِ السَّعَادَةَ صِدْقُ الحَدِيثِ وَصِدْقُ الْبَأْسِ وَإِعْطَاءُ السَّائِلِ وَالْمُكَافَأَةُ بِالصَّنَائِعِ وَحِفْظُ الأَمَانَةِ وَصِلَةُ الرَّحِمِ وَالتَّذَمُّمُ لِلْجَارِ وَالتَّذَمُّمُ لِلصَّاحِبِ وَإِقْرَاءُ الضَّيْفِ وَرَأْسُهُنَّ الحَيَاءُ.ض

8196. Güzel huylar on tanedir; onlar bazan babada bulunur çocukta bulunmaz; çocukta bulunur babada bulunmaz; kölede bulunur efendisinde bulunmaz; Allah onları saadetini dilediği kimselere verir; o huylar doğru konuşmak, cesur olmak, isteyene vermek, iyiliklere karşılıkta bulunmak, emaneti korumak, akrabalarla iyi ilişkiler kurmak, komşunun hatasına göz yummak, arkadaşın kusurunu bağışlamak, misafiri ağırlamak ve bunların hepsinin başı olan haya sahibi olmaktır. [8196]

٨١٩٧–مَكَانَ الْكَيِّ التَّكْمِيدَ وَمَكَانَ الْعَلاَقِ السَّعُوطَ وَمَكَانَ النَّفْخِ اللَّدُودَ.ح

8197. Dağlama yerine ağrıyan yere sıcak bez sarılır; bademcik iltihabını parmakla oynamak yerine burna ilaç çekilir; karın şişmelerinde de ağızdan ilaç alınır.[8197]

٨١٩٨–مَكْتُوبٌ فِي الإِنْجِيلِ كَمَا تَدِينُ تُدَانُ وَبِالْكَيْلِ الَّذِي تَكِيلُ تَكْتَالُ

8198. İncil'de *"İnsanlara nasıl davranırsan öyle karşılık görür, hangi ölçüyle verirsen sana da o ölçüyle verilir"* diye yazılıdır.[8198]

[8194] Taberânî, XVIII, 168; Hâkim, II, 78; Beyhakî, IX, 161; Heysemî, V, 326.
[8195] Taberânî, VI, 313; Heysemî, VIII, 177.
[8196] Hakîm, II, 311; Beyhakî, VI, 138.
[8197] Ahmed, VI, 170; Heysemî, V, 97; Müttekî, nr. 28312.
[8198] Müttekî, nr. 43031.

٨١٩٩–مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَاةِ مَنْ بَلَغَتْ لَهُ ابْنَةٌ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ سَنَةً فَلَمْ يُزَوِّجْهَا فَأَصَابَتْ إِثْماً فَإِثْمُ ذلِكَ عَلَيْهِ.ض

8199. Tevrat'ta *"Oniki yaşına girip de babası tarafından evlendirilmeyen kız çocuğunun günahından baba sorumludur"* diye yazılıdır.[8199]

٨٢٠٠–مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَاةِ مَنْ سَرَّهُ أَنْ تَطُولَ حَيَاتُهُ وَيُزَادَ فِي رِزْقِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ.صح

8200. Tevrat'ta *"Ömrünün uzun, rızkının bol olmasını isteyen kişi akrabalarına iyilik etsin"* diye yazılıdır.[8200]

٨٢٠١–مَكَّةُ أُمُّ الْقُرَى وَمَرْوُ أُمُّ خُرَاسَانَ

8201. Mekke şehirlerin anası, Merv de Horasan'ın anasıdır.[8201]

٨٢٠٢–مَكَّةُ مُنَاخٌ لاَ تُبَاعُ رِبَاعُهَا وَلاَ تُؤْجَرُ بُيُوتُهَا

8202. Mekke konaklama yeridir; onun konaklama yerleri satılmaz, evleri de kiralanmaz.[8202]

٨٢٠٣–مُلِيءَ عَمَّارٌ إِيمَاناً إِلَى مُشَاشِهِ.صح

8203. Ammar iliklerine kadar imanla doludur.[8203]

٨٢٠٤–مَلْعُونٌ مَنْ أَتَى امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا.صح

8204. Eşine dübüründen yaklaşan kişi melundur.[8204]

٨٢٠٥–مَلْعُونٌ مَنْ سَأَلَ بِوَجْهِ اللهِ وَمَلْعُونٌ مَنْ سُئِلَ بِوَجْهِ اللهِ ثُمَّ مَنَعَ سَائِلَهُ مَا لَمْ يَسْأَلْ هُجْراً.ح

8205. Allah adına isteyen de Allah adına kendisinden günah olmayan bir şey istenilip de onu vermeyen kişi de melundur.[8205]

8199 Beyhakî, Şuab, VI, 402.
8200 Hâkim, XVII, 127.
8201 İbni Adî, II, 435.
8202 Hâkim, II, 61; Beyhakî, VI, 35.
8203 İbni Ebî Şeybe, XII, 120; Hâkim, III, 392; Müttekî, nr. 33529.
8204 Ahmed, II, 444.
8205 Rûyânî, I, 327; İbni Asâkir, XXVI, 58.

٨٢٠٦–مَلْعُونٌ مَنْ ضَارَّ مُؤْمِناً أَوْ مَكَرَ بِهِ. ح

8206. Bir mümine zarar veren veya ona hile yapan kişi melundur. [8206]

٨٢٠٧–مَلْعُونٌ مَنْ سَبَّ أَبَاهُ مَلْعُونٌ مَنْ سَبَّ أُمَّهُ مَلْعُونٌ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللهِ مَلْعُونٌ مَنْ غَيَّرَ تُخُومَ الأَرْضِ مَلْعُونٌ مَنْ كَمَّهَ أَعْمَى عَنْ طَرِيقٍ مَلْعُونٌ مَنْ وَقَعَ عَلَى بَهِيمَةٍ مَلْعُونٌ مَنْ عَمِلَ بِعَمَلِ قَوْمِ لُوطٍ

8207. Babasına söven melundur, anasına söven melundur Allah'dan başkası için kurban kesen melundur, arazinin sınırlarını değiştiren melundur, gözü görmeyeni yoldan saptıran melundur, hayvanla ilişkiye giren melundur, Lut kavminin yaptığı işi yapan melundur.[8207]

٨٢٠٨–مَلْعُونٌ مَنْ فَرَّقَ. ح

8208. İnsanı sevdiklerinden ayıran kişi, Allah'ın rahmetinden uzaktır.[8208]

٨٢٠٩–مَلْعُونٌ مَنْ لَعِبَ بِالشِّطْرَنْجِ وَالنَّاظِرُ إِلَيْهَا كَالآكِلِ لَحْمَ الْخِنْزِيرِ. ض

8209. Satranç oynayan kişi rahmetten uzaktır; ona bakan da domuz eti yemiş gibidir.[8209]

٨٢١٠–مَلَكٌ مُوَكَّلٌ بِالْقُرْآنِ فَمَنْ قَرَأَهُ مِنْ أَعْجَمِيٍّ أَوْ عَرَبِيٍّ فَلَمْ يُقَوِّمْهُ قَوَّمَهُ الْمَلَكُ ثُمَّ رَفَعَهُ قَوَاماً. ض

8210. Kuran için görevli bir melek vardır; okuyan Arap olsun, olmasın onu doğru okuyamazsa melek onu düzeltir ve doğru olarak göğe yükseltir. [8210]

٨٢١١–مَمْلُوكُكَ يَكْفِيكَ فَإِذَا صَلَّى فَهُوَ أَخُوكَ فَأَكْرِمُوهُمْ كَرَامَةَ أَوْلاَدِكُمْ وَأَطْعِمُوهُمْ مِمَّا تَأْكُلُونَ. ض

[8206] Suyûtî, Sağîr, nr. 8206.
[8207] Ahmed, I, 217.
[8208] Heysemî, X, 21.
[8209] Müttekî ,nr\40636; Aclûnî, II, 381.
[8210] Suyûtî, Habâik, s. 101.

8211. Kölen senin hizmetçin, namaz da kılarsa kardeşindir; ona çocuklarımıza ikram ettiğiniz gibi ikram edin, yediklerinizden de yedirin.[8211]

٨٢١٢–مِنَ اللهِ تَعَالى لاَ مِنْ رَسُولِهِ لَعَنَ اللهُ قَاطِعَ السِّدْرِ.ض

8212. Sedir ağacını kesene Allah lanet etmiştir; bu peygamberin değil Allah'ın diliyledir.[8212]

٨٢١٣–مِنَ الْبِرِّ أَنْ تَصِلَ صَدِيقَ أَبِيكَ.ح

8213. Baba dostuna iyilik etmen, babaya iyilik sayılır. [8213]

٨٢١٤–مِنَ التَّمْرِ وَالْبُسْرِ خَمْرٌ.ح

8214. Kuru ve yaş hurmadan da şarap olur.[8214]

٨٢١٥–مِنَ الجَفَاءِ أَنْ أُذْكَرَ عِنْدَ الرَّجُلِ فَلاَ يُصَلِّي عَلَيَّ.ض

8215. Bir kişinin yanında adım anıldığı halde bana salat etmemesi saygısızlıktır.[8215]

٨٢١٦–مِنَ الْحِنْطَةِ خَمْرٌ وَمِنَ التَّمْرِ خَمْرٌ وَمِنَ الشَّعِيرِ خَمْرٌ وَمِنَ الزَّبِيبِ خَمْرٌ وَمِنَ الْعَسَلِ خَمْرٌ.ح

8216. Buğday, kuru hurma, arpa, kuru üzüm ve baldan da şarap olur.[8216]

٨٢١٧–مِنَ الزُّرْقَةِ يُمْنٌ.ض

8217. Mavi gözler berekettir.[8217]

٨٢١٨–مِنَ الصَّدَقَةِ أَنْ تُسَلِّمَ عَلَى النَّاسِ وَأَنْتَ طَلِقُ الْوَجْهِ.ض

[8211] Bûsîrî, IV, 108.
[8212] Taberânî, XIX, 420; Beyhakî, VI, 141.
[8213] Taberânî, Evsat, VII, 213; Heysemî, VIII, 147.
[8214] Taberânî, II, 187.
[8215] Abdürrezzâk, II, 217.
[8216] Ahmed, II, 118.
[8217] Hatîb, VI, 249.

8218. Güleryüzle insanlara selam vermek sadakadır. [8218]

٨٢١٩–مِنَ الصَّدَقَةِ أَنْ تُعَلِّمَ الرَّجُلَ الْعِلْمَ فَيَعْمَلَ بِهِ وَيُعَلِّمَهُ.ض

8219. Birine ilim öğretmen, onun da öğrendikleriyle amel edip onu başkalarına öğretmesi sadakadan sayılır.[8219]

٨٢٢٠–مِنَ الْكَبَائِرِ اسْتِطَالَةُ الرَّجُلِ فِي عِرْضِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ وَمِنَ الْكَبَائِرِ السَّبَّتَانِ بِالسَّبَّةِ.ح

8220. Kişinin bir müslümanın şerefine dil uzatması büyük günahlardandır; bir sövmeye iki sövmeyle karşılık verilmesi de büyük günahlardandır.[8220]

٨٢٢١–مِنَ الْمَذِيِّ الْوُضُوءُ وَمِنَ الْمَنِيِّ الْغُسْلُ.ح

8221. Meziden dolayı abdest, meniden dolayı da gusül gerekir.[8221]

٨٢٢٢–مِنَ الْمُرُوءَةِ أَنْ يُنْصِتَ الأَخُ لأَخِيهِ إِذَا حَدَّثَهُ وَمِنْ حُسْنِ الْمُمَاشَاةِ أَنْ يَقِفَ الأَخُ لأَخِيهِ إِذَا انْقَطَعَ شِسْعُ نَعْلِهِ.

8222. Din kardeşi konuşurken susup kendisini dinlemesi güzel ahlakın, yolda yürürken ayakkabısının bağı kopan kardeşini beklemesi de güzel yol arkadaşlığın gereğidir.[8222]

٨٢٢٣–مِنْ أَخْوَنِ الْخِيَانَةِ تِجَارَةُ الْوَالِي فِي رَعِيَّتِهِ.ح

8223. Hiyanetin en kötülerinden biri de idarecinin halkıyla ticaret yapmasıdır.[8223]

٨٢٢٤–مِنْ أَسْوَإِ النَّاسِ مَنْزِلَةً مَنْ أَذْهَبَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ.ح

[8218] Müttekî, nr. 25262.
[8219] Müttekî, nr. 25262.
[8220] İbni Ebi'd-Dünyâ, Sumt, I, 306.
[8221] Müttekî, nr. 26280.
[8222] Hatîb, VI, 394.
[8223] İbni Ebî Âsım, Ahâd, V, 159.

8224. İnsanların en kötüsü, başkasının dünyası için kendi ahiretini feda edendir.[8224]

٨٢٢٥–مِنْ أَشَدِّ أُمَّتِي لِي حُبّاً نَاسٌ يَكُونُونَ بَعْدِي يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ رَآنِي بِأَهْلِهِ وَمَالِهِ.صح

8225. Ümmetimden beni en çok sevenler benden sonra gelip, beni görmeye karşılık ailesi ve tüm servetini vermek isteyen kişilerdir.[8225]

٨٢٢٦–مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يَتَبَاهَى النَّاسُ فِي المَسَاجِدِ.صح

8226. Kıyamet alametlerinden biri de insanların mescidlerde birbirlerine karşı övünür hale gelmeleridir.[8226]

٨٢٢٧–مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ الْفُحْشُ وَالتَّفَحُّشُ وَقَطِيعَةُ الرَّحِمِ وَتَخْوِينُ الأَمِينِ وَائْتِمَانُ الخَائِنِ.ح

8227. Kıyamet alametlerinden bazıları, fuhuşla kötü şeylerin yaygınlaşması, akrabalık bağlarının koparılması, güvenilir kişilere hain, hain kişilere güvenilir gözüyle bakılmasıdır.[8227]

٨٢٢٨–مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يَمُرَّ الرَّجُلُ فِي المَسْجِدِ لاَ يُصَلِّي فِيهِ رَكْعَتَيْنِ وَأَنْ لاَ يُسَلِّمَ الرَّجُلُ إِلاَّ عَلَى مَنْ يَعْرِفُ وَأَنْ يُبَرِّدَ الصَّبِيُّ الشَّيْخَ.ض

8228. Kişinin mescide girip de iki rekat namaz kılmaması, tanıdığı kimselerden başkasına selam vermemesi ve küçüklerin yaşlılara iş buyurması kıyamet alametlerindendir. [8228]

٨٢٢٩–مِنْ أَفْضَلِ الشَّفَاعَةِ أَنْ يُشْفَعَ بَيْنَ اثْنَيْنِ فِي النِّكَاحِ.ح

8229. En güzel aracılık, evlenecek olan iki kişiye aracılık etmektir.[8229]

[8224] Beyhakî,
[8225] Suyûtî, Sağîr, nr. 8225.
[8226] İbni Ebî Şeybe, XV, 165.
[8227] Taberânî, Evsat, II, 93.
[8228] Taberânî, IX, 296.
[8229] Bûsîrî, II, 116.

٨٢٣٠–مِنْ أَفْضَلِ الْعَمَلِ إِدْخَالُ السُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ تَقْضِي عَنْهُ دَيْناً تَقْضِي لَهُ حَاجَةً تُنَفِّسُ لَهُ كُرْبَةً.ض

8230. En faziletli amellerden biri de borcunu ödeyip ihtiyacını karşılayarak ve sıkıntısını gidermek suretiyle bir mümini sevindirmektir.[8230]

Kıyamet Alametleri

٨٢٣١–مِنِ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ انْتِفَاخُ الأَهِلَّةِ.ض

8231. Kıyametin yaklaştığını gösteren alametlerden biri de hilalin daha büyük görünmesidir.[8231]

٨٢٣٢–مِنِ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ أَنْ يُرَى الْهِلاَلُ قَبَلاً فَيُقَالُ لَيْلَتَيْنِ وَأَنْ تُتَّخَذَ الْمَسَاجِدُ طُرُقاً وَأَنْ يَظْهَرَ مَوْتُ الْفَجْأَةِ.ض

8232. Kıyametin yaklatığını gösteren işaretlerden bazıları, hilalin iki günlük denilecek kadar açık olması, mescidlerin sadece yol olarak kullanılması ve ani ölümlerin baş göstermesidir.[8232]

٨٢٣٣–مِنِ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ هَلاَكُ الْعَرَبِ.ح

8233. Kıyamet yaklaştığında Araplar helak olur.[8233]

٨٢٣٤–مِنِ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ كَثْرَةُ الْقَطْرِ وَقِلَّةُ النَّبَاتِ وَكَثْرَةُ الْقُرَّاءِ وَقِلَّةُ الْفُقَهَاءِ وَكَثْرَةُ الأُمَرَاءِ وَقِلَّةُ الأُمَنَاءِ.ض

8234. Yağmurun çoğalıp bitkilerin azalması, Kuran okuyanların artıp dini bilenlerin azalması, idarecilerin çoğalıp emin olanların ise azalması kıyametin yaklaştığının delillerindendir.[8234]

[8230] Beyhakî, Şuab,
[8231] Taberânî, X, 198.
[8232] Taberânî, Sağîr, II, 260.
[8233] Müttekî, nr.38471.
[8234] Heysemî, VII, 331.

٨٢٣٥–مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ الشِّرْكُ بِاللهِ وَالْيَمِينُ الْغَمُوسُ.ح

8235. Büyük günahların en büyüklerinden biri Allah'a şirk koşmak, bir başkası da yalan yere yemin etmektir.[8235]

٨٢٣٦–مِنْ إِكْفَاءِ الدِّينِ تَفُصُّحُ النَّبَطِ وَاتِّخَاذُهُمُ الْقُصُورَ فِي الأَمْصَارِ.ح

8236. Nebatilerin her yere yayılıp şehirlerde saray sahibi olmaları, dinin zayıfladığını gösterir.[8236]

٨٢٣٧–مِنْ بَرَكَةِ الْمَرْأَةِ تَبْكِيرُهَا بِالأُنْثَى.ض

8237. Kadının ilk çocuğunu kız doğurması, onun bereketli oluşundandır.[8237]

٨٢٣٨–مِنْ تَمَامِ التَّحِيَّةِ الأَخْذُ بِالْيَدِ.ح

8238. Tam selamlaşma, tokalaşmakla olur.[8238]

٨٢٣٩–مِنْ تَمَامِ عِيَادَةِ الْمَرِيضِ أَنْ يَضَعَ أَحَدُكُمْ يَدَهُ عَلَى جَبْهَتِهِ وَيَسْأَلَهُ كَيْفَ هُوَ وَتَمَامُ تَحِيَّتِكُمْ بَيْنَكُمُ الْمُصَافَحَةُ.ح

8239. Hasta ziyaretinin tam olması ziyaretçinin elini hastanın alnına koyarak ona hal hatır sorması, selamlaşmanın tam olması da kişilerin birbirleriyle musafaha yapmasıyla olur.[8239]

٨٢٤٠–مِنْ تَمَامِ الصَّلاَةِ سُكُونُ الأَطْرَافِ.ض

8240. Organların hareket etmemesi, namazın tam olmasının gereklerindedir.[8240]

٨٢٤١–مِنْ تَمَامِ النِّعْمَةِ دُخُولُ الجَنَّةِ وَالْفَوْزُ مِنَ النَّارِ.ح

[8235] Beyhakî, III, 409.
[8236] Taberânî, XII, 221.
[8237] İbni Asâkir, VIIL, 255.
[8238] Müttekî, nr. 25346.
[8239] Ahmed, V, 259.
[8240] İbni Asâkir, LVI, 236.

8241. Cennete girip cehennemden kurtulmak nimetin tamamlanmasıdır.[8241]

٨٢٤٢- مِنْ حُسْنِ الصَّلاَةِ إِقَامَةُ الصَّفِّ.صح

8242. Safların düzgün olması, namazın güzel olmasıdır.[8242]

٨٢٤٣-مِنْ حُسْنِ إِسْلاَمِ المَرْءِ تَرْكُهُ مَالاَ يَعْنِيهِ.صح

8243. Kişinin kendisini ilgilendirmeyen şeylerle uğraşmaması, müslümanlığının güzelliğindendir.[8243]

٨٢٤٤-مِنْ حُسْنِ عِبَادَةِ المَرْءِ حُسْنُ ظَنِّهِ.ض

8244. Hüsnü zan sahibi olması, kişinin iyi kul oluşundandır. [8244]

٨٢٤٥-مِنْ حِينِ يَخْرُجُ أَحَدُكُمْ مِنْ مَنْزِلِهِ إِلَى مَسْجِدِهِ فَرِجْلٌ تَكْتُبُ حَسَنَةً وَالأُخْرَى تَمْحُو سَيِّئَةً.صح

8245. Mescide gitmek için evinden çıkan kişinin attığı her bir adıma bir sevap yazılır, bir günahı da silinir.[8245]

٨٢٤٦-مِنْ خُلَفَائِكُمْ خَلِيفَةٌ يَحْثُو المَالَ حَثْياً لاَ يَعُدُهُ عَدّاً.صح

8246. Başınıza öyle bir halife gelir ki o malı sayarak değil, avuç avuç dağıtır.[8246]

٨٢٤٧-مِنْ خَيْرِ خِصَالِ الصَّائِمِ السِّوَاكُ.ح

8247. Oruç tutanın yapacağı en iyi işlerden biri de misvak kullanmaktır.[8247]

[8241] Müttekî, nr. 2520.
[8242] Hâkim, I, 337.
[8243] Ahmed, I, 201; Taberânî, III, 128.
[8244] İbni Adî, III, 291.
[8245] Hâkim, I, 388; Beyhakî, Şuab, II, 64.
[8246] Ahmed, III, 60; Müttekî, nr. 38672.
[8247] Taberânî, Evsat, VIII, 209; Dârekutnî, II, 203; Beyhakî, IV, 272.

٨٢٤٨-مِنْ خَيْرِ طِيبِكُمُ الْمِسْكُ.صح

8248. Kokularınızın en iyisi, misktir.[8248]

٨٢٤٩-مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ حُسْنُ الْخُلُقِ وَمِنْ شَقَاوَتِهِ سُوءُ الْخُلُقِ.ض

8249. Kişinin mutluluğu güzel ahlak, mutsuzluğu da kötü ahlak sahibi olmasına bağlıdır.[8249]

٨٢٥٠-مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يُشْبِهَ أَبَاهُ.ض

8250. Kişinin babasına benzemesi mutluluk sebebidir.[8250]

٨٢٥١-مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ خِفَّةُ لِحْيَتِهِ.ض

8251. Kişinin sakalının hafif olması, onu mutlu eder.[8251]

٨٢٥٢-مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ اسْتِخَارَتُهُ اللهَ وَمِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ رِضَاهُ بِمَا قَضَى اللهُ وَمِنْ شَقَاوَةِ ابْنِ آدَمَ تَرْكُهُ اسْتِخَارَةَ اللهِ وَمِنْ شَقَاوَةِ ابْنِ آدَمَ سُخْطُهُ بِمَا قَضَى اللهُ لَهُ.ح

8252. Allah'dan hayırlısını dilemesi, takdir ettiğine rıza göstermesi insanoğlunun iyi olduğunun işaretidir; Allah'dan hayırlısını dilememesi, onun takdirine rıza göstermemesi de insanoğlunun kötü olduğunun işaretidir.[8252]

٨٢٥٣-مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ الْحِلْمُ وَالْحَيَاءُ وَالْحِجَامَةُ وَالسِّوَاكُ وَالتَّعَطُّرُ وَكَثْرَةُ الأَزْوَاجِ.صح

8253. Haya, ağırbaşlı olma, kan aldırma, misvak kullanma, güzel koku sürünme ve çokça evlenme peygamberlerin sünnetlerindendir.[8253]

[8248] Müttekî, nr. 17347.
[8249] Beyhakî, Şuab, VI, 249.
[8250] Deylemî, IV, 7.
[8251] İbni Adî, VII, 167; Heysemî, V, 164.
[8252] Hâkim, I, 699; Beyhakî, Şuab, I, 129.
[8253] Taberânî, XI, 186; Beyhakî, Şuab, VI, 137; Heysemî, IV, 253.

٨٢٥٤–مِنْ شِرَارِ النَّاسِ مَنْ تُدْرِكُهُمُ السَّاعَةُ وَهُمْ أَحْيَاءٌ.صح

8254. Kıyamet koparken ölü değil de diri olan insanlar, insanların en kötüleridir.[8254]

٨٢٥٥–مِنْ شُكْرِ النِّعْمَةِ إِفْشَاؤُهَا.صح

8255. Verilen nimeti başkalarına anlatmak da bir şükürdür.[8255]

٨٢٥٦–مِنْ فِقْهِ الرَّجُلِ رِفْقُهُ فِي مَعِيشَتِهِ.ح

8256. Kişinin işinde yumuşak davranması, anlayış sahibi olduğunun göstergesidir.[8256]

٨٢٥٧–مِنْ فِقْهِ الرَّجُلِ أَنْ يُصْلِحَ مَعِيشَتَهُ وَلَيْسَ مِنْ حُبِّ الدُّنْيَا طَلَبُ مَا يُصْلِحُكَ.ض

8257. Kişinin geçimini yoluna koyması ince anlayışındandır, kendisini geçindirecek şeyi araması dünya sevgisi değildir.[8257]

٨٢٥٨–مِنْ كَرَامَةِ الْمُؤْمِنِ عَلَى اللهِ تَعَالَى نَقَاءُ ثَوْبِهِ وَرِضَاهُ بِالْيَسِيرِ.ض

8258. Elbisesinin temiz olması ve aza kanaat etmesi müminin Allah katındaki değerinin işaretidir.[8258]

٨٢٥٩–مِنْ كَرَامَتِي عَلَى رَبِّي أَنِّي وُلِدْتُ مَخْتُوناً وَلَمْ يَرَ أَحَدٌ سَوْءَتِي.ح

8259. Rabbimin bana olan ikramlarından biri de sünnetli olarak doğmam ve edep yerimin kimse tarafından görülmemesidir.[8259]

٨٢٦٠–مِنْ كُنُوزِ الْبِرِّ كِتْمَانُ الْمَصَائِبِ وَالأَمْرَاضِ وَالصَّدَقَةِ.صح

8260. Musibet, hastalık ve sadakaları gizlemek iyiliklerdendir.[8260]

[8254] Heysemî, II, 72; Müttekî, nr. 38473.
[8255] Abdürrezzâk, X, 425.
[8256] Ahmed, V, 194; Taberânî, Şâmiyyîn, II, 654; Ebû Nuaym, I, 211.
[8257] İbni Adî, III, 1197; Müttekî, nr. 5439.
[8258] Taberânî, XII, 395; Ebû Nuaym, II, 7; Heysemî, V, 132.
[8259] Taberânî, Evsat, VI, 188; Heysemî, VIII, 224.
[8260] Ebû Nuaym, VIII, 197.

٨٢٦١–مِنْ مُوجِبَاتِ المَغْفِرَةِ إِطْعَامُ المُسْلِمِ السَّغْبَانِ.صح

8261. Aç bir müslümanı doyurmak bağışlanmayı gerektiren hususlardandır.[8261]

٨٢٦٢–مِنَّا الَّذِي يُصَلِّي عِيسى ابْنُ مَرْيَمَ خَلْفَهُ.ض

8262. Meryem oğlu İsa'nın arkasında namaz kılan kişi bizden, ehl-i beyttendir.[8262]

٨٢٦٣–مَنْ آتَاهُ اللهُ مِنْ هذَا المَالِ شَيْئاً مِنْ غَيْرِ أَنْ يَسْأَلَهُ فَلْيَقْبَلْهُ فَإِنَّمَا هُوَ رِزْقٌ سَاقَهُ اللهُ إِلَيْهِ.صح

8263. İstemediği halde kendisine bir mal verilen kişi onu alıp kabul etsin; zira o Allah'dan gelen bir rızıktır.[8263]

Eziyet Edenler

٨٢٦٤–مَنْ آذَى المُسْلِمِينَ فِي طُرُقِهِمْ وَجَبَتْ عَلَيْهِ لَعْنَتُهُمْ.ح

8264. Müslümanlara yollarda sıkıntı verenler, laneti hak ederler.[8264]

٨٢٦٥–مَنْ آذَى العَبَّاسَ فَقَدْ آذَانِي إِنَّمَا عَمُّ الرَّجُلِ صِنْوُ أَبِيهِ.ح

8265. Abbas'a eziyet eden bana eziyet etmiş gibidir; zira kişinin amcası baba yerindedir.[8265]

٨٢٦٦–مَنْ آذَى عَلِيّاً فَقَدْ آذَانِي.صح

8266. Ali'ye eziyet eden bana eziyet etmiş olur.[8266]

٨٢٦٧–مَنْ آذَى شَعْرَةً مِنِّي فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللهَ

8261 Hâkim, II, 570.
8262 Suyûtî, Sağîr, nr. 8262.
8263 Ahmed, II, 292:
8264 Taberânî, III, 179.
8265 İbni Asâkir, XXVI, 318.
8266 Ahmed, III, 483; Buhârî, Kebîr, VI, 306; Hâkim, III, 131; Heysemî, IX, 129.

8267. Benim bir kılıma eza eden bana eza etmiş, bana eza eden de Allah'a eza etmiş olur.[8267]

٨٢٦٨–مَنْ آذَى أَهْلَ المَدِينَةِ آذَاهُ اللهُ وَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللهِ وَالمَلاَئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ لاَ يُقْبَلُ مِنْهُ صَرْفٌ وَلاَ عَدْلٌ. ح

8268. Medine halkına eziyet edene Allah cezasını verir; Allah'la birlikte meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olur; artık onun ne tevbesi ne de fidyesi kabul olunur.[8268]

٨٢٦٩–مَنْ آذَى مُسْلِماً فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللهَ. ح

8269. Bir müslümana eziyet eden bana eziyet etmiş, bana eziyet eden de Allah'a eziyet etmiş olur.[8269]

٨٢٧٠–مَنْ آذَى ذِمِّيّاً فَأَنَا خَصْمُهُ وَمَنْ كُنْتُ خَصْمُهُ خَصَمْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. ح

8270. Azınlıklardan birine eziyet eden kişinin kıyamet günü düşmanı ben olurum; ben düşmanı olduğum kişiyi de kıyamet günü mağlup ederim.[8270]

Çeşitli Hadisler

٨٢٧١–مَنْ أَمَّنَ رَجُلاً عَلَى دَمِهِ فَقَتَلَهُ فَأَنَا بَرِيءٌ مِنَ الْقَاتِلِ وَإِنْ كَانَ المَقْتُولُ كَافِراً. صح

8271. Birisine canı hususunda güvence verip de sonra onu öldüren kişiyle benim bir alakam olmaz, isterse öldürülen kişi kafir olsun durum değişmez.[8271]

٨٢٧٢–مَنْ آوَى ضَالَّةً فَهُوَ ضَالٌّ مَا لَمْ يُعَرِّفْهَا. صح

8272. Kaybolan bir malı elinde tutan onu ilan etmedikçe dalalet içindedir.[8272]

[8267] İbni Asâkir, LIV, 308.
[8268] Heysemî, III, 307.
[8269] Taberânî, Evsat, IV, 60; Heysemî, II, 179.
[8270] Hatîb, VIII, 370.
[8271] Ukaylî, II, 215; Ebû Nuaym, III, 324; Heysemî, VI, 285; Müttekî, nr. 10930.
[8272] Müslim, Lukata, 12; Ahmed, III, 117; Beyhakî, VI, 191.

٨٢٧٣- مَنْ آوَى يَتِيماً أَوْ يَتِيمَيْنِ ثُمَّ صَبَرَ وَاحْتَسَبَ كُنْتُ أَنَا وَهُوَ فِي الجَنَّةِ كَهَاتَيْنِ.ح

8273. Bir veya iki yetimi yanında barındırıp mükafatını Allah'dan bekleyerek onların sıkıntılarına sabreden kişi ile ben cennette parmaklar gibi birbirimize yakın oluruz.[8273]

٨٢٧٤-مَنِ ابْتَاعَ طَعَاماً فَلاَ يَبِعْهُ حَتَّى يَسْتَوْفِيَهُ.صح

8274. Yiyecek bir şey satın alan kişi, onu teslim almadıkça bir başkasına satmasın.[8274]

٨٢٧٥-مَنِ ابْتَاعَ مَمْلُوكاً فَلْيَحْمَدِ اللهَ وَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا يُطْعِمُهُ الْحَلْوَاءُ فَإِنَّهُ أَطْيَبُ لِنَفْسِهِ.

8275. Bir köle satın alan kişi Allah'a hamd etsin ve ona ilk olarak tatlı bir şey yedirsin; böyle şeyler onun gönlünü hoş eder. [8275]

٨٢٧٦-مَنِ ابْتَغَى الْعِلْمَ لِيُبَاهِيَ بِهِ الْعُلَمَاءَ أَوْ يُمَارِيَ بِهِ السُّفَهَاءَ أَوْ تُقْبِلَ أَفْئِدَةُ النَّاسِ إِلَيْهِ فَإِلَى النَّارِ.صح

8276. Alimlere övünmek, cahillerle cedelleşmek veya insanların sevgisini kazanmak için ilim öğrenen kişinin gideceği yer cehennemdir.[8276]

٨٢٧٧-مَنِ ابْتَغَي الْقَضَاءَ وَسَأَلَ فِيهِ شُفَعَاءَ وُكِلَ إِلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أُكْرِهَ عَلَيْهِ أَنْزَلَ اللهُ عَلَيْهِ مَلَكاً يُسَدِّدُهُ.ح

8277. Kadılık görevi isteyen kişi o göreve aracı koyarsa kendi haline bırakılır; kime istemediği halde zorla verilirse Allah ona doğru yolu gösteren bir melek görevlendirir.[8277]

٨٢٧٨-مَنِ ابْتُلِيَ مِنْ هذِهِ الْبَنَاتِ بِشَيْءٍ فَأَحْسَنَ إِلَيْهِنَّ كُنَّ لَهُ سِتْراً مِنَ النَّارِ.صح

8273 Taberânî, Evsat, XV, 291.
8274 Ahmed, I, 408.
8275 Müttekî, nr. 25065; İbni Arrâk, II, 254.
8276 Hâkim, I, 119; Beyhakî, Şuab, II, 283.
8277 Beyhakî, X, 100; Münzirî, III, 162; Müttekî, nr. 14944; Zeylaî, IV, 69.

8278. Kız çocuklarıyla imtihan olup da onlara güzelce bakan kişiye o çocuklar cehenneme karşı birer siper olurlar.[8278]

٨٢٧٩–مَنِ ابْتُلِيَ بِالْقَضَاءِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَلْيَعْدِلْ بَيْنَهُمْ فِي لَحْظِهِ وَإِشَارَتِهِ وَمَقْعَدِهِ وَمَجْلِسِهِ.ض

8279. Müslümanlar arasında hüküm vermekle görevlendirilen kişi onlara karşı bakışında, işaretinde, oturma yerlerini göstermede adil davransın.[8279]

٨٢٨٠–مَنِ ابْتُلِيَ بِالْقَضَاءِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَلاَ يَرْفَعْ صَوْتَهُ عَلَى أَحَدِ الْخَصْمَيْنِ مَا لاَ يَرْفَعُ عَلَى الآخَرِ.ض

8280. Müslümanlar arasında hüküm vermekle imtihan olan kişi, taraflardan birine diğerine hitap ettiğinden daha yüksek sesle hitap etmesin.[8280]

٨٢٨١–مَنِ ابْتُلِيَ فَصَبَرَ وَأُعْطِيَ فَشَكَرَ وَظُلِمَ فَغَفَرَ وَظَلَمَ فَاسْتَغْفَرَ أُولئِكَ لَهُمُ الأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ.

8281. Kendilerine musibet verildiğinde sabreden, nimet verildiğinde şükreden, zulme uğradığında affeden, haksızlık yaptığında özür dileyen kimseler emniyete kavuşan ve hidayet üzere olan insanlardır.[8281]

٨٢٨٢–مَنْ أُبْلِيَ بَلاَءً فَذَكَرَهُ فَقَدْ شَكَرَهُ وَإِنْ كَتَمَهُ فَقَدْ كَفَرَهُ.صح

8282. Başına bir musibet gelen o musibetin Allah'dan geldiğini açıklarsa ona şükretmiş, gizlerse nankörülük etmiş olur.[8282]

٨٢٨٣–مَنْ أَتَى الْمَسْجِدَ لِشَيْءٍ فَهُوَ حَظُّهُ.ح

8283. Kişi mescide ne niyetle giderse, eline geçecek olan odur.[8283]

[8278] Ahmed, V, 183.
[8279] Taberânî, XXIII, 284; Beyhakî, X, 135.
[8280] Taberânî, XXIII, 285; Beyhakî, II, 78.
[8281] Beyhakî, Şuab, IX, 459.
[8282] Ebû Dâvûd, Edeb 12; Münzirî, II, 77; Müttekî, nr. 6436.
[8283] Beyhakî, Şuab, II, 392.

٨٢٨٤–مَنْ أَتَى عَرَّافاً فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً.صح

8284. Kahine gidip de ona bir şey soran kişinin kırk gün namazı kabul olunmaz.[8284]

٨٢٨٥–مَنْ أَتَى عَرَّافاً أَوْ كاهِناً فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ.ح

8285. Falcıya veya kahine gidip de onun söylediklerine inan kişi, Muhammed'e indirilene inanmamış demektir.[8285]

٨٢٨٦–مَنْ أَتَى فِرَاشَهُ وَهُوَ يَنْوِي أَنْ يَقُومَ يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ فَغَلَبَتْهُ عَيْنُهُ حَتَّى يُصْبِحَ كُتِبَ لَهُ مَا نَوَى وَكانَ نَوْمُهُ صَدَقَةً عَلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ.ح

8286. Gece namazına niyet edip de uykusundan uyanamayıp sabaha kadar uyuyan kişiye niyet ettiği namazın sevabı yazılır; uykusu da rabbinden kendisine bir sadaka olarak kalır.[8286]

٨٢٨٧–مَنْ أَتَى الجُمُعَةَ وَالإِمَامُ يَخْطُبُ كانَتْ لَهُ ظُهْراً.ض

8287. Cuma namazına imamın hutbe okuduğu sırada gelen kişinin namazı öğle namazı olur.[8287]

٨٢٨٨–مَنْ أَتَى كاهِناً فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ أَوْ أَتَى امْرَأَةً حَائِضاً أَوْ أَتَى امْرَأَةً في دُبُرِهَا فَقَدْ بَرِيءَ مِمَّا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ.ح

8288. Falcıya gidip de onun dediklerini doğrulayan, aybaşı halindeki eşiyle ilişki kuran, ona arkadan yaklaşan kimse Muhammed'e indirilenden uzaklaşmış olur.[8288]

٨٢٨٩–مَنْ أَتَى كاهِناً فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ حُجِبَتْ عَنْهُ التَّوْبَةُ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً فَإِنْ صَدَّقَهُ بِمَا قالَ كَفَرَ.ض

[8284] Müslim, Selâm 125; Beğavî, XII, 128.
[8285] Beyhakî, VIII, 135; Münzirî, IV, 36; Müttekî, nr. 17678.
[8286] Hâkim, III, 189.
[8287] İbni Asâkir, VI, 415; Müttekî, nr. 21113.
[8288] Ebû Dâvûd, Tıb 21; Beğavî, XII, 181; Heysemî, V, 117; Müttekî, nr. 17675.

8289. Kahine gidip ona bir şey soranın kırk gün tevbesi kabul olunmaz, onun dediğine inananın imanı kalmaz.[8289]

٨٢٩٠- مَنْ أَتَى إِلَيْكُمْ مَعْرُوفاً فَكَافِئُوهُ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَادْعُوا لَهُ.

8290. Size iyilik yapana iyilikle karşılık verin, verecek birşey bulamazsanız ona dua edin. [8290]

٨٢٩١-مَنْ أَتَى امْرَأَتَهُ فِي حَيْضِهَا فَلْيَتَصَدَّقْ بِدِينَارٍ وَمَنْ أَتَاهَا وَقَدْ أَدْبَرَ الدَّمُ عَنْهَا وَلَمْ تَغْتَسِلْ فَنِصْفُ دِينَارٍ. ح

8291. Eşine ayhalinde yaklaşan kişi bir dinar tasadduk etsin; eşinin kanı kesildiği ancak henüz yıkanmadığı zamanda yaklaşan da yarım dinar tasadduk etsin.[8291]

٨٢٩٢-مَنْ أَتَاهُ أَخُوهُ مُتَنَصِّلاً فَلْيَقْبَلْ ذٰلِكَ مِنْهُ مُحِقّاً أَوْ مُبْطِلاً فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ لَمْ يَرِدْ عَلَيَّ الحَوْضَ. ح

8292. Kişi samimi olsun olsun kendisine özür dilemek üzere gelen din kardeşinin özrünü kabul etsin; böyle yapmazsa Kevser Havuzunun başında yanıma gelemez.[8292]

٨٢٩٣-مَنِ اتَّبَعَ الجَنَازَةَ فَلْيَحْمِلْ بِجَوَانِبِ السَّرِيرِ كُلِّهَا. ض

8293. Cenazeye katılan kişi, tabutun her tarafından taşımaya çalışsın.[8293]

٨٢٩٤-مَنِ اتَّبَعَ كِتَابَ اللهِ هَدَاهُ مِنَ الضَّلاَلَةِ وَوَقَاهُ سُوءَ الْحِسَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. ض

8294. Allah'ın kitabına uyanı Allah'ın kitabı sapıklıktan kurtardığı gibi, kıyamet gününde onu kötü hesaptan da korur.[8294]

[8289] Taberânî, XX, 69.
[8290] Hâkim, II, 64; Beyhakî, IV, 199; Heysemî, VIII, 181.
[8291] Taberânî, X, 95.
[8292] Hâkim, IV, 170; Münzirî, III, 321.
[8293] Müttekî, nr: 42336.
[8294] Taberânî, XII, 48; Heysemî, I, 169, VII, 67.

٨٢٩٥–مَنْ أَتَتْ عَلَيْهِ سِتُّونَ سَنَةً فَقَدْ أَعْذَرَ اللهُ إِلَيْهِ فِي الْعُمُرِ.ح

8295. Allah altmış yaşına gelen kişinin mazaretini kabul etmez.[8295]

٨٢٩٦–مَنْ أَتَتْهُ هَدِيَّةٌ وَعِنْدَهُ قَوْمٌ جُلُوسٌ فَهُمْ شُرَكَاؤُهُ فِيهَا.ح

8296. Başkaları yanında kendisine hediye gelen kişinin o hediyesine yanındakiler de ortaktır.[8296]

٨٢٩٧–مَنِ اتَّخَذَ مِنَ الْخَدَمِ غَيْرَ مَا يَنْكِحُ ثُمَّ بَغَيْنَ فَعَلَيْهِ مِثْلُ آثَامِهِنَّ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ آثَامِهِنَّ شَيْءٌ.ض

8297. Kişi nikahı altında olmayanlardan hizmetçi edinir de o hizmetçilerden biri zina ederse onun günahı kadar kendisine günah yazılır ve onun günahından da bir şey eksilmez.[8297]

Allah Korkusu

٨٢٩٨–مَنِ اتَّقَى اللهَ عَاشَ قَوِيّاً وَسَارَ فِي بِلاَدِهِ آمِناً.ض

8298. Takva sahibi güçle yaşar, güvenle dolaşır.[8298]

٨٢٩٩–مَنِ اتَّقَى اللهَ أَهَابَ اللهُ مِنْهُ كُلَّ شَيْءٍ وَمَنْ لَمْ يَتَّقِ اللهَ أَهَابَهُ اللهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ.ض

8299. Allah'dan korkanlardan her şey korkar, ondan korkmayanlardan ise hiçbir şey korkmaz.[8299]

٨٣٠٠–مَنِ اتَّقَى اللهَ كَلَّ لِسَانُهُ وَلَمْ يُشْفَ غَيْظُه.ض

8300. Allah'dan korkanın dili kırıcı olmaz, öfkesinin gereğini de yapmaz. [8300]

[8295] Ahmed, III, 320; Beyhakî, III, 370; Hatîb, I, 290.
[8296] Taberânî, III, 97; Hatîb, XIV, 252; Heysemî, IV, 148.
[8297] Heysemî, IV, 298; Müttekî, nr. 25018.
[8298] Ebû Nuaym, II, 177; Zebîdî, VIII, 621; Aclûnî, I, 373.
[8299] Müttekî, nr. 5883; Zebîdî, VIII, 621.
[8300] Irâkî, III, 146; Müttekî, nr. 5640; Zebîdî, VIII, 25; Aclûnî, II, 412.

٨٣٠١–مَنِ اتَّقَى اللهَ وَقَاهُ كُلَّ شَيْءٍ.ض

8301. Allah'dan korkanı Allah herşeyden korur. [8301]

Çeşitli Hadisler

٨٣٠٢–مَنْ أَنْكَلَ ثَلاَثَةً مِنْ صُلْبِهِ فِي سَبِيلِ اللهِ فَاحْتَسَبَهُمْ عَلَى اللهِ وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ.ح

8302. Üç çocuğunu Allah yolunda kaybedip de sevabını ondan bekleyen kişilere cennet vacip olur.[8302]

٨٣٠٣–مَنْ أَثْنَيْتُمْ عَلَيْهِ خَيْراً وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ وَمَنْ أَثْنَيْتُمْ عَلَيْهِ شَرّاً وَجَبَتْ لَهُ النَّارُ أَنْتُمْ شُهَدَاءُ اللهِ فِي الأَرْضِ.صح

8303. Sizin hayırla övdüğünüz kişiye cennet, kötülükle yerdiğiniz kişiye de cehennem vacip olur; sizler Allah'ın yer yüzündeki şahidlerisiniz.[8303]

٨٣٠٤–مَنِ اجْتَنَبَ أَرْبَعاً دَخَلَ الجَنَّةَ الدِّمَاءَ وَالأَمْوَالَ وَالْفُرُوجَ وَالأَشْرِبَةَ.ح

8304. Dört şeyden sakınan cana kıyma, haram yeme, zina etme ve içki içmeden sakınan kişi cennete girer.[8304]

٨٣٠٥–مَنْ أَجْرَى اللهُ عَلَى يَدَيْهِ فَرَجاً لِمُسْلِمٍ فَرَّجَ اللهُ عَنْهُ كَرْبَ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ.ض

8305. Allah kimin eliyle bir müslümanın sıkıntısını giderirse, o kişiden de dünya ve ahiret sıkıntılarını giderir. [8305]

٨٣٠٦–مَنْ أَجَلَّ سُلْطَانَ اللهِ أَجَلَّهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8306. Allah'ın sultanına değer verene Allah da kıyamet günü değer verir.[8306]

[8301] Hatîb, XIV, 431; Müttekî, nr. 8584; Zebîdî, VIII, 621; Aclûnî, II, 305.
[8302] Münzirî, III, 77; Müttekî, nr. 6555.
[8303] Müslim, Cenaiz 60; Nesâî, Cenaiz 49; Ahmed, III, 186.
[8304] İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 304; Müttekî, nr. 43424.
[8305] Hatîb, VI, 174; İbni Asâkir, VII, 358; Müttekî, nr. 43083.
[8306] Suyûtî, Sağîr, nr. 8306.

٨٣٠٧–مَنْ أَحَاطَ حَائِطاً عَلَى أَرْضٍ فَهِيَ لَهُ.صح

8307. Ölü bir araziyi ihya edip etrafını çeviren kişi, o araziye sahip olur.[8307]

Sevme

٨٣٠٨–مَنْ أَحَبَّ لله وَأَبْغَضَ لله وَأَعْطَى لله وَمَنَعَ لله فَقَدِ اسْتَكْمَلَ الإِيمَانَ.صح

8308. Allah için seven, Allah için düşmanlık eden, Allah için veren ve Allah için esirgeyen kişinin imanı kemale erer.[8308]

٨٣٠٩–مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ الله أَحَبَّ الله لِقَاءَهُ وَمَنْ كَرِهَ لِقَاءَ الله كَرِهَ الله لِقَاءَهُ.صح

8309. Kim Allah'a kavuşmayı isterse Allah da ona kavuşmayı ister, kim Allah'a kavuşmayı istemezse Allah da ona kavuşmayı istemez. [8309]

٨٣١٠–مَنْ أَحَبَّ الأَنْصَارَ أَحَبَّهُ الله وَمَنْ أَبْغَضَ الأَنْصَارَ أَبْغَضَهُ الله.ح

8310. Kim ensarı severse Allah da onu sever, kim ensara buğzederse Allah da ona buğzeder.[8310]

٨٣١١–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُكَثِّرَ الله خَيْرَ بَيْتِهِ فَلْيَتَوَضَّأْ إِذَا حَضَرَ غِذَاؤُهُ وإِذَا رُفِعَ.ض

8311. Kim evindeki bereketin artmasını isterse sofra hazırlandığı ve kaldırıldığı zaman abdest alsın.[8311]

٨٣١٢–مَنْ أَحَبَّ شَيْئاً أَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِهِ.ض

8312. Kişi sevdiği şeyi çok anar.[8312]

٨٣١٣–مَنْ أَحَبَّ دُنْيَاهُ أَضَرَّ بِآخِرَتِهِ وَمَنْ أَحَبَّ آخِرَتَهُ أَضَرَّ بِدُنْيَاهُ فَآثِرُوا مَا يَبْقَى عَلَى مَا يَفْنى.صح

8307 Ebû Dâvûd, Harac 37; Ahmed, V, 12; Taberânî, VII, 252.
8308 Ebû Dâvûd, Sünnet 15; Taberânî, VIII, 159; Beğavî, I, 39.
8309 Müslim, Zikir 14-15; Ahmed, II, 313; Beğavî, V, 263.
8310 İbni Ebî Şeybe, XII, 158; Ahmed, II, 501; Taberânî, III, 299.
8311 İbni Adî, VI, 2084; Münzirî, III, 151; Müttekî, nr. 40795.
8312 Müttekî, nr. 1829; Zebîdî, V, 20; Aclûnî, II, 307.

8313. Dünyasını seven ahiretine zarar verir, ahiretini seven dünyasına zarar verir, siz ebedi olanı geçici olana tercih edin. [8313]

٨٣١٤–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَسْبِقَ الدَّائِبَ المُجْتَهِدَ فَلْيَكُفَّ عَنِ الذُّنُوبِ.ض

8314. Sürekli çalışıp salih amel işleyen birini geçmek isteyen kişi, günahlardan sakınsın. [8314]

٨٣١٥–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَمَثَّلَ لَهُ الرِّجَالُ قِيَاماً فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.ح

8315. İsanların kendisi için ayağa kalkmasını isteyen cehennemdeki yerine hazır olsun.[8315]

٨٣١٦–مَنْ أَحَبَّ فِطْرَتِي فَلْيَسْتَسِنَّ بِسُنَّتِي وَإِنَّ مِنْ سُنَّتِي النِّكَاحَ.ح

8316. Benim yolumu seven sünnetimle amel etsin, benim sünnetlerimden biri de evlenmektir.[8316]

٨٣١٧–مَنْ أَحَبَّ قَوْماً حَشَرَهُ اللهُ فِي زُمْرَتِهِمْ.صح

8317. Bir topluluğu seven kişi onlarlar birlikte dirilir.[8317]

٨٣١٨–مَنْ أَحَبَّ الحَسَنَ وَالحُسَيْنَ فَقَدْ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَبْغَضَهُمَا فَقَدْ أَبْغَضَنِي.ح

8318. Hasan ile Hüseyin'i seven beni sevmiş, onlara düşmanlık eden de bana düşmanlık etmiştir.[8318]

٨٣١٩–مَنْ أَحَبَّ عَلِيّاً فَقَدْ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَبْغَضَ عَلِيّاً فَقَدْ أَبْغَضَنِي.صح

8319. Ali'yi seven beni sevmiş, Ali'ye düşmanlık eden bana düşmanlık etmiştir. [8319]

٨٣٢٠–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى شَهِيدٍ يَمْشِي عَلَى وَجْهِ الأَرْضِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى طَلْحَةَ بْنِ عَبْدِاللهِ.صح

[8313] Ahmed, IV, 175; Hâkim, IV, 308; Beyhakî, III, 370.
[8314] Ebû Nuaym, X, 400; Müttekî, nr. 10236.
[8315] Taberânî, XIX, 352.
[8316] Beyhakî, VII, 78; İbni Adî, VII, 2549; Heysemî, IV, 252; Müttekî, nr. 44413.
[8317] Taberânî, III, 3; Heysemî, X, 281; Aclûnî, II, 309.
[8318] Taberânî, III, 40; İbni Asâkir, IV, 205; Müttekî, nr. 34268.
[8319] Hâkim, III, 130; Heysemî, IX, 132; Müttekî, nr. 32902.

8320. Yeryüzünde yürüyen bir şehide bakmak isteyen Talha İbni Ubeydullah'a baksın.[8320]

٨٣٢١–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَصِلَ أَبَاهُ فِي قَبْرِهِ فَلْيَصِلْ إِخْوَانَ أَبِيهِ مِنْ بَعْدِهِ.صح

8321. Kabrinde babasını ziyaret etmek isteyen kişi, ölümünden sonra onun dostlarını ziyaret etsin.[8321]

٨٣٢٢–مَنْ أَحَبَّ أَنْ تَسُرَّهُ صَحِيفَتُهُ فَلْيُكْثِرْ فِيهَا مِنَ الاسْتِغْفَارِ.ح

8322. Amel defteriyle sevinmek isteyen kişi, çokça istiğfar etsin. [8322]

٨٣٢٣–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَجِدَ طَعْمَ الإِيمَانِ فَلْيُحِبَّ الْمَرْءَ لاَ يُحِبُّهُ إِلاَّ لله.

8323. İmanın tadını tadmak isteyen kişi, sevdiği kişiyi yalnız Allah için sevsin.[8323]

٨٣٢٤–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَأَنْ يُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ.صح

8324. Rızkının artıp ecelinin geciktirilmesini isteyen kişi, akrabalarını ziyaret etsin.[8324]

٨٣٢٥–مَنِ احْتَجَبَ عَنِ النَّاسِ لَمْ يُحْجَبْ عَنِ النَّارِ.ض

8325. İnsanları yanına yaklaştırmayan idareci, cehennemi boylar.[8325]

Kan Aldırma

٨٣٢٦–مَنِ احْتَجَمَ لِسَبْعَ عَشْرَةَ مِنَ الشَّهْرِ وَتِسْعَ عَشْرَةَ وَإِحْدَى وَعِشْرِينَ كَانَ لَهُ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ.صح

8326. Her ayın onyedi, ondokuz ve yirmibirinci günleri kan aldıran kişi, bütün hastalıklardan şifa bulur.[8326]

8320 İbni Ebî Âsım, II, 614; Taberânî, I, 76; İbni Asâkir, VII, 80; Müttekî, nr. 33369.
8321 İbni Asâkir, VII, 177; Münzirî, III, 323; Müttekî, nr. 25464.
8322 Münzirî, II, 469; Heysemî, X, 208; Müttekî, nr. 2065.
8323 Ahmed, II, 298; Müttekî, nr. 24650.
8324 Müslim, Sıla 21; Beyhakî, VII, 27; Münzirî, III, 334.
8325 Müttekî, nr. 14686.
8326 Ebû Dâvûd, Tıb 5; Hâkim, IV, 210; Beyhakî, IX, 340.

٨٣٢٧–مَنِ احْتَجَمَ يَوْمَ الثُّلاَثَاءِ لِسَبْعَ عَشْرَةَ مِنَ الشَّهْرِ كانَ دَوَاءً لِدَاءِ سَنَةٍ.ض

8327. Ayın onyedinci çarşamba günü kan aldıran kişi, o senenin hastalıklarından kurtulur.[8327]

٨٣٢٨–مَنِ احْتَجَمَ يَوْمَ الأَرْبِعَاءِ أَوْ يَوْمَ السَّبْتِ فَرَأَى في جَسَدِهِ وَضَحاً فَلاَ يَلُومَنَّ إِلاَّ نَفْسَهُ.صح

8328. Çarşamba veya cumartesi günü kan aldıran kişinin vücudunda bir beyazlık görülürse, o kişi kendisinden başkasını kınamasın.[8328]

٨٣٢٩–مَنِ احْتَجَمَ يَوْمَ الخَمِيسِ فَمَرِضَ فِيهِ مَاتَ فِيهِ.ض

8329. Perşembe günü kan aldırıp da ondan dolayı hastalanan kişi, o hastalığında ölür.[8329]

Çeşitli Hadisler

٨٣٣٠–مَنِ احْتَكَرَ عَلَى المُسْلِمِينَ طَعَامَهُمْ ضَرَبَهُ اللهُ بِالْجُذَامِ وَالإِفْلاَسِ.ض

8330. Müslümanların yiyeceklerini stoklayan kişiye, Allah cüzzamı ve iflası musallat kılar.[8330]

٨٣٣١–مَنِ احْتَكَرَ حُكْرَةً يُرِيدُ أَنْ يُغْلِيَ بِهَا عَلَى المُسْلِمِينَ فَهُوَ خَاطِئٌ وَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُ ذِمَّةُ اللهِ وَرَسُولِهِ.ح

8331. Kim müslümanlara daha pahalı satmak niyetiyle bir malı piyasaya sürmez de depolarsa günahkar olur, Allah ve resulünün himayesinden de mahrum kalır.[8331]

٨٣٣٢–مَنِ احْتَكَرَ طَعَاماً عَلَى أُمَّتِي أَرْبَعِينَ يَوْماً وَتَصَدَّقَ بِهِ لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُ.ض

[8327] İbni Adî, III, 1057; Heysemî, V, 93.
[8328] Beğavî, XII, 151; Münzirî, IV, 316; Zebîdî, IX, 517.
[8329] Müttekî, nr. 28117.
[8330] Zehebî, Mîzân, IV, 322.
[8331] Ahmed, II, 351; Münzirî, II, 585; Heysemî, IV, 100.

8332. Ümmetimin yiyeceğini kırk gün stok edip de sonra onu tasadduk eden kişinin o sadakası kabul olunmaz.[8332]

٨٣٣٣–مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ.صح

8333. Bizim dinimizde olmayan bir şey uyduranın uydurduğu o şey reddolunur.[8333]

٨٣٣٤–مَنْ أَحْرَمَ بِحَجَ أَوْ عُمرَةٍ مِنَ المَسْجِدِ الأَقْصى كانَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.ض

8334. Hac ve umre niyetiyle Mescid-i Aksa'dan ihrama giren kişi, anasından doğduğu gün gibi tertemiz olur.[8334]

٨٣٣٥–مَنْ أَحْزَنَ وَالِدَيْهِ فَقَدْ عَقَّهُمَا.ض

8335. Ana babasını üzen kişi, onlara karşı gelmiş olur.[8335]

٨٣٣٦–مَنْ أَحْسَنَ إِلَى يَتِيمٍ أَوْ يَتِيمَةٍ كُنْتُ أَنَا وَهُوَ فِي الجَنَّةِ كَهَاتَيْنِ.ض

8336. Kim bir oğlan veya yetim bir kız çocuğa iyilik ederse, kıyamet günü o kişi benimle işaret parmağıyla orta parmak gibi birbirimize yakın oluruz.[8336]

٨٣٣٧–مَنْ أَحْسَنَ الصَّلاَةَ حَيْثُ يَرَاهُ النَّاسُ ثُمَّ أَسَاءَهَا حَيْثُ يَخْلُو فَتِلْكَ اسْتِهَانَةٌ اسْتَهَانَ بِهَا رَبَّهُ.ض

8337. İnsanların gördüğü yerde namazı güzelce, tek başına kaldığında ise onu baştan savma kılan kimse rabbini hafife almış olur.[8337]

٨٣٣٨–مَنْ أَحْسَنَ فِي الإِسْلاَمِ لَمْ يُؤَاخَذْ بِمَا عَمِلَ فِي الجَاهِلِيَّةِ وَمَنْ أَسَاءَ فِي الإِسْلاَمِ أُخِذَ بِالأَوَّلِ وَالآخِرِ.صح

[8332] Irâkî, II, 74; Müttekî, nr. 9710; Zebîdî, V, 478.
[8333] Müslim, Akdiye 17; Ebû Dâvûd, Sünnet 5; Ahmed, VI, 240; Beyhakî, X, 119.
[8334] Müttekî, nr. 11802, 11803.
[8335] Müttekî, nr. 45537, 45548.
[8336] Beğavî, I, 523; Müttekî, nr. 5999, 6032.
[8337] Beyhakî, II, 290; Münzirî, I, 67; Heysemî, X, 221.

8338. Müslüman olduktan sonra iyi olan kimse önceki yaptıklarından sorumlu tutulmaz; müslüman olduktan sonra kötü olmaya devam eden kişi ise hem öncesinden, hem de sonrasından sorumlu tutulur.[8338]

٨٣٣٩–مَنْ أَحْسَنَ فِيما بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللهِ كَفَاهُ اللهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ أَصْلَحَ سَرِيرَتَهُ أَصْلَحَ اللهُ عَلاَنِيَتَهُ. ح

8339. Allah ile kendi arasını düzelten kişinin Allah da insanlarla arasını düzeltir; içini düzeltenin Allah da dışını düzeltir.[8339]

٨٣٤٠–مَنْ أَحْسَنَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَكَلَّمَ بِالْعَرَبِيَةِ فَلاَ يَتَكَلَّمَنَّ بِالْفَارِسِيَّةِ فَإِنَّهُ يُورِثُ النِّفَاقَ. صح

8340. Arapçayı güzel konuşanlar Farsça konuşmasınlar, zira o nifaka kapı açar.[8340]

٨٣٤١–مَنْ أَحْسَنَ الرَّمْيَ ثُمَّ تَرَكَهُ فَقَدْ تَرَكَ نِعْمَةً مِنَ النِّعَمِ. صح

8341. Atıcılığı öğrendikten sonra onu bırakan kişi, nimetlerden bir nimeti bırakmış olur.[8341]

٨٣٤٢–مَنْ أَحْيَا اللَّيَالِيَ الأَرْبَعَ وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ لَيْلَةَ التَّرْوِيَةِ وَلَيْلَةَ عَرَفَةَ وَلَيْلَةَ النَّحْرِ وَلَيْلَةَ الْفِطْرِ. صح

8342. Terviye, Arefe, kurban ve ramazan bayramı geceleri olmak üzere dört geceyi ihya eden kişiye cennet vacip olur.[8342]

٨٣٤٣–مَنْ أَحْيَا لَيْلَةَ الْفِطْرِ وَلَيْلَةَ الأَضْحى لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ. ض

8343. Ramazan ve kurban bayramı gecelerini ibadetle geçiren kişinin kalbi, kalplerin öldüğü günde ölmez.[8343]

8338 Müslim, Îmân 190; Ahmed, I, 409; Beyhakî, IX, 123.
8339 Dûlâbî, II, 77; Müttekî, nr. 5276, 43361.
8340 Hâkim, IV, 87; Makdisî, s. 113.
8341 Müttekî, nr. 10837.
8342 Zebîdî, III, 410, V, 206.
8343 Münzirî, II, 153; Irâkî, I, 367; Heysemî, II, 198; Müttekî, nr. 12077.

٨٣٤٤–مَنْ أَحْيَا أَرْضاً مَيِّتَةً فَهِيَ لَهُ وَلَيْسَ لِعِرْقٍ ظَالِمٍ حَقٌّ.صح

8344. Ölü bir araziyi dirilten ona sahip olur, başkasının arazisine ağaç dikenin ise onda hakkı olmaz. [8344]

٨٣٤٥–مَنْ أَحْيَا أَرْضاً مَيِّتَةً فَلَهُ فِيهَا أَجْرٌ وَمَا أَكَلَتِ الْعَافِيَةُ مِنْهَا فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ.صح

8345. Ölü bir araziyi ihya eden o sebeple ecir alır; o araziden yiyen canlıların yedikleri de kendisine sevap olarak yazılır.[8345]

٨٣٤٦–مَنْ أَحْيَا سُنَّتِي فَقَدْ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَحَبَّنِي كَانَ مَعِي فِي الْجَنَّةِ.ض

8346. Sünnetimi yaşatan kişi beni sever, beni seven de cennette benimle beraber olur. [8346]

٨٣٤٧–مَنْ أَخَافَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ أَخَافَهُ اللهُ.ح

8347. Kim Medine halkını korkutursa, Allah da onu korkutur.[8347]

٨٣٤٨–مَنْ أَخَافَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ فَقَدْ أَخَافَ مَا بَيْنَ جَنْبَيَّ.ح

8348. Medine halkını korkutan, beni korkutmuş gibi olur.[8348]

٨٣٤٩–مَنْ أَخَافَ مُؤْمِناً كَانَ حَقّاً عَلَى اللهِ أَنْ لاَ يُؤَمِّنَهُ مِنْ أَفْزَاعِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ.ض

8349. Kim bir mümini korkutursa, onu kıyamet gününün korkularından emin kılmamak Allah üzerine bir hak olur. [8349]

٨٣٥٠–مَنْ أَخَذَ السَّبْعَ فَهُوَ خَيْرٌ.صح

8350. Yedi uzun sureyi ezberleyen kişi için onlar birer hayır olurlar.[8350]

٨٣٥١–مَنْ أَخَذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ أَدَاءَهَا أَدَّى اللّهُ عَنْهُ وَمَنْ أَخَذَهَا يُرِيدُ إِتْلافَهَا أَتْلَفَهُ اللّهُ.

[8344] Ebû Dâvûd, Harâc 37; Ahmed, III, 338; Beyhakî, VI, 99.
[8345] İbni Ebî Şeybe, VII, 74; Ahmed, III, 304; Beğavî, VI, 149.
[8346] Ukaylî, II, 3; Müttekî, nr. 933; Zebîdî, I, 118.
[8347] Ahmed, III, 393; Taberânî, VII, 169; Heysemî, III, 306.
[8348] Ahmed, III, 354; Münzirî, II, 232; Heysemî, III, 306.
[8349] Müttekî, nr. 43704.
[8350] Ahmed, VI, 73; Hâkim, I, 564; Hatîb, X, 108; Bu sureler Kuran'ın başında olan surelerdir.

8351. Ödeme niyetiyle insanlardan mal alan kişiye Allah ödemeyi kolaylaştırır, telef etmek niyetiyle alanın malını da Allah telef eder.[8351]

٨٣٥٢–مَنْ أَخَذَ مِنَ الأَرْضِ شَيْئاً بِغَيْرِ حَقِّهِ خُسِفَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَى سَبْعِ أَرَضِينَ.صح

8352. Haksız yere bir yer alan kişi, kıyamet günü o yerin yedinci katına kadar batırılır.[8352]

٨٣٥٣–مَنْ أَخَذَ مِنَ الأَرْضِ شَيْئاً ظُلْماً جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَحْمِلُ تُرَابَهَا إِلَى المَحْشَرِ.ح

8353. Kim zulmen bir arazi parçasını ele geçirirse, kıyamet günü o toprağı sırtında taşıyarak mahşer yerine gelir.[8353]

٨٣٥٤–مَنْ أَخَذَ مِنْ طَرِيقِ المُسْلِمِينَ شَيْئاً جَاءَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَحْمِلُهُ مِنْ سَبْعِ أَرَضِينَ.صح

8354. Müslümanların yolundan bir parçayı gasbeden kişi, kıyamet günü o yeri yedi kat yerin aşağısına kadar sırtında taşıyarak gelir.[8354]

٨٣٥٥–مَنْ أَخَذَ عَلَى تَعْلِيمِ الْقُرْآنِ قَوْساً قَلَّدَهُ اللهُ مَكَانَهَا قَوْساً مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8355. Kuran öğretmesi karşılığında bir yay bile alan kişinin boynuna Allah Teala ateşten bir yay geçirir.[8355]

٨٣٥٦–مَنْ أَخَذَ عَلَى الْقُرْآنِ أَجْراً فَذَاكَ حَظُّهُ مِنَ الْقُرْآنِ.ض

8356. Kuran öğretmesi karşılığında ücret alan kişinin Kuran'dan nasibi o aldığı ücret olur.[8356]

8351 Buhârî, İstikraz 2.
8352 Ahmed, I, 189; Beğavî, VIII, 229;
8353 Suyûtî, Sağîr, nr. 8353.
8354 Taberânî, III, 241; Münzirî, III, 16; Heysemî, IV, 176.
8355 İbni Asâkir, III, 30; Müttekî, nr. 2841.
8356 Ebû Nuaym, IV, 20; Müttekî, nr. 2842.

٨٣٥٧–مَنْ أَخَذَ بِسُنَّتِي فَهُوَ مِنِّي وَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي.ض

8357. Sünnetime uyan bendendir, yüz çevirense benden değildir. [8357]

٨٣٥٨–مَنْ أَخْرَجَ أَذًى مِنَ المَسْجِدِ بَنَى اللهُ لَهُ بَيْتاً في الجَنَّةِ.ض

8358. Mescid içindeki çöpleri dışarı atan kişiye Allah Teala cennette bir köşk bina eder.[8358]

٨٣٥٩–مَنْ أَخْرَجَ مِنْ طَرِيقِ المُسْلِمِينَ شَيْئاً يُؤْذِيهِمْ كَتَبَ اللهُ لَهُ بِهِ حَسَنَةً وَمَنْ كَتَبَ لَهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً أَدْخَلَهُ بِهَا الجَنَّةَ.ح

8359. Müslümanların gelip geçmesine mani olan bir engeli kaldıran kişiye Allah Teala bir sevap yazar; sevabı olan kişiyi de cennetine koyar.[8359]

٨٣٦٠–مَنْ أَخْطَأَ خَطِيئَةً أَوْ أَذْنَبَ ذَنْباً ثُمَّ نَدِمَ فَهُوَ كَفَّارَتُهُ.ح

8360. Kişi bir hata yapar veya bir günah işler de sonra pişman olursa, o pişmanlığı yaptıklarına keffaret olur.[8360]

٨٣٦١–مَنْ أَخْلَصَ للهِ أَرْبَعِينَ يَوْماً ظَهَرَتْ يَنَابِيعُ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ.ض

8361. Kim kırk gün ihlasla Allah'a kulluk ederse, kalbinden diline hikmet pınarları akar. [8361]

٨٣٦٢–مَنِ ادَّانَ دَيْناً يَنْوِي قَضَاءَهُ أَدَّاهُ اللهُ عَنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8362. Kişi ödeme niyetiyle borç alır da ödeyemezse kıyamet günü Allah Teala onu öder.[8362]

٨٣٦٣–مَنْ أَدَّى إِلَى أُمَّتِي حَدِيثاً لِتُقَامَ بِهِ سُنَّةٌ أَوْ تُثْلَمَ بِهِ بِدْعَةٌ فَهُوَ في الجَنَّةِ.ض

[8357] Müttekî, nr. 934, 22754.
[8358] Münzirî, I, 198; Müttekî, nr. 20762.
[8359] Münzirî, III, 619; Heysemî, V, 135; Müttekî, nr. 16408.
[8360] İbni Adî, IV, 1329; Müttekî, nr. 10242; Aclûnî, II, 163.
[8361] Ebû Nuaym, V, 189; Münzirî, I, 56; Müttekî, nr. 5271.
[8362] Beyhakî, V, 354; Irâkî, II, 83; Zebîdî, V, 502.

8363. Kim bir sünneti ayakta tutmak veya bir bidatı çürütmek için ümmetime bir hadis naklederse cennete girer.[8363]

٨٣٦٤–مَنْ أَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ فَقَدْ أَدَّى الحَقَّ الَّذِي عَلَيْهِ وَمَنْ زَادَ فَهُوَ أَفْضَلُ.ض

8364. Kişi malının zekatını verirse, üzerindeki görevi yerine getirmiş olur; fazla verirse o daha faziletlidir.[8364]

٨٣٦٥–مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الصَّلاَةِ مَعَ الإِمَامِ فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلاَةَ.صح

8365. Cemaatle kılınan namazın bir rekatına yetişen kişi, o namaza yetişmiş sayılır.[8365]

٨٣٦٦–مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الجُمُعَةِ فَلْيُصَلِّ إِلَيْهَا أُخْرَى.ح

8366. Cuma namazının bir rekatına yetişen kişi yetiştiği rekatı imamla, yetişemediği diğer rekatı da kendi başına kılsın.[8366]

٨٣٦٧–مَنْ أَدْرَكَ عَرَفَةَ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَقَدْ أَدْرَكَ الحَجَّ.ح

8367. Tan yeri ağarmadan önce Arafat'a yetişen kişi, hacca yetişmiş sayılır.[8367]

٨٣٦٨–مَنْ أَدْرَكَ رَمَضَانَ وَعَلَيْهِ مِنْ رَمَضَانَ شَيْءٌ لَمْ يَقْضِهِ فَإِنَّهُ لاَ يُقْبَلُ مِنْهُ حَتَّى يَصُومَهُ.ح

8368. Önceki ramazandan borcu olduğu halde diğer ramazana ulaşan kişinin önceki borçlarını ödemeden orucu kabul olunmaz.[8368]

٨٣٦٩–مَنْ أَدْرَكَ الأَذَانَ فِي المَسْجِدِ ثُمَّ خَرَجَ لَمْ يَخْرُجْ لِحَاجَتِهِ وَهُوَ لاَ يُرِيدُ الرَّجْعَةَ فَهُوَ مُنَافِقٌ.ح

[8363] Ebû Nuaym, X, 44; Hatîb, Şeref, s. 171;
[8364] İbni Ebî Şeybe, III, 116; Hâkim, I, 404.
[8365] Müslim, Mesâcid 161; Ebû Avâne, I, 372; Beyhakî, III, 203.
[8366] Ebû Dâvûd, Cuma 34; Beyhakî, III, 387; Beğavî, II, 249.
[8367] Taberânî, XI, 202; Ebû Nuaym, V, 116; Aclûnî, I, 420.
[8368] Ahmed, II, 352; Heysemî, IV, 149.

8369. Mescidde ezanı duyup da ihtiyacı olmadığı halde dışarı çıkıp geri dönmeyen kişi münafıktır.[8369]

٨٣٧٠–مَنِ ادَّعى إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُ فَالجَنَّةُ عَلَيْهِ حَرَامٌ.صح

8370. Bile bile kendini babasından başkasına nispet edene cennet haramdır.[8370]

٨٣٧١–مَنِ ادَّعى إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ أَوِ انْتَمى إِلَى غَيْرِ مَوَالِيهِ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللهِ الْمُتَتَابِعَةُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنِ ادَّعىإِلَى غَيْرِ أَبِيهِ أَوِ انْتَمى إِلَى غَيْرِ مَوَالِيهِ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللهِ الْمُتَتَابِعَةُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.صح

8371. Bile bile kendini babasından başkasına nispet eden veya efendisi olmadığı halde bir başkasını efendi olarak gören kişi kıyamet gününe kadar Allah'ın rahmetinden uzaktır.[8371]

٨٣٧٢–مَنِ ادَّعى مَا لَيْسَ لَهُ فَلَيْسَ مِنَّا وَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.صح

8372. Kendisine ait olmayan birşeyi benimdir diye iddia eden kişi bizden değildir, o kişi cehennemdeki yerine hazır olsun. [8372]

٨٣٧٣– مَنِ ادَّهَنَ وَلَمْ يُسَمِّ ادَّهَنَ مَعَهُ سِتُّونَ شَيْطَاناً.ض

8373. Besmele çekmeden yağlanan kişiyle birlikte yetmiş şeytan da yağlanır.[8373]

٨٣٧٤– مَنْ أَذَلَّ نَفْسَهُ فِي طَاعَةِ اللهِ فَهُوَ أَعَزُّ مِمَّنْ تَعَزَّزَ بِمَعْصِيَةِ اللهِ.ض

8374. Allah'a itaat yolunda zillete katlanmak, günah yolunda izzete kavuşmaktan daha iyidir.[8374]

[8369] Suyûtî, Sağîr, nr. 8369.
[8370] Ahmed, I, 174; Beyhakî, VII, 403.
[8371] Taberânî, XII, 62, XVII, 34.
[8372] Müslim, Îmân 112; Ahmed, V, 166; Beyhakî, VII, 403.
[8373] İbnü's-Sünnî, s. 170; Müttekî, nr. 17213.
[8374] Müttekî, nr. 43084.

٨٣٧٥–مَنْ أُذِلَّ عِنْدَهُ مُؤْمِنٌ فَلَمْ يَنْصُرْهُ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى أَنْ يَنْصُرَهُ أَذَلَّهُ اللهُ عَلَى رُؤُوسِ الأَشْهَادِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8375. Ezilen bir mümine yardım etmeye gücü yettiği halde yardım etmeyen kişiyi Allah Teala kıyamet günü insanların gözü önünde zelil kılar.[8375]

٨٣٧٦–مَنْ أَذَّنَ سَبْعَ سِنِينَ مُحْتَسِباً كَتَبَ اللهُ لَهُ بَرَاءَةً مِنَ النَّارِ.ح

8376. Yedi sene sevabını Allah'dan umarak müezzinlik yapan kişiye cehennemden kurtuluş belgesi yazılır.[8376]

٨٣٧٧–مَنْ أَذَّنَ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ سَنَةً وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ وَكُتِبَ لَهُ بِتَأْذِينِهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ سِتُّونَ حَسَنَةً وَبِإِقَامَتِهِ ثَلاَثُونَ حَسَنَةً.صح

8377. Oniki yıl ezan okuyan kişiye cennet vacip olur; okuduğu ezan için her gün altmış, ikameti için de otuz sevap yazılır.[8377]

٨٣٧٨–مَنْ أَذَّنَ خَمْسَ صَلَوَاتٍ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَنْ أَمَّ أَصْحَابَهُ خَمْسَ صَلَوَاتٍ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.ض

8378. Beş vakit namaz için iman ederek ve sevabını gözeterek ezan okuyan kişinin geçmiş günahları bağışlanır; yine iman ederek ve sevabını gözeterek beş vakit namazda arkadaşlarına imamlık yapanın da geçmiş günahları bağışlanır.[8378]

٨٣٧٩–مَنْ أَذَّنَ سَنَةً لاَ يَطْلُبُ عَلَيْهِ أَجْراً دُعِيَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَوَقَفَ عَلَى بَابِ الجَنَّةِ فَقِيلَ لَهُ اشْفَعْ لِمَنْ شِئْتَ.ض

8379. Bir sene bir ücret istemeden müezzinlik yapan kişi kıyamet günü çağırılarak kendisine cennetin kapısında; "*'Dilediğin kimseye şefaat et!*" denilir.[8379]

[8375] Ahmed, III, 487; Taberânî, VI, 89; Heysemî, III, 143.
[8376] Beğavî, II, 280; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 398.
[8377] Hâkim, I, 205; Beyhakî, I, 433; Beğavî, II, 282.
[8378] Beyhakî, I, 433; Hatîb, VI, 73; Müttekî, nr. 20906.
[8379] Müttekî, nr. 20907; İbni Arrâk, II, 118.

٨٣٨٠–مَنْ أَذْنَبَ ذَنْباً فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبّاً إِنْ شَاءَ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ غَفَرَ لَهُ وَإِنْ شَاءَ أَنْ يُعَذِّبَهُ عَذَّبَهُ كَانَ حَقّاً عَلَى اللهِ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ.صح

8380. Günah işlediği zaman bir rabbinin olduğunu, dilerse günahını bağışlayacağına veya cezalandıracağına inanan kişi, bağışlanmayı hak eder.[8380]

٨٣٨١–مَنْ أَذْنَبَ ذَنْباً فَعَلِمَ أَنَّ اللهَ تَعَالَى قَدِ اطَّلَعَ عَلَيْهِ غُفِرَ لَهُ وَإِنْ لَمْ يَسْتَغْفِرْ.ض

8381. Bir günah işlediği zaman Allah'ın kendisini gördüğüne inanan kişi, bağışlanma dilemese de bağışlanır.[8381]

٨٣٨٢–مَنْ أَذْنَبَ ذَنْباً وَهُوَ يَضْحَكُ دَخَلَ النَّارَ وَهُوَ يَبْكِي.ض

8382. Gülerek günah işleyen kişi, ağlayarak cehenneme girer.[8382]

٨٣٨٣– مَنْ أَرَى النَّاسَ فَوْقَ مَا عِنْدَهُ مِنَ الخَشْيَةِ فَهُوَ مُنَافِقٌ.ض

8383. Kendisini insanlara olduğundan fazla Allah'dan korkar gösteren kişi münafıktır.[8383]

٨٣٨٤–مَنْ أَرَادَ الحَجَّ فَلْيَتَعَجَّلْ.ح

8384. Hacca gitmek isteyen acele etsin![8384]

٨٣٨٥–مَنْ أَرَادَ الحَجَّ فَلْيَتَعَجَّلْ فَإِنَّهُ قَدْ يَمْرَضُ المَرِيضُ وَتَضِلُّ الضَّالَّةُ وَتَعْرُضُ الحَاجَةُ.ح

8385. Hacca gitmek isteyen kişi acele etsin; zira kişi ya hastalanır, niyeti bozulur ya da bir ihtiyacı baş gösterir.[8385]

٨٣٨٦–مَنْ أَرَادَ أَنْ يَعْلَمَ مَا لَهُ عِنْدَ اللهِ فَلْيَنْظُرْ مَا للهِ عِنْدَهُ.ض

[8380] Hâkim, IV, 242; Müttekî, nr. 10243.
[8381] Ebû Nuaym, VIII, 286; Irâkî, I, 315; Heysemî, X, 211.
[8382] Ebû Nuaym, IV, 96.
[8383] Müttekî, nr. 853.
[8384] Ahmed, I, 214; Hâkim, I, 448; Beyhakî, IV, 340.
[8385] Ebû Dâvûd, Menâsik 6; Taberânî, XVIII, 288; Beyhakî, IV, 344.

8386. Allah katındaki yerini öğrenmek isteyen kişi, Allah'ın kendi yanındaki yerine baksın.[8386]

٨٣٨٧–مَنْ أَرَادَ أَنْ يَلْقَى اللهَ طَاهِراً مُطَهَّراً فَلْيَتَزَوَّجِ الحَرَائِرَ.ض

8387. Allah'a temiz olarak kavuşmak isteyen kişi, hür kadınlarla evlensin![8387]

٨٣٨٨–مَنْ أَرَادَ أَنْ يَصُومَ فَلْيَتَسَحَّرْ بِشَيْءٍ.ح

8388. Oruç tutmak isteyenkişi, sahurda bir şeyler yesin.[8388]

٨٣٨٩–مَنْ أَرَادَ أَهْلَ المَدِينَةِ بِسُوءٍ أَذَابَهُ اللهُ كما يَذُوبُ الْمِلْحُ في المَاءِ.صح

8389. Medine halkına kötülük etmek isteyen kişiyi Allah Teala tuzun suda eridiği gibi eritir.[8389]

٨٣٩٠–مَنْ أَرَادَ أَنْ تُسْتَجَابَ دَعْوَتُهُ وَأَنْ تُكْشَفَ كُرْبَتُهُ فَلْيُفَرِّجْ عَنْ مُعْسِرٍ.ح

8390. Duasının kabul edilip sıkıntısının giderilmesini isteyen kişi, zor durumda olan birinin sıkıntısını gidersin.[8390]

٨٣٩١–مَنْ أَرَادَ أَمْراً فَشَاوَرَ فِيهِ امْرءاً مُسْلِماً وَفَّقَهُ اللهُ لأَرْشَدِ أُمُورِهِ.ض

8391. Bir iş yapmak istediğinde müslüman biriyle istişare eden kişiyi Allah Teala en doğru olan işe yönlendirir.[8391]

٨٣٩٢–مَنِ ارْتَدَّ عَنْ دِينِهِ فَاقْتُلُوهُ.صح

8392. Dininden döneni öldürün.[8392]

٨٣٩٣– من أرضى سلطانا بما يسخط ربه خرج من دين الله.

[8386] Müttekî, nr. 30757; Zebîdî, IX, 651.
[8387] İbni Asâkir, III, 40; İbnü'l-Cevzî, II, 261; Münzirî, III, 40.
[8388] İbni Ebî Şeybe, III, 8; Ahmed, III, 367; Heysemî, III, 150.
[8389] Müslim, Hac 494; Ahmed, II, 357; Buhârî, Kebîr, I, 238.
[8390] Münzirî, II, 46.
[8391] Kayserartî, s. 734.
[8392] Taberânî, XVII, 186; Müttekî, nr. 386.

8393. Allah'ın gazabına karşılık sultanı razı etmeye çalışan kişi onun dininden çıkar.[8393]

٨٣٩٤- مَنْ أَرْضَى النَّاسَ بِسَخَطِ اللهِ وَكَلَهُ اللهُ إِلَى النَّاسِ وَمَنْ أَسْخَطَ النَّاسَ بِرِضَا اللهِ كَفَاهُ اللهُ مُؤْنَةَ النَّاسِ.ح

8394. Allah'ın gazabına karşılık insanları razı eden kişiyi Allah insanlarla başbaşa bırakır; insanların öfkesine karşılık Allah'ın rızasını arayan kişiyi ise Allah insanlara muhtaç olmaktan kurtarır. [8394]

٨٣٩٥- مَنْ أَرْضَى وَالِدَيْهِ فَقَدْ أَرْضَى اللهَ وَمَنْ أَسْخَطَ وَالِدَيْهِ فَقَدْ أَسْخَطَ اللهَ.ض

8395. Ana babasını razı eden kişi Allah'ı razı etmiş, onları kızdıran kişi de Allah'ı kızdırmış olur.[8395]

٨٣٩٦-مَنْ أُرِيدَ مَالُهُ بِغَيْرِ حَقٍ فَقَاتَلَ فَقُتِلَ فَهُوَ شَهِيدٌ.صح

8396. Haksız yere malı alınmak istenen kişi, o uğurda mücadele ederek ölürse şehid olur.[8396]

٨٣٩٧-مَنِ ازْدَادَ عِلْماً وَلَمْ يَزْدَدْ فِي الدُّنْيَا زُهْداً لَمْ يَزْدَدْ مِنَ اللهِ إِلاَّ بُعْداً.ض

8397. İlmi artıp da dünyaya karşı rağbeti azalmayan kişinin ancak Allah'dan uzaklığı artırmış olur. [8397]

٨٣٩٨-مَنْ أَسْبَغَ الْوُضُوءَ فِي الْبَرْدِ الشَّدِيدِ كَانَ لَهُ مِنَ الأَجْرِ كِفْلاَنِ.ح

8398. Şiddetli soğukta abdest alan kişiye, iki kat ecir vardır.[8398]

٨٣٩٩-مَنْ أَسْبَلَ إِزَارَهُ فِي صَلاَتِهِ خُيَلاَءَ فَلَيْسَ مِنَ اللهِ فِي حِلٍ وَلاَ حَرَامٍ.ح

8399. Namaz kılarken kibirle elbisesini yerde sürüyen kişi, Allah'ın helal ve haram kıldığı şeylere iman etmemiş demektir.[8399]

[8393] Elbânî, Zaîfe, nr. 837.
[8394] Ebû Nuaym, VIII, 188; Müttekî, nr. 43705; Zebîdî, VI, 139.
[8395] Müttekî, nr. 45497.
[8396] Ahmed, II, 193; Beyhakî, VIII, 187; Hatîb, IX, 90.
[8397] Müttekî, nr. 29016; Zebîdî, III, 123.
[8398] Münzirî, I, 158; Hatîb, V, 191; Heysemî, I, 237.
[8399] Ebû Dâvûd, Salât 83; Münzirî, III, 92.

٨٤٠٠–مَنِ اسْتَجَدَّ قَمِيصاً فَلَبِسَهُ فَقَالَ حِينَ بَلَغَ تَرْقُوَتَهُ الحَمْدُلله الَّذِي كَسَانِي مَا أُوَارِي بِهِ عَوْرَتِي وَأَتَجَمَّلُ بِهِ فِي حَيَاتِي ثُمَّ عَمَدَ إِلَى الثَّوْبِ الَّذِي أَخْلَقَ فَتَصَدَّقَ بِهِ كَانَ فِي ذِمَّةِ الله وَفِي جِوَارِ الله وَفِي كَنَفِ الله حَيّاً وَمَيْتاً.ح

8400. Kişi yeni bir gömlek alır ve onu üzerine giyerken, *"Avret yerimi örttüp kendisiyle güzel göründüğüm bu elbiseyi bana giydiren Allah'a hamd olsun!"* der ve eski gömleğini de bir başkasına verirse o kişi gerek hayatında gerekse öldükten sonra Allah'ın koruması altında olur.[8400]

٨٤٠١–مَنِ اسْتَجْمَر فَلْيَسْتَجْمِرْ ثَلاثاً.صح

8401. Büyük abdestten sonra isteyen kişi, üç taş kullansın.[8401]

٨٤٠٢–مَنِ اسْتَحَلَّ بِدِرْهَمٍ فَقَدِ اسْتَحَلَّ.ض

8402. Kişi bir dirhem bile verse evlendiği kadın kendisine helal olur.[8402]

٨٤٠٣–مَنِ اسْتَطَابَ بِثَلاثَةِ أَحْجَارٍ لَيْسَ فِيهِنَّ رَجِيعٌ كُنَّ لَهُ طَهُوراً.ح

8403. Kişinin def-i hacetten sonra üzerinde dışkı bulunmayan üç taşla temizlenmesi yeterlidir.[8403]

٨٤٠٤–مَنِ اسْتَطَاعَ أَنْ يَمُوتَ بِالمَدِينَةِ فَلْيَمُتْ بِهَا فَإِنِّي أَشْفَعُ لِمَنْ يَمُوتُ بِهَا.صح

8404. Medine'de ölmeye gücü yeten orada ölsün; zira ben orada ölen kişiye şefaat ederim.[8404]

٨٤٠٥–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَكُونَ لَهُ خَبْءٌ مِنْ عَمَلٍ صَالِحٍ فَلْيَفْعَلْ.صح

8405. Kişi yapabildiği kadar salih amelleri gizli yapmaya çalışsın.[8405]

[8400] Ahmed, I, 44; Müttekî, nr. 41090.
[8401] Zeylaî, I, 211.
[8402] İbni Ebî Şeybe, XIV, 183; Beyhakî, VII, 18; Müttekî, nr. 44718.
[8403] Taberânî, IV, 101.
[8404] İbni Ebî Şeybe, XII, 179; Münzirî, II, 223; Aclûnî, II, 312.
[8405] İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 337.

٨٤٠٦–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَقِيَ دِينَهُ وَعِرْضَهُ بِمَالِهِ فَلْيَفْعَلْ

8406. Dinini ve şerefini malıyla korumaya gücü yeten kişi onları korusun.[8406]

٨٤٠٧–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَنْفَعَ أَخَاهُ فَلْيَنْفَعْهُ.صح

8407. Din kardeşine faydalı olabilen kişi faydalı olsun.[8407]

٨٤٠٨–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ لاَ يَحُولَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ قِبْلَتِهِ أَحَدٌ فَلْيَفْعَلْ.ح

8408. Kişi namaz kılarken kendisiyle kıblesi arasına birisinin girmesine engel olabilirse, engel olsun.[8408]

٨٤٠٩–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتُرَ أَخَاهُ الْمُؤْمِنَ بِطَرَفِ ثَوْبِهِ فَلْيَفْعَلْ

8409. Elbisesinin ucuyla da olsa mümin kardeşinin kusurunu örtebilen örtsün.[8409]

٨٤١٠–مَنِ اسْتَعَاذَ بِاللهِ فَأَعِيذُوهُ وَمَنْ سَأَلَكُمْ بِوَجْهِ اللهِ فَأَعْطُوهُ.صح

8410. Allah adına sığınma isteyen kişiyi himaye edin, Allah için isteyen kişiye de bir şeyler verin.[8410]

٨٤١١–مَنِ اسْتَعَاذَكُمْ بِاللهِ فَأَعِيذُوهُ وَمَنْ سَأَلَكُمْ بِاللهِ فَأَعْطُوهُ وَمَنْ دَعَاكُمْ فَأَجِيبُوهُ وَمَنْ صَنَعَ إِلَيْكُمْ مَعْرُوفاً فَكَافِئُوهُ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا مَا تُكَافِئُونَهُ فَادْعُوا لَهُ حَتَّى تَرَوْا أَنَّكُمْ قَدْ كَافَأْتُمُوهُ.ح

8411. Allah'ın adını vererek size sığınanı koruyun, onun için sizden birşey isteyene verin, sizi davet edenin davetine icabet edin, size iyilik yapanın iyiliğine karşılık verin, verecek birşey bulamazsanız karşılığını verdiğinize kanaat getirinceye kadar ona dua edin.[8411]

[8406] Hâkim, II, 50.
[8407] Ahmed, II, 302; Tahâvî, IV, 328; Hâkim, IV, 415.
[8408] Ebû Dâvûd, Salât 108; Taberânî, II, 171; Müttekî, nr. 9241.
[8409] Müslim, Zekât 66; Münzirî, II, 10.
[8410] Ebû Dâvûd, Zekât 39; Ahmed, I, 250; Ebû Nuaym, IX, 56.
[8411] Hâkim, I, 572.

٨٤١٢–مَنِ اسْتَعْجَلَ أَخْطَأَ.ض

8412. Acele eden hata eder.[8412]

٨٤١٣–مَنِ اسْتَعَفَّ أَعَفَّهُ اللهُ وَمَنِ اسْتَغْنى أَغْنَاهُ اللهُ وَمَنْ سَأَلَ النَّاسَ وَلَهُ عَدْلُ خَمْسِ أَوَاقٍ فَقَدْ سَأَلَ إِلْحَافاً.ح

8413. İffetli olmak isteyeni Allah iffetli, müstağni olmak isteyeni de zengin kılar; yanında beş okiyyelik malı olduğu halde dilenen kişi ısrarla dilenenlerden olur.[8413]

٨٤١٤–مَنِ اسْتَعْمَلَ رَجُلاً مِنْ عِصَابَةٍ وَفِيهِمْ مَنْ هُوَ أَرْضى للهِ مِنْهُ فَقَدْ خَانَ اللهَ وَرَسُولَهُ وَالْمُؤْمِنِينَ.صح

8414. Aralarında daha liyakatli biri varken bir başkasını idareci olarak atayan kişi Allah'a, resulüne ve bütün müminlere ihanet etmiş olur.[8414]

٨٤١٥–مَنِ اسْتَعْمَلْنَاهُ عَلَى عَمَلٍ فَرَزَقْنَاهُ رِزْقاً فَمَا أَخَذَ بَعْدَ ذٰلِكَ فَهُوَ غُلُولٌ.ض

8415. Bizim bir iş için tayin edip karşılığında bir ücret belirlediğimiz kişinin onun dışında aldığı ücret haksız kazançtır.[8415]

٨٤١٦–مَنِ اسْتَعْمَلْنَاهُ مِنْكُمْ عَلَى عَمَلٍ فَكَتَمَنَا مِخْيَطاً فَمَا فَوْقَهُ كَانَ ذٰلِكَ غُلُولاً يَأْتِي بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8416. Sizden bir iş için tayin ettiğimiz kimse, bizden bir iğne ve daha küçük bir şeyi bizden saklarsa o haksız bir kazanç olur ve kişi kıyamet günü onu ödemek zorunda kalır.[8416]

٨٤١٧–مَنِ اسْتَغْفَرَ اللهَ دُبُرَ كُلِّ صَلاَةٍ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ فَقَالَ أَسْتَغْفِرُ اللهَ الَّذِي لاَ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ الحَيَّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَ قَدْ فَرَّ مِنْ يَوْمِ الزَّحْفِ.ض

[8412] Suyûtî, Sağîr, nr. 8412.
[8413] Ahmed, III, 3; Tahâvî, Müşkil, I, 205;
[8414] Ukaylî, I, 247; Hâkim, IV, 92; Zeylaî, IV, 62.
[8415] Ebû Dâvûd, Ḫarâc 10; Beyhakî, VI, 355; Beğavî, X, 89.
[8416] Müslim, İmâre 30; Ahmed, IV, 192; Beyhakî, IV, 158.

8417. Her namazdan sonra üç defa Allah'dan bağışlanma dileyerek, *"Kendisinden başka ilah olmayan, hayat sahibi ve kainatı ayakta tutan Allah'dan bağışlanma diler ona tevbe ederim"* diyen bir kişi savaştan kaçmış bile olsa günahları affedilir.[8417]

٨٤١٨–مَنِ اسْتَغْفَرَ اللهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً لَمْ يُكْتَبْ مِنَ الْكَاذِبِينَ وَمَنِ اسْتَغْفَرَ اللهَ فِي لَيْلَةٍ سَبْعِينَ مَرَّةً لَمْ يُكْتَبْ مِنَ الْغَافِلِينَ.ض

8418. Her gün yetmiş defa istiğfar eden kişi yalancılardan yazılmaz, her gece yetmiş defa istiğfar eden de gafillerden sayılmaz.[8418]

٨٤١٩–مَنِ اسْتَغْفَرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ كَتَبَ اللهُ لَهُ بِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ حَسَنَةً.ض

8419. Mümin erkekler ile mümin kadınlar için Allah'dan bağışlanma dileyen kişiye mümin erkek ve kadınlar sayısınca sevap yazılır.[8419]

٨٤٢٠– مَنِ اسْتَغْفَرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعاً وَعِشْرِينَ مَرَّةً كَانَ مِنَ الَّذِينَ يُسْتَجَابُ لَهُمْ وَيُرْزَقُ بِهِمْ أَهْلُ الأَرْضِ.

8420. Her gün mümin erkek ve mümin kadınlar için yirmi yedi defa Allah'dan bağışlanma dileyen kişi, duaları kabul edilen ve yeryüzü halkına kendilerinin yüzü suyu hürmetine rızık verilen kimselerden olur.[8420]

٨٤٢١–مَنِ اسْتَغْنَى أَغْنَاهُ اللهُ وَمَنِ اسْتَعَفَّ أَعَفَّهُ اللهُ وَمَنِ اسْتَكْفَى كَفَاهُ اللهُ وَمَنْ سَأَلَ وَلَهُ قِيمَةُ أُوقِيَّةٍ فَقَدْ أَلْحَفَ.صح

8421. Müstağni olmak isteyeni Allah zengin, iffetli olmak isteyeni afif, kendi kendine yeterli olmayı isteyeni yeterli kılar; yanında bir okiyyelik malı olduğu halde dilenen kişi ısrarla dilencilik yapanlardan olur.[8421]

٨٤٢٢–مَنِ اسْتَفَادَ مَالاً فَلاَ زَكَاةَ عَلَيْهِ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الحَوْلُ.ض

8422. Kullanılan malın üzerinden yıl geçmedikçe onun zekatı yoktur.[8422]

8417 İbnü's-Sünnî, s. 134.
8418 İbnü's-Sünnî, s. 360; Müttekî, nr. 2066; Zebîdî, VIII, 602.
8419 Buhârî, Kebîr, IV, 219; Irâkî, I, 324; Heysemî, V, 81.
8420 Suyûtî, Sağîr, nr. 8420.
8421 Ahmed, III, 3; Dârekutnî, II, 118; İbni Abdilber, Temhîd, IV, 94.
8422 Beğavî, VI, 28; Zeylaî, II, 329.

٨٤٢٣–مَنِ اسْتَفْتَحَ أَوَّلَ نَهَارِهِ بِخَيْرٍ وَخَتَمَهُ بِالْخَيْرِ قَالَ اللهُ لِمَلاَئِكَتِهِ لاَ تَكْتُبُوا عَلَيْهِ مَا بَيْنَ ذٰلِكَ مِنَ الذُّنُوبِ.صح

8423. Kişi gününe hayırlı bir işle başlayıp yine onu hayırlı bir işle bitirdiği zaman Allah Teala meleklerine; *"İkisi arasında işlediği günahları yazmayın!"* buyurur.[8423]

٨٤٢٤–مَنِ اسْتَلْحَقَ شَيْئاً لَيْسَ مِنْهُ حَتَّهُ اللهُ حَتَّ الْوَرَقِ.صح

8424. Başkasına ait olan çocuğu kendine ilhak etmeye çalışan kişi, yaprakların sağa sola savrulduğu gibi haktan savrulur.[8424]

٨٤٢٥–مَنِ اسْتَمَعَ إِلَى آيَةٍ مِنْ كِتَابِ اللهِ كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةً مُضَاعَفَةً وَمَنْ تَلاَ آيَةً مِنْ كِتَابِ اللهِ كَانَتْ لَهُ نُوراً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8425. Allah'ın kitabından bir ayet dinleyene kat kat sevap yazılır; onun kitabından bir ayet okuyana o ayet kıyamet günü kendisi için bir nur olur.[8425]

٨٤٢٦–مَنِ اسْتَمَعَ إِلَى حَدِيثِ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ صُبَّ فِي أُذُنَيْهِ الآنُكُ وَمَنْ أَرَى عَيْنَيْهِ فِي الْمَنَامِ مَا لَمْ يَرَ كُلِّفَ أَنْ يَعْقِدَ شَعِيرَةً.ح

8426. İstemedikleri halde bir topluluğun sözlerine kulak vere kişinin kulağına kurşun dökülür; görmediği halde bir rüyayı görmüş gibi anlatandan da arpa üzerine düğüm atması istenir.[8426]

٨٤٢٧–مَنِ اسْتَمَعَ إِلَى صَوْتِ غِنَاءٍ لَمْ يُؤْذَنْ لَهُ أَنْ يَسْمَعَ الرُّوحَانِيِّينَ فِي الْجَنَّةِ.ض

8427. Şarkı dinleyen kişinin cennette Kuran karilerini dinlemesine izin verilmez.[8427]

[8423] Münzirî, I, 456; Heysemî, X, 112.
[8424] Müttekî, nr. 15311.
[8425] Beğavî, I, 12; Münzirî, II, 345; Heysemî, VII, 162.
[8426] Ahmed, I, 126; Ebû Nuaym, VI, 276; Irâkî, II, 199.
[8427] Müttekî, nr. 40660, 40666; Elbânî, İrvâ, I, 86.

٨٤٢٨–مَنِ اسْتَمَعَ قَيْنَةً صُبَّ في أُذُنَيْهِ الآنُكُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8428. Şarkı dinleyenin kulaklarına kıyamet günü kurşun dökülür.[8428]

٨٤٢٩–مَنِ اسْتَنْجى مِنَ الرِّيحِ فَلَيْسَ مِنَّا.ض

8429. Yellenmeden dolayı temizlenen kişi, bizden değildir.[8429]

٨٤٣٠–مَنِ اسْتَوْدِعَ وَدِيعَةً فَلاَ ضَمانَ عَلَيْهِ.ض

8430. Emanet bırakılan mal telef olursa onu ödenmesi gerekmez.[8430]

٨٤٣١–مَنْ أَسْدَى إِلَى قَوْمٍ نِعْمَةً فَلَمْ يَشْكُرُوهَا لَهُ فَدَعَا عَلَيْهِمُ اسْتُجِيبَ لَهُ.ض

8431. Bir topluluğa iyilik yapan kişiye teşekkür edilmez de o kişi onlara beddua ederse onun bedduasına icabet olunur.[8431]

٨٤٣٢–مَنْ أَسِفَ عَلَى دُنْيَا فَأَتَتْهُ اقْتَرَبَ مِنَ النَّارِ مَسِيرَةَ أَلْفِ سَنَةٍ وَمَنْ أَسِفَ عَلَى آخِرَةٍ فَأَتَتْهُ اقْتَرَبَ مِنَ الجَنَّةِ مَسِيرَةَ أَلْفِ سَنَةٍ.ض

8432. Kaçırdığı dünyalık bir şey için üzülen kişi, cehenneme bin yıllık bir mesafe kadar yaklaşır; ahiretle ilgili kaçırdığı bir şeye üzülen kişi de bin yıllık bir mesafe kadar cennete yaklaşır.[8432]

٨٤٣٣–مَنْ أَسْلَفَ في شَيْءٍ فَلْيُسْلِفْ في كَيْلٍ مَعْلُومٍ وَوَزْنٍ مَعْلُومٍ إِلَى أَجَلٍ مَعْلُومٍ

8433. Selem satışı yapan kişi belli ölçü belli ağırlık ile belli bir zamana kadar satış yapsın.[8433]

٨٤٣٤–مَنْ أَسْلَفَ في شَيْءٍ فَلاَ يَصْرِفْهُ إِلَى غَيْرِهِ.ح

8434. Selem yoluyla bir şeyi satın alan kişi, teslim almadan o şeyi bir başkasına satmasın.[8434]

[8428] Suyûtî, Sağîr, nr. 8428.
[8429] İbni Adî, IV, 1352.
[8430] Beyhakî, VI, 289; Müttekî, nr. 46132.
[8431] Müttekî, nr. 6449, Zebîdî, IV, 157.
[8432] Müttekî, nr. 6147.
[8433] Müslim, Müsâkât 127; Ebû Dâvûd, Büyû 57; Dârekutnî, III, 3.
[8434] Ebû Dâvûd, Büyû 59; Beyhakî, VI, 30; Beğavî, VIII, 112.

٨٤٣٥–مَنْ أَسْلَمَ عَلَى يَدَيْهِ رَجُلٌ وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ.ض

8435. Kimin eliyle bir kimse müslüman olursa, o kişi için cennet vacip olur. [8435]

٨٤٣٦–مَنْ أَسْلَمَ عَلَى يَدَيْ رَجُلٍ فَلَهُ وَلاَؤُهُ.ض

8436. Bir kişi aracılığıyla müslüman olan kişinin velası, aracı olanındır.[8436]

٨٤٣٧–مَنْ أَسْلَمَ عَلَى شَيْءٍ فَهُوَ لَهُ.ض

8437. Bir şey için müslüman olan kişi, ona hak kazanır.[8437]

٨٤٣٨–مَنْ أَسْلَمَ مِنْ فَارِسٍ فَهُوَ قُرَشِيٌّ.ض

8438. Farslılardan müslüman kişiler, Kureyşliler gibidirler.[8438]

٨٤٣٩–مَنْ أَشَادَ عَلَى مُسْلِمٍ عَوْرَةً يَشِينُهُ بِهَا بِغَيْرِ حَقَ شَانَهُ اللهُ بِهَا فِي النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8439. Bir müslümanın karalamak için haksız yere onun kusurlarını yayan kişiyi Allah Teala kıyamet günü cehennem ateşiyle cezalandırır.[8439]

٨٤٤٠–مَنْ أَشَارَ إِلَى أَخِيهِ بِحَدِيدَةٍ فَإِنَّ المَلاَئِكَةَ تَلْعَنُهُ وَإِنْ كَانَ أَخَاهُ لأَبِيهِ وَأُمِّهِ.صح

8440. Birine silah doğrultan kişi ana baba bir kardeş olsalar bile o kişiye melekler lanet ederler.[8440]

٨٤٤١–مَنْ أَشَارَ بِحَدِيدَةٍ إِلَى أَحَدٍ مِنَ المُسْلِمِينَ يُرِيدُ قَتْلَهُ فَقَدْ وَجَبَ دَمُهُ.صح

8441. Bir müslümanı öldürmek amacıyla ona demir parçası gösteren kişi, öldürülmeyi hak eder.[8441]

[8435] Taberânî, XVII, 286; İbnü'l-Cevzî, I, 137.
[8436] İbni Adî, II, 559; Beyhakî, X, 298.
[8437] İbni Adî, VII, 2642; Beyhakî, IX, 113; Zeylaî, III, 410.
[8438] Müttekî, nr. 11021, 34137.
[8439] Zebîdî, VII, 562.
[8440] Müslim, Sıla 125; Müttekî, nr. 39884.
[8441] Hâkim, VI, 276.

٨٤٤٢–مَنِ اشْتَاقَ إِلَى الجَنَّةِ سَارَعَ إِلَى الْخَيْرَاتِ وَمَنْ أَشْفَقَ مِنَ النَّارِ لَهَا عَنِ الشَّهَوَاتِ وَمَنْ تَرَقَّبَ المَوْتَ هَانَتْ عَلَيْهِ اللَّذَّاتُ وَمَنْ زَهِدَ فِي الدُّنْيَا هَانَتْ عَلَيْهِ المُصِيبَاتُ.ض

8442. Cenneti özleyen hayırlara koşar, cehennemden korkan şerlerden kaçar; ölümü bekleyene lezzetler önemsiz gelir, dünyaya değer vermeyene musibetler hafif gelir.[8442]

٨٤٤٣–مَنِ اشْتَرَى سَرِقَةً وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهَا سَرِقَةٌ فَقَدْ شَرِكَ فِي عَارِهَا وَإِثْمِهَا.صح

8443. Çalıntı olduğunu bildiği bir malı satın alan ayıp ve günahta ona ortak olur.[8443]

٨٤٤٤–مَنِ اشْتَرَى ثَوْباً بِعَشْرَةِ دَرَاهِمَ وَفِيهِ دِرْهَمٌ حَرَامٌ لَمْ يَقْبَلِ اللهُ لَهُ صَلاَةً مَادَامَ عَلَيْهِ.ض

8444. On dirheme elbise satın alanın parasının bir dirhemi bile haram olsa Allah onun namazını kabul etmez.[8444]

٨٤٤٥–مَنْ أَصَابَ ذَنْباً فَأُقِيمَ عَلَيْهِ حَدُّ ذلِكَ الذَّنْبِ فَهُوَ كَفَّارَتُهُ.صح

8445. Bir günah işleyip de o günahın cezasını çekene o ceza günahına keffaret olur.[8445]

٨٤٤٦–مَنْ أَصَابَ مَالاً فِي نَهَاوِشَ أَذْهَبَهُ اللهُ فِي نَهَابِرَ.ض

8446. Haram yoldan mal edinen kişinin malını Allah Teala boş şeylerde helak eder.[8446]

٨٤٤٧–مَنْ أَصَابَ مِنْ شَيْءٍ فَلْيَلْزَمْهُ.ض

8447. Bir meslekte başarılı olan kişi, ona devam etsin.[8447]

[8442] Beyhakî, Şuab, VII, 370.
[8443] Hâkim, V, 358; Beyhakî, II, 439.
[8444] Suyûtî, Sağîr, nr. 8444.
[8445] Ahmed, V, 214; Heysemî, VI, 265.
[8446] Kudâî,I, 271; Aclûnî, II, 295.
[8447] Bûsîrî, III, 8.

٨٤٤٨–مَنْ أَصَابَ حَدّاً فَعُجِّلَ عُقُوبَتُهُ فِي الدُّنْيَا فَاللهُ أَعْدَلُ مِنْ أَنْ يُثَنِّيَ عَلَى عَبْدِهِ الْعُقُوبَةَ فِي الآخِرَةِ وَمَنْ أَصَابَ حَدّاً فَسَتَرَهُ اللهُ عَلَيْهِ فَاللهُ أَكْرَمُ مِنْ أَنْ يَعُودَ فِي شَيْءٍ قَدْ عَفَا عَنْهُ.صح

8448. Allah bir günah işleyip de cezasını peşinen dünyada çeken kişiye ikinci bir ceza vermeyecek kadar adalet sahibidir; yine Allah bir günah işleyip de günahını örtüp bağışladığı kişinin günahına tekrar dönmeyecek kadar da cömerttir.[8448]

٨٤٤٩–مَنْ أَصَابَتْهُ فَاقَةٌ فَأَنْزَلَهَا بِالنَّاسِ لَمْ تُسَدَّ فَاقَتُهُ وَمَنْ أَنْزَلَهَا بِاللهِ أَوْشَكَ اللهُ لَهُ بِالْغِنَى إِمَّا بِمَوْتٍ آجِلٍ أَوْ غِنًى عَاجِلٍ

8449. Fakir olup da durumunu insanlara anlatan kişi fakirlikten kurtulamaz; durumunu Allah'a arz eden kişi ise ya acil bir ölümle veya çabucak gelen bir zenginlikle fakirlikten kurtulur.[8449]

٨٤٥٠–مَنْ أَصَابَهُ هَمٌّ أَوْ غَمٌّ أَوْ سُقْمٌ أَوْ شِدَّةٌ فَقَالَ اللهُ رَبِّي لاَ شَرِيكَ لَهُ كُشِفَ ذٰلِكَ عَنْهُ.ح

8450. Kişinin başına bir dert, tasa, hastalık veya bir sıkıntı gelir de *"Rabbim Allah'dır, onun ortağı yoktur!"* derse kişi, o sıkıntılardan kurtulur.[8450]

٨٤٥١–مَنْ أَصْبَحَ وَهُوَ لاَ يَهُمُّ بِظُلْمِ أَحَدٍ غُفِرَ لَهُ مَا اجْتَرَمَ.ض

8451. Kimseye zulmetme düşüncesi olmadan güne başlayan kişinin o günkü günahları bağışlanır.[8451]

٨٤٥٢–مَنْ أَصْبَحَ وَهَمُّهُ التَّقْوَى ثُمَّ أَصَابَ فِيمَا بَيْنَ ذٰلِكَ ذَنْباً غَفَرَ اللهُ لَهُ.ض

8452. Sabahleyin kalkarken düşüncesi günahlardan sakınmak olduğu halde o gün günah işleyen kişinin günahı bağışlanır.[8452]

[8448] Hâkim, I, 48.
[8449] Ahmed, I, 407; Hâkim, I, 566; Beyhakî, IV, 196.
[8450] Taberânî, XXIV, 154.
[8451] İbni Asâkir, LIII, 273.
[8452] İbni Asâkir, LIV, 157.

٨٤٥٣–مَنْ أَصْبَحَ وَهَمُّهُ غَيْرُ الله فَلَيْسَ مِنَ الله وَمَنْ أَصْبَحَ لاَ يَهْتَمُّ بِالْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ.صح

8453. Sabahleyin kalkarken düşüncesi Allah'dan başkası olan kişinin Allah'la bir ilgisi yoktur; müslümanlara değer vermeyen kişi de onlardan değildir.[8453]

٨٤٥٤–مَنْ أَصْبَحَ مُطِيعاً لله فِي وَالِدَيْهِ أَصْبَحَ لَهُ بَابَانِ مَفْتُوحَانِ مِنَ الجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ وَاحِداً فَوَاحِدٌ.

8454. Sabahleyin Allah için ana babasına itaatkar olarak güne başlayan kişiye cennetten iki kapı açılır; ana babadan biri varsa bir kapı açılır.[8454]

٨٤٥٥–مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ آمِناً فِي سِرْبِهِ مُعَافًى فِي جَسَدِهِ عِنْدَهُ قُوتُ يَوْمِهِ فَكَأَنَّمَا حِيزَتْ لَهُ الدُّنْيَا بِحَذَافِيرِهَا.ح

8455. Canı emniyette, vücudu afiyette, günlük azığı da yanında olduğu halde sabahlayan kişiye sanki bütün dünya nimetleri verilmiş gibidir.[8455]

٨٤٥٦–مَنْ أَصْبَحَ يَوْمَ الجُمُعَةِ صَائِماً وَعَادَ مَرِيضاً وَشَهِدَ جَنَازَةً وَتَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَقَدْ أَوْجَبَ.ح

8456. Cuma günü oruç tutup hasta ziyareti yapan, cenazeye katılıp sadaka veren kişi cenneti hak eder.[8456]

٨٤٥٧–مَنْ أَصْبَحَ يَوْمَ الجُمُعَةِ صَائِماً وَعَادَ مَرِيضاً وَأَطْعَمَ مِسْكِيناً وَشَيَّعَ جَنَازَةً لَمْ يَتْبَعْهُ ذَنْبُ أَرْبَعِينَ سَنَةً.ح

8457. Cuma günü oruç tutup hasta ziyareti yapan, yoksulu doyurup cenazeye katılan kişi, kırk yıl günahlardan uzak tutulur.[8457]

8453 Hâkim, IV, 356.
8454 İbni Asâkir, XXXIII, 365.
8455 Tirmizî, Zühd 34; İbni Mâce, Zühd 9.
8456 Beyhakî, Şuab, III, 393.
8457 İbni Adî, III, 60; Beyhakî, Şuab, III, 394.

٨٤٥٨–مَنْ أُصِيبَ بِمُصِيبَةٍ فِي مَالِهِ أَوْ جَسَدِهِ وَكَتَمَهَا وَلَمْ يَشْكُهَا إِلَى النَّاسِ كَانَ حَقّاً عَلَى اللهِ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ.ض

8458. Malında veya bedeninde bir musibete uğrayıp da onu gizleyerek insanlara anlatmayan kişiyi affetmek Allah üzerine bir hak olur.[8458]

٨٤٥٩–مَنْ أُصِيبَ بِمُصِيبَةٍ فَذَكَرَ مُصِيبَتَهُ فَأَحْدَثَ اسْتِرْجَاعاً وَإِنْ تَقَادَمَ عَهْدُهَا كَتَبَ اللهُ لَهُ مِنَ الأَجْرِ مِثْلَهُ يَوْمَ أُصِيبَ

8459. Kişi bir musibete uğrar da o musibetin üzerinden belli zaman geçmiş olsa bile onu her hatırladığında *"Biz Allah'a aidiz ve ona döneceğiz"* derse, Allah ona musibete uğradığı günde kazandığı sevap gibi sevap yazar.[8459]

٨٤٦٠–مَنْ أُصِيبَ فِي جَسَدِهِ بِشَيْءٍ فَتَرَكَهُ للهِ كَانَ كَفَّارَةً لَهُ.ح

8460. Vücudundan yaralanıp da Allah için suçluyu affeden kişinin sevabı Allah'a aittir.[8460]

٨٤٦١–مَنْ أَضْحَى يَوْماً مُحْرِماً مُلَبِّياً حَتَّى غَرَبَتِ الشَّمْسُ غَرَبَتْ بِذُنُوبِهِ فَعَادَ كَمَا وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.ح

8461. Sabahtan akşama kadar telbiye getiren ihramlı kişi, güneşin batmasıyla günahlarından kurtulur ve anasından doğduğu gibi tertemiz olur.[8461]

٨٤٦٢–مَنِ اضْطَجَعَ مَضْجَعاً لَمْ يَذْكُرِ اللهَ فِيهِ كَانَ عَلَيْهِ تِرَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ قَعَدَ مَقْعَداً لَمْ يَذْكُرِ اللهَ فِيهِ كَانَ عَلَيْهِ تِرَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8462. Bir yerde yatıp da orada Allah'ı anmayan kişi kıyamet günü ondan dolayı pişman olur; bir yerde oturup da orada Allah'ı anmayan kişi de kıyamet günü ondan dolayı pişman olur.[8462]

[8458] Taberânî, XI, 184; Heysemî, II, 331.
[8459] Bûsîrî, II, 50,
[8460] Ahmed, V, 412; Heysemî, VI, 302.
[8461] Ahmed, III, 373.
[8462] Ebû Dâvûd, Edeb 106; Münzirî, I, 420; Müttekî, nr. 41363.

٨٤٦٣–مَنْ أَطَاعَ اللهَ فَقَدْ ذَكَرَ اللهَ وَإِنْ قَلَّتْ صَلاَتُهُ وَصِيَامُهُ وَتِلاَوَتُهُ لِلْقُرْآنِ وَمَنْ عَصَى اللهَ فَلَمْ يَذْكُرْهُ وَإِنْ كَثُرَتْ صَلاَتُهُ وَصِيَامُهُ وَتِلاَوَتُهُ لِلْقُرْآنِ.ح

8463. Allah'a itaat eden namazı, orucu, Kuran kıraatı az olsa bile Allah'ı zikretmiş olur; ona isyan edenin namazı, orucu, Kuran kıraatı çok olsa bile Allah'ı zikretmemiş olur.[8463]

٨٤٦٤–مَنْ أَطْعَمَ مُسْلِماً جَائِعاً أَطْعَمَهُ اللهُ مِنْ ثِمَارِ الجَنَّةِ.ض

8464. Aç bir müslümana yemek yediren kişiye Allah da cennet meyvelerinden yedirir. [8464]

٨٤٦٥–مَنْ أَطْعَمَ أَخَاهُ المُسْلِمَ شَهْوَتَهُ حَرَّمَهُ اللهُ عَلَى النَّارِ.ح

8465. Müslüman kardeşine canı çektiği bir şeyi yediren kişiye Allah cehennemi haram kılar.[8465]

٨٤٦٦–مَنْ أَطْعَمَ مَرِيضاً شَهْوَتَهُ أَطْعَمَهُ اللهُ مِنْ ثِمَارِ الجَنَّةِ.ض

8466. Hastaya canının çektiği bir şey yediren kişiye Allah da cennet meyvelerinden bir şey yedirir.[8466]

٨٤٦٧–مَنْ أَطْفَأَ عَنْ مُؤْمِنٍ سَيِّئَةً كَانَ خَيْراً مِمَّنْ أَحْيَا مَوءُودةً.

8467. Bir müminden belayı defeden kişi, kız çocuğun diri diri toprağa gömülmesine engel olan kişiden daha fazla sevap kazanır.[8467]

٨٤٦٨–مَنِ اطَّلَعَ فِي بَيْتِ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ فَقَدْ حَلَّ لَهُمْ أَنْ يَفْقَؤُوا عَيْنَهُ.صح

8468. Başkalarının evine izinsiz bakan kişinin gözünün çıkarılması onlara helal olur.[8468]

[8463] Taberânî, XXII, 154; Heysemî, II, 258.
[8464] Ebû Nuaym, VIII, 134.
[8465] Beyhakî, III, 222.
[8466] Taberânî, VI, 295; Heysemî, V, 97; Müttekî, nr. 25157.
[8467] Müttekî, nr. 6380, 43085.
[8468] Ahmed, II, 385.

٨٤٦٩–مَنِ اطَّلَعَ فِي كِتَابِ أَخِيهِ بِغَيْرِ أَمْرِهِ فَكَأَنَّمَا اطَّلَعَ فِي النَّارِ.ح

8469. Din kardeşinin mektubuna onun izni olmaksızın bakan kişi cehennem ateşine bakmış gibi olur.[8469]

٨٤٧٠–مَنْ أَعَانَ مُجَاهِداً فِي سَبِيلِ اللهِ أَوْ غَارِماً فِي عُسْرَتِهِ أَوْ مُكَاتَباً فِي رَقَبَتِهِ أَظَلَّهُ اللهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ إِلاَّ ظِلُّهُ.صح

8470. Kişi Allah yolunda cihad eden, çoluk çocuğunu geçindirmek uğrunda borçlanan veya kölelikten kurtarmak için efendisiyle anlaştığı parayı ödemeye çalışana yardım ederse, gölgesinden başka gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde Allah onu gölgesinde gölgelendirir.[8470]

٨٤٧١– مَنْ أَعَانَ عَلَى قَتْلِ مُؤْمِنٍ بِشَطْرِ كَلِمَةٍ لَقِيَ اللهَ مَكْتُوباً بَيْنَ عَيْنَيْهِ آيِسٌ مِنْ رَحْمَةِ اللهِ.ض

8471. Yarım kelimeyle de olsa bir müminin öldürülmesine yardım eden kişi Allah'ın huzuruna alnında *"Allah'ın rahmetinden ümidi kesilmiş"* yazısıyla varır.[8471]

٨٤٧٢–مَنْ أَعَانَ ظَالِماً سَلَّطَهُ اللهُ عَلَيْهِ.ض

8472. Bir zalime yardım eden kişiye Allah o zalimi musallat eder. [8472]

٨٤٧٣–مَنْ أَعَانَ عَلَى خُصُومَةٍ بِظُلْمٍ لَمْ يَزَلْ فِي سَخَطِ اللهِ حَتَّى يَنْزِعَ.صح

8473. Kim zulmen yapılan bir düşmanlığa yardım ederse, ondan vaz geçinceye kadar Allah'ın gazabına uğramaya devam eder.[8473]

٨٤٧٤–مَنْ أَعَانَ ظَالِماً لِيُدْحِضَ بِبَاطِلِهِ حَقّاً فَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُ ذِمَّةُ اللهِ وَذِمَّةُ رَسُولِهِ.صح

8474. Batılla bir hakkı ortadan kaldırmak için bir zalime yardım eden kişi Allah ve resulünün himayesinden mahrum kalır.[8474]

[8469] Müttekî, nr. 29296.
[8470] Ahmed, III, 487; Taberânî, VI, 86; Hâkim, II, 236; Heysemî, IV, 241.
[8471] Bûsîrî, III, 122.
[8472] İbni Asâkir, XXXIV, 4.
[8473] Ahmed, II, 82; Zebîdî, VII, 474.
[8474] Hâkim, IV, 112.

٨٤٧٥–مَنِ اعْتَذَرَ إِلَيْهِ أَخُوهُ بِمَعْذِرَةٍ فَلَمْ يَقْبَلْهَا كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الخَطِيئَةِ مِثْلُ صَاحِبِ مَكْسٍ.صح

8475. Din kardeşinin kendisinden özür dilediği halde onun özrünü kabul etmeyen kişi, haksız yere öşür alan kişi gibidir.[8475]

٨٤٧٦–مَنِ اعْتَزَّ بِالْعَبِيدِ أَذَلَّهُ اللهُ.صح

8476. İnsanlarla izzet kazanmaya çalışan kişiyi Allah zelil eder.[8476]

٨٤٧٧–مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُسْلِمَةً أَعْتَقَ اللهُ لَهُ بِكُلِّ عُضْوٍ مِنْهَا عُضْواً مِنْهُ مِنَ النَّارِ حَتَّى فَرْجَهُ بِفَرْجِهِ.صح

8477. Müslüman bir köleyi hürriyetine kavuşturan kişi, o kölenin her bir organına hatta erkeklik organına varıncaya kadar bütün organları karşılığında azad edenin organları ateşten kurtulur. [8477]

٨٤٧٨–مَنِ اعْتَقَلَ رُمْحاً فِي سَبِيلِ اللهِ عَقَلَهُ اللهُ مِنَ الذُّنُوبِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8478. Allah yolunda bir mızrak edinen kişiyi kıyamet günü Allah günahlardan korur.[8478]

٨٤٧٩–مَنِ اعْتَكَفَ عَشْراً فِي رَمَضَانَ كَانَ كَحَجَّتَيْنِ وَعُمْرَتَيْنِ.ض

8479. Ramazan ayında on gün itikafa giren kişi, iki hacla iki umre yapmış gibi olur.[8479]

٨٤٨٠–مَنِ اعْتَكَفَ إِيمَاناً وَاحْتِساباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.ض

8480. İnanarak ve sevabını Allah'dan bekleyerek itikaf yapan kişinin geçmiş günahları bağışlanır.[8480]

[8475] Ebû Dâvûd, Merâsîl, I, 351; Bûsîrî, IV, 114.
[8476] Hakîm, II, 300.
[8477] Ahmed, II, 429; Beyhakî, X, 272; Hatîb, V, 225.
[8478] Ebû Nuaym, V, 202; Müttekî, nr. 10630.
[8479] Beyhakî, Şuab, III, 425.
[8480] Deylemî, V, 211.

٨٤٨١–مَنْ أَعْطَاهُ اللهُ تَعَالَى حِفْظَ كِتَابِهِ فَظَنَّ أَنَّ أَحَداً أُعْطِيَ أَفْضَلَ مِمَّا أُعْطِيَ فَقَدْ غَمَطَ أَعْظَمَ النِّعَمِ.ض

8481. Allah bir kişiye kitabını ezberlemeyi nasip eder de o kişi başkalarına verilenin kendisine verilenden daha üstün olduğuna inanırsa, nimetlerin en büyüğüne karşı nankörlük etmiş olur.[8481]

٨٤٨٢–مَنْ أُعْطِيَ حَظَّهُ مِنَ الرِّفْقِ فَقَدْ أُعْطِيَ حَظَّهُ مِنَ الخَيْرِ وَمَنْ حُرِمَ حَظَّهُ مِنَ الرِّفْقِ فَقَدْ حُرِمَ حَظَّهُ مِنَ الخَيْرِ.ض

8482. Yumuşaklıktan nasibini alan hayırdan nasibini almış, yumuşaklıktan nasipsiz kalan da hayırdan nasipsiz kalmıştır.[8482]

٨٤٨٣–مَنْ أُعْطِيَ شَيْئاً فَوَجَدَ فَلْيَجْزِ بِهِ وَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَلْيُثْنِ بِهِ فَإِنْ أَثْنَى بِهِ فَقَدْ شَكَرَهُ وَإِنْ كَتَمَهُ فَقَدْ كَفَرَهُ وَمَنْ تَحَلَّى بِمَا لَمْ يُعْطَ فَإِنَّهُ كَلاَبِسِ ثَوْبَيْ زُورٍ.صح

8483. Kendisine bir şey verilen onu karşılıksız bırakmamaya çalışsın; imkanı yoksa teşekkür etsin; teşekkür etmesi durumunda verilen şeye karşılık vermiş sayılır; verilen şeyi gizlemesi nankörülük olur; kendisine verilmeyen bir şeyle övünen kişi yalandan giyinen insan gibidir.[8483]

٨٤٨٤–مَنْ أَعْيَتْهُ المَكَاسِبُ فَعَلَيْهِ بِمِصْرَ وَعَلَيْهِ بِالجَانِبِ الْغَرْبِيِّ مِنْهَا.ض

8484. Ticareti kötü gidenler Mısır'a, özellikle onun batı kısmına yönelsinler.[8484]

٨٤٨٥–مَنْ أَغَاثَ مَلْهُوفاً كَتَبَ اللهُ لَهُ ثَلاَثاً وَسَبْعِينَ مَغْفِرَةً وَاحِدَةٌ فِيهَا صَلاَحُ أَمْرِهِ كُلِّهِ وَثِنْتَانِ وَسَبْعُونَ لَهُ دَرَجَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8485. Sıkıntı içinde olan birine yardım edene Allah yetmişüç bağışlanma yazar; onlardan biri işlerinin düzeltilmesidir; yetmişikisi de kıyamet günü ona derece olarak verilmesidir.[8485]

[8481] Beyhakî, Şuab, II, 523.
[8482] Ahmed, VI, 451.
[8483] Buhârî, Müfred, I, 84.
[8484] İbni Asâkir, LX, 325.
[8485] Buhârî, Kebîr, III, 350; Hatîb, VI, 41; Heysemî, VIII, 191; İbni Arrâk, II, 136.

٨٤٨٦–مَنِ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللهِ حَرَّمَهُ اللهُ عَلَى النَّارِ.صح

8486. Ayakları Allah yolunda tozlanan kişiyi Allah cehenneme haram kılar.[8486]

٨٤٨٧–مَنِ اغْتَابَ غَازِياً فَكَأَنَّمَا قَتَلَ مُؤْمِناً.ض

8487. Savaşa çıkan birini gıybet eden kişi, bir mümini öldürmüş gibi olur.[8487]

٨٤٨٨–مَنِ اغْتَسَلَ يَوْمَ الجُمُعَةِ كَانَ فِي طَهَارَةٍ إِلَى الجُمُعَةِ الأُخْرَى.صح

8488. Cuma günü gusleden kişinin temizliği diğer cumaya kadar devam eder.[8488]

٨٤٨٩–مَنِ اغْتِيبَ عِنْدَهُ أَخُوهُ المُسْلِمُ فَلَمْ يَنْصُرْهُ وَهُوَ يَسْتَطِيعُ نَصْرَهُ أَذَلَّهُ اللهُ تَعَالى فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ.ح

8489. Yanında müslüman kardeşinin gıybeti yapılırken gücü yetttiği halde ona yardım etmeyen kişiyi Allah Teala dünya ve ahirette zelil kılar.[8489]

٨٤٩٠–مَنْ أُفْتِيَ بِغَيْرِ عِلْمٍ كَانَ إِثْمُهُ عَلَى مَنْ أَفْتَاهُ وَمَنْ أَشَارَ عَلَى أَخِيهِ بِأَمْرٍ يَعْلَمُ أَنَّ الرُّشْدَ فِي غَيْرِهِ فَقَدْ خَانَهُ.صح

8490. Kendisine bilgisizce fetva verilen kişinin günahı o fetvayı veren üzerine olur; kendisine danışılan kişi din kardeşine yanlış bir şey söylerse ona hıyanet etmiş olur.[8490]

٨٤٩١–مَنْ أَفْتَى بِغَيْرِ عِلْمٍ لَعَنَتْهُ مَلاَئِكَةُ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ.ح

8491. Bilgisizce fetva veren kişiye gökteki ve yerdeki melekler lanet ederler.[8491]

[8486] Ahmed, III, 479; İbni Hibbân, X, 465.
[8487] Müttekî, nr. 10631.
[8488] Hâkim, I, 383.
[8489] İbni Ebi'd-Dünyâ, Gîbe, I, 149.
[8490] Hâkim, I, 184; Beyhakî, X, 116.
[8491] İbni Asâkir, LII, 20.

٨٤٩٢–مَنْ أَفْطَرَ يَوْماً مِنْ رَمَضَانَ فِي غَيْرِ رُخْصَةٍ رَخَّصَهَا اللهُ لَهُ لَمْ يَقْضِ عَنْهُ صِيَامُ الدَّهْرِ كُلِّهِ وَإِنْ صَامَهُ.ح

8492. Allah'ın verdiği ruhsatlar dışında ramazan ayında mazeretsiz bir gün oruç tutmayan, bütün ömrünü oruçla geçirse bile o orucu ödemiş olmaz.[8492]

٨٤٩٣–مَنْ أَفْطَرَ يَوْماً مِنْ رَمَضَانَ فِي الحَضَرِ فَلْيُهْدِ بَدَنَةً.ض

8493. İkamet halinde bir gün oruç tutmayan kişi bir deve kurban etsin.[8493]

٨٤٩٤–مَنْ أَفْطَرَ يَوْماً مِنْ رَمَضَانَ فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ يَقْضِيَهُ فَعَلَيْهِ بِكُلِّ يَوْمٍ مُدٌّ لِمِسْكِينٍ.ض

8494. Ramazan ayı içinde oruç tutmadan ölen kişi adına tutamadığı her gün için yoksula bir ölçek yiyecek verilir.[8494]

٨٤٩٥–مَنْ أَفْطَرَ فِي رَمَضَانَ نَاسِياً فَلاَ قَضَاءَ عَلَيْهِ وَلاَ كَفَّارَةَ.صح

8495. Ramazan ayında unutarak orucunu bozan kişiye kaza ve kefaret gerekmez.[8495]

٨٤٩٦–مَنْ أَقَالَ مسلماً أَقَالَهُ اللّهُ عَثْرَتَهُ.صح

8496. Bir müslümanın alışverişten vazgeçme isteğini kabul eden kişinin günahlarından da Allah vazgeçer.[8496]

٨٤٩٧–مَنْ أَقَالَ نَادِماً أَقَالَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8497. Sattığı malı getiren müşterisinden geri alan kişinin kıyamet günü günahları affedilir.[8497]

[8492] Ahmed, II, 470; Nesâî, Kübrâ, II, 245; Beyhakî, Şuab, III, 318.
[8493] Dârekutnî, II, 191.
[8494] Ebû Nuaym, X, 246.
[8495] Hâkim, I, 595; Beyhakî, IV, 229.
[8496] Ebû Dâvûd, Büyû 54; Beyhakî, IV, 228; Müttekî, nr. 9656.
[8497] Beyhakî, VI, 27.

٨٤٩٨–مَنْ أَقَامَ مَعَ الْمُشْرِكِينَ فَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُ الذِّمَّةُ.صح

8498. Müşriklerle birlikte ikamet eden, zimmetten çıkar.[8498]

٨٤٩٩–مَنْ أَقَامَ الْبَيِّنَةَ عَلَى أَسِيرٍ فَلَهُ سَلَبُهُ.صح

8499. Savaşta esir aldığını ispatlayan kişiye aldığı esirin eşyaları verilir.[8499]

٨٥٠٠–مَنِ اقْتَبَسَ عِلْماً مِنَ النّجُومِ اقْتَبَسَ شُعْبَةً مِنَ السِّحْرِ زَادَ مَا زَادَ.ح

8500. Yıldızlardan bir şey öğrenen sihirden de bir şey öğrenmiş olur; birincisi ne kadar artarsa ikincisi de o kadar artar.[8500]

٨٥٠١–مَنِ اقْتَصَدَ أَغْنَاهُ اللهُ وَمَنْ بَذَّرَ أَفْقَرَهُ اللهُ وَمَنْ تَوَاضَعَ رَفَعَهُ اللهُ وَمَنْ تَجَبَّرَ قَصَمَهُ اللهُ.ض

8501. Tutumlu olanı Allah zengin eder, israf edeni fakir kılar, tevazu göstereni yükseltir, zulmedeni de perişan eder.[8501]

٨٥٠٢–مَنِ اقْتَطَعَ أَرْضاً ظَالِماً لَقِيَ اللهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانُ.صح

8502. Zulum yoluyla bir araziye sahip olan Allah'ın huzuruna gazaba uğramış olarak çıkar.[8502]

٨٥٠٣–مَنِ اقْتَنَى كَلْباً إِلاَّ كَلْبَ مَاشِيَةٍ أَوْ ضَارِياً نَقَصَ مِنْ عَمَلِهِ كُلَّ يَوْمٍ قِيرَاطَانِ.صح

8503. Sürü bekleyen veya av yakalayan köpek dışında bir köpek besleyen kişinin amelinden her gün iki kırat eksilir.[8503]

٨٥٠٤– مَنْ أَقَرَّ بِعَيْنِ مُؤْمِنٍ أَقَرَّ اللهُ بِعَيْنِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8498 Taberânî, II, 302; Beyhakî, IX, 12.
8499 Beyhakî, VI, 324.
8500 Ahmed, I, 311; Beyhakî, VIII, 138.
8501 Bezzâr, II, 35.
8502 Ahmed, IV, 317.
8503 Ahmed, II, 37.

8504. Bir mümini sevindireni Allah da kıyamet günü onu sevindirir.[8504]

٨٥٠٥–مَنْ أَقْرَضَ وَرِقاً مَرَّتَيْنِ كانَ كَعَدْلِ صَدَقَةٍ مَرَّةً.ض

8505. İki defa borç olarak gümüş veren, birini sadaka olarak vermiş gibi olur.[8505]

٨٥٠٦–مَنِ اكْتَحَلَ بِالإِثْمِدِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ لَمْ يَرْمَدْ أَبَداً.ض

8506. Aşure günü ismidle sürmelenen kişinin gözleri bir daha ağrımaz.[8506]

٨٥٠٧–مَنِ اكْتَوَى أَوِ اسْتَرْقَى فَقَدْ بَرِيءَ مِنَ التَّوَكُّلِ.صح

8507. Dağlanmak veya muska kullanmakla tedavi olmaya kalkışan kişi, tevekkülden uzak olur.[8507]

٨٥٠٨–مَنْ أَكْثَرَ مِنَ الاسْتِغْفَارِ جَعَلَ اللهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجاً وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجاً وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لاَ يَحْتَسِبُ.صح

8508. Kim çokça istiğfar ederse Allah ona her sıkıntıdan bir kurtuluş, her darlıktan bir çıkış yolu gösterir ve onu ummadığı yerden de rızıklandırır.[8508]

٨٥٠٩–مَنْ أَكْثَرَ ذِكْرَ اللهِ فَقَدْ بَرِيءَ مِنَ النِّفَاقِ.صح

8509. Allah'ı çokça zikreden kişi, nifaktan uzak olur.[8509]

٨٥١٠–مَنْ أَكْثَرَ ذِكْرَ اللهِ أَحَبَّهُ اللهُ تَعَالَى.ض

8510. Allah'ı çokça anan kişiyi Allah sever.[8510]

٨٥١١–مَنْ أَكْرَمَ الْقِبْلَةَ أَكْرَمَهُ اللهُ تَعَالى.ض

8511. Kıbleye önem veren kişiye, Allah da önem verir. [8511]

[8504] İbnü'l-Mübârek, I, 239.
[8505] Beyhakî, V, 353.
[8506] Beyhakî, Şuab, III, 367.
[8507] Ahmed, IV, 429.
[8508] Ahmed, I, 248; Hâkim, IV, 262; Zebîdî, V, 56.
[8509] Taberânî, Evsat, VII, 86.
[8510] Müttekî, nr. 1828, 1925; Zebîdî, VIII, 166.
[8511] Suyûtî, Sağîr, nr. 8511.

٨٥١٢-مَنْ أَكْرَمَ امْرَأً مُسْلِماً فَإِنَّمَا يُكْرِمُ اللهَ تَعَالى.ض

8512. Bir müslümana ikram eden kişi, Allah ikram etmiş olur.[8512]

٨٥١٣-مَنْ أَكَلَ لَحْماً فَلْيَتَوَضَّأْ

8513. Et yiyen kişi, abdest alsın.[8513]

٨٥١٤-مَنْ أَكَلَ الطِّينَ فَكَأَنَّمَا أَعَانَ عَلَى قَتْلِ نَفْسِهِ.ض

8514. Çamur yiyen kişi, kendini öldürmeye yaklaştırmış olur.[8514]

٨٥١٥-مَنْ أَكَلَ ثُوماً أَوْ بَصَلاً فَلْيَعْتَزِلْنَا وَلْيَعْتَزِلْ مَسْجِدَنَا وَلْيَقْعُدْ فِي بَيْتِهِ.صح

8515. Sarımsak ya da soğan yiyen kişi bizden uzak dursun, mescidimize yaklaşmayıp evinde otursun.[8515]

٨٥١٦-مَنْ أَكَلَ بِالْعِلْمِ طَمَسَ اللهُ عَلَى وَجْهِهِ وَرَدَّهُ عَلَى عَقِبَيْهِ وَكَانَتِ النَّارُ أَوْلَى بِهِ.ض

8516. İlmi dünyaya alet edeni Allah Teala yüzüstü düşürüp tepe taklak eder; gideceği yer de cehennem olur.[8516]

٨٥١٧-مَنْ أَكَلَ فَشَبِعَ وَشَرِبَ فَرَوِيَ فَقَالَ الحَمْدُ للهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي وَأَشْبَعَنِي وَسَقَانِي وَأَرْوَانِي خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.ض

8517. Kişi yiyip doyar, içip kanar sonra da; *" Beni yedirip içirerek susuzluğumu gideren Allah'a hamdolsun"* derse, anasından doğduğu günkü gibi tertemiz olur.[8517]

٨٥١٨-مَنْ أَكَلَ قَبْلَ أَنْ يَشْرَبَ وَتَسَحَّرَ وَمَسَّ شَيْئاً مِنَ الطِّيبِ قَوِيَ عَلَى الصِّيَامِ.ض

8518. Bir şey içmeden yemek yiyip sahur yapan ve güzel koku kullanan kişi, oruca karşı güç kuvvet kazanır.[8518]

[8512] Taberânî, Evsat, XVIII, 467.
[8513] Ahmed, IV, 180; Taberânî, VI, 98; Heysemî, I, 248.
[8514] Taberânî, VI, 253; Heysemî, V, 45.
[8515] Müslim, Mesacid, 73; Ebû Dâvûd, Etıme 41; Beğavî, II, 388.
[8516] İbni Huzeyme, III, 83.
[8517] Ebû Yalâ, XIII, 221.
[8518] Beyhakî, Şuab, III, 408.

٨٥١٩–مَنْ أَكَلَ فِي قَصْعَةٍ ثُمَّ لَحَسَهَا اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْقَصْعَةُ.ح

8519. Kim bir kapta yemek yer, sonra da onu iyice sıyırırsa o kab kendisi için Allah'dan bağışlanma diler.[8519]

٨٥٢٠–مَنْ أَكَلَ مَعَ قَوْمٍ تَمْراً فَلاَ يَقْرِنْ إِلاَّ أَنْ يَأْذَنُوا لَهُ.ح

8520. Bir toplulukla birlikte hurma yiyen kişi, onların izni olmadan hurmayı ikişer ikişer yemesin.[8520]

٨٥٢١–مَنْ أَكَلَ مِنْ هذِهِ اللُّحُومِ شَيْئاً فَلْيَغْسِلْ يَدَهُ مِنْ رِيحِ وَضَرِهِ وَلاَ يُؤْذِ مَنْ حِذَاءَهُ.ض

8521. Et yiyen kişi, elindeki et kokusunu yıkayıp kimseyi rahatsız etmesin.[8521]

٨٥٢٢–مَنْ أَكَلَ طَيِّباً وَعَمِلَ فِي سُنَّةٍ وَأَمِنَ النَّاسُ بَوَائِقَهُ دَخَلَ الجَنَّةَ.ض

8522. Kişi helâl yer, sünnetle amel eder ve insanlara zarar vermezse cennete girer.[8522]

٨٥٢٣–مَنْ أَلْطَفَ مُؤْمِناً أَوْ خَفَّ لَهُ فِي شَيْءٍ مِنْ حَوَائِجِهِ صَغُرَ أَوْ كَبُرَ كَانَ حَقّاً عَلَى اللهِ أَنْ يُخْدِمَهُ مِنْ خَدَمِ الجَنَّةِ.ض

8523. Bir mümine ikramda bulunan veya küçük büyük ihtiyaçlarından birini karşılayan kişiye cennette ihtiyaçlarını karşılayacak bir hizmetçi verilir.[8523]

٨٥٢٤–مَنْ أَلِفَ المَسْجِدَ أَلِفَهُ اللهُ تَعَالى.ض

8524. Kim mescide alışırsa, Allah da ona alışır.[8524]

[8519] Ahmed, V, 76.
[8520] Taberânî, Evsat, IV, 333.
[8521] Heysemî, V, 30.
[8522] Hâkim, IV, 117.
[8523] Heysemî, VIII, 191; Müttekî, nr. 43181.
[8524] Taberânî, Evsat, VI, 269; Heysemî, II, 23.

٨٥٢٥–مَنْ أَلْقَى جِلْبَابَ الحَيَاءِ فَلاَ غِيبَةَ لَهُ.ض

8525. Haya örtüsünü kaldırıp atan kişinin gıybeti olmaz.[8525]

٨٥٢٦–مَنْ أَمَاطَ أَذًى عَنْ طَرِيقِ المُسْلِمِينَ كُتِبَ لَهُ حَسَنَةٌ وَمَنْ تُقُبِّلَتْ مِنْهُ حَسَنَةٌ دَخَلَ الجَنَّةَ.ح

8526. Müslümanların gelip geçmesine mani olan şeyleri yoldan kaldıran kişiye bir sevap yazılır; sevabı kabul edilen kişi de cennete girer.[8526]

٨٥٢٧–مَنْ أَمَّ قَوْماً وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ فَإِنَّ صَلاَتَهُ لاَ تُجَاوِزُ تَرْقُوَتَهُ.صح

8527. İstenmediği bir cemaata imamlık yapan kişinin namazı kabul olunmaz.[8527]

٨٥٢٨–مَنْ أَمَّ النَّاسَ فَأَصَابَ الْوَقْتَ وَأَتَمَّ الصَّلاَةَ فَلَهُ وَلَهُمْ وَمَنِ انْتَقَصَ مِنْ ذلِكَ شَيْئاً فَعَلَيْهِ وَلاَ عَلَيْهِمْ.ح

8528. Cemaate imamlık ederek namazları vaktinde ve tam olarak kıldıran kişinin hem kendisi hem de cemaati ecir alır; bunları eksik yapan kişinin vebali kendisinedir; cemaate vebal yoktur.[8528]

٨٥٢٩–مَنْ أَمَّ قَوْماً وَفِيهِمْ مَنْ هُوَ أَقْرَأُ مِنْهُ لِكِتَابِ اللهِ وَأَعْلَمُ لَمْ يَزَلْ فِي سِفَالٍ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.ض

8529. Allah'ın kitabının kendisinden daha iyi okuyan daha iyi bilen biri varken cemaate imam olan kişi, kıyamet gününe kadar alçalmaya devam eder.[8529]

٨٥٣٠–مَنْ أَمَرَكُمْ مِنَ الْوُلاَةِ بِمَعْصِيَةٍ فَلاَ تُطِيعُوهُ.صح

[8525] Beyhakî, X, 210.
[8526] Buhârî, Müfred, I, 208; Taberânî, XX, 216.
[8527] Taberânî, II, 282.
[8528] Ahmed, IV, 145; Hâkim, I, 133; Beyhakî, III, 127.
[8529] Ukaylî, IV, 355; Taberânî, Evsat, V, 28; Heysemî, II, 64.

8530. İdarecilerden biri size Allah'a isyanı emrederse, siz ona itaat etmeyin.[8530]

٨٥٣١–مَنْ أَمَرَ بِمَعْرُوفٍ فَلْيَكُنْ أَمْرُهُ بِمَعْرُوفٍ.ض

8531. İyiliği emreden kişi, güzellikle de emretsin.[8531]

٨٥٣٢–مَنْ أَمْسى كَالاًّ مِنْ عَمَلِ يَدَيْهِ أَمْسَى مَغْفُوراً لَهُ.ض

8532. Helal rızık yolunda yorgun olarak geceleyen kişi, günahları bağışlanmış olarak geceler.[8532]

٨٥٣٣–مَنْ أَمْسَكَ بِرِكَابِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ لاَ يَرْجُوهُ وَلاَ يَخَافُهُ غُفِرَ لَهُ.ض

8533. Müslüman kardeşinin bineğinin yularını bir beklenti ve endişe içinde olmadan tutan kişinin günahları bağışlanır.[8533]

٨٥٣٤–مَنِ انْتَسَبَ إِلَى تِسْعَةِ آبَاءٍ كُفَّارٍ يُرِيدُ بِهِمْ عِزّاً وَكَرَماً كَانَ عَاشِرَهُمْ فِي النَّارِ

8534. Kafir olan dokuz atasını onlarla izzet ve şeref kazanmak düşüncesiyle sayarsa, cehennemde onların onuncusu olur. [8534]

٨٥٣٥–مَنِ انْتَقَلَ لِيَتَعَلَّمَ عِلْماً غُفِرَ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَخْطُوَ

8535. İlim öğrenmek için yola çıkan kişinin günahları daha adımını atmadan bağışlanır. [8535]

٨٥٣٦–مَنِ انْتَهَبَ فَلَيْسَ مِنَّا.ح

8536. Soygun yapan kişi bizden değildir.[8536]

٨٥٣٧–مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِراً أَوْ وَضَعَ عَنْهُ أَظَلَّهُ اللهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ إِلاَّ ظِلُّهُ.صح

[8530] Ahmed, III, 67.
[8531] Beyhakî, Şuab, VI, 99.
[8532] Taberânî, Evsat, VII, 289; Heysemî, IV, 63.
[8533] Taberânî, X, 286; a. mlf, Evsat, I, 302.
[8534] Ahmed, IV, 134.
[8535] Müttekî, nr. 28816.
[8536] Ahmed, III, 140; Tahâvî, III, 49; Ziyâ, VI, 128.

8537. Eli darda olana alacağı konusunda süre veren veya alacağından vazgeçen kişiyi Allah Teala gölgesinden başka gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde gölgesinde gölgelendirir.[8537]

٨٥٣٨–مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِراً إِلَى مَيْسرَتِهِ أَنْظَرَهُ اللهُ بِذَنْبِهِ إِلَى تَوْبَتِهِ.ض

8538. Zor durumda olan borçlusuna durumunu düzeltinceye kadar süre veren kişiye, Allah da ona günahlarından tevbe edinceye kadar süre verir.[8538]

٨٥٣٩– مَنْ اَنْظَرَ مُعْسِراً فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مِثْلُهُ صَدَقَةً قَبْلَ اَنْ يَحِلَّ الدَّيْنُ فإِذَا حَلَّ الدَّيْنُ فَاَنْظَرَهُ فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مِثْلاَهُ صَدَقَةً .صح

8539. Eli dar olan borçluya süre veren kişiye o gün süre bitinceye kadar her güne karşılık bir sadaka, süre bittikten sonra verdiği her bir gün için de iki sadaka sevabı kadar sevap yazılır.[8539]

٨٥٤٠–مَنْ أُنْعِمَ عَلَيْهِ نِعْمَةٌ فَلْيَحْمَدِ اللهَ وَمَنِ اسْتَبْطَأَ الرِّزْقَ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللهَ وَمَنْ حَزَبَهُ أَمْرٌ فَلْيَقُلْ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ.ح

8540. Kendisine bir nimet verilen kişi ona hamd etsin, rızkının geciktiğini gören bağışlanma dilesin, bir şeye üzülen de; *"Allah'dan başka güç ve kuvvet yoktur!"* desin.[8540]

٨٥٤١–مَنْ أَنْعَمَ اللهُ عَلَيْهِ نِعْمَةً فَأَرَادَ بَقَاءَهَا فَلْيُكْثِرْ مِنْ قَوْلِ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ

8541. Kendisine nimet verilen kişi o nimetin devam etmesini isterse çokça, *"Allah'dan başka güç ve kuvvet yoktur!"* desin.[8541]

٨٥٤٢–مَنْ أَنْفَقَ نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كُتِبَتْ لَهُ سَبْعَمِائَةِ ضِعْفٍ.صح

[8537] Heysemî, IV, 134.
[8538] Taberânî, XI, 151; Müttekî, nr. 15392.
[8539] Ahmed, V, 360; Hâkim, II, 34; Heysemî, IV, 135.
[8540] Beyhakî, Şuab, I, 441.
[8541] Taberânî, XVII, 310; a. mlf, Evsat, I, 56.

8542. Allah yolunda bir harcamada bulunan kişiye onun yediyüz misli sevap verilir.[8542]

٨٥٤٣–مَنْ أَهَانَ قُرَيْشاً أَهَانَهُ اللهُ.صح

8543. Kureyş'e değer vermeyen kişiye Allah da değer vermez.[8543]

٨٥٤٤–مَنْ أَهَلَّ بِعُمْرَةٍ مِنْ بَيْتِ المَقْدِسِ غُفِرَ لَهُ.ض

8544. Kudüs'ten ihrama giren kişinin günahları bağışlanır.[8544]

٨٥٤٥–مَنْ بَاتَ عَلَى طَهَارَةٍ ثُمَّ مَاتَ مِنْ لَيْلَتِهِ مَاتَ شَهِيداً.ض

8545. Abdestli olarak geceleyip de ölün kişi şehid olarak ölür.[8545]

٨٥٤٦–مَنْ بَاتَ كالاً مِنْ طَلَبِ الحَلاَلِ بَاتَ مَغْفُوراً لَهُ.صح

8546. Helal kazanç için yorgun olarak akşamlayan kişi, günahları bağışlanmış olarak akşamlamış olur. [8546]

٨٥٤٧–مَنْ بَاتَ عَلَى ظَهْرِ بَيْتٍ لَيْسَ عَلَيْهِ حِجَابٌ فَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُ الذِّمَّةُ.ح

8547. Etrafı çevrili olmayan damda uyuyan kişiden kimse sorumlu tutulmaz.[8547]

٨٥٤٨–مَنْ بَاتَ وَفِي يَدِهِ رِيحُ غَمَرٍ فَأَصَابَهُ وَضَحٌ فَلاَ يَلُومَنَّ إِلاَّ نَفْسَهُ.ح

8548. Elinde yemek kokusuyla yatan kişinin başına bir şey gelirse, kendinden başkasını suçlamasın.[8548]

٨٥٤٩–مَنْ بَاتَ وَفِي يَدِهِ غَمَرٌ فَأَصَابَهُ شَيْءٌ فَلاَ يَلُومَنَّ إِلاَّ نَفْسَهُ.ض

8549. Elinde yemek kokusuyla yatan kişi, alaca hastalığına yakalanırsa kimseye kahretmesin.[8549]

[8542] Ahmed, IV, 345; İbni Hibbân, XIV, 145; Hâkim, II, 96; Beğavî, Tefsîr, II, 238.
[8543] İbni Adî, II, 746; Hâkim, IV, 74.
[8544] Münzirî, II, 190; Müttekî, nr. 12297.
[8545] Müttekî, nr. 41290.
[8546] İbni Asâkir, IV, 284.
[8547] Buhârî, Müfred, I, 407.
[8548] Buhârî, Müfred, I, 419.
[8549] Taberânî, Evsat, VI, 35.

٨٥٥٠-مَنْ بَاعَ دَاراً ثُمَّ لَمْ يَجْعَلْ ثَمَنَهَا فِي مِثْلِهَا لَمْ يُبَارَكْ لَهُ فِيهَا.صح

8550. Bir ev satıp da onun bedelini o ev gibi bir eve koymayan kişi için bereket yoktur.[8550]

٨٥٥١-مَنْ بَاعَ عَيْباً لَمْ يُبَيِّنْهُ لَمْ يَزَلْ فِي مَقْتِ اللهِ وَلَمْ تَزَلِ المَلاَئِكَةُ تَلْعَنُهُ.ح

8551. Kusurlu malını kusurunu açıklamadan satan kişi Allah'ın gazabına uğrar, melekler de devamlı olarak ona lanet eder.[8551]

٨٥٥٢-مَنْ بَاعَ الْخَمْرَ فَلْيُشَقِّصِ الخَنَازِيرَ.صح

8552. İçki satan kişi, domuz kasaplığı da yapsın.[8552]

٨٥٥٣-مَنْ بَاعَ عَقْرَ دَارٍ مِنْ غَيْرِ ضَرُورَةٍ سَلَّطَ اللهُ عَلَى ثَمَنِهَا تَالِفاً يُتْلِفُهُ.ح

8553. Zaruret olmadan evini satan kişinin parasına onu telef edecek bir şey musallat olur.[8553]

٨٥٥٤-مَنْ بَاعَ جِلْدَ أُضْحِيَتِهِ فَلاَ أُضْحِيَةَ لَهُ.صح

8554. Kestiği kurbanın derisini satan kişi, kurban kesmemiş demektir.[8554]

٨٥٥٥-مَنْ بَدَأَ بِالسَّلاَمِ فَهُوَ أَوْلَى بِاللهِ وَرَسُولِهِ.ح

8555. Önce selam veren Allah ve resulüne daha yakındır. [8555]

٨٥٥٦-مَنْ بَدَأَ بِالْكَلاَمِ قَبْلَ السَّلاَمِ فَلاَ تُجِيبُوهُ.ض

8556. Selamdan önce konuşmaya başlayana cevap vermeyin.[8556]

٨٥٥٧-مَنْ بَدَا جَفَا.ح

8557. Köyde oturan kaba olur.[8557]

[8550] Bûsîrî, III, 80.
[8551] Bûsîrî, III, 30.
[8552] Ebû Dâvûd, Büyû 66; Ahmed, IV, 253; .
[8553] Müttekî, nr. 5442; Aclûnî, II, 327.
[8554] Hâkim, II, 422; Beyhakî, IX, 294.
[8555] Ahmed, V, 254.
[8556] Ebû Nuaym, VIII, 199.
[8557] Ahmed, IV, 297; Heysemî, VIII, 104.

٨٥٥٨–مَنْ بَدَا جَفَا وَمَنِ اتَّبَعَ الصَّيْدَ غَفَلَ وَمَنْ أَتَى أَبْوَابَ السُّلْطَانِ افْتُتِنَ.ح

8558. Kırsal kesimde yaşayan kaba olur, av peşinde koşan gaflete düşer, hükümdarların kapısına gelen fitneye maruz kalır. [8558]

٨٥٥٩–مَنْ بَدَّلَ دِينَهُ فَاقْتُلُوهُ.صح

8559. Dinini değiştireni öldürün.[8559]

٨٥٦٠–مَنْ بَرَّ وَالِدَيْهِ طُوبَى لَهُ زَادَ اللهُ فِي عُمْرِهِ.صح

8560. Ana babasına iyilik edene mutlu, Allah onun ömrünü uzatır.[8560]

٨٥٦١–مَنْ بَلَغَ حَدّاً فِي غَيْرِ حَدَ فَهُوَ لَهُ مِنَ الْمُعْتَدِينَ.ض

8561. Had cezası olmayan yerlerde had cezası veren kişi, haddini aşanlardan olur.[8561]

٨٥٦٢–مَنْ بَلَغَهُ عَنِ اللهِ فَضِيلَةٌ فَلَمْ يُصَدِّقْ بِهَا لَمْ يَنَلْهَا.ض

8562. Allah'dan gelen bir lütfa inanmayan kişi, ona nail olamaz.[8562]

Mescid-Bina

٨٥٦٣–مَنْ بَنَى لِلهِ مَسْجِداً بَنَى اللهُ لَهُ بَيْتاً فِي الْجَنَّةِ

8563. Allah için bir mescid yapan kişiye Allah cennette bir ev yapar.[8563]

٨٥٦٤–مَنْ بَنَى مَسْجِداً يَبْتَغِي بِهِ وَجْهَ اللهِ بَنَى اللهُ لَهُ مِثْلَهُ فِي الْجَنَّةِ.صح

8564. Allah'ın rızasını kazanmak için bir mescid inşa eden kişiye Allah da onun için cennette bir mescid inşa eder.[8564]

[8558] Ahmed, II, 371; Heysemî, V, 246.
[8559] Ahmed, I, 282.
[8560] Buhârî, Müfred, I, 22; Hâkim, IV, 170; Heysemî, VIII, 137.
[8561] Beyhakî, VIII, 327.
[8562] Taberânî, Evsat, V, 217; Heysemî, I, 149.
[8563] Ahmed, I, 20; Taberânî, VIII, 268; İbni Asâkir, VII, 273; Heysemî, II, 7.
[8564] Ahmed, I, 61; İbni Hibbân, I, 243.

٨٥٦٥–مَنْ بَنَى لله مَسْجِداً وَلَوْ كَمَفْحَصِ قَطَاةٍ أَوْ أَصْغَرَ بَنَى الله لَهُ بَيْتاً فِي الجَنَّةِ

8565. Kuş yuvası kadar bile olsa bir mescid bina edene, Allah da cennette bir köşk bina eder.[8565]

٨٥٦٦–مَنْ بَنَى لله مَسْجِداً بَنَى الله لَهُ في الجَنَّةِ أَوْسَعَ مِنْهُ.صح

8566. Kim Allah için bir mescid yaparsa, Allah da ona cennette ondan daha geniş bir ev yapar.[8566]

٨٥٦٧–مَنْ بَنَى بِنَاءً أَكْثَرَ مِمَّا يَحْتَاجُ إِلَيْهِ كانَ عَلَيْهِ وَبَالاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8567. İhtiyacından fazla bina yapan kişiye o bina kıyamet günü bir vebal olur.[8567]

٨٥٦٨–مَنْ بَنَى بِنَاءً فَوْقَ مَا يَكْفِيهِ كُلِّفَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ يَحْمِلَهُ عَلَى عُنُقِهِ.

8568. İhtiyacından fazla büyük ev yapan kişiden kıyamet günü o evi sırtında taşıması istenir.[8568]

٨٥٦٩–مَنْ بَنَى فَوْقَ عَشْرَةِ أَذْرُعٍ نَادَاهُ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ يَاعَدُوَّ الله إِلَى أَيْنَ تُرِيدُ ؟.ض

8569. Kim on ziradan yüksek bir bina yaparsa, semadan bir münadi ona; *"Ey Allah'ın düşmanı nereye gidiyorsun?* diye nida eder.[8569]

٨٥٧٠–مَنْ تَابَ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا تَابَ الله عَلَيْهِ.صح

8570. Güneş batıdan doğmadan önce tevbe eden kişinin tevbesini Allah Teala kabul eder.[8570]

٨٥٧١–مَنْ تَابَ إِلَى الله قَبْلَ أَنْ يُغَرْغِرَ قَبِلَ الله مِنْهُ.صح

8571. Can boğaza gelmeden önce tevbe eden kişinin tevbesini Allah kabul eder. [8571]

[8565] Ahmed, I, 241; Heysemî, II, 7.
[8566] Ahmed, VI, 461; Heysemî, II, 8.
[8567] Beyhakî, Şuab,
[8568] Taberânî, X, 151; Heysemî, IV, 70.
[8569] Müttekî, nr. 41554.
[8570] Nesâî, Kübrâ, VI, 344.
[8571] Hâkim, IV, 286.

٨٥٧٢–مَنْ تَأَنَّى أَصَابَ أَوْ كَادَ وَمَنْ عَجِلَ أَخْطَأَ أَوْ كَادَ.صح

8572. Teenni ile hareket ederse doğruyu bulmuş ya da doğruya yaklaşmış olur; acele eden de hata yapmış ya da hataya yaklaşmış olur.[8572]

٨٥٧٣–مَنْ تَأَهَّلَ فِي بَلَدٍ فَلْيُصَلِّ صَلاَةَ الْمُقِيمِ.ض

8573. Bir beldede evlenen kişi,orada mukim gibi namaz kılsın.[8573]

٨٥٧٤–مَنْ تَبَتَّلَ فَلَيْسَ مِنَّا.ض

8574. Evlilikten uzak duran bizden değildir.[8574]

٨٥٧٥–مَنْ تَبِعَ جَنَازَةً وَحَمَلَهَا ثَلاَثَ مَرَّاتٍ فَقَدْ قَضَى مَا عَلَيْهِ مِنْ حَقِّهَا.ض

8575. Cenazeye katılan onu üç defa taşıyınca görevini yerine getirmiş olur.[8575]

٨٥٧٦–مَنْ تَتَبَّعَ مَا يَسْقُطُ مِنَ السُّفْرَةِ غُفِرَ لَهُ.ح

8576. Sofradan düşen parçaları alıp yiyenin günahları bağışlanır.[8576]

٨٥٧٧–مَنْ تَحَلَّمَ كَاذِباً كُلِّفَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ يَعْقِدَ بَيْنَ شَعِيرَتَيْنِ وَلَنْ يَعْقِدَ بَيْنَهُمَا.صح

8577. Yalandan rüya gördüğünü söyleyen kişiden kıyamet günü iki arpa tanesini birbirine bağlaması istenir, ama o onları birbirine bağlayamaz.[8577]

٨٥٧٨–مَنْ تَخَطَّى رِقَابَ النَّاسِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ اتُّخِذَ جِسْراً إِلَى جَهَنَّمَ.ح

8578. Cuma günü cemaatin omuzlarının üstünden atlayarak yürüyen kişi, cehenneme giden bir köprü edinmiş olur.[8578]

[8572] Taberânî, XVII, 310; Heysemî, VIII, 19.
[8573] Ahmed, I, 62; Heysemî, II, 156.
[8574] Abdürrezzâk, VII, 151.
[8575] Beğavî, V, 377; Müttekî, nr. 42337; Zebîdî, III, 455.
[8576] Müttekî, nr. 40750.
[8577] Taberânî, XI, 309; Münzirî, III, 199; Heysemî, IV, 201.
[8578] Beyhakî, III, 193.

٨٥٧٩–مَنْ تَخَطَّى الحُرْمَتَيْنِ فَخُطُّوا وَسَطَهُ بِالسَّيْفِ.ض

8579. Evlenilmesi haram olan kişiyle evlenenin boynunu vurun.[8579]

٨٥٨٠–مَنْ تَخَطَّى حَلْقَةَ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ فَهُوَ عَاصٍ.ض

8580. Bir topluluğun halkasına izinsiz olarak adım atan kişi, saygısızlık etmiş olur.[8580]

٨٥٨١–مَنْ تَدَاوَى بِحَرَامٍ لَمْ يَجْعَلِ اللهُ فِيهِ شِفَاءً.ض

8581. Haram bir şeyle tedavi olan için Allah onda şifa kılmaz.[8581]

٨٥٨٢–مَنْ تَرَكَ الجُمُعَةَ مِنْ غَيْرِ عُذْرٍ فَلْيَتَصَدَّقْ بِدِينَارٍ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ فَنِصْفِ دِينَارٍ.صح

8582. Özürsüz olarak cumayı terk eden bir dinar tasadduk etsin, eğer bulamazsa o zaman yarım dinar versin.[8582]

٨٥٨٣–مَنْ تَرَكَ الجُمُعَةَ بِغَيْرِ عُذْرٍ فَلْيَتَصَدَّقْ بِدِرْهَمٍ أَوْ نِصْفِ دِرْهَمٍ أَوْ صَاعٍ أَوْ مُدَ.صح

8583. Mazeretsiz olarak cumayı terk eden kişi, bir dirhem ya da yarım dirhem veya bir sa ya da bir müd sadaka versin.[8583]

٨٥٨٤–مَنْ تَرَكَ اللِّبَاسَ تَوَاضُعاً للهِ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ دَعَاهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رُؤُوسِ الخَلاَئِقِ حَتَّى يُخَيِّرَهُ مِنْ أَيِّ حُلَلِ الإِيمَانِ شَاءَ يَلْبَسُهَا.صح

8584. Gücü yettiği halde Allah için tevazu gösterek pahalı elbise giymeyen kişiyi Allah Teala kıyamet günü herkesin önünde çağırıp iman giysilerinden dilediğini giymekte kendisini serbest bırakır.[8584]

[8579] Beyhakî, Şuab, IV, 379.
[8580] Taberânî, VIII, 246; Heysemî, VIII, 63.
[8581] Müttekî, nr. 28318.
[8582] Ahmed, V, 8; İbni Hibbân, VII, 29; Hâkim, I, 415; Beyhakî, III, 248.
[8583] Beyhakî, III, 248.
[8584] Hâkim, I, 130.

٨٥٨٥–مَنْ تَرَكَ صَلاَةً لَقِيَ اللهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانُ.ض

8585. Namazı terk eden kişi, Allah'ın huzuruna onun gazabına uğramış olarak çıkar.[8585]

٨٥٨٦–مَنْ تَرَكَ صَلاَةَ الْعَصْرِ حَبِطَ عَمَلُهُ.صح

8586. İkindi namazını terk eden kişinin ameli boşa gider.[8586]

٨٥٨٧–مَنْ تَرَكَ الصَّلاَةَ مُتَعَمِّداً فَقَدْ كَفَرَ جِهَاراً.صح

8587. Bile bile namazı terk eden kişi, açıkça küfre girmiş olur.[8587]

٨٥٨٨–مَنْ تَرَكَ الرَّمْيَ بَعْدَ مَا عَلِمَهُ رَغْبَةً عَنْهُ فَإِنَّهَا نِعْمَةٌ كَفَرَهَا.ح

8588. Atıcılığı öğrendikten sonra vazgeçip onu bırakan kişi, nimete karşı nankörlük etmiş olur.[8588]

٨٥٨٩–مَنْ تَرَكَ ثَلاَثَ جُمَعٍ تَهَاوُناً بِهَا طَبَعَ اللهُ عَلَى قَلْبِهِ.صح

8589. Önemsemeyerek üç cuma namazını kılmayan kişinin kalbini Allah mühürler.[8589]

٨٥٩٠–مَنْ تَرَكَ ثَلاَثَ جُمُعَاتٍ مِنْ غَيْرِ عُذْرٍ كُتِبَ مِنَ الْمُنَافِقِينَ

8590. Özürsüz olarak üç cuma namazını kılmayan kişi münafıklardan yazılır.[8590]

٨٥٩١–مَنْ تَزَوَّجَ فَقَدِ اسْتَكْمَلَ نِصْفَ الإِيمَانِ فَلْيَتَّقِ اللهَ فِي النِّصْفِ الْبَاقِي.ض

8591. Evlenen kişi imanın yarısını tamamlamış olur, geri kalan yarısında da Allah'dan korksun.[8591]

8585 Taberânî, XI, 294; Heysemî, I, 295.
8586 Ahmed, V, 357; İbni Ebî Şeybe, VI, 167.
8587 Taberânî, Evsat, III, 343; Heysemî, I, 295.
8588 Taberânî, XVII, 342
8589 Ahmed, III, 277; Hâkim, I, 415; Taberânî, XXII, 365; Beyhakî, III, 172.
8590 Taberânî, I, 170; Heysemî, II, 193.
8591 Irâkî, II, 23; Müttekî, nr. 44432; Heysemî, IV, 252.

٨٥٩٢-مَنْ تَزَيَّنَ بِعَمَلِ الآخِرَةِ وَهُوَ لاَ يُرِيدُهَا وَلاَ يَطْلُبُهَا لُعِنَ فِي السَّمواتِ وَالأَرْضِ

8592. İstemediği ve niyetlenmediği halde ahiret amelleriyle süslenen kişi göklerde ve yerde lanete uğrar.[8592]

٨٥٩٣-مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ. ح

8593. Bir topluluğa benzemeye çalışan onlardandır.[8593]

٨٥٩٤-مَنْ تَصَبَّحَ كُلَّ يَوْمٍ بِسَبْعِ تَمَرَاتٍ عَجْوَةٍ لَمْ يَضُرَّهُ فِي ذلِكَ الْيَوْمِ سَمٌّ وَلاَ سِحْرٌ. صح

8594. Her sabah yedi tane acve hurması yiyen kişiye o gün zehir ve sihir zarar veremez.[8594]

٨٥٩٥-مَنْ تَصَدَّقَ بِشَيْءٍ مِنْ جَسَدِهِ أُعْطِيَ بِقَدْرِ مَا تَصَدَّقَ. ح

8595. Vücudunun bir yerinden yaralanıp da yaralayanı affeden kişiye affettiği kadar sevap verilir.[8595]

٨٥٩٦-مَنْ تَطَبَبَ وَلَمْ يُعْلَمْ مِنْهُ طِبٌّ فَهُوَ ضَامِنٌ. صح

8596. Bilgisi olmadığı halde tabiplik yapıp hastaya zarar veren kişi, o zarardan sorumludur. [8596]

٨٥٩٧-مَنْ تَعَذَّرَتْ عَلَيْهِ التِّجَارَةُ فَعَلَيْهِ بِعُمَانَ. صح

8597. Ticareti iyi gitmeyenler Umman'a açılsınlar.[8597]

٨٥٩٨-مَنْ تَعَظَّمَ فِي نَفْسِهِ وَاخْتَالَ فِي مَشْيَتِهِ لَقِيَ اللهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانُ. ح

8598. Kendisini büyük görüp böbürlenerek yürüyen kişi, Allah'ın huzuruna onun gazabına uğramış olarak çıkar.[8598]

[8592] Münzirî, I, 66; Heysemî, X, 220; Aclûnî, II, 331.
[8593] Taberânî, Evsat, VIII, 179; Heysemî, X, 271.
[8594] Ahmed, I, 181.
[8595] Heysemî, VI, 302.
[8596] Hâkimn, IV, 236.
[8597] Taberânî, VII, 306, Heysemî, X, 62.
[8598] Ahmed, II, 118; Buhârî, Müfred, I, 193; Heysemî, I, 98.

٨٥٩٩–مَنْ تَعَلَّقَ شَيْئاً وُكِلَ إِلَيْهِ.ح

8599. Korunmak için bir şeyler takan, taktığı şeyle başbaşa bırakılır.[8599]

٨٦٠٠–مَنْ تَعَلَّمَ الرَّمْيَ ثُمَّ تَرَكَهُ فَقَدْ عَصَانِي

8600. Atıcılığı öğrenip de sonra onu terk eden kişi bana karşı asi olmuş olur.[8600]

٨٦٠١–مَنْ تَعَلَّمَ عِلْماً لِغَيْرِ اللهِ فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.ح

8601. Allah rızası dışında bir gaye için ilim öğrenen kişi, cehennemdeki yerine hazırlansın.[8601]

٨٦٠٢–مَنْ تَقَحَّمَ فِي الدُّنْيَا فَهُوَ يَتَقَحَّمُ فِي النَّارِ.ض

8602. Dünyada haram helal herşeye dalan kişi, cehenneme de öyle dalar.[8602]

٨٦٠٣–مَنْ تَمَسَّكَ بِالسُّنَّةِ دَخَلَ الجَنَّةَ.ض

8603. Sünnete sarılan kişi, cennete girer.[8603]

٨٦٠٤–مَنْ تَمَنَّى عَلَى أُمَّتِي الْغَلاَءَ لَيْلَةً وَاحِدَةً أَحْبَطَ اللهُ عَمَلَهُ أَرْبَعِينَ سَنَةً.ض

8604. Allah ümmetim için bir gece bile olsun pahalılık olmasını temenni eden kişinin kırk yıllık amelini boşa çıkarır.[8604]

٨٦٠٥–مَنْ تَوَاضَعَ للهِ رَفَعَهُ اللهُ.ح

8605. Allah için tevazu gösteren kişiyi Allah Teala yükseltir.[8605]

٨٦٠٦–مَنْ تَوَضَّأَ كما أُمِرَ وَصَلَّى كما أُمِرَ غُفِرَ لَهُ مَا قَدَّمَ مِنْ عَمَلٍ.صح

[8599] Ahmed, IV, 310; Hâkim, IV, 241.
[8600] Taberânî, Sağîr, I, 197; Hatîb, XII, 61; Münzirî, II, 282.
[8601] Hâkim, I, 85; Münzirî, I, 117; Zebîdî, I, 362.
[8602] Müttekî, nr. 6148.
[8603] İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 195; Müttekî, nr. 935, 32705.
[8604] İbni Asâkir, LVII, 4.
[8605] Ebû Nuaym, VIII, 46.

8606. Emrolunduğu gibi abdest alıp namaz kılan kişinin önceden işlediği günahları affolunur.[8606]

٨٦٠٧–مَنْ تَوَضَّأَ عَلَى طُهْرٍ كُتِبَ لَهُ عَشْرُ حَسَنَاتٍ.ض

8607. Abdestliyken abdest alan kişiye on sevap yazılır. [8607]

٨٦٠٨–مَنْ تَوَضَّأَ بَعْدَ الْغُسْلِ فَلَيْسَ مِنَّا.ض

8608. Gusülden sonra abdest alan kişi bizden değildir.[8608]

٨٦٠٩–مَنْ تَوَضَّأَ فِي مَوْضِعِ بَوْلِهِ فَأَصَابَهُ الْوَسْوَاسُ فَلاَ يَلُومَنَّ إِلاَّ نَفْسَهُ.ض

8609. İdrarını yaptığı yerde abdest alıp da vesveseye yakalanan kişi, kendinden başkasını kınamasın.[8609]

٨٦١٠–مَنْ تَوَضَّأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَبِهَا وَنِعْمَتْ وَمَنِ اغْتَسَلَ فَالْغُسْلُ أَفْضَلُ.ح

8610. Cuma günü abdest almak güzeldir, gusletmek ise daha güzeldir.[8610]

٨٦١١–مَنْ تَوَلَّى غَيْرَ مَوَالِيهِ فَقَدْ خَلَعَ رِبْقَةَ الإِسْلاَمِ مِنْ عُنُقِهِ.صح

8611. Sahibinden başkasını efendi edinen köle, İslam halkasını boynundan çıkarmış olur.[8611]

٨٦١٢–مَنْ جَادَلَ فِي خُصُومَةٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ لَمْ يَزَلْ فِي سَخَطِ اللهِ حَتَّى يَنْزِعَ.صح

8612. Bilmediği konuda münakaşa etmeye kalkan kişi, onu bırakıncaya kadar Allah'ın gazabına uğrar.[8612]

٨٦١٣–مَنْ جَاءَ مَعَ الْمُشْرِكِ وَسَكَنَ مَعَهُ فَإِنَّهُ مِثْلُهُ.ح

8613. Müşriklerle birlikte olup onların içinde ikamet eden kişi, onlar gibi olur.[8613]

[8606] Ahmed, V, 423; Abd. b. Humeyd, s. 104; Taberânî, IV, 157; İbni Hibbân, III, 317.
[8607] İbni Cerir, VI, 115; Tahâvî, I, 42.
[8608] Taberânî, XI, 267; Ebû Nuaym, VIII, 52.
[8609] İbni Adî, VI, 395.
[8610] Ahmed, V, 22; İbnü'l-Cârûd, s. 81; Tahâvî, I, 119; Beyhakî, III, 190.
[8611] Ahmed, III, 332; Heysemî, I, 97.
[8612] Zebîdî, VII, 474.
[8613] Suyûtî, Sağîr, nr. 8613.

٨٦١٤–مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ خُيَلاَءَ لَمْ يَنْظُرِ اللهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8614. Kibirlenerek elbisesini sürükleyen kişiye Allah Teala kıyamet günü dönüp bakmaz.[8614]

٨٦١٥–مَنْ جَرَّدَ ظَهْرَ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ بِغَيْرِ حَقٍّ لَقِيَ اللهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانُ

8615. Haksız yere bir müslümana ceza veren, Allah'ın gazabına uğramış olarak onun huzuruna çıkar.[8615]

٨٦١٦–مَنْ جُعِلَ قَاضِياً بَيْنَ النَّاسِ فَقَدْ ذُبِحَ بِغَيْرِ سِكِّينٍ.صح

8616. İnsanlar arasında kadı olarak görevlendirilen kişi, bıçaksız olarak boğazlanan kişi gibidir.[8616]

٨٦١٧–مَنْ جَلَبَ عَلَى الخَيْلِ يَوْمَ الرِّهَانِ فَلَيْسَ مِنَّا.ض

8617. Yarış gününde başka birinin atına yaklaşarak onun koşması için bağıran kişi, bizden değildir.[8617]

٨٦١٨–مَنْ جَمَعَ بَيْنَ الصَّلاَتَيْنِ مِنْ غَيْرِ عُذْرٍ فَقَدْ أَتَى بَاباً مِنْ أَبْوَابِ الْكَبَائِرِ.ض

8618. Özürsüz olarak iki farz namazı birleştiren kişi, büyük günah kapılarından birini açmış olur.[8618]

٨٦١٩–مَنْ جَمَعَ المَالَ مِنْ غَيْرِ حَقِّهِ سَلطَهُ اللهُ عَلَى المَاءِ وَالطِّينِ.ض

8619. Allah haksız yere mal toplayan kişinin malına su ve çamuru musallat eder.[8619]

٨٦٢٠– مَنْ جَمَعَ الْقُرْآنَ مَتَّعَهُ اللهُ بِعَقْلِهِ حَتَّى يَمُوتَ.ض

8620. Kuran'ı ezberleyen kişiyi Allah Teala, ölünceye kadar aklından faydalandırır.[8620]

[8614] Müslim, Libâs, 44; Ahmed, II, 33; Zebîdî, VIII, 346.
[8615] Taberânî, VIII, 116; İbni Hacer, XII, 85.
[8616] Ahmed, II, 230; Hâkim, IV, 103.
[8617] Taberânî, XI, 222.
[8618] Hâkim, I, 409.
[8619] Beyhakî, Şuab, VII, 394.
[8620] İbni Adî, III, 156.

٨٦٢١- مَنْ جَهَّزَ غَازِياً حَتَّى يَسْتَقِلَّ كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ حَتَّى يَمُوتَ أَوْ يَرْجِعَ.ح

8621. Cihada çıkan mücahidin ihtiyaçlarını karşılayan kişi, o mücahidin ölmesi veya savaştan geri dönmesine kadar kazandığı sevaplar kadar sevap kazanır.[8621]

٨٦٢٢-مَنْ حَافَظَ عَلَى أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ قَبْلَ الظُّهْرِ وَأَرْبَعٍ بَعْدَهَا حُرِّمَ عَلَى النَّارِ.صح

8622. Öğle namazından önce ve sonra dört rekat namaz kılan kişiye cehennem haram kılınır.[8622]

٨٦٢٣-مَنْ حَافَظَ عَلَى شُفْعَةِ الضُّحى غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ.ح

8623. İki rekat kuşluk namazına devam eden kişinin günahları deniz köpüğü kadar bile olsa bağışlanır.[8623]

٨٦٢٤-مَنْ حَافَظَ عَلَى الأَذَانِ سَنَةً وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ.ض

8624. Bir yıl müezzinlik yapan kişiye cennet vacip olur.[8624]

٨٦٢٥-مَنْ حَاوَلَ أَمْراً بِمَعْصِيَةٍ كَانَ أَبْعَدَ لِمَا رَجَا وَأَقْرَبَ لِمَجِيءِ مَا اتَّقى.صح

8625. Günah yollardan bir şey elde etmeye çalışan kişi umduğundan daha da uzaklaşır ve korktuğu şeyin başına gelmesine daha da yakınlaşır.[8625]

٨٦٢٦-مَنْ حَجَّ لله فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.صح

8626. Kötü şeyler konuşmayıp günah olan şeyler yapmadan hacceden kişi, anasından doğduğu gibi memleketine döner.[8626]

٨٦٢٧-مَنْ حَجَّ هذَا الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلْيَكُنْ آخِرَ عَهْدِهِ الطَّوَافُ بِالْبَيْتِ.صح

8627. Hac ve umre yapan kişinin son işi, Kabe'yi tavaf etmek olsun.[8627]

[8621] Ahmed, I, 20; Hatîb, Mûzıh, I, 180; Münzirî, II, 255.
[8622] Taberânî, XXIII, 232; Beyhakî, II, 472.
[8623] Ahmed, II, 443.
[8624] Beyhakî, Şuab, III, 119.
[8625] Ebû Nuaym, VI, 339; Müttekî, nr. 9292; Aclûnî, II, 325.
[8626] Ahmed, II, 248; İbni Hibbân, VII, 9.
[8627] İbni Sad, V, 512; Ahmed, III, 417; Taberânî, III, 263.

٨٦٢٨–مَنْ حَجَّ فَزَارَ قَبْرِي بَعْدَ وَفَاتِي كَانَ كَمَنْ زَارَنِي فِي حَيَاتِي.

8628. Hacca gidip de kabrimi ziyaret eden kişi, beni hayatta iken ziyaret eden kişi gibidir.[8628]

٨٦٢٩–مَنْ حَجَّ عَنْ أَبِيهِ أَوْ أُمِّهِ فَقَدْ قَضى عَنْهُ حَجَّتَهُ وَكَانَ لَهُ فَضْلُ عَشْرِ حِجَجٍ.ض

8629. Ana babası adına hacceden kişinin haccı kendi adına da geçerli olduğu gibi, ayrıca kendisine on hac sevabı da verilir.[8629]

٨٦٣٠–مَنْ حَجَّ عَنْ وَالِدَيْهِ أَوْ قَضى عَنْهُمَا مَغْرَماً بَعَثَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ الأَبْرَارِ.ض

8630. Ana babası yerine hac yapan veya onların yerine borçlarını ödeyen kişiyi, Allah Teala kıyamet günü ana babasını razı eden salih kişiler arasında haşreder.[8630]

٨٦٣١–مَنْ حَدَّثَ عَنِّي بِحَدِيثٍ يَرَى أَنَّهُ كَذِبٌ فَهُوَ أَحَدُ الْكَاذِبَيْنِ.صح

8631. Yalan olduğunu bile bile benden hadis nakleden kişi, yalancılardan biridir.[8631]

٨٦٣٢–مَنْ حَدَّثَ بِحَدِيثٍ فَعُطِسَ عِنْدَهُ فَهُوَ حَقٌّ.ح

8632. Konuşan kişinin yanında hapşırılması, konuşulan sözün doğru olduğunu gösterir.[8632]

٨٦٣٣–مَنْ حَسَبَ كَلاَمَهُ مِنْ عَمَلِهِ قَلَّ كَلاَمُهُ إِلاَّ فِيما يَعْنِيهِ.ض

8633. Sözlerini amelinden sayan kişinin kendisini ilgilendiren konular dışında konuşması az olur.[8633]

٨٦٣٤–مَنْ حَضَرَ مَعْصِيَةً فَكَرِهَهَا فَكَأَنَّمَا غَابَ عَنْهَا وَمَنْ غَابَ عَنْهَا فَرَضِيَهَا فَكَأَنَّهُ حَضَرَهَا.ض

[8628] Taberânî, XII, 406; İbni Adî, II, 382; Beyhakî, V, 246.
[8629] Dârekutnî, II, 260.
[8630] Taberânî, Evsat, VIII, 11; Heysemî, VIII, 146.
[8631] İbni Hibbân, I, 211.
[8632] Hakîm, III, 5.
[8633] İbnü's-Sünnî, s. 6; İbni Asâkir, VI, 357.

8634. Yanında Allah'a isyan sayılan bir iş yapılıp da onu çirkin gören kişi orada bulunmayan kişi gibidir; orada olmadığı halde onu güzel gören kişi de orada bulunan kişi gibidir.[8634]

٨٦٣٥-مَنْ حَضَرَ إِمَاماً فَلْيَقُلْ خَيْراً أَوْ لِيَسْكُتْ.ض

8635. Sultanın huzurunda olan kişi, ona ya hayır söylesin ya da sussun![8635]

٨٦٣٦-مَنْ حَفِظَ عَلَى أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثاً مِنَ السُّنَّةِ كُنْتُ لَهُ شَفِيعاً وَشَهِيداً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8636. Ümmetim için sünnetten kırk hadis ezberleyen kişinin kıyamet günü şefaatçisi ve şahidi olurum.[8636]

٨٦٣٧-مَنْ حَفِظَ عَلَى أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثاً مِنْ سُنَّتِي أَدْخَلْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي شَفَاعَتِي.صح

8637. Ümmetim için sünnetlerimden kırk hadis ezberleyen kişiyi kıyamet günü şefaatime dahil ederim.[8637]

٨٦٣٨-مَنْ حَفِظَ مَا بَيْنَ فَقْمَيْهِ وَرِجْلَيْهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ.صح

8638. İki çenesiyle iki bacağı arasındakine sahip olan cennete girer.[8638]

٨٦٣٩-مَنْ حَفِظَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ سُورَةِ الْكَهْفِ عُصِمَ مِنْ فِتْنَةِ الدَّجَّالِ.صح

8639. Kehf suresinin başından on ayet ezberleyen kişi, Deccal'ın fitnesinden emin olur.[8639]

٨٦٤٠-مَنْ حَفِظَ لِسَانَهُ وَسَمْعَهُ وَبَصَرَهُ يَوْمَ عَرَفَةَ غُفِرَ لَهُ مِنْ عَرَفَةَ إِلَى عَرَفَةَ.صح

[8634] Beyhakî, VII, 266.
[8635] İbni Adî, IV, 1341; İbni Asâkir, VI, 381; Heysemî, V, 231; Müttekî, nr. 14938.
[8636] Ahmed, V, 196; Nesâî, Kübrâ, VI, 236; İbni Adî, I, 330.
[8637] İbni Asâkir, Mucem, I, 351.
[8638] Taberânî, I, 311.
[8639] Ahmed, VI, 449; Hâkim, II, 367; Beğavî, IV, 238; Müttekî, nr. 2601.

8640. Arefe günü dilini, kulağını ve gözünü haramdan koruyan kişinin iki Arefe arasındaki küçük günahları bağışlanır. [8640]

٨٦٤١–مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ فَرَأَى غَيْرَهَا خَيْراً مِنْهَا فَلْيَأْتِ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ وَلْيُكَفِّرْ عَنْ يَمِينِهِ.صح

8641. Bir şeye yemin edip de ondan daha hayırlısını gören kişi, yeminin keffaretini verip hayırlı olan şeyi yapsın.[8641]

٨٦٤٢–مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللهِ فَقَدْ أَشْرَكَ.ح

8642. Allah'dan başkasına yemin eden kişi, şirk koşmuş olur.[8642]

٨٦٤٣–مَنْ حَلَفَ فَلْيَحْلِفْ بِرَبِّ الْكَعْبَةِ.ض

8643. Yemin eden kişi, Kabe'nin rabbine yemin etsin.[8643]

٨٦٤٤–مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينِ صَبْرٍ يَقْتَطِعُ بِهَا مَالَ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ هُوَ فِيهَا فَاجِرٌ لَقِيَ اللهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضْبَانُ.صح

8644. Bir müslümanın malını zimmetine geçirmek için yalan yere yemin eden kişi, Allah'ın huzuruna onun gazabına uğramış olarak çıkar.[8644]

٨٦٤٥–مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ فَقَالَ إِنْ شَاءَ اللهُ فَقَدِ اسْتَثْنَى.ح

8645. Yemin edip yemininde, *"İnşaallah!"* diyen kişi, onda istisna etmiş olur.[8645]

٨٦٤٦–مَنْ حَلَفَ بِالأَمَانَةِ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

8646. Emanet üzerine yemin eden kişi bizden değildir.[8646]

[8640] Münzirî, II, 204; Müttekî, nr. 12075.
[8641] Ahmed, III, 361.
[8642] Ahmed, II, 125; Hâkim, I, 65; Beyhakî, X, 29; Ziyâ, I, 313.
[8643] Ahmed, VI, 371; Beyhakî, III, 216.
[8644] Ahmed, I, 379; Nesâî, Kübrâ, VI, 308.
[8645] Hâkim, IV, 336; Beyhakî, X, 46.
[8646] Ebû Dâvûd, Nüzûr 6; Beyhakî, X, 30; Beğavî, X, 8; Münzirî, III, 607.

٨٦٤٧–مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السِّلاَحَ فَلَيْسَ مِنَّا

8647. Bize silah çeken kişi bizden değildir.[8647]

٨٦٤٨–مَنْ حَمَلَ بِجَوَانِبِ السَّرِيرِ الأَرْبَعِ غُفِرَ لَهُ أَرْبَعُونَ كَبِيرَةً.ض

8648. Cenaze tabutunu dört tarafından taşıyan kişinin büyük günahlarından kırk tanesi bağışlanır.[8648]

٨٦٤٩–مَنْ حَمَلَ مِنْ أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثاً بَعَثَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقِيهاً عَالِماً.ض

8649. Ümmetimdem kırk hadis ezberleyen kişiyi Allah Teala kıyamet günü fakih ve alim olarak haşreder.[8649]

٨٦٥٠–مَنْ حَمَلَ سِلْعَتَهُ فَقَدْ بَرِىءَ مِنَ الْكِبْرِ.ض

8650. Eşyasını taşıyan kişi kibirden uzaktır.[8650]

٨٦٥١–مَنْ حَمَلَ أَخَاهُ عَلَى شِسْعٍ فَكَأَنَّمَا حَمَلَهُ عَلَى دَابَّةٍ فِي سَبِيلِ اللهِ.ض

8651. Din kardeşine ayakkabı veren kişi, ona Allah yolunda binek vermiş gibidir.[8651]

٨٦٥٢–مَنْ حُوسِبَ عُذِّبَ.ح

8652. Hesap gören kişi, azab görür.[8652]

٨٦٥٣–مَنْ خَافَ أَدْلَجَ وَمَنْ أَدْلَجَ بَلَغَ الْمَنْزِلَ أَلاَ إِنَّ سِلْعَةَ اللهِ عَالِيَةٌ أَلاَ إِنَّ سِلْعَةَ اللهِ الْجَنَّةُ.ح

8653. Korkan kişi yola düşer, yola düşen yol alır; Allah'ın malı pahalıdır, o mal da cennettir.[8653]

[8647] Ahmed, II, 16.
[8648] İbni Asâkir, XXVII, 81.
[8649] İbni Adî, V, 55.
[8650] Ebû Nuaym, Isfahân, I, 165.
[8651] Hatîb, V, 231.
[8652] Ziyâ, VII, 26.
[8653] Hâkim, IV, 343.

٨٦٥٤–مَنْ خَبَّبَ زَوْجَةَ امْرِىءٍ أَوْ مَمْلُوكَهُ فَلَيْسَ مِنَّا.ح

8654. Kadını kocasına ya da köleyi efendisine karşı kışkırtan kişi bizden değildir[8654]

٨٦٥٥–مَنْ خَتَمَ الْقُرْآنَ أَوَّلَ النَّهَارِ صَلَّتْ عَلَيْهِ المَلاَئِكَةُ حَتَّى يُمْسِيَ وَمَنْ خَتَمَهُ آخِرَ النَّهَارِ صَلَّتْ عَلَيْهِ المَلاَئِكَةُ حَتَّى يُصْبِحَ.ض

8655. Kuran'ı günün başında hatmeden kişiye akşama kadar, günün sonunda hatmeden kişiye de sabaha kadar melekler dua ederler.[8655]

٨٦٥٦–مَنْ خُتِمَ لَهُ بِصِيَامِ يَوْمٍ دَخَلَ الجَنَّةَ.صح

8656. Oruçlu iken ölen kişi cennete girer.[8656]

٨٦٥٧–مَنْ خَرَجَ في طَلَبِ الْعِلْمِ فَهُوَ في سَبِيلِ الله حَتَّى يَرْجِعَ.صح

8657. İlim öğrenmek için yola çıkan kişi, geri dönünceye kadar Allah yolundadır.[8657]

٨٦٥٨–مَنْ خَضَبَ بِالسَّوَادِ سَوَّدَ الله وَجْهَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8658. Saçlarını siyaha boyayan kişinin yüzünü Allah Teala kıyamet günü karartır.[8658]

٨٦٥٩–مَنْ خَلَقَهُ الله لِوَاحِدَةٍ مِنَ المَنْزِلَتَيْنِ وَفَّقَهُ لِعَمَلِهَا.ح

8659. Allah iyi ya da kötü iki durumdan biri için yarattığı kişiyi o yolun amelini kolaylaştırır.[8659]

٨٦٦٠–مَنْ دَخَلَ الْبَيْتَ دَخَلَ في حَسَنَةٍ وَخَرَجَ مِنْ سَيِّئَةٍ مَغْفُوراً لَهُ.ح

[8654] Hâkim, II, 214.
[8655] Ebû Nuaym, V, 26.
[8656] Bezzâr, IV, 384.
[8657] Ziyâ, VI, 124.
[8658] İbni Adî, III, 1077; Heysemî, V, 163; Müttekî, nr. 17333.
[8659] Taberânî, XVIII, 223.

8660. Kabe'ye giren kişi bir sevap kazanarak girmiş, bir günahtan kurtularak da çıkmış olur.[8660]

٨٦٦١–مَنْ دَخَلَ الحَمَّامَ بِغَيْرِ مِئْزَرٍ لَعَنَهُ المَلَكَانِ.ض

8661. Hamama peştemalsız giren kişiye melekler lanet eder.[8661]

٨٦٦٢–مَنْ دَخَلَتْ عَيْنُهُ قَبْلَ أَنْ يَسْتَأْنِسَ وَيُسَلِّمَ فَلاَ إِذْنَ لَهُ وَقَدْ عَصى رَبَّهُ

8662. İzinsiz ve selamsız gözü başkasının evine ilişen kişiye izin yoktur, o kişi rabbine karşı asi olmuştur.[8662]

٨٦٦٣–مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كانَ لَهُ مِنَ الأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ لاَ يَنْقُصُ ذلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئاً وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلاَلَةٍ كانَ عَلَيْهِ مِنَ الإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ لاَ يَنْقُصُ ذلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئاً.صح

8663. Doğru yola davet eden kişi kendisine uyanların sevabından bir şey eksilmemek üzere onların sevabı gibi sevap kazanır; yanlış yola davet eden kişi de kendisine uyanların günahından bir şey eksilmemek üzere onların günahı gibi günah kazanır.[8663]

٨٦٦٤–مَنْ دَعَا لأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ قالَ المَلَكُ المُوَكَّلُ بِهِ آمِين وَلَكَ بِمِثْلِهِ.صح

8664. Kişi müslüman kardeşinin gıyabında dua ettiği zaman görevli melek onun duasına, *"Amin!"* der.[8664]

٨٦٦٥–مَنْ دَعَا عَلَى مَنْ ظَلَمَهُ فَقَدِ انْتَصَرَ.ض

8665. Kendine zulmeden kişiye beddua eden kişi, ondan intikamını almış olur.[8665]

[8660] Taberânî, XI, 200; Beyhakî, V, 158; Heysemî, III, 393.
[8661] Suyûtî, Habâik, s. 85.
[8662] Heysemî, VIII, 44.
[8663] Ahmed, II, 397.
[8664] Müslim, Zikir 87; Beyhakî, III, 353; Müttekî, nr. 3311.
[8665] İbni Ebî Şeybe, X, 348; İbni Adî, VI, 2407; Aclûnî, II, 343.

٨٦٦٦–مَنْ دَعَا رَجُلاً بِغَيْرِ اسْمِهِ لَعَنَتْهُ الْمَلاَئِكَةُ.صح

8666. Bir müslümanı ismiyle çağırmayan kişiye melekler lanet ederler.[8666]

٨٦٦٧–مَنْ دُعِيَ إِلَى عُرْسٍ أَوْ نَحْوِهِ فَلْيُجِبْ.صح

8667. Düğüne veya benzeri bir şeye davet edilen kişi, davete icabet etsin.[8667]

٨٦٦٨–مَنْ دَفَعَ غَضَبَهُ دَفَعَ اللهُ عَنْهُ عَذَابَهُ وَمَنْ حَفِظَ لِسَانَهُ سَتَرَ اللهُ عَوْرَتَهُ.صح

8668. Öfkesini yutan kişinin Allah azabını defeder, dilini koruyanın kusurlarını örter. [8668]

٨٦٦٩–مَنْ دَفَنَ ثَلاَثَةً مِنَ الْوُلْدِ حَرَّمَ اللهُ عَلَيْهِ النَّارَ.ح

8669. Çocuklarından üç tanesinin ölümünü gören kişiye Allah Teala cehennemi haram kılar.[8669]

٨٦٧٠–مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ.ح

8670. Hayır yolunu gösteren kişi, o hayrı yapan gibidir.[8670]

٨٦٧١–مَنْ ذَبَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ بِالْغَيْبَةِ كَانَ حَقّاً عَلَى اللهِ أَنْ يَقِيَهُ مِنَ النَّارِ.ح

8671. Kişi bulunmadığı yerde din kardeşini onurunu savunursa, onu cehennem ateşinden korumak Allah üzerine bir hak olur.[8671]

٨٦٧٢–مَنْ ذَبَحَ لِضَيْفِهِ ذَبِيحَةً كَانَتْ فِدَاءَهُ مِنَ النَّارِ.ض

8672. Kişinin misafirine ikram için kestiği hayvan kendisi için cehennemden kurtuluş fidyesi olur.[8672]

[8666] İbnü's-Sünnî, s. 388; Müttekî, nr. 45211.
[8667] Müslim, Nikâh 101; İbni Asâkir, III, 276; Müttekî, nr. 44622; Zebîdî, V, 241.
[8668] Taberânî, Evsat, III, 335.
[8669] Taberânî, XXII, 96; Heysemî, III, 7.
[8670] Ahmed, IV, 120.
[8671] Ebû Nuaym, VI, 67.
[8672] İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 524.

٨٦٧٣–مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ وَهُوَ صَائِمٌ فَلَيْسَ عَلَيْهِ قَضَاءٌ وَمَنِ اسْتَقَاءَ فَلْيَقْضِ.ح

8673. Oruçlu iken istemeden kusana kaza gerekmez; isteyerek kusana ise gerekir.[8673]

٨٦٧٤–مَنْ ذَكَرَ اللهَ فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ حَتَّى يُصِيبَ الأَرْضَ مِنْ دُمُوعِهِ لَمْ يُعَذِّبْهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8674. Kişi Allah'ı anar da Allah korkusundan dolayı göz yaşı akıtırsa Allah Teala kıyamet günü ona azab etmez.[8674]

٨٦٧٥–مَنْ ذَكَرَ اللهَ عِنْدَ الْوُضُوءِ طَهُرَ جَسَدُهُ كُلُّهُ فَإِنْ لَمْ يَذْكُرِ اسْمَ اللهِ لَمْ يَطْهُرْ مِنْهُ إِلاَّ مَا أَصَابَ الْمَاءُ.ض

8675. Abdest alacağı zaman besmele çeken kişinin bütün vücudu temizlenir; besmele çekmezse sadece suyun değdiği organları temizlenir.[8675]

٨٦٧٦–مَنْ ذَكَرَ امْرَأً بِمَا لَيْسَ فِيهِ لِيَعِيبَهُ حَبَسَهُ اللهُ فِي نَارِ جَهَنَّمَ حَتَّى يَأْتِيَ بِنَفَاذِ مَا قَالَ

8676. Ayıplamak maksadıyla birisini olmayan bir kusurla anan kişiyi Allah Teala söylediğini ispat edinceye kadar cehennem ateşinde hapseder.[8676]

٨٦٧٧–مَنْ ذَكَرَ رَجُلاً بِمَا فِيهِ فَقَدِ اغْتَابَهُ.ض

8677. Kişinin kusurunu söylemek onu gıybet etmektir.[8677]

٨٦٧٨–مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ فَقَدْ شَقِيَ.ح

8678. Yanında ismim anıldığı halde bana salat etmeyen kişi, saygısızlık yapmış olur.[8678]

[8673] İbni Asâkir, XV, 54.
[8674] Hâkim, IV, 289.
[8675] Irâkî, I, 134.
[8676] Heysemî, VIII, 94.
[8677] Elbânî, Sahîha, IX, 14.
[8678] Heysemî, III, 139.

٨٦٧٩–مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَخَطِىءَ الصَّلاَةَ عَلَيَّ خَطِىءَ طَرِيقَ الجَنَّةِ.ح

8679. Yanında adım geçtiği halde bana salat etmeyen kişi, cennet yolunu kaybeder.[8679]

٨٦٨٠–مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلْيُصَلِّ عَلَيَّ فَإِنَّهُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مَرَّةً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ عَشْراً.

8680. Yanında ismim anılan kimse bana salat etsin, bana bir defa salat edene Allah on defa rahmet eder.[8680]

٨٦٨١–مَنْ ذَهَبَ بَصَرُهُ فِي الدُّنْيَا جَعَلَ اللهُ لَهُ نُوراً يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنْ كَانَ صَالِحاً.ح

8681. Dünyada gözlerini kaybeden bir kul, eğer iyi biriyse kıyamet günü Allah ona bir nur verir.[8681]

٨٦٨٢–مَنْ ذَهَبَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ فَقُضِيَتْ حَاجَتُهُ كُتِبَتْ لَهُ حَجَّةٌ وَعُمْرَةٌ وَإِنْ لَمْ تُقْضَ كُتِبَتْ لَهُ عُمْرَةٌ.ض

8682. Müslüman kardeşine yardım etmek için gidip onun ihtiyacını karşılayan kişi hac ve umre sevabı alır; ihtiyacını karşılayamazsa yalnız umre sevabı alır. [8682]

٨٦٨٣–مَنْ رَأَى عَوْرَةً فَسَتَرَهَا كَانَ كَمَنْ أَحْيَا مَوْءُودَةً مِنْ قَبْرِهَا.

8683. Gördüğü bir ayıbı gizleyen kişi, diri diri gömülen bir kız çocuğunu kabrinden çıkarıp dirilten gibi olur.[8683]

٨٦٨٤–مَنْ رَأَى شَيْئاً يُعْجِبُهُ فَقَالَ مَا شَاءَ اللهُ لاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ لَمْ تَضُرَّهُ الْعَيْنُ.ض

8684. Hoşuna giden bir şey gören kişi, *"Allah'ın dilediği olur, ondan başka güç ve kuvvet yoktur"* derse gözü ona zarar vermez.[8684]

[8679] Taberânî, III, 128; Heysemî, I, 137.
[8680] Heysemî, I, 137.
[8681] Taberânî, Evsat, II, 52; Heysemî, II, 310.
[8682] Beyhakî, Şuab, VI, 115.
[8683] Buhârî, Müfred, I, 266; Hâkim, IV, 426.
[8684] Müttekî, nr. 17670.

٨٦٨٥–مَنْ رَأَى حَيَّةً فَلَمْ يَقْتُلْهَا مَخَافَةَ طَلَبِهَا فَلَيْسَ مِنَّا. ح

8685. Yılanı görüp de saldırır korkusuyla onu öldürmeyen kişi bizden değildir.[8685]

٨٦٨٦–مَنْ رَأَى مُبْتَلًى فَقَالَ الحَمْدُلله الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلاَكَ بِهِ وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلاً لَمْ يُصِبْهُ ذلِكَ الْبَلاَءُ. ح

8686. Musibete uğrayan birini görünce, *"Beni sana verdiği musibetten koruyup kullarından bir çoğuna üstün kılan Allah'a hamd olsun"* derse kendisine o musibet ulaşmaz.[8686]

٨٦٨٧–مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَراً فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذلِكَ أَضْعَفُ الإِيمَانِ. صح

8687. Sizden biri bir kötülük görürse onu eliyle düzeltsin, gücü yetmezse diliyle düzeltsin, ona da gücü yetmezse kalbiyle buğzetsin; zira o imanın en zayıf derecesidir.[8687]

٨٦٨٨–مَنْ رَآنِي فِي المَنَامِ فَقَدْ رَآنِي فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لاَ يَتَمَثَّلُ بِي

8688. Beni rüyada gören kişi gerçek olarak görmüştür, çünkü şeytan benim suretime giremez. [8688]

٨٦٨٩–مَنْ رَآنِي فَقَدْ رَأَى الحَقَّ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لاَ يَتَرَايَا بِي. صح

8689. Beni rüyasında gören kişi gerçekten görmüştür, zira şeytan benim suretime giremez.[8689]

٨٦٩٠–مَنْ رَآنِي فِي المَنَامِ فَسَيَرَانِي فِي الْيَقَظَةِ وَلاَ يَتَمَثَّلُ الشَّيْطَانُ بِي. صح

[8685] Taberânî, VII, 78; Heysemî, IV, 46.
[8686] İbni Adî, VI, 2374; Heysemî, X, 138; Müttekî, nr. 3511.
[8687] Ahmed, III, 49; İbni Hibbân, I, 541.
[8688] Heysemî, VII, 173.
[8689] Ahmed, III, 55; Hatîb, VII, 178; Heysemî, VII, 181.

8690. Beni rüyasında gören kişi uyanık olarak da görecektir, şeytan benim suretime giremez.[8690]

٨٦٩١–مَنْ رَأَيْتُمُوهُ يَذْكُرُ أَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ بِسُوءٍ فَإِنَّمَا يُرِيدُ الإِسْلاَمَ.ض

8691. Ebu Bekir ile Ömer'i kötüleyen kişi, aslında İslam'ı kötülemek istiyordur.[8691]

٨٦٩٢–مَنْ رَابَطَ فُوَاقَ نَاقَةٍ حَرَّمَهُ اللهُ عَلَى النَّارِ.ض

8692. Deve sağım süresi kadar nöbet tutan kişiye Allah cehennemi haram kılar.[8692]

٨٦٩٣–مَنْ رَابَطَ لَيْلَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كَانَتْ لَهُ كَأَلْفِ لَيْلَةٍ صِيَامِهَا وَقِيَامِهَا.صح

8693. Allah yolunda bir gece nöbet tutan kişi, bin gün nafile oruç tutup gece ibadet eden gibi olur.[8693]

٨٦٩٤–مَنْ رَاحَ رَوْحَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كَانَ لَهُ بِمِثْلِ مَا أَصَابَهُ مِنَ الْغُبَارِ مِسْكاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8694. Allah yolunda bir akşam yürüyüşü çıkan kişiye üzerine konan tozlar kadar kıyamet günü misk kokuları verilir.[8694]

٨٦٩٥–مَنْ رَايَا بِاللهِ لِغَيْرِ اللهِ فَقَدْ بَرِىءَ مِنَ اللهِ.ض

8695. Allah'ın rızası gözetilmeden yapılan ahiret ameline Allah'dan karşılık yoktur.[8695]

٨٦٩٦–مَنْ رَبَّى صَغِيراً حَتَّى يَقُولَ لاَ إِلَه إِلاَّ اللهُ لَمْ يُحَاسِبْهُ اللهُ.ض

8696. Çocuğunu lailaheillallah deyinceye kadar yetiştiren kişiyi Allah hesaba çekmez.[8696]

[8690] Ahmed, V, 306.
[8691] İbni Kâni, I, 195.
[8692] Ukaylî, I, 22.
[8693] Müttekî, nr. 10635.
[8694] Taberânî, Evsat, II, 93; Ziyâ, VI, 183.
[8695] Taberânî, XII, 27.
[8696] Taberânî, Evsat, V, 129; İbni Adî, III, 289; Heysemî, VIII, 159.

٨٦٩٧–مَنْ رَحِمَ وَلَوْ ذَبِيحَةَ عُصْفُورٍ رَحِمَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8697. Bir serçeyi keserken bile merhamet eden kişiye kıyamet gününde Allah Teala merhamet eder.[8697]

٨٦٩٨–مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ رَدَّ اللهُ عَنْ وَجْهِهِ النَّارَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

8698. Allah Teala din kardeşinin onurunu savunan kişinin yüzünü kıyamet günü cehennemden uzak tutar.[8698]

٨٦٩٩–مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ كَانَ لَهُ حِجَاباً مِنَ النَّارِ.ح

8699. Din kardeşinin şerefini savunan kişiyle cehennem arasında bir perde olur. [8699]

٨٧٠٠–مَنْ رَدَّ عَادِيَةَ مَاءٍ أَوْ عَادِيَةَ نَارٍ فَلَهُ أَجْرُ شَهِيدٍ.ض

8700. Birini suda boğulmaktan veya ateşte yanmaktan kurtaran kişiye şehid sevabı vardır.[8700]

٨٧٠١–مَنْ رَدَّتْهُ الطِّيَرَةُ عَنْ حَاجَتِهِ فَقَدْ أَشْرَكَ.ح

8701. Uğursuzluk düşüncesi kişinin ihtiyacı olan işini yapmasına engel olursa o kişi Allah'a şirk koşmuş olur.[8701]

٨٧٠٢–مَنْ رُزِقَ فِي شَيْءٍ فَلْيَلْزَمْهُ.ض

8702. Bir meslekte kazanç sağlayan ona devam etsin.[8702]

٨٧٠٣–مَنْ رُزِقَ تُقًى فَقَدْ رُزِقَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ.ض

8703. Kendisine takva verilen kişiye dünya ve ahiret rızkı verilmiştir.[8703]

[8697] Taberânî, VIII, 234.
[8698] Ahmed, VI, 450.
[8699] Beyhakî, VIII, 168.
[8700] Suyûtî, Sağîr, nr. 8700.
[8701] Ahmed, II, 220; Heysemî, V, 105; Müttekî, nr. 28580.
[8702] Beyhakî, Şuab, II, 89.
[8703] Müttekî, nr. 5641.

٨٧٠٤–مَنْ رَزَقَهُ اللهُ امْرَأَةً صَالِحَةً فَقَدْ أَعَانَهُ عَلَى شَطْرِ دِينِهِ فَلْيَتَّقِ اللهَ فِي الشَّطْرِ الْبَاقِي.صح

8704. Allah saliha bir hanım ihsan ettiği kişiye dininin yarısında yardım etmiştir, kişi diğer yarısında da Allah'dan korksun.[8704]

٨٧٠٥–مَنْ رَضِيَ مِنَ اللهِ بِالْيَسِيرِ مِنَ الرِّزْقِ رَضِيَ اللهُ مِنْهُ بِالْقَلِيلِ مِنَ الْعَمَلِ.ض

8705. Allah'ın verdiği az bir rızka razı olan kişiden Allah da az bir amele razı olur.[8705]

٨٧٠٦–مَنْ رَضِيَ عَنِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ.ض

8706. Allah'dan razı olan kişiden Allah da razı olur.[8706]

٨٧٠٧–مَنْ رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الإِمَامِ أَوْ وَضَعَ فَلاَ صَلاَةَ لَهُ.ض

8707. Başını imamdan önce kaldırıp indiren kişinin namazı yoktur.[8707]

٨٧٠٨–مَنْ رَفَعَ حَجَراً عَنِ الطَّرِيقِ كُتِبَ لَهُ حَسَنَةٌ وَمَنْ كَانَتْ لَهُ حَسَنَةٌ دَخَلَ الْجَنَّةَ.ض

8708. Yola engel olan taşları kaldırıp kenara atan kişiye bir sevap yazılır, sevabı olan kişi de cennete girmeye hak kazanır.[8708]

٨٧٠٩–مَنْ رَكَعَ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ.ض

8709. Günde oniki rekat nafile namaz kılan kişiye cennette bir köşk bina edilir.[8709]

٨٧١٠–مَنْ رَكَعَ عَشْرَ رَكَعَاتٍ فِيمَا بَيْنَ الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ بُنِيَ لَهُ قَصْرٌ فِي الْجَنَّةِ.ض

8710. Akşamla yatsı arası on rekat namaz kılan kişiye cennette bir köşk yapılır.[8710]

8704 Hâkim, II, 175; Beyhakî, Şuab, IV, 383.
8705 Beyhakî, Şuab, VII, 204.
8706 Müttekî, nr. 5956; Aclûnî, II, 376.
8707 Abdürrezzâk, II, 375; İbni Kâni, I, 339.
8708 Taberânî, XX, 101; Beyhakî, Şuab, VII, 515; Heysemî, III, 135.
8709 İbni Asâkir, XL, 418.
8710 Zebîdî, V, 179.

٨٧١١–مَنْ رَمَى بِسَهْمٍ فِي سَبِيلِ اللهِ فَهُوَ لَهُ عَدْلُ مُحَرَّرٍ.صح

8711. Allah yolunda ok atan kişi, bir köle azad etmiş gibi olur.[8711]

٨٧١٢–مَنْ رَمَى مُؤْمِناً بِكُفْرٍ فَهُوَ كَقَتْلِهِ.ح

8712. Bir mümini küfürle itham etmek onu öldürmek gibidir.[8712]

٨٧١٣–مَنْ رَمَانَا بِاللَّيْلِ فَلَيْسَ مِنَّا.ح

8713. Gece bize atış yapan bizden değildir.[8713]

٨٧١٤–مَنْ رَوَّعَ مُؤْمِناً لَمْ يُؤَمِّنِ اللهُ رَوْعَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ سَعَى بِمُؤْمِنٍ أَقَامَهُ اللهُ مَقَامَ ذُلٍّ وَخِزْيٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8714. Bir mümini korkutan kişiyi Allah Teala kıyamet günü korkulardan emin kılmaz; bir mümini idareciye ihbar eden kişiyi de kıyamet günü zillet ve horluktan uzak tutmaz.[8714]

٨٧١٥–مَنْ زَارَ قَبْرِي وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَتِي.ض

8715. Kabrimi ziyaret eden kişiye şefaatim vacip olur. [8715]

٨٧١٦–مَنْ زَارَنِي بِالْمَدِينَةِ مُحْتَسِباً كُنْتُ لَهُ شَهِيداً وَشَفِيعاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8716. Sevabını umarak beni Medine'de ziyaret eden kişinin kıyamet günü şahidi ve şefaatçisi olurum.[8716]

٨٧١٧–مَنْ زَارَ قَبْرَ وَالِدَيْهِ أَوْ أَحَدِهِمَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَقَرَأَ عِنْدَهُ يس غُفِرَ لَهُ.ض

8717. Cuma günü ana babasının veya onlardan birisinin kabrini ziyaret edip onlara Yasin okuyan kişinin günahları bağışlanır. [8717]

[8711] Tayâlisî, s. 157; Beyhakî, X, 272.
[8712] Ahmed, IV, 33; Beyhakî, VIII, 23; Münzirî, III, 302.
[8713] Ahmed, II, 321; Buhârî, Müfred, I, 436.
[8714] Beyhakî, Şuab, I, 23.
[8715] İbni Adî, VI, 351; Beyhakî, Şuab, III, 490.
[8716] Beyhakî, Şuab, III, 489.
[8717] İbni Adî, V, 151.

٨٧١٨–مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبَوَيْهِ أَوْ أَحَدِهِمَا فِي كُلِّ جُمُعَةٍ مَرَّةً غَفَرَ اللهُ لَهُ وَكُتِبَ بَرّاً.

8718. Cuma günleri ana babasının veya onlardan birinin kabrini ziyaret eden kişinin günahları bağışlanır ve o kişi iyi evladlardan yazılır.[8718]

٨٧١٩–مَنْ زَارَ قَوْماً فَلاَ يَؤُمَّهُمْ وَلْيَؤُمَّهُمْ رَجُلٌ مِنْهُمْ. ح

8719. Bir kavmi ziyaret eden onlara imam olmasın, onlara kendilerinden biri imamlık yapsın.[8719]

٨٧٢٠–مَنْ زَرَعَ زَرْعاً فَأَكَلَ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ عَافِيَةٌ كَانَ لَهُ صَدَقَةٌ. صح

8720. Kim ekin eker de ondan herhangi bir canlı veya bir kuş yerse o ektiği şey kendisi için bir sadaka olur.[8720]

٨٧٢١–مَنْ زَنَى خَرَجَ مِنْهُ الإِيمَانُ فَإِنْ تَابَ تَابَ اللهُ عَلَيْهِ. ح

8721. Zina eden kişiden iman çıkar, eğer tevbe ederse Allah onun tevbesini kabul eder.[8721]

٨٧٢٢–مَنْ زَنَى أَوْ شَرِبَ الخَمْرَ نَزَعَ اللهُ مِنْهُ الإِيمَانَ كَمَا يَخْلَعُ الإِنْسَانُ الْقَمِيصَ مِنْ رَأْسِهِ. صح

8722. Zina eden veya içki içenden kişinin gömleğini başından çekip çıkardığı gibi iman da öylece kendisinden çekip çıkarılır.[8722]

٨٧٢٣–مَنْ زَنَى زُنِيَ بِهِ وَلَوْ بِحِيطَانِ دَارِهِ. صح

8723. Zina eden kişinin evinin duvarıyla da olsa zina edilir.[8723]

٨٧٢٤–مَنْ زَنَّى أَمَةً لَمْ يَرَهَا تَزْنِي جَلَدَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِسَوْطٍ مِنْ نَارٍ. ح

[8718] Hakîm, I, 126; Heysemî, III, 60.
[8719] Ahmed, V, 53; Taberânî, XIX, 286; Beyhakî, III, 126.
[8720] Ahmed, IV, 55; Heysemî, IV, 67.
[8721] Taberânî, VII, 310; Heysemî, I, 101.
[8722] Hâkim, I, 73.
[8723] İbni Arrâk, II, 231; Müttekî, nr. 12998; Şevkânî, s. 203.

8724. Görmediği cariyesine zina isnadında bulunan kişi, kıyamet günü o cariyesi tarafından ateşten kırbaçla kırbaçlanır.[8724]

٨٧٢٥–مَنْ زَهِدَ فِي الدُّنْيَا عَلَّمَهُ اللهُ بِلاَ تَعَلُّمٍ وَهَدَاهُ بِلاَ هِدَايَةٍ وَجَعَلَهُ بَصِيراً وَكَشَفَ عَنْهُ الْعَمَى.ض

8725. Dünyadan uzak duran kişiye Allah emeksiz ilim öğretir, rehbersiz yol gösterir ve körlüğünü giderir.[8725]

٨٧٢٦–مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ وَمَنْ كَثُرَ هَمُّهُ سَقِمَ بَدَنُهُ وَمَنْ لاَحَى الرِّجَالَ ذَهَبَتْ كَرَامَتُهُ وَسَقَطَتْ مُرُوءَتُهُ.

8726. Ahlakı kötü olanın ızdırabı artar; kaygısı çok olanın vücudu güçten düşer; insanlarla sürtüşenin de şerefi gider, kişiliği yok olur.[8726]

٨٧٢٧–مَنْ سَأَلَ اللهَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَّغَهُ اللهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ.صح

8727. Samimi olarak Allah'dan şehidlik isteyen kişi yatağında ölse bile Allah onu şehidler mertebesine yükseltir.[8727]

٨٧٢٨–مَنْ سَأَلَ اللهَ الجَنَّةَ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ قَالَتِ الجَنَّةُ اللَّهُمَّ أَدْخِلْهُ الجَنَّةَ وَمَنِ اسْتَجَارَ مِنَ النَّارِ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ قَالَتِ النَّارُ اللَّهُمَّ أَجِرْهُ مِنَ النَّارِ.صح

8728. Üç defa Allah'dan cenneti isteyen kişiye cennet, *"Allahım onu cennetine koy!"* der; üç defa cehennemden Allah'a sığınan kişiye de cehennem, *"Allahım onu cehenneminden koru!"* der.[8728]

٨٧٢٩–مَنْ سَأَلَ النَّاسَ أَمْوَالَهُمْ تَكَثُّراً فَإِنَّمَا يَسْأَلُ جَمْرَ جَهَنَّمَ فَلْيَسْتَقِلَّ مِنْهُ أَوْ لِيَسْتَكْثِرْ.صح

[8724] Ahmed, V, 155.
[8725] Ebû Nuaym, I, 72.
[8726] İbni Hacer, Metâlib, nr. 2556.
[8727] İbni Hibbân, VII, 465.
[8728] Hâkim, I, 717.

8729. Servetini çoğaltmak için halktan mal isteyen kişi, gerçekte ateş koru istemiş olur; artık o koru ister azaltsın, ister çoğaltsın![8729]

٨٧٣٠–مَنْ سَأَلَ مِنْ غَيْرِ فَقْرٍ فَكَأَنَّمَا يَأْكُلُ الجَمْرَ.صح

8730. İhtiyacı olmadığı halde dilencilik yapan kişi, ateş yiyen kişi gibidir.[8730]

٨٧٣١–مَنْ سُئِلَ بِالله فَأَعْطَى كُتِبَ لَهُ سَبْعُونَ حَسَنَةً.ض

8731. Allah adına kendisinden bir şey istenilip de onu verene yetmiş sevap yazılır.[8731]

٨٧٣٢–مَنْ سُئِلَ عَنْ عِلْمٍ فَكَتَمَهُ أَلْجَمَهُ الله يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ.صح

8732. Kendisinden ilmi bir mesele sorulup söylemeyen kişiyi Allah Teala kıyamet günü ateşten bir gemle gemler. [8732]

٨٧٣٣–مَنْ سَبَّ الْعَرَبَ فَأُولئِكَ هُمُ الْمُشْرِكُونَ.ض

8733. Arab'a sövenler müşriklerin kendileridir.[8733]

٨٧٣٤–مَنْ سَبَّ أَصْحَابِي فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ الله وَالمَلاَئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.ح

8734. Allah'ın meleklerin ve bütün insanların laneti, ashabıma dil uzatanların üzerine olsun. [8734]

٨٧٣٥–مَنْ سَبَّ الأَنْبِيَاءَ قُتِلَ وَمَنْ سَبَّ أَصْحَابِي جُلِدَ.ض

8735. Peygamberlere sövenler öldürülür, sahabilerime sövenler dövülür.[8735]

٨٧٣٦–مَنْ سَبَّ عَلِيّاً فَقَدْ سَبَّنِي وَمَنْ سَبَّنِي فَقَدْ سَبَّ الله.صح

[8729] Ahmed, II, 231.
[8730] Ahmed, IV, 165; İbni Huzeyme, IV, 100; İbni Kâni, I, 198; Taberânî, IV, 15.
[8731] Beyhakî, Şuab, III, 277.
[8732] Ahmed, II, 344; Hâkim, I, 182.
[8733] Beyhakî, Şuab, IV, 127.
[8734] Taberânî, XII, 142; Heysemî, X, 21.
[8735] Taberânî, Sağîr, I, 393; Heysemî, VI, 260.

8736. Ali'ye dil uzatan bana dil uzatmış, bana dil uzatan da Allah'a dil uzatmıştır.[8736]

٨٧٣٧–مَنْ سَبَّحَ سُبْحَةَ الضُّحَى حَوْلاً مُجَرَّماً كَتَبَ اللهُ لَهُ بَرَاءَةً مِنَ النَّارِ.ض

8737. Yıl boyunca kuşluk namazına devam eden kişiyi Allah Teala cehennemden kurtulanlardan yazar.[8737]

٨٧٣٨–مَنْ سَبَّحَ فِي دُبُرِ صَلاَةِ الْغَدَاةِ مِائَةَ تَسْبِيحَةٍ وَهَلَّلَ مِائَةَ تَهْلِيلَةٍ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ.صح

8738. Sabah namazından sonra yüz defa lailaheillallah diyen kişinin günahları deniz köpüğü kadar bile olsa onlar bağışlanır.[8738]

٨٧٣٩–مَنْ سَبَقَ إِلَى مَا لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَيْهِ مُسْلِمٌ فَهُوَ لَهُ.صح

8739. Birisi bir müslümandan önce davranır da herhangi bir araziye veya suya sahip olursa o şey kendisinin olur.[8739]

٨٧٤٠–مَنْ سَتَرَ عَلَى مُؤْمِنٍ عَوْرَةً فَكَأَنَّمَا أَحْيَا مَيِّتاً.صح

8740. Bir müslümanın avret yerini örten kişi, bir ölüyü diriltmiş gibi olur.[8740]

٨٧٤١–مَنْ سَتَرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ فِي الدُّنْيَا فَلَمْ يَفْضَحْهُ سَتَرَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8741. Müslüman kardeşinin dünyada ayıbını örtüp onu rezil etmeyen kişinin ayıbını da kıyamet günü Allah Teala örter.[8741]

٨٧٤٢–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَكُونَ أَقْوَى النَّاسِ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللهِ.ح

8742. İnsanların en güçlüsü olmak isteyen kişi, Allah'a tevekkül etsin.[8742]

[8736] Ahmed, VI, 323; Heysemî, IX, 130.
[8737] Müttekî, nr. 21501.
[8738] Müttekî, nr. 2016.
[8739] Ziyâ, IV, 227.
[8740] Taberânî, Evsat, VIII, 304.
[8741] Ahmed, IV, 62; Heysemî, I, 134.
[8742] Müttekî, nr. 5686; Zebîdî, IX, 388.

٨٧٤٣–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَسْتَجِيبَ اللهُ لَهُ عِنْدَ الشَّدَائِدِ وَالْكُرَبِ فَلْيُكْثِرِ الدُّعَاءَ فِي الرَّخَاءِ.ح

8743. Darlık zamanında Allah'ın duasını kabul etmesini isteyen kişi, genişlik zamanında çokça dua etsin.[8743]

٨٧٤٤–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُحِبَّ اللهَ وَرَسُولَهُ فَلْيَقْرَأْ فِي الْمُصْحَفِ.ض

8744. Allah ve resulünün sevgisini kazanmak isteyen kişi, Kuran okusun.[8744]

٨٧٤٥–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَجِدَ حَلاَوَةَ الإِيمَانِ فَلْيُحِبَّ الْمَرْءَ لاَ يُحِبُّهُ إِلاَّ للهِ.صح

8745. İmanın tadını tatmak isteyen kişi, sevdiğini yalnız Allah için sevsin. [8745]

٨٧٤٦–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَسْلَمَ فَلْيَلْزَمِ الصَّمْتَ

8746. Selamette kalmak isteyen kişi, susmaya devam etsin.[8746]

٨٧٤٧–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى سَيِّدِ شَبَابِ أَهْلِ الجَنَّةِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى الحَسَنِ.صح

8747. Cennet gençlerinin efendisini görmek isteyen kişi, Hasan'a baksın.[8747]

٨٧٤٨–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى تَوَاضُعِ عِيسى فَلْيَنْظُرْ إِلَى أَبِي ذَرٍ.ح

8748. İsa'nın tevazusunu görmek isteyen kişi, Ebu Zer'e baksın. [8748]

٨٧٤٩–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَتَزَوَّجَ امْرَأَةً مِنْ أَهْلِ الجَنَّةِ فَلْيَتَزَوَّجْ أُم أَيْمَنٍ.ض

8749. Cennetlik olan bir kadınla evlenmek isteyen Ümmü Eymen ile evlensin.[8749]

[8743] Hâkim, I, 729.
[8744] Beyhakî, Şuab, II, 408.
[8745] Ahmed, II, 298; Hâkim, I, 44.
[8746] İbni Ebî Hatim, İlel, I, 239; Beyhakî, Şuab, IV, 241.
[8747] Ebû Yalâ, III, 397; Heysemî, IX, 187.
[8748] İbni Sad, IV, 168; Müttekî, nr. 33222.
[8749] İbni Sad, VIII, 224.

٨٧٥٠–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى امْرَأَةٍ مِنَ الحُورِ الْعَيْنِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى أُمِّ رُومَانَ.ض

8750. Hurilerden bir kadına bakmak isteyen Ümmü Ruman'a baksın.[8750]

٨٧٥١–مَنْ سَرَّتْهُ حَسَنَتُهُ وَسَاءَتْهُ سَيِّئَتُهُ فَهُوَ مُؤْمِنٌ.ح

8751. İyiliklerine sevinip kötülüklerine üzülen kişi mümindir.[8751]

٨٧٥٢–مَنْ سَعَى بِالنَّاسِ فَهُوَ لِغَيْرِ رِشْدَةٍ أَوْ فِيهِ شَيْءٌ مِنْهُ.صح

8752. İnsanları yöneticilere ihbar eden kişi, ya akılsızdır ya da aklında eksiklik vardır.[8752]

٨٧٥٣–مَنْ سَكَنَ الْبَادِيَةَ جَفَا وَمَنِ اتَّبَعَ الصَّيْدَ غَفَلَ وَمَنْ أَتَى السُّلْطَانَ افْتُتِنَ.ح

8753. Köyde oturan kaba olur, av peşinde koşan gaflete dalar, sultanla düşüp kalkan fitneye uğrar.[8753]

٨٧٥٤–مَنْ سَلَّ سَيْفَهُ فِي سَبِيلِ اللهِ فَقَدْ بَايَعَ اللهَ.ض

8754. Allah yolunda kılıç çeken kişi, Allah'a beyat etmiştir.[8754]

٨٧٥٥–مَنْ سَلَّ عَلَيْنَا السَّيْفَ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

8755. Bize kılıç çeken kişi, bizden değildir.[8755]

٨٧٥٦–مَنْ سَلَكَ طَرِيقاً يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْماً سَهَّلَ اللهُ لَهُ طَرِيقاً إِلَى الجَنَّةِ.ح

8756. İlim öğrenmek için yola çıkan kişiye Allah Teala cennet yolunu kolaylaştırır.[8756]

٨٧٥٧–مَنْ سَلَّمَ عَلَى قَوْمٍ فَقَدْ فَضَلَهُمْ بِعَشْرِ حَسَنَاتٍ وَإِنْ رَدُّوا عَلَيْهِ.ض

[8750] İbni Sad, VIII, 276.
[8751] Heysemî, I, 86.
[8752] Hâkim, IV, 116.
[8753] Ahmed, I, 357.
[8754] Müttekî, nr. 10489, 10790.
[8755] Ahmed, IV, 46.
[8756] Ahmed, II, 252; Beğavî, VII, 52; Aclûnî, II, 350.

8757. Bir topluluğa selam veren kişi, onların hepsinin selamı alması halinde yine onlardan on sevap daha fazla alır.[8757]

٨٧٥٨–مَنْ سَمِعَ الْمُؤَذِّنَ فَقَالَ مِثْلَ مَا يَقُولُ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ

8758. Müezzinin sesini işitip de onun sözlerini tekrar eden kişiye müezzin sevabı vardır.[8758]

٨٧٥٩–مَنْ سَمَّعَ سَمَّعَ اللهُ بِهِ وَمَنْ رَاءَى رَاءَى اللهُ بِهِ.صح

8759. Şöhret için amelde bulunan kişiyi Allah teşhir eder, gösteriş için amelde bulunanı da ifşa eder.[8759]

٨٧٦٠–مَنْ سَمَّى الْمَدِينَةَ يَثْرِبَ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللهَ هِيَ طَابَةُ هِيَ طَابَةُ.صح

8760. Medine'ye Yesrib diyen istiğfar etsin, onun adı Tabe'dir.[8760]

٨٧٦١–مَنْ سَهَا فِي صَلَاتِهِ فِي ثَلَاثٍ أَوْ أَرْبَعٍ فَلْيُتِمَّ فَإِنَّ الزِّيَادَةَ خَيْرٌ مِنَ النُّقْصَانِ.ض

8761. Namazı üç veya dört rekat kıldığında tereddüt eden kişi namazı dört rekata tamamlasın; zira fazla olan eksik olandan daha hayırlıdır.[8761]

٨٧٦٢–مَنْ سَوَّدَ مَعَ قَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ وَمَنْ رَوَّعَ مُسْلِماً لِرِضَا سُلْطَانٍ جِيءَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَهُ.ح

8762. Bir toplulukla birlikte yaşayan onlardan biri sayılır; sultanın rızasını kazanmak için bir müslümanı korkutan kıyamet günü onunla birlikte getirilir.[8762]

٨٧٦٣–مَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الْإِسْلَامِ كَانَتْ لَهُ نُوراً يَوْمَ الْقِيَامَةِ

[8757] İbni Adî, VI, 446.
[8758] Taberânî, XIX, 346.
[8759] Nesâî, Kübrâ, VI, 522.
[8760] Ahmed, IV, 285; Heysemî, III, 300; Müttekî, nr. 34841.
[8761] Hâkim, I, 470.
[8762] Hatîb, X, 40.

8763. Saçını başını müslüman olarak ağartan kişiye o ağaran kılları kıyamet günü birer nur olur.[8763]

٨٧٦٤–مَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الإِسْلاَمِ كانَتْ لَهُ نُوراً مَا لَمْ يُغَيِّرْهَا.ح

8764. İslam uğrunda saçı ağaran kişi, saçının rengini değiştirmedikçe onlar kendisi için birer nur olur.[8764]

٨٧٦٥–مَنْ شَدَّدَ سُلْطَانَهُ بِمَعْصِيَةِ اللهِ أَوْهَنَ اللهُ كَيْدَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8765. Hakimiyetini Allah'a isyanla kuvvetlendirmeye kalkan kişiyi Allah Teala kıyamet günü onu çaresizlik içinde bırakır.[8765]

İçki

٨٧٦٦–مَنْ شَرِبَ الخَمْرَ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ لَمْ يَتُبْ مِنْهَا حُرِمَهَا فِي الآخِرَةِ.صح

8766. Dünyada içki içip de tevbe etmeyen kişi, ahirette ondan mahrum olur.[8766]

٨٧٦٧–مَنْ شَرِبَ الخَمْرَ أَتَى عَطْشَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8767. İçki içen kişi, kıyamet günü susamış olarak mahşere gelir.[8767]

٨٧٦٨–مَنْ شَرِبَ خَمْراً خَرَجَ نُورُ الإِيمَانِ مِنْ جَوْفِهِ.ض

8768. İçki içen kişinin kalbinden iman nuru çıkar.[8768]

٨٧٦٩–مَنْ شَرِبَ مُسْكِراً مَا كانَ لَمْ يَقْبَلِ اللهُ لَهُ صَلاَةً أَرْبَعِينَ يَوْماً

8769. Sarhoşluk veren bir şeyi içen kişinin Allah Teala kırk gün namazını kabul etmez.[8769]

[8763] Ahmed, II, 210; Taberânî, I, 21; Beyhakî, IX, 161.
[8764] İbni Adî, V, 1902
[8765] Ahmed, VI, 6; Heysemî, V, 232.
[8766] Ahmed, II, 19.
[8767] Ahmed, III, 422; Heysemî, V, 70.
[8768] Heysemî, V, 89.
[8769] Taberânî, VII, 154; Heysemî, V, 71.

٨٧٧٠–مَنْ شَرِبَ بَصْقَةً مِنْ خَمْرٍ فَاجْلِدُوهُ ثَمَانِينَ. ح

8770. Bir yudum bile içki içen kişiye seksen sopa vurun.[8770]

Şehadet

٨٧٧١–مَنْ شَهِدَ أَنْ لاَ إله إِلاَّ الله دَخَلَ الجَنَّةَ. ح

8771. Allah'dan başka ilah olmadığını söyleyen kişi, cennete girer.[8771]

٨٧٧٢– مَنْ شَهِدَ أَنْ لاَ إله إِلاَّ الله وَأَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ الله حَرَّمَ الله عَلَيْهِ النَّارَ. صح

8772. Allah'dan başka ilah olmadığına, Muhammed'in onun elçisi olduğuna şehadet eden kişiye Allah cehennemi haram kılar.[8772]

٨٧٧٣– مَنْ شَهِدَ شَهَادَةً يُسْتَبَاحُ بِهَا مَالُ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ أَوْ يَسْفِكُ بِهَا دَماً فَقَدْ أَوْجَبَ النَّارَ.

8773. Müslüman bir kişinin malını başkasına yedirmek veya birinin kanını heder etmek için şahidlikte bulunan kişi cehennem ateşine müstehak olur.[8773]

٨٧٧٤–مَنْ شَهَرَ سَيْفَهُ ثُمَّ وَضَعَهُ فَدَمُهُ هَدَرٌ. صح

8774. Kılıcını çekip sonra onunla vuranın kanı heder olur.[8774]

Oruç

٨٧٧٥–مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ. صح

8775. İman ederek ve sevabını Allah'dan bekleyerek ramazan ayını oruçla geçiren kişinin geçmiş günahları bağışlanır.[8775]

[8770] Heysemî, VI, 279.
[8771] Taberânî, Evsat, III, 88.
[8772] Ahmed, V, 318; İbni Hibbân, I, 431.
[8773] Heysemî, IV, 200.
[8774] Hâkim, II, 171.
[8775] Ahmed, II, 503; Beyhakî, Şuab, III, 308.

٨٧٧٦–مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ.ض

8776. İman edip sevabını Allah'dan bekleyerek ramazan ayını oruçla geçiren kişinin geçmiş ve gelecek günahları bağışlanır.[8776]

٨٧٧٧–مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَأَتْبَعَهُ سِتّاً مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصَوْمِ الدَّهْرِ.صح

8777. Ramazan ayı ile şevval ayından altı günü oruçlu geçiren kişi, bütün seneyi oruçlu geçirmiş gibi olur.[8777]

٨٧٧٨–مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَسِتّاً مِنْ شَوَّالٍ وَالأَرْبِعَاءَ وَالخَمِيسَ دَخَلَ الجَنَّةَ

8778. Ramazan ayı ile şevvalden altı günü ve çarşamba ile perşembe günlerini oruçla geçiren kişi cennete girer.[8778]

٨٧٧٩–مَنْ صَامَ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ فَقَدْ صَامَ الدَّهْرَ كُلَّهُ.ح

8779. Her ay üç gün oruç tutan kişi, bütün bir yılı oruçla geçirmiş gibi olur.[8779]

٨٧٨٠–مَنْ صَامَ يَوْماً فِي سَبِيلِ اللهِ بَعَّدَ اللهُ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفاً.صح

8780. Allah rızası için bir gün oruç tutan kişi, yetmiş yıl cehennemden uzaklaştırılır.[8780]

٨٧٨١–مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ غَفَرَ اللهُ لَهُ سَنَتَيْنِ سَنَةً أَمَامَهُ وَسَنَةً خَلْفَهُ.صح

8781. Arefe günü oruç tutan kişinin geçmiş ve gelecek yıl olmak üzere iki yıllık günahı bağışlanır.[8781]

٨٧٨٢–مَنْ صَامَ يَوْماً مِنَ المُحَرَّمِ فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ ثَلاَثُونَ حَسَنَةً.ض

8782. Muharrem ayında oruç tutan kişinin her bir gününe otuz sevap verilir.[8782]

[8776] Hatîb, VI, 181.
[8777] Ahmed, V, 417; Nesâî, Kübrâ, II, 163; İbni Hibbân, VIII, 396.
[8778] Ahmed, IV, 78.
[8779] İbni Adî, VI, 2431.
[8780] Müslim, Sıyâm 168.
[8781] Taberânî, VI, 220; Münzirî, II, 112; Müttekî, nr. 12086.
[8782] Taberânî, XI, 72.

٨٧٨٣–مَنْ صَامَ يَوْماً تَطَوُّعاً لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ أَحَدٌ لَمْ يَرْضَ اللهُ لَهُ بِثَوابٍ دُونَ الجَنَّةِ.ض

8783. Başkalarına hissettirmeden nafile oruç tutan kişiye sevap olarak Allah Teala ancak cennetten razı olur.[8783]

٨٧٨٤–مَنْ صَامَ الأَبَدَ فَلاَ صَامَ وَلاَ أَفْطَرَ.صح

8784. Sürekli olarak oruç tutan kişi, ne oruç tutmuş ne de tutmamış olur.[8784]

٨٧٨٥–مَنْ صَامَ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ مِنْ شَهْرٍ حَرَامٍ الخَمِيسَ وَالجُمُعَةَ وَالسَّبْتَ كُتِبَ لَهُ عِبَادَةُ سَنَتَيْنِ.ح

8785. Muharrem ayı içinde perşembe, cuma ve cumartesi günler olmak üzere üç gün oruç tutana iki yıllık ibadet sevabı yazılır.[8785]

٨٧٨٦–مَنْ صَامَ يَوْماً لَمْ يَخْرِقْهُ كُتِبَ لَهُ عَشْرُ حَسَنَاتٍ.ض

8786. Sevabını zedelemeden bir gün oruç tutan kişiye on sevap verilir.[8786]

Çeşitli Hadisler

٨٧٨٧–مَنْ صَبَرَ عَلَى الْقُوتِ الشَّدِيدِ صَبْراً جَمِيلاً أَسْكَنَهُ اللهُ الْفِرْدَوْسَ حَيْثُ شَاءَ.ض

8787. Geçim sıkıntılarına güzel bir şekilde sabreden kişi, cennette dilediği yere yerleştirilir.[8787]

٨٧٨٨–مَنْ صُدِعَ رَأْسُهُ فِي سَبِيلِ اللهِ فَاحْتَسَبَ غُفِرَ لَهُ مَا كَانَ قَبْلَ ذلِكَ مِنْ ذَنْبٍ.ض

8788. Allah yolunda başı ağrıyıp da onun sevabını Allah'dan bekleyen kişinin geçmiş günahları bağışlanır.[8788]

[8783] Hatîb, I, 278.
[8784] Ahmed, IV, 24; Hâkim, I, 601; Ziyâ, IX, 471.
[8785] Taberânî, Evsat, IV, 316.
[8786] Ebû Nuaym, V, 28.
[8787] Heysemî, X, 248; Müttekî, nr. 9230.
[8788] Bezzar, VI, 413; Hatîb, XII, 100; Heysemî, I, 45.

٨٧٨٩–مَنْ صُرِعَ عَنْ دَابَّتِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ.ض

8789. Bineğinden düşüp ölen kişi şehiddir.[8789]

Namazlar

٨٧٩٠–مَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللهِ فَلاَ يَتْبَعَنَّكُمُ اللهُ بِشَيْءٍ مِنْ ذِمَّتِهِ.ح

8790. Sabah namazını kılan kişi Allah'ın himayesindedir; Allah bu himayesine karşılık sizden bir şey istememektedir.[8790]

٨٧٩١–مَنْ صَلَّى رَكْعَةً مِنَ الصُّبْحِ ثُمَّ طَلَعَتِ الشَّمْسُ فَلْيُصَلِّ الصُّبْحَ.

8791. Sabah namazının bir rekatını kılan kişi, güneşin doğduğunu görse bile o namazı tamamlasın.[8791]

٨٧٩٢–مَنْ صَلَّى الْبَرْدَيْنِ دَخَلَ الجَنَّةَ.صح

8792. Sabah namazıyla ikindi namazını kılan kişi cennete girer[8792]

٨٧٩٣–مَنْ صَلَّى الْفَجْرَ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللهِ وَحِسَابُهُ عَلَى اللهِ.ح

8793. Sabah namazını kılan kişi Allah Allah'ın koruması altında olup hesabı kendisine aittir.[8793]

٨٧٩٤–مَنْ صَلَّى الْغَدَاةَ كَانَ فِي ذِمَّةِ اللهِ حَتَّى يُمْسِيَ

8794. Sabah namazını kılan kişi, akşama kadar Allah'ın koruması altındadır.[8794]

٨٧٩٥–مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأَنَّمَا قَامَ نِصْفَ لَيْلَةٍ وَمَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأَنَّمَا صَلَّى اللَّيْلَ كُلَّهُ.ض

[8789] Taberânî, XVII, 323; Heysemî, V, 301.
[8790] Müslim, Mesacid 261; Ebû Avâne, II, 11; Ebû Nuaym, III, 96.
[8791] Hâkim, I, 408.
[8792] Müslim, Mesacid, 215; Ahmed, IV, 80; Beyhakî, I, 466.
[8793] Taberânî, VIII, 318; Heysemî, I, 297.
[8794] Taberânî, XII, 312; Müttekî, nr. 19298.

8795. Yatsı namazını cemaatla kılan kişi, gecenin yarısını ibadetle geçirmiş gibi olur; sabah namazını cemaatla kılan kişi de bütün geceyi ibadetle geçirmiş gibi olur.[8795]

٨٧٩٦–مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَقَدْ أَخَذَ بِحَظِّهِ مِنْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ.ح

8796. Yatsı namazını kılan kişi, kadir gecesinden nasibini olur.[8796]

٨٧٩٧–مَنْ صَلَّى فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً تَطَوُّعاً بَنَى اللهُ لَهُ بَيْتاً فِي الْجَنَّةِ.صح

8797. Bir gün ve gecede oniki rekat namaz kılan kişiye Allah cennette bir köşk bina eder.[8797]

٨٧٩٨–مَنْ صَلَّى قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعاً كَانَ كَعَدْلِ رَقَبَةٍ مِنْ بَنِي إِسْمَاعِيلَ.ح

8798. Öğle namazından önce dört rekat namaz kılan kişi, İsmail oğullarından bir köle azad etmiş gibi olur.[8798]

٨٧٩٩–مَنْ صَلَّى قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعاً غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ يَوْمَهُ ذٰلِكَ.ض

8799. Öğle namazından önce dört rekat sünneti kılan kişinin o günkü küçük günahları bağışlanır. [8799]

٨٨٠٠–مَنْ صَلَّى الضُّحَى أَرْبَعاً وَقَبْلَ الأُولَى أَرْبَعاً بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ.ح

8800. Dört rekat kuşluk namazıyla öğleden önceki dört rekat namazı kılan kişiye cennette bir köşk yapılır.[8800]

٨٨٠١–مَنْ صَلَّى قَبْلَ الْعَصْرِ أَرْبَعاً حَرَّمَهُ اللهُ عَلَى النَّارِ.ح

8801. İkindi namazından önce dört rekat namaz kılan kişiye Allah Teala cehennemi karam kılar.[8801]

[8795] Ahmed, I, 68; İbni Hibbân, V, 408.
[8796] Taberânî, VIII, 179; Heysemî, II, 40.
[8797] İbni Ebî Şeybe, II, 20; Ahmed, VI, 326; İbni Huzeyme, II, 202.
[8798] Taberânî, XVI, 243.
[8799] Hatîb, X, 248; İbni Asâkir, XXXIV, 123.
[8800] Taberânî, Evsat, V, 88; Heysemî, II, 238.
[8801] Müttekî, nr. 19392; Zebîdî, V, 149.

٨٨٠٢–مَنْ صَلَّى بَعْدَ الْمَغْرِبِ رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يَتَكَلَّمَ كُتِبَتَا فِي عِلِّيِّين.ض

8802. Akşam namazından sonra konuşmadan iki rekat namaz kılan kişinin o namazı İlliyyin'de yazılır.[8802]

٨٨٠٣–مَنْ صَلَّى بَعْدَ المَغْرِبِ سِتَّ رَكَعَاتٍ لَمْ يَتَكَلَّمْ فِيمَا بَيْنَهُنَّ بِسُوءٍ عَدَلْنَ لَهُ بِعِبَادَةِ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ سَنَةً.ض

8803. Akşam namazından sonra kötü söz söylemeden altı rekat namaz kılan kişinin o namazı oniki yıllık ibadete eşit olur.[8803]

٨٨٠٤–مَنْ صَلَّى مَا بَيْنَ المَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ فَإِنَّهَا صَلاَةُ الأَوَّابِينَ.ض

8804. Akşamla yatsı arasında namaz kılan kişinin o namazı Allah'a yönelenlerin namazı sayılır.[8804]

٨٨٠٥–مَنْ صَلَّى بَيْنَ المَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ عِشْرِينَ رَكْعَةً بَنَى اللهُ لَهُ بَيْتاً فِي الجَنَّةِ.ض

8805. Akşamla yatsı arasında yirmi rekat namaz kılan kişiye Allah cennette bir köşk verir.[8805]

٨٨٠٦–مَنْ صَلَّى سِتَّ رَكَعَاتٍ بَعْدَ المَغْرِبِ قَبْلَ أَنْ يَتَكَلَّمَ غُفِرَ لَهُ بِهَا ذُنُوبُ خَمْسِينَ سَنَةً.

8806. Akşam namazından sonra konuşmadan altı rekat namaz kılan kişinin elli yıllık günahı bağışlanır.[8806]

٨٨٠٧–مَنْ صَلَّى الضُّحَى ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً بَنَى اللهُ لَهُ قَصْراً فِي الجَنَّةِ مِنْ ذَهَبٍ.

8807. Oniki rekat kuşluk namazı kılan kişiye Allah Teala cennette altından bir köşk yapar.[8807]

[8802] İbni Ebî Şeybe, II, 16.
[8803] Beğavî, III, 473; Irâkî, I, 357; Müttekî, nr. 19430; Zebîdî, V, 179, 182.
[8804] Irâkî, I, 198; Müttekî, nr. 19429; Zebîdî, III, 372.
[8805] Bûsîrî, II, 7.
[8806] İbni Asâkir, LV, 74.
[8807] Münzirî, I, 463; Müttekî, nr. 21504; Zebîdî, III, 368.

٨٨٠٨–مَنْ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ فِي خَلاَءٍ لاَ يَرَاهُ إِلاَّ اللهُ وَالمَلاَئِكَةُ كُتِبَ لَهُ بَرَاءَةٌ مِنَ النَّارِ.ض

8808. Allah ile meleklerden başka kimsenin görmediği tenha bir yerde iki rekat namaz kılan kişiye cehennem ateşinden bir kurtuluş beratı yazılır.[8808]

٨٨٠٩–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْراً.صح

8809. Bana bir defa salat eden kişiye Allah Teala on defa salat eder.[8809]

٨٨١٠–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ عَشْرَ صَلَوَاتٍ وَحَطَّ عَنْهُ عَشْرَ خَطِيئَاتٍ وَرَفَعَ لَهُ عَشْرَ دَرَجَاتٍ.

8810. Bana bir defa salat edene Allah on salat eder, kendisinin on günah siler, on derecesini yükseltir.[8810]

٨٨١١–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ حِينَ يُصْبِحُ عَشْراً وَحِينَ يُمْسِي عَشْراً أَدْرَكَتْهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8811. Sabah akşam bana on defa salavat getiren kişiye kıyamet günü şefaatim ulaşır. [8811]

٨٨١٢–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ عِنْدَ قَبْرِي سَمِعْتُهُ وَمَنْ صَلَّى عَلَيَّ نَائِياً أُبْلِغْتُهُ.ض

8812. Ben kabrimin yanında bana salavat getiren kişinin sesini işitir, uzaktan getirilen salavatlar da bana eriştirilir.[8812]

٨٨١٣–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلاَةً كَتَبَ اللهُ لَهُ قِيرَاطاً وَالْقِيرَاطُ مِثْلُ أُحُدٍ.ح

8813. Bana salavat getirene Allah bir kırat sevap yazar, bir kırat da Uhud dağı kadardır. [8813]

[8808] İbni Asâkir, VIII, 197.
[8809] Ahmed, II, 375.
[8810] Ahmed, III, 102; Buhârî, Müfred, I, 224; Hâkim, I, 735.
[8811] Heysemî, X, 120.
[8812] Beyhakî, Şuab, II, 218.
[8813] Abdürrezzâk, I, 51.

٨٨١٤–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلاَةً لَمْ يُتِمَّهَا زِيدَ عَلَيْهَا مِنْ سُبُحَاتِهِ حَتَّى تَتِمَّ.ح

8814. Farz namazı eksik kılan kişilerin namazları, nafile namazlarla tamamlanır.[8814]

٨٨١٥–مَنْ صَلَّى خَلْفَ الإِمَامِ فَلْيَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ.ح

8815. İmamın arkasında namaz kılan kişi, Fatiha suresini okusun.[8815]

٨٨١٦–مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ مِائَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ غُفِرَ لَهُ.ض

8816. Kendisine müslümanlardan yüz kişinin dua ettiği bir ölünün günahları bağışlanır.[8816]

٨٨١٧–مَنْ صَلَّى عَلَى جَنَازَةٍ فِي الْمَسْجِدِ فَلاَ شَيْءَ عَلَيْهِ.ض

8817. Mescidde cenaze namazı kılan kişiye vebal yoktur.[8817]

٨٨١٨–مَنْ صَلَّى صَلاَةَ فَرِيضَةٍ فَلَهُ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ وَمَنْ خَتَمَ الْقُرْآنَ فَلَهُ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ

8818. Farz namaz kılan kişiyle hatim yapan kişinin, kabul olunan bir dua hakkı vardır.[8818]

Çeşitli Hadisler

٨٨١٩–مَنْ صَمَتَ نَجَا.ض

8819. Susan kişi kurtulur.[8819]

٨٨٢٠–مَنْ صُنِعَ إِلَيْهِ مَعْرُوفٌ فَقَالَ لِفَاعِلِهِ جَزَاكَ اللهُ خَيْراً فَقَدْ أَبْلَغَ فِي الثَّنَاءِ.صح

8814 Taberânî, XVIII, 22; Heysemî, I, 291.
8815 Heysemî, II, 111.
8816 Tahâvî, Müşkil, I, 105; Ebû Nuaym, Isfahân, I, 360; Müttekî, nr. 42275.
8817 İbni Adî, IV, 1374.
8818 Taberânî, XVIII, 259; Heysemî, VII, 172.
8819 Ahmed, II, 159.

8820. Kendisine iyilik yapılan kişi o iyiliği yapana, *"Allah seni hayırla mükafatlandırsın!"* derse onu fazlasıyla övmüş olur. [8820]

٨٨٢١–مَنْ صَنَعَ إِلَى أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يَداً كَافَأْتُهُ عَلَيْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8821. Ehl-i beytimden birine iyilik yapan kişinin kıyamet günü o iyiliğine karşılık veririm.[8821]

٨٨٢٢–مَنْ صَنَعَ صَنِيعَةً إِلَى أَحَدٍ مِنْ خَلَفِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ فِي الدُّنْيَا فَعَلَيَّ مُكافَأَتُهُ إِذَا لَقِيَنِي.ض

8822. Abdülmuttalib soyundan birine dünyada iyilik eden kişiye ben de kıyamet günü karşılaştığımda ona iyilik ederim.[8822]

٨٨٢٣–مَنْ صَوَّرَ صُورَةً فِي الدُّنْيَا كُلِّفَ أَنْ يَنْفُخَ فِيهَا الرُّوحَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَيْسَ بِنَافِخٍ

8823. Dünyada bir suret yapan kişi kıyamet günü ona ruh üfürmekle emrolunur, ama o kişi ruh üfüremez.[8823]

٨٨٢٤–مَنْ ضَارَّ ضَارَّ اللهُ بِهِ وَمَنْ شَاقَّ شَاقَّ اللهُ عَلَيْهِ

8824. Başkasına zarar verene kişiye Allah zarar verir, zorluk çıkarana da zorluk çıkarır. [8824]

٨٨٢٥–مَنْ ضَحَّى طَيِّبَةً بِهَا نَفْسُهُ مُحْتَسِباً لِأُضْحِيَّتِهِ كَانَتْ لَهُ حِجاباً مِنَ النَّارِ.ض

8825. Gönül hoşluğuyla Allah'dan sevabın umarak kurban kesen kişiye o kurban cehennem ateşine karşı bir perde olur.[8825]

٨٨٢٦–مَنْ ضَحَّى قَبْلَ الصَّلاَةِ فَإِنَّمَا ذَبَحَ لِنَفْسِهِ وَمَنْ ذَبَحَ بَعْدَ الصَّلاَةِ فَقَدْ تَمَّ نُسُكُهُ وَأَصَابَ سُنَّةَ الْمُسْلِمِينَ

[8820] Nesâî, Kübrâ, VI, 53; İbni Hibbân, VIII, 202.
[8821] İbni Asakir, VL, 303.
[8822] Hatîb, X, 103; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 286; Müttekî, nr. 34153.
[8823] Ahmed, I, 241.
[8824] Ahmed, III, 453.
[8825] Taberânî, III, 84; Heysemî, IV, 17.

8826. Bayram namazından önce kurban kesen kendisi için kesmiş, namazdan sonra kesen kişi ise görevini yerine getirmiş ve Müslümanların sünnetini işlemiş olur.[8826]

٨٨٢٧–مَنْ ضَحِكَ فِي الصَّلاَةِ فَلْيُعِدِ الْوُضُوءَ وَالصَّلاَةَ. ض

8827. Namazda gülen yeniden abdest alıp namaz kılsın.[8827]

٨٨٢٨–مَنْ ضَرَبَ غُلاَماً لَهُ حَدّاً لَمْ يَأْتِهِ أَوْ لَطَمَهُ فَإِنَّ كَفارَتَهُ أَنْ يُعْتِقَهُ. ح

8828. Yapmadığı bir şeyden dolayı kölesini döven veya tokatlayan kimsenin keffareti o kişiyi azad etmektir.[8828]

٨٨٢٩–مَنْ ضَرَبَ مَمْلُوكَهُ ظَالِماً أُقِيدَ مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. ح

8829. Haksız yere kölesini döven kişiye kıyamet günü kısas uygulanır.[8829]

٨٨٣٠–مَنْ ضَرَبَ بِسَوْطٍ ظُلْماً اقْتُصَّ مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. ح

8830. Haksız yere birine kamçı vuran kişiye kıyamet gününde ondan dolayı kısas uygulanır.[8830]

٨٨٣١–مَنْ ضَمَّ يَتِيماً لَهُ أَوْ لِغَيْرِهِ حَتَّى يُغْنِيَهُ اللهُ عَنْهُ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ. ح

8831. Kendisine veya başkasına ait bir yetimi başının çaresine bakacak yaşa gelinceye kadar bağrına basıp büyüten kişiye cennet vacip olur.[8831]

٨٨٣٢–مَنْ ضَنَّ بِالْمَالِ أَنْ يُنْفِقَهُ وَبِاللَّيْلِ أَنْ يُكابِدَهُ فَعَلَيْهِ بِسُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ. ح

8832. Malından infak etmeyen ya da gece ibadetine kalkmayan kişi, *"Sübhanellahi ve bihamdihi"* kelimelerini çokça söylesin.[8832]

٨٨٣٣–مَنْ ضَيَّقَ مَنْزِلاً أَوْ قَطَعَ طَرِيقاً أَوْ آذَى مُؤْمِناً فَلاَ جِهَادَ لَهُ. ح

[8826] Müslim, Edâhî, 4; Beyhakî, IX, 276; Zeylaî, IV, 212; Müttekî, nr. 12182.
[8827] Hatîb, IX, 379.
[8828] Müslim, Îmân 30; Ahmed, II, 45; Beğavî, IX, 348; Müttekî, nr. 2019.
[8829] Heysemî, IV, 238.
[8830] Beyhakî, Şuab, VIII, 45.
[8831] Taberânî, Evsat, V, 290; Heysemî, VIII, 162.
[8832] Heysemî, X, 90; Müttekî, nr. 2017.

8833. Bir eve sıkıntı veren, bir yolu kesen ya da bir mümine eziyet eden kişinin yaptığı cihad cihad değildir.[8833]

٨٨٣٤- مَنْ طَافَ بِالْبَيْتِ سَبْعاً وَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ كَانَ كَعِتْقِ رَقَبَةٍ.ض

8834. Kabeyi yedi şavtla tavaf edip iki rekat namaz kılan kişi, bir köle azad etmiş gibi olur. [8834]

٨٨٣٥-مَنْ طَافَ بِالْبَيْتِ خَمْسِينَ مَرَّةً خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.ض

8835. Kabe'yi elli şavtla tavaf eden kişi, anasından doğduğu gün gibi günahlarından arınarak tertemiz olur.[8835]

٨٨٣٦-مَنْ طَلَبَ الشَّهَادَةَ صَادِقاً أُعْطِيهَا وَلَوْ لَمْ تُصِبْهُ.صح

8836. İçtenlikle şehid olmayı isteyen kişi, şehid edilmese bile kendisine şehid sevabı verilir.[8836]

٨٨٣٧-مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ كَانَ كَفَّارَةً لِمَا مَضى.ض

8837. İlim öğrenmeye çalışan kişiye ilim geçmiş günahlarına keffaret olur.[8837]

٨٨٣٨-مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ تَكَفَّلَ اللهُ لَهُ بِرِزْقِهِ.ض

8838. İlim öğrenmeye çalışan kişinin rızkına Allah kefil olmuştur. [8838]

٨٨٣٩-مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللهِ حَتَّى يَرْجِعَ.ض

8839. İlim öğrenmeye çalışan kişi, evine dönünceye kadar Allah yolundadır.[8839]

٨٨٤٠- مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ لِيُجَارِيَ بِهِ الْعُلَمَاءَ أَوْ لِيُمَارِيَ بِهِ السُّفَهَاءَ أَوْ يَصْرِفَ بِهِ وُجُوهَ النَّاسِ إِلَيْهِ أَدْخَلَهُ اللهُ فِي النَّارِ.ح

[8833] Ahmed, III, 440; Taberânî, XX, 194
[8834] Beyhakî, Şuab, III, 452.
[8835] İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 83; Münzirî, II, 193; Mütteki ,nr. 11999.
[8836] Ebû Yalâ, VI, 106.
[8837] İbni Kâni, I, 321; Heysemî, I, 123; Deylemî, IV, 34.
[8838] Hatîb, III, 180.
[8839] Ebû Nuaym, X, 290.

8840. Alimlerle tartışıp sefihlerle mücadele etmek veya insanların teveccühünü kazanmak için ilim öğrenen kişiyi Allah cehenneme sokar.[8840]

٨٨٤١- مَنْ طَلَقَ الْبِدْعَةَ أَلْزَمْنَاهُ بِدْعَتَهُ.

8841. Önceden bilinmeyen bir tarzla eşini boşamaya kalkanın boşaması geçerli olmaz.[8841]

٨٨٤٢- مَنْ ظَلَمَ قِيدَ شِبْرٍ مِنَ الأَرْضِ طُوِّقَهُ مِنْ سَبْعِ أَرَضِينَ.صح

8842. Haksız yere bir karış toprağa sahip olan kişi, yerin yedi kat altına kadar o toprak boynuna dolanır. [8842]

٨٨٤٣- مَنْ عَادَ مَرِيضاً لَمْ يَزَلْ فِي خُرْفَةِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَرْجِعَ.صح

8843. Bir hastayı ziyaret eden kişi, dönünceye kadar cennet bahçesi içindedir.[8843]

٨٨٤٤- مَنْ عَاذَ بِاللهِ فَقَدْ عَاذَ بِمَعَاذٍ.ح

8844. Allah'a sığınan kişi, sığınılması gereken yere sığınmıştır.[8844]

٨٨٤٥- مَنْ عَالَ جَارِيَتَيْنِ حَتَّى يُدْرِكَا دَخَلْتُ أَنَا وَهُوَ الْجَنَّةَ كَهَاتَيْنِ.

8845. Kız çocuklarını güzel bir şekilde yetiştirip büyüten kişi, cennette peygamberle yanyana olur.[8845]

٨٨٤٦- مَنْ عالَ أَهْلَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ يَوْمَهُمْ وَلَيْلَتَهُمْ غَفَرَ اللهُ لَهُ ذُنُوبَهُ.صح

8846. Gece gündüz müslüman ev halkının geçimini sağlayan kişinin günahları bağışlanır.[8846]

٨٨٤٧- مَنْ عَالَ ثَلاَثَ بَنَاتٍ فَأَدَّبَهُنَّ وَزَوَّجَهُنَّ وَأَحْسَنَ إِلَيْهِنَّ فَلَهُ الْجَنَّةُ.ض

[8840] İbni Adî, I, 326; İbni Asâkir, XXII, 315; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 72.
[8841] Beyhakî, VII, 327.
[8842] Ahmed, VI, 64.
[8843] Tayâlisî, s. 132; İbni Hibbân, VII, 223; Taberânî, II, 101.
[8844] Ahmed, I, 66; Heysemî, V, 200.
[8845] Hâkim, IV, 196.
[8846] İbni Asâkir, XIII, 61.

8847. Üç kız çocuğunu yetiştirip onları evlendiren ve onlara iyilik eden kişiye cennet vardır.[8847]

٨٨٤٨- مَنْ عَدَّ غَداً مِنْ أَجْلِهِ فَقَدْ أَسَاءَ صُحْبَةَ المَوْتِ.ض

8848. Yarını ömründen sayan kişi, ölümü anlamamış demektir.[8848]

٨٨٤٩- مَنْ عُرِضَ عَلَيْهِ رَيْحَانٌ فَلاَ يَرُدُّهُ فَإِنَّهُ خَفِيفُ المَحْمَلِ طَيِّبُ الرِّيحِ

8849. Kendisine reyhan ikram edilen kişi onu reddetmesin; zira onun taşınması kolay, kokusu da güzeldir.[8849]

٨٨٥٠- مَنْ عَزَّى ثَكْلَى كُسِيَ بُرْداً في الْجَنَّةِ.ض

8850. Çocuğu ölen bir kadını teselli eden kişiye, cennette bir elbise giydirilir.[8850]

٨٨٥١-مَنْ عَزَّى مُصَاباً فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ.ض

8851. Musibete uğramış birini teselli eden kişiye, onun sevabı kadar sevap verilir.[8851]

٨٨٥٢-مَنْ عَشِقَ فَعَفَّ ثُمَّ مَاتَ مَاتَ شَهِيداً.ض

8852. Aşık olup da iffetini koruyarak ölen kişi, şehid olarak ölür.[8852]

٨٨٥٣-مَنْ عَشِقَ فَكَتَمَ وَعَفَّ فَمَاتَ فَهُوَ شَهِيدٌ.ض

8853. Aşık olup da aşkını gizleyerek iffetiyle ölen kişi, şehid olarak ölür.[8853]

٨٨٥٤-مَنْ عَفَا عِنْدَ الْقُدْرَةِ عَفَا اللهُ عَنْهُ يَوْمَ الْعُسْرَةِ

[8847] Ahmed, III, 97.
[8848] Hatîb, III, 80.
[8849] Müslim, Elfâz 20; Beğavî, XII, 88; Müttekî ,nr. 16831.
[8850] Beyhakî, Şuab, VII, 13.
[8851] Beyhakî, IV, 59; Şâşî, I, 423.
[8852] Hatîb, XII, 479.
[8853] Hatîb, VI, 50.

8854. Gücü varken affeden kişiyi zorluk gününde de Allah onu affeder.[8854]

٨٨٥٥–وَمَنْ عَفَا عَنْ دَمٍ لَمْ يَكُنْ لَهُ ثَوَابٌ إِلاَّ الْجَنَّةُ.ض

8855. Yakınını öldüren birini bağışlayan kişiye karşılık olarak cennet vardır.[8855]

٨٨٥٦–مَنْ عَفَا عَنْ قَاتِلِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ

8856. Katilini affeden kişi, cennete girer.[8856]

٨٨٥٧–مَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ.صح

8857. Nazarlık takan kişi, şirk koşmuş olur.[8857]

٨٨٥٨–مَنْ عَلَّقَ وَدَعَةً فَلاَ وَدَعَ اللهُ لَهُ وَمَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَلاَ تَمَّ اللهُ لَهُ.ض

8858. Boncuk takan kişiye Allah huzur vermesin, nazarlık takanın da işini rast getirmesin.[8858]

٨٨٥٩–مَنْ عَلِمَ أَنَّ الصَّلاَةَ عَلَيْهِ حَقٌّ وَاجِبٌ دَخَلَ الجَنَّةَ.

8859. Namazın yerine getirilmesi gereken bir görev olduğunu bilen kişi cennete girer.[8859]

٨٨٦٠–مَنْ عَلِمَ أَنَّ اللهَ رَبُّهُ وَأَنِّي نَبِيُّهُ موقِناً مِنْ قَلْبِهِ حَرَّمَهُ اللهُ عَلَى النَّارِ.صح

8860. Allah'ın rab, benim de peygamber olduğuma yakinen inanan kişiye Allah cehennemi haram kılar. [8860]

٨٨٦١–مَنْ عَلِمَ أَنَّ اللَّيْلَ يَأْوِيهِ إِلَى أَهْلِهِ فَلْيَشْهَدِ الجُمُعَةَ.ض

8861. Geceyi ailesinin yanında geçiren kişi, cuma namazına gelsin.[8861]

[8854] Taberânî, VIII, 128.
[8855] Hatîb, IV, 29.
[8856] İbni Hacer, İsâbe, I, 436.
[8857] Ahmed, IV, 156; Hâkim, IV, 243; Heysemi V, 103.
[8858] Ahmed, IV, 154; Taberânî, XVII, 297; Heyemi, V, 103.
[8859] Ahmed, I, 60; Hâkim, I, 144; Beyhakî, Şuab, III, 39; Heysemî, I, 288.
[8860] Bezzar, IX, 37; Taberânî, XVIII, 124; Ebû Nuaym, VI, 182; Heysemî, I, 19.
[8861] Beyhakî, III, 176.

٨٨٦٢–مَنْ عَلِمَ الرَّمْيَ ثُمَّ تَرَكَهُ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

8862. Atıcılığı öğrenip de sonra onu bırakan kişi, bizden değildir.[8862]

٨٨٦٣–مَنْ عَلَّمَ عِلْماً فَلَهُ أَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهِ لاَ يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الْعَامِلِ.ض

8863. İlim öğreten kişi o ilimle amel edenin sevabı kadar sevap kazanır, amel edenin sevabından da birşey eksilmez. [8863]

٨٨٦٤–مَنْ عَلَّمَ آيَةً مِنْ كِتَابِ اللهِ أَوْ بَاباً مِنْ عِلْمٍ أَنْمى اللهُ أَجْرَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

8864. Allah'ın kitabından bir ayet veya ilmi meselerden bir mesele öğreten kişininin mükafatını Allah Teala kıyamete kadar sürekli büyütür.[8864]

٨٨٦٥–مَنْ عَمَّرَ مَيْسَرَةَ الْمَسْجِدِ كَتَبَ اللهُ لَهُ كِفْلَيْنِ مِنَ الأَجْرِ.ض

8865. Mescidin sol taraflarında saf tutan kişilere iki kat ecir verilir.[8865]

٨٨٦٦–مَنْ عَمَّرَ جَانِبَ الْمَسْجِدِ الأَيْسَرَ لِقِلَّةِ أَهْلِهِ فَلَهُ أَجْرَانِ.ض

8866. Saf tutanların azlığı sebebiyle mescidin sol tarafında saf tutanlara iki kat ecir verilir.[8866]

٨٨٦٧–مَنْ عَمَّرَ مِنْ أُمَّتِي سَبْعِينَ سَنَةً فَقَدْ أَعْذَرَ اللهُ إِلَيْهِ فِي الْعُمُرِ.صح

8867. Ümmetimden yetmiş sene yaşayan kişinin mazeretini Allah Teala kabul etmez.[8867]

٨٨٦٨–مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ.صح

8868. Bizim dinimizden olmayan bir şeyi yapan kişinin o işi reddolunur.[8868]

٨٨٦٩–مَنْ عَيَّرَ أَخَاهُ بِذَنْبٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَعْمَلَهُ.ح

[8862] Ebû Avâne, IV, 503.
[8863] Deylemî, III, 41.
[8864] İbni Asâkir, LIX, 290.
[8865] Bûsîrî, I, 122.
[8866] Taberânî, XI, 190; Heysemî, II, 94.
[8867] Hâkim, II, 464.
[8868] Ahmed, VI, 146; Ebû Avâne, IV, 171; Dârektunî, IV, 227.

8869. Din kardeşini bir günahtan dolayı ayıplayan kişi, o günahı işlemeden ölmez. [8869]

٨٨٧٠–مَنْ غَدَا إِلَى المَسْجِدِ وَرَاحَ أَعَدَّ اللهُ لَهُ نُزُلاً مِنَ الجَنَّةِ كُلَّمَا غَدَا وَرَاحَ.صح

8870. Sabah akşam mescide gidip gelen kişi, her gidip geldikçe kendisine cennette bir sofra hazırlanır.[8870]

٨٨٧١–مَنْ غَدَا إِلَى صَلاَةِ الصُّبْحِ غَدَا بِرَايَةِ الإِيمَانِ وَمَنْ غَدَا إِلَى السُّوقِ غَدَا بِرَايَةِ إِبْلِيسَ.ض

8871. Sabah namazına giden kişi iman bayrağıyla, çarşıya giden kişi de şeytan bayrağıyla gitmiş olur.[8871]

٨٨٧٢–مَنْ غَدَا أَوْ رَاحَ وَهُوَ فِي تَعْلِيمِ دِينِهِ فَهُوَ فِي الجَنَّةِ.ض

8872. Dinini öğretmek uğrunda sabah akşam gidip gelen kişi cennettedir. [8872]

٨٨٧٣–مَنْ غَرَسَ غَرْساً لَمْ يَأْكُلْ مِنْهُ آدَمِيٌّ وَلاَ خَلْقٌ مِنْ خَلْقِ اللهِ إِلاَّ كَانَ لَهُ صَدَقَةً.ح

8873. Kişi bir ağaç diker de ondan insanlar veya yaratıklardan herhangi bir canlı yerse bu onun için bir sadaka olur.[8873]

٨٨٧٤–مَنْ غَزَا فِي سَبِيلِ اللهِ وَلَمْ يَنْوِ إِلاَّ عِقَالاً فَلَهُ مَا نَوَى.صح

8874. Allah yolunda bir ip bulma niyetiyle cihada çıkan kişinin sevabı niyet ettiği o şey kadardır.[8874]

٨٨٧٥–مَنْ غَسَّلَ مَيِّتاً فَلْيَغْتَسِلْ.ح

8875. Ölü yıkayan kişi gusletsin.[8875]

[8869] İbni Ebi'd-Dünya, Sumt, I, 170.
[8870] Ahmed, II, 508; İbni Hibbân, V, 385.
[8871] Taberânî, VI, 255; Ukaylî, III, 418.
[8872] Ebû Nuaym, VI, 97; İbni Asâkir, V, 170.
[8873] Ahmed, V, 55; Heysemî, IV, 67.
[8874] Ahmed, V, 315; Hâkim, II, 120; İbni Hibbân, X, 495; Beyhakî, VI, 331; Ziyâ, VIII, 356.
[8875] Ahmed, IV, 246; Heysemî, III, 22.

٨٨٧٦–مَنْ غَسَّلَ الْمَيِّتَ فَلْيَغْتَسِلْ وَمَنْ حَمَلَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ.ح

8876. Cenaze yıkayan gusletsin, onu taşıyan da abdest alsın.[8876]

٨٨٧٧–مَنْ غَسَّلَ مَيِّتاً فَسَتَرَهُ سَتَرَهُ اللهُ مِنَ الذُّنُوبِ وَمَنْ كَفَّنَهُ كَسَاهُ اللهُ مِنَ السُّنْدُسِ.ض

8877. Allah ölüyü yıkarken onun ayıplarını örten kişinin günahlarını örter; ölüyü kefenleyip giydiren kişiye de cennette ipek elbiseler giydirir.[8877]

٨٨٧٨–مَنْ غَسَّلَ مَيِّتاً فَلْيَبْدَأْ بِعَصْرِهِ.ض

8878. Ölüyü yıkayan kişi, ilk önce onun karnına bassın.[8878]

٨٨٧٩–مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا.صح

8879. Bizi aldatan bizden değildir.[8879]

٨٨٨٠–مَنْ غَشَّ الْعَرَبَ لَمْ يَدْخُلْ فِي شَفَاعَتِي وَلَمْ تَنَلْهُ مَوَدَّتِي.ض

8880. Arab'ı aldatan kişi şefaatime hak kazanamaz, sevgime de nail olamaz.[8880]

٨٨٨١–مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا وَالمَكْرُ وَالْخِدَاعُ فِي النَّارِ.ض

8881. Bizi aldatan bizden değildir, hile yapıp tuzak kuranlar da cehennemdedir.[8881]

٨٨٨٢–مَنْ غَلَّ بَعِيراً أَوْ شَاةً أَتَى يَحْمِلُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8882. Kişi zekat mallarından bir deve veya bir koyun çalarsa, kıyamet gününe çaldığı o hayvanları taşıyarak gelir.[8882]

[8876] İbni Hibbân, III, 435.
[8877] Taberânî, VIII, 281.
[8878] Beyhakî, III, 388.
[8879] Hâkim, II, 12; Taberânî, XXII, 199; İbni Asâkir, IV, 290.
[8880] Ahmed, I, 72.
[8881] Taberânî, X, 138; Heysemî, IV, 79.
[8882] Ahmed, III, 140; Tahâvî, III, 49; Ziyâ, VI, 128.

٨٨٨٣–مَنْ غَلَبَ عَلَى مَاءٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ.صح

8883. Bir suya önce varan kişi, onda daha çok hak sahibidir.[8883]

٨٨٨٤–مَنْ فَاتَهُ الْغَزْوُ مَعِي فَلْيَغْزُ فِي الْبَحْرِ.ض

8884. Benimle birlikte cihada çıkmayı kaçıran kşi, deniz cihadına çıksın.[8884]

٨٨٨٥–مَنْ فَدَى أَسِيراً مِنْ أَيْدِي الْعَدُوِّ فَأَنَا ذلِكَ الأَسِيرُ.ض

8885. Düşman elinden bir esiri kurtaran kişi, beni kurtarmış gibi olur.[8885]

٨٨٨٦–مَنْ فَرَّ مِنْ مِيرَاثِ وَارِثِهِ قَطَعَ اللهُ مِيرَاثَهُ مِنَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

8886. Allah Teala varisinin mirasından mal kaçıran kişiyi kıyamet günü cennet mirasından mahrum eder.[8886]

٨٨٨٧–مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ وَالِدَةٍ وَوَلَدِهَا فَرَّقَ اللهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَحِبَّتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

8887. Cariye anne ile oğlunu birbirinden ayıran kişiyi Allah da kıyamet günü sevdiklerinden ayırır.[8887]

٨٨٨٨–مَنْ فَرَّقَ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

8888. Kişiyi sevdiklerinden ayıran kimse bizden değildir.[8888]

٨٨٨٩–مَنْ فَطَّرَ صَائِماً كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ غَيْرَ أَنَّهُ لاَ يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْئاً.صح

8889. Bir oruçluya iftar ettirene oruçlunun sevabından bir şey eksilmemek üzere, onun gibi sevap verilir.[8889]

8883 Taberânî, VII, 209.
8884 Münzirî, II, 306; Heysemî, V, 281.
8885 Taberânî, Sağîr, I, 151; Heysemî, V, 332; Müttekî ,nr. 10492.
8886 Bûsîrî, III, 141.
8887 Ahmed, V, 412; Hâkim, II, 63.
8888 Taberânî, XX, 228; Heysemî, IV, 107.
8889 Ahmed, IV, 114; İbni Hibbân, VIII, 216; Beyhakî, Şuab, III, 480.

٨٨٩٠–مَنْ فَطَّرَ صَائِماً أَوْ جَهَّزَ غَازِياً فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ.صح

8890. Bir oruçluya iftar ettiren veya bir mücahidi techiz eden kişiye onların sevapları gibi sevap vardır.[8890]

٨٨٩١–مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللهِ.صح

8891. Allah'ın sözünün yüce için savaşan kişi, Allah yolunda olandır.[8891]

٨٨٩٢–مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللهِ فُوَاقَ نَاقَةٍ حَرَّمَ اللهُ عَلَى وَجْهِهِ النَّارَ.ح

8892. Deve sağımı kadar bir süre bile olsa, Allah yolunda savaşan kişiye Allah Teala cehennemi haram kılar.[8892]

٨٨٩٣–مَنْ قَادَ أَعْمى أَرْبَعِينَ خَطْوَةً وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ.ح

8893. Gözleri görmeyen birini elinden tutup kırk adım götüren kişiye cennet vacip olur.[8893]

٨٨٩٤–مَنْ قَادَ أَعْمى أَرْبَعِينَ خَطْوَةً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.ض

8894. Gözleri görmeyen birine kırk adım rehberlik yapan kişinin geçmiş günahları bağışlanır.[8894]

٨٨٩٥–مَنْ قَالَ لاَ إِله إِلاَّ اللهُ نَفَعَتْهُ يَوْماً مِنْ دَهْرِهِ يُصِيبُهُ قَبْلَ ذلِكَ مَا أَصَابَهُ.ح

8895. Lailaheillallah diyen kişi daha önceden hangi günahı işlerse işlesin, o kelime kendisine bir gün mutlaka kendisine fayda verir.[8895]

٨٨٩٦–مَنْ قَالَ لاَ إِله إِلاَّ اللهُ مُخْلِصاً دَخَلَ الْجَنَّةَ.صح

8896. Kim ihlasla lailaheillallah derse cennete girer. [8896]

[8890] Beyhakî, IV, 240.
[8891] Ahmed, IV, 392.
[8892] Ahmed, IV, 387; Heysemî, V, 275.
[8893] Hatîb, IX, 214.
[8894] Hatîb, IX, 214.
[8895] Beyhakî, Şuab, I, 109; Heysemî, I, 17.
[8896] İbni Adî, VII, 83; Taberânî, XXII, 313; Hatîb, XII, 63.

٨٨٩٧–مَنْ قالَ سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ غُرِسَتْ لَهُ بِهَا نَخْلَةٌ في الجَنَّةِ.صح

8897. *"Büyük olan Allah'a hamd ederek onu her türlü noksan sıfatlardan tehzih ederim"* diyen kişi için cennette bir hurma ağacı dikilir. [8897]

٨٨٩٨–مَنْ قالَ سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ في يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ حُطَّتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ.صح

8898. Günde yüz defa, *"Allah'a hamdederek onu her türlü noksan sıfatlardan tehzih ederim"* diyen kişinin günahları deniz köpükleri kadar bile olsa bağışlanır. [8898]

٨٨٩٩–مَنْ قالَ في الْقُرْآنِ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.صح

8899. Kuran hakkında bilgisizce konuşan kişi, cehennemdeki yerine hazırlansın. [8899]

٨٩٠٠–مَنْ قالَ في الْقُرْآنِ بِرَأْيِهِ فَأَصَابَ فَقَدْ أَخْطَأَ.ح

8900. Kuran hakkında şahsi görüşüne göre konuşan kişi, isabet de etse hata etmiş olur.[8900]

٨٩٠١– مَنْ قامَ رَمَضَانَ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.صح

8901. Kişi inanarak ve sevabını Allah'dan umarak ramazan ayının gecelerini ibadetle ihya ederse, geçmiş günahları affolunur. [8901]

٨٩٠٢–مَنْ قامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ .

8902. İnanarak ve sevabını Allah'dan umarak kadir gecesini ibadetle geçiren kişinin geçmiş günahları affolunur.[8902]

٨٩٠٣– مَنْ قامَ لَيْلَتَي الْعِيدِ مُحْتَسِباً لله تَعَالى لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ.ح

[8897] İbni Hibbân, III, 109; Hâkim, I, 680.
[8898] Ahmed, II, 302.
[8899] İbni Ebî Şeybe, VI, 136; Ahmed, I, 233; Nesâî, Kübrâ, V, 31.
[8900] Nesâî, Kübrâ, V, 31; Taberânî, II, 163; Ebû Yalâ, III, 90.
[8901] İbni Hibbân, VIII, 437.
[8902] Ahmed, II, 347; İbni Hibbân, VIII, 437.

8903. Ramazan ve kurban bayramı gecelerini sevabını umarak ihya edenin kişinin kalbi, kalplerin öldüğü gün ölmez.[8903]

٨٩٠٤- مَنْ قامَ في الصَّلاَةِ فَالْتَفَتَ رَدَّ اللهُ عَلَيْهِ صَلاَتَهُ.ض

8904. Namazda sağa sola bakan kişinin namazını Allah Teala kabul etmez.[8904]

٨٩٠٥- مَنْ قامَ مَقَامَ رِيَاءٍ وَسُمْعَةٍ فَإِنَّهُ في مَقْتِ اللهِ حَتَّى يَجْلِسَ.ح

8905. Görsünler ve duysunlar diye bir iş için ayağa kalkan kimse, oturuncaya kadar Allah'ın gazabı içindedir.[8905]

٨٩٠٦-مَنْ قَبَّلَ بَيْنَ عَيْنَيْ أُمِّهِ كانَ لَهُ سِتْراً مِنَ النَّارِ. ض

8906. Annesini iki gözü arasından öpen kişiye o öpmesi, cehenneme karşı bir siper olur.[8906]

٨٩٠٧- مَنْ قَتَلَ حَيَّةً فَكَأَنَّمَا قَتَلَ رَجُلاً مُشْرِكاً قَدْ حَلَّ دَمُهُ.ح

8907. Bir yılanı öldüren kişi, kanı helal olan bir müşriki öldürmüş gibi olur.[8907]

٨٩٠٨- مَنْ قَتَلَ حَيَّةً أَوْ عَقْرَباً فَكَأَنَّمَا قَتَلَ كافِراً.ح

8908. Bir yılanı veya bir akrebi öldüren kişi, bir kafiri öldürmüş gibi olur.[8908]

٨٩٠٩- مَنْ قَتَلَ حَيَّةً فَلَهُ سَبْعُ حَسَنَاتٍ وَمَنْ قَتَلَ وَزَغَةً فَلَهُ حَسَنَةٌ.صح

8909. Yılanı öldüren kişiye yedi, akrebi öldüren kişiye ise bir sevap vardır.[8909]

٨٩١٠- مَنْ قَتَلَ عُصْفُوراً بِغَيْرِ حَقِّهِ سَأَلَهُ اللهُ عَنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

[8903] Bûsîrî, II, 85.
[8904] Heysemî, II, 81.
[8905] Heysemî, X, 223.
[8906] İbni Adî, II, 393; Beyhakî, VI, 187.
[8907] Ahmed, I, 394; Heysemî, IV, 46.
[8908] Hatîb, II, 234.
[8909] Ahmed, I, 420; İbni Hibbân, XII, 446.

8910. Bir serçe kuşunu dahi haksız yere öldüren kişiden kıyamet günü onun hesabı sorulur.[8910]

٨٩١١- مَنْ قَتَلَ كافِراً فَلَهُ سَلَبُهُ.صح

8911. Savaşta bir kafiri öldüren kişiye öldürdüğü o kafirin eşyaları verilir.[8911]

٨٩١٢- مَنْ قَتَلَ مُعَاهَداً لَمْ يَرَحْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ أَرْبَعِينَ عَاماً

8912. Azınlık halktan birini öldüren kişi, kırk yıllık mesafeden duyulan cennetin kokusunu duyamaz.[8912]

٨٩١٣- مَنْ قَتَلَ مُعَاهِداً في غَيْرِ كُنْهِهِ حَرَّمَ الله عَلَيْهِ الْجَنَّةَ.صح

8913. Azınlık halktan birini anlaşma zamanı bitmeden öldüren kişiye Allah cenneti haram kılar.[8913]

٨٩١٤- مَنْ قَتَلَ مُؤْمِناً فَاغْتَبَطَ بِقَتْلِهِ لَمْ يَقْبَلِ الله مِنْهُ صَرْفاً وَلاَ عَدْلاً.ض

8914. Haksız yere bir müminin öldüren kişinin ne farz ne de nafile bir ibadeti kabul olunur.[8914]

٨٩١٥- مَنْ قَتَلَ وَزَغاً كَفَّرَ الله عَنْهُ سَبْعَ خَطِيئَاتٍ.ح

8915. Allah keleri öldüren kişinin yedi günahını bağışlar.[8915]

٨٩١٦- مَنْ قَتَلَهُ بَطْنُهُ لَمْ يُعَذَّبْ في قَبْرِهِ.ح

8916. Karın ağrısıyla ölen kişi, kabrinde azab görmez[8916]

٨٩١٧- مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ قُتِلَ دُونَ دَمِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ قُتِلَ دُونَ دِينِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ قُتِلَ دُونَ أَهْلِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ.ح

[8910] Ahmed, II, 107.
[8911] Ahmed, III, 114; Ebû Avâne, IV, 332; İbni Hibbân, XI, 166; Hâkim, III, 397.
[8912] Ahmed, II, 186.
[8913] Ahmed, V, 36; Hâkim, II, 154; Beyhakî, IX, 231.
[8914] Beyhakî, VIII, 21; Taberânî, Şâmiyyîn, II, 266.
[8915] Müttekî ,nr. 40016.
[8916] Ahmed, IV, 262; İbni Hibbân, VII, 195; Taberânî, VII, 98.

8917. Malı uğrunda öldürülen şehiddir, canı uğrunda öldürülen şehiddir, dini uğrunda öldürülen şehiddir, ailesi uğrunda öldürülen de şehiddir.[8917]

٨٩١٨- مَنْ قُتِلَ دُونَ مَظْلَمَتِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ

8918. Nefsini müdafaa ederken ölen kişi şehiddir. [8918]

٨٩١٩-مَنْ قَدَّمَ مِنْ نُسُكِهِ شَيْئاً أَوْ أَخَّرَهُ فَلاَ شَيْءَ عَلَيْهِ.ح

8919. Hac veya umre görevlerinden birini önce veya sonra yapan kişiye bir şey lazım gelmez.[8919]

٨٩٢٠-مَنْ قَذَفَ مَمْلُوكَهُ وَهُوَ بَرِيءٌ مِمَّا قالَ جُلِدَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَدّاً إِلاَّ أَنْ يَكُونَ كما قالَ.صح

8920. Kölesine zina isnadında bulunan kişi, ortada böyle bir durum yoksa kıyamet günü iftira cezasıyla cezalandırılır.[8920]

٨٩٢١-مَنْ قَذَفَ ذِمِّيّاً حُدَّ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِسِيَاطٍ مِنْ نَارٍ

8921. Azınlık halktan birine zina iftirasında bulunan kişi, kıyamet günü ateşten bir kamçıyla kamçılanır.[8921]

Kuran ve Kuran Sureleri

٨٩٢٢-مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ يَتَأَكَّلُ بِهِ النَّاسَ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَوَجْهُهُ عَظْمٌ لَيْسَ عَلَيْهِ لَحْمٌ.ح

8922. İnsanlardan çıkar sağlamak için Kuran okuyan kişi, kıyamet günü yüzünde et olmadan kemikli bir yüzle gelir.[8922]

[8917] Ahmed, I, 190; Ebû Yalâ, II, 248; Beyhakî, III, 266; Ziyâ, III, 292.
[8918] Taberânî, VII, 86.
[8919] Beyhakî, V, 143.
[8920] Ahmed, II, 43.
[8921] Taberânî, XXII, 57; Heysemî, VI, 280.
[8922] Beyhakî, Şuab, II, 428.

٨٩٢٣–مَنْ قَرَأَ بِمِائَةِ آيَةٍ فِي لَيْلَةٍ كُتِبَ لَهُ قُنُوتُ لَيْلَةٍ.ض

8923. Geceleyin yüz ayet okuyan kişiye bütün geceyi ibadetle geçirmiş gibi sevap yazılır.[8923]

٨٩٢٤–مَنْ قَرَأَ فِي لَيْلَةٍ مِائَةَ آيَةٍ لَمْ يُكْتَبْ مِنَ الْغَافِلِينَ.صح

8924. Geceleyin yüz ayet okuyan kişi, gafillerden yazılmaz. [8924]

٨٩٢٥–مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْبَقَرَةِ تُوِّجَ بِتَاجٍ فِي الْجَنَّةِ. صح

8925. Bakara suresini okuyan kişiye cennette taç giydirilir. [8925]

٨٩٢٦–مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِي دُبُرَ كُلِّ صَلاَةٍ مَكْتُوبَةٍ لَمْ يَمْنَعْهُ مِنْ دُخُولِ الجَنَّةِ إِلاَّ أَنْ يَمُوتَ.صح

8926. Farz namazlardan sonra Ayete'l-kürsi'yi okuyan kişinin cennete girmesi için ölümden başka bir engel yoktur.[8926]

٨٩٢٧–مَنْ قَرَأَ الآيَتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ فِي لَيْلَةٍ كَفَتَاهُ.صح

8927. Geceleyin Bakara suresinin son iki ayetini okuyan kimseye o ayetler kafi gelir.[8927]

٨٩٢٨–مَنْ قَرَأَ السُّورَةَ التِي يُذْكَرُ فِيهَا آلُ عِمْرَانَ يَوْمَ الجُمُعَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَمَلاَئِكَتُهُ حَتَّى تَجِبَ الشَّمْسُ.

8928. Cuma günü içinde İmran ailesinin zikredildiği sureyi okuyan kişiye, güneş batıncaya kadar Allah ile melekleri salat ederler.[8928]

[8923] Ahmed, IV, 103; Nesâî, Amelü'l-yevm, I, 436; Taberânû, II, 50; Heysemî, II, 267.
[8924] Hâkim, I, 742.
[8925] Beyhakî, Şuab, II, 455.
[8926] İbnü'l-Cevzî, I, 243; Suyûtî, Mensûr, I, 324.
[8927] Ahmed, IV, 118; Nesâî, Kübrâ, VI, 181; İbni Hibbân, VI, 313.
[8928] Taberânî, XI, 48; Heysemî, II, 168.

Kehf Suresi

٨٩٢٩–مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ فِي يَوْمِ الجُمُعَةِ أَضَاءَ لَهُ مِنَ النُّورِ مَا بَيْنَ الجُمُعَتَيْنِ.صح

8929. Cuma günü Kehf suresini okuyan kişi, iki cuma arası nurlandırılır.[8929]

٨٩٣٠–مَنْ قَرَأَ الْعَشْرَ الأَوَاخِرَ مِنْ سُورَةِ الْكَهْفِ عُصِمَ مِنْ فِتْنَةِ الدَّجَّالِ.صح

8930. Kehf suresinin son ayetini okuyan kişi, Deccal'ın fitnesinden korunur.[8930]

٨٩٣١–مَنْ قَرَأَ ثَلاَثَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ الْكَهْفِ عُصِمَ مِنْ فِتْنَةِ الدَّجَّالِ.صح

8931. Kehf suresinin ilk üç ayetini okuyan kişi, Deccal'ın şerrinden muhafaza edilir.[8931]

٨٩٣٢–مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ يَوْمَ الجُمُعَةِ أَضَاءَ لَهُ النُّورُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ.ح

8932. Cuma günü Kehf suresini okuyan kişiye, kendisiyle Kabe arasını aydınlatacak bir nur verilir.[8932]

Yasin Suresi

٨٩٣٣–مَنْ قَرَأَ يس كُلَّ لَيْلَةٍ غُفِرَ لَهُ. ض

8933. Her gece Yasin suresini okuyan kişi, mağfiret olunur.[8933]

٨٩٣٤–مَنْ قَرَأَ يس فِي لَيْلَةٍ أَصْبَحَ مَغْفُوراً لَهُ.ض

8934. Geceleyin Yasin suresini okuyan kişi, bağışlanmış olarak sabahlar.[8934]

[8929] Hâkim, II, 399; Beyhakî, III, 294.
[8930] Ahmed, VI, 446; Nesâî, Kübrâ, VI, 235.
[8931] Münzirî, II, 376; Müttekî ,nr. 2600.
[8932] Beyhakî, Şuab, II, 474.
[8933] Beyhakî, Şuab, II, 480.
[8934] Ebû Nuaym, IV, 130.

٨٩٣٥–مَنْ قَرَأَ يس مَرَّةً فَكَأَنَّمَا قَرَأَ الْقُرْآنَ مَرَّتَيْنِ.ض

8935. Yasin suresini bir defa okuyan kişi, Kuran'ı iki defa okumuş gibi olur.[8935]

٨٩٣٦–مَنْ قَرَأَ يس مَرَّةً فَكَأَنَّمَا قَرَأَ الْقُرْآنَ عَشْرَ مَرَّاتٍ.ض

8936. Yasin suresini bir kez okuyan kişi, Kuran'ı on kere okumuş gibidir.[8936]

٨٩٣٧–مَنْ قَرَأَ يس ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللهِ غَفَرَ اللهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ فَاقْرَؤُوهَا عِنْدَ مَوْتَاكُمْ.صح

8937. Allah rızasını gözeterek Yasin suresini okuyan kişinin geçmiş günahları bağışlanır, onu ölmek üzere olanlarınızın yanında okuyun.[8937]

Duhan Suresi

٨٩٣٨–مَنْ قَرَأَ حم الدُّخَانَ فِي لَيْلَةٍ أَصْبَحَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ.ض

8938. Geceleyin Duhan suresini okuyan kişiye yetmiş bin melek istiğfar eder.[8938]

٨٩٣٩–مَنْ قَرَأَ حم الدُّخَانَ فِي لَيْلَةِ الجُمُعَةِ غُفِرَ لَهُ.ض

8939. Cuma akşamı Duhan suresini okuyan kimsenin günahları bağışlanır.[8939]

٨٩٤٠–مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الدُّخَانِ فِي لَيْلَةٍ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.ض

8940. Geceleyin Duhan suresini okuyan kişinin geçmiş günahları affolunur.[8940]

[8935] Beyhakî, Şuab, II, 481.
[8936] Beyhakî, Şuab, II, 479.
[8937] Beyhakî, Şuab, II, 479.
[8938] Beyhakî, Şuab, II, 484.
[8939] Münzirî, I, 513; Mütteki ,nr. 2632.
[8940] Zebîdî, III, 300.

٨٩٤١–مَنْ قَرَأَ حم الدُّخَانَ فِي لَيْلَةِ جُمُعَةٍ أَوْ يَوْمِ جُمُعَةٍ بَنَى اللهُ لَهُ بَيْتاً فِي الجَنَّةِ.ح

8941. Cuma gecesi veya cuma günü Duhan suresini okuyan kişiye Allah Teala cennette bir köşk bina eder.[8941]

٨٩٤٢–مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْوَاقِعَةِ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ لَمْ تُصِبْهُ فَاقَةٌ أَبَداً.ض

8942. Her gece Vakıa suresini okuyan kişi asla fakir olmaz.[8942]

٨٩٤٣–مَنْ قَرَأَ خَوَاتِيمَ الحَشْرِ مِنْ لَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ فَقُبِضَ فِي ذٰلِكَ الْيَوْمِ أَوِ اللَّيْلَةِ فَقَدْ أَوْجَبَ الجَنَّةَ.ض

8943. Gece veya gündüz Haşir suresinin son ayetlerini okuyan kişi, o gün veya o gece ölürse cenneti hak etmiş olarak ölür.[8943]

İhlas Suresi

٨٩٤٤–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ فَكَأَنَّمَا قَرَأَ ثُلُثَ الْقُرْآنِ.صح

8944. İhlas suresini okuyan kişi, Kuran'ın üçte birini okumuş gibi olur.[8944]

٨٩٤٥–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ فَكَأَنَّمَا قَرَأَ الْقُرْآنَ أَجْمَعَ.ض

8945. İhlas suresini üç defa okuyan kişi, Kuran'ın tamamını okumuş gibi olur.[8945]

٨٩٤٦–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ عَشَرَ مَرَّاتٍ بَنَى اللهُ لَهُ بَيْتاً فِي الجَنَّةِ.ض

8946. İhlas suresini on defa okuyan kişiye Allah Teala cennette bir köşk bina eder.[8946]

٨٩٤٧–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ عِشْرِينَ مَرَّةً بَنَى اللهُ لَهُ قَصْراً فِي الجَنَّةِ.ض

[8941] Taberânî, VIII, 264; Heysemî, II, 168.
[8942] Beyhakî, Şuab, II, 492.
[8943] İbni Adî, III, 318; Beyhakî, Şuab, II, 492.
[8944] Ahmed, V, 141; Ziyâ, III, 438; Heysemî, VII, 147.
[8945] Ukaylî, I, 125.
[8946] Ahmed, III, 437; Heysemî, VII, 145.

8947. İhlas suresini yirmi defa okuyan kimseye Allah Teala cennette bir köşk bina eder.[8947]

٨٩٤٨–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ خَمْسِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللهُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً

8948. İhlas suresini elli defa okuyan kişinin ellik yıllık günahı bağışlanır.[8948]

٨٩٤٩–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ فِي الصَّلاَةِ أَوْ غَيْرِهَا كَتَبَ اللهُ لَهُ بَرَاءَةً مِنَ النَّارِ.ض

8949. İhlas suresini namaz içinde veya namaz dışında yüz defa okuyan kimseye cehennemden kurtuluş belgesi yazılır.[8949]

٨٩٥٠–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ غَفَرَ اللهُ لَهُ خَطِيئَةَ خَمْسِينَ عَاماً مَا اجْتَنَبَ خِصَالاً أَرْبَعاً : الدِّمَاءَ وَالأَمْوَالَ وَالْفُرُوجَ وَالأَشْرِبَةَ.ض

8950. İhlas suresini yüz defa okuyup da dört şeyden; adam öldürme, haksız yere başkasının malını alma, zina etme ve içki içmeden uzak duran kişinin elli yıllık günahı bağışlanır.[8950]

٨٩٥١–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ مِائَتَيْ مَرَّةٍ غَفَرَ اللهُ لَهُ ذُنُوبَ مِائَتَيْ سَنَةٍ.صح

8951. İhlas suresini ikiyüz defa okuyan kişinin ikiyüz yıllık günahı bağışlanır.[8951]

٨٩٥٢–مَنْ قَرَأَ فِي يَوْمٍ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ مِائَتَيْ مَرَّةٍ كَتَبَ اللهُ لَهُ أَلْفاً وَخَمْسَمِائَةِ حَسَنَةٍ إِلاَّ أَنْ يَكُونَ عَلَيْهِ دَيْنٌ.ض

8952. Bir günde ikiyüz defa İhlas suresini okuyan kişiye, borcu yoksa binbeşyüz sevap yazılır.[8952]

٨٩٥٣–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ أَلْفَ مَرَّةٍ فَقَدْ اشْتَرَى نَفْسَهُ مِنَ اللهِ

[8947] İbni Hacer, İsâbe, II, 235.
[8948] Müttekî ,nr. 544.
[8949] Taberânî, XVIII, 331; Heysemî, VII, 145.
[8950] İbni Adî, III, 58; Beyhakî, Şuab, II, 508.
[8951] Beyhakî, II, 506.
[8952] İbni Adî, II, 439; Beyhakî, Şuab, II, 507.

8953. İhlas suresini bin defa okuyan kişi, nefsini Allah'dan satın almış olur.[8953]

٨٩٥٤–مَنْ قَرَأَ بَعْدَ صَلاَةِ الجُمُعَةِ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَعَاذَهُ اللهُ بِهَا مِنَ السُّوءِ إِلَى الجُمُعَةِ الأُخْرَى. ح

8954. Cuma namazından sonra İhlas, Felak ve Nas surelerini yedişer defa okuyan kişiyi Allah Teala bir sonraki cumaya kadar kötülüklerden korur.[8954]

٨٩٥٥–مَنْ قَرَأَ إِذَا سَلَّمَ الإِمَامُ يَوْمَ الجُمُعَةِ قَبْلَ أَنْ يَثْنِي رِجْلَيْهِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ سَبْعاً سَبْعاً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ. ح

8955. Cuma günü namazdan sonra imam yerinden kalkmadan önce yedişer defa Fatiha, İhlas, Felak ve Nas surelerini okuyan kişinin geçmiş gelecek bütün günahları affolunur.[8955]

٨٩٥٦–مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَلْيَسْأَلِ اللهَ بِهِ فَإِنَّهُ سَيَجِيءُ أَقْوَامٌ يَقْرَؤُونَ الْقُرْآنَ يَسْأَلُونَ بِهِ النَّاسَ. ح

8956. Kuran okuyan kimse onun karşılığında Allah'dan birşey istesin; ilerde Kuran okuyup da karşılığında insanlardan birşeyler isteyen topluluklar gelir.[8956]

Çeşitli Hadisler

٨٩٥٧–مَنْ قَرَضَ بَيْتَ شِعْرٍ بَعْدَ الْعِشَاءِ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ تِلْكَ اللَّيْلَةَ حَتَّى يُصْبِحَ.

8957. Yatsıdan sonra şiir okuyan kişinin o gece sabaha kadar namazı kabul olunmaz.[8957]

[8953] Râfiî, II, 206.
[8954] İbnü's-Sünnî, s. 369; Nevevî, Ezkâr, s. 155; Zebîdî, III, 271.
[8955] Zebîdî, III, 271.
[8956] Taberânî, XVIII, 166; Beğavî, IV, 441.
[8957] Ahmed, IV, 125; Heysemî, I, 315.

٨٩٥٨–مَنْ قَرَنَ بَيْنَ حَجِّهِ وَعُمْرَتِهِ أَجْزَأَهُ لَهُمَا طَوَافٌ وَاحِدٌ.ح

8958. Hacla umreyi birleştiren kişiye bir tavaf yeterli olur.[8958]

٨٩٥٩–مَنْ قَضَى نُسُكَهُ وَسَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.ض

8959. Haccın rükün ve şartlarını tam olarak yerine getiren ve müslümanların da dilinden ve elinden selamette kaldığı kişinin geçmiş günahları bağışlanır.[8959]

٨٩٦٠–مَنْ قَضَى لأَخِيهِ الْمُسْلِمِ حَاجَةً كَانَ لَهُ مِنَ الأَجْرِ كَمَنْ حَجَّ وَاعْتَمَرَ.ض

8960. Müslüman kardeşinin bir ihtiyacını gideren kişi, hac ve umre yapmış gibi sevap kazanır.[8960]

٨٩٦١–مَنْ قَضى لأَخِيهِ الْمُسْلِمِ حَاجَةً كَانَ لَهُ مِنَ الأَجْرِ كَمَنْ خَدَمَ اللهَ عُمْرَهُ.ض

8961. Müslüman kardeşinin bir ihtiyacını gideren kişiye, ömrünü Allah'a hizmetle geçiren kişinin sevabı kadar sevap verilir.[8961]

٨٩٦٢–مَنْ قَطَعَ سِدْرَةً صَوَّبَ اللهُ رَأْسَهُ فِي النَّارِ.صح

8962. Sidr ağacını kesen kişinin kafasını Allah Teala cehenneme atar.[8962]

٨٩٦٣– مَنْ قَطَعَ رَحِماً أَوْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ فَاجِرَةٍ رَأَى وَبَالَهُ قَبْلَ أَنْ يَمُوتَ. ض

8963. Kişi akrabalarıyla ilişkisini keser veya haram bir işi yapmaya yemin ederse cezasını ölmeden önce görür.[8963]

٨٩٦٤–مَنْ قَعَدَ عَلَى فِرَاشِ مَغِيبَةٍ قَيَّضَ اللهُ لَهُ ثُعْبَاناً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

8964. Kocası uzak diyarlara giden kadının yatağına oturan kişiye Allah Teala kıyamet günü büyük bir yılan musallat eder.[8964]

[8958] Ahmed, II, 67.
[8959] Abd b. Humeyd, s. 348.
[8960] Hatîb, V, 131.
[8961] Ebû Nuaym, X, 255.
[8962] Ziyâ, IX, 237.
[8963] Buhârî, Kebîr, VI, 207; Elbânî, Sahîha, nr. 1121.
[8964] Ahmed, V, 33; Taberânî, III, 241; a .mlf, Evsat, III, 299; Heysemî, VI, 258.

٨٩٦٥–مَنْ كَانَ آخِرَ كَلاَمِهِ لاَ إله إِلاَّ الله دَخَلَ الجَنَّةَ.صح

8965. Son sözü lailaheillallah olan kişi, cennete girer.[8965]

٨٩٦٦–مَنْ كَانَ حَالِفاً فَلاَ يَحْلِفْ إِلاَّ بِالله.صح

8966. Yemin eden kişi, yalnız Allah adına yemin etsin.[8966]

٨٩٦٧–مَنْ كَانَ سَهْلاً هَيِّناً لَيِّناً حَرَّمَهُ الله عَلَى النَّارِ.صح

8967. Yumuşak, cana yakın ve güler yüzlü olan kişilere Allah Teala cehennemi haram kılar.[8967]

٨٩٦٨–مَنْ كَانَ عَلَيْهِ دَيْنٌ فَهَمَّ بِقَضَائِهِ لَمْ يَزَلْ مَعَهُ مِنَ الله حَارِسٌ.ض

8968. Borcu olup da onu ödemeye çalışan kişinin yanında koruyucu bir melek bulunur.[8968]

٨٩٦٩–مَنْ كَانَ فِي المَسْجِدِ يَنْتَظِرُ الصَّلاَةَ فَهُوَ فِي الصَّلاَةِ مَا لَمْ يُحْدِثْ.صح

8969. Mescidde abdesti bozulmadığı sürece namazı bekleyen kişi, namazda gibidir.[8969]

٨٩٧٠–مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مَوَدَّةٌ لأَخِيهِ ثُمَّ لَمْ يُطْلِعْهُ عَلَيْهَا فَقَدْ خَانَهُ.ض

8970. Kişinin din kardeşine olan sevgisini kendisine bildirmemesi, ona ihanettir.[8970]

٨٩٧١–مَنْ كَانَ قَاضِياً فَقَضَى بِالْعَدْلِ فَبِالْحرِيِّ أَنْ يَنْقَلِبَ مِنْهُ كَفَافاً.ح

8971. Adaletle hükmetse de kadılık yapan kişi, o işten zararsız çıkabilirse iyidir.[8971]

[8965] Ahmed, V, 247; Taberânî, XX, 305; Hâkim, I, 503; Beyhakî, VI, 355.
[8966] Ahmed, II, 20; Ebû Avâne, IV, 23; İbni Hibbân, X, 204; Beyhakî, X, 29.
[8967] Hâkim, I, 215.
[8968] Müttekî, nr. 15428.
[8969] Ahmed, V, 331; İbni Hibbân, V, 47; Taberânî, VI, 203, Ebû Yalâ, XIII, 544.
[8970] İbni Ebi'd-Dünyâ, İhvân, s. 124.
[8971] İbni Abdiberr, Câmi, II, 71.

٨٩٧٢–مَنْ كَانَ لَهُ إِمَامٌ فَقِرَاءَةُ الإِمَامِ لَهُ قِرَاءَةٌ

8972. Namazda imamın okuması, cemaatin okuması yerine geçer.[8972]

٨٩٧٣– مَنْ كَانَ لَهُ سَعَةٌ وَلَمْ يُضَحِّ فَلاَ يَقْرَبَنَّ مُصَلاَّنَا

8973. İmkanı olduğu halde kurban kesmeyen kişi, namazgahımıza yaklaşmasın.[8973]

٨٩٧٤–مَنْ كَانَ لَهُ شَعْرٌ فَلْيُكْرِمْهُ.صح

8974. Saçı olan kişi, ona iyi baksın![8974]

٨٩٧٥–مَنْ كَانَ لَهُ صَبِيٌّ فَلْيَتَصَابَى لَهُ

8975. Çocuğu olan kişi, onunla çocuklaşsın. [8975]

٨٩٧٦–مَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ صَالِحٌ تَحَنَّنَ اللهُ عَلَيْهِ.ض

8976. İyi bir kalbe sahip olan kişiye Allah merhamet eder.[8976]

٨٩٧٧–مَنْ كَانَ لَهُ مَالٌ فَلْيُرَ عَلَيْهِ أَثَرُهُ.ح

8977. Malı olan kişinin üzerinde o malın eseri görülsün.[8977]

٨٩٧٨–مَنْ كَانَ لَهُ وَجْهَانِ فِي الدُّنْيَا كَانَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لِسَانَانِ مِنْ نَارٍ.ح

8978. Dünyada iki yüzlü olan kişilerin kıyamet gününde ateşten iki dilleri olur.[8978]

٨٩٧٩–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُحْسِنْ إِلَى جارِهِ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْراً أَوْ لِيَسْكُتْ.صح

[8972] Ahmed, III, 339; Tahâvî, I, 217; Dârekutnî, I, 323; Beyhakî, II, 160.
[8973] Hâkim, IV, 258.
[8974] Taberânî, Evsat, VIII, 230; Beyhakî, Şuab, V, 224.
[8975] Huseynî, Beyân, II, 228.
[8976] Hakîm, III, 56.
[8977] Taberânî, VIII, 26; Heysemî, V, 133.
[8978] İbni Ebi'd-Dünyâ, Sumt, s. 162; Beyhakî, X, 246.

8979. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi komşusuna iyilik etsin; Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi misafirine ikramda bulunsun; Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse ya faydalı söz söylesin yahut da sussun![8979]

٨٩٨٠–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ يَسْقِ مَاءَهُ وَلَدَ غَيْرِهِ. ح

8980. Allah'a ve ahiret gününe iman eden karnında başkasının çocuğunu taşıyan kadınla ilişkiye girmesin.[8980]

٨٩٨١–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ يُرَوِّعَنَّ مُسْلِماً. ح

8981. Allah'a ve ahiret gününe inanan kişi, bir müslümanı korkutmasın. [8981]

٨٩٨٢–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ يَلْبَسْ حَرِيراً وَلاَ ذَهَباً. ح

8982. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi ipek giymesin, altın takmasın.[8982]

٨٩٨٣–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ يَلْبَسْ خُفَّيْهِ حَتَّى يَنْفُضَهُمَا. ض

8983. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi, ayakkabısının içini kontrol etmeden giymesin.[8983]

٨٩٨٤–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ يَدْخُلِ الحَمَّامَ بِغَيْرِ إِزَارٍ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ يُدْخِلْ حَلِيلَتَهُ الحَمَّامَ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ يَجْلِسْ عَلَى مَائِدَةٍ يُدَارُ عَلَيْهَا الخَمْرُ. ح

8984. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi hamama peştemalsiz girmesin; Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi eşini hamama göndermesin; Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi içki içilen sofrada oturmasın.[8984]

[8979] Müslim, Îmân 77; Ahmed, IV, 31.
[8980] İbni Ebî Şeybe, VI, 421; Taberânî, V, 26; Beyhakî, IX, 124.
[8981] Taberânî, VII, 99; Heysemî, VI, 254.
[8982] Ahmed, V, 261; Hâkim, IV, 212; Heysemî, V, 147.
[8983] Taberânî, VIII, 137; Heysemî, V, 140.
[8984] Hâkim, IV, 320.

٨٩٨٥–مَنْ كانَ يُحِبُّ اللهَ وَرَسُولَهُ فَلْيُحِبَّ أُسَامَةَبْنَ زَيْدٍ.صح

8985. Allah ve resulünü seven Üsame İbni Zeyd'i de sevsin.[8985]

٨٩٨٦–مَنْ كَتَمَ شَهَادَةً إِذَا دُعِيَ إِلَيْهَا كانَ كَمَنْ شَهِدَ بِالزُّورِ.ض

8986. Şahidlik yapmaya çağrıldığında bildiğini söylemeyen kişi, yalancı şahidlik yapan kişi gibi olur. [8986]

٨٩٨٧–مَنْ كَتَمَ عَلَى غَالَ فَهُوَ مِثْلُهُ.ح

8987. Ganimette hainlik yapan kişinin hıyanetini gizleyen kişi onun gibidir.[8987]

٨٩٨٨–مَنْ كَتَمَ عِلْماً عَنْ أَهْلِهِ أُلْجِمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لِجَاماً مِنْ نَارٍ.ض

8988. İlmi ehlinden esirgeyen kişinin ağzına kıyamet günü ateşten bir gem vurulur.[8988]

٨٩٨٩–مَنْ كَثُرَتْ صَلاَتُهُ بِاللَّيْلِ حَسُنَ وَجْهُهُ بِالنَّهَارِ.ض

8989. Geceleyin çokça namaz kılan kişinin gündüz yüzü güzel olur.[8989]

٨٩٩٠–مَنْ كَثُرَ كَلاَمُهُ كَثُرَ سَقَطُهُ وَمَنْ كَثُرَ سَقَطُهُ كَثُرَتْ ذُنُوبُهُ وَمَنْ كَثُرَتْ ذُنُوبُهُ كانَتِ النَّارُ أَوْلَى بِهِ

8990. Çok konuşanın hatası çok olur; hatası çok olanın günahı çok olur, günahı çok olanın cehenneme gitmesi muhakkaktır.[8990]

٨٩٩١–مَنْ كَذَّبَ بِالْقَدَرِ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا جِئْتُ بِهِ.ض

8991. Kaderi yalanlayan kişi, benim getirdiklerimi inkar etmiş olur.[8991]

[8985] Ahmed, VI, 156; Heysemî, IX, 286.
[8986] Heysemî, IV, 200.
[8987] Taberânî, V, 65; Heysemî, V, 339.
[8988] İbni Adî, VI, 165.
[8989] Ukaylî, I, 176; Beyhakî, Şuab, III, 129.
[8990] Kudâî,I, 236.
[8991] İbni Adî, III, 455.

٨٩٩٢–مَنْ كَذَبَ فِي حُلُمِهِ كُلِّفَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَقْدَ شَعِيرَةٍ

8992. Rüyasına yalan karıştıran kişiden kıyamet günü arpa tanesine düğüm atması istenir.[8992]

٨٩٩٣–مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّداً فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ

8993. Bile bile benim adıma yalan söyleyen kişi, cehennemdeki yerine hazırlansın.[8993]

٨٩٩٤–مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ فَهُوَ فِي النَّارِ.صح

8994. Benim adıma yalan söyleyen kişi cehennemdedir.[8994]

٨٩٩٥–مَنْ كَذَبَ فِي حُلُمِهِ مُتَعَمِّداً فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.ح

8995. Rüyasına bilerek yalan katan kişi, cehennemdeki yerine hazırlansın.[8995]

٨٩٩٦–مَنْ كَرُمَ أَصْلُهُ وَطَابَ مَوْلِدُهُ حَسُنَ مَحْضَرُهُ.ض

8996. Temiz bir soydan gelip iyi çocuklara sahip olan kişinin isminin anılması da güzel olur.[8996]

٨٩٩٧–مَنْ كَظَمَ غَيْظاً وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى إِنْفَاذِهِ مَلأَ اللهُ قَلْبَهُ أَمْناً وَإِيمَاناً.ض

8997. Gereğini yapmaya gücü yettiği halde öfkesini yutan kişinin kalbini Allah Teala güven ve imanla doldurur.[8997]

٨٩٩٨–مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ سَتَرَ اللهُ عَوْرَتَهُ.ض

8998. Öfkesine sahip olan kişinin kusurunu Allah Teala örter. [8998]

٨٩٩٩–مَنْ كَفَّنَ مَيْتاً كَانَ لَهُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ مِنْهُ حَسَنَةٌ.ض

[8992] Ahmed, I, 76; Hâkim, IV, 434.
[8993] Ahmed, III, 98; Nesâî, Kübrâ, III, 458; Hâkim, III, 316.
[8994] Ahmed, I, 323; Ebû Yalâ, IV, 228; Heysemî, I, 143.
[8995] Ahmed, I, 131.
[8996] Zehebî, Mîzân, II, 150.
[8997] Kudâî,I, 269.
[8998] İbni Ebi'd-Dünyâ, Havâic, s. 47.

8999. Ölüyü kefenleyen kişiye onun her saç teli için bir sevap verilir.[8999]

٩٠٠٠–مَنْ كُنْتُ مَوْلاَهُ فَعَلِيٌّ مَوْلاَهُ.ح

9000. Ben kimin dostu isem Ali de onun dostudur. [9000]

٩٠٠١–مَنْ كُنْتُ وَلِيَّهُ فَعَلِيٌّ وَلِيُّهُ.ح

9001. Ben kimin velisi isem Ali de onun velisidir.[9001]

٩٠٠٢–مَنْ لَبِسَ الحَرِيرَ في الدُّنْيَا لَمْ يَلْبَسْهُ في الآخِرَةِ.صح

9002. Dünyada ipek giyen kişi, ahirette onu giyemez.[9002]

٩٠٠٣–مَنْ لَبِسَ ثَوْبَ شُهْرَةٍ أَعْرَضَ اللهُ عَنْهُ حَتَّى يَضَعَهُ مَتَى وَضَعَهُ.ح

9003. Şöhret için elbise giyen kişi, o elbiseyi çıkarıncaya kadar Allah kendisinden yüz çevirir.[9003]

٩٠٠٤– مَنْ لَبِسَ ثَوْبَ شُهْرَةٍ أَلْبَسَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَوْباً مِثْلَهُ ثُمَّ يُلْهِبُ فِيهِ النَّارَ.ح

9004. Şöhret için elbise giyene Allah kıyamet günü ona benzer bir elbise giydirir, sonra da onun içinde ateş tutuşturur. [9004]

٩٠٠٥– مَنْ لَبِسَ الحَرِيرَ في الدُّنْيَا أَلْبَسَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَوْباً مِنْ نَارٍ.ح

9005. Dünyada ipek giyen kişiye kıyamet gününde ateşten bir elbise giydirilir.[9005]

٩٠٠٦– مَنْ لَطَمَ مَمْلُوكَهُ أَوْ ضَرَبَهُ فَكَفَّارَتُهُ أَنْ يَعْتِقَهُ

9006. Kölesini tokatlayan veya döven kişinin keffareti, onu azad etmektir.[9006]

[8999] Hatîb, IV, 43.
[9000] Ahmed, IV, 281, V, 347.
[9001] Ahmed, VI, 323; Heysemî, IX, 130.
[9002] Ahmed, I, 37.
[9003] Beyhakî, Şuab, V, 169; Bûsîrî, IV, 90.
[9004] Ahmed, II, 92; Münzirî, III, 116; Aclûnî, II, 380.
[9005] Ahmed, VI, 430.
[9006] Ahmed, II, 25.

٩٠٠٧- مَنْ لَعِبَ بِالنَّرْدِ فَقَدْ عَصَى اللهَ وَرَسُولَهُ.صح

9007. Tavla oynayan kişi, Allah ve resulüne isyan etmiştir.[9007]

٩٠٠٨- مَنْ لَعِبَ بِطَلاَقٍ أَوْ عِتَاقٍ فَهُوَ كَمَا قَالَ.ح

9008. Boşama veya köle azad etme kelimeleriyle oynayanın sözü geçerlidir.[9008]

٩٠٠٩- مَنْ لَعِقَ الصَّحْفَةَ وَلَعِقَ أَصَابِعَهُ أَشْبَعَهُ اللهُ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ

9009. Tabağını sıyırıp parmaklarını yalayan kimseyi Allah Teala dünyada ve ahirette doyurur.[9009]

٩٠١٠- مَنْ لَعِقَ الْعَسَلَ ثَلاَثَ غَدَوَاتٍ كُلَّ شَهْرٍ لَمْ يُصِبْهُ عَظِيمٌ مِنَ الْبَلاَءِ.ض

9010. Her ay üç sabah bal yiyen kişi, büyük hastalıklardan korunur.[9010]

٩٠١١- مَنْ لَقِيَ اللهَ لاَ يُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً دَخَلَ الجَنَّةَ.صح

9011. Allah'a ortak koşmadan kavuşan kimse cennete girer.[9011]

٩٠١٢- مَنْ لَقِيَ اللهَ بِغَيْرِ أَثَرٍ مِنْ جِهَادٍ لَقِيَ اللهَ وَفِيهِ ثُلْمَةٌ.ح

9012. Üzerinde cihad izi olmadan Allah'a kavuşan kişi, eksik bir şekilde ona kavuşmuş olur.[9012]

٩٠١٣- مَنْ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَبَرَ حَتَّى يُقْتَلَ أَوْ يَغْلِبَ لَمْ يُفْتَنْ فِي قَبْرِهِ.صح

9013. Düşmanla karşılaşıp da ölünceye veya galip gelinceye kadar sabreden kişiye kabir sorgusu yoktur.[9013]

[9007] Ahmed, IV, 394; Hâkim, I, 114.
[9008] Heysemî, IV, 246.
[9009] Taberânî, XVIII, 261; Heysemî, V, 27; Müttekî ,nr. 40790.
[9010] Ukaylî, III, 40; İbni Adî, V, 1956; İbnü'l-Cevzî, III, 215.
[9011] Ahmed, III, 157.
[9012] Hâkim, II, 89.
[9013] Taberânî, IV, 187; Hâkim, II, 130; Heysemî, V, 327.

٩٠١٤- مَنْ لَمْ تَنْهَهُ صَلاَتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ لَمْ يَزْدَدْ مِنَ اللهِ إِلاَّ بُعْداً.ض

9014. Kişiyi kötülüklerden alıkoymayan bir namaz, onu Allah'dan uzaklaştırır.[9014]

٩٠١٥- مَنْ لَمْ يَأْتِ بَيْتَ المَقْدِسِ يُصَلِّي فِيهِ فَلْيَبْعَثْ بِزَيْتٍ يُسْرَجُ فِيهِ.ح

9015. Beytü'l-makdis'e gidip orada namaz kılamayan kişi, aydınlatması için oraya zeytninyağı göndersin.[9015]

٩٠١٦- مَنْ لَمْ يَأْخُذْ مِنْ شَارِبِهِ فَلَيْسَ مِنَّا.ح

9016. Bıyığını kısaltmayan bizden değildir.[9016]

٩٠١٧- مَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ فَأَنَا مِنْهُ بَرِيءٌ.ح

9017. Ben kaderin hayır ve şerrine inanmayan kişiden uzağım.[9017]

٩٠١٨- مَنْ لَمْ يُبَيِّتِ الصِّيَامَ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَلاَ صِيَامَ لَهُ.ح

9018. Tan yeri ağarmadan önce oruca niyet etmeyenin orucu yoktur.[9018]

٩٠١٩- مَنْ لَمْ يَتْرُكْ وَلَداً وَلاَ وَالِداً فَوَرَثَتُهُ كَلاَلَةٌ.ض

9019. Çocuk ve baba bırakmayan kişiye kelale varis olur.[9019]

٩٠٢٠-مَنْ لَمْ يُجْمِعِ الصِّيَامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلاَ صِيَامَ لَهُ.ح

9020. Fecir doğmadan önce oruca niyet etmeyenin orucu yoktur.[9020]

٩٠٢١-مَنْ لَمْ يَحْلِقْ عَانَتَهُ وَيُقَلِّمْ أَظْفَارَهُ وَيَجُزَّ شَارِبَهُ فَلَيْسَ مِنَّا.ح

9021. Kasık traşı olmayan, tırnaklarını kesmeyen ve bıyıklarını kısaltmayan kişi bizden değildir.[9021]

9014 Taberânî, XI, 54; Heysemî, II, 258.
9015 Beyhakî, Şuab, III, 495.
9016 Ahmed, IV, 366.
9017 Ebû Yalâ, XIII, 168.
9018 Dârekutnî, II, 271.
9019 Beyhakî, VI, 224.
9020 Ahmed, VI, 287; Nesâî, Kübrâ, II, 117; Beyhakî, IV, 221.
9021 Ahmed, V, 410; Heysemî, V, 167.

٩٠٢٢–مَنْ لَمْ يُخَلِّلْ أَصَابِعَهُ بِالمَاءِ خَلَّلَهَا اللهُ بِالنَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

9022. Abdest alırken parmak aralarını suyla hilallemeyin kişiyi Allah Teala kıyamet günü ateşle hilaller.[9022]

٩٠٢٣–مَنْ لَمْ يُدْرِكِ الرَّكْعَةَ لَمْ يُدْرِكِ الصَّلاَةَ.ح

9023. Bir rekata yetişemeyen kişi, o namaza yetişmiş sayılmaz.[9023]

٩٠٢٤–مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ للهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ.صح

9024. Oruçlu iken yalan sözlemeyi ve yalan söze göre hareket etmeyi terk etmeyen kişinin yemesini ve içmesini terketmesine Allah'ın ihtiyacı yoktur. [9024]

٩٠٢٥–مَنْ لَمْ يَذَرِ المُخَابَرَةَ فَلْيَأْذَنْ بِحَرْبٍ مِنَ اللهِ وَرَسُولِهِ.صح

9025. Tarladan çıkan ürünün bir kısmı karşılığında çalışmayı bırakmayan Allah ve resulüne harp ilan etmiş olur.[9025]

٩٠٢٦–مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ حَقَّ كَبِيرِنَا فَلَيْسَ مِنَّا.صح

9026. Küçüğümüze merhamet etmeyip büyüğümüze saygı göstermeyen bizden değildir.[9026]

٩٠٢٧–مَنْ لَمْ يَرْضَ بِقَضَاءِ اللهِ وَيُؤْمِنْ بِقَدَرِ اللهِ فَلْيَلْتَمِسْ إِلهاً غَيْرَ اللهِ.ض

9027. Allah'ın hükmüne razı olmayıp takdirine inamayan kişi, kendisine Allah'dan başka bir ilah arasın.[9027]

٩٠٢٨–مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللهَ.صح

[9022] Taberânî, XXII, 64; Heysemî, I, 236.
[9023] Beyhakî, II, 89.
[9024] Ahmed, II, 443; İbni Hibbân, VIII, 256.
[9025] Hâkim, II, 314.
[9026] Hâkim, IV, 197.
[9027] Hatîb, II, 227.

9028. İnsanlara teşekkür etmeyen kişi, Allah'a da şükretmez.[9028]

٩٠٢٩–مَنْ لَمْ يُصَلِّ رَكْعَتَيِ الْفَجْرِ فَلْيُصَلِّهَا بَعْدَمَا تَطْلُعُ الشَّمْسُ.صح

9029. Sabahın iki rekat sünnetini kılamayan kişi, güneşin doğmasından sonra onu kılsın.[9029]

٩٠٣٠–مَنْ لَمْ يُطَهِّرْهُ الْبَحْرُ فَلاَ طَهَّرَهُ اللهُ.ض

9030. Deniz suyunun temizlemediğini Allah da temizlemez.[9030]

٩٠٣١–مَنْ لَمْ يَقْبَلْ رُخْصَةَ اللهِ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الإِثْمِ مِثْلُ جِبَالِ عَرَفَةَ.ح

9031. Allah'ın ruhsatlarını kabul etmeyen kişi, Arafat dağları kadar günaha girer.[9031]

٩٠٣٢–مَنْ لَمْ يُوتِرْ فَلاَ صَلاَةَ لَهُ.ض

9032. Vitir kılmayan kişinin namazı tam olmaz.[9032]

٩٠٣٣–مَنْ لَمْ يُوصِ لَمْ يُؤْذَنْ لَهُ فِي الْكَلاَمِ مَعَ المَوْتَى.ض

9033. Vasiyet etmeyen kişiye ölülerle konuşmaya izin verilmez.[9033]

٩٠٣٤–مَنْ مَاتَ مُحْرِماً حُشِرَ مُلَبِّياً.ض

9034. İhramlı olarak ölen kişi, telbiye getirerek dirilir.[9034]

٩٠٣٥–مَنْ مَاتَ مُرَابِطاً فِي سَبِيلِ اللهِ أَمَّنَهُ اللهُ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ.ح

9035. Allah yolunda nöbet tutarken ölen kişi, kabir fitnesinden emin olur.[9035]

٩٠٣٦–مَنْ مَاتَ عَلَى شَيءٍ بَعَثَهُ اللهُ عَلَيْهِ.صح

[9028] Ahmed, III, 32; Taberânî, II, 356; Heysemî, VIII, 181.
[9029] İbni Hibbân, VI, 224; Hâkim, I, 450; Beyhakî, II, 484.
[9030] Dârekutnî, I, 35; Beyhakî, I, 4.
[9031] Ahmed, II, 71; Heysemî, III, 162.
[9032] Taberânî, Evsat, IV, 215; Heysemî, I, 293.
[9033] Müttekî, nr. 46080; Zebîdî, V, 158.
[9034] Hatîb, III, 338; İbni Asâkir, LVI, 213.
[9035] Taberânî, VIII, 96; Beyhakî, Şuab, IV, 43.

9036. Kişi, öldüğü şey üzere dirilir.[9036]

٩٠٣٧–مَنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِي يَعْمَلُ عَمَلَ قَوْمِ لُوطٍ نَفَلَهُ اللهُ إِلَيْهِمْ حَتَّى يُحْشَرَ مَعَهُمْ.ض

9037. Ümmetimden Lut kavminin işini yapan kişiyi Allah Teala onlara ilhak eder de onlarla birlikte diriltir.[9037]

٩٠٣٨–مَنْ مَاتَ وَعَلَيْهِ صِيَامٌ صَامَ عَنْهُ وَلِيُّهُ.صح

9038. Oruç borcuyla ölenin kişinin orucunu velisi tutar.[9038]

٩٠٣٩–مَنْ مَاتَ لاَ يُشْرِكُ بِاللهِ شَيْئاً دَخَلَ الجَنَّةَ.صح

9039. Allah'a ortak koşmadan ölen kişi cennete girer.[9039]

٩٠٤٠–مَنْ مَاتَ بُكْرَةً فَلاَ يَقِيلَنَّ إِلاَّ فِي قَبْرِهِ وَمَنْ مَاتَ عَشِيَّةً فَلاَ يَبِيتَنَّ إِلاَّ فِي قَبْرِهِ

9040. Sabah ölen öğle, akşam ölen de gece kabirde olsun.[9040]

٩٠٤١–مَنْ مَاتَ وَهُوَ مُدْمِنُ خَمْرٍ لَقِيَ اللهَ وَهُوَ كَعَابِدِ وَثَنٍ.ح

9041. İçkiye devam ederken ölen kişi, puta tapan biri gibi Allah'a kavuşur.[9041]

٩٠٤٢–مَنْ مَثَّلَ بِالشَّعْرِ فَلَيْسَ لَهُ عِنْدَ اللهِ خَلاَقٌ.

9042. Yüzdeki kılları koparan kişinin Allah katında nasibi yoktur.[9042]

٩٠٤٣–مَنْ مَثَّلَ بِحَيَوَانٍ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللهِ وَالْمَلاَئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.ح

9043. Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti canlı hayvanın organlarını kesen kişi üzerine olsun.[9043]

[9036] Ahmed, III, 314; Hâkim, IV, 348

[9037] Hatîb, XI, 160.

[9038] Ahmed, VI, 69.

[9039] Ahmed, I, 382.

[9040] Taberânî, XII, 421; Heysemî, III, 20.

[9041] Taberânî, XII, 45; Ebû Nuaym, IX, 253; Heysemî, V, 74.

[9042] İbni Ebî Şeybe, X, 40; Taberânî, XI, 41; Heysemî, VIII, 121; İbarenin okunuş durumuna göre hadis yukarıdaki manaya geldiği gibi, *"Şiir söyleyenin Allah katında bir nasibi yoktur"* anlamına da gelebilir; şarihlerin çoğu ilk manayı tercih etmekle birlikte, ikinci manayı tercih edenler de olmuştur; bk. Münâvî, VI, 227.

[9043] Müttekî, ,nr. 38875.

٩٠٤٤–مَنْ مَرِضَ لَيْلَةً فَصَبَرَ وَرَضِيَ بِهَا عَنِ اللهِ خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.ض

9044. Geceyi hasta olarak geçiren kişi, hastalığa sabredip haline razı olursa anasından doğduğu gün gibi günahlarından arınmış olur.[9044]

٩٠٤٥–مَنْ مَسَّ الحَصى فَقَدْ لَغَا.ح

9045. Namazda yerdeki çakılları düzelten kişi, boş işle uğraşmış olur.[9045]

٩٠٤٦–مَنْ مَسَّ ذَكَرَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ.صح

9046. Erkeklik organına dokunan kişi abdest alsın.[9046]

٩٠٤٧– مَنْ مَشَى إِلَى صَلاَةٍ مَكْتُوبَةٍ فِي الجَمَاعَةِ فَهِيَ كَحَجَّةٍ وَمَنْ مَشَى إِلَى صَلاَةِ تَطَوُّعٍ فَهِيَ كَعُمْرَةٍ نَافِلَةٍ.ض

9047. Farz bir namazı cemaatle kılmak için mescide giden kişi haccetmiş, nafile namaz kılmak için giden kişi de umre yapmış gibi olur.[9047]

٩٠٤٨–مَنْ مَشَى بَيْنَ الْغَرَضَيْنِ كَانَ لَهُ بِكُلِّ خَطْوَةٍ حَسَنَةٌ.ض

9048. İki hedef arasında yürüyen kişinin her adımına bir sevap verilir.[9048]

٩٠٤٩–مَنْ مَشَى مَعَ ظَالِمٍ لِيُعِينَهُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ ظَالِمٌ فَقَدْ خَرَجَ مِنَ الإِسْلاَمِ.صح

9049. Zalim olduğunu bildiği halde bir zalime yardım etmek için onunla birlikte yürüyen kişi, İslam'dan uzaklaşmış olur.[9049]

٩٠٥٠–مَنْ مَلَكَ ذَا رَحِمٍ محْرَمٍ فَهُوَ حُرٌّ.صح

9050. Yakınlarından mahrem birine köle olarak sahip olanın o yakını hürdür.[9050]

9044 Hakîm, III, 224.
9045 Müslim, Cuma 27; Ebû Dâvûd, Cuma 3; Ahmed, II, 424.
9046 Ahmed, VI, 406; Hâkim, I, 231.
9047 Taberânî, VIII, 127.
9048 Heysemî, V, 269.
9049 Buhârî, Kebîr, IV, 250; Taberânî, I, 227; Heysemî, IV, 205.
9050 Ahmed, V, 15; Hâkim, II, 233.

٩٠٥١–مَنْ مَنَحَ مِنْحَةَ وَرِقٍ أَوْ مِنْحَةَ لَبَنٍ أَوْ أَهْدَى زُقَاقاً فَهُوَ كَعِتْقِ نَسَمَةٍ.صح

9051. İhtiyacı olana borç para veren, sütünden istifade etmesi için bir fakire sütü olan bir hayvan gönderen veya yolunu kaybetmiş olan birisine yol gösteren kişiye bir köle azad etmiş gibi sevap verilir.[9051]

٩٠٥٢–مَنْ مَنَحَ مِنْحَةً غَدَتْ بِصَدَقَةٍ وَرَاحَتْ بِصَدَقَةٍ صَبُوحَهَا وَغَبُوقَهَا.صح

9052. İhtiyacı olan birine sütünden istifade etmesi için bir hayvan veren kişinin o hayvanı sabah akşam sadaka ile gider gelir.[9052]

٩٠٥٣–مَنْ مَنَعَ فَضْلَ مَاءٍ أَوْ كَلإٍ مَنَعَهُ اللهُ فَضْلَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

9053. Su veya otun fazlasını başkasından esirgeyen kişiden Allah Teala da kıyamet günü rahmetini esirger.[9053]

٩٠٥٤–مَنْ نَامَ عَنْ وِتْرِهِ أَوْ نَسِيَهُ فَلْيُصَلِّهِ إِذَا ذَكَرَهُ.صح

9054. Uyuyarak veya unutarak vitir namazını geçiren kişi, hatırladığı zaman onu kılsın.[9054]

٩٠٥٥–مَنْ نَامَ بَعْدَ الْعَصْرِ فَاخْتُلِسَ عَقْلُهُ فَلاَ يَلُومَنَّ إِلاَّ نَفْسَهُ.ض

9055. İkindiden sonra yatıp da aklı karışan kişi kendinden başkasını kınamasın.[9055]

٩٠٥٦–مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللّهَ فَلْيُطِعْهُ وَمَنْ نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَ اللّهَ فَلاَ يَعْصِهِ.صح

9056. Allah'a itaat etmeyi adayan kişi ona itaat etsin, ona isyan etmeyi adayan kişi ise sakın isyan etmesin.[9056]

٩٠٥٧–مَنْ نَذَرَ نَذْراً وَلَمْ يُسَمِّهِ فَكَفَّارَتُهُ كَفَّارَةُ يَمِينٍ.ح

9051 Ahmed, IV, 272.

9052 Müslim, Zekât 74; Beyhakî, IV, 184; Mütteki ,nr. 16328.

9053 Ahmed, II, 179; Heysemî, IV, 124.

9054 Ahmed, III, 31; Ebû Yalâ, II, 361; Hâkim, I, 443.

9055 İbni Adî, VI, 2391; İbnü'l-Cevzî, III, 69; Mütteki ,nr. 41362; Aclûnî, II, 293.

9056 Buhârî, Eymân 28; Ebû Dâvûd, Eymân 22; Tirmizi, Nüzur 2; Nesâî, Eymân 28; İbni Mâce, Keffârât 16; Muvatta, Nüzûr 8.

9057. Adakta bulunan kişi, adağının adını belirtmemişse onun keffareti, yemin keffareti gibidir.[9057]

٩٠٥٨–مَنْ نَزَلَ عَلَى قَوْمٍ فَلاَ يصُومُ تَطَوُّعاً إِلاَّ بِإِذْنِهِمْ.ض

9058. Bir kimse misafir olduğu yerde, oradakilerin izni olmaksızın oruç tutmasın.[9058]

٩٠٥٩–مَنْ نَسِيَ صَلاَةً أَوْ نَامَ عَنْهَا فَكَفَّارَتُهَا أَنْ يُصَلِّيَهَا إِذَا ذَكَرَهَا.صح

9059. Namazı unutma veya uyuma sebebiyle geçiren kişinin keffareti, hatırladığı zaman onu kılmasıdır.[9059]

٩٠٦٠–مَنْ نَسِيَ الصَّلاَةَ عَلَيَّ خَطِئَ طَرِيقَ الْجَنَّةِ.ح

9060. Bana salat etmeyi unutan kişiye cennet yolu unutturulur.[9060]

٩٠٦١–مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ فَلْيُتِمَّ صَوْمَهُ فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللهُ وَسَقَاهُ.صح

9061. Unutarak bir şey yiyip içen kişi orucuna devam edip tamamlasın; zira ona Allah yedirip içirmiştir.[9061]

٩٠٦٢–مَنْ نَصَرَ أَخَاهُ بِظَهْرِ الْغَيْبِ نَصَرَهُ اللهُ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ.صح

9062. Din kardeşine arkasından sahip çıkan kişiye Allah da dünya ve ahirette sahip çıkar.[9062]

٩٠٦٣–مَنْ نَظَرَ إِلَى أَخِيهِ نَظْرَةَ وُدٍ غَفَرَ اللهُ لَهُ.ض

9063. Din kardeşine sevgiyle bakan kişinin Allah günahlarını bağışlar.[9063]

9057 Taberânî, XI, 412; Tahâvî, III, 130; Dârekutnî, IV, 160.
9058 İbni Adî, I, 348; Ebû Nuaym, III, 142; Makdisî, s. 67.
9059 Ahmed, III, 100; İbni Huzeyme, II, 97; İbni Hibbân, IV, 423.
9060 İbni Adî, II, 603; Taberânî, XII, 180; Beyhakî, IX, 286.
9061 Ahmed, II, 395.
9062 Beyhakî, VIII, 168; Ziyâ, V, 228.
9063 Hakîm, II, 141.

٩٠٦٤–مَنْ نَظَرَ إِلَى مُسْلِمٍ نَظْرَةً يُخِيفُهُ بِهَا فِي غَيْرِ حَقَ أَخَافَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ض

9064. Din kardeşini haksız yere bakışıyla korkutan kişiyi, Allah da kıyamet günü korkutur. [9064]

٩٠٦٥–مَنْ نَفَّسَ عَنْ غَرِيمِهِ أَوْ مَحَا عَنْهُ كَانَ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

9065. Alacaklısından alacağını erteleyen veya onu silen kişi kıyamet günü Arş'ın gölgesinde olur.[9065]

٩٠٦٦–مَنْ نِيحَ عَلَيْهِ يُعَذَّبُ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ.صح

9066. Kendisi için ağlanan ölü o sebeple azab görür.[9066]

٩٠٦٧–مَنْ نُوقِشَ الْمُحَاسَبَةَ هَلَكَ.ح

9067. Ciddi şekilde hesaba çekilen kişi helak olur.[9067]

٩٠٦٨–مَنْ نُوقِشَ الْحِسَابَ عُذِّبَ.ح

9068. Ciddi şekilde hesaba çekilen kişi, azab görür. [9068]

٩٠٦٩– مَنْ هَجَرَ أَخَاهُ سَنَةً فَهُوَ كَسَفْكِ دَمِهِ.

9069. Din kardeşini bir yıl terk eden kişi, onun kanını dökmüş gibi olur.[9069]

٩٠٧٠–مَنْ وَافَقَ مِنْ أَخِيهِ شَهْوَةً غُفِرَ لَهُ.ض

9070. Kardeşinin borç erteleme isteğini kabul eden kişinin küçük günahları bağışlanır.[9070]

٩٠٧١–مَنْ وَافَقَ مَوْتُهُ عِنْدَ انْقِضَاءِ رَمَضَانَ دَخَلَ الجَنَّةَ وَمَنْ وَافَقَ مَوْتُهُ عِنْدَ انْقِضَاءِ عَرَفَةَ دَخَلَ الجَنَّةَ وَمَنْ وَافَقَ مَوْتُهُ عِنْدَ انْقِضَاءِ صَدَقَةٍ دَخَلَ الجَنَّةَ.ض

[9064] Heysemî, VI, 253.
[9065] Ahmed, V, 300.
[9066] Ahmed, IV, 255.
[9067] Heysemî, X, 350.
[9068] Müslim, Cennet 79-80; Ahmed, VI, 91; Hâkim, IV, 250.
[9069] Ahmed, IV, 220; Buhârî, Müfred, I, 146; Hâkim, IV, 180.
[9070] Heysemî, V, 18.

9071. Ramazanın sonunda ölen cennete girer; Arefe'nin sonunda ölen cennete girer; sadaka verdikten sonra ölen de cennete girer.[9071]

٩٠٧٢–مَنْ وَجَدَ سَعَةً فَلْيُكَفَّنْ فِي ثَوْبٍ حِبَرَةٍ.ح

9072. İmkan bulan kişinin cenazesi pamuklu kumaşa kefenlensin.[9072]

٩٠٧٣–مَنْ وَجَدَ مِنْ هٰذَا الْوَسْوَاسِ فَلْيَقُلْ آمَنَّا بِاللهِ وَرَسُولِهِ ثَلاَثاً فَإِنَّ ذٰلِكَ يُذْهِبُ عَنْهُ.ض

9073. Gönlüne vesvese gelen kişi üç defa, *"Allah'a ve resulüne iman ettim!"* desin; böyle söylemesi onun gönlündeki vesveseyi giderir.[9073]

٩٠٧٤–مَنْ وَجَدَ تَمْراً فَلْيُفْطِرْ عَلَيْهِ وَمَنْ لاَ فَلْيُفْطِرْ عَلَى المَاءِ فَإِنَّهُ طَهُورٌ.صح

9074. Hurma bulabilen hurmayla, bulamayan suyla iftar etsin; zira o da temizdir.[9074]

٩٠٧٥–مَنْ وَسَّعَ عَلَى عِيَالِهِ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَسَّعَ اللهُ عَلَيْهِ فِي سَنَتِهِ كُلِّهَا.صح

9075. Allah Teala aşure gününde ailesine karşı cömert olan kişinin bütün yılını bolluk içinde kılar.[9075]

٩٠٧٦–مَنْ وَصَلَ صَفّاً وَصَلَهُ اللهُ وَمَنْ قَطَعَ صَفّاً قَطَعَهُ اللهُ.ح

9076. Safı dolduran kişiye Allah rahmetiyle muamele eder, boş bırakana da rahmetini keser.[9076]

٩٠٧٧–مَنْ وَضَعَ الخَمْرَ عَلَى كَفِّهِ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ دَعْوَةٌ وَمَنْ أَدْمَنَ عَلَى شُرْبِهَا سُقِيَ مِنْ الخَبَالِ.ح

9077. Eline içki kadehini alan kişinin duasına icabet edilmez, ona müptela olana cehennemde yananlardan akan sular içirilir.[9077]

9071 Ebû Nuaym, V, 23.
9072 İbni Kesîr, V, 428; Suyûtî, Mensûr, IV, 361.
9073 Nevevî, Ezkâr, s. 117.
9074 Beğavî, VI, 267; Zebîdî, IV, 230.
9075 Taberânî, Evsat, IX, 121; Beyhakî, Şuab, III, 366; Heysemî, III, 189.
9076 Hâkim, I, 333.
9077 Taberânî, XIX, 374; Heysemî, V, 75.

٩٠٧٨–مَنْ وَطِىءَ امْرَأَتَهُ وَهِيَ حَائِضٌ فَقُضِيَ بَيْنَهُمَا وَلَدٌ فَأَصَابَهُ جُذَامٌ فَلاَ يَلُومَنَّ إِلاَّ نَفْسَهُ

9078. Eşine ayhali sırasında yaklaşan kişinin cüzzamlı bir çocuğu dünyaya gelirse o kişi kendinden başkasını kınamasın.[9078]

٩٠٧٩–مَنْ وَطِىءَ أَمَتَهُ فَوَلَدَتْ لَهُ فَهِيَ مُعْتَقَةٌ عَنْ دُبُرٍ.ح

9079. Cariyesiyle ilişkiye giren kişinin cariyesi çocuk doğurursa, efendisinin ölümünden sonra o cariye azad olunur.[9079]

٩٠٨٠–مَنْ وَطِىءَ عَلَى إِزَارٍ خُيَلاَءَ وَطِئَهُ فِي النَّارِ.ح

9080. Kibir içinde elbisesini yerde sürüyen kişi, aynı şekilde cehennemde de yürür.[9080]

٩٠٨١–مَنْ وَقَاهُ اللهُ شَرَّ مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَشَرَّ مَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ دَخَلَ الجَنَّةَ.ح

9081. İki çenesi ve iki bacağı arasındakilerin şerrinden korunan kişi cennete girer. [9081]

٩٠٨٢–مَنْ وَقَّرَ صَاحِبَ بِدْعَةٍ فَقَدْ أَعَانَ عَلَى هَدْمِ الإِسْلاَمِ.ض

9082. Bidatçılara itibar eden kişi İslam'ın yıkılmasına yardım etmiş olur.[9082]

٩٠٨٣–مَنْ وُقِيَ شَرَّ لَقْلَقِهِ وَقَبْقَبِهِ وَذَبْذَبِهِ فَقَدْ وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ.ض

9083. Dili, midesi ve cinsel organının şerrinden korunan kişiye cennet vacip olur.[9083]

٩٠٨٤–مَنْ وُلِدَ لَهُ ثَلاَثَةُ أَوْلاَدٍ فَلَمْ يُسَمِّ أَحَدَهُمْ مُحَمَّداً فَقَدْ جَهِلَ.ض

9078 Taberânî, Evsat, III, 326; Heysemî, IV, 299.
9079 Ahmed, I, 320.
9080 Ahmed, IV, 237; Heysemî, V, 125.
9081 Hâkim, IV, 398.
9082 İbni Adî, II, 736; İbnü'l-Cevzî, I, 271; Irâkî, II, 88; Zebîdî, VI, 196.
9083 Irâkî, III, 105; Aclûnî, II, 357.

9084. Üç çocuğu olup da onlardan birine Muhammed ismini koymayan cahillik etmiş olur.[9084]

٩٠٨٥–مَنْ وُلِدَ لَهُ وَلَدٌ فَأَذَّنَ فِي أُذُنِهِ الْيُمْنَى وَأَقَامَ فِي أُذُنِهِ الْيُسْرَى لَمْ تَضُرَّهُ أُمُّ الصِّبْيَانِ.ض

9085. Doğan çocuğun sağ kulağına ezan, sol kulağına da kamet okunursa ona cinler zarar veremez.[9085]

٩٠٨٦–مَنْ وَلِيَ شَيْئاً مِنْ أُمُورِ الْمُسْلِمِينَ لَمْ يَنْظُرِ اللهُ فِي حَاجَتِهِ حَتَّى يَنْظُرَ فِي حَوَائِجِهِمْ.ض

9086. Müslümanların işlerini üzerine alıp da onların ihtiyaçlarını gidermeyen kişiye Allah nazar etmez.[9086]

٩٠٨٧–مَنْ وَلِيَ الْقَضَاءَ فَقَدْ ذُبِحَ بِغَيْرِ سِكِّينٍ.ح

9087. Kadılık görevini alan kişi, bıçaksız boğazlanmış gibidir.[9087]

٩٠٨٨–مَنْ وَهَبَ هِبَةً فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا مَا لَمْ يُثَبْ مِنْهَا.صح

9088. Hediye veren kişi, karşılığı verilmediği sürece onu geri alma hakkına sahiptir. [9088]

٩٠٨٩–مَنْ لاَ حَيَاءَ لَهُ فَلاَ غِيبَةَ لَهُ.ض

9089. Hayası olmayın kişinin gıybeti olmaz.[9089]

Merhamet

٩٠٩٠–مَنْ لاَ يَرْحَمُ لاَ يُرْحَمُ.صح

9090. Merhamet etmeyen kişiye merhamet olunmaz.[9090]

[9084] Taberânî, XI, 71; İbni Adî, VI, 89.
[9085] Ebû Yalâ, XII, 150; İbni Asâkir, LVII, 280.
[9086] Taberânî, XII, 44.
[9087] Ebû Dâvûd, Akdıye 1; Dârekutnî, IV, 204; Beyhakî, X, 96.
[9088] Hâkim, II, 52.
[9089] İbni Asâkir, LIV, 108.
[9090] Müslim, Fedâil 65; Ebû Dâvûd, Edeb 157; Ahmed, II, 241.

٩٠٩١–مَنْ لاَ يَرْحَمُ النَّاسَ لاَ يَرْحَمُهُ اللهُ.صح

9091. İnsanlara acımayan kişiye Allah da acımaz.[9091]

٩٠٩٢–مَنْ لاَ يَرْحَمُ مَنْ فِي الأَرْضِ لاَ يَرْحَمُهُ مَنْ فِي السَّمَاءِ.صح

9092. Yerdekilere merhamet etmeyen kişiye, göktekiler de merhamet etmez.[9092]

٩٠٩٣–مَنْ لاَ يَرْحَمْ لاَ يُرْحَمْ وَمَنْ لاَ يَغْفِرْ لاَ يُغْفَرْ لَهُ.صح

9093. Merhamet etmeyene merhamet olunmaz, bağışlamayan da bağışlanmaz. [9093]

٩٠٩٤–مَنْ لاَ يَرْحَمْ لاَ يُرْحَمْ وَمَنْ لاَ يَغْفِرْ لاَ يُغْفَرْ لَهُ وَمَنْ لاَ يَتُبْ لاَ يُتَبْ عَلَيْهِ.صح

9094. Merhamet etmeyene merhamet olunmaz, bağışlamayan bağışlanmaz, tevbe etmeyenin tevbesi de kabul olunmaz.[9094]

Çeşitli Hadisler

٩٠٩٥–مَنْ لاَ يَسْتَحِيي مِنَ النَّاسِ لاَ يَسْتَحِي مِنَ اللهِ.ح

9095. İnsanlardan utanmayan kişi, Allah'dan da utanmaz. [9095]

٩٠٩٦–مَنْ لاَ يَشْكُرِ النَّاسَ لاَ يَشْكُرِ اللهَ.ح

9096. İnsanlara teşekkür etmeyen, Allah'a şükretmez.[9096]

٩٠٩٧–مَنْ يَتَزَوَّدْ فِي الدُّنْيَا يَنْفَعْهُ فِي الآخِرَةِ.صح

9097. Dünyada azıklanan ahirette ondan istifade eder.[9097]

[9091] Müslim, Fedâil 66; Ahmed, IV, 358; Heysemî, IV, 178.
[9092] Taberânî, II, 407; Müttekî, nr. 5965.
[9093] Ahmed, IV, 365; Taberânî, II, 401-402.
[9094] Ahmed, IV, 365; Taberânî, II, 401-402.
[9095] Taberânî, Evsat, VII, 161.
[9096] Ahmed, III, 74; İbni Asâkir, V, 231.
[9097] Taberânî, II, 305; Heysemî, X, 311.

٩٠٩٨–مَنْ يَتَكَفَّلْ لِي أَنْ لاَ يَسْأَلَ النَّاسَ شَيْئاً أَتَكَفَّلْ لَهُ بِالجَنَّةِ.صح

9098. İnsanlardan bir şey istemeyeceğine dair bana söz verene kişiye, ben de onun cennete gireceğine dair söz veririm.[9098]

٩٠٩٩–مَنْ يُحْرَمِ الرِّفْقَ يُحْرَمِ الخَيْرَ كُلَّهُ.صح

9099. Yumuşaklıktan mahrum olan kişi, hayırdan mahrum olur.[9099]

٩١٠٠–مَنْ يُخْفِرِ ذِمَّتِي كُنْتُ خَصْمَهُ وَمَنْ خَاصَمْتُهُ خَصَمْتُهُ.ح

9100. Benim verdiğim emana riayet etmeyen kişinin düşmanı ben olurum; benim düşmanı olduğum kişi de mağlup olur.[9100]

٩١٠١–مَنْ يَدْخُلِ الجَنَّةَ يُنَعَّمْ فِيهَا لاَ يَيْأَسُ لاَ تَبْلَى ثِيَابُهُ وَلاَ يَفْنَى شَبَابُهُ.صح

9101. Cennete giren kişi nimet görüp sıkıntı çekmez; elbisesi eskimeyip gençliği gitmez.[9101]

٩١٠٢–مَنْ يُرَائِي يُرَائِي اللهُ بِهِ وَمَنْ يُسَمِّعْ يُسَمِّعِ اللهُ بِهِ.ح

9102. Gösteriş için amel eden kişiyi Allah ifşa eder, şöhret için amel eden kişiyi de teşhir eder.[9102]

٩١٠٣–مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْراً يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ

9103. Allah hakkında hayır dilediği kişiyi dinde anlayışlı kılar.[9103]

٩١٠٤–مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْراً يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ وَيُلْهِمْهُ رُشْدَهُ.ح

9104. Allah kimin hayrını dilemişse onu dinde anlayış sahibi yapar ve kendisine doğruyu ilham eder.[9104]

[9098] Taberânî, II, 98; Hâkim, I, 571; Beyhakî, Şuab, III, 372; Ebû Nuaym, I, 181.
[9099] Ahmed, IV, 362.
[9100] Taberânî, II, 162; Heysemî, VI, 293.
[9101] Müslim, Cennet 21; Ahmed, II, 369.
[9102] Nesâî, Kübrâ, VI, 522.
[9103] Ahmed, I, 306, IV, 96.
[9104] Ebû Nuaym, IV, 107.

٩١٠٥–مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ يُفَقِّهْهُ.

9105. Allah hidayete erdirmek istediği kişiyi anlayışlı kılar.[9105]

٩١٠٦–مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْراً يُصِبْ مِنْهُ.صح

9106. Allah iyiliğini istediği kişiye musibet verir.[9106]

٩١٠٧–مَنْ يُرِدْ هَوَانَ قُرَيْشٍ أَهَانَهُ اللهُ.صح

9107. Kureyş'i küçük düşürmek isteyen kişiyi Allah zelil kılar.[9107]

٩١٠٨–مَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ.ح

9108. Darda olan birine kolaylık gösteren kişiye Allah Teala dünya ve ahirette kolaylık gösterir.[9108]

٩١٠٩–مَنْ يَضْمَنْ لِي مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ أَضْمَنْ لَهُ الجَنَّةَ.صح

9109. İki çenesiyle iki bacağı arasındakini koruma sözü verene kişinin cennete gireceğine ben de söz veririm.[9109]

٩١١٠–مَنْ يَعْمَلْ سُوءاً يُجْزَ بِهِ فِي الدُّنْيَا.صح

9110. Kötülük yapan kişi dünyada onun karşılığını görür.[9110]

٩١١١–مَنْ يَكُنْ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ يَكُنِ اللهُ فِي حَاجَتِهِ.صح

9111. Din kardeşine yardım eden kişiye Allah da yardım eder.[9111]

٩١١٢–مِنًى مُنَاخُ مَنْ سَبَقَ.صح

9112. Mina, önce gelen kişinin devesini çöktüreceği yerdir.[9112]

9105 Müttekî, nr. 28708.
9106 Ahmed, II, 237.
9107 Ahmed, I, 171; Hâkim, IV, 84.
9108 Müslim, Zikir 38; Ebû Dâvûd, Edeb 67; Ahmed, II, 252.
9109 Beyhakî, VIII, 166; Nevevî, Ezkâr, s. 295.
9110 Hâkim, III, 637.
9111 İbni Ebi'd-Dünyâ, Havâic, s. 54.
9112 Hâkim, I, 638.

٩١١٣–مُنَاوَلَةُ الْمِسْكِينِ تَقِي مِيتَةَ السُّوءِ.صح

9113. Yoksula yardım etmek kişiyi kötü ölümden korur. [9113]

٩١١٤–مِنْبَرِي هٰذَا عَلَى تُرْعَةٍ مِنْ تُرَعِ الْجَنَّةِ.صح

9114. Minberim cennet kapılarından bir kapı üzerindedir.[9114]

٩١١٥–مَنَعَنِي رَبِّي أَنْ أَظْلِمَ مُعَاهَداً وَلاَ غَيْرَهُ.صح

9115. Rabbim azınlıklardan birine veya bir başka kişiye zulmetmekten beni men etti.[9115]

٩١١٦–مَنْهُومَانِ لاَ يَشْبَعَانِ طَالِبُ عِلْمٍ وَطَالِبُ دُنْيَا

9116. İki aç kişi, ilmi arayanla dünyayı arayanlar doymaz. [9116]

٩١١٧–مَوَالِينَا مِنَّا.ح

9117. Azadlılarımız bizdendir.[9117]

٩١١٨–مَوْتُ الْغَرِيبِ شَهَادَةٌ.ح

9118. Gurbette ölen kişi şehiddir. [9118]

٩١١٩–مَوْتُ الْفَجْأَةِ أَخْذَةُ أَسَفٍ.ح

9119. Ani ölüm, esefle yakalanmadır. [9119]

٩١٢٠–مَوْتُ الْفَجْأَةِ رَاحَةٌ لِلْمُؤْمِنِ وَأَخْذَةُ أَسَفٍ لِلْفَاجِرِ.ح

9120. Ani ölüm mümin için rahatlama, kafir için hasret verici bir yakalanmadır. [9120]

[9113] Taberânî, III, 228; Beyhakî, Şuab, II, 253; Ebû Nuaym, I, 356; Heysemî, III, 112.
[9114] İbni Sad, I, 253; Ahmed, II, 360; Beyhakî, V, 247.
[9115] Hâkim, II, 678.
[9116] İbni Adî, VI, 295; Heysemî, I, 135.
[9117] Taberânî, Evsat, V, 16; Heysemî, I, 195.
[9118] Taberânî, XI, 246; Ebû Nuaym, V, 119; İbni Asâkir, VL, 14.
[9119] Ahmed, IV, 219.
[9120] Ahmed, VI, 136; Beyhakî, III, 379.

٩١٢١–مَوْتَانُ الأَرْضِ للهِ وَلِرَسُولِهِ فَمَنْ أَحْيَا مِنْهَا شَيْئاً فَهُوَ لَهُ.ح

9121. Ölü araziler Allah ve resulünündür; o araziler tarıma elverişli hale getirenin olur.[9121]

٩١٢٢–مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ صَفِيُّ اللهِ.صح

9122. İmran oğlu Musa, Allah'ın seçkin kuludur.[9122]

٩١٢٣–مَوْضِعُ سَوْطٍ فِي الجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا.

9123. Cennette bir kamçılık yer, dünyadan ve onun içindeki her şeyden hayırlıdır.[9123]

٩١٢٤–مَوْلَى الْقَوْمِ مِنْ أَنْفُسِهِمْ.صح

9124. Bir kavmin azadlıları onlardandır.[9124]

٩١٢٥–مَوْلَى الرَّجُلِ أَخُوهُ وَابْنُ عَمِّهِ.ح

9125. Kişinin vela hakkı, kardeşi ve amcaoğluna aittir.[9125]

٩١٢٦–مِهْنَةُ إِحْدَاكُنَّ فِي بَيْتِهَا تُدْرِكُ جِهَادَ المُجَاهِدِينَ إِنْ شَاءَ اللهُ.ض

9126. Kadınların evlerinde işlerini yaparken çektikleri sıkıntılar, inşaallah Allah yolunda cihad edenlerin cihadlarına denk olur.[9126]

٩١٢٧–مَيَامِينُ الخَيْلِ فِي شُقْرِهَا.ح

9127. Bereketli atlar, kızıl olan atlardır.[9127]

٩١٢٨–مَيْتَةُ الْبَحْرِ حَلاَلٌ وَمَاؤُهُ طَهُورٌ.

9128. Denizin ölüsü helal, suyu da temizdir.[9128]

[9121] Beyhakî, VI, 143.
[9122] Hâkim, II, 629.
[9123] Ahmed, III, 433; İbni Adî, IV, 1341; Beyhakî, IX, 38; Münzirî, II, 242.
[9124] Beyhakî, II, 151; Beğavî, VIII, 358; Müttekî, nr. 16517.
[9125] Taberânî, VI, 74.
[9126] Ebû Yalâ, VI, 140; Heysemî, IV, 304.
[9127] Tayâlisî, s. 339.
[9128] Dârekutnî, I, 35; Hâkim, I, 240.

٩١٢٩–المَاءُ لاَ يُنَجِّسُهُ شَيْءٌ. ح

9129. Hiçbir şey suyu pisletemez.[9129]

٩١٣٠– المَاء طهور إلاَّ ما غَلَبَ على رِيحِهِ أو علي طَعْمِهِ.

9130. Su, kokusu ve tadı değişmedikçe temiz sayılır.[9130]

٩١٣١–المَائِدُ في الْبَحْرِ الَّذِي يُصِيبُهُ الْقَيْءُ لَهُ أَجْرُ شَهِيدٍ وَالْغَرِيقُ لَهُ أَجْرُ شَهِيدَيْنِ. ح

9131. Denizde başı dönerek kusan kişiye bir şehid, boğulan kişiye ise iki şehid sevabı vardır.[9131]

Müezzinler

٩١٣٢–المُؤَذِّنُ يُغْفَرُ لَهُ مَدَى صَوْتِهِ وَيَشْهَدُ لَهُ كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ وَشَاهِدُ الصَّلاَةِ يُكْتَبُ لَهُ خَمْسٌ وَعِشْرُونَ صَلاَةً وَيُكَفَّرُ عَنْهُ مَا بَيْنَهُمَا. ح

9132. Müezzin sesinin ulaştığı yere kadar mağfiret olunur; yaş kuru her şey onun lehine şahitlikte bulunur; cemaatle namaz kılana yirmibeş sevap yazılır, iki namaz arası günahları da bağışlanır.[9132]

٩١٣٣–المُؤَذِّنُ يُغْفَرُ لَهُ مَدَّ صَوْتِهِ وَأَجْرُهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ صَلَّى مَعَهُ. ح

9133. Müezzin sesinin ulaştığı yere kadar mağfiret olunur, ezanını dinleyip de namaz kılanlar kadar kendisine sevap verilir.[9133]

٩١٣٤–المُؤَذِّنُ المُحْتَسِبُ كالشَّهِيدِ المُتَشَحِّطِ في دَمِهِ إِذَا مَاتَ لَمْ يُدَوِّدْ في قَبْرِهِ

9134. Sevabını umarak müezzinlik yapan kişi kan içinde kalan şehid gibidir; öldüğü zaman cesedi kabrinde kurtlanmaz.[9134]

9129 Taberânî, Evsat, II, 318; Heysemî, I, 214.
9130 Dârekutnî, I, 28.
9131 Beyhakî, IV, 335.
9132 Ahmed, II, 411; İbni Hibbân, IV, 551; Beyhakî, Şuab, III, 118.
9133 Taberânî, VIII, 241; Heysemî, I, 326.
9134 Heysemî, II, 3.

٩١٣٥-المُؤَذِّنُ أَمْلَكُ بِالأَذَانِ وَالإِمَامُ أَمْلَكُ بِالإِقَامَةِ.ح

9135. Müezzin ezan vaktini, imam da ikamet vaktini daha iyi bilir.[9135]

٩١٣٦-المُؤَذِّنُونَ أَطْوَلُ النَّاسِ أَعْنَاقاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

9136. Müezzinler kıyamet günü insanların en uzun boylularıdır.[9136]

٩١٣٧-المُؤَذِّنُونَ أُمَنَاءُ المُسْلِمِينَ عَلَى فِطْرِهِمْ وَسُحُورِهِمْ

9137. Müezzinler iftarla sahur vakitlerinin bilinmesinde Müslümanların güvendiği insanlardır.[9137]

٩١٣٨-المُؤَذِّنُونَ أُمَنَاءُ المُسْلِمِينَ عَلَى صَلاَتِهِمْ وَحَاجَتِهِمْ.ح

9138. Müezzinler namazlarla ihtiyaçların bildirilmesinde müslümanların güvendiği insanlardır.[9138]

Müminler

٩١٣٩-المُؤْمِنُ يَأْكُلُ في مِعًى وَاحِدٍ وَالْكَافِرُ يَأْكُلُ في سَبْعَةِ أَمْعَاءٍ.صح

9139. Mümin bir bağırsağıyla, kafir ise yedi bağırsağıyla yer.[9139]

٩١٤٠-المُؤْمِنُ يَشْرَبُ في مِعًى وَاحِدٍ وَالْكَافِرُ يَشْرَبُ في سَبْعَةِ أَمْعَاءٍ.

9140. Mümin bir bağırsağıyla, kafir ise yedi bağırsağıyla içer.[9140]

٩١٤١-المُؤْمِنُ مِرْآةُ المُؤْمِنِ.ح

9141. Mümin, müminin aynasıdır.[9141]

٩١٤٢-المُؤْمِنُ مِرْآةُ المُؤْمِنِ وَالمُؤْمِنُ أَخُو المُؤْمِنِ يَكُفُّ عَلَيْهِ ضَيْعَتَهُ وَيَحُوطُهُ مِنْ وَرَائِهِ

9135 Tahâvî, Müşkil, III, 55; İbni Adî, IV, 1327; Müttekî, nr. 20963.
9136 Ahmed, IV, 95; İbni Hibbân, IV, 555.
9137 Taberânî, VII, 176; Heysemî, II, 2.
9138 Şâfiî, I, 87; Beyhakî, I, 426.
9139 Ahmed, II, 21.
9140 Ahmed, II, 375.
9141 Taberânî, Evsat, II, 325; Ziyâ, VI, 179.

9142. Mümin müminin aynasıdır, mümin müminin kardeşidir; kaybettiği bir şeyini onun için muhafaza eder, arkasından onu savunur.[9142]

٩١٤٣–المُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضاً.صح

9143. Mümin mümin için birbirine bağlanmış bir bina gibidir. [9143]

٩١٤٤–المُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَالمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ الخَطَايَا وَالذُّنُوبَ.ح

9144. Mümin insanların malları ve canları hususunda kendisine güvendikleri, muhacir de hata ve günahlardan uzak duran kimsedir.[9144]

٩١٤٥–المُؤْمِنُ يَمُوتُ بِعَرَقِ الجَبِينِ.ح

9145. Mümin alnı terleyerek ölür.[9145]

٩١٤٦–المُؤْمِنُ يَأْلَفُ وَلاَ خَيْرَ فِيمَنْ لاَ يَأْلَفُ وَلاَ يُؤْلَفُ.صح

9146. Mümin başkalasıyla kaynaşan kişidir; başkasıyla kaynaşmayan ve kendisiyle kaynaşılmayan kişide hayır yoktur.[9146]

٩١٤٧–المُؤْمِنُ يَأْلَفُ وَيُؤْلَفُ وَلاَ خَيْرَ فِيمَنْ لاَ يَأْلَفُ وَلاَ يُؤْلَفُ وَخَيْرُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ.صح

9147. Mümin, başkalarıyla kaynaşan ve kendisiyle kaynaşılan kişidir; başkasıyla kaynaşmayan ve kendisiyle de kaynaşılmayan kişide hayır yoktur; insanların en hayırlısı, insanlara en çok faydası dokunandır. [9147]

٩١٤٨–المُؤْمِنُ يَغَارُ وَاللهُ أَشَدُّ غَيْرَةً.صح

9148. Mümin kıskançtır, Allah ise daha kıskançtır.[9148]

9142 Buhârî, Müfred, I, 93.
9143 Heysemî, VIII, 87.
9144 Neaai, Îmân 8; Ahmed, II, 379; Hâkim, I, 11.
9145 Ahmed, V, 360; Hâkim, I, 513.
9146 Ahmed, V, 335; Heysemî, VIII, 87.
9147 Beyhakî, X, 237; Heysemî, VIII, 87; Müttekî, nr. 679.
9148 Müslim, Tevbe 38; Ahmed, II, 235; Aclûnî, II, 105.

٩١٤٩–المُؤْمِنُ غِرٌّ كَرِيمٌ وَالْفَاجِرُ خِبٌّ لَئِيمٌ

9149. Mümin saf ve cömert, facir ise hilekar ve alçaktır.[9149]

٩١٥٠–المُؤْمِنُ بِخَيْرٍ عَلَى كُلِّ حَالٍ تُنْزَعُ نَفْسُهُ مِنْ بَيْنِ جَنْبَيْهِ وَهُوَ يَحْمَدُ اللهَ.ح

9150. Mümin her halde hayır üzeredir; o ruhunu teslim ederken bile Allah'a hamd halindedir. [9150]

٩١٥١–المُؤْمِنُ مِنْ أَهْلِ الإِيمَانِ بِمَنْزِلَةِ الرَّأْسِ مِنَ الجَسَدِ يَأْلَمُ المُؤْمِنُ لأَهْلِ الإِيمَانِ كَمَا يَأْلَمُ الجَسَدُ لِمَا فِي الرَّأْسِ.ح

9151. İnananlara göre mümin vücuddaki baş gibidir; başta oluşan bir ağrıdan dolayı vücudun geri kalan kısmı elem duyduğu gibi mümin de inananlara için öyle elem duyar.[9151]

٩١٥٢–المُؤْمِنُ مُكَفَّرٌ

9152. Müminin günahları bağışlanır.[9152]

٩١٥٣–المُؤْمِنُ يَسِيرُ المَؤُونَةِ.ض

9153. Mümin, aza kanaat eden insandır.[9153]

٩١٥٤–المُؤْمِنُ الَّذِي يُخَالِطُ النَّاسَ وَيَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ أَفْضَلُ مِنَ المُؤْمِنِ الَّذِي لاَ يُخَالِطُ النَّاسَ وَلاَ يَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ

9154. İnsanların arasına karışıp da onların sıkıntılarına sabreden mümin, insanlar arasına karışmayıp da onların sıkıntılarına sabretmeyen müminden daha üstündür. [9154]

٩١٥٥–المُؤْمِنُ أَكْرَمُ عَلَى اللهِ مِنْ بَعْضِ المَلاَئِكَةِ.ض

9155. Mümin Allah katında bazı meleklerden daha değerlidir.[9155]

[9149] Hâkim, I, 103.
[9150] Ahmed, I, 297.
[9151] Ahmed, V, 340; Heysemî, VIII, 187.
[9152] Hâkim, I, 125.
[9153] Ebû Nuaym, VIII, 46; Beyhakî, Şuab, V 156.
[9154] Ahmed, V, 367.
[9155] Bûsîrî, IV, 168.

٩١٥٦–المُؤْمِنُ أَخُو المُؤْمِنِ لاَ يَدَعُ نَصِيحَتَهُ عَلَى كُلِّ حَالٍ.ض

9156. Mümin müminin kardeşidir, her halde kardeşine nasihat eder.[9156]

٩١٥٧–المُؤْمِنُ لاَ يُتَرَّبُ عَلَيْهِ شَيْءٌ أَصَابَهُ فِي الدُّنْيَا إِنَّمَا يُتَرَّبُ عَلَى الْكَافِرِ.ض

9157. Mümin dünyada başına gelen şeylerden dolayı kınanmaz, kınanan kafirdir.[9157]

٩١٥٨–المُؤْمِنُ كَيِّسٌ فَطِنٌ حَذِرٌ.ض

9158. Mümin akıllı, uyanık ve tedbirli insandır.[9158]

٩١٥٩–المُؤْمِنُ هَيِّنٌ لَيِّنٌ حَتَّى تَخَالَهُ مِنَ اللِّينِ أَحْمَقَ.ض

9159. Mümin sakin ve yumuşak huyludur; yumuşaklığından dolayı saf biri zannedilir.[9159]

٩١٦٠–المُؤْمِنُ وَاهٍ رَاقِعٌ فَالسَّعِيدُ مَنْ مَاتَ عَلَى رَقْعِهِ.ض

9160. Mümin günahlardan uzak tevbe eden insandır; mutlu kişi de tevbe üzerine ölen kişidir. [9160]

٩١٦١–المُؤْمِنُ مَنْفَعَةٌ إِنْ مَاشَيْتَهُ نَفَعَكَ وَإِنْ شَاوَرْتَهُ نَفَعَكَ وَإِنْ شَارَكْتَهُ نَفَعَكَ وَكُلُّ شَيْءٍ مِنْ أَمْرِهِ مَنْفَعَةٌ.ض

9161. Mümin faydalı insandır; birlikte yürüdüğünde sana fayda verir, kendisine danıştığında sana fayda verir, ortak olduğunda sana fayda verir; o her şeyiyle faydadan ibarettir. [9161]

٩١٦٢–المُؤْمِنُ إِذَا اشْتَهَى الْوَلَدَ فِي الجَنَّةِ كَانَ حَمْلُهُ وَوَضْعُهُ وَسِنُّهُ فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ كَمَا يَشْتَهِي.ض

9156 Zebîdî, VI, 240.
9157 Taberânî, X, 210; Heysemî, X, 319.
9158 Kudâî,I, 107.
9159 Beyhakî, Şuab, VI, 272.
9160 Hatîb, IV, 114; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 304; Irâkî, IV, 44; Aclûnî, II, 407.
9161 Müttekî, nr. 692.

9162. Mümin cennette çocuk isterse o çocuğa gebe kalınması, doğması ve büyümesi isteğine göre kısa bir sürede oluverir.[9162]

٩١٦٣-المُؤْمِنُونَ هَيِّنُونَ لَيِّنُونَ كالجَمَلِ الأَنِفِ إِنْ قِيدَ انْقَادَ وَإِذَا أُنِيخَ عَلَى صَخْرَةٍ اسْتَنَاخَ.ض

9163. Müminler sukunet sahibi yumuşak huylu insanlardır; götürülmek istendiği yere giden, taş üzerine bile olsa çöktürülmek istendiğinde çöken deveye benzerler.[9163]

٩١٦٤-المُؤْمِنُونَ كَرَجُلٍ وَاحِدٍ إِنِ اشْتَكَى رَأْسُهُ اشْتَكَى كُلُّهُ وَإِنِ اشْتَكَى عَيْنُهُ اشْتَكَى كُلُّهُ.صح

9164. Müminler, başı ağrıyınca bütün vücudu ağrıyan veya gözü acıyınca bütün vücudu da acıyan kişi gibidirler.[9164]

Çeşitli Hadisler

٩١٦٥-المَاهِرُ بِالْقُرْآنِ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَرَةِ وَالَّذِي يَقْرَؤُهُ وَيَتَعْتَعُ فِيهِ وَهُوَ عَلَيْهِ شَاقٌّ لَهُ أَجْرَانِ.صح

9165. Kuran'ı güzel okuyan kimse, vahiy getiren şerefli ve itaatkar meleklerle beraberdir; Kuran'ı kekeleyerek zorlukla okuyan kimseye de iki kat sevap vardır.[9165]

٩١٦٦-المُتَبَارِيَانِ لاَ يُحَابَانِ وَلاَ يُؤْكَلُ طَعَامُهُمَا.

9166. Üstünlük için yarışanların davetine icabet edilmez, yemekleri de yenilmez.[9166]

[9162] Ahmed, III, 9.
[9163] İbnü'l-Mübârek, I, 130; Beyhakî, Şuab, VI, 272.
[9164] Müslim, Sıla 67; Ahmed, IV, 271; Beğavî, XIII, 47.
[9165] Buhârî, Tevhîd 52; Müslim, Müsâfirîn 243; Ebû Dâvûd, Salât 349; Tirmizî, Fedâilu'l-Kurân 13; İbni Mâce, Edeb 52.
[9166] Beyhakî, Şuab, V, 129.

٩١٦٧–المُتَحَابُّونَ في اللهِ عَلَى كَرَاسِيَّ مِنْ يَاقُوتٍ حَوْلَ الْعَرْشِ.صح

9167. Allah için birbirlerini sevenler, Arş'ın yanında yakuttan kürsiler üzerinde olurlar.[9167]

٩١٦٨–المُتَشبِّعُ بِمَا لَمْ يُعْطَ كَلاَبِسِ ثَوْبَيْ زُورٍ.صح

9168. Kendisine verilmeyen bir şeyle üstünlük taslayan kişi, yalandan elbise giyen kişi gibidir.[9168]

٩١٦٩–المُتَعَبِّدُ بِغَيْرِ فِقْهٍ كَالْحِمَارِ في الطَّاحُونِ.

9169. Fıkıh bilgisi olmadan ibadet eden kişi, değirmendeki merkeb gibidir.[9169]

٩١٧٠–المُتِمُّ الصَّلاَةِ في السَّفَرِ كَالمُقْصِرِ في الحَضَرِ.ض

9170. Yolculukta namazı tam kılan, ikamet halinde kısaltan gibidir.[9170]

٩١٧١–المُتَمَسِّكُ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي لَهُ أَجْرُ شَهِيدٍ

9171. Ümmetimin bozulduğu bir zamanda benim sünnetime sarılan kişiye şehid sevabı vardır.[9171]

٩١٧٢–المُتَمَسِّكُ بِسُنَّتِي عِنْدِ اخْتِلاَفِ أُمَّتِي كَالْقَابِضِ عَلَى الجَمْرِ

9172. Ümmetimin ihtilafı zamanında benim sünnetime sarılan kişi, avucunda ateş parçası tutan kişi gibidir.[9172]

٩١٧٣–المَجَالِسُ بِالأَمَانَةِ.ح

9173. Meclislerde konuşulan sözler emanettirler.[9173]

[9167] Taberânî, IV, 150; Heysemî, X, 227.
[9168] Ahmed, VI, 345.
[9169] Ebû Nuaym, V, 219; İbni Arrâk, I, 267; Aclûnî, II, 360.
[9170] Ebû Nuaym, Isfahân, I, 353; İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 446; Müttekî, nr. 20178.
[9171] Taberânî, Evsat, V, 315; Heysemî, I, 172.
[9172] Hakîm, I, 119.
[9173] Hatîb, XI, 169.

٩١٧٤-المَجَالِسُ بِالأَمَانَةِ إِلاَّ ثَلاَثَةَ مَجَالِسَ سَفْكُ دَمٍ حَرَامٍ أَوْ فَرْجٌ حَرَامٌ أَوِ اقْتِطَاعُ مَالٍ بِغَيْرِ حَقٍّ.ح

9174. Üç çeşit toplantı dışındaki toplantılarda konuşulanlar başkalarına söylenmemesi gereken birer emanettir; o toplantılar kan dökme, zina ve namusa tecavüz etme, haksız yere bir malı almanın konuşulduğu toplantıdır. [9174]

٩١٧٥-المُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي اللهِ.صح

9175. Mücahid, Allah yolunda nefsiyle mücadele edendir. [9175]

٩١٧٦-المُحْتَكِرُ مَلْعُونٌ.صح

9176. Karaborsacılık yapan lanetlenmiştir.[9176]

٩١٧٧-المُحْرِمَةُ لاَ تَنْتَقِبُ وَلاَ تَلْبَسُ الْقُفَّازَيْنِ.صح

9177. İhramlı kadın, yüzünü örtmediği gibi eldiven de giymez.[9177]

٩١٧٨-المَحْرُومُ مَنْ حُرِمَ الْوَصِيَّةَ.ض

9178. Mahrum, vasiyetten mahrum olandır.[9178]

٩١٧٩-المُخْتَلِعَاتُ هُنَّ المُنَافِقَاتُ.ض

9179. Eşlerinden gereksiz yere ayrılmak isteyen kadınlar münafıktırlar.[9179]

٩١٨٠-المُخْتَلِعَاتُ وَالْمُتَبَرِّجَاتُ هُنَّ المُنَافِقَاتُ.ض

9180. Eşlerinden gereksiz yere boşanmak isteyen ve süslenip püslenip kendilerini başkalarına gösteren kadınlar münafıktırlar. [9180]

[9174] Hatîb, XI, 169; Irâkî, II, 176; Aclûnî, II, 277.
[9175] İbni Hibbân, X, 484.
[9176] Hâkim, II, 11; İbni Adî, V, 1841; Münzirî, II, 583.
[9177] Beyhakî, V, 47.
[9178] Bûsîrî, III, 140.
[9179] Beyhakî, Şuab, IV, 390.
[9180] Ebû Nuaym, VIII, 376.

٩١٨١-المُدَبَّرُ مِنَ الثُّلُثِ.ح

9181. Müdebber köle, terekenin üçte birlik kısmından sayılır.[9181]

٩١٨٢-المُدَبَّرُ لاَ يُبَاعُ وَلاَ يُوهَبُ وَهُوَ حُرٌّ مِنَ الثُّلُثِ.ض

9182. Müdebber köle satılmaz, hibe edilmez; o terekenin üçte birlik vasiyet kısmından hürdür.[9182]

٩١٨٣-المُدَّعَى عَلَيْهِ أَوْلَى بِالْيَمِينِ إِلاَّ أَنْ تَقُومَ عَلَيْهِ البَيِّنَةُ.ح

9183. Aleyhinde delil olmadığı durumlarda davacının yemin etmesi daha uygundur.[9183]

٩١٨٤-المَدِينَةُ حَرَمٌ آمِنٌ.صح

9184. Medine, harem ve emin bir beldedir.[9184]

٩١٨٥-المَدِينَةُ خَيْرٌ مِنْ مَكَّةَ.ض

9185. Medine, Mekke'den hayırlıdır.[9185]

٩١٨٦-المَدِينَةُ قُبَّةُ الإِسْلاَمِ وَدَارُ الإِيمَانِ وَأَرْضُ الْهِجْرَةِ وَمُتَبَوَّأُ الحَلاَلِ وَالحَرَامِ.ح

9186. Medine İslam'ın kubbesi, iman yurdu, hicret diyarı ve helal ile haram hükümlerinin tespit edildiği yerdir. [9186]

٩١٨٧-الْمِرَاءُ فِي الْقُرْآنِ كُفْرٌ.صح

9187. Kuran konusunda cedelleşmek küfürdür.[9187]

٩١٨٨-المَرْءُ فِي صَلاَةٍ مَا انْتَظَرَهَا

9188. Kişi namazı beklediği sürece namazda gibidir.[9188]

[9181] Bûsîrî, III, 96.
[9182] Dârekutnî, IV, 138; Beyhakî, X, 314.
[9183] Beyhakî, X, 256.
[9184] İbni Asâkir, LIV, 244.
[9185] Taberânî, IV, 288.
[9186] Taberânî, Evsat, V, 380; Heysemî, III, 298.
[9187] Hâkim, II, 243.
[9188] Abd b. Humeyd, s. 320.

٩١٨٩–المَرْءُ كَثِيرٌ بِأَخِيهِ.ض

9189. Kişi, kardeşleriyle çok olur.[9189]

٩١٩٠–المَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ.صح

9190. Kişi sevdiğiyle beraberdir. [9190]

٩١٩١–المَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ وَلَهُ مَا اكْتَسَبَ.صح

9191. Kişi sevdiğiyle beraberdir, kazandığı da kendisinedir.[9191]

٩١٩٢–المَرْأَةُ لآخِرِ أَزْوَاجِهَا.ض

9192. Kadın cennette son kocasına aittir.[9192]

٩١٩٣–المَرْأَةُ عَوْرَةٌ فَإِذَا خَرَجَتِ اسْتَشْرَفَهَا الشَّيْطَانُ.صح

9193. Kadın avrettir; dışarı çıktığında şeytan onu ve onunla başkalarını yoldan çıkarmak için fırsat kollar. [9193]

٩١٩٤–المَرَضُ سَوْطُ اللهِ فِي الأَرْضِ يُؤَدِّبُ بِهِ عِبَادَهُ.ض

9194. Hastalık Allah'ın yeryüzündeki kullarını terbiye ettiği kamçısıdır.[9194]

٩١٩٥–المَرِيضُ تَحَاتُّ خَطَايَاهُ كَمَا يَتَحَاتُّ وَرَقُ الشَّجَرَةِ.ح

9195. Hastanın günahları, ağacın yapraklarının döküldüğü gibi dökülür.[9195]

٩١٩٦–المِزْرُ كُلُّهُ حَرَامٌ أَبْيَضُهُ وَأَحْمَرُهُ وَأَسْوَدُهُ وَأَخْضَرُهُ.

9196. Beyazı, kırmızısı, siyahı ve yeşiliyle içkinin her çeşidi haramdır.[9196]

9189 İbni Ebi'd-Dünyâ, İhvân, I, 27.
9190 Ahmed, III, 104.
9191 Müslim, Sıla 165; Ahmed, I, 393; Dârekutnî, I, 132; Beğavî, XIII, 61.
9192 Hatîb, IX, 228.
9193 Müttekî, nr. 45045; Zeylaî, I, 298.
9194 Müttekî, nr. 6670.
9195 Ziyâ, IV, 210; Heysemî, II, 301.
9196 Taberânî, XI, 101.

٩١٩٧–المُسْتَبَّانِ مَا قَالاَ فَعَلَى الْبَادِىءِ مِنْهُمَا حَتَّى يَعْتَدِيَ المَظْلُومُ.صح

9197. İlk defa kendisine sövülen mazlum kişi, haddi aşmadığı sürece sövmenin günahı ilk başlatanadır.[9197]

٩١٩٨–المُسْتَبَّانِ شَيْطَانَانِ يَتَهَاتَرَانِ وَيَتَكَاذَبَانِ.صح

9198. Birbirlerine söven kişiler, saçmalayıp yalan söyleyen şeytanlar gibidir.[9198]

Çeşitli Hadisler

٩١٩٩–المُسْتَحَاضَةُ تَغْتَسِلُ مِنْ قُرْءٍ إِلَى قُرْءٍ.ح

9199. Özür kanı gelen kadın sadece hayızdan hayıza gusleder.[9199]

٩٢٠٠–المُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ

9200. İstişare edilen kişi, güvenilir olmalıdır.[9200]

٩٢٠١–المُسْتَشَارُ مُؤْتَمَن إِنْ شَاءَ أَشَارَ وَإِنْ شَاءَ لَمْ يُشِرْ.صح

9201. Kendisine danışılan kişi emin olmalıdır; danışıldığında kendisi için yapacağını danışana da tavsiye etmelidir.[9201]

٩٢٠٢–المُسْتَشَارُ مُؤْتَمَن فَإِذَا اسْتُشِيرَ فَلْيُشِرْ بِمَا هُوَ صَانِعٌ لِنَفْسِهِ.ح

9202. Kendisine danışılan kişi emin olmalıdır; danışıldığında kendisi için ne yaparsa kardeşine de onu tavsiye etsin![9202]

٩٢٠٣–المَسْجِدُ بَيْتُ كُلِّ مُؤْمِنٍ.ض

9203. Mescid, her müminin evidir.[9203]

[9197] Ahmed, II, 235.
[9198] Ahmed, IV, 162.
[9199] Taberânî, Sağîr, II, 76; Heysemî, I, 281.
[9200] Ahmed, V, 274; Beyhakî, X, 112; Aclûnî, II, 287.
[9201] Taberânî, VII, 219.
[9202] Ebû Nuaym, VIi 190; Aclûnî, II, 287.
[9203] Ebû Nuaym, VI, 176.

٩٢٠٤–المَسْجِدُ الَّذِي أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مَسْجِدِي هذَا.صح

9204. Takva üzere inşa edilen mescid, Mescid-i Nebi'dir.[9204]

٩٢٠٥–الْمِسْكُ أَطْيَبُ الطِّيبِ.صح

9205. Misk, kokuların en güzelidir.[9205]

Müslüman

٩٢٠٦–المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ.صح

9206. Müslüman, dilinden ve elinden müslümanların zarar görmediği kişidir.[9206]

٩٢٠٧–المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ

9207. Müslüman, dilinden ve elinden müslümanların zarar görmediği, mümin de canları ve malları konusunda insanların kendisinden emin olduğu kişidir.[9207]

٩٢٠٨–المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهى اللهُ عَنْهُ.صح

9208. Müslüman, dilinden ve elinden müslümanların selamette olduğu; muhacir de Allah'ın yasakladığı şeylerden kaçınan kişidir.[9208]

٩٢٠٩–المُسْلِمُ أَخُو المُسْلِمِ.ح

9209. Müslüman, müslümanın kardeşidir.[9209]

[9204] Ahmed, V, 116; Hâkim, II, 364.
[9205] Müslim, Elfâz 19; Ahmed, III, 68; Beyhakî, III, 405.
[9206] Heysemî, I, 56.
[9207] Ahmed, II, 379; Nesâî, Kübrâ, VI, 530; Taberânî, XXII, 78; Hâkim, I, 54; Heysemî, X, 294.
[9208] Müslim, Îmân 65; Ahmed, II, 163; Beyhakî, X, 187.
[9209] Müslim, Sıla 32, Nüzûr 8; Ahmed, II, 277; Beyhakî, V, 320.

٩٢١٠–المُسْلِمُ مِرْآةُ المُسْلِمِ فَإِذَا رَأَى بِهِ شَيْئاً فَلْيَأْخُذْهُ.

9210. Müslüman müslümanın aynasıdır; onun üzerinde uygun olmayan bir şey görürse onu alıp bir kenara atsın![9210]

٩٢١١–المُسْلِمُونَ إِخْوَةٌ لاَ فَضْلَ لأَحَدٍ عَلَى أَحَدٍ إِلاَّ بالتَّقْوَى. ح

9211. Müslümanlar kardeştir, takva dışında kimsenin kimseye üstünlüğü yoktur.[9211]

٩٢١٢–المُسْلِمُونَ شُرَكَاءُ في ثَلاَثَةٍ في الْكَلإِ وَالمَاءِ وَالنَّارِ. ح

9212. Müslümanlar üç şeyde; ot, su ve ateşte ortaktırlar.[9212]

٩٢١٣–المُسْلِمُونَ عَلَى شُرُوطِهِمْ. صح

9213. Müslümanlar anlaşmalarına bağlıdırlar.[9213]

٩٢١٤–المُسْلِمُونَ عِنْدَ شُرُوطِهِمْ مَا وَافَقَ الحَقَّ مِنْ ذلِكَ. صح

9214. Müslümanlar hakka uygun olduğu sürece anlaşmalarına bağlıdırlar.[9214]

٩٢١٥–المُسْلِمُونَ عِنْدَ شُرُوطِهِمْ فِيما أُحِلَّ. ض

9215. Müslümanlar helal olduğu sürece anlaşmalarına bağlıdırlar.[9215]

Çeşitli Hadisler

٩٢١٦–المَشَّاؤُونَ إِلَى المَسَاجِدِ في الظُّلَمِ أُولئِكَ الخَوَّاضُونَ في رَحْمَةِ اللهِ. ح

9216. Karanlık gecelerde mescidlere gidenler Allah'ın rahmetine dalarlar.[9216]

[9210] Buhârî, Müfred, s. 238.
[9211] Taberânî, IV, 25; Heysemî, VIII, 84.
[9212] Ahmed, V, 364.
[9213] Hâkim, II, 57; Beyhakî, VI, 166.
[9214] Hâkim, II, 57İ Beyhakî, VII, 249.
[9215] Taberânî, IV, 275; Heysemî, IV, 205.
[9216] Bûsîrî, I, 99.

٩٢١٧–المَصَائِبُ وَالأَمْرَاضُ وَالأَحْزَانُ فِي الدُّنْيَا جَزَاءٌ.ض

9217. Musibet, hastalık ve üzüntüler dünyada verilen cezalardır.[9217]

٩٢١٨–المُصِيبَةُ تُبَيِّضُ وَجْهَ صَاحِبِهَا يَوْمَ تَسْوَدُّ الْوُجُوهُ.ض

9218. Musibetler, yüzlerin karardığı kıyamet gününde sahibinin yüzünü ağartırlar.[9218]

٩٢١٩–المَضْمَضَةُ وَالاسْتِنْشَاقُ سُنَّةٌ وَالأُذُنَانِ مِنَ الرَّأْسِ.ض

9219. Ağza, burna su vermek sünnettir; kulaklar da baştandır.[9219]

٩٢٢٠–المُطَلَّقَةُ ثَلاَثاً لَيْسَ لَهَا سُكْنَى وَلاَ نَفَقَةٌ.صح

9220. Üç talakla boşanan kadının barınma ve nafaka hakkı yoktur.[9220]

٩٢٢١–المُعْتَدِي فِي الصَّدَقَةِ كمانِعِهَا.ح

9221. Zekat işlerinde dürüst davranmayan kişi, onu vermeyen kişi gibidir.[9221]

٩٢٢٢–المُعْتَكِفُ يَتْبَعُ الجَنَازَةَ وَيَعُودُ المَرِيضَ.صح

9222. İtikafa giren kişi cenazeye katılır, hastayı ziyaret eder.[9222]

٩٢٢٣–المُعْتَكِفُ يَعْكُفُ الذُّنُوبَ وَيُجْرَى لَهُ مِنَ الأَجْرِ كَأَجْرِ عَامِلِ الحَسَنَاتِ كُلِّهَا.ض

9223. İtikafa giren kişinin günahları hapsolunur; kendisine bütün sevapları işleyen kişi gibi sevap verilir.[9223]

٩٢٢٤–المَعْرُوفُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الجَنَّةِ وَهُوَ يَدْفَعُ مَصَارِعَ السُّوءِ.ض

[9217] Ebû Nuaym, VIII, 119; Müttekî, nr. 6629.
[9218] Taberânî, Evsat, V, 41; Heysemî, II, 291.
[9219] Dârekutnî, I, 101; Hatîb, III, 234.
[9220] Dârekutnî, IV, 22.
[9221] Beyhakî, IV, 97.
[9222] Dârekutnî, II, 200.
[9223] Beyhakî, Şuab, III, 424.

9224. İyilik cennet kapılarından bir kapıdır; o kişiyi kötü ölümlerden korur.[9224]

٩٢٢٥-المَعْكُ طَرَفٌ مِنَ الظُّلْمِ.صح

9225. Borcu geçiktirmek bir çeşit zulümdür.[9225]

٩٢٢٦-المَغْبُونُ لاَ مَحْمُودٌ وَلاَ مَأْجُورٌ

9226. Ticarette aldanan kişi, iyi bir iş yapmadığı gibi sevap da kazanamaz.[9226]

٩٢٢٧-المَغْرِبُ وِتْرُ النَّهَارِ فَأَوْتِرُوا صَلاَةَ اللَّيْلِ.ح

9227. Akşam namazı gündüzün tek rekatlı namazıdır, gece namazını da tek rekatlı kılın. [9227]

٩٢٢٨-المَقَامُ المَحْمُودُ الشَّفَاعَةُ.صح

9228. Makam-ı Mahmud, şefaattir.[9228]

٩٢٢٩-المُقِيمُ عَلَى الزِّنَى كَعَابِدِ وَثَنٍ.ض

9229. Zinaya devam eden, puta tapan gibidir.[9229]

٩٢٣٠-المُكَاتَبُ عَبْدٌ مَا بَقِيَ عَلَيْهِ مِنْ كِتَابَتِهِ دِرْهَمٌ.ح

9230. Bir dirhem bile kalsa anlaşmalı köle, köledir.[9230]

٩٢٣١-المُكْثِرُونَ هُمُ الأَسْفَلُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

9231. Dünyada malı çok olanların ahirette dereceleri az olur.[9231]

[9224] İbni Adî, V, 1900; Hâkim, I, 124.
[9225] Taberânî, IV, 17; Heysemî, IV, 298.
[9226] Taberânî, III, 83; Hatîb, IV, 212; Ebû Yalâ, XII, 153.
[9227] Ebû Nuaym, VI, 348.
[9228] Ebû Nuaym, VIII, 372; Beyhakî, Şuab, I, 281.
[9229] Münâvî, VI, 275.
[9230] Beyhakî, X, 324.
[9231] Tayâlisî, s. 60.

٩٢٣٢–المَكْرُ وَالخَدِيعَةُ في النَّارِ

9232. Hile ve aldatma yapan kişiler cehennemdedir.[9232]

٩٢٣٣–المَكْرُ وَالخَدِيعَةُ وَالخِيَانَةُ في النَّارِ.ض

9233. Hile, aldatma ve hainlik yapanlar cehennemdedir.[9233]

٩٢٣٤–المَلْحَمَةُ الْكُبْرَى وَفَتْحُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ وَخُرُوجُ الدَّجَّالِ في سَبْعَةِ أَشْهُرٍ.صح

9234. Büyük savaşlar, İstanbul'un fethi ile Deccal'ın çıkışı yedi ay içinde olur.[9234]

٩٢٣٥–المُلْكُ في قُرَيْشٍ وَالْقَضَاءُ في الأَنْصَارِ وَالأَذَانُ في الحَبَشَةِ وَالأَمَانَةُ في الأَزْدِ.صح

9235. Saltanat Kureyş'te, hüküm ensarda, ezan Habeşlilerde, emanet de Ezlilerdedir.[9235]

٩٢٣٦–المُنَافِقُ لاَ يُصَلِّي الضُّحى وَلاَ يَقْرَأُ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ.ض

9236. Münafık kuşluk namazı kılmaz, Kafirun suresi okumaz.[9236]

٩٢٣٧–المُنَافِقُ يَمْلِكُ عَيْنَيْهِ يَبْكِي كما يَشَاءُ.ض

9237. Münafık gözlerine hakimdir, dilediği gibi ağlar.[9237]

٩٢٣٨–المُنْتَعِلُ رَاكِبٌ.ض

9238. Ayakkabılı olan binitli olan gibidir.[9238]

٩٢٣٩–المُنْتَعِلُ بِمَنْزِلَةِ الرَّاكِبِ.ض

9232 Beyhakî, Şuab, VII, 494; İbni Asâkir, IL, 423.
9233 Hâkim, IV, 650.
9234 Ahmed, V, 234; Hâkim, IV, 473.
9235 Ahmed, II, 364; Heysemî, IV, 192; Müttekî, nr. 35811.
9236 Deylemî, IV, 203.
9237 Deylemî, IV, 203.
9238 İbni Asâkir, XXVIII, 44.

9239. Ayakkabılı olan binitli olan yerindedir.[9239]

٩٢٤٠–الْمِنْحَةُ مَرْدُودَةٌ وَالنَّاسُ عَلَى شُرُوطِهِمْ مَا وَافَقَ الحَقَّ.ح

9240. Ödünç alınan mal geri verilir, hakka uygun olduğu sürece insanların koyduğu şartlara riayet edilmesi gerekir.[9240]

Mehdi

٩٢٤١–المَهْدِيُّ مِنْ عِتْرَتِي مِنْ وَلَدِ فَاطِمَةَ.صح

9241. Mehdi benim neslimden, Fatıma'nın çocuklarındandır.[9241]

٩٢٤٢–المَهْدِيُّ مِنْ وَلَدِ الْعَبَّاسِ عَمِّي.ض

9242. Mehdi, amcam Abbas oğullarındandır.[9242]

٩٢٤٣–المَهْدِيُّ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ يُصْلِحُهُ اللهُ في لَيْلَةٍ.ح

9243. Mehdi ehl-i beytimden biridir, Allah onu bir gecede görevine hazır hale getirir.[9243]

٩٢٤٤–المَهْدِيُّ مِنِّي أَجْلَى الْجَبْهَةِ أَقْنَى الأَنْفِ يَمْلأُ الأَرْضَ قِسْطاً وَعَدْلاً كما مُلِئَتْ جَوْراً وَظُلْماً يَمْلِكُ سَبْعَ سِنِينَ.صح

9244. Mehdi bendendir; alnı açık, burnu kalkıktır; daha önce zulüm ve haksızlıkla dolan yeryüzünü hak ve adaletle doldurur; yedi sene hüküm sürer.[9244]

٩٢٤٥–المَهْدِيُّ رَجُلٌ مِنْ وَلَدِي وَجْهُهُ كالْكَوْكَبِ الدُّرِّيِّ.صح

9245. Mehdi neslimden biridir, yüzü parlak bir yıldız gibidir. [9245]

[9239] İbni Asâkir, XXVIII, 44.
[9240] Ebû Dâvûd, Büyû 90; Ahmed, V, 267; Zeylaî, IV, 118; Müttekî, nr. 15051.
[9241] İbni Adî, III, 1053; Müttekî, nr. 38662.
[9242] Gumari, s. 98.
[9243] Ahmed, I, 84.
[9244] Hâkim, IV, 600.
[9245] İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 375; Aclûnî, II, 399.

Çeşitli Hadisler

٩٢٤٦–المَوْتُ كَفَّارَةٌ لِكُلِّ مُسْلِمٍ.صح

9246. Ölüm, her mümin için günahlara kefferettir.[9246]

٩٢٤٧–المَلاَئِكَةُ شُهَدَاءُ اللهِ فِي السَّمَاءِ وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ اللهِ فِي الأَرْضِ.صح

9247. Melekler Allah'ın gökyüzünde, sizler de yeryüzünde şahidlerisiniz.[9247]

٩٢٤٨–المَيِّتُ يُبْعَثُ فِي ثِيَابِهِ الَّتِي يَمُوتُ فِيهَا.صح

9248. Ölü, öldüğü elbise içinde dirilir.[9248]

٩٢٤٩–المَيِّتُ مِنْ ذَاتِ الْجَنْبِ شَهِيدٌ.صح

9249. Zatülcenb hastalığından dolayı ölen kişi şehiddir.[9249]

٩٢٥٠–المَيِّتُ يعَذَّبُ فِي قَبْرِهِ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ.صح

9250. Ölü, arkasından ağlanmasından dolayı kabrinde azab görür.[9250]

٩٢٥١–الْمِيزَانُ بِيَدِ الرَّحْمنِ يَرْفَعُ أَقْوَاماً وَيَضَعُ أَقْوَاماً آخَرِينَ.

9251. Terazi rahman olan Allah'ın elindedir, bazılarını yükseltir, bazılarını da alçaltır.[9251]

9246 Ebû Nuaym, III, 121; Beyhakî, Şuab, VII, 171.
9247 Nesâî, Cenâiz 49; Aclûnî, II, 412.
9248 Hâkim, I, 490.
9249 Ahmed, IV, 157; Taberânî, XVII, 318.
9250 Ahmed, I, 50.
9251 Ahmed, IV, 182; Hâkim, II, 289; Müttekî, nr. 1170.

NUN HARFİ

٩٢٥٢–نَارُكُمْ هذِهِ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءاً مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ لِكُلِّ جُزْءٍ مِنْهَا حَرُّهَا.ح

9252. Sizin ateşinizin harareti cehennem ateşinin yetmişte biridir; cehennem ateşinin herbir parçasının harareti de sizin ateşinizin harareti kadardır. [9252]

٩٢٥٣–نَامُوا فَإِذَا انْتَبَهْتُمْ فَأَحْسِنُوا.ح

9253. Uyuyun, uyandığınız zaman iyilik yapın.[9253]

٩٢٥٤–نَبَاتُ الشَّعْرِ فِي الأَنْفِ أَمَانٌ مِنَ الجُذَامِ

9254. Burunda kıl çıkması cüzzamdan emin olmaktır.[9254]

٩٢٥٥–نَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللهُ بِهِ.صح

9255. Biz de Allah'ın başladığı gibi Safa'dan başlarız.[9255]

٩٢٥٦–نَجَا أَوَّلُ هذِهِ الأُمَّةِ بِالْيَقِينِ وَالزُّهْدِ وَيَهْلِكُ آخِرُهَا بِالْبُخْلِ وَالأَمَلِ

9256. Bu ümmetin başı yakin ve zühdle kurtuluşa erdi, sonu ise cimrilik ve uzun emelle helak olur.[9256]

٩٢٥٧–نَحِّ الأَذى عَنْ طَرِيقِ المُسْلِمِينَ.صح

9257. Müslümanların gelip geçtiği yollardaki engelleri kaldırın![9257]

٩٢٥٨–نَزَلَ الحَجَرُ الأَسْوَدُ مِنَ الجَنَّةِ وَهُوَ أَشَدُّ بَيَاضاً مِنَ اللَّبَنِ فَسَوَّدَتْهُ خَطَايَا بَنِي آدَمَ.صح

[9252] Ebû Yalâ, II, 493.
[9253] Beyhakî, Şuab, IV, 184.
[9254] Taberânî, Evsat, I, 209; Ebû Yalâ, VII, 332; İbni Adî, I, 377; Heysemî, V, 100.
[9255] Ahmed, III, 388; İbni Hibbân, IX, 250.
[9256] Deylemî, IV, 289.
[9257] İbni Hibbân, II, 298; Ebû Yalâ, XIII, 422.

9258. Hacerü'l-esved cennetten indi; o sütten daha beyazdı, ama insanların günahları onu karartti.[9258]

٩٢٥٩–نَصْبِرُ وَلاَ نُعَاقِبُ.صح

9259. Sabrederiz, ceza vermeyiz.[9259]

٩٢٦٠–نُصِرْتُ بِالصَّبَا وَأُهْلِكَتْ عَادٌ بِالدَّبُورِ.صح

9260. Ben Saba rüzgarıyla yardım gördüm, Ad kavmi ise Debur'la helak oldu.[9260]

٩٢٦١–نُصِرْتُ بِالصَّبَا وَكَانَتْ عَذَاباً عَلَى مَنْ كَانَ قَبْلِي.ض

9261. Bana Saba rüzgarıyla yardım olundu; o benden öncekilere ise bir azaptı.[9261]

٩٢٦٢–نِصْفُ مَا يُحْفَرُ لأُمَّتِي مِنَ الْقُبُورِ مِنَ الْعَيْنِ.ض

9262. Ümmetimden ölenlerin yarısı, nazar değmesi sebebiyledir.[9262]

٩٢٦٣–نَضَّرَ اللهُ امْرَأً سَمِعَ مِنَّا شَيْئاً فَبَلَّغَهُ كما سَمِعَهُ فَرُبَّ مُبَلَّغٍ أَوْعىمِنْ سَامِعٍ.صح

9263. Bizden birşey işitip de onu işittiği gibi başkalarına nakleden kişinin yüzünü Allah ak etsin; nice kendisine nakledilen kişiler vardır ki onun işitenlerden daha iyi kavrarlar. [9263]

٩٢٦٤–نَضَّرَ اللهُ امْرَأً سَمِعَ مِنَّا حَدِيثاً فَحَفِظَهُ حَتَّى يُبَلِّغَهُ غَيْرَهُ فَرُبَّ حَامِلِ فِقْهٍ إِلَى مَنْ هُوَ أَفْقَهُ مِنْهُ وَرُبَّ حَامِلِ فِقْهٍ لَيْسَ بِفَقِيهٍ.صح

9264. Allah bizden birşey işiten, onu ezberleyip başkalarına nakleden kişinin yüzünü ağartsın; ilim sahibi nice kimseler vardır ki onu ken-

---

[9258] Münzirî, II, 194.
[9259] Abdullah b. Ahmed, Zevâid, V, 135.
[9260] Ahmed, I, 228.
[9261] Şâfiî, I, 83.
[9262] Taberânî, XXIV, 155.
[9263] Ahmed, I, 436; İbni Hibbân, I, 268; Beyhakî, Şuab, II, 274.

disinden daha anlayışlı birine nakledebilir; nice bilgi sahibi kimseler de vardır ki bilgilerinin farkında değillerdir.[9264]

٩٢٦٥–نُطْفَةُ الرَّجُلِ بَيْضَاءُ غَلِيظَةٌ وَنُطْفَةُ المَرْأَةِ صَفْرَاءُ رَقِيقَةٌ فَأَيُّهُمَا غَلَبَتْ صَاحِبَتَهَا فَالشَّبَهُ لَهُ وَإِنِ اجْتَمَعَا جَمِيعاً كَانَ مِنْهَا وَمِنْهُ.ض

9265. Erkeğin menisi beyaz ve katı, kadınınki ise sarı ve incedir; hangisinin menisi diğerine üstün olursa çocuk ona benzer; birbirine eşit olursa çocuk her ikisine de benzer.[9265]

٩٢٦٦–نَظَرُ الرَّجُلِ إِلَى أَخِيهِ عَلَى شَوْقٍ خَيْرٌ مِنَ اعْتِكَافِ سَنَةٍ فِي مَسْجِدِي هذَا.ض

9266. Kişinin din kardeşine özlemle bir bakışı, benim mescidimde yapacağı bir yıllık itikaftan daha hayırlıdır.[9266]

Güzel Şeyler

٩٢٦٧–نِعْمَ الإِدَامُ الخَلُّ.صح

9267. Sirke ne güzel katıktır![9267]

٩٢٦٨–نِعْمَ الْبِئْرُ بِئْرُ غَرْسٍ هِيَ مِنْ عُيُونِ الجَنَّةِ وَماؤُهَا أَطْيَبُ الْمِيَاهِ

9268. Ğars kuyusu güzel bir kuyudur; o kaynağı cennetten olan bir su olup tadı da en güzel tadlardan biridir.[9268]

٩٢٧٩–نِعْمَ الْجِهَادُ الحَجُّ.صح

9269. Hac ne güzel cihaddır![9269]

٩٢٧٠–نِعْمَ السَّحُورُ التَّمْرُ.ض

[9264] İbni Ebî Âsım, I, 45; Ahmed, I, 437; Beyhakî, Delâil, I, 33.
[9265] Ebû'ş-Şeyh, Azame, V, 1632; Taberânî, IV, 220; Heysemî, II, 326.
[9266] Hakîm, II, 139.
[9267] Ahmed, III, 371.
[9268] İbni Sad, I, 504.
[9269] Suyûtî, Sağîr, nr. 9269.

9270. Hurma ne güzel sahur yiyeceğidir![9270]

٩٢٧١–نِعْمَ الشَّيْءُ الْهَدِيَّةُ أَمَامَ الحَاجَةِ.ض

9271. İhtiyaç zamanında hediye ne güzel şeydir![9271]

٩٢٧٢– نِعْمَ الْعَبْدُ الحَجَّامُ يَذْهَبُ بِالدَّمِ وَيُخِفُّ الصُّلْبَ وَيَجْلُو عَنِ الْبَصَرِ.صح

9272. Kan alan kişi ne iyi kişidir; o kanın fazlasını alıp bedenin yükünü hafifleterek gözlerin de iyi görmesini sağlar.[9272]

٩٢٧٣–نِعْمَ العَطِيَّةُ كَلِمَةٌ حَقَ تَسْمَعُهَا ثُمَّ تَحْمِلُهَا إِلَى أَخٍ لَكَ مُسْلِمٍ فَتُعَلِّمُهَا إِيَّاهُ.ض

9273. Hak bir sözü işitip de onu din kardeşine ulaştırarak öğretmek ne güzel hediyedir.[9273]

٩٢٧٤–نِعْمَ الْعَوْنُ عَلَى الدِّينِ قُوتُ سَنَةٍ.ض

9274. Bir yıllık yiyecek kişinin dinine ne güzel yardımcıdır![9274]

٩٢٧٥–نِعْمَ الْمِيتَةُ أَنْ يَمُوتَ الرَّجُلُ دُونَ حَقِّهِ.ح

9275. Kişinin hakkını savunurken ölmesi, ne güzel ölümdür![9275]

٩٢٧٦–نِعْمَ تُحْفَةُ الْمُؤْمِنِ التَّمْرُ.

9276. Hurma müminin ne güzel hediyesidir![9276]

٩٢٧٧–نِعْمَ سِلاَحُ الْمُؤْمِنِ الصَّبْرُ وَالدُّعَاءُ.ح

9277. Sabırla dua müminin ne güzel silahıdır! [9277]

٩٢٧٨–نِعْمَتِ الأُضْحِيَةُ الجَذَعُ مِنَ الضَّأْنِ.ض

[9270] Ebû Nuaym, III, 350; Heysemî, III, 151.
[9271] Taberânî, III, 133; Heysemî, IV, 147.
[9272] Hâkim, IV, 235.
[9273] Taberânî, XII, 43; Heysemî, I, 166.
[9274] Suyûtî, Sağîr, nr. 9274.
[9275] Ahmed, I, 184; Heysemî, VI, 244.
[9276] Hatîb, VIII, 289.
[9277] Suyûtî, Sağîr, nr. 9277.

9278. Bir yaşındaki koyun ne güzel kurbanlıktır![9278]

٩٢٧٩- نَعْلاَنِ أُجَاهِدُ فِيهِمَا خَيْرٌ مِنْ أَنْ أَعْتِقَ وَلَدَ الزِّنَى.ض

9279. Giyip cihad edeceğim iki ayakkabı, zinadan doğan çocuğu azad etmemden daha iyidir.[9279]

٩٢٨٠-نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ.صح

9280. İki nimet olan sağlıkla boş vakit konusunda insanların çoğu aldanmışlardır. [9280]

٩٢٨١-نَفْسُ الْمُؤْمِنِ مُعَلَّقَةٌ بِدَيْنِهِ حَتَّى يُقْضى عَنْهُ.صح

9281. Kişinin nefsi borcu ödeninceye kadar borcundan dolayı rehin kalır.[9281]

٩٢٨٢-نَفَقَةُ الرَّجُلِ عَلَى أَهْلِهِ صَدَقَةٌ.صح

9282. Kişinin ailesine yaptığı harcamalar sadakadır.[9282]

٩٢٨٣-نَفِي بِعَهْدِهِمْ وَنَسْتَعِينُ اللهَ عَلَيْهِمْ.صح

9283. Anlaşmalarımızın gereğini yerine getirir, Allah'dan yardım isteriz.[9283]

٩٢٨٤-نَهْرَانِ مِنَ الجَنَّةِ النِّيلُ وَالْفُرَاتُ.ح

9284. Nil ve Fırat cennet nehirlerindendir.[9284]

٩٢٨٥-نَهَيْتُكُمْ عَنْ زِيَارَةِ الْقُبُورِ فَزُورُوهَا فَإِنَّهَا تُذَكِّرُكُمُ المَوْتَ.ح

9285. Sizlere bir süre kabir ziyaretini yasaklamıştım; artık onları ziyaret edebilirsiniz; zira kabir ziyaretleri size ölümü hatırlatır.[9285]

9278 Beyhakî, IX, 271; İshak, I, 322.
9279 Ahmed, VI, 463; Bûsîrî, III, 101.
9280 Hâkim, IV, 341.
9281 Ahmed, II, 508; Hâkim, II, 32.
9282 Ahmed, V, 273.
9283 Hâkim, III, 379; Beyhakî, X, 145.
9284 Hatîb, I, 54; Müttekî, nr. 35338.
9285 Hâkim, I, 531.

٩٢٨٦–نَهَيْتُكُمْ عَنْ زِيَارَةِ الْقُبُورِ فَزُورُوهَا فَإِنَّ لَكُمْ فِيهَا عِبْرَةً

9286. Sizleri kabir ziyaretinden menetmiştim; artık onları ziyaret edebilirsiniz; zira kabir ziyaretlerinde size ibretler vardır.[9286]

٩٢٨٧–نُهِيتُ عَنِ التَّعَرِّي.صح

9287. Çıplaklıktan nehyedildim.[9287]

٩٢٨٨–نُهِيتُ أَنْ أَمْشِيَ عُرْيَاناً.صح

9288. Çıplak yürümekten nehyolundum.[9288]

٩٢٨٩–نُهِيتُ عَنِ الْمُصَلِّينَ.صح

9289. Namaz kılanları öldürmekten nehyolundum.[9289]

٩٢٩٠–نُهِينَا عَنِ الْكَلاَمِ فِي الصَّلاَةِ إِلاَّ بِالْقُرْآنِ وَالذِّكْرِ.ح

9290. Kuran ile zikir dışında namazda konuşmaktan nehyolunduk.[9290]

٩٢٩١–نَوِّرُوا مَنَازِلَكُمْ بِالصَّلاَةِ وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ.ض

9291. Evlerinizi namaz kılmak ve Kuran okumakla nurlandırın.[9291]

٩٢٩٢–نَوِّرُوا بِالْفَجْرِ فَإِنَّهُ أَعْظَمُ لِلأَجْرِ.ح

9292. Sabah namazını aydınlıkta kılın, o zamanın ecri daha çoktur.[9292]

٩٢٩٣–نَوْمُ الصَّائِمِ عِبَادَةٌ وَصَمْتُهُ تَسْبِيحٌ وَعَمَلُهُ مُضَاعَفٌ وَدُعَاؤُهُ مُسْتَجَابٌ وَذَنْبُهُ مَغْفُورٌ.ض

[9286] Taberânî, XXIII, 278; Heysemî, III, 58.
[9287] Tayâlisî, s. 346.
[9288] Heysemî, III, 290.
[9289] Taberânî, XVIII, 26; Heysemî, I, 296.
[9290] Taberânî, X, 111.
[9291] Beyhakî, Şuab, II, 358.
[9292] Taberânî, IV, 251; Hatîb, XIII, 45.

9293. Oruçlunun uykusu ibadet, susması tesbih, ameli kat kat sevap, duası makbul, günahları da mağfurdur.[9293]

٩٢٩٤–نَوْمٌ عَلَى عِلْمٍ خَيْرٌ مِنْ صَلاَةٍ عَلَى جَهْلٍ.ض

9294. Alim olarak uyumak, cahil olarak namaz kılmaktan daha hayırlıdır.[9294]

٩٢٩٥–نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ.ض

9295. Müminin niyeti, amelinden daha hayırlıdır.[9295]

٩٢٩٦–نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ وَعَمَلُ الْمُنَافِقِ خَيْرٌ مِنْ نِيَّتِهِ وَكُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى نِيَّتِهِ فَإِذَا عَمِلَ الْمُؤْمِنُ عَمَلاً نَارَ فِي قَلْبِهِ نُورٌ

9296. Müminin niyeti amelinden hayırlı, münafığın ameli ise niyetinden hayırlıdır; herkes niyetine göre amel işler; mümin bir amel işlediğinde kalbinde bir nur olur.[9296]

٩٢٩٧–النائحة إذا لم تتب قبل موتها تقام يوم القيامة وعليها سربال من قطران ودرع من جرب.صح

9297. Ölü ardından bağırıp çağırarak ağlayan kadın, ölmeden önce tevbe etmezse kıyamet günü üzerinde katrandan bir elbise ile uyuz olmuş bir deriyle kalkar.[9297]

٩٢٩٨–النَّائِمُ الطَّاهِرُ كالصَّائِمِ الْقَائِمِ.ض

9298. Abdestli uyuyan kişi, gündüzü oruçla, geceyi ibadetle geçiren kişi gibidir.[9298]

[9293] Beyhakî, Şuab, III, 415; Deylemî, IV, 247.
[9294] Ebû Nuaym, IV, 385.
[9295] Taberânî, VI, 228; Hatîb, IX, 237; Irâkî, IV, 355; Aclûnî, II, 438.
[9296] Taberânî, VI, 185; Heysemî, I, 109.
[9297] Ahmed, V, 344.
[9298] Hakîm, III, 116.

٩٢٩٩–النَّاجِشُ آكِلُ رِباً مَلْعُونٌ.ض

9299. Müşteri kızıştıran kişi, faiz yiyen gibi olup melundur.[9299]

٩٣٠٠–النَّارُ جُبَارٌ.ض

9300. Ateşin verdiği zarar hederdir.[9300]

٩٣٠١–النَّارُ عَدُوٌّ لَكُمْ فَاحْذَرُوهَا.ح

9301. Ateş sizin düşmanınızdır, ondan sakının.[9301]

٩٣٠٢–النَّاسُ تَبَعٌ لِقُرَيْشٍ فِي الْخَيْرِ وَالشَّرِّ

9302. İnsanlar hayır ve şerde Kureyş'e tabidirler.[9302]

٩٣٠٣–النَّاسُ وَلَدُ آدَمَ وَآدَمُ مِنْ تُرَابٍ.ح

9303. İnsanlar Adem'in çocuklarıdır, Adem de topraktandır.[9303]

٩٣٠٤–النَّاسُ رَجُلاَنِ عَالِمٌ وَمُتَعَلِّمٌ وَلاَ خَيْرَ فِيما سِوَاهُمَا.ض

9304. İnsanlar öğrenen ve öğreten olmak üzere iki kısımdır, onların dışındakilerde ise hayır yoktur.[9304]

٩٣٠٥–النَّاسُ ثَلاَثَةٌ سَالِمٌ وَغَانِمٌ وَشَاجِبٌ.ض

9305. İnsanlar selamette, karlı ve helak olan olmak üzere üç sınıftır.[9305]

٩٣٠٦–النَّاسُ مَعَادِنُ وَالْعِرْقُ دَسَّاسٌ وَأَدَبُ السُّوءِ كَعِرْقِ السُّوءِ.ض

9306. İnsanlar madenler gibidir; kişi ırkının özelliklerini taşır, kötü terbiye de kötü ırk gibidir.[9306]

9299 Heysemî, IV, 83.
9300 İbni Adî, VI, 2283; Dârekutnî, III, 153; Beyhakî, VIII, 344.
9301 Ebû Yalâ, VIII, 316.
9302 Ahmed, III, 331.
9303 İbni Sad, I, 25.
9304 Heysemî, I, 122.
9305 Taberânî, XVII, 303.
9306 Hatîb, IV, 29; Deylemî, IV, 299.

٩٣٠٧–النَّاسُ تَبَعٌ لَكُمْ يَا أَهْلَ المَدِينَةِ فِي الْعِلْمِ.ض

9307. İnsanlar ilimde Medinelilere tabidirler.[9307]

٩٣٠٨–النَّاكِحُ فِي قَوْمِهِ كالْمُعَشِّبِ فِي دَارِهِ.ض

9308. Kendi kabilesinden biriyle evlenen bahçesine ot eken kişi gibidir.[9308]

٩٣٠٩–النَّبِيُّ لاَ يُورَثُ.ض

9309. Peygambere mirasçı olunmaz.[9309]

٩٣١٠–النَّبِيُّ فِي الْجَنَّةِ وَالشَّهِيدُ فِي الْجَنَّةِ وَالمَوْلُودُ فِي الْجَنَّةِ وَالْوَئِيدُ فِي الْجَنَّةِ.صح

9310. Peygamberler cennette, şehidler cennette, küçük çocuklar cennette, diri diri gömülen yavrular da cennettedirler.[9310]

٩٣١١–النَّبِيُّونَ وَالمُرْسَلُونَ سَادَةُ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَالشُّهَدَاءُ قُوَّادُ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَحَمَلَةُ الْقُرْآنِ عُرَفَاءُ أَهْلِ الْجَنَّةِ.ض

9311. Nebilerle resuller cennet halkının efendileri, şehidler önderleri, Kuran hafızları da arifleridir.[9311]

٩٣١٢–النُّجُومُ أَمَنَةٌ لِلسَّمَاءِ فَإِذَا ذَهَبَتِ النُّجُومُ أَتَى السَّمَاءَ مَا تُوعَدُ وَأَنَا أَمَنَةٌ لأَصْحَابِي فَإِذَا ذَهَبْتُ أَتَى أَصْحَابِي مَا يُوعَدُونَ وَأَصْحَابِي أَمَنَةٌ لأُمَّتِي فَإِذَا ذَهَبَ أَصْحَابِي أَتَى أُمَّتِي مَا يُوعَدُونَ.صح

9312. Yıldızlar gökyüzü için bir güvencedir; onlar yok olup gittikleri zaman gökyüzüne vadolunan şeyler gelir; ben de ashabım için bir gü-

---

[9307] Temmâm, I, 69; İbni Asâkir, XXXVII, 104.
[9308] Taberânî, I, 114; Heysemî, IV, 260.
[9309] Beyhakî, VI, 302; İbni Kesîr, Bidâye, V, 290.
[9310] İbni Adî, III, 1244; Heysemî, IV, 312.
[9311] Ebû Nuyam, VI, 65.

venceyim; ben gittiğim zaman da ashabıma vadolunan şeyler gelir; ashabım da ümmetim için bir güvencedir; onlar gittiği zaman da ümmetime vadolunan şeyler gelir.[9312]

٩٣١٣–النُّجُومُ أَمَانٌ لأَهْلِ السَّمَاءِ وَأَهْلُ بَيْتِي أَمَانٌ لأُمَّتِي.ح

9313. Yıldızlar gök ehli için bir güvence, ehl-i beytim de ümmetim için bir güvencedir.[9313]

٩٣١٤–النَّخْلُ وَالشَّجَرُ بَرَكَةٌ عَلَى أَهْلِهِ وَعَلى عَقِبِهِمْ بَعْدَهُمْ إِذَا كانُوا لله شَاكِرِينَ

9314. Hurma ile diğer meyve ağaçları sahipleri için birer berekttir; sahipleri şükrederlerse soylarından gelenlere de onlar birer bereket olurlar.[9314]

٩٣١٥–النَّدَمُ تَوْبَةٌ.صح

9315. Pişmanlık tevbedir.[9315]

٩٣١٦–النَّدَمُ تَوْبَةٌ وَالتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لاَ ذَنْبَ لَهُ.ض

9316. Pişmanlık tevbedir, günahından tevbe eden kişi de hiç günah işlememiş gibidir.[9316]

٩٣١٧–النَّذْرُ يَمِينٌ وَكَفَّارَتُهُ كَفَّارَةُ يَمِينٍ.صح

9317. Adak yemindir, keffareti de yemin keffareti gibidir.[9317]

٩٣١٨–النَّصْرُ مَعَ الصَّبْرِ وَالفَرَجُ مَعَ الْكَرْبِ وَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْراً.ض

9318. Zafer sabırla, kurtuluş sıkıntıyla birliktedir; her güçlükle birlikte bir kolaylık vardır. [9318]

٩٣١٩–النَّظَرُ إِلَي علي عِبَادَةٌ.صح

[9312] Müslim, Fedâilu's-sahâbe 207; Ahmed, IV, 398.
[9313] Hâkim, II, 448; Hatîb, III, 68; İbni Arrâk, II, 543; Aclûnî, II, 195.
[9314] Taberânî, III, 84; Heysemî, IV, 68.
[9315] Ahmed, I, 422; Buhârî, Kebîr, III, 373; Hâkim, IV, 271.
[9316] Taberânî, XXII, 306; Ebû Nuaym, X, 398.
[9317] Taberânî, XVII, 313.
[9318] Hatîb, X, 287; Zehebî, Mîzân, IV, 279; İbni Hacer, Lisân, III, 415.

9319. Ali'ye bakmak ibadettir.[9319]

٩٣٢٠–النَّظَرُ إِلَى الْكَعْبَةِ عِبَادَةٌ.ض

9320. Kabe'ye bakmak ibadettir.[9320]

٩٣٢١–النَّظَرُ إِلَى المَرْأَةِ الحَسْنَاءِ وَالخُضْرَةِ يَزِيدَانِ في الْبَصَرِ.ض

9321. Güzel kadına ve yeşilliğe bakmak görme gücünü artırır.[9321]

٩٣٢٢–النَّفَقَةُ كُلُّهَا في سَبِيلِ الله إِلاَّ الْبِنَاءَ فَلاَ خَيْرَ فِيهِ.ح

9322. Allah yolundaki her harcamaya ecir vardır, ancak bina yapımı öyle değildir, onda ecir yoktur.[9322]

٩٣٢٣–النَّفَقَةُ في الحَجِّ كالنَفَقَةِ في سَبِيلِ الله سَبْعِمَائَةِ ضِعْفٍ.صح

9323. Hacca harcanan para, Allah yolunda harcanandan yediyüz kat fazla sevaptır.[9323]

٩٣٢٤–النَّمِيمَةُ وَالشَّتِيمَةُ وَالحَمِيَّةُ في النَّارِ لاَ يَجْتَمِعْنَ في صَدْرِ مُؤْمِنٍ.ض

9324. Dedikodu etmek, sövmek ve ırkçılık yapmak kişiyi cehenneme götürür, bunlar bir müminin kalbinde toplanmaz.[9324]

٩٣٢٥–النَّوْمُ أَخُو المَوْتِ وَلاَ يَمُوتُ أَهْلُ الْجَنَّةِ.ض

9325. Uyku ölümün kardeşidir, cennet halkı ise ölmez.[9325]

٩٣٢٦– النِّيَّةُ الحَسَنَةُ تُدْخِلُ صَاحِبَهَا الْجَنَّةَ.ض

9326. Güzel niyet sahibini cennete sokar. [9326]

[9319] Râfiî, II, 127; Deylemî, IV, 294; Heysemî, IX, 119.
[9320] Deylemî, IV, 293.
[9321] Müttekî, nr. 44421.
[9322] İbni Adî, III, 1087; Münzirî, III, 22; Müttekî, nr. 41557.
[9323] Ahmed, V, 354; Heysemî, III, 208.
[9324] Taberânî, XII, 445; Heysemî, VIII, 91.
[9325] Beyhakî, Şuab, IV, 183.
[9326] Deylemî, IV, 305; Ğumârî, s. 99.

٩٣٢٧-النِّيَّةُ الصَّادِقَةُ مُعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ فَإِذَا صَدَقَ الْعَبْدُ نِيَّتَهُ تَحَرَّكَ الْعَرْشُ فَيُغْفَرُ لَهُ.ض

9327. Doğru niyet Arş'a asılıdır; kul niyetinde sadık oldu mu Arş hareketlenir, kul da mağfiret olunur.[9327]

Nehyedilen Şeyler

٩٣٢٨-نَهَى عَنِ الأُغْلُوطَاتِ.ح

9328. Boş sözler söylenilmesi nehyedildi. [9328]

٩٣٢٩-نَهَى عَنِ الاخْتِصَارِ فِي الصَّلاَةِ.صح

9329. Namazda ellerin bele konulması yasaklandı.[9329]

٩٣٣٠-نَهَى عَنِ الإِخْصَاءِ.ض

9330. Kişinin kendisini kısırlaştırması yasaklandı.[9330]

٩٣٣١-نَهَى عَنِ الإِقْرَانِ إِلاَّ أَنْ يَسْتَأْذِنَ الرَّجُلُ أَخَاهُ.صح

9331. Kişinin yanında bulunan din kardeşinden izin almadan hurmaları çifter çifter yemesi nehyedildi [9331]

٩٣٣٢-نَهَى عَنِ الإِقْعَاءِ فِي الصَّلاَةِ.صح

9332. Kişinin namazda makadı üzerine bacaklarını dikerek oturması yasaklandı.[9332]

٩٣٣٣-نَهَى عَنِ الإِقْعَاءِ وَالتَّوَرُّكِ فِي الصَّلاَةِ.صح

9333. Kişinin namazda makadı üzerine bacaklarını dikerek veya bağdaş kurarak oturması yasaklandı[9333]

9327 Hatîb, XII, 448; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 822.
9328 Taberânî, XIX, 389; İbni Asâkir, VII, 437.
9329 Ahmed, II, 232; Hâkim, I, 264; Beyhakî, II, 287; Ebû Nuaym, III, 78.
9330 Suyûtî, Sağîr, nr. 9328.
9331 İbni Ebî Şeybe, VIII, 118; Ahmed, II, 7.
9332 Beyhakî, II, 120; Herevî, I, 210; Hâkim, I, 272.

٩٣٣٤- نَهَى عَنِ الأَكْلِ وَالشُّرْبِ في إِنَاءِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ. ح

9334. Altın ve gümüş kaplardan yiyilip içilmesi nehyedildi.[9334]

٩٣٣٥-نَهَى عَنِ التَّبَتُّلِ.صح

9335. Hiç evlenmemek suretiyle bekar kalınması yasaklandı.[9335]

٩٣٣٦-نَهَى عَنِ التَّبَقُّرِ في المَالِ وَالأَهْلِ.

9336. Farklı yerlerde mal ve aile edinilmesi nehyolundu.[9336]

٩٣٣٧- نَهَى عَنِ التَّحْرِيشِ بَيْنَ الْبَهَائِمِ. ح

9337. Döğüştürmek için hayvanların kızıştırılması yasaklandı.[9337]

٩٣٣٨-نَهَى عَنِ التَّخَتُّمِ بِالذَّهَبِ.صح

9338. Altın yüzük takılması yasaklandı.[9338]

٩٣٣٩-نَهَى عَنِ التَّرَجُّلِ إِلاَّ غِبّاً.صح

9339. Saçların sık sık taranması nehyedildi.[9339]

٩٣٤٠-نَهَى عَنِ التَّكَلُّفِ لِلضَّيْفِ.صح

9340. Misafire karşı tekellüfe girilmesi yasaklandı.[9340]

٩٣٤١-نَهَى عَنِ الْجَدَادِ بِاللَّيْلِ وَالْحَصَادِ بِاللَّيْلِ. ح

9341. Gece hurma toplanması ve ekin biçilmesi nehyolundu.[9341]

[9333] Ahmed, III, 233.
[9334] Beyhakî, I, 28.
[9335] Ahmed, I, 175; İbni Ebî Şeybe, IV, 128.
[9336] Ahmed, I, 439; Herevî, II, 51.
[9337] Taberânî, XI, 85; Beyhakî, X, 22.
[9338] Ahmed, II, 153.
[9339] İbni Abdilber, Temhîd, V, 51; Ukaylî, IV, 137; Ebû Nuaym, VI, 279.
[9340] Deylemî, I, 504.
[9341] Suyûtî, Sağîr, nr. 9341.

٩٣٤٢–نَهَى عَنِ الْجِدَالِ فِي الْقُرْآنِ.ح

9342. Kuran konusunda cedelleşmek nehyedildi.[9342]

٩٣٤٣–نَهَى عَنِ الجُلُوسِ عَلَى مَائِدَةٍ يُشْرَبُ عَلَيْهَا الخَمْرُ وَأَنْ يَأْكُلَ الرَّجُلُ وَهُوَ مُنْبَطِحٌ عَلَى بَطْنِهِ.صح

9343. İçki içilen sofraya oturulması ve yüzüstü uzanarak yemek yenilmesi yasaklandı.[9343]

٩٣٤٤–نَهَى عَنِ الجُمَّةِ لِلْحُرَّةِ وَالْعَقْصَةِ لِلأَمَةِ.ض

9344. Hür kadının saçlarını salması, cariyenin ise toplaması nehyolundu.[9344]

٩٣٤٥–نَهَى عَنِ الجَلاَّلَةِ أَنْ يُرْكَبَ عَلَيْهَا أَوْ يُشْرَبَ مِنْ أَلْبَانِهَا.صح

9345. Pislik yiyen hayvanlara binilmesi, sütlerinin içilmesi nehyeldi.[9345]

٩٣٤٦–نَهَى عَنِ الحَبْوَةِ يَوْمَ الجُمُعَةِ وَالإِمَامُ يَخْطُبُ.صح

9346. Cuma günü imamın hutbe okuduğu sırada dizlerin yukarı dikilerek oturulması nehyolundu.[9346]

٩٣٤٧–نَهَى عَنِ الحُكْرَةِ بِالْبَلَدِ وَعَنِ التَّلَقِّي وَعَنِ السَّوْمِ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَعَنْ ذَبْحِ قَنِيِّ الْغَنَمِ

9347. Şehirde karaborsacılık yapmak, gelen tacirleri yolda karşılamak, güneş doğmadan malın fiyatını sormak ve yavrulayan koyunları kesmek yasaklandı.[9347]

[9342] Ahmed, II, 258; Hâkim, II, 243; Ebû Nuaym, VI, 134.
[9343] Abdürrezzâk, IX, 248.
[9344] Suyûtî, Sağîr, nr. 9344.
[9345] Hâkim, II, 34; Beyhakî, IX, 333.
[9346] Ahmed, III, 439; Tahâvî, Müşkil, IV, 79.
[9347] İbni Ebî Şeybe, VI, 104.

٩٣٤٨-نَهَى عَنِ الخَذْفِ.صح

9348. Sapanla taş atmak yasaklandı.[9348]

٩٣٤٩-نَهَى عَنِ الدَّوَاءِ الخَبِيثِ.صح

9349. Haram şeylerle tedavi olmak yasaklandı.[9349]

٩٣٥٠-نَهَى عَنِ الدِّيبَاجِ وَالحَرِيرِ وَالاسْتَبْرَقِ.صح

9350. Saf ipek, normal ipek ve kalın atlastan yapılmış giysilerin giyilmesi nehyolundu.[9350]

٩٣٥١-نَهَى عَنِ الذَّبِيحَةِ أَنْ تُفْرَسَ قَبْلَ أَنْ تَمُوتَ.ض

9351. Kesilen hayvanın ölmeden önce parçalanması nehyolundu.[9351]

٩٣٥٢-نَهَى عَنِ الرُّقَى وَالتَّمَائِمِ وَالتِّوَلَةِ.صح

9352. Büyü yapmak, nazarlık takmk ve muska yazmak yasaklandı.[9352]

٩٣٥٣-نَهَى عَنِ الرُّكُوبِ عَلَى جُلُودِ النِّمَارِ.صح

9353. Kaplan derisinden yapılan hayvan eyeri üzerine binmek nehyedildi.[9353]

٩٣٥٤-نَهَى عَنِ الزُّورِ.صح

9354. Saça başka bir şey eklenmesi yasaklandı.[9354]

٩٣٥٥-نَهَى عَنِ السَّدْلِ في الصَّلاَةِ وَأَنْ يُغَطِّيَ الرَّجُلُ فَاهُ.صح

9355. Kişinin namazda elbisesini salması ve ağzını kapaması nehyolundu.[9355]

9348 Ahmed, IV, 86; Hâkim, IV, 283; İbni Adî, IV, 1433.
9349 Ahmed, II, 305; Hâkim, IV, 410; Beyhakî, X, 5.
9350 İbni Ebî Şeybe, VIII, 158.
9351 Beyhakî, IX, 280.
9352 İbni Ebî Şeybe, VII, 393; Tahâvî, IV, 328; Hâkim, IV, 217; Beyhakî, IX, 349.
9353 Taberânî; XIX, 355.
9354 Ahmed, II, 295; Taberânî, XIX, 320.
9355 Ahmed, II, 295, 341; İbni Adî, II, 730.

٩٣٥٦–نَهَى عَنِ السِّوَاكِ بِعُودِ الرَّيْحَانِ وَقَالَ إِنَّهُ يُحَرِّكُ عِرْقَ الْجُذَامِ.ض

9356. Reyhan dalı ile misvaklanmayı yasakladı ve; *"O cüzzam damarlarını harekete geçirir"* buyuruldu.[9356]

٩٣٥٧–نَهَى عَنِ السَّوْمِ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَعَنْ ذَبْحِ ذَوَاتِ الدَّرِّ.صح

9357. Güneş doğmadan bir malın fiyatının sorulması ve süt veren bir hayvanın kesilmesi nehyolundu.[9357]

٩٣٥٨–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ قَائِماً وَالأَكْلِ قَائِماً.ح

9358. Ayakta yiyip içmek yasaklandı.[9358]

٩٣٥٩–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ مِنْ فِي السِّقَاءِ.صح

9359. Tulumun ağzından su içmek nehyedildi.[9359]

٩٣٦٠–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ مِنْ فِي السِّقَاءِ وَعَنْ رُكُوبِ الجَلاَّلَةِ وَالمُجَثَّمَةِ:صح

9360. Tulumun ağzından su içmek, pislik yiyen hayvana binmek ve canlı hayvanı hedef yapmak yasaklandı.[9360]

٩٣٦١–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ مِنْ ثُلْمَةِ الْقَدَحِ وَأَنْ يُنْفَخَ فِي الشَّرَابِ.صح

9361. Bardağın kırık yerinden su içilmesi ve içecek şeyin içine üflenmesi nehyolundu.[9361]

٩٣٦٢–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ فِي آنِيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَنَهَى عَنْ لُبْسِ الذَّهَبِ وَالحَرِيرِ وَنَهَى عَنْ جُلُودِ النُّمُورِ أَنْ يُرْكَبَ عَلَيْهَا وَنَهَى عَنِ المُتْعَةِ وَنَهَى عَنْ تَشْيِيدِ الْبِنَاءِ.صح

9362. Altınla gümüş kaplardan bir şey içilmesi, altınla ipek giyilmesi, kaplan postlarının binek örtüsü olarak kullanılması, müta nikahıyla evlenilmesi ve ihtiyaçtan fazla yüksek binalar yapılması yasaklandı[9362]

9356 İbni Ebî Şeybe, IX, 80.
9357 İbni Adî, III, 995.
9358 İbni Ebî Şeybe, VIII, 18; Ahmed, III, 182; Tahâvî, Müşkil, III, 18.
9359 Ahmed, I, 353; Habib, I, 75.
9360 İbni Ebî Şeybe, VI, 20; Ahmed, I, 293; Tahâvî, IV, 276.
9361 Ahmed, III, 80; Beğavî, XI, 373.
9362 Tahâvî, IV, 246; Taberânî, XIX, 353; Hatîb, X, 200.

٩٣٦٣–نَهَى عَنِ الشِّرَاءِ وَالْبَيْعِ فِي الْمَسْجِدِ وَأَنْ تُنْشَدَ فِيهِ ضَالَّةٌ وَأَنْ يُنْشَدَ فِيهِ شِعْرٌ وَنَهَى عَنِ التَّحَلُّقِ قَبْلَ الصَّلاَةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ.ح

9363. Mescidlerde alışveriş yapmak, kayıp duyurusunda bulunmak, şiir okumak, cuma günü namaz öncesi halka halka oturmak yasaklandı.[9363]

٩٣٦٤–نَهَى عَنِ الشِّغَارِ.صح

9364. Mehirsiz evlenme ve evlendirme yasaklandı.[9364]

٩٣٦٥–نَهَى عَنِ الشُّهْرَتَيْنِ رِقَّةِ الثِّيَابِ وَغِلَظِهَا وَلِينِهَا وَخُشُونَتِهَا وَطُولِهَا وَقِصَرِهَا وَلَكِنْ سَدَادٌ فِيمَا بَيْنَ ذلِكَ وَاقْتِصَادٌ

9365. Şöhrete sebep olan, çok ince veya çok kalın, çok yumuşak veya çok sert ya da çok uzun veya çok kısa olan elbiselerin giyilmesi yasaklandı; bunlar arasında orta olan elbiselerin giyilmesi emrolundu.[9365]

٩٣٦٦–نَهَى عَنِ الصَّرْفِ قَبْلَ مَوْتِهِ بِشَهْرَيْنِ.ح

9366. Vefatından iki ay önce farklı paraların birbirleriyle değiştirilmesi nehyolundu. [9366]

٩٣٦٧–نَهَى عَنِ الصَّمَّاءِ وَالاحْتِبَاءِ فِي ثَوْبٍ وَاحِدٍ.صح

9367. Bir elbise içinde ellerin tamamen içeride kalacak ve dizleri dikip elbiseyle dolanma şeklinde oturmak yasaklandı.[9367]

٩٣٦٨–نَهَى عَنِ الصُّورَةِ.ح

9368. Resim yapmak nehyedildi.[9368]

[9363] Ahmed, II, 178.
[9364] İbni Ebî Şeybe, IV, 380; Ahmed, II, 17; Beyhakî, VII, 200.
[9365] İbni Kayyım, Telbîs, s. 193.
[9366] Ahmed, III, 8; Müttekî, nr. 9419.
[9367] Ahmed, VI, 278; Nesâî, Kübrâ, V, 379.
[9368] Ahmed, III, 335; Müttekî, nr. 30163.

٩٣٦٩-نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ عَلَى الْقُبُورِ.صح

9369. Kabirlere doğru namaz kılmak yasaklandı.[9369]

٩٣٧٠-نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ بَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ وَبَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ.صح

9370. Sabah namazından sonra güneş doğuncaya, ikindi namazından sonra da güneş batıncaya kadar namaz kılmak nehyolundu.[9370]

٩٣٧١-نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ نِصْفَ النَّهَارِ حَتَّى تَزُولَ الشَّمْسُ إِلاَّ يَوْمَ الجُمُعَةِ.ح

9371. Cuma günü dışında zeval vakti geçinceye kadar gün ortasında namaz kılmak yasaklandı.[9371]

٩٣٧٢-نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ فِي الحَمَّامِ وَعَنِ السَّلاَمِ عَلَى بَادِي الْعَوْرَةِ.ض

9372. Hamamlarda namaz kılmakla avret yeri açık olana selam vermek nehyolundu.[9372]

٩٣٧٣-نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ فِي السَّرَاوِيلِ.ض

9373. Sadece pantolanla namaz kılmak nehyedildi.[9373]

٩٣٧٤-نَهَى عَنِ الضَّحِكِ مِنَ الضَّرْطَةِ.ض

9374. Sesli yellenmelere gülmek yasaklandı.[9374]

٩٣٧٥-نَهَى عَنِ الطَّعَامِ الحَارِّ حَتَّى يَبْرُدَ.ض

9375. Soğumadan sıcak yemek yemek nehyolundu.[9375]

٩٣٧٦-نَهَى عَنِ الْعَبِّ نَفْساً وَاحِداً وَقَالَ ذلِكَ شُرْبُ الشَّيْطَانِ.ض

[9369] İbni Ebî Şeybe, XIV, 240.
[9370] Ahmed, II, 496; Tahâvî, I, 303.
[9371] İbni Abdilber, Temhîd, IV, 19.
[9372] Taberânî, XI, 27.
[9373] Hatîb, V, 138; İbnü'l-Cevzî, İlel, II, 192.
[9374] Ahmed, IV, 17.
[9375] Taberânî, Evsat, VI, 209; Hâkim, IV, 132; Aclûnî, I, 27.

9376. Suyun bir nefeste içilmesi yasaklandı ve; *"O şeytanın içme şeklidir"* buyuruldu.[9376]

٩٣٧٧–نَهَى عَنِ الْعُمْرَةِ قَبْلَ الحَجِّ.ض

9377. Hacdan önce umre yapılması yasaklandı.[9377]

٩٣٧٨–نَهَى عَنِ الْغِنَاءِ وَالاسْتِمَاعِ إِلَى الْغِنَاءِ وَعَنِ الْغِيبَةِ وَالاسْتِماعِ إِلَى الْغِيبَةِ وَعَنِ النَّمِيمَةِ وَالاسْتِمَاعِ إِلَى النَّمِيمَةِ.ض

9378. Şarkı söylemek, dinlemek, gıybet yapmak, gıybeti dinlemek, dedikodu yapmak ve dedikoduyu dinlemek nehyedildi.[9378]

٩٣٧٩–نَهَى عَنِ الْكَيِّ.صح

9379. Dağlanma yoluyla tedavi şekli nehyolundu.[9379]

٩٣٨٠–نَهَى عَنِ الْمُتْعَةِ.صح

9380. Müta nikahından nehyedildi.[9380]

٩٣٨١–نَهَى عَنِ الْمُثْلَةِ.صح

9381. Savaşlarda ölen kişilerin organlarının kesilmesi yasaklandı.[9381]

٩٣٨٢–نَهَى عَنِ الْمَجْرِ.ض

9382. Hayvanın karnındaki yavrunun satışı nehyolundu.[9382]

٩٣٨٣–نَهَى عَنِ الْمُحَاقَلَةِ وَالْمُخَاصَرَةِ وَالْمُلاَمَسَةِ وَالْمُنَابَذَةِ وَالْمُزَابَنَةِ.ض

9383. Başaktaki buğdaylar, olgunlaşmamış ürünler, sadece dokunmak suretiyle dürülmüş giysiler, kontrol edilmeden atma yoluyla yapılan alışverişler ve ölçmeden kabala usulüyle yapılan satışlar yasaklandı.[9383]

9376 Taberânî, XI, 166; Beyhakî, Şuab, V, 116.
9377 Beğavî, VII, 9; İbni Kesir, Bidâye, V, 142.
9378 Hatîb, VIII, 226.
9379 Ahmed, IV, 156; Taberânî, XVII, 338; Hâkim, IV, 213.
9380 Ahmed, III, 404; Dârekutnî, III, 259; Taberânî, XIX, 353.
9381 Ahmed, IV, 246; Taberânî, XII, 403; Müttekî, nr. 11068.
9382 Beğavî, VIII, 138; Herevî, I, 206.
9383 Tahâvî, IV, 29; Taberânî, XI, 299; Beyhakî, VI, 132.

٩٣٨٤-نَهَى عَنِ الْمُخَابَرَةِ.صح

9384. Tarlada çıkan ürünün bir kısmı karşılığında çalışma yasaklandı.[9384]

٩٣٨٥-نَهَى عَنِ الْمَرَاثِي.صح

9385. Ölü ardından ağıt yakılması nehyolundu.[9385]

٩٣٨٦-نَهَى عَنِ الْمُزَابَنَةِ.صح

9386. Ölçmeden göz kararıyla satış yapılması yasaklandı.[9386]

٩٣٨٧-نَهَى عَنِ الْمُزَابَنَةِ وَالْمُحَاقَلَةِ.صح

9387. Ölçülmeyen malla, başağında olan ekinin satışı nehyolundu.[9387]

٩٣٨٨-نَهَى عَنِ الْمُزَارَعَةِ.صح

9388. Müzaraa usulüyle çalışma nehyedildi.[9388]

٩٣٨٩-نَهَى عَنِ الْمُزَايَدَةِ.صح

9389. Malın fiyatının artırılması yasaklandı.[9389]

٩٣٩٠-نَهَى عَنِ الْمُفَدَّمِ

9390. Kırmızı renki elbiselerin giyilmesi nehyolundu.[9390]

٩٣٩١-نَهَى عَنِ الْمُنَابَذَةِ وَعَنِ الْمُلاَمَسَةِ.صح

9391. Malın atma ve dokunma usulüyle satışı yasaklandı.[9391]

٩٣٩٢-نَهَى عَنِ الْمُوَاقَعَةِ قَبْلَ الْمُلاَعَبَةِ.صح

9392. Kişinin eşiyle sevişmeden önce ilişkiye girmesi nehyolundu.[9392]

9384 Nesâî, Büyû 19; Ahmed, III, 360; Tahâvî, IV, 105.
9385 Ahmed, IV, 356; İbni Adî, I, 215.
9386 İbni Ebî Şeybe, VII, 132; Ahmed, II, 5; Beyhakî, V, 301.
9387 Ahmed, III, 6; Tahâvî, IV, 106.
9388 İbni Ebî Şeybe, VI, 349; Ahmed, IV, 33; Tahâvî, IV, 105; Hatîb, I, 357.
9389 Suyûtî, Sağîr, nr. 9389.
9390 Taberânî, II, 95.
9391 Ahmed, II, 379; Beyhakî, V, 343; Beğavî, VIII, 129.
9392 Hatîb, XIII, 221.

٩٣٩٣-نَهَى عَنِ المَيَاثِرِ الحُمْرِ وَالْقِسِّيِّ.صح

9393. Hayvan eyerinin altına kırmızı çul konulması, ipek karışımı elbisele giyilmesi nehyolundu.[9393]

٩٣٩٤-نَهَى عَنِ المِيثِرَةِ الأُرْجُوَانِ.ح

9394. Hayvan eyerinin altına kırmızı çul konulması yasaklandı.[9394]

٩٣٩٥-نَهَى عَنِ النَّجْشِ.صح

9395. Mal fiyatının artırılması nehyolundu.[9395]

٩٣٩٦-نَهَى عَنِ النَّذْرِ.صح

9396. Adak adanması yasaklandı.[9396]

٩٣٩٧-نَهَى عَنِ النَّعيِ

9397. Ölü ardından çığlıklarla ağlanılması nehyolundu.[9397]

٩٣٩٨-نَهَى عَنِ النَّفْخِ في الشَّرَابِ.ح

9398. İçilecek şeylere üflenmesi yasaklandı.[9398]

٩٣٩٩-نَهَى عَنِ النَّفْخِ في الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ.صح

9399. Yemeklere ve içeceklere üflenmesi nehyedildi.[9399]

٩٤٠٠-نَهَى عَنِ النَّفْخِ في السُّجُودِ وَعَنِ النَّفْخِ في الشَّرَابِ.ح

9400. Secde yerindeki tozlarla kap içindeki içeceklere üflenmesi yasaklandı.[9400]

[9393] Ahmed, II, 100; Tahâvî, Müşkil, IV, 263.
[9394] Tahâvî, Müşkil, IV, 263.
[9395] Ahmed, II, 63; Beğavî, VIII, 121.
[9396] Tahâvî, Müşkil, I, 362.
[9397] İbni Ebî Şeybe, III, 275; Ahmed, V, 385.
[9398] İbni Ebî Şeybe, VIII, 32; Beğavî, XI, 372; Heysemî, II, 83.
[9399] İbni Ebî Şeybe, VIII, 32; Ahmed, I, 309; Heysemî, V, 20, İbni Arrâk, II, 258.
[9400] Heysemî, V, 20.

٩٤٠١–نَهَى عَنِ النُّهْبِي والمثلة.صح

9401. Yağma yapılması ve kişinin organlarının kesilmesi nehyolundu.[9401]

٩٤٠٢–نَهَى عَنِ النُّهْبَةِ وَالخَلِيسَةِ.ح

9402. Yağma yapılması ve ölü hayvan eti yenilmesi nehyedildi.[9402]

٩٤٠٣–نَهَى عَنِ النَّوْحِ وَالشِّعْرِ وَالتَّصَاوِيرِ وَجُلُودِ السِّبَاعِ وَالتَّبَرُّجِ وَالْغِنَاءِ وَالذَّهَبِ وَالخَزِّ وَالحَرِيرِ.ح

9403. Ölüye ağıt yakma, şiirle uğraşma, resim yapma, vahşi hayvan postu kullanma, giysi olarak açılıp saçılma, şarkı söyleme, erkekler tarafından altın, atlas ve ipek kullanma yasaklandı.[9403]

٩٤٠٤–نَهَى عَنِ النَّوْمِ قَبْلَ الْعِشَاءِ وَعَنِ الحَدِيثِ بَعْدَهَا.ح

9404. Yatsıdan önce uyuma ile yatsıdan sonra gereksiz konuşma nehyedildi.[9404]

٩٤٠٥–نَهَى عَنِ النِّيَاحَةِ.صح

9405. Ölü ardından yüksek sesle ağlama yasaklandı.[9405]

٩٤٠٦–نَهَى عَنِ الْوَحْدَةِ أَنْ يَبِيتَ الرَّجُلُ وَحْدَهُ.ح

9406. Kişinin yalnız olarak gecelemesi nehyedildi.[9406]

٩٤٠٧–نَهَى عَنِ الْوَسْمِ فِي الْوَجْهِ وَالضَّرْبِ فِي الْوَجْهِ.صح

9407. Hayvanların yüzlerinin ateşle damgalanması ve yüzlerine vurulması yasaklandı.[9407]

9401 Ahmed, IV, 207; Heysemî, VI, 249.
9402 İbni Ebî Şeybe, VII, 57; Ahmed, III, 335; Beyhakî, VI, 324.
9403 Taberânî, X, 113; İbni Adî, II, 727; Heysemî, III, 14.
9404 İbni Ebî Şeybe, III, 280; Ahmed, IV, 423.
9405 Taberânî, X, 113; İbni Adî, II, 727; Heysemî, III, 14.
9406 Ahmed, II, 92; Heysemî, VIII, 104.
9407 Ahmed, III, 378; Beyhakî, V, 255; Heysemî, VIII, 109.

٩٤٠٨–نَهَى عَنِ الْوَشْمِ.صح

9408. Dövme yaptırma nehyolundu.[9408]

٩٤٠٩–نَهَى عَنِ الْوِصَالِ.صح

9409. Peşpeşe oruç tutma nehyedildi. [9409]

٩٤١٠–نَهى عَنْ إِجَابَةِ طَعَامِ الْفَاسِقِينَ.ض

9410. Fasıkların yemeğine icabet etme yasaklandı.[9410]

٩٤١١–نَهى عَنِ اخْتِنَاسِ الأَسْقِيَةِ.صح

9411. Tulumun ağzının dışa kıvrılarak oradan su içilmesi nehyolundu.[9411]

٩٤١٢–نَهى عَنِ اسْتِئْجَارِ الأَجِيرِ حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُ أَجْرَهُ.ح

9412. Ücreti bildirilmeden işçi tutulması yasaklandı.[9412]

٩٤١٣–نَهى عَنْ أَكْلِ الثُّومِ.صح

9413. Sarımsak yeme nehyedildi.[9413]

٩٤١٤–نَهى عَنْ أَكْلِ الْبَصَلِ.صح

9414. Soğan yemek nehyolundu.[9414]

٩٤١٥–نَهى عَنْ أَكْلِ الْبَصَلِ وَالْكُرَّاثِ وَالثُّومِ.ح

9415. Soğan, pırasa ve sarımsak yemek nehyedildi.[9415]

٩٤١٦–نَهى عَنْ أَكْلِ الْهِرَّةِ وَعَنْ أَكْلِ ثَمَنِهَا.صح

9408 Taberânî, X, 92.
9409 Ahmed, III, 96; Beyhakî, IV, 282.
9410 Suyûtî, Sağîr, nr. 9410.
9411 Suyûtî, Sağîr, nr. 9411.
9412 Ahmed, III, 59, 68, 71.
9413 Beğavî, II, 388.
9414 Müslim, Mesâcid, 73; Ebû Dâvûd, Etıme 41; Beğavî, II, 388.
9415 Ebû Dâvûd, Etıme 41; Beğavî, II, 388.

9416. Kedi eti yenilmesi ile satışının yapılması yasaklandı.[9416]

٩٤١٧–نَهى عَنْ أَكْلِ الضَّبِّ.ض

9417. Keler yemek nehyedildi.[9417]

٩٤١٨–نَهى عَنْ أَكْلِ كُلِّ ذِي نَابٍ مِنَ السِّبَاعِ.

9418. Azı dişi olan yırtıcı hayvanların yenilmesi yasaklandı.[9418]

٩٤١٩–نَهى عَنْ أَكْلِ كُلِّ ذِي نَابٍ مِنَ السِّبَاعِ وَعَنْ أَكْلِ ذِي مِخْلَبٍ مِنَ الطَّيْرِ.صح

9419. Azı dişi olan yırtıcı hayvanlarla, pençeleriyle avlanan kuş etlerinin yenilmesi nehyolundu.[9419]

٩٤٢٠–نَهى عَنْ أَكْلِ لُحُومِ الحُمُرِ الأَهْلِيَّةِ.صح

9420. Ehli eşek etlerinin yenilmesi yasaklandı.[9420]

٩٤٢١–نَهى عَنْ أَكْلِ لُحُومِ الخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالحَمِيرِ وَكُلِّ ذِي نَابٍ مِنَ السِّبَاعِ.ح

9421. At, katır, eşek ve azı dişi olan yırtıcı hayvan etlerinin yenilmesi nehyedildi.[9421]

٩٤٢٢–نَهى عَنْ أَكْلِ الجَلاَّلَةِ وَأَلْبَانِهَا.صح

9422. Pislik yiyen hayvanların etleriyle sütleri yasaklandı.[9422]

٩٤٢٣–نَهى عَنْ أَكْلِ المُجَثَّمَةِ وَهِيَ الَّتِي تُصَبَّرُ بِالنَّبْلِ.ح

9423.Hedef yapılarak okla öldürülen hayvanın yenilmesi nehyolundu.[9423]

[9416] Hâkim, II, 34; Beyhakî, IX, 317.
[9417] Hatîb, XII, 318; Müttekî, nr. 18214.
[9418] Şâfiî, I, 236; Beyhakî, IX, 315.
[9419] Ahmed, IV, 89.
[9420] Ahmed, III, 121; İbni Hibbân, XII, 79.
[9421] Taberânî, IV, 110.
[9422] Beyhakî, IX, 333.
[9423] Ahmed, IV, 194.

٩٤٢٤-نَهى عَنْ أَكْلِ الطَّعَامِ الحَارِّ حَتَّى يُمْكِنَ.ح

9424. Soğuyuncaya kadar sıcak yemek yenilmesi nehyedildi.[9424]

٩٤٢٥-نَهى عَنْ أَكْلِ الرَّخَمةِ.ض

9425. Kartal eti yenilmesi yasaklandı.[9425]

٩٤٢٦-نَهَى عَنْ بَيْعِ الثَّمَرَةِ حَتَّى يَبْدُوَ صَلاَحُهَا وَعَنِ النَّخْلِ حَتَّى تَزْهُوَ.صح

9426. Meyvelerin olgunlaştığı, hurmaların da kızardığı belli olmadan satılmaları nehyolundu.[9426]

٩٤٢٧-نَهَى عَنْ بَيْعِ ضِرَابِ الجَمَلِ وَعَنْ بَيْعِ المَاءِ وَالأَرْضِ لِتُحْرَثَ.صح

9427. Devenin para karşılığı çiftleştirilmesi, suyun satılması ve tarlanın ekilmek üzere kiraya verilmesi nehyedildi.[9427]

٩٤٢٨-نَهَى عَنْ بَيْعِ فَضْلِ المَاءِ.صح

9428. Suyun fazlasının satılması yasaklandı.[9428]

٩٤٢٩-نَهَى عَنْ بَيْعِ الذَّهَبِ بِالْوَرِقِ دَيْناً.صح

9429. Altının gümüş karşılığı borca satılması nehyolundu.[9429]

٩٤٣٠-نَهَى عَنْ بَيْعِ الحَيَوَانِ بِالحَيَوَانِ نَسِيئَةً.صح

9430. Hayvanın hayvan karşılığında veresiye olarak satılması yasaklandı.[9430]

٩٤٣١-نَهَى عَنْ بَيْعِ السِّلاحِ فِي الْفِتْنَةِ.ض

9431. Fitne zamanlarında silah satışı nehyolundu.[9431]

[9424] Taberânî, Evsat, VI, 209; Hâkim, IV, 132.
[9425] İbni Adî, II, 924, 925.
[9426] Taberânî, XII, 396.
[9427] Mütteki ,nr. 9902.
[9428] Ahmed, II, 494; Heysemî, IV, 125.
[9429] Ahmed, IV, 20; İbni Abdilber, VI, 285.
[9430] Ahmed, V, 12.
[9431] Deylemî, III, 307; İbni Asâkir, LII, 391

٩٤٣٢–نَهَى عَنْ بَيْعِ السِّنِينَ.صح

9432. Birkaç sene sonra olacak ürünlerin önceden satışı yasaklandı.[9432]

٩٤٣٣–نَهَى عَنْ بَيْعِ الثَّمَرِ حَتَّى يَطِيبَ.صح

9433. Meyvelerin olgunlaşmadan satılması nehyedildi.[9433]

٩٤٣٤–نَهَى عَنْ بَيْعِ الصُّبْرَةِ مِنَ التَّمْرِ لاَ يُعْلَمُ مَكِيلُهَا بِالْكَيْلِ الْمُسَمَّى مِنَ التَّمْرِ.صح

9434. Miktarı bilinmeyen hurmanın miktarı bilinen hurmayla satışı yasaklandı.[9434]

٩٤٣٥–نَهَى عَنْ بَيْعِ الكالِيءِ بِالكالِيءِ.صح

9435. Veresiye karşılığı veresiye başka bir şeyin satılması nehyedildi.[9435]

٩٤٣٦–نَهَى عَنْ بَيْعِ حَبَلِ الحَبَلَةِ.صح

9436. Doğacak yavrunun doğuracağı hayvanın satılması yasaklandı.[9436]

٩٤٣٧–نَهَى عَنْ بَيْعِ الثَّمَرَ بِالتَّمْرِ.صح

9437. Yaş hurmanın kuru hurmayla satışı nehyedildi.[9437]

٩٤٣٨–نَهَى عَنْ بَيْعِ الْوَلاَءِ وَعَنْ هِبَتِهِ.صح

9438. Vela hakkının satılması ve hibe edilmesi yasaklandı.[9438]

٩٤٣٩–نَهَى عَنْ بَيْعِ الحَصَاةِ وَعَنْ بَيْعِ الْغَرَرِ.صح

9439. Çakıl atışı şekliyle yapılan satış ile ne olduğu bilinmeyen malın satışı yasaklandı.[9439]

[9432] Ahmed, III, 309; Tahâvî, IV, 25.
[9433] Ahmed, III, 312, 323.
[9434] Hâkim, II, 38; Beyhakî, V, 291, 308.
[9435] Dârekutnî, III, 71; Tahâvî, IV, 21; Herevî, I, 20.
[9436] Ahmed, I, 56; Ebû Nuaym, VI, 352; Hatîb, XIV, 132.
[9437] Ahmed, II, 8; Beyhakî, V, 299.
[9438] İbni Ebî Şeybe, VI, 121; İbni Adî, I, 89; Taberânî, XII, 448.
[9439] Ahmed, II, 436; Beğavî, VIII, 131.

٩٤٤٠–نَهَى عَنْ بَيْعِ النَّخْلِ حَتَّى يَزْهُوَ وَعَنِ السُّنْبُلِ حَتَّى يَبْيَضَّ وَيَأْمَنَ الْعَاهَةَ.صح

9440. Hurmaların kızarmadan, ürünlerin olgunlaşıp doğal afetlerden kurtulmadan satılması nehyolundu.[9440]

٩٤٤١–نَهَى عَنْ بَيْعِ الثِّمَارِ حَتَّى يَبْدُوَ صَلاَحُهَا وَتَأْمَنَ الْعَاهَةَ.صح

9441. Meyvelerin doğal afetlerden kurtulmadan satışları yasaklandı.[9441]

٩٤٤٢–نَهَى عَنْ بَيْعِ الثَّمَرِ بِالتَّمْرِ كَيْلاً وَعَنْ بَيْعِ الْعِنَبِ بِالزَّبِيبِ كَيْلاً وَعَنْ بَيْعِ الزَّرْعِ بِالْحِنْطَةِ كَيْلاً.صح

9442. Yaş hurmanın kuru hurmayla, yaş üzümün kuru üzümle, ekinin de buğdayla ölçülerek satılması nehyolundu.[9442]

٩٤٤٣–نَهَى عَنْ بَيْعِ الْمُضْطَرِّ وَبَيْعِ الْغَرَرِ وَبَيْعِ الثَّمَرَةِ قَبْلَ أَنْ تُدْرِكَ.صح

9443. Zorda kalanın malının satışı, bilinmeyen malın satışı ile henüz yetişmeyen ürünün satışı yasaklandı.[9443]

٩٤٤٤–نَهَى عَنْ بَيْعِ الْعُرْبَانِ.

9444. Kaporalı satış nehyolundu.[9444]

٩٤٤٥–نَهَى عَنْ بَيْعِ الشَّاةِ بِاللَّحْمِ.صح

9445. Koyunun et karşılığında satılması yasaklandı.[9445]

٩٤٤٦–نَهَى عَنْ بَيْعِ اللَّحْمِ بِالْحَيَوَانِ.صح

9446. Etin hayvan karşılığında satılması nehyolundu.[9446]

[9440] Ahmed, II, 5.
[9441] Tahâvî, IV, 23, 28.
[9442] Beyhakî, V, 301, 304.
[9443] Beğavî, VIII, 132.
[9444] Ahmed, II, 183; İbni Adî, IV, 1471; Beğavî, VIII, 135.
[9445] Tahâvî, IV, 18.
[9446] Dârekutnî, III, 71; Heysemî, IV, 105.

٩٤٤٧–نَهَى عَنْ بَيْعِ المَضَامِينِ وَالمَلاَقِيحِ وَحَبَلِ الحَبَلَةِ.صح

9447. Hayvanın karnındaki ceninin, erkek hayvan dölünün ve doğacak yavrunun doğuracağı hayvanın satılması nehyolundu.[9447]

٩٤٤٨–نَهَى عَنْ بَيْعِ الثِّمَارِ حَتَّى يَبْدُوَ صَلاَحُهَا وَتَأْمَنَ الْعَاهَةَ.

9448. Meyvelerin olgunlaşıp doğal afetlerden kurtulmadan satılması nehyolundu.[9448]

٩٤٤٩–نَهَى عَنْ بَيْعِ الطَّعَامِ حَتَّى يَجْرِيَ فِيهِ الصَّاعَانِ فَيَكُونُ لِصَاحِبِهِ الزِّيَادَةُ وَعَلَيْهِ النُّقْصَانُ.صح

9449. Alıcı ve satıcının ölçmeden, fazlalık ve eksiklik mal sahibine ait olmadan yapılacak satışlar nehyolundu.[9449]

٩٤٥٠–نَهَى عَنْ بَيْعِ المُحَفَّلاَتِ.صح

9450. Hayvan memesinde sütün biriktirilerek satışı nehyedildi.[9450]

٩٤٥١–نَهَى عَنْ بَيْعَتَيْنِ فِي بَيْعَةٍ.صح

9451. Aynı anda iki satış, satın alandan bir şey satması şartıyla yapılan alışveriş yasaklandı.[9451]

٩٤٥٢–نَهَى أن تلقي البيوع. صح

9452. Malın pazara gelmeden alınıp satılması nehyolundu.[9452]

٩٤٥٣–نَهَى عَنْ تَلَقِّي الجَلَبِ.ح

9453. Malın pazara gelmeden yolda karşılanıp satın alınması yasaklandı.[9453]

[9447] Taberânî, XI, 230; Heysemî, IV, 104.
[9448] Tahâvî, IV, 23, 28.
[9449] İbni Ebî Şeybe, VII, 197; Dârekutnî, III, 8; Beyhakî, V, 316.
[9450] Herevî, II, 242.
[9451] Ahmed, II, 174; Ebû Nuaym, I, 17; Beğavî, VIII, 142.
[9452] İbni Ebî Şeybe, IX, 399; Ahmed, I, 430.

٩٤٥٤-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَعَنْ ثَمَنِ السِّنَّوْرِ.صح

9454. Köpekle kedi satış ücretleri yasaklandı.[9454]

٩٤٥٥-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ إِلاَّ الْكَلْبَ الْمُعَلَّمَ.صح

9455. Eğitilmiş köpekler dışında köpek satışı yasaklandı.[9455]

٩٤٥٦-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ إِلاَّ كَلْبَ الصَّيْدِ.

9456. Av köpeği dışında köpek ücretinden nehyedildi.[9456]

٩٤٥٧-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَثَمَنِ الدَّمِ وَكَسْبِ الْبَغِيِّ.صح

9457. Köpek satışı, kan aldırma ve fahişelik ücreti yasaklandı.[9457]

٩٤٥٨-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَثَمَنِ الْخِنْزِيرِ وَثَمَنِ الْخَمْرِ وَعَنْ مَهْرِ الْبَغِيِّ وَعَنْ عَسْبِ الْفَحْلِ.صح

9458. Köpek, domuz, içki, fahişelik ve damızlık hayvan ücretlerinin alınması yasaklandı.[9458]

٩٤٥٩-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَمَهْرِ الْبَغِيِّ وَحُلْوَانِ الْكَاهِنِ.صح

9459. Köpek satışı, fahişelik bedeli ve kahin ücreti almak yasaklandı.[9459]

٩٤٦٠-نَهَى عَنْ جَلْدِ الْحَدِّ فِي الْمَسَاجِدِ.ض

9460. Mescidlerde had cezalarının uygulanması yasaklandı.[9460]

٩٤٦١-نَهَى عَنْ جُلُودِ السِّبَاعِ.صح

[9453] İbni Adî, V, 1919.
[9454] Ahmed, III, 317; Tahâvî, IV, 52; a.mlf, III, 273.
[9455] Hâkim, II, 34; Beyhakî, VI, 6.
[9456] Ahmed, II, 332.
[9457] Hatîb, VII, 369.
[9458] Buhârî, Kebîr, VII, 115; Heysemî, IV, 91.
[9459] Hâkim, II, 33; Heysemî, IV, 87.
[9460] Suyûtî, Sağîr, nr. 9640.

9461. Yırtıcı hayvan derisinden yapılan hayvan eyerine binme nehyedildi.[9461]

٩٤٦٢–نَهَى عَنْ حَلْقِ الْقَفَا إِلاَّ عِنْدَ الْحِجَامَةِ.ض

9462. Kan aldırma dışında başın arka tarafının traş edilmesi nehyolundu.[9462]

٩٤٦٣–نَهَى عَنْ خَاتَمِ الذَّهَبِ.صح

9463. Erkeklerin altın yüzük kullanması yasaklandı.[9463]

٩٤٦٤–نَهَى عَنْ خَاتَمِ الذَّهَبِ وَعَنْ خَاتَمِ الحَدِيدِ.ض

9464. Altınla demir yüzük kullanılması yasaklandı.[9464]

٩٤٦٥–نَهَى عَنْ خِصَاءِ الخَيْلِ وَالْبَهَائِمِ.ض

9465. Atların ve diğer hayvanların kısırlaştırılması yasaklandı.[9465]

٩٤٦٦–نَهَى عَنْ ذَبَائِحِ الْجِنِّ.

9466. Cinlerin kestiği hayvanların yenilmesi yasaklandı.[9466]

٩٤٦٧–نَهَى عَنْ ذَبِيحَةِ نَصَارَى الْعَرَبِ.ض

9467. Hristiyan Arapların kestiği hayvanların yenilmesi nehyedildi.[9467]

٩٤٦٨–نَهَى عَنْ ذَبِيحَةِ المَجُوسِيِّ وَصَيْدِ كَلْبِهِ وَطَائِرِهِ.ض

9468. Mecusilerin kestiği, av köpekleriyle av kuşlarının yakaladığı hayvanların yenilmesi yasaklandı.[9468]

[9461] Ahmed, V, 74; Hâkim, I, 144; Beyhakî, I, 21.
[9462] Heysemî, V, 169.
[9463] İbni Ebî Şeybe, VIII, 305; Ahmed, II, 468; Hatîb, VI, 319.
[9464] İbni Ebî Şeybe, VIII, 305; Ahmed, II, 468; Hatîb, VI, 319.
[9465] İbni Ebî Şeybe, XII, 226; Heysemî, V, 265.
[9466] Tahâvî, I, 513; Herevî, II, 221.
[9467] Ebû Nuaym, VIII, 251.
[9468] Dârekutnî, IV, 295.

٩٤٦٩–نَهَى عَنْ رُكُوبِ النُّمُورِ.ض

9469. Yırtıcı hayvan derisinden yapılan hayvan eyerine binme nehyedildi.[9469]

٩٤٧٠–نَهَى عَنْ سَبِّ الأَمْوَاتِ.صح

9470. Ölülere sövülmesi yasaklandı.[9470]

٩٤٧١–نَهَى عَنْ سَلَفٍ وَبَيْعٍ وَشَرْطَيْنِ فِي بَيْعٍ وَبَيْعِ مَا لَيْسَ عِنْدَكَ وَرِبْحِ مَا لَمْ تَضْمَنْ.ح

9471. Borç alma karşılığı satış, iki fiyatlı satış, kişinin yanında olmayan malın satışı ile sahip olunmayan malların satışı nehyolundu.[9471]

٩٤٧٢–نَهَى عَنْ شَرِيطَةِ الشَّيْطَانِ.ح

9472. Şeytan kurbanı şeklinde kesilen hayvanların yenilmesi yasaklandı.[9472]

٩٤٧٣–نَهَى عَنْ صَبْرِ الرُّوحِ وَخِصَاءِ الْبَهَائِمِ.ض

9473. Bir canlının hedef yapılması ve hayvanların kısırlaştırılması nehyolundu.[9473]

٩٤٧٤–نَهَى عَنْ صَوْمِ سِتَّةِ أَيَّامٍ مِنَ السَّنَةِ ثَلاَثَةِ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ وَيَوْمِ الْفِطْرِ وَيَوْمِ الأَضْحَى وَيَوْمِ الجُمُعَةِ مُخْتَصَّةً مِنَ الأَيَّامِ.ح

9474. Yıl içinde altı gün; üç gün teşrik günleri, ramazan bayramının ilk günü, kurban bayramın ilk günü ve özel olarak günler içinde cuma günü oruç tutulması nehyedildi.[9474]

9469 Ahmed, IV, 99; Tahâvî, Müşkil, IV, 264.
9470 Ahmed, IV, 252; Ebû Nuaym, X, 395.
9471 Ahmed, II, 205; Hâkim, III, 345; İbni Asâkir, V, 387.
9472 Beyhakî, IX, 278.
9473 Beyhakî, X, 24; Heysemî, V, 265.
9474 İbni Adî, IV, 1480; Heysemî, III, 203.

٩٤٧٥-نَهَى عَنْ صَوْمِ يَوْمِ عَرَفَةَ بِعَرَفَةَ.صح

9475. Arefe günü Arafat'ta oruç tutma nehyedildi.[9475]

٩٤٧٦-نَهَى عَنْ صَوْمِ يَوْمِ الْفِطْرِ وَالنَّحْرِ.صح

9476. Ramazan ile kurban bayram günü oruç tutulması nehyolundu.[9476]

٩٤٧٧-نَهَى عَنْ صِيَامِ يَوْمٍ قَبْلَ رَمَضَانَ وَالأَضْحَى وَالْفِطْرِ وَأَيَّامِ التَّشْرِيقِ.

9477. Ramazandan bir gün önce, ramazan bayramı ile kurban bayramı günü ve teşrik günlerinde oruç tutulması nehyolundu.[9477]

٩٤٧٨-نَهَى عَنْ صِيَامِ رَجَبٍ كُلِّهِ.ض

9478. Receb ayının tamamının oruçla geçirilmesi yasaklandı.[9478]

٩٤٧٩-نَهَى عَنْ صِيَامِ يَوْمِ الجُمُعَةِ.صح

9479. Cuma günü oruç tutulması nehyedildi.[9479]

٩٤٨٠-نَهَى عَنْ صِيَامِ يَوْمِ السَّبْتِ.

9480. Cumartesi günü oruç tutulması nehyolundu.[9480]

٩٤٨١-نَهَى عَنْ ضَرْبِ الدُّفِّ وَلِعْبِ الصَّنْجِ وَضَرْبِ الزَّمَّارَةِ.

9481. Def, zil ve kaval çalınması nehyolundu.[9481]

٩٤٨٢-نَهَى عَنْ طَعَامِ الْمُتَبَارِيَيْنِ أَنْ يُؤْكَلَ.صح

9482. Yemekte övünmek için yarışanların yemeklerinin yenilmesi nehyolundu.[9482]

[9475] Ahmed, II, 446.
[9476] Ahmed, III, 46.
[9477] Ahmed, III, 7.
[9478] Taberânî, X, 348; Kârî, Esrâr, s. 461.
[9479] Ahmed, II, 248; Tahâvî, II, 79.
[9480] Ahmed, IV, 189.
[9481] Hatîb, XIII, 311.
[9482] Taberânî, XI, 340; Hâkim, IV, 129; Hatîb, III, 240.

٩٤٨٣–نَهَى عَنْ عَسْبِ الْفَحْلِ.صح

9483. Damızlık hayvana çiftleşme karşılığı ücret alınması yasaklandı.[9483]

٩٤٨٤–نَهَى عَنْ عَسْبِ الْفَحْلِ وَقَفِيزِ الطَّحَّانِ.ح

9484. Damızlık hayvan için çiftleşme karşılığı ücret alınması, miktarı belli olmayan tahılın öğütülmesi yasaklandı[9484]

٩٤٨٥–نَهَى عَنْ عَشْرٍ الْوَشْرِ وَالْوَشْمِ وَالنَّتْفِ وَمُكَامَعَةِ الرَّجُلِ الرَّجُلَ بِغَيْرِ شِعَارٍ وَمُكَامَعَةِ الْمَرْأَةِ الْمَرْأَةَ بِغَيْرِ شِعَارٍ وَأَنْ يَجْعَلَ الرَّجُلُ فِي أَسْفَلِ ثِيَابِهِ حَرِيراً مِثْلَ الأَعَاجِمِ وَأَنْ يَجْعَلَ عَلَى مَنْكِبَيْهِ حَرِيراً مِثْلَ الأَعَاجِمِ وَعَنِ النُّهْبَى وَرُكُوبِ النُّمُورِ وَلُبْسِ الخَاتَمِ إِلاَّ لِذِي سُلْطَانٍ.ح

9485. On şey; dişleri inceltmek, dövme yaptırmak, yüzlerdeki kılları yolmak, aynı örtü altında erkek erkeğe, kadın kadına yatmak, acemlerin yaptığı gibi elbise altına ipek giymek, yine onların yaptığı gibi elbiselerin kollarını ipekle süslemek, talan yapmak, vahşi hayvanların postlarını eyer olarak kullanmak ve mühür için kullanılan yüzüğü takmak yasaklandı.[9485]

٩٤٨٦–نَهَى عَنْ فَتْحِ التَّمْرَةِ وَقَشْرِ الرُّطَبَةِ.ض

9486. Kuru hurmanın açılması, yaş hurmanın da soyulması nehyedildi.[9486]

٩٤٨٧–نَهَى عَنْ قَتْلِ النِّسَاءِ وَالصِّبْيَانِ.صح

9487. Savaşlarda kadın ve çocukların öldürülmesi yasaklandı.[9487]

٩٤٨٨–نَهَى عَنْ قَتْلِ الصَّبْرِ.صح

[9483] İbni Ebî Şeybe, VII, 145; Dârekutnî, IV, 47.
[9484] İbni Ebî Şeybe, VII, 145; Dârekutnî, IV, 47.
[9485] Ahmed, IV, 134; Beyhakî, III, 277.
[9486] Müttekî, nr. 41731.
[9487] Buhârî, Kebîr, V, 310; Ahmed, II, 22; İbni Adî, III, 954.

9488. Hayvanların hedef yapılarak öldürülmesi nehyolundu.[9488]

٩٤٨٩–نَهَى عَنْ قَتْلِ أَرْبَعٍ مِنَ الدَّوَابِّ النَّمْلَةِ وَالنَّحْلَةِ وَالْهُدْهُدِ وَالصُّرَدِ. ح

9489. Karınca, arı, hüdhüd ve örümcek gibi dört hayvanın öldürülmesi yasaklandı.[9489]

٩٤٩٠–نَهَى عَنْ قَتْلِ الضِّفْدَعِ لِلدَّوَاءِ. ح

9490. Tedavi amacıyla kurbağa öldürülmesi yasaklandı.[9490]

٩٤٩١–نَهَى عَنْ قَتْلِ الصُّرَدِ وَالضِّفْدَعِ وَالنَّمْلَةِ وَالْهُدْهُدِ. ح

9491. Örümcek kuşu, karınca, arı ve hüdhüdün öldürülmesi yasaklandı.[9491]

٩٤٩٢–نَهَى عَنْ قَتْلِ الخَطَّاطِيفِ. ح

9492. Kırlangıçların öldürülmesi nehyolunud.[9492]

٩٤٩٣–نَهَى عَنْ قَتْلِ كُلِّ ذِي رُوحٍ إِلاَّ أَنْ يُؤْذِيَ. ض

9493. Zarar vermedikten sonra bir canlının öldürülmesi yasaklandı.[9493]

٩٤٩٤–نَهَى عَنْ قِسْمَةِ الضِّرَارِ. ض

9494. Kocanın gün konusunda eşleri arasında adaletsizlik yapması yasaklandı.[9494]

٩٤٩٥–نَهَى عَنْ كَسْبِ الإِمَاءِ. صح

9495. Cariyelerin fuhuş karşılığı ücretleri nehyedildi.[9495]

9488 Ahmed, V, 422.
9489 Beyhakî, IX, 317; Beğavî, XI, 241.
9490 Ahmed, III, 453; Beyhakî, IX, 318; Hatîb, II, 666.
9491 Ahmed, I, 256; Taberânî, XII, 398.
9492 İbni Adî, II, 786; İbnü'l-Cevzî, I, 189.
9493 Suyûtî, Sağîr, nr. 9493.
9494 Beyhakî, X, 134.
9495 Ahmed, II, 287; Taberânî, XII, 129; Hatîb, X, 433.

٩٤٩٦-نَهَى عَنْ كَسْبِ الأَمَةِ حَتَّى يَعْلَمَ مِنْ أَيْنَ هُوَ.صح

9496. Cariyelerin nereden kazandıkları belli olmayan gelirlerinin alınması nehyolundu.[9496]

٩٤٩٧-نَهَى عَنْ كَسْبِ الحَجَّامِ.ح

9497. Kan alma ücreti yasaklandı.[9497]

٩٤٩٨-نَهَى عَنْ كُلِّ مُسْكِرٍ وَمُفَتِّرٍ.صح

9498. Sarhoşluk ve uyuşukluk veren şeyler nehyedildi.[9498]

٩٤٩٩-نَهَى عَنْ لُبسَتَيْنِ المَشْهُورَةِ فِي حُسْنِهَا وَالمَشْهُورَةِ فِي قُبْحِهَا.

9499. Güzelliği ve çirkinliğiyle dikkat çeken giysilerin giyilmesi nehyolundu.[9499]

٩٥٠٠-نَهَى عَنْ لَبَنِ الجَلاَّلَةِ.صح

9500. Pislik yiyen hayvanların sütlerinin içilmesi nehyedildi. [9500]

٩٥٠١-نَهَى عَنْ لُقْطَةِ الحَاجِّ.صح

9501. Hacıların kaybettikleri mallaarın alınması yasaklandı.[9501]

٩٥٠٢-نَهَى عَنْ مَحَاشِّ النِّسَاءِ.ض

9502. Kadınların birbirleriyle sevişmeleri nehyedildi.[9502]

٩٥٠٣-نَهَى عَنْ نَتْفِ الشَّيْبِ.ح

9503. Ağaran kılların yolunması nehyolundu.[9503]

[9496] Ahmed, II, 347; Heysemî, IV, 93.
[9497] Ahmed, II, 347.
[9498] Ahmed, IV, 273; Beyhakî, VIII, 296.
[9499] Heysemî, V, 135.
[9500] Ahmed, I, 226; Hâkim, II, 34; Beyhakî, IX, 334.
[9501] Müslim, Lukata 11; Ahmed, III, 499; Tahâvî, IV, 140.
[9502] Heysemî, IV, 299.
[9503] İbni Ebî Şeybe, VIII, 489; Ahmed, II, 206.

٩٥٠٤-نَهَى عَنْ نَقْرَةِ الْغُرَابِ وَافْتِرَاشِ السَّبُعِ وَأَنْ يُوَطِّنَ الرَّجُلُ الْمَكَانَ فِي الْمَسْجِدِ كَمَا يُوَطِّنُ الْبَعِيرُ.

9504. Kişinin namazda karganın gagalaması gibi rükü ve secedeyi çabucak yapması, yırtıcı hayvanlar gibi kollarını yere yayması, devenin kendine yer edindiği gibi mescidlerde yer edinmesi yasaklandı. [9504]

٩٥٠٥-نَهَى أَنْ يَتَبَاهَى النَّاسُ فِي الْمَسَاجِدِ.صح

9505. Halkın mescidlerde birbirlerine karşı övünmeleri nehyolundu.[9505]

٩٥٠٦-نَهَى أَنْ يَبُولَ الرَّجُلُ قَائِماً.صح

9506. Kişinin ayakta idrar yapması yasaklandı.[9506]

٩٥٠٧-نَهَى أَنْ يَتَزَعْفَرَ الرَّجُلُ.

9507. Erkeklerin zaferan kullanması nehyedildi.[9507]

٩٥٠٨-نَهَى أَنْ تُصَبَّرَ الْبَهَائِمُ.صح

9508. Hayvanların hedef yapılarak öldürülmesi yasaklandı. [9508]

٩٥٠٩-نَهَى أَنْ يَمْشِيَ الرَّجُلُ بَيْنَ الْبَعِيرَيْنِ يَقُودُهُمَا

9509. Kişinin iki deve arasında yürüyerek onları sürmesi nehyolundu.[9509]

٩٥١٠-نَهَى أَنْ يُصَلَّى عَلَى الجَنَائِزِ بَيْنَ الْقُبُورِ.ض

9510. Kabir aralarında cenaze namazı kılınması yasaklandı[9510]

٩٥١١-نَهَى أَنْ يَنْتَعِلَ الرَّجُلُ وَهُوَ قَائِمٌ

[9504] Ahmed, V, 477; Hâkim, I, 229; Beyhakî, II, 118.
[9505] Ahmed, III, 134; İbni Huzeyme, II, 281; Ebû Yalâ, V, 184.
[9506] İbni Adî, V, 2013; Beyhakî, I, 102.
[9507] Ahmed, III, 101; Beyhakî, V, 36; Hatîb, VI, 230.
[9508] Ahmed, III, 117; Tahâvî, III, 183.
[9509] Elbânî, Zaîfe, nr. 374.
[9510] Suyûtî, Sağîr, nr. 9510.

9511. Ayakkabının ayakta giyilmesi nehyolundu.[9511]

٩٥١٢–نَهى أَنْ يُبَالَ في المَاءِ الرَّاكِدِ.صح

9512. Kişinin durgun suya bevletmesi yasaklandı.[9512]

٩٥١٣–نَهى أَنْ يُبَالَ في المَاءِ الجَارِي.ض

9513. Kişinin akarsuya bevletmesi nehyedildi.[9513]

٩٥١٤–نَهى أَنْ يُسَمَّى كَلْباً أَوْ كُلَيْباً.ض

9514. Köpek veya köpekcik gibi isimler konulması nehyolundu.[9514]

٩٥١٥–نَهى أَنْ يُصَلِّيَ الرَّجُلُ في لِحَافٍ لاَ يَتَوَشَّحُ بِهِ وَنَهى أَنْ يُصَلِّيَ الرَّجُلُ في سَرَاوِيلَ وَلَيْسَ عَلَيْهِ رِدَاءٌ.صح

9515. Koltuk altlarıyla omuzları kapatmayan giysiyle namaz kılınması yasaklandığı gibi, üst giysi olmadan sadece pantolanla namaz kılınması da yasaklandı.[9515]

٩٥١٦–نَهى أَنْ يَقْعُدَ الرَّجُلُ بَيْنَ الظل وَالشَّمْسِ.صح

9516. Gölge ile güneş arasına oturmak yasaklandı.[9516]

٩٥١٧–نَهى أَنْ يُتَعَاطَى السَّيْفُ مَسْلُولاً.صح

9517. Kılıcın kınından çekilmiş olarak verilmesi nehyolundu.[9517]

٩٥١٨–نَهى أَنْ يُسْتَنْجى بِبَعْرَةٍ أَوْ عَظْمٍ.صح

9518. Def-i hacetten sonra kığı veya kemikle temizlik yapılması nehyedildi.[9518]

9511 Ukaylî, I, 218; Hatîb, V, 159.
9512 Ahmed, II, 288; Ukaylî, I, 242; Hatîb, IV, 252.
9513 Suyûtî, Sağîr, nr. 9513.
9514 Suyûtî, Sağîr, nr. 9514.
9515 Suyûtî, Mensûr, III, 79.
9516 İbni Ebî Şeybe, VIII, 492.
9517 Ahmed, III, 300; Hâkim, IV, 290.
9518 Taberânî, X, 78; Dârekutnî, I, 56; Ukaylî, IV, 301.

٩٥١٩–نَهى أَنْ يُقْعَدَ عَلَى الْقَبْرِ وَأَنْ يُقَصَّصَ أَوْ يُبْنَى عَلَيْهِ.

9519. Kabre oturulması, kireçlenmesi ve üzerine bina yapılması yasaklandı.[9519]

٩٥٢٠–نَهى أَنْ يَطْرُقَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ لَيْلاً.صح

9520. Kişinin yolculuk dönüşü geceleyin evine gelmesi nehyedildi.[9520]

٩٥٢١–نَهى أَنْ يُقْتَلَ شَيْءٌ مِنَ الدَّوَابِّ صَبْراً.

9521. Hayvanların hedef yapılarak öldürülmesi nehyedildi.[9521]

٩٥٢٢–نَهى أَنْ يُكْتَبَ عَلَى الْقَبْرِ شَيْءٌ.صح

9522. Kabrin üzerine bir şey yazılması yasaklandı.[9522]

٩٥٢٣–نَهى أَنْ يَضَعَ الرَّجُلُ إِحْدَى رِجْلَيْهِ عَلَى الأُخْرَى وَهُوَ مُسْتَلْقٍ عَلَى ظَهْرِهِ.

9523. Sırtüst yatan kişinin ayak ayak üstüne atması nehyedildi.[9523]

٩٥٢٤–نَهى أَنْ يُدْخَلَ الْمَاءُ إِلاَّ بِمِئْزَرٍ.صح

9524. Suya peştemalsiz girilmesi yasaklandı.[9524]

٩٥٢٥–نَهى أَنْ يَمَسَّ الرَّجُلُ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ وَأَنْ يَمْشِيَ فِي نَعْلٍ وَاحِدَةٍ وَأَنْ يَشْتَمِلَ الصَّمَّاءَ وَأَنْ يَحْتَبِيَ فِي ثَوْبٍ لَيْسَ عَلَى فَرْجِهِ مِنْهُ شَيْءٌ.صح

9525. Kişinin sağ eliyle zekerine dokunması, tek ayakkabıyla yürümesi, tek parça elbiseyle tulum giyer gibi vücudunu kolları içeride kalacak şekilde sarınıp giyinmesi ve oturduğunda avret yeri açıkta kalacak şekilde tek parça elbiseyle örtünmesi yasaklandı.[9525]

[9519] Ahmed, III, 339.
[9520] Ahmed, I, 175; Ebû Nuaym, VIII, 315; İbni Asâkir, VII, 390.
[9521] Ahmed, III, 318; Beyhakî, IX, 86; Beğavî, XI, 222.
[9522] Suyûtî, Sağîr, nr. 9522.
[9523] Ahmed, III, 299.
[9524] Ukaylî, I, 312; Hâkim, I, 162; İbni Adî, V, 2060.
[9525] Hatîb, III, 111.

٩٥٢٦–نَهى أَنْ يَقُومَ الإِمَامُ فَوْقَ شَيْءٍ وَالنَّاسُ خَلْفَهُ.

9526. İmamın arkasında olan cemaatten daha yüksek bir yerde namaz kılması nehyolundu.[9526]

٩٥٢٧–نَهى أَنْ يُقَامَ الرَّجُلُ مِنْ مَقْعَدِهِ وَيَجْلِسَ فِيهِ آخَرُ.صح

9527. Bir kişinin yerinden kaldırılarak onun yerine oturulması nehyolundu.[9527]

٩٥٢٨–نَهى أَنْ يُسَافَرَ بِالْقُرْآنِ إِلَى أَرْضِ الْعَدُوِّ.صح

9528. Kuran'la düşman diyarına gidilmesi nehyedildi.[9528]

٩٥٢٩–نَهى أَنْ يَسْتَقْبِلَ الْقِبْلَتَيْنِ بِبَوْلٍ أَوْ غَائِطٍ.

9529. Küçük veya büyük abdest bozarken Kudüs'le Mekke'ye dönülmesi nehyedildi.[9529]

٩٥٣٠–نَهى أَنْ يَتَخَلَّى الرَّجُلُ تَحْتَ شَجَرَةٍ مُثْمِرَةٍ وَنَهى أَنْ يَتَخَلَّى عَلَى ضَفَّةِ نَهْرٍ جَارٍ.ض

9530. Kişinin meyveli bir ağacın altı ile akar su kenarında büyük abdest yapması nehyedildi.[9530]

٩٥٣١–نَهى أَنْ يُبَالَ فِي الْجُحْرِ.صح

9531. Delik yerlere işenmesi yasaklandı.[9531]

٩٥٣٢–نَهى أَنْ يُبَالَ فِي قِبْلَةِ الْمَسْجِدِ.ض

9532. Mescidin kıble tarafına bevledilmesi nehyolundu.[9532]

[9526] Dârekutnî, II, 88.
[9527] Ebû Nuaym, VII, 137; Beyhakî, III, 232.
[9528] Ahmed, II, 7; İbni Adî, VI, 2156; Tahâvî, Müşkil, II, 368.
[9529] Suyûtî, Sağîr, nr. 9529.
[9530] Ukaylî, III, 458.
[9531] Suyûtî, Sağîr, nr. 9530.
[9532] Tahâvî, IV, 223.

٩٥٣٣-نَهى أَنْ يُبَالَ بِأَبْوَابِ المَسَاجِدِ.ض

9533. Mescid önlerinde bevledilmesi yasaklandı.[9533]

٩٥٣٤-نَهى أَنْ يَسْتَنْجِيَ أَحَدٌ بِعَظْمٍ أَوْ رَوْثَةٍ أَوْ حُمَمَةٍ.صح

9534. Def-i hacetten sonra kemik, hayvan dışkısı, kül, ot ve benzeri şeylerle temizlik yapılması nehyedildi.[9534]

٩٥٣٥-نَهى أَنْ يَبُولَ الرَّجُلُ في مُسْتَحَمِّهِ.صح

9535. Kişinin yıkandığı yerde abdest alması yasaklandı.[9535]

٩٥٣٦-نَهى أَنْ يَجْلِسَ الرَّجُلُ في الصَّلاَةِ وَهُوَ مُعْتَمِدٌ عَلَى يَدِهِ الْيُسْرَى وَقالَ إِنَّهَا صَلاَةُ الْيَهُودِ.صح

9536. Kişinin namazda sol eline dayanarak oturması yasaklandı, *"O şekil namaz yahudilerin namazıdır"* buyuruldu.[9536]

٩٥٣٧-نَهى أَنْ يَقْرِنَ بَيْنَ الحَجِّ وَالْعُمْرَةِ.صح

9537. Hacla umrenin birleştirilmesi nehyedildi.[9537]

٩٥٣٨-نَهى أَنْ يُقَدَّ السَّيْرُ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ.صح

9538. Derinin iki parmak arasına sokularak kesilmesi nehyolundu.[9538]

٩٥٣٩-نَهى أَنْ يُضَحَّى بِعَضْبَاءِ الأُذُنِ وَالْقَرْنِ.صح

9539. Kulağı kesik, boynuzu kırık hayvanın kurban edilmesi nehyedildi.[9539]

[9533] Suyûtî, Sağîr, nr. 9533.
[9534] Tahâvî, I, 123; Taberânî, X, 78; Dârekutnî, I, 56.
[9535] Ahmed, V, 56.
[9536] Ahmed, II, 147.
[9537] Müttekî, nr. 12465.
[9538] Ukaylî, II, 242.
[9539] Ahmed, I, 83; Beyhakî, IX, 275.

٩٥٤٠–نَهى أَنْ تُكْسَرَ سِكَّةُ الْمُسْلِمِينَ الجَائِزَةُ بَيْنَهُمْ إِلاَّ مِنْ بَأْسٍ.صح

9540. Gerekmedikçe müslümanlar arasında kullanılan paraların kırılması yasaklandı.[9540]

٩٥٤١–نَهى أَنْ يُعْجَمَ النَّوَى طَبْخاً.صح

9541. Hurmanın çekirdeği yumuşayıncaya kadar pişirilmesi nehy edildi.[9541]

٩٥٤٢–نَهى أَنْ يُتَنَفَّسَ في الإِنَاءِ أَوْ يُنْفَخَ فِيهِ.ح

9542. Su içilen kabın içine solunması ve üflenmesi yasaklandı.[9542]

٩٥٤٣–نَهى أَنْ يَمْسَحَ الرَّجُلُ يَدَهُ بِثَوْبِ مَنْ لَمْ يَكْسُهُ.ح

9543. Kişinin başkasının elbisesiyle elini silmesi nehyolundu.[9543]

٩٥٤٤–نَهى أَنْ يُسَمَّى أَرْبَعَةَ أَسْمَاءٍ أَفْلَحَ وَيَسَاراً وَنَافِعاً وَرَبَاحاً.

9544. Eflah, Yesar, Nafi ve Rabah gibi dört ismin konulması yasaklandı.[9544]

٩٥٤٥–نَهى رَسُولُ اللهِ أَنْ تَحْلِقَ المَرْأَةُ رَأْسَهَا.ض

9545. Kadının başını traş etmesi yasaklandı.[9545]

٩٥٤٦–نَهى أَنْ يُتَّخَذَ شَيْءٌ فِيهِ الرُّوحُ غَرَضاً.صح

9546. Canlı bir hayvanın hedef yapılarak öldürülmesi nehyedildi.[9546]

٩٥٤٧–نَهى أَنْ يَجْمَعَ أَحَدٌ بَيْنَ اسْمِهِ وَكُنْيَتِهِ.صح

9547. İsmiyle künyesinin bir kişiye verilmesi yasaklandı.[9547]

[9540] Ahmed, II, 419.
[9541] Suyûtî, Sağîr, nr. 9541.
[9542] Ahmed, V, 295.
[9543] İbni Ebî Şeybe, VIII, 397.
[9544] Ahmed, V, 10.
[9545] Elbânî, Zaîfe, nr. 678.
[9546] Nesâî, Kübrâ, III, 72.
[9547] Tahâvî, IV, 338.

٩٥٤٨–نَهى أَنْ يَنَامَ الرَّجُلُ عَلَى سَطْحٍ لَيْسَ بِمَحْجُورٍ عَلَيْهِ.ض

9548. Kişinin etrafı çevrilmemiş damlarda yatması nehyolundu.[9548]

٩٥٤٩–نَهى أَنْ يَسْتَوْفِزَ الرَّجُلُ فِي صَلاَتِهِ.صح

9549. Kişinin namazda mutmain olmayacağı şekilde oturması yasaklandı.[9549]

٩٥٥٠–نَهى أَنْ يَكُونَ الإِمَامُ مُؤَذِّناً.

9550. İmamın müezzinlik yapması yasaklandı.[9550]

٩٥٥١–نَهى أَنْ يَمْشِيَ الرَّجُلُ بَيْنَ المَرْأَتَيْنِ.صح

9551. Erkeğin iki kadın arasında yürümesi nehyedildi.[9551]

٩٥٥٢–نَهى أَنْ يُقَامَ عَنِ الطَّعَامِ حَتَّى يُرْفَعَ.ح

9552. Yemek kaldırılmadan sofradan kalkılması nehyolundu.[9552]

٩٥٥٣–نَهى أَنْ يُصَلِّيَ الرَّجُلُ وَرَأْسُهُ مَعْقُوصٌ.ح

9553. Kişinin saçlarını toplamış bir durumda namaz kılması nehyedildi.[9553]

٩٥٥٤–نَهى أَنْ يُصَلِّيَ الرَّجُلُ وَهُوَ حَاقِنٌ.ح

9554. Kişinin abdeste sıkışmış olarak namaz kılması yasaklandı.[9554]

٩٥٥٥–نَهى أَنْ يُصَلَّى خَلْفَ المُتَحَدِّثِ وَالنَّائِمِ.

9555. Konuşan ve uyuyan kişinin arkasında namaz kılınması nehyolundu.[9555]

[9548] Elbânî, Sahîha, II, 502.
[9549] Hâkim, I, 271; Beyhakî, II, 281.
[9550] İbni Adî, I, 317; Beyhakî, I, 433.
[9551] Hâkim, IV, 280; Ukaylî, III, 268.
[9552] Elbânî, Zaîfe, nr. 239.
[9553] Ahmed, VI, 8.
[9554] Beyhakî, III, 129.
[9555] Beyhakî, II, 279; Deylemî, V, 24.

٩٥٥٦–نَهى أَنْ يَبُولَ الرَّجُلُ قائِماً.

9556. Kişinin ayakta bevletmesi yasaklandı.[9556]

٩٥٥٧–نَهى أَنْ تُتْبَعَ جَنازَةٌ مَعَهَا رَانَّةٌ.ض

9557. Bağırıp çağıran kadınların cenaze ardından gitmesi yasaklandı.[9557]

٩٥٥٨–نَهى أَنْ يُنْفَخَ في الشَّرَابِ وَأَنْ يُشْرَبَ مِنْ ثُلْمَةِ الْقَدَحِ أَوْ أُذُنِهِ.ح

9558. İçeceğin içine üflenmesi, bardağın kırık yeriyle kulpunun yanından içilmesi nehyolundu.[9558]

٩٥٥٩–نَهى أَنْ يَمْشِيَ الرَّجُلُ في نَعْلٍ وَاحِدَةٍ أَوْ خُفَ وَاحِدَةٍ.ح

9559. Kişinin tek ayakkabı veya tek mestle yürümesi nehyolundu.[9559]

٩٥٦٠–نَهى أَنْ تُكَلَّمَ النِّسَاءُ إِلاَّ بِإِذْنِ أَزْوَاجِهِنَّ.ض

9560. Kocalarının izni dışında, kadınlarla konuşulması yasaklandı.[9560]

٩٥٦١–نَهى أَنْ تُلْقى النَّوَاةُ عَلَى الطَّبَقِ الَّذِي يُؤْكَلُ مِنْهُ الرُّطَبُ أَوِ التَّمْرُ.ض

9561. Kuru olsun yaş olsun yenen hurma çekirdeklerinin aynı tabağa konulması nehyolundu.[9561]

٩٥٦٢–نَهى أَنْ يُسَمِّيَ الرَّجُلُ حَرْباً أَوْ وَلِيداً أَوْ مُرَّةَ أَوِ الحَكَمَ أَوْ أَبَا الحَكَمِ أَوْ أَفْلَحَ أَوْ نَجِيحاً أَوْ يَسَاراً.ح

9562. Harb, Velid, Murra, Hakem, Ebu'l-Hakem, Eflah, Necih ve Yesar gibi isimlerin konulması nehyedildi.[9562]

9556 Beyhakî, I, 102; İbni Adî, V, 2013.
9557 Ahmed, II, 92; Ebû Nuaym, VI, 66.
9558 Taberânî, XI, 296.
9559 Ahmed, III, 367.
9560 Dârekutnî, İlel, IV, 126.
9561 Müttekî, nr. 41717.
9562 Müttekî, nr. 45981.

٩٥٦٣–نَهى أَنْ يُخْصى أَحَدٌ مِنْ وَلَدِ آدَمَ.ح

9563. İnsanların kısırlaştırılması yasaklandı.[9563]

٩٥٦٤–نَهى أَنْ يَتَمَطَّى الرَّجُلُ في الصَّلاَةِ أَوْ عِنْدَ النِّسَاءِ إِلاَّ عِنْدَ امْرَأَتِهِ أَوْ جَوَارِيهِ.ض

9564. Kişinin namaz kılarken, eşi ve cariyeleri dışında başka kadınların yanında gerinip ayaklarını uzatması yasaklandı.[9564]

٩٥٦٥–نَهى أَنْ يُضَحَّى لَيْلاً.ض

9565. Kurbanların gece kesilmesi yasaklandı.[9565]

٩٥٦٦–نَهى أَنْ تُقَامَ الصِّبْيَانُ في الصَّفِّ الأَوَّلِ.ض

9566. Çocukların ilk safa durmaları yasaklandı.[9566]

٩٥٦٧–نَهى أَنْ يُنْفَخَ في الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ وَالتَّمْرَةِ.ح

9567. Yiyeceğe, içeceğe ve hurmaya üflenmesi nehyolundu.[9567]

٩٥٦٨–نَهى أَنْ يُفَتَّشَ التَّمْرُ عَمَّا فِيهِ.ح

9568. Yenen hurmaların içinin açılması nehyedildi.[9568]

٩٥٦٩– نَهى أَنْ يُصَافَحَ المُشْرِكُونَ أَوْ يُكْنَوْا أَوْ يُرَحَّبَ بِهِمْ.ح

9569. Müşriklerle tokalaşmak, onlara künyeleriyle hitap etmek ve onlara merhaba demek nehyedildi.[9569]

٩٥٧٠–نَهى أَنْ يُفْرَدَ يَوْمُ الجُمُعَةِ بِصَوْمٍ.ح

9570. Sadece cuma günü oruç tutulması yasaklandı.[9570]

[9563] Müttekî, nr. 1486.
[9564] Suyûtî, Sağîr, nr. 9564.
[9565] Suyûtî, Sağîr, nr. 9565.
[9566] İbni Hibbân, V, 545.
[9567] Taberânî, XI, 296.
[9568] Suyûtî, Sağîr, nr. 9568.
[9569] Ebû Nuaym, IX, 236.
[9570] Ahmed, II, 394; Hatîb, IV, 11.

٩٥٧١–نَهى أَنْ يُجْلَسَ بَيْنَ الضِّحِّ وَالظِّلِّ وَقالَ مَجْلِسُ الشَّيْطَانِ.ح

9571. Güneş ışığıyla gölge arasına oturmak nehyolundu, *"Oralar şeytan yerleridir"* buyuruldu.[9571]

٩٥٧٢–نَهى أَنْ يُمْنَعَ نَقْعُ الْبِئْرِ.صح

9572. Kuyudaki fazla suyun engellenmesi yasaklandı.[9572]

٩٥٧٣–نَهى أَنْ يَجْلِسَ الرَّجُلُ بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ إِلاَّ بِإِذْنِهِمَا.ح

9573. İzinleri olmaksızın iki kişi arasına oturulması yasaklandı.[9573]

٩٥٧٤–نَهى أَنْ يُشَارَ إِلَى المَطَرِ.ض

9574. El ile yağmura işaret edilmesi nehyedildi.[9574]

٩٥٧٥–نَهى أَنْ يُقَال لِلْمُسْلِمِ صَرُورَةٌ.ض

9575. Müslümana hiç hac etmemiş denilmesi nehyolundu.[9575]

٩٥٧٦–نَهَى أَنْ تُسْتَرَ الْجُدُرُ.ض

9576. Duvarların örtülmesi nehyolundu.[9576]

HE HARFİ

٩٥٧٧–هَاجِرُوا تُورِثُوا أَبْنَاءَكُمْ مَجْداً.ض

9577. Hicret ederek çocuklarınıza şan şeref miras bırakın.[9577]

٩٥٧٨–هَاجِرُوا مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا.ض

[9571] Ahmed, III, 414; İbni Kesîr, Bidâye, I, 62.
[9572] Ahmed, III, 139; Beyhakî, VI, 152; Herevî, III, 67.
[9573] Hâkim, IV, 271; Beyhakî, III, 232.
[9574] Beyhakî, III, 363.
[9575] Dârekutnî, II, 294.
[9576] Beyhakî, VII, 272.
[9577] Hatîb, II, 94; Müttekî, nr. 15057; Zebîdî, V, 346.

9578. Dünyadan da içindeki şeylerden de uzak durun.[9578]

٩٥٧٩–هذَا الْقَرْعُ نُكَثِّرُ بِهِ طَعَامَنَا. ح

9579. Kabakla yemeğimizi çoğaltırız.[9579]

٩٥٨٠–هذِهِ النَّارُ جُزْءٌ مِنْ مِائَةِ جُزْءٍ مِنْ جَهَنَّمَ. صح

9580. Dünya ateşi, cehennemin yüz ateşinden bir parçadır.[9580]

٩٥٨١–هذِهِ الحُشُوشُ مُحْتَضَرَةٌ فَإِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ بِسْمِ اللهِ. صح

9581. İhtiyaç gidermek için açık yerler şeytanların bulunduğu yerlerdir, kişi oralarda besmele çeksin.[9581]

٩٥٨٢–هَاشِمٌ وَالمُطَّلِبُ كَهَاتَيْنِ لَعَنَ اللهُ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَهُمَا رَبَّوْنَا صِغَاراً وَحَمَلُونَا كِبَاراً. ض

9582. Haşimoğulları ile Abdülmuttalib oğulları parmaklarım gibidir; onların arasını açanlara Allah lanet etsin; onlar küçükken bizi yetiştirmiş, büyüdükten sonra da yükümüzü çekmişlerdir.[9582]

٩٥٨٣–هاهُنَا تُكْسَبُ العَبَرَاتُ يَعْنِي عِنْدَ الحَجَرِ. صح

9583. Gözyaşları Hacerü'l-esved'in yanında akıtılır.[9583]

٩٥٨٤–هَجَاهُمْ حَسَّانُ فَشَفَى وَاسْتَشْفَى.

9584. Hassan müşrikleri hicvedip hem kendisi rahatladı, hem de müslümanları rahatlattı.[9584]

٩٥٨٥–هَجْرُ المُسْلِمِ أَخَاهُ كَسَفْكِ دَمِهِ. ح

9585. Müslümanın din kardeşine darılması, onun kanını dökmesi gibidir.[9585]

[9578] Ebû Nuaym, II, 260.
[9579] Müttekî, nr. 40986.
[9580] Ahmed, II, 379; Müttekî, nr. 39475.
[9581] Ukaylî, III, 371; Elbânî, nr. 1070.
[9582] Beyhakî, VI, 365.
[9583] Münzirî, II, 195; Müttekî, nr. 34738.
[9584] Müslim, Fedâilü's-sahâbe 157; Taberânî, IV, 45; Beyhakî, X, 238.
[9585] Müttekî, nr. 24789.

٩٥٨٦–هَدَايَا الْعُمَّال غُلُولٌ.ض

9586. Memurların amirlere hediye vermesi hıyanettir.[9586]

٩٥٨٧–هَدَايَا الْعُمَّالِ حَرَامٌ كُلُّهَا.ض

9587. Memurların aldığı bütün hediyeler haramdır.[9587]

٩٥٨٨–هَدِيَّةُ الله تَعَالى إِلَى الْمُؤْمِنِ السَّائِلُ عَلَى بَابِهِ.ض

9588. Allah'ın mümine hediyesi, kapısındaki dilencidir.[9588]

٩٥٨٩–هَلْ تَرَوْنَ مَا أَرَى إِنِّي لأَرَى مَوَاقِعَ الْفِتَنِ خِلاَلَ بُيُوتِكُمْ كَمَوَاقِعِ الْقَطْرِ.صح

9589. Benim gördüğümü sizler de görüyor musunuz? Ben fitnelerin evlerinizin üzerine yağmur tanelerinin indiği gibi indiğini görüyorum.[9589]

٩٥٩٠–هَلْ تُنْصَرُونَ وَتُرْزَقُونَ إِلاَّ بِضُعَفَائِكُمْ.صح

9590. İnsanlar zayıflar sayesinde yardım görür, rızıklanırlar.[9590]

٩٥٩١–هَلْ تُنْصَرُونَ إِلاَّ بِضُعَفَائِكُمْ بِدَعْوَتِهِمْ وَإِخْلاَصِهِمْ.صح

9591. Güçsüzleriniz olmasa siz yardıma mazhar olabilir ve rızıklanabilir miydiniz? [9591]

٩٥٩٢–هَلْ مِنْ أَحَدٍ يَمْشِي عَلَى المَاءِ إِلاَّ ابْتَلَّتْ قَدَمَاهُ كَذلِكَ صَاحِبُ الدُّنْيَا لاَ يَسْلَمُ مِنَ الذُّنُوبِ.ض

9592. Suda yürüyüp de ayakları ıslanmayan var mı? Dünya perest kişi de öyledir; günahlardan uzak kalamaz. [9592]

[9586] Heysemî, IV, 200; Müttekî, nr. 15067; Zebîdî, VI, 162.
[9587] Müttekî, nr. 15068; Zebîdî, VI, 162; Aclûnî, II, 463.
[9588] İbni Abdilber, Temhîd, V, 298; Müttekî, nr. 16078.
[9589] Müslim, Fiten 9; Ahmed, V, 200; Hâkim, IV, 508.
[9590] Münzirî, IV, 149; Zebîdî, X, 43.
[9591] Ebû Nuaym, VIII, 290; Irâkî, IV, 364; Müttekî, nr.6018.
[9592] Münzirî, IV, 178; Müttekî, nr. 6151; Zebîdî, VIII, 110.

٩٥٩٣–هَلاَكُ أُمَّتِي عَلَى يَدَيْ غِلْمَةٍ مِنْ قُرَيْش.صح

9593. Ümmetimin helaki, Kureyşli bazı gençlerin elinde olacaktır.[9593]

٩٥٩٤–هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ

9594. Aşırı gidenler helak olur.[9594]

٩٥٩٥–هَلَكَ الْمُتَقَذِّرُونَ.صح

9595. Kötü söz konuşanlar helak olur.[9595]

٩٥٩٦–هَلَكَتِ الرِّجَالُ حِينَ أَطَاعَتِ النِّسَاءَ.ح

9596. Erkekler kadınlara boyun eğdikleri zaman helak olurlar.[9596]

٩٥٩٧–هَلُمَّ إِلَى جِهَادٍ لاَ شَوْكَةَ فِيهِ الحَجُّ.

9597. Yolda dikeni olmayan cihada, hacca gelin.[9597]

٩٥٩٨–هِمَّةُ الْعُلَمَاءِ الرِّعَايَةُ وَهِمَّةُ السُّفَهَاءِ الرِّوَايَةُ.ض

9598. Alimlerin amacı ilmin gereğine riayet, sefihlerin ki ise yalnız rivayettir.[9598]

٩٥٩٩– هُنَّ أَغْلَبُ يَعْنِي النِّسَاءَ.ض

9599. Kadınlar erkeklere galip gelirler.[9599]

٩٦٠٠–الْهَدِيَّةُ إِلَى الإِمَامِ غُلُولٌ.ض

9600. İdareciye hediye vermek hıyanettir.[9600]

[9593] Ahmed, II, 324.
[9594] Müslim, İlim 7; Taberânî, X, 216; Irâkî, I, 95.ç
[9595] Buhârî, Kebîr, I, 292; Ebû Nuaym, VIII, 379; Heysemî, I, 106.
[9596] Hâkim, IV, 291; Ebû Nuyam, Isfahân, II, 34; Müttekî ,nr. 44504.
[9597] Suyûtî, Mensûr, I, 210.
[9598] Suyûtî, Sağîr, nr. 9598.
[9599] İbni Ebî Şeybe, I, 283; Ahmed, VI, 294; Müttekî, nr. 22599.
[9600] Taberânî, XI, 199; a. mlf, Evsat, VII, 77; Heysemî, IV, 151.

٩٦٠١- الْهَدِيَّةُ تَذْهَبُ بِالسَّمْعِ وَالْقَلْبِ وَالْبَصَرِ.ض

9601. Hediye kulağı, kalbi ve gözü kör eder.[9601]

٩٦٠٢-الْهَدِيَّةُ تُعْوِرُ عَيْنَ الحَكِيمِ.ض

9602. Hediye, hikmet sahibi kişinin gözünü kör eder.[9602]

٩٦٠٣-الْهِرَّةُ لاَ تَقْطَعُ الصَّلاَةَ لأَنَّهَا مِنْ مَتَاعِ الْبَيْتِ.صح

9603. Kedi namazı bozmaz, zira o evden sayılır.[9603]

٩٦٠٤-الْهَوَى مَغْفُورٌ لِصَاحِبِهِ مَا لَمْ يَعْمَلْ بِهِ أَوْ يَتَكَلَّمْ.ض

9604. Kişinin yapmadığı veya konuşmadığı sürece içinden geçenler bağışlanmıştır.[9604]

VAV HARFİ

٩٦٠٥-وَاللهِ مَا الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ إِلاَّ مِثْلُ مَا يَجْعَلُ أَحَدُكُمْ إِصْبَعَهُ هذِهِ فِي الْيَمِّ فَلْيَنْظُرْ بِمَ يَرْجِعُ.

9605. Vallahi ahirete nisbetle dünya birinizin parmağını denize daldırması gibidir. Baksın bakalım, parmağıyla ne kadar su alabiliyor?[9605]

٩٦٠٦-وَاللهِ لأَنْ يُهْدَى بِهُدَاكَ وَاحِدٌ خَيْرٌ لَكَ مِنْ حُمْرِ النَّعَمِ.صح

9606. Allah'a yemin ederim ki, senin aracılığınla bir kişinin hidayete ermesi senin için kırmızı develerden daha hayırlıdır. [9606]

٩٦٠٧-وَاللهِ إِنِّي لأَسْتَغْفِرُ اللهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً.صح

[9601] Taberânî, XVII, 183; İbni Kâni, II, 294; Heysemî, IV, 151.
[9602] Deylemî, IV, 120.
[9603] Hâkim, I, 385; Deylemî, IV, 349.
[9604] Ebû Nuaym, II, 259.
[9605] Ahmed, IV, 229.
[9606] İbni Hayr, Fihrist, s. 11; Tahâvî, III, 207.

9607. Vallahi ben günde yetmiş defadan fazla Allah'dan bağışlamasını diler, ona tevbe ederim.[9607]

٩٦٠٨–وَاللهِ لاَ يُلْقِي اللهُ حَبِيبَهُ فِي النَّارِ.صح

9608. Allah, sevdiği kişiyi cehenneme atmaz.[9608]

٩٦٠٩– وَاللهِ لاَ تَجِدُونَ بَعْدِي أَعْدَلَ عَلَيْكُمْ مِنِّي.صح

9609. Allah'a yemin olsun ki, benden sonra daha adil birini bulamayacaksınız.[9609]

٩٦١٠–وَاكِلِي ضَيْفَكِ فَإِنَّ الضَّيْفَ يَسْتَحِي أَنْ يَأْكُلَ وَحْدَهُ.

9610. Misafirinle beraber yemek ye, zira misafir tek başınayemek yemekten utanır.[9610]

٩٦٠١– وَالشَّاةُ إِنْ رَحِمْتِهَا يَرْحَمْكِ اللهُ.ض

9611. Koyunu keserken sen ona merhamet edersen, Allah da sana merhamet eder.[9611]

٩٦١٢– وَأَيُّ دَاءٍ أَدْوَى مِنَ الْبُخْلِ.

9612. Hangi hastalık cimrilikten daha büyük olabilir ki?[9612]

٩٦١٣– وَأَيُّ وُضُوءٍ أَفْضَلُ مِنَ الْغُسْلِ.صح

9613. Gusülden daha faziletli olan bir abdest var mıdır?[9613]

٩٦١٤– وَأَيُّ الْمُؤْمِنِ حَقٌّ وَاجِبٌ.ض

9614. Müminin verdiği sözü yerine getirmesi gerekir.[9614]

9607 Buhârî, Daavât 3; Tirmizî, Tefsîr sûre (47); İbni Mâce, Edeb 57.
9608 Hâkim, IV, 195.
9609 Ahmed, III, 65.
9610 Beyhakî, Şuab, VII, 101.
9611 Taberânî, XIX, 23, XX, 204.
9612 Ahmed, III, 307; Hâkim, III, 242.
9613 Abdürrezzâk, I, 271; Hâkim, I, 255.
9614 Suyûtî, Sağîr, nr. 9614.

٩٦١٥- وَجَبَتْ مَحَبَّةُ الله عَلَى مَنْ أُغْضِبَ فَحَلُمَ.ض

9615. Kendisine öfkeli davranıldığı halde yumuşaklık gösteren kişiye Allah'ın sevgisi vacip olur. [9615]

٩٦١٦-وَجَبَ الخُرُوجُ عَلَى كُلِّ ذَاتِ نِطَاقٍ في الْعِيدَيْنِ.ح

9616. Bayram namazları ergenlik çağına ulaşan her kadına vaciptir.[9616]

٩٦١٧-وَدِدْتُ أَنِّي لَقِيتُ إِخْوَانِي الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَرَوْنِي.ح

9617. Beni görmedikleri halde bana iman eden kardeşlerimi görmek isterdim.[9617]

٩٦١٨- وَرَسُولُ الله مَعَكَ يُحِبُّ الْعَافِيَةَ.

9618. Allah resulü de sizin gibi afiyet ister.[9618]

٩٦١٩-وُزِنَ حِبْرُ الْعُلَمَاءِ بِدَمِ الشُّهَدَاءِ فَرَجَحَ عَلَيْهِمْ.ض

9619.Alimlerin mürekkebi şehidlerin kanıyla tartılmış ve ağır gelmiştir.[9619]

٩٦٢٠-وَسِّطُوا الإِمَامَ وَسُدُّوا الخَلَلَ.ح

9620. İmamı safın önünde orta yerde durdurun, saftaki boşlukları da doldurun.[9620]

٩٦٢١-وَصَبُ الْمُؤْمِنِ كَفَّارَةٌ لِخَطَايَاهُ.

9621. Müminin hastalıkları günahlarına keffaret olur.[9621]

٩٦٢٢-وُضِعَ عَنْ أُمَّتِي الخَطَأُ وَالنِّسْيَانُ وَمَا اسْتُكْرِهُوا عَلَيْهِ.صح

[9615] İbni Adî, VI, 2375; İbni Asâkir, IV, 380; İbni Arrâk, II, 312; Müttekî, nr. 5826.
[9616] Ahmed, VI, 358.
[9617] Ahmed, III, 155; Heysemî, X, 66.
[9618] Ukaylî, I, 45.
[9619] Hatîb, II, 193.
[9620] Beyhakî, III, 104; Müttekî, nr. 20597.
[9621] Hâkim, I, 498; Beyhakî, VII, 158.

9622. Ümmetimden hata, unutma ve zorlanarak yaptıkları şeylerin sorumluluğu kaldırılmıştır.[9622]

٩٦٢٣–وَعَدَنِي رَبِّي فِي أَهْلِ بَيْتِي مَنْ أَقَرَّ مِنْهُمْ بِالتَّوْحِيدِ وَلِي بِالْبَلاَغِ أَنْ لاَ يُعَذِّبَهُمْ.صح

9623. Rabbim ehl-i beytimden tevhidi kabul edip peygamberlik görevimi hakkıyla yerine getirdiğimi ikrar edenlere ceza vermeyeceğine dair bana söz verdi.[9623]

٩٦٢٤–وَفْدُ اللهِ ثَلاَثَةٌ الْغَازِي وَالحَاجُّ وَالمُعْتَمِرُ.صح

9624. Allah'ın elçileri gaza eden, hacca giden ve umre yapanlar olmak üzere üç kişidir.[9624]

٩٦٢٥–وَفِّرُوا اللِّحَى وَخُذُوا مِنَ الشَّوَارِبِ وَانْتِفُوا الإِبْطَ وَقُصُّوا الأَظَافِيرَ

9625. Sakalları uzatıp bıyıkları kısaltın, koltuk altı kılları koparıp tırnakları da kesin.[9625]

٩٦٢٦– وَفِّرُوا عَثَانِينَكُمْ وَقُصُّوا سِبَالَكُمْ

9626. Sakalları uzatın, bıyıkları da kısaltın.[9626]

٩٦٢٧–وَقْتُ الْعِشَاءِ إِذَا مَلأَ اللَّيْلُ بَطْنَ كُلِّ وَادٍ.ض

9627. Yatsı namazının vakti, gece karanlığının vadilerin içini doldurduğu zamandır.[9627]

٩٦٢٨– وَقِّرُوا مَنْ تَعَلَّمُونَ مِنْهُ الْعِلْمَ وَوَقِّرُوا مَنْ تُعَلِّمُونَهُ الْعِلْمَ.ض

9628. İlim öğrendiğiniz kişilere saygılı, ilim öğrettiğiniz kişilere karşı da ağırbaşlı olun.[9628]

[9622] Beyhakî, VI, 84.
[9623] Hâkim, III, 163.
[9624] İbni Hibbân, IX, 447; Hâkim, I, 608.
[9625] İbni Adî, III, 1125; Beyhaki,I, 150; Heysemî, V, 168; Müttekî, nr. 17243.
[9626] Elbânî, Sahîha, nr. 1245.
[9627] Taberânî, Evsat, IV, 197.
[9628] Müttekî, nr. 29338.

٩٦٢٩- وَكِّلَ بِالشَّمْسِ تِسْعَةُ أَمْلاَكٍ يَرْمُونَهَا بِالثَّلْجِ كُلَّ يَوْمٍ وَلَوْلاَ ذٰلِكَ مَا أَتَتْ عَلَى شَيْءٍ إِلاَّ أَحْرَقَتْهُ.ض

9629. Güneşle görevlendirilen dokuz melek her gün onun üzerine kar atarlar; öyle olmasaydı güneş değdiği her yeri yakardı.[9629]

٩٦٣٠-وَلَدُ الرَّجُلِ مِنْ كَسْبِهِ مِنْ أَطْيَبَ كَسْبِهِ فَكُلُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ.صح

9630. Çocuk insanın kazandığı şeylerin en temizlerindendir; onların mallarından yiyip için.[9630]

٩٦٣١-وَلَدُ الزِّنَى شَرُّ الثَّلاَثَةِ.

9631. Zinadan doğan çocuk, üç kişinin en kötüsüdür.[9631]

٩٦٣٢-وَلَدُ الزِّنَى شَرُّ الثَّلاَثَةِ إِذَا عَمِلَ بِعَمَلِ أَبَوَيْهِ.ض

9632. Zinadan doğan çocuk ana babasının amelini yaparsa, üç kişinin en kötüsüdür[9632]

٩٦٣٣-وَلَدُ المُلاَعَنَةِ عَصَبَتُهُ عَصَبَةُ أُمِّهِ.صح

9633. Mülaane çocuğunun asabesi, annesinin asabesidir.[9633]

٩٦٣٤-وَلَدُ آدَمَ كُلُّهُمْ تَحْتَ لِوَائِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ يُفْتَحُ لَهُ بَابُ الجَنَّةِ.ح

9634. Kıyamet günü bütün insanlar sancağım altında olur; kendisine cennet kapısının açılacağı ilk kişi de ben olurum.[9634]

٩٦٣٥-وَلَدُ نُوحٍ ثَلاَثَةٌ سَامٌ وَحَامٌ وَيَافِثٌ.صح

9635. Nuh'un çocukları Sam, Ham ve Yafis olmak üzere üç kişidir.[9635]

[9629] Taberânî, VIII, 168; Heysemî, VIII, 131.
[9630] Suyûtî, Sağîr, nr. 9630.
[9631] Ahmed, VI, 126; Hâkim, II, 52.
[9632] Ahmed, II, 311.
[9633] Hâkim, IV, 379.
[9634] Suyûtî, Sağîr, nr. 9634.
[9635] Ahmed, V, 10; Hâkim, II, 595.

٩٦٣٦–وَلَدُ نُوحٍ ثَلاَثَةٌ فَسَامٌ أَبُو الْعَرَبِ وَحَامٌ أَبُو الحَبَشَةِ وَيَافِثُ أَبُو الرُّومِ.ح

9636. Nuh'un oğulları üçtür; Sam Arapların, Ham Habeşlilerin, Yafis de Rumların atasıdır.[9636]

٩٦٣٧–وُلِدَ لِي اللَّيْلَةَ غُلاَمٌ فَسَمَّيْتُهُ بِاسْمِ أَبِي إِبْرَاهِيمَ.صح

9637. Bu gece benim bir oğlum oldu, ona atam İbrahim'in adını koydum.[9637]

٩٦٣٨– وَهَبْتُ خَالَتِي فَاخِتَةَ بِنْتَ عَمْرٍو غُلاَماً وَأَمَرْتُهَا أَنْ لاَ تَجْعَلَهُ جَازِراً وَلاَ صَائِغاً وَلاَ حَجَّاماً.ح

9638. Teyzem Amr kızı Fahite'ye bir köle verdim ve ondan onu kasap, kuyumcu ve hacamatçı yapmamasını istedim.[9638]

٩٦٣٩–وَيْحَ الْفِرَاخِ فِرَاخِ آلِ مُحَمَّدٍ مِنْ خَلِيفَةٍ مُسْتَخْلَفٍ مُتْرَفٍ.ض

9639. Halife olarak gelecek azgın birinden dolayı Muhammed ailesindeki yavruların vay haline![9639]

٩٦٤٠– وَيْحَ عَمَّارٍ تَقْتُلُهُ الْفِئَةُ الْبَاغِيَةُ يَدْعُوهُمْ إِلَى الجَنَّةِ وَيَدْعُونَهُ إِلَى النَّارِ.صح

9640. Yazık Ammar'a; onu asi bir grup öldürecek; kendisi onları cennete çağırdığı halde onlar onu cehenneme çağıracaklar.[9640]

٩٦٤١–وَيْحَكَ أَوَلَيْسَ الدَّهْرُ كُلُّهُ غَداً.

9641. Yazık insana, zamanın tamamı yarın değil mi?[9641]

٩٦٤٢–وَيْحَكَ إِذَا مَاتَ عُمَرُ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَمُوتَ فَمُتْ.

9642. Ömer öldüğünde ölebilirsen sen de öl![9642]

9636 Taberânî, XVIII, 145; Heysemî, I, 193.
9637 Ahmed, III, 194.
9638 Taberânî, XXIV, 141.
9639 Deylemî, IV, 397.
9640 Ahmed, III, 90.
9641 İbni Kâni, I, 153.
9642 Taberânî, XVII, 180; Heysemî, V, 189.

٩٦٤٣–وَيْلٌ لِلأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ.صح

9643. İyice yıkanmayan topukların ateşten vay haline![9643]

٩٦٤٤– وَيْلٌ لِلأَعْقَابِ وَبُطُونِ الأَقْدَامِ مِنَ النَّارِ.صح

9644. İyice yıkanmayan topuklarla, ayakların iç taraflarının ateşten vay haline![9644]

٩٦٤٥– وَيْلٌ لِلأَغْنِيَاءِ مِنَ الْفُقَرَاءِ.ض

9645. Fakirlerden dolayı zenginlerin vay haline![9645]

٩٦٤٦– وَيْلٌ لِلْعَالِمِ مِنَ الجَاهِلِ وَوَيْلٌ لِلْجَاهِلِ مِنَ الْعَالِمِ.ض

9646. Cahillere öğretmeyen alimlere ve alimlerden öğrenmeyen cahillere yazıklar olsun![9646]

٩٦٤٧– وَيْلٌ لِلْعَرَبِ مِنْ شَرٍّ قَدِ اقْتَرَبَ أَفْلَحَ مَنْ كَفَّ يَدَهُ.صح

9647. Yaklaşan fitnelerden dolayı Arapların vay haline, o fitnelere karışmayan kişiler kurtuluşa ererler.[9647]

٩٦٤٨– وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ فَيَكْذِبُ لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ وَيْلٌ لَهُ وَيْلٌ لَهُ.صح

9648. İnsanları güldürmek için yalan konuşan kişilere yazıklar olsun! [9648]

٩٦٤٩– وَيْلٌ لِلْمَالِكِ مِنَ الْمَمْلُوكِ وَوَيْلٌ لِلْمَمْلُوكِ مِنَ الْمَالِكِ.

9649. Köle sebebiyle efendinin, efendisi sebebiyle kölenin vay haline![9649]

٩٦٥٠– وَيْلٌ لِلْمُتَأَلِّينَ مِنْ أُمَّتِي الَّذِينَ يَقُولُونَ فُلاَنٌ فِي الجَنَّةِ وَفُلاَنٌ فِي النَّارِ.ض

[9643] Ahmed, II, 482; İbni Hibbân, III, 368.
[9644] Ahmed, IV, 191; Hâkim, I, 267; Heysemî, I, 240.
[9645] Taberânî, Evsat, V, 107; a.mlf, Sağîr, II, 13; Heysemî, III, 62.
[9646] Deylemî, IV, 394.
[9647] Hâkim, I, 190.
[9648] Ahmed, V, 5; Taberânî, XIX, 403; Hâkim, I, 108.
[9649] Bezzâr, VII, 288; Heysemî, X, 348.

9650. Ümmetimden *"Falan kişi cennetliktir, filan kişi de cehennemliktir!"* diyerek Allah adına hüküm verenlerin vay haline![9650]

٩٦٥١- وَيْلٌ لِلْمُكْثِرِينَ إِلاَّ مَنْ قَالَ بِالمَالِ هكَذَا وَهكَذَا. ح

9651. Malını çevresine dağıtanlar dışında çok mala sahip olanların vay haline![9651]

٩٦٥٢- وَيْلٌ لِلنِّسَاءِ مِنَ الأَحْمَرَيْنِ الذَّهَبِ وَالمُعَصْفَرِ.

9652. İki kırmızı olan altınla boyalı elbiselerden dolayı kadınların vay haline![9652]

٩٦٥٣- وَيْلٌ لِلْوَالِي مِنَ الرَّعِيَّةِ إِلاَّ وَالِياً يَحُوطُهُمْ مِنْ وَرَائِهِمْ بِالنَّصِيحَةِ. ض

9653. Halkını gözeten idareciler dışında idarecinin vay haline![9653]

٩٦٥٤-وَيْلٌ لأُمَّتِي مِنْ عُلَمَاءِ السُّوءِ. ض

9654. Kötü alimler yüzünden ümmetimin vay haline![9654]

٩٦٥٥- وَيْلٌ لِمَنِ اسْتَطَالَ عَلَى مُسْلِمٍ فَانْتَقَصَ حَقَّهُ. ض

9655. Müslümana zulmedip de onun hakkını gasbeden kişiye yazıklar olsun![9655]

٩٦٥٦- وَيْلٌ لِمَنْ لاَ يَعْلَمُ وَوَيْلٌ لِمَنْ عَلِمَ ثُمَّ لاَ يَعْمَلُ. ض

9656. Bilmeyene, bildiği halde uygulamayan kişinin vay haline![9656]

٩٦٥٧- وَيْلٌ لِمَنْ لاَ يَعْلَمُ وَلَوْ شَاءَ اللهُ لَعَلَّمَهُ وَاحِدٌ مِنَ الْوَيْلِ وَوَيْلٌ لِمَنْ يَعْلَمُ وَلاَ يَعْمَلُ سَبْعٌ مِنَ الْوَيْلِ. ض

9650 Suyûtî, Sağîr, nr. 9650.
9651 Bûsîrî, IV, 220.
9652 Münzirî, III, 30; Irâkî, II, 59; Zebîdî, V, 402.
9653 Rûyânî, II, 90.
9654 Deylemî, IV, 398.
9655 Ebû Nuaym, VII, 143.
9656 Hatîb, İktizâ, s. 64.

9657. Bilmeyenin vay haline, Allah dileseydi ona öğretirdi; bilip de bildiğiyle amel etmeyenin ise yedi kez vay haline![9657]

٩٦٥٨- وَيْلٌ وَادٍ في جَهَنَّمَ يَهْوِي فِيهِ الْكَافِرُ أَرْبَعِينَ خَرِيفاً قَبْلَ أَنْ يَبْلُغَ قَعْرَهُ.صح

9658. Veyl, cehennemde kafirin kırk yıl boyunca düşüp de ancak dibine ulaşabildiği bir vadidir.[9658]

٩٦٥٩- الْوَائِدَةُ وَالمَوْءُودَةُ في النَّارِ.ح

9659. Çocuğu diri diri gömen de çocuğu gömülen anne de cehennemdedir.[9659]

٩٦٦٠- الْوَاحِدُ شَيْطَانٌ وَالاثْنَانِ شَيْطَانَانِ وَالثَّلاَثَةُ رَكْبٌ.صح

9660. Bir kişi şeytan, iki kişi şeytan, üç kişi ise bir cemaattir.[9660]

٩٦٦١- الوَالِدُ أَوْسَطُ أَبْوَابِ الجَنَّةِ.صح

9661. Baba, cennetin orta kapısıdır. [9661]

٩٦٦٢- الْوَاهِبُ أَحَقُّ بِهِبَتِهِ مَا لَمْ يُثَبْ مِنْهَا.ض

9662. Bir şeyi hibe eden kişi, karşılığı verilmediği sürece onu geri alma hakkına sahiptir.[9662]

٩٦٦٣- الْوِتْرُ حَقٌّ فَمَنْ لَمْ يُوتِرْ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

9663. Vitir namazını kılmak haktır, onu kılmayan bizden değildir.[9663]

٩٦٦٤- الْوِتْرُ بِلَيْلٍ.ح

9664. Vitir geceleyin kılınır.[9664]

[9657] Ahmed, III, 75; Hâkim, IV, 639.
[9658] Ahmed, III, 75; Hâkim, IV, 596; Münzirî, IV, 465.
[9659] İbni Sad, I, 2, 62; Ahmed, III, 478; Taberânî, VII, 45; Heysemî, I, 119.
[9660] Hâkim, II, 112.
[9661] Ahmed, VI, 451; Hâkim, II, 215.
[9662] Beyhakî, VI, 181.
[9663] Ahmed, V, 357; Hâkim, I, 448; Beyhakî, II, 469.
[9664] Ahmed, II, 4; Ebû Yalâ, II, 416.

٩٦٦٥- الْوِتْرُ رَكْعَةٌ مِنْ آخِرِ اللَّيْلِ.صح

9665. Vitir, gecenin sonunda tek rekat olarak kılınır.[9665]

٩٦٦٦- الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ وَالْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ وَإِمْلاَءُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنَ السُّكُوتِ وَالسُّكُوتُ خَيْرٌ مِنْ إِمْلاَءِ الشَّرِّ.صح

9666. Yalnızlık kötü arkadaştan, iyi arkadaş da yalnızlıktan iyidir; iyi konuşmak susmaktan, susmak da kötü konuşmaktan iyidir. [9666]

٩٦٦٧- الْوُدُّ وَالْعَدَاوَةُ يُتَوَارَثَانِ.ض

9667. Sevgi de düşmanlık da öncekilerden alınır.[9667]

٩٦٦٨- الْوُدُّ يُتَوَارَثُ وَالْبُغْضُ يُتَوَارَثُ.صح

9668. Sevgi de buğz da kişiye miras kalır.[9668]

٩٦٦٩-الْوُدُّ الَّذِي يُتَوَارَثُ فِي أَهْلِ الإِسْلاَمِ.ض

9669. Müslümanlar arasında sevgi de dostluk atadan evlada kalır.[9669]

٩٦٧٠- الْوَرِعُ الَّذِي يَقِفُ عِنْدَ الشُّبْهَةِ .ض

9670. Takvalı, şüphe sınırında duran kişidir.[9670]

٩٦٧١- الْوَزَغُ فُوَيْسِقٌ.

9671. Keler, zararlı bir hayvandır.[9671]

٩٦٧٢-الْوَزْنُ وَزْنُ أَهْلِ مَكَّةَ وَالْمِكْيَالُ مِكْيَالُ أَهلِ المدينةِ.ح

9672. Tartı Mekke halkının tartısı, kile de Medine halkının kilesidir.[9672]

[9665] Tayâlisî, s. 260; İbni Ebî Şeybe, II, 95; İbni Hibbân, VI, 354; Beyhakî, III, 22.
[9666] Hâkim, III, 387; Beyhakî, Şuab, IV, 256.
[9667] Hâkim, IV, 447; Aclûnî, II, 464.
[9668] Taberânî, IV, 279; Heysemî, X, 280.
[9669] Taberânî, IV, 223; Heysemî, X, 280; Müttekî, nr. 44119.
[9670] Taberânî, XXII, 78; Heysemî, X, 294.
[9671] İbni Hibbân, XII, 452.
[9672] Tahâvî, Müşkil, II, 99; Taberânî, XII, 393; Müttekî, nr. 9658.

٩٦٧٣- الْوَسْقُ سِتُّونَ صَاعاً.صح

9673. Bir vesk altmış sadır.[9673]

٩٦٧٤- الْوَسِيلَةُ دَرَجَةٌ عِنْدَ اللهِ لَيْسَ فَوْقَهَا دَرَجَةٌ فَسَلُوا اللهَ أَنْ يُؤْتِيَنِي الْوَسِيلَةَ.صح

9674. Vesile Allah katında ondan üstünü olmayan bir derecedir; Allah'dan benim için vesile isteyin.[9674]

Abdest

٩٦٧٥- الْوُضُوءُ مِمَّا مَسَّتِ النَّارُ.صح

9675. Ateşte pişen yiyeceklerden dolayı abdest gerekir.[9675]

٩٦٧٦- الْوُضُوءُ مِمَّا مَسَّتِ النَّارُ وَلَوْ مِنْ ثَوْرِ أَقِطٍ.ح

9676. Bir peynir parçası bile olsa, ateşte pişen yiyeceklerden dolayı abdest gerekir.[9676]

٩٦٧٧- الْوُضُوءُ مَرَّةً مَرَّةً.ح

9677. Abdest organları birer birer yıkanır.[9677]

٩٦٧٨- الْوُضُوءُ يُكَفِّرُ مَا قَبْلَهُ ثُمَّ تَصِيرُ الصَّلاَةُ نَافِلَةً.ح

9678. Abdest geçmiş küçük günahları affettirir, namazın sevabı da fazladan kalır.[9678]

٩٦٧٩- الْوُضُوءُ مِمَّا خَرَجَ وَلَيْسَ مِمَّا دَخَلَ .

9673 Ahmed, III, 83.
9674 Ahmed, III, 83; Taberânî, Evsat, I, 89; Heysemî, I, 332.
9675 Müslim, Hayz 90; Ebû Dâvûd, Tahâret 76; Beyhakî, I, 155.
9676 Ebû Dâvûd, Tahâret 76; Beyhakî, I, 155.
9677 Taberânî, X, 332.
9678 Ahmed, V, 261; Taberânî, VIII, 125; Heysemî, I, 223.

9679. Abdest vücuda giren şeylerden dolayı değil, çıkan şeylerden dolayı alınır.[9679]

٩٦٨٠- اَلْوُضُوءُ مِنْ كُلِّ دَمٍ سَائِلٍ.ض

9680. Her akan kandan dolayı abdest gerekir.[9680]

٩٦٨١- اَلْوُضُوءُ شَطْرُ الإِيمَانِ وَالسِّوَاكُ شَطْرُ الْوُضُوءِ.ض

9681. Abdest almak imanın yarısı, misvak kullanmak da abdestin yarısıdır.[9681]

٩٦٨٢- اَلْوُضُوءُ قَبْلَ الطَّعَامِ حَسَنَةٌ وَبَعْدَ الطَّعَامِ حَسَنَتَانِ.ض

9682. Yemekten önce elleri yıkamak bir, yemekten sonra yıkamaksa iki sevaptır.[9682]

٩٦٨٣- اَلْوُضُوءُ قَبْلَ الطَّعَامِ وَبَعْدَهُ يَنْفِي الْفَقْرَ وَهُوَ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ.

9683. Yemek öncesi ve sonrası elleri yıkamak fakirliği giderir, o aynı zamanda peygamberlerin sünnetlerindendir.[9683]

Çeşitli Hadisler

٩٦٨٤- اَلْوَقْتُ الأَوَّلُ مِنَ الصَّلاَةِ رِضْوَانُ اللهِ وَالْوَقْتُ الآخِرُ عَفْوُ اللهِ.ح

9684. Namazı ilk vaktinde kılmak Allah'ın rızasına, sonunda kılmak ise affına sebeptir.[9684]

٩٦٨٥- اَلْوَلاَءُ لِمَنْ أَعْطَى الْوَرِقَ وَوَلِيَ النِّعْمَةَ.

9685. Vela, bedeli ödeyen ve nimete sahip olan kişiye aittir.[9685]

[9679] Beyhakî, I, 116.
[9680] Dârekutnî, I, 157.
[9681] İbni Ebî Şeybe, I, 156.
[9682] Irâkî, II, 3; Zebîdî, V, 212.
[9683] Taberânî, Evsat, XV, 446.
[9684] Beyhakî, I, 435.
[9685] Ahmed, VI, 186; Beğavî, VIII, 350; Müttekî, nr. 29622.

٩٦٨٦- الْوَلاَءُ لِمَنْ أَعْتَقَ.صح

9686. Vela hakkı, azad eden kişiye aittir.[9686]

٩٦٨٧- الْوَلاَءُ لُحْمَةٌ كَلُحْمَةِ النَّسَبِ لاَ يُبَاعُ وَلاَ يُوهَبُ.صح

9687. Vela hakkı nesep bağı gibi bir bağdır, ne satılır ne de bağışlanır.[9687]

٩٦٨٨- الْوَلَدُ لِلْفِرَاشِ وَلِلْعَاهِرِ الحَجَرُ.صح

9688. Çocuk yatak sahibine aittir, zina edene de mahrumiyet vardır.[9688]

٩٦٨٩- الْوَلَدُ ثَمَرَةُ الْقَلْبِ وَإِنَّهُ مَجْبَنَةٌ مَبْخَلَةٌ مَحْزَنَةٌ.ض

9689. Çocuk kalbin meyvesidir; o korkaklık, cimrilik ve üzüntü sebebidir.[9689]

٩٦٩٠- الْوَلَدُ مِنْ رَيْحَانِ الجَنَّةِ.ض

9690. Çocuk kokusu, cennet kokusudur.[9690]

٩٦٩١- الْوَلَدُ مِنْ كَسْبِ الْوَالِدِ.ض

9691. Çocuk, babanın kazancındandır.[9691]

٩٦٩٢- الْوَلِيمَةُ أَوَّلَ يَوْمٍ حَقٌّ وَالثَّانِيَ مَعْرُوفٌ وَالْيَوْمَ الثَّالِثَ سُمْعَةٌ وَرِيَاءٌ.ض

9692. İlk gün verilen düğün yemeği görev, ikinci gün iyilik, üçüncü gün ise gösteriş ve riyadır.[9692]

٩٦٩٣- الْوَيْلُ كُلُّ الْوَيْلِ لِمَنْ تَرَكَ عِيَالَهُ بِخَيْرٍ وَقَدِمَ عَلَى رَبِّهِ بِشَرٍّ.ح

9693. Çoluk çocuğunu zengin bıraktığı halde rabbinin huzuruna günahlarla varan kişiye yazıklar olsun! [9693]

[9686] Ahmed, I, 281.
[9687] Hâkim, IV, 379.
[9688] Ahmed, I, 59; Beyhakî, VI, 86; Taberânî, X, 297.
[9689] Ebû Yalâ, II, 305.
[9690] Müttekî, nr. 44422.
[9691] İbni Ebî Şeybe, VII, 158; Heysemî, IV, 154; Aclûnî, II, 469.
[9692] Ahmed, V, 28; Nesâî, Kübrâ, IV, 137; Taberânî, V, 272; Beyhakî, VII, 260.
[9693] Zebîdî, VIII, 209; Aclûnî, II, 482.

LAMELİF HARFİ

٩٦٩٤- لاَ آكُلُ وَأَنَا مُتَّكِيءٌ.صح

9694. Ben dayanarak yemek yemem.[9694]

٩٦٩٥- لاَ أَجْرَ لِمَنْ لاَ حِسْبَةَ لَهُ.ض

9695. Sevap beklemeyen kişiye sevap yoktur.[9695]

٩٦٩٦- لاَ أَجْرَ إِلاَّ عَنْ حِسْبَةٍ وَلاَ عَمَلَ إِلاَّ بِنِيةٍ

9696. Allah rızası gözetilmeden sevap kazanılmaz, niyetsiz de amel makbul olmaz. [9696]

٩٦٩٧- لاَ إِخْصَاءَ فِي الإِسْلاَمِ وَلاَ بُنْيَانَ كَنِيسَةٍ.ض

9697. İslam'da kısırlaştırma işi olmadığı gibi, kilise inşası da yoktur.[9697]

٩٦٩٨-لاَ إِسْعَادَ فِي الإِسْلاَمِ وَلاَ عَقْرَ وَلاَ شِغَارَ فِي الإِسْلاَمِ وَلاَ جَلَبَ فِي الإِسْلاَمِ وَلاَ جَنَبَ وَمَنِ انْتَهَبَ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

9698. İslam'da ağıt yakma, ölüye kurban kesme, mehirsiz olarak evlenip evlendirme, zekat mallarını zekat memurunun ayağına götürme veya alması için bütün zekatları bir yere getirme yoktur; yağma yapan da bizden deildir.[9698]

٩٦٩٩-لاَ إِسْلاَلَ وَلاَ غُلُولَ.صح

9699. Hırsızlık ve hainlik yapmak yoktur.[9699]

٩٧٠٠-لاَ أَشْتَرِي شَيْئاً لَيْسَ عِنْدِي ثَمَنُهُ.صح

[9694] Ahmed, IV, 308.
[9695] İbnül-Mübârek, I, 49.
[9696] Deylemî, V, 181.
[9697] Beyhakî, II, 281.
[9698] Ahmed, III, 197; İbni Hibbân, VII, 415.
[9699] Taberânî, XVII, 18; Heysemî, V, 339.

9700. Yanımda parası olmayan bir şeyi satın almam.[9700]

٩٧٠١–لاَ أُعَافِي أَحَداً قَتَلَ بَعْدَ أَخْذِ الدِّيَةِ.صح

9701. Diyeti aldıktan sonra öldüren kişiyi affetmem.[9701]

٩٧٠٢–لاَ اعْتِكافَ إِلاَّ بِصِيَامٍ.صح

9702. Oruçsuz itikaf olmaz.[9702]

٩٧٠٣–لاَ إله إِلاَّ الله لاَ يَسْبِقُهَا عَمَلٌ وَلاَ تَتْرُكُ ذَنْباً.ض

9703. Lailaheillallah kelimesini hiç bir amel geçemez, o hiç bir günah bırakmaz. [9703]

٩٧٠٤–لاَ إِيمَانَ لِمَنْ لاَ أَمَانَةَ لَهُ وَلاَ دِينَ لِمَنْ لاَ عَهْدَ لَهُ.صح

9704. Güvenilirliği olmayan kişinin imanı, ahdine sadakati olmayanın da dini yoktur. [9704]

٩٧٠٥–لاَ إِيمَانَ لِمَنْ لاَ أَمَانَةَ لَهُ وَلاَ صَلاَةَ لِمَنْ لاَ طُهُورَ لَهُ وَلاَ دِينَ لِمَنْ لاَ صَلاَةَ لَهُ وَمَوْضِعُ الصَّلاَةِ مِنَ الدِّينِ كَمَوْضِعِ الرَّأْسِ مِنَ الجَسَدِ.ض

9705. Emaneti olmayanın imanı, temizliği olmayanın namazı namazı olmayanın da dini yoktur; dinde namazın yeri bedende başın yeri gibidir. [9705]

٩٧٠٦–لاَ بَأْسَ بِالحَدِيثِ قَدَّمْتَ فِيهِ أَوْ أَخَّرْتَ إِذَا أَصَبْتَ مَعْنَاهُ.ض

9706. Takdim ve tehir yapsan da manaya isabet ettiğin zaman hadis rivayet etmende sakınca yoktur.[9706]

[9700] Ahmed, I, 235; Hâkim, II, 28; Heysemî, IV, 110.
[9701] İbni Adî, VI, 2392.
[9702] Hâkim, I, 606; Beyhakî, IV, 317.
[9703] Bûsîrî, IV, 129.
[9704] Ahmed, III, 135; İbni Hibbân, I, 422; Heysemî, I, 96.
[9705] Taberânî, Evsat, II, 383; Heysemî, I, 292.
[9706] Hakîm, IV, 119.

٩٧٠٧–لاَ بَأْسَ بِالحَيَوانِ وَاحِدٌ بِاثْنَيْنِ يَداً بِيَدٍ.صح

9707. Peşin olmak şartıyla bir hayvanın iki hayvanla değiştirilmesinde sakınca yoktur.[9707]

٩٧٠٨–لاَ بَأْسَ بِالْقَمْحِ بِالشَّعِيرِ اثْنَيْنِ بِوَاحِدٍ يَداً بِيَدٍ.ح

9708. Peşin olarak buğdayla arpanın birbiriyle iki ölçeğe bir ölçek olarak değiştirilmesinde sakınca yoktur.[9708]

٩٧٠٩–لاَ بَأْسَ بِالْغِنَى لِمَنِ اتَّقَى وَالصِّحَّةُ لِمَنِ اتَّقَى خَيْرٌ مِنَ الْغِنَى وَطِيبُ النفْسِ مِنَ النَّعِيمِ.صح

9709. Takva sahibi olana zenginliğin zararı olmaz; takva sahibi olanlar için sağlık zenginlikten daha hayırlıdır, gönül ferahlığı da nimetlerden biridir.[9709]

٩٧١٠–لاَ بُدَّ مِنَ الْعَرِيفِ وَالْعَرِيفُ فِي النَّارِ.ض

9710. Bilirkişi olmak gereklidir, lakin onlar bazen cehennemliktir.[9710]

٩٧١١–لاَ بَرَّ أَنْ يُصَامَ فِي السَّفَرِ.ح

9711. Yolculukta oruç tutmak hayır değildir.[9711]

٩٧١٢– لاَ تَأْتُوا الْكُهَّانَ.صح

9712. Kahinlere gitmeyin.[9712]

٩٧١٣–لاَ تَأْتِي مِائَةُ سَنَةٍ وَعَلَى الأَرْضِ نَفْسٌ مَنْفُوسَةٌ الْيَوْمَ.صح

9713. Yüz sene sonra bugün yeryüzünde nefes alanlardan kimse kalmaz.[9713]

9707 Ahmed, III, 380.
9708 Taberânî, Evsat, I, 165.
9709 Ahmed, V, 372; Hâkim, II, 3.
9710 İbni Ebî Şeybe, IX, 122; İbni Adî, V, 2011.
9711 Heysemî, III, 161.
9712 Taberânî, XIX, 397.
9713 Müslim, Fedâilü's-sahâbe, 219; Müttekî, nr. 38340.

٩٧١٤–لاَ تَأْخُذُوا الحَدِيثَ إِلاَّ عَمَّنْ تُجِيزُونَ شَهَادَتَهُ.ض

9714. Şahitliğini kabul ettiğiniz kimseler dışında hadis almayın.[9714]

٩٧١٥–لاَ تُؤَخِّرُوا الصَّلاَةَ لِطَعَامٍ وَلاَ لِغَيْرِهِ

9715. Yemek veya başka bir şey için namazı geciktirmeyin.[9715]

٩٧١٦–لاَ تُؤَخِّرُوا الجَنَازَةَ إِذَا حَضَرَتْ.ض

9716. Cenaze hazır olduğu zaman onu geciktirmeyin.[9716]

٩٧١٧–لاَ تَأْذَنُ امْرَأَةٌ في بَيْتِ زَوْجِهَا إِلاَّ بِإِذْنِهِ وَلاَ تَقُومُ مِنْ فِرَاشِهَا فَتُصَلِّي تَطَوُّعاً إِلاَّ بِإِذْنِهِ.ح

9717. Kadın kocasının izni olmadan evine kimseyi alamaz, yatağından kalkıp nafile da namaz kılamaz.[9717]

٩٧١٨–لاَ تَأْذَنُوا لِمَنْ لَمْ يَبْدَأْ بِالسَّلاَمِ.صح

9718. Selamla başlamayan kimseye izin vermeyin.[9718]

٩٧١٩–لاَ تُؤْذُوا مُسْلِماً بِشَتْمِ كَافِرٍ.صح

9719. Yakını olan kafire sövmekle müslümana eziyet etmeyin.[9719]

٩٧٢٠–لاَ تَأْكُلُوا الْبَصَلَ النِّيِّءَ.ح

9720. Çiğ soğan yemeyin.[9720]

٩٧٢١–لاَ تَأْكُلُوا بِالشِّمَالِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِالشِّمَالِ.ح

9721. Sol elle yemek yemeyin, çünkü şeytan sol eliyle yer.[9721]

[9714] Hatîb, IX, 301.
[9715] Deylemî, V, 223.
[9716] Ahmed, I, 105; Hâkim, II, 176; Beyhakî, VII, 132.
[9717] Taberânî, XI, 404; Heysemî, II, 264.
[9718] Ebû Nuaym, Isfahân, I, 327; Heysemî, VIII, 32; Müttekî, nr. 25337.
[9719] Hâkim, I, 542.
[9720] Bûsîrî, IV, 35.
[9721] Müslim, Eşribe, 103; Ahmed, III, 334; Müttekî, nr. 40872.

٩٧٢٢–لاَ تَأَلَّوْا عَلَى اللهِ فَإِنَّهُ مَنْ تَأَلَّى عَلَى اللهِ أَكْذَبَهُ اللهُ.ض

9722. Allah adına yemin etmeyin, öyle yapanı Allah yalancı çıkarır.[9722]

٩٧٢٣–لاَ تُبَاشِرِ المَرْأَةُ المَرْأَةَ فَتَنْعَتَهَا لِزَوْجِهَا كَأَنَّهُ يَنْظُرُ إِلَيْهَا.ض

9723. Kadın kadına cild temasında bulunmasın; kadın bu durumu kocasına anlatır da kocası onu görürmüş gibi olur.[9723]

٩٧٢٤–لاَ تُبَاعُ أُمُّ الْوَلَدِ

9724. Çocuk annesi olan cariye satılmaz.[9724]

٩٧٢٥–لاَ تَبَاغَضُوا وَلاَ تَدَابَرُوا وَلاَ تَنَافَسُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَاناً

9725. Birbirinize kin beslemeyin, sırt çevirmeyin, dünyalık için birbirinizle yarışa girmeyin; ey Allah'ın kulları kardeş olun! [9725]

٩٧٢٦–لاَ تَبْدَؤُوا الْيَهُودَ وَلاَ النَّصَارَى بِالسَّلاَمِ وَإِذَا لَقِيتُمْ أَحَدَهُمْ فِي طَرِيقٍ فَاضْطَرُّوهُ إِلَى أَضْيَقِهِ.صح

9726. Yahudi ile hristiyanlara karşı ilk selam veren siz olmayın, onlardan biriyle yolda karşılaşırsanız onu yolun en dar kısmından geçmeye zorlayın.[9726]

٩٧٢٧–لاَ تُبْرِزْ فَخْذَكَ وَلاَ تَنْظُرْ إِلَى فَخْذِ حَيٍّ وَلاَ مَيِّتٍ.صح

9727. Uyluğunu açmadığın gibi, diri ve ölünün uyluklarına da bakma![9727]

٩٧٢٨–لاَ تَبْكُوا عَلَى الدِّينِ إِذَا وَلِيَهُ أَهْلُهُ وَلَكِنِ ابْكُوا عَلَيْهِ إِذَا وَلِيَهُ غَيْرُ أَهْلِهِ.صح

9728. Ehil kişiler başa geçerse din için ağlamayın; ehil kişiler geçmezse o zaman ağlayın.[9728]

[9722] Taberânî, VIII, 229; Heysemî, III, 271.
[9723] Ahmed, I, 387.
[9724] Taberânî, IV, 204; Heysemî, IV, 249.
[9725] Müslim, Sıla 31; Ebû Dâvûd, Edeb 54; Ahmed, II, 312; Müttekî, nr. 24687.
[9726] Ahmed, II, 346.
[9727] Hâkim, IV, 200; Beyhakî, III, 388.
[9728] Ahmed, V, 422, Hâkim, IV, 560; Heysemî, V, 245.

٩٧٢٩–لاَ تُتْبَعُ الجَنَازَةُ بِصَوْتٍ وَلاَ نَارٍ وَلاَ يُمْشَى بَيْنَ يَدَيْهَا.ح

9729. Cenaze ses ve ateşle uğurlanmaz, önünden yürünmez.[9729]

٩٧٣٠– لاَ تَتَّخِذُوا المَسَاجِدَ طُرُقاً إِلاَّ لِذِكْرٍ أَوْ صَلاَةٍ.ض

9730. Mescidleri zikir ve namaz dışında yollar edinmeyin.[9730]

٩٧٣١–لاَ تَتَّخِذُوا الضَّيْعَةَ فَتَرْغَبُوا في الدُّنْيَا.صح

9731. Çok fazla arazi edinip de dünyaya rağbet etmeyin.[9731]

٩٧٣٢–لاَ تَتَّخِذُوا بُيُوتَكُمْ قُبُوراً صَلُّوا فِيهَا.صح

9732. Evlerinizi kabirler edinmeyin, oralarda namaz kılın.[9732]

٩٧٣٣–لاَ تَتَّخِذُوا شَيْئاً فِيهِ الرُّوحُ غَرَضاً.صح

9733. Canlı olan bir şeyi hedef yapmayın.[9733]

٩٧٣٤–لاَ تَتْرُكُ هذِهِ الأُمَّةُ شَيْئاً مِنْ سُنَنِ الأَوَّلِينَ حَتَّى تَأْتِيَهُ.ض

9734. Bu ümmet öncekilerin adetlerinden hiçbir şey bırakmayıp hepsini yapar.[9734]

٩٧٣٥–لاَ تَتْرُكُوا النَّارَ في بُيُوتِكُمْ حِينَ تَنَامُونَ.صح

9735. Uyuyacağınız zaman evlerinizde ateş bırakmayın.[9735]

٩٧٣٦–لاَ تَتَمَنَّوْا المَوْتَ.صح

9736. Ölümü temenni etmeyin.[9736]

[9729] İbni Ebî Şeybe, III, 272; Ahmed, II, 532; Müttekî, nr. 42339.
[9730] Taberânî, XII, 314.
[9731] Ahmed, I, 377; Hâkim, IV, 358.
[9732] Ahmed, IV, 114.
[9733] Tayâlisî, s. 341; Ahmed, I, 380; Ebû Avâne, V, 52; Nesâî, Kübrâ, III, 72; Taberânî, XI, 445.
[9734] Taberânî, Evsat, I, 101.
[9735] Ahmed, II, 7.
[9736] İbni Sad, IV, 15; Ahmed, VI, 339; Münzirî, IV, 256.

٩٧٣٧- لاَ تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ وإِذَا لَقِيْتُمُوهُمْ فَاصْبِرُوا.صح

9737. Düşmanla karşılaşmayı temenni etmeyin, karşılaştığınızda ise sabredin. [9737]

٩٧٣٨-لاَ تُثَوِّبَنَّ في شَيْءٍ مِنَ الصَّلاَةِ إلاَّ في صَلاَةِ الْفَجْرِ.ض

9738. Sabah namazı ezanı dışında diğer namazlarda ilave cümle söyleme![9738]

٩٧٣٩-لاَ تُجَادِلُوا في الْقُرْآنِ فَإِنَّ جِدَالاً فِيهِ كُفْرٌ.صح

9739. Kuran konusunda cedelleşmeyin, çünkü o konuda cedelleşmek küfürdür.[9739]

٩٧٤٠-لاَ تُجَارِ أَخَاكَ وَلاَ تُشَارِهِ وَلاَ تُمَارِهِ.ض

9740. Din kardeşinle yarışma girme, ona kötülük yapma ve muhalefet olsun diye fikrine karşı çıkma. [9740]

٩٧٤١-لاَ تُجَالِسُوا أَهْلَ الْقَدَرِ وَلاَ تُفَانِحُوهُمْ.صح

9741. Kaderi inkar edenlerle oturmayın, onlara tartışma konuları açmayın.[9741]

٩٧٤٢-لاَ تُجَاوِزُوا الْوَقتَ إلاَّ بِإِحْرَامٍ.

9742. Mikat yerlerini ihramla geçin.[9742]

٩٧٤٣-لاَ تَجْتَمِعُ خَصْلَتَانِ في مُؤْمِنٍ الْبُخْلُ وَالْكَذِبُ.

9743. İki huy cimrilikle yalan müminde bir araya gelmez.[9743]

[9737] Müslim, Cihad 20; Ebû Dâvûd, Cihad 97; Beyhakî, IX, 76.

[9738] Beğavî, II, 264; Müttekî, nr. 20996; Hadiste geçen tesvibden maksad, *"es-Salatü hayrun mine'n-nevm: Namaz uykudan hayırlıdır"* gibi ilave cümlelerdir.

[9739] Tayâlisî, s. 302; Beyhakî, Şuab, II, 417.

[9740] Zebîdî, VII, 471.

[9741] Ahmed, I, 30; Hâkim, I, 159; Ebû Yalâ, I, 212; İbni Hibbân, I, 280; Beyhakî, X, 204; Ziyâ, I, 423.

[9742] Taberânî, XI, 435; Heysemî, III, 216.

[9743] Suyûtî, Sağîr, nr. 9743.

٩٧٤٤–لاَ تُجْزِىءُ صَلاَةُ الرَّجُلِ حَتَّى يُقِيمَ ظَهْرَهُ فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ.صح

9744. Rüku ve secdeden kalkarken belini tam olarak doğrultmayan kişinin namazı olmaz.[9744]

٩٧٤٥–لاَ تَجْعَلُوا عَلَى الْعَاقِلَةِ مِنْ قَوْلِ مُعْتَرِفٍ شَيْئاً.ح

9745. İtiraf eden kişiye vacip olan diyetten akileye bir şey yüklemeyin.[9745]

٩٧٤٦–لاَ تَجْلِس بَيْنَ رَجُلَيْنِ إِلاَّ بِإِذْنِهِمَا.ح

9746. İzinleri olmadan iki kişi arasına oturma![9746]

٩٧٤٧–لاَ تَجْلِسُوا عَلَى الْقُبُورِ وَلاَ تُصَلُّوا إِلَيْهَا.صح

9747. Kabirler üzerine oturmayın, onlara doğru namaz kılmayın.[9747]

٩٧٤٨–لاَ تَجْمَعُوا بَيْنَ اسْمِي وَكُنْيَتِي.صح

9748. İsmimle künyemi bir araya getirmeyin.[9748]

٩٧٤٩–لاَ تَجْنِي أُمٌّ عَلَى وَلَدٍ.ح

9749. Hiç bir anne çocuğunun günahından sorumlu tutulamaz.[9749]

٩٧٥٠–لاَ تَجْنِي نَفْسٌ عَلَى أُخْرَى.صح

9750. Hiç kimse bir başkasının günahından sorumlu tutulamaz.[9750]

٩٧٥١–لاَ تَجُوزُ الْوَصِيَّةُ لِوَارِثٍ إِلاَّ أَنْ يَشَاءَ الْوَرَثَةُ.ض

9751. Varisler razı olmadıkça, varis için vasiyette bulunmak caiz değildir.[9751]

[9744] Abdürrezzâk, II, 369; İbni Ebî Şeybe, VII, 303; Beyhakî, II, 117.
[9745] Heysemî, VI, 301; Akıle, diyet ödemekle sorumlu olan yakınlar demektir.
[9746] Müttekî, nr. 35381.
[9747] Ahmed, IV, 135.
[9748] Ahmed, III, 450; Beyhakî, Delâil, I, 163; Heysemî, VIII, 48.
[9749] Hâkim, II, 612; Beyhakî, VI, 21; Müttekî, nr. 39815.
[9750] Nesâî, Kasâme, 42; Beyhakî, VIII, 27.
[9751] Dârekutnî, IV, 98; Beyhakî, VI, 263.

٩٧٥٢-لاَ تَجُوزُ شَهَادَةُ بَدَوِيٍّ عَلَى صَاحِبِ قَرْيَةٍ.صح

9752. Köylünün şehirli aleyhine şahidliği caiz değildir.[9752]

٩٧٥٣-لاَ تَجُوزُ شَهَادَةُ ذِي الظِّنَّةِ وَلاَ ذِي الْجِنَّةِ.صح

9753. Dininden şüphe edilenle, düşmanın şahidliği caiz değildir.[9753]

٩٧٥٤-لاَ تَحِدُّوا النَّظَرَ إِلَى الْمَجْذُومِينَ.ح

9754. Cüzzamlı olanlara dikkatlice bakmayın.[9754]

٩٧٥٥-لاَ تحَرِّمُ الْمَصَّةُ وَلاَ الْمَصَّتَانِ.صح

9755. Bir veya iki defa süt emmekle haramlık gerçekleşmez.[9755]

٩٧٥٦-لاَ تُخِيفُوا أَنْفُسَكُمْ بِالدَّيْنِ.ض

9756. Borçlanmak suretiyle kendinizi korkutmayın. [9756]

٩٧٥٧-لاَ تَدْخُلُ الْمَلاَئِكَةُ بَيْتاً فِيهِ جَرَسٌ.صح

9757. Melekler içinde çan bulunan eve girmezler.[9757]

٩٧٥٨-لاَ تَدْخُلُ الْمَلاَئِكَةُ بَيْتاً فِيهِ كَلْبٌ وَلاَ صُورَةٌ.صح

9758. Melekler içinde köpek ve suret bulunan eve girmez.[9758]

٩٧٥٩-لاَ تَدَعَنَّ صَلاَةَ اللَّيْلِ وَلَوْ حَلْبَ شَاةٍ.ض

9759. Koyun sağımı süresi kadar bile olsa gece namazı kılmayı bırakma![9759]

[9752] Hâkim, IV, 111.
[9753] Hâkim, IV, 111.
[9754] Beyhakî, Şuab, VII, 218.
[9755] Müslim, Radâ 17; Heysemî, IV, 261; Zebîdî, V, 335.
[9756] Beyhakî, Şuab, V, 355.
[9757] Ahmed, VI, 242; Münzirî, IV, 75, Aclûnî, II, 490.
[9758] Müslim, Libâs 83; Ahmed, IV, 28; Taberânî, IV, 144.
[9759] Taberânî, Evsat, IV, 251; Heysemî, II, 252.

٩٧٦٠–لاَ تَدَعُوا رَكْعَتَيِ الْفَجْرِ وَلَوْ طَرَدَتْكُمُ الخَيْلُ

9760. Atlılar sizi kovalasa bile sabah namazının iki rekat sünnetini bırakmayın.[9760]

٩٧٦١–لاَ تَدَعُوا الرَّكْعَتَيْنِ اللَّتَيْنِ قَبْلَ صَلاَةِ الْفَجْرِ فَإِنَّ فِيهِمَا الرَّغَائِبَ.ح

9761. Sabah namazından önceki iki rekat sünneti bırakmayın, o sevabı çok olan bir namazdır.[9761]

٩٧٦٢–لاَ تَدْفِنُوا مَوْتَاكُمْ بِاللَّيْلِ إِلاَّ أَنْ تَضْطَرُّوا.ض

9762. Mecbur kalmadıkça ölülerinizi geceleyin defnetmeyin.[9762]

٩٧٦٣–لاَ تُدِيمُوا النَّظَرَ إِلَى المَجْذُومِينَ.ح

9763. Cüzzamlılara devamlı bakmayın. [9763]

٩٧٦٤–لاَ تَذْبَحَنَّ ذَاتَ دَرٍّ.صح

9764. Sütü sağılan hayvanı kesmeyin![9764]

٩٧٦٥–لاَ تَذْكُرُوا هَلْكَاكُمْ إِلاَّ بِخَيْرٍ

9765. Ölülerinizi sadece hayırla yadedin.[9765]

٩٧٦٦–لاَ تَذْهَبُ الدُّنْيَا حَتَّى تَصِيرَ لِلُكَعِ بْنِ لُكَعٍ.ح

9766. Dünya kötü oğlu kötü insanların eline geçmedikçe kıyamet kopmaz.[9766]

٩٧٦٧–لاَ تَرْجِعُوا بَعْدِي كُفّاراً يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ.صح

9767. Benden sonra küfre dönüp de birbirinizin boynunu vurmayın![9767]

[9760] Ahmed, II, 405.
[9761] Taberânî, XII, 408; Heysemî, II, 218.
[9762] Tahâvî, I, 513İ İbnü'l-Cevzî, II, 427; Müttekî, nr. 42385.
[9763] Taberânî, XI, 106; Bûsîrî, IV, 78.
[9764] Hâkim, IV, 145.
[9765] Zebîdî, VII, 491.
[9766] Ahmed, II, 358; Heysemî, VII, 220.
[9767] Ahmed, IV, 363.

٩٧٦٨–لاَ تَرْكَبُوا الخَزَّ وَلاَ النِّمارَ.صح

9768. İpek ve yırtıcı hayvan derisinden yapılan hayvan eyeri üzerine binmeyin.[9768]

٩٧٦٩–لاَ تُرَوِّعُوا المُسْلِمَ فَإِنَّ رَوْعَةَ المُسْلِمِ ظُلْمٌ عَظِيمٌ.صح

9769. Müslümanı korkutmayın, zira müslümanı korkutmak büyük bir zulümdür.[9769]

٩٧٧٠–لاَ تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ حَتَّى يَأْتِيَهُمْ أَمْرُ اللهِ وَهُمْ ظَاهِرُونَ.صح

9770. Ümmetimden bir topluluk kıyamete kadar düşmanlarına galip gelmeye devam eder; onlar o durumda iken kendilerine Allah'ın emri gelir.[9770]

٩٧٧١–لاَ تَزَالُ أُمَّتِي بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الإِفْطَارَ وَأَخَّرُوا السُّحُورَ.صح

9771. Ümmetim iftarı acele, sahuru da geç yaptıkları sürece hayır içinde olmaya devam eder.[9771]

٩٧٧٢–لاَ تَزَالُ أُمَّتِي عَلَى الْفِطْرَةِ مَا لَمْ يُؤَخِّرُوا المَغْرِبَ إِلَىٰ إِشْتِبَاكِ النُّجُومِ.صح

9772. Ümmetim akşam namazını yıldızlar görününceye kadar geciktirmedikçe fıtrat üzere devam ederler.[9772]

٩٧٧٣–لاَ تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي قَوَّامَةً عَلَى أَمْرِ اللهِ لاَ يَضُرُّهَا مَنْ خَالَفَهَا.صح

9773. Ümmetimden bir grup Allah'ın emri üzere dosdoğru yürümeye devam edecek ve muhalefet edenler onlara zarar veremeyecektir.[9773]

٩٧٧٤–لاَ تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الحَقِّ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ.صح

9774. Ümmetimden düşmanlarına galip gelen hak yolda bir grup her zaman var olacaktır. [9774]

[9768] Ebû Dâvûd, Libâs 42; Beyhakî, I, 22.
[9769] Heysemî, VI, 253.
[9770] Müslim, İmâre 170; Ebû Dâvûd, Fiten 1; Ahmed, IV, 97; Hâkim, IV, 550;
[9771] Ahmed, V, 147; Heysemî, III, 154.
[9772] Ahmed, IV, 147; İbni Huzeyme, I, 174; Hâkim, I, 303; Beyhakî, I, 448; Ziyâ, VIII, 383.
[9773] Müttekî, nr. 34497.
[9774] Hâkim, IV, 496.

٩٧٧٥–لاَ تَزَوَّجُنَّ عَجُوزاً وَلاَ عَاقِراً فَإِنِّي مُكَاثِرٌ بِكُمُ الأُمَمَ.صح

9775. Yaşlı ve kısır kadınlarla evlenmeyin, zira ben sizinle ümmetlere üstünlük sağlarım.[9775]

٩٧٧٦–لاَ تَزِيدُوا أَهْلَ الْكِتَابِ عَلَى وَعَلَيْكُمْ.صح

9776. Ehl-i kitabın selamına, *"Ve aleyküm"* kelimesinden başkasıyla karşılık vermeyin.[9776]

٩٧٧٧–لاَ تَسْأَلِ النَّاسَ شَيْئاً وَلاَ سَوْطَكَ وَإِنْ سَقَطَ مِنْكَ حَتَّى تَنْزِلَ إِلَيْهِ فَتَأْخُذَهُ.ح

9777. İnsanlardan bir şey isteme, kırbacın yere düşse bile inip onu kendin al![9777]

٩٧٧٨– لا يسْأَل الرَّجُل فِيمَ ضَرَبَ امْرَأَتَهُ ؟ وَلاَ تَنَمْ إِلاَّ عَلَى وِتْرٍ.ح

9778. Kişi eşini neden dövdüğünden sorulmaz, vitir kılmadan da uyumaz.[9778]

٩٧٧٩–لاَ تُسَافِرِ الْمَرْأَةُ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ إِلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ.صح

9779. Yanında mahremi olmadan bir kadın üç günlük yola çıkmasın.[9779]

٩٧٨٠–لاَ تُسَافِرِ الْمَرْأَةُ بَرِيداً إِلاَّ وَمَعَهَا مَحْرَمٌ يَحْرُمُ عَلَيْهَا.صح

9780. Kadın yanında mahremi olmadan oniki millik bir yolculuğa çıkmasın.[9780]

٩٧٨١–لاَ تُسَافِرِ الْمَرْأَةُ إِلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ وَلاَ يَدْخُلُ عَلَيْهَا رَجُلٌ إِلاَّ وَمَعَهَا مَحْرَمٌ.صح

9781. Kadın yanında mahremi olmadan yolculuk yapmasın, erkek de yanında mahremi bulunmayan bir kadının yanına girmesin.[9781]

9775 Müttekî, nr. 44565.
9776 Müttekî, nr. 25311.
9777 Ahmed, V, 172; Heysemî, III, 93.
9778 Ahmed, I, 120; Hâkim, IV, 194; Beyhakî, VII, 305; Ziyâ, I, 188.
9779 Ahmed, II, 142.
9780 Hâkim, I, 609; Beyhakî, III, 139.
9781 Hâkim, I, 442.

Sövmek

٩٧٨٢–لاَ تَسُبُّوا الأَمْوَاتَ فَإِنَّهُمْ قَدْ أَفْضَوْا إِلَى مَا قَدَّمُوا.صح

9782. Ölülere sövmeyin, onlar yaptıklarıyla baş başa kalmışlardır.[9782]

٩٧٨٣–لاَ تَسُبُّوا الأَمْوَاتَ فَتُؤْذُوا الأَحْيَاءَ.ح

9783. Ölülere söverek dirileri incitmeyin.[9783]

٩٧٨٤–لاَ تَسُبُّوا الأَئِمَّةَ وَادْعُوا اللهَ لَهُمْ بِالصَّلاَحِ فَإِنَّ صَلاَحَهُمْ لَكُمْ صَلاَحٌ.ض

9784. İdarecilere sövmeyin, onları ıslahı için Allah'a dua edin; zira onların iyi olmaları sizin de iyi olmanızdır. [9784]

٩٧٨٥–لاَ تَسُبُّوا الدَّهْرَ فَإِنَّ اللهَ هُوَ الدَّهْرُ.صح

9785. Zamana sövmeyin, zira Allah zamanı evirip çevirendir.[9785]

٩٧٨٦–لاَ تَسُبُّوا الدِّيكَ فَإِنَّهُ يُوقِظُ لِلصَّلاَةِ.صح

9786. Horoza sövmeyin, çünkü o namaza kaldırır.[9786]

٩٧٨٧–لاَ تَسُبُّوا الرِّيحَ فَإِنَّهَا مِنْ رَوْحِ اللهِ تَعَالَى تَأْتِي بِالرَّحْمَةِ وَالْعَذَابِ وَلَكِنْ سَلُوا اللهَ مِنْ خَيْرِهَا وَتَعَوَّذُوا بِاللهِ مِنْ شَرِّهَا.صح

9787. Rüzgara sövmeyin, zira o Allah Teala'nın yağmur ve azab getiren rahmetidir; siz Allah'dan onun hayrını isteyip şerrinden ona sığının.[9787]

٩٧٨٨–لاَ تَسُبُّوا السُّلْطَانَ فَإِنَّهُ فَيْءُ اللهِ فِي أَرْضِهِ.ض

9788. Sultana sövmeyin, o yeryüzünde Allah'ın gölgesidir.[9788]

[9782] Ahmed, VI, 180.
[9783] Ahmed, IV, 252.
[9784] Taberânî, VIII, 134; a. mlf, II, 169; Heysemî, V, 249.
[9785] Müslim, Edeb 5; Ahmed, II, 395; Beyhakî, II, 365.
[9786] Münzirî, III, 474; Müttekî, nr. 35271.
[9787] Ahmed, II, 250.
[9788] Beyhakî, Şuab, VI, 17.

٩٧٨٩–لاَ تَسُبُّوا الشَّيْطَانَ وَتَعَوَّذُوا بِاللهِ مِنْ شَرِّهِ.ض

9789. Şeytana sövmeyin, onun şerrinden Allah'a sığının.[9789]

٩٧٩٠–لاَ تَسُبُّوا أَهْلَ الشّامِ فَإِنَّ فِيهِمُ الأَبْدَالَ.ض

9790. Şam halkına sövmeyin, onların arasında abdallar vardır. [9790]

٩٧٩١–لاَ تَسُبُّوا تُبَّعاً فَإِنَّهُ كانَ قَدْ أَسْلَمَ.ح

9791. Tübba denilen hükümdara sövmeyin, çünkü o müslüman oldu.[9791]

٩٧٩٢–لاَ تَسُبُّوا مَاعِزاً.ح

9792. Maiz'e sövmeyin.[9792]

٩٧٩٣–لاَ تَسُبُّوا مُضَرَ فَإِنَّهُ كانَ قَدْ أَسْلَمَ

9793. Mudar kabilesine sövmeyin, çünkü onlar müslüman oldular.[9793]

٩٧٩٤–لاَ تَسُبُّوا وَرَقَةَ بْنَ نَوْفَلَ فَإِنِّي قَدْ رَأَيْتُ لَهُ جَنَّةً أَوْ جَنَّتَيْنِ

9794. Varaka İbni Nevfel'e sövmeyin, zira ben onun için bir veya iki cennet gördüm.[9794]

٩٧٩٥–لاَ تَسُبِّي الحُمَّى فَإِنَّهَا تُذْهِبُ خَطَايَا بَنِي آدَمَ كَمَا يُذْهِبُ الْكِيرُ خَبَثَ الحَدِيدِ.صح

9795. Sıtma hastalığına sövmeyin, çünkü o körüğün demirin pasını temizlediği gibi insanoğlunun günahlarını temizler.[9795]

[9789] Müttekî, nr. 2120; Aclûnî, II, 495.
[9790] Taberânî, Evsat, IV, 176; Heysemî, VII, 317.
[9791] Ahmed, V, 340.
[9792] Taberânî, XXII, 325.
[9793] İbni Sad, I, 30; Müttekî, nr. 33987.
[9794] Hâkim, II, 666.
[9795] Müslim, Sıla 53; Beyhakî, III, 377.

Çeşitli Hadisler

٩٧٩٦–لاَ تَسْتَبْطِئُوا الرِّزْقَ فَإِنَّهُ لَمْ يَكُنْ عَبْدٌ لِيَمُوتَ حَتَّى يَبْلُغَهُ آخِرُ رِزْقٍ هُوَ لَهُ فَاتَّقُوا اللهَ وَأَجْمِلُوا فِي الطَّلَبِ: أَخْذِ الحَلاَلِ وَتَرْكِ الحَرَامِ

9796. Rızık hususunda tembel davranmayın; zira her kul kendisine ayrılan son rızkı bile yemeden ölemez; Allah'dan korkun ve rızık arama konusunda güzel davranın; helali olanı alın, haram olanı bırakın.[9796]

٩٧٩٧–لاَ تَسْكُنِ الْكُفُورَ فَإِنَّ سَاكِنَ الْكُفُورِ كَسَاكِنِ الْقُبُورِ.ح

9797. Köylerde oturmayın, çünkü köy halkı kabir halkı gibidir.[9797]

٩٧٩٨–لاَ تُسَلِّمُوا تَسْلِيمَ الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى فَإِنَّ تَسْلِيمَهُمْ إِشَارَةٌ بِالْكُفُوفِ وَالحَوَاجِبِ.ض

9798. Yahûdi ve hristiyanların selamı gibi selam vermeyin, onların selamı elle ve kaşlarla işarettir.[9798]

٩٧٩٩–لاَ تُسَمِّ غُلاَمَكَ رَبَاحاً وَلاَ يَسَاراً وَلاَ أَفْلَحَ وَلاَ نَافِعاً.صح

9799. Çocuğuna Rebah, Yesar, Eflah ve Nafi isimleri koyma![9799]

٩٨٠٠–لاَ تُسَمُّوا الْعِنَبَ الْكَرْمَ وَلاَ تَقُولُوا خَيْبَةُ الدَّهْرِ فَإِنَّ اللهَ هُوَ الدَّهْرُ.صح

9800. Üzüme kerm demediğiniz gibi, *"Ey ziyana uğrayan zaman!"* da demeyin; zira zamanı evirip çeviren Allah'ın kendisidir.[9800]

٩٨٠١–لاَ تَشْتَرُوا السَّمَكَ فِي المَاءِ فَإِنَّهُ غَرَرٌ.صح

9801. Sudaki balığı almayın, çünkü onda aldanma söz konusudur.[9801]

[9796] İbni Ebî Âsım, I, 183; Hâkim, II, 4; Münzirî, II, 543.
[9797] Buhârî, Müfred, I, 203; Beyhakî, Şuab, VI, 68.
[9798] Müttekî, nr. 25272, 35339.
[9799] Müslim, Edeb 11; Zebîdî, V, 390.
[9800] Müslim, Elfâz 8; Ahmed, II, 259; Münzirî, III, 380.
[9801] Ahmed, I, 388; Beyhakî, Şuab, V, 340; Heysemî, IV, 80.

٩٨٠٢–لاَ تُشَدُّ الرِّحَالُ إِلاَّ إِلَى ثَلاَثَةِ مَسَاجِدَ : المَسْجِدِ الحَرَامِ وَمَسْجِدِي هذَا وَالمَسْجِدِ الأَقْصَى.صح

9802. Üç mescidin dışındaki mescidlere yolculuk yapılmaz, onlar Mescid-i Haram, benim mescidim ve Mescid-i Aksa'dır.[9802]

٩٨٠٣–لاَ تَشْرَبُوا الخَمْرَ فَإِنَّهَا مِفْتَاحُ كُلِّ شَرّ.ح

9803. İçki içmeyin, çünkü o her kötülüğün anahtarıdır.[9803]

٩٨٠٤–لاَ تَشْغَلُوا قُلُوبَكُمْ بِذِكْرِ الدُّنْيَا.ض

9804. Kalplerinizi dünyayı anmakla meşgul etmeyin.[9804]

٩٨٠٥–لاَ تَشْغَلُوا قُلُوبَكُمْ بِسَبِّ المُلُوكِ وَلَكِنْ تَقَرَّبُوا إِلَى الله تَعَالى بِالدُّعَاءِ لَهُمْ يُعَطِّفِ الله قُلُوبَهُمْ عَلَيْكُمْ.ض

9805. Kalplerinizi idarecilere sövmekle meşgul etmeyin; onlara dua ederek Allah'a yaklaşmaya çalışın ki bu sayede Allah onlara karşı kalplerinizi yumuşatsın.[9805]

٩٨٠٦–لاَ تَشِمَنَّ وَلاَ تَسْتَوْشِمَنَّ.صح

9806. Dövme yapmayın, dövme de yaptırmayın.[9806]

٩٨٠٧–لاَ تَشُمُّوا الطَّعَامَ كَمَا تَشُمُّهُ السِّبَاعُ.ض

9807. Vahşi hayvanların kokladığı gibi yemeği koklamayın.[9807]

٩٨٠٨–لاَ تُصَاحِبْ إِلاَّ مُؤْمِناً وَلاَ يَأْكُلْ طَعَامَكَ إِلاَّ تَقِيٌّ.صح

9808. Müminden başkasıyla arkadaşlık etme, yemeğini de takva sahibinden başka birine yedirme![9808]

[9802] Ahmed, II, 234.
[9803] Bûsîrî, IV, 37.
[9804] Irâkî, III, 201; Müttekî, nr. 6153; Zebîdî, VIII, 87.
[9805] Müttekî, nr. 14588.
[9806] İbni Hacer, X, 380; Müttekî, nr. 45049.
[9807] Taberânî, XXIII, 285; Beyhakî, Şuab, V, 114; Heysemî, V, 20.
[9808] Ahmed, III, 38; İbni Hibbân, II, 314; Hâkim, IV, 143.

٩٨٠٩–لا تَصْحَبُ المَلاَئِكَةُ رُفْقَةً فِيهَا كَلْبٌ وَ لا جَرَسٌ.صح

9809. Melekler içinde köpekle çan olan bir topluluğa eşlik etmezler.[9809]

٩٨١٠–لاَ تَصْحَبَنَّ أَحَداً لاَ يَرَى لَكَ مِنَ الْفَضْلِ كَمِثْلِ مَا تَرَى لَهُ.ض

9810. Senin verdiğin değeri sana vermeyen biriyle arkadaşlık etme![9810]

٩٨١١–لاَ تَصْلُحُ الصَّنِيعَةُ إِلاَّ عِنْدَ ذِي حَسَبٍ أَوْ دِينٍ.ض

9811. İyilik ancak soylu ve dindar kişiler yanında değer bulur.[9811]

٩٨١٢–لاَ تُصَلُّوا صَلاَةً فِي يَوْمٍ مَرَّتَيْنِ.ح

9812. Bir namazı bir günde iki defa kılmayın.[9812]

٩٨١٣–لاَ تُصَلُّوا خَلْفَ النَّائِمِ وَلاَ الْمُتَحَدِّثِ.ح

9813. Uyuyanla konuşan kişinin arkasında namaz kılmayın.[9813]

٩٨١٤–لاَ تُصَلُّوا إِلَى قَبْرٍ وَلاَ تُصَلُّوا عَلَى قَبْرٍ.ض

9814. Kabre doğru ve kabir üzerinde namaz kılmayın.[9814]

٩٨١٥–لاَ تَصُومَنَّ امْرَأَةٌ إِلاَّ بِإِذْنِ زَوْجِهَا.صح

9815. Bir kadın kocasının izni olmadan oruç tutmasın.[9815]

٩٨١٦–لاَ تَصُومُوا يَوْمَ الجُمُعَةِ مُفْرَداً.

9816. Sadece cuma günü oruç tutmayın.[9816]

٩٨١٧–لاَ تَصُومُوا يَوْمَ الجُمُعَةِ إِلاَّ وَقَبْلَهُ يَوْمٌ إِلاَّ وَبَعْدَهُ يَوْمٌ.

9809 Ahmed, II, 262; İbni Hibbân, X, 554.
9810 Ebû Nuaym, X, 25.
9811 İbni Adî, II, 364; Heysemî, VIII, 184.
9812 Ahmed, II, 19; Beyhakî, II, 303; Ebû Nuaym, VIII, 375.
9813 Beyhakî, II, 279.
9814 Taberânî, XI, 411; Heysemî, II, 27.
9815 Ahmed, III, 80; İbni Hibbân, IV, 354; Hâkim, I, 602; Ebû Yalâ, II, 398.
9816 Taberânî, II, 281; Hâkim, III, 704; İbni Kâni, I, 155.

9817. Öncesinde bir gün veya sonrasında bir gün dışında sadece cuma günü oruç tutmayın.[9817]

٩٨١٨–لاَ تَصُومُوا يَوْمَ السَّبْتِ إِلاَّ فِي فَرِيضَةٍ وَإِنْ لَمْ يَجِدْ أَحَدُكُمْ إِلاَّ عُودَ كَرْمٍ أَوْ لِحَاءَ شَجَرَةٍ فَلْيُفْطِرْ عَلَيْهِ.صح

9818. Farz oruç dışında cumartesi günü oruç tutmayın; iftar etmek için üzüm çubuğu veya ağaç kabuğundan başka bir şey bulamayan kişi onlarlar da olsa orucunu açsın.[9818]

٩٨١٩–لاَ تَضْرِبُوا إِمَاءَ اللهِ.صح

9819. Allah'ın kulları olan kadınları dövmeyin.[9819]

٩٨٢٠–لاَ تَضْرِبُوا الرَّقِيقَ فَإِنَّكُمْ لاَ تَدْرُونَ مَا تُوافِقُونَ.ض

9820. Kölelerinizi dövmeyin, zira darbenin nereye isabet edeceğini bilmezsiniz.[9820]

٩٨٢١–لاَ تَضْرِبُوا إِمَاءَكُمْ عَلَى كَسْرِ إِنَائِكُمْ فَإِنَّ لَهَا أَجَلاً كَآجَالِ النَّاسِ.ض

9821. Cariyelerinizi kapları kırmalarından dolayı dövmeyin; o kapların da insanlar gibi ömürleri vardır.[9821]

٩٨٢٢–لاَ تَطْرَحُوا الدُّرَّ فِي أَفْوَاهِ الخَنَازِيرِ.ض

9822. Domuzların ağzına inci atmayın.[9822]

٩٨٢٣–لاَ تَطْرَحُوا الدُّرَّ فِي أَفْوَاهِ الْكِلاَبِ.ض

9823. Köpeklerin ağzına inci atmayın.[9823]

[9817] Ahmed, II, 495.
[9818] Ahmed, VI, 368; Hâkim, I, 601.
[9819] Nesâî, Kübrâ, V, 371; İbni Hibbân, IX, 499; Taberânî, I, 270; Hâkim, II, 205; İbni Kâni, I, 24.
[9820] Heysemî, IV, 238.
[9821] Ebû Nuaym, X, 26.
[9822] Müttekî, nr. 29319.
[9823] İbni Adî, VII, 2680; İbnü'l-Cevzî, I, 232.

٩٨٢٤–لاَ تَطْرُقُوا النِّسَاءَ لَيْلاً.ح

9824. Yolculuk dönüşü gece vakti eşlerinizin yanına gelmeyin![9824]

٩٨٢٥–لاَ تُطْعِمُوا المَسَاكِينَ مِمَّا لاَ تَأْكُلُونَ.ض

9825. Kendi yemediğiniz şeyleri fakirlere yedirmeyin.[9825]

٩٨٢٦–لاَ تُطَلِّقُوا النِّسَاءَ إِلاَّ مِنْ رِيبَةٍ فَإِنَّ اللهَ لاَ يُحِبُّ الذَّوَّاقِينَ وَلاَ الذَّوَّاقَاتِ.ض

9826. Bir şüphe durumu olmadıkça kadınları boşamayın; zira Allah Teala zevkine düşkün erkek ve kadınları sevmez.[9826]

٩٨٢٧–لاَ تُظْهِرِ الشَّمَاتَةَ لأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ اللهُ وَيَبْتَلِيَكَ.ح

9827. Din kardeşinin başına gelen musibete sevinme; Allah ona merhamet eder de seni imtihan eder.[9827]

٩٨٢٨–لاَ تُعْجَبُوا بِعَمَلِ عَامِلٍ حَتَّى تَنْظُرُوا بِمَ يُخْتَمُ لَهُ.ح

9828. Amellerinin sonunu görmeden birinin yaptığı işlere hemen aldanmayın.[9828]

٩٨٢٩–لاَ تَعْجِزُوا في الدُّعَاءِ فَإِنَّهُ لَنْ يَهْلِكَ مَعَ الدُّعَاءِ أَحَدٌ.صح

9829. Dua etmekte acizlik göstermeyin, zira dua eden bir insan helak olmaz.[9829]

٩٨٣٠–لاَ تُعَذِّبُوا بِعَذَابِ اللهِ.صح

9830. Allah'ın azabıyla azab etmeyin.[9830]

٩٨٣١–لاَ تُعَذِّبُوا صِبْيَانَكُمْ بِالْغَمْزِ مِنَ الْعُذْرَةِ وَعَلَيْكُمْ بِالْقُسْطِ.صح

[9824] Taberânî, XI, 245; Heysemî, IV, 330.
[9825] Ahmed, VI, 105; Heysemî, IV, 37.
[9826] Heysemî, IV, 335.
[9827] Beğavî, XIII, 141; Münzir î,, III, 310; Aclûnî, II, 497.
[9828] Taberânî, VIII, 264.
[9829] Hâkim, I, 671.
[9830] Hâkim, III, 620.

9831. Çocuklarınızına bademcik iltihabından dolayı eziyet etmeyin; kust-ı bahriyi kullanmaya bakın.[9831]

٩٨٣٢–لاَ تُعَزِّرُوا فَوْقَ عَشَرَةِ أَسْوَاطٍ.ح

9832. On değnek üstünde tazir cezası vermeyin.[9832]

٩٨٣٣–لاَ تَغَالَوْا في الْكَفَنِ فَإِنَّهُ يُسْلَبُ سَلْباً سَرِيعاً.ح

9833. Pahalı kefen kullanmayın, o çarçabuk soyulur.[9833]

٩٨٣٤–لاَ تَغْبِطَنَّ فَاجِراً بِنِعْمَةٍ إِنَّ لَهُ عِنْدَ اللهِ قَاتِلاً لاَ يَمُوتُ.ض

9834. Facirdeki nimete imrenme; onun Allah katında ölmeyen bir katili vardır.[9834]

٩٨٣٥–لاَ تَغْضَبْ.صح

9835. Öfkelenme![9835]

٩٨٣٦–لاَ تَغْضَبْ فَإِنَّ الغَضَبَ مَفْسَدَةٌ.ض

9836. Öfkelenme, öfke ortalığı ifsad eder.[9836]

٩٨٣٧–لاَ تَغْضَبْ وَلَكَ الجَنَّةُ.ض

9837. Öfkelenme, öfkelenmeyene cennet vardır. [9837]

٩٨٣٨–لاَ تُفَقِّعْ أَصَابِعَكَ وَأَنْتَ في الصَّلاَةِ.

9838. Namazda parmaklarını çıtlatma![9838]

٩٨٣٩–لاَ تُقَامُ الحُدُودُ في المَسَاجِدِ وَلاَ يُقْتَلُ الْوَالِدُ بِالْوَلَدِ.صح

[9831] Müslim, Müsâkât 63; Ahmed, III, 107; Beyhakî, IX, 337.
[9832] Bûsîrî, III, 115.
[9833] Ahmed, III, 335.
[9834] Buhârî, Kebîr, II, 232; Heysemî, X, 355; Aclûnî, II, 495.
[9835] Ahmed, II, 362; Taberânî, Evsat, VII, 277; Hâkim, III, 713.
[9836] Buhârî, Kebîr, V, 267; Ahmed, II, 175; Hâkim, III, 615; Beyhakî, X, 105;
[9837] Heysemî, VIII, 70.
[9838] Müttekî, nr. 20029; Zebîdî, III, 59.

9839. Mescidlerde cezalar uygulanmaz, baba da çocuğa karşılık kısas yapılmaz.[9839]

٩٨٤٠–لاَ تُقْبَلُ صَلاَةٌ بِغَيْرِ طُهُورٍ وَلاَ صَدَقَةٌ مِنْ غُلُولٍ.صح

9840. Abdestsiz namaz, çalınan malla da sadaka olmaz.[9840]

٩٨٤١–لاَ تُقْبَلُ صَلاَةُ الحَائِضِ إِلاَّ بِخِمَارٍ.ح

9841. Hayız görme çağındaki kadının namazı ancak başörtüsüyle kabul olunur.[9841]

٩٨٤٢–لاَ تَقْتُلُوا الجَرَادَ فَإِنَّهُ مِنْ جُنْدِ اللهِ الأَعْظَمِ.ض

9842. Çekirgeleri öldürmeyin, zira onlar Allah'ın ordularındandır.[9842]

٩٨٤٣–لاَ تَقْتُلُوا الضَّفَادِعَ فَإِنَّ نَقِيقَهُنَّ تَسْبِيحٌ.ض

9843. Kurbağaları öldürmeyin, zira onların sesleri tesbihtir.[9843]

٩٨٤٤–لاَ تُقَصُّ الرُّؤْيَا إِلاَّ عَلَى عَالِمٍ أَوْ نَاصِحٍ.صح

9844. Rüyanı bir alime veya samimi birine anlat.[9844]

٩٨٤٥–لاَ تُقْطَعُ يَدُ السَّارِقِ إِلاَّ فِي رُبْعِ دِينَارٍ فَصَاعِداً.صح

9845. Sadece çeyrek dinar ve daha fazla olan hırsızlıklarda el kesilir.[9845]

٩٨٤٦–لاَ تُقْطَعُ الأَيْدِي فِي السَّفَرِ.صح

9846. Yolculukta el kesme cezası yoktur.[9846]

٩٨٤٧–لاَ تَقُولُوا الْكَرْمُ وَلَكِنْ قُولُوا الْعِنَبُ وَالْحَبَلَةُ.صح

9847. Üzüme kerm demeyin, üzüm ve üzüm asması deyin.[9847]

[9839] Hâkim IV, 410
[9840] İbni Hibbân, VIII, 152.
[9841] İbni Ebî Şeybe, II, 40; Ahmed, VI, 150; Beyhakî, III, 83.
[9842] Taberânî, XXII, 297; Beyhakî, Şuab, VII, 232; Heysemî, IV, 39.
[9843] İbni Asâkir, II, 112; Müttekî, nr. 39974; Aclûnî, II, 496.
[9844] Elbânî, Sahîha, nr. 119.
[9845] Müslim, Hudûd2-4; Nesâî, Sârik 10; Dârekutnî, III, 119.
[9846] Ahmed, IV, 181.
[9847] Müslim, Elfâz 11-12; Müttekî, nr. 45258

Kıyamet

٩٨٤٨–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَتَبَاهَى النَّاسُ فِي المَسَاجِدِ.صح

9848. İnsanlar mescidlerde birbirlerine övünmedikçe kıyamet kopmaz.[9848]

٩٨٤٩–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى لاَ يُقَالَ فِي الأَرْضِ : الله الله.صح

9849. Yeryüzünde *"Allah Allah!"* denildikçe kıyamet kopmaz. [9849]

٩٨٥٠–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ إِلاَّ عَلَى شِرَارِ النَّاسِ.صح

9850. Kıyamet ancak kötü insanların başına kopar. [9850]

٩٨٥١–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَكُونَ أَسْعَدُ النَّاسِ بِالدُّنْيَا لُكَعَ ابْنَ لُكَعٍ.صح

9851. Dünyada en müreffeh insanlar, kötü insanlar olmadıkça kıyamet kopmaz.[9851]

٩٨٥٢–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَمُرَّ الرَّجُلُ بِقَبْرِ الرَّجُلِ فَيَقُولَ يَا لَيْتَنِي مَكَانَهُ.صح

9852. Kişi bir başkasının kabrinin yanından geçerken onun yerinde olmayı temenni etmedikçe kıyamet kopmaz.[9852]

٩٨٥٣–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى لاَ يُحَجَّ الْبَيْتُ.صح

9853. Kabe tavaf edilemez duruma gelmedikçe kıyamet kopmaz.[9853]

٩٨٥٤–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُرْفَعَ الرُّكْنُ وَالْقُرْآنُ.ض

9854. Hacerü'l-esved ile Kuran çekilip alınmadıkça kıyamet kopmaz.[9854]

٩٨٥٥–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَخْرُجَ سَبْعُونَ كَذَّاباً.ح

9855. Yetmiş kadar yalancı kişi çıkmadan kıyamet kopmaz.[9855]

[9848] Ahmed, III, 134; İbni Hibbân, IV, 493.
[9849] Ahmed, III, 259.
[9850] Müslim, Fiten 131; Ahmed, I, 394; Hâkim, IV, 442.
[9851] Ahmed, V, 389.
[9852] Ahmed, II, 530.
[9853] Ebû Yalâ, II, 277; Hâkim, IV, 500.
[9854] Abdürrezzâk, nr. 20784.
[9855] Heysemî, VII, 333.

Çeşitli Hadisler

٩٨٥٦–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَكُونَ الزُّهْدُ رِوَايَةً وَالْوَرَعُ تَصَنُّعاً.ض

9856. Dünyaya karşı zahid olma rivayetten, takva da gösterişten ibaret olmadan kıyamet kopmaz. [9856]

٩٨٥٧–لاَ تُكَبِّرُوا فِي الصَّلاَةِ حَتَّى يَفْرُغَ الْمُؤَذِّنُ مِنْ أَذَانِهِ.ض

9857. Müezzin ezanını bitirmeden namaz için tekbir almayın![9857]

٩٨٥٨–لاَ تُكْثِرْ هَمَّكَ مَا قُدِّرَ يَكُنْ وَمَا تُرْزَقْ يَأْتِكَ.ض

9858. Fazla kaygılanma, senin için takdir edilen olur, rızık olarak yazılan seni bulur.[9858]

٩٨٥٩–لاَ تَكْرَهُوا الْبَنَاتِ فَإِنَّهُنَّ الْمُؤْنِسَاتُ الْغَالِيَاتُ.ض

9859. Kız çocuklarını hakir görmeyin, onlar cana yakın sevimli varlıklardır.[9859]

٩٨٦٠–لاَ تُكْرِهُوا مَرْضَاكُمْ عَلَى الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ فَإِنَّ اللهَ يُطْعِمُهُمْ وَيَسْقِيهِمْ.صح

9860. Hastalarınızı yeme içmeye zorlamayın, zira onları Allah yedirir içirir.[9860]

٩٨٦١–لاَ تَكَلَّفُوا لِلضَّيْفِ.ض

9861. Misafir için gereksiz zahmete girmeyin.[9861]

٩٨٦٢–لاَ تَكُونُ زَاهِداً حَتَّى تَكُونَ مُتَوَاضِعاً.ض

9862. Mütevazi olmayan zahid olamaz.[9862]

[9856] Ebû Nuaym, III, 119.
[9857] Müttekî, nr. 20431
[9858] Beyhakî, Şuab, II, 70; İbni Asâkir, XIII, 356.
[9859] Ahmed, IV, 151; Taberânî, XVII, 310; Heysemî, VIII, 156.
[9860] Hâkim, I, 501; Ebû Nuaym, X, 51.
[9861] İbni Asâkir, XIII, 126.
[9862] Taberânî, IX, 10; İbni Adî, VII, 149; Heysemî, X, 285.

٩٨٦٣–لاَ تَلاَعَنُوا بِلَعْنَةِ اللهِ وَلاَ بِغَضَبِهِ وَلاَ بِالنَّارِ.صح

9863. Allah'ın laneti, gazabı ve ateşiyle lanetleşmeyin.[9863]

٩٨٦٤–لاَ تَلُومُونَا عَلَى حُبِّ زَيْدٍ.صح

9864. Zeyd'i sevme konusunda bizi kınamayın.[9864]

٩٨٦٥–لاَ تُمَارِ أَخَاكَ وَلاَ تُمَازِحْهُ وَلاَ تَعِدْهُ مَوْعِداً فَتُخْلِفَهُ.ض

9865. Din kardeşinle tartışma, ona kırıcı şakalar yapma, söz verip de sözünden de cayma![9865]

٩٨٦٦–لاَ تَمَسُّ الْقُرْآنَ إِلاَّ وَأَنْتَ طَاهِرٌ.صح

9866. Kuran'a ancak temiz olduğun zaman dokun.[9866]

٩٨٦٧–لاَ تَمَسُّ النَّارُ مُسْلِماً رَآنِي أَوْ رَأَى مَنْ رَآنِي.صح

9867. Beni müslüman olarak görene veya beni göreni görene ateş dokunmaz.[9867]

٩٨٦٨–لاَ تَمْسَحْ يَدَكَ بِثَوْبِ مَنْ لاَ تَكْسُو.ض

9868. Başkasının elbisesiyle elini silme![9868]

٩٨٦٩–لاَ تَمْنَعُوا إِمَاءَ اللهِ مَسَاجِدَ اللهِ.صح

9869. Allah'ın kulları kadınların mescidlere gitmelerine engel olmayın.[9869]

٩٨٧٠–لاَ تُنْزَعُ الرَّحْمَةُ إِلاَّ مِنْ شَقِيٍّ.ح

9870. Merhamet ancak şaki kimseden çekilip alınır.[9870]

[9863] Hâkim, I, 111.
[9864] Hâkim, III, 238.
[9865] Buhârî, Müfred, I, 142.
[9866] Taberânî, III, 205; Dârekutnî, I, 122; Hâkim, III, 552.
[9867] Müttekî, nr. 32480.
[9868] Heysemî, V, 30.
[9869] Ahmed, II, 16; İbni Hibbân, V, 587.
[9870] Ahmed, II, 310; Münzirî, III, 203; Aclûnî, II, 527.

٩٨٧١–لاَ تُوصِلْ صَلاَةً بِصَلاَةٍ حَتَّى تَتَكَلَّمَ أَوْ تَخْرُجَ. ح

9871. Konuşmadan veya mescidden dışarı çıkmadan bir namazı diğer bir namaza ekleme![9871]

٩٨٧٢–لاَ تُوَلَّهُ وَالِدَةٌ عَنْ وَلَدِهَا. ح

9872. Anne olan cariye çocuğundan ayırılmaz.[9872]

٩٨٧٣–لاَ تَيْئَسَا مِنَ الرِّزْقِ مَا تَهَزْهَزَتْ رُؤُوسُكُمَا فَإِنَّ الإِنْسَانَ تَلِدُهُ أُمُّهُ أَحْمَرَ لاَ قِشْرَ عَلَيْهِ ثُمَّ يَرْزُقُهُ الله

9873. Nefes alıp verdiğiniz sürece rızıktan ümit kesmeyin; insan anası tarafından kanlar içinde çıplak doğurulur, sonra Allah Teala onu doyurur.[9873]

٩٨٧٤–لاَ جَلَبَ وَلاَ جَنَبَ وَلاَ شِغَارَ فِي الإِسْلاَمِ. صح

9874. İslam'da zekat mallarını zekat memurunun ayağına götürme, alması için o malları bir yere getirme ve mehirsiz olarak karşılıklı evlenip evlendirme yoktur.[9874]

٩٨٧٥–لاَ حَبْسَ بَعْدَ سُورَةِ النِّسَاءِ. ح

9875. Nisa suresinden sonra artık engelle yoktur.[9875]

٩٨٧٦–لاَ حَلِيمَ إِلاَّ ذُو عَثْرَةٍ وَلاَ حَكِيمَ إِلاَّ ذُو تَجْرِبَةٍ. صح

9876. Hata yapmayan hoşgörülü, tecrübesi olmayan da hikmet sahibi olamaz.[9876]

٩٨٧٧–لاَ حِمَى إِلاَّ لله وَلِرَسُولِهِ. صح

[9871] Ahmed, IV, 95.
[9872] Beyhakî, Şuab, VIII, 5.
[9873] Ahmed, III, 469; Beyhakî, Şuab, II, 119.
[9874] Ziyâ, VI, 16.
[9875] Beyhakî, VI, 162; Cahiliye döneminde mirasın başkasına gitmemesi için vefat edenin hanımlarının evlenmelerine mani olunurdu; hadis bunun üzerine söylenmiştir.
[9876] Ahmed, III, 8; İbni Hibbân, I, 421; Ebû Nuaym, VIII, 324.

9877. Allah ve resulü dışında kimsenin koruluk ilan etme hakkı yoktur.[9877]

٩٨٧٨–لاَ حِمَى فِي الإِسْلاَمِ وَلاَ مُنَاجَشَةَ.ح

9878. İslam'da koruluk ilan etme ve fiyat artırma yoktur.[9878]

٩٨٧٩–لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ دَوَاءٌ مِنْ تِسْعَةٍ وَتِسْعِينَ دَاءً أَيْسَرُهَا الْهَمُّ.ح

9879. *"Allah'dan başka güç ve kuvvet yoktur"* demek doksandokuz derde deva olur ki, onların en aşağısı üzüntüdür.[9879]

٩٨٨٠–لاَ خِزَامَ وَلاَ زِمَامَ وَلاَ سِيَاحَةَ وَلاَ تَبَتُّلَ وَلاَ تَرَهُّبَ فِي الإِسْلاَمِ.ض

9880. İslam'da burna halka ve dizgin takmak, çöllerde oturmak, kadınlardan uzak durmak ve inzivaya çekilmek yoktur. [9880]

٩٨٨١–لاَ خَيْرَ فِي الإِمَارَةِ لِرَجُلٍ مُسْلِمٍ.ح

9881. Müslüman adam için emirlikte hayır yoktur.[9881]

٩٨٨٢–لاَ خَيْرَ فِي مَالٍ لاَ يُرْزَأُ مِنْهُ وَجَسَدٍ لاَ يُنَالُ مِنْهُ

9882. Azalmayan malda ve hastalanmayan vücudda hayır olmaz.[9882]

٩٨٨٣–لاَ خَيْرَ فِيمَنْ لاَ يُضِيفُ.ح

9883. Misafir ağırlamayan kimsede hayır yoktur. [9883]

٩٨٨٤– لاَ رَضَاعَ إِلاَّ مَا فَتَقَ الأَمْعَاءَ.ح

9884. Süt emme bağırsakları birbirinden ayıracak kadar olmadıkça mahremiyet gerçekleşmez.[9884]

[9877] Tayâlisî, s. 171; Şâfiî, I, 381; İbni Hibbân, I, 347; Dârekutnî, IV, 238.
[9878] Taberânî, XVII, 178; Heysemî, IV, 83.
[9879] Heysemî, X, 98; Aclûnî, II, 525.
[9880] Abdürrezzâk, VIII, 448.
[9881] Ahmed, IV, 168; Heysemî, V, 199.
[9882] İbni Sad, VIII, 149.
[9883] Ahmed, IV, 155; Beyhakî, Şuab, VII, 91; Heysemî, VIII, 175.
[9884] İbni Adî, V, 1885; Müttekî, nr. 15656.

٩٨٨٥–لاَ رُقْيَةَ إِلاَّ مِنْ عَيْنٍ أَوْ حُمَّةٍ أَوْ دَمٍ.صح

9885. Nazar, zehirli hayvan sokması ve kanamalar sebebiyle hastaya okunabilir.[9885]

٩٨٨٦–لاَ زَكَاةَ فِي مَالٍ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الحَوْلُ.ح

9886. Üzerinden yıl geçmeden malda zekat yoktur.[9886]

٩٨٨٧–لاَ زَكَاةَ فِي حَجَرٍ.ض

9887. Değerli taşlarda zekat yoktur.[9887]

٩٨٨٨–لاَ سَبَقَ إِلاَّ فِي خُفٍّ أَوْ حَافِرٍ أَوْ نَصْلٍ.صح

9888. Yalnız deve, at ve ok yarışları caizdir.[9888]

٩٨٨٩–لاَ سَمَرَ إِلاَّ لِمُصَلٍّ أَوْ مُسَافِرٍ.ح

9889. Yatsıdan sonra ancak namaz kılan ve yolcu olanla sohbet edilebilir.[9889]

٩٨٩٠–لاَ شُفْعَةَ إِلاَّ فِي دَارٍ أَوْ عَقَارٍ.ض

9890. Evle tarla dışında şüfa hakkı yoktur.[9890]

٩٨٩١–لاَ شَيْءَ أَغْيَرُ مِنَ اللهِ تَعَالى.صح

9891. Allah'dan daha kıskanç kimse yoktur.[9891]

٩٨٩٢–لاَ صَرُورَةَ فِي الإِسْلاَمِ.صح

9892. İslam'da kadınlardan uzak durup evlenmemek yoktur.[9892]

[9885] Ahmed, I, 271; Hâkim, IV, 458.
[9886] Beyhakî, IV, 95.
[9887] İbni Adî, V, 22; Beyhakî, IV, 146.
[9888] Şâfiî, I, 350; Ahmed, II, 256; Beyhakî, X, 16.
[9889] Ahmed, I, 379.
[9890] Beyhakî, VI, 109.
[9891] Ahmed, VI, 352.
[9892] Ahmed, I, 312; Hâkim, I, 617.

٩٨٩٣–لاَ صَلاَةَ بَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَرْتَفِعَ الشَّمْسُ وَلاَ صَلاَةَ بَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ الشَّمْسُ.صح

9893. Sabah namazından sonra güneş doğuncaya kadar, ikindiden sonra da güneş batıncaya kadar namaz yoktur.[9893]

٩٨٩٤–لاَ صَلاَةَ لِمَنْ لَمْ يَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ.صح

9894. Fatiha suresi okumayanın namazı yoktur.[9894]

٩٨٩٥–لاَ صَلاَةَ لِمَنْ لاَ وُضُوءَ لَهُ وَلاَ وُضُوءَ لِمَنْ لَمْ يَذْكُرِ اسْمَ اللهِ عَلَيْهِ.صح

9895. Abdesti olmayanın namazı, besmele çekmeyenin de abdesti yoktur.[9895]

٩٨٩٦–لاَ صَلاَةَ بِحَضْرَةِ طَعَامٍ وَلاَ وَهُوَ يُدَافِعُهُ الأَخْبَثَانِ.صح

9896. Yemek hazırken, küçük ve büyük abdest sıkıştırırken namaz yoktur.[9896]

٩٨٩٧–لاَ صَلاَةَ لِمُلْتَفِتٍ.ض

9897. Namazda sağa sola bakan kişinin namazı yoktur.[9897]

٩٨٩٨–لاَ صَلاَةَ لِجَارِ الْمَسْجِدِ إِلاَّ فِي الْمَسْجِدِ.ض

9898. Mescide komşu olanın mescid dışında namazı yoktur.[9898]

٩٨٩٩–لاَ ضَرَرَ وَلاَ ضِرَارَ.ح

9899. Zarar vermek, zarara karşılık vermek de yoktur.[9899]

[9893] Abdürrezzâk, II, 428; Ahmed, I, 19.
[9894] İbni Ebî Şeybe, I, 16; Ahmed, V, 314; İbni Huzeyme, III, 36; İbni Hibbân, V, 86.
[9895] Ahmed, II, 418; Hâkim, I, 245.
[9896] Hâkim, I, 274.
[9897] Heysemî, II, 80.
[9898] Dârekutnî, I, 419.
[9899] Ahmed, I, 313; Bûsîrî, III, 48.

٩٩٠٠- لا ضمان على مؤتمن.ض

9900. Emanet alan kişiye tazmin yoktur.[9900]

٩٩٠١- لا طاعة لمن لم يطع الله.صح

9901. Allah'a itaat etmeyene itaat olunmaz.[9901]

٩٩٠٢- لا طاعة لأحد في معصية الله إنما الطاعة في المعروف.صح

9902. Allah'a isyan durumunda kimseye itaat olunmaz, itaat ancak meşru şeylerdedir.[9902]

٩٩٠٣- لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق.صح

9903. Yaratıcıya isyan durumunda kula itaat edilmez.[9903]

٩٩٠٤- لا طلاق قبل النكاح ولا عتاق قبل ملك.ح

9904. Nikahtan önce boşama, sahip olmadan önce köle azad etme yoktur.[9904]

٩٩٠٥- لا طلاق ولا عتاق في إغلاق.صح

9905. Zorlama halinde yapılan boşama da köle azad etme de geçerli olmaz.[9905]

٩٩٠٦- لا طلاق إلا لعدة ولا عتاق إلا لوجه الله.ح

9906. Boşama iddet dikkate alınarak, köle azadı da Allah rızası gözetilerek yapılır.[9906]

٩٩٠٧- لا عدوى ولا صفر ولا هامة.صح

[9900] Dârekutnî, III, 41; Zeylaî, IV, 141; Müttekî, nr. 46133.
[9901] Ahmed, III, 213; Heysemî, V, 225.
[9902] Ahmed, V, 66; Taberânî, III, 233; Aclûnî, II, 510.
[9903] Ahmed, V, 66; Hâkim, III, 501.
[9904] Bûsîrî, II, 126.
[9905] Ahmed, VI, 276; Hâkim, II, 216; Beyhakî, VII, 357.
[9906] Heysemî, IV, 336.

9907. Hastalık bulaşması, kuşlarla safer ayının uğursuzluğu diye bir şey yoktur.[9907]

٩٩٠٨- لا عدوى ولا طيرة ولا هامة ولا صفر ولا غول.صح

9908. Hastalık bulaşması, kuşlarla safer ayının uğursuzluğu olmadığı gibi, gulyabani denilen diye de bir şey yoktur. [9908]

٩٩٠٩- لا عقر في الإسلام.

9909. İslam'da kabir başında kurban kesme yoktur.[9909]

٩٩١٠- لا عقل كالتدبير ولا ورع كالكف ولا حسب كحسن الخلق.ح

9910. Tedbir gibi akıllılık, günahlardan sakınmak gibi takva ve güzel ahlak gibi de asalet yoktur.[9910]

٩٩١١- لا غرار في صلاة ولا تسليم.صح

9911. Namazda ve selamda eksiklik yapılmaz.[9911]

٩٩١٢- لا غصب ولا نهبة.ض

9912. Gasbetme ve yağma yapma yoktur.[9912]

٩٩١٣- لا غول.صح

9913. Gulyabani diye bir varlık yoktur.[9913]

٩٩١٤- لا فرع ولا عتير.صح

9914. Hayvanın ilk yavrusunu ile receb ayının ilk on günü içinde kurban kesme yoktur.[9914]

[9907] Ahmed, II, 327.
[9908] Ahmed, III, 449.
[9909] Ahmed, III, 197; Beyhakî, IV, 57; Beğavî, V, 461.
[9910] Bûsîrî, IV, 240.
[9911] Ahmed, II, 461; Hâkim, I, 396.
[9912] Taberânî, XVII, 23.
[9913] İbni Ebî Şeybe, IX, 286; Ahmed, III, 293.
[9914] Ahmed, II, 490.

٩٩١٥- لا قطع في ثمر ولا كثر.صح

9915. Meyve ve sakız gibi şeylerde el kesilmez.[9915]

٩٩١٦- لا قطع في زمن المجاعة.ض

9916. Açlık zamanında el kesme yoktur.[9916]

٩٩١٧- لا قليل من أذى الجار.ض

9917. Kişiye az da olsa komşunun eziyeti olur.[9917]

٩٩١٨- لاَ قَوَدَ إِلاَّ بِالسَّيْفِ

9918. Kısas, kılıçla uygulanır.[9918]

٩٩١٩- لا قود في المأمومة ولا الجائفة ولا المنقلة.ح

9919. Beyine, vücudun iç kısmına ulaşan yaralamalarla kemiği kırıp yerinden kaydıran yaralamalarda kısas uygulanmaz.[9919]

٩٩٢٠- لاَ كَبِيرَةَ مَعَ الاسْتِغْفَارِ وَلاَ صَغِيرَةَ مَعَ الإِصْرَارِ.ض

9920. İstiğfarla büyük günah büyük, ısrarla küçük günah da küçük olmaz.[9920]

٩٩٢١-لا كفالة في حد.ض

9921. Hadlerde kefalet yoktur.[9921]

٩٩٢٢-لا نَذْرَ في مَعْصِيَةٍ وَكَفَّارَةُ يَمِينٍ.

9922. İsyan hususunda adak olmaz, onun keffareti yemin keffareti gibidir.[9922]

[9915] Zeylaî, III, 361; Aclûnî, II, 511.
[9916] Ebû Nuaym, Isfahân, I, 319; Hatîb, VI, 261.
[9917] Taberânî, XXIII, 258; Ebû Nuaym, X, 27; Heysemî, VIII, 170.
[9918] Bûsîrî, III, 129.
[9919] Bûsîrî, III, 124.
[9920] Deylemî, V, 199.
[9921] İbni Adî, V, 22; Beyhakî, VI, 77.
[9922] Ebû Dâvûd, Eyman 23; Tirmizî, Nüzûr 1; Nesâî, Eyman 41; Ahmed, VI, 247.

٩٩٢٣–لاَ نَعْلَمُ شَيْئاً خَيْراً مِنْ أَلْفٍ مِثْلَهُ إِلاَّ الرَّجُلَ الْمُؤْمِنَ.ح

9923. Müminin dışında kendisi gibi bir şeyden bin kat daha değerli olan bir şey yoktur.[9923]

٩٩٢٤–لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيّ.صح

9924. Velisiz nikah olmaz.[9924]

٩٩٢٥–لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيّ وَشَاهِدَيْنِ.ح

9925. Nikah, veli ve iki şahidle olur.[9925]

٩٩٢٦–لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيّ وَشَاهِدَيْ عَدْلٍ.صح

9926. Nikah, ancak veli ve iki adil şahidle olur.[9926]

٩٩٢٧–لاَ هِجْرَةَ بَعْدَ فَتْحِ مَكَّةَ.صح

9927. Mekke fethinden sonra hicret yoktur.[9927]

٩٩٢٨–لاَ هِجْرَةَ بَعْدَ ثَلاَثٍ.صح

9928. Üç günden fazla küs durmak yoktur.[9928]

٩٩٢٩–لاَ هَمَّ إِلاَّ هَمُّ الدَّيْنِ وَلاَ وَجَعَ إِلاَّ وَجَعُ الْعَيْنِ.ض

9929. Borç sıkıntısı gibi sıkıntı, göz ağrısı gibi de ağrı yoktur.[9929]

٩٩٣٠–لاَ وَبَاءَ مَعَ السَّيْفِ وَلاَ نَجَاءَ مَعَ الجَرَادِ.ض

9930. Veba ile kılıç ölümleri bir araya gelmez, çekirge istilasında da kurtuluş beklenmez.[9930]

[9923] Taberânî, Evsat, IV, 17; Heysemî, I, 64.
[9924] Ahmed, IV, 394; Saîd b. Mansûr, I, 174; İbni Hibbân, IX, 389; Beyhakî, VII, 108.
[9925] Heysemî, IV, 286.
[9926] Beyhakî, VII, 125; Hatîb, XII, 157.
[9927] Ahmed, V, 71; Müttekî, nr. 46251.
[9928] Ahmed, II, 378.
[9929] İbni Adî, III, 443.
[9930] Müttekî, nr. 30871.

٩٩٣١–لاَ وِتْرَانِ فِي لَيْلَةٍ.ض

9931. Bir gecede iki kere vitir kılınmaz.[9931]

٩٩٣٢–لاَ وِصَالَ فِي الصَّوْمِ.صح

9932. İftar etmeksizin peşpeşe oruç tutulmaz.[9932]

٩٩٣٣–لاَ وَصِيَّةَ لِوَارِثٍ.ح

9933. Varise vasiyet yoktur.[9933]

٩٩٣٤–لاَ وُضُوءَ إِلاَّ مِنْ صَوْتٍ أَوْ رِيحٍ.ض

9934. Abdest, sesli ve sessiz yellenmeden dolayı bozulur.[9934]

٩٩٣٥–لاَ وُضُوءَ لِمَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ.ض

9935. Peygambere salat edilmeyen abdest, abdest değildir.[9935]

٩٩٣٦–لاَ وَفَاءَ لِنَذْرٍ فِي مَعْصِيَةِ اللهِ.ح

9936. Allah'a isyan olan adağın yerine getirilmesi gerekmez.[9936]

٩٩٣٧–لاَ يَأْتِي عَلَيْكُمْ عَامٌ وَلاَ يَوْمٌ إِلاَّ وَالَّذِي بَعْدَهُ شَرٌّ مِنْهُ حَتَّى تَلْقَوْا رَبَّكُمْ.صح

9937. Rabbinize kavuşuncaya kadar gelen her bir yıl veya her bir gün bir öncekinden daha kötü olmasın.[9937]

٩٩٣٨–لاَ يُؤَذِّنُ إِلاَّ مُتَوَضِّئٌ.ض

9938. Kişi abdestli olarak ezan okusun.[9938]

[9931] Ahmed, IV, 23; İbni Huzeyme, II, 156; Beyhakî, III, 36; Ziyâ, VIII, 156.
[9932] Tayâlisî, s. 243.
[9933] Dârekutnî, IV, 97.
[9934] Ahmed, II, 471; Beğavî, I, 328.
[9935] Taberânî, VI, 121.
[9936] Ahmed, III, 297.
[9937] Müttekî, nr. 38625; Aclûnî, II, 96.
[9938] Beyhakî, I, 397; Müttekî, nr. 20965.

٩٩٣٩–لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَلَدِهِ وَوَالِدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.صح

9939. Kişi, ben kendisine çocuğundan, babasından ve bütün insanlardan daha sevimli olmadıkça iman etmiş olamaz.[9939]

٩٩٤٠–لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ.صح

9940. Biriniz kendisi için istediği şeyi, din kardeşi için de istemedikçe iman etmiş olamaz.[9940]

٩٩٤١–لاَ يَبْغِيّ عَلَى النَّاسِ إِلاَّ وَلَدُ بَغِيّ وَإِلاَّ مَنْ فِيهِ عِرْقٌ مِنْهُ.ض

9941. Halka ancak zalim birinin çocuğu ya da yakınlarından ona çeken kişi zulmeder.[9941]

٩٩٤٢–لاَ يَبْلُغُ الْعَبْدُ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى يَدَعَ مَا لاَبَأْسَ بِهِ حِذَاراً مِمَّا بِهِ بَأْسٌ.صح

9942. Kul, sakıncası olan şeylerden çekinerek sakıncası olmayan şeyleri terk etmedikçe müttakiler derecesine ulaşamaz.[9942]

٩٩٤٣–لاَ يَبْلُغُ الْعَبْدُ حَقِيقَةَ الإِيمَانِ حَتَّى يَخْزُنَ مِنْ لِسَانِهِ.صح

9943. Kul diline sahip olmadıkça, imanın hakikatine ulaşamaz.[9943]

٩٩٤٤–لاَ يَتَجَالَسُ قَوْمٌ إِلاَّ بِالأَمَانَةِ.ح

9944. İnsanlar mecliste emanet duygusuyla otururlar.[9944]

٩٩٤٥–لاَ يَتْرُكُ اللهُ أَحَداً يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِلاَّ غَفَرَ لَهُ.ض

9945. Allah Teala cuma günü bağışlamadık kimse bırakmaz.[9945]

[9939] Müslim, Îmân 71; Ahmed, III, 176; Beğavî, XIII, 60.
[9940] Buhârî, Îmân 7; Müslim, Îmân 71-72; Tirmizî, Kıyâmet 59; Nesâî, Îmân 19, 33; İbn Mâce, Mukaddime 9.
[9941] Buhârî, Kebîr, IV, 102; Müttekî, nr. 13093; Aclûnî, II, 516.
[9942] Hâkim, IV, 355.
[9943] Taberânî, Evsat, VI, 337; Ziyâ, VII, 164; Heysemî, X, 302.
[9944] Müttekî, nr. 25382.
[9945] Hatîb, V, 180.

٩٩٤٦–لاَ يَتَكَلَّفَنَّ أَحَدٌ لِضَيْفِهِ مَا لاَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ.

9946. Kişi misafiri için gücünün yetmediği ikramlara kalkışmasın.[9946]

٩٩٤٧–لاَ يُتم بَعْدَ احْتِلاَم وَلاَ صِمَاتَ يَوْمٍ إِلَى اللَّيْلِ.ح

9947. Çocuk ihtilam olduktan sonra yetim sayılmaz, gün boyu susmakla da ibadet olmaz.[9947]

٩٩٤٨–لاَ يَتَمَنَّى أَحَدُكُمْ المَوْتَ إِمَّا مُحْسِناً فَلَعَلَّهُ يَزْدَادُ وَإِمَّا مُسِيئاً فَلَعَلَّهُ يَسْتَعْتِبُ.صح

9948. Kişi ölümü temenni etmesin; eğer iyi biri ise belki iyiliğini artırır, kötü birisi ise belki tevbe eder.[9948]

٩٩٤٩–لاَ يَجْتَمِعُ كَافِرٌ وَقَاتِلُهُ فِي النَّارِ أَبَداً.صح

9949. Bir kafirle onu öldüren asla cehennemde bir araya gelmez.[9949]

٩٩٥٠–لاَ يَجْزِي وَلَدٌ وَالِداً إِلاَّ أَنْ يَجِدَهُ مَمْلُوكاً فَيَشْتَرِيَهُ فَيَعْتِقُهُ.صح

9950. Bir evlad babasının hakkını onu köle olarak bulup satın alarak azad etme dışında ödeyemez.[9950]

٩٩٥١–لاَ يُجْلَدُ فَوْقَ عَشْرَةِ أَسْوَاطٍ إِلاَّ فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللهِ.صح

9951. Allah'ın hadlerinden bir had dışında suçluya on sopadan fazla vurulmaz.[9951]

٩٩٥٢–لاَ يَجْلِسُ الرَّجُلُ بَيْنَ الرَّجُلِ وَابْنِهِ فِي المَجْلِسِ.ض

9952. Kişi bir mecliste babayla oğlu arasına oturmasın.[9952]

[9946] Beyhakî, Şuab, VII, 94.
[9947] Beyhakî, VI, 57.
[9948] Ahmed, II, 263.
[9949] İbni Hibbân, X, 521.
[9950] Ebû Dâvûd, Edeb 130; Ahmed, II, 230; Zebîdî, VI, 314.
[9951] Ahmed, IV, 45.
[9952] Heysemî, VIII, 61; Müttekî, nr. 25383.

٩٩٥٣–لاَ يَجُوعُ أَهْلُ بَيْتٍ عِنْدَهُمُ التَّمْرُ.صح

9953. Yanlarında hurma bulunan bir ev halkı açlık çekmez.[9953]

٩٩٥٤–لاَ يُحَافِظُ عَلَى رَكْعَتَيِ الْفَجْرِ إِلاَّ أَوَّابٌ.ض

9954. Sabah namazının sünnetine ancak ibadete düşkün olanlar devam eder.[9954]

٩٩٥٥–لاَ يُحَافِظُ عَلَى صَلاَةِ الضُّحَى إِلاَّ أَوَّابٌ وَهِيَ صَلاَةُ الأَوَّابِينَ.صح

9955. Kuşluk namazı ibadete düşkün olanların namazıdır, onu ancak ibadete düşkün olanlar kılabilir.[9955]

٩٩٥٦–لاَ يَحْتَكِرُ إِلاَّ خَاطِئٌ.صح

9956. Günahkardan başkası karaborsacılık yapmaz.[9956]

٩٩٥٧–لاَ يُحَرِّمُ الحَرَامُ الحَلاَلَ.ض

9957. Haram, helalı haram kılmaz.[9957]

٩٩٥٨–لاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُرَوِّعَ مُسْلِماً.صح

9958. Müslümanın müslümanı korkutması helal değildir.[9958]

٩٩٥٩–لاَ يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُفَرِّقَ بَيْنَ اثْنَيْنِ إِلاَّ بِإِذْنِهِمَا.ح

9959. İzinleri olmaksızın iki kişi arasına girmek helal olmaz.[9959]

٩٩٦٠–لاَ يَخْرَفُ قَارِىءُ الْقُرْآنِ.ض

9960. Kuran okuyan kişi, aklını kaybetmez.[9960]

[9953] Müslim, Eşribe 152; Beğavî, XI, 322; Müttekî, nr. 35307.
[9954] Beyhakî, Şuab, III, 121.
[9955] Hâkim, I, 459.
[9956] Ahmed, III, 453.
[9957] Beyhakî, VII, 168.
[9958] Ahmed, V, 362.
[9959] Ahmed, II, 213.
[9960] İbni Asâkir, LXIV, 18.

Cennete Giremeyenler

٩٩٦١–لاَ يَدْخُلُ الجَنَّةَ إلاَّ رَحِيمٌ.ض

9961. Merhametli olmayan kişi, cennete giremez.[9961]

٩٩٦٢–لاَ يَدْخُلُ الجَنَّةَ قَاطِعٌ.

9962. Akrabalarıyla ilgisini kesen kişi, cennete giremez.[9962]

٩٩٦٣–لاَ يَدْخُلُ الجَنَّةَ خِبٌّ وَلاَ بَخِيلٌ وَلاَ مَنَّانٌ.صح

9963. Aldatan, cimri ve yaptığı iyilikleri başa kakan kişiler cennete giremezler. [9963]

٩٩٦٤–لاَ يَدْخُلُ الجَنَّةَ مَنْ لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ.صح

9964. Komşusunun şerrinden emin olmadığı kişi, cennete giremez.[9964]

٩٩٦٥–لاَ يَدْخُلُ الجَنَّةَ صَاحِبُ مَكْسٍ.صح

9965. Haksız vergi toplayan kişi, cennette giremez.[9965]

٩٩٦٦–لاَ يَدْخُلُ الجَنَّةَ سَيِّىءُ المِلْكَةِ.ح

9966. Kötü huylu olan kişi, cennete giremez.[9966]

Çeşitli Hadisler

٩٩٦٧–لاَ يَرِثُ الْكَافِرُ الْمُسْلِمَ وَلاَ الْمُسْلِمُ الْكَافِرَ.صح

9967. Kafir müslümana, müslüman da kafire varis olamaz.[9967]

[9961] Buhârî, Edeb 11; Müslim, Birr 18, 19; Ebû Dâvûd, Zekât 45; Tirmizî, Birr 10.
[9962] Ahmed, IV, 80.
[9963] Ahmed, I, 7; Münzirî, III, 380; Zebîdî, VIII, 192.
[9964] Buhârî, Edeb 29; Müslim, Îmân 73; Tirmizî, Kıyâmet 60.
[9965] Ahmed, IV, 143; Hâkim, III, 132.
[9966] Ahmed, I, 7; Münzirî, III, 212; Irâkî, III, 247; Heysemî, IV, 236.
[9967] Ahmed, V, 209.

٩٩٦٨–لاَ يَرُدُّ الْقَضَاءَ إِلاَّ الدُّعَاءُ وَلاَ يَزِيدُ فِي الْعُمُرِ إِلاَّ الْبِرُّ.صح

9968. Dua kaderi geri çevirir, iyilik de ömrü uzatır.[9968]

٩٩٦٩–لاَ يَزَالُ هذَا الأَمْرُ فِي قُرَيْشٍ مَا بَقِيَ مِنَ النَّاسِ اثْنَانِ.صح

9969. Emirlik işi insanlardan iki kişi kalıncaya kadar Kureyş'te devam eder.[9969]

٩٩٧٠–لاَ يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ.صح

9970. İnsanlar oruç açmakta acele ettikleri sürece hayır üzere olmaya devam ederler.[9970]

٩٩٧١–لاَ يَزَالُ الْمَسْرُوقُ مِنْهُ فِي تِهْمَةٍ مِمَّنْ هُوَ بَرِيءٌ مِنْهُ حَتَّى يَكُونَ أَعْظَمَ جُرْماً مِنَ السَّارِقِ.ض

9971. Malı çalınan birinin suçsuz olan birine isnad ettiği suç, hırsızın suçundan daha ağırdır.[9971]

٩٩٧٢–لاَ يُسْأَلُ بِوَجْهِ اللهِ إِلاَّ الْجَنَّةُ.صح

9972. Allah'ın zatı hürmetine ancak cennet istenir.[9972]

٩٩٧٣–لاَ يُعْدَلُ بِالوَرَعَةِ.ح

9973. Haramlardan sakınma özelliğine denk bir haslet yoktur.[9973]

٩٩٧٤–لاَ يَعْضَهْ بَعْضُكُمْ بَعْضاً.ح

9974. Birbirinize iftira etmeyin.[9974]

[9968] Ahmed, V, 277; Taberânî, II, 97; Münzirî, II, 481; Müttekî, nr. 3148; Aclûnî, I, 486.
[9969] Ahmed, II, 29.
[9970] Buhârî, Savm 45; Müslim, Sıyâm 48; Tirmizî, Savm 13; İbni Mâce, Sıyâm 24.
[9971] Beyhakî, Şuab, V, 297; Zehebî, Mîzân, VII, 379.
[9972] Beyhakî, IV, 199.
[9973] Beyhakî, Kebîr, II, 312.
[9974] Tayâlisî, I, 79.

٩٩٧٥–لاَ يَغُلُّ مُؤْمِنٌ.ح

9975. Mümin kişi, hiyanet etmez.[9975]

٩٩٧٦–لاَ يُغْلَقُ الرَّهْنُ.ح

9976. Rehin, borç ödenince geri alınır.[9976]

٩٩٧٧–لاَ يُغْنِي حَذَرٌ مِنْ قَدَرٍ.صح

9977. Bir şeyden sakınmak kaderi değiştirmez.[9977]

٩٩٧٨–لاَ يَفْقَهُ مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ مِنْ أَقَلَّ مِنْ ثَلاَثٍ.صح

9978. Üç günden az sürede Kuran okuyan kişi, ondan bir şey anlamaz.[9978]

٩٩٧٩–لاَ يَقْبَلُ اللهُ صَلاَةَ أَحَدِكُمْ إِذَا أَحْدَثَ حَتَّى يَتَوَضَّأَ.صح

9979. Abdesti bozulup da abdest almayan kişinin namazı kabul olunmaz.[9979]

٩٩٨٠–لاَ يُقْبَلُ إِيمَانٌ بِلاَ عَمَلٍ وَلاَ عَمَلٌ بِلاَ إِيمَانٍ.ح

9980. İman amelsiz, amel de imansız kabul olunmaz.[9980]

٩٩٨١–لاَ يُقْتَلُ مُسْلِمٌ بِكَافِرٍ.ح

9981. Müslüman kişi, kafire karşılık öldürülmez.[9981]

٩٩٨٢–لاَ يُقْتَلُ حُرٌّ بِعَبْدٍ.ح

9982. Hür kişi, köle karşılığında öldürülmez.[9982]

[9975] Taberânî, XI, 229; a.mlf, Evsat, I, 91; Heysemî, V, 339.
[9976] Bûsîrî, III, 74.
[9977] Hâkim, I, 669; İbni Adî, III, 312; Heysemî, X, 146.
[9978] Müttekî, nr. 2828; Zebîdî, IV, 472.
[9979] Ahmed, II, 318; Beyhakî, I, 229; Zeylaî, I, 160.
[9980] Heysemî, I, 35.
[9981] Ahmed, II, 191.
[9982] Beyhakî, VIII, 35.

٩٩٨٣–لاَ يَقْرَأُ الجُنُبُ وَلاَ الحَائِضُ شَيْئاً مِنَ الْقُرْآنِ.ح

9983. Cünüple hayızlı olanlar Kuran'dan bir şey okuyamazlar.[9983]

٩٩٨٤–لاَ يَقُصُّ عَلَى النَّاسِ إِلاَّ أَمِيرٌ أَوْ مَأْمُورٌ أَوْ مُرَاءٍ.ح

9984. İnsanlara emir, memur ve riyakar dışında kimse kıssa anlatmaz.[9984]

٩٩٨٥–لاَ يُلْدَغُ المُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ مَرَّتَيْنِ.صح

9985. Bir mümin aynı delikten iki defa ısırılmaz. [9985]

٩٩٨٦–لاَ يَمَسَّ الْقُرْآنَ إِلاَّ طَاهِرٌ.ح

9986. Kuran'a temiz olanlardan başkası dokunamaz.[9986]

٩٩٨٧–لاَ يَمُوتَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمْ إِلاَّ وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللهِ تَعَالى.صح

9987. Her insan Allah'a iyi zan besleyerek ölsün.[9987]

YA HARFİ

٩٩٨٨–يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ الصَّابِرُ فِيهِمْ عَلَى دِينِهِ كَالْقَابِضِ عَلَى الجَمْرِ.ح

9988. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, o zamanda dini üzerinde sebat eden, elinde ateş koru tutan kişi gibi olur.[9988]

٩٩٨٩–يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَكُونُ المُؤْمِنُ فِيهِ أَذَلَّ مِنْ شَاتِهِ.

9989.İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, o zamanda mümin koyunundan daha zelil bir hale gelir.[9989]

[9983] Tahâvî, I, 88; Dârekutnî, I, 117.
[9984] Ahmed, II, 178; Hakîm, IV, 140.
[9985] Ahmed, II, 379.
[9986] Taberânî, XII, 313; Heysemî, I, 276.
[9987] Müslim, Cennet 81-82; Ebû Dâvûd, Cenâiz 13.
[9988] İbni Adî, V, 1711.
[9989] İbni Asâkir, LIV, 414.

٩٩٩٠-يُؤْجَرُ الرَّجُلُ في نَفَقَتِهِ كُلِّهَا إِلاَّ في التُّرَابِ.صح

9990. Kişi toprak dışında harcadığı her şeyden dolayı sevap kazanır.[9990]

٩٩٩١-يَؤُمُّ الْقَوْمَ أَقْرَؤُهُمْ لِلْقُرْآنِ.ح

9991. Cemaata Kuran'ı iyi okuyanlar imamlık yapın.[9991]

٩٩٩٢-يَبْصُرُ أَحَدُكُمُ الْقَذَى في عَيْنِ أَخِيهِ وَيَنْسَى الْجِذْعَ في عَيْنِهِ.ض

9992. Kişi din kardeşinin gözündeki çöpü görürken, kendi gözündeki kütüğü unutur.[9992]

٩٩٩٣-يُبْعَثُ النَّاسُ عَلَى نِيَّاتِهِمْ.صح

9993. İnsanlar niyetlerine göre dirilirler.[9993]

٩٩٩٤-يُبْعَثُ كُلُّ عَبْدٍ عَلَى مَا مَاتَ عَلَيْهِ.

9994. Her kul öldüğü hal üzere dirilir.[9994]

٩٩٩٥-يَتَجَلَّى لَنَا رَبُّنَا ضَاحِكاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

9995. Rabbimiz kıyamet günü kullarına gülerek tecelli eder.[9995]

٩٩٩٦-يُتْرَكُ لِلْمُكَاتَبِ الرُّبُعُ.صح

9996. Anlaşmalı kölenin bedelinin dörtte birinden vazgeçilebilir.[9996]

٩٩٩٧-يُجْزِىءُ مِنَ الْوُضُوءِ مُدٌّ وَمِنَ الْغُسْلِ صَاعٌ.ح

9997. Abdestte bir müd, gusülde ise bir sa su yeterli olur.[9997]

[9990] Suyûtî, Sağîr, nr. 9990.
[9991] Ahmed, III, 163; Heysemî, II, 63.
[9992] Buhârî, Müfred, I, 207.
[9993] Ahmed, II, 392.
[9994] Ahmed, III, 331.
[9995] Dârekutnî, Sıfat, I, 29.
[9996] Hâkim, II, 431.
[9997] Bûsîrî, I, 40.

٩٩٩٨-يُجْزِي فِي الْوُضُوءِ رِطْلاَنِ مِنْ مَاءٍ.ض

9998. Abdestte iki rıtıl su kafi gelir.[9998]

٩٩٩٩-يُجْزِىءُ مِنَ السِّوَاكِ الأَصَابِعُ.صح

9999. Parmaklar misvak yerine geçer.[9999]

١٠٠٠٠-يجير على أمتي أدناهم.صح

10000. Ümmetimin en aşağıda olanları bile eman verebilir.[10000]

١٠٠٠١-يحب الله العامل إذا عمل أن يحسن.

10001. Allah çalışanın güzel iş yapmasını sever.[10001]

١٠٠٠٢-يحرم من الرضاعة ما يحرم من النسب.صح

10002. Neseb yoluyla haram olan, süt yoluyla da haram olur.[10002]

١٠٠٠٣-يخرب الكعبة ذو السويقتين من الحبشة.

10003. Kabe'yi Habeşli ince bacaklı biri yıkacaktır.[10003]

١٠٠٠٤-يد الله على الجماعة.

10004. Allah'ın rahmeti cemaat üzerindedir. [10004]

١٠٠٠٥-يدخل الجنة أقوام أفئدتهم مثل أفئدة الطير.صح

10005. Cennete girecek bir kısım insanlar vardır ki, onların kalpleri kuşların kalbi gibidir.[10005]

[9998] Ahmed, III, 179.
[9999] Ziyâ, VII, 252.
[10000] Ahmed, II, 365; Hâkim, II, 153.
[10001] Taberânî, XIX, 199.
[10002] Ahmed, I, 275, VI, 102;
[10003] Müslim, Fiten 57; Ahmed, II, 220; Beyhakî, IV 340.
[10004] İbni Ebî Âsım, I, 39; Hâkim, I, 115; Müttekî, nr. 1031.
[10005] Müslim, Cennet 27; Ahmed, II, 331.

١٠٠٠٦-يدور المعروف على يد مائة رجل آخرهم فيه كأولهم.ض

10006. Bir iyilik bazen yüz kişiyle gerçekleşir; son kişinin sevabı ilk kişinin sevabı gibidir.[10006]

١٠٠٠٧-يذهب الصالحون الأول فالأول ويبقى حفالة كحفالة الشعير أو التمر لا يباليهم الله تعالى بالة.صح

10007. Allah'ın salih kulları birer birer ahirete gider; geride arpayla hurma dökünтüleri gibi değersiz kimseler kalır; Allah Teala, onlara hiç önem vermez.[10007]

١٠٠٠٨-يرث الولاء من يرث المال.ض

10008. Mala varis olan, vela hakkına da varis olur.[10008]

١٠٠٠٩-يستجاب لأحدكم ما لم يعجل يقول: قد دعوت فلم يستجب لي.صح

10009. Biriniz acele edip de *"Ben dua ettim de kabul olmadı"* demedikçe duası kabul edilir.[10009]

١٠٠١٠-يسروا ولا تعسروا وبشروا ولا تنفروا.صح

10010. Kolaylaştırın zorlaştırmayın, müjdeleyin nefret ettirmeyin.[10010]

١٠٠١١-يشفع يوم القيامة ثلاثة: الأنبياء ثم العلماء ثم الشهداء.ح

10011. Kıyamet günü üç sınıf insan; nebiler, alimler ve şehidler şefaat ederler.[10011]

١٠٠١٢-يشفع الشهيد في سبعين من أهل بيته.ح

10006 Müttekî, nr. 15976.
10007 Buhârî, Rikâk 9; Dârimî, Rikâk 11.
10008 Ahmed, I, 46; Müttekî, nr. 29630.
10009 Buhârî, Daavât 22; Müslim, Zikir 90, 91; Ebû Dâvûd, Vitir 23; Tirmizî, Daavât 12; İbni Mâce, Duâ 7.
10010 Buhârî, İlim 11; Müslim, Cihâd 5.
10011 Bûsîrî, IV, 260.

10012. Şehid, yakınlarından yetmiş kişiye şefaat eder.[10012]

١٠٠١٣-يشمت العاطس ثلاثا فما زاد فهو مزكوم.

10013. Aksıran kişiye üç defa dua edilir, üçten fazla aksıran ise nezledir.[10013]

١٠٠١٤-يطبع المؤمن على كل خلق ليس الخيانة والكذب. ح

10014. Mümin her huya sahip olabilir, ama hiyanet ve yalana asla sahip olamaz.[10014]

١٠٠١٥-يعطى المؤمن في الجنة قوة مائة في النساء.صح

10015. Mümine cennette kadınlara karşı yüz insan gücü verilir.[10015]

١٠٠١٦-يغفر للشهيد كل ذنب إلا الدين.صح

10016. Şehidin borcu dışındaki bütün günahları affedilir.[10016]

١٠٠١٧- يَقْتُلُ ابْنُ مَرْيَمَ الدَّجَّالَ بِبَابِ لُدَ.صح

10017. Meryem oğlu, Deccal'ı Bab-ı Lüd'de öldürür.[10017]

١٠٠١٨-يكسى الكافر لوحين من نار في قبره.ض

10018. Kafire kabrinde ateşten iki levha giydirilir.[10018]

١٠٠١٩-يكون في آخر الزمان عباد جهال وقراء فسقة.صح

10019. Ahir zamanda cahil abidler ve fasık alimler olur.[10019]

١٠٠٢٠-يلبي المعتمر حتى يستلم الحجر. ح

10012 Beyhakî, IX, 164.
10013 İbni Hacer, X, 605; Müttekî, nr. 25531.
10014 Taberânî, I, 93; Beyhakî, Şuab, IV, 207; Heysemî, I, 93.
10015 Tayâlisî, s. 269; İbni Hibbân, XVI, 413; Ziyâ, VII, 93.
10016 Ahmed, II, 220.
10017 Ahmed, IV, 390.
10018 Müttekî, nr. 42530.
10019 Hâkim, IV, 351; Ebû Nuaym, II, 331.

10020. Umre yapan Hacerü'l-esved'i selamlayıncaya kadar telbiyeye devam eder.[10020]

١٠٠٢١-يمن الخيل في شقرها.ح

10021. İyi at, kızıl olan attır.[10021]

١٠٠٢٢-يمينك على ما يصدقك عليه صاحبك.صح

10022. Yeminin sana yemin ettirenin tasdiki üzeredir.[10022]

١٠٠٢٣-ينزل عيسى بن مريم عند المنارة البيضاء شرقي دمشق.ح

10023. Meryem oğlu İsa, Dımaşk'ın doğusundaki Minaratü'l-beyza yanına iner.[10023]

١٠٠٢٤-ينزل في الفرات في كل يوم مثاقيل من بركة الجنة.ض

10024. Her gün cennetten Fırat'a ölçek ölçek bereket dökülür.[10024]

١٠٠٢٥-يهرم ابن آدم ويبقى معه اثنتان الحرص والأمل.صح

10025. Ademoğlu yaşlanır ama iki şey olan hırsla emel genç kalır.[10025]

١٠٠٢٦-يوزن يوم القيامة مداد العلماء ودم الشهداء فيرجح مداد العلماء على دم الشهداء

10026. Kıyamet günü alimlerin mürekkepleriyle şehidlerin kanları tartılır; alimlerin mürekkepleri şehidlerin kanlarından daha ağır gelir.[10026]

١٠٠٢٧-اليد العليا خير من اليد السفلى وابدأ بمن تعول.صح

10027. Veren el alan elden üstündür; vermeye geçiminden sorumlu olduğun kimselerden başla![10027]

[10020] Müttekî, nr. 12299; Zeylaî, III, 114.
[10021] Ahmed, I, 272; Beyhakî, VI,330.
[10022] Ahmed, II, 228.
[10023] Taberânî, I, 217; Heysemî, VIII, 205.
[10024] Hatîb, I, 55.
[10025] Ahmed, III, 115; Ebû Yalâ, VI, 29.
[10026] İbnü'l-Cevzî, İlel, I, 81.
[10027] İbni Hibbân, VIII, 148.

١٠٠٢٨-اليمن حسن الخلق.ض

10028. Bereket, güzel ahlaktır.[10028]

١٠٠٢٩-اليمين على نية المستحلف.صح

10029. Yemin, yemin ettirenin niyetine göredir.[10029]

١٠٠٣٠-اليوم الموعود يوم القيامة والشاهد يوم الجمعة والمشهود يوم عرفة ويوم الجمعة ادخره الله لنا وصلاة الوسطى صلاة العصر.ض

10030. Vadedilen gün kıyamet, şahid olan cuma, şahid olunan Arefe günüdür; Allah Teala cuma gününü bize ayırmıştır, orta namaz da ikindi namazıdır.[10030]

١٠٠٣١- اليوم الموعود يوم القيامة واليوم المشهود يوم عرفة والشاهد يوم الجمعة وما طلعت الشمس ولا غربت على يوم أفضل منه فيه ساعة لا يوافقها عبد مسلم يدعو الله بخير إلا استجاب الله له ولا يستعيذ من شيء إلا أعاذه الله منه.ض

10031. Vadedilen gün kıyamet, şahid olunan Arefe, şahid olan cuma günüdür; güneş cuma gününden daha hayırlı bir gün üzerine ne doğmuş, ne de batmıştır; o günde öyle bir zaman vardır ki mümin o zamana denk gelip de hayır dua ederse Allah Teala onun hayır duasını mutlaka kabul eder, herhangi bir şeyden kendisine sığınırsa sığındığı o şeyden de kendisini korur.[10031]

وآخر دعواهم أن الحمد لله رب العالمين

بداية الترجمة سنة ٢٠١١

نهايتها سنة ٢٠١٤

[10028] Kudâî,I, 66.
[10029] Ahmed, II, 228.
[10030] Taberânî, III, 338.
[10031] Taberânî, Evsat, II, 18; Beyhakî, III, 170.

١٩- آمنَ شِعْرُ أمية بن أبي الصلتِ وكَفَرَ قَلْبُه.

٢٠- آمينُ خاتم ربِّ العالمين على لسانِ

٢١- آيةُ الكرسيِّ ربعُ القرآنِ

٢٢-آيةٌ مَا بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْمُنَافِقِينَ أَنَّهُمْ لاَ

٢٣- آيةُ الْعِزِّ اَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ

٢٤- آيةُ الإيمَانِ حُبُّ الأَنْصَارِ وَآيَةُ

٢٥- آيةُ الْمُنَافِقِ ثَلاَثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا

٢٦- آيةٌ بيننا وبين المنافقينَ شهودُ

٢٧- آيتان هما قرآنٌ وهما يشفيانِ وهما

٢٨- ائْتِ المعروفَ واجتنبْ المنكرَ وانظرْ ما

٢٩- ائْتِ حَرْثَكَ أَنَّى شِئْتَ وَأَطْعِمْهَا

٣٠- ائْتوا المساجدَ حُسَّرًا ومُعَصِّبِينَ فإنّ العمائمَ

٣١- ائْتُوا الدَّعْوَةَ إِذَا دُعِيتُمْ

٣٢ - ائْتَدِمُوا بِالزَّيْتِ وَادَّهِنُو

٣٣ - ائْتَدِمُوا ولو بالماءِ

٣٤ - ائْتَدِمُوا مِنْ هذِهِ الشَّجَرَةِ يَعْنِي

٣٥- ائْتَزِرُوا كما رأيْتُ المَلاَئِكَةَ

٣٦- ائْذَنُوا لِلنِّسَاءِ أنْ يصَلين باللَّيْل

٣٧- ائْذَنُوا لِلنِّسَاءِ بِاللَّيْلِ إِلَى الْمَسَاجِدِ

٣٨- أبى اللهُ أنْ يجعلَ لقاتلِ المؤمنِ توبةً

٣٩- أبى اللهُ ان يرزقَ عبدَه المؤمنَ إلا منْ حيث

٤٠- أبى اللهُ أنْ يقبلَ عملَ صاحبِ بدعةٍ حتى

٤١- أبى اللهُ ان يجعلَ للبلاءِ سلطاناً على بدنِ

I. Cilddeki Hadisler

1-3500

ا

١- إِنَّمَا ٱلأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وإنما لِكُلِّ امْرِئٍ مَا

٢- آتِى بَابَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَسْتَفْتِحُ

٣- آخِرُ مَنْ يَدْخلُ الجنةَ رَجُلٌ يُقالُ لهُ

٤- آخِرُ قَرْيَةٍ مِنْ قُرَى الإِسْلاَمِ خَرَابًا الْمَدِينَةُ.

٥- آخِرُ مَنْ يُحْشَرُ رَاعِيَانِ مِنْ مُزَيْنَةَ يُرِيدَانِ

٦- آخِرُ ما أدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلاَمِ النُّبُوَّةِ الأُولَى

٧- آخِرُ ما تَكَلَّمَ بِهِ إِبْرَاهِيمُ حِينَ أُلْقِيَ فِي النَّارِ

٨- آخِرُ أربعاءٍ في الشَّهرِ يومُ نَحْسٍ مستمِرٌّ

٩- آدَمُ فِي السَّمَاءِ الدُّنْيَا تُعْرَضُ عَلَيْهِ

١٠- آفَةُ الظَّرْفِ الصَّلَفُ وآفَةُ الشَّجَاعَةِ الْبَغْيُ

١١- آفة الدينِ ثلاثةٌ فقيهٌ فاجرٌ وإمامٌ جائرٌ

١٢- آفَةُ الْعِلْمِ النِّسْيَانُ وَإِضَاعَتُهُ أَنْ تُحَدِّثَ بِهِ

١٣- آكِلُ الرِّبَا وَمُوكِلُهُ وَكَاتِبُهُ وَشَاهِدَاهُ إِذَا عَلِمُوا

١٤- آكُلُ كما يأكل العبدُ وأجلِسُ كما يجلس

١٥- آلُ محمدٍ كُلُّ تَقِيٍّ

١٦- آلُ الْقُرْآنِ آلُ اللهِ.

١٧- آمِرُوا النِّسَاءَ فِى بَنَاتِهِنَّ

١٨- آمِرُوا النِّسَاءَ فِى أَنْفُسِهِنَّ فَإِنَّ الثَّيِّبَ تُعْرِبُ

٦٧- ابنُ السَّبيل أوَّلُ شاربٍ يَعْنِي مِنْ زَمْزَمَ

٦٨- أبو بَكْرٍ وعمَرُ سَيِّدَا كُهُولِ أهْلِ

٦٩- أبو بكْرٍ وعمَرُ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ

٧٠- أبو بَكْرٍ خَيْرُ النَّاس إلاَّ أنْ

٧١- أبو بكرٍ صاحِبِي ومؤنِسي

٧٢- أبو بَكْرٍ مِنِّي وأنا مِنْهُ وأبُو بَكْرٍ أخِي في

٧٣- أبو بَكرٍ في الجَنَّةِ وعُمرُ في الجَنَّةِ

٧٤- أبو سُفْيانَ بْنَ الحارِثِ خَيْرُ أهْلِي.

٧٥- أتَاكُمْ أهْلُ الْيَمَنِ أضْعَفُ قُلُوبًا

٧٦- أتاني جِبْرِيلُ بالحُمَّى والطَّاعُونِ

٧٧- أتاني جِبْرِيلُ فقال بَشِّرْ أُمَّتَكَ أنَّهُ مَنْ

٧٨- أتاني جِبْرِيلُ فَبَشَّرَنِي أنَّهُ مَنْ ماتَ

٧٩- أتاني جِبْرِيلُ فقالَ يا مُحَمَّدُ

٨٠- أتاني جِبْرِيلُ فقال يا محمَّدُ

٨١- أتَانِي جِبْرِيلُ فَأَمَرَنِي أنْ آمُرَ

٨٢- أتَانِي جِبْرِيلُ فَقَالَ لي إنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكَ أنْ

٨٣- أتاني جِبْرِيلُ فقال إنَّ رَبِّي وَرَبَّكَ

٨٤- أتاني جِبْرِيلُ في خَضِرٍ تَعَلَّقَ بِهِ

٨٥- أتاني جبريلُ فقال: إذا توضأتَ فخلِّل

٨٦- أتاني جبريلُ بِقِدْرٍ فأكلتُ منها فأعطيتُ

٨٧- أتاني جبريل في أول ما أوحي

٨٨- أتاني جبريل في ثلاثٍ بقينِ

٨٩- أتاني جبريل فقال: يا محمد عِش ما شئتَ

٤٢- إبْتَدِرُوا الأذانَ ولا تبتدروا الإمامةَ.

٤٣- إبْتَغُوا الرِّفعةَ عند الله تحلُم عمن جهلَ

٤٤- إبتغُوا الخيَر عند حسانِ الوجوهِ.

٤٥- أبْدِ المودةَ لمن وادَّك فإنها أثبتُ.

٤٦- إبْدَأْ بِنَفْسِكَ فَتَصَدَّقْ عَلَيْهَا فَإِنْ فَضَلَ

٤٨- إبْدَؤا بما بدأ اللهُ به

٤٩- أبْرِدُوا بِالظُّهْرِ فَإِنَّ شِدَّةَ الْحَرِّ مِنْ فَيْحِ

٥٠- أبْرِدُوا بِالطعامِ فإنَّ الحارَّ

٥١- أبشِروا وبشِّروا مَنْ وراءكم أنه من شهد أن

٥٢- أبعَدُ الناسِ مِن الله يوم القيامة القاصُّ الذي

٥٣- أبْغَضُ الْحَلاَلِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى

٥٤- أبغضُ الخلقِ إلى الله مَنْ آمن ثم كفر.

٥٥- أبْغَضُ الرِّجَالِ إِلَى اللَّهِ الأَلَدُّ

٥٦- أبغضُ العبادِ إلى الله من كان

٥٧- أبْغَضُ النَّاسِ إلى الله ثلاثة

٥٨- اِبْغُونِي الضُّعَفَاءَ فَإِنَّمَا تُرْزَقُونَ

٥٩- أبْلِغُوا حاجَةَ مَنْ لا يَسْتَطِيعُ إبْلاغَ حاجَتِهِ

٦٠- أبْنُوا المساجدَ واتَّخِذُوها جمًّا

٦١- أبْنُوا مساجِدَكم جمًّا وابْنُوا مدائنَكم

٦٣- أبِنِ القَدَحَ عَنْ فِيكَ ثُمَّ تَنَفَّسْ.

٦٤- ابنَ آدَمَ أطِعْ رَبَّكَ تُسَمَّى عاقِلاً ولا تعصِهِ

٦٥- ابنَ آدَمَ عِنْدَكَ ما يَكْفِيكَ وأنْتَ تَطْلُبُ ما

٦٦- ابنُ أُخْتِ القَوْمِ منهُمْ

٩٠- أَتَانِي آتٍ مِنْ عِنْدِ رَبِّي

٩١- أتاني آتٍ مِنْ عِنْدِ رَبِّي عَزَّ وجَلَّ فقال مَنْ

٩٢- أتاني ملك برسالة من الله عز وجل ثم رفع

٩٣- أتانِي مَلَكٌ فَسَلَّمَ عَلَيَّ نَزَلَ مِنَ السَّماءِ لم

٩٤- اتَّبِعُوا العُلَماءَ فإنَّهُمْ سُرُجُ الدُّنْيا ومَصابِيحُ

٩٥- اَتَتْكُمُ المَنِيَّةُ راتِبَةً لازِمَةً إمَّا بِشَقَاوَةٍ وإمَّا

٩٦- اتَّجِرُوا في أمْوالِ اليَتَامى لا تَأكُلُها الزَّكاةُ.

٩٧- أُتُحِبُّ أنْ يَلِينَ قَلْبُكَ وتُدْرِكَ حاجَتَكَ

٩٨- اتَّخَذَ الله إبْراهِيمَ خَلِيلاً ومُوسى نَجِيّاً

٩٩- اتخِذُوا السَّراوِيلاتِ فإنَّها مِنْ أَسْتَرِ ثِيَابِكُمْ

١٠٠- اتَّخِذُوا السُّودانَ فإنَّ ثلاثَةً منهُمْ مِنْ

١٠١- اتَّخِذُوا الدِّيكَ الأبْيَضَ فإنَّ داراً فيها

١٠٣- اتَّخِذُوا الغَنَم فإنَّها بَرَكَةٌ

١٠٤- اتَّخِذُوا عِنْدَ الفُقَراءِ أيادِيَ

١٠٥- اتَّخِذْهُ مِنْ وَرِقٍ ولا تُتِمَّهُ مِثقالاً يَعْني

١٠٦- أتَدْرُونَ ما العَضَهُ ؟ نَقْلُ الحديثِ مِنْ

١٠٧- أتْرِعُوا الطُّسُوسَ وخالِفُوا المَجُوسَ.

١٠٨- أتَرْعَونَ عنْ ذِكْرِ الفاجِرِ

١٠٩- أتَرْعَونَ عن ذِكْرِ الفاجِرِ مَتى يَعْرِفُهُ

١١٠- اتْرُكُوا التُّرْكَ ما تَرَكُوكُمْ

١١١- أتْرُكُوا الْحَبَشَةَ مَا تَرَكُوكُمْ

١١٢- اتْرُكُوا الدَنْيا لأهْلِهَا فإنَّهُ

١١٣- اتَّقِ اللهَ فِيما تَعْلَمُ.

١١٤- إتَّقِ اللَّهَ في عُسْرِكَ ويُسْرِكَ.

١١٥- إتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ وَأَتْبِعِ

١١٦- اتَّقِ الله ولا تَحْقِرَنَّ مِنَ المَعْرُوفِ

١١٧- اتَّقِ الله يا أبا الوَلِيدِ لا تَأتِي

١١٨- إتَّقِ الْمَحَارِمَ تَكُنْ أَعْبَدَ النَّاسِ

١١٩- اتَّقِ دَعْوَةَ المَظْلُومِ فإنَّما يَسألُ الله تَعالَى

١٢٠- إتَّقُوا الله في البَهائِمِ المُعْجَمَةِ فارْكَبُوها

١٢١- إتَّقُوا اللهَ واعْدِلُوا في أولادِكُمْ

١٢٢- اتَّقُوا الله واعدِلُوا بَيْنَ أوْلادِكُمْ كما تُحِبُّونَ

١٢٣- اتَّقُوا الله وأصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ فإنَّ الله

١٢٤- اتَّقُوا الله فيما مَلَكَتْ أيْمانُكُمْ

١٢٥- إتَّقُوا الله في الصَّلاةِ وما مَلَكَتْ أيْمانُكُمْ

١٢٦- اتَّقُوا الله في الضَّعِيفَينِ المَمْلُوكِ والمَرأةِ

١٢٧- اتَّقُوا الله في الصَّلاةِ اتَّقُوا الله في الصَّلاةِ

١٢٨- إتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ وَصَلُّوا خَمْسَكُمْ

١٢٩- إتَّقُوا اللَّهَوَصِلُوا أرْحامَكُمْ

١٣٠- إتَّقُوا الله فإنَّ اَخْوَنَكُمْ عِنْدَنا منْ طَلَبَ

١٣١- اتَّقُوا البَوْلَ فإنَّهُ أوَّلُ ما يُحاسَبُ بِهِ العَبْدُ

١٣٢- إتَّقُوا الحَجَرَ الحَرَامَ في البُنْيانِ فإنَّهُ

١٣٣- اتَّقُوا الْحَدِيثَ عَنِّي إلاَّ مَا

١٣٤- إتَّقُوا الدُّنْيا واتَّقُوا النِّساءَ فإنَّ إبليس

١٣٥- اتَّقُوا الظُّلْمَ فإنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ

١٣٦- إتَّقُوا الظُّلْمَ فَإنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ

١٣٧- اتَّقُوا القَدَرَ فإنَّهُ شُعْبَةٌ مِنَ النَّصْرَانِية

١٣٨- إتَّقُوا اللأَعِنَيْن الَّذِى يَتَخَلَّى

١٣٩- اتَّقُوا الْمَلاَعِنَ الثَّلاَثَ الْبَرَازَ

١٤٠- اتَّقُوا الْمَلاَعِنَ الثَّلاَثَ أَنْ يَقْعُدَ

١٤١- إتَّقُوا المجْذُومَ كما يُتَّقى الأَسَدُ

١٤٢- إتَّقُوا صاحبَ الجذامِ كما يتقى السبع

١٤٣- اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ

١٤٤- اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ

١٤٥- إتَّقُوا الدُّنْيا فَوالذي نَفْسِي بِيَدِهِ إنَّهَا

١٤٦- إتَّقُوا بَيْتاً يُقَالُ لَهُ الحَمَّامُ فَمَنْ دَخَلَهُ

١٤٧- إتَّقُوا زلةَ العالمِ وانتظِروا فَيْئَته

١٤٨- اتَّقُوا دَعْوَةَ المَظْلُومِ فَإنَّهَا تُحْمَلُ على

١٤٩- إتَّقُوا دعوةَ المظلومِ؛ فإنها تصْعَدُ إلى

١٥٠- إتَّقُوا دعوةَ المظلومِ وإن كان كافرا فإنها

١٥١- اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإنَّهُ

١٥٢- إتَّقُوا محاشَّ النساءِ

١٥٣- إتَّقُوا هذه المذابحَ يعني المحاريب

١٥٤- أَتِمُّوا الرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ فَوَالذي

١٥٥- أَتِمُّوا الصُّفُوفَ فَإنِّي أَرَاكُمْ خَلْفَ ظَهْرِي.

١٥٦- أَتِمُّوا الصَّفَّ الْمُقَدَّمَ ثُمَّ الَّذِى يَلِيهِ فَمَا

١٥٧- أَتِمُّوا الْوُضُوءَ وَيْلٌ لِلأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ.

١٥٨- أُوتِيتُ بِمَقَالِيدِ الدُّنْيَا عَلَى فَرَسٍ أَبْلَقَ

١٥٩- أثبتُكم على الصراطِ أشدُّكم حُبًّا لأهل

١٦٠- أَثْرِدوا ولوْ بالماءِ

١٦١- اثنانِ فما فوقَهما جماعةٌ

١٦٢- اثنانِ لا ينظرُ اللهُ إليهما يومَ القيامة: قاطعُ

١٦٣- اثْنَانِ خَيْرٌ مِنْ وَاحِدٍ وَثَلاَثٌ خَيْرٌ مِنِ

١٦٤- اثنانِ لا تجاوزُ صلاتهُما رؤوسَهما

١٦٥- اثْنَتَانِ فِى النَّاسِ هُمَا بِهِمْ كُفْرٌ الطَّعْنُ فِى

١٦٦- إثْنَانِ يَكْرَهُهُمَا إبْنُ آدَمَ الْمَوْتُ

١٦٧- اثنانِ يجعلُهما اللهُ في الدنيا

١٦٨- أَثِيبُوا أَخَاكُمْ اُدْعُوا له

١٦٩- اِجْتَمِعُوا عَلَى طَعَامِكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ

١٧٠- اِجْتَنِبِ الغضبَ

١٧١- اِجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ الشِّرْكُ

١٧٢- اِجْتَنِبُوا الخَ مْرَ فإنها مفتاحُ كلِ شرٍ

١٧٣- اِجْتَنِبُوا الوجوهَ لا تضربوها

١٧٤- اجْتَنِبُوا التَّكَبُّرَ فإنَّ العَبْدَ لا يَزالُ يَتَكَبَّرُ

١٧٥- اجْتَنِبُوا هذِهِ القاذُوراتِ الَّتي نَهى الله

١٧٦- إجْتَنِبُوا مجالسَ العشيرةِ

١٧٧- إجْتَنِبُوا الكبائر وسدِّدوا و أبْشِروا

١٧٨- إجْتَنِبُوا دعواتِ المظلومِ ما بينها وبين اللهِ

١٧٩- إجْتَنِبُوا كلَّ مُسكِرٍ

١٨٠- إجْتَنِبُوا ما أسْكَرَ

١٨١- أُجْثوا على الرُّكَبِ ثم قولوا: يا ربِّ يا رب

١٨٢- أجْزَؤُكُمْ على قَسْمِ الجَدِّ أجْزَؤُكُمْ على

٢٠٧- أحبُّ الأسماء إلى الله ما تُعُبِّدَ له وأصدقُ

٢٠٨- أحبُّ الأديان إلى الله الحنيفيةُ السمحةُ

٢٠٩- أحبُّ البِلادِ إلى اللّهِ المساجِدُ

٢١٠- أحبُّ الجهاد إلى الله كلمةُ حقٍ تقال

٢١١- أحبُّ الحديثِ إلي أصدَقُه

٢١٢- أَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ صِيَامُ

٢١٣- أحبُّ الطعامِ إلى الله ما كَثُرَتْ

٢١٤- أحبُّ الكلامِ إلى الله تعالى

٢١٥- أحبُّ الكلامِ إلى الله تعالى

٢١٦- أحبُّ اللهوِ إلى الله تعالى إجراءُ

٢١٧- أحبُّ العبادِ إلى الله تعالى أنفعُهم

٢١٨- أحب عبادِ اللهِ إلى الله أحسنُهم

٢١٩- أحبُّ بيوتكم إلى الله بيتٌ

٢٢٠- أحَبَّ الله تعالى عبداً سَمْحاً

٢٢١- أحَبُّكم إلى الله أقلكم

٢٢٢- أحِبَّ للناسِ ما تحبُّ لنفسك

٢٢٣- أحْبِبْ حَبِيبَكَ هَوْناً مَّا

٢٢٤- أَحِبُّوا الله لما يغذوكم به

٢٢٥- أَحِبُّوا العرب لثلاثٍ:لأني

٢٢٦- أَحِبُّوا قريشاً فإنه منْ

٢٢٧- احِبُّوا الفُقَراءَ وجالِسُوهُمْ وأحبَّ

٢٢٨- احْبِسُوا صبيانَكم حتى تذهبَ

٢٢٩- احْبِسوا على المؤمنين ضالَّتهم

١٨٣- أَجروُكم على الفُتيا أجرَؤُكم على النارِ

١٨٤- اجْعَلْ بَيْنَ أذانِكَ وإقامَتِكَ نَفَساً حَتَّى

١٨٦- اجْعَلُوا أئِمَّتَكُمْ خِيارَكُمْ فإنَّهُمْ وَفْدُكُمْ فِيما

١٨٧- إجْعَلُوا فِي بُيُوتِكُمْ مِنْ صَلاتِكُمْ

١٨٨- اجعلوا بَيْنَكُمْ وبَيْنَ الحَرامِ

١٨٩- اجعلوا بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ النَّارِ حِجاباً ولوْ بِشِقِّ

١٩٠- أجِلُّوا الله يَغْفِرْ لَكُمْ

١٩١- أجمِلوا في طلبِ الدنيا فإن كلاً ميسرٌ لما

١٩٢- أجوعُ الناسِ طالِبُ العلمِ وأشبعُهم الذي

١٩٣- أجِيبوا هذه الدعوةَ إذا دُعِيتم لها

١٩٤- أجيبوا الداعيَ ولا تردوا الهديةَ ولا

١٩٥- أَجِيفُوا أَبْوَابَكُمْ وَأَكْفِئُوا

١٩٦- أحَبُّ الأعمالِ إلى اللهِ

١٩٧- أحَبُّ الأعمالِ إلى الله تعالى أدومُها

١٩٨- أحَبُّ الأعمالِ إلى الله أنْ تموتَ

١٩٩- أحبُّ الأعمالِ إلى الله مَنْ أطْعَمَ

٢٠٠- أحَبُّ الأعْمالِ إلى الله بَعْدَ

٢٠١- أحَبُّ الأعمالِ إلى الله حفظُ اللسانِ

٢٠٢- أحَبُّ الأعمال إلى الله الحبُّ في الله

٢٠٣- أحَبُّ أهلي إلي فاطمةُ

٢٠٤- أحَبُّ أهل بيتي إلي الحسن والحسين

٢٠٥- أحَبُّ الناس إلي عائشةُ ومن الرجال أبوها

٢٠٦- أحَبُّ الأسماء إلى الله عبدُ الله وعبدُ

٢٥٥- أحْسِنُوا جِوارَ نِعَمِ الله لا تُنَفِّرُوها فقلَّما

٢٥٧- أحْسِنُوا لِباسَكُمْ وأصْلِحُوا رِحالَكُمْ حَتَّى

٢٦٠- أُحْصُوا عِدَّةَ شَعْبانَ لِرَمَضانَ

٢٦١- احْضُرُوا الجُمُعَةَ وادْنُوا مِنَ الإمامِ فإنَّ

٢٦٢- إحْفَظْ لِسانَكَ.

٢٦٣- احْفَظْ ما بَيْنَ لَحْيَيْكَ وما بَيْنَ رِجْلَيْكَ.

٢٦٤- احْفَظْ عَوْرَتَكَ إلاَّ مِنْ

٢٦٥- احْفَظْ وُدَّ أبِيكَ لا تَقْطَعْهُ فَيُطْفِيءَ الله

٢٦٦- احْفَظُونِي في العَبَّاسِ فإنَّهُ عَمِّي وصِنْوُ

٢٦٧- احْفَظُونِي في أصْحابِي وأصْهارِي فَمَنْ

٢٦٨- اخفوا الشَّوارِبَ واعْفوا اللِّحى.

٢٦٩- احفُوا الشَّوارِبَ واعْفُوا اللِّحى ولا تَشَبَّهُوا

٢٧٠-احفُوا الشَّوارِبَ واعْفُوا اللِّحى

٢٧١- أحَقُّ ما صَلَّيْتُمْ على أطْفالِكُمْ

٢٧٢- أُحِلَّ الذَّهَبُ والحَرِيرِ لإناث أمَّتِي وَحُرِّمَ

٢٧٣- أحِلَّتْ لنا مَيْتَتانِ ودَمانِ فأمَّا المَيْتَتانِ

٢٧٤- احْلِفُوا بالله وَبِرُّوا واصْدقُوا فإنَّ الله يُحِبُّ

٢٧٥- احْلِقُوهُ كُلَّهُ أوْ اتْرُكُوه كُلَّهُ

٢٧٦- احْمِلُوا النِّسَاءَ على أهْوائِهِنَّ

٢٧٧- أخافُ على أمَّتِي ثلاثاً : زَلَّةَ عالِمٍ وجِدَالَ

٢٧٨- أخافُ على أُمَّتِي مِنْ بَعدِي ثلاثاً ضَلالَةَ

٢٧٩- أخافُ على أمَّتِي مِنْ بَعْدي ثَلاثاً حَيْفَ

٢٨٠- أخافُ على أمَّتِي مِنْ بَعْدِي خَصْلَتَيْنِ

٢٣٠- اخْتَجِمُوا لِخَمْسَ عَشْرَةَ أوْ لِسَبْعَ

٢٣١- احْتَرِسُوا مِنَ النَّاسَ بسُوءِ الظَّنِّ

٢٣٢- احْتِكارُ الطَّعامِ في الحَرَمِ إلْحادٌ فيه

٢٣٣- احْتِكارُ الطَّعامِ بِمَكَّةَ إلحادٌ.

٢٣٤- أحْثُوا التُّرابَ في وُجُوهِ المدَّاحِينَ.

٢٣٥- أحْثُوا في أفْواهِ المَدَّاحِينَ التُّرابَ

٢٣٦- أحُدْ يا سَعْدُ

٢٣٧- أحُدْأحُدْ

٢٣٨- أُحُدٌ جَبَل يُحِبُّنا ونُحِبُّهُ

٢٣٩- أحدٌ جَبَلٌ يُحِبُّنا ونُحِبُّهُ فإذا جِئْتُمُوهُ فكُلُوا

٢٤١- أحُدٌ هذا جَبَلٌ يُحِبُّنا ونُحِبُّهُ على بابٍ مِنْ

٢٤٣- احذَرُوا فِرَاسَةَ المؤمِنِ فإنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ الله

٢٤٤- احذَرُوا زَلَّةَ العالِمِ فإنَّ زَلَّتَهُ تُكَبْكِبُهُ في

٢٤٥- احْذَرُوا الدُّنْيا فإنَّها أسْحَرُ مِنْ هارُوتَ

٢٤٦- احْذَرُوا الدُّنْيا فإنَّها حَضِرَةٌ حُلْوَةٌ.

٢٤٧- احْذَرُوا الشَّهْوَةَ الخَفِيَّةَ العالِمُ يُحِبُّ أنْ

٢٤٨- احْذَرُوا الشُّهْرَتَيْنِ الصُّوفَ والخَزَّ

٢٤٩- احْذَرُوا صُفْرَ الوُجُوهِ فإنَّهُ إنْ لَمْ يَكُنْ مِنْ

٢٥٠- احذَرُوا البَغْيَ فإنَّهُ لَيس من عُقُوبَةٍ هِيَ

٢٥١- أحْرُثُوا فإنَّ الحَرْثَ مُبارَكٌ وأكْثِرُوا فِيهِ مِنَ

٢٥٢- أحْسَنُ النَّاسِ قِراءَةً الَّذِي إذا قَرأَ رَأيْتَ

٢٥٣- أحْسَنُ النَّاسِ قِرَاءَةً مَنْ قَرَأ القُرْآنَ يَتَحَزَّنُ

٢٥٤- أحْسِنُوا إذا وُلِّيتُمْ واعْفُوا عَمَّا مَلَكْتُمْ.

٣٠٥- اخْوَفُ ما اخافُ على أُمَّتِي كُلُّ مُنافِقٍ

٣٠٦- اخْوَفُ ما اخافُ على أُمَّتِي الهَوَى وطُولُ

٣٠٧- اخوكَ البَكْرِيُّ ولا تَامَنْهُ

٣٠٨- ادِّ الأمانَةَ إلى مَنِ ائْتَمَنَكَ ولا تَخُنْ مَنْ

٣٠٩- ادِّ ما افتَرَضَ اللهُ عليكَ تَكُنْ مِنْ أعْبَدِ

٣١٠- ادَّبَنِي رَبِّي فأحْسَنَ تَأْدِيبِي

٣١١- ادِّبُوا اوْلادَكُمْ على ثلاثِ خِصالٍ حُبِّ

٣١٢- ادْخَلَ اللهُ الجَنَّةَ رَجُلاً كانَ سَهْلاً مُشْتَرِياً

٣١٣- ادْرَؤوا الحُدُودَ عَنِ المُسْلِمِينَ ما اسْتَطَعْتُمْ

٣١٤- ادْرَؤوا الحُدُود بالشُّبُهاتِ واقِيلُوا الكِرامَ

٣١٥- ادْرَؤوا الحُدُودَ ولا يَنْبَغِي لِلإمَامِ تَعْطِيلُ

٣١٦- ادْعُوا اللهَ وانْتُمْ مُوقِنُونَ بالإجابَةِ واعْلَمُوا

٣١٧- إدْفعوا الحدودِ عن عبادِ اللهِ ما وجَدْتم

٣١٨- إدْفِنُوا مَوْتاكُمْ وَسَطَ قَوْمٍ صالِحينَ فإنَّ

٣١٩- ادْفِنُوا القَتْلَى في مَصارِعِهِمْ

٣٢٠- أُدْمانِ في إناءٍ لا آكُلُهُ ولا أُحَرِّمُهُ

٣٢١- أدْنِ العَظْمَ مِنْ فِيكَ فإنَّهُ أهْنأُ وامْرَأُ

٣٢٢- أدْنى ما تُقْطَعُ فيه يدُ السَّارِقِ ثَمَنُ المِجَنِّ

٣٢٣- أدْنَى أهْلِ النَّارِ عَذَاباً يَنْتَعِلُ بِنَعْلَيْنِ مِنْ

٣٢٤- أدْنَى أهْلِ الجَنَّةِ مَنْزِلَةً الذِي لَهُ ثمانونَ

٣٢٥- أدْنى جَبَلاتِ المَوْتِ بمَنْزِلَةِ مائَةِ ضَرْبَةٍ

٣٢٦- أدُّوا صاعاً مِنْ طَعامٍ في الفِطْرِ

٣٢٧- أدُّوا حَقَّ المَجَالِسِ اذْكُرُوا اللهَ كَثيراً

٢٨١- أخْبَرَنِي جِبْرِيلُ انَّ حُسَيْناً يُقْتَلُ بِشاطِىءِ

٢٨٢- أخْبَرُونِي بِشَجَرَةِ شِبْهِ الرَّجُلِ المُسْلِمِ لا

٢٨٣- أخْبُرْ تَقْلَهْ.

٢٨٤- اخْتَتَنَ إبْراهِيمُ وَهُوَ ابْنُ ثَمانِينَ سَنَةً

٢٨٥- اخْتَضِبُوا بالحِنَّاءِ فإنَّهُ طَيِّبُ الرِّيحِ يُسَكِّنُ

٢٨٦- اخْتَضِبُوا بالحِنَّاءِ فإنَّهُ يَزِيدُ في شَبابِكُمْ

٢٨٧- اخْتَضِبُوا وافْرِقُوا وخالِفُوا اليَهُودَ.

٢٨٨- اخْتِلافُ أُمَّتِي رَحْمَةٌ.

٢٨٩- أخْذُ الأمِيرِ الهَدِيَّةَ سُحْتٌ وَقَبُولُ القَاضِي

٢٩٠- أخَذْنا فَأْلَكَ مِنْ فِيكَ

٢٩١- أُخِّرَ الكلامُ في القَدَرِ لِشِرارِ أُمَّتِي فِي

٢٩٢- أخِرُوا الأحْمالَ فإنَّ الأيْدِي مُغْلَقَةٌ

٢٩٣- أخْرِجُوا مِنْدِيلَ الغَمْرِ مِنْ بُيُوتِكُمْ فإنَّهُ

٢٩٤- أخْسَرُ النَّاسِ صَفْقَةً رَجُلٌ أخْلَقَ يَدَيْهِ في

٢٩٥- أخْشى ما خَشِيتُ على أُمَّتِي

٢٩٦- اخْضِبُوا لِحَاكُمْ فإنَّ المَلائِكَةَ تَسْتَبْشِرُ.

٢٩٧- اخْفِضِي ولا تَنْهَكِي فإنَّهُ أنْضَرُ لِلوَجْهِ

٢٩٨- أخْلِصْ دِينَكَ يَكْفِكَ القَلِيلُ مِنَ العَمَلِ.

٣٠٠- أخْلِصُوا عِبادَةَ اللهِ تعالى وأقِيموا خَمْسَكُمْ

٣٠١- اخْلَعُوا نِعالَكُمْ عِنْدَ الطَّعامِ فإنَّها سُنَّةٌ

٣٠٢- أخْلُفوني في أهلِ بَيْتِي

٣٠٣- أخْنَعُ الأسْماءِ عندَ اللهِ يَوْمَ القِيامَةِ رَجُلٌ

٣٠٤- إخْوانُكُمْ خَوَلُكُمْ جَعَلَهُمُ اللهُ فِتْنَةً تَحْتَ

٣٥١- إذا اجْتَمَعَ الدَّاعِيانِ فأَجِبْ أَقْرَبَهُما باباً

٣٥٢- إذا اجْتَمَعَ العالِمُ وَالعابِدُ على الصِّرَاطِ

٣٥٣- إذا أحَبَّ اللهُ عَبْداً ابْتَلاهُ لِيَسْمَعَ تَضَرُّعَهُ

٣٥٤- إذا أحَبَّ اللهُ قَوْماً ابْتَلاهُمْ

٣٥٥- إذا أحَبَّ اللهُ عَبْداً حَماهُ مِنَ الدُّنْيا كما

٣٥٦- إذا أحَبَّ اللهُ عَبْداً قَذَفَ حُبَّهُ في قُلُوبِ

٣٥٧- إذا أحبَّ أحَدُكُمْ اخاهُ فَلْيُعْلِمْهُ أنَّهُ يُحِبُّهُ

٣٥٨- إذا أحَبَّ أحَدُكُمْ صاحِبَهُ فَلْيَأتِهِ في مَنْزِلِهِ

٣٥٩- إذا أحَبَّ أحَدُكُمْ عَبْداً فَلْيُخبِرْهُ فإنَّهُ يَجِدُ

٣٦٠- إذا أحَبَّ أحَدُكُمْ

٣٦١- إذا أحْبَبْتَ رَجُلاً فلا تُمارِهِ ولا تُشارَّهُ ولا

٣٦٢- إذا أحْبَبْتُمْ انْ تَعْلَمُوا ما لِلْعَبْدِ عِنْدَ رَبِّهِ

٣٦٣- إذا أحْدَثَ أحَدُكُمْ في صلاتِهِ فَلْيَأخُذْ

٣٦٥- إذا اخْتَلَفْتُمْ في الطَّرِيقِ فاجْعَلُوهُ سَبْعَةَ

٣٦٦- إذا أخَذَ المُؤَذِّنُ في أذانِهِ وَضَعَ الرَّبُّ يَدَهُ

٣٦٧- إذا أخَذْتَ مَضْجَعَكَ مِنَ اللَّيْلِ فاقْرَأْ قُلْ

٣٦٨- إذا أدْخَلَ اللهُ المُوحِّدِينَ النَّارَ أماتَهُمْ فيها

٣٦٩- إذا ادَّهَنَ أحَدُكُمْ فَلْيَبْدأ

٣٧٠- إذا أدَّى العَبْدُ حَقَّ اللهِ وحَقَّ مَوالِيهِ كانَ لَهُ

٣٧١- إذا أدَّيْتَ زَكاةَ مالِكَ فقد قَضَيْتَ ما

٣٧٣- إذا أُذِّنَ في قَرْيَةٍ أمَّنَها اللهُ مِنْ عَذابِهِ ذَلِكَ

٣٧٤- إذا أذَّنَ المُؤَذِّنُ يَوْمَ الجُمُعَةِ حَرُمَ العَمَلُ

٣٧٥- إذا أرادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً جَعَلَ صَنائِعَهُ

٣٢٨- أدُّوا العَزائِمَ واقْبَلُوا الرُّخَصَ وَدَعُوا النَّاسَ

٣٢٩- أدِيموا الحَجَّ والعُمْرَةَ فإنَّهُمَا يَنْفِيانِ الفَقْرَ

٣٣٠- إذا أتاكَ اللهُ مالاً فَلْيُرَ أثَرُ نِعْمَةِ اللهِ عَلَيْكَ

٣٣١- إذا آتاكَ اللهُ مالاً فَلْيُرَ عليكَ فإنَّ اللهَ

٣٣٢- إذا آخى الرَّجُلُ الرَّجُلَ فَلْيَسألْهُ عَنِ اسمِهِ

٣٣٣- إذا آخَيْتَ رَجُلاً فَسَلْهُ عَنِ اسْمِهِ واسْمِ

٣٣٤- إذا آمَنَكَ الرَّجُلُ على دمِهِ فلا تَقْتُلْهُ

٣٣٥- إذا ابْتَغَيْتُمُ المعْرُوفَ فاطْلُبُوهُ عِنْدَ حِسانِ

٣٣٦- إذا ابْتُلِيَ أحَدُكُمْ بالقَضاءِ بَيْنَ المُسْلِمِينَ

٣٣٧- إذا أبْرَدْتُمْ إلَيَّ بَرِيداً فابْعَثُوهُ حَسَنَ الوَجْهِ

٣٣٨- إذا أبَقَ العَبْدُ لَمْ تُقْبَلْ لهُ صلاةٌ

٣٣٩- إذا أتى أحَدُكُمْ أهْلَهُ ثُمَّ أرادَ انْ يَعُودَ

٣٤٠- إذا أتى أحَدُكُمْ أهْلَهُ فَلْيَسْتَتِرْ ولا

٣٤١- إذا أتى الرَّجُلُ القَوْمَ فقالوا لَهُ مَرْحباً

٣٤٢- إذا أتى أحَدُكُمُ الغائِطَ فلا يَسْتَقْبِلِ القِبْلَةَ

٣٤٣- إذا أتى عَلَيَّ يَوْمٌ لا ازْدادُ فيه عِلْماً

٣٤٤- إذا أتى أحَدَكُمْ خادِمُهُ بِطَعامِهِ قدْ كفاهُ

٣٤٥- إذا أتاكُمْ كَرِيمُ قَوْمٍ فأكْرِمُوهُ

٣٤٦- إذا أتاكُمُ الزَّائِرُ فَأكْرِمُوهُ

٣٤٧- إذا أتاكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ خُلُقَهُ ودِينَهُ فَزَوِّجُوهُ

٣٤٨- إذا أتاكُمُ السَّائِلُ فَضَعُوا في يَدِهِ ولَوْ ظِلْفاً

٣٤٩- إذا اتَّسَعَ الثَّوْبُ فَتَعَطَّفْ بِهِ على

٣٥٠- إذا أثنى عليك جِيرانُكَ أنَّكَ مُحسِنٌ

٤٠٠- إذا أرَادَ اللهُ بِقَوْمٍ عَذَاباً

٤٠١- إذا أرَادَ اللهُ بِقَوْمٍ عاهةً نَظَرَ

٤٠٢- إذا أرَادَ اللهُ بِقَرْيَةٍ هَلاكاً أظْهَرَ فِيهِمُ

٤٠٣- إذا أراد اللهُ أنْ يَخْلُقَ خَلْقاً لِلْخِلافَةِ مَسَحَ

٤٠٥- إذا أراد اللهُ أنْ يُرِيعَ عَبْداً أعْمى عليه

٤٠٦- إذا أرادَ اللهُ إنْفاذَ قَضائِهِ وقَدَرِهِ سَلَبَ

٤٠٧- إذا أرَادَ اللهُ خَلْقَ شَيْءٍ لَمْ يَمْنَعْهُ شَيْءٌ.

٤٠٨- إذا أرَادَ اللهُ بِقَوْمٍ قَحْطاً

٤٠٩- إذا أرادَ أحَدُكُمْ أنْ يَبُولَ فَلْيَرْتَدْ لِبَوْلِهِ

٤١٠- إذا أرادَ أحَدُكُمْ أنْ يَذْهَبَ

٤١١- إذا أرادَ أحَدُكُمْ أنْ يَبِيعَ عقارَهُ فَلْيَعْرِضْهُ

٤١٢- إذا أرادَ أحدُكُمْ سَفَراً فَلْيُسَلِّمْ على إخْوانِهِ

٤١٣- إذا أرادَ أحدُكُمْ مِن امْرَأتِهِ حاجَتَهُ فَلْيَأتِها

٤١٤- إذا أرَدْتَ أنْ تَفْعَلَ أمْراً فَتَدَبَّرْ عاقِبَتَهُ فإنْ

٤١٥- إذا أرَدْتَ أنْ تَبْزُقَ فَلا تَبْزُقْ

٤١٦- إذا أرَدْتَ أنْ تَغْزُوَ

٤١٧- إذا أرَدْتَ أمْراً فَعَلَيْكَ بالتُّؤدَةِ حَتَّى يُرِيَكَ

٤١٨- إذا أرَدْتَ أنْ يُحِبَّكَ اللهُ فأبْغِضِ الدُّنْيا

٤١٩- إذا أرَدْتَ أنْ تَذْكُرَ عُيُوبَ غَيْرِكَ فاذْكُرْ

٤٢٠- إذا أسأتَ فأحْسِنْ.

٤٢١- إذا استأجرَ أحدُكمْ أجيرًا فليُعْلِمْه أجْرَه.

٤٢٢- إذا استأذنَ أحدُكم ثلاثاً

٤٢٣- إذا استأذنتَ أحدُكم امرأتَه

٣٧٦- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً جَعَلَ غِناهُ في

٣٧٧- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً فَقَّهَهُ في الدِّينِ

٣٧٨- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً

٣٧٩- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً عَسَّلَهُ قِيلَ وما

٣٨٠- إذا أرادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً

٣٨١- إذا أرادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً اسْتَعْمَلَهُ قيلَ كَيْفَ

٣٨٢- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً طَهَّرَهُ قَبْلَ مَوْتِهِ

٣٨٣- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً صَيَّرَ حَوَائِجَ النَّاسِ

٣٨٤- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً عاتَبَهُ

٣٨٥- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدِهِ الخَيْرَ عَجَّلَ لهُ العُقُوبَةَ

٣٨٦- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً فَقَّهَهُ في الدِّينِ

٣٨٧- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ خَيْراً فَتَحَ لَهُ قُفلَ قَلْبِهِ

٣٨٨- إذا أرادَ اللهُ بِأهْلِ بَيْتٍ خَيْراً فَقَّهَهُمْ في

٣٨٩- إذا أرَادَ اللهُ بِقَوْمٍ خَيْراً أكْثَرَ فُقَهاءَهُمْ

٣٩٠- إذا أرَادَ اللهُ بِقَوْمٍ خَيْراً مَدَّ لَهُمْ في العُمُرِ

٣٩١- إذا أرَادَ اللهُ بِقَوْمٍ خَيْراً وَلَّى عَلَيْهِمْ

٣٩٣- إذا أرادَ اللهُ بِأهْلِ بَيْتٍ خَيْراً أدْخَلَ عَلَيْهِمُ

٣٩٤- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبِيدٍ خَيْراً

٣٩٥- إذا أرادَ اللهُ بِرَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي خَيْراً ألْقى

٣٩٦- إذا أرادَ اللهُ بالأميرِ خَيْراً جَعَلَ لهُ وزِيرَ

٣٩٧- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ شَرّاً حَضَرَ لهُ في اللِّينِ

٣٩٨- إذا أرَادَ اللهُ بِعَبْدٍ هَوَاناً أنْفَقَ مالَهُ في

٣٩٩- إذا أرَادَ اللهُ بِقَوْمٍ سُوءاً جَعَلَ أمْرَهُمْ إلى

٤٤٨- إذا اشْتَكَيْتَ فَضَعْ يَدَكَ حَيْثُ تَشْتَكِي ثُمَّ

٤٤٩- إذا اشْتَهى مَرِيضُ أحَدِكُمْ شَيْئاً فَلْيُطْعَمْهُ.

٤٥٠- إذا أصابَ أحَدَكُمْ مُصِيبَةٌ فَلْيَقُلْ إنَّا للهِ إنَّا

٤٥١- إذا أصابَ أحَدَكُمْ هَمٌّ أوْ حُزْنٌ فَلْيَقُلْ

٤٥٢- إذا أصابَ أحَدَكُمْ مُصِيبَةٌ فَلْيَذْكُرْ مُصِيبَتَهُ

٤٥٣- إذا أصْبَحْتَ آمِناً في سِرْبِكَ مُعافًى في

٤٥٤- إذا أصْبَحَ ابْنُ آدَمَ فإنَّ الأعْضاءَ كُلَّها

٤٥٥- إذا أصْبَحْتُمْ فقولُوا اللَّهُمَّ بِكَ أصْبَحْنا

٤٥٦- إذا اصْطَحَبَ رَجُلانِ مُسْلِمانِ فَحالَ

٤٥٧- إذا اضْطَجَعْتَ فقُلْ بِسْمِ اللهِ أعُوذُ

٤٥٨- إذا أطالَ أحَدُكُمُ الغَيْبَةَ فلا يَطْرُقْ أهْلَهُ

٤٥٩- إذا اطْمَأنَّ الرَّجُلُ إلى الرَّجُلِ

٤٦٠- إذا أعْطى اللهُ أحَدَكُمْ خَيْراً فَلْيَبْدأْ بِنَفْسِهِ

٤٦١- إذا أُعْطِيَ أحَدُكُمُ الرَّيْحانَ فلا يَرُدَّهُ فإنَّهُ

٤٦٢- إذا أُعْطِيتَ شَيْئاً مِنْ غَيْرِ انْ تَسْأَلَ فَكُلْ

٤٦٣- إذا أعْطَيْتُمُ الزَّكاةَ فلا تَنْسَوْا ثَوابَها انْ

٤٦٤- إذا أفْطَرَ أحَدُكُمْ فَلْيُفْطِرْ على تَمْرٍ فإنَّهُ

٤٦٥- إذا أقْبَلَ اللَّيْلُ مِنْ هاهُنا وأدْبَرَ النَّهارُ مِنْ

٤٦٦- إذا اقْتَرَبَ الزَّمانُ لَمْ تَكَدْ رُؤيا الرَّجُلِ

٤٦٧- إذا أقْرَضَ أحَدُكُمْ أخاهُ قَرْضاً فأهْدَى إليه

٤٦٨- إذا اقْشَعَرَّ جِلْدُ العَبْدِ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ

٤٦٩- إذا أكَلَ الرَّجُلُ الطَّعامَ مُلِيءَ جَوْفُهُ نُوراً.

٤٧٠- إذا أُقِيمَتِ الصلاة فلا صَلاةَ إلاَّ

٤٢٤- إذا استجمرَ أحدُكم فليُوتِرْ

٤٢٥- إذا استشار أحدُكم أخاه فَلْيُشِرْ عليه

٤٢٦- إذا استشاط السلطانُ تسلّطَ الشيطانُ.

٤٢٧- إذا اسْتَطابَ أحَدُكُمْ فلا

٤٢٨- إذا استعطرتَ المرأةُ فمرتْ على القومِ

٤٢٩- إذا اسْتَقْبَلَتْكَ المَرْأتانِ

٤٣٠- إذا اسْتَكْتُمْ فاسْتاكُوا عَرضاً

٤٣١- إذا اسْتَلَجَّ أحَدُكُمْ في اليَمِينِ فإنَّهُ آثَمُ لَهُ

٤٣٣- إذا اسْتَنْشَقْتَ فاسْتَنْثِرْ وإذا اسْتَجْمَرْتَ

٤٣٤- إذا اسْتَيْقَظَ الرَّجُلُ مِنَ اللَّيْلِ وأيْقَظَ أهْلَهُ

٤٣٥- إذا اسْتَيْقَظَ أحَدُكُمْ مِنْ مَنامِهِ فلا يُدْخِلْ

٤٣٦- إذا اسْتَيْقَظَ أحَدُكُمْ مِنْ

٤٣٧- إذا اسْتَيْقَظَ أحَدُكُمْ فَلْيَقُلِ الحَمْدُ للهِ

٤٣٨- إذا أسْلَمَ العَبْدُ فَحَسُنَ إسْلامُهُ كَتَبَ اللهُ

٤٣٩- إذا أشارَ الرَّجُلُ على أخِيهِ

٤٤٠- إذا اشْتَدَّ الحَرُّ فَأبْرِدُوا بالظُّهْرِ فإنَّ شِدَّةَ

٤٤١- إذا اشْتَدَّ كَلَبُ الجُوعِ فعليكَ بِرَغِيفٍ وَجَرٍّ

٤٤٢- إذا اشْتَدَّ الحَرُّ فاسْتَعِينُوا بالحجامَةِ لا

٤٤٣- إذا اشْتَرى أحَدُكُمْ بَعِيراً فلْيَأْخُذْ بِذِرْوَةِ

٤٤٤- إذا اشْتَرى أحدُكُمُ الجارِيَةَ فَلْيَكُنْ أوَّلُ ما

٤٤٥- إذا اشْتَرى أحَدُكُمْ لَحْماً

٤٤٦- إذا اشْتَرَيْتَ نَعْلاً فاسْتَجِدَّها وإذا

٤٤٧- إذا اشْتَكى المُؤمِنُ أخْلَصَهُ مِنَ الذُّنُوبِ

٤٩٥- إذا انْتَعَلَ أحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ باليُمْنى

٤٩٦- إذا انْتهى أحَدُكُمْ إلى المَجْلِسِ

٤٩٧- إذا انْتَهى أحَدُكُمْ إلى المَجْلِسِ فَلْيُسَلِّم

٤٩٨- إذا أنْفَقَ الرَّجُلُ على أهْلِهِ نَفَقَةً

٤٩٩- إذا أنْفَقَتِ المَرْأةُ مِنْ بَيْتِ زَوْجِها

٥٠٠- إذا أنْفَقَتِ المَرْأةُ مِنْ بَيْتِ زَوْجها

٥٠١- إذا انْفَلَتَتْ دَابَّةُ أحَدِكُمْ بأرْضٍ فلاةٍ

٥٠٢- إذا انْقَطَعَ شِسْعُ نَعْلِ أحَدِكُمْ فلا يَمْشِ

٥٠٣- إذا انْقَطَعَ شِسْعُ نَعْلِ أحَدِكُمْ فَلْيَسْتَرْجِعْ

٥٠٤- إذا أوَى أحَدُكُمْ إلى فِراشِهِ فَلْيَنْفُضْهُ

٥٠٥- إذا باتَتِ المَرْأةُ هاجِرَةً فِراشَ

٥٠٦- إذا بالَ أحَدُكُمْ فلا يَمَسَّ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ

٥٠٧- إذا بالَ أحَدُكُمْ فَلْيَرْتَدْ لِبَوْلِهِ مَكاناً لَيِّناً.

٥٠٨- إذا بالَ أحَدُكُمْ فَلْيَنْثُرْ ذَكَرَهُ ثلاث

٥٠٩- إذا بالَ أحَدُكُمْ فلا يَسْتَقْبِلِ الرِّيحَ بِبَوْلِهِ

٥١٠- إذا بَعَثْتَ سَرِيَّةً فلا تُنَفِّهِمْ واقْتَطِعْهُمْ فإنَّ

٥١١- إذا بَعَثْتُمْ إليَّ رَجُلاً فابْعَثُوهُ حَسَنَ الوَجْهِ

٥١٢- إذا بَلَغَ المَاءُ قُلَّتَيْنِ لم يَحْمِلِ

٥١٣- إذا تابَ العَبْدُ أنْسَى اللهُ الحَفَظَةَ ذُنُوبَهُ

٥١٤- إذا تَبايَعْتُمْ بالعِينَةِ واخَذْتُمْ أذْنابَ البَقَرِ

٥١٥- إذا تَبِعْتُمُ الجِنازَةَ فلا تَجْلِسُوا حَتَّى

٥١٦- إذا تثاءَبَ أحَدُكُمْ فَلْيَضَعْ يَدَهُ على فيه

٥١٧- إذا تَثاءَبَ أحَدُكُمْ فَلْيَرُدَّهُ ما اسْتَطاعَ فإنَّ

٤٧١- إذا أُقِيمَتِ الصَّلاةُ فلا تَأْتُوها وأنْتُمْ

٤٧٣- إذا أُقِيمَتِ الصلاةُ وَحَضَرَ العَشاءُ فابْدَؤوا

٤٧٤- إذا اكْتَحَلَ أحَدُكُمْ فَلْيَكْتَحِلْ وِتْراً وإذا

٤٧٥- إذا أكْفَرَ الرَّجُلُ أخاهُ فقد باءَ بِها

٤٧٦- إذا أكَلَ أحَدُكُمْ طَعاماً فَلْيَذْكُر اسْمَ الله

٤٧٧- إذا أكَلَ أحدُكُمْ طَعَاماً فَلْيَقُل اللَّهُمَّ بارِكْ

٤٧٨- إذا أكَلَ أحَدُكُمْ طعاماً فلا يَمْسَحْ يَدَهُ

٤٧٩- إذا أكَلَ أحدُكُمْ طَعاماً فَلْيَلْعَقْ أصابِعَهُ

٤٨٠- إذا أكَلَ أحَدُكُمْ طَعاماً فَلْيَغْسِلْ يَدَهُ

٤٨١- إذا أكَلَ أحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِهِ وإذا شَرِبَ

٤٨٢- إذا أكَلَ أحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِهِ وَلْيَشْرَبْ

٤٨٣- إذا أكَلَ أحدُكُمْ طَعاماً فَسَقَطَتْ لُقْمَتُهُ

٤٨٤- إذا أكَلْتُمُ الطَّعامَ فاخْلَعُوا نِعالَكُمْ فإنَّهُ

٤٨٥- إذا الْتَقى المُسْلِمانِ بِسَيْفَيْهِما فَقَتَلَ كانَ

٤٨٦- إذا الْتَقى المُسْلِمانِ فَتَصافَحا وَحَمِدا الله

٤٨٧- إذا الْتَقى المُسْلِمانِ فَسَلَّمَ أحَدُهُمَا

٤٨٨- إذا الْتَقى الخِتانانِ فقد وَجَبَ الغُسْلُ.

٤٨٩- إذا ألْقى الله في قَلْبِ امْرِىءٍ

٤٩٠- إذا أمَّ أحَدُكُم النَّاسَ فَلْيُخَفِّفْ فإنَّ.

٤٩١- إذا أمَّنَ الإمامُ أمِّنُوا فإنَّهُ مَنْ وافَقَ

٤٩٢- إذا أنا مُتُّ وأبو بَكرٍ وعُثْمانُ

٤٩٣- إذا انْتاطَ غَزْوُكُمْ وَكَثُرَتِ العزائِمُ

٤٩٤- إذا انْتَصَفَ شَعْبانُ فلا تَصُومُوا

٥٤٢- إذا جاء أحَدُكُمُ الجُمُعَةَ فَلْيَغْتَسِلْ

٥٤٣- إذا جاء أحدُكم يَوْمَ الجُمُعَةِ والإمامُ

٥٤٤- إذا جاء أحدُكُمْ فأَوْسَعَ لهُ أخُوهُ فإنَّما هِيَ

٥٤٥- إذا جاء المَوْتُ لِطالِبِ العِلْمِ وهُوَ على

٥٤٦- إذا جاءَكُمُ الزائِرُ فأكْرِمُوهُ.

٥٤٧- إذا جاءَكُمُ الأَكْفاءُ فانْكِحُوهُنَّ ولا

٥٤٨- إذا جامَعَ أحدُكُمْ أهْلَهُ فَلْيَصْدُقْها فإنْ

٥٤٩- إذا جامَعَ أحدُكُمْ أهْلَهُ فَلْيَصْدُقْها ثُمَّ إذا

٥٥٠- إذا جامَعَ أحدُكُمُ امْرَأتَهُ فلا يَتَنَحَّ حَتَّى

٥٥١- إذا جامَعَ أحَدُكُمْ زَوْجَتَهُ أوْ جارِيَتَهُ فلا

٥٥٢- إذا جامَعَ أحدُكُمْ فلا يَنْظُرْ إلى الفَرْجِ

٥٥٣- إذا جَعَلْتَ إصْبَعَيْكَ في أُذُنَيْكَ سَمِعْتَ

٥٥٥- إذا جَلَسْتَ في صلاتِكَ فلا تَتَرَكَّنَّ

٥٥٦- إذا جَمَّرْتُمُ المَيِّتَ فأَوْتِرُوا.

٥٥٧- إذا جُهِلَ على أحدِكُمْ وهوَ صائِمٌ فليَقُلْ

٥٥٨- إذا حاكَ في نَفْسِكَ شَيءٌ فَدَعْهُ.

٥٥٩- إذا حَجَّ الرَّجُلُ بِمالٍ مِنْ غيْرِ حِلِّهِ فقال

٥٦٣- إذا حَسَدْتُمْ فلا تَبْغُوا وإذا ظَنَنْتُمْ فلا

٥٦٦- إذا حَكَمْتُمْ فاعْدِلُوا وإذا قَتَلْتُمْ فأَحْسِنُوا

٥٦٧- إذا حَلِمَ أحدُكُمْ فلا يُحَدِّثِ النَّاسَ بِتَلَعُّبِ

٥٦٨- إذا حُمَّ أحدُكُمْ فَلْيَسُنَّ عليهِ المَاءَ البارِدَ

٥٦٩- إذا خافَ اللهُ العَبْدُ أخافَ اللهُ مِنْهُ كُلَّ

٥٧٠- إذا خَتَمَ العَبْدُ القُرآنَ صَلَّى عليهِ عِنْدَ

٥١٨- إذا تَثاءَبَ أحَدُكُمْ فَلْيَضَعْ يَدَهُ على فيه

٥١٩- إذا تَجَشَّأَ أحَدُكُمْ أوْ عَطَسَ

٥٢٠- إذا تَخَفَّفَتْ أمَّتي بالخِفافِ

٥٢١- إذا تَزَوَّجَ أحَدُكُمْ فَلْيُقَلْ لهُ بارَكَ اللهُ لَكَ

٥٢٢- إذا تَزَوَّجَ الرَّجُلُ المَرْأةَ لِدِينِها وَجَمالِها

٥٢٣- إذا تَزَيَّنَ القَوْمُ بالآخِرَةِ وَتَجَمَّلُوا لِلدُّنْيا

٥٢٤- إذا تسارَعْتُمْ إلى الخَيْرِ فامْشُوا حُفاةً فإنَّ

٥٢٥- إذا تَسَمَّيْتُمْ بِي فلا تَكْنُوا بِي

٥٢٦- إذا تَصافَحَ المُسْلِمانِ لَمْ تُفْرَقْ أكُفُّهُما

٥٢٧- إذا تَصَدَّقْتَ فأَمْضِها.

٥٢٨- إذا تَطَيَّبَتِ المَرْأةُ لِغَيْرِ زَوْجِها فإنَّما هُوَ

٥٢٩- إذا تَغَوَّلَتْ لَكُمُ الغِيلانُ فَنادُوا بالأذانِ

٥٣٠- إذا تَمَّ فُجُورُ العَبْدِ مَلَكَ عَيْنَيْهِ فَبَكى

٥٣١- إذا تَمَنَّى أحدُكُمْ فَلْيَنْظُرْ ما يَتَمَنَّى فإنَّهُ لا

٥٣٢- إذا تَمَنَّى أحَدُكُمْ فَلْيُكْثِرْ فإنَّما يَسْألُ رَبَّهُ.

٥٣٣- إذا تناول أحدُكُمْ عنْ أخِيهِ شيئاً فَلْيُرِهِ

٥٣٤- إذا تَنَخَّمَ أحَدُكُمْ وَهُوَ في المَسْجِدِ

٥٣٥- إذا تَوَضَّأَ أحَدُكُمْ فأَحْسَنَ الوُضُوءَ ثُمَّ

٥٣٦- إذا تَوَضَّأَ أحَدُكم

٥٣٧- إذا تَوَضَّأَ أحَدُكم فأَحْسَنَ وُضُوءَهُ ثُمَّ

٥٣٨- إذا تَوَضَّأَ أحَدُكُمْ فلا يَغْسِلْ أسْفَلَ رِجْلَيْهِ

٥٣٩- إذا تَوَضَّأْتُمْ فابْدَؤوا بِمَيامِنِكُمْ .

٥٤١- إذا تُوُفِّيَ أحَدُكُمْ فَوَجَدَ شَيْئاً فَلْيُكَفَّنْ في

٦٠٠- إذا دَعا الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ لِحاجَتِهِ فَلْتَأتِهِ وإنْ

٦٠١- إذا دَعا الرَّجُلُ امْرَأتَهُ إلى فِراشِهِ فَلْتُجِبْ

٦٠٢- إذا دَعا الرَّجُلُ امْرَأتَهُ إلى فِراشِهِ فأبَتْ

٦٠٣- إذا دَعا العَبْدُ بِدَعْوَةٍ فَلَمْ تُسْتَجَبْ لَهُ

٦٠٤- إذا دَعَوْتَ اللهَ فادْعُ اللهَ بِبَطْنِ كَفَّيْكَ ولا

٦٠٥- إذا دَعَوْتُمْ لأَحَدٍ مِنَ اليَهُودِ والنَّصارى

٦٠٦- إذا دُعِيَ أحدُكُمْ إلى وَلِيمَةِ عُرْسٍ

٦٠٧- إذا دُعِيَ أحدُكُمْ إلى طَعامٍ فَلْيُجِبْ فإنْ

٦٠٨- إذا دُعِيَ أحَدُكُمْ إلى طَعامٍ وَهُوَ صائِمٌ

٦١١- إذا دُعِيَ أحَدُكُمْ إلى طَعامٍ فَلْيُجِبْ فإنْ

٦١٢- إذا دُعِيَ أحَدُكُمْ فَجاءَ مَعَ الرَّسُولِ فإنَّ

٦١٤- إذا ذَبَحَ أحَدُكُمْ فَلْيُجْهِزْ

٦١٥- إذا ذُكِرَ أصْحابِي فأمْسِكُوا وإذا ذُكِرَتِ

٦١٦- إذا ذُكِّرْتُمْ باللهِ فانْتَهُوا.

٦١٧- إذا ذَلَّتِ العَرَبُ ذَلَّ الإسْلامُ

٦١٨- إذا رَأى أحَدُكُمُ الرُّؤيا الحَسَنَةَ فَلْيُفَسِّرْها

٦١٩- إذا رَأى أحدُكُم الرُّؤيا يَكْرَهُها فَلْيَبْصُقْ

٦٢٠- إذا رَأى أحدُكُمْ رُؤيا يَكْرَهُها فلْيَتَحَوَّلْ

٦٣٤- إذا رأيْتُمُ الرَّجُلَ يَعْتادُ المَساجِدَ فاشْهَدُوا

٦٣٥- إذا رَأيْتُمُ الرَّجُلَ قَدْ أُعْطِيَ زُهْداً في الدُّنْيا

٦٣٦- إذا رَأيْتُمُ الرَّجُلَ يُقْتَلُ صَبْراً فلا تَحْضُرُوا

٦٣٧- إذا رَأيْتُمُ الَّذِينَ يَسُبُّونَ أصْحابِي فَقولوا

٦٣٨- إذا رَأيْتُمُ الجَنازَةَ فَقُومُوا لَها حَتَّى

٥٧١- إذا خَتَمَ أحَدُكُمْ فَلْيقلِ اللَّهُمَّ آنِسْ

٥٧٤- إذا خَرَجَ أحدُكُمْ مِنَ الخَلاءِ فَلْيَقُلِ

٥٧٥- إذا خَرَجَتِ المَرْأةُ إلى المَسْجِدِ فَلْتغْتَسِلْ

٥٧٧- إذا خَرَجْتُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ باللَّيْلِ فأغْلِقُوا

٥٧٨- إذا خَطَبَ أحَدُكُمُ المَرْأةَ فلا جُناحَ عليه

٥٧٩- إذا خَطَبَ أحَدُكُمُ المَرْأةَ فَلْيَسْألْ عنْ

٥٨٠- إذا خَطَبَ أحدُكُم المَرْأةَ وهُوَ يَخْتَضِبُ

٥٨١- إذا خَفِيَتِ الخَطِيئةُ لا تَضُرُّ إلاَّ صاحِبَها

٥٨٢- إذا دَخَلَ أحَدُكُمُ المَسْجِدَ فَلْيُسَلِّمْ على

٥٨٣- إذا دَخَلَ أحَدُكُمُ المَسْجِدَ فلا يَجْلِسْ

٥٨٥- إذا دَخَلَ أحَدُكُمْ على أخِيهِ المُسْلِمِ فأرادَ

٥٨٦- إذا دَخَلَ أحدُكُمْ إلى القَوْمِ فَأُوسِعَ لَهُ

٥٨٧- إذا دَخَلَ أحَدُكُمُ المَسْجِدَ فلا يَجْلِسْ ي

٥٨٩- إذا دَخَلَ الضَّيْفُ على القَوْمِ دَخَلَ بِرِزْقِهِ

٥٩٠- إذا دَخَلَ عَلَيكمُ السَّائِلُ بِغَيْرِ إذْنٍ فلا

٥٩١- إذا دَخَلَ العَشْرُ وأرادَ أحَدُكُمْ أنْ يُضَحِّيَ

٥٩٢- إذا دَخَلَ شَهْرُ رَمَضانَ فُتِحَتْ أبْوابُ

٥٩٣- إذا دَخَلْتُمْ على المَرِيضِ فَنَفِّسُوا لَهُ في

٥٩٤- إذا دَخَلْتُمْ بَيْتاً فَسَلِّمُوا على أهْلِهِ فإذا

٥٩٥- إذا دَخَلْتَ على مَرِيضٍ فَمُرْهُ يَدْعُو لَكَ

٥٩٦- إذا دَخَلْتَ مَسْجِداً فَصَلِّ مَعَ النَّاسِ وإنْ

٥٩٧- إذا دَعا أحدُكُمْ فَلْيَعْزِمِ المَسْألَةَ ولا يَقُلِ

٥٩٩- إذا دَعا الغائِبُ لِغائِبٍ قالَ لَهُ المَلَكُ

٦٦٤- إذا سَأَلْتُمُ الله تعالى فاسْألوهُ بِبُطونِ

٦٦٥- إذا سُئِلَ أحَدُكُم أمُؤمِنٌ هُوَ فلا يَشُكَّ في

٦٦٦- إذا سافَرْتُمْ فَلْيَؤُمَّكُم اقْرَؤُكُمْ وإنْ كانَ

٦٦٧- إذَا سَافَرْتُمْ فِي الْخِصْبِ فَأَعْطُوا الإِبِلَ

٦٦٨- إذا سَبَّبَ الله تعالى لأحَدِكُمْ رِزْقاً مِنْ وَجْهٍ

٦٦٩- إذا سَبَقَتْ لِلْعَبْدِ مِنَ الله تعالى مَنْزِلَةٌ لَمْ

٦٧٠- إذا سَبَّكَ رَجُلٌ بِما يَعْلَمُ مِنْكَ فلا تَسُبَّهُ

٦٧١- إذا سَجَدَ عبد الله مَعَهُ سَبْعَةُ آرابٍ وَجْهُهُ

٦٧٢- إذا سَجَدَ العَبْدُ طَهَّرَ سُجُودُهُ ما تَحْتَ

٦٧٣- إذا سَجَدَ أحدُكُمْ فلا يَبْرُكْ كما يَبْرُكُ

٦٧٤- إذا سجَدَ أحَدُكُم فَلْيُباشِرْ بِكَفَّيْهِ الأَرْضَ

٦٧٥- إذا سَجَدَ أحَدُكُم فَلْيَعْتَدِلْ ولا يَفْتَرِشْ

٦٧٦- إذا سَجَدْتَ فَضَعْ كَفَّيْكَ وارْفَعْ مِرْفَقَيْكَ.

٦٧٧- إذا سَرَّتْكَ حَسَنَتُكَ وساءَتكَ سَيِّئَتُكَ

٦٧٨- إذا سِرْتُمْ في أرْضٍ خِصْبَةٍ فأعْطُوا الدَّوابَّ

٦٧٩- إذا سَرَقَ المَمْلوكُ فَبِعْهُ ولوْ بِنَشٍّ

٦٨٠- إذا سَقى الرَّجُلُ امْرَأتَهُ المَاءَ أُجِرَ

٦٨١- إذا سَقَطَتْ لُقْمَةُ أحدِكُمْ فَلْيُمِطْ عنها

٦٨٢- إذا سَلَّ أحَدُكُم سَيْفاً لِيَنْظُرَ إليه فأرادَ انْ

٦٨٣- إذا سَلَّمَ عليكُمْ أحدٌ مِنْ أهْلِ الكِتابِ

٦٨٤- إذا سَلَّمَ الإمامُ فَرُدُّوا عليه

٦٨٥- إذا سَلِمَتِ الجُمُعَةُ سَلِمَتِ الأَيَّامُ وإذا س

٦٨٧- إذا سَمِعْتَ الرَّجُلَ يَقُولُ هَلَكَ النَّاسُ فَهُوَ

٦٣٩- إذا رأيْتُمْ آيَةً فاسْجُدُوا

٦٤٠- إذا رَأيْتُمُ الأَمْرَ لا تَسْتَطِيعُونَ تَغْيِيرَهُ

٦٤١- إذا رَأيْتُمُ الحَرِيقَ فَكَبِّرُوا فإنَّ التَّكْبِيرَ

٦٤٢- إذا رَأيْتُمُ الحَرِيقَ فَكَبِّرُوا فإنَّهُ يُطْفِيءُ

٦٤٣- إذا رَأيْتُمُ العَبْدَ أَلَمَّ الله بِهِ الفَقْرَ والمَرَضَ

٦٤٥- إذا رَأيْتُمْ عَمُوداً أحْمَرَ مِنْ قِبَلِ المَشْرِقِ

٦٤٧- إذا رَأيْتُمْ هِلالَ ذِي الحِجَّةِ وأرَادَ أحدُكُمْ

٦٤٨- إذا رَأيْتُمُ الرَّايات السُّودَ قَد جاءَتْ مِنْ

٦٤٩- إذا رَأيْتُمُ الرَّجُلَ أصْفَرَ الوَجْهِ مِنْ غَيْرِ

٦٥٠- إذا رَجَفَ قَلْبُ المُؤمِنِ في سَبِيلِ الله

٦٥١- إذا رَدَدْتَ على السَّائِلِ ثلاثاً فَلَمْ يَذْهَبْ

٦٥٢- إذا رَكِبَ أحَدُكُمُ الدَّابَةَ فَلْيَحْمِلْها على

٦٥٣- إذا رَكِبْتُمْ هذِهِ البَهائِمَ العُجْمَ فانْجُوا

٦٥٤- إذا رَكِبْتُمْ هذِهِ الدَّوابَّ فأعْطُوها حَظَّها

٦٥٥- إذا زار أحَدُكُم أخاه فَجَلَس عِنْدَهُ فلا

٦٥٦- إذا زارَ أحَدُكُم أخاهُ فَأَلْقى لهُ شَيْئاً يَقِيهِ

٦٥٧- إذا زار أحدُكُمْ قَوْماً فلا يُصَلِّ بِهِمْ ولْيُصَلِّ

٦٥٨- إذا زَخْرَفْتُمْ مَساجِدَكُمْ وَحَلَّيْتُمْ مَصاحِفَكُمْ

٦٥٩- إذا زُلْزِلَتْ تَعْدِلُ نِصْفَ القُرْآنِ وقُلْ يا

٦٦٠- إذا زَنى العَبْدُ خَرَجَ مِنْهُ الإيمانُ فكانَ

٦٦١- إذا سَأَلَ أحَدُكُمُ الرِّزْقَ فَلْيسْأَلِ الحَلالَ.

٦٦٢- إذا سَأَلَ أحدُكُمْ رَبَّهُ مَسْأَلَةً فَتَعَرَّفَ

٦٦٣- إذا سَأَلْتُمُ الله تعالى فاسْأَلُوهُ الفِرْدَوْسَ

٦٨٨- إذا سَمِعْتَ جِيرانَكَ يَقُولُونَ قد أحْسَنْتَ

٦٨٩- إذا سَمِعْتَ النِّداءَ فأجِبْ دَاعِيَ الله

٦٩٠- إذا سمعتَ النداءَ فأجِبْ وعليك

٦٩١- إذا سَمِعْتُمُ النِّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ ما يَقُولُ

٦٩٢- إذا سَمِعْتُمُ النِّداءَ فَقُومُوا فإنَّها عَزْمَةٌ مِنَ

٦٩٣- إذا سَمِعْتُمُ الرَّعْدَ فاذْكُرُوا الله فإنَّهُ لا

٦٩٤- إذا سَمِعْتُمُ الرَّعْدَ فَسَبِّحُوا ولا

٦٩٥- إذا سَمِعْتُمْ أصْواتَ الدِّيَكَةِ فَسَلُوا مِنْ

٦٩٦- إذا سَمِعْتُمْ بِجَبَلٍ زالَ عن مَكانِهِ فَصَدِّقُوا

٦٩٧- إذا سَمِعْتُمْ مَنْ يَعْتَزِي بِعَزاءِ الجَاهِلِيَّةِ

٦٩٨- إذا سَمِعْتُمْ نباحَ الكِلابِ وَنَهِيقَ الحَمِيرِ

٦٩٩- إذا سَمِعْتُمُ الحديثَ عَنِّي تَعْرِفُهُ قُلوبُكُمْ

٧٠٠ -إذَا سَمِعْتُمُ الطَّاعُونَ بِأَرْضٍ فَلاَ تَدْخُلُوا

٧٠١- إذا سَمِعْتُمْ بِقَوْمٍ قَد خُسِفَ فيهِمْ

٧٠٢- إذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَذِّنَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ

٧٠٣. إذا سَمَّيْتُمْ فعبدوا

٧٠٤- إذا سَمَّيْتُمْ فَكَبِّرُوا يَعني على

٧٠٥- إذا سَمَّيْتُمْ محمَّداً فلا تَضْرِبُوهُ ولا

٧٠٦- إذا سَمَّيْتُمُ الوَلَدَ مُحمَّداً فأكْرِمُوهُ.

٧٠٧- إذا شَرِبَ أحدُكُمْ فلا يَتَنَفَّسْ في الإناءِ

٧٠٨- إذا شَرِبَ أحدُكُمْ فلا يَتَنَفَّسْ في الإناءِ

٧٠٩- إذا شَرِبَ أحدُكُمْ فَلْيَمْصُصْ مَصّاً ولا يَعُبَّ

٧١٠- إذا شَرِبْتُمُ المَاءَ فاشْرَبُوهُ مَصّاً ولا تَشْرَبُوهُ

٧١١- إذا شَرِبْتُمْ فاشْرَبُوا مَصّاً وإذا اسْتَكْتُمْ

٧١٢- إذا شَرِبْتُمُ اللَّبَنَ فَتَمَضْمَضُوا مِنْهُ فإنَّ لَهُ

٧١٣- إذا شَهِدَتْ إحْداكُنَّ العِشاءَ فلا تَمَسَّ

٧١٤- إذا شَهِدَتْ أُمَّةٌ مِنَ الأُمَمِ وهُمْ أرْبَعُونَ

٧١٥- إذا أشْهَرَ المُسْلِمُ على أخِيهِ سِلاحاً فلا

٧١٦- إذا صَلَّى أحدُكُمْ فَلْيُصَلِّ صلاةَ مُوَدِّعٍ

٧١٧- إذا صَلَّى أحدُكُمْ فَلْيَبْدأ بِتَحْمِيدِ الله تعالى

٧١٨- إذا صَلَّى أحدُكُمْ فَلْيُصَلِّ إلى سُتْرَةٍ ولْيَدْنُ

٧١٩- إذا صَلَّى أحدُكُمْ رَكْعَتَيِ الفَجْرِ فلْيَضْطَجِعْ

٧٢٠- إذا صَلَّى أحدُكُمُ الجُمُعَةَ فلا يصلِّ بعدَها

٧٢١- إذا صَلَّى أحَدُكُم فَلْيَلْبِسْ نَعْلَيْهِ أوْ

٧٢٢- إذا صَلَّى أحدُكُمُ الجُمُعَةَ فَلْيُصَلِّ بَعْدَها

٧٢٣- إذا صَلَّى أحدُكُمْ فأحْدَثَ فَلْيُمْسِكْ على

٧٢٤- إذا صَلَّى أحدُكُمْ في بَيْتِهِ ثُمَّ دَخَلَ

٧٢٥- إذا صَلَّت المَرْأةُ خَمْسَها وصامَتْ شهْرَها

٧٢٦- إذا صَلُّوا على جَنازَةٍ فأثْنَوا خَيْراً يَقُولُ

٧٢٧- إذا صَلَّيْتَ فلا تَبْزُقَنَّ بَيْنَ يَدَيْكَ ولا عنْ

٧٢٨- إذا صَلَّيْتَ الصُّبْحَ فَقُلْ قَبْلَ انْ تُكَلِّمَ

٧٢٨- إذا صَلَّيْتُمْ على المَيِّتِ فأخْلِصُوا لَهُ

٧٣٢- إذا صَلَّيْتُمُ الفَجْرَ فلا تَنامُوا عن طَلَبِ

٧٣٣- إذا صَلَّيْتُمْ فارْفَعُوا سَبَلَكُمْ فإنَّ كُلَّ شَيْءٍ

٧٣٤- إذا صَلَّيْتُمْ صلاةَ الفَرْضِ فقولوا في عَقِبِ

٧٣٥- إذا صمت مِنَ الشَّهْرِ ثلاثاً فَصُمْ ثلاثَ

٧٥٩- إذا عطَسَ أحدُكُمْ فَلْيُشَمِّتْهُ جَلِيسُهُ فإنْ

٧٦٠- إذا عَظَّمَتْ أُمَّتِي الدُّنْيا نُزِعَتْ مِنها هَيْبَةُ

٧٦١- إذا عَلِمَ العالِمُ فَلَمْ يَعْمَلْ كانَ كالمِصْباحِ

٧٦٢- إذا عَمِلَ أحدُكُمْ عَمَلاً فلْيُتْقِنْهُ فإنَّهُ مِمَّا

٧٦٣- إذا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فاحْدِثْ عَنها تَوْبَةَ السِّرِّ

٧٦٤- إذا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فأتْبِعْها حَسَنَةً تَمْحُها

٧٦٥- إذا عَمِلْتَ عَشْرَ سَيِّئاتٍ فاعْمَلْ حَسَنَةً

٧٦٦- إذا عُمِلَتِ الخَطِيئَةُ في الأَرْضِ كانَ مَنْ

٧٦٧- إذا غَرُبَتِ الشَّمْسُ فَكُفُّوا صِبْيانَكُمْ فإنَّها

٧٦٨- إذا غَضِبَ أحدُكُمْ فَلْيَسْكُتْ

٧٦٩- إذا غَضِبَ أحَدُكُم وهُوَ قائِمٌ فَلْيَجْلِسْ

٧٧٠- إذا غَضِبَ الرَّجُلُ فقالَ أعُوذُ باللهِ سَكَنَ

٧٧١- إذا فاءَتِ الأَفْياءُ وَهَبَّتِ الأَرْياحُ فاذْكُرُوا

٧٧٢- إذا فُتِحَتْ مِصْرُ فاسْتَوْصُوا بالقِبْطِ خَيْراً

٧٧٣- إذا فُتِحَ على العَبْدِ الدُّعاءُ فَلْيَدْعُ رَبَّهُ فإنَّ

٧٧٤-إذَا فَعَلَتْ أُمَّتِي خَمْسَ عَشْرَةَ خَصْلَةً

٧٧٥- إذا قالَ الرَّجُلُ لأَخِيهِ جَزَاكَ اللهُ خَيْراً فقدْ

٧٧٦- إذا قالَ الرَّجُلُ لأَخِيهِ يا كافِرُ فَقَدْ باءَ بِها

٧٧٧- إذا قال العَبْدُ يا رَبِّ يا رَبِّ قال اللهُ لَبَّيْكَ

٧٧٨- إذا قالَ الرَّجُلُ لِلْمُنافِقِ يا سَيِّدِي فقدْ

٧٧٩- إذا قالَتِ المَرْأةُ لِزَوْجِها ما رَأَيْتُ مِنْكَ

٧٨٠- إذا قامَ أحدُكُمْ يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَسْتَكْ

٧٨١- إذا قامَ أحدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فاسْتَعْجَمَ القُرآنُ

٧٣٦- إذا صُمْتُمْ فاسْتاكُوا بالغَدَاةِ ولا تَسْتاكوا

٧٣٧- إذا ضَحَّى أحدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ مِنْ أُضْحِيَتِهِ

٧٣٨- إذا ضَرَبَ أحدُكُمْ خادِمَهُ فَذَكَرَ اللهَ

٧٣٩- إذا ضَرَبَ أحدُكُمْ خادِمَهُ فَلْيَتَّقِ الوَجْهَ

٧٤٠- إذا ضَنَّ النَّاسُ بالدِّينارِ والدِّرْهَمِ وتَبايَعُوا

٧٤١- إذا طَبَخْتُمُ اللَّحْمَ فأكْثِرُوا المَرَقَةَ فإنَّهُ

٧٤٢- إذا طَلَبَ أحدُكُمْ مِنْ أخِيهِ حاجَةً فلا

٧٤٣- إذا طَلَعَ الفَجْرُ فلا صَلاةَ إلاَّ رَكْعَتَي

٧٤٤- إذا طَلَعَتِ الثُّرَيَّا أمِنَ الزَّرْعُ مِنَ العاهَةِ

٧٤٥- إذا طَنَّتْ أُذُنُ أحدِكُمْ فَلْيَذْكُرْنِي ولْيُصَلِّ

٧٤٦- إذا ظُلِمَ أهْلُ الذِّمَّةِ كانَتِ الدَّوْلَةُ دَوْلَةَ

٧٤٧- إذا ظَنَنْتُمْ فلا تُحَقِّقُوا وإذا حَسَدْتُمْ فلا

٧٤٨- إذا ظَهَرَ الزِّنى والرِّبا في قَرْيَةٍ فقد أحَلُّوا

٧٤٩- إذا ظَهَرَتِ الحَيَّةُ في المَسْكَنِ فَقُولُوا لَها

٧٥٠- إذا ظَهَرَتِ الفاحِشَةُ كانَتِ الرَّجْفَةُ وإذا

٧٥١- إذا ظَهَرَتِ البِدَعُ وَلَعَنَ آخِرُ هذه الأُمَّةِ

٧٥٢- إذا عادَ أحَدُكُم مَرِيضاً فَلْيَقُلِ اللَّهُمَّ اشْفِ

٧٥٣- إذا عادَ أحدُكُمْ مَرِيضاً فلا يَأْكُلْ عِنْدَهُ

٧٥٤- إذا عَرَفَ الغُلامُ يَمِينَهُ مِنْ شِمالِهِ فَمُرُوهُ

٧٥٥- إذا عَطَسَ أحدُكُمْ فَلْيَضَعْ كَفَّيْهِ على

٧٥٦- إذا عَطَسَ أحَدُكُم فَحَمِدَ اللهَ فَشَمِّتُوهُ

٧٥٧- إذا عَطَسَ أحَدُكُم فَلْيَقُلِ الحمدُ للهِ رَبِّ

٧٥٨- إذا عَطَسَ أحدُكُمْ فقالَ الحمدُ للهِ قالَتِ

٧٨٢- إذا قَامَ أحدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَفْتَحْ صَلاتَهُ

٧٨٣- إذا قامَ أحَدُكُم إلى الصَّلاةِ فَلْيُسَكِّنْ

٧٨٤- إذا قامَ الرَّجُلُ مِنْ مَجْلِسِهِ ثُمَّ رَجَعَ إلَيْهِ

٧٨٥- إذا قامَ أحدُكُمْ في الصَّلاةِ فلا يُغْمِضْ ع

٧٨٦- إذا قامَ أحدُكُم إلى الصَّلاةِ فإنَّ الرَّحْمَةَ

٧٨٧- إذا قامَ العَبْدُ في صَلاتِهِ ذُرَّ البِرُّ على

٧٨٨- إذا قامَ صاحِبُ القُرآنِ فَقَرَأَ باللَّيْلِ

٧٨٩- إذا قَدِمَ أحَدُكُم على أهْلِهِ مِن سَفَرٍ فَلْيُهْدِ

٧٩٠- إذا قدِمَ أحَدُكُمْ مِنْ سَفَرٍ فَلْيُقْدِمْ مَعَهُ

٧٩١- إذا قَرَأَ ابنُ آدَمَ السَّجْدَةَ فَسَجَدَ اعْتَزَلَ

٧٩٢- إذا قَرَأَ القارِىءُ فأخْطأَ أوْ لَحَنَ أوْ كانَ

٧٩٣- إذا قَرَأَ الإمامُ فأنْصِتُوا

٧٩٤- إذا قَرَأَ الرَّجُلُ القُرْآنَ واخْتَشَى مِنْ

٧٩٥- إذا قُرِّبَ لأحَدِكُمْ طَعامُهُ وفي رِجْلَيْهِ

٧٩٦- إذا قَصَّرَ العَبْدُ في العَمَلِ ابْتَلاهُ اللهُ تَعالى

٧٩٧- إذا قَضى اللهُ تعالى لِعَبْدٍ أنْ يَمُوتَ بِأرْضٍ

٧٩٨ - إذا قَضى أحَدُكُم حَجَّهُ فَلْيَعْجَلِ الرُّجُوعَ

٧٩٩- إذا قَضى أحَدُكُم الصَّلاةَ في مَسْجِدِهِ

٨٠٠- إذا قَعَدَ أحَدُكُم إلى أخِيهِ فَلْيَسْأَلْهُ تَفَقُّهاً

٨٠١- إذا قُلْتَ لِصاحِبِكَ والإمامُ يَخْطُبُ يَوْمَ

٨٠٢- إذا قُمْتَ في صَلاتِكَ فَصَلِّ صلاةَ مُوَدِّعٍ

٨٠٣- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ أُتِيَ بالمَوْتِ كالكَبْشِ

٨٠٤- إذَا كانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ كانَ عَلَى كُلِّ

٨٠٦- إذا كانَ يَوْمُ صَوْمِ أحَدِكُمْ فلا يَرْفُثْ ولا

٨٠٧- إذا كانَ آخِرُ الزَّمانِ واخْتَلَفَتِ الأهْواءُ

٨٠٨- إذا كانَ الجِهادُ على بابِ أحَدِكُمْ فلا

٨٠٩- إذا كانَ لأحَدِكُمْ شَعَرٌ فَلْيُكْرِمْهُ.

٨١٠- إذا كانَ أحَدُكُم في الشَّمْسِ فَقَلَصَ عَنْهُ

٨١١- إذا كانَ للرَّجُلِ على الرَّجُلِ حَقٌّ فأخَّرَهُ إلى

٨١٢- إذا كان في آخِرِ الزَّمانِ لا بُدَّ لِلناسِ فِيها

٨١٤- إذا كانَ أحدُكُمْ فَقِيراً فلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ فإنْ

٨١٥- إذا كانَ أحَدُكُم يُصَلِّي فلا يَبْصُقْ قِبَلَ

٨١٦- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ كُنْتُ إمامَ النَّبِيِّينَ

٨١٧- إذا كانَ يَوْمُ القيامَةِ نُودِيَ أيْنَ أبْناءُ

٨١٨- إذا كان يَوْمُ القِيامَةِ نادَى مُنادٍ لا يَرْفَعَنَّ

٨١٩- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ دَعا اللهُ تعالى بِعَبْدٍ

٨٢٠- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ أعْطَى اللهُ تعالى كُلَّ

٨٢١- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ بَعَثَ اللهُ إلى كُلِّ

٨٢٢- إذا كانَ يَوْمُ القيامَةِ نادَى منادٍ مِنْ وَراءِ

٨٢٣- إذا كان يَوْمُ القِيامَةِ نادَى مُنادٍ مَنْ عَمِلَ

٨٢٤- إذا كانَتِ الفِتْنَةُ بَيْنَ المُسْلِمِينَ فاتَّخِذْ

٨٢٥- إذا كانَتْ أُمَرَاؤُكُمْ خِيارَكُمْ وأغْنِياؤُكُمْ

٨٢٦- إذا كانَتْ عِنْدَ الرَّجُلِ امْرَأتانِ فَلَمْ يَعْدِلْ

٨٢٧- إذا كانُوا ثلاثةً فلا يَتَناجَ اثْنانِ دُونَ

٨٢٨- إذا كانُوا ثلاثةً فَلْيَؤُمَّهُمْ أحَدُهُمْ وأحَقُّهُمْ

٨٢٩- إذا كانُوا ثلاثةً فَلْيَؤُمَّهُمْ أقْرَؤُهُمْ لِكِتابِ

٧٥٩- إذا عطَسَ أحدُكُمْ فَلْيُشَمِّتْهُ جَلِيسُهُ فإنْ

٧٦٠- إذا عَظَّمَتْ أُمَّتِي الدُّنيا نُزِعَتْ مِنها هَيْبَةُ

٧٦١- إذا عَلِمَ العالِمُ فَلَمْ يَعْمَلْ كانَ كالمِصْباحِ

٧٦٢- إذا عَمِلَ أحدُكُمْ عَمَلاً فلْيُتْقِنْهُ فإنَّهُ مِمَّا

٧٦٣- إذا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فاحْدِثْ عَنْها تَوْبَةَ السِّرِّ

٧٦٤- إذا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فأتْبِعْها حَسَنَةً تَمْحُها

٧٦٥- إذا عَمِلْتَ عَشْرَ سَيِّئاتٍ فاعْمَلْ حَسَنَةً

٧٦٦- إذا عُمِلَتِ الخَطِيئَةُ في الأَرْضِ كانَ مَنْ

٧٦٧- إذا غَرَبَتِ الشَّمْسُ فَكُفُّوا صِبْيانَكُمْ فإنَّها

٧٦٨- إذا غَضِبَ أحدُكُمْ فَلْيَسْكُتْ

٧٦٩- إذا غَضِبَ أحَدُكُم وهُوَ قائِمٌ فَلْيَجْلِسْ

٧٧٠- إذا غَضِبَ الرَّجُلُ فقالَ أعُوذُ باللهِ سَكَنَ

٧٧١- إذا فاءَتِ الأفْياءُ وَهَبَّتِ الأَرْياحُ فاذْكُرُوا

٧٧٢- إذا فُتِحَتْ مِصْرُ فاسْتَوْصُوا بالقِبْطِ خَيْراً

٧٧٣- إذا فُتِحَ على العَبْدِ الدُّعاءُ فَلْيَدْعُ رَبَّهُ فإنَّ

٧٧٤-إذَا فَعَلَتْ أُمَّتِي خَمْسَ عَشْرَةَ خَصْلَةً

٧٧٥- إذا قالَ الرَّجُلُ لأَخِيهِ جَزَاكَ اللهُ خَيْراً فقدْ

٧٧٦- إذا قالَ الرَّجُلُ لأَخِيهِ يا كافِرُ فَقَدْ باءَ بِها

٧٧٧- إذا قال العَبْدُ يا رَبِّ يا رَبِّ قال اللهُ لَبَّيْكَ

٧٧٨- إذا قالَ الرَّجُلُ لِلْمُنافِقِ يا سَيِّدِي فقدْ

٧٧٩- إذا قَالَتِ المَرْأةُ لِزَوْجِها ما رَأَيْتُ مِنْكَ

٧٨٠- إذا قامَ أحدُكُمْ يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَسْتَكْ

٧٨١- إذا قامَ أحدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فاسْتَعْجَمَ القُرآنُ

٧٣٦- إذا صُمْتُمْ فاسْتاكُوا بالغَدَاةِ ولا تَسْتاكوا

٧٣٧- إذا ضَحَّى أحدُكُمْ فَلْيَأكُلْ مِنْ أُضْحِيَتِهِ

٧٣٨- إذا ضَرَبَ أحدُكُمْ خادِمَهُ فَذَكَرَ اللهَ

٧٣٩- إذا ضَرَبَ أحدُكُمْ خادِمَهُ فَلْيَتَّقِ الوَجْهَ

٧٤٠- إذا ضَنَّ النَّاسُ بالدِّينارِ والدِّرْهَمِ وتَبايَعُوا

٧٤١- إذا طَبَخْتُمُ اللَّحْمَ فأكْثِرُوا المَرَقَةَ فإنَّهُ

٧٤٢- إذا طَلَبَ أحدُكُمْ مِنْ أخِيهِ حاجَةً فلا

٧٤٣- إذا طَلَعَ الفَجْرُ فلا صَلاةَ إلاَّ رَكْعَتَي

٧٤٤- إذا طَلَعَتِ الثُّرَيَّا أمِنَ الزَّرْعُ مِنَ العاهَةِ

٧٤٥- إذا طَنَّتْ أُذُنُ أحدِكُمْ فَلْيَذْكُرْنِي ولْيُصَلِّ

٧٤٦- إذا ظُلِمَ أهْلُ الذِّمَّةِ كانَتِ الدَّوْلَةُ دَوْلَةَ

٧٤٧- إذا ظَنَنْتُمْ فلا تُحَقِّقُوا وإذا حَسَدْتُمْ فلا

٧٤٨- إذا ظَهَرَ الزِّنى والرِّبا في قَرْيَةٍ فقد أحَلُّوا

٧٤٩- إذا ظَهَرَتِ الحَيَّةُ في المَسْكَنِ فَقُولُوا لَها

٧٥٠- إذا ظَهَرَتِ الفاحِشَةُ كانَتِ الرَّجْفَةُ وإذا

٧٥١- إذا ظَهَرَتِ البِدَعُ وَلَعَنَ آخِرُ هذه الأُمَّةِ

٧٥٢- إذا عادَ أحَدُكُم مَرِيضاً فَلْيَقُلِ اللَّهُمَّ اشْفِ

٧٥٣- إذا عادَ أحدُكُمْ مَرِيضاً فلا يَأكُلْ عِنْدَهُ

٧٥٤- إذا عَرَفَ الغُلامُ يَمِينَهُ مِنْ شِمالِهِ فَمُرُوهُ

٧٥٥- إذا عَطَسَ أحدُكُمْ فَلْيَضَعْ كَفَّيْهِ على

٧٥٦- إذا عَطَسَ أحَدُكُم فَحَمِدَ اللهَ فَشَمِّتُوهُ

٧٥٧- إذا عَطَسَ أحَدُكُم فَلْيَقُلِ الحمدُ للهِ رَبِّ

٧٥٨- إذا عَطَسَ أحدُكُمْ فقالَ الحمدُ للهِ قالَتِ

٧٨٢- إذا قَامَ أحدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَفْتَتِحْ صَلاتَهُ

٧٨٣- إذا قامَ أحَدُكُم إلى الصَّلاةِ فَلْيُسَكِّنْ

٧٨٤- إذا قامَ الرَّجُلُ مِنْ مَجْلِسِهِ ثُمَّ رَجَعَ إلَيْهِ

٧٨٥- إذا قامَ أحدُكُمْ في الصَّلاةِ فلا يُغْمِضْ ع

٧٨٦- إذا قامَ أحدُكُم إلى الصَّلاةِ فإنَّ الرَّحْمَةَ

٧٨٧- إذا قامَ العَبْدُ في صَلاتِهِ ذُرَّ البِرُّ على

٧٨٨- إذا قامَ صاحِبُ القُرآنِ فَقَرَأَ باللَّيْلِ

٧٨٩- إذا قَدِمَ أحَدُكُم على أهْلِهِ مِنْ سَفَرٍ فَلْيُهْدِ

٧٩٠- إذا قدِمَ أحَدُكُمْ مِنْ سَفَرٍ فَلْيُقْدِمْ مَعَهُ

٧٩١- إذا قَرَأَ ابنُ آدَمَ السَّجْدَةَ فَسَجَدَ اعْتَزَلَ

٧٩٢- إذا قَرَأَ القارِىءُ فأخْطأَ أوْ لَحَنَ أوْكانَ

٧٩٣- إذا قَرَأَ الإمامُ فأنْصِتُوا

٧٩٤- إذا قَرَأَ الرَّجُلُ القُرْآنَ واخْتَشَى مِنْ

٧٩٥- إذا قُرِّبَ لأَحَدِكُمْ طَعامُهُ وفي رِجْلَيْهِ

٧٩٦- إذا قَصَّرَ العَبْدُ في العَمَلِ ابْتَلاهُ اللهُ تَعالى

٧٩٧- إذا قَضى اللهُ تعالى لِعَبْدٍ أنْ يَمُوتَ بِأرْضٍ

٧٩٨ - إذا قَضَى أحَدُكُم حَجَّهُ فَلْيَعْجَلِ الرُّجُوعَ

٧٩٩- إذا قَضى أحَدُكُم الصَّلاةَ في مَسْجِدِهِ

٨٠٠- إذا قَعَدَ أحَدُكُم إلى أخِيهِ فَلْيَسْأَلْهُ تَفَقُّهاً

٨٠١- إذا قُلْتَ لِصاحِبِكَ والإمامُ يَخْطُبُ يَوْمَ

٨٠٢- إذا قُمْتَ في صَلاتِكَ فَصَلِّ صلاةَ مُوَدِّعٍ

٨٠٣- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ أُتِيَ بالمَوْتِ كالكَبْشِ

٨٠٤- إذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ كَانَ عَلَى كُلِّ

٨٠٦- إذا كان يَوْمُ صَوْمِ أحَدِكُمْ فلا يَرْفُثْ ولا

٨٠٧- إذا كانَ آخِرُ الزَّمانِ واخْتَلَفَتِ الأَهْواءُ

٨٠٨- إذا كانَ الجِهادُ على بابِ أحَدِكُمْ فلا

٨٠٩- إذا كانَ لأَحَدِكُمْ شَعَرٌ فَلْيُكْرِمْهُ.

٨١٠- إذا كانَ أحَدُكُم في الشَّمْسِ فَقَلَصَ عَنْهُ

٨١١- إذا كانَ للرَّجُلِ على الرَّجُلِ حَقٌّ فأخَّرَهُ إلى

٨١٢- إذا كان في آخِرِ الزَّمانِ لا بُدَّ لِلناسِ فِيها

٨١٤- إذا كانَ أحدُكُمْ فَقِيراً فلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ فإنْ

٨١٥- إذا كانَ أحَدُكُم يُصَلِّي فلا يَبْصُقْ قِبَلَ

٨١٦- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ كُنْتُ إمامَ النَّبِيِّينَ

٨١٧- إذا كانَ يَوْمُ القيامَةِ نُودِيَ أيْنَ أبْناءُ

٨١٨- إذا كان يَوْمُ القِيامَةِ نادَى مُنادٍ لا يَرْفَعَنَّ

٨١٩- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ دَعا اللهُ تعالى بِعَبْدٍ

٨٢٠- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ أعْطَى اللهُ تعالى كُلَّ

٨٢١- إذا كانَ يَوْمُ القِيامَةِ بَعَثَ اللهُ إلى كُلِّ

٨٢٢- إذا كانَ يَوْمُ القيامَةِ نادَى منادٍ مِنْ وَراءِ

٨٢٣- إذا كان يَوْمُ القِيامَةِ نادَى مُنادٍ مَنْ عَمِلَ

٨٢٤- إذا كانَتِ الفِتْنَةُ بَيْنَ المُسْلِمِينَ فاتَّخِذْ

٨٢٥- إذا كانَتْ أُمَرَاؤُكُمْ خِيارَكُمْ وأغْنِياؤُكُمْ

٨٢٦- إذا كانَتْ عِنْدَ الرَّجُلِ امْرَأتانِ فَلَمْ يَعْدِلْ

٨٢٧- إذا كانُوا ثلاثةً فلا يَتَناجَ اثْنانِ دُونَ

٨٢٨- إذا كانُوا ثلاثةً فَلْيَؤُمَّهُمْ أحَدُهُمْ وأحَقُّهُمْ

٨٢٩- إذا كانُوا ثلاثةً فَلْيَؤُمَّهُمْ أقْرَؤُهُمْ لِكِتابِ

٨٧٢- إذا نَزَلَ أحدُكُمْ مَنْزِلاً فَلْيَقُلْ أعُوذُ

٨٧٣- إذا نَسِيَ أحدُكُمُ اسْمَ الله على طَعامِهِ

٨٧٤- إذا نُصِرَ القَوْمُ بِسِلاحِهِمْ وأنْفُسِهِمْ

٨٧٥- إذا نَظَرَ أحَدُكُم إلى مَنْ فُضِّلَ عليهِ في

٨٧٦- إذا نَظَرَ الوالِدُ إلى وَلَدِهِ نَظْرَةً كانَ لِلْوَلَدِ

٨٧٧- إذا نَعِسَ أحَدُكُم وهُوَ يُصَلِّي فَلْيَرْقُدْ حَتَّى

٨٧٨- إذا نَعِسَ أحَدُكُم وهُوَ في المَسْجِدِ

٨٧٩- إذا نِمْتُمْ فَأَطْفِئُوا المِصْباحَ فإنَّ الفَأْرَةَ

٨٨٠- إذا نَهَقَ الحِمارُ فَتَعَوَّذُوا بالله مِنَ

٨٨١- إذا نُودِيَ بالصَّلاةِ فُتِحَتْ أبْوابُ السَّماءِ

٨٨٢- إذا هَمَمْتَ بأَمْرٍ فاسْتَخِرْ رَبَّكَ فِيهِ سَبْعَ

٨٨٣- إذا وَجَدَ أحَدُكُم ألَماً فَلْيَضَعْ يَدَهُ حَيْثُ

٨٨٤- إذا وَجَدَ أحدُكُمْ لأَخِيهِ نُصْحاً في نَفْسِهِ

٨٨٥- إذا وَجَدَ أحدُكُمْ عَقْرَباً وَهُوَ يُصَلِّي

٨٨٦- إذا وَجَدْتَ القَمْلَةَ في المَسْجِدِ فَلُفَّها في

٨٨٧- إذا وُسِّدَ الأمْرُ إلى غَيْرِ أهْلِهِ فانْتَظِرِ

٨٨٨- إذا وُضِعَ السَّيْفُ في أمَّتِي لَمْ يَرْتَفِعْ عَنْها

٨٨٩- إذا وُضِعَ الطَّعامُ فاخْلَعُوا نِعالَكُمْ فإنَّهُ

٨٩٠- إذا وُضِعَ الطَّعامُ فَلْيَبْدأْ أمِيرُ القَوْمِ أوْ

٨٩١- إذا وُضِعَ الطَّعامُ فَخُذُوا مِنْ حافَتِهِ وذَرُوا

٨٩٢- إذا وَضَعْتَ جَنْبَكَ على الفِراشِ وقَرَأْتَ

٨٩٣- إذا وَضعْتُمْ مَوْتاكُمْ في قُبُورِهِمْ فقولُوا

٨٩٤- إذا وَعَدَ الرَّجُلُ أخاهُ ومِنْ نِيَّتِهِ أنْ يَفِيَ لَهُ

٨٣٠- إذا كَبَّرَ العَبْدُ سَتَرَتْ تَكْبِيرَتُهُ ما بَيْنَ

٨٣١- إذا كَتَبَ أحَدُكُم كِتاباً فَلْيُتَرِّبْهُ فإنَّهُ أنْجَح

٨٣٢- إذا كَتَبَ أحَدُكُم إلى أحَدٍ فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ.

٨٣٣- إذا كَتَبَ أحَدُكُم إلى إنْسانٍ فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ

٨٣٤- إذا كَتَبَ أحدُكُمْ بِسْمِ الله الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

٨٣٥- إذا كَتَبْتَ بِسْمِ الله الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ فَبَيِّنِ

٨٣٦- إذا كَتَبْتَ فَضَعْ قَلَمَكَ على أُذُنِكَ فإنَّهُ

٨٣٧- إذا كَتَبْتُمُ الحَدِيثَ فاكْتُبُوهُ بِإسْنادِهِ فإنْ

٨٣٨-كَثُرَتْ ذُنُوبُ العَبْدِ فَلَمْ يَكُنْ لَهُ مِنَ العَمَلِ

٨٣٩- إذا كَثُرَتْ ذُنُوبُكَ فاسْقِ المَاءَ على المَاءِ

٨٤٠- إذا كَذَبَ العَبْدُ كِذْبَةً تَباعَدَ عنهُ المَلَكُ

٨٤١- إذا كُنْتُمْ في سَفَرٍ فأَقِلُّوا المُكْثَ في

٨٤٢- إذا كُنْتُمْ ثلاثَةً فلا يَتَناجَ رَجُلانِ دُونَ

٨٤٣- إذا لَبِسْتُمْ وإذا تَوَضَّأْتُمْ فابْدَؤوا

٨٤٤- إذا لَعِبَ الشَّيْطانُ بأَحَدِكُمْ في مَنامِهِ فلا

٨٤٥- إذا لَعَنَ آخِرُ هذِهِ الأُمَّةِ أوَّلَها فَمَنْ كَتَمَ.

٨٤٦- إذا لَقِيَ أحَدُكُم أخاهُ فَلْيُسَلِّمْ عليهِ فإنْ

٨٤٧- إذا لَقِيتَ الحاجَّ فَسَلِّمْ عليهِ وصافِحْهُ

٨٤٨- إذا لَمْ يُبارِكْ لِلرَّجُلِ في مالِهِ جَعَلَهُ في

٨٤٩- إذا ماتَ المَيِّتُ تَقُولُ المَلائِكَةُ ما قَدَّمَ و

٨٦٨- إذا نادَى المُنادِي فُتِحَتْ أبْوابُ السَّماءِ

٨٧٠- إذا نَزَلَ أحدُكُمْ مَنْزِلاً فقال فيه فلا يَرْحَلْ

٨٧١- إذا نَزَلَ بِكُمْ كَرْبٌ أوْ جَهْدٌ أوْ بَلاءٌ

٨٩٥- إذا وَقَعَ الذُّبابُ في شَرابِ أحَدِكُمْ

٨٩٦- إذا وَقَعْتَ في وَرْطَةٍ فَقُلْ بِسْمِ الله

٨٩٧- إذا وَقَعْتُمْ في الأَمْرِ العَظِيمِ فَقُولوا حَسْبُنا

٨٩٨- إذا وُقِعَ في الرَّجُلِ وأنْتَ في مَلإٍ فَكُنْ

٨٩٩- إذَا وَلِيَ أَحَدُكُمْ أَخاهُ فَلْيُحَسِّنْ كَفَنَهُ

٩٠٠- إذا وَلِيَ أحَدُكُم أخاهُ فَلْيُحَسِّنْ كَفَنَهُ

٩٠١- اذْبَحُوا لله في أيِّ شَهْرٍكانَ وَبَرُّوا لله

٩٠٢- أُذْكُرِ الله فإنَّهُ عَوْنٌ لَكَ على ما تَطْلُبُ.

٩٠٣- اذْكُرُوا الله ذِكْراً يَقُولُ المُنافِقُونَ إنَّكُمْ

٩٠٤- اذْكُرُوا الله ذِكْراً حامِلاً قِيلَ : وما الذِّكْرُ

٩٠٥- اذْكُرُوا مَحاسِنَ مَوْتاكُمْ وكُفُّوا عنْ

٩٠٦- اذِنَ لِي أنْ أُحَدِّثَ عَنْ مَلَكٍ مِنْ مَلائِكَةِ

٩٠٧- اذِيبُوا طَعامَكُمْ بِذِكْرِ الله والصَّلاةِ ولا

٩٠٨- أرْأفُ أُمَّتي بأُمَّتِي أبو بكر وأشَدُّهُمْ في

٩٠٩- أراكُمْ سَتُشَرِّفُونَ مَساجِدَكُمْ بَعْدِي كما

٩١٠- أرْبَى الرِّبا شَتْمُ الأعْراضِ واشَدُّ الشَّتْمِ

٩١١- أرْبى الرِّبا تَفْضِيلُ المَرْءِ على أخِيهِ

٩١٢- أرْبَعٌ إذا كُنَّ فِيكَ فلا عَلَيْكَ ما فاتَكَ مِنَ

٩١٣- أرْبَعٌ في أمَّتِي مِنْ أمْرِ الجَاهِلِيَّةِ لا

٩١٤- أرْبَعٌ حَقٌّ على الله تعالى عَوْنُهُمْ الغازي

٩١٥- أرْبَعُ دَعَواتٍ لا تُرَدُّ دَعْوَةُ الحاجِّ حَتَّى

٩١٦- أرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فيه كانَ مُنافقاً خالِصاً ومَنْ

٩١٧- أرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فيه حَرَّمَهُ الله تعالى على النَّارِ

٩١٨- أرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فقد أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيا

٩١٩- أربعٌ مِنْ سُنَنِ المُرْسَلِينَ الحَياءُ والتَّعَطُّرُ

٩٢٠- أربعٌ مِنْ سَعادَةِ المَرْءِ أنْ تَكونَ زَوْجَتُهُ

٩٢١- أرْبعٌ مِنَ الشَّقاءِ جُمُودُ العَيْنِ وقَسْوَةُ

٩٢٢- أرْبَعٌ لا يَشْبَعْنَ مِنْ أرْبَعٍ عَيْنٌ مِنْ نَظَرٍ

٩٢٣- أرْبَعٌ قَبْلَ الظُّهْرِ لَيْسَ فيهِنَّ تَسْلِيمٌ تُفْتَحُ

٩٢٤- أرْبَعٌ قَبْلَ الظُّهْرِ

٩٢٥- أرْبَعٌ لا يُصَبْنَ إلاَّ بِعَجَبٍ الصَّمْتُ وهُوَ

٩٢٦- أرْبَعٌ لا يُقْبَلْنَ فى أرْبَعٍ نَفَقَةٌ مِنْ خِيانَةٍ أوْ

٩٢٧- أرْبَعٌ أُنْزِلْنَ مِنْ كَنْزٍ تَحْتَ العَرْشِ أُمُّ

٩٢٨- أرْبَعٌ حَقٌّ على الله أنْ لا يُدْخِلَهُمُ الجَنَّةَ

٩٢٩- أرْبَعٌ أفْضَلُ الكَلامِ لا يَضُرُّكَ بأيِّهِنَّ بَدَأتَ

٩٣٠- أرْبَعٌ دَعْوَتُهُمْ مُسْتَجابَةٌ الإمامُ العادِلُ

٩٣١- أرْبَعَةٌ لا يَنْظُرُ الله تعالى إلَيْهِمْ يَوْمَ القِيامَةِ

٩٣٢- أربعةٌ يبغضهم اللهُ البياعُ الحلافُ والفقيرُ

٩٣٣- أرْبَعَة تُجْرَى عَلَيْهِمْ أجُورُهُمْ بَعْدَ المَوْتِ

٩٣٤- أرْبَعَةٌ يُؤتَوْنَ أُجُورَهُمْ مَرَّتَيْنِ أزْوَاجُ النَّبِيِّ

٩٣٥- أرْبَعَةٌ مِنْ كَنْزِ الجَنَّةِ إخْفاءُ الصَّدَقَةِ

٩٣٦- أربَعُونَ خَصْلَةً أعْلاهُنَّ مَنِيحَةُ العَنْزِ لا

٩٣٧- أربعونَ رَجُلاً أمَّةً ولم يُخْلِصْ أرْبَعُونَ رَجُلاً

٩٣٨- أربعونَ داراً جارٌ.

٩٣٩- ارْجِعْنَ مَأْزُوراتٍ غَيْرَ مَأْجُوراتٍ.

٩٤٠- أرْحامَكُمْ أرْحامَكُمْ.

٩٦٤- أسامَةُ أحَبُّ النّاسِ إليّ.

٩٦٥- إسْباغُ الوُضُوءِ في المَكارِهِ وإعْمالُ

٩٦٦- إسْباغُ الوُضُوءِ شَطْرُ الإيمان والحمدُ لله

٩٦٧- إسْتاكُوا وَتَنَظَّفُوا وأوْتِرُوا فإنَّ الله عزَّ وَجَلَّ

٩٦٨- إسْتَتِرُوا في صَلاتِكُمْ وَلَوْ بِسَهْمٍ.

٩٦٩- إسْتِتْمامُ المَعْرُوفِ أفْضَلُ مِنَ ابْتِدائِهِ.

٩٧٠- إسْتَحِلُّوا فُرُوجَ النِّساءِ بأطْيَبِ أمْوالِكُمْ.

٩٧١- إسْتَحْيِ مِنَ الله اسْتِحْياءَكَ مِنْ رَجُلَيْنِ مِنْ

٩٧٢- اسْتَحْيُوا مِنَ الله تَعالى حَقَّ الحياءِ فإنَّ الله

٩٧٣- اسْتَحْيُوا مِنَ الله تَعالى حَقَّ الحَياءِ مَنَ

٩٧٤- إسْتَذْكِرُوا القُرْآنَ فَهُوَ أشَدُّ تَفَصِّياً مِنْ

٩٧٥- إسْتَرْشِدُوا العاقِلَ تَرْشُدُوا وَلا تَعْصُوهُ

٩٧٧- اسْتَشْفُوا بِما حَمِدَ الله تَعالى بِهِ نَفْسَهُ

٩٧٨- إسْتَغْنِمُوا الخَيْلَ تُعْتِبْ.

٩٧٩- إسْتَعِدَّ لِلْمَوْتِ قَبْلَ نُزُولِ المَوْتِ.

٩٨٠- اسْتَعِنْ بِيَمِينِكَ.

٩٨١- اسْتَعِيذُوا بالله مِنْ طَمَعٍ يَهْدِي إلى طَبَعٍ

٩٨٢- اسْتَعِيذُوا بالله مِنْ شَرِّ جارِ المُقامِ فإنَّ

٩٨٤- إسْتَعِيذُوا بالله مِنَ الفَقْرِ والعَيْلَةِ ومِنْ أنْ

٩٨٥- اسْتَعِينُوا على إنجاحِ الحَوائِجِ بالكِتْمانِ

٩٨٦- إسْتَعِينُوا بِطَعامِ السَّحَرِ على صِيامِ النَّهارِ

٩٨٧- إسْتَعِينُوا على الرِّزْقِ بالصَّدَقَةِ.

٩٨٨- اسْتَعِينُوا على النِّساءِ بالعُرْيِ فإنَّ إحْداهُنَّ

٩٤١- ارْحَمْ مَنْ في الأرْضِ يَرْحَمْكَ مَنْ في

٩٤٢- ارْحَمُوا تُرْحَمُوا واغْفِرُوا يُغْفَرْ لَكُمْ وَيْلٌ

٩٤٣- أرْدِيَةُ الغُزَاةِ السُّيوفُ.

٩٤٤- ارْضِخِي ما اسْتَطَعْتِ ولا تُوعِي فَيُوعِيَ

٩٤٥- أرْضُوا مُصَدِّقِيكُمْ.

٩٤٦- إرْفَعْ إزارَكَ واتَّقِ الله.

٩٤٧- إرْفَعْ إزارَكَ فإنَّهُ أنْقَى لِثَوْبِكَ وأتْقى لِرَبِّكَ.

٩٤٨- إرْفَعِ البُنْيانَ إلى السَّماءِ واسْأَلِ الله

٩٤٩- إرْفَعُوا ألْسِنَتَكُمْ عَنِ المُسْلِمِينَ وإذا ماتَ

٩٥٠- أرِقّاءَكُم أرِقّاءَكُمْ فأطْعِمُوهُمْ مِمّا تَأْكُلُونَ

٩٥١- أرِقّاؤُكُمْ إخْوانُكُمْ فأحْسِنُوا إلَيْهِمْ

٩٥٢- أرْقِي ما لَمْ يَكُنْ شِرْكٌ بالله.

٩٥٣- إرْكَبُوا هذِهِ الدَّوابَّ سالِمَةً واتَّدِعُوها

٩٥٤- اركَعُوا هاتَيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ في بُيُوتِكُمْ السُّبْحَةَ

٩٥٥- أرْمُوا وارْكَبُوا وأنْ تَرْمُوا أحَبُّ إليَّ مِنْ أنْ

٩٥٦- ارْمُوا الجَمْرَةَ بِمِثْلِ حَصى الخَذْفِ.

٩٥٧- أرْهِقُوا القِبْلَةَ.

٩٥٨- أُرِيتُ ما تَلْقى أُمَّتي مِنْ بَعْدِي وَسَفْكَ

٩٥٩- إزْرَةُ المُؤْمِنِ إلى أنْصافِ ساقَيْهِ.

٩٦٠- إزْهَدْ في الدُّنْيا يُحِبَّكَ الله وازْهَدْ فِيما في

٩٦١- أزْهَدُ النّاسِ في العالِمِ أهْلُهُ وَجِيرانُهُ.

٩٦٢- أزْهَدُ النّاسِ في الأنْبِياءِ واشَدُّهُمْ عَلَيْهِمُ

٩٦٣- أزْهَدُ النّاسِ مَنْ لَمْ يَنْسَ القَبْرَ والبِلا

١٠١٣- اسْتَوُوا ولا تَخْتَلِفُوا فَتَخْتَلِفَ قُلُوبُكُمْ

١٠١٤- إسْتَوُوا تَسْتَوِ قُلُوبُكُمْ وَتَماسُّوا تَرَاحَمُوا.

١٠١٥- أسَدُّ الأَعْمالِ ثَلاثَةٌ ذِكْرُ اللَّهِ على كُلِّ

١٠١٦- أسْرَعُ الأَرْضِ خَرَاباً يُسْرَاها ثمَّ يُمْناها.

١٠١٧- أسْرَعُ الخَيْرِ ثَوَاباً البِرُّ وَصِلَةُ الرَّحِمِ

١٠١٨- أسْرَعُ الدُّعاءِ إجابَةً دَعْوَةُ غائِبٍ لِغائِبٍ.

١٠١٩- أسْرِعُوا بالجَنازَةِ فإنْ تَكُ صالِحَةً فَخَيْرٌ

١٠٢٠- أُسِّسَتِ السَّمواتُ السَّبْعُ والأَرَضُونَ.

١٠٢٢- أسْعَدُ النَّاسِ يَوْمَ القِيامَةِ العَبّاسُ.

١٠٢٣- أسْفِرْ بِصلاةِ الصُّبْحِ حَتَّى يَرَى الْقَوْمُ

١٠٢٤- أسْفِرُوا بالْفَجْرِ فإنَّهُ أعْظَمُ لِلأجْرِ.

١٠٢٥- أسْلِمْ ثمَّ قاتِلْ.

١٠٢٦- أسْلِمْ وإنْ كُنْتَ كارِهاً.

١٠٢٧- أسْلَمُ سالَمَها اللَّهُ وغِفارٌ غَفَرَ اللَّهُ لَها

١٠٢٨- أسْلَمُ سالَمَها اللَّهُ وغِفارٌ غَفَرَ اللَّهُ لَها و

١٠٢٩- أسْلَمْتَ على ما أسْلَفْتَ مِنْ خَيْرٍ.

١٠٣٠- اسْلَمَتْ عَبْدُ القَيْسِ طَوْعاً وَأسلَمَ النَّاسُ

١٠٣١- اسْمُ اللَّهِ الأَعظَمُ الذِي إذا دُعِيَ بِهِ

١٠٣٢- اسْمُ اللَّهِ الأَعْظَمُ في هاتَيْنِ الآيَتَيْنِ

١٠٣٣- اسْمُ اللَّهِ الأَعْظَمُ الذِي إذا دُعِيَ بِهِ

١٠٣٤- اسْمُ اللَّهِ الَّذِي إذا دُعِيَ بِهِ أجابَ وإذَا

١٠٣٥- إسْماعَ الأصمِّ صدقةٌ.

١٠٣٦- أسْمَحُ أُمَّتِي جَعْفَرٌ.

٩٨٩- اسْتَغْنُوا بِغِنَاءِ اللهِ.

٩٩٠- اسْتَغْنُوا عَنِ النَّاسِ ولَوْ بِشَوْصِ السِّواكِ.

٩٩١- اسْتَفْتِ نَفْسَكَ وإنْ أفْتاكَ المُفْتُونَ.

٩٩٢- اسْتَفْرِهُوا ضَحاياكُمْ فإنَّها مَطاياكُمْ على

٩٩٣- اسْتَقِمْ ولْيَحْسُنْ خُلُقُكَ لِلنَّاسِ.

٩٩٤- اسْتَقِيمُوا وَلَنْ تُحْصُوا واعْلَمُوا أن خَيْرَ

٩٩٥- اسْتَقِيمُوا وَنِعِمّا إن اسْتَقَمْتُمْ وَخَيْرُ

٩٩٦- اسْتَقِيمُوا لِقُرَيْشٍ ما اسْتَقامُوا لَكُمْ فإنْ لَمْ

٩٩٧- اسْتَكْثِرْ مِنَ النَّاسِ مِنْ دَعاءِ الخَيْرِ لَكَ

٩٩٨- اسْتَكْثِرُوا مِنَ الباقِياتِ الصَّالِحاتِ

٩٩٩- اسْتَكْثِرُوا مِنَ النِّعالِ فإنَّ الرَّجُلَ لايَزَالُ ر.

١٠٠١- اسْتَكْثِرُوا مِنَ الإخْوانِ فإنَّ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ.

١٠٠٢- اسْتَمْتِعُوا مِنْ هذا البَيْتِ فإنَّهُ قَدْ هُدِمَ

١٠٠٣- اسْتَنْثِرُوا مَرَّتَيْنِ بالِغَتَيْنِ أوْ ثلاثاً.

١٠٠٤- اسْتَنْجُوا بالماءِ البارِدِ فإنَّهُ مَصَحَّةٌ

١٠٠٥- اسْتَنْزِلُوا الرِّزْقَ بالصَّدَقَةِ.

١٠٠٦- اسْتِهْلالُ الصَّبِيِّ العُطاسُ.

١٠٠٧- أسْتَوْدِعُ اللهَ دِينَكَ وأمانَتَكَ وخَواتِيمَ

١٠٠٨- أسْتَوْدِعُكَ اللهَ الَّذِي لا تَضِيعُ وَدَائِعُهُ.

١٠٠٩- إستَوْصُوا بالأُسارَى خَيْراً.

١٠١٠- اسْتَوْصُوا بالأَنْصارِ خَيْراً.

١٠١١- اسْتَوْصوا بالعبَّاسِ خَيْراً فإنَّهُ عَمِّي وصِنْو

١٠١٢- اسْتَوْصُوا بالنِّساءِ خَيْراً فإنَّ المَرأةَ

١٠٦٢- أشدُّكم مَنْ غَلَبَ نَفْسَهُ عندَ الغَضَبِ

١٠٦٣- أشرافُ أُمَّتِي حَمَلةُ القُرآنِ وأصْحابُ

١٠٦٤- أشْرِبوا أعْيُنَكُمْ منَ المَاءِ عندَ الوُضُوءِ

١٠٦٥- أشْرَفُ المجالِسِ ما اسْتُقْبِلَ بِهِ القِبْلَةُ.

١٠٦٦- أشرَفُ الإيمانِ أنْ يَأْمَنَكَ النَّاسُ وأشْرَفُ

١٠٦٧- أشْعَرُ كَلِمَةٍ تَكَلَّمَتْ بِها العَرَبُ كَلِمَةُ

١٠٦٨- أشْفِعِ الأَذانَ وأوْتِرِ الإقامَةَ.

١٠٦٩- إشْفَعُوا تؤْجَرُوا.

١٠٧٠- إشْفَعُوا تُؤْجَرُوا ويَقْضِ اللَّهُ على لِسانِ

١٠٧١- أشْقَى الأَشْقِياءِ منِ اجْتَمَعَ عليهِ فَقْرُ

١٠٧٢- أشْقَى النَّاسِ عاقِرُ ناقَةِ ثَمُودَ وابن آدَمَ

١٠٧٣- أشْكَرُ النَاسِ لِلَّهِ أشْكَرُهُمْ لِلنَّاسِ.

١٠٧٤- أشْهَدُ باللَّهِ وأشْهَدُ لِلَّهِ لَقَدْ قالَ لِي

١٠٧٥- أشْهِدُوا هذا الحَجَرَ خَيْراً فإنَّهُ يَوْمَ

١٠٧٦- أشِيدُوا النِّكاحَ.

١٠٧٧- أشيدُوا النِّكاحَ وأعْلِنُوهُ.

١٠٧٨- أصَابَتْكُمْ فِتْنَةُ الضَّرَّاءِ فَصَبَرْتُمْ وإنَّ

١٠٧٩- أصِبْ بِطَعامِكَ مَنْ تُحِبُّ في اللَّهِ.

١٠٨٠- أصْحابُ البِدَعِ كِلابُ النَّارِ.

١٠٨١- أصْدَقُ كَلِمَةٍ قالها الشَّاعِرُ كَلِمَةُ لَبِيدٍ ألاَ

١٠٨٢- أصْدَقُ الحَدِيثِ ما عُطِسَ عِنْدَهُ.

١٠٨٣- أصْدَقُ الرُّؤْيا بالأَسْحارِ.

١٠٨٤- إصرِفْ بَصَرَكَ.

١٠٣٧- اسْمَحْ يُسْمَحْ لَكَ.

١٠٣٨- اسْمَحُوا يُسْمَحْ لكُمْ.

١٠٣٩- اسْمَعُوا وأطِيعُوا وإنِ اسْتُعْمِلَ عليكم

١٠٤٠- أسْوَأ النَّاسِ سَرِقَةً الذِي يَسْرِقُ مِنْ

١٠٤١- أشْبَهُ مَنْ رَأيْتُ بِجِبْرِيلَ دِحْيَةُ الكَلْبِيُّ.

١٠٤٢- اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على مَنْ زَعَمَ أنَّهُ مَلِكُ

١٠٤٣- اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على الزُّناةِ.

١٠٤٤- اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على امْرَأةٍ أدْخَلَتْ

١٠٤٥- اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على مَنْ آذانِي في

١٠٤٦- اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ على مَنْ ظَلَمَ مَنْ لا

١٠٤٧- اشْتَدِّي أزْمَةُ تَنْفَرِجِي

١٠٤٨- اشْتَرُوا الرَّقِيقَ وشارِكوهُمْ في أرْزاقِهِمْ

١٠٤٩- أشَدُّ النَّاسِ عَذاباً لِلنَّاسِ في الدُّنْيا أشَدُّ

١٠٥٠- أشَدُّ النَاسِ يَوْمَ القِيامَةِ عَذاباً إمامٌ جائِرٌ.

١٠٥١- أشَدُّ النَّاسِ عَذاباً يَوْمَ القِيامَةِ مَنْ يَرَى

١٠٥٢- أشَدُّ النَّاسِ عَذاباً عندَ اللَّهِ يَوْمَ القِيامَةِ

١٠٥٣- أشَدُّ النَّاسِ عَذاباً يَوْمَ القِيامَةِ عالِمٌ لم

١٠٥٥- أشَدُّ النَّاسِ بَلاءً في الدُّنْيا نَبِيٌّ أوْ

١٠٥٦- أشَدُّ النَاسِ بَلاءً الأَنْبِياءُ ثمَّ الصَّالِحُونَ

١٠٥٧- أشَدُّ النَّاسِ بَلاءً الأَنْبِياءُ ثمَّ الصَّالِحُونَ

١٠٥٩- أشَدُّ الناسِ عليكُمُ الرُّومُ وإنَّما هَلَكَتْهُمْ

١٠٦٠- أشَدُّ أمَّتِي لِي حُبّاً قَوْمٌ يَكونونَ بَعْدِي يَوَدُّ

١٠٦١- أشَدُّ الحَرْبِ النِّساءُ وأبْعَدُ اللِّقاءِ

١١٠٩- أطْلُبُوا الرِّزْقَ في خَبَايا الأَرْضِ.

١١١٠- اطلبوا الْعِلْمَ ولوْ بالصِّينِ فإنّ طَلَبَ

١١١١- اطلبوا العِلْمَ ولَوْ بالصِّينِ فإنّ طَلَبَ

١١١٢- اطلبوا العِلْمَ يَوْمَ الاثْنَيْنِ فإنَّهُ مُيَسَّرٌ

١١١٤- اطلبوا الفَضْلَ عِنْدَ الرُّحَماءِ مِنْ أمَّتِي

١١١٥- اطلبوا المَعْرُوفَ من رُحَماءِ أُمَّتِي تَعِيشُوا

١١١٦- اطَّلِعْ في القُبُورِ واعْتَبِرْ بالنُّشُورِ.

١١١٧- اطَّلَعْتُ في الجَنَّةِ فَرَأيْتُ أكْثَرَ أهْلِها

١١١٨- أطْوَعُكُمْ لِلَّهِ الَّذِي يَبْدَأُ صاحِبَهُ

١١١٩- أطْوَلُ النَّاس أعْناقاً يَوْمَ الْقِيامَةِ

١١٢٠- أطْوُوا ثِيابَكُمْ تَرْجِعْ إلَيْها أرْوَاحُها فإنّ

١١٢١- أطْيَبُ الطِّيبِ المِسْكُ.

١١٢٢- أطْيَبُ الكَسْبِ عَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ وَكلُّ

١١٢٣- أطْيَبُ كَسْبِ المُسْلِمِ سَهْمُهُ في سَبِيلِ

١١٢٤- أطْيَبُ اللَّحْمِ لَحْمُ الظَّهْرِ.

١١٢٥- أطْيَبُ الشَّرَابِ الحُلْوُ البارِدُ.

١١٢٦- أطِيعُونِي ما كُنْتُ بَيْنَ أظْهُرِكُمْ وَعَلَيْكُمْ

١١٢٧- أظْهِرُوا النِّكاحَ وأخْفُوا الخِطْبَةَ.

١١٢٨- أعْبَدُ النَّاسِ أكْثَرُهُمْ تلاوَةً لِلْقُرْآنِ.

١١٢٩- أعْبَدُ النَّاسِ أكْثَرُهُمْ تِلاوَةً لِلْقُرْآنِ

١١٣٠- اعْبُدِ اللَّهَ لا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئاً وأقِمِ الصَّلاةَ

١١٣١- اعْبُدِ اللَّهَ ولا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئاً واعْمَلْ لِلَّهِ

١١٣٢- اعْبُدِ اللَّهَ كأنَّكَ تَرَاهُ وعُدَّ نَفْسَكَ في

١٠٨٥- إصْرِمْ الأَحْمَقَ.

١٠٨٦- اصْطَفُّوا وَلْيَتَقَدَّمْكُمْ في الصَّلاةِ

١٠٨٧- أصْلُ كُلِّ دَاءٍ البَرْدَةُ.

١٠٨٨- اصْلِحْ بَيْنَ النَّاسِ وَلَوْ تَعْنِي الكَذِبَ.

١٠٨٩- اصْلِحُوا دُنْياكُمْ واعْمَلوا لآخِرَتِكُمْ

١٠٩٠- اصْنَعِ المَعْرُوفَ إلى مَنْ هُوَ أهْلُهُ وإلى

١٠٩١- اصْنَعُوا لآلِ جَعْفَرٍ طَعاماً فإنَّهُ قَدْ أتاهُمْ

١٠٩٢- اصْنَعُوا ما بَدَا لَكُمْ فمَا قَضَى اللَّهُ تَعالى

١٠٩٣- اضْرِبُوهُنَّ ولا يضْرِبُ إلاّ شِرَارُكُمْ.

١٠٩٤- اضْمَنُوا لي سِتَّ خِصالٍ أضْمَنُ لَكُمُ

١٠٩٦- أطِبِ الكَلامَ وأفْشِ السَّلامَ وَصِلِ

١٠٩٧- أطَّتِ السَّماءُ وَيَحِقُّ لَها أنْ تَئِطَّ والذِي

١٠٩٨- أطِعْ كلَّ أمِيرٍ وَصَلِّ خَلْفَ كلِّ إمامٍ ولا

١٠٩٩- أطْعِمُوا الطَّعامَ وأطِيبُوا الكَلامَ.

١١٠٠- أطْعِمُوا الطَّعامَ وأفْشُوا السَّلامَ تُورَثُوا

١١٠١- أطعِمُوا طَعامَكُمُ الأتْقِياءَ وأوْلُوا

١١٠٢- أطفالُ المُؤْمِنِينَ في جَبَلٍ في الجَنَّةِ

١١٠٣- أطْفالُ المُشْرِكِينَ خَدَمُ أهْلِ الجَنَّةِ.

١١٠٤- أطْفِئُوا المَصابِيحَ إذا رَقَدْتُمْ وأغْلِقوا

١١٠٥- أطْلُبِ العافِيَةَ لِغَيْرِكَ تُرْزَقْها في نَفْسِكَ.

١١٠٦- أطْلُبُوا الحَوائِجَ إلى ذَوِي الرَّحْمَةِ مِنْ

١١٠٧- أطْلُبُوا الخَيْرَ عندَ حِسانِ الوُجُوهِ.

١١٠٨- أطْلُبوا الخَيْرَ دَهْرَكم كُلَّهُ وتَعَرَّضُوا

١١٥٧- إعْزِلِ الأَذَى عن طَرِيقِ المُسْلِمِينَ.

١١٥٨- إعْزِلْ عنها إنْ شِئْتَ فإنّهُ سَيَأْتِيها ما

١١٥٩- إعْزِلوا أوْ لا تَعْزِلوا ما كَتَبَ اللّهُ تعالى

١١٦٠- أَعْطِ كلَّ سُورَةٍ حَظَّها منَ الرُّكوعِ

١١٦١- أَعْطُوا أعْيُنَكمْ حَظَّها منَ العِبادَةِ النَّظَرَ

١١٦٢- أَعْطُوا السّائِلَ وإنْ جاءَ على فَرَسٍ.

١١٦٣- أَعْطُوا المَساجِدَ حَقَّها رَكْعَتانِ قَبْلَ انْ

١١٦٤- أَعْطُوا الأَجِيرَ أجْرَهُ قَبْلَ أنْ يَجِفَّ

١١٦٥- أعْطِي ولا تُوكِي فَيُوكى عليكِ.

١١٦٦- أعْطِيتُ جَوَامِعَ الكَلِمِ واخْتُصِرَ لِيَ

١١٦٧- أُعْطِيتُ سُورَةَ البَقَرَةِ منَ الذِّكرِ الأَوَّلِ

١١٦٨- أُعْطِيتُ آيةَ الكُرْسِي مِنْ تَحْتِ العَرْشِ.

١١٦٩- أُعْطِيتُ ما لم يعْطَ احَدٌ مِنَ الأنْبِياءِ

١١٧٠- أُعْطِيتُ فَواتِحَ الكلامِ وجَوامِعَهُ

١١٧١- أعْطِيتُ مَكانَ التَّوْراةِ السَّبْعَ الطِّوالَ

١١٧٢- أُعْطِيتُ هذه الآياتِ مِنْ آخِرِ سُورَةٍ

١١٧٣- أُعْطِيتُ ثَلاثَ خِصالٍ أُعْطِيتُ صَلاةً

١٢٠٠- اعْمَلْ لِوَجْهٍ وَاحِدٍ يَكْفِيكَ الوُجُوهَ كُلَّها.

١٢٠١- اعملْ عَمَلَ امْرِىءٍ يَظُنُّ انْ لَنْ يَمُوتَ

١٢٠٢- اعْمَلُوا فَكُلٌّ مُيَسَّرٌلما خُلِقَ له.

١٢٠٣- اعْمَلُوا فَكُلٌّ مُيَسَّرٌ لِما يُهْدَى لَهُ مِنَ

١٢٠٤- اعْمَلِي ولا تَتَّكِلي فإنَّ شَفاعَتِي

١٢٠٥- أعينُوا أوْلادَكُمْ على البِرِّ مَنْ شاءَ

١١٣٣- اعْبُدِ اللّهَ كأنّكَ تَرَاهُ فإنْ لم تَكنْ تَرَاهُ

١١٣٤- أعْبُدِ اللّهَ ولا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئاً وَزُلْ مَعَ

١١٣٥- اعْبُدُوا الرَّحْمنَ وأطْعِمُوا الطَّعامَ وأفْشُوا

١١٣٦- اعْتَبِرُوا الأَرْضَ بأَسْمائِها واعْتَبِرُوا

١١٣٧- اعتَدِلوا في السُّجُودِ ولا يَبْسُطْ احَدُكمْ

١١٣٨- أعتَقَ أمَّ ابْرَاهِيمَ وَلَدُها.

١١٣٩- اعْتِقوا عَنْهُ رَقَبَةً يُعْتِقُ اللّهُ بِكُلِّ عُضوٍ

١١٤٠- اعْتِكافُ عَشْرٍ في رَمَضانَ كَحَجَّتَيْنِ

١١٤١- اعْتِمُوا بهذِهِ الصَّلاةِ فإنَّكُمْ قَدْ فَضَلْتُمْ

١١٤٢- أعْتَمُّوا تَزْدَادُوا حِلْماً.

١١٤٣- أعْتَمُّوا تَزْدَادُوا حِلماً والْعَمائِمُ تِيجانٌ

١١٤٤- اعْتَمُّوا خالِفُوا على الأمَمِ قَبْلَكُمْ.

١١٤٥- أعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجزَ عن الدُّعاءِ

١١٤٦- اعْدِلوا بَيْنَ أوْلادِكُمْ في النِّحَلِ كما

١١٤٧- اعْدَى عَدُوِّكَ زَوْجَتُكَ الَّتِي تُضاجِعُكَ

١١٤٨- اعْذَرَ اللّهُ إلى امْرِىءٍ أخَّرَ أجَلَهُ حَتّى

١١٤٩- أعْرِبُوا القُرْآنَ والْتَمِسُوا غَرَائِبَهُ.

١١٥٠- اعْرِبُوا الكلامَ كَيْ تُعْرِبُوا القُرْآنَ.

١١٥١- اعْرِضُوا حَدِيثِي على كِتابِ اللّهِ فإنْ

١١٥٣- اعْرِضُوا عَنِ النَّاسِ ألَمْ تَرَ انّكَ إنِ

١١٥٤- اعْرِفُوا انْسابَكمْ تَصِلُوا أرْحامَكمْ فإنّهُ لا

١١٥٥- أعْرُوا النِّساءَ يَلْزَمْنَ الحِجالَ.

١١٥٦- أعِزَّ امْرَ اللّهِ يُعِزَّكَ اللّهُ.

١٢٢٩- أفْشُوا السَّلام فإنَّهُ لله تعالى رضاً.

١٢٣٠- افْشُوا السَّلامَ كَيْ تَعْلوا.

١٢٣١- أفْشُوا السَّلامَ وأطْعِمُوا الطَّعامَ واضْرِبُوا

١٢٣٢- افْشُوا السلامَ وأطْعِمُوا الطَّعامَ وَكونُوا

١٢٣٣- أفْضَلُ الأعْمالِ الصَّلاةُ لِوَقْتِها وَبِرُّ

١٢٣٤- أفْضَلُ الأعْمالِ الصَّلاةُ في أوَّلِ وَقْتِها.

١٢٣٥- أفْضَلُ الأعْمالِ الصَّلاةُ لِوَقْتِهَا وبِرُّ

١٢٣٦- أفْضَلُ الأعْمالِ أنْ تُدْخِلَ على أخِيكَ

١٢٣٧- أفْضَلُ الأعْمالِ بَعْدَ الإيمانِ بالله

١٢٣٨- أفْضَلُ الأعْمالِ الكَسْبُ مِنَ الحلالِ.

١٢٣٩- أفْضَلُ الأعْمالِ الإيمانُ بالله وَحْدَهُ ثُمَّ

١٢٤٠- أفْضَلُ الأعْمالِ العِلْمُ لله إنَّ العِلْمَ

١٢٤١- أفْضَلُ الأعْمالِ الحُبُّ في الله والبُغْضُ

١٢٤٢- أفْضَلُ الأيَّامِ عِنْدَ الله يَوْمُ الجُمُعَةِ.

١٢٤٣- أفْضَلُ الإيمانِ أنْ تَعْلَمَ أنَّ الله مَعَكَ

١٢٤٤- أفْضَلُ الإيمانِ الصَّبْرُ والسَّماحَةُ.

١٢٤٥- أفْضَلُ الإيمانِ أنْ تُحِبَّ لله وتَبْغُضَ لله

١٢٤٦- أفْضَلُ الجِهَادِ كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطانٍ

١٢٤٧- أفْضَلُ الجِهَادِ أنْ يُجاهِدَ الرَّجُلُ نَفْسَهُ

١٢٤٨- أفْضَلُ الحَجِّ العَجُّ والثَّجُّ.

١٢٤٩- أفْضَلُ الحَسَناتِ تَكْرِمَةُ الجُلَساءِ.

١٢٥٠- أفْضَلُ الدُّعاءِ دُعاءُ المَرْءِ لِنَفْسِهِ.

١٢٥١- أفْضَلُ الدُّعاءِ أنْ تَسألَ رَبَّكَ العَفْوَ

١٢٠٦- أغْبَطُ النَّاسِ عِنْدِي مُؤمِنٌ خَفِيفُ الحاذِ

١٢٠٧- أغِبُّوا في العِبادَةِ وأرْبِعُوا.

١٢٠٨- اغْتَسِلُوا يَوْمَ الجُمُعَةِ ولَوْ كأساً بِدِينارٍ.

١٢٠٩- اغْتَسِلُوا يَوْمَ الجُمُعَةِ فإنَّهُ مَنِ اغْتَسَلَ

١٢١٠- اغْتَنِمْ خَمْساً قَبْلَ خَمْسٍ حَياتَكَ قَبْلَ

١٢١١- اغْتَنِمُوا الدُّعاءَ عِنْدَ الرِّقَّةِ فإنَّها رَحْمَةٌ.

١٢١٢- اغْتَنِمُوا دَعْوَةَ المُؤمِنِ المُبْتَلَى.

١٢١٣- اغْدُ عالِماً أوْ مُتَعَلِّماً أوْ مُسْتَمِعاً أوْ

١٢١٤- أغْدُوا في طَلَبِ العِلْمِ فإنِّي سَألْتُ رَبِّي

١٢١٥- أغْدُوا في طَلَبِ العِلْمِ فإنَّ الغُدُوَّ بَرَكَةٌ

١٢١٦- أغْزُوا قَزْوِينَ فإنَّهُ مِنْ أعْلَى أبْوابِ

١٢١٧- اغْسِلُوا أيْدِيَكُمْ ثُمَّ اشْرَبُوا فِيها فَلَيْسَ

١٢١٨- اغسلوا ثِيابَكُمْ وخُذُوا مِنْ شُعُورِكُمْ.

١٢١٩- اغفرْ فإنْ عاقَبْتَ فَعاقِبْ بِقَدْرِ الذَّنْبِ

١٢٢٠- أغْنَى النَّاسِ حَمَلَةُ القُرآنِ.

١٢٢١- افْتَتَحْتُ القُرَى بالسَّيْفِ وافْتَتَحْتُ

١٢٢٢- أغْنَى النَّاسِ حَمَلَةُ القُرآنِ مَنْ جَعَلَهُ الله

١٢٢٣- افْتَرَقَتِ اليَهُودُ على إحْدَى وَسَبْعِينَ

١٢٢٤- افْرِشُوا لِي قَطِيفَتِي في لَحْدِي فإنَّ

١٢٢٥- أفْرَضُ أمَّتِي زَيْدُبن ثابتٍ.

١٢٢٦- افْشِ السَّلامَ وابْذُلِ الطَّعامَ واسْتَحْيِي

١٢٢٧- أفْشُوا السَّلامَ تَسْلَمُوا.

١٢٢٨- أفْشُوا السَّلامَ بَيْنَكُمْ تَحابُّوا.

١٢٧٥- أفْضَلُ الصَّلاةِ طُولُ القُنُوتِ.

١٢٧٦- أفْضَلُ الصَّلاةِ صَلاةُ المَرْءِ في بَيْتِهِ إلاَّ

١٢٧٧- أفْضَلُ الصَّوْمِ بَعْدَ رَمَضانَ شَعْبانُ

١٢٧٨- أفْضَلُ الصَّوْمِ صَوْمُ أخِي دَاوُدَ كانَ

١٢٧٩- أفْضَلُ العِبادَةِ دَرَجَةً عِنْدَ اللهِ يَوْمَ القِيامَةِ

١٢٨٠- أفْضَلُ العِبادَةِ الفِقْهُ وأفْضَلُ الدِّينِ

١٢٨١- أفْضَلُ العِبادَةِ الدُّعاءُ.

١٢٨٢- أفْضَلُ العِبادَةِ قِراءةُ القُرآنِ.

١٢٨٣- أفْضَلُ العِبادَةِ انْتِظارُ الفَرَجِ.

١٢٨٤- أفْضَلُ العَمَلِ النِّيَّةُ الصَّادِقَةُ.

١٢٨٥- أفْضلُ العِبادَةِ أجْراً سُرْعَةُ القِيامِ مِنْ عِنْد

١٢٨٦- أفْضلُ الغُزاةِ في سَبِيلِ اللَّهِ خادِمُهُمْ ثمَّ

١٢٨٧- أفضلُ الْفَضائِلِ أنْ تَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ

١٢٨٨- أفْضلُ القُرْآنِ الحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ العَالَمِينَ.

١٢٨٩- أفضلُ القُرْآنِ سُورَةُ البَقَرَةِ وأعْظَمُ آيةٍ

١٢٩٠- أفضلُ الكَسْبِ بَيْعٌ مَبْرُورٌ وَعَمَلُ

١٢٩١- أفضلُ الكلامِ سُبْحانَ اللَّهِ والحَمْدُ لِلَّهِ

١٢٩٢- أفضلُ الْمُؤْمِنينَ إسْلاماً مَنْ سَلِمَ

١٢٩٣- أفضلُ المُؤْمِنينَ أحْسَنُهُمْ خُلُقاً.

١٢٩٤- أفضلُ المُؤْمِنينَ إيماناً الَّذِي إذا سألَ

١٢٩٥- أفضلُ المُؤْمِنينَ رَجُلٌ سَمْحُ البَيْعِ سَمْحُ

١٢٩٦- أفضلُ النَّاسِ مُؤْمِنٌ يُجاهِدُ في سَبِيلِ

١٢٩٧- أفضلُ النَّاس مُؤْمِنٌ مُزَهَّدٌ.

١٢٥٢- أفْضَلُ الدَّنانِيرِ دِينارٌ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ على

١٢٥٣- أفْضَلُ الذِّكْرِ لا إله إلاَّ اللهُ وأفْضَلُ

١٢٥٤- أفْضَلُ الرِّباطِ الصَّلاةُ ولُزُومُ مَجالِسِ

١٢٥٥- أفْضَلُ الرِّقابِ أغْلاهَا ثَمَناً وأنْفَسُها عِنْدَ

١٢٥٦- أفْضَلُ السَّاعاتِ جَوْفُ اللَّيْلِ الأخِيرِ.

١٢٥٧- أفْضَلُ الشُّهَداءِ مَنْ سُفِكَ دَمُهُ وَعُقِرَ

١٢٥٨- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ أنْ تَصَّدَّقَ وأنْتَ صَحِيحٌ

١٢٥٩- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ جُهْدُ المُقِلِّ وابْدَأ بِمَنْ

١٢٦٠- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ ما كانَ عَنْ ظَهْرِ غِنًى

١٢٦١- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ سَقْيُ المَاءِ.

١٢٦٢- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ أنْ يَتَعَلَّمَ المَرْءُ المُسْلِمُ

١٢٦٣- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ الصَّدَقَةُ على ذِي الرَّحِمِ

١٢٦٤- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ ما تَصَّدَّقُ بِهِ على

١٢٦٥- أفْضَل الصَّدَقَةِ في رَمَضَانَ.

١٢٦٦- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ اللِّسانُ الشَّفاعَةُ تَفُكُّ

١٢٦٧- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ أنْ تُشْبِعَ كَبِداً جائِعاً.

١٢٦٨- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ إصْلاحُ ذاتِ البَيْنِ.

١٢٦٩- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ حِفْظ اللِّسانِ.

١٢٧٠- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ سِرٌّ إلى فَقِيرٍ وَجُهْدٌ مِنْ

١٢٧١- أفْضَلُ الصَّدَقَةِ المَنِيحُ أنْ تَمْنَحَ الدِّرْهَمَ

١٢٧٢- أفْضَلُ الصَّدَقاتِ ظِلُّ فُسْطاطٍ في سَبِيلِ

١٢٧٣- أفْضَلُ الصَّلَواتِ عِنْدَ اللهِ صلاةُ الصُّبْحِ

١٢٧٤- أفْضَلُ الصَّلاةِ بَعْدَ المَكْتُوبَةِ الصَّلاةُ في

١٤٦٤- اللهمّ مَنْ وَلِيَ من أمْرِ أمّتِي شَيْئاً فَشَقَّ

١٤٦٥- اللَّهُمَّ إنّي أعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ ما عَمِلْتُ

١٤٦٦- اللَّهُمَّ أعِنّي على غَمَراتِ المَوْتِ

١٤٦٧- اللهمّ زِدْنا ولا تَنقصْنا وأكْرِمْنا ولا تُهِنّا

١٤٦٨- اللَّهُمَّ إنّي أعُوذُ بكَ من قلْبٍ لا يَخْشَعُ

١٤٦٩- اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي حُبَّكَ وَحُبَّ مِنْ يَنْفَعُنِي ل

١٤٧٠- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي ووَسِّعْ لِي في

١٤٧١- اللَّهُمَّ إنّي أعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ

١٤٧٢- اللَّهُمَّ إنّي أعُوذُ بكَ من مُنكَرَاتِ

١٤٧٣- اللهُمَّ مَتِّعْنِي بِسَمْعِي وبَصَرِي واجْعَلْهُما

١٤٧٥- اللَّهُمَّ إنّي أسْألُكَ غناي وَغِنَى مَوْلايَ.

١٤٧٦- اللهمّ اجْعَلْ فَناءَ أُمّتِي قَتْلاً في سَبِيلِكَ

١٤٧٨- اللهمّ لا تَكِلْنِي إلى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ

١٤٨٠- اللَّهُمَّ إنَّكَ لَسْتَ بِإلهٍ اسْتَحْدَثْناهُ ولا

١٤٨١- اللَّهُمَّ إنَّكَ تَسْمَعُ كَلامِي وَتَرى مَكانِي

١٤٨٢- اللَّهُمَّ أصْلِحْ ذاتَ بَيْنِنا وألِّفْ بَيْنَ

١٤٨٣- اللَّهُمَّ إلَيْكَ أشْكُو ضَعْفَ قُوَّتِي وقِلَّةَ

١٤٨٤- اللهمّ واقِيةَ كَوَاقِيَةِ الوَلِيدِ

١٤٨٥- اللهمّ كما حَسّنْتَ خَلْقِي فَحَسّنْ

١٤٨٦- اللَّهُمَّ احْفَظْنِي بالإسْلامِ قائِماً واحْفَظْنِي

١٤٨٧- اللهمّ لا تَكِلْنِي إلى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ

١٤٨٩- اللَّهُمَّ إنّي أعُوذُ بِكَ مِنَ العَجْزِ والكَسَلِ

١٤٩٠- اللَّهُمَّ إنّي أعُوذُ بكَ من عِلْمٍ لا يَنْفَعُ

١٢٩٨- أفضلُ النَّاسِ رَجُلٌ يُعْطِي جُهْدَهُ.

١٢٩٩- أفضلُ النَّاسِ مُؤْمِنٌ بَيْنَ كَرِيمَيْنِ.

١٣٠٠- أفضلُ أُمّتِي الَّذِينَ يَعْمَلُونَ بالرُّخَصِ.

١٣٠١- أفضلُ أيامِ الدُّنْيا أيامُ العَشْرِ

١٣٠٢- أفضلُ سُوَرِ القُرْآنِ البَقَرَةُ وأفضلُ آي

١٣٠٣- أفضلُ طَعامِ الدُّنْيا والآخِرَةِ اللَّحْمُ.

١٣٠٤- أفضلُ عِبادَةِ أُمّتِي تلاوَةُ القُرْآنِ.

١٣٠٥- أفضلُ عِبادَةِ أُمّتِي قراءة القُرْآنِ نظرا.

١٣٠٦- أفضلُ كَسْبِ الرَّجُلِ وَلَدُهُ وَكُلُّ بَيْعٍ

١٣٠٧- أفْضَلُ نِسَاءِ أهْلِ الْجَنَّةِ خَدِيجَةُ بِنْتُ

١٣٣٧- اقْرَءُوا الْقُرْآنَ فَإنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ

١٣٩٣- أكْثِرِ الصَّلاةَ في بَيْتِكَ يَكْثُرْ خَيْرُ بَيْتِكَ

١٣٩٥- أكْثِرْ ذِكْرَ المَوْتِ فإنّ ذِكْرَهُ يُسَلِّيكَ مِمَّا

١٤٥٥- اللَّهُمَّ إنّي أسْألُكَ مِنَ الخَيْرِ كُلِّهِ ما

١٤٥٥- اللَّهُمَّ إنّي أسْألُكَ مِنَ الخَيْرِ كُلِّهِ ما

١٤٥٦- اللَّهُمَّ أحْسِنْ عاقِبَتَنا في الأمُورِ كُلِّها وأجِرْنا

١٤٥٧- اللَّهُمَّ بارِكْ لأُمّتِي في بُكُورِها

١٤٥٨- اللَّهُمَّ بارِكْ لأُمّتِي في بُكُورِها يَوْمَ

١٤٥٩- اللَّهُمَّ إنَّكَ سألْتَنا مِنْ أنْفُسِنا ما لا

١٤٦٠- اللَّهُمَّ اهْدِ قُرَيْشاً فإنّ عالِمَها يَمْلأُ

١٤٦١- اللَّهُمَّ إنّي أعُوذُ بِكَ مِنْ جارِ السوءِ في

١٤٦٢- اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ إذا أحْسَنُوا

١٤٦٣- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وارْحَمْنِي وألْحِقْنِي

١٥٥٢- اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي

١٥٥٣- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ

١٥٥٤- اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مِسْكِينًا وَأَمِتْنِي مِسْكِينًا

١٥٥٥- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ

١٥٥٦- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ

١٥٥٧- اللَّهُمَّ إِنِّي اتَّخِذُ عِنْدَكَ عَهْداً لَنْ تُخْلِفَنِيهِ

١٥٥٨- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ والكَسَلِ

١٥٥٩- اللهمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَجَهْلِي عِنْدِي

١٥٦٠- اللَّهُمَّ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا لَكَ

١٥٦١- أَلْبانُ البَقَرِ شِفاءٌ وسَمْنُها دَوَاءٌ ولُحُومُها

١٥٦٢- الْبَسِ الْخِشْنَ الضَّيِّقَ حَتَّى لا يَجِدَ العِزُّ

١٥٦٣- إِلْبَسُوا الثِّيابَ البيضَ فإنّها أطْهَرُ

١٥٦٤- التَمِسْ ولوْ خاتَماً مِنْ حَدِيدٍ

١٥٦٥- التَمِسُوا الجارَ قَبْلَ الدَّارِ والرَّفِيقَ قَبْلَ

١٥٦٦- إِلْتَمِسُوا الخَيْرَ عِنْدَ حِسانِ الوُجوهِ

١٥٦٧- الْتَمِسُوا الرِّزْقَ بالنِّكاحِ

١٥٦٨- التَمِسُوا الساعةَ الّتِي تُرْجَى في يَوْمِ

١٥٦٩- التَمِسُوا لَيْلَةَ القَدْرِ في أرْبَعٍ وعِشْرِينَ.

١٥٧٠- الْتَمِسُوا لَيْلَةَ القَدْرِ لَيْلَةَ سَبْعٍ وعِشْرِينَ.

١٥٧١- الْتَمِسُوا لَيْلَةَ القَدْرِ آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْ ر

١٥٧٢- الْحِدُوا ولا تَشُقُّوا فإنّ اللحْدَ لَنا والشِقَّ

١٥٧٣- أَلْحِدَ آدَمُ وغُسِلَ بالمَاءِ وِتْراً فقالَتِ

١٥٨١- أَلْهِمْ إسماعِيلَ هذا اللّسانَ العَرَبِيَّ

١٤٩١- اللهمَّ اجْعَلْ أَوْسَعَ رِزْقِكَ عَلَيَّ عندَ كِبَرِ

١٤٩٢- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ العِفَّةَ والعافِيَةَ في

١٤٩٣- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيماناً يُباشِرُ قَلْبِي

١٤٩٤- اللَّهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ عَبْدَكَ وَخَلِيلَكَ

١٤٩٥ - اللَّهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ حَرَّمَ مَكَّةَ فَجَعَلَهَا

١٤٩٦- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الكَسَلِ والهَرَمِ

١٤٩٧- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الخَيْرِ كُلِّهِ عاجِلِهِ

١٤٩٩- اللهمَّ منْ آمنَ بِي وصَدَّقَنِي وعَلِمَ أنَّ ما

١٥٠٢- اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ

١٥٠٣- اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي نَقُولُ وَخَيْرًا

١٥٠٤- اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي جَسَدِي وَعَافِنِي فِي

١٥٠٥- اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا يَحُولُ

١٥٠٧- اللَّهُمَّ انْفَعْنِي بِما عَلَّمْتَنِي وَعَلِّمْنِي ما

١٥٠٨- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ

١٥٣٧- اللَّهُمَّ بِعِلْمِكَ الْغَيْبَ وَقُدْرَتِكَ عَلَى

١٥٣٨- اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَرَبَّ

١٥٣٩- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ

١٥٤١- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ وَأَعُوذُ

١٥٤٧- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُوعِ فَإِنَّهُ

١٥٤٨- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشِّقَاقِ

١٥٤٩- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبَرَصِ

١٥٥٠- اللَّهُمَّ اجْعَلْ بالمَدِينَةِ ضِعْفَي ما جَعَلْتَ

١٥٥١- اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ مُذْهِبَ الْبَاسِ اشْفِ

١٦٠٥– أمّا بَعْدُ فَوَاللّهِ إنّي لأُعْطِي

١٦٠٧– أمّا بَعْدُ فَما بالُ العامِلِ

١٦٠٨– أمّا بَعْدُ أَلاَ أَيُّهَا النّاسُ فَإِنَّما

١٦٠٩– أمّا بعدُ فإنَّ أصْدَقَ الحَدِيثِ كِتابُ

١٦١٠– أمّا بَعْدُ فإنَّ الدُّنْيا خَضِرَةٌ حُلْوَةٌ

١٦١١– أَمَامَكُمْ حَوْضٌ كَمَا بَيْنَ جَرْبَاءَ وَأَذْرُح.

١٦١٢– أمانٌ لأَهْلِ الأَرْضِ مِنَ الغَرَقِ القَوْسُ

١٦١٣– أمانٌ لأُمَّتِي مِنَ الغَرَقِ إذا رَكِبُوا

١٦١٥– أمُّ القُرْآنِ عِوَضٌ مِن غَيْرِها وليسَ

١٦١٦– أُمُّ الوَلَدِ حُرَّةٌ وإن كانَ سِقطاً.

١٦١٧– أُمُّ مِلْدَمٍ تأكُلُ اللّحْمَ وتَشْرَبُ

١٦١٨– أُمُّ ايْمَنَ أُمِّي بعدَ أُمِّي.

١٦١٩– أُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ غُرٌّ مِنَ السُّجُودِ

١٦٢٠– أُمَّتِي أُمَّةٌ مُبارَكَةٌ لا يدري

١٦٢١– أُمَّتِي أُمَّةٌ مَرْحُومَةٌ مَغْفُورٌ لَهَا

١٦٢٢– أُمَّتِي هَذِهِ أُمَّةٌ مَرْحُومَةٌ لَيْسَ

١٦٢٣– أمْثَلُ ما تَدَاوَيْتُمْ بِهِ الحِجَامَةُ

١٦٢٥– امْرُؤُ القَيْسِ قَائِدُ الشُّعَراءِ إلى النارِ

١٦٢٦– امْرَأَةٌ وَلُودٌ أحَبُّ إلى اللّهِ تَعَالى

١٦٢٧– أمْرُ النِّساء إلى آبائِهِنَّ وَرِضاهُنَّ

١٦٢٨– امْرأً بَيْنَ امْرَيْن وخَيْرُ الأُمُورِ أوْسَطُها.

١٦٢٩– امِرَّ الدَّمَ بِما شِئْتَ واذْكُر اسْمَ.

١٦٣٠– أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى

١٥٨٢– الْهُو والْعَبُوا فإنّي أكْرَهُ أنْ يُرَى في

١٥٨٣– إلَيْكَ انْتَهَت الأَمانِيُّ يا صاحِبَ

١٥٨٤– أمَا إن رَبَّكَ يُحِبُّ المَدْحَ

١٥٨٥– أما إنّ كلَّ بِناءٍ وَبَالٌ على صاحِبِهِ إلاّ ما

١٥٨٦– أمَا إنّ كلَّ بِناءٍ فهوَ وَبالٌ على صاحِبِهِ

١٥٨٧– أمَا لَوْ قُلْتَ حِينَ أمْسَيْتَ أعُوذُ

١٥٨٨– أما إنّهُ لو قالَ حِينَ أمْسى أعُوذُ

١٥٨٩– أما إنّ العَرِيفَ يُدْفَعُ في النارِ دَفْعاً

١٥٩٠– أما بَلَغَكُمْ أنّي لَعَنْتُ مَنْ وَسَمَ البَهِيمَةَ

١٥٩١– أما تَرْضَى أنْ تَكُونَ لَهُمُ الدُّنْيا ولنا

١٥٩٢– أمَا تَرْضى إخْداكُنَّ أنّها إذا كانَتْ حامِلاً

١٥٩٣– أما كانَ يَجِدُ هذا ما يُسَكِّنُ بِهِ رَأْسَهُ ؟

١٥٩٤– أمَا يَخْشَى أحَدُكُمْ إذَا رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ

١٥٩٥– أما يَخْشى أحَدُكُمْ إذا رَفَعَ رَأْسَهُ في

١٥٩٦– أما واللهِ إنّي لأَمِينٌ في السَّماءِ وأمِينٌ

١٥٩٧– أمَا عَلِمْتَ أنَّ الإسْلاَمَ يَهْدِمُ مَا كَانَ

١٥٩٨– أمَا إنَّكُمْ لَوْ أكْثَرْتُمْ ذِكْرَ هَاذِمِ اللَّذَّاتِ

١٥٩٩– أمَّا أنَا فَلاَ آكُلُ مُتَّكِئًا

١٦٠٠– أمَّا أهْلُ النّارِ الَّذِينَ هُمْ أهْلُهَا فَإنَّهُمْ لاَ

١٦٠١– أمّا أوّلُ أشْرَاطِ السَّاعَةِ فنارٌ

١٦٠١– أمَّا صَلاَةُ الرَّجُلِ فِي بَيْتِهِ فَنُورٌ

١٦٠٣– أمَّا فِي ثَلاَثَةِ مَوَاطِنَ فَلاَ يَذْكُرُ

١٦٠٤– أمّا بعدُ فإنّ أصْدَقَ الحَدِيثِ

١٦٦١- إنّ اللّٰهَ اتّخَذَنِي خَلِيلاً كما

١٦٦٢- إنَّ اللّٰهَ تعالى أجارَكُمْ مِنْ ثَلاثٍ

١٦٦٣- إنّ اللّٰهَ احْتَجَرَ التَّوْبَةَ على كلّ

١٦٦٤- إنّ اللّٰهَ إذا أحَبَّ عَبْداً جَعَلَ

١٦٦٥- إنّ اللّٰهَ إذا أحَبَّ إنْفاذَ أمْرٍ سَلَب.

١٦٦٦- إنَّ اللّٰهَ إذا أراد إمْضاءَ

١٦٦٧- إنّ اللّٰهَ تعالى إذا أنْزَلَ سَطَوَاتِهِ

١٦٦٨- إنّ الله تعالى إذا أنْعَمَ على عَبْدٍ

١٦٦٩- إنّ اللّٰهَ تعالى إذا رَضِيَ عنِ العَبْدِ

١٦٧١- إنَّ اللّٰهَ تعالى إذا أراد بالعبادِ نِقمَةً

١٦٧٢- إنّ اللّٰهَ إذا أرَادَ أنْ يُهْلِكَ عَبْداً نَزَعَ

١٦٧٣- إنّ اللّٰهَ تعالى إذا أحَبَّ عَبْداً دَعا

١٦٧٥- إنَّ اللّٰهَ تعالى إذا أرادَ رَحْمَةَ أ

١٦٧٧- إنَّ اللّٰهَ تعالى إذا أرَادَ أنْ يَخْلُقَ

١٦٧٨- إنَّ الله تعالى إذا أنْزَلَ عاهَةً مِنَ.

٦٧٩- إنّ اللّٰهَ تعالى إذا غَضِبَ على أُمّةٍ

١٦٨٠- إنّ اللّٰهَ أذِنَ لِي أنْ أُحَدِّثَ عَنْ

١٦٨١- إنّ اللّٰهَ تعالى استَخْلَصَ هذا

١٦٨٢- إنّ اللّٰهَ تعالى اصْطَفَى كِنانَةَ

١٦٨٣- إنّ اللّٰهَ اصْطَفَى منْ وَلَد إبْرَاهِيمَ

١٦٨٤- إنّ اللّٰهَ تعالى اصْطَفى مِنَ الكلامِ

١٦٨٥- إنّ اللّٰهَ تعالى اصْطَفى مُوسَى بالكَلام

١٦٨٦- إنّ اللّٰهَ تعالى اطّلَعَ على أهْلِ بَدْرٍ

١٦٣١- أُمِرْتُ بِالْوِتْرِ والضُّحَى ولَمْ يُعْزَمْ

١٦٣٢- أُمِرْتُ بِيَوْمِ الأضْحَى عِيداً

١٦٣٣- أُمِرْتُ بالسِّوَاكِ حَتَّى خَشِيتُ

١٦٣٤- أُمِرْتُ بالسِّوَاكِ حَتَّى خِفْتُ على.

١٦٣٥- أُمِرْتُ بالنَّعْلَيْنِ والخاتَمِ.

١٦٣٧- أُمِرْتُ أنْ أسْجُدَ على سبعةٍ

١٦٣٨- أُمِرْتُ بالوِتْرِ وَرَكْعَتَي الضُّحَى

١٦٣٩- أُمِرْت بِقَرْيَةٍ تَأْكُلُ القرَى يَقُولونَ

١٦٤٠- أُمِرَتِ الرُّسُلُ أنْ لا تَأْكُلَ إل.

١٦٤١- أُمِرْنا بإسْباغِ الوُضوءِ.

١٦٤٥- امْسَحْ رَأسَ اليَتِيمِ هكَذا إلى مُقَدَّمِ

١٦٤٦- امْسِكْ عَلَيْكَ بَعْضَ مالِكَ

١٦٤٧- امْشِ مِيلاً عُدْ مريضاً امْشِ

١٦٤٨- امْشُوا أمامِي خَلُّوا ظَهْرِي لِلْمَلائِكَةِ.

١٦٤٩- أمِطِ الأذَى عن الطَّرِيقِ فإنَّهُ

١٦٥٠- أُمَّكَ وأباكَ وأُختَكَ وأخاكَ

١٦٥١- امْلِكْ يَدَكَ.

١٦٥٣- أمْلِكْ عليكَ لِسانَكَ ولْيَسَعْكَ

١٦٥٥- أُمَناءُ المُسْلِمِينَ على صَلاتِهِمْ

١٦٥٦- امْنَعُ الصُّفوفِ مِنَ الشَّيْطانِ

١٦٥٨- أميرانِ ولَيْسا بِأمِيرَيْنِ المَرْأةُ

١٦٥٩- إنّ اللّٰهَ أبَى عَلَيَّ فِيمَنْ قَتَلَ

١٦٦٠- إنَّ اللّٰهَ أبَى لِي أن أتَزَوَّجَ أوْ

١٧١٢- إنّ اللّٰهَ تعالى جَعَلَ لِكُلّ نَبِيّ شَهْوَةً

١٧١٣- إنّ اللّٰهَ تعالى جَعَلَ لِلْمَعْرُوفِ وُجُوهاً

١٧١٤- إنّ اللّٰهَ تعالى جَعَلَ السَّلامَ تَحِيَّةً لأُمَّتِنا

١٧١٧- إنَّ اللّٰهَ تعالى جَعَلَ ذُرِّيَّةَ كلّ نَبِيّ فِي.

١٧١٨- إنّ اللّٰهَ تعالى جَعَلَها لَكَ لِباساً وأَهْلِي

١٧١٩- إنّ اللّٰهَ تعالى جَعَلَنِي عَبْداً كَرِيماً ولَمْ

١٧٢٠- إنّ اللّٰهَ تعالى جَمِيلٌ يُحِبُّ الجَمالَ.

١٧٢١- إنّ اللّٰهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الجَمالَ ويحبُّ ا

١٧٢٢- إنّ اللّٰهَ تعالى جَمِيلٌ يُحِبُّ الجَمالَ

١٧٢٣- إنّ اللّٰهَ تعالى جَوَادٌ يحِبُّ الجُودَ

١٧٢٤- إنّ اللّٰهَ تعالى حَرَّمَ مِنَ الرَّضاعِ ما حَرَّمَ

١٧٢٥- إنّ اللّٰهَ تعالى حرَّمَ الجَنّةَ على كلّ

١٧٢٦- إنّ اللّٰهَ تعالى حَرَّمَ عليكمْ عُقوق ا

١٧٢٧- إنّ اللّٰهَ حَرَّمَ عَلَيَّ الصَّدَقَةَ وعلى أهْل

١٧٣١- إنّ اللّٰهَ خَتَمَ سُورةَ البَقَرَةِ بآيَتَيْنِ

١٧٣٢- إنّ اللّٰهَ تعالى خَلَقَ الجَنّةَ بَيْضاءَ

١٧٣٥- إنّ اللّٰهَ تعالى خَلَقَ الخَلْقَ فجَعَلَنِي في.

١٧٣٧- إنّ اللّٰهَ خَلَقَ لَوْحاً مَحْفوظاً مِنْ دُرَّةٍ

١٧٣٩- إنَّ اللّٰهَ تعالى خَلَقَ الرَّحْمَةَ يَوْمَ خَلَقَها

١٧٤٤- إنّ اللّٰهَ تعالى زَوَّجَنِي في الجَنّةِ مَرْيَم

١٧٤٧- إنّ اللّٰهَ تعالى صانِعُ كلّ صانِعٍ.

١٧٤٨- إنّ اللّٰهَ تعالى طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ

١٧٤٩- إنّ اللّٰهَ تعالى عَفُوٌّ يحبُّ العفْوَ.

١٦٨٧- إنّ اللّٰهَ تعالى أعْطاني فِيما منَّ بِهِ ع

١٦٨٩- إنّ اللّٰهَ أعْطَى مُوسَى الكلامَ وأعْطانِي

١٦٩١- إنّ اللّٰهَ تعالى أمَرَنِي أنْ أعَلِّمَكُمْ مِمَّا

١٦٩٢- إنّ اللّٰهَ تعالى أمَرَنِي بِحُبِّ أرْبَعَةٍ

١٦٩٣- إنّ اللّٰهَ تعالى أمَرَنِي أنْ أُزَوِّجَ

١٦٩٤- إنّ اللّٰهَ أمَرَنِي أنْ أُسَمِّي المَدِينَةَ طَيْبَةَ.

١٦٩٥- إنّ اللّٰهَ تعالى أمَرَنِي بِمُدَارَاةِ النَّاسِ

١٦٩٦- إنّ اللّٰهَ تعالى أنْزَلَ الدّاءَ والدَّوَاءَ

١٦٩٧- إنّ الله تعالى أنْزَلَ بَرَكاتٍ ثلاثاً

١٦٩٨- إنَّ الله تعالى أوْحَى إلَيَّ أنْ تَوَاضَعُو

١٦٩٩- إنَّ الله تعالى أوْحَى إلَيَّ أنْ تَوَاضَعُو

١٧٠٠- إنَّ اللّٰهَ تعالى أيَّدَنِي بأرْبَعَةٍ وُزَرَاءَ

١٧٠١- إنّ اللّٰهَ تعالى بارَكَ ما بَيْنَ العَرِيشِ

١٧٠٢- إنّ اللّٰهَ تعالى بَعَثَنِي رَحْمَةً مُهْدَاةً

١٧٠٣- إنّ اللّٰهَ تعالى بَنى الفِرْدَوْسَ بِيَدِهِ

١٧٠٤- إنّ اللّٰهَ تعالى تَجاوَزَ لأُمَّتِي عَمَّا

١٧٠٥- إنّ اللّٰهَ تَجاوَزَ لأُمَّتِي عَمَّا تُوَسْوِسُ به

١٧٠٦- إنّ اللّٰهَ تعالى تَصَدَّقَ بِفِطْرِ رَمَضانَ

١٧٠٧- إنّ اللّٰهَ تعالى تَصَدَّقَ عليكمْ عندَ

١٧٠٨- إنّ اللّٰهَ جَعَلَ الحَقَّ على لِسانِ عُمَرَ

١٧٠٩- إنّ اللّٰهَ تعالى جَعَلَ ما يَخْرُجُ.

١٧١٠- إنّ اللّٰهَ تعالى جَعَلَ الدُّنْيا كُلها.

١٧١١- إنّ اللّٰهَ تعالى جعلَ هذا الشَّعْر

١٧٧٣- إنّ الله تعالى لم يَجْعَلْ شِفاءَكمْ فِيما

١٧٧٤- إنّ الله تعالى لم يَفْرِضِ الزَّكاةَ إلاّ

١٧٧٥- إنّ الله تعالى لم يَرْضَ بِحُكمِ نَبِيّ ولا

١٧٧٦- إنّ الله لمْ يَبْعَثْنِي طَعّاناً ولا لَعّاناً ولكنْ

١٧٧٧- إنّ الله تعالى لمْ يَأْمُرْنا فِيما رَزَقَنا أنْ

١٧٧٨- إنّ الله تعالى لمْ يَجْعَلْ لِمَسْخٍ نَسْلاً ولا

١٧٧٩- إنّ الله تعالى لم يَجْعلْنِي لَحّاناً اخْتارَ لِي

١٧٨٠- إنّ الله تعالى لم يَخْلُقْ خَلْقاً هوَ أبغَضُ

١٧٨١- إنّ الله تعالى لم يَضَعْ داءً إلاّ وَضَعَ لهُ

١٧٨٢- إنّ الله تعالى لم يُنْزِلْ داءً إلاّ أنْزَلَ لهُ

١٧٨٣- إنّ الله تعالى لم يُنْزِلْ داءً إلاّ أنْزَلَ لهُ

١٧٨٤- إنّ الله تعالى لم يُحَرِّمْ حُرْمَةً إلاّ وقد

١٧٨٥- إنّ الله تعالى لم يَكْتُبْ علَيَّ اللَّيْلَ

١٧٨٦- إنّ الله لمّا خلقَ الدُّنيا أعْرَضَ عنها فلمْ

١٧٨٧- إنّ الله تعالى لمّا خلقَ الدُّنْيا نَظَرَ إلَيْها

١٧٨٨- إنّ الله تعالى لَمّا خَلَقَ الخَلْقَ كَتَبَ بِيَدِهِ

١٧٨٩- إنّ الله تَعالى لَيُؤَيِّدُ الإسْلامَ بِرِجالٍ ما

١٧٩٠- إنّ الله تعالى لَيُؤَيِّدُ الدِّينَ بالرَّجُلِ

١٧٩١- إنّ الله تعالى لَيَبْتَلِي المُؤْمِنَ وما يَبْتَلِيهِ

١٧٩٢- إنّ الله تعالى لَيَتعاهدُ عَبْدَهُ المُؤْمِنَ

١٧٩٣- إنّ الله تعالى لَيَحْمِي عَبْدَهُ المُؤْمِنَ مِنَ

١٧٩٤- إنّ الله لَيَدْفعُ بالمُسْلِمِ الصالِحِ عن مائةِ

١٧٩٥- إنّ الله تعالى لَيَرْضَى عن العَبْدِ أنْ يَأْكُلَ

١٧٥٠- إنّ الله تعالى عِنْدَ لِسانِ كلّ قائِلٍ

١٧٥١- إنّ الله تعالى غَيُورٌ يُحبُّ الغَيُورَ وإنّ

١٧٥٢- إنَّ اللَّهَ قَالَ مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ

١٧٥٣- إنّ اللَّهَ تعالى قالَ لقدْ خَلَقْتُ خَلْقاً

١٧٥٤- إنّ اللَّهَ تَعالى قالَ أنا خَلَقْتُ الخَيْرَ

١٧٥٥- إنّ اللَّهَ تَعالى قَبَضَ أزْوَاجَكمْ حِينَ شاءَ

١٧٥٦- إنّ الله تَعالى قَدْ حَرَّمَ على النّارِ مَنْ قال

١٧٥٧- إنّ اللَّهَ تعالى قدْ أمدَّكمْ بِصلاةٍ هِيَ

١٧٥٨- إنّ اللَّهَ تَعالى قدْ أعْطَى كلَّ ذِي حَقّ

١٧٥٩- إنّ الله تعالى قَدْ أوْقَعَ أجْرهُ على قدْرِ

١٧٦٠- ان الله تعالى قد أجار أمتي ان تجمع

١٧٦١- إنّ الله تَعالى كَتَبَ الإحْسانَ على كلّ

١٧٦٢- إنّ الله تعالى كَتَبَ على ابن آدَمَ حَظهُ

١٧٦٣- إنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ

١٧٦٤- إنّ الله تعالى كَتَبَ كِتاباً قَبْلَ أنْ يَخْلُقَ

١٧٦٥- إنّ الله تعالى كَتَبَ في أُمِّ الكِتابِ قَبْلَ

١٧٦٦- إنّ الله تعالى كَتَبَ عَلَيْكُمُ السَّعْيَ

١٧٦٧- إنّ الله تعالى كَتَبَ الغَيْرَةَ على النِّساءِ

١٧٦٨- إنَّ الله تعالى كرهَ لكمْ ثلاثاً اللَّغْوَ عِنْدَ

١٧٦٩- إنّ الله تعالى كرهَ لكمْ سِتّاً العَبَثَ في

١٧٧٠- إنّ الله كرهَ لكمُ البَيانَ كلَّ البَيانِ.

١٧٧١- إنّ الله تَعالى كريمٌ يُحِبُّ الكَرَمَ ويُحِبُّ

١٧٧٢- إنّ الله تعالى لَمْ يَبْعَثْ نبِيّاً ولا خَلِيفَةً

١٨٢٢- إنّ الله تعالى لا يَسْتَحِي مِنَ الحَقِّ لا

١٨٢٣- إنّ الله تعالى لا يَظْلِمُ المُؤْمِنَ حَسَنَةً

١٨٢٤- إنّ الله تعالى لا يُعَذِّبُ مِنْ عِبادِهِ إلاّ

١٨٢٥- إنّ الله تعالى لا يُغْلَبُ ولا يُخْلَبُ ولا

١٨٢٦- إنّ الله تعالى لا يَقْبِضُ العِلمَ انْتِزاعاً

١٨٢٧- إنّ الله تعالى لا يَقْبَلُ صَلاةَ رَجُلٍ مُسْبِلٍ

١٨٢٨- إنّ الله تعالى لا يقْبَلُ منَ العَمَلِ إلاّ ما

١٨٢٩- إنّ الله تعالى لا يَقْبلُ صَلاةَ مَنْ لا

١٨٣٠- إنّ الله لا يُقَدِّسُ أُمَّةً لا يُعْطون

١٨٣١- إنّ الله تعالى لا يَنامُ ولا يَنْبَغِي لهُ أنْ

١٨٣٤- إنّ الله تعالى لا يَنْظُرُ إلى مُسْبِلٍ إزارِهِ

١٨٣٥-إنّ الله تعالى لا يَنْظرُ إلى مَنْ يَخْضِبُ

١٨٣٦- إنّ الله تعالى لا يَهْتِكُ سِتْرَ عَبْدٍ فِيهِ

١٨٣٧- إنّ الله لا يُؤَاخِذُ المَزّاحَ الصّادِقَ في

١٨٣٨- إنّ الله تعالى يُؤَيِّدُ هذا الدِّينَ بِأَقْوامٍ لا

١٨٣٩- إنّ الله تعالى يُباهي بالطّائِفِينَ

١٨٤٠- إنّ الله تعالى يُباهي ملائِكَتَهُ عَشِيّةَ عَرَفَةَ

١٨٤١- إنّ الله تعالى يباهِي بالشّابِّ العابِدِ

١٨٤٢- إنّ الله تعالى يَبْتَلي عبدَهُ المؤْمِنَ

١٨٤٣- إنّ الله تعالى يَبْتَلِي العَبْدَ فيما أعْطاهُ

١٨٤٤- إنّ الله تعالى يَبْسُطُ يَدَهُ باللّيْلِ لِيَتوبَ

١٨٤٥- إنّ الله تعالى يَبْعَثُ لِهذِهِ الأُمّةِ على

١٨٤٦- إنّ الله تعالى يَبْعَثُ رِيحاً مِنَ اليَمَنِ ألْيَنَ

١٧٩٦- إنّ الله تعالى لَيَسْأَلُ العَبْدَ يَوْمَ القِيامَةِ

١٧٩٧- إنّ الله لَيَضْحَكُ إلى ثلاثةٍ الصّفُّ في

١٧٩٨- إنّ الله تعالى لَيَطْلِعُ في لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ

١٧٩٩- إنّ الله تعالى لَيَعْجَبُ مِنَ الشّابّ

١٨٠٠- إنّ الله تعالى لَيُمْلِي لِلظّالِمِ حتى إذا

١٨٠١- إنّ الله لَيَنْفَعُ العَبْدَ بالذَّنْبِ يُذْنِبُهُ

١٨٠٢- إنّ الله تعالى مُحْسِنٌ فأحْسِنُوا

١٨٠٣- إنّ الله تعالى مَعَ القاضي ما لم يَجِفْ

١٨٠٤- إنّ الله تعالى مع القاضي ما لم يَجُرْ

١٨٠٥- إنّ الله تعالى معَ الدّائِنِ حتى يَقْضِي

١٨٠٦- إنّ الله تعالى هُوَ الخالِقُ القابِضُ

١٨٠٧- إنّ الله تعالى وِتْرٌ يُحِبُّ الوِتْرَ

١٨٠٨- إنّ الله تعالى وِتْرٌ يُحِبُّ الوِتْرَ فأوْتِرُوا يا

١٨٠٩- إنّ الله تعالى وَضَعَ عن أُمّتي الخَطأَ

١٨١٠- إنّ الله وَضَعَ عنِ المُسافِرِ الصَّوْمَ وَشَطْرَ

١٨١١- إنّ الله تعالى وَكلَ بالرَّحِمِ مَلَكاً يَقولُ

١٨١٢- إنّ الله تعالى وَهَبَ لأُمّتِي لَيْلَةَ القَدْرِ

١٨١٥- إنّ الله تعالى ومَلائِكَتَهُ يُصَلُّونَ على

١٨١٦- إنّ الله وملائِكَتَهُ يُصَلُّونَ على

١٨١٧- إنّ الله ومَلائِكتهُ يُصَلُّونَ على أصْحابِ

١٨١٩- إنّ الله تعالى لا يُحِبُّ الفاحِشَ

١٨٢٠- إنّ الله تعالى لا

١٨٢١- إنّ الله تعالى لا يَرْضَى لِعَبْدِهِ المؤْمِنِ

١٩٣٨- إنّ الله تعالى يَكْرَهُ فَوْقَ سَمائِهِ أنْ يُخَطَّأَ

١٩٣٩- إنّ الله تعالى يَكْرَهُ مِنَ الرِّجالِ الرَّفِيعَ

١٩٤٠- إنّ الله تعالى يَلُومُ على العَجْزِ ولَكِنْ

١٩٤١- إنّ الله تعالى يُمْهِلُ حَتّى إذا كانَ ثُلُثُ

١٩٤٢- إنّ الله تعالى يَنْزِلُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ

١٩٤٣- إنّ الله تعالى يُنْزِلُ على أهلِ هذا

١٩٤٤- إنّ الله تعالى يُنْزِلُ المعُونَةَ على قَدْرِ

١٩٤٥- إنّ الله تعالى يَنْهاكمْ أنْ لا تَحْلِفُوا

١٩٤٦- إنّ الله يُوصِيكمْ بأُمَّهاتِكمْ ثلاثاً إنّ الله

١٩٤٧- إنّ الله تعالى يُوصِيكمْ بالنِّساءِ خَيْراً

١٩٤٨- إنّ الإبلَ خُلِقَتْ مِنَ الشّياطِينَ وإنّ وَرَاءَ

١٩٤٩- إنّ الأَرْضَ لَتَعُجُّ إلى اللّهِ تعالى مِنَ

١٩٥٠- إنّ الأَرْضَ لَتُنادِي كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً

١٩٥١- إنّ الإسْلامَ بَدَأَ غَرِيباً وسَيَعُودُ غَرِيباً كما

١٩٥٢- إنّ الإسْلامَ بَدَأَ جَذَعاً ثُمَّ ثَنِيّاً ثمَّ رُباعِيّاً

١٩٥٣- إنّ الإسْلام نَظِيفٌ فتَنَظَّفُوا فإنهُ لا

١٩٥٤- إنّ الأَعْمالَ تُرْفَعُ يَوْمَ الاثْنَيْنِ

١٩٥٥- إنّ الإمامَ العادِلَ إذا وُضِعَ في قَبْرِهِ تُرِكَ

١٩٥٧- إنّ الإيمانَ لَيَخْلَقُ في جَوْفِ أحدِكُمْ

١٩٥٨- إنّ الإيمانَ لَيَأْرِزُ إلى المَدِينَةِ كما تَأْرِزُ

١٩٥٩- إنّ البَرَكَةَ تَنْزِلُ في وَسَطِ الطَّعامِ فَكُلُوا

١٩٦٠- إنّ البَيْتَ الذي فيه الصُّوَرُ لا تَدْخُلُهُ

١٩٦١- إنّ البَيْتَ الذي يُذْكَرُ اللّهُ فيه لَيُضِيءُ

١٨٤٧- إنّ الله تعالى يَبْغُضُ السَّائِلَ المُلْحِفَ

١٨٤٨- إنّ الله تعالى يَبْغُضُ الطَّلاقَ ويحِبُّ

١٨٤٩- إنّ الله تعالى يَبْغُضُ البَلِيغَ مِنَ الرِّجالِ

١٨٥٠- إنّ الله تعالى يَبْغُضُ البَذِخِينَ الفَرِحِينَ

١٩١٩- إنّ الله تعالى يغارُ وإنّ الْمُؤْمِنَ يَغارُ

١٩٢٠- إنّ الله تعالى يَقْبَلُ الصدقَة ويأْخُذُها

١٩٢١- إنّ الله تعالى يَقْبَلُ تَوْبَةَ العَبْدِ ما لَمْ

١٩٢٢- إنّ الله تعالى يَقولُ لأَهْوَنِ أهْلِ النّارِ

١٩٢٣- إنّ الله تعالى يَقولُ إنّ الصَّوْمَ لِي وأنا

١٩٢٤- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا ثالِثُ الشَّرِيكَيْنِ

١٩٢٥- إنّ الله تعالى يقولُ يا ابنَ آدَمَ تَفَرَّغْ

١٩٢٦- إنّ الله تعالى يقولُ إذا أخَذْتُ كَرِيمَتَيْ

١٩٢٧- إنّ الله تعالى يقولُ يَوْمَ القِيامَةِ أيْنَ

١٩٢٨- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا مَعَ عَبْدِي ما

١٩٢٩- إنّ الله تعالى يقولُ إنّ عَبْدِي كلَّ عَبْدِي

١٩٣٠- إنّ الله تعالى يَقُولُ إنّ عَبْداً أصْحَحْتُ

١٩٣١- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا خَيْرُ قسيمٍ لِمَنْ

١٩٣٢- إنّ الله تعالى يَقولُ لأَهْلِ الجَنّةِ يا أهْلَ

١٩٣٣- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا

١٩٣٤- إنَّ الله تعالى يقولُ يَوْمَ القِيامَةِ يا ابنَ

١٩٣٥- إنّ الله تعالى يَقولُ إنّي لأَهُمُّ بأَهْلِ

١٩٣٦- إنّ الله تعالى يَقول إنّي لَسْتُ على كلّ

١٩٣٧- إنّ الله تعالى يَكْتُبُ لِلْمَرِيضِ أفْضَلَ ما

١٩٨٥- إنَّ الرَّجُلَ إذا ماتَ بِغَيْرِ مَوْلِدِهِ قِيسَ لهُ

١٩٨٦- إنَّ الرَّجُلَ إذا صَلَّى مَعَ الإمامِ حَتَّى

١٩٨٧- إنَّ الرَّجُلَ من أهلِ عِلِّيِّينَ لَيُشْرِف على

١٩٨٨- إنَّ الرَّجُلَ من أهْلِ الجَنةِ لَيُعْطَى قُوَّةَ

١٩٨٩- إنَّ الرَّجُلَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةَ

١٩٩٠- إنَّ الرَّجُلَ لَيُلْجِمهُ العَرَقُ يَوْمَ القِيَامَةِ

١٩٩١- إنَّ الرَّجُلَ لَيَطْلُبُ الحاجَةَ فَيَزْوِيها اللَّهُ

١٩٩٢- إنَّ الرَّجُلَ لَتُرْفَعُ دَرَجَتُهُ في الجَنَّةِ فَيَقولِ

١٩٩٣- إنَّ الرَّجُلَ أحَقُّ بِصَدْرِ دَابَّتِهِ وصَدْرِ

١٩٩٥- إنَّ الرَّجُلَ إذا رَضِيَ هَدْيَ الرَّجُلِ وعَمَلَهُ

١٩٩٦- إن الرَّجُلَ لَيُصَلِّي الصَّلاةَ وَلَما فاتَهُ مِنْها

١٩٩٧- إنَّ الرَّحْمَةَ لا تَنزِلُ على قَوْمٍ فِيهِمْ قاطِعُ

١٩٩٨- إنَّ الرِّزْقَ لَيَطْلُبُ العَبْدَ أكْثَرَ مِمَّا العَبْدُ

١٩٩٩- إنَّ الرِّزْقَ لا تَنْقُصُهُ المَعْصِيَةُ ولا تَزِيدُهُ

٢٠٠٠- إنَّ الرِّسالَةَ والنُّبُوَّةَ قَدِ انْقَطَعَتْ فلا

٢١٤٣- إنَّ النَّذْرَ لَا يُقَرِّبُ مِنَ ابْنِ آدَمَ شَيْئاً لَمْ

٢١٤٧- إنَّ الهِجْرَةَ لا تَنْقَطِع ما دَامَ الجِهادُ.

٢١٤٨- إنَّ الهَدْيَ الصَّالِحَ والسَّمْتَ الصَّالِحَ

٢١٤٩- إنَّ الوُدَّ يُورَثُ والعَدَاوَةَ تُورَثُ

٢١٥٠- إنَّ الوَلَدَ مَبْخَلَةٌ مَجْبَنَةٌ

٢١٥١- إنَّ الوَلَدَ مَبْخَلَةٌ مَجْبَنَةٌ مَجْهَلَةٌ مَحْزَنَةٌ.

٢١٥٢- إنَّ اليَدَيْنِ يَسْجُدَانِ كما يَسْجُدُ الوَجْه

٢١٥٣- إنَّ اليَهُودَ والنَّصارَى لا يَصْبِغونَ

١٩٦٢- إنَّ الحِجامَةَ في الرَّأْسِ دَواءٌ مِنْ كُلِّ داءٍ

١٩٦٣- إنَّ الحَياءَ والإيمانَ في قَرَنٍ فإذا سُلِبَ

١٩٦٤- إنَّ الحَيَاءَ والإيمانَ قُرِنا جَميعاً فإذا رُفِعَ

١٩٦٥- إنَّ الخَصْلَةَ الصالِحَةَ تَكونُ في الرَّجُلِ

١٩٦٦- إنَّ الدَّالَّ على الخَيْرِ كَفاعِلِهِ

١٩٦٧- إنَّ الدُّنْيا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ ما فيها إلاَّ ذِكْرَ

١٩٦٨- إنَّ الدِّينَ النَّصِيحَةُ لِلَّهِ ولِكِتَابِهِ ولِرَسُولِهِ

١٩٦٩- إنَّ الدِّينَ يُسْرٌ ولا يُشادُّ الدِّينَ أحدٌ إلاَّ

١٩٧٠- إنَّ الذِّكْرَ في سَبِيلِ اللَّهِ يُضعَّفُ فَوْقَ

١٩٧١- إنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلَ الجَنَّةِ فيما يَبْدُو

١٩٧٢- إنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ الزَّمَنَ الطَّوِيلَ بِعَمَلِ

١٩٧٣- إنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ مِنْ رِضْوانِ

١٩٧٤- إنَّ الرَّجُلَ لَيَوضَعُ الطَّعامُ بَيْنَ يَدَيْهِ فما

١٩٧٥- إنَّ الرَّجُلَ لَيُحْرَمُ الرِّزْقَ بالذَّنْبِ يُصِيبُهُ

١٩٧٦- إنَّ الرَّجُلَ إذا نَزَعَ ثَمْرَةً مِنَ الجَنَّةِ

١٩٧٧- إنَّ الرَّجُلَ إذا نَظَرَ إلى امْرَأَتِهِ ونَظَرَتْ

١٩٧٨- إنَّ الرَّجُلَ لَيَنْصَرِفُ وما كُتِبَ لهُ إلاَّ

١٩٧٩- إنَّ الرَّجُلَ إذا دَخَلَ في صَلاتِهِ أقْبَلَ

١٩٨٠- إنَّ الرَّجُلَ لا يَزالُ في صِحَّةٍ رَأْيِهِ ما

١٩٨١- إنَّ الرَّجُلَ لَيَسْأَلُنِي الشَّيْءَ فأَمْنَعُهُ حَتَّى

١٩٨٢- إنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ أو المَرْأَةَ بِطاعَةِ اللَّهِ

١٩٨٣- إنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ لا يَرَى بها

١٩٨٤- إنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ لا يَرَى بها

١٩٣٨- إنّ الله تعالى يَكْرَهُ فَوْقَ سَمائِهِ أنْ يُخطَأَ

١٩٣٩- إنّ الله تعالى يَكْرَهُ مِنَ الرِّجالِ الرَّفِيعَ

١٩٤٠- إنّ الله تعالى يَلُومُ على العَجْزِ ولَكِنْ

١٩٤١- إنّ الله تعالى يُمْهِلُ حَتّى إذا كانَ ثُلُثُ

١٩٤٢- إنّ الله تعالى يَنْزِلُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ

١٩٤٣- إنّ الله تعالى يُنْزِلُ على أهلِ هذا

١٩٤٤- إنّ الله تعالى يُنْزِلُ المعُونَةَ على قَدْرِ

١٩٤٥- إنّ الله تعالى يَنْهاكُمْ أنْ لا تَحْلِفُوا

١٩٤٦- إنّ الله يُوصِيكُمْ بأُمَّهاتِكُمْ ثلاثاً إنّ الله

١٩٤٧- إنّ الله تعالى يُوصِيكُمْ بالنِّساءِ خَيْراً

١٩٤٨- إنّ الإبلَ خُلِقَتْ مِنَ الشّياطِينَ وإنّ وَرَاءَ

١٩٤٩- إنّ الأَرْضَ لَتَعُجُّ إلى اللّهِ تعالى مِنَ

١٩٥٠- إنّ الأَرْضَ لَتُنادِي كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً

١٩٥١- إنّ الإسْلامَ بَدَأَ غَرِيباً وسَيَعُودُ غَرِيباً كما

١٩٥٢- إنّ الإسْلامَ بَدَأَ جَذَعاً ثُمَّ ثَنِيّاً ثمَّ رُباعِيّاً

١٩٥٣- إنّ الإسْلام نَظِيفٌ فَتَنَظَّفُوا فإنهُ لا

١٩٥٤- إنّ الأَعْمالَ تُرْفَعُ يَوْمَ الاثْنَيْنِ

١٩٥٥- إنّ الإمامَ العادِلَ إذا وُضِعَ في قَبْرِهِ تُرِكَ

١٩٥٧- إنّ الإيمانَ لَيَخْلَقُ في جَوْفِ أحدِكُمْ

١٩٥٨- إنّ الإيمانَ لَيَأْرِزُ إلى المَدِينَةِ كما تَأْرِزُ

١٩٥٩- إنّ البَرَكَةَ تَنْزِلُ في وَسَطِ الطَّعامِ فَكُلُوا

١٩٦٠- إنّ البَيْتَ الذي فيه الصُّوَرُ لا تَدْخُلُهُ

١٩٦١- إنَّ البَيْتَ الذي يُذْكَرُ اللّهُ فيه لَيُضِيءُ

١٨٤٧- إنّ الله تعالى يَبْغُضُ السَّائِلَ المُلْحِفَ

١٨٤٨- إنّ الله تعالى يَبْغُضُ الطَّلاقَ ويحِبُّ

١٨٤٩- إنّ الله تعالى يَبْغُضُ البَلِيغَ مِنَ الرِّجالِ

١٨٥٠- إنّ الله تعالى يَبْغُضُ البَذِخِينَ الفَرِحِينَ

١٩١٩- إنّ الله تعالى يغارُ وإنّ المُؤْمِنَ يَغارُ

١٩٢٠- إنّ الله تعالى يَقْبَلُ الصدقَةَ ويأْخُذُها

١٩٢١- إنّ الله تعالى يَقْبَلُ تَوْبَةَ العَبْدِ ما لَمْ

١٩٢٢- إنّ الله تعالى يَقولُ لأَهْوَنِ أهْلِ النّارِ

١٩٢٣- إنّ الله تعالى يَقولُ إنّ الصَّوْمَ لِي وأنا

١٩٢٤- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا ثالِثُ الشَّرِيكَيْنِ

١٩٢٥- إنّ الله تعالى يقولُ يا ابنَ آدَمَ تَفَرَّغْ

١٩٢٦- إنّ الله تعالى يقولُ إذا أخَذْتُ كَرِيمَتَيْ

١٩٢٧- إنّ الله تعالى يقولُ يَوْمَ القِيامَةِ أيْنَ

١٩٢٨- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا مَعَ عَبْدِي ما

١٩٢٩- إنّ الله تعالى يَقولُ إنّ عَبْدِي كلَّ عَبْدِي

١٩٣٠- إنّ الله تعالى يَقُولُ إنّ عَبْداً أصْحَحْتُ

١٩٣١- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا خَيْرُ قسيمٍ لِمَنْ

١٩٣٢- إنّ الله تعالى يَقولُ لأَهْلِ الجَنّةِ يا أهْلَ

١٩٣٣- إنّ الله تعالى يَقولُ أنا

١٩٣٤- إنَّ الله تعالى يقولُ يَوْمَ القِيامَةِ يا ابنَ

١٩٣٥- إنّ الله تعالى يَقولُ إنِّي لأَهُمُّ بأَهْلِ

١٩٣٦- إنّ الله تعالى يَقول إنِّي لَسْتُ على كلّ

١٩٣٧- إنّ الله تعالى يَكْتُبُ لِلْمَرِيضِ أفْضَلَ ما

١٩٨٥- إنَّ الرَّجُلَ إذا ماتَ بِغَيْرِ مَوْلِدِهِ قِيسَ لهُ

١٩٨٦- إنَّ الرَّجُلَ إذا صَلَّى مَعَ الإمامِ حَتَّى

١٩٨٧- إنّ الرَّجُلَ منْ أهلِ عِلِّيِّينَ لَيُشْرِف على

١٩٨٨- إنّ الرَّجُلَ منْ أهْلِ الجَنةِ لَيُعْطَى قوَّةَ

١٩٨٩- إنَّ الرَّجُلَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةَ

١٩٩٠- إنّ الرَّجُلَ لَيُلْجِمهُ العَرَقُ يَوْمَ القيامَةِ

١٩٩١- إنّ الرَّجُلَ لَيَطْلُبُ الحاجَةَ فَيَزوِيها اللّهُ

١٩٩٢- إنَّ الرَّجُلَ لَتُرْفَعُ دَرَجَتُهُ في الجَنَّةِ فَيَقولِ

١٩٩٣- إنّ الرَّجُلَ أحَقُّ بِصَدْرِ دابَّتِهِ وصَدْرِ

١٩٩٥- إنّ الرَّجُلَ إذا رَضِيَ هَدْيَ الرَّجُلِ وعَمَلَهُ

١٩٩٦- إن الرَّجُلَ لَيُصَلِّي الصَّلاةَ وَلَما فاتَهُ مِنْها

١٩٩٧- إنَّ الرَّحْمَةَ لا تَنْزِلُ على قَوْمٍ فِيهِمْ قاطِعُ

١٩٩٨- إنّ الرِّزْقَ لَيَطْلُبُ العَبْدَ أكْثَرَ مِمَّا العَبْدُ

١٩٩٩- إنَّ الرِّزْقَ لا تَنْقُصُهُ المَعْصِيَةُ ولا تَزِيدُهُ

٢٠٠٠- إنّ الرِّسالَةَ والنُّبُوَّةَ قَدِ انْقَطَعَتْ فلا

٢١٤٣- إنَّ النَّذْرَ لا يُقَرِّبُ مِنَ ابْنِ آدَمَ شَيْئاً لَمْ

٢١٤٧- إنّ الهِجْرَةَ لا تَنْقَطِع ما دَامَ الجِهادُ.

٢١٤٨- إنّ الهَدْيَ الصَّالِحَ والسَّمْتَ الصَّالِحَ

٢١٤٩- إنّ الوُدَّ يُورَثُ والعَدَاوَةَ تُورَثُ

٢١٥٠- إنّ الوَلَدَ مَبْخَلَةٌ مَجْبَنَةٌ

٢١٥١- إنّ الوَلَدَ مَبْخَلَةٌ مَجْبَنَةٌ مَجْهَلَةٌ مَحْزَنَةٌ.

٢١٥٢- إنّ اليَدَيْنِ يَسْجُدَانِ كما يَسْجُدُ الوَجْه

٢١٥٣- إنّ اليَهُودَ والنَّصارى لا يَصْبِغونَ

١٩٦٢- إنّ الحِجامَةَ في الرَّأْسِ دَواءٌ مِنْ كُلِّ داءٍ

١٩٦٣- إنّ الحَياءَ والإيمانَ في قَرَنٍ فإذا سُلِبَ

١٩٦٤- إنَّ الحَيَاءَ والإيمانَ قُرِنا جَميعاً فإذا رُفِعَ

١٩٦٥- إنّ الخَصْلَةَ الصالِحَةَ تَكونُ في الرَّجُلِ

١٩٦٦- إنّ الدَّالَّ على الخَيْرِ كَفاعِلِهِ

١٩٦٧- إنَّ الدُّنْيا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ ما فيها إلاّ ذِكْرَ

١٩٦٨- إنّ الدِّينَ النَّصِيحَةُ لِلَّهِ ولِكِتابِهِ ولِرَسُولِهِ

١٩٦٩- إنّ الدِّينَ يُسْرٌ ولا يُشادُّ الدِّينَ أحدٌ إلاّ

١٩٧٠- إنَّ الذِّكْرَ في سَبِيلِ اللّهِ يُضعَّفُ فَوْقَ

١٩٧١- إنّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلَ الجَنَّةِ فيما يَبْدُو

١٩٧٢- إنّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ الزَّمَنَ الطَّوِيلَ بِعَمَلِ

١٩٧٣- إنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ مِنْ رِضْوانِ

١٩٧٤- إنّ الرَّجُلَ لَيَوضَعُ الطَّعامُ بَيْنَ يَدَيْهِ فما

١٩٧٥- إنّ الرَّجُلَ لَيُحْرَمُ الرِّزْقَ بالذَّنْبِ يُصِيبُهُ

١٩٧٦- إنَّ الرَّجُلَ إذا نَزَعَ ثَمَرَةً مِنَ الجَنَّةِ

١٩٧٧- إنَّ الرَّجُلَ إذا نَظَرَ إلى امْرَأَتِهِ ونَظَرَتْ

١٩٧٨- إنّ الرَّجُلَ لَيَنْصَرِفُ وما كُتِبَ لهُ إلاّ

١٩٧٩- إنَّ الرَّجُلَ إذا دَخَلَ في صَلاتِهِ أقْبَلَ

١٩٨٠- إنَّ الرَّجُلَ لا يَزالُ في صِحَّةٍ رَأْيِهِ ما

١٩٨١- إنّ الرَّجُلَ لَيَسْأَلُنِي الشَّيْءَ فأَمْنَعُهُ حَتَّى

١٩٨٢- إنّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ أو المَرْأَةَ بِطاعَةِ اللّهِ

١٩٨٣- إنّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ لا يَرَى بها

١٩٨٤- إنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بالكَلِمَةِ لا يَرَى بها

٢١٧٧- إنّ أُحُداً جَبَلٌ يُحبُّنا ونُحِبُّهُ وهو على

٢١٧٨- إنّ أحَدَكُمْ إذا كانَ في صلاتِهِ فإنّهُ

٢١٧٩- إنّ أحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ في بَطْنِ أُمّهِ

٢١٨٠- إنّ أحَدَكُمْ إذا قامَ يُصَلّي إنّما يُناجي رَبَّهُ

٢١٨٢- إنّ أحْسابَ أهْلِ الدُّنْيا الذينَ يَذْهَبُونَ

٢١٨٣- إنّ أحْسَنَ الحَسَنِ الخُلُقُ الحَسَنُ

٢١٨٤- إنَّ أحْسَنَ ما غَيَّرْتُمْ بِهِ هذا الشَّيْبَ

٢١٨٥- إنّ أحْسَنَ ما زُرْتُمْ بِهِ اللّهَ في قُبُورِكُمْ

٢١٨٦- إنّ أحْسَنَ الناسِ قِراءَةً مَنْ إذا قَرَأَ

٢١٨٧- إنّ أحَقَّ ما أخَذْتُمْ عليه اجراً كِتابُ

٢١٨٨- إنّ أحَقَّ الشُّرُوطِ أنْ تُوفُوا بِهِ ما

٢١٨٩- إنّ أخا صُداءٍ هُوَ أذّنَ ومَنْ أذّنَ فَهُوَ مُقيمٌ. ص

٢١٩٠- إنّ أخْوَفَ ما أخافُ على أُمّتي الأئِمّةُ المُضِلّونَ

٢١٩١- إنّ أخْوَفَ ما أخافُ على أُمّتي كلُّ

٢١٩٢- إنَّ أخْوَفَ ما أخافُ على أُمّتي عَمَلُ

٢١٩٣- إنّ أخْوَفَ ما أخافُ على أُمّتي الإشْرَاكُ

٢١٩٤- إنّ أدْنَى أهلِ الجَنّةِ مَنْزِلَةً لمَنْ يَنْظُرُ إلى

٢١٩٥- إنَّ أدْنى أهْلِ الجَنّةِ مَنْزِلاً لَرَجُلٌ لَهُ دَارٌ

٢١٩٦- إن أرْحَمَ ما يَكُونُ اللّهُ بالْعَبْدِ إذا وُضِعَ

٢١٩٧- إنَّ أرْوَاحَ الشهَدَاءِ في طَيْرٍ خُضْرٍ تَعْلُقُ

٢١٩٨- إنّ أرْوَاحَ المُؤْمِنينَ في السَّماءِ السّابِعَةِ

٢١٩٩- إنَّ أزْوَاجَ أهْلِ الجنّةِ لَيُغَنّينَ أزْوَاجَهُنَّ

٢٢٠٠- إن أشَدّ النّاسِ عَذاباً يَوْمَ القِيامَةِ

٢١٥٤- إنَّ آدَمَ قَبْلَ أنْ يُصِيبَ الذَّنْبَ كانَ

٢١٥٥- إنّ آدَمَ خُلِقَ مِنْ ثلاثِ تُرْباتٍ سَوْداءَ

٢١٥٦- إنَّ أبْخَلَ النّاسِ مِنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ

٢١٥٧- إنَّ أبْخَلَ النّاسِ مَنْ بَخِلَ بالسَّلامِ

٢١٥٨- إنَّ أبَرَّ البِرِّ أنْ يَصِلَ الرَّجُلُ أهْلَ وُدِّ أبيهِ

٢١٥٩- إنَّ إبْراهِيمَ حرَّمَ بَيْتَ اللّهِ وأمَّنَهُ وإنّي

٢١٦٠- إن إبْراهيمَ ابْنِي وإنّهُ ماتَ في الثَّدْي

٢١٦١- إنَّ أبْغَضَ الخَلْقِ إلى اللّهِ تعالى العالِمُ

٢١٦٢- إنَّ أبْغَضَ عِبادِ اللّهِ إلى اللّهِ العِفْرِيتُ

٢١٦٣- إنَّ إبْلِيسَ يَضَعُ عَرْشَهُ على الماءِ ثُمَّ

٢١٦٤- إنَّ إبْلِيسَ يَبْعَثُ أشَدَّ أصْحابِهِ وأقْوَى

٢١٦٥- إن ابن آدَمَ لَحرِيصٌ على ما مُنِعَ

٢١٦٦- إن ابنَ آدَمَ إنْ أصابهُ حرٌّ قالَ حَسّ

٢١٦٧- إن ابني هذا سَيِّدٌ ولَعَلَّ اللّهَ أنْ يُصْلِحَ

٢١٦٨- إنّ أبْوابَ الجَنّةِ تحْتَ ظِلالِ السُّيُوفِ.

٢١٦٩- إنّ أبْوابَ السَّماءِ تُفْتَحُ عند زَوالِ

٢١٧٠- إنّ أتْقاكُمْ وأعْلَمَكُمْ باللّهِ أنا

٢١٧١- إنّ أحَبَّ عبادِ اللّهِ إلى اللّهِ أنْصَحُهُمْ

٢١٧٢- إنّ أحَبَّ عِبادِ اللّهِ إلى اللّهِ مَنْ حُبِّبَ

٢١٧٣- إنّ أحَبَّ ما يَقولُ العَبْدُ إذا اسْتَيْقَظَ مِنْ

٢١٧٤- إنّ أحَبَّ الناسِ إلى اللّهِ تعالى يَوْمَ

٢١٧٥- إنّ أحَبَّ أسْمائِكُمْ عِنْدَ اللّهِ عبدُ اللّهِ

٢١٧٦- إنّ أُحُداً جَبَلٌ يُحِبُّنا ونُحِبُّهُ

٢٢٢٤– إنّ أناساً مِنْ أُمّتي يأتُونَ بَعْدِي يَوَدُّ أحَدُهُمْ لو اشْتَرَى

٢٢٢٥– إنّ أُناساً مِنْ أُمّتي يَتَفَقَّهُونَ في الدِّينِ ويَقْرَؤُونَ

٢٢٢٦– إنّ أُناساً مِنْ أهْلِ الجَنّةِ يَطّلِعُونَ إلى أُناسٍ مِنْ أهْلِ

٢٢٢٧– إنّ أنْوَاعَ البرِّ نِصْفُ العِبادَةِ والنِّصْفَ الآخَرَ الدُّعاءُ.

٢٢٢٨– إنّ أهْلَ الجَنّةِ يَأكُلُونَ فِيها وَيَشْرَبُونَ ولا يَتْفِلُونَ

٢٢٢٩– إنّ أهْلَ الجَنّةِ لَيَتَراءَوْنَ أهْلَ الغُرَفِ في الجَنّةِ كما

٢٢٣٠– إنّ أهْلَ الجَنّةِ لَيَتَراءَوْن أهْلَ الغُرَفِ مِنْ فَوْقِهِمْ كما

٢٢٣١– إنّ أهْلَ الدَّرَجاتِ العُلى يَرَاهُمْ مَنْ هُوَ أسْفَلَ مِنهُمْ

٢٢٣٢– إنّ أهْلَ عِلِّيِّينَ لَيُشرِف أحدهُمْ على الجَنّةِ فَيُضِيءُ

٢٢٣٣– إنّ أهْلَ الجَنّةِ يَتَزَاوَرُونَ على النَّجائِبِ بِيضٌ كأنّهُنَّ

٢٢٣٤– إنّ أهْلَ الجَنّةِ يَدْخُلُونَ على الجَبّارِ كُلَّ يَوْمٍ مَرَّتَيْنِ

٢٢٣٥– إنّ أهْلَ الجَنّةِ لَيَحْتاجُونَ إلى العُلَماءِ في الجَنّةِ

٢٢٣٦– إنّ أهْلَ الفِرْدَوْسِ يَسْمَعُونَ أطِيطَ العَرْشِ. ض

٢٢٣٧– إنّ أهْلَ البَيْتِ يَتَنابَعُونَ في النّارِ حَتّى ما يَبْقَى مِنْهُمْ

٢٢٣٨– إنّ أهْلَ النارِ لَيَبْكونَ حتى لوْ أُجْرِيَتِ السُّفُنُ

٢٢٣٩– إنّ أهْلَ النارِ يَعظُمُونَ في النارِ حتى يَصِير

٢٢٤٠– إنّ أهْلَ البَيْتِ لَيَقِل طُعْمُهُمْ فَتَسْتَبِيرُ بُيُوتُهُمْ. ض

٢٢٤١– إنّ أهْلَ البَيْتِ إذا تَوَاصَلُوا أجْرَى اللّهُ تعالى

٢٢٤٢– إنّ أهْلَ السَّماءِ لا يَسْمَعُونَ شَيْئاً مِنْ أهْلِ الأرْضِ إلاّ

٢٢٤٣– إنّ أهْلَ الجَنّةِ إذا جامَعُوا نِساءَهُمْ عادُوا أبْكارا. ض

٢٢٤٤– إنّ أهْلَ المَعْرُوفِ في الدُّنْيا هُمْ أهْلُ المَعْرُوفِ في

٢٢٤٥– إنّ أهْلَ المَعْرُوفِ في الدُّنْيا هُمْ أهلُ المَعْروفِ في

٢٢٤٦– إنّ أهْلَ الشِّبَعِ في الدنيا هُمْ أهلُ الجُوعِ غَداً في

٢٢٠١– إنّ أشَدَّ النّاسِ نَدامَةً يَوْمَ القِيامَةِ رَجُلٌ

٢٢٠٢– إنّ أشَدَّ النّاسِ تَصْدِيقاً لِلنّاسِ أصْدَقُهُمْ

٢٢٠٣– إنّ أطْيَبَ طَعامِكُمْ ما مَسَّتْهُ النّارُ

٢٢٠٤– إنّ أطْيَبَ الكَسْبِ كَسْبُ التُّجّارِ الَّذِينَ

٢٢٠٥– إنّ أطْيَبَ ما أكَلْتُمْ مِنْ كَسْبِكُمْ وإنّ

٢٢٠٦– إنّ أعْظَمَ الذُّنُوبِ عِنْدَ اللّهِ أنْ يَلْقَاهُ بِها

٢٢٠٧– إنّ أعْظَمَ الناسِ خطايا يَوْمَ القِيامَةِ

٢٢٠٨– إنّ أعْمالَ العِبادِ تُعْرَضُ يَوْمَ الاثْنَيْن

٢٢٠٩– إنّ أعْمالَ بَنِي آدَمَ تُعْرَضُ على اللّهِ

٢٢١٠– إنّ أغْبَطَ النّاسِ عِنْدِي المُؤْمِنُ خَفِيفِ

٢٢١١– إنّ أفضَلَ الضّحايا أغْلاها وأسْمَنُها.

٢٢١٢– إنّ أفْضَلَ عَمَلِ المُؤْمِنِ الجِهادُ في

٢٢١٣– إنّ أفْضَلَ عِبادِ اللّهِ يَوْمَ القِيامَةِ

٢٢١٤– إنّ أفْوَاهَكُمْ طُرُقٌ لِلْقُرْآنِ فَطَيِّبوها بالسِّواك. ض

٢٢١٥– إنّ أقَلَّ ساكِنِي الجَنّةِ النِّساء. صح

٢٢١٦– إنّ أكْبَرَ الإثمِ عِنْدَ اللّهِ أنْ يُضَيِّعَ الرَّجُلُ مَنْ يَقُوتُ.

٢٢١٧– إنّ أكْثَرَ النّاسِ شَبِعاً في الدُّنْيا أطْوَلُهُمْ جُوعاً يَوْمَ

٢٢١٨– إنّ أكثَرَ شُهَدَاءِ أُمّتِي لأصْحابِ الفُرُشِ وَرُبَّ قَتِيلٍ

٢٢١٩– إنّ أمامَكُمْ عَقَبَةً كَؤُوداً لا يَجُوزُها المُثْقِلونَ. صح

٢٢٢٠– إنّ أُمّتِي يُدْعَوْنَ يَوْمَ القِيامَةِ غُرّاً مُحَجَّلِينَ مِنْ آثارِ

٢٢٢١– إنّ أُمّتِي لَنْ تَجْتَمِعَ على ضلالَةٍ فإذا رَأيْتُمُ اخْتِلافاً

٢٢٢٢– إنّ أمْرَ هذِهِ الأُمّةِ لا يَزَالُ مُقارِباً حَتّى يَتَكَلَّمُوا

٢٢٢٣– إنّ أمِينَ هذه الأُمّةِ أبو عُبَيْدَةَ بنُ الجَرّاحِ وإنّ جَبْرَ

٢٢٧١- إنّ رَبَّكَ لَيَعْجَبُ مِنْ عَبْدِهِ إذا قالَ رَبِّ اغْفِرْ لي ذ

٢٢٧٢- إنّ رِجالاً يَتَخَوَّضُونَ في مالِ اللهِ بِغَيْرِ حَقٍ

٢٢٧٣- إنّ رُوحَ القُدُسِ نَفَثَ في رُوعِي أنّ نَفْساً لنْ تَمُوتَ

٢٢٧٤- إنّ رُوحَي المُؤْمِنَيْنَ تَلْتَقِي على مَسِيرَةِ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ وما

٢٢٣٨- إنّ أهْلَ النارِ لَيَبْكونَ حتى لوْ أُجْرِيَتِ

٢٢٣٩- إنّ أهْلَ النارِ يَعظُمُونَ في النارِ حتى

٢٢٤٠- إنّ أهْلَ البَيْتِ لَيَقِل طُعْمُهُمْ فَتستَبِيرُ

٢٢٤١- إنّ أهْلَ البَيْتِ إذا تَوَاصَلُوا أجْرَى اللّهُ

٢٢٤٢- إنّ أهْلَ السَّماءِ لا يَسْمَعُونَ شَيْئاً مِنْ

٢٢٤٣- إنّ أهْلَ الجَنّةِ إذا جامَعُوا نِساءَهُمْ

٢٢٤٤- إنّ أهْلَ المَعْرُوفِ في الدُّنْيا هُمْ أهْلُ

٢٢٤٥- إنّ أهْلَ المَعْرُوفِ في الدُّنْيا هُمْ أهلُ.

٢٢٤٦- إنّ أهْلَ الشِّبَعِ في الدنيا هُمْ أهلُ

٢٢٤٧- إنّ أوْثَقَ عُرَى الإسْلامِ أنْ تُحِبَّ في اللهِ

٢٢٤٨- إنّ أَوْلَى النّاسِ بِاللهِ مَنْ بَدَأَهُمْ بالسّلامِ

٢٢٤٩- إنّ أوْلَى الناسِ بِيَ يَوْمَ القِيَامَةِ أكْثَرُهُمْ

٢٢٥٠- إنّ أوّلَ ما يُجازَى به المُؤْمِنُ بَعدَ مَوْتِهِ

٢٢٥١- إنّ أوّلَ الآياتِ خُرُوجاً طُلُوعُ الشّمْسِ

٢٢٥٢- إنّ أوّلَ هذِهِ الأُمّةِ خِيارُهُمْ وآخِرها

٢٢٥٣- إنّ أوّلَ ما يَسْأَلُ عَنْهُ العَبْدُ يَوْمَ القِيَامَةِ

٢٢٥٤- إنّ بابَ الرِّزْقِ مَفْتُوحٌ مِنْ لَدُنِ العَرْشِ

٢٢٥٥- إن بَنِي إسْرَائِيلَ لَمّا هَلَكُوا قَصُّوا

٢٢٥٦- إنّ بَيْنَ يَدي السّاعَةِ ثلاثِينَ دَجّالاً كَذّاباً

٢٢٥٧- إنّ بَيْنَ يَدَي السّاعَةِ لأيّاماً يَنْزِلُ فِيها

٢٢٤٧- إنّ أوْثَقَ عُرَى الإسْلامِ أنْ تُحِبَّ في اللهِ وتُبْغِضَ في

٢٢٤٨- إنّ أَوْلَى النّاسِ بِاللهِ مَنْ بَدَأَهُمْ بالسّلامِ. صح

٢٢٤٩- إنّ أوْلَى الناسِ بِيَ يَوْمَ القِيَامَةِ أكْثَرُهُمْ عَلَيَّ صلاة.

٢٢٥٠- إنّ أوّلَ ما يُجازَى به المُؤْمِنُ بَعدَ مَوْتِهِ أنْ

٢٢٥١- إنّ أوّلَ الآياتِ خُرُوجاً طُلُوعُ الشّمْسِ مِنْ مَغْرِبِها

٢٢٥٢- إنّ أوّلَ هذِهِ الأُمّةِ خِيارُهُمْ وآخِرها شِرَارُهُمْ فَلْتَأْتِهِ

٢٢٥٣- إنّ أوّلَ ما يَسْأَلُ عَنْهُ العَبْدُ يَوْمَ القِيَامَةِ مِنَ النَّعِيمِ

٢٢٥٤- إنّ بابَ الرِّزْقِ مَفْتُوحٌ مِنْ لَدُنِ العَرْشِ إلى قَرارِ

٢٢٥٥- إن بَنِي إسْرَائِيلَ لَمّا هَلَكُوا قَصُّوا. صح

٢٢٥٦- إنّ بَيْنَ يَدي السّاعَةِ ثلاثِينَ دَجّالاً كَذّاباً.

٢٢٥٧- إنّ بَيْنَ يَدَي السّاعَةِ لأيّاماً يَنْزِلُ فِيها الجَهْلُ

٢٢٥٨- إنّ بُيُوتَ اللهِ تَعالى في الأَرْضِ المَساجِدُ وإنّ حَقّاً

٢٢٥٩- إنّ تَحْتَ كلّ شَعَرَةٍ جَنابَةً فاغْسِلُوا الشَّعَرَ

٢٢٦٠- إن جُزْءاً مِنْ سَبْعِينَ جُزْءاً مِنْ أجْزَاءِ النُّبُوَّةِ

٢٢٦١- إنّ جَهَنَّمَ تُسْجَرُ إلاّ يَوْمَ الجُمُعَةِ. صح

٢٢٦٢- إنّ حُسْنَ الخُلُقِ لَيُذِيبُ الخَطِيئَةَ كما تُذِيبُ

٢٢٦٣- إنّ حُسْنَ الظّنِّ بِاللهِ مِنْ حُسْنِ عِبادَةِ اللهِ. صح

٢٢٦٤- إنّ حُسْنَ العَهْدِ مِنَ الإيمانِ. صح

٢٢٦٥- إنّ حَقّاً على اللهِ تعالى أنْ لا يَرْفَعَ شَيْئاً مِنْ أمْرِ

٢٢٦٦- إنّ حَقّاً على المُؤْمِنِينَ أنْ يَتَوَجَّعَ بَعْضُهُمْ

٢٢٦٧- إنّ حَوْضِي مِنْ عَدَنَ إلى عمّانِ البَلْقاءِ ماؤُهُ

٢٢٦٨- إنّ خِيارَ عِبادِ اللهِ يُرَاعونَ الشَّمْسَ والقَمَرَ

٢٢٦٩- إنّ خِيارَ عِبادِ اللهِ المُوَقُّونَ المُطَيَّبُونَ. ض

٢٢٧٠- إنّ خِيارَكُمْ أحْسَنُكُمْ قَضاءً. صح

٢٢٨٢- إنّ شَرَّ الرّعاءِ الحُطَمَةُ

٢٢٨٣- إنّ شَرَّ النّاسِ مَنْزِلَةً عِنْدَ اللهِ يَوْمَ القِيامَةِ

٢٢٨٤- إن شَرَّ النّاسِ مَنزِلَةً عِنْدَ اللهِ يَوْمَ القِيامَةِ

٢٢٨٥- إنّ شِهاباً اسْمُ شَيْطانٍ

٢٢٨٦- إنّ شُهَدَاءَ البَحْرِ عِنْدَ اللهِ أفْضَلُ مِنْ شُهَدَاءِ البَرِّ

٢٢٨٧- إنّ شَهْرَ رَمَضانَ مُعَلّقٌ بَيْنَ السّماءِ والأَرْضِ لا يُرْفَعُ

٢٢٨٨- إنّ صاحِبَ السُّلْطانِ على بابِ عَنَتٍ إلاّ مَنْ عَصَمَ

٢٢٨٩- إنّ صاحِبَ الدَّينِ لهُ سُلطانٌ على صاحِبِهِ حَتّى

٢٢٩٠- إنّ صاحِبَ المَكْسِ في النّارِ ٢٢٩١- إنّ صاحِبَ الشِّمالِ لَيَرْفَعُ القَلَمَ سِتَّ ساعاتٍ عنِ

٢٢٩٢- إنّ صاحِبَي الصُّورِ بأيْدِيهِما قَرْنانِ

٢٢٩٣- إنّ صَدَقَةَ السِّرِّ تُطْفِئُ غَضَبَ الرَّبِّ

٢٢٩٤- إنّ طُولَ صلاةِ الرَّجُلِ وَقِصَرَ خُطْبَتِهِ

٢٢٩٥- إنّ عامّةَ عذابِ القَبْرِ مِنَ البَوْلِ فَتَنَزّهُوا

٢٢٩٦- إنّ عددَ دَرَجِ الجَنّةِ عَدَدُ آيِ القُرْآنِ

٢٢٩٧- إنّ عِدّةَ الخُلَفاءِ بَعْدِي عِدّةُ نقباءِ

٢٢٩٨- إنّ عظَمَ الجَزاءِ مَعَ عِظَمِ البَلاءِ وإنّ اللهَ

٢٢٩٩- إنّ عِلْماً لا يُنْتَفَعُ بِهِ كَكَنْزٍ لا يُنْفَقُ مِنْهُ

٢٣٠٠- إنّ عُمّارَ بُيُوتِ اللهِ هُمْ أهْلُ اللهِ.

٢٣٠١- إنّ عَمَّ الرَّجُلِ صِنْوُ أبِيهِ

٢٣٠٢- إنّ غَلاءَ أسْعارِكُمْ ورُخْصَها بِيَدِ اللهِ إنّي

٢٣٠٣- إنّ غلظ جِلْدِ الكافِرِ اثْنانِ وأرْبَعُونَ

٢٣٠٤- إنّ فضْلَ عائِشَةَ على النِّساءِ كَفَضْلِ

٢٣٠٥- إنّ فُقَرَاءَ المُهاجِرِينَ يَسْبِقونَ الأَغْنِياءَ

٢٢٥٨- إنّ بُيُوتَ اللهِ تَعالى في الأَرْضِ

٢٢٥٩- إنّ تَحْتَ كلّ شَعَرَةٍ جَنابَةً فاغْسِلُوا

٢٢٦٠- إن جُزْءاً مِنْ سَبْعِينَ جُزْءاً مِنْ أجْزَاءِ

٢٢٦١- إنّ جَهَنَّمَ تُسْجَرُ إلاّ يَوْمَ الجُمُعَةِ

٢٢٦٢- إنّ حُسْنَ الخُلُقِ لَيُذِيبُ الخَطِيئَةَ كما

٢٢٦٣- إنّ حُسْنَ الظَّنِّ باللهِ مِنْ حُسْنِ عِبادَةِ

٢٢٦٤- إنّ حُسْنَ العَهْدِ مِنَ الإيمانِ

٢٢٦٥- إنّ حَقّاً على اللهِ تعالى أنْ لا يَرْفَعَ شَيْئاً

٢٢٦٦- إنّ حَقّاً على المُؤْمِنينَ أنْ يَتَوَجَّعَ

٢٢٦٧- إنّ حَوْضِي مِنْ عَدَنَ إلى عمّانِ البَلْقاءِ

٢٢٦٨- إنّ خِيارَ عِبادِ اللهِ يُرَاعونَ الشَّمْسَ

٢٢٦٩- إنّ خِيارَ عِبادِ اللهِ المُوَفُّونَ المُطَيَّبُونَ

٢٢٧٠- إنّ خِيارَكُمْ أحْسَنُكُمْ قَضاءً

٢٢٧١- إنّ رَبَّكَ لَيَعْجَبُ مِنْ عَبْدِهِ إذا قالَ رَبِّ

٢٢٧٢- إنّ رِجالاً يَتَخَوَّضُونَ في مالِ اللهِ بِغَيْرِ

٢٢٧٣- إنّ رُوحَ القُدُسِ نَفَثَ في رُوعِي أنّ

٢٢٧٤- إنّ رُوحَي المُؤْمِنَيْنِ تَلْتَقِي على مَسِيرَةِ

٢٢٧٥- إنّ زاهِراً بادِيَتُنا ونَحْنُ حاضِرُوهُ

٢٢٧٦- إنّ ساقِيَ القَوْمِ آخِرُهُمْ شُرْباً.

٢٢٧٧- إنّ سُبْحانَ اللهِ والحَمْدُ لِلّهِ ولا إله إلاّ

٢٢٧٨- إنّ سَعْداً ضُغِطَ في قَبْرِهِ ضَغْطَةً فَسَأَلَتْ

٢٢٧٩- إنّ سُورَةً مِنَ القُرْآنِ ثلاثونَ آيَةً شَفَعَتْ

٢٢٨٠- إنّ سِياحةَ أُمَّتِي الجِهادُ في سَبيلِ اللهِ

٢٢٨١- إنّ شِرَارَ أُمَّتِي أجرَؤُهُمْ على صَحابَتِي

٢٣٣١- إنّ في اللّيلِ لَساعةً لا يُوَافِقُها عَبْدٌ

٢٣٣٢- إنّ في المعَارِيضِ لَمَنْدُوحَةً عنِ الكَذِبِ

٢٣٣٣- إنّ في المالِ لَحقّاً سِوَى الزّكاةِ

٢٣٣٤- إنّ في أُمّتِي خَسْفاً ومَسْخاً وقَذْفاً

٢٣٣٥- إنّ في ثَقِيفٍ كذّاباً ومُبِيراً

٢٣٣٦- إنّ في مالِ الرّجُلِ فِتْنَةً وفي زَوْجَتِهِ فِتْنَةً

٢٣٣٧- إنّ فيكَ لَخَصْلَتَيْنِ يُحِبُّهُما الله تعالى

٢٣٣٨- إنّ قَبْر إسْماعِيلَ في الحِجْرِ.

٢٣٣٩- إنّ قدر حَوْضِي كما بَيْنَ أيْلَةَ وصَنْعاءَ

٢٣٤٠- إنّ قَذْفَ المُحْصَنَةِ لَيَهْدِمُ عَمَل مِائَة

٢٣٤١- إنّ قُرَيْشاً أهْلُ أمانَةٍ لا يَبْغِيهِمُ العَثَرَات

٢٣٤٢- إنّ قَلْبَ ابن آدَمَ مِثْلُ العُصْفُورِ يَتَقَلّبُ

٢٣٤٣- إنّ قَلْبَ ابن آدَمَ بِكُلّ وَادٍ شُعْبَةٌ فَمَنِ

٢٣٤٤- إنّ قُلوبَ بَنِي آدَمَ كُلَّها بَيْنِ إصْبَعَيْنِ

٢٣٤٥- إنّ كَذِباً عَلَيَّ لَيْسَ كَكَذِبٍ على أحَدٍ

٢٣٤٦- إنّ كَسْرَ عَظْمِ المُسْلِمِ مَيّتاً كَكَسْرِهِ حَيّاً

٢٣٤٧- إنّ كُلّ صَلاةٍ تَحُطُّ ما بَيْنَ يَدَيْها مِنْ

٢٣٤٨- إنّ لله تعالى عُتَقاءَ في كُلّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ لِكُلّ عَبْدٍ مِنْهُمْ

٢٣٤٩- إنّ لله تعالى عِباداً يَعْرِفُونَ النّاسَ بالتَّوَسُّمِ

٢٣٥٠- إنّ لله تعالى عِباداً اخْتَصَّهُمْ بِحَوَائِجِ

٢٣٥١- إنّ لله تعالى عِنْدَ كُلّ فِطْرٍ عُتَقاءَ مِنَ

٢٣٥٢- إنّ لله تعالى أقْواماً يَخْتَصُّهُمْ بالنِّعَمِ

٢٣٥٣- إنّ لِلّهِ تعالى تِسْعَةً وتِسْعِينَ اسْماً مِائَةً

٢٣٥٤- إنّ لله تعالى تِسْعَةً وتِسْعِينَ اسْماً مائَةً

٢٣٠٦- إنّ فُقَرَاءَ المهاجِرِينَ يَدْخُلُونَ الجَنّةَ قَبلَ

٢٣٠٧- إنّ فَناءَ أُمّتِي بَعْضها بِبَعْضٍ

٢٣٠٨- إنّ فُلاناً أهْدَى إليّ ناقَةً فَعَوَّضْتُهُ منها

٢٣٠٩- إنّ فاطِمَةَ أحْصَنَتْ فَرْجَها

٢٣١٠- إنّ فسْطاطَ المُسْلِمِينَ يَوْمَ المَلْحَمَةِ

٢٣١١- إنّ في الجُمُعَةِ لَساعَةً لا يُوافِقُها عَبْدٌ

٢٣١٢- إنّ في الجَنّةِ باباً يُقالُ لهُ الرَّيّانُ يَدْخُلُ

٢٣١٣- إنّ في الجَنّةِ لَعُمُداً مِنْ ياقُوتٍ عليها

٢٣١٤- إنّ في الجَنّةِ غُرَفاً يُرَى ظاهِرُها مِنْ

٢٣١٥- إنّ في الجَنّةِ مِائَةَ دَرَجَةٍ لَوْ أنّ العَالَمِينَ

٢٣١٦- إنّ في الجَنّةِ بَحْرَ المَاءِ وبَحْرَ العَسَل

٢٣١٧- إنّ في الجَنّةِ لَمَرَاغاً مِنْ مِسكٍ مِثْلَ

٢٣١٨- إنّ في الجَنّةِ لَشَجَرَةً يَسِيرُ الرّاكِبُ

٢٣١٩- إنّ في الجَنّةِ ما لا عَيْنٌ رَأَتْ ولا أُذُنٌ

٢٣٢١- إنّ في الجنةِ داراً يُقالُ لهَا دار الفَرَحِ

٢٣٢٢- إنّ في الجَنّةِ داراً يُقالُ لها دارُ الفَرَحِ

٢٣٢٣- إنّ في الجَنّةِ باباً يُقالُ لهُ الضُّحَى فإذا

٢٣٢٤- إنّ في الجَنّةِ بَيْتاً يُقالُ لهُ بَيْت

٢٣٢٥- إنّ في الجَنّةِ لَنَهْراً ما يَدْخُلُهُ جِبْرِيلُ مِنْ

٢٣٢٦- إنّ في الجَنّةِ نَهْراً يُقالُ لهُ رَجَبٌ أشَدُّ

٢٣٢٧- إنّ في الجَنّةِ دَرَجَةً لا يَنالُها إلاّ

٢٣٢٨- إنّ في الجُمُعَةِ ساعَةً لا يَحْتجِمُ فِيها

٢٣٢٩- إنّ في الحَجْمِ شفاءً

٢٣٣٠- إنّ في الصّلاةِ شُغْلاً

٢٣٧٩- إنّ لِلْحاجِّ الرّاكِبِ بكلّ خَطْوَةٍ تَخْطُوها

٢٣٨٠- إنّ لِلزَّوْجِ مِنَ المَرْأَةِ لَشُعْبَةً ما هِيَ لِشَي

٢٣٨١- إنّ لِلشَّيْطانِ كُحْلاً ولَعُوقاً فإذا كَحَلَ

٢٣٨٢- إنّ لِلشَّيْطانِ كُحْلاً ولَعُوقاً ونَشُوقاً أمّا

٢٣٨٣- إنّ لِلشَّيْطانِ مَصالِيَ وفُخُوخاً وإنّ مِنْ

٢٣٨٤- إنّ لِلشَّيْطانِ لَمَّةً بابن آدَمَ ولِلْمَلَكِ لَمَّةً

٢٣٨٥- إنّ لِلصّائِمِ عِنْدَ فِطْرِهِ لَدَعْوَةً ما تُرَدُّ

٢٣٨٦- إنّ لِلطّاعِمِ الشّاكِرِ مِنَ الأَجْرِ مِثْلَ ما

٢٣٨٧- إنّ لِلْقَبْرِ ضَغْطَةً لو كانَ أحَدٌ ناجِياً مِنْها

٢٣٨٨- إنّ لِلْقُرَشِيِّ مِثْلَ قُوَّةِ الرَّجُلَيْنِ مِنْ غَيْرِ

٢٣٨٩- إنّ لِلْقُلوبِ صَدأً كَصَدَإِ الحَدِيدِ

٢٣٩٠- إنّ لِلْمُؤْمِنِ في الجَنَّةِ لَخَيْمَةً مِنْ لُؤْلُؤَةٍ

٢٣٩١- إنّ لِلْمُسْلِمِ حَقّاً إذا رَآهُ أخُوهُ أنْ

٢٣٩٢- إنّ لِلْملائِكَةِ الّذِينَ شَهِدُوا بَدْراً في

٢٣٩٣- إنّ لِلْمُهاجِرِينَ مَنابِرَ مِنْ ذَهَبٍ يَجْلِسُونَ

٢٣٩٤- إنّ لِلْوَضُوءِ شَيْطاناً يُقالُ لهُ الوَلْهانُ

٢٣٩٥- إنّ لإبْلِيسَ مَرَدَةً مِنَ الشَّياطِينِ يَقُولُ

٢٣٩٦- إنّ لِجَهَنَّمَ باباً لا يَدْخُلُهُ إلاّ مَنْ شَفَى

٢٣٩٧- إنّ لِجَوابِ الكِتابِ حَقّاً كَرَدّ السَّلامِ

٢٣٩٨- إنّ لِرَبِّكُمْ في أيّامِ دَهْرِكُمْ نَفَحاتٍ

٢٣٩٩- إنّ لِصاحِبِ الحَقِّ مَقالاً

٢٤٠٠- إنّ لِصاحِبِ القُرْآنِ عِنْدَ كلّ خَتمَةٍ

٢٤٠١- إنّ لُغَةَ إسْماعِيلَ كانَتْ قَدْ دَرَسَتْ

٢٣٥٥- إنّ لله تعالى مَلائِكَةً سيّاحِينَ في الأَرْضِ يُبَلِّغُونِي مِنْ

٢٣٥٦- إنّ لله تعالى مَلائِكَةً يَنْزِلُونَ في كلّ لَيْلَةٍ

٢٣٥٧- إنّ لله تعالى مَلائِكَةً في الأَرْضِ تَنْطِقُ

٢٣٥٨- إنّ لله تعالى مَلَكاً يُنادِي عندَ كلّ صلاةٍ

٢٣٥٩- إنّ لله تعالى مَلَكاً مُوَكّلاً بِمَنْ يَقولُ يا

٢٣٦٠- إنّ لله تعالى مَلَكاً لو قِيلَ لهُ التَقِمِ

٢٣٦١- إنّ لله تعالى ما أخَذَ وَلَهُ ما أعْطَى وكلٌّ

٢٣٦٢- إنّ لله تعالى رِيحاً يَبْعَثُها على رَأْسِ مِائَة

٢٣٦٣- إنّ لله تعالى في كُلِّ يَوْمٍ جُمْعَةٍ سِتُّمِائَةِ

٢٣٦٤- إنّ لله تعالى مائَةَ خُلُقٍ وسَبْعَةَ عَشَرَ

٢٣٦٥- إنّ لله تعالى مَلَكاً أعْطاهُ سَمْعَ العِبادِ

٢٣٦٦- إنّ لله عَزَّ وَجَلَّ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْماً

٢٣٦٧- إنّ لله عَزَّ وَجَلَّ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْماً مَنْ

٢٣٦٨- إنّ لله تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْماً مَنْ أحْصاها

٢٣٦٩- إنّ لله عَزَّ وَجَلَّ تِسْعَةً وتِسْعِينَ اسْماً

٢٣٧٠- إنّ لله تعالى مائَةَ اسْمٍ غَيْرَ اسْمِ مَنْ دَعا

٢٣٧١- إنّ لله تعالى عِباداً يَضُرُّ بِهِمْ عَنِ القَتْلِ

٢٣٧٢- إنّ لله تعالى ضَنائِنَ مِنْ خَلْقِهِ يَغْذُوهُمْ

٢٣٧٣- إنّ لله تعالى عِنْدَ كُلِّ بِدْعَةٍ كِيدَ بِها

٢٣٧٤- إنّ لله تعالى أهْلِينَ مِنَ النّاسِ أهْلُ

٢٣٧٥- إنّ لله تعالى آنِيَةً مِنْ أهْلِ الأَرْضِ وآنِيَةً

٢٣٧٦- إنّ لِلإسْلامِ ضُوًى ومَناراً كَمَنارِ الطَّرِيقِ

٢٣٧٧- إنّ لِلإسْلامِ ضُوًى وعلاماتٍ كَمَنارِ

٢٤٢٥- إنّ لكلّ شيْءٍ نِسْبَةً وإنَّ نِسْبَةَ الله قُلْ هُوَ الله أحدٌ

٢٤٢٥- إنّ لكلّ شيْءٍ نِسْبَةً وإنَّ نِسْبَةَ الله قُلْ

٢٤٢٧- إنّ لكلّ غادرٍ لِواءً يَوْمَ القيامَةِ يُعْرَف به عندَ اسْتِهِ

٢٤٢٨- إنّ لكلّ قَوْمٍ فارِطاً وانّي فَرَطُكُمْ على الحَوْضِ فَمَنْ

٢٤٢٩- إنّ لكلّ قَوْمٍ فِراسَةً وإنّما يَعْرِفها

٢٤٣٠- إنّ لكلّ نَبِيّ أمِيناً وأمِيني أبو عُبَيْدَةَ بنُ الجَرّاح

٢٤٣١- إنَّ لكلّ نَبِيّ حَوَارِياً وانّ حَوَارِيَّ الزُّبَيْرُ

٢٤٣٢- إنّ لكلّ نَبِيّ حَوْضاً وإنّهُمْ يَتَباهَوْنَ أيُّهُمْ أكْثَرُ وَارِدَةً

٢٤٣٣- إنّ لكلّ نَبِيّ خاصّةً مِنْ أصْحابِهِ وإنَّ خاصَّتِي مِنْ

٢٤٣٤- إنّ لكلّ نَبِيّ دَعْوَةً قد دَعا بِها في أُمَّتِهِ فاسْتُجِيبَ لهُ

٢٤٣٥- إنّ لكلّ نَبِيّ وُلاةً مِنَ النَّبِيِّنَ وإنّ وَلِيِّي أبي وَخَلِيلي

٢٤٣٦- إنّ لكلّ نَبِي وَزِيرَيْنِ ووَزِيرَايَ وصاحِبايَ أبو بَكْرٍ

٢٤٣٧- إنّ لِي خَمْسَةَ أسْماءٍ أنا محمَّدٌ وأنا أحْمَدُ وأنا

٢٤٣٨- إنّ لِيَ وَزِيرَيْنِ من أهل السماء ووزيرين مِنْ أهْلِ

٢٤٣٩- إنّ ما قَدْ قُدِّرَ في الرَّحِمِ سَيَكُونُ

٢٤٤٠- إنّ ما بَيْنَ مِصْرَاعَيْنِ في الجَنّةِ لَمَسِيرَةُ أرْبَعِينَ سَنَةً

٢٤٤١- إنّ مَثَلَ العُلماءِ في الأَرْضِ كَمَثَلِ النُّجُومِ في السَّماءِ

٢٤٤٢- إنّ مَثَلَ أهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ مَثَلُ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَها نَجا

٢٤٤٣- إنّ مَثَلَ الّذِي يَعودُ في عَطِيّتِهِ كَمَثَلِ الكَلْبِ أكَلَ

٢٤٤٤- إن مَثَلَ الّذِي يَعْمَلُ السَّيِّئاتِ ثُمَّ يَعْمَلُ الحَسَنَاتِ

٢٤٤٥- إنّ مَجُوسَ هذِهِ الأُمَّةِ المُكَذِّبُونَ بأقْدَارِ الله تَعالى إنْ

٢٤٤٦- إنّ مَحاسِنَ الأَخْلاقِ مَخْزُونَةٌ عِنْدَ الله فإذا أحَبَّ الله

٢٤٤٧- إنّ مَرْيَمَ سألَتِ الله أنْ يُطْعِمَها لَحْماً لا

٢٤٠٢- إنّ لِقارِىءِ القُرْآنِ دَعْوَةً مُسْتَجابَةً فإنْ

٢٤٠٣- إنّ لُقمانَ الحَكيمَ قالَ إنّ الله إذا اسْتُوْدِعَ شَيْئاً

٢٤٠٤- إنَّ لكَ من الأجرِ على قَدْرِ نصَبِك

٢٤٠٥- إنّ لِكُلّ أُمَّةٍ أميناً وإنّ أمينَ هذِهِ الأُمَّةِ

٢٤٠٦- إنّ لِكُلّ أُمَّة حَكِيماً وَحَكيم هذِهِ الأُمَّةِ

٢٤٠٧- إن لِكلّ أُمَّةٍ فِتْنَةً وإن فِتْنَةَ أُمَّتِي المالُ.

٢٤٠٨- إنّ لِكُلّ أُمَّةٍ سِياحَةً وإنَّ سِياحَةَ أُمَّتِي

٢٤٠٩- إنّ لِكُلّ أُمَّةٍ آجَالاً وإنّ لأُمَّتِي مِائَةَ سَنَةٍ فإذا مَرَّتْ على

٢٤١٠- إنّ لِكُلّ بَيْتٍ باباً وباب القَبْرِ مِنْ تِلْقاءِ رِجْلَيْهِ

٢٤١١- إنّ لِكُلّ دِينٍ خُلُقاً وإنّ خُلُقَ الإسْلامِ الحَياءُ

٢٤١٢- إنّ لِكُلّ ساعٍ غايَةً وغايَةُ ابنِ آدَمَ المَوْتُ فَعَلَيْكُمْ

٢٤١٣- إنّ لِكُلّ شَجَرَةٍ ثَمَرَةً وَثَمَرَةُ القَلْبِ الوَلَدُ

٢٤١٤- إنّ لِكُلّ شيء أنْفَةً وإن أنفةَ الصلاةِ التكبيرةُ الأولىَ

٢٤١٥- إنّ لِكُلّ شَيْءٍ باباً وبابُ العِبادَةِ الصِّيامِ

٢٤١٦- إنّ لِكُلّ شَيْءٍ تَوْبَةً إلاّ صاحِبَ سُوءِ الخُلُقِ فإنهُ لا

٢٤١٧- إنّ لِكُلّ شَيْءٍ حَقيقَةً وما بَلَغَ عَبْدٌ حقِيقَةَ الإيمانِ

٢٤١٨- إنّ لِكُلّ شَيْءٍ دِعامَةً ودِعامَةُ هذا الدِّينِ الفِقْهُ ولَفَقِيهٌ

٢٤١٩- إنّ لِكُلّ شَيْءٍ سِقَالَةً وإنَّ سِقالَةَ القلوب

٢٤٢٠- إنّ لِكُلّ شَيْءٍ سَناماً وإنّ سَنامَ القُرْآنِ

٢٤٢١- إنّ لكل شَيْءٍ شَرَفاً وإنّ شَرَفَ

٢٤٢٢- إنّ لكلّ شَيْءٍ شِرَّةً ولكلِ شِرَّةٍ فَتْرَةً فإنْ

٢٤٢٣- إنّ لكلّ شَيْءٍ قَلْباً وقَلْبُ القُرْآنِ يس

٢٤٢٤- إنّ لكلّ شَيْءٍ قُمامَةً وقُمامَةُ المَسْجِدِ لا والله وبَلى

٢٤٧١- إنّ مِنْ أخلاقِ المُؤمِنِ قُوَّةً في دِينٍ

٢٤٧٢- إنّ مِنْ أرْبَى الرِّبا الاسْتِطالَةَ في عِرْضِ

٢٤٧٣- إنّ مِنْ أسْرَقِ السُّرّاقِ مَنْ يَسْرِقُ لِسانَ

٢٤٧٤- إن مِنْ أشْرَاطِ السّاعَةِ أن يُرْفَعَ العِلم

٢٤٧٥- إن مِنْ أشراطِ السّاعة أنْ يُلْتَمَسَ العلمُ

٢٤٧٦- إن مِنْ أشْرَاطِ السّاعَةِ أنْ يَتَدَافَعَ أهْلُ

٢٤٧٧- إنَّ مِنْ أعْظَمِ الأمانَةِ عِنْدَ الله يَوْمَ

٢٤٧٨- إن مِنْ أعْظَمِ الفِرَى أنْ يَدَّعِيَ الرَّجُلُ

٢٤٧٩- إنَّ مِنْ أفْرَى الفِرَى أنْ يُرِيَ الرَّجُلُ عَيْنَه

٢٤٨٠- إنَّ مِنْ أفْضَلِ أيّامِكمْ يَوْمَ الجُمعَةِ فِيهِ

٢٤٨١- إن مِن اقْتِرابِ السّاعَةِ أنْ يُصَلّي

٢٤٨٢- إنّ مِنْ أكْبَرِ الكَبائِرِ الشِّرْكَ بِالله وعقوقَ

٢٤٨٣- إنّ مِنْ أكْمَلِ المُؤمِنينَ إيماناً أحْسَنَهُمْ

٢٤٨٤- إنّ مِنْ أُمَّتِي مَنْ يَأْتِي السُّوقَ فَيَبْتاعُ

٢٤٨٥- إنّ مِنْ أُمَّتِي قَوْماً يُعْطَوْنَ مِثْلَ أُجُورِ

٢٤٨٦- إنّ مِنْ تَمامِ إيمَانِ العَبْدِ أن يَسْتَنْزِيَ في

٢٤٨٧- إنّ مِنْ تَمامِ الصَّلاةِ إقامَةَ الصَّفِّ

٢٤٨٨- إنّ مِنْ تَمامِ الحَجِّ أن تُحْرِمَ مِنْ دُوَيْرَةِ

٢٤٨٩- إنّ مِنْ حقِّ الوَلَدِ على وَالِدِهِ أنْ يُعَلِّمَهُ

٢٤٩٠- إنّ مِنْ سَعادَةِ المَرْءِ أن يَطولَ عُمْرُهُ

٢٤٩١- إنّ مِنْ شَرِّ الناسِ عِنْدَ الله مَنْزِلَةً يَوْمَ

٢٤٩٢- إن مِنْ شرِّ النّاسِ مَنْزِلَةً عِندَ الله يَوْمَ

٢٤٩٣- إنّ مِنْ ضَعْفِ اليَقِينِ أنْ تُرْضِيَ الناسَ

٢٤٩٨- إنّ مَسْحَ الحَجَرِ الأسْوَدِ والرُّكْنِ اليَمانِي

٢٤٩٩- إنّ مِصْرَ سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمْ فانْتَجِعُوا

٢٤٥٠- إنّ مَطْعَمَ ابنِ آدَمَ قَدْ ضُرِبَ مَثَلاً لِلدُّنْيا

٢٤٥١- إنّ مُعافاةَ الله في الدُّنْيا أنْ يَسْتُرَ علَيْهِ

٢٤٥٢- إنّ مَعَ كلِّ جَرَسٍ شَيْطاناً

٢٤٥٣- إنّ مُغَيِّرَ الخُلُقِ كمُغَيِّرِ الخَلْقِ إنّكَ لا

٢٤٥٤- إنّ مَفاتِيحَ الرِّزْقِ مُتَوَجِّهَةٌ نَحْوَ العَرْشِ

٢٤٥٥- إنّ مَلَكاً مُوَكّلٌ بالقُرْآنِ فَمَنْ قَرَأَ مِنهُ

٢٤٥٦- إنّ مِنَ البَيانِ لَسِحْراً

٢٤٥٧- إنّ مِنَ البَيانِ سِحْراً وإنّ مِنَ الشِّعْرِ

٢٤٥٨- إنّ مِنَ البَيانِ سِحْراً وإنّ مِنَ العِلْمِ جَهْلاً

٢٤٥٩- إنّ مِنَ التَّوَاضُعِ لِلّهِ تَعالى الرِّضا بالدُّونِ

٢٤٦٠- إنّ مِنَ الجفاءِ أنْ يُكْثِرَ الرَّجُلُ مَسْحَ

٢٤٦١- إنّ مِنَ الذُّنوبِ ذُنوباً لا يُكَفِّرُها الصَّلاةُ

٢٤٦٢- إنّ مِنَ السَّرَفِ أنْ تَأْكُلَ كلَّ ما

٢٤٦٣- إنّ مِنَ السُّنَّةِ أنْ يَخْرُجَ الرَّجُلُ مَعَ ضَيْفِهِ

٢٤٦٤- إنّ مِنَ الفِطْرَةِ المَضْمَضَةَ والاسْتِنْشاقَ

٢٤٦٥- إنّ مِنَ النّاسِ ناساً مَفاتِيحَ لِلْخَيْرِ مَغالِيقَ

٢٤٦٦- إنّ مِنَ النّاسِ مَفاتِيحَ لِلذِّكْرِ الله إذا رُؤُوا

٢٤٦٧- إنّ مِنَ النِّساءِ عِيّاً وعَوْرَةً فَكَفُّوا عَنْهُنَّ

٢٤٦٨- إنّ مِنْ أحَبِّكُمْ إلَيَّ أحْسَنَكُمْ أخْلاقاً.

٢٤٦٩- إنّ مِنْ إجْلالِ الله إكْرامَ ذِي الشَّيْبَةِ

٢٤٧٠- إنّ مِنْ إجْلالِي تَوْقِيرَ الشَّيْخِ مِنْ أُمَّتِي.

٢٥١٧- إنّ هذِهِ النّارَ إنّما هِيَ عَدُوّ لَكمْ فإذا

٢٥١٨- إنّ هذِهِ القلوبَ أوْعِيَةٌ فَخَيْرُها أوْعاها

٢٥١٩- إنّ يَوْمَ الجُمُعَةَ يَوْمُ عِيدٍ وذِكْرٍ فلا

٢٥٢٠- إنّ يَوْمَ الثُّلاثاءِ يَوْمُ الدَّمِ وفيه ساعَةٌ لا

٢٥٢١- إنّا أُمَّةٌ أُمّيّةٌ لا نَكْتُبُ ولا نَحْسِبُ

٢٥٢٢- إنّا لنْ نَسْتَعْمِلَ على عَمَلِنا مَنْ أرادَهُ.

٢٥٢٣- إنّا لا نَقْبَلُ شَيْئاً مِنَ المُشْرِكِين

٢٥٢٤- إنّا لا نَسْتَعِينُ بِمُشْرِكٍ

٢٥٢٥- إنّا لا نَسْتَعِينُ بالمُشْرِكِينَ على

٢٥٢٦- إنّا مَعْشَرَ الأَنْبِياءِ تَنامُ أعْيُنُنا ولا تَنامُ

٢٥٢٧- إنا مَعْشَرَ الأَنْبِياءِ أُمِرْنا أنْ نُعَجِّلَ

٢٥٢٨- إنّا مَعْشَرَ الأَنْبياءَ يضاعَفُ علينا البَلاءُ.

٢٥٢٩- إنَّا آلَ محمدٍ لا تَحِلُّ لنَا الصَّدَقَةُ

٢٥٣٠- إنّا نُهِينا أنْ نرِيَ عَوْراتنا

٢٥٣١- إنكَ امْرُؤٌ قد حَسَّنَ الله تعالى خَلْقَكَ

٢٥٣٢- إنكَ كالذي قالَ الأوَّلُ اللّهُمَّ ابْغِنِي

٢٥٣٣- إنّكمْ تُدْعَوْنَ يَوْمَ القِيامَةِ بِأسْمائِكمْ

٢٥٣٤- إنكمْ تُتِمُّونَ سَبْعِينَ أُمَّةً أنتمْ خَيْرها

٢٥٣٥- إنّكمْ سَتُبْتَلَوْنَ في أهلَ بَيْتِي مِنْ بَعْدِي.

٢٥٣٦- إنّكمْ سَتَرَوْنَ بَعْدِي أثَرَةً وأموراً

٢٥٣٧- إنكم سَتَرَوْنَ رَبَّكُمْ كما تَرَوْنَ هذا القَمَرَ

٢٥٣٨- إنَّكُمْ سَتَحْرِصُونَ على الإمارَةِ وإنّها

٢٥٣٩- إنّكمْ قادِمُونَ على إخْوانِكمْ فأصْلِحُوا

٢٤٩٤- إن مِنْ عِبادِ الله مَنْ لوْ أقْسَمَ على الله

٢٤٩٥- إنّ مِنْ فِقْهِ الرَّجُلِ تَعْجِيلُ فِطْرِهِ وتأْخِيرُ

٢٤٩٦- إنّ مِمَّا أدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلامِ النُّبُوَّةِ

٢٤٩٧- إنّ مِمَّا يَلْحَقُ المُؤْمِنَ مِنْ عَمَلِهِ

٢٤٩٨- إنّ مِنْ مَعادِنِ التَّقْوَى تَعَلُّمَكَ إلى ما قد

٢٤٩٩- إنّ مِنْ موجباتِ المَغْفِرَةِ بذلُ السلامِ

٢٥٠٠- إنّ مِنْ موجباتِ المَغْفِرَةِ إدْخالَكَ

٢٥٠١- إنّ مِنْ نِعْمَةِ الله على عَبْدِهِ أنْ يَشْهَهُ

٢٥٠٢- إن مِنْ هَوَانِ الدُّنْيا على الله أنَّ يَحْمَى

٢٥٠٣- إنّ مِنْ يُمْنِ المَرْأةِ تَيْسِيرَ خِطْبَتِها

٢٥٠٤- إنّ مُوسَى آجَرَ نَفْسَهُ ثمانَ سنِينَ أوْ

٢٥٠٥- إنّ مَلائِكَةَ النَّهارِ أرْأفُ مِنْ مَلائِكَةِ

٢٥٠٦- إنّ نارَكمْ هذه جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءاً مِنْ

٢٥٠٧- إنّ نُطْفَةَ الرَّجُلِ بَيْضاءُ غَلِيظَةٌ فَمِنْها

٢٥٠٨- إنّ هذا الدِّينَ مَتِينٌ فأوْغِلُوا فِيهِ بِرِفْقٍ.

٢٥٠٩- إنّ هذا الدِّينَ مَتِينٌ فأوْغِلْ فيه بِرِفْقٍ فإنّ

٢٥١٠- إنَّ هذا الدينارَ والدرهمَ أهلكا مَنْ

٢٥١١- إنّ هذا العِلْمَ دِينٌ فانْظُرُوا عَمَّنْ

٢٥١٢- إنّ هذا القُرْآنَ أُنْزِلَ على سَبْعَةِ أحْرُفٍ

٢٥١٣- إنّ هذا القُرْآنَ مَأْدُبَةُ الله فاقْبَلُوا مِنْ

٢٥١٤- إنّ هذا المالَ خَضِرٌ حُلْوٌ فَمَنْ أخَذَهُ

٢٥١٥- إنّ هذا المَالَ خَضِرَةٌ حُلْوَةٌ فَمَنْ أصابَهُ

٢٥١٦- إنّ هذِهِ الأَخْلاقَ مِنَ الله فَمَنْ أرَادَ الله

٢٥٦٣- إنّما أخافُ على أُمَّتِي الأَئِمَّةَ المُضِلِّينَ

٢٥٦٤- إنّما اسْتَرَاحَ مَنْ غُفِرَ لهُ

٢٥٦٥- إنّما أنا بَشَرٌ أنْسَى كما تَنْسَوْنَ فإذا نِسِيَ أحَدُكمْ

٢٥٦٦- إنّما أنا بَشَرٌ وإنّكمْ تَخْتَصِمُونَ إليَّ فَلَعَلَّ بَعْضَكمْ أنْ

٢٥٦٧- إنّما أنا بَشَرٌ تَدْمَعُ العَيْنُ وَيَخْشَعُ

٢٥٦٨- إنّما أجَلُكُمْ فِيما خَلا مِنَ الأُمَمِ كما بَيْنَ صَلاةِ

٢٥٦٩- إنّما أنا بَشَرٌ وإنّي اشْتَرَطْتُ على رَبِّي عزَّ وَجَلَّ أنِّيْ

٢٥٧٠- إنّما أنا بَشَرٌ إذا أمَرْتُكمْ بَشيْءٍ مِنْ دِينِكمْ فَخُذُوا بِهِ

٢٥٧١- إنّما أنا بَشَرٌ مثْلُكمْ وإنَّ الظَّنَّ يُخْطِيءُ وَيُصِيبُ ولكنْ

٢٥٧٢- إنّما أهْلَكَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكمْ أنهُمْ كانوا إذا سَرَقَ

٢٥٧٣- إنّما بُعِثْتُ فاتِحاً وخاتِماً وأُعْطِيتُ جَوَامِعَ الكَلِمِ

٢٥٧٤- إنّما الدِّينُ النَّصْحُ

٢٥٧٥- إنّما المَجالِسُ بالأمانَةِ

٢٥٧٦- إنما يَتَجالَسُ المُتَجالِسان بأمانَةِ الله تعالى فلا يَحلُّ

٢٥٧٧- إنّما العِلْمُ بالتَّعَلُّمِ وإنّما الحِلْمُ بالتَّحَلُّمِ ومَنْ يَتَحَرَّ

٢٥٧٨- إنّما الخاتَمُ لهذِهِ وهذِهِ يَعْنِي الخِنْصَرَ والبِنْصَرَ

٢٥٧٩- إنّما أنا بَشَرٌ مِثْلُكمْ أُمازِحُكمْ

٢٥٨٠- إنّما أنا لكمْ بِمَنْزِلَةِ الوَالِدِ أعَلِّمُكمْ فإذا أتى أحَدُكمُ

٢٥٨١- إنّما أنا عَبْدٌ آكُلُ كما يَأْكُلُ العَبْدُ وأشْرَبُ كما يَشْرَبُ

٢٥٨٢- إنّما أنا مُبَلِّغٌ واللهُ يَهْدِي وإنّما أنا قاسِمٌ وَاللهُ يُعْطِي

٢٥٨٣- إنّما أنا رَحْمَةٌ مُهْدَاةٌ

٢٥٨٤- إنّما بُعِثْتُ لأتَمِّمَ صالِحَ الأخْلاقِ

٢٥٨٥- إنّما بُعِثْتُ رحمةً ولم أُبعثْ عذاباً

٢٥٤٠- إنّكمْ مُصَبَّحُون عَدُوَّكمْ والفِطْرُ أقْوَى

٢٥٤١- إنّكمْ لنْ تدْرِكوا هذا الأمْرَ بالمُغالَبَةِ.

٢٥٤٢- إنّكمْ في زَمانٍ مَنْ تَرَكَ مِنْكمْ عُشْرَ ما

٢٥٤٣- إنكم لا تَرْجِعُونَ إلى الله تعالى بِشَيْءٍ

٢٥٤٤ إنَّكُمُ الْيَوْمَ عَلَى دِينٍ وَإِنِّى مُكَاثِرٌ بِكُمْ

٢٥٤٥- إنّكمْ لا تَسَعُونَ النَّاسَ بأمْوَالِكُمْ ولكِنْ

٢٥٤٦- إنّكم لنْ تَرَوْا رَبَّكمْ عزَّ وَجَلَّ حتّى

٢٥٤٧- إنما الأسودُ لبطنهِ وفرجِه

٢٥٤٨-إنَّمَا الأعْمَالُ كَالْوِعَاءِ إذَا طَابَ أسْفَلُهُ طَابَ أعْلاهُ

٢٥٤٩- إنَّمَا الإمَامُ جُنَّةٌ يُقَاتَلُ بِهِ.

٢٥٥٠-إنّما الأمَلُ رَحْمَةٌ مِنَ الله لأُمَّتِي لوْلا الأمَلُ ما

٢٥٥١- إنَّمَا الْبَيْعُ عَنْ تَرَاضٍ

٢٥٥٢- إنَّمَا الْحَلِفُ حِنْثٌ أوْ نَدَمٌ

٢٥٥٣- إنَّمَا الرِّبَا فِي النَّسِيئَةِ

٢٥٥٤- إنَّمَا الشُّؤْمُ فِي ثَلاثَةٍ فِي الْفَرَسِ وَالْمَرْأةِ وَالدَّارِ

٢٥٥٥- إنّما الطّاعَةُ في المَعْرُوفِ

٢٥٥٦- إنّما العُشُورُ على اليَهُودِ والنّصارَى

٢٥٥٧- إنّما الماءُ مِنَ الماءِ

٢٥٥٨- إنّما المَدِينَةُ كالكِيرِ تَنْفِي خَبَثَها وتَنْصَعُ

٢٥٥٩- إنّما الناسُ كإبِلٍ مائَةٍ لا تَكاد تَجِد فِيها

٢٥٦٠- إنّما النِّساءُ شَقائِقُ الرِّجالِ

٢٥٦١- إنّما الوِتْرُ باللّيْلِ.

٢٥٦٢- إنّما الوَلاءُ لِمَنْ أعْتَقَ

٢٦١٠- إنما يَدْخُلُ الجَنَّةَ مَنْ يَرْجُوها وإنما يُجَنَّبُ النارَ مَنْ

٢٦١١- إنما يَخْرُجُ الدَّجَّالُ مِنْ غَضْبَةٍ يَغْضَبُها

٢٦١٢- إنما يَرْحَمُ اللهُ مِنْ عِبادِهِ الرُّحَماءَ

٢٦١٣- إنما يَعْرِفُ الفَضْلَ لأَهْلِ الفَضْلِ أهلُ الفَضْلِ

٢٦١٤- إنما يُغْسَلُ مِنْ بَوْلِ الأُنْثى ويُنْضَحُ مِنْ بَوْلِ الذَّكَرِ

٢٦١٥- إنما يُقِيمُ مَنْ أَذَّنَ.

٢٦١٦- إنما يَكْفِي أحَدَكُمْ ما كانَ في الدُّنيا مِثْلُ زادِ الرَّاكِبِ

٢٦١٧- إنما يَكفيك مِنْ جَمْعِ المَالِ خادِمٌ ومَرْكَبٌ في سَبِيلِ

٢٦١٨- إنما يَلْبَسُ الحَرِيرَ في الدُّنيا مَنْ لا خَلاقَ لهُ في

٢٦١٩- إنما يُلْبَسُ علَيْنا صلاتَنا قَوْمٌ يَحْضُرُونَ الصَّلاةَ بِغَيْرِ

٢٦٢٠- إنمَا يَنْصُرُ اللهُ هذِهِ الأُمَّةَ بِضَعِيفِها بِدَعْوَتِهِمْ وصَلاتِهِمْ

٢٦٢١- إنهُ لَيُغانُ على قَلْبِي وإنِّي لأَسْتَغْفِرُ اللهَ في اليَوْمِ مِائَةَ

٢٦٢٢- إنهُ مَنْ لم يَسْأَلِ اللهَ تعالى يَغضَبْ عليه

٢٦٢٣- إنِّي أُوعَكُ كما يُوعَكُ رَجلانِ مِنْكمْ

٢٦٢٤- إني لأَنْظُرُ إلى شَياطِينِ الجِنِّ والإِنْسِ قدْ فَرُّوا مِنْ

٢٦٢٥- إني فِيما لَمْ يوحَ إليَّ كأَحَدِكمْ

٢٦٢٦- إني لَمْ أُبْعَثْ لَعَّاناً

٢٦٢٧- إني لَمْ أُبْعَثْ لعَّاناً وإنَّما بُعِثْتُ رَحمَةً

٢٦٢٨- إني لأَمْزَحُ ولا أقولُ إلاّ حقّاً

٢٦٢٩- إنّي وإنْ دَاعَبتكمْ فلا أقولُ إلاَّ حَقّاً

٢٦٣٠- إني لأعْطِي رِجالاً وأدعُ مَنْ هوَ أحَبُّ إليَّ منهُمْ لا

٢٦٣١- إني تارِكٌ فِيكمْ خَلِيفَتَيْنِ كِتابَ اللهِ حَبْلٌ مَمْدُودٌ ما

٢٦٣٢- إني لأَرْجو أن لا تعْجِزَ أمَّتِي عِنْدَ رَبِّها أن يُؤَخِّرَهُمْ

٢٦٣٣- إني نهيتُ عَنْ قَتْلِ المُصَلِّينَ

٢٥٨٦- إنّما بُعِثْتُمْ مُيَسِّرِينَ ولمْ تُبْعَثُوا مُعَسِّرِينَ.

٢٥٨٧- إنّما بَعَثَنِي اللهُ مُبَلِّغاً ولَمْ يَبْعَثْنِي مُتَعَنِّتاً

٢٥٨٨- إنّما جَزَاءُ السَّلَفِ الحَمْدُ لِلَّهِ والوَفاء

٢٥٨٩- إنما جُعل الطوافُ بالبيتِ وبين الصفا والمروةِ ورمي

٢٥٩٠- إنّما جُعِلَ الاسْتِئْذانُ مِنْ أجْلِ البَصَرِ

٢٥٩١- إنّما حَرَّ جَهَنَّمَ على أُمَّتِي كَحَرِّ الحَمَّامِ

٢٥٩٢- إنما سَمَّاهُمُ اللهُ تعالى الأَبْرَارَ لأنهُمْ بَرُّوا الآباءَ

٢٥٩٣- إنّمَا سُمِّيَ البَيْتَ العَتِيقَ لأَنَّ اللهَ أعْتَقَهُ منَ الجَبَابِرَةِ

٢٥٩٤- إنما سُمِّيَ الخَضِرُ خَضِراً لأَنَّهُ جَلَسَ على فَرْوَةٍ

٢٥٩٥- إنما سُمِّيَ القَلْبَ مِنْ تَقَلُّبِهِ إنما مَثَلُ القَلْبِ مَثَلُ

٢٥٩٦- إنما سُمِّيَ رَمَضانَ لأنهُ يَرْمِضُ الذُّنوبَ

٢٥٩٧- إنما سُمِّي شَعْبانَ لأنهُ يَتَشَعَّبُ فيه خَيْرٌ كثِيرٌ لِلصَّائِمِ

٢٥٩٨- إنما سُمِّيَتِ الجمُعَةَ لأنَّ آدَمَ جُمِعَ فيها خَلْقُهُ

٢٥٩٩- إنما مَثَلُ المُؤْمِنِ حِينَ يُصِيبُهُ الوَعْكُ أو الحُمَّى كمَثَلِ

٢٦٠٠- إنما مَثَلُ صاحِبِ القُرْآنِ كمَثَلِ صاحِبِ الإِبِلِ المُعَقَّلَةِ

٢٦٠١- إنما مَثَلُ الجَلِيسِ الصَّالِحِ وجَلِيسِ السُّوءِ كحامِلِ

٢٦٠٢- إنما مَثَلُ صوم التطوعِ مَثَلُ الرجلِ يخرجُ من مالِهِ

٢٦٠٣- إنما مَثَلُ الذي يُصَلِّي ورَأْسُهُ مَعْقوصٌ مَثَلُ الذي

٢٦٠٤- إنما هلكَ مَنْ كانَ قَبْلَكمْ باخْتِلافِهِمْ في الكِتابِ

٢٦٠٥- إنما هُما قَبْضَتانِ فقَبْضَةٌ في النارِ وقَبْضَةٌ في الجَنَّةِ

٢٦٠٦- إنما هما اثْنَتانِ الكَلامُ والهَدْيُ فأَحْسَنُ الكلامِ كلامُ

٢٦٠٧- إنما يُبْعَثُ الناس على نِيَّاتِهِمْ.

٢٦٠٨- إنما يُبْعَثُ المُقْتَتِلونَ على النِّيَّاتِ.

٢٦٠٩- إنما يُسَلِّطُ اللهُ تعالى على ابن آدَمَ مَنْ خافَهُ ابنُ آدَمَ

٢٦٥٨- إنْ أرَدْتَ أنْ يَلِينَ قَلْبُكَ فاطْعِمِ

٢٦٥٩- إن اسْتَطَعْتُمْ أنْ تَكْثِرُوا مِنَ الاسْتِغْفَارِ

٢٦٦٠- إنِ اسْتَطَعْتَ أنْ تكونَ أنتَ المَقْتُولَ ولا

٢٦٦١- إنْ تَصْدُقِ اللَّهَ يَصْدُقْكَ.

٢٦٦٢- إنْ تَغْفِرِ اللهمَّ تَغْفِرْ جَمّاً وأيُّ عَبْدٍ لكَ

٢٦٦٣- إنْ سَرَّكُمْ أنْ تُقْبَلَ صلاتُكمْ فلْيَؤُمَّكُمْ

٢٦٦٤- إنْ سَرَّكُمْ أنْ تُقْبَلَ صَلاتُكمْ فلْيَؤُمَّكُمْ

٢٦٦٥- إنْ شِئْتُمْ أنْبَأْتُكمْ ما أوَّلُ ما يَقُولُ اللَّهُ

٢٦٦٦- إنْ شِئْتُمْ أنْبَأْتُكمْ عنِ الإمارَةِ وما هِيَ

٢٦٦٧- إنْ قَضَى اللَّهُ تَعالى شَيْئاً لَيَكُونَنَّ وإنْ

٢٦٦٨- إنْ قامَتِ السّاعَةُ وفي يَدِ أحَدِكُمْ فَسِيلَةٌ

٢٦٦٩- إنْ كانَ خَرَجَ يَسْعَى على وُلْدِهِ صِغاراً

٢٦٧٠- إنْ كانَ في شَيْءٍ مِنْ أدْوِيَتِكُمْ خَيْرٌ فَفِي

٢٦٧١- إنْ كانَ شَيْءٌ مِنَ الدّاءِ يَعْدِي فَهُوَ هذا

٢٦٧٢- إنْ كان الشُّؤْمُ في شَيْءٍ فَفِي الدّارِ

٢٦٧٣- إنْ كُنْتَ عَبْداً لِلَّهِ فارْفَعْ إزارَكَ

٢٦٧٤- إنْ كُنْتَ تُحِبُّني فأعِدَّ لِلْفَقْرِ تِجْفافاً فإنّ

٢٦٧٥- إنْ كُنْتَ صائِماً بَعْدَ شَهْرِ رَمَضانَ

٢٦٧٦- إنْ كُنْتَ صائِماً فَعَلَيْكَ بالْغُرِّ البِيضِ

٢٦٧٧- إنْ كُنْتَ لا بُدَّ سائِلاً فاسْأَلِ الصّالِحينَ.

٢٦٧٨- إنْ كُنْتِ ألْمَمْتِ بِذَنْبٍ فاسْتَغْفِرِي اللَّهَ

٢٦٧٩- إنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ حِلْيَةَ الجَنَّةِ وحَرِيرَها فلا

٢٦٨٠- إنْ لَقِيتُمْ عَشّاراً فاقْتُلُوهُ

٢٦٣٤- إني نُهِيتُ عَنْ زَبْدِ المُشْرِكِينَ

٢٦٣٥- إني لا أقْبَلُ هَدِيَّةَ مُشْرِكٍ

٢٦٣٦- إني لا أُصافِحُ النِّساءَ

٢٦٣٧- إني لَمْ أُؤْمَرْ أنْ أُنَقِّبَ على قلوب النّاسِ ولا أشُقَّ

٢٦٣٨- إنّي حَرَّمْتُ ما بَيْنَ لابَتَي المَدِينَةِ كما حَرَّمَ إبْراهِيمُ

٢٦٣٩- إني لأشْفَعُ يَوْمَ القِيامَةِ لأكْثَرَ مِمَّا على

٢٦٤٠- إني لأدْخُلُ في الصَّلاةِ وأنا أُرِيدُ أن

٢٦٤١- إني سألْتُ رَبّي أوْلادَ المُشْرِكِينَ

٢٦٤٢- إني لا أشْهَدُ على جَوْرٍ

٢٦٤٣- إني عَدْلٌ لا أشْهَدُ إلاّ على عَدْلٍ

٢٦٤٤- إني لا أحِيسُ بالعَهْدِ ولا أحْبِسُ البُرُدَ

٢٦٤٦- إني رَأيْتُ الملائِكَةَ تُغَسِّلُ حَنْظَلَةَ بنَ

٢٦٤٧- إنّي أُحَدِّثُكمُ الحَدِيثَ فلْيُحَدِّثْ

٢٦٤٨- إنّي أشْهَدُ عَدَدَ تُرابِ الدُّنْيا أن مُسَيْلِمَةَ

٢٦٤٩- إنّي لأبْغَضُ المرأة تخرُجُ مِنْ بَيْتِها تَجرُّ

٢٦٥٠- إني لَمْ أُبْعَثْ بِقَطِيعَةِ رَحِمٍ

٢٦٥١- إنّي أُحَرِّجُ علَيْكمْ حَقَّ الضَّعِيفَيْنِ اليَتِيمِ

٢٦٥٢- إني رَأيْتُ البارِحَةَ عَجَباً رَأيْتُ رَجُلاً مِنْ

٢٦٥٣- إنْ اتَّخِذْ مِنْبَراً فقد اتَّخَذَهُ أبي إبْراهِيمُ

٢٦٥٤- إنِ اتَّخَذْتَ شَعْراً فأكْرِمْهُ.

٢٦٥٥- إنْ أدْخِلْتَ الجَنَّةَ أُتِيتَ بِفَرَسٍ مِنْ

٢٦٥٦- إنّ أرَدْتِ اللُّحُوقَ بِي فَلْيَكْفِكِ مِنَ

٢٦٥٧- إنْ أحْبَبْتُمْ أنْ يُحِبَّكُمُ اللَّهُ تعالى ورَسُولُهُ

٢٧٠٤- أنا دارُ الحِكْمةِ وعَلِيٌّ بابُها.

٢٧٠٥- أنا مدِينَةُ العِلْمِ وعَلِيٌّ بابُها فَمَنْ أرَادَ

٢٧٠٦- أنا أوْلَى النَّاسِ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ في

٢٧٠٧- أنا أوْلَى بالمُؤْمِنِينَ مِنْ أنْفُسِهِمْ فَمَنْ

٢٧٠٨- أنا الشاهِدُ على اللَّهِ أنْ لا يَعْثُرَ عاقِلٌ

٢٧٠٩- أنا بَرِيءٌ مِمَّنْ حَلَقَ وسَلَقَ وخَرَقَ

٢٧١٠- أنا وَكافِلُ اليَتِيمِ في الجَنَّةِ هكَذا

٢٧١١- أنتَ أحَقُّ بِصَدْرِ دابَّتِكَ مِنِّي إلاَّ أنْ

٢٧١٢- أنْتَ ومالُكَ لأَبِيكَ

٢٧١٣- أنتم الغُرُّ المُحَجَّلُونَ يَوْمَ القِيامَةِ مِنْ

٢٧١٤- أنْتُمْ أعْلَمُ بأمْرِ دُنْياكُمْ

٢٧١٥- أنْتُمْ شُهَداءُ اللَّهِ في الأَرْضِ والملائِكَةُ

٢٧١٦- انْبَسِطوا في النَّفَقَةِ في شَهْرِ رَمَضان

٢٧١٧- انتِظارُ الفَرَجِ عِبادَةٌ.

٢٧١٨- انتِظارُ الفَرَجِ بِالصَّبْرِ عبادَة

٢٧١٩-انتِظارُ الفَرَجِ مِنَ اللَّهِ عبادةٌ ومَنْ رَضِيَ

٢٧٢٠- انْتَعِلُوا وتَخَفَّفُوا وخالِفُوا أهْلَ الكِتابِ.

٢٧٢١- انتهى الإيمانُ إلى الوَرَعِ مَنْ قَنِعَ بِمَا

٢٧٢٢- أنْزَلَ اللَّهُ عَلَيَّ أمَانَيْن لأُمَّتِي وما كانَ

٢٧٢٣- أنْزَلَ اللَّهُ جبْرِيلَ في أحْسَنِ ما كانَ

٢٧٢٤- أنْزِلَ القُرْآنُ على سَبْعَةِ أحْرُفٍ.

٢٧٢٦- أنْزِلَ القُرْآنُ على سَبْعَةِ أحْرُفٍ فَمَنْ قَرَأَ

٢٧٢٧- أنْزِلَ القُرْآنُ على سَبْعَةِ أحْرُفٍ لِكُلِّ

٢٦٨١- إنْ نَسَّاني الشَّيْطانُ شَيْئاً مِنْ صلاتِي

٢٦٨٢- أنا محمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ المُطَّلِبِ

٢٦٨٣- أنا النَّبِيُّ لا كَذِبْ أنا ابنُ عَبْدِ المُطَّلِبْ.

٢٦٨٤- أنا النَّبِيُّ لا كِذبْ أنا ابْنُ عَبْدُ المُطَّلِبْ

٢٦٨٥- أنا ابنُ العَواتِكِ مِنْ سُلَيْمٍ

٢٦٨٦- أنا النَّبِيُّ الأُمِّيُّ الصَّادِقُ الزَّكِيُّ الوَيْلُ

٢٦٨٧- أنا أبو القاسِمِ اللَّهُ يُعْطِي وأنا أقْسِمُ.

٢٦٨٨- أنا أكْثَرُ الأَنْبِياءِ تَبَعاً يَوْمَ القِيامَةِ وأنا

٢٦٨٩- أنا أوَّلُ النَّاسِ خُرُوجاً إذا بُعِثُوا وأنا

٢٦٩٠- أنا أوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ الأَرْضُ عنهُ فَأُكْسى

٢٦٩١- أنا أوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ الأَرْضُ عنهُ ثُمَّ أبو

٢٦٩٢- أنا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ القِيامَةِ وأوَّلُ مَنْ

٢٦٩٣- أنا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ القِيامَةِ ولا فَخرَ

٢٦٩٤- أنا قائِدُ المُرْسَلِينَ ولا فَخْرَ وأنا خاتَمُ

٢٦٩٥- أنا سابِقُ العَرَبِ وصُهَيْبٌ سابِقُ الرُّومِ

٢٦٩٦- أنا أعْرَبُكُمْ أنا مِنْ قُرَيْشٍ وَلِسانِي لِسانُ

٢٦٩٧- أنا رَسُولُ مَنْ أدْرَكْتُ حَيّاً ومَنْ يُولَدُ مِنْ

٢٦٩٨- أنا أوَّلُ مَنْ يَدُقُّ بابَ الجَنَّةِ فَلَمْ تَسْمَعِ

٢٦٩٩- أنا فِئةُ المُسْلِمِينَ

٢٧٠٠- أنا فَرَطُكُمْ على الحَوْضِ

٢٧٠١- أنا محمَّدٌ وأحْمدٌ والمُقَفَّى والحَاشِرُ

٢٧٠٢- أنا محمَّدٌ وأحْمَدُ أنا رَسُولُ الرَّحْمَةِ أنا

٢٧٠٣- أنا دَعْوَةُ إبراهيمَ وكانَ آخِرَ مَنْ بَشَّرَ بي

٢٧٥١- أنهَى عن كلِّ مُسْكِرٍ أسْكَرَ عن الصَّلاةِ.

٢٧٥٢- أنهَى عن الكَيِّ وأكره الحَمِيمَ

٢٧٥٣- أنهاكمْ عن قَلِيلِ ما أسْكَرَ كَثِيرُهُ

٢٧٥٤- أنهاكمْ عن صِيامِ يَوْمَيْنِ الفِطرِ

٢٧٥٥- أنهاكمْ عن الزُّورِ.

٢٧٥٦- أنهِرِ الدَّمَ بِما شِئْتَ واذكرِ اسْمَ الله

٢٧٥٧- انهَشوا اللَّحْمَ نَهْشاً فإنهُ أشهَى وأهنَأ

٢٧٥٨- إنهَكوا الشَّوارِبَ واعْفوا اللِّحَى.

٢٧٥٩- اهْتَبِلُوا العَفْوَ عَنْ عَثَرَاتِ ذَوِي

٢٧٦٠- اهتَزَّ عَرْشُ الرَّحمنِ لِمَوْتِ سَعْدِبنِ

٢٧٦١- أهْلُ البِدَعِ شَرُّ الخَلْقِ والخَلِيقَةِ

٢٧٦٢- أهلُ الجَنَّةِ عِشْرُونَ ومائةُ صَفٍّ ثَمانونَ

٢٧٦٣- أهلُ الجنةِ جُرْدٌ مُرْدٌ كُحْلٌ لا يفنىَ

٢٧٦٤- أهلُ الجَنَّةِ مَنْ مَلأ الله تعالى أذُنَيْهِ مِنْ

٢٧٦٥- أهلُ الجَوْرِ وأعْوانُهُمْ في النارِ

٢٧٦٦- أهلُ الشَّأمِ سَوْط الله تعالى في الأرْضِ

٢٧٦٧- أهلُ القرْآنِ عُرَفاءُ أهلِ الجَنَّةِ

٢٧٦٨- أهلُ القرْآنِ أهلُ الله وخاصَّتُهُ

٢٧٦٩- أهلُ النار كلُّ جَعْظَرِيَ جَوَّاظٍ مُسْتَكْبِرٍ

٢٧٧٠- أهْلُ اليَمَنِ أرقُّ قُلوباً وألْيَنُ أفْئِدَةً

٢٧٧١- أهلُ شُغْلِ الله تعالى في الدُّنيا هُمْ أهل

٢٧٧٢- أهْوَنُ أهْلِ النارِ عَذاباً يَوْمَ القِيامةِ رَجُلٌ

٢٧٧٣- أهْوَنُ أهلِ النار عَذاباً أبُو طالِب وهوَ

٢٧٢٨- أُنْزِلَ القُرْآنُ على ثلاثَةِ أحْرُفٍ.

٢٧٢٩- أُنْزِلَ القُرْآنُ على ثلاثَةِ أحْرُفٍ فلا

٢٧٣٠- أُنْزِلَ القُرْآنُ على عَشْرَة أحْرُفٍ بَشيرٌ

٢٧٣١- أُنْزِلَ القُرْآنُ بالتَّفْخِيمِ

٢٧٣٢- أُنْزِلَ عَلَيَّ آياتٌ لم يُرَ مِثْلُهُنَّ قَطُّ قُلْ

٢٧٣٣- أُنْزِلَ عَلَيَّ عَشْرُ آيات مَنْ أقامَهُنَّ دَخَلَ

٢٧٣٤- أُنزِلتْ صُحُفُ إبراهيمَ أوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ

٢٧٣٥- أنْزِلُوا الناسَ مَنازِلَهُمْ

٢٧٣٦- أنْزِلِ الناسَ مَنازِلَهُمْ مِنَ الخَيْرِ والشَّرِّ

٢٧٣٧- أنْشُدُ اللَّهَ رِجالَ أُمَّتِي لا يَدْخُلونَ

٢٧٣٨- انْصُرْ أخاكَ ظالِماً أوْ مَظْلوماً قِيلَ كَيْفَ

٢٧٣٩- انْصُرْ أخاكَ ظالِماً أوْ مَظْلُوماً إنْ يَكُ

٢٧٤٠- انْظُرْ فإنَّكَ لَسْتَ بِخَيْرٍ مِنْ أحَمَرَ ولا

٢٧٤١- انْظُرُوا قُرَيْشاً فَخُذُوا مِنْ قَوْلِهِمْ وذرُوا

٢٧٤٢- انْظُرُوا إلى مَنْ هُوَ أسْفَلُ مِنْكُمْ ولا

٢٧٤٣- انْظُرْنَ مَنْ إخْوانُكُنَّ فإنَّما الرَّضاعَةُ مِنَ

٢٧٤٤- أنْظِرِي أيْنَ أنْتِ مِنْهُ فإنَّما هُوَ جَنَّتُكِ

٢٧٤٥- انْعِمْ على نَفْسِكَ كما أنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْكَ.

٢٧٤٦- انْفِقْ يا بِلالُ ولا تَخْشَ مِنْ ذي العَرْشِ

٢٧٤٧- أنْفِقِي ولا تُحْصِي فَيُحْصيَ اللَّهُ عَلَيْك

٢٧٤٨- انْكِحُوا فإنِّي مُكاثِرٌ بِكُمْ

٢٧٤٩- انْكِحُوا الأيامَى على ما تَرَاضَى بِهِ

٢٧٥٠- انْكِحُوا أُمَّهاتِ الأوْلادِ فإنِّي أُباهِي بِهِمْ

٢٧٩٧- أوْفَقُ الدُّعاءِ أنْ يَقولَ الرَّجُلُ اللَّهُمَّ أنْتَ

٢٧٩٨- أوْفوا بِحِلْفِ الجاهِلِيَّةِ فإنَّ الإسْلامَ لَمْ

٢٧٩٩- أوقِدَ على النّارِ ألْفَ سَنَةٍ حَتَّى احْمَرَّتْ

٢٨٠٠- أولِمْ وَلَوْ بِشاةٍ

٢٨٠١- أوْلِياءُ اللهِ تعالى الّذِينَ إذا رُؤُوا ذُكِرَ اللهُ

٢٨٠٢- أوَّلُ الآياتِ طُلوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِها

٢٨٠٣- أوَّلُ الأرْضِ خَرَاباً بِسْرَاها ثمَّ يُمْناها

٢٨٠٤- أوَّلُ العِبادَةِ الصَّمْتُ

٢٨٠٥- أوَّلُ النّاسِ فَناءً قُرَيْشٌ وأوَّلُ قُرَيْشٍ فَناءً

٢٨٠٦- أوَّلُ النّاسِ هلاكاً قُرَيْشٌ وأوَّلُ قُرَيْشٍ

٢٨٠٧- أوَّلُ الوَقْتِ رِضْوانُ اللهِ وآخِرُ الوَقْتِ

٢٨٠٨- أوَّلُ الوَقْتِ رِضْوانُ اللهِ وَوَسَطُ الوَقْتِ

٢٨٠٩- أوَّلُ بُقْعَةٍ وُضِعَتْ في الأرْضِ مَوْضِعُ

٢٨١٠- أوَّلُ تحْفَةِ المؤْمِنِ أنْ يغْفَرَ لِمَنْ صَلَّى

٢٨١١- أوَّلُ جَيْشٍ مِنْ أمَّتِي يَرْكَبُونَ البَحْرَ قد

٢٨١٢- أولُ خَصْمَيْنِ يَوْمَ القِيامَةِ جارَانِ

٢٨١٣- أوَّلُ زُمْرَةٍ تَدْخُلُ الجَنَّةَ على صُورَةِ القَمَرِ

٢٨١٤- أوَّلُ سابِقٍ إلى الجَنَّةِ عَبْدٌ أطاعَ اللهَ

٢٨١٥- أوَّلُ شَهْرِ رَمَضانَ رَحمَةٌ وأوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ

٢٨١٦- أوَّلُ شَيْءٍ يَحْشُرُ النَّاسَ نارٌ تَحْشُرُهُمْ

٢٨١٧- أوَّلُ شَيْءٍ يأكلهُ أهْلُ الجَنةِ زِيادَةَ كَبِدِ

٢٨١٨- أوَّلُ ما يحاسَبُ بِهِ العَبْدُ يَوْمَ القِيامَةِ

٢٨١٩- أوَّلُ ما يُرْفَعُ مِنَ النّاسِ الأمانَةُ وآخِرُ ما

٢٧٧٤- أهْوَنُ الرِّبا كالذي يَنْكِحُ أُمَّهُ وإنَّ أرْبَى

٢٧٧٥- أوْتِرُوا قَبْلَ أن تصْبِحُوا

٢٧٧٦- أُوتِيتُ مَفاتِيحَ كلِّ شَيْءٍ إلاَّ الخَمْسَ إنَّ

٢٧٧٧- أوتِيَ مُوسَى الألْواحَ وأوتِيتُ المَثانيَ.

٢٧٧٨- أوْثَقُ عُرَى الإيمانِ المَوالاةَ في اللهِ

٢٧٧٩- أوْجَبَ إنْ خَتَمَ بِآمِينَ

٢٧٨٠- أوْحَى اللهُ تعالى إلى نَبِيَ مِنَ الأنْبِياءِ أنْ

٢٧٨١- أوْحَى اللهُ إلى ابْرَاهِيمَ يا خَلِيلي حَسّنْ

٢٧٨٢- أوْحَى اللهُ إلى دَاوُدَ أنْ قُلْ لِلظَّلَمَةِ لا

٢٧٨٣- أوْحَى اللهُ تعالى إلى دَاوُدَ ما مِنْ عَبْدٍ

٢٧٨٤- أوْسِعُوا مَسْجِدكمْ تَمْلَؤُوهُ.

٢٧٨٥- أوْشَكَ أنْ تَسْتَحِلَّ أُمَّتي فُرُوجَ

٢٧٨٦- أوْصانِي اللهُ بِذِي القُرْبَى وأمَرَنِي أنْ أبْدَأ

٢٧٨٧- أوصِي الخَلِيفَةَ مِنْ بَعْدِي بِتَقْوَى اللهِ وأوصِيهِ

٢٧٨٨- أوصِيكَ أنْ لا تَكونَ لَعَّانا

٢٧٨٩- أوصِيكَ أن تَسْتَحِيَ مِنَ اللهِ تَعالى كما تَسْتَحِي

٢٧٩٠- أُوصِيكَ بِتَقْوَى اللهِ تعالى والتَّكْبِيرِ على كلِّ شَرَفٍ

٢٧٩١- أوصِيكَ بِتَقْوَى اللهِ تَعالى فإنَّهُ رَأسُ كلِّ شَيْءٍ

٢٧٩٢- أوصِيكَ بِتَقْوَى اللهِ تعالى في سِرِّ أمْرِكَ وعلانِيَتِهِ

٢٧٩٣- أوصِيكَ بِتقوَى اللهِ تعالى فإنهُ رَأْسُ الأمْرِ كلِّهِ وعلَيْكَ

٢٧٩٤- أوصِيكَ يا أبا هُرَيْرَةَ بِخِصالٍ أرْبَعٍ لا تَدَعْهُنَّ أبداً ما

٢٧٩٥- أوصِيكمْ باصْحابي ثمَّ الَّذِينَ

٢٧٩٦- أوصِيكم بالجارِ

٢٨٤٣- أوَّلُ ما افتَرَضَ الله تعالى على أمَّتِي

٢٨٤٤- أوَّلُ ما يحاسَبُ الناسُ بهِ يَوْمَ القيامَةِ

٢٨٤٥- أوَّلُ نَبِيّ أرْسِلَ نوحٌ

٢٨٤٦- أوَّلُ الرسلِ آدَم وآخِرُهُمْ محمَّدٌ وأوَّل

٢٨٤٧- أوْلادُ المُشْرِكِينَ خدَمُ أهْلِ الجَنّة

٢٨٤٨- ألا أُحَدِّثُكمْ حَدِيثاً عَنِ الدَّجّالِ ما

٢٨٤٩- ألا أُحَدِّثكمْ بِمَا يُدْخِلكمُ الجَنَّةَ ضَرْبٌ

٢٨٥٠- ألا أُحَدِّثُكُمْ باشْقى الناسِ رَجُلَيْنِ أحْيمِرِ

٢٨٥١- ألاَ أخبِرُكَ باخيرِ سُورَة في القُرْآن

٢٨٥٢- ألا أُخبِرُكَ عن مُلوكِ الجَنَّةِ رَجُلٌ ضَعِيفٌ

٢٨٥٣- ألا أخبِرُكَ بأهلِ النارِ كلُّ جَعْظَرِيّ كلُّ

٢٨٥٤- ألاَ أخبِرُكَ بأفْضَلِ ما تَعَوَّذَ بِهِ

٢٨٥٥- ألا أخبرُكَ بتَفْسِيرِ لاحَوْلَ ولا قوَّةَ إلاَّ

٢٨٥٦- ألا أخبرُكمْ بأهلِ الجَنَّةِ كلُّ ضَعِيفٍ

٢٨٥٧- ألا أخبِرُكمْ بِخَيْرِكمْ مِنْ شَرِّكمْ خَيْرُكمْ

٢٨٥٨- ألا أخبِرُكمْ بِخَيْرِ النّاسِ وشَرِّ النّاسِ إنَّ

٢٨٥٩- ألا أخبرُكمْ بأيْسَرِ العِبادَةِ وأهْوَنِها على

٢٨٦٠- ألا أخبِرُكمْ عنِ الأجْوَدِ الله الأجْوَدُ وأنا

٢٨٦١- ألاَ أُخبِرُكمْ بِشَيْءٍ إذا نَزَلَ بِرَجُلٍ مِنكمْ

٢٨٦٢- ألاَ أخبِرُكمْ بِسُورَةٍ مِلْءُ عَظَمَتِها ما بَيْنَ

٢٨٦٣ ألاَ أُخبِرُكُمْ بمنْ تحرمُ عليه النارُ غداً؟

٢٨٦٤- ألاَ أُخبِرُكُمْ بِخَيْرِ الشُّهَدَاءِ الَّذِى يَأتِى

٢٨٦٥- ألاَ أُخبِرُكُمْ بصلاة المنافقِ أن يؤخرَ

٢٨٢٠- أوَّلُ ما تفْتَقِدونَ منْ دِينِكم الأمانة

٢٨٢١- أوَّلُ ما يُرْفَعُ مِنَ النّاسِ الخُشُوعُ

٢٨٢٢- أوَّلُ شَيْءٍ يُرْفَعُ مِنْ هذِهِ الأمّةِ الخشوع

٢٨٢٣- أوَّلُ ما يُوضعُ في المِيزَانِ الخُلُقُ

٢٨٢٤- أوَّلُ ما يُوضَعُ في مِيزَانِ العَبْدِ نَفَقَتُهُ

٢٨٢٥- أوَّلُ ما يُقْضَى بَيْنَ النّاسِ يَوْمَ القِيامَةِ

٢٨٢٦- أوَّلُ ما يحاسَبُ بِهِ العَبْدُ الصّلاةُ وأوَّلُ

٢٨٢٧- أوَّلُ ما يُرْفَعُ مِنْ هذِهِ الأُمَّةِ الحَياءُ

٢٨٢٨- أوَّلُ ما نَهانِي عنْه ربّي بَعْدَ عِبادَةِ

٢٨٢٩- أوَّلُ ما يُهْرَاقُ مِنْ دَمِ الشَّهيدِ يُغْفَرُ لهُ

٢٨٣٠- أوَّلُ مَنْ أشْفَعُ لهُ يَوْمَ القِيامَةِ مِنْ أمّتِي

٢٨٣١- أوَّلُ مَنْ أشْفعُ لهُ مِنْ أمّتِي أهلُ المَدِينَة

٢٨٣٢- أوَّلُ مَنْ يَلْحَقُنِي مِنْ أهْلِي أنْتِ يا

٢٨٣٣- أوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عنْهُ الأرْضُ أنا ولا فَخْرَ

٢٨٣٤- أوَّلُ مَنْ يَشْفَعُ يَوْمَ القِيامَةِ الأنْبياءُ ثمَّ

٢٨٣٥- أوَّلُ مَنْ يُدْعَى إلى الجَنَّةِ الحَمَّادونَ

٢٨٣٦- أوَّلُ مَنْ يُكسَى مِنَ الخَلائِقِ إبْرَاهِيمُ.

٢٨٣٧- أوَّلُ مَنْ فُتِقَ لِسانُهُ بالعَرَبِيَّةِ المُبِيْنَةِ

٢٨٣٨- أوَّلُ مَنْ خَضَبَ بالحِنّاءِ والكَتَمِ إبْرَاهِيمُ

٢٨٣٩- أوَّلُ مَنْ دَخَلَ الحَمّاماتِ وصُنِعَتْ لهُ

٢٨٤٠- أوَّلُ مَنْ غَيَّرَ دِينَ إبْرَاهِيمَ عَمْرُوبنُ لُحَيّ

٢٨٤١- أوَّلُ مَنْ يُبَدِّلُ سُنَّتِي رَجُلٌ مِنْ بَنِي أمَيَّةَ

٢٨٤٢- أوَّلُ ما يُرْفَعُ الرُّكْنُ والقُرْآنُ وَرُؤْيا النَّبِيِّ

٢٨٨٩- إيَّاكَ وما يَسُوءُ الأُذُنَ

٢٨٩٠- إيَّاكَ وقَرِينَ السُّوءِ فإنَّك به تُعْرَفُ

٢٨٩١- إيَّاكَ والسَّمَرَ بعدَ هَدْأَةِ الرِّجْلِ فإنَّكُمْ لا

٢٨٩٢- إيَّاكَ والتَّنَعُّمَ فإنَّ عِبادَ اللهِ لَيْسُوا

٢٨٩٣- إيَّاكَ والحَلُوبَ

٢٨٩٤- إيَّاكَ والحَمْرةَ فإنَّ خَطِيئَتَهَا تُفَرَّعُ

٢٨٩٥- إيَّاكَ ونارَ المُؤْمِنِ لا تُحْرِقُكَ وإنْ عَثَرَ

٢٨٩٦- إياكمْ والطَّعامَ الحارَّ فإنهُ يَذْهَبُ بالبَرَكَةِ

٢٨٩٧- إياكمْ والحُمْرَةَ فإنّها أحَبُّ الزِّينَةِ إلى

٢٨٩٨- إياكمْ وأبْوَابَ السُّلْطانِ فإنهُ قد أصْبحَ

٢٨٩٩- إياكمْ ومُشارَّةَ النَّاسِ فإنهُ تَدْفِنُ العِزَّةَ

٢٩٠٠- إيَّاكمْ والجُلُوسَ على الطُّرُقاتِ فإنْ

٢٩٠١- إياكمْ والظَّنَّ فإنَّ الظَّنَّ أكذَبُ الحَدِيثِ

٢٩٠٢- إياكمْ والتَّعْرِيسَ على جَوَادِّ الطَّرِيقِ

٢٩٠٣- إياكمْ والوِصالَ إنَّكُمْ لَسْتُمْ في ذلكَ

٢٩٠٤- إيَّاكمْ وكَثْرَةَ الحَلِفِ في البَيْعِ فإنَّهُ يُنْفِقُ

٢٩٠٥- إياكمْ والدُّخولَ على النِّساءِ

٢٩٠٦- إياكمْ والشُّحَّ فإنّما هَلَكَ مَنْ كانَ

٢٩٠٧- إياكمْ والفِتَنَ فإنَّ وَقْعَ اللِّسانِ فيها مِثْلِ

٢٩٠٨- إيَّاكمْ والحَسَدَ فإنَّ الحَسَدَ يَأْكُلُ

٢٩٠٩- إياكمْ والغُلُوَّ في الدِّينِ فإنّما هَلَكَ مَنْ

٢٩١٠- إياكمْ والنَّعْيَ فإنَّ النَّعْيَ مِنْ عَمَلِ

٢٩١١- إياكمْ والتَّعَرِّيَ فإنَّ مَعَكُمْ مَنْ لا

٢٨٦٦- ألاَ أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلَ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ

٢٨٦٧- ألاَ أُخْبِرُكُمْ بِرِجالِكُمْ مِنْ أهْلِ الجَنَّةِ

٢٨٦٨- ألا أخبرُكُمْ بأفْضَلِ المَلائِكَةِ جِبْرِيلُ

٢٨٦٩- ألا أدُلكَ على جِهادٍ لا شَوْكَةَ فِيهِ حِجُّ

٢٨٧٠- ألا أدُلُّك على كَلِمَةٍ مِنْ تَحْتِ العَرْشِ

٢٨٧١- ألا أدُلُّكَ على غِرَاسٍ هُوَ خَيْرٌ مِنْ هذا

٢٨٧٢- ألا أدُلُّكَ على بابٍ مِنْ أبْوَابِ الجَنَّةِ لا

٢٨٧٣- ألا أدُلُّكُمْ على ما يمْحُو اللهُ به الخَطايا

٢٨٧٤- ألا أدُلكمْ على أشَدِّكُمْ أمْلَكُكُمْ لِنَفْسِهِ

٢٨٧٥- ألا أدُلكمْ على الخُلَفاءِ مِنّي ومِنْ

٢٨٧٦- ألا أرْقِيكَ برُقْيَةٍ رَقانِي بها جِبْرِيلُ تَقولُ

٢٨٧٧- ألا أعلِّمُكَ كَلِماتٍ تَقولُهُنَّ عندَ الكَرْبِ

٢٨٧٨- ألا أعلمُكَ كَلِماتٍ لَوْ كانَ عليْكَ مِثْلُ

٢٨٧٩- ألا أعَلِّمُكَ كَلاماً إذا قُلْتَهُ أذْهَبَ اللهُ

٢٨٨٠- ألا أعَلِّمُكَ كَلِماتٍ إذا قُلْتَهُنَّ غَفَرَ اللهُ

٢٨٨١- ألا أعَلِّمكَ خَصْلاتٍ يَنْفَعُكَ اللهُ تعالى

٢٨٨٢- ألاَ أعَلِّمُكَ كلِماتٍ مَنْ يُرِدِ اللهُ بهِ خَيْراً

٢٨٨٣- ألاَ أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ يَنْفَعُكَ اللَّهُ بِهِنَّ

٢٨٨٤- ألا أنَبِّئُكَ بِشَرِّ النَّاسِ مَنْ أكَلَ وحْدَهُ

٢٨٨٥- ألا أنَبِّئُكُمْ بخِيارِكُمْ خِيارُكُمْ الَّذِينَ إذا

٢٨٨٦- ألا أنَبِّئُكمْ بِخَيْرِ أعْمالِكمْ وأزْكاها عِنْدَ

٢٨٨٧- ألا يا رُبَّ نَفْسٍ طاعِمَةٍ ناعِمَةٍ في الدُّنْيا عارِيَةٍ

٢٨٨٨- إيَّاكَ وكلَّ أمْرٍ يُعْتَذَرُ منهُ

٢٩٣٥- إيَّايَ أنْ تَتَّخِذُوا ظُهُورَ دَوَابِّكُمْ مَنابِرَ

٢٩٣٦- أيَّامُ التشْرِيقِ أيَّامُ أكْلٍ وشُرْبٍ وذِكْرِ الله

٢٩٣٧- أيُّكمْ خَلَفَ الخارِجَ في أهْلِهِ ومالِهِ

٢٩٣٨- أيُّما إمامٍ سَهَا فَصَلَّى بالقَوْمِ وَهُوَ جُنُبٌ

٢٩٣٩- أيُّما امْرِىءٍ قالَ لأخِيهِ كافِرٌ فَقَدْ باءَ بِها

٢٩٤٠- أيُّمَا امْرَأةٍ وَضَعَتْ ثِيابَها في غَيْرِ بَيْتِ

٢٩٤١- أيُّما امْرَأةٍ أصابَتْ بَخُوراً فلا تشْهَدْ مَعنا

٢٩٤٢- أيُّما امْرَأةٍ أدْخَلَتْ على قَوْمٍ مَنْ لَيْسَ

٢٩٤٣- أيُّمَا امْرَأةٍ خَرَجَتْ مِنْ بَيْتِها بِغَيْرِ إذْنٍ

٢٩٤٤- أيُّما امْرَأةٍ سألتْ زَوجَها الطَّلاقَ مِنْ غَيْرِ

٢٩٤٥- أيُّمَا امْرَأةٍ ماتَت وزَوْجها عنها رَاضٍ

٢٩٤٦- أيُّمَا امْرَأةٍ صامَتْ بِغَيْرِ إذْنِ زَوْجِها

٢٩٤٧- أيُّمَا إهابٍ دُبِغَ فقدْ طَهُرَ

٢٩٤٨- أيُّمَا رَجُلٍ أمَّ قَوْماً وهُمْ لهُ كارِهُونَ لَمْ

٢٩٤٩- أيُّما رَجُلٍ اسْتَعْمَلَ رَجُلاً على عَشَرَةٍ

٢٩٥٠- أيُّما رَجُلٍ كَسَبَ مالاً مِنْ حَلالٍ فأطْعَمَ

٢٩٥١- أيُّمَا رَجُلٍ تَدَيَّنَ دَيْناً وهُوَ مُجْمِعٌ أنْ لا

٢٩٥٢- أيُّمَا رَجُلٍ تزَوَّجَ امْرَأةً فَنَوَى أن لا

٢٩٥٣- أيُّما رَجُلٍ عادَ مَرِيضاً فإنّما يَخُوضُ في

٢٩٥٤- أيُّما شابٍّ تَزَوَّجَ في حَداثَةِ سِنِّهِ عَجَّ

٢٩٥٥- أيُّما عَبْدٍ جاءَتْهُ مَوْعِظَةٌ مِنَ الله في دِينِهِ

٢٩٥٦- أيُّما عَبْدٍ أوِ امْرأةٍ قال أوْ قالَتْ لِوَلِيدَتِها

٢٩٥٧- أيُّما عَبْدٍ أصابَ شَيْئاً مِمَّا نَهَى الله عَنْهُ

٢٩١٢- إياكمْ وسُوءَ ذاتِ البَيْنِ فإنّها الحالِقَةُ

٢٩١٣- إياكمْ والهَوَى فإنّ الهَوَى يُصِمُّ ويُعْمِي

٢٩١٤- إياكمْ وَكَثْرَةَ الحَدِيثِ عَنّي فَمَنْ قالَ

٢٩١٥- إياكمْ ودَعْوَةَ المَظْلُومِ وإنْ كانَتْ مِنْ

٢٩١٦- إيَّاكمْ ومُحَقَّرَاتِ الذُّنُوبِ فإنَّمَا مَثَل

٢٩١٧- إيَّاكمْ ومُحَقَّرَاتِ الذنوبِ فإنّهُنَّ

٢٩١٨- إيَّاكمْ ومُحادَثَةَ النِّساءِ فإنَّهُ لا يَخْلُو

٢٩١٩- إياكمْ والغِيبَةَ فإنَّ الغِيبَةَ أشَدُّ مِنَ الزِّنى

٢٩٢٠- إياكمْ والتَّمادُحَ فإنهُ الذَّبْحُ

٢٩٢١- إياكمْ ونَعِيقَ الشَّيْطانِ فإنهُ مَهْما يَكُنْ

٢٩٢٢- إياكمْ والجُلُوسَ في الشَّمْسِ فإنّها تُبْلِي

٢٩٢٣- إياكمْ والخَذْفَ فإنّها تَكْسِرُ السِّنَّ وتَفْقَأُ

٢٩٢٤- إياكمْ والزِّنى فإنَّ فيه أرْبَعَ خِصالٍ

٢٩٢٥- إياكمْ والدَّيْنَ فإنهُ هَمٌّ باللَّيْلِ

٢٩٢٦- إياكمْ والكِبْرَ فإنَّ إبْلِيسَ حَمَلَهُ الكِبْرُ

٢٩٢٧- إياكمْ والطَّمَعَ فإنهُ هوَ الفَقْرُ الحاضِرُ

٢٩٢٨- إياكمْ والكِبْرَ فإنَّ الكِبْرَ يَكون في

٢٩٢٩- إياكمْ وهاتَيْنِ البَقْلَتَيْنِ المُنْتِنَتَيْنِ أنْ

٢٩٣٠- إياكمْ والعِضَةَ النَّمِيمَةَ القالَةَ بَيْنَ الناسِ

٢٩٣١- إياكمْ والكَذِبَ فإنَّ الكَذِبَ مُجانِبٌ

٢٩٣٢- إيَّاكمْ والالْتِفاتَ في الصَّلاةِ فإنها هَلَكَةٌ

٢٩٣٣- إيَّاكمْ والتَّعَمُّقَ في الدِّينِ فإنَّ الله

٢٩٣٤- إيايَ والفُرَجَ يَعْنِي في الصَّلاةِ

٢٩٨٢- أيُّما قَوْمٍ جَلَسُوا فأطالُوا الجُلوسَ ثمَّ

٢٩٨٣- أيُّمَا امْرَاةٍ تَوَفّي عَنْها زَوْجُها فَتَزَوَّجَتْ

٢٩٨٤- أيُّما رَجلٍ ضافَ قَوْماً فأصْبَحَ الضيْفُ

٢٩٨٦- أيُّما وَالٍ وَلِيَ شيْئاً مِنْ أمْرِ أُمَّتي فَلَمْ

٢٩٨٧- أيُّمَا رَاعٍ غَشَّ رَعِيَّتَهُ فَهُوَ في النارِ

٢٩٨٨- أيُّما عَبْدٍ تَزَوَّجَ بِغَيْرِ إذْنِ مَوَالِيهِ فَهُوَ زان

٢٩٨٩- أيُّمَا امْرَاةٍ ماتَ لَها ثلاثَةٌ مِنَ الوَلَدِ كُنَّ

٢٩٩٠- أيُّما رَجُلٍ مَسَّ فَرْجَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ وأيُّما

٢٩٩١- أيُّما امْرِىءٍ مُسْلِمٍ أعْتَقَ امْرَأً مُسْلِماً

٢٩٩٢- أيُّما امْرَاةٍ زَوَّجها وليَّانِ فَهِيَ للأوَّلِ

٢٩٩٣- أيُّما امْرَاةٍ نَكحَتْ على صَدَاقٍ أوْ جِباءٍ

٢٩٩٤- أيُّما امْرَاةٍ زَوَّجَتْ نَفْسَها منْ غَيْرِ وليّ

٢٩٩٥- أيُّمَا امْرَاة تطَيَّبَتْ ثمَّ خَرَجَتْ إلى

٢٩٩٦- أيُّما امْرَاةٍ زَادَتْ في رَأْسِها شَعَراً لَيْسَ

٢٩٩٧- أيُّمَا رَجُلٍ أعْتَقَ أمَةً ثمَّ تَزَوَّجَها بمَهْرٍ

٢٩٩٨- أيُّمَا رَجُلٍ قَامَ إلَى وُضُوئِهِ يُرِيدُ الصَّلاَةَ

٢٩٩٩- أيُّمَا مسْلِمٍ رَمَى بِسَهْمٍ في سَبِيلِ الله

٣٠٠٠- أيما وَالٍ وَلِيَ أمْرَ أُمَّتِي بَعْدِي أُقِيمَ على

٣٠٠١- أيُّمَا مُسْلِمٍ اسْتَرْسَلَ إلى مُسْلِمٍ فَغَبَنَهُ

٣٠٠٢- أيُّمَا امْرَاةٍ قَعَدَتْ على بَيْتِ أوْلادِها

٣٠٠٣- أيُّما راعٍ لَمْ يَرْحَمْ رَعِيَّتَهُ حَرَّمَ الله عليه

٣٠٠٤- أيما ناشِئٍ نَشأ في طَلَبِ العِلْمِ والعِبادَةِ

٣٠٠٥- أيُّما قَوْمٍ نُودِيَ فِيهِمْ بالأذانِ صبَاحاً

٢٩٥٨- أيُّما عَبْدٍ ماتَ في إباقِهِ دَخَلَ النَّارَ وإنْ

٢٩٥٩- أيُّما عَبْدٍ أبقَ مِنْ مَوالِيهِ فَقَد كَفَرَ حَتى

٢٩٦٠- أيُّمَا مُسْلِمٍ كَسا مُسْلِماً ثَوْباً على عُرْيٍ

٢٩٦١- أيُّما مُسْلِمٍ كَسا مُسْلِماً ثَوْباً كانَ في

٢٩٦٢- أيُّما امْرَاةٍ نَكَحَتْ بِغَيْرِ إذْنِ وَلِيّها

٢٩٦٣- أيُّما امْرَاةٍ نُكِحَت بِغَيْرِ إذْنِ وليّها

٢٩٦٤- أيُّما رَجُلٍ نَكَحَ امْرَاةً فدَخَلَ بِها فلا ي

٢٩٦٥- أيُّمَا رَجُلٍ آتاهُ الله علْماً فَكَتَمَهُ ألْجَمَهُ

٢٩٦٦- أيُّما رَجُلٍ حالَتْ شَفاعَتُهُ دُونَ حَد مِنْ

٢٩٦٧- أيُّما رَجلٍ ظَلَمَ شِبْراً مِنَ الأرْضِ كَلَّفَهُ ثمَّ

٢٩٦٨- أيُّما ضَيْفٍ نَزَلَ بِقَوْمٍ فَأصْبَحَ الضَّيْفُ

٢٩٦٩- أيُّما نائِحةٍ ماتَتْ قبلَ أنْ تَتُوبَ ألْبَسَها

٢٩٧١- أيُّما امْرَاةٍ اسْتَعْطَرَتْ ثمَّ خَرَجَتْ فَمرَّتْ

٢٩٧٢- أيُّما رَجُلٍ أعْتَقَ غُلاماً ولم يُسَمِّ مالَهُ

٢٩٧٣- أيُّما امْرِىءٍ وَلِيَ مِنْ أمْرِ المُسْلِمينَ شَيْئاً

٢٩٧٤- أيُّما رَجُلٍ عاهَرَ بِحُرَّةٍ أوْ أمَةٍ فالوَلَدُ وَلَدُ

٢٩٧٥- أيُّمَا مُسْلِمٍ شَهِدَ لَهُ أرْبَعَةٌ بِخَيْرٍ أدْخَلَهُ

٢٩٧٦- أيُّما صَبِيّ حَجَّ ثُمَّ بَلَغَ الحِنثَ فَعَلَيْهِ أن

٢٩٧٧- أيُّما مُسلِمَيْنِ الْتَقَيا فَاخَذَ أحَدُهُما بِيَدِ

٢٩٧٨- أيُّما امْرِىءٍ مِنَ المُسْلِمِينَ خَلَفَ عِنْدَ

٢٩٧٩- أيُّما عَبْد كاتَبَ على مائَةِ أوقِيَّةٍ فأدَّاها

٢٩٨٠- أيُّما رَجُلٍ مُسْلِمٍ أعْتَقَ رَجُلاً مُسْلِماً فإنَّ

٢٩٨١- أيُّما أمَةٍ وَلَدَتْ مِنْ سَيِّدِها فإنَّها حُرَّةٌ إذا

٣٠٢٩- الآياتُ بَعْدَ المِائَتَيْنِ

٣٠٣٠- الآيات خَرَزَاتٌ منْظُوماتٌ في سِلْكٍ

٣٠٣١- الآيتانِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ البَقَرَةِ مَنْ قَرَأهُما

٣٠٣٢- الأَبْدَالُ أرْبَعُونَ رَجُلاً وأرْبَعُونَ امرأةً

٣٠٣٣- الأبْدَالُ في أُمَّتِي ثَلاثُونَ بِهِمْ تَقُومُ

٣٠٣٤- الأَبْدالُ في أهْلِ الشَّامِ وبهم يُنْصَرُونَ

٣٠٣٥- الأبْدالُ بالشَّامِ وهُمْ أرْبَعُونَ رجُلاً كُلّما

٣٠٣٦- الأَبْدَالُ أرْبَعُونَ رَجُلاً وأرْبَعُونَ امرأةً

٣٠٣٧- الأبْدالُ منَ المَوَالِي

٣٠٣٨- الأبْعَدُ فالأبْعَدُ منَ المَسْجِدِ أعْظَمُ أجْراً

٣٠٣٩- الإبلُ عِزٌّ لأهْلِها والغَنَمُ بَرَكَةٌ والخَيْرُ

٣٠٤٠- الإثْمِدُ يَجْلُو البَصَرَ ويُنْبِتُ الشَّعَرَ

٣٠٤١- الأجدَعُ شَيْطانٌ

٣٠٤٢- الإحْسانُ أنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأنَّكَ تَراهُ فإن لم

٣٠٤٣- الإحْصانُ إحصانانِ إحْصان نِكاحٍ

٣٠٤٤- الاحْتِصارُ في الصَّلاةِ رَاحةُ أهْلِ النارِ

٣٠٤٥- الأذانُ تِسْعَ عشْرَةَ كَلِمةً والإقامَةُ سَبْعَ

٣٠٤٦- الأُذُنانِ منَ الرَّأسِ

٣٠٤٧- الارْتِداءُ لُبْسَةُ العَرَبِ والالْتِفاع لُبْسَةٌ

٣٠٤٨- الأرضُ كُلُّها مَسْجِدٌ إلاَّ المَقْبَرَةَ

٣٠٤٩- الأرْضُ أرْضُ اللهِ والعِباد عِباد اللهِ مَنْ

٣٠٥٠- الأَرْوَاحُ جُنُود مجَنَّدَةٌ فَما تَعارَفَ منها

٣٠٥١- الإزارُ إلى نِصْفِ السَّاقِ أوْ إلى

٣٠٥٢- أيُّمَا مالٍ أُدِّيَتْ زَكاتُهُ فليْسَ بِكَنْزٍ

٣٠٥٣- أيُّما رَاعٍ اسْتُرْعِيَ رَعِيَّةً فَلَمْ يَحُطْها

٣٠٥٤- أيُّما وَالٍ وَلِيَ شيْئاً مِنْ أمْرِ أُمَّتي فَلَمْ

٣٠٥٥- أيُّما وَالٍ وَلِيَ فُلاَنَ ورَفِقَ رَفِقَ اللهُ تعالى

٣٠٥٦- أيُّما دَاعٍ دَعا إلى ضلالَةٍ فاتُّبِعَ فإنّ علَيْهِ

٣٠٥٧- أيْنَ الرَّاضُونَ بالمَقْدُورِ أيْنَ السَّاعُونَ

٣٠٥٨- أيُّها النَّاسُ اتَّقُوا اللهَ وأجْمِلُوا في

٣٠٥٩- أيُّها النَّاسُ علَيْكمْ بالْقَصْدِ علَيْكمْ

٣٠٦٠- أيُّها النَّاسُ اتَّقُوا اللهَ فَوَاللهِ لا يَظْلِمُ

٣٠٦١- أيها النَّاسُ لا تَعَلَّقوا عَلَيَّ بِوَاحِدَةٍ ما

٣٠٦٢- أيها المُصَلّي وحْدَهُ ألاَ وَصَلتَ إلى

٣٠٦٣- أيتها الأمة إني لا أخاف عليكم فيما لا

٣٠٦٤- أيُّ عَبْدٍ زَارَ أخاهُ في اللهِ تَعالى

٣٠٦٥- أيْ أخِي إنِّي مُوَصِّيكَ بِوَصِيَّةٍ فاحْفَظْها

٣٠٦٦- أيْ إخْوَانِي لِمِثْلِ هذا اليَوْمِ فأعِدُّوا

٣٠٦٧- أيَحْسَبُ أحَدُكُمْ مُتَّكِئاً على أرِيكَتِهِ أنَّ

٣٠٦٨- أيْمَن امْرِئٍ واشَامُهُ ما بَيْنَ لَحْيَيْهِ

٣٠٦٩- الآخِذُ بالشُّبُهاتِ يَسْتَحِلُّ الخَمْرَ بالنَّبِيذِ

٣٠٧٠- الآخِذُ والمُعْطِي سَوَاءٌ في الرِّبا

٣٠٧١- الآمِرُ بالمَعْرُوفِ كَفاعِلِهِ

٣٠٧٢- الآنَ حَمِيَ الوَطِيسُ

٣٠٧٣- الآنَ نَغْزُوهُمْ ولا يَغْزُونا

٣٠٧٤- الآنَ بَرَدْتَ علَيْهِ جِلْدَهُ

٣٠٧٥- الأكْلُ مَعَ الخادِمِ مِنَ التَّواضُعِ

٣٠٧٦- الإمامُ ضامِنٌ والمُؤَذِّنُ مُؤْتَمَنٌ اللّهُمَّ

٣٠٧٧- الإمامُ ضامِنٌ فإن أحْسَنَ فلَهُ ولهمْ وإنْ

٣٠٧٨- الإمامُ الضَّعِيفُ مَلْعُونٌ

٣٠٧٩- الأمانَةُ في الأَزْدِ والحَياءُ في قُرَيْشٍ

٣٠٨٠- الأمانَةُ غِنًى

٣٠٨١- الأَمانَةُ تَجْلِبُ الرِّزْقَ والخِيَانَةُ تَجْلِبُ

٣٠٨٢- الأُمَرَاءُ مِنْ قُرَيْشٍ ما عَمِلوا فِيكمْ

٣٠٨٣- الأُمَرَاءُ مِنْ قُرَيْشٍ مَنْ ناوَاهُمْ أوْ أرَادَ أنْ

٣٠٨٤- الأَمْرُ أسْرَعُ مِنْ ذاكَ

٣٠٨٥- الأَمْرُ المُقْطِعُ والحَمْلُ المُضْلِعُ والشَّرُّ

٣٠٨٦- الأَمْنُ والعافِيَةُ نِعْمَتانِ مَغْبُونٌ فِيهما كثِيرٌ

٣٠٨٧- الأُمُورُ كُلُّها خَيْرُها وشَرُّها مِنَ الله تعالى

٣٠٨٨- الأَناةُ مِنَ الله تعالى والعَجَلَةُ مِنَ

٣٠٨٩- الأَنْبِياءُ أحْياءٌ في قُبُورِهِمْ يُصَلُّونَ

٣٠٩٠- الأَنْبِياءُ قادَةٌ والفُقَهاءُ سادَةٌ

٣٠٩١- الأَيْدِي ثلاثَةٌ فَيَدُ الله العُلْيا ويَدُ المُعْطي

٣٠٩٢- الإيمانُ أنْ تُؤْمِنَ بِالله وملائِكَتِهِ وكُتُبِهِ

٣٠٩٣- الإيمانُ أنْ تُؤْمِنَ بالله وملائِكَتِهِ وكُتُبِهِ

٣٠٩٤- الإيمانُ مَعْرِفَةٌ بالقَلْبِ وَقَوْلٌ بِاللِّسانِ

٣٠٩٥- الإيمان بالله إقْرارٌ بِاللّسانِ وتَصْدِيقٌ

٣٠٩٦- الإيمانُ بِضْعٌ وسَبْعُونَ شُعْبَةً فأفْضَلُها

٣٠٩٧- الإيمانُ يَمَانٍ

٣٠٥٢- الإسْبالُ في الإزارِ والقَمِيصِ والعمامَةِ

٣٠٥٣- الاسْتِئْذانُ ثَلاثٌ فإنْ أُذِنَ لكَ وإلاَّ

٣٠٥٤- الاسْتِئْذانُ ثَلاثٌ فالأُولى تُسْمِعُونَ

٣٠٥٥- الاسْتِجْمارُ تَوٌّ ورَمْيُ الجِمارُ تَوٌّ

٣٠٥٦- الاسْتِغْفارُ في الصَّحِيفَةِ يَتَلألأُ نُوراً

٣٠٥٧- الاسْتِغْفارُ مَمْحاةٌ لِلذُّنوبِ

٣٠٥٨- الاستِنجاءُ بِثَلاثَةِ أحْجارٍ ليسَ فِيهِنَّ

٣٠٥٩- الإسْلامُ أنْ تَشْهَدَ أنْ لا إلَهَ إلاّ الله وأنّ

٣٠٦٠- الإسلامُ علانيةٌ والإيمانُ في القلبِ

٣٠٦١- الإسلامُ ذلُولٌ لا يُرْكَبُ إلا ذَلُولاً

٣٠٦٢- الإسْلامُ يَزِيدُ ولا يَنْقُصُ

٣٠٦٣- الإسْلامُ يَعْلُو ولا يُعْلَى

٣٠٦٤- الإسْلامُ يَجُبُّ ما كانَ قَبْلَهُ ض

٣٠٦٥- الإسلامُ نَظِيفٌ فَتَنَظَّفُوا فإنهُ لا يَدْخُلُ

٣٠٦٦- الأشِرَةُ شَرٌّ

٣٠٦٧- الأشْعَرِيونَ في الناس كَصُرَّةٍ فيها مِسْكٌ

٣٠٦٨- الأصابِعُ تَجْرِي مَجْرَى السِّواكِ إذا لم

٣٠٦٩- الأضْحَى عَلَيَّ فَرِيضَةٌ وعليْكُمْ سُنَّةٌ ح

٣٠٧٠- الاقْتِصاد نِصْفُ العَيْشِ وحُسْنُ الخُلُقِ

٣٠٧١- الاقْتِصادُ في النَّفَقَةِ نِصْفُ المَعِيشَةِ

٣٠٧٢- الأكْبَرُ منَ الإخْوَةِ بِمَنْزِلَةِ الأبِ ض

٣٠٧٣- الأكْلُ في السُّوقِ دَناءَةٌ ض

٣٠٧٤- الأكْلُ بِأصْبَعٍ واحِدَةٍ أكْلُ الشَّيْطانِ

٣١٢٠- بادِرُوا بالأعمالِ سِتّاً إمارَةَ السفَهاءِ

٣١٢١- بادِرُوا بالأعمالِ سَبْعاً ما تَنْتَظِرُونَ إلاَّ

٣١٢٢- باكِرُوا بالصَّدَقَةِ فإنَّ البَلاءَ لا يَتَخَطَّى

٣١٢٣- باكِرُوا في طَلَبِ الرِّزْقِ والحَوَائِجِ فإنَّ

٣١٢٤- بِحَسْبِ المَرْءِ إذا رَأى مُنْكَراً لاَ

٣١٢٥- بِحَسْبِ امْرِىءٍ مِنَ الإيمَانِ انْ يَقُولَ

٣١٢٦- بِحَسْبِ امرِىءٍ مِنَ الشَّرِّ انْ يُشارَ إلَيْهِ

٣١٢٧- بِحَسْبِ امْرِىءٍ يَدْعُو انْ يَقُولَ اللَّهُمَّ

٣١٢٨- بِحَسْبِ أصْحابِي القَتْلُ

٣١٢٩- بَخٍ بَخٍ لِخَمْسٍ ما أثْقَلَهُنَّ فِي المِيزَانِ لاَ

٣١٣٠- بَخِلَ النَّاسُ بالسَّلامِ

٣١٣١- بَرَاءَةٌ مِنَ الكِبْرِ لُبوسُ الصُّوفِ

٣١٣٢- بَرِىءَ مِنَ الشُّحِّ مَنْ أدَّى الزَّكاةَ وَقَرَى

٣١٣٣- بَرِئَتِ الذِّمَّةُ مِمَّنْ أقامَ مَعَ المُشْرِكِينَ فِي

٣١٣٤- بَرِّدُوا طَعَامَكُمْ يُبارَكْ لَكُمْ فِيهِ

٣١٣٥- بِرُّ الحَجِّ إطْعامُ الطَّعامِ وَطِيبُ الكَلامِ

٣١٣٦- بِرُّ الوَالِدَيْنِ يُجْزِىءُ مِنَ الجِهَادِ

٣١٣٧- بِرُّ الوَالِدَيْنِ يَزِيدُ في العُمر والكَذِبُ

٣١٣٨- بِرُّوا آباءَكُمْ تَبَرَّكُمْ أبْناؤُكُمْ وعِفُّوا تَعِفَّ

٣١٣٩- بِرُّوا آباءَكُمْ تَبَرَّكُمْ أبْناؤُكُمْ وَعِفُّوا عَنِ

٣١٤٠- بَرَكَةُ الطَّعامِ الوُضُوءُ قَبْلَهُ والوُضُوءُ

٣١٤١- بُشْرَى الدُّنْيا الرُّؤيا الصَّالِحَةُ

٣١٤٢- بَشِّرْ مَنْ شاهَدَ بَدْراً بالجَنَّةِ

٣٠٩٨- الإيمان قَيْد الفَتْكِ لا يَفْتِكُ مُؤْمِنٌ

٣٠٩٩- الإيمانُ الصَّبْرُ والسَّمَاحَةُ

٣١٠٠- الإيمَانُ بالقدَر نِظامُ التَّوْحِيدِ

٣١٠١- الإيمانُ بالقَدرِ يُذْهِبُ الهَمَّ والحُزْنَ

٣١٠٢- الإيمانُ عَفيفٌ عَنِ المَحارِمِ عَفِيفٌ عَنِ

٣١٠٣- الإيمانُ بالنِّيَّةِ واللِّسانِ والهجْرةُ بالنَّفْسِ

٣١٠٤- الإيمَانُ والعَمَلُ أخَوَانِ شرِيكانِ في قَرَنٍ

٣١٠٥- الإيمانُ والعَمَلُ قَرِينانِ لا يَصْلحُ كلُّ

٣١٠٦- الإيمانُ نِصْفان فَنِصْفٌ في الصَّبْرِ

٣١٠٧- الإيماءُ خِيانَةٌ لَيْسَ لِنَبِيٍّ انْ يُومِىءَ

٣١٠٨- الأئِمَّةُ مِنْ قُرَيْشٍ أبْرَارُها أُمَرَاءُ أبْرَارِها

٣١٠٩- الأيِّمُ أحَقُّ بِنَفْسِها مِنْ وَلِيِّها والبِكْرُ

٣١١٠- الأيْمَنَ فالأيْمَنَ

ب

٣١١١- بسْم الله الرَّحمنِ الرَّحِيمِ مِفْتاحُ كُلِّ ك

٣١١٢- بابُ أمَّتِي الَّذي يَدْخُلُونَ مِنْهُ الجَنَّةَ

٣١١٣- بابانِ مَعَجَّلانِ عُقُوبَتُهُما في الدُّنْيا

٣١١٤- بادِرُوا الصُّبْحَ بالوِتْرِ

٣١١٥- بادِرُوا بِصَلاةِ المَغْرِب قَبْلَ طُلُوعِ النَّجْمِ

٣١١٦- بادِرُوا أوْلادَكُمْ بالكُنَى قَبْلَ انْ تَغْلِبَ

٣١١٧- بادِرُوا بالأعْمالِ فِتَناً كقِطَعِ اللَّيْلِ مُؤمناً

٣١١٨- بادِرُوا بالأعْمالِ هَرَماً ناغِصاً وَمَوْتاً

٣١١٩- بادِرُوا بالأعْمالِ سِتّاً طُلُوعَ الشَّمْسِ مِنْ

٣١٦٦- بَيْتٌ لاَ صِبْيانَ فِيهِ لا بَرَكَةَ فِيهِ

٣١٦٧ بَيْعُ المُحَفَّلاَتِ خِلابَةٌ ولاَ تَحِلُّ الخِلاَبَةُ

٣١٦٨- بَيْنَ كُلِّ أذانَيْنِ صلاَةٌ لِمَنْ شاءَ

٣١٦٩- بَيْنَ كُلِّ أذانَيْنِ صلاةٌ إلا المَغْرِبَ

٣١٧٠- بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ والكُفْرِ تَرْكُ

٣١٧١- بَيْنَ المَلْحَمَةِ وَفَتْحِ المَدِينَةِ سِتُّ سِنِينَ

٣١٧٢- بَيْنَ الرُّكْنِ والمَقامِ مُلْتَزَم ما يَدْعُو بِهِ

٣١٧٣- بَيْنَ العَبْدِ والجَنَّةِ سَبْعُ عِقابٍ أهْوَنُها

٣١٧٤- بَيْنَ يَدَي السَّاعَةِ أيامُ الهَرْجِ

٣١٧٥- بَيْنَ يَدَي السَّاعةِ فِتَنٌ كَقِطَعِ اللَّيْلِ

٣١٧٦- بَيْنَ يَدَي السَّاعَةِ مَسْخٌ وخَسْفٌ وقَذْفٌ

٣١٧٧- بَيْنَ العالِمِ والعابِدِ سَبْعُونَ دَرَجَةً

٣١٧٨- بَيْنَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ تَحِيَّةٌ

٣١٧٩- بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ تَخَيَّلَ وَاخْتَالَ وَنَسِيَ

٣١٨٠- بِئْسَ العَبْدُ المُخْتَكِرُ إنْ أرْخَصَ الله

٣١٨١- بِئْسَ البَيْتُ الحَمَّامُ تُرْفَعُ فِيهِ الأصْواتُ

٣١٨٢- بِئْسَ البَيْتُ الحَمَّامُ بَيْتٌ لا يَسْتُرُ وماءٌ

٣١٨٣- بِئْسَ الشِّعْبُ جِيَادٌ تَخْرُجُ الدَّابَّةُ

٣١٨٤- بِئْسَ الطَّعامُ طَعامُ العُرْسِ يُطْعَمُهُ

٣١٨٥- بِئْسَ القَوْمُ قَوْمٌ لا يُنْزِلُونَ الضَّيْفَ

٣١٨٦- بِئْسَ القَوْمُ قَوْمٌ يَمْشِي المُؤمِنُ فِيهِمْ

٣١٨٧- بِئْسَ الكَسْبُ أجْرُ الزَّمَّارَةِ وَثَمَنُ الكَلْبِ

٣١٨٨- بِئْسَ مَطِيَّةُ الرَّجُلِ زَعَمُوا

٣١٤٣- بَشِّرْ هذِهِ الأمَّةَ بالسَّناءِ والدِّينِ والرِّفْعَةِ

٣١٤٤- بَشِّرِ المَشَّائِينَ في الظُّلَمِ إلى المَساجِدِ

٣١٤٥- بُطْحانُ على بِرْكَةٍ مِنْ بُرَكِ الجَنَّةِ

٣١٤٦- بُعِثْتُ أنا والسَّاعَةَ كَهاتَيْنِ

٣١٤٧- بُعِثْتُ إلى النَّاسِ كافَّةً فإنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا

٣١٤٨- بُعِثْتُ مِنْ خَيْرِ قُرُونِ بَنِي آدَمَ قَرْناً فَقَرْناً

٣١٤٩- بُعِثْتُ بِجَوَامِعِ الكَلِمِ وَنُصِرْتُ بالرُّعْبِ

٣١٥٠- بُعِثْتُ بالحَنِيفِيَّةِ السَّمْحَةِ ومَنْ خالَفَ

٣١٥١- بُعِثْتُ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ

٣١٥٢- بُعِثْتُ بَيْنَ يَدَي السَّاعَةِ وبالسَّيْفِ حَتَّى

٣١٥٣- بُعِثْتُ دَاعِياً وَمُبَلِّغاً وَلَيْسَ إلَيَّ مِنَ

٣١٤٤- بُعِثْتُ مَرْحَمَةً وَمَلْحَمَةً ولَمْ أُبْعَثْ تاجِراً

٣١٤٥- بُغْضُ بَنِي هاشِمٍ والأنْصارِ كُفْرٌ وبُغْضُ

٣١٤٦- بُكاءُ المُؤمِنِ مِنْ قَلْبِهِ وَبُكاءُ المنافِقِ

٣١٤٧- بَكِّرُوا بالإفْطارِ وأخِّرُوا السُّحُورَ

٣١٤٨- بَكِّرُوا بالصَّلاةِ في يَوْمِ الغَيْمِ فإنَّهُ مَنْ

٣١٤٩- بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً وَحَدِّثُوا عَنْ بَنِي

٣١٦٠- بُلُّوا أرْحامَكُمْ ولَوْ بالسَّلامِ

٣١٦١- بَنُو هاشِمٍ وَبَنُو المُطَّلِبِ شَيءٌ واحِدٌ

٣١٦٢- بُنِيَ الإسْلاَمُ على خَمْسٍ شَهادَةِ أنْ لا

٣١٦٣- بُورِكَ لأُمَّتِي في بُكُورِها

٣١٦٤- بَوْلُ الغُلامِ يُنْضَحُ وَبَوْلُ الجارِيَةِ يُغْسَلُ

٣١٦٥- بَيْتٌ لا تَمْرَ فِيهِ جِياعٌ أهْلُهُ

٣٢١٢- البِطِّيخُ قَبْلَ الطَّعامِ يَغْسِلُ البَطْنَ غَسْلاً

٣٢١٣- البَغايا اللاتي يَنْكِحْنَ أنْفُسَهُنَّ بِغَيْرِ بَيِّنَةٍ

٣٢١٤- البَقَرَةُ عَنْ سَبْعَةٍ والجَزُورُ عَنْ سَبْعَةٍ

٣٢١٥- البَقَرَةُ عَنْ سَبْعَةٍ والجَزُورُ عَنْ سَبْعَةٍ في

٣٢١٦- البُكاءُ مِنَ الرَّحْمَةِ والصُّراخُ مِنَ

٣٢١٧- البَلاءُ مُوَكَّلٌ بالقَوْلِ

٣٢١٨- البَلاءُ مُوَكَّلٌ بالقَوْلِ ما قالَ عَبْدٌ لِشيءٍ

٣٢١٩- البَلاءُ مُوَكَّلٌ بالمَنْطِقِ

٣٢٢٠- البَلاءُ مُوَكَّلٌ بالمَنْطِقِ فَلَوْ أنَّ رَجُلاً عَيَّرَ

٣٢٢١- البِلادُ بِلادُ اللهِ والعِبادُ عِبادُ اللهِ

٣٢٢٢- اَلبَيْتُ الّذي يُقْرأ فيهِ القُرآنُ يَتَراءى

٣٢٢٣- البَيِّعانِ بالخِيارِ مالَمْ يتفرَّقا فإنْ صَدَقا

٣٢٢٤- البَيِّعانِ إذا اختلَفا في البَيْعِ تَرادَّا البَيْعَ

٣٢٢٥- البَيِّنَةُ على المُدَّعي واليَمِينُ على

٣٢٢٦- البَيِّنَةُ على المُدَّعِي واليَمِينُ على مَنْ

ت

٣٢٢٧- تابِعُوا بَيْنَ الحَجِّ والعُمْرَةِ فإنَّهُما يَنْفِيانِ

٣٢٢٨- تابِعُوا بَيْنَ الحَجِّ والعُمْرَةِ فإنَّ مُتابَعَةً

٣٢٢٩- تأكُلُ النّارُ ابن آدَمَ إلا أثَرَ السُّجُودِ

٣٢٣١- تَبَسُّمُكَ في وَجْهِ أخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ

٣٢٣٢ -تَبْلُغُ الحِلْيَةُ مِنَ المُؤمِنِ حَيْثُ يَبْلُغُ

٣٢٣٣- تجافَوْا عن عُقُوبَةِ ذَوِي المُرُوءَةِ

٣٢٣٤- تجافَوا عَنْ عُقوبَةِ ذَوِي المُرُوءَةِ إلا في

٣١٨٩- بِئْسَما لأَحَدِكُمْ أنْ يَقُولَ نَسِيتُ آيَةَ

٣١٩٠- البادِئُ بالسَّلامِ بَرِيءٌ مِنَ الكِبْرِ

٣١٩١- البادِئُ بالسَّلامِ بَرِيءٌ مِنَ الكِبْرِ

٣١٩٢- البَحْرُ مِنْ جَهَنَّمَ

٣١٩٣- البَحْرُ الطَّهُورُ ماؤهُ الحِلُّ مَيْتَتُهُ

٣١٩٤- البَخِيلُ مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عليَّ

٣١٩٥- البَذاءُ شُؤمٌ وسُوءُ المِلْكَةِ لُؤمٌ

٣١٩٦- البَذاذَةُ مِنَ الإيمانِ

٣١٩٧- البِرُّ حُسْنُ الخُلُقِ والإثْمُ ما حاكَ في

٣١٩٨- البِرُّ ما سَكَنَتْ إلَيْهِ النَّفْسُ واطْمَأنَّ إلَيْهِ

٣١٩٩- البِرُّ لا يَبْلَى والذَّنْبُ لا يُنْسَى والدَّيّانُ

٣٢٠٠- البَرْبَرِيُّ لا يُجاوِزُ إيمانُهُ تَرَاقِيَهُ

٣٢٠١- البَرَكَةُ في نَواصِي الخَيْلِ

٣٢٠٢- البَرَكَةُ في ثَلاثَةٍ في الجَماعَةِ والثَّرِيدِ

٣٢٠٣- البَرَكَةُ في صِغَرِ القُرْصِ وَطُولِ الرِّشاءِ

٣٢٠٤- البَرَكَةُ في المُماسَحَةِ

٣٢٠٥- البَرَكَةُ مَعَ أكابِرِكُمْ

٣٢٠٦- البَرَكَةُ في أكابِرِنا فَمَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنا

٣٢٠٧- البُزاقُ والمُخاطُ والحَيْضُ والنُّفاسُ في

٣٢٠٨- البُزاقُ في المَسْجِدِ سَيِّئَةٌ وَدَفْنُهُ حَسَنَةٌ

٣٢٠٩- البُصاقُ في المَسْجِدِ خَطِيئَةٌ وَكَفّارَتُها

٣٢١٠- البِضْعُ ما بَيْنَ الثَّلاثِ إلى

٣٢١١- البطنُ والفَرَقُ شَهادَة

٣٢٥٨- تُحْفَةُ المُؤمِنِ في الدُّنْيا الفَقْرُ

٣٢٥٩- تُحْفَةُ المَلائِكَةِ تَجْمِيرُ المَساجِدِ

٣٢٦٠- تَحَفَّظُوا مِنَ الأَرْضِ فإنَّها أُمُّكُمْ وإنَّهُ

٣٢٦١- تحَوَّلْ إلى الظِّلِّ فإنَّهُ مُبارَكٌ

٣٢٦٢- تَحَوَّلُوا عَنْ مَكانِكُمُ الَّذِي أصابَتْكُمْ فِيهِ

٣٢٦٣- تَخَتَّمُوا بالعَقِيقِ فإنَّهُ مُبارَكٌ

٣٢٦٤- تَخَتَّمُوا بالعَقِيقِ فإنَّهُ يَنْفِي الفَقْرَ

٣٢٦٥- تَخْرُجُ الدَّابَّةُ وَمَعَهَا خاتَمُ سُلَيْمانَ

٣٢٦٦- تَخْرُجُ الدَّابَّةُ فَتَسِمُ النَّاسَ على

٣٢٦٧- تَخَلَّلُوا فإنَّهُ نَظافَةٌ والنَّظافَةُ تَدْعُو إلى

٣٢٦٨- تَخَيَّرُوا لِنُطَفِكُمْ فانْكِحُوا الأَكْفاءَ

٣٢٦٩- تَخَيَّرُوا لِنُطَفِكُمْ فإنَّ النِّساءَ يَلِدْنَ

٣٢٧٠- تَخَيَّرُوا لِنُطَفِكُمْ واجْتَنِبُوا هذا السَّوادَ

٣٢٧١- تَداوَوْا عِبادَ اللهِ فإنَّ اللهَ تعالى لَمْ يَضَعْ

٣٢٧٢- تَداوَوْا مِنْ ذَاتِ الجَنْبِ بالقُسْطِ

٣٢٧٣- تَدَاوَوْا بأَلْبانِ البَقَرِ فإنِّي أَرْجُو أنْ يَجْعَلَ

٣٢٧٤- تَدَارَكُوا الغُمُومَ والهُمُومَ بالصَّدَقاتِ

٣٢٧٥- تَدْرُونَ ما يَقُولُ الأَسَدُ في زَئِيرِهِ يَقُولُ

٣٢٧٦- تَذْهَبُ الأَرْضُونَ كُلُّها يَوْمَ القِيامَةِ إلاَّ

٣٢٧٧- تَذْهَبُونَ الخَيْرَ فالخَيْرُ حَتَّى لا يَبْقى

٣٢٧٨- تَرِّبُوا صُحُفَكُمْ أَنْجَحُ لَها إنَّ التُّرابَ

٣٢٧٩- تَرْكُ الدُّنْيا أَمَرُّ مِنَ الصَّبْرِ وأَشَدُّ مِنْ

٣٢٨٠- تَرْكُ السَّلامِ على الصَّرِيرِ خِيانَةٌ

٣٢٣٥- تَجاوَزُوا عنْ ذَنْبِ السَّخِيِّ فإنَّ الله

٣٢٣٦- تَجاوَزُوا عنْ ذَنْبِ السَّخِيِّ وزَلَّةِ العالِمِ

٣٢٣٧- تَجاوَزُوا لِذَوِي المُرُوءَةِ عن عَثَراتِهِمْ

٣٢٣٨- تَجِبُ الصلاةُ على الغُلامِ إذا عَقَلَ

٣٢٣٩- تَجِبُ الجُمُعَةُ على كُلِّ مُسْلِمٍ إلاَّ امْرَأَةً

٣٢٤٠- تَجِدُ المُؤمِنَ مُجْتَهِداً فِيما يَطِيقُ مُتَلَهِّفاً

٣٢٤١- تَجِدُونَ النَّاسَ مَعادِنَ فَخِيارُهُمْ في أنْ

٣٢٤٢- تَجْرِي الحَسَناتُ على صاحِبِ الحُمَّى

٣٢٤٣- تُجْعَلُ النَّوائِحُ يَوْمَ القِيامَةِ صَفَّيْنِ صَفٌّ

٣٢٤٤- تَجَوَّزُوا في الصَّلاةِ فإنَّ خَلْفَكُمْ

٣٢٤٥- تَجِيءُ رِيحٌ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ فَيُقْبَضُ

٣٢٤٦- تَحْرُمُ الصَّلاةُ إذَا انْتَصَفَ النَّهارُ كُلَّ يَوْمٍ

٣٢٤٧- تَحَرَّوْا لَيْلَةَ القَدْرِ في الوِتْرِ مِنَ العَشْرِ

٣٢٤٨- تَحَرَّوا لَيْلَةَ القَدْرِ في السَّبْعِ الأَواخِرِ

٣٢٤٩- تَحَرَّوْا لَيْلَةَ القَدْرِ فَمَنْ كانَ مُتَحَرِّيها

٣٢٥٠- تَحَرَّوْا لَيْلَةَ القَدْرِ لَيْلَةَ ثَلاثٍ وعِشْرِينَ

٣٢٥١- تَحَرَّوا الدُّعاءَ عِنْدَ فَيْءِ الأَفْياءِ

٣٢٥٢- تَحَرَّوا الصِّدْقَ وإنْ رَأَيْتُمْ أنَّ فيه الهَلَكَةَ

٣٢٥٣- تَحَرَّوُا الصِّدْقَ وإنْ رَأَيْتُمْ أنَّ فيه الهَلَكَةَ

٣٢٥٤- تَحرِيكُ الإصْبَعِ في الصَّلاةِ مَذْعَرَةٌ

٣٢٥٥- تُحْفَةُ الصَّائِمِ الدُّهْنُ والمِمْجَرُ

٣٢٥٦-تحْفَةُ الصَّائِمِ الزَّائِرِ أنْ تُغَلَّفَ لِحْيَتُهُ

٣٢٥٧- تُحْفَةُ المُؤمِنِ المَوْتُ

٣٣٠٤- تَصَدَّقُوا فإنَّ الصَّدَقَةَ فِكاكُكُمْ مِنَ النَّارِ

٣٣٠٥- تَصَدَّقُوا وَلَوْ بِتَمْرَةٍ فإنَّها تَسُدُّ مِنَ

٣٣٠٦- تَطَوُّعُ الرَّجُلِ في بَيْتِهِ يَزِيدُ على تَطَوُّعِهِ

٣٣٠٧- تُعادُ الصَّلاةُ مِنْ قَدْرِ الدِّرْهَمِ مِنَ الدَّمِ

٣٣٠٨- تَعافَوْا الحُدُودَ فِيما بَيْنَكُمْ فَما بَلَغَنِي

٣٣٠٩- تَعافَوْا تَسْقُطِ الضَّغائِنُ بَيْنَكُمْ

٣٣١٠- تعاهَدُوا القُرْآنَ فَوالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَهُوَ

٣٣١١- تعاهَدُوا نِعالَكُمْ عَنْدَ أبْوابِ المَساجِدِ

٣٣١٢- تَعْتَرِي الجِدَّةُ خِيارَ أمَّتِي

٣٣١٣- تَعَجَّلُوا إلى الحَجِّ فإنَّ أحَدَكُمْ لا يَدْرِي

٣٣١٤- تُعْرَضُ أعْمالُ النَّاسِ في كُلِّ جُمُعَةٍ

٣٣١٥- تُعْرَضُ الأعْمالُ على الله تعالى يَوْمَ

٣٣١٦- تُعْرَضُ الأعْمالُ يَوْمَ الاثْنَيْنِ والخَمِيسِ

٣٣١٧- تَعَرَّفْ إلَى اللهِ في الرَّخاءِ يَعْرِفكَ في

٣٣١٨- تَعَشَّوا ولَوْ بِكَفٍّ مِنْ حَشَفٍ فإنَّ تَرْكَ

٣٣١٩- تَعَلَّمُوا مِنْ أنْسابِكُمْ ما تَصِلُونَ بِهِ

٣٣٢٠- تَعَلَّمُوا مَناسِكَكُمْ فإنَّها مِنْ دِينِكُمْ

٣٣٢١- تَعَلَّمُوا العِلْمَ وَتَعَلَّمُوا لِلْعِلْمِ الوَقارَ

٣٣٢٢- تَعَلَّمُوا العِلْمَ وَتَعَلَّمُوا لِلْعِلْمِ السَّكِينَةَ

٣٣٢٣- تَعَلَّمُوا ما شِئْتُمْ انْ تَعَلَّمُوا فَلَنْ يَنْفَعَكُمُ

٣٣٢٤- تَعَلَّمُوا مِنَ العِلْمِ ما شِئْتُمْ فَوَاللهِ لا

٣٣٢٥- تَعَلَّمُوا الفَرائِضَ وَعَلِّمُوهُ النَّاسَ فإنَّهُ

٣٣٢٦- تَعَلَّمُوا الفَرائِضَ والقُرْآنَ وَعَلِّمُوا النَّاسَ

٣٢٨١- تَرْكُ الوَصِيَّةِ عارٌ في الدُّنْيا ونارٌ وشَنارٌ

٣٢٨٢- تَرَكْتُ فيكُمْ شَيْئَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا بَعْدَهُما

٣٢٨٣- تَزَوَّجُوا في الحِجْزِ الصَّالِحِ فإنَّ العِرْقَ

٣٢٨٤- تَزَوَّجُوا النِّساءَ فإنَّهُنَّ يأْتِينَ بالمَالِ

٣٢٨٥- تَزَوَّجُوا الأبْكارَ فإنَّهُنَّ أعْذَبُ أفْواهاً

٣٢٨٦- تَزَوَّجُوا الوَدُودَ الوَلُودَ فإنِّي مُكاثِرٌ بِكُمْ

٣٢٨٧- تَزَوَّجُوا فإنِّي مُكاثِرٌ بِكُمُ الأُمَمَ ولا

٣٢٨٨- تَزَوَّجُوا ولا تُطَلِّقُوا فإنَّ الله لا يُحِبُّ

٣٢٨٩- تَزَوَّجُوا ولا تُطَلِّقُوا فإنَّ الطَّلاقَ يَهْتَزُّ

٣٢٩٠- تَساقَطُوا الضَّغائِنَ

٣٢٩١- تَسَحَّرُوا فإنَّ في السُّحُورِ بَرَكَةً

٣٢٩٢- تَسَحَّرُوا مِنْ آخِرِ اللَّيْلِ هذا الغَداءُ

٣٢٩٣- تَسَحَّرُوا ولَوْ بِجُرْعَةٍ مِنْ ماءٍ

٣٢٩٤- تَسَحَّرُوا وَلَوْ بالمَاءِ

٣٢٩٥- تَسَحَّرُوا ولَوْ بِشَرْبَةٍ مِنْ ماءٍ وأفْطِرُوا وَلَوْ

٣٢٩٦- تِسْعَةُ أعْشارِ الرِّزْقِ في التِّجارَةِ والعُشْرُ

٣٢٩٧- تَسْلِيمُ الرَّجُلِ بِإصْبَعٍ واحِدَةٍ يُشِيرُ بها

٣٢٩٨- تَسْمَعُونَ ويُسْمَعُ مِنْكُمْ ويُسْمَعُ مِمَّنْ

٣٢٩٩- تَسَمَّوا باسْمِي ولا تَكَنَّوْا بِكُنْيَتِي

٣٣٠٠- تَسَمَّوْا بأسماءِ الأنْبِياءِ وأحَبُّ الأسْماءِ

٣٣٠١- تُسَمُّونَ أوْلادَكُمْ مُحَمَّداً ثُمَّ تَلْعَنُونَهُمْ

٣٣٠٢- تَصافَحُوا يَذْهَبِ الغِلُّ عنْ قُلُوبِكُمْ

٣٣٠٣- تصَدَّقُوا فَسَيَأتِي عَلَيْكُمْ زَمانٌ يَمْشِي

٣٣٥٠- تَقَبَّلُوا لِي بِسِتٍ أَتَقَبَّلْ لَكُمْ بالجَنَّةِ إِذا

٣٣٥١- تَقَرَّبُوا إلى الله بِبُغْضِ أَهْلِ المَعاصي

٣٣٥٢- تَقْعُدُ المَلائِكَةُ على أبوابِ المَساجِدِ

٣٣٥٣- تَقُومُ السَّاعَةُ والرُّومُ أَكْثَرُ النَّاسِ

٣٣٥٤- تَقُولُ النَّارُ يَوْمَ القِيامَةِ لِلْمُؤْمِنِ جُزْ يا

٣٣٥٥- تَكْفِيرُ كُلِّ لِحاءٍ رَكْعَتانِ

٣٣٥٦- تَكُونُ لأَصْحابِي زَلَّةٌ يَغْفِرُها الله تعالى

٣٣٥٧- تَكُونُ امَرَاءُ يَقُولُونَ ولا يُرَدُّ عَلَيْهِمْ

٣٣٥٨- تَكُونُ فِتنٌ لا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُغَيِّرَ فِيها بِيَدِ

٣٣٥٩- تَكُونُ النَّسَمُ طَيْراً تَعْلُقُ بالشَّجَرِ حَتَّى

٣٣٦٠- تَمامُ البِرِّ أَنْ تَعْمَلَ في السِّرِّ عَمَلَ

٣٣٦١- تَمامُ الرِّباطِ أَرْبَعُونَ يَوْماً ومَنْ رَابَطَ

٣٣٦٢- تَمامُ النِّعْمَةِ دُخُولُ الجَنَّةِ والفَوْزُ مِنَ

٣٣٦٣- تَمَسَّحُوا بالأَرْضِ فإِنَّها بِكُمْ بَرَّةٌ

٣٣٦٤- تَمَعْدَدُوا واخْشَوْشِنُوا وانْتَضِلُوا وامْشُوا

٣٣٦٥- تناصَحُوا في العِلْمِ ولا يَكْتُمْ بَعْضُكُمْ

٣٣٦٦- تَناكَحُوا تَكْثُرُوا فإِنِّي أُباهِي بِكُمُ الأُمَمَ

٣٣٦٨- تَنَزَّهُوا مِنَ البَوْلِ فإِنَّ عامَّةَ عَذابِ

٣٣٦٩- تَنَظَّفُوا بِكُلِّ ما اسْتَطَعْتُمْ فإِنَّ الله تَعالى

٣٣٧٠- تَنَقَّ وتَوَقَّ

٣٣٧١- تَنَقَّهْ وتَوَقَّهْ

٣٣٧٢- تُنْكَحُ المَرْأَةُ لأَرْبَعٍ لِمالِها ولِحَسَبِها

٣٣٧٣- تَهادَوْا تَحابُّوا

٣٣٢٧- تَعَلَّمُوا القُرآنَ واقْرَؤوهُ وارْقُدُوا فإِنَّ مِثْلَ

٣٣٢٨- تَعَلَّمُوا كِتابَ الله وَتَعاهَدُوهُ وَتَغَنَّوا بِهِ

٣٣٢٩- تَعَلَمُوا مِنْ قُرَيْشٍ ولا تُعَلِّمُوها وقَدِّمُوا

٣٣٣٠- تَعَلَّمُوا مِنَ النُّجُومِ ما تَهْتَدُونَ بِهِ في

٣٣٣١- تَعْمَلُ هذه الأُمَّةُ بُرْهَةً بِكِتابِ الله ثُمَّ

٣٣٣٢- تَعَوَّذُوا بالله مِنْ جَهْدِ البَلاءِ ودَرَكِ

٣٣٣٣- تَعَوَّذُوا بالله مِنْ جارِ السُّوءِ في دارِ

٣٣٣٤- تعوَّذُوا بالله مِنْ ثَلاثٍ قَواقِرَ جارِ سُوءٍ

٣٣٣٥- تَعَوَّذُوا بالله تعالى مِنَ الرَّغْبِ

٣٣٣٦- تَغْطِيَةُ الرَّأْسِ بالنَّهارِ فِقْهٌ وباللَّيْلِ رِيبَةٌ

٣٣٣٧- تُفْتَحُ أَبْوابُ السَّماءِ وَيُسْتَجابُ الدُّعاءُ

٣٣٣٨- تُفْتَحُ أَبْوابُ السَّماءِ لِخَمْسٍ لِقِراءَةِ

٣٣٣٩- تُفْتَحُ أَبْوابُ السَّماءِ نِصْفَ اللَّيْلِ

٣٣٤٠- تُفْتَحُ لَكُمْ أَرْضُ الأَعاجِمِ وَسَتَجِدُونَ

٣٣٤١- تُفْتَحُ أَبْوابُ الجَنَّةِ يَوْمَ الاثْنَيْنِ وَيَوْمَ

٣٣٤٢- تُفْتَحُ اليَمَنُ فَيَأْتِي قَوْمٌ يَبُسُّونَ

٣٣٤٣- تَفَرَّغُوا مِنْ هُمُومِ الدُّنْيا ما اسْتَطَعْتُمْ فإِنَّهُ

٣٣٤٤- تَفَقَّدُوا نِعالَكُمْ عِنْدَ أَبْوابِ المَساجِدِ

٣٣٤٥- تَفَكَّرُوا في كُلِّ شَيءٍ ولا تَفَكَّرُوا في

٣٣٤٦- تَفَكَّرُوا في الخَلْقِ ولا تَفَكَّرُوا في

٣٣٤٧- تَفَكَّرُوا في خَلْقِ الله ولا تَفَكَّرُوا في الله

٣٣٤٨- تَفَكَّرُوا في آلاءِ الله ولا تَفَكَّرُوا في الله

٣٣٤٩- تَفَكَّرُوا في خَلْقِ الله ولا تَفَكَّرُوا في الله

٣٣٩٧- التَّاؤبُ الشَّدِيدُ والعَطْسَةُ الشَّدِيدَةُ مِنَ

٣٣٩٨- التَّحَدُّثُ بِنِعْمَةِ الله شُكْرٌ وَتَرْكُها كُفْرٌ

٣٣٩٩- التَّدْبِيرُ نِصْفُ العَيْشِ والتَّوَدُّدُ نِصْفُ

٣٤٠٠- التَّذَلُّلُ لِلْحَقِّ أَقْرَبُ إلى العِزِّ مِنَ

٣٤٠١- التُّرابُ رَبِيعُ الصِّبْيانِ

٣٤٠٢- التَّسْبِيحُ للرِّجالِ والتَّصْفِيقُ لِلنِّساءِ

٣٤٠٣- التَّسْبِيحُ نِصْفُ المِيزانِ والحَمْدُ لله

٣٤٠٤- التَّسْبِيحُ نِصْفُ المِيزانِ والحَمْدُ لله

٣٤٠٥- التَّسْوِيفُ شِعارُ الشَّيْطانِ يُلْقِيهِ في

٣٤٠٦- التَّصَلُّعُ مِنْ ماءِ زَمْزَمَ بَراءَةٌ مِنَ النِّفاقِ

٣٤٠٧- التَّفْلُ في المَسْجِدِ خَطِيئَةٌ وَكَفَّارَتُهُ أَنْ

٣٤٠٨- التَّكْبِيرُ في الفِطْرِ سَبْعٌ في الأُولَى

٣٤٠٩- التَّلْبِينَةُ مَجَمَّةٌ لِفُؤادِ المَرِيضِ تَذْهَبُ

٣٤١٠- التَّمْرُ بالتَّمْرِ والحِنْطَةُ بالحِنْطَةِ والشَّعِيرُ

٣٤١١- التَّواضُعُ لا يَزِيدُ العَبْدَ إلاَّ رِفْعَةً

٣٤١٢- التَّوْبَةُ مِنَ الذَّنْبِ أَنْ لا تَعُودَ إِلَيْهِ أَبَداً

٣٤١٣- التَّوْبَةُ النَّصُوحُ النَّدَمُ على الذَّنْبِ حِينَ

٣٤١٤- التَّيَمُّمُ ضَرْبَتانِ ضَرْبَةٌ لِلْوَجْهِ وَضَرْبَةٌ

ث

٣٤١٥- ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ حَلاوَةَ الإيمانِ

٣٤١٦- ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ نَشَرَ الله تَعالى عَلَيْهِ

٣٤١٧- ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فيه آواهُ الله في كَنَفِهِ

٣٤١٨- ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فَهُوَ مِنَ الأَبْدالِ الرِّضا

٣٣٧٤- تَهَادَوْا تَحابُّوا وتَصافَحُوا يَذْهَبِ الغِلُّ

٣٣٧٥- تَهادَوا تَزْدادُوا حُبّاً وهاجِروا تُوَرِّثُوا

٣٣٧٦- تَهادَوْا الطَّعامَ بَيْنَكُمْ فإنَّ ذَلِكَ تَوْسِعَةٌ

٣٣٧٧- تَهادُوا إنَّ الهَدِيَّةَ تُذْهِبُ وَحَرَ الصَّدْرِ

٣٣٧٨- تَهادَوْا فإنَّ الهَدِيَّةَ تَذْهَبُ بالسَّخِيمَةِ ولَوْ

٣٣٧٩- تَهادَوْا فإنَّ الهَدِيَّةَ تُضَعِّفُ الحُبَّ

٣٣٨٠- تَواضَعُوا وجالِسُوا المَساكِينَ تَكُونُوا مِنْ

٣٣٨١- تَوَاضَعوا لِمَنْ تَعَلَّمونَ منْهُ وتَوَاضَعُوا

٣٣٨٢- تُوبُوا إلى الله تَعالى فإنِّي أَتُوبُ إِلَيْهِ كُلَّ

٣٣٨٣- تَوَضَّؤُا مِمَّا مَسَّتِ النَّارُ

٣٣٨٤- تَوَضَّؤُوا مِنْ لُحومِ الإبِلِ ولا تَوَضَّؤُوا مِنْ

٣٣٨٥- التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كمن لا ذَنْبَ لَهُ

٣٣٨٦- التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لا ذَنْبَ لَهُ

٣٣٨٧- التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لا ذَنْبَ لَهُ

٣٣٨٨- التُّؤَدَةُ في كُلِّ شَيْءٍ خَيْرٌ إلا في عَمَلِ

٣٣٨٩- التُّؤَدَةُ والاقتصادُ والسَّمْتُ الحَسَنُ جُزْءٌ

٣٣٩٠- التَّأَنِّي مِن الله والعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطانِ

٣٣٩١- التاجِرُ الأَمِينُ الصَّدُوقُ المُسلِمُ مَعَ

٣٣٩٢- التاجِرُ الصَّدُوقُ الأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ

٣٣٩٣- التاجِرُ الصَّدُوقُ تحتَ ظِلِّ العَرْشِ يومَ

٣٣٩٤- التاجِرُ الصَّدُوقُ لا يُحْجَبُ مِنْ أبوابِ

٣٣٩٥- التاجِرُ الجَبانُ مَحرومٌ والتاجِرُ الجَسُورُ

٣٣٩٦- التَّثاؤبُ مِنَ الشَّيْطانِ فإذا تَثاءَبَ

٣٤٤٣- ثلاثٌ مِنْ أخلاق النُّبُوَّةِ تَعْجِيلُ الإفْطارِ

٣٤٤٤- ثلاثٌ مِنَ الفواقِرِ إمامٌ إنْ أحْسَنْتَ لَمْ

٣٤٤٥- ثلاثٌ أخاف على أُمَّتِي الاسْتِسْقاءُ

٣٤٤٦- ثلاثٌ أحْلِفُ عَلَيْهِنَّ لا يَجْعَلُ الله تعالى

٣٤٤٧- ثلاث إذا خرجن لا ينفع نفسا إيمانها

٣٤٤٨- ثَلاثٌ إنْ كانَ في شَيءٍ شِفاءٌ فَشَرْطَةُ

٣٤٤٩- ثلاثٌ أُقْسِمُ عَلَيْهِنَّ ما نَقَصَ مالٌ قَطُّ

٣٤٥٠- ثلاثٌ أُقْسِمُ عَلَيْهِنَّ ما نَقَصَ مالُ عَبْدٍ

٣٤٥١- ثَلاثٌ جِدُّهُنَّ جِدٌّ وَهَزْلُهُنَّ جِدٌّ النِّكاحُ

٣٤٥٢- ثَلاثٌ حَقٌّ على الله أنْ لا يَرُدَّ لَهُمْ

٣٤٥٢-ثَلاثُ دَعَواتٍ مُسْتَجابَاتٌ دَعْوَةُ الصَّائِمِ

٣٤٥٢-ثَلاثُ دَعَواتٍ مُسْتَجابَاتٌ لاَ شَكَّ فِيهِنَّ

٣٤٥٥-ثَلاثُ دَعَواتٍ لَا تُرَدُّ دَعْوَةُ الْوَالِدِ لِوَلَدِهِ

٣٤٥٧- ثلاثٌ أعْلَمُ أنَّهُنَّ حَقٌّ ما عَفا امْرؤٌ عَنْ

٣٤٥٨- ثلاثٌ حَقٌّ على كُلِّ مُسْلِمٍ الغُسْلُ يَوْمَ

٣٤٥٩- ثَلاثٌ كُلُّهُنَّ حَقٌّ على كُلِّ مُسْلِمٍ عِيادَةُ

٣٤٦٠- ثلاثُ خِصالٍ مِنْ سَعادَةِ المَرءِ المُسْلِمِ

٣٤٦١- ثَلاثُ خِلالٍ مَنْ لَمْ تَكُنْ فيهِ وَاحِدَةٌ

٣٤٦٢- ثلاثُ ساعات لِلمَرْءِ المُسْلِمِ ما دَعا

٣٤٦٣- ثَلاثٌ فِيهِنَّ البَرَكَةُ البَيْعُ إلى أجَلٍ

٣٤٦٤- ثَلاثٌ فِيهِنَّ شِفاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ إلا السَّامَ

٣٤٦٥- ثلاثٌ لازماتٌ لأُمَّتِي سُوءُ الظَّنِّ

٣٤٦٦- ثلاثٌ لَمْ تَسْلَم مِنْها هذِهِ الأُمَّةُ الحَسَدُ

٣٤١٩- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ حاسَبَهُ الله تعالى

٣٤٢٠- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وُقِيَ شُحَّ نَفْسِهِ مَنْ

٣٤٢١- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ فإنَّ الله تعالى يَغْفِرُ لَهُ

٣٤٢٢- ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَهِيَ رَاجِعَةٌ على

٣٤٢٣- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ اسْتَوْجَبَ الثَّوابَ

٣٤٢٤- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ أوْ واحِدَةٌ مِنْهُنَّ على

٣٤٢٥- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ أظَلَّهُ الله تَحْتَ ظِلِّ

٣٤٢٦- ثلاثٌ مَنْ جاءَ بِهِنَّ مَعَ الإيمانِ دَخَلَ

٣٤٢٨- ثَلاثٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ فَقَدْ أجْرَمَ مَنْ عَقَدَ

٣٤٢٩- ثلاثٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ أطاقَ الصَّوْمَ مَنْ أكَلَ

٣٤٣٠- ثلاثٌ مَنْ فَعَلَهنَّ ثِقَةً بالله واحْتِساباً كانَ

٣٤٣١- ثلاثٌ مَنْ أُوتِيَهُنَّ فقدْ أُوتِيَ مِثْلَ ما

٣٤٣٢- ثلاثٌ مِنْ أخلاق النُّبُوَّةِ تَعْجِيلُ الإفْطارِ

٣٤٣٣- ثلاثٌ مِنَ المَيْسِرِ القِمارُ والضَّرْبُ

٣٤٣٤- ثلاثٌ مِنْ أصلِ الإيمانِ الكَفُّ عَمَّنْ

٣٤٣٥- ثلاثٌ مِنَ الجَفاءِ أنْ يَبُولَ الرَّجُلُ قائِماً

٣٤٣٦- ثلاثٌ مِنْ فِعْلِ أهْلِ الجاهِلِيَّةِ لا يَدَعُهُنَّ

٣٤٣٧- ثلاثٌ مِنَ الكُفْرِ بالله شَقُّ الجَيْبِ

٣٤٣٨- ثلاثٌ مِنْ نَعِيمِ الدُّنْيا وإنْ كانَ لا نَعِيمَ

٣٤٣٩- ثلاثٌ مِنْ كُنُوزِ البِرِّ إخْفاءُ الصَّدَقَةِ

٣٤٤٠- ثلاثٌ مِنْ كُنُوزِ البِرِّ كِتْمانُ الأوْجاعِ

٣٤٤١- ثلاثٌ مِنَ الإيمانِ الانْفاقُ مِنَ الاقْتارِ

٣٤٤٢- ثلاثٌ مِنْ تَمامِ الصَّلاةِ اسْباغُ الوُضوءِ

٣٤٩٢- ثلاثةُ أصْواتٍ يُباهِي اللهُ بِهِنَّ المَلائِكَةَ

٣٤٩٣- ثَلاثَةُ أعْيُنٍ لا تَمَسُّها النّارُ عَيْنٌ فَقِئَتْ

٣٤٩٤- ثلاثةٌ أنا خَصْمُهُمْ يَوْمَ القِيامَةِ ومَنْ كُنْتُ

٣٤٩٥- ثَلاثَةٌ تَحْتَ العَرْشِ يَوْمَ القِيامَةِ القُرْآنُ لَهُ

٣٤٩٦- ثَلاثَةٌ تُسْتَجابُ دَعْوَتُهُمْ الوَالِدُ

٣٤٩٧- ثَلاثةٌ حَقٌّ على اللهِ تَعالى عَوْنُهُم

٣٤٩٨- ثلاثةٌ على كُثْبانِ المِسْكِ يَوْمَ القِيامَةِ

٣٤٩٩- ثلاثةٌ علي كُثبانِ المِسْكِ يَوْمَ القِيامَةِ لا

٣٥٠٠- ثلاثةٌ في ظِلِّ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ لا ظِلَّ

II. Cilddeki Hadisler

٣٥٠١-ثلاثةٌ في ظِلِّ العَرْشِ يَوْمَ القِيامَةِ يَوْمَ لا ظِلَّ إلا ظِلُّهِ

٣٥٠٢-ثَلاثَةٌ في ضَمانِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ رَجُلٌ خَرَجَ إلى مَسْجِدٍ

٣٥٠٣-ثلاثةٌ قَدْ حَرَّمَ اللهُ عَلَيْهِمْ الجَنَّةَ مُدْمِنُ الخَمْرِ والعاقُّ.

٣٥٠٤-ثَلاثَةٌ كُلُّهُمْ ضامِنٌ على اللهِ رَجُلٌ خَرَجَ غازِياً في سَبيلِ

٣٥٠٥-ثلاثةٌ لَيْسَ عليهِمْ حِسابٌ فيما طَعِمُوا إذا كانَ حَلالاً

٣٥٠٦-ثَلاثَةٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ يَسْتَكْمِلُ إيمانُهُ رَجُلٌ لا يَخافُ في

٣٥٠٧-ثَلاثَةٌ مَنْ قالَهُنَّ دَخَلَ الجَنَّةَ مَنْ رَضِيَ باللهِ رَبّاً

٣٥٠٨-ثلاثةٌ مِنَ السَّعادَةِ وثلاثةٌ مِنَ الشَّقاءِ فَمِنَ السَّعادَةِ

٣٥٠٩-ثَلاثَةٌ مِنَ الجاهِلِيَّةِ الفَخْرُ بالأَحْسابِ والطَّعْنُ في

٣٥١٠-ثَلاثَةٌ مِنْ مَكارِمِ الأَخْلاقِ عِنْدَ اللهِ أنْ تَعْفُوَ عَمَّنْ

٣٥١١-ثَلاثَةٌ مِنَ السِّحْرِ الرُّقى والتُّوَلُ والتَّمائِمُ.ض

٣٥١٢-ثلاثةٌ مِنْ أعْمالِ الجاهِلِيَّةِ لا يَتْرُكُهُنَّ النّاسُ الطَّعْنُ في

٣٤٦٧- ثَلاثٌ لَنْ تَزَلْنَ في أُمَّتِي التَّفاخُرُ

٣٤٦٨- ثلاثٌ لَوْ يَعْلَمُ النّاسُ ما فِيهِنَّ ما اخِذْنَ

٣٤٦٩- ثلاثٌ لَيْسَ لأَحَدٍ مِنَ النّاسِ فِيهِنَّ

٣٤٧٠- ثلاثٌ مُعَلَّقاتٌ بالعَرْشِ الرَّحِمُ تَقُولُ

٣٤٧١- ثلاثٌ منْجِياتٌ خَشْيَةُ اللهِ تعالى في

٣٤٧٢- ثَلاثٌ مُهْلِكاتٌ وَثَلاثٌ مُنْجِياتٌ وَثَلاثٌ

٣٤٧٣- ثلاثٌ مَنْ كُنَّ فيهِ فَهُوَ مُنافِقٌ وإنْ صامَ

٣٤٧٤- ثلاثٌ مِنَ الايمانِ الحَياءُ والعفافُ

٣٤٧٥- ثَلاثٌ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَرَمَضانُ إلَى رَمَضانَ

٣٤٧٦- ثلاثٌ هُنَّ عَلَيَّ فَرِيضَةٌ وَهُنَّ لَكُمْ تَطَوُّعٌ

٣٤٧٧- ثلاثٌ وَثَلاثٌ وثَلاثٌ فَثَلاثٌ لا يَمِينَ

٣٤٧٩- ثلاثٌ لا تُرَدُّ الوَسائِدُ والدُّهْنُ واللَّبَنُ

٣٤٨٠- ثلاثٌ لايَجُوزُ اللَّعِبُ فِيهِنَّ الطَّلاقُ

٣٤٨١- ثلاثٌ لا يَحِلُّ لأَحَدٍ أنْ يَفْعَلَهُنَّ لا يَوَمَّ

٣٤٨٢- ثلاثٌ لا يُحاسَبُ بِهِنَّ العَبْدُ ظِلُّ خُصَ

٣٤٨٣- ثلاثٌ لاَ يُفَطِّرْنَ الصّائِمَ الحجامَةُ

٣٤٨٤- ثلاثٌ لا يُعادُ صاحِبُهُنَّ الرَّمَدُ وصاحِبُ

٣٤٨٥- ثلاثٌ لا يُمْنَعْنَ المَاءُ والكَلأُ والنّارُ

٣٤٨٦- ثلاثٌ يَجْلِينَ البَصَرَ النَّظَرُ إلى الخُضْرَةِ

٣٤٨٧- ثلاثٌ يَزِدْنَ في قُوَّةِ البَصَرِ الكُحْلُ

٣٤٨٨- ثلاثٌ يَدْخُلُونَ الجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسابٍ رَجُلٌ

٣٤٨٩- ثلاثٌ يُدْرِكُ بِهِنَّ العَبْدُ رَغائِبَ الدُّنْيا

٣٤٩٠- ثلاثٌ يُصَفِّينَ لَكَ وُدَّ أخِيكَ تُسَلِّمُ عَلَيْهِ

٣٤٩١- ثَلاثَةٌ إذا رَأَيْتَهُنَّ فَعِنْدَ ذَلِكَ تَقُومُ

٣٥٣٧-ثلاثةٌ لا يَقْبَلُ اللهُ لَهُمْ صَلاةً ولا تُرْفَعُ لَهُمْ إلى

٣٥٣٨-ثَلاثَةٌ لا يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ القِيامَةِ ولا يَنْظُرُ إلَيْهِمْ ولا

٣٥٣٩-ثَلاثَةٌ لا يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ القِيامَةِ ولا يَنْظُرُ إلَيْهِمْ رَجُلٌ

٣٥٤٠-ثلاثةٌ لا يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ القِيامَةِ ولا

٣٥٤١-ثلاثةٌ لا يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ القِيامَةِ ولا

٣٥٤٢-ثلاثةٌ لا يَنْظُرُ اللهُ إلَيْهِمْ يَوْمَ القِيامَةِ

٣٥٤٣-ثَلاثَةٌ لا يَنْظُرُ اللهُ إلَيْهِمْ يَوْمَ القِيامَةِ

٣٥٤٤-ثلاثةٌ لا يَنْظُرُ اللهُ إلَيْهِمْ يَوْمَ القِيامَةِ ولا

٣٥٤٥-ثلاثةٌ لا يَنْظُرُ اللهُ إلَيْهِم غَداً شَيْخٌ زانٍ

٣٥٤٦-ثَلاثَةٌ لا يَنْظُرُ اللهُ إلَيْهِمْ يَوْمَ القِيامَةِ حرٌّ

٣٥٤٧-ثلاثةٌ لا يَنْفَعُ مَعَهُنَّ عَمَلٌ الشِّرْكُ بالله

٣٥٤٨-ثَلاثَةٌ يُؤتَونَ أجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ رَجُلٌ مِنْ أهْلِ

٣٥٤٩-ثلاثةٌ يَتَحَدَّثُونَ في ظِلِّ العَرْشِ آمِنِينَ

٣٥٥٠-ثلاثةٌ يُحِبُّهُمُ اللهُ وثلاثةٌ يُبْغِضُهُمُ اللهُ فأمَّا

٣٥٥١-ثَلاثَةٌ يُحِبُّهُمُ اللهُ وثَلاثَةٌ يَشْنَؤُهُمُ اللهُ

٣٥٥٣-ثلاثةٌ يحبُّها اللهُ عزَّ وجَلَّ تَعْجِيلُ الفِطْرِ

٣٥٥٤-ثلاثةٌ يَدْعُونَ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ فلا يُسْتَجابُ

٣٥٥٥-ثلاثةٌ يَضْحَكُ اللهُ إلَيْهِمُ الرَّجُلُ إذا قامَ

٣٥٥٦-ثلاثةٌ يُظِلُّهُمُ اللهُ في ظِلِّهِ يَوْمَ لا ظِلَّ إلا

٣٥٥٧-ثلاثةٌ يَهْلِكُونَ عِنْدَ الحِسابِ جَوادٌ

٣٥٥٨-ثلاثونَ خِلافَةُ نُبُوَّةٍ وثلاثونَ خَلافَةٌ

٣٥٥٩-ثمانِيَةٌ أبْغَضُ خَلِيقَةِ اللهِ إلَيْهِ يَوْمَ القِيامَةِ

٣٥٦٠-ثَمَنُ الجَنَّةِ لا إلَهَ إلاَّ اللهُ.صح

٣٥٦١-ثَمَنُ الخَمْرِ حَرامٌ ومَهْرُ البَغِيِّ حَرَامٌ وَثَمَنُ

٣٥١٣-ثلاثةُ مَواطِنَ لا تُرَدُّ فيها دَعْوَةُ عَبْدٍ رَجُلٌ يَكُونُ في

٣٥١٤-ثلاثةٌ نَفَرٍ كانَ لأَحَدِهِمْ عَشَرَةُ دَنانِيرَ فَتَصَدَّقَ منها

٣٥١٥-ثلاثةٌ هُمْ حُدَّاثُ اللهِ يَوْمَ القِيامَةِ رَجُلٌ لَمْ يَمْشِ بَيْنَ

٣٥١٦-ثلاثةٌ لا تَحْرُمُ عَليكَ أعْراضُهُمْ المجاهِرُ بالفِسْقِ

٣٥١٧-ثلاثةٌ لا تُجاوِزُ صَلاتُهُمْ آذانَهُمْ العَبْدُ الآبِقُ حَتَّى

٣٥١٨-ثلاثةٌ لا تَرَى أعْيُنُهُمُ النَّارَ يَوْمَ القِيامَةِ عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ

٣٥١٩-ثلاثةٌ لا تُرْفَعُ صَلاتُهُمْ فَوْقَ رُؤُوسِهِمْ شِبْراً رَجُلٌ أمَّ

٣٥٢٠-ثلاثةٌ لا تُرَدُّ دَعْوَتُهُمْ الإمامُ العادِلُ والصَّائِمُ حِينَ

٣٥٢١-ثلاثةٌ لا تَسألُ عَنْهُمْ رَجُلٌ فارَقَ الجَماعَةَ وعَصَى إمامَهُ

٣٥٢٢-ثلاثةٌ لا تَسألُ عَنْهُمْ رَجُلٌ يُنازِعُ اللهَ إزارَهُ وَرَجُلٌ يُنازِعُ

٣٥٢٣-ثلاثةٌ لا تَقْرَبُهُمُ الملائِكَةُ السَّكْرانُ والمُتَضَمِّخُ

٣٥٢٤-ثلاثةٌ لا تَقْرَبُهُنَّ المَلائِكَةُ بِخَيْرٍ جِيفَةُ الكافِرِ

٣٥٢٥-ثلاثةٌ لا تَقْرَبُهُمُ الملائِكَةُ السَّكْرانُ والمُتَضَمِّخُ

٣٥٢٦-ثلاثةٌ لا يُحِبُّهُمْ رَبُّكَ عَزَّ وَجَلَّ رَجُل نَزَلَ بَيْداً خَرِباً

٣٥٢٧-ثلاثةٌ لا يُحْجَبُونَ عَنِ النَّارِ المَنَّانُ وعاقٌّ والِدِهِ ومُدْمِنُ

٣٥٢٨-ثَلاثَةٌ لا يَدْخُلُونَ الجَنَّةَ مُدْمِنُ الخَمْرِ وقاطِعُ الرَّحِمِ

٣٥٢٩-ثلاثةٌ لا يَدْخُلُونَ الجَنَّةَ العاقُّ لِوالِدَيْهِ والدَّيُّوثُ ورَجِلَةُ

٣٥٣٠-ثلاثةٌ لا يَدْخُلُونَ الجَنَّةَ أبَداً الدَّيُّوثُ والرَّجِلَةُ مِنَ

٣٥٣١-ثَلاثَةٌ لا يَرُدُّ اللهُ دُعاءَهُمْ الذَّاكِرُ اللهَ كَثِيراً والمَظْلُومُ

٣٥٣٢-ثلاثةٌ لا يَرِيحُونَ رائِحَةَ الجَنَّةِ رَجُلٌ ادَّعى إلى غَيْرِ أبِيهِ

٣٥٣٣-ثلاثةٌ لا يَسْتَخِفُّ بِحَقِّهِمْ إلا مُنافِقٌ ذُو الشَّيْبَةِ في

٣٥٣٤-ثلاثةٌ لا يَسْتَخِفُّ بِحَقِّهِمْ إلا مُنافِقٌ بَيِّنَ النِّفاقِ ذُو

٣٥٣٥-ثلاثةٌ لا يَقْبَلُ اللهُ مِنْهُمْ يَوْمَ القِيامَةِ صَرْفاً ولا عَدْلاً

٣٥٣٦-ثلاثةٌ لا يَقْبَلُ اللهُ تعالى مِنْهُمْ صَلاةَ الرَّجُلُ يَؤُمُّ قَوْماً

٣٥٨٥–جَزَى اللهُ العَنْكَبُوتَ عَنَّا خَيْراً فإنَّها

٣٥٨٦–جُزُّوا الشَّوارِبَ وارْخُوا اللِّحَى خالِفُوا.

٣٥٩٣–جُعِلَتْ قُرَّةُ عَيْنِي في الصَّلاةِ.ض

٣٥٩٤–جُعِلَتْ لِيَ الأَرْضُ مَسْجِداً وطَهُوراً.ض

٣٥٩٥–جُعِلَتْ لِي كُلُّ أَرْضٍ طَيِّبَةٍ مَسْجِداً

٣٥٩٦–جُعِلَ الخَيْرُ كُلُّهُ في الرَّبْعَةِ.ض

٣٥٩٧–جُلَساءُ اللهِ غَداً أَهْلُ الوَرَعِ والزُّهْدِ في

٣٥٩٨–جُلُوسُ الإمامِ بَيْنَ الأَذانِ والإقامَةِ في

٣٥٩٩–جَمَالُ الرَّجُلِ فَصاحَة لِسانِهِ.ض

٣٦٠٠–جِنان الفِرْدَوْسِ أَرْبَعٌ جَنَّتانِ مِنْ ذَهَبٍ

٣٦٠١–جَنِّبُوا مَساجِدَنا صِبْيانَكُمْ ومَجانِينَكُمْ

٣٦٠٢–جِهادُ الكَبِيرِ والصَّغِيرِ والضَّعِيفِ والمَرْأةِ

٣٦٠٣–جُهْدُ البَلاءِ كَثْرَةُ العِيالِ مَعَ قِلَّةِ الشَّيءِ.

٣٦٠٤–جَهْدُ البَلاءِ قِلَّةُ الصَّبْرِ.ض

٣٦٠٥–جَهْدُ البَلاءِ أنْ تَحْتاجُوا إلى ما في أيْدِي

٣٦٠٦–جَهَنَّمُ تُحِيطُ بالدُّنْيا والجَنَّةُ مِنْ وَرائِها

٣٦٠٧–الجارُ أحَقُّ بِصقْبِهِ.صح

٣٦٠٨–الجارُ أحَقُّ بِشُفْعَةِ جارِهِ يُنْتَظَرُ بِها وإنْ

٣٦٠٩–الجارُ قبل الدَّارِ والرَّفِيقُ قبل الطَّرِيقِ

٣٦١٠–الجالِبُ مَرْزُوقٌ والمُحْتَكِرُ مَلْعُونٌ.ض

٣٦١٢–الجاهِرُ بالقُرآنِ كالجاهِرِ في الصَّدَقَةِ

٣٦١٣–الجَبْرُوتُ في القَلْبِ.ض

٣٦١٤–الجِدَالُ في القُرآنِ كُفْرٌ.

٣٥٦٢–ثَمَنُ القَيْنَةِ سُحْتٌ وغناؤها حَرامٌ والنَّظَرُ

٣٥٦٢–ثَمَنُ الكَلْبِ خَبِيثٌ وَمَهْرُ البَغِيِّ خَبِيثٌ

٣٥٦٢–ثَمَنُ الكَلْبِ خَبِيثٌ وَهُوَ أَخْبَثُ مِنْهُ.ح

٣٥٦٢–ثِنْتانِ لا تُرَدَّانِ الدُّعاءَ عِنْدَ النِّداءِ وَعِنْدَ

٣٥٦٢–ثِنْتانِ ما تُرَدَّانِ الدُّعاءُ عَنْدَ النِّداءِ وتَحْتَ

٣٥٦٢–الثَّالِثُ مَلْعُونٌ يَعْنِي على الدَّابَّةِ.ح

٣٥٦٢–الثُّلثُ والثُّلثُ كَثِيرٌ.صح

٣٥٦٢–الثُّلثُ والثُّلثُ كَثِيرٌ إنَّ صَدَقَتَكَ مِنْ

٣٥٧١–الثَّيِّبُ أحَقُّ بِنَفْسِها مِنْ وَلِيِّها والبِكْرُ

٣٥٧٢–الثَّيِّبُ تُعْرِبُ عَنْ نَفْسِها والبِكْرُ رِضاها

ج

٣٥٧٣–جاءَنِي جِبْرِيلُ فقالَ يا مُحَمَّدُ إذَا

٣٥٧٤–جارُ الدَّارِ أحَقُّ بِدارِ الجارِ.صح

٣٥٧٥–جارُ الدَّارِ أحَقُّ بالشُّفْعَةِ.

٣٥٧٦–جارُ الدَّارِ أحَقُّ بالدَّارِ مِنْ غَيْرِهِ.ض

٣٥٧٧–جالِسُوا الكبَراءَ وسائِلُوا العُلَماءَ وخالِطُوا

٣٥٧٨–جاهِدُوا المُشْرِكِينَ بأمْوالِكُمْ وأنْفُسِكُمْ

٣٥٧٩–جَبَلُ الخَلِيلِ مُقَدَّسٌ وإنَّ الفِتْنَةَ لَمَّا

٣٥٨٠–جُبِلَتِ القُلُوبُ على حُبِّ مَنْ أحْسَنَ

٣٥٨١–جَدِّدُوا إيمانَكُمْ أكْثِرُوا مِنْ قَوْلِ لا إلَهَ

٣٥٨٢–جَرِيرُ بنُ عَبدِ اللهِ مِنَّا أهْلَ البَيْتِ ظَهْرٌ

٣٥٨٣–جزاءُ الغَنِيِّ مِنَ الفَقِيرِ النَّصِيحَة

٣٥٨٤–جَزَى اللهُ الأنْصارَ عَنَّا خَيْراً ولا سِيَّما

٣٦٤٢-الجَنَّةُ تَحْتَ أقْدامِ الأُمَّهاتِ.ح

٣٦٤٣-الجَنَّةُ تَحْتَ ظِلالِ السُّيُوفِ.ض

٣٦٤٤-الجَنَّةُ دارُ الأَسْخِياءِ.ض

٣٦٤٥-الجَنَّةُ لَبِنَةٌ مِنْ ذَهَبٍ ولَبِنَةٌ مِنْ فَضَّةٍ.صح

٣٦٤٦-الجَنَّةُ مائَةُ دَرَجَةٍ ما بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ

٣٦٤٧-الجَنَّةُ بالمَشْرِقِ.ض

٣٦٤٨-الجَنَّةُ حَرامٌ على كُلِّ فاحِشٍ أنْ

٣٦٤٩-الجَنَّةُ لِكُلِّ تائِبٍ والرَّحْمَةُ لِكُلِّ

٣٦٥٠-الجَنَّةُ بناؤها لبنةٌ مِنْ فِضَّةٍ ولَبِنَةٌ مِنْ

٣٦٥١-الجِنُّ ثَلاثَةُ أصْنافٍ فَصِنْفٌ لَهُمْ أجْنِحَةٌ

٣٦٥٢-الجِنُّ لا تَحْمِلُ أحَداً في بَيْتِهِ عَتِيقٌ مِنَ

٣٦٥٣-الجِهادُ واجِبٌ عَلَيْكُمْ مَعَ كُلِّ أمِيرٍ بَرّاً

٣٦٥٤-الجِهادُ أرْبَعٌ الأَمْرُ بالمَعْرُوفِ والنَّهْيُ عَنِ

٣٦٥٥-الجلاوِزَةُ والشُّرَط وأعْوانُ الظَّلَمَةِ كِلابُ

٣٦٥٦-الجِيرانُ ثلاثَةٌ فَجارٌ لهُ حَقٌّ واحِدٌ وهُوَ

ح

٣٦٥٧-حافِظُ على العَصْرَيْنِ صَلاةٍ قَبْلَ طُلُوعِ

٣٦٥٨-حامِلُ القُرْآنِ مُوَقًّى.ض

٣٦٥٩-حامِلُ كِتابِ اللهِ تعالى لَهُ في بَيْتِ مالِ

٣٦٦٠-حامِلُ القُرْآنِ حامِلُ رَايَةِ الإسْلامِ مَنْ

٣٦٦١-حاملاتٌ وَالِداتٌ مُرْضِعاتٌ رَحِيماتٌ

٣٦٦٢-حُبُّ الدُّنْيا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ.ض

٣٦٦٣-حُبُّ الثَّناءِ مِنَ النَّاسِ يُعْمِي ويُصِمُّ.ض

٣٦١٥-الجَرادُ نَثْرَةُ حُوت في البَحْرِ.ض

٣٦١٦-الجَرادُ مِنْ صَيْدِ البَحْرِ.ض

٣٦١٧-الجَرَسُ مَزامِيرُ الشَّيْطانِ.صح

٣٦١٨-الجزُورُ عَنْ سَبْعَةٍ.

٣٦١٩-الجَزُورُ في الأَضْحَى عَنْ عَشَرَةٍ.ض

٣٦٢٠-الجفاءُ كُلُّ الجَفاءِ والكُفْرُ والنِّفاقُ مَنْ

٣٦٢١-الجُلُوسُ في المَسْجِدِ لانْتِظارِ الصَّلاةِ

٣٦٢٢-الجُلُوسُ مَعَ الفُقَرَاءِ مِنَ التَّواضُعِ وَهُوَ

٣٦٢٣-الجَماعَةُ بَرَكَةٌ والسُّحُورُ بَرَكَةٌ والثَّرِيدُ

٣٦٢٤-الجَماعَةُ رَحْمَةٌ والفُرْقَةُ عَذابٌ.ض

٣٦٢٥-الجَمالُ في الرَّجُلِ اللِّسانُ.صح

٣٦٢٦-الجَمالُ صَوابُ القَوْلِ بالحَقِّ والكَمالُ

٣٦٢٧-الجَمالُ في الإبِلِ والبَرَكَةُ في الغَنَمِ

٣٦٢٩-الجُمُعَةُ على مَنْ سَمِعَ النِّداءَ.ض

٣٦٣٠-الجُمُعَةُ حَقٌّ واجِبٌ على كُلِّ مُسْلِمٍ في

٣٦٣٣-الجُمُعَةُ على الخَمْسِينَ رَجُلاً وَلَيْسَ على

٣٦٣٤-الجُمُعَةُ واجِبَةٌ على كُلِّ قَرْيَةٍ وإنْ

٣٦٣٥-الجُمُعَةُ حَجُّ المساكِينِ.ض

٣٦٣٦-الجُمُعَةُ حجُّ الفُقَراءِ.

٣٦٣٨-الجَنَّةُ أقْرَبُ إلى أحَدِكُمْ مِنْ شِراكِ نَعْلِهِ

٣٦٣٩-الجَنَّةُ لَها ثَمانِيَةُ أبْوابٍ والنَّارُ لَها سَبْعَةُ

٣٦٤٠-الجَنَّةُ مائَةُ دَرَجَةٍ ما بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَما

٣٦٤١-الجَنَّةُ مائَةُ دَرَجَةٍ وَلَوْ أنَّ العالَمِينَ

٣٦٨٧–حَدُّ الجِوارِ أرْبَعُونَ داراً.ض

٣٦٨٨–حَدُّ السَّاحِرِ ضَرْبَةٌ بالسَّيْفِ.صح

٣٦٨٩–حَدٌّ يُعْمَلُ في الأَرْضِ خَيْرٌ لأَهْلِ الأَرْضِ

٣٦٩٠–حَدُّ الطَّرِيقِ سَبْعَةُ أذْرُعٍ.صح

٣٦٩١–حَدِّثُوا عَنْ بَنِي إسْرائِيلَ ولا حَرَجَ.صح

٣٦٩٢–حَدِّثُوا عَنِّي بِما تَسْمَعُونَ ولا تَقُولُوا إلا

٣٦٩٤–حَدَّثَنِي جِبْرِيلُ قالَ يَقُولُ اللهُ تعالى لا إلَهَ

٣٦٩٥–حَذْفُ السَّلامِ سُنَّةٌ.صح

٣٦٩٨–حَرَّمَ اللهُ الخَمْرَ وكُلُّ مُسْكِرٍ حَرامٌ.صح

٣٦٩٩–حُرِّمَ لِباسُ الحَرِيرِ والذَّهَبِ على ذُكُورِ

٣٧٠١–حُرِّمَ ما بَيْنَ لابَتَيِ المَدِينَةِ على لِسانِي.

٣٧٠٣–حُرِّمَتِ التِّجارَةُ في الخَمْرِ.صح

٣٧٠٦–حُرْمَةُ الجارِ على الجارِ كحُرْمَةِ دَمِهِ.ض

٣٧٠٧–حُرْمَةُ مالِ المُسْلِمِ كحُرْمَةِ دَمِهِ.ض

٣٧١٠–حُزُقَّة حُزُقَّة تَرَقَّ عَيْنَ بَقَّة.ح

٣٧١١–حَسَّانٌ حِجازٌ بَيْنَ المُؤْمِنِينَ والمُنافِقِينَ

٣٧١٢–حَسْبُ المُؤْمِنِ مِنَ الشِّقاقِ والخَيْبَةِ أنْ

٣٧١٣–حَسْبُ امْرِىءٍ مِنَ البُخْلِ أنْ يَقُولَ آخُذُ

٣٧١٤–حَسْبُكَ مِنْ نِساءِ العالَمِينَ مَرْيَمُ بِنْتُ

٣٧١٥–حَسْبِيَ اللهُ وَنِعْمَ الوَكِيلُ أمانٌ لِكُلِّ

٣٧١٦–حَسْبِيَ رَجائِي مِنْ خالِقِي وَحَسْبِي دِينِي

٣٧٢٠–حُسْنُ الشَّعْرِ مالٌ وحُسْنُ الوَجْهِ مالٌ

٣٧٢١–حُسْنُ الصَّوْتِ زِينَةُ القُرْآنِ.ض

٣٦٦٤–حُبُّ العَرَبِ إيمانٌ وَبُغْضُهُمْ نِفاقٌ.ض

٣٦٦٥–حُبُّ أبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ إيمانٌ وَبُغْضُهُما

٣٦٦٦–حُبُّ قُرَيْشٍ إيمانٌ وبُغْضُهُمْ كُفْرٌ وحُبُّ

٣٦٦٧–حُبُّ الأنْصارِ آيَةُ الإيمانِ وبُغْضُ

٣٦٦٨–حُبُّ أبِي بَكْرٍ وعُمَرَ مِنَ الإيمانِ

٣٦٦٩–حُبِّبَ إلَيَّ مِنْ دُنْياكُمُ النِّساءُ وَالطِّيبُ

٣٦٧٠–حَبِّبُوا اللهَ إلى عِبادِهِ يُحَبِّكُمُ اللهُ.صح

٣٦٧١–حَبَّذَا المُتَخَلِّلُونَ مِنْ أُمَّتِي.ض

٣٦٧٢–حَبَّذَا المُتَخَلِّلُونَ مِنْ أُمَّتِي في الوُضُوءِ

٣٦٧٣–حَبَّذَا المُتَخَلِّلُونَ بالوُضُوءِ والمُتَخَلِّلُونَ

٣٦٧٤–حُبُّكَ الشَّيءَ يُعْمِي ويُصِمُّ.ح

٣٦٧٥–حَتْمٌ على اللهِ أنْ لا يَسْتَجِيبَ دَعْوَةَ

٣٦٧٦–حُجِبَتِ النَّارُ بالشَّهَوَاتِ وحُجِبَتِ الجَنَّةُ

٣٦٧٧–حِجَجٌ تَتْرَى وعُمَرٌ نَسَقاً يَدْفَعْنَ مِيتَةً

٣٦٧٨–حَجَّةٌ لِمَنْ لَمْ يَحُجَّ خَيْرٌ مِنْ عَشْرٍ

٣٦٧٩–حَجَّةٌ خَيْرٌ مِنْ أرْبَعِينَ غَزْوَةً وَغَزْوَةٌ خَيْرٌ

٣٦٨٠–حَجَّةٌ قَبْلَ غَزْوَةٍ أفْضَلُ مِنْ خَمْسِينَ

٣٦٨١–حُجَّ عن أبيك واعْتَمِرْ.صح

٣٦٨٢–حُجَّ عَنْ نَفْسِكَ ثُمَّ حُجَّ عَنْ شَبْرَمَةَ.ح

٣٦٨٣–حُجُّوا حُجُّوا قَبْلَ أنْ لا تَحُجُّوا فَكَأنِّي

٣٦٨٤–حُجُّوا قَبْلَ أنْ لا تَحُجُّوا تَقْعُدُ

٣٦٨٥–حُجُّوا فإنَّ الحَجَّ يَغْسِلُ الذُّنُوبَ كما

٣٦٨٦–حُجُّوا تَسْتَغْنُوا وسافِرُوا تَصِحُّوا.ض

٣٧٥٧–حَمْزَةُ سَيِّدُ الشُّهَداءِ يَوْمَ القِيامَةِ.

٣٧٥٨–حَمَلَ نُوحٌ مَعَهُ في السَّفِينَةِ مِنْ جَمِيعِ

٣٧٥٩–حَمَلَةُ القُرْآنِ عُرَفاءُ أَهْلِ الجَنَّةِ يَوْمَ

٣٧٦٠–حَمَلَةُ القُرْآنِ أَوْلِياءُ اللهِ فَمَنْ عادَاهُمْ

٣٧٦١–حَمْلُ العَصا عَلامَةُ المُؤْمِنِ وَسُنَّةُ

٣٧٦٢–حَوَارِيَّ الزُّبَيْرُ مِنَ الرِّجالِ وَحَوَارِيَّ مِنَ

٣٧٦٣–حُوسِبَ رَجُلٌ مِمَّنْ كانَ قَبْلَكُمْ فَلَمْ

٣٧٦٤–حَوْضِي كما بَيْنَ صَنْعاءَ والمَدِينَةِ فِيهِ

٣٧٦٥–حَوْضِي مَسِيرَةُ شَهْرٍ وزَواياهُ سَواءٌ وماؤهُ

٣٧٦٦–حَوْضِي مِنْ عَدَنَ إِلى عَمَّانِ البَلْقاءِ ماؤه

٣٧٦٧–حَوْلَها نُدَنْدِنُ.صح

٣٧٦٨–حَيْثُما كُنْتُمْ فَصَلُّوا عَلَيَّ فإِنَّ صلاتَكُمْ

٣٧٦٩–حَيْثُما مَرَرْتَ بَقَبْرِ كافِرٍ فَبَشِّرْهُ بالنَّارِ.ض

٣٧٧٠–حَياتِي خَيْرٌ لَكُمْ ومَماتِي خَيْرٌ لَكُمْ.ض

٣٧٧١–حَياتِي خَيْرٌ لَكُمْ تُحَدِّثُونَ ويُحْدَثُ لَكُمْ

٣٧٧٢–الحائِضُ والنُّفَساءُ إِذا أَتَتا على الوَقْتِ

٣٧٧٣–الحاجُّ الشعث التفل.صح

٣٧٧٤–الحاجُّ الرَّاكِبُ لَهُ بِكُلِّ خُفٍّ يَضَعُهُ بَعِيرُهُ

٣٧٧٥–الحاجُّ في ضَمانِ اللهِ مُقْبِلاً ومُدْبِراً.ض

٣٧٧٦–الحاجُّ والغازي وَفْدُ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ إِنْ

٣٧٧٧–الحاجُّ والمُعْتَمِرُ والغازي في سبيل الله

٣٧٧٨–الحافِي أَحَقُّ بِصَدْرِ الطَّرِيقِ مِنَ

٣٧٧٩–الحُبابُ شَيْطانٌ.ح

٣٧٢٢–حُسْنُ الظَّنِّ مِنْ حُسْنِ العِبادَةِ.صح

٣٧٢٣–حُسْنُ المَلَكَةِ نَماءٌ وسُوءُ الخُلُقِ شُؤْمٌ

٣٧٢٤–حُسْنُ المَلَكَةِ يُمْنٌ وَسُوءُ الخُلُقِ

٣٧٢٥–حُسْنُ المَلَكَةِ يُمْنٌ وسُوءُ الخُلُقِ شُؤْمٌ

٣٧٢٦–حَسِّنُوا القُرآنَ بأَصْواتِكُمْ فإِنَّ الصَّوْتَ

٣٧٢٧–حُسَيْنٌ مِنِّي وأَنا مِنْهُ أَحَبَّ اللهُ مَنْ أَحَبَّ

٣٧٢٨–حَصِّنُوا أَمْوالَكُمْ بالزَّكاةِ وَدَاوُوا مَرْضاكُمْ

٣٧٣١–حَضَرَ مَلَكُ المَوْتِ رَجُلاً فَشَقَّ أَعْضاءَهُ

٣٧٣٢–حُفَّتِ الجَنَّةُ بالمَكارِهِ وَحُفَّتِ النَّارُ

٣٧٣٣–حِفْظُ الغُلامِ الصَّغِيرِ كالنَّقْشِ في الحَجَرِ

٣٧٣٤–حقاً على المُسْلِمِينَ أَنْ يَغْتَسِلُوا يَوْمَ.

٣٧٣٦–حَقُّ المُسْلِمِ على المُسْلِمِ سِتٌّ إِذا لَقِيتَهُ

٣٧٣٧–حَقُّ الزَّوْجِ على زَوْجَتِهِ أَنْ لا تَمْنَعَهُ

٣٧٤٧–حَقٌّ للهِ على كُلِّ مُسْلِمٍ أَنْ يَغْتَسِلَ في

٣٧٤٨–حَقُّ كُلِّ مُسْلِمٍ السِّواكُ وَغُسْلُ يَوْمِ

٣٧٤٩–حَقٌّ على مَنْ قامَ مِنْ مَجْلِسٍ أَنْ يُسَلِّمَ

٣٧٥٠–حَقٌّ على اللهِ عَوْنُ مَنْ نَكَحَ الْتِماسَ

٣٧٥١–حَقِيقٌ بالمَرءِ أَنْ يَكُونَ لَهُ مجالِسُ يَخْلُو

٣٧٥٢–حَكِيمُ أُمَّتِي عُوَيْمِرٌ.ض

٣٧٥٣–حَلْقُ القَفا مِنْ غَيْرِ حِجامَةٍ مَجُوسِيَّةٌ.

٣٧٥٤–حُلْوَةُ الدُّنْيا مُرَّةُ الآخِرَةِ ومُرَّةُ الدُّنْيا حُلْوَةُ

٣٧٥٥–حَلِيفُ القَوْمِ مِنْهُمْ وابْنُ أُخْتِ القَوْمِ

٣٧٥٦–حَمْزَةُ بن عَبْدِ المُطَّلِبِ أَخِي مِنَ

٣٨٠٤-الحَجَرُ يَمِينُ الله في الأَرْضِ يُصافِحُ بِها

٣٨٠٥-الحَجَرُ يَمِينُ الله فَمَنْ مَسَحَهُ فَقَدْ بايَعَ

٣٨٠٦- الحَجَرُ الأَسْوَدُ نَزَلَ بِهِ مَلَكٌ مِنَ

٣٨٠٧- الحدَّةُ تَعْتَرِي خِيارَ أُمَّتِي.ض

٣٨٠٨- الحِدَّةُ تَعْتَرِي حَمَلَةَ القُرْآنِ لِعِزَّةِ القُرآنِ

٣٨٠٩- الحدَّةُ لا تَكُونُ إلا في صالِحِي أُمَّتِي

٣٨١٠-الحَدِيثُ عَنِّي ما تَعْرِفُونَ.ح

٣٨١٢-الحَرْبُ خُدْعَةٌ.صح

٣٨١٣- الحَرِيرُ ثِيابُ مَنْ لا خَلاقَ لَهُ.ض

٣٨١٤- الحَرِيصُ الذِي يَطْلُبُ المَكْسَبَةَ مِنْ غَيْرِ

٣٨١٥- الحَزْمُ سُوءُ الظَّنِّ.ح

٣٨١٦-الحَسَبُ المَالُ والكَرَمُ التَّقْوَى.ح

٣٨١٧-الحَسَدُ يأكُلُ الحَسَناتِ كما تأكُلُ النَّارُ

٣٨١٨-الحَسَدُ في اثْنَتَيْنِ رَجُلٌ آتاهُ الله القُرآنَ

٣٨١٩-الحَسَدُ يُفْسِدُ الأَيمَان كما يُفْسِدُ الصَّبْرُ

٣٨٢٠-الحَسَنُ والحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبابِ أَهْلِ

٣٨٢١-الحسَنُ والحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبابِ أَهْلِ

٣٨٢٢-الحَسَنُ والحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبابِ أَهْلِ

٣٨٢٣-الحَسَنُ مِنِّي والحُسَيْنُ مِنْ عَلِيّ.ض

٣٨٢٤-الحَسَنُ والحُسَيْنُ شِنْفا العَرْشِ وَلَيْسا

٣٨٢٥-الحَقُّ أَصْلٌ في الجَنَّةِ والباطِلُ أَصْلٌ في

٣٨٢٦-الحَقُّ بَعْدِي مَعَ عُمَرَ حَيْثُ كانَ.ض

٣٨٢٧-الحِكْمَةُ تَزِيدُ الشَّرِيفَ شَرَفاً وَتَرْفَعُ العَبْدَ

٣٧٨٠-الحَبَّةُ السَّوْداءُ فيها شِفاءٌ مِنْ كُلِّ داءٍ إلاَّ

٣٧٨١-الحجامة فى الرأس هى المُغِيثَة أمرنى

٣٧٨٢-الحجامَةُ يَوْمَ الثُّلاثاءِ لِسَبْعَ عَشْرَةَ مِنَ

٣٧٨٣-الحِجامَةُ في الرَّأسِ مِنَ الجُنُونِ والجُذامِ

٣٧٨٤-الحِجامَةُ في الرَّأسِ شِفاءٌ مِنْ سَبْعٍ إذا ما

٣٧٨٥- الْحِجامَةُ عَلَى الرِّيقِ أَمْثَلُ وَفِيهِ شِفَاءٌ

٣٧٨٦-الحِجامَةُ تَنْفَعُ مِنْ كُلِّ داءٍ ألا

٣٧٨٧-الحِجامَةُ يَوْمَ الأَحَدِ شِفاءٌ.ض

٣٧٨٨-الحِجامَةُ تُكْرَهُ في أَوَّلِ الهِلالِ ولا يُرْجَى

٣٧٨٩-الحُجَّاجُ والعُمَّارُ وَفْدُ الله دَعاهُمْ فأجابُوهُ

٣٧٩٠-الحجَّاجُ والعُمَّارُ وَفْدُ الله يُعْطِيهِمْ ما

٣٧٩١-الحُجَّاجُ والعُمَّارُ وَفْدُ الله إنْ سَأَلُوا

٣٧٩٢-الحجُّ سَبِيلُ الله تُضَعَّفُ فِيهِ النَّفقةُ

٣٧٩٣-الحَجُّ المَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إلاَّ

٣٧٩٤-الحَجُّ عَرَفَةٌ مَنْ جاءَ قَبْلَ طُلُوعِ الفَجْرِ

٣٧٩٥-الحَجُّ والعُمْرَةُ فَرِيضَتانِ لا يَضُرُّكَ بأَيِّهِما

٣٧٩٦-الحجُّ جِهادُ كُلِّ ضَعِيفٍ.ح

٣٧٩٧-الحجُّ جهادٌ والعُمْرَةُ تَطَوُّعٌ.ض

٣٧٩٨-الحَجُّ قَبْلَ التَّزْوِيجِ.ض

٣٧٩٩-الحَجَرُ الأَسْوَدُ مِنَ الجَنَّةِ.صح

٣٨٠٠-الحَجَرُ الأَسْوَدُ مِنْ حِجَارَةِ الجَنَّةِ.صح

٣٨٠٢-الحَجَرُ الأَسْوَدُ مِنْ حجارَةِ الجَنَّةِ وما في

٣٨٠٣-الحَجَرُ الأَسْوَدُ ياقُوتَةٌ بَيْضاءُ مِنْ ياقُوتِ

٣٨٥٤-الحُورُ العِينُ خُلِقْنَ مِنَ الزَّعْفَرَانِ.

٣٨٥٥-الحُورُ العِينُ خُلِقْنَ مِنْ تَسْبِيحِ الملاَئِكَةِ.

٣٨٥٦-الحَلاَلُ بَيِّنٌ والحرَام بَيِّنٌ وَبَيْنَهُما أُمُورٌ

٣٨٥٧-الحَلاَلُ بَيِّنٌ والحَرَامُ بَيِّنٌ فَدَعْ ما يَرِيبَكَ

٣٨٥٨-الحَلاَلُ ما أَحَلَّ اللهُ في كتابِهِ والحَرَامُ ما

٣٨٥٩-الحَياءُ مِنَ الإيمَانِ.صح

٣٨٦٠-الحياءُ والإيمانُ مَقْرُونانِ لا يَفْتَرِقانِ إلا

٣٨٦١-الحياءُ والإيمانُ قرنا جميعاً فإذا رُفِعَ

٣٨٦٢-الحَياءُ هُوَ الدِّينُ كُلُّهُ.

٣٨٦٣-الحَياءُ خَيْرٌ كُلُّهُ.صح

٣٨٦٤-الحَياءُ لا يأتِي إلا بِخَيْرٍ.صح

٣٨٦٥-الحَياءُ مِنَ الإيمانِ والإيمَانُ في الجَنَّةِ

٣٨٦٦-الحَياءُ والعِي شُعْبَتانِ مِنَ الإيمانِ والبَذَاءُ

٣٨٦٨-الحَياءُ زِينَةٌ والتُّقى كَرَمٌ وَخَيْرُ المَرْكَبِ

٣٨٦٩-الحياءُ مِنَ الإيمانِ وأخبى أُمَّتِي

٣٨٧٠-الحياءُ عَشْرَةُ أجْزاءٍ فَتِسعَةٌ في النِّساءِ

٣٨٧١-الحَيَّاتُ مَسْخُ الجِنِّ صُورَةً كما مُسِخَت

٣٨٧٢-الحيَّةُ فاسِقةٌ والعَقْرَبُ فاسِقَةٌ والفأرَةُ

خ

٣٨٧٣-خابَ عَبْدٌ وَخَسِرَ لَمْ يَجْعَلِ اللهُ تعالى

٣٨٧٤-خالِدُبنُ الوَلِيدِ سَيْفٌ مِنْ سُيُوفِ اللهِ.ح

٣٨٧٥-خالِدُ بنُ الوَلِيدِ سَيْفٌ مِنْ سُيُوفِ اللهِ

٣٨٧٦-خالِدٌ سَيْفٌ مِنْ سُيُوفِ اللهِ ونِعْمَ فَتَى

٣٨٢٨-الحِكْمَةُ عَشَرَةُ أجْزَاءٍ تَسْعَةٌ مِنْها في

٣٨٣١-الحَلِيمُ سَيِّدٌ في الدُّنْيا وسَيِّدٌ في الآخِرَةِ.

٣٨٣٢-الحَمْدُ للهِ رَبِّ العالَمِينَ هِيَ السَّبْعُ

٣٨٣٣-الحَمْدُ للهِ رَبِّ العالَمِينَ أمُّ القُرْآنِ وأُمُّ

٣٨٣٤-الحَمْدُ للهِ دَفْنُ البَناتِ مِنَ

٣٨٣٥-الحَمْدُ رَأْسُ الشُّكْرِ ما شَكَرَ اللهَ عَبْدٌ لا

٣٨٣٦- الحَمْدُ علي النعمة أمان لزوالها.

٣٨٣٧-الحمْرَةُ مِنْ زِينَةِ الشَّيْطانِ.ح

٣٨٣٨-الحُمَّى مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ فأبْرِدُوها

٣٨٣٩-الحُمَّى كِيرٌ مِنْ جَهَنَّمَ فَما أصابَ المُؤمِنَ

٣٨٤٠-الحُمَّى كِيرٌ مِنْ جَهَنَّمَ فَنَحُّوها عَنْكُمْ

٣٨٤١-الحُمَّى كِيرٌ مِنْ جَهَنَّمَ وَهِيَ نَصِيبُ

٣٨٤٢-الحُمَّى حَظُّ أمَّتِي مِنْ جَهَنَّمَ.ح

٣٨٤٣-الحُمَّى تحُتُّ الخَطايا كما تَحُتُّ

٣٨٤٤-الحمَّى رَائِدُ المَوْتِ وَسِجْنُ اللهِ في

٣٨٤٥-الحمَّى رَائِدُ المَوْتِ وَهِيَ سِجْنُ اللهِ في

٣٨٤٦-الحُمَّى حَظُّ كُلِّ مُؤمِنٍ مِنَ النَّارِ.ح

٣٨٤٧-الحُمَّى حَظُّ المُؤمِنِ مِنَ النَّارِ يَوْمَ

٣٨٤٨-الحُمَّى حَظُّ كُلِّ مُؤمِنٍ مِنَ النَّارِ وحُمَّى

٣٨٥٠-الحَمَّامُ حَرَامٌ على نِساءِ أُمَّتِي.صح

٣٨٥١-الحَوامِيمُ دِيباجُ القُرآنِ.ح

٣٨٥٢-الحَوامِيمُ رَوْضَةٌ مِنْ رِياضِ الجَنَّةِ.ح

٣٨٥٣-الحوامِيمُ سَبْعٌ وأبْوابُ جَهَنَّمَ سَبْعٌ تَجِيءُ

٣٩٠١–خَرَجْتُ مِنْ نِكاحٍ غَيْرِ سِفاحٍ.ح

٣٩٠٢–خَرَجْتُ مِنْ لَدُنْ آدَمَ مِنْ نِكاحٍ غَيْرِ

٣٩٠٣–خَرَجْتُ مِنْ نِكاحٍ ولم أخْرُجْ مِنْ سِفاحٍ

٣٩٠٤–خَرَجْتُ وأنا أُرِيدُ انْ أُخْبِرَكُمْ بِلَيْلَةِ القَدْرِ

٣٩٠٥–خَرَجَ رَجُلٌ مِمَّنْ كانَ قَبْلَكُمْ في حلَّةٍ لَهُ

٣٩٠٦–خَرَجَ نَبِيٌّ مِنَ الأنْبياءِ بالنَّاسِ يَسْتَسْقُونَ

٣٩٠٧–خُرُوجُ الآياتِ بَعْضُها على أثَرِ بَعْضٍ

٣٩٠٨–خُرُوجُ الإمامِ يَوْمَ الجُمُعَةِ لِلصَّلاةِ يَقْطَعُ

٣٩٠٩–خَشْيَةُ اللهِ رَأْسُ كُلِّ حِكْمَةٍ والوَرَعُ سَيِّدُ

٣٩١٠–خُصَّ البَلاءُ بِمَنْ عَرَفَ النَّاسَ وعاشَ

٣٩١١–خِصاءُ أُمَّتِي الصِّيامُ والقِيامُ.ح

٣٩١٢–خِصالٌ لا تَنْبَغِي في المَسْجِدِ لا يُتَّخَذُ

٣٩١٣–خِصالٌ سِتٌّ ما مِنْ مُسْلِمٍ يَمُوتُ في

٣٩١٤–خَصْلَتانِ لا يَجْتَمِعانِ في مُنافِقٍ حُسْنُ

٣٩١٥–خَصْلَتانِ لا يَجْتَمِعانِ في مُؤْمِنٍ البُخْلُ

٣٩١٦–خَصْلَتانِ لا يُحافِظُ عَلَيْهِما عَبْدٌ مُسْلِمٌ

٣٩١٧–خَصْلَتانِ مُعَلَّقَتانِ في أعْناقِ المُؤَذِّنِينَ

٣٩١٨–خَصْلَتانِ مَنْ كانَتا فيهِ كَتَبَهُ اللهُ شاكِراً

٣٩١٩–خصْلَتانِ لا يَحِلُّ مَنْعُهُما المَاءُ

٣٩٢٠–خَطْوَتانِ أحْداهُما أحَبُّ الخُطا إلى اللهِ

٣٩٢١–خُفِّفَ على دَاوُدَ القُرْآنُ فَكانَ يأمُرُ

٣٩٢٢–خَفِّفُوا بُطُونَكُمْ وظُهُورَكُمْ لِقِيامِ

٣٩٢٣–خَلَّفْتُ فِيكُمْ شَيْئَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا بَعْدَهُما

٣٨٧٧–خالِدُ بنُ الوَلِيدِ سَيْفُ اللهِ وَسَيْفُ رَسُولِهِ

٣٨٧٨–خالِفُوا المُشْرِكِينَ احْفُوا الشَّوارِبَ

٣٨٧٩–خَالِفُوا اليَهُود فإنَّهُمْ لا يُصَلُّونَ في

٣٨٨٠–خَدَرُ الوَجْهِ مِنَ النَّبِيذِ تَتَناثَرُ مِنْهُ

٣٨٨١–خِدْمَتُك زَوْجَكَ صَدَقَةٌ.ح

٣٨٨٢–خَدِيجَةُ سابقةٌ نِساءَ العالَمِينَ إلى

٣٨٨٣–خديجةُ خَيْرُ نِساءِ عالَمِها ومَرْيَمُ خَيْرُ

٣٨٨٤–خَذِّلْ عَنَّا فإنَّ الحَرْبَ خُدْعَةٌ.ض

٣٨٨٥–خُذِ الأمْرَ بالتَّدْبِيرِ فإنْ رَأيْتَ في عاقِبَتِهِ

٣٨٨٦–خُذِ الحَبَّ مِنَ الحَبِّ والشَّاةَ مِنَ الغَنَمِ

٣٨٨٧–خُذْ عَلَيْكَ ثَوْبَكَ ولا تَمْشُوا عُراةً.صح

٣٨٨٨–خُذْ حَقَّكَ في عَفافٍ وَافٍ أوْ غَيْرَ

٣٨٨٩–خُذُوا القُرْآنَ مِنْ أرْبَعَةٍ مِن ابنِ مَسْعُودٍ

٣٨٩٠–خُذُوا مِنَ العَمَلِ ما تُطِيقُونَ فإنَّ اللهَ لا

٣٨٩١–خُذُوا مِنَ العِبادَةِ ما تُطِيقُونَ فإنَّ اللهَ لا

٣٨٩٢–خُذُوا عَنِّي خُذُوا عَنِّي قَدْ جَعَلَ اللهُ لَهُنَّ

٣٨٩٣–خُذُوا العَطاءَ ما دَامَ عَطاءً فإذا تَجاحَفَتْ

٣٨٩٤–خُذُوا على أيْدِي سُفَهائِكُمْ.ض

٣٨٩٦–خُذُوا يا بَنِي أرْفِدَةَ حَتَّى تَعْلَمَ اليَهُودُ

٣٨٩٧–خُذُوا للرَّأسِ ماءً جَدِيداً.ح

٣٨٩٨–خُذُوا مِنْ عَرْضِ لِحاكُمْ واعْفُوا

٣٨٩٩–خُذِي فِرْصَةً مِنْ مِسْكٍ فَتَطَهَّرِي

٣٩٠٠–خُذِي مِنْ مالِهِ بالمَعْرُوفِ ما يَكْفِيكِ

٣٩٤٧–خَمْسُ صَلَواتٍ كَتَبَهُنَّ اللهُ على العبادِ

٣٩٤٨–خَمْسُ صَلَوات مَنْ حافَظَ عَلَيْهِنَّ كانَتْ

٣٩٤٩–خَمْسُ فَوَاسِقَ تُقْتَلْنَ في الحِلِّ والحَرَمِ

٣٩٥٠–خَمْسٌ قَتْلُهُنَّ حَلالٌ في الحَرَمِ الحَيَّةُ

٣٩٥١–خَمْسٌ كُلُّهُنَّ فاسِقَةٌ يَقْتُلُهُنَّ المُحْرِمُ

٣٩٥٢–خَمْسُ لَيالٍ لا تُرَدُّ فِيهِنَّ الدَّعْوَةُ أَوَّلُ

٣٩٥٤–خَمْسٌ مِنَ الدَّوَابِّ كُلُّهُنَّ فاسِقٌ يُقْتَلْنَ

٣٩٥٥–خَمْسٌ مِنَ الدَّوابِّ لَيْسَ على المُحْرِمِ

٣٩٥٦–خَمْسٌ مِنْ حَقِّ المُسْلِمِ على المُسْلِمِ رَدُّ

٣٩٥٧–خَمْسٌ مِنَ الإيمانِ مَنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ شيءٌ

٣٩٥٨–خَمْسٌ مِنْ سُنَنِ المُرْسَلِينَ الحَياءُ والحِلْمُ

٣٩٥٩–خَمْسٌ مِنْ سُنَنِ المُرْسَلِينَ الحَياءُ والحِلْمُ

٣٩٦٠–خَمْسٌ مَنْ فَعَلَ واحِدةً مِنْهُنَّ كانَ ضامِناً

٣٩٦١–خَمْسٌ مَنْ قُبِضَ في شيءٍ مِنْهُنَّ فَهُوَ

٣٩٦٢–خمسٌ مَنْ عَمِلَهُنَّ في يَوْمٍ كَتَبَهُ اللهُ مِنْ

٣٩٦٣–خَمْسٌ لا يَعْلَمُهُنَّ إلا اللهُ إنَّ اللهَ عِنْدَهُ

٣٩٦٤–خَمْسٌ لَيْسَ لَهُنَّ كَفَّارَةٌ الشِّرْكُ باللهِ وقَتْلُ

٣٩٦٥–خَمْسٌ هُنَّ مِنْ قَواصِمِ الظَّهْرِ عُقُوقُ

٣٩٦٦–خَمْسٌ مِنَ العِبادَةِ النَّظَرُ إلى المُصْحَفِ

٣٩٦٧–خَمْسٌ مَنْ أُوتِيهُنَّ لَمْ يُعْذَرْ على تَرْكِ

٣٩٦٨–خَمْسٌ يُعَجِّلُ اللهُ لِصاحِبِها العُقُوبَةَ البَغْيُ

٣٩٦٩–خَمْسٌ خِصالٍ يُفَطِّرْنَ الصَّائِمَ وَيَنْقُضْنَ

٣٩٧٠–خَمْسُ دَعَواتٍ يُسْتَجابُ لَهُنَّ دَعْوَةُ

٣٩٢٤–خُلُقانِ يُحِبُّهُما اللهُ وخُلُقانِ يُبْغِضُهُما اللهُ

٣٩٢٥–خَلَقَ اللهُ الخَلْقَ فَكَتَبَ آجالَهُمْ

٣٩٢٦–خَلَقَ اللهُ جَنَّةَ عَدْنٍ وَغَرَسَ أشْجارَها بِيَدِهِ

٣٩٢٧–خَلَقَ اللهُ آدَمَ مِنْ تُرابِ الجابِيَةِ وَعَجَنَهُ

٣٩٢٨–خَلَقَ اللهُ آدَمَ على صُورَتِهِ وطُولُهُ سِتُّونَ

٣٩٢٩–خَلَقَ اللهُ مائَةَ رَحْمَةٍ فَوَضَعَ رَحْمَةً وَاحِدَةً

٣٩٣٠–خَلَقَ اللهُ التُّرْبَةَ يَوْمَ السَّبْتِ وَخَلَقَ فِيها

٣٩٣١–خَلَقَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ الجِنَّ ثلاثةَ أصْنافٍ

٣٩٣٢–خَلَقَ اللهُ آدَمَ فَضَرَبَ كَتِفَهُ اليُمْنَى

٣٩٣٣–خَلَقَ اللهُ يَحْيَى بنَ زَكَرِيا في بَطْنِ أُمِّهِ م

٣٩٣٤–خَلَقَ اللهُ الحُورِ العِينَ مِنَ الزَّعْفَرانِ. ح

٣٩٣٥–خُلِقَ الإنْسانُ والحَيَّةُ سَواءً إنْ رَآها

٣٩٣٦–خُلِقَتِ المَلائِكَةُ مِنْ نُورٍ وَخُلِقَ الجانُّ

٣٩٣٧–خُلِقَتِ النَّخْلَةُ والرُّمَّانُ والعِنَبُ مِنْ فَضْلِ

٣٩٣٨–خَلِّلْ أصابِعَ يَدَيْكَ وَرِجْلَيْكَ. ض

٣٩٣٩–خَلِّلُوا بَيْنَ أصابِعِكُمْ لا يُخَلِّلُها اللهُ يَوْمَ

٣٩٤٠–خَلِّلُوا بَيْنَ أصابِعِكُمْ لا يُخَلِّلُ اللهُ بَيْنَها

٣٩٤١–خَلِّلُوا لِحاكُمْ وَقُصُّوا أظْفارَكُمْ فإنَّ

٣٩٤٢–خَلِيلِي مِنْ هَذِهِ الأُمَّةِ أُوَيْسٌ القَرَنِيُّ.

٣٩٤٣–خَمِّرُوا الآنِيَةَ وأَوْكِئُوا الأَسْقِيَةَ وأَجِيفُوا

٣٩٤٤–خَمِّرُوا وُجُوهَ مَوْتاكُمْ ولا تَشَبَّهُوا

٣٩٤٥–خَمْسٌ بِخَمْسٍ ما نَقَضَ قَوْمٌ العَهْدَ إلا

٣٩٤٦–خَمْسُ صَلَواتٍ افْتَرَضَهُنَّ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ

٣٩٩٤–خِيارُكُمُ الَّذِينَ إذا سافَرُوا قَصَرُوا الصَّلاةَ

٣٩٩٥–خِيارُكُمْ مَنْ ذَكَّرَكُمْ بِاللهِ رُؤْيَتُهُ وَزَادَ في

٣٩٩٦–خِيارُكُمْ كُلُّ مُفَتَّنٍ تَوَّابٍ.صح

٣٩٩٧–خَيْرُ الإدامِ اللَّحْمُ وَهُوَ سَيِّدُ الإدامِ.ض

٣٩٩٨–خَيْرُ الأَصْحابِ عِنْدَ اللهِ خَيْرُهُمْ لِصاحِبِهِ

٣٩٩٩–خَيْرُ الأَصْحابِ صاحِبٌ إذا ذَكَرْتَ اللهَ

٤٠٠٠–خَيْرُ الأُضْحِيَةِ الكَبْشُ الأَقْرَنُ وَخَيْرُ

٤٠٠١–خَيْرُ الأَعْمالِ الصَّلاةُ في أَوَّلِ

٤٠٠٢–خَيْرُ البِقاعِ المَساجِدُ وشَرُّ البِقاعِ

٤٠٠٣–خَيْرُ التَّابِعِينَ أُوَيْسٌ.صح

٤٠٠٤–خَيْرُ الخَيْلِ الأَدْهَمُ الأَقْرَحُ الأَرْثَمُ

٤٠٠٥–خَيْرُ الدُّعاءِ يَوْمَ عَرَفَةَ وخَيْرُ ما قُلْتُ أنا

٤٠٠٦–خَيْرُ الدُّعاءِ الاسْتِغْفارُ.صح

٤٠٠٧–خَيْرُ الدَّواءِ القرآنُ.ض

٤٠٠٨–خَيْرُ الدَّواءِ الحِجامَةُ والفِصادُ.ض

٤٠٠٩–خَيْرُ الذِّكْرِ الخَفِيُّ وَخَيْرُ الرِّزْقِ ما

٤٠١٠–خَيْرُ الرِّجالِ رِجالُ الأَنْصارِ وخَيْرُ الطَّعامِ

٤٠١١–خَيْرُ الرِّزْقِ ما كانَ يَوْماً بِيَوْمٍ كَفافاً.ض

٤٠١٢–خَيْرُ الرِّزْقِ الكَفافُ.ض

٤٠١٣–خَيْرُ الزَّادِ التَّقْوى وَخَيْرُ ما أُلْقِيَ في

٤٠١٤–خَيْرُ السُّودانِ أَرْبَعَةٌ لُقْمانُ وَبِلالٌ

٤٠١٥–خَيْرُ السُّودانِ ثَلاثَةٌ لُقْمانُ وَبِلالٌ

٤٠١٦–خَيْرُ الشَّرابِ في الدُّنْيا والآخِرَةِ

٣٩٧١–خَمْسٌ مِنَ العِبادَةِ النَّظَرُ إلى المُصْحَفِ

٣٩٧٢–خِيارُ المُؤْمِنِينَ القانِعُ وَشِرارُهُمُ

٣٩٧٣–خِيارُ أُمَّتِي في كُلِّ قَرْنٍ خَمْسُمائَةٍ

٣٩٧٤–خِيارُ أُمَّتِي الذِينَ يَشْهَدُونَ أنْ لا إله إلاَّ

٣٩٧٥–خِيارُ أُمَّتِي عُلَماؤها وخِيارُ عُلَمائِها

٣٩٧٦–خِيارُ أُمَّتِي الَّذِينَ إذا رأوا ذُكِرَ اللهُ وَشِرارُ

٣٩٧٧–خِيارُ أُمَّتِي أحِدَّاؤُهُمُ الَّذِينَ إذا غَضِبُوا

٣٩٧٨–خِيارُ أُمَّتِي أَوَّلُها وآخِرُها نَهْجٌ أعْوَجُ

٣٩٧٩–خِيارُ أُمَّتِي مَنْ دَعا إلى اللهِ تعالى وَحَبَّبَ

٣٩٨٠–خِيارُ أئِمَّتِكُمُ الذِينَ تُحِبُّونَهُمْ ويُحِبُّونَكُمْ

٣٩٨١–خِيارُ وَلَدِ آدَمَ خَمْسَةٌ نُوحٌ وإبْراهِيمُ .

٣٩٨٢–خِيارُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ القُرآنَ وَعَلَّمَهُ.صح

٣٩٨٣–خِيارُكُمْ مَنْ قَرَأَ القُرْآنَ وأقْرَأَهُ.ض

٣٩٨٤–خِيارُكُمْ أحاسِنُكُمْ أخْلاقاً.صح

٣٩٨٥–خِيارُكُمْ أحاسِنُكُمْ أخْلاقاً المُوطَّؤونَ

٣٩٨٦–خِيارُكُمُ الَّذِينَ إذا رُؤوا ذُكِرَ اللهُ بِهِمْ

٣٩٨٧–خِيارُكُمْ في الجاهِلِيَّةِ خِيارُكم في الإسْلام

٣٩٨٨–خِيارُكُمْ أَلْيَنُكُمْ مَناكِبَ في الصَّلاةِ.ح

٣٩٨٩–خِيارُكُمْ أحْسَنُكُمْ قَضاءً لِلدَّيْنِ.ح

٣٩٩٠–خِيارُكُمْ خَيْرُكُمْ لأَهْلِهِ.ح

٣٩٩١–خِيارُكُمْ خِيارُكُمْ لِنِسائِهِمْ.

٣٩٩٢–خِيارُكُمْ أطْوَلُكُمْ أعْماراً وأحْسَنُكُمْ

٣٩٩٣–خِيارُكُمْ أطْوَلُكُمْ أعْماراً وأحْسَنُكُمْ

٤٠٤١–خَيْرُ النَّاسِ أحْسَنُهُمْ خُلُقاً.صح

٤٠٤٢–خَيْرُ النَّاسِ في الفِتَنِ رَجُلٌ آخِذٌ بِعِنانِ

٤٠٤٣–خَيْرُ النَّاسِ مُؤمِنٌ فَقِيرٌ يُعْطِي جَهْدَهُ.ح

٤٠٤٤–خَيْرُ النَّاسِ أنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ.ح

٤٠٤٥–خَيْرُ النِّساءِ الَّتي تَسُرُّهُ إذَا نَظَرَ وَتُطِيعُهُ

٤٠٤٦–خَيْرُ النِّساءِ مَنْ تُسِرُّكَ إذا أبْصَرْتَ

٤٠٤٧–خَيْرُ النِّكاحِ أيْسَرُهُ.ح

٤٠٤٨–خَيْرُ أبْوَابِ البِرِّ الصَّدَقَةُ.صح

٤٠٤٩–خَيْرُ إخْوَتِي عَلِيٌّ وَخَيْرُ أعْمامِي

٤٠٥٠–خَيْرُ أسْمائِكُمْ عَبْدُ اللهِ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ

٤٠٥١–خَيْرُ أُمَرَاءِ السَّرايا زَيْد بنُ حارِثَةَ أقْسَمُهُمْ

٤٠٥٢–خَيْرُ أُمَّتِي بَعْدِي أبو بَكْرٍ وعُمَرُ.ح

٤٠٥٣–خَيْرُ أُمَّتِي القَرْنُ الَّذِي بُعِثْتُ فِيهِ ثُمَّ

٤٠٥٤–خَيْرُ أُمَّتِي الَّذِينَ لَمْ يُعْطَوْا فَيَبْطِرُوا ولَمْ

٤٠٥٥–خَيْرُ أُمَّتِي الَّذِينَ إذا أساؤوا اسْتَغْفَرُوا

٤٠٥٦–خَيْرُ أُمَّتِي أوَّلُها وآخِرُها وفي وَسَطِها

٤٠٥٧–خَيْرُ أهْلِ المَشْرِقِ عَبْدُ القَيْسِ.ض

٤٠٥٨–خَيْرُ بَيْتٍ فِي الْمُسْلِمِينَ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ

٤٠٥٩–خَيْرُ بُيُوتِكُمْ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ مُكَرَّمٌ.صح

٤٠٦٠–خَيْرُ تَمْراتِكُمْ البُرْنِيُّ يُذْهِبُ الدَّاءَ ولا

٤٠٦١–خَيْرُ ثِيابِكُمُ البَياضُ أُلْبِسُوها أحْياءَكُمْ

٤٠٦٢–خَيْرُ ثِيابِكُمُ البَياضُ فَكَفِّنُوا فِيها مَوْتاكُمْ

٤٠٦٣–خَيْرُ جُلَسائِكُمْ مَنْ ذَكَّرَكُمُ اللهَ رُؤيَتُهُ

٤٠١٧–خَيْرُ الشَّهادَةِ ما شَهِدَ بِهِ صاحِبُها قَبْلَ

٤٠١٨–خَيْرُ الشُّهُودِ مَنْ أدَّى شهادَتَهُ قَبْلَ أنْ

٤٠٢٠–خَيْرُ الصَّداقِ أيْسَرُهُ.

٤٠٢١–خَيْرُ الصَّدَقَةِ ما كانَ عَنْ ظَهْرِ غِنًى وابْدَأْ

٤٠٢٢–خَيْرُ الصَّدَقَةِ ما أبْقَتْ غِنًى واليَدُ العُلْيا

٤٠٢٣–خَيْرُ الصَّدَقَةِ المَنِيحَةُ تَغْدُو بأجْرٍ وَتَرُوحُ

٤٠٢٤–خَيْرُ العِبادَةِ أخَفُّها.ح

٤٠٢٥–خَيْرُ العَمَلِ أنْ تُفارِقَ الدُّنْيا وَلِسانُكَ

٤٠٢٦–خَيْرُ الغِذاءِ بَوَاكِرُهُ وأطْيَبُهُ أوَّلُهُ.ض

٤٠٢٧–خَيْرُ الكَسْبِ كَسْبُ يَدِ العامِلِ إذا

٤٠٢٨–خَيْرُ الكَلامِ أرْبَعٌ لا يَضُرُّكَ بأيِّهِنَّ بَدأْتَ

٤٠٢٩–خَيْرُ المَجالِسِ أوْسَعُها.صح

٤٠٣٠–خَيْرُ المَاءِ الشَّبِمُ وَخَيْرُ المَالِ الغَنَمُ

٤٠٣١–خَيْرُ المُسْلِمِينَ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ

٤٠٣٢–خَيْرُ النَّاسِ أقْرَؤُهُمْ وأفْقَهُهُمْ فِي دِينِ اللهِ

٤٠٣٣–خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ

٤٠٣٤–خَيْرُ النَّاسِ القَرْنُ الذين أنا فيه ثُمَّ الثَّانِي

٤٠٣٥–خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي ثُمَّ الثَّانِي ثُمَّ الثَّالِثُ ثُمَّ

٤٠٣٦–خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي الَّذِي أنا فِيهِمْ ثُمَّ

٤٠٣٧–خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ

٤٠٣٨–خَيْرُ النَّاسِ مَنْ طالَ عُمُرُهُ وحَسُنَ

٤٠٣٩–خَيْرُ النَّاسِ مَنْ طالَ عُمُرُهُ وَحَسُنَ عَمَلُهُ

٤٠٤٠–خَيْرُ النَّاسِ خَيْرُهُمْ قَضاءً.صح

٤٠٨٧–خَيْرُ مَساجِدِ النِّساءِ قَعْرُ بُيُوتِهِنَّ.ح

٤٠٨٨–خَيْرُ نِساءِ العالَمِينَ أرْبَعٌ مَرْيَمُ بِنْتُ

٤٠٨٩–خَيْرُ نِسائِها مَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرانَ وَخَيْرُ

٤٠٩٠–خَيْرُ نِساءٍ رَكِبْنَ الإبِلَ صالِحُ نِساءِ

٤٠٩١–خَيْرُ نِساءِ أُمَّتِي أصْبَحُهُنَّ وَجْهاً وأقَلُّهُنَّ

٤٠٩٢–خَيْرُ نِسائِكُمُ الوَلُودُ الوَدُودُ المُواسِيةُ

٤٠٩٣–خَيْرُ نِسائِكُمُ العَفِيفَةُ الغَلِمَةُ عَفِيفةٌ في

٤٠٩٤–خَيْرُ هَذِهِ الأُمَّةِ أوَّلُها وآخِرُها أوَّلُها فِيهِمْ

٤٠٩٥–خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمُ

٤٠٩٦–خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ فِيهِ الشَّمْسُ يَوْمُ

٤٠٩٧–خَيْرُ يَوْمٍ تَحْتَجِمُونَ فِيهِ سَبْعَ عَشْرَةَ

٤٠٩٨–خَيْرُ ما تَداوَيْتُمْ بِهِ اللَّدُودُ والسَّعُوطُ

٤٠٩٩–خَيْرُ الدَّواءِ اللَّدُودُ وَالسَّعُوطُ والمَشْيُ

٤١٠٠–خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لأَهْلِهِ وأنا خَيْرُكُمْ

٤١٠١–خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِلنِّساءِ.

٤١٠٢–خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لأَهْلِهِ وأنا خَيْرُكُمْ لأَهْلِي

٤١٠٣–خَيْرُكُمْ مَنْ أطْعَمَ الطَّعامَ وَرَدَّ

٤١٠٤–خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ قَضاءً.صح

٤١٠٥–خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لأَهْلِي مِنْ بَعْدِي.صح

٤١٠٦–خَيْرُكُمْ قَرْنِي ثُمَّ الذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الذِينَ

٤١٠٧–خَيْرُكُمْ في المائَتَيْنِ كلُّ خَفِيفِ الحاذِ

٤١٠٨–خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِنِسائِهِ وَلِبَناتِهِ.ض

٤١٠٩–خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِلْمَماليكِ.ض

٤٠٦٤–خَيْرُ خِصالِ الصائِمِ السِّواكُ.ح

٤٠٦٥–خَيْرُ دِيارِ الأَنْصارِ بَنُو النَّجارِ.صح

٤٠٦٦–خَيْرُ دِيارِ الأَنْصارِ بَنُو عَبْدِ الأَشْهَلِ.

٤٠٦٧–خَيْرُ دِينِكُمْ أيْسَرُهُ.صح

٤٠٦٨–خَيْرُ دِينِكُمْ أيْسَرُهُ وَخَيْرُ العِبادَةِ الفِقْهُ.

٤٠٦٩–خَيْرُ دِينِكُمُ الوَرَعُ.ح

٤٠٧٠–خَيْرُ سُحُورِكُمُ التَّمْرُ.ض

٤٠٧١–خَيْرُ شَبابِكُمْ مَنْ تَشَبَّهَ بِكُهُولِكُمْ وَشَرُّ

٤٠٧٢–خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجالِ أوَّلُها وَشَرُّها آخِرُها

٤٠٧٣–خَيْرُ صَلاةِ النِّساءِ في قَعْرِ بُيُوتِهِنَّ.ح

٤٠٧٤–خَيْرُ طَعامِكُمُ الخُبْزُ وخيرُ فاكِهَتِكُمْ

٤٠٧٥–خَيْرُ طِيبِ الرِّجالِ ما ظَهَرَ رِيحُهُ وَخَفِيَ

٤٠٧٦–خَيْرُ لَهْوِ المؤمِنِ السِّباحَةُ وَخَيْرُ لَهْوِ

٤٠٧٧–خَيْرُ ماءٍ على وَجْهِ الأَرْضِ ماءُ زَمْزَمَ فِيهِ

٤٠٧٨–خَيْرُ ما أُعْطِيَ النَّاسُ خُلُقٌ حَسَنٌ.صح

٤٠٧٩–خَيْرُ ما أُعْطِيَ الرَّجُلُ المُؤمِنُ خُلُقٌ حَسَنٌ

٤٠٨٠–خَيْرُ ما تَداوَيْتُمْ بِهِ الحِجامَةُ.

٤٠٨١–خَيْرُ ما تَداوَيْتُمْ بِهِ الحجامَةُ والقُسْطُ

٤٠٨٢–خَيْرُ ما تَداوَيْتُمْ بِهِ الحَجْمُ والفِصادُ.ح

٤٠٨٣–خَيْرُ ما رَكِبَتْ إلَيهِ الرَّواحِلُ مَسْجِدِي

٤٠٨٤–خَيْرُ ما يُخَلِّفُ الإنْسانُ بَعْدَهُ ثَلاثٌ وَلَدٌ

٤٠٨٥–خَيْرُ ما يَمُوتُ عَلَيهِ العَبْدُ أنْ يَكُونَ قافِلاً

٤٠٨٦–خَيْرُ مالِ المَرْءِ مُهْرَةٌ مأمُورةٌ أوْ سِكَّةٌ

٤١٣٣-الخَضِرُ في البَحْرِ والياسُ في البَرِّ

٤١٣٤-الخَطُّ الحَسَنُ يَزِيدُ الحَقَّ وَضَحاً.ض

٤١٣٥-الخَلْقُ كُلُّهُمْ عِيالُ اللهِ فأَحَبُّهُمْ إلى اللهِ

٤١٣٦-الخَلْقُ كُلُّهُمْ يُصَلُّونَ على مُعَلِّمِ الخَيْرِ ح

٤١٣٧-الخُلُقُ الحَسَنُ يُذْهِبُ الخَطايا كما

٤١٣٨-الخُلُقُ الحَسَنُ زِمامٌ مِنْ رَحْمَةِ اللهِ.ض

٤١٣٩-الخُلُقُ الحَسَنُ لا يُنْزَعُ إلا مِنْ وَلَدٍ

٤١٤٠-الخُلْقُ وِعاءُ الدِّينِ.صح

٤١٤١-الخَمْرُ أُمُّ الفَواحِشِ وأَكْبَرُ الكَبائِرِ مَنْ

٤١٤٢-الخَمْرُ أُمُّ الفَواحِشِ وأكبَرُ الكَبائِرِ ومَنْ

٤١٤٣-الخَمْرُ مِنْ هاتَيْنِ الشَّجَرَتَيْنِ النَّخْلَةِ

٤١٤٤-الخَمْرُ أُمُّ الخَبائِثِ فَمَنْ شَرِبَها لَمْ تُقْبَلْ

٤١٤٥-الخِلافَةُ في قُرَيْشٍ والحُكْمُ في الأَنْصارِ

٤١٤٦-الخِلافَةُ بالمَدِينَةِ والمُلْكُ بالشّامِ.صح

٤١٤٧-الخلافَةُ بَعْدِي في أُمَّتِي ثَلاثُونَ سَنَةً ثُمَّ

٤١٤٨-الخَوارِجُ كِلابُ النارِ.صح

٤١٤٩-الخَيْرُ أَسْرَعُ إلى البَيْتِ الذِي يُؤْكَلُ فِيهِ

٤١٥٠-الخَيْرُ أَسْرَعُ إلى البَيْتِ الذِي يُغْشَى مِنَ

٤١٥١-الخَيْرُ مَعَ أَكابِرِكُمْ.ح

٤١٥٢-الخَيْرُ عادَةٌ والشَّرُّ لَجاجَةٌ ومَنْ يُرِدِ اللهُ

٤١٥٣-الخَيْرُ كَثِيرٌ ومَنْ يَعْمَلُ بِهِ قَلِيلٌ.ح

٤١٥٤-الخَيْرُ كَثِيرٌ وقَلِيلٌ فاعِلُهُ.ح

٤١٥٥-الخَيْرُ مَعْقُودٌ بِنَواصِي الخَيْلِ إلى يَوْمِ

٤١١٠-خَيْرُكُمُ المُدافِعُ عَنْ عَشِيرَتِهِ ما لَمْ يَأْثَمْ.

٤١١١-خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ القُرْآنَ وَعَلَّمَهُ.صح

٤١١٢-خَيْرُكُمْ مَنْ لَمْ يَتْرُكْ آخِرَتَهُ لِدُنْياهُ ولا

٤١١٣-خَيْرُكُمْ مَنْ يُرْجى خَيْرُهُ وَيُؤْمَنُ شَرُّهُ

٤١١٤-خَيْرُكُمْ أَزْهَدُكُمْ في الدُّنْيا وأَرْغَبُكُمْ في

٤١١٥-خَيْرُكُمْ إسْلاماً أحاسِنُكُمْ أَخْلاقاً إذا

٤١١٦-خَيْرُكُنَّ أَطْوَلُكُنَّ يَداً.صح

٤١١٧-خَيْرُهُنَّ أَيْسَرُهُنَّ صداقاً.صح

٤١١٨-خُيِّرَ سُلَيْمانُ بَيْنَ المَالِ والمُلْكِ والعِلْمِ

٤١١٩-خُيِّرْتُ بَيْنَ الشَّفاعَةِ وَبَيْنَ أَنْ يَدْخُلَ

٤١٢٠-الخازِنُ المُسْلِمُ الأَمِينُ الذِي يُعْطِي ما

٤١٢١-الخاصِرَةُ عِرْقُ الكُلْيَةِ إذا تَحَرَّكَ آذَى

٤١٢٢-الخالُ وارِثٌ.ض

٤١٢٣-الخالُ وَارِثُ مَنْ لا وَارِثَ لَهُ.ض

٤١٢٤-الخالَةُ بِمَنْزِلَةِ الأُمِّ.صح

٤١٢٥-الخالَةُ وَالِدَةٌ.ض

٤١٢٦-الخُبْثُ سَبْعُونَ جُزْءاً لِلْبَرْبَرِ تِسْعَةٌ وسِتُّونَ

٤١٢٧-الخُبْزُ مِنَ الدَّرْمَكِ.صح

٤١٢٨-الخَبَرُ الصَّالِحُ يَجِيءُ بِهِ الرَّجُلُ الصَّالِحُ

٤١٢٩-الخِتانُ سُنَّةٌ لِلرِّجالِ ومَكْرُمَةٌ لِلنِّساءِ.ح

٤١٣٠-الخَراجُ بالضَّمانِ.صح

٤١٣١-الخَرَقُ شُؤْمٌ والرِّفْقُ يُمْنٌ.ح

٤١٣٢-الخَضِرُ هُوَ الياسُ.ض

٤١٧٨–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فَسَمِعْتُ فِيها قِراءَةً فَقُلْتُ

٤١٧٩–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فَرَأَيْتُ فِيها جَنابِذَ مِنَ

٤١٨٠–دخلْتُ الجَنَّةَ فَسَمِعْتُ خَشْفَةً بَيْنَ يَدَيَّ

٤١٨١–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فإذا أنا بِنَهْرٍ حافَتاهُ خيامُ

٤١٨٢–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فإذا أنا بِقَصْرٍ مِنْ ذَهَبٍ

٤١٨٣–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فاسْتَقْبَلَتْنِي جارِيَةٌ شابَّةٌ

٤١٨٤–دَخَلْتُ الجَنَّةَ البارِحَةَ فَنَظَرْتُ فِيها فإذا

٤١٨٥–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فإذا جارِيَةٌ أدماءُ لَعْساءُ

٤١٨٦–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فَرَأَيْتُ في عارِضَتَيِ الجَنَّةِ

٤١٨٧–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فإذا أَكْثَرُ أَهْلِها البَلْهُ.ض

٤١٨٨–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فَوَجَدْتُ أَكْثَرَ أَهْلِها اليَمَنَ

٤١٨٩–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فَسَمِعْتُ نَخْمَةً مِنْ نُعَيمٍ.

٤١٩٠–دَخَلَتِ العُمْرَةُ في الحَجِّ إلى يَوْمِ

٤١٩١–دَخَلَتِ امْرَأَةُ النَّارَ في هِرَّةٍ رَبَطَتْها فَلَمْ

٤١٩٢–دُخُولُ البَيْتِ دُخولٌ في حَسَنَةٍ وَخُرُوجٌ

٤١٩٣–دِرْهَمٌ رِباً يَأْكُلُهُ الرَّجُلُ وهُوَ يَعْلَمُ أَشَدُّ

٤١٩٤–دِرْهَمٌ أُعْطِيهِ في عَقْلٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ مائَةٍ

٤١٩٥–دِرْهَمٌ حَلالٌ يُشْتَرَى بِهِ عَسَلٌ وَيُشْرَبُ

٤١٩٦–دِرْهَمُ الرَّجُلِ يُنْفِقُ في صِحَّتِهِ خَيْرٌ مِنْ

٤١٩٧–دُعاءُ المَرْءِ المُسْلِمُ مُسْتَجابٌ لأَخِيهِ

٤١٩٨–دُعاءُ الوالِدِ يُفْضِي إلى الحِجابِ.ض

٤١٩٩–دُعاءُ الوالِدِ لِوَلَدِهِ كَدُعاءِ النَّبِيِّ لأُمَّتِهِ.ض

٤٢٠٠–دُعاءُ الأَخِ لأَخِيهِ بِظَهْرِ الغَيْبِ لا

٤١٥٦–الخَيْلُ مَعْقُودٌ في نَواصِيها الخَيْرُ إلى يوم

٤١٥٧–الخَيْلُ مَعْقُودٌ بِنَواصِيها الخَيْرُ إلى يَوْمِ

٤١٥٨–الخَيْلُ مَعْقُودٌ في نَواصِيها الخَيْرُ إلى يومِ

٤١٥٩–الخَيْلُ مَعْقودٌ في نَواصِيها الخَيْرُ واليُمْنُ

٤١٦٠–الخَيْلُ مَعْقُودٌ بِنَواصِيها الخَيْرُ والنَّيلُ إلى

٤١٦١–الخَيْلُ ثَلاثَةٌ فَفَرَسٌ لِلرَّحْمَنِ وفَرَسٌ

٤١٦٢– الْخَيْلُ لِثَلاثَةٍ هُنَّ لِرَجُلٍ أَجْرٌ وَلِرَجُلٍ

٤١٦٣–الخَيْلُ في نَواصِي شُقْرِها الخَيْرُ.ح

٤١٦٤–الخَيْمَةُ دُرَّةٌ مُجَوَّفَةٌ طُولُها في السَّماءِ

د

٤١٦٥–داوُوا مَرْضاكُمْ بالصَّدَقَةِ.

٤١٦٦–داوُوا مَرْضاكُمْ بالصَّدَقَةِ فإنَّها تَدْفَعُ

٤١٦٧–دِباغُ الأَدِيمِ طَهُورُهُ.ح

٤١٦٨–دِباغُ جُلُودِ المَيْتَةِ طَهُورُها.ح

٤١٦٩–دِباغُ كُلِّ إهاب طَهُورُهُ.ح

٤١٧٠–دَبَّ إِلَيْكُمْ داءُ الأُمَمِ قَبْلَكُمُ الحَسَدُ

٤١٧١–دُبُرُ مَكانِ البَيْتِ فَلَمْ يَحُجَّهُ هُودٌ ولا

٤١٧٢–دِحْيَةُ الكَلْبِي يُشْبِهُ جِبْرِيلَ وعُرْوَةُبن

٤١٧٣–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فَسَمِعْتُ خَشْفَةً فَقُلْتُ ما

٤١٧٤–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فَسَمِعْتُ خَشْفَةً بَيْنَ يَدَيَّ

٤١٧٥–دَخَلْتُ الجَنَّةَ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي فَسَمِعْتُ

٤١٧٦–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فَرَأَيْتُ لِزَيْدِ بْنِ عَمْرِو بنِ

٤١٧٧–دَخَلْتُ الجَنَّةَ فَرَأَيْتُ على بابِها الصَّدَقَةَ

٤٢٠١–دُعاءُ المُحْسَنِ إلَيْهِ لِلْمُحْسِنِ لا يُرَدُّ.ض

٤٢٠٢–دَعَواتُ المَكْرُوبِ اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أرْجُو

٤٢٠٣–دَعْوَةُ ذِي النُّونِ إذْ دَعا بِها وَهُوَ في

٤٢٠٤–دَعْوَةَ المَظْلُومِ مُسْتَجابَةٌ وإنْ كانَ فاجِراً

٤٢٠٥–دَعْوَةُ الرَّجُلِ لأَخِيه بِظَهْرِ الغَيْبِ

٤٢٠٦–دَعْوَةٌ في السِّرِّ تَعْدِلُ سَبْعِينَ دَعْوَةً في

٤٢٠٧–دَعْوَتانِ لَيْسَ بَيْنَهُما وَبَيْنَ اللهِ حِجابٌ.

٤٢٠٨–دَعْ عَنْكَ مُعاذاً فإنَّ اللهَ يُباهِي بِهِ

٤٢٠٩–دَعْ داعِيَ اللَّبَنِ.صح

٤٢١٠–دَعْ قِيلَ وقالَ وَكَثْرَةَ السُّؤالِ وإضاعَةَ

٤٢١١–دَعْ ما يَرِيبُكَ إلى ما لا يَرِيبُكَ.صح

٤٢١٢–دَعْ ما يَرِيبُكَ إلى ما لا يَرِيبُكَ فإنَّ.

٤٢١٣–دَعْ ما يَرِيبك إلى ما لا يَرِيبُكَ فإنَّ

٤٢١٤–دَعْ ما يَرِيبُكَ إلى ما لا يَرِيبُكَ فإنَّكَ لَنْ

٤٢١٥–دَعْهُنَّ يَبْكِينَ ما دامَ عِنْدَهُنَّ فإذا وَجَبَ

٤٢١٦–دَعْهُنَّ يا عُمَرُ فإنَّ العَيْنَ دامِعَةٌ والقَلْبَ

٤٢١٧–دَعْهُنَّ يَبْكِينَ وإيَّاكُنَّ وَنَعِيقَ الشَّيْطانِ إنَّهُ

٤٢١٨–دَعُوا الحَبَشَةَ ما وَدَعوكُمْ واتْرُكُوا التُّرْكَ

٤٢١٩–دَعُوا الحَسْناءَ العاقِرَ وَتَزَوَّجُوا السَّوْداءَ

٤٢٢٠–دَعُوا الدُّنْيا لأَهْلِها مَنْ أخَذَ مِنَ الدُّنْيا

٤٢٢١–دَعُوا النَّاسَ يُصِيبُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ

٤٢٢٢–دَعُوا لِي أصْحابِي فَوالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ

٤٢٢٣–دَعُوا لِي أصْحابِي وأصْهارِي.صح

٤٢٢٤–دَعُوا صَفْوانَ بنَ المَعَطَّلِ فإنَّهُ خَبِيثٌ

٤٢٢٥–دَعُوا صَفْوَانَ فإنَّهُ يُحِبُّ اللهَ وَرَسُولَهُ.ض

٤٢٢٦–دَعوني مِنَ السُّودَانِ فإنَّما الأَسْوَدُ لِبَطْنِهِ

٤٢٢٧–دعُوهُ فإنَّ لِصاحِبِ الحَقِّ مَقالاً.صح

٤٢٢٨–دَعُوهُ يَئِنُّ فإنَّ الأَنِينَ اسْمٌ مِنْ أسْماءِ اللهِ

٤٢٢٩–دَفْنُ البَناتِ مِنَ المَكْرُماتِ.

٤٢٣٠–دُفِنَ بالطِّينَةِ الَّتِي خُلِقَ مِنْها.

٤٢٣١–دَلِيلُ الخَيْرِ كفاعِلِهِ.

٤٢٣٢–دَمُ عَفْراءَ أزْكَى عِنْدَ اللهِ مِنْ دَمِ س.

٤٢٣٣–دَمُ عَفْراءَ أحَبُّ إلَى اللهِ مِنْ سَوْدَاوَيْنِ.

٤٢٣٤–دَمُ عَمَّارٍ وَلَحْمُهُ حَرَامٌ على النَّارِ أنْ

٤٢٣٥–دُورُوا مَعَ كِتابِ اللهِ حَيْثُما دَارَ.صح

٤٢٣٦–دُونَكِ فانْتَصِرِي.

٤٢٣٧–دِيَةُ المعاهِدِ نِصْفُ دِيَةِ الحُرِّ.ح

٤٢٣٨–دِيَةُ عَقْلِ الكافِرِ نِصْفُ عَقْلِ المُؤْمِنِ.ح

٤٢٣٩–دِيَةُ المكاتَبِ بِقَدْرِ ما عُتِقَ مِنْهُ دِيَةُ الحُرِّ

٤٢٤٠–دِيَةُ أصابِعِ اليَدَيْنِ وَالرِّجْلَيْنِ سَوَاءٌ عَشْرٌ

٤٢٤١–دِيَةُ الذِّمِّيِّ دِيَةُ المُسْلِمِ.ض

٤٢٤٢–دِينُ المَرْءِ عَقْلُهُ ومَنْ لا عَقْلَ لَهُ لا دِينَ

٤٢٤٣–دِينارٌ أنْفَقْتَهُ في سَبِيلِ اللهِ وَدِينارٌ أنْفَقْتَهُ

٤٢٤٤–الدَّارُ حَرَمٌ فَمَنْ دَخَلَ عَلَيْكَ حَرَمَكَ

٤٢٤٥–الدَّاعِي والمُؤَمِّنُ شَرِيكانِ في الأَجْرِ

٤٢٤٦–الدَّالُّ على الخَيْرِ كَفاعِلِهِ.صح

٤٢٧٢–الدُّنْيا حلْوَةٌ خَضِرَةٌ فَمَنْ اَخَذَها بِحَقِّهِ

٤٢٧٣–الدُّنْيا خَضِرَةٌ حُلْوَةٌ مَنِ اكتَسَبَ فِيها مالاً

٤٢٧٤–الدُّنْيا دَارُ مَنْ لا دَارَ لَهُ وَمالُ مَنْ لا مالَ

٤٢٧٥–الدُّنْيا سِجْنُ المُؤمِنِ وَجَنَّةُ الكافِرِ.صح

٤٢٧٦–الدُّنْيا سِجْنُ المُؤمِنِ وَسَنَتُهُ فإذا فارَقَ

٤٢٧٧–الدُّنْيا سَبْعَةُ أيّامٍ مِنْ أيّامِ الآخِرَةِ.ض

٤٢٧٨–الدُّنْيا سَبْعَةُ آلافِ سَنَةٍ أنا في آخِرِها

٤٢٧٩–الدُّنْيا كُلُّها مَتاعٌ وَخَيْرُ مَتاعِ الدُّنْيا المَرأةُ

٤٢٨٠–الدُّنْيا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ ما فِيها إلاّ ما ابْتُغِي

٤٢٨١–الدُّنْيا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ ما فِيها إلاّ ذِكْرَ الله

٤٢٨٢–الدُّنْيا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ ما فيها إلا أمْراً

٤٢٨٣–الدُّنْيا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ ما فِيها إلاّ ما ابْتُغِي

٤٢٨٤–الدُّنْيا لا تَنْبَغِي لِمُحَمَّدٍ ولا لآلِ

٤٢٨٥–الدُّنْيا لا تَصْفُو لِمُؤمِنٍ كَيْفَ وَهِيَ سِجْنُهُ

٤٢٨٦–الدَّهْنُ يَذْهَبُ بالبُؤسِ والكِسْوَةُ تُظْهِرُ

٤٢٨٧–الدَّوَاءُ مِنَ القَدَرِ وَقَدْ يَنْفَعُ بإذْنِ الله

٤٢٨٨–الدَّواءُ مِنَ القَدَرِ وَهُوَ يَنْفَعُ مَنْ يَشاءُ بِما

٤٢٨٩–الدَّوَاوِينُ ثلاثَةٌ فَدِيوَانٌ لا يَغْفِرُ الله مِنْهُ

٤٢٩٠–الدِّيكُ الأَبْيَضُ صَدِيقِي.ض

٤٢٩١–الدِّيكُ الأَبْيَضُ صَدِيقِي وَصَدِيقُ صَدِيقِي

٤٢٩٢–الدِّيكُ الأَبْيَضُ صَدِيقِي وَصَدِيقُ صَدِيقِي

٤٢٩٣–الدِّيكُ الأَبْيَضُ صَدِيقِي وَعَدُوُّ عَدُوِّ الله

٤٢٩٤–الدِّيكُ الأَبْيَضُ الأَفْرَقُ حَبِيبِي وَحَبِيبُ

٤٢٤٧–الدَّالُّ على الخَيْرِ كَفاعِلِهِ والله يُحِبُّ

٤٢٤٨–الدُّبّاءُ تُكَبِّرُ الدِّماغَ وَتَزِيدُ في العَقْلِ.ض

٤٢٤٩–الدَّجّالُ عَيْنُهُ خَضْرَاءُ.صح

٤٢٥٠–الدَّجّالُ مَمْسُوحُ العَيْنِ مَكْتُوبٌ بَيْنَ

٤٢٥١–الدَّجّالُ أعْوَرُ العَيْنِ اليُسْرَى جُفالُ

٤٢٥٢–الدَّجّالُ لا يُولَدُ لَهُ ولا يَدْخُلُ المَدِينَةَ ولا

٤٢٥٣–الدَّجّالُ يَخْرُجُ مِنْ أرْضٍ بالمَشْرِقِ يُقالُ

٤٢٥٤–الدَّجّالُ تَلِدُهُ أُمُّهُ وَهِيَ مَنْبُوذَةٌ في قَبْرِها

٤٢٥٦– الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ.ض

٤٢٥٧– الدُّعاءُ مِفْتاحُ الرَّحْمَةِ وَالوُضُوءُ مِفْتاحُ

٤٢٥٨–الدُّعاءُ سِلاحٌ وَعِمادُ الدِّينِ وَنُورُ

٤٢٥٩–الدعاءُ لا يُرَدُّ بَيْنَ الأَذانِ والإقامَةِ.صح

٤٢٦٠–الدُّعاءُ بَيْنَ الأَذانِ والإقامَةِ مُسْتَجابٌ

٤٢٦١–الدُّعاءُ مُسْتَجابٌ بَيْنَ النِّداءِ وَالإقامَةِ.

٤٢٦٢–الدُّعاءُ يَرُدُّ القضاءَ وإنَّ البِرَّ يَزِيدُ في

٤٢٦٣–الدُّعاءُ جُنْدٌ مِنْ أجْنادِ الله مُجَنَّدٌ يَرُدُّ

٤٢٦٤–الدُّعاءُ يَنْفَعُ مِمَّا نَزَلَ ومِمَّا لَمْ يَنْزَلْ

٤٢٦٥–الدُّعاءُ يَرُدُّ البَلاءَ.ح

٤٢٦٧–الدَّمُ بِمِقْدارِ الدِّرْهَمِ يُغْسَلُ وَتُعادُ مِنْهُ

٤٢٦٨–الدَّنانِيرُ وَالدَّراهِمُ خَوَاتِيمُ الله في أرْضِهِ

٤٢٦٩–الدُّنْيا حَرامٌ على أهْلِ الآخِرَةِ والآخِرَةُ

٤٢٧٠–الدُّنْيا حلْوَةٌ خَضِرَةٌ.صح

٤٢٧١–الدُّنْيا حُلْوَةٌ رَطْبَةٌ.ض

٤٣٤٥–ذُو الوَجْهَيْنِ في الدُّنْيا يأتي يَوْمَ القِيامَةِ

٤٣٤٦–ذَيْلُ المَرأةِ شِبْرٌ.

٤٣٤٧–ذَيْلُكِ ذِرَاعٌ.

٤٣٤٨– الذبابُ كُلُّهُ في النَّارِ إلا النَّحْلَ.ض

٤٣٤٩–الذَّبيحُ إسْحاقُ.ض

٤٣٥٠–الذِّكْرُ خَيْرٌ مِنَ الصَّدَقَةِ.ض

٤٣٥١–الذِّكرُ نِعْمَةٌ مِنَ الله فَأدُّوا شُكْرَها.ح

٤٣٥٢–الذِّكْرُ الذِي لا تَسْمَعُهُ الحَفَظَةُ يَزِيدُ على

٤٣٥٣– الذَّنْبُ شُؤمٌ على غَيْرِ فاعِلِهِ إنْ عَيَّرَهُ

٤٣٥٤–الذَّهَبُ بالوَرِقِ رِباً إلاَّ ها وها والبُرُّ بالبُرِّ

٤٣٥٥–الذَّهَبُ بالذَّهَبِ والفِضَّةُ بالفِضَّةِ والبُرُّ

٤٣٥٦–الذَّهَبُ بالذَّهَبِ والفِضَّةُ بالفِضَّةِ والبُرُّ

٤٣٥٧–الذَّهَبُ والحَرِيرُ حِلٌّ لإناثِ أُمَّتِي وَحَرامٌ

٤٣٥٨–الذَّهَبُ حلْيَةُ المُشْرِكِينَ والفِضَّةُ حلْيَةُ

ر

٤٣٥٩–رَأتْ أُمِّي حِينَ وَضَعَتْنِي سَطَعَ مِنْها نُورٌ

٤٣٦٠–رَأتْ أُمِّي كأنَّهُ خَرَجَ منها نُورٌ أضاءَتْ

٤٣٦١– رأسُ الحِكْمَةِ مخافةُ الله تعالى.صح

٤٣٦٢– رَأْسُ الدِّينِ النَّصِيحَةُ لله وَلِدِينِهِ وَلِرَسُولِهِ

٤٣٦٣–رَأسُ الدِّينِ الوَرَعُ.ض

٤٣٦٤–رَأسُ العَقْلِ بعْدَ الإيمانِ بالله التَّحَبُّبُ إلى

٤٣٦٥– رَأسُ العَقْلِ بَعْدَ الإيمانِ بالله التَّوَدُّدُ إلى

٤٣٦٧–رَأسُ العَقْلِ بَعْدَ الإيمان بالله التَّوَدُّدُ إلى

٤٢٩٥–الدِّيكُ يُؤْذِنُ بالصَّلاةِ مَنِ اتَّخَذَ دِيكاً

٤٢٩٦–الدِّيكُ الأبْيَضُ صَدِيقِي وَصَدِيقُ صَدِيقِي

٤٢٩٧–الدِّينارُ بالدِّينارُ لا فَضْلَ بَيْنَهُما والدِّرْهَمِ

٤٢٩٨–الدِّينارُ كَنْزٌ وَالدِّرْهَمُ كَنْزٌ والقِيراطُ

٤٢٩٩–الدِّينارُ بالدِّينارِ والدِّرْهَمِ بالدِّرْهَمِ وَصاعُ

٤٣٠٠–الدِّينارُ بالدِّينارِ لا فَضْلَ بَيْنَهُما والدِّرْهَمُ

٤٣٠١–الدِّينُ يُسْرٌ وَلَنْ يُغالِبَ الدِّينَ أحَدٌ إلا

٤٣٠٢–الدِّينُ النَّصِيحَةُ.صح

٤٣٠٣–الدَّيْنُ شَيْنُ الدِّينِ.صح

٤٣٠٤–الدَّيْنُ رَايَةُ الله في الأرْضِ فإذا أرَادَ أنْ

٤٣٠٥–الدِّينُ دَيْنانِ فَمَنْ ماتَ وهُوَ يَنْوِي الَّذِي

٤٣٠٦–الدَّيْنُ هَمٌّ باللَّيْلِ وَمَذَلَّةٌ بالنَّهارِ.ض

٤٣٠٧–الدَّيْنُ يَنْقِصُ مِنَ الدِّينِ وَالحَسَبِ.ض

٤٣٠٨–الدَّيْنُ قَبْلَ الوَصِيَّةِ وَلَيْسَ لِوَارِثٍ

ذ

٤٣٠٩– ذاق طَعْمَ الإيمان مَنْ رضِي باللهِ رباً

٤٣١٠–ذَاكِرُ الله في الغافِلِينَ بِمَنْزِلَةِ الصَّابِرِ في

٤٣١١–ذَاكِرُ الله في الغافِلِينَ مِثْلُ الَّذِي يُقاتِلُ

٤٣١٢–ذَاكِرُ الله في رَمَضانَ مَغْفُورٌ لَهُ وَسائِلُ الله

٤٣١٣–ذاكِرُ الله خالِياً كَمُبارِزَةٍ إلى الكُفَّارِ مِنْ

٤٣٢٦–ذَكاةُ الجَنِينِ ذَكاةُ أُمِّهِ

٤٣٤٣–ذُو الدِّرْهَمَيْنِ أشَدُّ حِساباً مِنْ ذِي

٤٣٤٤–ذُو السُّلْطانِ وَذُو العِلْمِ أحَقُّ بِشَرَفٍ

٤٣٩٣–رُؤيا المُؤمِنِ كَلامٌ يُكَلِّمُ بِهِ العَبْدَ رَبُّهُ في

٤٣٩٤–رِباطُ يَوْمٍ في سَبيلِ الله خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيا

٤٣٩٥–رِباطُ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ خَيْرٌ مِنْ صِيامِ شَهْرٍ

٤٣٩٦– رِباطُ يَوْمٍ خَيْرٌ مِنْ صِيامِ شَهْرٍ

٤٣٩٧–رِباط يَوْمٍ فِي سَبِيلِ الله خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ

٤٣٩٨– رِباطُ شَهْرٍ خَيْرٌ مِنْ صِيامِ دَهْرٍ وَمَنْ

٤٣٩٩–رِباطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ الله يَعْدِلُ عِبادَةَ

٤٤٠٠–رُبَّ أَشْعَثَ مَدْفُوعٍ بِالأَبْوَابِ لَوْ أَقْسَمَ

٤٤٠١–رُبَّ أَشْعَثَ أَغْبَرَ ذِي طِمْرَيْنِ تَنْبُو عَنْهُ

٤٤٠٢–رُبَّ ذِي طِمْرَيْنِ لا يُؤبَه له لَوْ أَقْسَمَ عَلَى

٤٤٠٣– رُبَّ طاعِمٍ شاكِرٍ أَعْظَمُ أَجْراً مِنْ صائِمٍ

٤٤٠٤–رُبَّ صائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيامِهِ إلا الجُوعُ

٤٤٠٥–رُبَّ قائِمٍ حَظُّهُ مِنْ قِيامِهِ السَّهَرُ وَرُبَّ

٤٤٠٦–رُبَّ عَذْقٍ مُذَلَّلٍ لابْنِ الدَّحْدَاحَةِ في

٤٤٠٧–رُبَّ عابِدٍ جاهِلٍ وَرُبَّ عَالِمٍ فاجِرٍ

٤٤٠٨–رُبَّ مُعَلِّمٍ حُرُوفِ أَبَى جَادَ دَارَسَ في

٤٤٠٩– رُبَّ حامِلِ فِقْهٍ غَيْرُ فَقِيهٍ وَمَنْ لَمْ يَنْفَعْهُ

٤٤١٠– رَبِيعُ أُمَّتِي العِنَبُ والبِطِّيخُ.ض

٤٤١١– رَجَبٌ شَهْرُ الله وشَعْبانُ شَهْرِي وَرَمَضانُ

٤٤١٢–رَحِمَ الله أبا بَكْرٍ زَوَّجَنِي ابْنَتَهُ وَحَمَلَنِي

٤٤١٣– رَحِمَ الله ابْنَ أَبِي رَوَاحَةَ كانَ أَيْنَما

٤٤١٤– رَحِمَ الله قُسّاً إِنَّهُ كَانَ عَلَى دِينِ أَبِي

٤٤١٥– رَحِمَ الله لوطاً كانَ يَأْوِي إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ

٤٣٦٨–رَأْسُ العَقْلِ المُدَارَاةُ وأَهْلُ المَعْرُوفِ في

٤٣٦٩– رأسُ العَقْلِ بَعْدَ الإيمَان بالله التَّوَدُّدُ إلى

٤٣٧٠–رَأْسُ العَقْلِ بَعْدَ الإيمانِ بالله مُدارَاةُ

٤٣٧١–رَأْسُ العَقْلِ بَعْدَ الإيمانِ بالله الحياءُ

٤٣٧٢– رَأْسُ الكُفْرِ نَحْوَ المَشْرِقِ والفَخْرُ

٤٣٧٣–رَأْسُ هذا الأمْرِ الإسْلامُ وَمَنْ أَسْلَمَ سَلِمَ

٤٣٧٤–رَاصُّوا الصُّفُوفَ فإنَّ الشَّيْطانَ يَقُومُ في

٤٣٧٥–رَاصُّوا صُفُوفَكُمْ وقارِبُوا بَيْنَها وَحاذُوا

٤٣٧٦–رَأَى عِيسَى بنُ مَرْيَمَ رَجُلاً يَسْرِقُ فَقالَ لَهُ

٤٣٧٩–رَأَيْتُ إبْراهِيمَ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي فقال يا

٤٣٨٠–رَأَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي مُوسى رَجُلاً آدَمَ

٤٣٨١– رَأَيْتُ جِبْرِيلَ لَهُ سِتُّمائَةِ جَناحٍ.صح

٤٣٨٢–رأيْتُ أَكْثَرَ مَنْ رأيْتُ مِنَ المَلائِكَةِ

٤٣٨٣–رَأَيْتُ جَعْفَرَبنَ أبي طالِبٍ مَلَكاً يَطِيرُ في

٤٣٨٤–رَأَيْتُ خَدِيجَةَ على نَهْرٍ مِنْ أَنْهارِ الجَنَّةِ

٤٣٨٥–رَأَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي عَلَى بابِ الجَنَّةِ

٤٣٨٦–رأيْتُ عَمْرُو بن لُحَيِّ بنِ قَمْعَةَ بن خِنْدَفَ

٤٣٨٧–رأيْتُ شَياطِينَ الإنْسِ والجِنِّ فَرُّوا مِنْ

٤٣٨٨– رَأَيْتَ كأنَّ امْرأةً سَوْداءَ ثائِرَةَ الرَّأْسِ

٤٣٨٩–رُؤيا المُؤمِنِ جُزْءٌ مِنْ سِتَّةٍ وأَرْبَعِينَ جُزءاً

٤٣٩٠–رُؤيا المُسْلِمُ الصَّالِحِ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْأً

٤٣٩١– رُؤيا المُسْلِمِ الصَّالِحِ بُشْرَى مِنَ الله

٤٣٩٢–رُؤيا المُؤمِنِ جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعِينَ جُزْءاً مِنَ

٤٤٣٩– رَحِمَ اللهُ أَخِي يَحْيى حِينَ دَعاهُ الصِّبْيانُ

٤٤٤٠–رَحِمَ اللهُ مَنْ حَفِظَ لِسانَهُ وَعَرَفَ زَمانَهُ

٤٤٤١– رَحِمَ اللهُ قُسّاً كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْهِ عَلَى جَمَلٍ

٤٤٤٢– رَحِمَ اللهُ وَالِداً أَعانَ وَلَدَهُ عَلَى بِرِّهِ.ض

٤٤٤٣–رَحِمَ اللهُ امْرَأً سَمِعَ مِنَّا حَدِيثاً فَوَعاهُ ثُمَّ

٤٤٤٤–رَحِمَ اللهُ إِخْوَانِي بِقُزْوِينَ.ض

٤٤٤٥–رَحِمَ اللهُ عَيْناً بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ وَرَحِمَ

٤٤٤٦–رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْنا وَعَلَى مُوسَى لَوْ صَبَرَ

٤٤٤٧–رُحَماءُ أُمَّتِي أَوْساطُها.ض

٤٤٤٨–رَدُّ جَوابِ الكِتابِ حَقٌّ كَرَدِّ السَّلامِ.ض

٤٤٤٩–رَدُّ سَلامِ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ صَدَقَةٌ.

٤٤٥٠–رُدُّوا السَّائِلَ وَلَوْ بِظِلْفٍ مُحْرَقٍ.ح

٤٤٥١–رُدُّوا السَّلامَ وَغُضُّوا الْبَصَرَ وَأَحْسِنُوا

٤٤٥٢– رُدُّوا الْقَتْلَى إِلَى مَضاجِعِهَا.ح

٤٤٥٣–رُدُّوا الْمَخِيطَ والخِياطَ مَنْ غَلَّ مَخِيطاً أَوْ

٤٤٥٤– رُدُّوا مَذَمَّةَ السَّائِلِ وَلَوْ بِمِثْلِ رَأْسَ

٤٤٥٥–رَسُولُ الرَّجُلِ إِلَى الرَّجُلِ إِذْنُهُ.صح

٤٤٥٦–رِضا الرَّبِّ في رِضا الوَالِدِ وَسُخْطُ الرَّبِّ

٤٤٥٧–رِضا الرَّبِّ في رِضَا الوَالِدَيْنِ وسُخْطُهُ في

٤٤٥٨–رَضِيتُ لأُمَّتِي مَا رَضِيَ لَها ابْنُ أُمِّ

٤٤٥٩– رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ

٤٤٦١–رَغِمَ أَنْفُهُ ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُهُ ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُهُ مَنْ

٤٤٦٢–رُفِعَ عَنْ أُمَّتِي الخَطأُ والنِّسْيانُ وَمَا

٤٤١٦– رَحِمَ اللهُ حِمْيَرَ أَفْواهُهُمْ سَلامٌ وَأَيْدِيهِمْ

٤٤١٧– رَحِمَ اللهُ خُرافَةَ إِنَّهُ كَانَ رَجُلاً صالِح.ح

٤٤١٨– رَحِمَ اللهُ الأَنْصارِ وأَبْناءَ أَبْنَاءِ الأَنْصارِ

٤٤١٩–رَحِمَ اللهُ الْمُتَحَلِّلِينَ والمُتَحَلِّلاتِ.ض

٤٤٢٠– رَحِمَ اللهُ الْمُتَسَرْوِلاتِ مِنَ النِّساءِ.

٤٤٢١– رَحِمَ اللهُ الْمُتَحَلِّلِينَ في أُمَّتِي مِنَ

٤٤٢٢–رَحِمَ اللهُ امْرَأً اكْتَسَبَ طَيِّباً وأَنْفَقَ قَصْداً

٤٤٢٣–رَحِمَ اللهُ امْرأً أَصْلَحَ لِسانَهُ.ح

٤٤٢٤–رَحِمَ اللهُ امْرأً صَلَّى قَبْلَ الْعَصْرِ

٤٤٢٥–رَحِمَ اللهُ امْرأً تَكَلَّمَ فَغَنِمَ أَوْ سَكَتَ

٤٤٢٦–رَحِمَ اللهُ عَبْداً قَالَ فَغَنِمَ أَوْ سَكَتَ

٤٤٢٧–رَحِمَ اللهُ عَبْداً قَالَ خَيْراً فَغَنِمَ أَوْ سَكَتَ

٤٤٢٨– رَحِمَ اللهُ امْرَأً عَلَّقَ في بَيْتِهِ سَوطاً يُؤَدِّبُ

٤٤٢٩–رَحِمَ اللهُ أَهْلَ الْمَقْبَرَةِ تِلْكَ مَقْبَرَةٌ تَكُونُ

٤٤٣٠– رَحِمَ اللهُ حارِسَ الحَرَسِ.صح

٤٤٣١–رَحِمَ اللَّهُ رَجُلاً قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّى

٤٤٣٢–رَحِمَ اللهُ رَجُلاً غَسَّلَتْهُ امْرَأَتُهُ وَكَفَّنَ في

٤٤٣٣–رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا كَانَتْ لأَخِيهِ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ

٤٤٣٤–رَحِمَ اللهُ عَبْداً سَمْحاً إِذْ بَاعَ سَمْحاً إِذا اشْتَرَى

٤٤٣٥– رَحِمَ اللهُ قَوْماً يَحْسَبُهُمُ النَّاسُ مَرْضى

٤٤٣٦–رَحِمَ اللهُ مُوسَى قَدْ أُوذِيَ بِأَكْثَرَ مِنْ هَذَا

٤٤٣٧–رَحِمَ اللهُ يُوسُفَ أَنْ كانَ لَذَا أَنَاةٍ حَلِيماً

٤٤٣٨–رَحِمَ اللهُ أَخِي يُوسُفَ لَوْ أَنَا اتَانِي

٤٤٨٧– رِيحُ الجَنُوبِ مِنَ الجَنَّةِ وَهِيَ الرِّيحُ

٤٤٨٨–رِيحُ الوَلَدِ مِنْ رِيحِ الجَنَّةِ.ض

٤٤٨٩– الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمنُ تَبارَكَ

٤٤٩٠–الرَّاشِي والمُرْتَشي في النَّارِ.

٤٤٩٢– الرَّاكِبُ يَسِيرُ خَلْفَ الجَنَازَةِ والماشِي

٤٤٩٣–الرُّؤيا الصَّالِحَةُ مِنَ اللهِ والحُلْمُ مِنَ

٤٤٩٤– الرُّؤيا الصَّالِحَةُ مِنَ اللهِ والرُّؤيا السُّوءُ

٤٤٩٥–الرُّؤيا ثَلاثَةٌ فَبُشْرَى مِنَ اللهِ وَحَدِيثُ

٤٤٩٦–الرُّؤيا عَلَى رِجْلِ طائِرٍ مَا لَمْ تُعَبَّرْ فإذا

٤٤٩٨–الرُّؤيا الصَّالِحَةُ جُزءٌ مِنْ سِتَّةٍ وَأَرْبَعِينَ

٤٤٩٩– الرُّؤيا الصَّالِحَةُ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءاً

٤٥٠٠–الرُّؤيا الصَّالِحَةُ جُزءٌ مِنْ خَمْسَةٍ وَعِشْرِينَ

٤٥٠١– الرُّؤيا سِتَّةٌ المَرْأَةُ خَيْرٌ والبَعِيرُ حَرْبٌ

٤٥٠٢– الرِّبا سَبْعُونَ باباً والشِّرْكُ مِثْلُ ذَلِكَ.صح

٤٥٠٣–الرِّبا ثَلاثَةٌ وَسَبْعُونَ باباً.ض

٤٥٠٤–الرِّبا ثَلاثَةٌ وَسَبْعُونَ باباً أَيْسَرُها مِثْلُ أَنْ

٤٥٠٥–الرِّبا وَإِنْ كَثُرَ فَإِنَّ عَاقِبَتَهُ تَصِيرُ إِلَى

٤٥٠٦– الرِّبا اثْنانِ وَسَبْعُونَ باباً أَدْنَاهَا مِثْلُ إِتْيانِ

٤٥٠٧–الرِّبا سَبْعُونَ حَوْباً أَيْسَرُها أَنْ يَنْكِحَ

٤٥٠٨–الرَّبْوَةُ الرَّمْلَةُ.ض

٤٥٠٩–الرَّجُلُ جَبَّارٌ.صح

٤٥١٠–الرَّجُلُ الصَّالِحُ يَأْتِي بالخَبَرِ الصَّالِحِ

٤٥١١–الرَّجُلُ أَحَقُّ بِصَدْرِ دَابَّتِهِ وَأَحَقُّ بِمَجْلِسِهِ

٤٤٦٣–رُفِعَ القَلَمُ عَنْ ثَلاثَةٍ عَنِ المَجْنُونِ

٤٤٦٤–رَكْعَةٌ مِنْ عالِمٍ باللهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ رَكْعَةٍ

٤٤٦٥–رَكْعَتا الفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيا وَمَا

٤٤٦٦–رَكْعَتانِ بِسِوَاكٍ خَيرٌ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً بِغَيْرِ

٤٤٦٧–رَكْعَتانِ بِسِواكٍ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً

٤٤٦٨–رَكْعَتانِ بِعِمامَةٍ خَيْرٌ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً بِلا

٤٤٦٩– رَكْعَتانِ خَفِيفَتانِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيا وَما

٤٤٧٠– رَكْعَتانِ خَفِيفَتانِ بِما تَحْقِرُونَ وَتَنَفَّلُونَ

٤٤٧١–رَكْعَتانِ في جَوْفِ اللَّيْلِ يُكَفِّرانِ الخَطَايا.

٤٤٧٢–رَكْعَتانِ مِنَ الضُّحَى تَعْدِلانِ عِنْدَ اللهِ

٤٤٧٣–رَكْعَتانِ مِنَ المتَزَوِّجِ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ

٤٤٧٤– رَكْعَتانِ مِنَ المُتَأَهِّلِ خَيْرٌ مِنَ اثْنَيْنِ

٤٤٧٥–رَكْعَتانِ مِنْ رَجُلٍ وَرِعٍ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ

٤٤٧٦– رَكْعَتانِ مِنْ عالِمٍ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً

٤٤٧٧–رَكْعَتانِ يَرْكَعُهُما ابْنُ آدَمَ في جَوْفِ اللَّيْلِ

٤٤٧٨–رَمَضانُ بِمَكَّةَ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ رَمَضَانَ

٤٤٧٩– رَمَضانَ شَهْرٌ مُبارَكٌ تُفْتَحُ فِيهِ أَبْوابُ

٤٤٨٠– رَمَضانُ بالمَدِينَةِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ رَمَضَانَ

٤٤٨١– رَمْياً بَنِي إِسْماعِيلَ فإِنَّ أَباكُمْ كانَ

٤٤٨٢–رِهَانُ الخَيْلِ طِلْقٌ.صح

٤٤٨٣–رَوَاحُ الجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ.

٤٤٨٤–رَوِّحُوا القُلُوبَ سَاعَةً فَسَاعَةً.

٤٤٨٥–رِياضُ الجَنَّةِ المَساجِدُ.ض

٤٥٣٥–الرَّقُوبُ الَّتِي لا يَمُوتُ لَها وَلَدٌ.صح

٤٥٣٦– الرَّقُوبُ كُلُّ الرَّقُوبِ الَّذِي لَهُ وَلَدٌ فَماتَ

٤٥٣٧–الرَّقُوبُ الَّذِي لا فَرَطَ لَهُ.صح

٤٥٣٨–الرِّكازُ الذي يَنْبُتُ في الأَرْضِ.ض

٤٥٣٩– الرِّكازُ الذَّهَبُ والفِضَّةُ الَّذِي خَلَقَهُ الله

٤٥٤٠– الرِّكْبُ الَّذِي مَعَهُمُ الجِلْجِلُ لا

٤٥٤١–الرَّكْعَتانِ قَبْلَ صَلاةِ الفَجْرِ إِدْبارُ النُّجُومِ

٤٥٤٢–الرُّكْنُ وَالمَقامُ ياقُوتَتانِ مِنْ يَواقِيتِ

٤٥٤٣– الرُّكْنُ يَمانٍ.ض

٤٥٤٤–الرَّمْيُ خَيْرُ مَا لَهَوْتُمْ بِهِ.

٤٥٤٥– الرَّهْنُ مَرْكُوبٌ وَمَحْلُوبٌ.صح

٤٥٤٦–الرَّهْنُ يُرْكَبُ بِنَفَقَتِهِ وَيَشْرَبُ لَبَنُ الدَّرِّ إِذَا

٤٥٤٧–الرَّواحُ يَوْمَ الجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ

٤٥٤٨–الرَّوْحَةُ وَالغَدْوَةُ في سَبِيلِ الله أَفْضَلُ مِنَ

٤٥٤٩–الرِّيحُ مِنْ رَوْحِ الله تَأْتِي بالرَّحْمَةِ وَتَأْتِي

٤٥٥٠–الرِّيحُ تُبْعَثُ عَذَاباً لِقَوْمٍ وَرَحْمَةً

ز

٤٥٥١–زَادَكَ الله حِرْصاً وَلاَ تَعُدْ.صح

٤٥٥٢– زَادَنِي رَبِّي صَلاَةً وَهِيَ الوِتْرُ وَوَقْتُهَا مَا

٤٥٥٣–زَارَ رَجُلٌ أَخاً لَهُ في قَرْيَةٍ فَأَرْصَدَ الله لَهُ

٤٥٥٤– زُرِ القُبُورَ تَذْكُرْ بِهَا الآخِرَةَ واغْسِلِ

٤٥٥٥–زُرْ غِبّاً تَزْدَدْ حُباً.ح

٤٥٥٦–زُرْ فِي الله فَإِنَّهُ مَنْ زَارَ فِي الله شَيَّعَهُ

٤٥١٢–الرَّجُلُ أَحَقُّ بِصَدْرِ دَابَّتِهِ وَبِصَدْرِ فِرَاشِهِ

٤٥١٣– الرَّجُلُ أَحَقُّ بِصَدْرِ دابَّتِهِ وَصَدْرِ فِرَاشِهِ

٤٥١٤–الرَّجُلُ أَحَقُّ بِمَجْلِسِهِ وَإِنْ خَرَجَ لِحَاجَتِهِ

٤٥١٥– الرَّجُلُ أَحَقُّ بِهِبَتِهِ مَا لَمْ يُثَبْ مِنْهَا.ض

٤٥١٦– الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ

٤٥١٧–الرَّجْمُ كَفَّارَةُ ما صَنَعَتْ.صح

٤٥١٨–الرَّحِمُ شُجْنَةٌ مُعَلَّقَةٌ بِالعَرْشِ.صح

٤٥١٩– الرَّحِمُ مُعَلَّقَةٌ بِالعَرْشِ تَقُولُ مَنْ وَصَلَنِي

٤٥٢٠–الرَّحِمُ شُجْنَةٌ مِنَ الرَّحْمنِ قَالَ الله مَنْ

٤٥٢١– الرَّحْمَةُ عِنْدَ الله مائَةُ جُزْءٍ فَقَسَمَ بَيْنَ

٤٥٢٢–الرَّحْمَةُ تَنْزِلُ عَلَى الإِمَامِ ثُمَّ عَلَى مَنْ

٤٥٢٣– الرِّزْقُ إِلَى بَيْتٍ فِيهِ السَّخَاءُ أَسْرَعُ مِنَ

٤٥٢٤–الرِّزْقُ أَشَدُّ طَلَباً لِلْعَبْدِ مِنْ أَجَلِهِ.ض

٤٥٢٥– الرَّضَاعُ يُغَيِّرُ الطِّبَاعَ.ض

٤٥٢٦–الرَّضَاعُ يُحَرِّمُ مَا تُحَرِّمُ الوِلاَدَةُ.ض

٤٥٢٧–الرَّعْدُ مَلَكٌ مِنْ مَلاَئِكَةِ الله مُوَكَّلٌ

٤٥٢٨–الرَّفَثُ الإِعْرَابَةُ والتَّعْرِيضُ لِلنِّساءِ

٤٥٢٩–الرِّفْقُ رَأْسُ الحِكْمَةِ.ض

٤٥٣٠– الرِّفْقُ فِي المَعِيشَةِ خَيْرٌ مِنْ بَعْضِ

٤٥٣١–الرِّفْقُ بِهِ الزِّيادَةُ وَالبَرَكَةُ وَمَنْ يُحْرَمِ الرِّفْقَ

٤٥٣٢–الرِّفْقُ يُمْنٌ والخُرْقُ شُؤْمٌ.ض

٤٥٣٣–الرِّفْقُ يُمْنٌ والخُرْقُ شُؤْمٌ وَإِذَا أَرَادَ الله

٤٥٣٤–الرُّقْبى جَائِزَةٌ.صح

٤٥٨١– زَيِّنُوا مَوَائِدَكُمْ بِالبَقْلِ فَإِنَّهُ مَطْرَدَةٌ

٤٥٨٢– الزَّائِرُ أَخاهُ المُسْلِمَ أَعْظَمُ أَجْراً مِنَ

٤٥٨٣–الزَّائِرُ أَخاهُ فِي بَيْتِهِ الآكِلِ مِنْ طَعَامِهِ

٤٥٨٤– الزَّانِي بِحَلِيلَةِ جَارِهِ لاَ يَنْظُرُ اللهُ إِلَيْهِ يَوْمَ

٤٥٨٥– الزَّبانِيَةُ إِلَى فَسَقَةِ حَمَلَةِ القُرْآنِ أَسْرَعُ

٤٥٨٦– الزَّبِيبُ وَالتَّمْرُ هُوَ الخَمْرُ.صح

٤٥٨٧– الزُّبَيْرُ ابنُ عَمَّتِي وَحَوَارِيِّي مِنْ

٤٥٨٨– الزُّرْقَةُ فِي العَيْنِ يُمْنٌ.

٤٥٨٩– الزَّكَاةُ قَنْطَرَةُ الإِسْلاَمِ.ح

٤٥٩٠– الزَّكَاةُ فِي هذِهِ الأَرْبَعَةِ الحِنْطَةِ والشَّعِيرِ

٤٥٩١– الزِّنى يُورِثُ الفَقْرَ.ح

٤٥٩٢–الزَّنْجِي إِذَا شَبِعَ زَنَى. وَإِذَا جَاعَ سَرَقَ

٤٥٩٤– الزُّهْدُ فِي الدُّنْيا يُرِيحُ القَلْبَ وَالبَدَنَ

٤٥٩٥– الزُّهْدُ فِي الدُّنْيا يُرِيحُ القَلْبَ والبَدَنَ

٤٥٩٦– الزُّهْدُ فِي الدُّنْيا يُرِيحُ القلْبَ وَالبَدَنَ

س

٤٥٩٧– سَأُحَدِّثُكُمْ بِأُمُورِ النَّاسِ وَأَخْلاَقِهِمْ

٤٥٩٨–سألْتُ رَبِّي أَنْ لاَ يُعَذِّبَ اللاهِينَ مِنْ

٤٥٩٩–سألْتُ رَبِّي أَبْنَاءَ العِشْرِينَ مِنْ أُمَّتِي

٤٦٠٠–سألت اللهَ في أَبْناءِ الأَرْبَعِينَ مِنْ أُمَّتِي

٤٦٠١– سَأَلْتُ اللهَ أَنْ يَجْعَلَ حِسَابَ أُمَّتِي إِلَيَّ

٤٦٠٢–سألْتُ رَبِّي أَنْ يَكْتُبَ عَلَى أُمَّتِي سُبْحَةَ

٤٦٠٣– سَأَلْتُ رَبِّي فِيما تَخْتَلِفُ فِيهِ أَصْحَابِي

٤٥٥٧– زَكاةُ الفِطْرِ فَرْضٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ حُرٍّ

٤٥٥٨–زَكاةُ الفِطْرِ طُهْرَةٌ لِلصائِمِ مِنَ اللَّغْوِ

٤٥٥٩– زَكاةُ الفِطْرِ عَلَى كُلِّ حُرٍ وَعَبْدٍ ذَكَرٍ

٤٥٦٠–زَكاةُ الفِطْرِ عَلَى الحَاضِرِ وَالبَادِي.ض

٤٥٦١–زَمْزَمُ طَعامُ طُعْمٍ وَشِفاءُ سُقْمٍ.صح

٤٥٦٢– زَمْزَمُ حَفْنَةٌ مِنْ جَنَاحِ جِبْرِيلَ.

٤٥٦٣– زَمِّلُوهُمْ بِدِمائِهِمْ فَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْ كَلْمٍ

٤٥٦٤– زِنَى العَيْنَيْنِ النَّظَرُ.صح

٤٥٦٥–زِنْ وَأَرْجِحْ.صح

٤٥٦٦– زِنَى اللِّسَانِ الكَلاَمُ.ض

٤٥٦٧– زِنِي شَعْرَ الحُسَيْنِ وَتَصَدَّقِي بِوَزْنِهِ فِضَّةً

٤٥٦٨– زَوِّجُوا الأَكْفاءَ وَتَزَوَّجُوا الأَكْفَاءَ

٤٥٦٩– زَوِّجُوا أَبْناءَكُمْ وَبَنَاتِكُمْ.ض

٤٥٧٠– زَوَّدَكَ اللهُ التَّقْوى وَغَفَرَ ذَنْبَكَ وَيَسَّرَ

٤٥٧١– زَوِّدُوا أَمْواتَكُمْ لاَ إِله إِلاَّ اللهُ.ض

٤٥٧٣– زُورُوا القُبُورَ وَلاَ تَقُولُوا هَجْراً.صح

٤٥٧٤– زَيْنُ الحَاجِّ أَهْلُ اليَمَنِ.ض

٤٥٧٥– زَيْنُ الصَّلاَةِ الحِذَاءُ.ض

٤٥٧٦– زَيِّنُوا القُرْآنَ بِأَصْوَاتِكُمْ.صح

٤٥٧٧– زَيِّنُوا القُرْآنَ بِأَصْوَاتِكُمْ فَإِنَّ الصَّوْتَ

٤٥٧٨– زَيِّنُوا أَعْيادَكُمْ بالتَّكْبِيرِ.

٤٥٧٩– زَيِّنُوا العِيدَيْنِ بالتَّهْلِيلِ والتَّكْبِيرِ

٤٥٨٠– زَيِّنُوا مَجَالِسَكُمْ بالصَّلاَةِ عَلَيَّ فَإِنَّ

٤٦٢٧–سَافِرُوا تَصِحُّوا وَاغْزُوا تَسْتَغْنُوا.ح

٤٦٢٨– سَافِرُوا مَعَ ذَوِي الجُدُودِ وَذَوِي

٤٦٢٩– سَاقِي القَوْمِ آخِرُهُمْ.صح

٤٦٣٠– سَاقِي القَوْمِ آخِرُهُمْ شُرْباً.صح

٤٦٣١– سَامُ أَبُو العَرَبِ وَحَامُ أَبُو الحَبَش

٤٦٣٢– سَاوُوا بَيْنَ أَوْلاَدِكُمْ فِي العَطِيَّةِ فَلَوْ كُنْتُ

٤٦٣٣– سِبَابُ المُسْلِمِ فُسُوقٌ وَقِتَالُهُ كُفْرٌ.صح

٤٦٣٤– سِبابُ المُسْلِمِ فُسُوقٌ وَقِتَالُهُ كُفْرٌ

٤٦٣٥– سُبْحَانَ اللهِ نِصْفُ الْمِيزَانِ وَالحَمْدُ للهِ

٤٦٣٦– سُبْحَانَ اللهِ وَالحَمْدُ للهِ وَلاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ

٤٦٣٧– سُبْحَانَ اللهِ نِصْفُ الْمِيزَانِ وَالحَمْدُ للهِ

٤٦٣٨–سبحان الله ماذا أنزل الليلة من الفتن و

٤٦٣٩– سُبْحَانَ اللهِ أَيْنَ اللَّيْلُ إِذا جَاءَ

٤٦٤٠– سَبِّحُوا ثَلاَثَ تَسبِيحَاتٍ رُكُوعاً وَثَلاَثَ

٤٦٤١– سَبِّحِي اللهَ عَشْراً وَاحْمَدِي اللهَ عَشْراً

٤٦٤٢– سَبِّحِي اللهَ مائَةَ تَسْبِيحَةٍ فَإِنَّهَا تَعْدِلُ

٤٦٤٤– سَبْعُ مَواطِنَ لاَتَجُوزُ فِيهَا الصَّلاَةُ ظَاهِرُ

٤٦٤٥– سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ

٤٦٤٦– سَبْعَةٌ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ يَوْمَ لاَظِلَّ إِلاَّ ظِلُّهُ

٤٦٤٧– سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللهُ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ

٤٦٤٨– سَبْعَةٌ لَعَنْتُهُمْ وَكُلُّ نَبِيٍّ مُجَابِ الدَّائِدُ فِي

٤٦٤٩– سَبْعُونَ أَلْفاً مِنْ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الجَنَّةَ

٤٦٥٠– سَبَقَ دِرْهَمٌ مائَةَ أَلفِ دِرْهَمٍ رَجُلٌ لَهُ

٤٦٠٤–سَأَلْتُ رَبِّي أَنْ لاَ أَتَزَوَّجَ إِلَى أَحَدٍ مِنْ

٤٦٠٥–سَأَلْتُ رَبِّي أَنْ لاَ يُدْخِلَ أَحَداً مِنْ أَهْلِ

٤٦٠٦–سَأَلْتُ رَبِّي فَأَعْطانِي أَوْلاَدَ المُشْرِكِينَ

٤٦٠٧– سَأَلْتُ رَبِّي أَنْ لا أُزَوِّجَ إِلاَّ مِنْ أَهْلِ

٤٦٠٨–سَأَلْتُ اللهَ الشَّفاعَةَ لأُمَّتِي فَقَالَ لَكَ

٤٦٠٩– سَأَلْتُ جِبْرِيلَ أَيَّ الأَجَلَيْنِ قَضَى مُوسى

٤٦١٠– سأَلْتُ جِبْرِيلَ هَلْ تَرَى رَبَّكَ ؟ قَالَ إِنَّ

٤٦١١–سأَلْتُ جِبْرِيلَ عَنْ هذِهِ الآيَةِ وَنُفِخَ فِي

٤٦١٢–سَابُّ المَوْتَى كالمُشْرِفِ عَلَى

٤٦١٣–سابُّ المُؤمِنِ كالمُشْرِفِ عَلَى

٤٦١٤–سَابِقُنا سَابِقٌ وَمُقْتَصِدُنا نَاجٍ وَظَالِمُنَا

٤٦١٥–سَادَةُ السُّودانِ أَرْبَعَةٌ لُقْمانُ الحَبَشِيُّ

٤٦١٦–سارِعُوا فِي طَلَبِ العِلْمِ فالحَدِيثُ مِنْ

٤٦١٧–سَاعَاتُ الأَذَى يُذْهِبْنَ سَاعَاتِ

٤٦١٨–سَاعَاتُ الأَذَى فِي الدُّنْيا يُذْهِبْنَ سَاعَاتِ

٤٦١٩– سَاعاتُ الأَمْراضِ يُذْهِبْنَ سَاعَاتِ

٤٦٢٠– سَاعَةُ السُّبْحَةِ حِينَ تَزُولُ عَنْ كَبِدِ

٤٦٢١– سَاعَةٌ فِي سَبِيلِ اللهِ خَيْرٌ مِنْ خَمْسِينَ

٤٦٢٢– سَاعَةٌ مِنْ عَالِمٍ مُتَّكِيءٍ عَلَى فِرَاشِهِ يَنْظُرُ

٤٦٢٣– سَاعَتَانِ تُفْتَحُ فِيهِما أَبْوَابُ السَّماءِ

٤٦٢٤–سَافِرُوا تَصِحُّوا.ح

٤٦٢٥–سَافِرُوا تَصِحُّوا وَتَغْنَمُوا.

٤٦٢٦–سَافِرُوا تَصِحُّوا وَتُرْزَقُوا.ح

٤٦٧٤– سَتَكُونُ بَعْدِي أَئِمَّةٌ يُؤَخِّرُونَ الصَّلاَةَ عَنْ

٤٦٧٥–سَتَكُونُ عَلَيْكُمْ أُمَرَاءُ مِنْ بَعْدِي

٤٦٧٦–سَتَكُونُ أَئِمَّةٌ مِنْ بَعْدِي يَقُولُونَ فَلاَ يُرَدُّ

٤٦٧٧–سَتَكُونُ فِتَنٌ يُصْبِحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِناً

٤٦٧٨– سَتَكُونُ فِتْنَةٌ صَمَّاءُ بَكْمَاءُ عَمْيَاءُ مَنْ

٤٦٧٩–سَتَكُونُ أَحْدَاثٌ وَفِتْنَةٌ وَفُرْقَةٌ وَاخْتِلاَفٌ

٤٦٨٠–سَتَكُونُ عَلَيْكُمْ أَئِمَّةٌ يَمْلِكُونَ أَرْزَاقَكُمْ

٤٦٨١– سَتَكُونُ مَعَادِنُ يَحْضُرُهَا شِرَارُ النَّاسِ.ح

٤٦٨٢–سَتُهَاجِرُونَ إِلَى الشَّامِ فَيُفْتَحُ لَكُمْ

٤٦٨٣–سَجَدَتَا السَّهْوِ فِي الصَّلاَةِ تُجْزِئَانِ مِنْ

٤٦٨٤–سَجْدَتَا السَّهْوِ بَعْدَ التَّسْلِيمِ وَفِيهَا تَشَهُّدٌ

٤٦٨٥–سِحاقُ النِّسَاءِ زِنى بَيْنَهُنَّ.

٤٦٨٦–سَخَافَةٌ بِالمَرْءِ أَنْ يَسْتَخْدِمَ ضَيْفُهُ.

٤٦٨٧–سَدِّدُوا وَقَارِبُوا.ح

٤٦٨٨– سَدِّدوا وَقَارِبُوا وَأَبْشِرُوا وَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَنْ

٤٦٨٩–سُرْعَةُ المَشْيِ تُذْهِبُ بَهَاءَ المُؤْمِنِ.ض

٤٦٩٠–سُرْعَةُ المَشْيِ تُذْهِبُ بِبَهَاءِ الْوَجْهِ.ض

٤٦٩١–سَطَعَ نُورٌ فِي الجَنَّةِ فَقِيلَ مَاهذَا فَإِذَا هُوَ

٤٦٩٢–سَعَادَةٌ لابْنِ آدَمَ ثَلاَثٌ وَشَقَاوَةٌ لابْنِ آدَمَ

٤٦٩٣–سَفَرُ المَرْأَةِ مَعَ عَبْدِهَا ضَيْعَةٌ.ض

٤٦٩٤–سَلِ رَبَّكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا

٤٦٩٥–سَلِ اللهَ الْعَفْوَ والْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا

٤٦٩٦–سَلْمَانُ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ.صح

٤٦٥١– سَبَقَ المُفْرِدُونَ المُسْتَهْتِرُونَ فِي ذِكْرِ

٤٦٥٢–سَبَقَ المُهَاجِرُونَ النَّاسَ بِأَرْبَعِينَ خَرِيفاً

٤٦٥٣– سِتُّ خِصَالٍ مِنَ الخَيْرِ جِهَادُ أَعْدَاءِ

٤٦٥٤– سِتُّ خِصَالٍ مِنَ السُّحْتِ رِشْوَةُ الإِمَامِ

٤٦٥٥– سِتٌّ مَنْ جَاءَ بِوَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ جَاءَ وَلَهُ

٤٦٥٦– سِتٌّ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُؤْمِناً حَقاً إِسْبَاغُ

٤٦٥٧– سِتٌّ مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ مَوْتِي وَفَتْحُ

٤٦٥٨–سِتَّةُ أَشْيَاءَ تُحْبِطُ الأَعْمَالَ الاشْتِغَالُ

٤٦٥٩– سِتَّةُ مَجَالِسَ المُؤْمِنُ ضَامِنٌ عَلَى اللهِ

٤٦٦٠– سِتَّةٌ لَعَنْتُهُمْ وَلَعَنَهُمُ اللهُ وَكُلُّ نَبِيِّ اللهِ

٤٦٦١– سَتَخْرُجُ نَارٌ مِن حَضْرَمَوْتَ قَبْلَ يَوْمِ

٤٦٦٢– سِتْرُ مَابَيْنَ أَعْيُنِ الجِنِّ وَعَوْرَاتِ بَنِي

٤٦٦٣–سَتْرٌ بَيْنَ أَعْيُنِ الجِنِّ وَعَوْرَاتِ بَنِي آدَمَ

٤٦٦٤–سُتْرَةُ الإِمَامِ سُتْرَةُ مَنْ خَلْفَهُ.ض

٤٦٦٥–سَتَشْرَبُ أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي الخَمْرَ

٤٦٦٦– سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمْ أَرْضُونَ وَيَكْفِيكُمُ اللهُ فَلاَ

٤٦٦٧– سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمُ الدُّنْيَا حَتَّى تُنَجِّدُوا

٤٦٦٨– سَتُفْتَحُ مَشَارِقُ الأَرْضِ وَمَغَارِبُهَا عَلَى

٤٦٦٩– سَتُفْتَحُونَ مَنَابِتَ الشِّيحِ.ض

٤٦٧٠– سَتَكُونُ فِتْنَةٌ الْقَاعِدُ فِيهَا خَيْرٌ مِنَ عَلَيَّ

٤٦٧١– سَتَكُونُ أُمَرَاءُ فَتَعْرِفُونَ وَتُنْكِرُونَ فَمَنْ

٤٦٧٢– سَتَكُونُ بَعْدِي هَنَاتٌ وَهَنَاتٌ فَمَنْ

٤٦٧٣–سَتَكُونُ أُمَرَاءُ تَشْغَلُهُمْ أَشْيَاءُ يُؤَخِّرُونَ

٤٦٩٧–سَلْمَانُ سَابِقُ فَارِسَ.

٤٦٩٨–سَلَّمَ عَلَيَّ مَلَكٌ ثُمَّ قَالَ لِي لَمْ أَزَلْ

٤٦٩٩–سَلُوا اللهَ الفِرْدَوْسَ فَإِنَّهَا سُرَّةُ الجَنَّةِ وَإِنَّ

٤٧٠٠–سَلُوا اللهَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فَإِنْ أَحَداً لَمْ

٤٧٠١–سَلُوا اللهَ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّ اللهَ يُحِبُّ أَنْ ي

٤٧٠٢–سَلُوا اللهَ عِلْماً نَافِعاً وَتَعَوَّذُوا باللهِ مِنْ

٤٧٠٣–سَلُوا اللهَ لِيَ الْوَسِيلَةَ أَعْلَى دَرَجَةٍ فِي

٤٧٠٤–سَلُوا اللهَ لِيَ الوَسِيلَةَ فَإِنَّهُ لاَيَسْأَلُهَا لِي

٤٧٠٥–سَلُوا اللهَ بِبُطُونَ أَكُفِّكُمْ وَلاَ تَسْأَلُوهُ

٤٧٠٦–سَلُوا اللهَ بِبُطُونِ أَكُفِّكُمْ وَلاَ تَسْأَلُوه

٤٧٠٧–سَلُوا اللهَ حَوَائِجَكُمْ الْبَتَّةَ فِي صَلاَةٍ

٤٧٠٨–سَلُوا اللهَ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى الشِّسْعَ فَإِنَّ اللهَ

٤٧٠٩–سَلُوا أَهْلَ الشَّرَفِ عَنِ الْعِلْمِ فَإِنْ كَانَ

٤٧١٠–سَمَّى هَارُونُ ابْنَيْهِ شَبَراً وَشُبَيْراً وَإِنِّي

٤٧١١–سَمِّ ابْنَكَ عَبْدَ الرَّحْمنِ.صح

٤٧١٢–سَمُّوهُ بِأَحَبِّ الأَسْمَاءِ إِلَيَّ حَمْزَةَ.صح

٤٧١٣–سَمُّوا أَسْقَاطَكُمْ فَإِنَّهُمْ مِنْ أَفْرَاطِكُمْ.ح

٤٧١٤–سَمُّوا السِّقْطَ يُثَقِّلِ اللهُ بِهِ مِيزَانَكُمْ فَإِنَّهُ

٤٧١٥–سَمُّوا بِاسْمِي وَلاَ تُكَنُّوا بِكُنْيَتِي.صح

٤٧١٦–سَمُّوا بِاسْمِي وَلاَ تُكَنُّوا بِكُنْيَتِي فَإِنِّي إِنَّمَا

٤٧١٧–سَمُّوا بِأَسْمَاءِ الأَنْبِيَاءِ وَلاَ تُسَمُّوا بِأَسْمَاءِ

٤٧١٨–سُمِّيَ رَجَبَ لأَنَّهُ يُتَرَجَّبُ فِيهِ خَيْرٌ كَثِيرٌ

٤٧١٩–سُوءُ الْخُلُقِ شُؤْمٌ.ح

٤٧٢٠–سُوءُ الخُلُقِ شُؤْمٌ وَشِرَارُكُمْ أَسْوَءُكُمْ

٤٧٢١–سُوءُ الْخُلُقِ شُؤْمٌ وَطَاعَةُ النِّسَاءِ نَدَامَةٌ

٤٧٢٢–سُوءُ الخُلُقِ يُفْسِدُ الْعَمَلَ كَمَا يُفْسِدُ

٤٧٢٣–سُوءُ المُجَالَسَةِ شُحٌّ وَفُحْشٌ وَسُوءُ

٤٧٢٤–سَوْدَاءُ وَلُودٌ خَيْرٌ مِنْ حَسْنَاءَ لاَتَلِدُ وَإِنِّي

٤٧٢٥–سُورَةُ الْكَهْفِ تُدْعى فِي التَّوْرَاةِ الحَائِلَةَ

٤٧٢٦–سُورَةٌ مِنَ القُرْآنِ مَاهِيَ إِلاَّ ثَلاَثُونَ آيَةً

٤٧٢٧–سُورَةُ تَبَارَكَ هِيَ المَانِعَةُ مِنْ عَذَابِ

٤٧٢٨–سَوُّوا صُفُوفَكُمْ فَإِنَّ تَسْوِيَةَ الصُّفُوفِ مِنْ

٤٧٢٩–سَوُّوا صُفُوفَكُمْ لاَتَخْتَلِفُ قُلُوبُكُمْ.صح

٤٧٣٠–سَوُّوا صُفُوفَكُمْ أَوْ لَيُخَالِفَنَّ اللهُ بَيْنَ

٤٧٣١–سَوُّوا القُبُورَ عَلَى وَجْهِ الأَرْضِ إِذَا دَفَنْتُمُ

٤٧٣٢–سَلاَمَةُ الرَّجُلِ فِي الفِتْنَةِ أَنْ يَلْزَمَ بَيْتَهُ.ض

٤٧٣٣–سَيَأْتِيكُمْ أَقْوَامٌ يَطْلُبُونَ الْعِلْمَ فَإِذَا

٤٧٣٤–سَيَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ لاَيَكُونُ فِيهِ شَيْءٌ

٤٧٣٥–سَيَأْتِي عَلَى أُمَّتِي زَمَانٌ يَكْثُرُ فِيهِ الْقُرَّاءُ

٤٧٣٦–سَيَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يُخَيَّرُ فِيهِ الرَّجُلُ

٤٧٣٧–سَيْحَانُ وَجَيْحَانُ وَالفُرَاتُ وَالنِّيلُ كُلٌّ مِنْ

٤٧٣٨–سَيَخْرُجُ أَقْوَامٌ مِنْ أُمَّتِي يَشْرَبُونَ الْقُرْآنَ

٤٧٣٩–سَيَخْرُجُ أَهْلُ مَكَّةَ ثُمَّ لايَعْبُرُهَا إِلاَّ قَلِيلٌ

٤٧٤٠–سَيَخْرُجُ نَاسٌ مِنَ المَغْرِبِ يَأْتُونَ يَوْمَ

٤٧٤١–سَيِّدُ الإِدَامِ فِي الدُّنْيَاوَالآخِرَةِ اللَّحْمُ

٤٧٤٢–سَيِّدُ الأَدْهَانِ الْبَنَفْسَجُ وَإِنَّ فَضْلَ

٤٧٦٦–سَيَقْرَأُ الْقُرْآنَ رِجَالٌ لاَيُجَاوِزُ حَنَاجِرَهُمْ

٤٧٦٧–سَيَكُونُ فِي أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَتَعَاطَى فُقَهَاؤُهُمْ

٤٧٦٨–سَيَكُونُ بَعْدِي خُلَفَاءُ وَمِنْ بَعْدِ الْخُلَفَاءَ

٤٧٦٩–سَيَكُونَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ خَسْفٌ وَقَذْفٌ

٤٧٧٠–سَيَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ شُرَطَةٌ يَغْدُونَ

٤٧٧١–سَيَكُونُ بَعْدِي سَلاَطِينُ الْفِتَنُ عَلَى

٤٧٧٢–سَيَكُونُ رِجَالٌ مِنْ أُمَّتِي يَأْكُلُونَ أَلْوَانَ

٤٧٧٣–سَيَكُونُ فِي أُمَّتِي رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ أُوَيْسُ بْنُ

٤٧٧٤–سَيَكُونُ بَعْدِي بُعُوثٌ كَثِيرَةٌ فَكُونُوا فِي

٤٧٧٥–سَيَكُونُ قَوْمٌ يَعْتَدُونَ فِي الدُّعَاءِ.صح

٤٧٧٦–سَيَكُونُ قَوْمٌ يَأْكُلُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ كَمَا تَأْكُلُ

٤٧٧٧–سَيَكُونُ بِمِصْرَ رَجُلٌ مِنْ بَنِي أُمَيَّةَ أَخْنَسُ

٤٧٧٩–سَيَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ دِيدَانُ الْقُرَّاءِ

٤٧٨٠–سَيَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي

٤٧٨٢–سَيَكُونُ بَعْدِي أُمَرَاءُ يَقْتَتِلُونَ عَلَى الْمُلْكِ

٤٧٨٣–سَيَكُونُ فِي أُمَّتِي أَقْوَامٌ يُكَذِّبُونَ

٤٧٨٤–سَيَكُونُ بَعْدِي قُصَّاصٌ لاَيَنْظُرُ اللهُ

٤٧٨٥–سَيَلِي أُمُورَكُمْ مِنْ بَعْدِي رِجَالٌ يُعَرِّفُونَكُمْ

٤٧٨٧–سَيُوقِدُ الْمُسْلِمُونَ مِنْ قِسِيِّ يَأْجُوجَ

٤٧٨٨–السَّائِحُونَ هُمُ الصَّائِمُونَ.صح

٤٧٨٩–السَّائِمَةُ جُبَارٌ وَالْمَعْدِنُ جُبَارٌ وَفِي الرِّكَازِ

٤٧٩٠–السَّابِقُ وَالْمُقْتَصِدُ يَدْخُلاَنِ الْجَنَّةَ.صح

٤٧٩١–السَّاعِي عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِينِ

٤٧٤٣–سَيِّدُ الاسْتِغْفَارِ أَنْ تَقُولَ : اللَّهُمَّ أَنْتَ

٤٧٤٤–سَيِّدُ الأَيَّامِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمُ الْجُمُعَةِ أَعْظَمُ

٤٧٤٥–سَيِّدُ السِّلْعَةِ أَحَقُّ أَنْ يُسَامَ.صح

٤٧٤٦–سَيِّدُ الشُّهَدَاءِ عِنْدَ اللهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَمْزَةُ

٤٧٤٧–سَيِّدُ الشُّهَدَاءِ حَمْزَةُ بْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ

٤٧٤٨–سَيِّدُ الشُّهَدَاءِ جَعْفَرُ بْنُ أَبِي طَالِبٍ مَعَهُ

٤٧٤٩–سَيِّدُ الشُّهُورِ شَهْرُ رَمَضَانَ وَأَعْظَمُهَا

٤٧٥٠–سَيِّدُ الْفَوَارِسِ أَبُو مُوسَى.ض

٤٧٥١–سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ.ض

٤٧٥٢–سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ وَسَاقِيهِمْ آخِرُهُمْ

٤٧٥٣–سَيِّدُ الْقَوْمِ فِي السَّفَرِ خَادِمُهُمْ فَمَنْ

٤٧٥٤–سَيِّدُ النَّاسِ آدَمُ وَسَيِّدُ الْعَرَبِ مُحَمَّدٌ

٤٧٥٥–سَيِّدُ إِدَامِكُمُ الْمِلْحُ.ض

٤٧٥٦–سَيِّدُ رَيْحَانِ أَهْلِ الْجَنَّةِ الْحِنَّاءُ.ض

٤٧٥٧–سَيِّدُ طَعَامِ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ اللَّحْمُ.ض

٤٧٥٨–سَيِّدُ كُهُولِ أَهْلِ الْجَنَّةِ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ

٤٧٥٩–سَيِّدَاتُ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ أَرْبَعٌ مَرْيَمُ

٤٧٦٠–سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ فُلاَنَةُ وَخَدِيجَةُ بِنْتُ

٤٧٦١–سَيُدْرِكُ رَجُلاَنِ مِنْ أُمَّتِي عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ

٤٧٦٢–سَيُشَدِّدُ هَذَا الدِّينُ بِرِجَالٍ لَيْسَ لَهُمْ عِنْدَ

٤٧٦٣–سَيُصِيبُ أُمَّتِي دَاءُ الأُمَمِ الأَشَرُ وَالْبَطَرُ

٤٧٦٤–سَيُعَزِّي النَّاسُ بَعْضُهُمْ بَعْضاً مِنْ بَعْدِي

٤٧٦٥–سَيُقْتَلُ بِعَذْرَاءَ أُنَاسٌ يَغْضَبُ اللهُ لَهُمْ

٤٨١٥- السُّلْطَانُ ظِلُّ اللهِ فِي الأَرْضِ فَمَنْ أَكْرَمَهُ اللهُ وَمَنْ

٤٨١٦- السُّلْطَانُ ظِلُّ اللهِ فِي الأَرْضِ يَأْوِي إِلَيْهِ كُلُّ مَظْلُومٍ مِنْ

٤٨١٧- السُّلْطَانُ ظِلُّ اللهِ فِي الأَرْضِ يَأْوِي إِلَيْهِ الضَّعِيفُ وَبِهِ

٤٨١٨- السُّلْطَانُ ظِلُّ اللهِ فِي الأَرْضِ فَمَنْ غَشَّهُ ضَلَّ وَمَنْ

٤٨١٩- السُّلْطَانُ ظِلُّ اللهِ فِي الأَرْضِ فَإِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ بَلَداً

٤٨٢٠- السُّلْطَانُ ظِلُّ الرَّحْمنِ فِي الأَرْضِ يَأْوِي إِلَيْهِ كُلُّ

٤٨٢١-السُّلْطَانُ الْعَادِلُ الْمُتَوَاضِعُ ظِلُّ اللهِ وَرُمْحُهُ فِي الأَرْضِ

٤٨٢٢- السَّلَفُ فِي حَبَلِ الْحَبَلَةِ رِباً.صح

٤٨٢٣- السِّلُّ شهادَةٌ.ح

٤٨٢٤- السَّمَاحُ رَبَاحٌ وَالْعُسْرُ شُؤْمٌ.ح

٤٨٢٥- السَّمْتُ الْحَسَنُ وَالتُّؤَدَةُ وَالاقْتِصَادُ جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعَةٍ

٤٨٢٦- السَّمْتُ الْحَسَنُ جُزْءٌ مِنْ خَمْسَةٍ وَسَبْعِينَ جُزءاً مِنَ

٤٨٢٧-السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ عَلَى الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ فِيمَا

٤٨٢٨- السُّنَّةُ سُنَّتَانِ سُنَّةٌ فِي فَرِيضَةٍ وَسُنَّةٌ فِي غَيْرِ فَرِيضَةٍ

٤٨٢٩- السُّنَّةُ سُنَّتَانِ مِنْ نَبِيٍ وَمِنْ إِمَامٍ عَادِلٍ.ض

٤٨٣٠- السُّنُّورُ سَبُعٌ.صح

٤٨٣١- السُّنُّورُ مِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ وَإِنَّهُ مِنَ الطَّوَّافِينَ أَوِ

٤٨٣٢- السِّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِ.صح

٤٨٣٣- السِّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ وَمَجْلاَةٌ

٤٨٣٤- السِّوَاكُ يُطَيِّبُ الْفَمَ وَيُرْضِي الرَّبَّ.ح

٤٨٣٥- السِّوَاكُ نِصْفُ الإِيمَانِ وَالْوُضُوءُ نِصْفُ الإِيمَانِ.ح

٤٨٣٦- السِّوَاكُ وَاجِبٌ وَغُسْلُ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ

٤٨٣٧- السِّوَاكُ مِنَ الْفِطْرَةِ.

٤٧٩٢-السَّبَاعُ حَرَامٌ.صح

٤٧٩٣-السُّبَّاقُ أَرْبَعَةٌ أَنَا سَابِقُ الْعَرَبِ وَصُهَيْبٌ

٤٧٩٤-السَّبْعُ الْمَثَانِي فَاتِحَةُ الْكِتَابِ.صح

٤٧٩٥-السَّبْقُ ثَلاَثَةٌ فَالسَّابِقُ إِلَى مُوسَى يُوشَعُ

٤٧٩٦-السَّبِيلُ الزَّادُ وَالرَّاحِلَةُ.

٤٧٩٧-السَّجْدَةُ الَّتِي فِي ص سَجَدَهَا دَاوُدُ تَوْبَةً

٤٧٩٨-السُّجودُ عَلَى سَبْعَةِ أَعْضَاءٍ الْيَدَيْنِ

٤٧٩٩-السُّجُودُ عَلَى الْجَبْهَةِ وَالْكَفَّيْنِ وَالرُّكْبَتَيْنِ

٤٨٠٠-السَّحَاقُ بَيْنَ النِّسَاءِ زِنًى بَيْنَهُنَّ.ض

٤٨٠١-السحور أكله بركة فلا تدعوه ولو أن يجرع أحدكم

٤٨٠٢- السخاء خلق الله الأعظم.ض

٤٨٠٣-السخاء شجرة من أشجار الجنة أغصانها متدليات

٤٨٠٤-السَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ قَرِيبٌ مِنَ

٤٨٠٥- السِّرُّ أَفْضَلُ مِنَ الْعَلاَنِيَةِ وَالْعَلاَنِيَةُ أَفْضَلُ لِمَنْ أَرَادَ

٤٨٠٦- السَّرَاوِيلُ لِمَنْ لاَيَجِدُ الإِزَارَ وَالْخُفُّ لِمَنْ لايَجِدُ

٤٨٠٧- السُّرْعَةُ فِي الْمَشْيِ تُذْهِبُ بَهَاءَ الْمُؤْمِنِ

٤٨٠٨- السَّعَادَةُ كُلُّ السَّعَادَةِ طُولُ الْعُمْرِ فِي طَاعَةِ اللهِ.ح

٤٨٠٩- السَّعِيدُ مَنْ سَعِدَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ وَالشَّقِيُّ مَن شَقِيَ فِي

٤٨١٠-السَّفَرُ قِطْعَةٌ مِنَ الْعَذَابِ يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ

٤٨١١- السُّفْلُ أَرْفَقُ.صح

٤٨١٢- السَّكِينَةُ عِبَادُ اللهِ السَّكِينَةَ.صح

٤٨١٣- السَّكِينَةُ مَغْنَمٌ وَتَرْكُهَا مَغْرَمٌ.ح

٤٨١٤- السَّكِينَةُ فِي أَهْلِ الشَّاءِ وَالْبَقَرِ.

٤٨٦٠–شِرَارُ أُمَّتِي الَّذِينَ وُلِدُوا فِي النَّعِيمِ وَغُذُّوا

٤٨٦١–شِرَارُ أُمَّتِي الثَّرْثَارُونَ الْمُتَشَدِّقُونَ

٤٨٦٢–شِرَارُ أُمَّتِي الصَّائِغُونَ وَالصَّبَّاغُونَ.ض

٤٨٦٣–شِرَارُ أُمَّتِي مَنْ يَلِي الْقَضَاءَ إِنِ اشْتَبَهَ

٤٨٦٤–شِرَارُ الناسِ شِرَارُ الْعُلَمَاءِ فِي النَّاسِ.ح

٤٨٦٥–شِرَارُ قُرَيْشٍ خِيَارُ شِرَارِ النَّاسِ.ح

٤٨٦٦–شِرَارُكُمْ عُزَّابُكُمْ.ح

٤٨٦٧–شِرَارُكُمْ عُزَّابُكُمْ رَكْعَتَانِ مِنْ مُتَأَهِّلٍ خَيْرٌ

٤٨٦٨–شِرَارُكُمْ عُزَّابُكُمْ وَأَرَاذِلُ مَوْتَاكُمْ

٤٨٦٩–شَرُّ الْبُلْدَانِ أَسْوَاقُهَا.صح

٤٨٧٠–شَرُّ الْبُيُوتِ الحَمَّامُ تَعْلُو فِيهِ الأَصْوَاتُ

٤٨٧١–شَرُّ الحَمِيرِ الأَسْوَدُ الْقَصِيرُ.

٤٨٧٢–شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ يُمْنَعُهَا مَنْ

٤٨٧٣–شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ يُدْعَى إِلَيْهِ

٤٨٧٤–شَرُّ الكَسْبِ مَهْرُ الْبَغِيِّ وَثَمَنُ الْكَلْبِ و

٤٨٧٥–شَرُّ المَالِ فِي آخِرِ الزَّمَانِ

٤٨٧٦–شَرُّ المَجَالِسِ الأَسْوَاقُ وَالطُّرُقُ وَخَيْرُ

٤٨٧٧–شَرُّ النَّاسِ الَّذِي يُسْأَلُ بِاللهِ ثُمَّ

٤٨٧٨–شَرُّ النَّاسِ الْمُضَيِّقُ عَلَى أَهْلِهِ.ح

٤٨٧٩–شَرُّ النَّاسِ مَنْزِلَةً يَوْمَ القِيَامَةِ مَنْ يُخَافُ

٤٨٨٠–شَرُّ قَتِيلٍ بَيْنَ الصَّفَّيْنِ أَحَدُهُمَا يَطْلُبُ

٤٨٨١–شَرُّ مَافِي رَجُلٍ شُحٌّ هَالِعٌ وَجُبْنٌ خَالِعٌ.ح

٤٨٨٢–شُرْبُ اللَّبَنِ مَحْضُ الإِيمَانِ مَنْ شَرِبَهُ فِي

٤٨٣٨– السِّوَاكُ يَزِيدُ الرَّجُلَ فَصَاحَةً.

٤٨٣٩– السِّوَاكُ سُنَّةٌ فَاسْتَاكُوا أَيَّ وَقْتٍ شِئْتُمْ.ح

٤٨٤٠– السِّوَاكُ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ إِلاَّ السَّامَ وَالسَّامُ

٤٨٤١– السُّورَةُ الَّتِي تُذْكَرُ فِيهَا الْبَقَرَةُ فُسْطَاطُ الْقُرْآنِ

٤٨٤٢– السَّلاَمُ قَبْلَ الكَلاَمِ.ض

٤٨٤٣– السَّلاَمُ قَبْلَ الْكَلاَمِ وَلاَ تَدْعُوا أَحَدًا إِلَى الطَّعَامِ حَتَّى

٤٨٤٤– السَّلاَمُ قَبْلَ السُّؤَالِ فَمَنْ بَدَأَكُمْ بِالسُّؤَالِ قَبْلَ

٤٨٤٥– السَّلاَمُ تَحِيَّةٌ لِمِلَّتِنَا وَأَمَانٌ لِذِمَّتِنَا.

٤٨٤٦– السَّلاَمُ اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللهِ وَضَعَهُ اللهُ فِي الأَرْضِ

٤٨٤٧– السَّلاَمُ اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللهِ عَظِيمٌ جَعَلَهُ ذِمَّةً بَيْنَ

٤٨٤٨– السَّلاَمُ تَطَوُّعٌ وَالرَّدُّ فَرِيضَةٌ.ض

٤٨٤٩– السَّيِّدُ اللهُ.صح

٤٨٥٠– السُّيُوفُ مَفَاتِيحُ الْجَنَّةِ.ح

٤٨٥١– السُّيُوفُ أَزِمَّةُ الْمُجَاهِدِينَ

ش

٤٨٥٢– شَابٌّ سَخِيٌّ حَسَنُ الْخُلُقِ أَحَبُّ إِلَى

٤٨٥٣– شَارِبُ الخَمْرِ كَعَابِدِ وَثَنٍ وَشَارِبُ الخَمْرِ

٤٨٥٤– شَاهَتِ الْوُجُوهُ.صح

٤٨٥٥– شَاهِدَاكَ أَوْ يَمِينُهُ.

٤٨٥٦– شَاهِدُ الزُّورِ لاَتَزُولُ قَدَمَاهُ حَتَّى يُوجِبَ

٤٨٥٧– شَاهِدُ الزُّورِ مَعَ الْغَشَّارِ فِي النَّارِ.ض

٤٨٥٨– شَبَابُ أَهْلِ الجَنَّةِ خَمْسَةٌ حَسَنٌ

٤٨٥٩– شِرَارُ أُمَّتِي الَّذِينَ غُذُّوا بِالنَّعِيمِ الَّذِينَ

٤٩٠٦–شَهِيدُ الْبَرِّ يُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ إِلاَّ الدَّيْنَ

٤٩٠٧–شَهِيدُ الْبَحْرِ مِثْلُ شَهِيدَيِ الْبَرِّ وَالْمَائِدُ

٤٩٠٨–شُوبُوا مَجْلِسَكُمْ بِمُكَدِّرِ اللَّذَّاتِ

٤٩٠٩–شُوبُوا شَيْبَكُمْ بِالْحِنَّاءِ فَإِنَّهُ أَسَرّ

٤٩١٠–شَيْئَانِ لاَأَذْكُرُ فِيهِمَا الذَّبِيحَةُ وَالْعُطَاسُ

٤٩١١–شَيَّبَتْنِي هُودٌ وَأَخَوَاتُهَا.صح

٤٩١٢–شَيَّبَتْنِي هُودٌ وَأَخَوَاتُهَا الْوَاقِعَةُ وَالْحَاقَّةُ

٤٩١٣–شَيَّبَتْنِي هُودٌ وَالْوَاقِعَةُ وَالْمُرْسَلاَتُ وَعَمَّ

٤٩١٤–شَيَّبَتْنِي هُودٌ وَأَخَوَاتُهَا قَبْلَ الْمَشِيبِ.ح

٤٩١٥–شَيَّبَتْنِي هُودٌ وَأَخَوَاتُهَا مِنَ الْمُفَصَّلِ.ح

٤٩١٦–شَيَّبَتْنِي سُورَةُ هُودٍ وَأَخَوَاتُهَا الْوَاقِعَةُ

٤٩١٧–شيبتني هود وأخواتها وما فعل بالأمم

٤٩١٨–شَيَّبَتْنِي هُودٌ وَأَخَوَاتُهَا ذِكْرُ يَوْمِ الْقِيَامَةِ

٤٩١٩–شَيْطَانٌ يَتْبَعُ شَيْطَانَةً يَعْنِي حَمَامَةً.صح

٤٩٢٠–شَيْطَانُ الرَّدْهَةِ يَخْتَلِرُهُ رَجُلٌ مِنْ بُجَيْلَةَ

٤٩٢١– الشَّاةُ فِي الْبَيْتِ بَرَكَةٌ وَالشَّاتَانِ بَرَكَتَانِ

٤٩٢٢–الشاة بركة والبئر بركة والتنور بركة

٤٩٢٣–الشَّاةُ مِنْ دَوَابِّ الْجَنَّةِ.ض

٤٩٢٤–الشَّامُ صَفْوَةُ اللهِ مِنْ بِلاَدِهِ إِلَيْهَا يَجْتَبِي

٤٩٢٥–الشَّامُ أَرْضُ الْمَحْشَرِ وَالْمَنْشَرِ.ح

٤٩٢٦–الشَّاهِدُ يَوْمُ عَرَفَةَ وَيَوْمُ الْجُمُعَةِ

٤٩٢٧–الشَّاهِدُ يَرَى مَالاَيَرَى الْغَائِبُ.صح

٤٩٢٨–الشَّبَابُ شُعْبَةٌ مِنَ الْجُنُونِ وَالنِّسَاءُ حِبَالَةُ

٤٨٨٣–شَرَفُ الْمُؤْمِنِ صَلاَتُهُ بِاللَّيْلِ وَعِزُّهُ

٤٨٨٤–شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٤٨٨٥–شِعَارُ أُمَّتِي إِذَا حُمِلُوا عَلَى الصِّرَاطِ يَامَنْ

٤٨٨٦–شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يُبْعَثُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ

٤٨٨٧–شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ فِي ظُلَمِ الْقِيَامَةِ لاَ إِلَهَ إِلاَّ

٤٨٨٨–شَعْبَانُ بَيْنَ رَجَبٍ وَشَهْرِ رَمَضَانَ تَغْفُلُ

٤٨٨٩–شَعْبَانُ شَهْرِي وَرَمَضَانُ شَهْرُ اللهِ.

٤٨٩٠–شُعْبَتَانِ لاَتَتْرُكُهُمَا أُمَّتِي النِّيَاحَةُ وَالطَّعْنُ

٤٨٩١–شِفَاءُ عِرْقِ النَّسَا أَلْيَةُ شَاةٍ أَعْرَابِيَّةٍ تُذَابُ

٤٨٩٢–شَفَاعَتِي لأَهْلِ الْكَبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي.

٤٨٩٣–شَفَاعَتِي لأَهْلِ الذُّنُوبِ مِنْ أُمَّتِي وَإِنْ زَنَى

٤٨٩٤–شَفَاعَتِي لأُمَّتِي مَنْ أَحَبَّ أَهْلَ بَيْتِي.

٤٨٩٥–شَفَاعَتِي مُبَاحَةٌ إِلا لِمَنْ سَبَّ

٤٨٩٦–شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَقٌّ فَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ

٤٨٩٧–شَمِّتِ الْعَاطِسَ ثَلاَثًا فَإِنْ زَادَ فَإِنْ شِئْتَ

٤٨٩٨–شَمِّتْ أَخَاكَ ثَلاَثاً فَمَا زَادَ فَإِنَّمَا هِيَ نَزْلَةُ

٤٨٩٩–شَهَادَةُ الْمُسْلِمِينَ بَعْضِهِمْ عَلَى بَعْضٍ

٤٩٠٠–شَهِدْتُ غُلاماً مَعَ عُمُومَتِي حِلْفَ

٤٩٠١–شُهَدَاءُ اللهِ فِي الأَرْضِ أُمَنَاءُ اللهِ عَلَى

٤٩٠٢–شَهْرَانِ لاَيَنْقُصَانِ شَهْرَا عِيدٍ رَمَضَانُ وَذُو

٤٩٠٣–شَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ اللهِ وَشَهْرُ شَعْبَانَ

٤٩٠٤–شَهْرُ رَمَضَانَ يُكَفِّرُ مَابَيْنَ يَدَيْهِ إِلَى شَهْرٍ

٤٩٠٥–شَهْرُ رَمَضَانَ مُعَلَّقٌ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ

٤٩٥٢–الشَّهَادَةُ سَبْعٌ سِوَى الْقَتْلِ فِي سَبِيلِ الله

٤٩٥٣–الشَّهَادَةُ تُكَفِّرُ كُلَّ شَيْءٍ إِلاَّ الدَّيْنَ

٤٩٥٤–الشُّهَدَاءُ خَمْسَةٌ الْمَطْعُونُ وَالْمَبْطُونُ

٤٩٥٥–الشُّهَدَاءُ أَرْبَعَةٌ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدُ الإِيمَانِ

٤٩٥٦–الشُّهَدَاءُ عَلَى بَارِقِ نَهْرٍ بِبَابِ الْجَنَّةِ فِي

٤٩٥٧–الشُّهَدَاءُ عِنْدَ الله عَلَى مَنَابِرَ مِنْ يَاقُوتٍ

٤٩٥٨–الشُّهَدَاءُ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الله فِي

٤٩٥٩–الشَّهْرُ يَكُونُ تِسْعَةً وَعِشْرِينَ وَيَكُونُ

٤٩٦٠–الشَّهْوَةُ الْخَفِيَّةُ وَالرِّيَاءُ شِرْكٌ.ح

٤٩٦١–الشَّهِيدُ لاَيَجِدُ مَسَّ الْقَتْلِ إلا كَمَا يَجِدُ ا

٤٩٦٢–الشَّهِيدُ لاَيَجِدُ أَلَمَ الْقَتْلِ إِلاَّ كَمَا يَجِدُ

٤٩٦٣–الشَّهِيدُ يُغْفَرُ لَهُ فِي أَوَّلِ دُفْعَةٍ مِنْ دَمِهِ

٤٩٦٤–الشُّؤْمُ سُوءُ الْخُلُقِ.ض

٤٩٦٥–الشُّونِيزُ دَوَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ إِلاَّ السَّامَ

٤٩٦٦–الشَّيَاطِينُ يَسْتَمِيعُونَ بِبَابِكُمْ فَإِذَا نَزَعَ

٤٩٦٧–الشَّيْبُ نُورُ الْمُؤْمِنِ لاَيَشِيبُ رَجُلٌ شَيْبَةً

٤٩٦٨–الشَّيْبُ نُورٌ مَنْ خَلَعَ الشَّيْبَ فَقَدْ خَلَعَ

٤٩٦٩–الشَّيْخُ فِي أَهْلِهِ كَالنَّبِيِّ فِي أُمَّتِهِ.

٤٩٧٠–الشَّيْخُ فِي بَيْتِهِ كَالنَّبِيِّ فِي قَوْمِهِ.ض

٤٩٧١–الشَّيْخُ يَضْعُفُ جِسْمُهُ وَقَلْبُهُ شَابٌّ عَلَى

٤٩٧٢–الشَّيْطَانُ يَلْتَقِمُ قَلْبَ ابْنِ آدَمَ فَإِذَا ذَكَرَ

٤٩٧٣–الشَّيْطَانُ يَهُمُّ بِالْوَاحِدِ وَالإِثْنَيْنِ فَإِذَا

٤٩٢٩–الشَّتَاءُ رَبِيعُ الْمُؤْمِنِ.ح

٤٩٣٠–الشِّتَاءُ رَبِيعُ الْمؤْمِنِ قَصُرَ نَهَارُهُ فَصَامَ

٤٩٣١–الشَّحِيحُ لاَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ.ض

٤٩٣٢–الشِّرْكُ الْخَفِيُّ أَنْ يَعْمَلَ الرَّجُلُ لِمَكَانِ

٤٩٣٣–الشِّرْكُ فِي أُمَّتِي أَخْفَى مِنْ دَبِيبِ النَّمْلِ

٤٩٣٤–الشِّرْكُ فِيكُمْ أَخْفَى مِنْ دَبِيبِ النَّمْلِ

٤٩٣٥–الشِّرْكُ أَخْفَى فِي أُمَّتِي مِنْ دَبِيبِ النَّمْلِ

٤٩٣٦–الشُّرُودُ يُرَدُّ.ض

٤٩٣٧–الشَّرِيكُ أَحَقُّ بِصَقَبِهِ مَاكَانَ.صح

٤٩٣٨–الشَّرِيكُ شَفِيعٌ وَالشُّفْعَةُ فِي كُلِّ

٤٩٣٩–الشِّعْرُ بِمَنْزِلَةِ الْكَلاَمِ فَحَسَنُهُ كَحَسَنِ

٤٩٤٠–الشَّعَرُ الْحَسَنُ أَحَدُ الْجَمَالَيْنِ يَكْسُوهُ

٤٩٤١–الشِّفَاءُ فِي ثَلاَثَةٍ شَرْبَةِ عَسَلٍ وَشَرْطَةِ

٤٩٤٢–الشُّفَعَاءُ خَمْسَةٌ الْقُرآنُ وَالرَّحِمُ وَالأَمَانَةُ

٤٩٤٣–الشُّفْعَةُ فِي كُلِّ شِرْكٍ فِي أَرْضٍ أَوْ رَبْعٍ

٤٩٤٤–الشُّفْعَةُ فِيما لَمْ تَقَعْ فِيهِ الْحُدُودُ فَإِذَا

٤٩٤٥–الشُّفْعَةُ فِي الْعَبِيدِ وَفِي كُلِّ شَيْءٍ.ض

٤٩٤٦–الشَّفَقُ الْحُمْرَةُ فَإِذَا غَابَ الشَّفَقُ وَجَبَتِ

٤٩٤٧–الشَّقِيُّ كُلُّ الشَّقِيِّ مَنْ أَدْرَكَتْهُ السَّاعَةُ

٤٩٤٨–الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ يُكَوَّرَانِ يَوْمَ

٤٩٤٩–الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ثَوْرَانِ عَقِيرَانِ فِي النَّارِ

٤٩٥٠–الشَّمْسُ تَطْلُعُ وَمَعَهَا قَرْنُ الشَّيْطَانِ فَإِذَا

٤٩٥١–الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَجُوهُهُمَا إِلَى الْعَرْشِ

٤٩٩٦-صَدَقَةُ المَرْءِ المُسْلِمِ تَزِيدُ فِي الْعُمُرِ

٤٩٩٧-صِغَارُكُمْ دَعَامِيصُ الجَنَّةِ يَتَلَقَّى أَحَدُهُمْ

٤٩٩٨-صَغِّرُوا الخُبْزَ وأَكْثِرُوا عَدَدَهُ يُبَارَكْ لَكُمْ

٤٩٩٩-صِفَتِي أَحْمَدُ المُتَوَكِّلُ لَيْسَ بِفَظٍ وَلاَ

٥٠٠٠-صَفْوَةُ اللهِ مِنْ أَرْضِهِ الشَّامُ وَفِيهَا صَفْوَتُهُ

٥٠٠١-صِلَةُ الرَّحِمِ وَحُسْنُ الخُلُقِ وَحُسْنُ

٥٠٠٣-صِلَةُ الْقَرَابَةِ مَثْرَاةٌ فِي المَالِ مَحَبَّةٌ فِي

٥٠٠٤-صِلْ مَنْ قَطَعَكَ وَأَحْسِنْ إِلَى مَنْ أَسَاءَ

٥٠٠٥-صِلُوا قَرَابَاتِكُمْ وَلاَ تُجَاوِرُوهُمْ فَإِنَّ

٥٠٠٦- صَلَّتِ المَلاَئِكَةُ عَلَى آدَمَ فَكَبَّرَتْ عَلَيْهِ

٥٠٠٧- صَلِّ صَلاَةَ مُوَدِّعٍ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ كُنْتَ

٥٠٠٨-صَلِّ قَائِماً فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَقَاعِداً فَإِنْ

٥٠٠٩- صَلِّ قَائِماً إِلاَّ أَنْ تَخَافَ الْغَرَقَ.صح

٥٠١٠- صَلِّ بِصَلاَةِ أَضْعَفِ الْقَوْمِ وَلاَ تَتَّخِذْ

٥٠١١- صَلِّ بِالشَّمْسِ وَضُحَاهَا وَنَحْوِهَا مِنَ

٥٠١٢- صَلِّ الصُّبْحَ وَالضُّحَى فَإِنَّهَا صَلاَةُ

٥٠١٣- صَلُّوا أَيُّهَا النَّاسُ فِي بُيُوتِكُمْ فَإِنَّ أَفْضَلَ

٥٠١٤- صَلُّوا فِي بُيُوتِكُمْ وَلاَ تَتَّخِذُوهَا

٥٠١٥- صَلُّوا فِي بُيُوتِكُمْ وَلاَ تَتْرُكُوا النَّوَافِلَ

٥٠١٦- صَلُّوا فِي بُيُوتِكُمْ وَلاَ تَتَّخِذُوهَا قُبُوراً

٥٠١٧- صَلُّوا فِي مَرَابِضِ الغَنَمِ وَلاَ تُصَلُّوا فِي

٥٠١٨- صَلُّوا فِي مَرَابِضِ الْغَنَمِ وَلاَ تُصَلُّوا فِي

٥٠١٩- صَلُّوا فِي مَرَابِضِ الغَنَمِ وَلا تَوَضَّؤُوا مِنْ

ص

٤٩٧٤-صَائِمُ رَمَضَانَ فِي السَّفَرِ كَالمُفْطِرِ فِي

٤٩٧٥-صَاحِبُ الدَّابَّةِ أَحَقُّ بِصَدْرِهَا.صح

٤٩٧٦-صَاحِبُ الدَّابَّةِ أَحَقُّ بِصَدْرِهَا إِلاَّ مَنْ

٤٩٧٧-صَاحِبُ الدَّيْنِ مَأْسُورٌ بِدَيْنِهِ فِي قَبْرِهِ

٤٩٧٨-صَاحِبُ الدَّيْنِ مَغْلُولٌ فِي قَبْرِهِ لاَيَفُكُّهُ

٤٩٧٩-صَاحِبُ السُّنَّةِ إِنْ عَمِلَ خَيْراً قُبِلَ مِنْهُ

٤٩٨٠-صَاحِبُ الشَّيْءِ أَحَقُّ بِشَيْئِهِ أَنْ يَحْمِلَهُ

٤٩٨١-صَاحِبُ الصَّفِّ وَصَاحِبُ الجُمُعَةِ

٤٩٨٢-صَاحِبُ العِلْمِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى

٤٩٨٣-صَاحِبُ الصُّورِ وَاضِعٌ الصُّورَ عَلَى فِيهِ

٤٩٨٤-صَاحِبُ الْيَمِينِ أَمِيرٌ عَلَى صَاحِبِ

٤٩٨٥-صَالِحُ المُؤْمِنِينَ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ.ض

٤٩٨٦-صَامَ نُوحٌ الدَّهْرَ إِلاَّ يَوْمَ الفِطْرِ وَالأَضْحَى

٤٩٨٧-صَبِيحَةُ لَيْلَةِ الْقَدْرِ تَطْلُعُ الشَّمْسُ

٤٩٨٨-صَدَقَ اللهُ فَصَدِّقْهُ.صح

٤٩٨٩-صَدَقَةٌ تَصَدَّقَ اللهُ بِهَا عَلَيْكُمْ فَاقْبَلُوا

٤٩٩٠-صَدَقَةُ الْفِطْرِ صَاعُ تَمْرٍ أَوْ صَاعُ شَعِيرٍ

٤٩٩١-صَدَقَةُ الفِطْرِ عَلَى كُلِّ إِنْسَانٍ مُدَّانِ مِنْ

٤٩٩٢-صَدَقَةُ الفِطْرِ صَاعٌ مِنْ تَمْرٍ أَوْ صَاعٌ مِنْ

٤٩٩٣-صَدَقَةُ الْفِطْرِ عَلَى كُلِّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ ذَكَرٍ

٤٩٩٤-صَدَقَةُ ذِي الرَّحِمِ عَلَى ذِي الرَّحِمِ صَدَقَةٌ

٤٩٩٥-صَدَقَةُ السِّرِّ تُطْفِيءُ غَضَبَ الرَّبِّ.صح

٥٠٤٣- صِنْفَانِ مِنْ أُمَّتِي لَنْ تَنَالَهُمَا شَفَاعَتِي

٥٠٤٤- صِنْفَانِ مِنْ أُمتي لاتَنَالُهُمْ شَفَاعَتِي يَوْمَ

٥٠٤٥- صِنْفَانِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا بَعْدُ قَوْمٌ

٥٠٤٦- صِنْفَان مِنْ أُمَّتِي لاَيَرِدَان عَلَيَّ الْحَوْضَ

٥٠٤٧- صِنْفَانِ مِنَ النَّاسِ إِذَا صَلَحَا صَلَحَ

٥٠٤٨- صَوْتُ أبي طَلْحَةَ فِي الجَيْشِ خَيْرٌ مِنْ

٥٠٤٩- صَوْتُ الدِّيكِ وَضَرْبُهُ بِجَنَاحَيْهِ رُكُوعُهُ

٥٠٥٠- صَوْتَانِ مَلْعُونَانِ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ

٥٠٥١- صَوْمُ أَوَّلِ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ كَفَّارَةُ ثَلاَثٍ

٥٠٥٢- صَوْمُ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَرَمَضَانَ

٥٠٥٣- صَوْمُ شَهْرِ الصَّبْرِ وَثَلاَثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ.

٥٠٥٤- صَوْمُ شَهْرِ الصَّبْرِ وَثَلاَثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ

٥٠٥٥- صَوْمُ يَوْمِ عَرَفَةَ يُكَفِّرُ سَنَتَيْنِ مَاضِيَةً

٥٠٥٦- صَوْمُ يَوْمِ التَّرْوِيَةِ كَفَّارَةُ سَنَةٍ وَصَوْمُ يَوْمِ

٥٠٥٧- صَوْمُ يَوْمِ عَرَفَةَ كَفَّارَةُ السَّنَةِ المَاضِيَةِ

٥٠٥٨- صَوْمُكُمْ يَوْمَ تَصُومُونَ وَأَضْحَاكُمْ يَوْمَ

٥٠٥٩- صُومَا فَإِنَّ الصِّيَامَ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ

٥٠٦٠- صُومُوا تَصِحُّوا.ح

٥٠٦١- صُومُوا الشَّهْرَ وَسَرَرَهُ.صح

٥٠٦٢- صُومُوا أَيَّامَ البِيضِ ثَلاَثَ عَشْرَةَ وَأَرْبَعَ

٥٠٦٣- صُومُوا مِنْ وَضَحٍ إِلَى وَضَحٍ.ح

٥٠٦٤- صُومُوا لِرُؤْيَتِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَتِهِ فَإِنْ غُمَّ

٥٠٦٦- صُومُوا لِرُؤْيَتِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَتِهِ فَإِنْ حَالَ

٥٠٢٠- صَلُّوا فِي مُرَاحِ الْغَنَمِ وَامْسَحُوا رِغَامَهَا

٥٠٢١- صَلُّوا فِي نِعَالِكُمْ وَلاَ تَشَبَّهُوا

٥٠٢٢-صَلُّوا خَلْفَ كُلِّ بَرّ وَفَاجِرٍ وَصَلُّوا عَلَى

٥٠٢٣- صَلُّوا رَكْعَتَيِ الضُّحَى بِسُورَتَيْهَا

٥٠٢٤- صَلُّوا صَلاَةَ المَغْرِبِ مَعَ سُقُوطِ

٥٠٢٥- صَلُّوا قَبْلَ المَغْرِبِ رَكْعَتَيْنِ صَلوا قَبْلَ

٥٠٢٦- صَلُّوا مِنَ اللَّيْلِ وَلَوْ أَرْبَعاً صَلوا وَلَوْ

٥٠٢٧- صَلُّوا عَلَى أَطْفَالِكُمْ فَإِنَّهُمْ مِنْ

٥٠٢٨- صَلُّوا عَلَى كُلِّ مَيِّتٍ وَجَاهِدُوا مَعَ كُلِّ

٥٠٢٩- صَلُّوا عَلَى مَوْتَاكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ.ض

٥٠٣٠- صَلُّوا عَلَى مَنْ قَالَ لاَإِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَصَلُّوا

٥٠٣١- صَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّ صَلاَتَكُمْ عَلَيَّ زَكَاةٌ

٥٠٣٢- صَلُّوا عَلَيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْكُمْ.ض

٥٠٣٣- صَلُّوا عَلَيَّ وَاجْتَهِدُوا فِي الدُّعَاءِ وَقُولُوا

٥٠٣٤- صَلُّوا عَلَى أَنْبِيَاءِ اللهِ وَرُسُلِهِ فَإِنَّ اللهَ

٥٠٣٥- صَلُّوا عَلَى النَّبِيِّينَ إِذَا ذَكَرْتُمُونِي فَإِنَّهُمْ

٥٠٣٦- صَلِّي فِي الْحِجْرِ إِنْ أَرَدْتِ دُخُولَ

٥٠٣٧- صُمْ شَوَّالاً.صح

٥٠٣٨- صُمْ رَمَضَانَ وَالَّذِي يَلِيهِ وَكُلَّ أَرْبِعَاءَ

٥٠٣٩- صَمْتُ الصَّائِمِ تَسْبِيحٌ وَنَوْمُهُ عِبَادَةٌ

٥٠٤٠- صَنَائِعُ المَعْرُوفِ تَقِي مَصَارِعَ السُّوءِ

٥٠٤١- صَنَائِعُ المَعْرُوفِ تَقِي مَصَارِعَ السُّوءِ

٥٠٤٢-صِنْفَانِ مِن أُمَّتِي لَيْسَ لَهُمَا فِي الإِسْلاَمِ

٥٠٩٠–صَلاَةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى وَتَشَهُّدٌ فِي كُلِّ

٥٠٩١–صَلاَةُ المَرْأَةِ فِي بَيْتِهَا أَفْضَلُ مِنْ صَلاَتِهَا

٥٠٩٢–صَلاَةُ المَرْأَةُ وَحْدَهَا تَفْضُلُ عَلَى صَلاَتِهَا

٥٠٩٣–صَلاَةُ المُسَافِرِ رَكْعَتَانِ حَتَّى يَؤُوبَ إِلَى

٥٠٩٤–صَلاَةُ المُسَافِرِ بِمِنًى وَغَيْرِهَا رَكْعَتَانِ.ح

٥٠٩٥–صَلاَةُ المَغْرِبِ وِتْرُ النَّهَارِ.ح

٥٠٩٦–صَلاَةُ الْهَجِيرِ مِنْ صَلاَةِ اللَّيْلِ.ح

٥٠٩٧–صَلاَةُ الْوُسْطَى صَلاَةُ العَصْرِ.صح

٥٠٩٨–صَلاَةُ الوُسْطَى أَوَّلُ صَلاَةٍ تَأْتِيكَ بَعْدَ

٥٠٩٩–صَلاَةُ أَحَدِكُمْ فِي بَيْتِهِ أَفْضَلُ مِنْ صَلاَتِهِ

٥١٠٠–صَلاَةُ بِسِوَاكٍ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ صَلاَةً

٥١٠١–صَلاَةُ تَطَوُّعٍ أَوْ فَرِيضَةٍ بِعِمَامَةٍ تَعْدِلُ

٥١٠٢–صَلاَةُ رَجُلَيْنِ يَؤُمُّ أَحَدُهُمَا صَاحِبَهُ

٥١٠٣–صَلاَةٌ فِي إِثْرِ صَلاَةٍ لاَلَغْوَ بَيْنَهُمَا كِتَابٌ

٥١٠٤–صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ

٥١٠٥–صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ

٥١٠٦–صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ

٥١٠٧–صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ

٥١٠٨–صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا كَأَلْفِ صَلاَةٍ

٥١٠٩–صَلاَةٌ فِي المَسْجِدِ الحَرَامِ مِائَةُ أَلْفِ

٥١١٠–صَلاَتَانِ لاَيُصَلَّى بَعْدَهُمَا الصُّبْحُ حَتَّى

٥١١١–صَلاَتُكُنَّ فِي بُيُوتِكُنَّ أَفْضَلُ مِنْ صَلاَتِكُنَّ

٥١١٢–صَلاَحُ أَوَّلِ هَذِهِ الأُمَّةِ بِالزُّهْدِ وَاليَقِينِ

٥٠٦٧– صُومُوا يَوْمَ عَاشُورَاءَ يَوْمٌ كَانَت الأَنْبِيَاءُ

٥٠٦٨– صُومُوا يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَخَالِفُوا فِيهِ اليَهُودَ

٥٠٦٩– صُومُوا وَأَوْفِرُوا شُعُورَكُمْ فَإِنَّهَا مَجْفَرَةٌ.

٥٠٧٠–صُومِي عَنْ أُخْتِكِ.صح

٥٠٧١–صَلاَةُ الأَبْرَارِ رَكْعَتَانِ إِذَا دَخَلْتَ بَيْتَكَ

٥٠٧٢–صَلاَةُ الأَوَّابِينَ حِينَ تَرْمَضُ الْفِصَالُ.صح

٥٠٧٣–صَلاَةُ الجَالِسِ عَلَى النِّصْفِ مِنْ صَلاَةِ

٥٠٧٤–صَلاَةُ الجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلاَةَ الْفَذِّ بِسَبْعٍ

٥٠٧٥–صَلاَةُ الجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلاَةَ الفَذِّ

٥٠٧٦–صَلاَةُ الجَمَاعَةِ تَعْدِلُ خَمْساً وَعِشْرِينَ

٥٠٧٧–صَلاَةُ الرَّجُلِ فِي جَمَاعَةٍ تَزِيدُ عَلَى

٥٠٧٨–صَلاَةُ الرَّجُلِ فِي جَمَاعَةٍ تَزِيدُ عَلَى

٥٠٧٩–صَلاَةُ الرَّجُلِ فِي بَيْتِهِ بِصَلاَةٍ وَصَلاَتُهُ فِي

٥٠٨٠–صَلاَةُ الرَّجُلِ قَاعِداً نِصْفُ الصَّلاَةِ وَلَكِنِّي

٥٠٨١–صَلاَةُ الرَّجُلِ قَائِماً أَفْضَلُ مِنْ صَلاَتِهِ

٥٠٨٢–صَلاَةُ الرَّجُلِ تَطَوُّعاً حَيْثُ لاَيَرَاهُ النَّاسُ

٥٠٨٣–صَلاَةُ الضُّحَى صَلاَةُ الأَوَّابِينَ.صح

٥٠٨٤–صَلاَةُ الْقَاعِدِ نِصْفُ صَلاَةِ القَائِمِ.

٥٠٨٥–صَلاَةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى فَإِذَا خَشِيَ

٥٠٨٦–صَلاَةُ اللَّيلِ مَثْنَى مَثْنَى فَإِذَا خِفْتَ

٥٠٨٧–صَلاَةُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مَثْنَى مَثْنَى.

٥٠٨٨–صَلاَةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى وَجَوْفُ اللَّيْلِ

٥٠٨٩–صَلاَةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى وَالْوِتْرُ رَكْعَةٌ مِنْ

٥١٣٦-الصَّبْرُ مِنَ الإِيمَانِ بِمَنْزِلَةِ الرَّأْسِ مِنَ

٥١٣٧-الصَّبْرُ ثَلاَثَةٌ فَصَبْرٌ عَلَى المُصِيبَةِ وَصَبْرٌ

٥١٣٨-الصَّبِيُّ الَّذِي لَهُ أَبٌ يُمْسَحُ رَأْسُهُ إِلَى

٥١٣٩-الصَّبِيُّ عَلَى شُفْعَتِهِ حَتَّى يُدْرِكَ فَإِذَا أَدْرَكَ

٥١٤٠-الصَّخْرَةُ صَخْرَةُ بَيْتِ المَقْدِسِ عَلَى نَخْلَةٍ

٥١٤١-الصِّدْقُ بَعْدِي مَعَ عُمَرَ حَيْثُ كَانَ.ض

٥١٤٢-الصَّدَقَةُ تَسُدُّ سَبْعِينَ بَاباً مِنَ السُّوءِ.

٥١٤٣-الصَّدَقَةُ تَمْنَعُ مِيتَةَ السُّوءِ.صح

٥١٤٥-الصَّدَقَةُ عَلَى المِسْكِينِ صَدَقَةٌ وَهِيَ عَلَى

٥١٤٦-الصَّدَقَةُ عَلَى وَجْهِهَا وَاصْطِنَاعُ المَعْرُوفِ

٥١٤٧-الصَّدَقَاتُ بِالْغَدَوَاتِ يَذْهَبْنَ

٥١٤٨-الصِّدِّيقُونَ ثَلاَثَةٌ حِزْقِيلُ مُؤْمِنُ آلِ فِرْعَوْنَ

٥١٤٩-الصِّدِّيقُونَ ثَلاَثَةٌ حَبِيبٌ النَّجَارُ مُؤْمِنُ آلِ

٥١٥٠-الصُّرَعَةُ كُلُّ الصُّرَعَةِ الَّذِي يَغْضَبُ

٥١٥١-الصَّرْمُ قَدْ ذَهَبَ.صح

٥١٥٢-الصَّعُودُ جَبَلٌ مِنْ نَارٍ يَتَصَعَّدُ فِيهِ الْكَافِرُ

٥١٥٣-الصَّعِيدُ الطَّيِّبُ وُضُوءُ المُسْلِمِ وَإِنْ لَمْ

٥١٥٤-الصَّعِيدُ وضُوءُ المُسْلِمِ وإِنْ لَمْ يَجِد

٥١٥٥-الصُّفْرَةُ خِضَابُ المُؤْمِنِ وَالحُمْرَةُ

٥١٥٦-الصُّلْحُ جَائِزٌ بَيْنَ المُسْلِمِينَ إِلاَّ صُلْحاً

٥١٥٧-الصَّمْتُ حِكْمٌ وَقَلِيلٌ فَاعِلُهُ.ض

٥١٥٨-الصَّمْتُ أَرْفَعُ الْعِبَادَةِ.ض

٥١٥٩-الصمْتُ زَيْنٌ لِلْعَالِمِ وَسِتْرٌ لِلْجَاهِلِ.ض

٥١١٣-صِيَاحُ المَوْلُودِ حِينَ يَقَعُ نَزْغَةٌ مِنَ

٥١١٤-صِيَامُ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ صِيَامُ الدَّهْرِ

٥١١٥-صِيَامُ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ صِيَامُ الدَّهْرِ

٥١١٦-صِيَامٌ حَسَنٌ صِيَامُ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ مِنَ

٥١١٧-صِيَامُ شَهْرِ رَمَضَانَ بِعَشَرَةِ أَشْهُرٍ وَصِيَامُ

٥١١٨-صِيَامُ يَوْمِ عَرَفَةَ إِنِّي أَحْتَسِبُ عَلَى اللهِ أَنْ

٥١١٩-صِيَامُ يَوْمِ عَرَفَةَ كَصِيَامِ أَلْفِ يَوْمٍ.ض

٥١٢٠-صِيَامُ يَوْمِ السَّبْتِ لاَكَ وَلاَ عَلَيْكَ.ض

٥١٢١-صِيَامُ المَرْءِ فِي سَبِيلِ اللهِ يُبْعِدُهُ مِنْ

٥١٢٢-الصَّائِمُ المُتَطَوِّعُ أَمِيرُ نَفْسِهِ إِنْ شَاءَ صَامَ

٥١٢٣-الصَّائِمُ المُتَطَوِّعُ بِالْخِيَارِ مَابَيْنَهُ وَبَيْنَ

٥١٢٤-الصَّائِمُ بَعْدَ رَمَضَانَ كَالْكَارِّ بَعْدَ الْفَارِّ.ح

٥١٢٥-الصَّائِمُ فِي عِبَادَةٍ وَإِنْ كَانَ نَائِماً عَلَى

٥١٢٦-الصَّائِمُ فِي عِبَادَةٍ مَالَمْ يَغْتَبْ مُسْلِماً أَوْ

٥١٢٧-الصَّائِمُ فِي عِبَادَةٍ مِنْ حِينِ يُصْبِحُ إِلَى أَنْ

٥١٢٨-الصَّابِرُ الصَّابِرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الأُولَ.صح

٥١٢٩-الصُّبْحَةُ تَمْنَعُ الرِّزْقَ.صح

٥١٣٠-الصبر نصف الإيمان واليقين الإيمان

٥١٣١-الصَّبْرُ رِضاً.ض

٥١٣٢-الصَّبْرُ وَالاحْتِسَابُ أَفْضَلُ مِنْ عِتْقٍ

٥١٣٣-الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الأُولَى.صح

٥١٣٤-الصَّبْرُ عِنْدَ أَوَّلِ صَدْمَةٍ.صح

٥١٣٥-الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الأُولَى وَالعَبْرَةُ

٥١٨٤–الصَّلاَةُ خَلْفَ رَجُلٍ وَرِعٍ مَقْبُولَةٌ وَالهَدِيَّةُ

٥١٨٥–الصَّلاَةُ عِمَادُ الدِّينِ.ض

٥١٨٦–الصَّلاَةُ عَمُودُ الدِّينِ.ح

٥١٨٧–الصَّلاَةُ عِمَادُ الإِيمَانِ وَالْجِهَادُ سَنَامُ الْعَمَلِ

٥١٨٨–الصَّلاَةُ مِيزَانٌ فَمَنْ أَوْفَى اسْتَوْفَى.ض

٥١٨٩–الصَّلاَةُ تُسَوِّدُ وَجْهَ الشَّيْطَانِ وَالصَّدَقَةُ

٥١٩٠–الصَّلاَةُ عَلَى ظَهْرِ الدَّابَّةِ هكَذَا وهكَذَا

٥١٩١–الصَّلاَةُ عَلَيَّ نُورٌ عَلَى الصِّرَاطِ فَمَنْ

٥١٩٢–الصِّيَامُ جُنَّةٌ

٥١٩٣–الصِّيَامُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ كَجُنَّةِ أَحَدِكُمْ مِنَ

٥١٩٤–الصِّيَامُ جُنَّةٌ حَصِينَةٌ مِنَ النَّارِ.صح

٥١٩٥–الصِّيَامُ جُنَّةٌ وَحِصْنٌ حَصِينٌ مِنَ

٥١٩٦–الصِّيَامُ جُنَّةٌ مَالَمْ يَخْرِقْهَا.صح

٥١٩٧–الصِّيَام جُنَّةٌ مَالَمْ يَخْرِقْهَا بِكَذِبٍ أَوْ

٥١٩٨–الصِّيَامُ جُنَّةٌ وَهُوَ حِصْنٌ مِنْ حُصُونِ

٥١٩٩–الصِّيَامُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ فَمَنْ أَصْبَحَ صَائِماً

٥٢٠٠–الصِّيَامُ نِصْفُ الصَّبْرِ.صح

٥٢٠١–الصِّيَامُ نِصْفُ الصَّبْرِ وَعَلَى كُلِّ شَيْءٍ

٥٢٠٢–الصِّيَامُ لاَرِيَاءَ فِيهِ قَالَ اللهُ تَعَالَى: هُوَ لِي

٥٢٠٣–الصِّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَوْمَ

ض

٥٢٠٤–ضَافَ ضَيْفٌ رَجُلاً مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَفِي

٥٢٠٥–ضالة المسلم حرق النار.صح

٥٢٠٦–ضَالَّةُ الْمُؤْمِنِ الْعِلْمُ كُلَّمَا قَيَّدَ حَدِيثاً

٥١٦٠–الصَّمْتُ سَيِّدُ الأَخْلاَقِ وَمَنْ مَزَحَ

٥١٦١–الصَّمَدُ الَّذِي لاَجَوْفَ لَهُ.ض

٥١٦٢–الصُّورُ قَرْنٌ يُنْفَخُ فِيهِ.

٥١٦٣–الصُّورَةُ الرَّأْسُ فَإِذَا قُطِعَ الرَّأْسُ فَلاَ

٥١٦٤–الصَّوْمُ جُنَّةٌ.صح

٥١٦٥–الصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنْ عَذَابِ اللهِ.صح

٥١٦٦–الصَّوْمُ جُنَّةٌ يُسْتَجَنُّ بِهَا الْعَبْدُ مِنَ

٥١٦٧–الصَّوْمُ فِي الشِّتَاءِ الْغَنِيمَةُ الْبَارِدَةُ.

٥١٦٨–الصَّوْمُ يَدِقُّ الْمَصِيرَ وَيُذْبِلُ اللَّحْمَ وَيُبْعِدُ

٥١٦٩–الصَّوْمُ يَوْمَ تَصُومُونَ وَالْفِطْرُ يَوْمَ تُفْطِرُونَ

٥١٧٠–الصَّلَوَاتُ الخَمْسُ وَالجُمُعَةُ إِلى الجُمُعَةِ

٥١٧١–الصَّلَوَاتُ الخَمْسُ كَفَّارَةٌ لَما بَيْنَهُنَّ مَا

٥١٧٢–الصَّلاَةُ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ الصَّلاَةَ وَمَا

٥١٧٣–الصَّلاَةُ فِي مَسْجِدِ قَبَاءَ كَعُمْرَةٍ.صح

٥١٧٤–الصَّلاَةُ فِي جَمَاعَةٍ تَعْدِلُ خَمْساً

٥١٧٥–الصَّلاَةُ فِي الْمَسْجِدِ الحَرَامِ بِمِائَةِ أَلْفِ

٥١٧٦–الصَّلاَةُ فِي الْمَسْجِدِ الحَرَامِ مِائَةُ أَلْفِ

٥١٧٧–الصَّلاَةُ فِي الْمَسْجِدِ الجَامِعِ تَعْدِلُ

٥١٧٨–الصَّلاَةُ فِي مَسْجِدِي هذَا أَفْضَلُ مِنْ

٥١٧٩–الصَّلاَةُ نِصْفُ النَّهَارِ تُكْرَهُ إِلاَّ يَوْمَ

٥١٨٠–الصَّلاَةُ نورُ الْمُؤْمِنِ.ض

٥١٨١–الصَّلاَةُ خَيْرُ مَوْضُوعٍ فَمَنِ اسْتَطَاعَ أَنْ

٥١٨٢–الصَّلاَةُ قُرْبَانُ كُلِّ تَقِيٍّ.ض

٥١٨٣–الصَّلاَةُ خِدْمَةُ اللهِ فِي الأَرْضِ فَمَنْ صَلَّى

٥٢٣٠–الضَّبُعُ صَيْدٌ فَكُلْهَا وَفِيهَا كَبْشٌ مُسِنٌّ إِذَا

٥٢٣١–الضَّحِكُ فِي المَسْجِدِ ظُلْمَةٌ فِي

٥٢٣٢–الضَّحِكُ ضَحِكَانِ ضَحِكٌ يُحِبُّهُ اللهُ

٥٢٣٣–الضَّحِكُ يَنْقُضُ الصَّلاَةَ وَلاَ يُنْقَضُ

٥٢٣٤–الضِّرَارُ فِي الوَصِيَّةِ مِنَ الكَبَائِرِ.ض

٥٢٣٥–الضَّمَّةُ فِي القَبْرِ كَفَّارَةٌ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ لِكُلِّ

٥٢٣٦–الضِّيَافَةُ ثَلاَثَةُ أَيَّامٍ فَمَا كَانَ وَرَاءَ ذلِكَ

٥٢٣٧–الضِّيَافَةُ ثَلاَثَةُ أَيَّامٍ فَمَا زَادَ فَهُوَ صَدَقَةٌ.

٥٢٣٨–الضِّيَافَةُ ثَلاَثَةُ أَيَّامٍ فَمَا زَادَ فَهُوَ مَعْرُوفٌ

٥٢٣٩–الضِّيَافَةُ ثَلاَثُ لَيَالٍ حَقٌّ لاَزِمٌ فَمَا سِوَى

٥٢٤٠–الضِّيَافَةُ ثَلاَثَةُ أَيَّامٍ فَمَا زَادَ فَهُوَ صَدَقَةٌ و

٥٢٤١–الضِّيَافَةُ ثَلاَثَةُ أَيَّامٍ فَمَا كَانَ فَوْقَ ذلِكَ

٥٢٤٢–الضَّيْفُ يَأْتِي بِرِزْقِهِ وَيَرْتَحِلُ بِذُنُوبِ القَوْمِ

٥٢٤٣–الضِّيَافَةُ عَلَى أَهْلِ الوَبَرِ وَلَيْسَتْ عَلَى

ط

٥٢٤٤–طَائِرُ كُلِّ إِنْسَانٍ فِي عُنُقِهِ.ض

٥٢٤٥–طَاعَةُ اللهِ طَاعَةُ الْوَالِدِ وَمَعْصِيَةُ اللهِ

٥٢٤٦–طَاعَةُ الإِمَامِ حَقٌّ عَلَى المَرْءِ المُسْلِمِ

٥٢٤٧–طَاعَةُ النِّسَاءِ نَدَامَةٌ.ض

٥٢٤٨–طَاعَةُ المَرْأَةِ نَدَامَةٌ.ض

٥٢٤٩–طَالِبُ العِلْمِ تَبْسُطُ لَهُ المَلاَئِكَةُ أَجْنِحَتَهَا

٥٢٥٠–طَالِبُ الْعِلْمِ بَيْنَ الجُهَّالِ كَالحَيِّ بَيْنَ

٥٢٥١–طَالِبُ الْعِلْمِ للهِ أَفْضَلُ عِنْدَ اللهِ مِنَ

٥٢٠٧–ضَحِكَ رَبُّنَا مِنْ قُنُوطِ عِبَادِهِ وَقُرْبِ

٥٢٠٨–ضَحِكْتُ مِنْ نَاسٍ يَأْتُونَكُمْ مِنْ قِبَلِ

٥٢٠٩–ضَحِكْتُ مِنْ قَوْمٍ يُسَاقُونَ إِلَى الجَنَّةِ

٥٢١٠–ضَحُّوا بِالجِذْعِ مِنَ الضَّأْنِ فَإِنَّهُ جَائِزٌ.ح

٥٢١١–ضَرَبَ اللهُ تَعَالَى مَثَلاً صِرَاطاً مُسْتَقِيماً

٥٢١٢–ضِرْسُ الْكَافِرِ مِثْلُ أُحُدٍ وَغِلَظُ جِلْدِهِ

٥٢١٣–ضِرْسُ الْكَافِرِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِثْلُ أُحُدٍ

٥٢١٤–ضِرْسُ الْكَافِرِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِثْلُ أُحُدٍ

٥٢١٥–ضِرْسُ الْكَافِرِ مِثْلُ أُحُدٍ وَغِلَظُ جِلْدِهِ

٥٢١٦–ضَعِ الْقَلَمَ عَلَى أُذُنِكَ فَإِنَّهُ أَذْكَرُ لِلْمُمْلِي

٥٢١٧–ضَعْ أَنْفَكَ لِيَسْجُدَ مَعَكَ.ح

٥٢١٨–ضَعْ إِصْبَعَكَ السَّبَّابَةَ عَلَى ضِرْسِكَ ثُمَّ اقْرَأْ

٥٢١٩–ضَعْ بَصَرَكَ مَوْضِعَ سُجُودِكَ.صح

٥٢٢٠–ضَعْ يَدَكَ عَلَى الَّذِي تَأَلَّمَ مِنْ جَسَدِكَ

٥٢٢١–ضَعْ يَمِينَكَ عَلَى المَكَانِ الَّذِي تَشْتَكِي

٥٢٢٢–ضَعُوا السَّوْطَ حَيْثُ يَرَاهُ الخَادِمُ.ح

٥٢٢٣–ضَعِي فِي يَدِ المِسْكِينِ وَلَوْ ظِلْفاً

٥٢٢٤–ضَعِي يَدَكِ عَلَيْهِ ثُمَّ قُولِي ثَلاَثَ مَرَّاتٍ

٥٢٢٥–ضَعِي يَدَكِ اليُمْنَى عَلَى فُؤَادِكِ وَقُولِي بِسْمِ

٥٢٢٦–ضَمَّنَ اللهُ خَلْقَهُ أَرْبَعاً الصَّلاَةَ وَالزَّكَاةَ

٥٢٢٧–الضالة واللقطة تجدها فانشدها ولا

٥٢٢٨–الضَّبُّ لَسْتُ آكُلُهُ وَلاَ أُحَرِّمُهُ.صح

٥٢٢٩–الضَّبُعُ صَيْدٌ وَفِيهِ كَبْشٌ.صح

٥٢٧٦–طَلْحَةُ والزُّبَيْرُ جَارَايَ فِي الجَنَّةِ.ح

٥٢٧٧–طُلُوعُ الفَجْرِ أَمَانٌ لأُمَّتِي مِنْ طُلُوعِ

٥٢٧٨–طَهِّرُوا هذِهِ الأَجْسَادَ طَهَّرَكُمُ اللهُ فَإِنَّهُ

٥٢٧٩–طَهِّرُوا أَفْنِيَتَكُمْ فَإِنَّ الْيَهُودَ لاَتُطَهِّرُ

٥٢٨٠–طُهُورُ إِنَاءِ أَحَدِكُمْ إِذَا وَلَغَ فِيهِ الكَلْبُ أَنْ

٥٢٨١–طُهُورُ إِنَاءِ اَحَدِكُمْ إِذَا وَلَغَ فِيهِ الْكَلْبُ أَنْ

٥٢٨٢–طُهُورُ كُلِّ أَدِيمٍ دِبَاغُهُ.ح

٥٢٨٣–طُهُورُ الطَّعَامِ يَزِيدُ فِي الطَّعَامِ وَالدِّينِ

٥٢٨٤–طَوَافُ سَبْعٍ لاَ لَغْوَ فِيهِ يَعْدِلُ عِتْقَ

٥٢٨٥–طَوَافُكَ بِالْبَيْتِ وَسَعْيُكَ بَيْنَ الصَّفَا

٥٢٨٦–طُوبَى لِلشَّامِ لأَنَّ مَلاَئِكَةَ الرَّحْمنِ بَاسِطَةٌ

٥٢٨٧–طُوبَى لِلشَّامِ إِنَّ الرَّحْمنَ لَبَاسِطٌ رَحْمَتَهُ

٥٢٨٨–طُوبَى لِلْغُرَبَاءِ أُنَاسٌ صَالِحُونَ فِي أُنَاسٍ

٥٢٨٩–طُوبَى لِلْمُخْلِصِينَ أُولئِكَ مَصَابِيحُ الهُدَى

٥٢٩٠–طُوبَى لِلسَّابِقِينَ إِلَى ظِلِّ اللهِ الَّذِين إِذَا

٥٢٩١–طُوبَى لِلْعُلَمَاءِ طُوبَى لِلْعُبَّادِ وَيْلٌ لأَهْلِ

٥٢٩٢–طُوبَى لِعَيْشٍ بَعْدَ المَسِيحِ يُؤْذَنُ لِلسَّمَاءِ

٥٢٩٣–طُوبَى لِمَنْ أَدْرَكَنِي وَآمَنَ بِي وَطُوبَى لِمَنْ

٥٢٩٤–طُوبَى لَمَنْ أَكْثَرَ فِي الجِهَادِ فِي سَبِيلِ

٥٢٩٥–طُوبَى لِمَنْ أَسْكَنَهُ اللهُ تَعَالَى إِحْدَى

٥٢٩٦–طُوبَى لِمَنْ أَسْلَمَ وَكَانَ عَيْشُهُ كَفَافاً.ض

٥٢٩٧–طُوبَى لِمَنْ بَاتَ حاجّاً وَأَصْبَحَ غَازِياً رَجُلٌ

٥٢٩٨–طُوبَى لِمَنْ تَرَكَ الجَهْلَ وَأَتَى بِالْفَضْلِ

٥٢٥٢–طَالِبُ الْعِلْمِ لله كالغَادِي وَالرَّائِحِ فِي

٥٢٥٣–طَالِبُ الْعِلْمِ طَالِبُ الرَّحْمَةِ طَالِبُ الْعِلْمِ.

٥٢٥٤–طَبَقَاتُ أُمَّتِي خَمْسُ طَبَقَاتٍ كلُّ طَبَقَةٍ

٥٢٥٦–طَعَامُ الوَاحِدِ يَكْفِي الاثْنَيْنِ وَطَعَامُ

٥٢٥٧–طَعَامُ الاثْنَيْنِ يَكْفِي الأَرْبَعَةَ وَطَعَامُ

٥٢٥٨–طَعَامُ السَّخِيِّ دَوَاءٌ وَطَعَامُ الشَّحِيحِ

٥٢٥٩–طَعَامُ الْمُؤْمِنِينَ فِي زَمَنِ الدَّجَّالِ طَعَامُ

٥٢٦٠–طَعَامُ أَوَّلِ يَوْمٍ حَقٌّ وَطَعَامُ يَوْمِ الثَّانِي سُنَّةٌ

٥٢٦١–طَعَامُ يَوْمٍ فِي الْعُرْسِ سُنَّةٌ وَطَعَامُ يَوْمَيْنِ

٥٢٦٢–طَعَامٌ بِطَعَامٍ وَإِنَاءٌ بِإِنَاءٍ.صح

٥٢٦٣–طَعَامٌ كَطَعَامِهَا وَإِنَاءٌ كَإِنَائِهَا.صح

٥٢٦٤–طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ.صح

٥٢٦٥–طَلَبُ العِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ

٥٢٦٦–طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلى كُلِّ مُسْلِمٍ وَإِنَّ

٥٢٦٧–طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ والله

٥٢٦٨–طَلَبُ العِلْمِ أَفْضَلُ عِنْدَ اللهِ مِنَ الصَّلاَةِ

٥٢٦٩–طَلَبُ العِلْمِ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ قِيَامِ لَيْلَةٍ

٥٢٧٠–طَلَبُ الحَقِّ غُرْبَةٌ.ض

٥٢٧١–طَلَبُ الحَلاَلِ فَرِيضَةٌ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ.ض

٥٢٧٢–طَلَبُ الحَلاَلِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ.

٥٢٧٣–طَلَبُ الحَلاَلِ جِهَادٌ.ض

٥٢٧٤–طَلْحَةُ شَهِيدٌ يَمْشِي عَلَى وَجْهِ

٥٢٧٥–طَلْحَةُ مِمَّنْ قَضَى نَحْبَهُ.صح

٥٢٩٩–طُوبَى لِمَنْ تَوَاضَعَ فِي غَيْرِ مَنْقَصَةٍ وَذَلَّ

٥٣٠٠–طُوبَى لِمَنْ رَزَقَهُ اللهُ الْكَفَافَ ثُمَّ صَبَرَ

٥٣٠١–طُوبَى لِمَنْ رآنِي وآمَنَ بِي مَرَّةً وَطُوبَى

٥٣٠٢–طُوبَى لِمَنْ رآنِي وَآمَنَ بِي وَطُوبَى لِمَنْ

٥٣٠٣–طُوبَى لِمَنْ رَآنِي وَآمَنَ بِي ثُمَّ طُوبَى ثُمَّ

٥٣٠٤–طُوبَى لِمَنْ رآنِي وَآمَنَ بِي وَطُوبَى لِمَنْ

٥٣٠٥–طُوبَى لِمَنْ رَآنِي وَلِمَنْ رَأَى مَنْ رَآنِي

٥٣٠٦–طُوبَى لِمَنْ شَغَلَهُ عَيْبُهُ عَنْ عُيُوبِ النَّاسِ

٥٣٠٧–طُوبَى لِمَنْ طَالَ عُمُرُهُ وَحَسُنَ عَمَلُهُ.

٥٣٠٨–طُوبَى لِمَنْ مَلَكَ لِسَانَهُ وَوَسِعَهُ بَيْتُهُ وَبَكَى

٥٣٠٩–طُوبَى لِمَنْ هُدِيَ لِلإِسْلاَمِ وَكَانَ عَيْشُهُ

٥٣١٠–طُوبَى لِمَنْ وَجَدَ فِي صَحِيفَتِهِ اسْتِغْفَاراً

٥٣١١–طُوبَى لِمَنْ يُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَجَوْفُهُ

٥٣١٢–طُوبَى شَجَرَةٌ فِي الْجَنَّةِ مَسِيرَةَ مائَةَ عامٍ

٥٣١٣–طُوبَى شَجَرَةٌ غَرَسَهَا اللهُ بِيَدِهِ وَنَفَخَ فِيهَا

٥٣١٤–طُوبَى شَجَرَةٌ فِي الْجَنَّةِ غَرَسَهَا اللهُ بِيَدِهِ

٥٣١٥–طُوبَى شَجَرَةٌ فِي الْجَنَّةِ لاَيَعْلَمُ طُولَهَا إِلاَّ

٥٣١٦–طُولُ مُقَامِ أُمَّتِي فِي قُبُورِهِمْ تَمْحِيصٌ

٥٣١٧–طَلاَقُ الأَمَةِ تَطْلِيقَتَانِ وَعِدَّتُهَا حَيْضَتَانِ.

٥٣١٨–طِيبُ الرَّجُلِ مَاظَهَرَ رِيحُهُ وَخَفِيَ لَوْنُهُ

٥٣١٩–طَيِّبُوا أَفْوَاهَكُمْ فَإِنَّ أَفْوَاهَكُمْ طَرِيقُ

٥٣٢٠–طَيِّبُوا أَفْوَاهَكُمْ بِالسِّوَاكِ فَإِنَّهَا طُرُقُ

٥٣٢١–طَيِّبُوا سَاحَاتِكُمْ فَإِنَّ أَنْتَنَ السَّاحَاتِ

٥٣٢٢–طَيْرُ كُلِّ عَبْدٍ فِي عُنُقِهِ. ح

٥٣٢٣–طِينَةُ الْمُعْتِقِ مِنْ طِينَةِ الْمُعْتَقِ.ض

٥٣٢٤–طَيِّ الثَّوْبِ رَاحَتُهُ.

٥٣٢٥–الطَّابِعُ مُعَلَّقٌ بِقَائِمَةِ الْعَرْشِ فَإِذَا انْتُهِكَتِ

٥٣٢٦–الطَّاعِمُ الشَّاكِرُ بِمَنْزِلَةِ الصَّائِمِ

٥٣٢٧–الطَّاعِمُ الشَّاكِرُ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ الصَّائِمِ

٥٣٢٨–الطَّاعُونُ بَقِيَّةُ رِجْزٍ أَوْ عَذَابٍ أُرْسِلَ عَلَى

٥٣٢٩–الطَّاعُونُ شَهَادَةٌ لِكُلِّ مُسْلِمٍ.صح

٥٣٣٠–الطَّاعُونُ كَانَ عَذَاباً يَبْعَثُهُ اللهُ عَلَى مَنْ

٥٣٣١–الطَّاعُونُ غُدَّةٌ كَغُدَّةِ الْبَعِيرِ الْمُقِيمُ بِهَا

٥٣٣٢–الطَّاعُونُ وَخْزُ أَعْدَائِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَهُوَ

٥٣٣٣–الطَّاعُونُ شَهَادَةٌ لأُمَّتِي وَوَخْزُ أَعْدَائِكُمْ

٥٣٣٤–الطَّاعُونُ وَالْغَرَقُ وَالْبَطْنُ وَالْحَرَقُ

٥٣٣٥–الطَّاهِرُ النَّائِمُ كالصائمِ الْقَائِمِ.ض

٥٣٣٦–الطَّبِيبُ اللهُ وَلَعَلَّكَ تَرْفِقُ بِأَشْيَاءَ تَخْرِقُ

٥٣٣٧–الطُّرُقُ يُظْهِرُ بَعْضُهَا بَعْضاً.ض

٥٣٣٨–الطَّعَامُ بِالطَّعَامِ مِثْلاً بِمِثْلٍ.صح

٥٣٣٩–الطَّعْنُ وَالطَّاعُونُ وَالهَدْمُ وَأَكْلُ السَّبُعِ

٥٣٤٠–الطِّفْلُ لاَيُصَلَّى عَلَيْهِ وَلاَ يَرِثُ وَلاَ يُورَثُ

٥٣٤١–الطَّمَعُ يُذْهِبُ الْحِكْمَةَ مِنْ قُلُوبِ

٥٣٤٢–الطَّهَارَاتُ أَرْبَعٌ قَصُّ الشَّارِبِ وَحَلْقُ

٥٣٤٣–الطُّهُورُ شَطْرُ الإِيمَانُ وَالحَمْدُ للهِ تَمْلأُ

٥٣٤٤–الطَّهُورُ ثَلاثاً ثَلاثاً وَاجِبَةٌ وَمَسْحُ الرَّأْسِ

٥٣٦٧-عَاشُورَاءُ يَوْمُ الْعَاشِرِ.صح

٥٣٦٨-عَاقِبُوا أَرِقَّاءَكُمْ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ.

٥٣٦٩-عَالِمٌ يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ

٥٣٧٠-عَامَّةُ أَهْلِ النَّارِ النِّسَاءُ.صح

٥٣٧١-عَامَّةُ عَذَابِ الْقَبْرِ مِنَ الْبَوْلِ.صح

٥٣٧٢-عِبَادَ اللهِ لَتُسَوُّنَّ صُفُوفَكُمْ أَوْ لَيُخَالِفَنَّ

٥٣٧٣-عِبَادَ اللهِ وَضَعَ اللهُ الْحَرَجَ إِلاَّ امْرَأً

٥٣٧٤-عَبْدُ اللهِ بْنُ سَلاَمٍ عَاشِرُ عَشَرَةٍ فِي

٥٣٧٥-عَبْدُ اللهِ بْنُ عُمَرَ مِنْ وَفْدِ الرَّحْمنِ وَعَمَّارٌ

٥٣٧٦-عَبْدٌ أَطَاعَ اللهَ وَأَطَاعَ مَوَالِيَهُ أَدْخَلَهُ اللهُ

٥٣٧٧-عِتْقُ النَّسَمَةِ أَنْ تَنْفَرِدَ بِعِتْقِهَا وَفَكُّ

٥٣٧٨-عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ وَلِيِّي فِي الدُّنْيَا وَوَلِيِّي

٥٣٧٩-عُثْمَانُ فِي الْجَنَّةِ.صح

٥٣٨٠-عُثْمَانُ حَيِيٌّ تَسْتَحِي مِنْهُ الْمَلاَئِكَةُ.ض

٥٣٨١-عُثْمَانُ أَحْيَا أُمَّتِي وَأَكْرَمُهَا.ض

٥٣٨٢-عَجَباً لأَمْرِ الْمُؤْمِنِ إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ لَهُ خَيْرٌ

٥٣٨٣-عَجِبَ رَبُّنَا مِنْ قَوْمٍ يُقَادُونَ إِلَى الْجَنَّةِ

٥٣٨٤-عَجِبَ رَبُّنَا مِنْ رَجُلٍ غَزَا فِي سَبِيلِ اللهِ

٥٣٨٥-عَجِبَ رَبُّنَا مِنْ ذَبْحِكُمُ الضَّأْنَ فِي يَوْمٍ

٥٣٨٦-عَجِبْتُ مِنْ قَوْمٍ مِنْ أُمَّتِي يَرْكَبُونَ الْبَحْرَ

٥٣٨٧-عَجِبْتُ لِلْمُؤْمِنِ إِنَّ اللهَ تَعَالَى لَمْ يَقْضِ

٥٣٨٨-عَجِبْتُ لِلْمُؤْمِنِ وَجَزَعِهِ مِنَ السُّقْمِ وَلَوْ

٥٣٨٩-عَجِبْتُ لِلْمَلَكَيْنِ مِنَ الْمَلاَئِكَةِ نَزَلاَ إِلَى

٥٣٤٥-الطَّوَافُ حَوْلَ الْبَيْتِ مِثْلُ الصَّلاَةِ إِلاَّ

٥٣٤٦-الطَّوَافُ بِالْبَيْتِ صَلاَةٌ وَلَكِنَّ اللهَ أَحَلَّ

٥٣٤٧-الطَّوَافُ صَلاَةٌ فَأَقِلُّوا فِيهِ الْكَلاَمَ.ح

٥٣٤٨-الطُّوفَانُ الْمَوْتُ.ح

٥٣٤٩-الطَّلاَقُ بِيَدِ مَنْ أَخَذَ بِالسَّاقِ.ح

٥٣٥٠-الطَّيْرُ تَجْرِي بِقَدَرٍ.

٥٣٥١-الطَّيْرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرْفَعُ مَنَاقِيرَهَا وَتَضْرِبُ

٥٣٥٢-الطِّيَرَةُ شِرْكٌ.

٥٣٥٣-الطِّيَرَةُ فِي الدَّارِ وَالْمَرْأَةُ وَالْفَرَسِ.صح

ظ

٥٣٥٤-ظَهْرُ الْمُؤْمِنُ حِمًى إِلاَّ بِحَقِهِ.صح

٥٣٥٥-الظُّلْمُ ثَلاَثَةٌ فَظُلْمٌ لاَيَغْفِرُهُ اللهُ وَظُلْمٌ

٥٣٥٦-الظُّلَمَةُ وَأَعْوَانُهُمْ فِي النَّارِ.ض

٥٣٥٧-الظَّهْرُ يُرْكَبُ بِنَفَقَتِهِ إِذَا كَانَ مَرْهُوناً وَلَبَنُ

ع

٥٣٥٨-عَائِدُ الْمَرِيضِ يَمْشِي فِي مَخْرَفَةِ الْجَنَّةِ

٥٣٥٩-عَائِدُ الْمَرِيضِ يَخُوضُ فِي الرَّحْمَةِ فَإِذَا

٥٣٦١-عَاتِبُوا الْخَيْلَ فَإِنَّهَا تُعْتِبُ.ض

٥٣٦٢-عَادَى اللهُ مَنْ عَادَى عَلِيّاً.ض

٥٣٦٣-عَادِيُّ الأَرْضَ للهِ وَلِرَسُولِهِ ثُمَّ لَكُمْ مِنْ

٥٣٦٤-عَارِيَّةٌ مُؤَدَّاةٌ.صح

٥٣٦٥-عَاشُورَاءُ عِيدُ نَبِيٍ كَانَ قَبْلَكُمْ فَصُومُوهُ

٥٣٦٦-عَاشُورَاءُ يَوْمُ التَّاسِعِ.ض

٥٤٥٣–عَلَى الوَالِي خَمْسُ خِصَالٍ جَمْعُ الفَيْءِ

٥٥٠٠–عَلَيْكَ بِرَكْعَتَي الْفَجْرِ فَإِنَّ فِيهِمَا

٥٥٠١–عَلَيْكَ بِسُبْحَانَ اللهِ وَالحَمْدُ للهِ وَلاَ إِلَهَ

٥٥٠٢–عَلَيْكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ فَإِنَّكَ لاَتَسْجُدُ للهِ

٥٥٠٣–عَلَيْكَ بِالرِّفْقِ إِنَّ الرِّفْقَ لاَيَكُونُ فِي شَيْءٍ

٥٥٠٤–عَلَيْكَ بِالرِّفْقِ وَإِيَّاكَ وَالْعُنْفَ

٥٥٠٥–عَلَيْكِ بِالصَّلاَةِ فَإِنَّهَا أَفْضَلُ الجِهَادِ

٥٥٠٦–عَلَيْكِ بِجُمَلِ الدُّعَاءِ وَجَوَامِعِهِ قُولِي

٥٥٠٧–عَلَيْكُمْ بِالأَبْكَارِ فَإِنَّهُنَّ أَعْذَبُ أَفْوَاهاً

٥٥٠٨–عَلَيْكُمْ بِالأَبْكَارِ فَإِنَّهُنَّ أَنْتَقُ أَرْحَاماً

٥٥٠٩–عَلَيْكُمْ بِالأَبْكَارِ فَإِنَّهُنَّ أَعْذَبُ أَفْوَاهاً

٥٥١٠–عَلَيْكُمْ بِالأُتْرُجِّ فَإِنَّهُ يَشُدُّ الْفُؤَادَ.ض

٥٥١١–عَلَيْكُمْ بِالإِثْمِدِ فَإِنَّهُ يَجْلُو البَصَرَ وَيُنْبِتُ

٥٥١٢–عَلَيْكُمْ بِالإِثْمِدِ عِنْدَ النَّوْمِ فَإِنَّهُ يَجْلُو

٥٥١٣–عَلَيْكُمْ بِالإِثْمِدِ فَإِنَّهُ مَنْبَتَةٌ لِلشَّعَرِ مَذْهَبَةٌ

٥٥١٤–عَلَيْكُمْ بِالْبَاءَةِ فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ

٥٥١٥–عَلَيْكُمْ بِالْبَيَاضِ مِنَ الثِّيَابِ فَلْيَلْبَسْهَا

٥٥١٦–عَلَيْكُمْ بِالْبَغِيضِ النَّافِعِ التِّلْبِينَةُ فَوَالَّذِي

٥٥١٧–عَلَيْكُمْ بِالتَّوَاضُعِ فَإِنَّ التَّوَاضُعَ فِي

٥٥١٨–عَلَيْكُمْ بِالشِّفَاءِ فَإِنَّ اللهَ جَعَلَ فِيهِ شِفَاءً

٥٥١٩–عَلَيْكُمْ بِالْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللهِ فَإِنَّهُ بَابٌ

٥٥٢٠–عَلَيْكُمْ بِالْحِجَامَةِ فِي جَوْزَةِ الْقَمَحْدُوَةِ

٥٥٢١–عَلَيْكُمْ بِالحُزْنِ فَإِنَّهُ مِفْتَاحُ القَلْبِ أَجِيعُوا

٥٣٩٠–عَجِبْتُ لِلْمُسْلِمِ إِذَا أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ

٥٣٩١–عَجِبْتُ لأَقْوَامٍ يُسَاقُونَ إِلَى الجَنَّةِ فِي

٥٣٩٢–عَجِبْتُ لِصَبْرِ أَخِي يُوسُفَ وَكَرَمِهِ واللهِ

٥٣٩٣–عَجِبْتُ لِطَالِبِ الدُّنْيَا وَالمَوْتُ يَطْلُبُهُ

٥٣٩٤–عَجِبْتُ لَمِنْ يَشْتَرِي المَمَالِيكَ بِمَالِهِ ثُمَّ

٥٣٩٥–عَجِبْتُ وَلَيْسَ بِالْعَجَبِ وَعَجِبْتُ وَهُوَ

٥٣٩٦–عَجَّ حَجَرٌ إِلَى اللهِ تَعَالَى فَقَالَ إِلهِي

٥٣٩٧–عَجِّلُوا الإِفْطَارَ وَأَخِّرُوا السُّحُورَ.صح

٥٣٩٨–عَجِّلُوا الخُرُوجَ إِلَى مَكَّةَ فَإِنَّ أَحَدَكُمْ

٥٣٩٩– عَجِّلُوا الرَّكْعَتَيْنِ بَعْدَ المَغْرِبِ ليرفعهما

٥٤٤١–عِفُّوا تَعِفَّ نِسَاؤُكُمْ.

٥٤٤٢–عِفُّوا تَعِفَّ نِسَاؤُكُمْ وَبِرُّوا آبَاءَكُمْ تَبَرَّكُمْ

٥٤٤٣–عِفُّوا عَنْ نِسَاءِ النَّاسِ تَعِفَّ نِسَاؤُكُمْ وَبِرُّوا

٥٤٤٤–عُقْرُ دَارِ الإِسْلاَمِ بِالشَّامِ.ح

٥٤٤٥–عَقْلُ شِبْهِ الْعَمْدِ مُغَلَّظٌ مِثْلُ عَقْلِ الْعَمْدِ

٥٤٤٦–عَقْلُ المَرْأَةِ مِثْلُ عَقْلِ الرَّجُلِ حَتَّى يَبْلُغَ

٥٤٤٧–عَقْلُ أَهْلِ الذِّمَّةِ نِصْفُ عَقْلِ

٥٤٤٨–عُقُوبَةُ هذِهِ الأُمَّةِ بِالسَّيْفِ.

٥٤٤٩–عَلاَمَةُ أَبْدَالِ أُمَّتِي أَنَّهُمْ لاَيَلْعَنُونَ شَيْئاً

٥٤٥٠–عَلاَمَةُ حُبِّ اللهِ تَعَالَى حُبُّ ذِكْرِ اللهِ

٥٤٥١–عَلَى الخَمْسِينَ جُمْعَةٌ.ض

٥٤٥٢–عَلَى الرُّكْنِ الْيَمَانِي مَلَكٌ مُوَكَّلٌ بِهِ مُنْذُ

٥٤٥٣–عَلَى النِّسَاءِ مَاعَلَى الرِّجَالِ إِلاَّ الجُمُعَةَ

٥٥٤٦–عَلَيْكُمْ بِالْقَنَا وَالْقِسِيِّ الْعَرَبِيَّةِ فَإِنَّ بِهَا يُعِزُّ

٥٥٤٧–عَلَيْكُمْ بِالْقَنَاعَةِ فَإِنَّ الْقَنَاعَةَ مَالٌ لاَيَنْفَدُ.

٥٥٤٨–عَلَيْكُمْ بِالْكُحِلِ فَإِنَّهُ يُنْبِتُ الشَّعَرَ وَيَشُدُّ

٥٥٤٩–عَلَيْكُمْ بِالْمَرْزَنْجُوشِ فَشُمُّوهُ فَإِنَّهُ جَيِّدٌ

٥٥٥٠–عَلَيْكُمْ بِالإِهْلِيلَجِ الأَسْوَدِ فَاشْرَبُوهُ فَإِنَّهُ

٥٥٥١–عَلَيْكُمْ بِالهِنْدبَا فَإِنَّهُ مَامِنْ يَوْمٍ إلاَّ وَهُوَ

٥٥٥٢–عَلَيْكُمْ بِأَبْوَالِ الإِبِلِ الْبَرِّيَّةِ وَأَلْبَانِهَا.صح

٥٥٥٣–عَلَيْكُمْ بِأَسْقِيَةِ الأَدَمِ الَّتِي يُلاَثُ عَلَى

٥٥٥٤–عَلَيْكُمْ بِاصْطِنَاعِ الْمَعْرُوفِ فَإِنَّهُ يَمْنَعُ

٥٥٥٥–عَلَيْكُمْ بِأَلْبَانِ الإِبِلِ وَالْبَقَرِ فَإِنَّهَا تَرُمُّ مِنَ

٥٥٨٧– عَلَيْكُنَّ بِالتَّسْبِيحِ وَالتَّهْلِيلِ وَالتَّقْدِيسِ

٥٦٠٠–عَلِيٌّ يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَالُ يَعْسُوبُ

٥٦٠١–عَلِيٌّ يَقْضِي دَيْنِي.ض

٥٦٠٢–عَمُّ الرَّجُلِ صِنْوُ أَبِيهِ.ح

٥٦٠٣–عَمَّارٌ مَاعُرِضَ عَلَيْهِ أَمْرَانِ إلاَّ اخْتَارَ

٥٦٠٤–عَمَّارٌ مُلِيءَ إِيمَاناً إِلَى مُشَاشِهِ.ض

٥٦٠٥–عَمَّارٌ يَزُولُ مَعَ الحَقِّ حَيْثُ يَزُولُ.ض

٥٦٠٦–عَمَّارٌ خَلَطَ اللهُ الإِيمَانَ مَابَيْنَ قَرْنِهِ إِلَى

٥٦٠٧–عَمَّارٌ تَقْتُلُهُ الْفِئَةُ الْبَاغِيَةُ.ح

٥٦٠٨–عَمْداً صَنَعْتُهُ يَاعُمَرُ.

٥٦٠٩–عُمَرُ بْنُ الخَطَّابِ سِرَاجُ أَهْلِ الجَنَّةِ.ض

٥٦١٠–عُمَرُ مَعِي وَأَنَا مَعَ عُمَرَ وَالحَقُّ بَعْدِي

٥٦١١–عَمْرُو بْنُ الْعَاصِي مِنْ صَالِحِي

٥٥٢٢–عَلَيْكُمْ بِالحِنَّاءِ فَإِنَّهُ يُنَوِّرُ رُؤُوسَكُمْ

٥٥٢٣–عَلَيْكُمْ بِالدُّلْجَةِ فَإِنَّ الأَرْضَ تُطْوَى

٥٥٢٤–عَلَيْكُمْ بِالرَّمْيِ فَإِنَّهُ مِنْ خَيْرِ لَهْوِكُمْ.صح

٥٥٢٥–عَلَيْكُمْ بِالرَّمْيِ فَإِنَّهُ مِنْ خَيْرِ لَعِبِكُمْ.صح

٥٥٢٦–عَلَيْكُمْ بِالزَّبِيبِ فَإِنَّهُ يَكْشِفُ الْمِرَّةَ

٥٥٢٧–عَلَيْكُمْ بِالسَّرَارِي فَإِنَّهُنَّ مُبَارَكَاتٌ

٥٥٢٨–عَلَيْكُمْ بِالسَّكِينَةِ عَلَيْكُمْ بِالْقَصْدِ فِي

٥٥٢٩–عَلَيْكُمْ بِالسَّنَا وَالسَّنُوتِ فَإِنَّ فِيهِمَا شِفَاءً

٥٥٣٠–عَلَيْكُمْ بِالسِّوَاكِ فَإِنَّهُ مَطْيَبَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ

٥٥٣١–عَلَيْكُمْ بِالسِّوَاكِ فَنِعْمَ الشَّيْءُ السِّوَاكُ

٥٥٣٢–عَلَيْكُمْ بِالشَّامِ.ض

٥٥٣٣–عَلَيْكُمْ بِالشَّامِ فَإِنَّهَا صَفْوَةُ بِلاَدِ اللهِ

٥٥٣٤–عَلَيْكُمْ بِالشِّفَاءَيْنِ الْعَسَلِ وَالْقُرْآنِ.صح

٥٥٣٥– عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّهُ مَعَ الْبِرِّ وَهُمَا فِي

٥٥٣٦– عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى

٥٥٣٧–عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّهُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ

٥٥٣٩–عَلَيْكُمْ بِالصَّلاَةِ فِيمَا بَيْنَ الْعِشَاءَيْنِ فَإِنَّهَا

٥٥٤٠–عَلَيْكُمْ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ مَحْسَمَةٌ لِلْعُرُوقِ

٥٥٤١–عَلَيْكُمْ بِالْعَمَائِمِ فَإِنَّهَا سِيمَا الْمَلاَئِكَةِ

٥٥٤٢–عَلَيْكُمْ بِالغَنَمِ فَإِنَّهَا مِنْ دَوَابِّ الجَنَّةِ

٥٥٤٣–عَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ فَاتَّخِذُوهُ إِمَاماً وَقَائِداً

٥٥٤٤–عَلَيْكُمْ بِالْقَرْعِ فَإِنَّهُ يَزِيدُ فِي الدِّمَاغِ

٥٥٤٥–عَلَيْكُمْ بِالْقَرْعِ فَإِنَّهُ يَزِيدُ فِي الْعَقْلِ وَيُكَبِّرُ

٥٦٣٥–عُهْدَةُ الرَّقِيقِ ثَلاَثَةُ أَيَّامٍ.ح

٥٦٣٦–عُودُوا المَرِيضَ وَاتَّبِعُوا الجَنَازَةَ تُذَكِّرُكُمْ

٥٦٣٧–عُودُوا المَرْضَى وَمُرُوهُمْ فَلْيَدْعُوا لَكُمْ

٥٦٣٨–عُودُوا المَرِيضَ وَاتَّبِعُوا الجَنَائِزَ وَالْعِيَادَة

٥٦٣٩–عَوِّدُوا قُلُوبَكُمُ التَّرَقُّبَ وَأَكْثِرُوا التَّفَكُّرِ

٥٦٤٠–عُوذُوا بِالله مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ عُوذُوا بِالله م

٥٦٤١–عَوْرَةُ المُؤْمِنِ مَابَيْنَ سُرَّتِهِ إِلَى رُكْبَتِهِ.ح

٥٦٤٢–عَوْرَةُ الرَّجُلِ عَلَى الرَّجُلِ كَعَوْرَةِ المَرْأَةِ

٥٦٤٤–عَوْنُ الْعَبْدِ أَخَاهُ يَوْماً خَيْرٌ مِنَ اعْتِكَافِهِ

٥٦٤٥–عُوَيْمِرٌ حكِيمُ أُمَّتِي وَجُنْدبٌ طَرِيدُ أُمَّتِي

٥٦٤٦–عِيَادَةُ المَرِيضِ أَعْظَمُ أَجْراً مِنَ اتِّبَاعِ

٥٦٤٧–عَيْنَانِ لاَتَمَسُّهُمَا النَّارُ أَبَداً عَيْنٌ بَكَتْ

٥٦٤٨–عَيْنَانِ لاَتَرَيَانِ النَّارَ عَيْنٌ بَكَتْ وَجَلاً مِنْ

٥٦٤٩–عَيْنَانِ لاَتَمَسُّهُمَا النَّارُ أَبَداً عَيْنٌ بَكَتْ

٥٦٥٠–الْعَائِدُ فِي هِبَتِهِ كَالْعَائِدِ فِي قَيْئِهِ.صح

٥٦٥١–الْعَارِيَّةُ مُؤَدَّاةٌ وَالْمِنْحَةُ مَرْدُودَةٌ.صح

٥٦٥٢–الْعَارِيَّةُ مُؤَدَّاةٌ وَالمِنحَةُ مَرْدُودَةٌ وَالدَّيْنُ

٥٦٥٣–الْعَافِيَةُ عَشَرَةُ أَجْزَاءٍ تِسْعَةٌ فِي الصَّمْتِ

٥٦٥٤–الْعَافِيَةُ عَشَرَةُ أَجْزَاءٍ تِسْعَةٌ فِي طَلَبِ

٥٦٥٥–العَالِمُ أَمِينُ الله فِي الأَرْضِ.ض

٥٦٥٦–الْعَالِمُ وَالْمُتَعَلِّمُ شَرِيكَانِ فِي الخَيْرِ

٥٦٥٧–الْعَالِمُ إِذَا أَرَادَ بِعِلْمِهِ وَجْهَ الله هَابَهُ كُلُّ

٥٦٥٨– الْعَالِمُ سُلْطَانُ الله فِي الأَرْضِ فَمَنْ وَقَعَ

٥٦١٢–عُمْرَانُ بَيْتِ المَقْدِسِ خَرَابُ يَثْرِبَ

٥٦١٣–عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً.

٥٦١٤–عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ كَحَجَّةٍ مَعِي.صح

٥٦١٥–عَمَلُ الأَبْرَارِ مِنَ الرِّجَالِ الْخِيَاطَةُ وَعَمَلُ

٥٦١٦–عَمَلُ البِرِّ كُلِّهِ نِصْفُ الْعِبَادَةِ وَالدُّعَاءُ

٥٦١٧–عَمَلُ الجَنَّةِ الصِّدْقُ وَإِذَا صَدَقَ الْعَبْدُ بَرَّ

٥٦١٨–عَمَلٌ قَلِيلٌ فِي سُنَّةٍ خَيْرٌ مِنْ عَمَلٍ كَثِيرٍ

٥٦١٩–عَمِلَ هذَا قَلِيلاً وَأُجِرَ كَثِيراً.صح

٥٦٢٠–عُمُّوا بِالسَّلاَمِ وَعمُّوا بِالتَّشْمِيتِ.ض

٥٦٢١–عَمِّي وَصِنْوُ أَبِي الْعَبَّاسُ.ح

٥٦٢٢–عَنِ الْغُلاَمِ عَقِيقَتَانِ وَعَنِ الجَارِيَةِ عَقِيقَةٌ.

٥٦٢٣–عَنِ الْغُلاَمِ شَاتَانِ مُكَافَأَتَانِ وَعَنِ

٥٦٢٤–عَنِ الْغُلاَمِ شَاتَانِ وَعَنِ الجَارِيَةِ شَاةٌ

٥٦٢٥–عَنْ يَمِينِ الرَّحْمنِ تَعَالَى وَكِلْتَا يَدَيْهِ يَمِينٌ

٥٦٢٦–عِنْدَ الله خَزَائِنُ الخَيْرِ وَالشَّرِّ مَفَاتِيحُهَا

٥٦٢٧–عِنْدَ الله عِلْمُ أُمَيَّةَ بْنِ أبي الصَّلْتِ.صح

٥٦٢٨–عِنْدَ اتِّخَاذِ الأَغْنِيَاءِ الدَّجَاجَ يأْذَنُ الله

٥٦٢٩–عِنْدَ أَذَانِ المُؤَذِّنِ يُسْتَجَابُ الدُّعَاءُ فَإِذَا

٥٦٣٠–عِنْدَ كُلِّ خَتْمَةٍ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ.ض

٥٦٣١–عِنْدِي أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ مِنَ الذَّهَبِ أَنَّ

٥٦٣٢–عُنْوَانُ كِتَابِ المُؤْمِنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حُسْنُ

٥٦٣٣–عُنْوَانُ صَحِيفَةِ المُؤْمِنِ حُبُّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي

٥٦٣٤–عَهْدُ الله تَعَالَى أَحَقُّ مَاأُدِّيَ.ح

٥٦٨٣–الْعِدَةُ دَيْنٌ وَيْلٌ لِمَنْ وَعَدَ ثُمَّ أَخْلَفَ وَيْلٌ

٥٦٨٤–الْعِدَةُ عَطِيَّةٌ.ض

٥٦٨٥–الْعَدْلُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الأُمَرَاءِ أَحْسَنُ

٥٦٨٦–الْعَرَافَةُ أَوَّلُهَا مَلاَمَةٌ وَآخِرُهَا نَدَامَةٌ

٥٦٨٧–الْعَرَبُ لِلْعَرَبِ أَكْفَاءٌ وَالْمَوَالِي أَكْفَاءٌ

٥٦٨٨–الْعَرَبُونُ لِمَنْ عَرْبَنَ.ض

٥٦٨٩–الْعَرْشُ مِنْ يَاقُوتَةٍ حَمْرَاءَ.

٥٦٩٠–الْعُرْفُ يَنْقَطِعُ فِيمَا بَيْنَ النَّاسِ وَلاَ

٥٦٩١–الْعُسَيْلَةُ الْجِمَاعُ.ح

٥٦٩٢–الْعَشْرُ عَشْرُ الأَضْحَى وَالْوِتْرُ يَوْمُ عَرَفَةَ

٥٦٩٣–الْعُطَاسُ مِنَ اللهِ وَالتَّثَاؤُبُ مِنَ الشَّيْطَانِ

٥٦٩٤–الْعُطَاسُ وَالنُّعَاسُ وَالتَّثَاؤُبُ فِي الصَّلاَةِ

٥٦٩٥–الْعُطَاسُ عِنْدَ الدُّعَاءِ شَاهِدُ صِدْقٍ.ض

٥٦٩٦–الْعَفْوُ أَحَقُّ مَاعُمِلَ بِهِ.ض

٥٦٩٧–الْعَقْلُ عَلَى الْعَصَبَةِ وَفِي السُّقْطِ غُرَّةٌ

٥٦٩٨–الْعَقِيقَةُ حَقٌّ عَنِ الْغُلاَمِ شَاتَانِ مُتَكَافِئَتَانِ

٥٦٩٩–الْعَقِيقَةُ تُذْبَحُ لِسَبْعٍ أَوْ لأَرْبَعَ عَشْرَةَ أَوْ

٥٧٠٠–الْعُلَمَاءُ أُمَنَاءُ اللهِ عَلَى خَلْقِهِ.ح

٥٧٠١–الْعُلَمَاءُ أُمَنَاءُ الرُّسُلِ مَالَمْ يُخَالِطُوا

٥٧٠٢–الْعُلَمَاءُ أُمَنَاءُ أُمَّتِي.ض

٥٧٠٣–الْعُلَمَاءُ مَصَابِيحُ الأَرْضِ وَخُلَفَاءُ الأَنْبِيَاءِ

٥٧٠٤–الْعُلَمَاءُ قَادَةٌ وَالْمُتَّقُونَ سَادَةٌ

٥٧٠٥–الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الأَنْبِيَاءِ يُحِبُّهُمْ أَهْلُ السَّمَاءِ

٥٦٥٩–الْعَالِمُ وَالْعِلْمُ وَالْعَمَلُ فِي الْجَنَّةِ فَإِذَا لَمْ

٥٦٦٠–الْعَامِلُ بِالْحَقِّ عَلَى الصَّدَقَةِ كَالْغَازِي فِي

٥٦٦١–الْعِبَادُ عِبَادُ اللهِ وَالْبِلاَدُ بِلاَدُ اللهِ فَمَنْ

٥٦٦٢–الْعِبَادَةُ فِي الْهَرْجِ كَهِجْرَةٍ إِلَيَّ.صح

٥٦٦٣–الْعَبَّاسُ مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ.ح

٥٦٦٤–الْعَبَّاسُ عَمُّ رَسُولِ اللهِ وَإِنَّ عَمَّ الرَّجُلِ

٥٦٦٥–الْعَبَّاسُ وَصِيِّي وَوَارِثِي.ض

٥٦٦٦–الْعَبَّاسِ عَمِّي وَصِنْوُ أَبِي فَمَنْ شَاءَ فَلْيُبَاهِ

٥٦٦٧–الْعَبْدُ مِنَ اللهِ وَهُوَ مِنْهُ مَالَمْ يُخْدَمْ فَإِذَا

٥٦٦٨–الْعَبْدَ مَعَ مَنْ أَحَبَّ.ح

٥٦٦٩–الْعَبْدُ عِنْدَ ظَنِّهِ بِاللهِ وَهُوَ مَعَ مَنْ أَحَبَّ.ح

٥٦٧١–الْعَبْدُ الْمُطِيعُ لِوَالِدَيْهِ وَلِرَبِّهِ فِي أَعْلَى

٥٦٧٢–الْعُتُلُّ كُلُّ رَغِيبِ الْجَوْفِ وَثِيقِ الْخُلُقِ

٥٦٧٣–الْعُتُلُّ الزَّنِيمُ الْفَاحِشُ اللَّئِيمُ.ض

٥٦٧٤–الْعَتِيرَةُ حَقٌّ.ح

٥٦٧٥–الْعَجَبُ أَنَّ نَاساً مِنْ أُمَّتِي يَؤُمُّونَ الْبَيْتَ

٥٦٧٦–الْعَجْمَاءُ جَرْحُهَا جُبَارٌ وَالْبِئْرُ جُبَارٌ

٥٦٧٧–الْعَجَمُ يَبْدَؤُونَ بِكِبَارِهِمْ إِذَا كَتَبُوا فَإِذَا

٥٦٧٨–الْعَجْوَةُ مِنْ فَاكِهَةِ الْجَنَّةِ.ح

٥٦٧٩–الْعَجْوَةُ وَالصَّخْرَةُ وَالشَّجَرَةُ مِنَ

٥٦٨٠–الْعَجْوَةُ مِنَ الْجَنَّةِ وَفِيهَا شِفَاءٌ مِنَ السُّمِّ

٥٦٨١–الْعَجْوَةُ مِنَ الْجَنَّةِ وَفِيهَا شِفَاءٌ مِنَ السَّمِّ

٥٦٨٢–الْعِدَةُ دَيْنٌ.ض

٥٧٢٩-الْعُمْرَى لِمَنْ وُهِبَتْ لَهُ.صح

٥٧٣٠-الْعُمْرَى جَائِزَةٌ لأَهْلِهَا والرُّقْبى جَائِزَةٌ

٥٧٣١-الْعُمْرَى جَائِزَةٌ لِمَنْ أَعْمَرَهَا وَالرُّقْبَىجَائِزَةٌ

٥٧٣٢-الْعُمْرَى وَالرُّقْبَىسَبِيلُهُمَا سَبِيلُ

٥٧٣٣-الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا و

٥٧٣٤-الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا مِنَ

٥٧٣٥-الْعُمْرَتَانِ تُكَفِّرَانِ مَابَيْنَهُمَا وَالْحَجُّ

٥٧٣٦-الْعُمْرَةُ مِنَ الْحَجِّ بِمَنْزِلَةِ الرَّأْسِ مِنَ

٥٧٣٧-الْعَنْبَرُ لَيْسَ بِرِكَازٍ بَلْ هُوَ لِمَنْ وَجَدَهُ.ض

٥٧٣٨-الْعَنْكَبُوتُ شَيْطَانٌ فَاقْتُلُوهُ.ض

٥٧٣٩-الْعَنْكَبُوتُ شَيْطَانٌ مَسَخَهُ اللهُ تَعَالَى

٥٧٤٠-الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلاَةُ فَمَنْ

٥٧٤١-الْعِيَافَةُ وَالطِّيَرَةُ وَالطَّرْقُ مِنَ الْجِبْتِ.صح

٥٧٤٢-الْعِيَادَةُ فُوَاقُ نَاقَةٍ.ض

٥٧٤٣-الْعِيدَانُ وَاجِبَانِ عَلَى كُلِّ حَالِمٍ مِنْ ذَكَرٍ

٥٧٤٤-الْعَيْنُ حَقٌّ.صح

٥٧٤٥-الْعَيْنُ حَقٌّ تَسْتَنْزِلُ الْحَالِقَ.صح

٥٧٤٦-الْعَيْنُ حقٌّ وَلَوْ كَانَ شَيْءٌ سَابِقَ الْقَدَرِ

٥٧٤٧-الْعَيْنُ حَقٌّ تَحْضُرُهَا الشَّيْطَانُ وَحَسَدُ ابْنِ

٥٧٤٨-الْعَيْنُ تُدْخِلُ الرَّجُلَ الْقَبْرَ وَتُدْخِلُ الجَمَلَ

٥٧٤٩-الْعَيْنُ وِكَاءُ السَّهِ فَمَنْ نَامَ فَلْيَتَوَضَّأْ.ض

٥٧٥٠-الْعَيْنُ وِكَاءُ السَّهِ فَإِذَا نَامَتِ الْعَيْنُ

٥٧٥١-الْعَيْنَانِ تَزْنِيَانِ وَالْيَدَانِ تَزْنِيَانِ والرِّجْلاَنِ

٥٧٥٢-الْعَيْنَانِ دَلِيلاَنِ وَالأُذُنَانِ قُمْعَانِ وَاللِّسَانُ

٥٧٠٦-الْعُلَمَاءُ ثَلاَثَةٌ رَجُلٌ عَاشَ بِعِلْمِهِ وَعَاشَ

٥٧٠٧-الْعِلْمُ أَفْضَلُ مِنَ الْعِبَادَةِ وَمِلاَكُ الدِّينِ

٥٧٠٨-الْعِلْمُ أَفْضَلُ مِنَ الْعَمَلِ وَخَيْرُ الأَعْمَالِ

٥٧٠٩-الْعِلْمُ ثَلاَثَةٌ وَمَا سِوَى ذلِكَ فَهُوَ فَضْلٌ :

٥٧١٠-الْعِلْمُ ثلاَثَةٌ كِتَابٌ نَاطِقٌ وَسُنَّةٌ مَاضِيَةٌ

٥٧١١-الْعِلْمُ حَيَاةُ الإِسْلاَمِ وَعِمَادُ الإِيمَانِ وَمَنْ

٥٧١٢-الْعِلْمُ خَزَائِنُ وَمِفْتَاحُهَا السُّؤَالُ فَسَلُوا

٥٧١٣-الْعِلْمُ خَلِيلُ الْمُؤْمِنِ وَالْعَقْلُ دَلِيلُهُ وَالْعَمَلُ

٥٧١٤-الْعِلْمَ خَيْرٌ مِنَ الْعِبَادَةِ ومِلاَكُ الدِّينِ

٥٧١٥-الْعِلْمُ خَيْرٌ مِنَ الْعِبَادَةِ وَمِلاَكُ الدِّينِ

٥٧١٦-الْعِلْمُ دِينٌ وَالصَّلاَةُ دِين فَانْظُرُوا عَمَّنْ

٥٧١٧-الْعِلْمُ عِلْمَانِ فَعِلْمٌ فِي الْقَلْبِ فَذلِكَ

٥٧١٨-الْعِلْمُ فِي قُرَيْش وَالأَمَانَةُ فِي الأَنْصَارِ.

٥٧١٩-الْعِلْمُ مِيرَاثِي وَمِيرَاثُ الأَنْبِيَاءِ قَبْلِي.ض

٥٧٢٠-الْعِلْمُ وَالمَالُ يَسْتُرَانِ كُلَّ عَيْبٍ وَالجَهْلُ

٥٧٢١-الْعِلْمُ لاَيَحِلُّ مَنْعُهُ.ض

٥٧٢٢-الْعَمُّ وَالِدٌ.

٥٧٢٣-الْعَمَائِمُ تِيجَانُ العَرَبِ وَالاحْتِبَاءُ حِيطَانُهَا

٥٧٢٤-الْعَمَائِمُ تِيجَانُ العَرَبِ فَإِذَا وَضَعُوا

٥٧٢٥-الْعِمَامَةُ عَلَى القَلَنْسُوَةِ فَصْلُ مَابَيْنَنَا

٥٧٢٦-الْعَمْدُ قَوَدٌ وَالخَطَأُ دِيَةٌ.ح

٥٧٢٧-الْعُمْرَى جَائِزَةٌ لأَهْلِهَا.

٥٧٢٨-الْعُمْرَى مِيرَاثٌ لأَهْلِهَا.صح

٥٧٧٦–غَفَرَ اللّٰهُ لرجلٍ مِمَّنْ كانَ قبلَكُمْ كانَ

٥٧٧٧–غَفَرَ الله عَزَّ وَجَلَّ لِرَجُلٍ أَماطَ غُصْنَ

٥٧٧٨–غُفِرَ لامْرَأَةٍ مُومِسَةٍ مَرَّتْ بِكَلْبٍ عَلَى

٥٧٧٩–غَفَرَ الله عَزَّ وَجَلَّ لِزَيْدِبْنِ عَمْرو وَرَحِمَهُ

٥٧٨١–غَنِيمَةُ مَجالسِ الذِّكْرِ الجَنَّةُ.صح

٥٧٨٢–غَيْرُ الدَّجَّالِ أَخْوَفُ عَلَى أُمَّتي مِنَ

٥٧٨٣–غَيْرَتَانِ إِحْدَاهُمَا يُحِبُّهَا الله وَالأُخْرَى

٥٧٨٤–غَيِّرُوا الشَّيْبَ وَلاَ تَشَبَّهُوَا بِالْيَهُودِ.صح

٥٧٨٥–غَيِّرُوا الشَّيْبَ وَلاَ تَشَبَّهُوَا بِالْيَهُودِ

٥٧٨٦–غَيِّرُوا الشَّيْبَ وَلاَ تُقَرِّبُوهُ السَّوَادَ.صح

٥٧٨٧–الْغَازِي فِي سَبِيلِ الله عَزَّ وَجَلَّ وَالحَاجُّ

٥٧٨٨–الْغُبَارُ فِي سَبِيلِ الله عَزَّ وَجَلَّ إِسْفَارُ

٥٧٨٩–الْغُدُوُّ والرَّوَاحُ إِلَى المَسَاجِدِ مِنَ الجِهَادِ

٥٧٩٠–الْغُدُوُّ والرَّوَاحُ في تَعْلِيمِ الْعِلْمِ أَفْضَلُ

٥٧٩١–الْغُرَبَاءُ فِي الدُّنْيَا أَرْبَعةٌ قُرْآنٌ فِي جَوْفٍ

٥٧٩٢–الْغُرْفَةُ مِنْ يَاقُوتَة حَمْرَاءَ أَوْ زَبَرْجَدَةٍ

٥٧٩٣–الغَرِيبُ إِذَا مَرِضَ فَنَظَرَ عَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ

٥٧٩٤–الْغَرِيقُ شَهِيدٌ وَالحَرِيقُ شَهِيدٌ وَالْغَرِيبُ

٥٧٩٦–الْغَزْوُ خَيْرٌ لِوَدِيِّكَ.ض

٥٧٩٧–الْغَزْوُ غَزْوَانِ فَأَمَّا مَنْ غَزَا ابْتِغَاءَ وَجْهِ الله

٥٧٩٨–الْغُسْلُ يَوْمَ الجُمُعَةِ سُنَّةٌ.صح

٥٧٩٩–الْغُسْلُ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ فِي سَبْعَةِ

٥٨٠٠–الْغُسْلُ يَوْمَ الجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ وَأَنْ

غ

٥٧٥٣–غُبَارُ المَدِينَةِ شِفَاءٌ مِنَ الجُذَامِ.ض

٥٧٥٤–غُبَارُ المَدِينَةِ يُبْرِىءُ الجُذَامَ.ض

٥٧٥٥–غُبَارُ المَدِينَةِ يُطْفِىءُ الجُذَامَ.ض

٥٧٥٦–غَبْنُ المُسْتَرْسِلِ حَرَامٌ.ض

٥٧٥٧–غَبْنُ المُسْتَرْسِلِ رِباً.

٥٧٥٨–غَدْوَةٌ فِي سَبِيلِ الله أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ

٥٧٥٩–غَدْوَةٌ فِي سَبِيلِ الله أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِمَّا

٥٧٦٠–غُرَّةُ الْعَرَبِ كِنَانَةُ وَأَرْكَانُهَا تَمِيمُ

٥٧٦١–غَزْوَةٌ فِي الْبَحْرِ مِثْلُ عَشْرِ غَزَوَاتٍ فِي

٥٧٦٣–غُسْلُ يَوْمِ الجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ

٥٧٦٤–غُسْلُ يَوْمِ الجُمُعَةِ وَاجِبٌ كَوُجُوبِ غُسْلِ

٥٧٦٥–غَسْلُ الْقَدَمَيْنِ بِالمَاءِ الْبَارِدِ بَعْدَ الخُرُوجِ

٥٧٦٦–غَسْلُ الإِنَاءِ وَطَهَارَةُ الْفِنَاءِ يُورِثَانِ الْغِنَى.

٥٧٦٧–غَشِيَتْكُمُ السَّكْرَتَانِ حُبُّ الْعَيْشِ وَحُبُّ

٥٧٦٨–غَشِيَتْكُمُ الْفِتَنُ كَقِطَعِ اللَّيْلِ المظْلِمِ

٥٧٦٩–غُضُّوا الأَبْصَارَ وَاهْجُرُوا الدُّعَّارَ وَاجْتَنِبُوا

٥٧٧٠–غَطِّ فَخِذَكَ فَإِنَّ الْفَخِذَ عَوْرَةٌ.صح

٥٧٧١–غَطِّ فَخِذَكَ فَإِنَّ فَخِذَ الرَّجُلِ مِنْ

٥٧٧٢–غَطُّوا حُرْمَةَ عَوْرَتِهِ فَإِنَّ حُرْمَةَ عَوْرَةٍ

٥٧٧٣–غَطُّوا الإِنَاءَ وَأَوْكِئُوا السِّقَاءَ فَإِنَّ فِي

٥٧٧٤–غَطُّوا الإِنَاءَ وَأَوْكِئُوا السِّقَاءَ وَأَغْلِقُوا

٥٧٧٥–غِفَارُ غَفَرَ الله لَهَا وَأَسْلَمُ سَالَمَهَا الله

٥٨٠١–الْغُسْلُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ

٥٨٠٢–الْغُسْلُ مِنَ الْغُسْلِ وَالْوُضُوءُ مِنَ الْحَمْلِ.

٥٨٠٣–الْغُسْلُ صَاعٌ وَالْوُضُوءُ مُدٌّ.ض

٥٨٠٤–الْغُسْلُ فِي هٰذِهِ الأَيَّامِ وَاجِبٌ يَوْمَ

٥٨٠٥–الْغَضَبُ مِنَ الشَّيْطَانُ والشَّيْطَانُ خُلِقَ مِنَ

٥٨٠٦–الْغَفْلَةُ فِي ثَلاَثٍ عَنْ ذِكْرِ اللهِ وَحِينَ

٥٨٠٧–الْغُلُّ وَالْحَسَدُ يَأْكُلاَنِ الْحَسَنَاتِ كَمَا

٥٨٠٨–الْغَلَّةُ بِالضَّمَانِ.صح

٥٨٠٩–الْغِنَاءُ يُنْبِتُ النِّفَاقَ فِي الْقَلْبِ كَمَا يُنْبِتُ

٥٨١٠–الْغِنَاءُ يُنْبِتُ النِّفَاقَ فِي الْقَلْبِ كَمَا يُنْبِتُ

٥٨١١–الْغِنَى الْيَأْسُ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ.ض

٥٨١٢–الْغِنَى الإِيَاسُ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ وَمَنْ

٥٨١٣–الْغِنَى الإِيَاسُ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ وَإِيَّاكَ

٥٨١٤–الْغَنَمُ بَرَكَةٌ.صح

٥٨١٥–الْغَنَمُ بَرَكَةٌ وَالإِبِلُ عِزٌّ لأَهْلِهَا وَالْخَيْلُ

٥٨١٦–الْغَنَمُ مِنْ دَوَابِّ الْجَنَّةِ فَامْسَحُوا رُغَامَهَا

٥٨١٧–الْغَنَمُ أَمْوَالُ الأَنْبِيَاءِ.

٥٨١٨–الْغَنِيمَةُ الْبَارِدَةُ الصَّوْمُ فِي الشِّتَاءِ.

٥٨١٩–الْغُلاَمُ مُرْتَهَنٌ بِعَقِيقَتِهِ تُذْبَحُ عَنْهُ يَوْمَ

٥٨٢٠–الْغُلاَمُ مُرْتَهَنٌ بِعَقِيقَتِهِ فَأَهْرِيقُوا عَنْهُ الدَّمَ

٥٨٢١–الْغُلاَمُ الَّذِي قَتَلَهُ الْخَضِرُ طُبِعَ كَافِراً وَلَوْ

٥٨٢٢–الْغِيبَةُ ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ.صح

٥٨٢٣–الْغِيبَةُ تَنْقُضُ الْوُضُوءَ وَالصَّلاَةَ.ض

٥٨٢٤–الْغَيْرَةُ مِنَ الإِيمَانِ وَالمِذَاءُ مِنَ النِّفَاقِ.ح

٥٨٢٥–الْغِيلاَنُ سَحَرَةُ الجِنِّ.ض

ف

٥٨٢٦–فَاتِحَةُ الْكِتَابِ شِفَاءٌ مِنَ السَّمِّ.ض

٥٨٢٧–فَاتِحَةُ الْكِتَابِ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ.ض

٥٨٢٨–فَاتِحَةُ الكِتَابِ تَعْدِلُ بِثُلُثِي الْقُرْآنِ.ض

٥٨٢٩–فَاتِحَةُ الكِتَابِ أُنْزِلَتْ مِنْ كَنْزٍ تَحْتَ

٥٨٣٠–فَاتِحَةُ الكِتَابِ وَآيَةُ الْكُرْسِي لاَيَقْرَؤُهُمَا

٥٨٣١–فَاتِحَةُ الكِتَابِ تُجْزِي مَالاَيُجْزِي شَيْءٌ.

٥٨٣٢–فَارِسُ نَطْحَةٌ أَوْ نَطْحَتَانِ ثُمَّ لاَفَارِسَ بَعْدَ

٥٨٣٣–فَاطِمَةُ بَضْعَةٌ مِنِّي فَمَنْ أَغْضَبَهَا

٥٨٣٤–فَاطَمَةُ بِضْعَةٌ مِنِّي يَقْبِضُنِي مَايَقْبِضُهَا

٥٨٣٥–فَاطِمَةُ سَيِّدَةُ نِسَاءِ أَهْلِ الجَنَّةِ إلا مَرْيَمَ

٥٨٣٦–فَاطِمَةُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْكَ وَأَنْتَ أَعَزُّ إِلَيَّ

٥٨٣٧–فُتِحَ الْيَوْمَ مِنْ رَدْمِ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مِثْلُ

٥٨٣٨–فَتَحَ اللهُ بَاباً لِلتَّوْبَةِ مِنَ المَغْرِبِ عَرْضُهُ

٥٨٣٩–فِتْنَةُ الرَّجُلِ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ وَنَفْسِهِ وَوَلَدِهِ

٥٨٤٠–فِتْنَةُ الْقَبْرِ فِيَّ فَإِذَا سُئِلْتُمْ عَنِّي فَلاَ

٥٨٤١–فُجِّرَتْ أَرْبَعَةُ أَنْهَارٍ مِنَ الجَنَّةِ الْفُرَاتُ

٥٨٤٢–فُجُورُ الْمَرْأَةِ الْفَاجِرَةِ كَفُجُورِ أَلْفِ فَاجِرٍ

٥٨٤٣–فَخْذُ الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ مِنْ عَوْرَتِهِ.صح

٥٨٤٤–فِرَاشٌ لِلرَّجُلِ وَفِرَاشٌ لامْرَأَتِهِ وَالثَّالِثُ

٥٨٤٥– فُرِجَ عَنْ سَقْفِ بَيْتِي وَأَنَا بِمَكَّةَ فَنَزَلَ

٥٨٧٠–فَضْلُ صَلاَةِ الجَمِيعِ عَلَى صَلاَةِ الْوَاحِدِ

٥٨٧١–فَضْلُ صلاَةِ الرَّجُلِ فِي بَيْتِهِ عَلَى صَلاَتِهِ

٥٨٧٢ –فَضْلُ صَلاَةِ اللَّيْلِ عَلَى صَلاَةِ النَّهَارِ

٥٨٧٣–فَضْلُ غَازِي الْبَحْرِ عَلَى غَازِي الْبَرِّ كَفَضْلِ

٥٨٧٤ –فَضْلُ غَازِي الْبَحْرِ عَلَى غَازِي الْبَرِّ

٥٨٧٥ –فَضْلُ حَمَلَةِ الْقُرْآنِ عَلَى الَّذِي لَمْ ض

٥٨٧٦ –فَضْلُ الثَّرِيدِ عَلَى الطَّعَامِ كَفَضْلِ عَائِشَةَ

٥٨٧٧ –فَضْلُ قِرَاءَةِ الْقُرآنِ نَظَراً عَلَى مَنْ يَقْرَؤُهُ

٥٨٧٨–فَضَّلَ اللهُ قُرَيْشاً بِسَبْعِ خِصَالٍ لَمْ يُعْطَهَا

٥٨٧٩ –فَضَّلَ اللهُ قُرَيْشاً بِسَبْعِ خِصَالٍ فَضَّلَهُمْ

٥٨٨٠–فُضِّلْتُ عَلَى الأَنْبِيَاءِ بِستّ أُعْطِيتُ

٥٨٨١–فُضِّلْتُ عَلَى الأَنْبِيَاءِ بِخَمْسٍبُعِثْتُ إِلَى

٥٨٨٢ –فُضِّلْتُ بِأَرْبَعٍ جُعِلَتْ لِيَ الأَرْضُ

٥٨٨٣–فُضِّلْتُ بِأَرْبَعٍ جُعِلْتُ أَنَا وَأُمَّتِي فِي

٥٨٨٤ –فُضِّلْتُ عَلَى النَّاسِ بِأَرْبَعٍ بِالسَّخَاءِ

٥٨٨٥ –فُضِّلْتُ عَلَى آدَمَ بِخَصْلَتَيْنِ كَانَ

٥٨٨٦ –فَضَلَتْ سُورَةُ الحَجِّ عَلَى القُرْآنِ ب

٥٨٨٧ –فَضَلَتْ سُورَةُ الحَجِّ بِأَنَّ فِيهَا سَجْدَتَيْنِ

٥٨٨٨–فَضَلَتِ المَرْأَةُ عَلَى الرَّجُلِ بِتِسْعَةِ

٥٨٨٩ –فَضَلَنَا عَلَى النَّاسِ بِثَلاَثٍ جُعِلَتْ

٥٨٩٠–فُضُوحُ الدُّنْيَا أَهْوَنُ مِنْ فُضُوحِ الآخِرَةِ.

٥٨٩١–فِطْرُكُمْ يَوْمَ تُفْطِرُونَ وَأَضْحَاكُمْ يَوْمُ

٥٨٩٢ –فِطْرُكُمْ يَوْمَ تُفْطِرُونَ وَأَضْحَاكُمْ يَوْمَ

٥٨٤٦–فَرْخُ الزِّنَى لاَيَدْخُلُ الجَنَّةَ.ض

٥٨٤٧–فَرَغَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى كُلِّ عَبْدٍ مِنْ

٥٨٤٨–فُرِغَ إِلَى ابْنِ آدَمَ مِنْ أَرْبَعِ الخَلْقِ

٥٨٤٩ –فَرْقٌ مَابَيْنَنَا وَبَيْنَ الْمُشْرِكِينَ الْعَمَائِمُ

٥٨٥٠–فُسْطَاطُ الْمُسْلِمِينَ يَوْمَ الْمَلْحَمَةِ

٥٨٥١–فَصْلُ مَابَيْنَ الحَلاَلِ والحَرَامِ ضَرْبُ

٥٨٥٢ –فَصْلُ مَابَيْنَ صِيَامِنَا وَصِيَامِ أَهْلِ الْكِتَابِ

٥٨٥٣–فَصْلُ مَابَيْنَ لَذَّةِ الْمَرْأَةِ وَلَذَّةِ الرَّجُلِ كَأَثَرِ

٥٨٥٤ –فَضْلُ الجُمُعَةِ فِي رَمَضَانَ كَفَضْلِ

٥٨٥٦ –فَضْلُ الشَّابِّ الْعَابِدِ الَّذِي تَعَبَّدَ فِي

٥٨٥٧ – فضل الصلاة بالسواك على الصلاة

٥٨٥٨– فضل العالم على العابد كفضلى على

٥٨٥٩ – فضل العالم على العابد كفضلى على

٥٨٦٠–فَضْلُ العَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ

٥٨٦١–فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ سَبْعُونَ دَرَجَةً

٥٨٦٢ –فَضْلُ الْمُؤْمِنِ الْعَالِمِ عَلَى الْمُؤْمِنِ الْعَابِدِ

٥٨٦٣–فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى غَيْرِهِ كَفَضْلِ النَّبِيِّ عَلَى

٥٨٦٤ –فَضْلُ الْعِلْمِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ فَضْلِ العِبَادَةِ

٥٨٦٥ –فَضْلُ الْقُرْآنِ عَلَى سَائِرِ الْكَلاَمِ كَفَضْلِ

٥٨٦٦ –فَضْلُ المَاشِي خَلْفَ الجَنَازَةِ عَلَى

٥٨٦٧ –فَضْلُ الْوَقْتِ الأَوَّلِ عَلَى الآخِرِ كَفَضْلِ

٥٨٦٨–فَضْلُ الصَّلاَةِ فِي المَسْجِدِ الحَرَامِ عَلَى

٥٨٦٩ –فَضْلُ صَلاَةِ الجَمَاعَةِ عَلَى صَلاَةِ الرَّجُلِ

٥٩٣٩–فِي الْمُنَافِقِ ثَلاَثُ خِصَالٍ إِذَا حَدَّثَ

٥٩٤٠–فِي الْمَوَاضِحِ خَمْسٌ خَمسٌ مِنَ

٥٩٤١–فِي إِحْدَى جَنَاحَيِ الذُّبَابِ سُمٌّ والآخَرِ

٥٩٤٢–فِي الْوُضُوءِ إِسْرَافٌ وَفِي كُلِّ شَيْءٍ إ

٥٩٤٣–فِي أَبْوَالِ الإِبِلِ وَأَلْبَانِهَا شِفَاءٌ لِلذَّرِبَةِ

٥٩٤٤–فِي أَصْحَابِي اثْنَا عَشَرَ مُنَافِقاً مِنهُمْ

٥٩٤٥–فِي أُمَّتِي خَسْفٌ وَمَسْخٌ وَقَذْفٌ.ض

٥٩٤٦–فِي أُمَّتِي كَذَّابُونَ وَدَجَّالُونَ سَبْعَةٌ

٥٩٤٧–فِي بَيْضِ النَّعَامِ يُصِيبُهُ الْمُحْرِمُ ثَمَنُهُ.ض

٥٩٤٨–فِي بَيْضَةِ نَعَامٍ صِيَامُ يَوْمٍ أَوْ إِطْعَامُ

٥٩٤٩–فِي ثَقِيفٍ كَذَّابٌ وَمُبِيرٌ.صح

٥٩٥٠–فِي ثَلاَثِينَ مِنَ الْبَقَرِ تَبِيعٌ أَوْ تَبِيعَةٌ وَفِي

٥٩٥١–فِي جَهَنَّمَ وَادٍ وَفِي الْوَادِي بِئْرٌ يُقَالُ لَهَا

٥٩٥٢–فِي خَمْسٍ مِنَ الإِبِلِ شَاةٌ وَفِي عَشْرٍ لَبُونٍ

٥٩٥٣–فِي دِيَةِ الْخَطَإِ عِشْرُونَ حِقَّةً وَعِشْرُونَ

٥٩٥٤–فِي طَعَامِ الْعُرْسِ مِثْقَالٌ مِنْ رِيحٍ

٥٩٥٥–فِي عَجْوَةِ الْعَالِيَةِ أَوَّلَ الْبُكْرَةِ عَلَى رِيقٍ

٥٩٥٦–فِي كِتَابِ اللهِ ثَمَانُ آيَاتٍ لِلْعَيْنِ الْفَاتِحَةُ

٥٩٥٧–فِي كُلِّ إِشَارَةٍ فِي الصَّلاَةِ عَشْرُ

٥٩٥٨–فِي كُلِّ ذَاتِ كَبِدٍ حَرَّى أَجْرٌ.صح

٥٩٥٩–فِي كلِّ رَكْعَتَيْنِ تَسْلِيمَةٌ.صح

٥٩٦٠–فِي كُلِّ رَكْعَتَيْنِ التَّحِيَّةُ.صح

٥٩٦١–فِي كُلِّ رَكْعَةٍ تَشَهُّدٌ وَتَسْلِيمٌ عَلَى

٥٨٩٣–فِعْلُ الْمَعْرُوفِ يَقِي مَصَارِعَ السُّوءِ.صح

٥٨٩٤ –فُقِدَتْ أُمَّةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ لاَيُدْرَى

٥٨٩٥ –فُقَرَاءُ الْمُهَاجِرِينَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ قَبْلَ

٥٨٩٦ –فَقِيهٌ وَاحِدٌ أَشَدُّ عَلَى الشَّيْطَانِ مِنْ أَلْفِ

٥٨٩٧ –فِكْرَةُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ

٥٩٢١–فِي الْحَبَّةِ السَّوْدَاءِ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ داءٍ إِلاَّ

٥٩٢٢–فِي الْحَجْمِ شِفَاءٌ.صح

٥٩٢٣–فِي الْخَيْلِ السَّائِمَةِ فِي كُلِّ فَرَسٍ

٥٩٢٤–فِي الْخَيْلِ وَأَبْوَالِهَا وَأَرْوَاثِهَا كَفٌّ مِنْ

٥٩٢٥–فِي الذُّبَابِ أَحَدِ جَنَاحَيْهِ دَاءٌ وفِي الآخَرِ

٥٩٢٦–فِي الرِّكَازِ الْخُمُسُ.صح

٥٩٢٧–فِي الرِّكَازِ الْعُشْرُ.ض

٥٩٢٨–فِي السَّمَاءِ مَلَكَانِ أَحَدُهُمَا يَأْمُرُ بِالشِّدَّةِ

٥٩٢٩–فِي السَّمْعِ مِائَةٌ مِنَ الإِبِلِ وَفِي الْعَقْلِ

٥٩٣٠–فِي السِّوَاكِ عَشْرُ خِصَالٍ يُطَيِّبُ الْفَمَ

٥٩٣١–فِي الضَّبُعِ كَبْشٌ.صح

٥٩٣٢–فِي الضَّبُعِ كَبْشٌ وَفِي الظَّبْيِ شَاةٌ وَفِي

٥٩٣٣–فِي الْعَسَلِ فِي كُلِّ عَشَرَةِ أَرْقَ زِقٍّ.ض

٥٩٣٥–فِي الْغُلاَمِ عَقِيقَةٌ فَأَهْرِيقُوا عَنْهُ دَماً

٥٩٣٥–فِي الْكَبِدِ الحَارَّةِ أَجْرٌ.

٥٩٣٦–فِي اللَّبَنِ صَدَقَةٌ.ض

٥٩٣٧–فِي اللِّسَانِ الدِّيَةُ إِذَا مُنِعَ الْكَلاَمُ وَفِي

٥٩٣٨–فِي الْمُؤْمِنِ ثَلاَثُ خِصَالٍ الطِّيَرَةُ وَالظَّنُّ

٥٩٨٥–اَلْفِطْرَةُ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ.صح

٥٩٨٦–اَلْفَقْرُ أَزْيَنُ عَلَى الْمُؤْمِنِ مِنَ الْعِذَارِ

٥٩٨٧–اَلْفَقْرُ أَمَانَةٌ فَمَنْ كَتَمَهُ كَانَ عِبَادَةً وَمَنْ

٥٩٨٨–اَلْفَقْرُ شَيْنٌ عِنْدَ النَّاسِ وَزَيْنٌ عِنْدَ اللهِ يَوْمَ

٥٩٨٩–اَلْفُقَهَاءُ أُمَنَاءُ الرُّسُلِ مَا لَمْ يَدْخُلُوا فِي

٥٩٩٠–اَلْفِقْهُ يَمَانٍ وَالْحِكْمَةُ يَمَانِيَةٌ.صح

٥٩٩١–اَلْفَلَقُ جُبٌّ فِي جَهَنَّمَ مُغَطًّى.

٥٩٩٢–اَلْفَلَقُ سِجْنٌ فِي جَهَنَّمَ يُحْبَسُ فِيهِ

٥٩٩٣–قَابِلُوا النِّعَالَ

٥٩٩٤–قَاتَلَ اللهُ الْيَهُودَ إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمَّا

٥٩٩٥–قَاتَلَ اللهُ الْيَهُودَ اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ

٥٩٩٦–قَاتَلَ اللهُ قَوْماً يُصَوِّرُونَ مَالاَ يَخْلُقُونَ

٥٩٩٧–قَاتِلْ دُونَ مَالِكَ حَتَّى تَحُوزَ مَالَكَ أَوْ

٥٩٩٨–قَاتِلٌ عَمَّارٍ وَسَالِبُهُ فِي النَّارِ

٥٩٩٩–قَارِىءُ سُورَةِ الْكَهْفِ تُدْعَى فِي التَّوْرَاةِ

٦٠٠٠–قَارِىءُ اقْتَرَبَتْ تُدْعَى فِي التَّوْرَاةِ

٦٠٠١–قَارِىءُ الْحَدِيدِ وَإِذَا وَقَعَتْ وَالرَّحْمنِ

٦٠٠٢–قَارِىءُ أَلْهَاكُمُ التَّكَاثُرُ يُدْعَى فِي

٦٠٠٣–قَارِبُوا وسَدِّدُوا فَفِي كُلِّ مَا يُصَابُ بِهِ

٦٠٠٤–قَاضِيَانِ فِي النَّارِ وَقَاضٍ فِي الْجَنَّةِ قَاضٍ

٦٠٠٥–قَاطِعُ السِّدْرِ يُصَوِّبُ اللهُ رَأْسَهُ فِي

٦٠٠٦–قَالَ اللهُ تعالى يَا ابْنَ آدَمَ لاَ تَعْجِزْ عَنْ

٦٠٠٧–قَالَ اللهُ تعالى يَا ابْنَ آدَمَ صَلِّ لِي أَرْبَعَ

٥٩٦٢–فِي كُلِّ قَرْنٍ مِنْ أُمَّتِي سَابِقونَ.ض

٥٩٦٣–فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يَغْفِرُ اللهُ

٥٩٦٤–فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُوحِي اللهُ

٥٩٦٥–فِي مَسْجِدِ الْخَيْفِ قَبْرُ سَبْعِينَ نَبِيّاً.ض

٥٩٦٦–فِي هذَا مَرَّةٌ وَفِي هذَا مَرَّةٌ يَعْنِي الْقُرْآنَ

٥٩٦٧–فِي هذِهِ الأُمَّةِ خَسْفٌ وَمَسْخٌ وَقَذْفٌ فِي

٥٩٦٨–فِي هذِهِ الأُمَّةِ خَسْفٌ وَمَسْخٌ وَقَذْفٌ إِذَا

٥٩٦٩–فِيمَا سَقَتِ السَّمَاءُ وَالْعُيُونُ الْعُشْرُ وَفِيمَا

٥٩٧٠–فِيهِمَا فَجَاهِدْ يَعْنِي الْوَالِدَيْنِ.صح

٥٩٧١–اَلْقَاجِرُ الرَّاجِي لِرَحْمَةِ اللهِ تَعَالَى أَقْرَبُ

٥٩٧٢–اَلْقَارُّ مِنَ الطَّاعُونِ كَالْفَارِّ مِنَ الزَّحْفِ

٥٩٧٣–اَلْقَارُّ مِنَ الطَّاعُونِ كَالْفَارِّ مِنَ الزَّحْفِ

٥٩٧٤–اَلْقَائِلُ مُرْسَلٌ وَالْعُطَاسُ شَاهِدُ عَدْلٍ.ض

٥٩٧٥–اَلْفِتْنَةُ نَائِمَةٌ لَعَنَ اللهُ مَنْ أَيْقَظَهَا.ض

٥٩٧٦–اَلْفَجْرُ فَجْرَانِ فَجْرٌ يَحْرُمُ فِيهِ الطَّعَامُ

٥٩٧٧–اَلْفَجْرُ فَجْرَانِ فَأَمَّا الْفَجْرُ الَّذِي يَكُونُ

٥٩٧٨–اَلْفَخِذُ عَوْرَةٌ.صح

٥٩٧٩–اَلْفَخْرُ وَالْخُيَلاَءُ فِي أَهْلِ الإِبِلِ وَالسَّكِينَةُ

٥٩٨٠–اَلْفِرَارُ مِنَ الطَّاعُونِ كَالْفِرَارِ مِنَ

٥٩٨١–اَلْفِرْدَوْسُ رَبْوَةُ الْجَنَّةِ وَأَعْلاَهَا وَأَوسَطُهَا

٥٩٨٢–اَلْفَرِيضَةُ فِي الْمَسْجِدِ وَالتَّطَوُّعُ فِي

٥٩٨٣–اَلْفَضْلُ فِي أَنْ تَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ وَتُعْطِيَ

٥٩٨٤–اَلْفِطْرُ يَوْمَ يُفْطِرُ النَّاسُ وَالاضْحَى يَوْمَ

٦٠٣٢–قالَ الله تَعَالى أنا الرَّحمنُ أَنَا خَلَقْتُ

٦٠٣٣– قالَ الله تَعَالى الْكِبْرِيَاءُ رِدَائِي وَالْعَظَمَةُ

٦٠٣٤–قالَ الله تَعَالى الْكِبْرِيَاءُ رِدَائِي فَمَنْ

٦٠٣٥–قالَ الله تَعَالى الْكِبْرِيَاءُ رِدَائِي وَالعِزُّ

٦٠٣٦–قالَ الله تَعَالى أَحبُّ عِبَادِي إِلَيَّ أَعْجَلُهُمْ

٦٠٣٧–قالَ الله تَعَالى المُتَحَابُّونَ فِيَّ عَلَى مَنَابِرَ

٦٠٣٨–قالَ الله تَعَالى وَجَبَتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَحَابِّينَ

٦٠٣٩–قالَ الله تَعَالى أَحَبُّ مَا تَعَبَّدَنِي بِهِ عَبْدِي

٦٠٤٠–قالَ الله تَعَالى أَيُّمَا عَبْدٍ مِنْ عِبَادِي

٦٠٤١– قالَ الله تَعَالى افْتَرَضْتُ عَلَى أُمَّتِكَ

٦٠٤٢–قالَ الله تَعَالى إِذَا بَلَغَ عَبْدِي أَرْبَعِينَ سَنَةً

٦٠٤٣–قَالَ الله تَعَالى إِذَا وَجَّهْتُ إِلَى عَبْدٍ مِنْ

٦٠٤٤–قالَ الله تَعَالى حَقَّتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَحَابِّينَ

٦٠٤٥–قالَ الله تَعَالى إِذَا ابْتَلَيْتُ عَبْدِي

٦٠٤٦–قالَ الله تَعَالى إِذَا سَلَبْتُ مِنْ عَبْدِي

٦٠٤٧–قالَ الله تَعَالى إِنِي أَنَا الله لاَ إله إِلاَّ أَنَا

٦٠٤٨–قالَ الله تعالى يَا ابْنَ آدَمَ مَهْمَا عَبَدْتَنِي

٦٠٥٠–قالَ الله تعالى يَا ابْنَ آدَمَ قُمْ إِلَيَّ أَمْشِ

٦٠٥١–قالَ الله تَعَالى أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي إِنْ

٦٠٥٢–قالَ الله تَعَالى لِعِيسى يَا عِيسى إِنِّي وَلاَّ

٦٠٥٣–قالَ الله تعالى يَا ابْنَ آدَمَ اثْنَتَانِ لَمْ تَكُنْ

٦٠٥٤–قالَ الله تَعَالى مَنْ عَلِمَ أَنِّي ذُو قُدْرَةٍ

٦٠٥٦–قالَ الله تَعَالى إِنَّ الْمُؤْمِنَ مِنِّي بِعَرْضِ كُلِّ

٦٠٠٨–قالَ الله تَعَالَى إِنِّي وَالْجِنَّ وَالإِنْسَ فِي

٦٠٠٩–قالَ الله تَعَالى مَنْ لَمْ يَرْضَ بِقَضَائِي وَلَمْ

٦٠١٠–قالَ الله تَعَالى مَنْ لَمْ يَرْضَ بِقَضَائِي

٦٠١١–قالَ الله تَعَالى الصِّيَامُ جُنَّةٌ يَسْتَجِنُّ بِهَا

٦٠١٢–قَالَ اللَّهُ تعالى كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلاَّ

٦٠١٣–قَالَ اللَّهُ تَعَالَى ثَلاَثَةٌ أَنَا خَصْمُهُمْ يَوْمَ

٦٠١٤–قالَ الله تَعَالى: شَتَمَنِي ابْنُ آدَمَ وَمَا

٦٠١٥– قَالَ اللَّهُ تَعَالَى كَذَّبَنِي ابْنُ آدَمَ وَلَمْ

٦٠١٦–قالَ الله تَعَالى أَعْدَدْتُ لِعِبَادِي

٦٠١٧–قَالَ الله تَعَالى إِذَا هَمَّ عَبْدِي بِحَسَنَةٍ وَلَمْ

٦٠١٨–قالَ الله تعالى إِذَا أَحَبَّ عَبْدِي لِقَائِي

٦٠١٩– قَالَ اللَّهُ تَعَالَى قَسَمْتُ الصَّلاَةَ بَيْنِي

٦٠١٥– قَالَ اللَّهُ تَعَالَى كَذَّبَنِي ابْنُ آدَمَ وَلَمْ يَكُنْ

٦٠٢٠–قَالَ الله تعالى يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَّمْتُ عَارِ

٦٠٢١–قال الله تعالى إِذَا ابْتَلَيْتُ عَبْداً مِنْ

٦٠٢٢–قالَ الله تعالى يَا ابْنَ آدَمَ إِنَّكَ مَا ذَكَرْتَنِي

٦٠٢٥–قالَ الله تعالى يُؤْذِينِي ابْنُ آدَمَ يَقُولُ يَا

٦٠٢٦–قالَ الله تَعَالى سَبَقَتْ رَحْمَتِي

٦٠٢٧–قالَ الله تَعَالى وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ

٦٠٢٨– قال الله تعالى لا يأتي ابن آدم النذر

٦٠٢٩–قال الله تعالى إِذَا تَقَرَّبَ الْعَبْدُ إِلَيَّ شِبْرًا

٦٠٣٠–قالَ الله تعالى لاَ يَنْبَغِي لِعَبْدٍ لِي أَنْ يَقُولَ

٦٠٣١–قالَ الله تَعَالى أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ

٦٠٨١–قالَ مُوسَى يَا رَبِّ كَيْفَ شَكَرَكَ آدَمُ ؟

٦٠٨٢ –قالَ مُوسَى لِرَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ مَا جَزَاءُ مَنْ

٦٠٨٣–قالَ دَاوُدُ يَا زَارِعَ السَّيِّئاتِ أَنْتَ تَحْصُدُ

٦٠٨٤ –قالَ دَاوُدُ إِدْخَالُكَ يَدَكَ فِي فَمِ التِّنِّينِ

٦٠٨٥ –قالَ سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ لأَطُوفَنَّ اللَّيْلَةَ

٦٠٨٦ –قالَ يَحْيَىبْنُ زَكَرِيَّا لِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ أَنْتَ

٦٠٨٧ –قالَ رَجُلٌ : لاَ يَغْفِرُ اللهُ لِفُلاَنٍ فَأَوْحَى

٦٠٨٨–قالَتْ أُمُّ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ لِسُلَيمانَ يَا

٦٠٨٩ –قَبَضَاتُ التَّمْرِ لِلْمَسَاكِينِ مُهُورُ الحُورِ

٦٠٩٠–قُبلةُ المُسْلِمِ أَخَاهُ المُصَافَحَةُ.صح

٦٠٩١–قتال المُسْلِمِ أَخَاهُ كُفْرٌ وَسِبَابُهُ

٦٠٩٢ –قِتَالُ المُسْلِمِ كُفْرٌ وَسِبَابُهُ فُسُوقٌ وَلاَ

٦٠٩٣–قَتْلُ الرَّجُلِ صَبْراً كَفَّارَةٌ لِمَا قَبْلَهُ مِنَ

٦٠٩٤ –قَتْلُ الصَّبْرِ لاَ يَمُرُّ بِذَنْبٍ إِلا مَحَاهُ.صح

٦٠٩٥ –قَتْلُ المُؤْمِنِ أَعْظَمُ عِنْدَ اللهِ مِنْ زَوَالِ

٦٠٩٦ –قَدْ تَرَكْتُكُمْ عَلَى الْبَيْضَاءِ لَيْلُهَا كَنَهَارِهَا

٦٠٩٧ –قَدْ كَانَ فِيمَا مَضَى قَبْلَكُمْ مِنَ الأُمَمِ

٦٠٩٨–قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَخْلَصَ قَلْبَهُ لِلإِيمَانِ وَجَعَلَ

٦٠٩٩ –قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَسْلَمَ وَرُزِقَ كَفَافاً وَقَنَّعَهُ

٦١٠٠–قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رُزِقَ لُبًّا.ض

٦١٠١–قَدْ كُنْتُ أَكْرَهُ لَكُمْ أَنْ تَقُولُوا مَا شَاءَ اللهُ

٦١٠٢ –قَدْ رَحِمَهَا اللهُ تَعَالَى بِرَحْمَتِهَا ابْنَيْهَا.ح

٦١٠٣–قَدِ اجْتَمَعَ فِي يَوْمِكُمْ هذَا عِيدَانِ فَمَنْ

٦٠٥٧–قالَ اللهُ تَعَالَى أَنَا أَكْرَمُ وَأَعْظَمُ عَفْواً مِنْ

٦٠٥٨–قالَ اللهُ تَعَالَى: حَقَّتْ مَحَبَّتِي عَلَى

٦٠٥٩–قالَ اللهُ تَعَالَى: لاَ يَذْكُرُنِي عَبْدٌ فِي نَفْسِهِ

٦٠٦١–قالَ اللهُ تَعَالَى: إِذَا ابْتَلَيْتُ عَبْدِي

٦٠٦٢ –قالَ اللهُ تَعَالَى عَبْدِي المُؤْمِنُ أَحَبُّ إِلَيَّ

٦٠٦٣–قالَ اللهُ تَعَالَى وَعِزَّتِي وَجَلاَلِي لاَ أَجْمَعُ

٦٠٦٤ –قالَ اللهُ تعالى يَا ابْنَ آدَمَ إِنْ ذَكَرْتَنِي فِي

٦٠٦٥ –قالَ اللهُ تعالى يَا ابْنَ آدَمَ إِنَّكَ مَا

٦٠٦٦ –قالَ اللهُ تَعَالَى عَبْدِي أَنَا عِنْدَ ظَنِّكَ بِي

٦٠٦٧ –قالَ اللهُ تَعَالَى لِلنَّفْسِ اخْرُجِي قالَتْ لاَ

٦٠٦٨–قال اللهُ تعالى يَا ابْنَ آدَمَ ثَلاَثَةٌ وَاحِدَةٌ

٦٠٦٩ –قالَ اللهُ تَعَالَى مَنْ لاَ يَدْعُونِي أَغْضَبُ

٦٠٧٠–قالَ رَبُّكُمْ أَنَا أَهْلٌ أَنْ أُتَّقَى فَلاَ يُجْعَلُ

٦٠٧١–قالَ رَبُّكُمْ لَوْ أَنَّ عِبَادِي أَطَاعُونِي

٦٠٧٢ –قالَ لِي جِبْرِيلُ لَوْ رَأَيْتَنِي وَأَنَا آخِذٌ مِنْ

٦٠٧٣– قالَ لِي جِبْرِيلُ : بَشِّرْ خَدِيجَةَ بِبَيْتٍ فِي

٦٠٧٤ –قالَ لِي جِبْرِيلُ : قَلَبْتُ مَشَارِقَ الأَرْضِ

٦٠٧٥ –قالَ لِي جِبْرِيلُ مَنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِكَ لاَ

٦٠٧٦ –قالَ لِي جِبْرِيلُ لَيَبِكِ الإِسْلاَمُ عَلَى مَوْتِ

٦٠٧٧ –قالَ لِي جِبْرِيلُ يَا مُحَمَّدُ عِشْ مَا شِئْتَ

٦٠٧٨–قالَ لِي جِبْرِيلُ قَدْ حُبِّبَتْ إِلَيْكَ الصَّلاَةُ

٦٠٧٩ –قالَ لِي جِبْرِيلُ رَاجِعْ حَفْصَةَ فَإِنَّهَا

٦٠٨٠–قالَ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ يَا رَبِّ مَنْ أَعَزُّ

٦١٢٧ –قُصُّوا الشَّوَارِبَ وَأَعْفُوا اللِّحَى.صح

٦١٢٨–قُصُّوا الشَّوَارِبَ مَعَ الشِّفَاهِ.

٦١٢٩ –قُصُّوا أَظَافِيرَكُمْ وَادْفِنُوا قُلاَمَاتِكُمْ وَنَقُّوا

٦١٣٠–قَصُّ الظُّفُرِ وَنَتْفُ الإِبْطِ وَحَلْقُ الْعَانَةِ يَوْمَ

٦١٣١–قَفْلَةٌ كَغَزْوَةٍ.صح

٦١٣٢ –قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ تَعْدِلُ ثُلُثَ

٦١٣٣–قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ تَعْدِلُ ثُلُثَ الْقُرْآنِ وَقُلْ

٦١٣٤–قُلِ اللَّهُمَّ اجْعَلْ سَرِيرَتِي خَيْراً مِنْ

٦١٣٥–قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ والأَرْضِ عَالِمَ

٦١٣٦–قُلِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ نَفْساً مُطْمَئِنَّةً تُؤْمِنُ

٦١٣٧–قُلِ اللَّهُمَّ إِنِّي ضَعِيفٌ فَقَوِّنِي وَإِنِّي ذَلِيلٌ

٦١٣٨–قُلِ اللَّهُمَّ مَغْفِرَتُكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِي

٦١٣٩–قُلْ إِذَا أَصْبَحْتَ بِسْمِ اللهِ عَلَى نَفْسِي

٦١٤٠–قُلْ كُلَّمَا أَصْبَحْتَ وَإِذَا أَمْسَيْتَ بِسْمِ اللهِ

٦١٤١–قُلِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَعَافِنِي

٦١٤٢–قُلِ اللَّهُمَّ إِنِي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلماً كَثِيراً

٦١٤٣–قُلْ آمَنْتُ بِاللهِ ثُمَّ اسْتَقِمْ.صح

٦١٤٤–قُلِ اللَّهُمَّ اهْدِنِي وَسَدِّدْنِي وَاذْكُرْ بِالْهُدَى

٦١٤٥–قَلْبُ الشَّيْخِ شَابٌّ عَلَى حُبِّ اثْنَتَيْنِ

٦١٤٦–قَلْبُ الشَّيْخِ شَابٌّ عَلَى حُبِّ اثْنَتَيْنِ

٦١٤٧–قَلْبُ الْمُؤْمِنِ حُلْوٌ يُحِبُّ الْحَلاَوَةَ.ض

٦١٤٨–قَلْبٌ شَاكِرٌ وَلِسَانٌ ذَاكِرٌ وَزَوجَةٌ صَالِحَةٌ

٦١٤٩–قُلُوبُ ابْنِ آدَمَ تَلِينُ فِي الشِّتَاءِ وَذَلِكَ

٦١٠٤ –قَدْ عَفَوْتُ عَنِ الخَيْلِ وَالرَّقِيقِ فَهَاتُوا

٦١٠٥ –قَدَّرَ اللهُ الْمَقَادِيرَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ

٦١٠٦ –قَدِمَتْ الْمَدِينَةَ وَلأَهْلِ الْمَدِينَةِ يَوْمَانِ

٦١٠٧ –قَدِمْتُمْ خَيْرَ مَقْدَمٍ وَقَدِمْتُمْ مِنَ الْجِهَادِ

٦١٠٨–قَدِّمُوا قُرَيْشاً وَلاَ تَقَدَّمُوهَا وَتَعَلَّمُوا مِنْهَا

٦١٠٩ –قَدِّمُوا قُرَيْشاً وَلاَ تَقَدَّمُوهَا وَتَعَلَّمُوا مِنْ

٦١١٠–قَدِّمُوا قُرَيْشاً وَلا تَقَدَّمُوهَا وَلَوْلا أَنْ تَبْطَرَ

٦١١١–قده بيده.

٦١١٢ –قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ فِي الصَّلاَةِ أَفْضَلُ مِنْ

٦١١٣–قِرَاءَةِ الرَّجُلِ الْقُرْآنَ فِي غَيْرِ الْمُصْحَفِ

٦١١٤ –قِرَاءَتُكَ نَظَراً تُضَاعَفُ عَلَى قِرَاءَتِكَ

٦١١٥ –قَرِّبِ اللَّحْمَ مِنْ فِيكَ فَإِنَّهُ أَهْنَأُ

٦١١٦ –قَرَصَتْ نَمْلَةٌ نَبِيّاً مِنَ الأَنْبِيَاءِ فَأَمَرَ بِقَرْيَةٍ

٦١١٧ –قَرْضُ الشَّيْءِ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَتِهِ.

٦١١٨–قَرْضٌ مَرَّتَيْنِ فِي عَفَافٍ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ

٦١١٩ –قُرَيْشٌ صَلاَحُ النَّاسِ وَلاَ تَصْلُحُ النَّاسُ

٦١٢٠–قُرَيْشٌ خَالِصَةُ اللهِ تَعَالَى فَمَنْ نَصَبَ لَهَا

٦١٢١–قُرَيْشٌ عَلَى مُقَدِّمَةِ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٦١٢٢ –قُرَيْشٌ وَالأَنْصَارُ وَجُهَيْنَةُ وَمُزَيْنَةُ وَأَسْلَمُ

٦١٢٣–قُرَيْشٌ وُلاَةُ النَّاسِ فِي الخَيْرِ والشَّرِّ إِلَى

٦١٢٤ –قُرَيْشٌ وُلاَةُ هذَا الأَمْرِ فَبَرُّ النَّاسِ تَبَعٌ

٦١٢٥ –قَسَمٌ مِنَ اللهِ تَعَالَى لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ

٦١٢٦ –قُسِمَتِ النَّارُ سَبْعِينَ جُزْءاً فَلِلآمِرِ تِسْعٌ

٦١٧٣–اَلْقُبْلَةُ بِحَسَنَةٍ وَالحَسَنَةُ بِعَشَرَةٍ.صح

٦١٧٤–اَلْقَتْلُ في سَبِيلِ الله يُكَفِّرُ كُلَّ خَطِيئَةٍ إلا

٦١٧٥–اَلْقَتْلُ في سَبِيلِ الله يُكَفِّرُ الذُّنُوبَ كُلَّهَا

٦١٧٦–اَلْقَتْلُ في سَبِيلِ الله شَهَادَةٌ وَالطَّاعُونُ

٦١٧٧–اَلْقَتْلُ في سَبِيلِ الله شَهَادَةٌ وَالطَّاعُونُ

٦١٧٨–اَلْقَدَرُ نِظَامُ التَّوْحِيدِ فَمَنْ وَحَّدَ الله وآمَنَ

٦١٧٩–اَلْقَدَرُ سِرُّ الله فَلاَ تُفْشُوا سِرَّ الله عَزَّ

٦١٨٠–اَلْقَدَرِيَّةُ مَجُوسُ هذِهِ الأُمَّةِ إنْ مَرِضُوا فَلاَ

٦١٨١–اَلْقُرَّاءُ عُرَفَاءُ أَهْلِ الجَنَّةِ.صح

٦١٨٢–اَلْقُرْآنُ شَافِعٌ مُشَفَّعٌ وَمَاحِلٌ مُصَدَّقٌ مَنْ

٦١٨٣–اَلْقُرْآنُ غِنًى لاَ فَقْرَ بَعْدَهُ وَلاَ غِنًى

٦١٨٤–اَلْقُرْآنُ أَلْفُ أَلْفِ حَرْفٍ وَسَبْعَةٌ وَعِشْرُونَ

٦١٨٥–اَلْقُرْآنُ يُقْرَأُ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ فَلاَ تُمَارُوا

٦١٨٦–اَلْقُرْآنُ هُوَ النُّورُ المُبِينُ وَالذِّكْرُ الحَكِيمُ

٦١٨٧–اَلْقُرْآنُ هُوَ الدَّوَاءُ.

٦١٨٨–اَلْقُصَّاصُ ثَلاَثَةٌ أَمِيرٌ أَوْ مَأْمُورٌ أَوْ

٦١٨٩–اَلْقُضَاةُ ثَلاَثَةٌ اثْنَانِ في النَّارِ وَوَاحِدٌ في

٦١٩٠–اَلْقُضَاةُ ثَلاَثَةٌ قَاضِيَانِ في النَّارِ وَقَاضٍ

٦١٩٠–اَلْقَلْبُ مَلِكٌ وَلَهُ جُنُودٌ فَإِذَا صَلَحَ المَلِكُ

٦١٩٢–اَلْقَلَسُ حَدَثٌ.ض

٦١٩٣–اَلْقَنَاعَةُ مَالٌ لاَ يَنْفَدُ.ض

٦١٩٤–اَلْقِنْطَارُ أَلْفَا أُوقِيَّةٍ.صح

٦١٩٥–اَلْقِنْطَارُ اثْنَتَا عَشْرَةَ وَأَلْفِ أُوقِيَّةٍ كُلُّ أُوقِيَّةٍ

٦١٩٦–اَلْقَهْقَهَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالتَّبَسُّمُ مِنَ الله.

٦١٥٠–قَلِيلُ الْفِقْهِ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرِ الْعِبَادَةِ وَكَفى

٦١٥١–قَلِيلُ التَّوْفِيقِ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرِ الْعَقْلِ وَالْعَقْلُ

٦١٥٢–قَلِيلُ الْعَمَلِ يَنْفَعُ مَعَ الْعِلْمِ وَكَثِيرُ الْعَمَلِ

٦١٥٣–قَلِيلٌ تُؤَدِّي شُكْرَهُ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ لاَ

٦١٥٤–قُمْ فَصَلِّ فَإِنَّ فِي الصَّلاَةِ شِفَاءً.

٦١٥٥–قُمْ فَعَلِّمْهَا عِشْرِينَ آيَةً وَهِيَ امْرَأَتُكَ.ح

٦١٥٦–قُمْتُ عَلَى بَابِ الجَنَّةِ فَإِذَا عَامَّةُ مَنْ

٦١٥٧–قَوَائِمُ مِنْبَرِي رَوَاتِبُ فِي الجَنَّةِ.صح

٦١٥٨–قِوَامُ أُمَّتِي بِشِرَارِهَا.ض

٦١٥٩–قِوَامُ المَرْءِ عَقْلُهُ وَلاَ دِينَ لِمَنْ لاَ عَقْلَ ل

٦١٦٠–قُوا بِأَمْوَالِكُمْ عَنْ أَعْرَاضِكُمْ وَلْيُصَانِعْ

٦١٦١–قُوتُوا طَعَامَكُمْ يُبَارَكْ لَكُمْ فِيهِ.ض

٦١٦٢–قُولُوا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ

٦١٦٣–قُولُوا خَيْراً تَغْنَمُوا وَاسْكُتُوا عَنْ شَرّ

٦١٦٤–قُومُوا إِلَى سَيِّدِكُمْ.صح

٦١٦٥–قِيَامُ سَاعَةٍ في الصَّفِّ لِلْقِتَالِ في سَبِيلِ

٦١٦٦–قَيِّدْ وَتَوَكَّلْ.صح

٦١٦٧–قَيِّدُوا الْعِلْمَ بِالْكِتَابِ.صح

٦١٦٨–قِيلُوا فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لاَ تَقِيلُ.ح

٦١٦٩–قَيِّمُ الدِّينِ الصَّلاَةُ وَسَنَامُ الْعَمَلِ الْجِهَادُ

٦١٧٠–اَلْقَائِمُ بَعْدِي في الجَنَّةِ وَالَّذِي يَقُومُ

٦١٧١–اَلْقَاتِلُ لاَ يَرِثُ.ض

٦١٧٢–اَلْقَاصُّ يَنْتَظِرُ المَقْتَ وَالمُسْتَمِعُ يَنْتَظِرُ

٦٢١٩–كِتَابُ اللهِ الْقِصَاصُ.صح

٦٢٢٠–كِتَابُ اللهِ هُوَ حَبْلُ اللهِ الْمَمْدُودُ مِنَ

٦٢٢١–كَتَبَ اللهُ تَعَالَى مَقَادِيرَ الْخَلاَئِقِ قَبْلَ أَنْ

٦٢٢٢–كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ بِيَدِهِ قَبْلَ أَنْ

٦٢٢٣–كُتِبَ عَلَيَّ الأَضْحَى وَلَمْ يُكْتَبْ عَلَيْكُمْ

٦٢٢٤–كُتِبَ عَلَى ابْنِ آدَمَ نَصِيبُهُ مِنَ الزِّنَا مُدْرِكُ

٦٢٢٥–كَثْرَةُ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ تَمْنَعُ الْعَيْلَةَ.ح

٦٢٢٦–كِخْ كِخْ ارْمِ بِهَا أَمَا شَعَرْتَ أَنَّا لاَ نَأْكُلُ

٦٢٢٧–كَذَبَ النَّسَّابُونَ قَالَ اللهُ تَعَالَى وَقُرُوناً

٦٢٢٨–كَرَامَةُ الْكِتَابِ خَتْمُهُ.ض

٦٢٢٩–كَرَمُ الْمَرْءِ دِينُهُ وَمُرُوءَتُهُ عَقْلُهُ وَحَسَبُهُ

٦٢٣٠–كَسْبُ الإِمَاءِ حَرَامٌ.صح

٦٢٣١–كَسْرُ عَظْمِ الْمَيِّتِ كَكَسْرِهِ حَيّاً.

٦٢٣٢–كَسْرُ عَظْمِ الْمَيِّتِ كَكَسْرِ عَظْمِ الْحَيِّ

٦٢٣٣–كَفَى بِالدَّهْرِ وَاعِظاً وَبِالْمَوْتِ مُفَرِّقاً.ض

٦٢٣٤–كَفَى بِالسَّلاَمَةِ دَاءً.ض

٦٢٣٥–كَفَى بِالسَّيْفِ شَاهِداً.ض

٦٢٣٦–كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْماً أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا

٦٢٣٧–كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْماً أَنْ يُضَيِّعَ مَنْ

٦٢٣٨–كَفَى بِالْمَرْءِ سَعَادَةً أَنْ يُوثَقَ بِهِ فِي أَمْرٍ

٦٢٣٩–كَفَى بِالْمَرْءِ شَرًّا أَنْ يَتَسَخَّطَ مَا قُرِّبَ

٦٢٤٠–كَفَى بِالْمَرْءِ عِلْماً أَنْ يَخْشَى اللهَ وَكَفَى

٦٢٤١–كَفَى بِالْمَرْءِ فِقْهاً إِذَا عَبَدَ اللهَ وَكَفَى

ك

٦١٩٧–كَاتِمُ الْعِلْمِ يَلْعَنُهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحُوتُ

٦١٩٨–كَادَ الْحَكِيمُ أَنْ يَكُونَ نَبِيّاً.ض

٦١٩٩–كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْراً وَكَادَ الْحَسَدُ

٦٢٠٠–كَادَتِ النَّمِيمَةُ أَنْ تَكُونَ سِحْراً.ض

٦٢٠١–كَافِلُ الْيَتِيمِ لَهُ أَوْ لِغَيْرِهِ أَنَا وَهُوَ كَهَاتَيْنِ

٦٢٠٢–كَانَ أَوَّلُ مَنْ أَضَافَ الضَّيْفَ إِبْرَاهِيمُ.ض

٦٢٠٣–كَانَ عَلَى مُوسَى يَوْمَ كَلَّمَهُ رَبُّهُ كِسَاءُ

٦٢٠٤–كَانَ دَاوُدُ أَعْبَدَ الْبَشَرِ.صح

٦٢٠٥–كَانَ أَيُّوبُ أَحْلَمَ النَّاسِ وَأَصْبَرَ النَّاسِ

٦٢٠٦–كَانَ النَّاسُ يَعُودُونَ دَاوُدَ يَظُنُّونَ أَنَّ بِهِ

٦٢٠٧–كَانَ زَكَرِيَّا نَجَّاراً.صح

٦٢٠٨–كَانَ نَبِيٌّ مِنَ الأَنْبِيَاءِ يَخُطُّ فَمَنْ وَافَقَ

٦٢٠٩–كَانَ رَجُلٌ يُدَايِنُ النَّاسَ فَكَانَ يَقُولُ لِفَتَاهُ

٦٢١٠–كَانَ هَذَا الأَمْرُ فِي حِمْيَرَ فَنَزَعَهُ اللهُ

٦٢١١–كَانَ الْحَجَرُ الأَسْوَدُ أَشَدَّ بَيَاضاً مِنَ

٦٢١٢–كَانَ عَلَى الطَّرِيقِ غُصْنُ شَجَرَةٍ يُؤْذِي

٦٢١٣–كَبِّرْ كَبِّرْ.صح

٦٢١٤–كَبَّرَتِ الْمَلاَئِكَةُ عَلَى آدَمَ أَرْبَعاً.

٦٢١٥–كَبُرَتْ خِيَانَةً أَنْ تُحَدِّثَ أَخَاكَ حَدِيثاً هُوَ

٦٢١٦–كَبُرَ مَقْتاً عِنْدَ اللهِ الأَكْلُ مِنْ غَيْرِ جُوعٍ

٦٢١٧–كَبِّرُوا عَلَى مَوْتَاكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَرْبَعَ

٦٢١٨–كَبِّرِي اللهَ مِائَةَ مَرَّةٍ وَاحْمَدِي اللهَ مِائَةَ مَرَّةٍ

٦٢٦٥–كُفَّ عَنَّا جُشَاءَكَ فَإِنَّ أَكْثَرَهُمْ شِبَعاً في

٦٢٦٦–كُفَّ عَنْهُ أَذَاكَ وَاصْبِرْ لأَذَاهُ فَكَفَى

٦٢٦٧–كُفُّوا صِبْيَانَكُمْ عِنْدَ الْعِشَاءِ فَإِنَّ لِلْجِنِّ

٦٢٦٨–كُفُّوا عَنْ أَهْلِ لاَ إِله إِلا الله لاَ تُكَفِّرُوهُمْ

٦٢٦٩–كُلُّ آيَةٍ في الْقُرْآنِ دَرَجَةٌ في الجَنَّةِ

٦٢٧٠–كُلّ ابْنِ آدمَ يَأْكُلُهُ التُّرَابُ إلا عَجْبَ

٦٢٧١–كُلُّ أَحدٍ أَحَقُّ بِمَالِهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ

٦٢٧٢–كُلُّ الْبَوَاكِي يَكْذِبْنَ إِلا أُمَّ سَعْدٍ.ض

٦٢٧٣–كُلُّ الخَيْرِ أَرْجُو مِنْ رَبِّي.ض

٦٢٧٤–كُلُّ الذُّنُوبِ يُؤَخِّرُ الله تَعَالى مَا شَاءَ

٦٢٧٥–كُلُّ الْعَرَبِ من وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ

٦٢٧٦–كُلُّ الْكَذِبِ يُكْتَبُ عَلَى ابْنِ آدَمَ إِلا

٦٢٧٧–كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ مَالُهُ

٦٢٧٨–كُلُّ أُمَّتِي مُعَافًى إِلا الْمُجَاهِرِينَ وَإِنَّ مِنَ

٦٢٧٩–كُلُّ أُمَّتِي مُعَافًى إِلا الْمُجَاهِرِينَ الَّذِي

٦٢٨٠–كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الجَنَّةَ إِلا مَنْ أَبَى مَنْ

٦٢٨١–كُلُّ امْرِىءٍ مُهَيَّأٌ لِمَا خُلِقَ لَهُ.صح

٦٢٨٢–كُلُّ امْرِىءٍ في ظِلِّ صَدَقَتِهِ حَتَّى يُقْضَى

٦٢٨٣–كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لاَ يُبْدَأُ فِيهِ بِالْحَمْدُ لله

٦٢٨٤–كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لاَ يُبْدَأُ فِيهِ بِبِسْمِ الله

٦٢٨٥–كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لاَ يُبْدَأُ فِيهِ بِحَمْدِ الله

٦٢٨٦–كُلُّ أَهْلِ الجَنَّةِ يَرَى مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ

٦٢٨٧–كُلُّ بِنَاءٍ وَبَالٌ عَلَى صَاحِبِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٦٢٤٢–كَفَى بِالْمَرْءِ كَذِباً أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا

٦٢٤٣–كَفَى بِالْمَرْءِ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يُشَارَ إِلَيْهِ

٦٢٤٤–كَفَى بِالْمَرْءِ مِنَ الْكَذِبِ أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ

٦٢٤٥–كَفَى بِالْمَوْتِ وَاعِظاً وَكَفَى بِالْيَقِينِ

٦٢٤٦–كَفَى بِالْمَوْتِ مُزَهِّداً في الدُّنْيَا وَمُرَغِّباً

٦٢٤٧–كَفَى إِثْماً أَنْ تَحْبِسَ عَمَّنْ تَمْلِكُ

٦٢٤٨–كَفَى بِبَارِقَةِ السُّيُوفِ عَلَى رَأْسِهِ

٦٢٤٩–كَفَى بِكَ إِثْماً أَنْ لاَ تَزَال مُخَاصِماً.ض

٦٢٥٠–كَفَى بِهِ شُحًّا أَنْ أُذْكَرَ عِنْدَ رَجُلٍ فَلاَ

٦٢٥١–كَفَى بِالْمَرْءِ نَصْراً أَنْ يَنْظُرَ إِلَى عَدُوِّهِ في

٦٢٥٢–كَفَى بِالرَّجُلِ أَنْ يَكُونَ بَذِيّاً فَاحِشاً

٦٢٥٣–كَفَى بِالْمَرْءِ في دِينِهِ أَنْ يَكْثُرَ خَطَؤُهُ

٦٢٥٤–كَفَى بِالمَرْءِ إِثْماً أَنْ يُشَارَ إِلَيْهِ بِالأَصَابِعِ

٦٢٥٥–كَفَاكَ الْحَيَّةَ ضَرْبَةٌ بِالسَّوْطِ أَصَبْتَهَا أَمْ

٦٢٥٦–كَفَّارَةُ الذَّنْبِ النَّدَامَةُ وَلَوْ لَمْ تُذْنِبُوا لأَتَى

٦٢٥٧–كَفَّارَةُ الْمَجْلِسِ أَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ سُبْحَانَكَ

٦٢٥٨–كَفَّارَةُ النَّذْرِ إِذَا لَمْ يُسَمَّ شَيْئاً كَفَّارَةُ

٦٢٥٩–كَفَّارَةُ مَنِ اغْتَبْتَ أَنْ تَسْتَغْفِرَ لَهُ.صح

٦٢٦٠–كَفَّارَاتُ الخَطَايَا إِسْبَاغُ الْوُضُوءِ عَلَى

٦٢٦١–كُفْرٌ بِالله تَبَرُّؤٌ مِنْ نَسَبٍ وَإِنْ دَقَّ.ح

٦٢٦٢–كُفْرٌ بِامْرِىءٍ ادِّعَاءُ نَسَبٍ لاَ يُعْرَفُ أَوْ

٦٢٦٣–كَفَرَ بِالله الْعَظِيمِ عَشْرَةٌ مِنْ هذِهِ الأُمَّةِ

٦٢٦٤–كُفَّ شَرَّكَ عَنِ النَّاسِ فَإِنَّهَا صَدَقَةٌ مِنْكَ

٦٣١١-كُلُّ سُنَنِ قَوْمِ لُوطٍ فُقِدَتْ إِلاَّ ثَلاَثاً جَرُّ

٦٣١٢-كُلُّ شَرَابٍ أَسْكَرَ فَهُوَ حَرَامٌ.صح

٦٣١٣-كُلُّ شَرْطٍ لَيْسَ فِي كِتَابِ اللهِ تَعَالَى فَهُوَ

٦٣١٤-كُلُّ شَيْءٍ بِقَدَرٍ حَتَّى الْعَجْزُ

٦٣١٥-كُلُّ شَيْءٍ فَضَلَ عَنْ ظِلِّ بَيْتٍ وَجِلْفِ

٦٣١٦-كلُّ شَيْءٍ لَيْسَ مِنْ ذِكْرِ اللهِ لَهْوٌ وَلَعِبٌ

٦٣١٧-كلُّ شَيْءٍ لِلرَّجُلِ حِلٌّ مِنَ المَرْأَةِ فِي

٦٣١٨-كلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ إِلا الشَّرَّ فَإِنَّهُ يَزْادُ

٦٣١٩-كُلُّ شَيْءٍ جَاوَزَ الْكَعْبَيْنِ مِنَ الإِزَارِ فِي

٦٣٢٠-كُلُّ شَيْءٍ قُطِعَ مِنَ الحَيِّ فَهُوَ مَيِّتٌ.ض

٦٣٢١-كُلُّ شَيْءٍ خُلِقَ مِنَ المَاءِ.صح

٦٣٢٢-كُلُّ شَيْءٍ سِوَى الحَدِيدَةِ خَطأٌ وَلِكُلِّ

٦٣٢٣-كُلُّ شَيْءٍ سَاءَ المُؤْمِنَ فَهُوَ مُصِيبَةٌ.ح

٦٣٢٤-كُلُّ شَيْءٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللهِ تَعَالَى حِجَابٌ

٦٣٢٥-كُلُّ شَيْءٍ يَتَكَلَّمُ بِهِ ابْنُ آدَمَ فَإِنَّهُ م

٦٣٢٦-كلُّ صَلاَةٍ لاَ يُقْرَأُ فِيهَا بِأُمِّ الْكِتَابِ فَهِيَ

٦٣٢٧-كلُّ طَعَامٍ لاَ يُذْكَرُ اسْمُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ

٦٣٢٨-كلُّ طَلاَقٍ جَائِزٌ إِلا طَلاَقَ المَعْتُوهِ

٦٣٢٩-كلُّ عَرَفَةَ مَوْقِفٌ وَكلُّ مِنًى مَنْحَرٌ وَكلُّ

٦٣٣٠-كلُّ عَرَفَةَ مَوْقِفٌ وَارْفَعُوا عَنْ بِطْنِ

٦٣٣١-كلُّ عَرَفَاتَ مَوْقِفٌ وَارْفَعُوا عَنْ عُرَنَةَ

٦٣٣٢-كُلُّ عَمَلٍ مُنْقَطِعٌ عَنِ صَاحِبِهِ إِذَا مَاتَ

٦٣٣٣-كُلُّ عَيْنٍ زَانِيَةٌ وَالمَرْأَةُ إِذَا اسْتَعْطَرَتْ

٦٢٨٨-كُلُّ بِنَاءٍ وَبَالٌ على صَاحِبِهِ إِلا مَا كَانَ

٦٢٨٩-كُلُّ بَنِي آدَمَ يَمَسُّهُ الشَّيْطَانُ يَوْمَ وَلَدَتْهُ

٦٢٩٠-كُلُّ بَنِي آدَمَ يَطْعَنُ الشَّيْطَانُ فِي جَنْبَيْهِ

٦٢٩١-كُلُّ بَنِي آدَمَ حَسُودٌ وَلاَ يَضُرُّ حَاسِداً

٦٢٩٢-كُلُّ بَنِي آدَمَ خَطَّاءٌ وَخَيْرُ الخَطَّائِينَ

٦٢٩٣-كُلُّ بَنِي آدَمَ يَنْتَمُونَ إِلَى عَصَبَةٍ إِلا وَلَدَ

٦٢٩٤-كُلُّ بَنِي أُنْثَى فَإِنَّ عَصَبَتَهُمْ لأَبِيهِمْ مَا

٦٢٩٥-كُلُّ بَيِّعَيْنِ لاَ بَيْعَ بَيْنَهُمَا حَتَّى يَتَفَرَّقَا إِلا

٦٢٩٦-كُلُّ جَسَدٍ نَبَتَ مِنْ سُحْتٍ فَالنَّارُ أَوْلَى

٦٢٩٧-كُلُّ حَرْفٍ مِنَ الْقُرْآنِ يُذْكَرُ فِيهِ الْفُتُوتُ

٦٢٩٨-كُلُّ خُطْبَةٍ لَيْسَ فِيهَا تَشَهُّدٌ فَهِيَ كَالْيَدِ

٦٢٩٩-كُلُّ خَطْوَةٍ يَخْطُوهَا أَحَدُكُمْ إِلَى الصَّلاَةِ

٦٣٠٠-كُلُّ خَلَّةٍ يُطْبَعُ عَلَيْهَا المُؤْمِنُ إِلا الْخِيَانَةَ

٦٣٠١-كُلُّ خُلُقِ اللهِ تَعَالَى حَسَنٌ.ح

٦٣٠٢-كُلُّ دَابَّةٍ مِنْ دَوَابِّ الْبَحْرِ وَالْبَرِّ لَيْسَ لَهَا

٦٣٠٣-كُلُّ دُعَاءٍ مَحْجُوبٌ حَتَّى يُصَلَّى عل

٦٣٠٤-كُلُّ ذَنْبٍ عَسَى اللهُ أَنْ يَغْفِرَهُ إِلاَّ مَنْ مَاتَ

٦٣٠٥-كُلُّ ذِي مَالٍ أَحَقُّ بِمَالِهِ يَصْنَعُ بِهِ مَا

٦٣٠٦-كُلُّ ذِي نَابٍ مِنَ السِّبَاعِ فَأَكْلُهُ

٦٣٠٧-كُلُّ رَاعٍ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ.صح

٦٣٠٨-كُلُّ سَارِحَةٍ وَرَائِحَةٍ على قَوْمٍ حَرَامٌ على

٦٣٠٩-كُلُّ سَبَبٍ وَنَسَبٍ مُنْقَطِعٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلا

٦٣١٠-كُلُّ سُلاَمَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ كُلَّ

٦٣٥٨-كُلٌّ مُيَسَّرٌ لِمَا خُلِقَ لَهُ.صح

٦٣٥٩-كُلُّ نَائِحَةٍ تَكْذِبُ إِلا أُمَّ سَعْدٍ.ض

٦٣٦٠-كُلُّ نَادِبَةٍ كَاذِبَةٌ إِلا نَادِبَةَ حَمْزَةَ.صح

٦٣٦١-كُلُّ نَسَبٍ وَصِهْرٍ يَنْقَطِعُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلا

٦٣٦٣-كُلُّ نَفْسٍ تُحْشَرُ عَلَى هَوَاهَا فَمَنْ هَوِي

٦٣٦٤-كُلُّ نفسٍ مِنْ بَنِي آدَمَ سَيِّدٌ فَالرَّجُلُ سَيِّدُ

٦٣٦٥-كُلُّ نَفَقَةٍ يُنْفِقُهَا الْعَبْدُ يُؤْجَرُ فِيهَا إِلا

٦٣٦٦-كُلُّ نَفَقَةٍ يُنْفِقُهَا الْمُسْلِمُ يُؤْجَرُ فِيهَا عَلَى

٦٣٦٧-كُلُّ يَمِينٍ يُحْلَفُ بِهَا دُونَ اللهِ شِرْكٌ.صح

٦٣٦٨-كُلُّكُمْ بَنُو آدَمَ وَآدَمُ خُلِقَ مِنْ تُرَابٍ

٦٣٦٩-كُلُّكُمْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلا مَنْ شَرَدَ عَلَى اللهِ

٦٣٧٠-كُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَالإِمَامُ رَاعٍ

٦٣٧١-كُلَّمَا طَالَ عُمْرُ الْمُسْلِمِ كَانَ لَهُ خَيْرٌ.ح

٦٣٧٢-كَلِمَاتُ الْفَرَجِ لاَ إِلَه إِلا اللهُ الْحَلِيمُ

٦٣٧٣-كَلِمَاتٌ مَنْ ذَكَرَهُنَّ مائَةَ مَرَّةٍ دُبُرَ كُلِّ

٦٣٧٤-كَلِمَاتٌ مَنْ قَالَهُنَّ عِنْدَ وَفَاتِهِ دَخَلَ

٦٣٧٥-كَلِمَاتٌ لاَ يَتَكَلَّمُ بِهِنَّ أَحَدٌ فِي مَجْلِسِهِ

٦٣٧٦-كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ ثَقِيلَتَانِ

٦٣٧٧-كَلِمَتَانِ إِحْدَاهُمَا لَيْسَ لَهَا نِهَايَةٌ دُونَ

٦٣٧٨-كَلِمَتَانِ قَالَهُمَا فِرْعَوْنُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ

٦٣٧٩-كَلَّمَ اللهُ مُوسَى بِبَيْتِ لَحْمٍ.ض

٦٣٨٠-كَلِّمِ الْمَجْذُومَ وَبَيْنَكَ وَبَيْنَهُ قِيدُ رُمْحٍ أَوْ

٦٣٨١-كِلِ الثُّومَ نِيئاً فَلَوْلاَ أَنِّي أُنَاجِي الْمَلَكَ

٦٣٣٤-كُلُّ عَيْنٍ بَاكِيَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلا عَيْناً

٦٣٣٥-كُلُّ قَرْضٍ صَدَقَةٌ.ض

٦٣٣٦-كُلُّ قَرْضٍ جَرَّ مَنْفَعَةً فَهُوَ رِباً.ض

٦٣٣٧-كُلُّ كَلاَمٍ لاَ يُبْدَأُ فِيهِ بِحَمْدِ اللهِ فَهُوَ

٦٣٣٨-كُلُّ كَلْمٍ يُكْلَمُهُ الْمُسْلِمُ فِي سَبِيلِ اللهِ

٦٣٣٩-كُلُّ مَا صَنَعْتَ إِلَى أَهْلِكَ فَهُوَ صَدَقَةٌ

٦٣٤٠-كُلُّ مَالِ النَّبِيِّ صَدَقَةٌ إِلا مَا أَطْعَمَهُ أَهْلَهُ

٦٣٤١-كُلُّ مَالٍ أَدِّي زَكَاتُهُ فَلَيْسَ بِكَنْزٍ وَإِنْ كَانَ

٦٣٤٢-كُلُّ مَا تُوعَدُونَ فِي مائَةِ سَنَةٍ.ض

٦٣٤٣-كُلُّ مُؤْدِبٍ يَجِبُ أَنْ تُؤْتَى مَأْدُبَتُهُ وَمَأْدُبَةُ

٦٣٤٤-كُلُّ مُؤْذٍ فِي النَّارِ.ض

٦٣٤٥-كُلِ مَسْجِدٍ فِيهِ إِمَامٌ وَمُؤَذِّنٌ فَالاِعْتِكَافُ

٦٣٤٦-كُلُّ مُسكِرٍ حَرَامٌ.ض

٦٣٤٧-كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ وَمَنْ

٦٣٤٩-كُلُّ مشْكِلٍ حَرَامٌ وَلَيْسَ فِي الدِّينِ

٦٣٥٠-كُلُّ مُصَوِّرٍ فِي النَّارِ يُجْعَلُ لَهُ

٦٣٥١-كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ.صح

٦٣٥٢-كُلُّ مَعْرُوفٍ صَنَعْتَهُ إِلى غَنِيٍّ أَوْ فَقِيرٍ

٦٣٥٣-كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ وَمَا أَنْفَقَ الْمُسْلِمُ مِنْ

٦٣٥٤-كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ وَالدَّالُّ عَلَى الخَيْرِ

٦٣٥٥-كُلُّ مَنْ وَرَدَ الْقِيَامَةَ عَطْشَانُ.ض

٦٣٥٦-كُلُّ مَوْلودٍ يُولَدُ عَلَى الْفِطرَةِ حَتَّى يُعْرِبَ

٦٣٥٧-كُلُّ مَيِّتٍ يُخْتَمُ عَلَى عَمَلِهِ إِلا الَّذِي

٦٣٨٢–كُلِ الجَنِينَ في بَطْنِ النَّاقَةِ.ض

٦٣٨٣–كُلْ بِاسْمِ اللهِ ثِقَةً باللهِ وَتَوَكُّلاً عَلَى

٦٣٨٤–كُلْ فَلَعَمْرِي لَمَنْ أَكَلَ بِرُقْيَةٍ بَاطِلٍ لَقَدْ

٦٣٨٥–كُلْ مَا أَصْمَيْتَ وَدَعْ مَا أَنْمَيْتَ.ح

٦٣٨٦–كُلْ مَا طَفَا عَلَى الْبَحْرِ.ض

٦٣٨٧–كُلْ ما فَرَى الأَوْدَاجَ مَا لَمْ يَكُنْ قَرْض

٦٣٨٨–كُلْ مَا رَدَّتْ عَلَيْكَ قَوْسُكَ.صح

٦٣٨٩–كُلْ مَعَ صَاحِبِ الْبَلاَءِ تَوَاضُعاً لِرَبِّكَ

٦٣٩٠–كُلُوا الزَّيْتَ وَادَّهِنُوا بِهِ فَإِنَّهُ طَيِّبٌ

٦٣٩١–كُلُوا الزَّيْتَ وَادَّهِنُوا بِهِ فَإِنَّهُ مِنْ شَجَرَةٍ

٦٣٩٢–كُلُوا الزَّيْتَ وَادَّهِنُوا بِهِ فَإِنَّ فِيهِ شِفَاءً

٦٣٩٣–كُلُوا التِّينَ فَلَوْ قُلْتُ إِنَّ فَاكِهَةً نَزَلَتْ

٦٣٩٤–كُلُوا التَّمْرَ عَلَى الرِّيقِ فَإِنَّهُ يَقْتُلُ

٦٣٩٥–كُلُوا الْبَلَحَ بِالتَّمْرِ كُلُوا الخَلَقَ بِالجَدِيدِ

٦٣٩٦–كُلُوا جَمِيعاً وَلاَ تَفَرَّقُوا فَإِنَّ الْبَرَكَةَ مَعَ

٦٣٩٧–كُلُوا جَمِيعاً وَلاَ تَفَرَّقُوا فَإِنَّ طَعَامَ الْوَاحِدِ

٦٣٩٨–كُلُوا لُحُومَ الأَضَاحِي وَادَّخِرُوا.صح

٦٣٩٩–كُلُوا فِي الْقَصْعَةِ مِنْ جَوَانِبِهَا وَلاَ تَأْكُلُوا

٦٤٠٠–كُلُوا مِنْ حَوَالَيْهَا وَذَرُوا ذِرْوَتَهَا يُبَارَكْ

٦٤٠١–كُلُوا بِسْمِ اللهِ مِنْ حَوَالَيْهَا وَأَعْفُوا رَأْسَهَا

٦٤٠٢–كُلُوا وَاشْرَبُوا وَتَصَدَّقُوا وَالْبَسُوا في غَيْرِ

٦٤٠٣–كُلُوا السَّفَرْجَلَ فَإِنَّهُ يَجْلِي عَنِ الْفُؤَادِ.

٦٤٠٤–كُلُوا السَّفَرْجَلَ عَلَى الرِّيقِ فَإِنَّهُ يُذْهِبُ

٦٤٠٥–كُلُوا السَّفَرْجَلَ فَإِنَّهُ يُجِمُّ الْفُؤَادَ وَيُشَجِّعُ

٦٤٠٦–كَمَا تَكُونُوا يُوَلَّى عَلَيْكُمْ.ض

٦٤٠٧–كَمَا لاَ يُجْتَنَى مِن الشَّوْكِ الْعِنَبُ كَذلِكَ

٦٤٠٨–كَمَا لاَ يُجْتَنَى مِنَ الشَّوْكِ الْعِنَبُ كَذلِكَ

٦٤٠٩–كَمَا لاَ يَنْفَعُ مَعَ الشِّرْكِ شَيْءٌ كَذلِكَ لاَ

٦٤١٠–كَمَا يُضَاعَفُ لَنَا الأَجْرُ كَذلِكَ يُضَاعَفُ

٦٤١١–كَمَا تَدِينُ تُدَانُ.

٦٤١٢–كَمْ مِنْ أَشْعَثَ أَغْبَرَ ذِي طِمْرَيْنِ لاَ يُؤْبَهُ

٦٤١٣–كَمْ مِنْ ذِي طِمْرَيْنِ لاَ يُؤْبَهُ لَوْ أَقْسَمَ

٦٤١٤–كَمْ مِنْ عَذْقٍ مُعَلَّقٍ لأَبِي الدَّحْدَاحِ فِي

٦٤١٥–كَمْ مِنْ جَارٍ مُتَعَلِّقٍ بِجَارِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٦٤١٦–كَمْ مِنْ عَاقِلٍ عَقَلَ عَنِ اللهِ أَمْرَهُ وَهوَ

٦٤١٧–كَمْ مِمَّنْ أَصَابَهُ السِّلاَحُ لَيْسَ بِشَهِيدٍ وَلاَ

٦٤١٨–كَمْ مِنْ حَوْرَاءَ عَيْنَاءَ مَا كَانَ مَهْرُهَا إِلا

٦٤١٩–كَمْ مِنْ مُسْتَقْبِلٍ يَوْماً لاَ يَسْتَكْمِلُهُ

٦٤٢٠–كَمُلَ مِنَ الرِّجَالِ كَثِيرٌ وَلَمْ يَكْمُلْ مِنَ

٦٤٢١–كُنْ فِي الدنيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ

٦٤٢٢–كُنْ وَرِعاً تَكُنْ أَعْبَدَ النَّاسِ وَكُنْ قَنِعاً

٦٤٢٣–كُنْتُ أَوَّلَ النَّاسِ فِي الخَلْقِ وَآخِرَهُمْ فِي

٦٤٢٤–كُنْتُ نَبِيّاً وَآدَمُ بَيْنَ الرُّوحِ وَالجَسَدِ.صح

٦٤٢٥–كُنْتُ بَيْنَ شَرِّ جَارَيْنِ بَيْنَ أَبِي لَهَبٍ

٦٤٢٦–كُنْتُ مِنْ أَقَلِّ النَّاسِ فِي الْجِمَاعِ حَتَّى

٦٤٢٧–كُنْتُ نَهَيْتُكُمْ عَنِ الأَشْرِبَةِ إِلا فِي

٦٤٥٢–اَلْكَبَائِرُ الإِشْرَاكُ بِاللهِ وَقَذْفُ الْمُحْصَنَةِ

٦٤٥٣–اَلْكِبْرُ مَنْ بَطَرَ الْحَقَّ وَغَمَطَ النَّاسَ.صح

٦٤٥٤–اَلْكُبْرَ الْكُبْرَ.

٦٤٥٥–اَلْكَذِبُ كُلُّهُ إِثْمٌ إِلا مَا نُفِعَ بِهِ مُسْلِمٌ أَوْ

٦٤٥٦–اَلْكَذِبُ يُسَوِّدُ الْوَجْهَ وَالنَّمِيمَةُ عَذَابُ

٦٤٥٧–اَلْكُرْسِيُّ لُؤْلُؤٌ وَالْقَلَمُ لُؤْلُؤٌ وَطُولُ الْقَلَمِ

٦٤٥٨–اَلْكَرَمُ التَّقْوَى وَالشَّرَفُ التَّوَاضُعُ وَالْيَقِينُ

٦٤٥٩–اَلْكَرِيمُ ابْنُ الْكَرِيمِ ابْنِ الْكَرِيمِ ابْنِ

٦٤٦٠–اَلْكِشْرُ لاَ يَقْطَعُ الصَّلاَةَ وَلَكِنْ يَقْطَعُهَا

٦٤٦١–اَلْكَلْبُ الأَسْوَدُ الْبَهِيمُ شَيْطَانٌ.صح

٦٤٦٢–اَلْكَلِمَةُ الْحِكْمَةُ ضَالَّةُ الْمُؤْمِنِ فَحَيْثُ

٦٤٦٣–اَلْكَمْأَةُ مِنَ الْمَنِّ وَمَاؤُهَا شِفَاءٌ

٦٤٦٤–اَلْكَمْأَةُ مِنَ الْمَنِّ وَالْمَنُّ مِنَ الْجَنَّةِ وَمَاؤُهَا

٦٤٦٥–اَلْكَنُودُ الَّذِي يَأْكُلُ وَحْدَهُ وَيَمْنَعُ رِفْدَهُ

٦٤٦٦–اَلْكَوْثَرُ نَهْرٌ فِي الْجَنَّةِ حَافَتَاهُ مِنْ ذَهَبٍ

٦٤٦٧–اَلْكَوْثَرُ نَهْرٌ أَعْطَانِيهِ اللهُ فِي الْجَنَّةِ تُرَابُهُ

٦٤٦٨–اَلْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ

٦٤٦٩–اَلْكَيِّسُ مَنْ عَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ

٦٤٧٠–كَانَ أَبْيَضَ مَلِيحاً مُقَصَّداً.صح

٦٤٧١–كَانَ أَبْيَضَ كَأَنَّمَا صِيغَ مِنْ فِضَّةٍ رَجِلَ

٦٤٧٢–كَانَ أَبْيَضَ مُشَرَّباً بَيَاضُهُ بِحُمْرَةٍ وَكَانَ

٦٤٧٣–كَانَ أَبْيَضَ مُشَرَّباً بِحُمْرَةٍ ضَخْمَ الْهَامَةِ

٦٤٧٤–كَانَ أَحْسَنَ النَّاسِ وَجْهاً وَأَحْسَنَهُمْ خُلُقاً

٦٤٢٨–كُنْتُ نَهَيْتُكُمْ عَنِ الأَوْعِيَةِ فَانْبِذُوا

٦٤٢٩–كُنْتُ نَهَيْتُكُمْ عَنْ لُحُومِ الأَضَاحِي فَوْقَ

٦٤٣٠–كُنْتُ نَهَيْتُكُمْ عَنْ زِيَارَةِ الْقُبُورِ فَزُورُوا

٦٤٣١–كُنْتُ نَهَيْتُكُمْ عَنِ زِيَارَةِ الْقُبُورِ أَلاَ

٦٤٣٢–كَنَسُ الْمَسَاجِدِ مُهُورُ الْحُورِ الْعِينِ.ض

٦٤٣٣–كُونُوا فِي الدُّنْيَا أَضْيَافاً وَاتَّخِذُوا

٦٤٣٤–كُونُوا لِلْعِلْمِ رُعَاةً لاَ تَكُونُوا لَهُ رُوَاةً.ض

٦٤٣٥–كَلاَمُ ابْنِ آدَمَ كُلُّهُ عَلَيْهِ لاَ لَهُ إِلا أَمْراً

٦٤٣٦–كَلاَمُ أَهْلِ السَّمَوَاتِ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلا

٦٤٣٧–كَلاَمِي لاَ يَنْسَخُ كَلاَمَ اللهِ وَكَلاَمُ اللهِ

٦٤٣٨–كَيْفَ أَنْتُمْ إِذَا كُنْتُمْ مِنْ دِينِكُمْ فِي مِثْلِ

٦٤٣٩–كَيْفَ أَنْتُمْ إِذَا جَارَتْ عَلَيْكُمُ الْوُلاَةُ.ح

٦٤٤٠–كَيْفَ أَنْتُمْ إِذَا نَزَلَ ابْنُ مَرْيَمَ فِيكُمْ

٦٤٤١–كَيْفَ أَنْتَ يَا عُوَيْمِرُ إِذَا قِيلَ لَكَ يَوْمَ

٦٤٤٢–كَيْفَ بِكُمْ إِذَا كُنْتُمْ مِنْ دِينِكُمْ كَرُؤْيَةِ

٦٤٤٣–كَيْفَ يُقَدِّسُ اللهُ أُمَّةً لاَ يُؤْخَذُ مِنْ

٦٤٤٤–كَيْفَ يُقَدِّسُ اللهُ أُمَّةً لاَ يَأْخُذُ ضَعِيفُهَا

٦٤٤٥–كَيْفَ وَقَدْ قِيلَ.صح

٦٤٤٧–كِيلُوا طَعَامَكُمْ فَإِنَّ الْبَرَكَةَ فِي الطَّعَامِ

٦٤٤٨–اَلْكَافِرُ يُلْجِمُهُ الْعَرَقُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى

٦٤٤٩–اَلْكَبَائِرُ الإِشْرَاكُ بِاللهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ

٦٤٥٠–اَلْكَبَائِرُ سَبْعٌ الإِشْرَاكُ بِاللهِ وَقَتْلُ النَّفْسِ

٦٤٥١–اَلْكَبَائِرُ الشِّرْكُ بِاللهِ وَقَتْلُ النَّفْسِ وَعُقُوقُ

٦٥٢٧–كانَ إِذَا أَتَاهُ قَوْمٌ بِصَدَقَتِهِمْ قَالَ اللَّهُمَّ

٦٥٢٨–كانَ إِذَا أَتَاهُ الأَمْرُ يَسُرُّهُ قَالَ الحَمْدُ لله

٦٥٢٩–كان إِذَا أُتِيَ بِطَعَامٍ سَأَلَ عَنْهُ أَهَدِيَّةٌ أَمْ

٦٥٣٠–كانَ إِذَا أُتِيَ بِالسَّبْيِ أَعْطَى أَهْلَ البَيْتِ

٦٥٣١–كانَ إِذَا أُتِيَ بِلَبَنٍ قالَ بَرَكَةٌ.ض

٦٥٣٢–كانَ إِذَا أُتِيَ بِطَعَامٍ أَكَلَ مِمَّا يَلِيهِ وَإِذَا

٦٥٣٣–كانَ إِذَا أُتِيَ بِبَاكُورَةِ الثَّمَرَةِ وَضَعَهَا عَلَى

٦٥٣٤–كانَ إِذَا أُتِيَ بِمُدْهُنِ الطِّيبِ لَعِقَ مِنْهُ ثُمَّ

٦٥٣٥–كانَ إِذَا أُتِيَ بِامْرِىءٍ قَدْ شَهِدَ بَدْراً

٦٥٣٦–كَانَ إِذَا اجْتَلَى النِّسَاءَ أَقْعَى وَقَبَّلَ.ض

٦٥٣٧–كانَ إِذَا اجْتَهَدَ فِي الْيَمِينِ قالَ لاَ

٦٥٣٨–كانَ إِذَا أَخَذَ مَضْجَعَهُ جَعَلَ يَدَهُ الْيُمْنَى

٦٥٣٩–كانَ إِذَا أَخَذَ مَضْجَعَهُ مِنَ اللَّيْلِ وَضَعَ

٦٥٤٠–كانَ إِذَا أَخَذَ مَضْجَعَهُ مِنَ اللَّيْلِ قالَ

٦٥٤١–كانَ إِذَا أَخَذَ مَضْجَعَهُ قَرَأَ قُلْ يَا أَيُّهَا

٦٥٤٢–كانَ إِذَا أَخَذَ أَهْلَهُ الْوَعْكُ أَمَرَ بِالحَسَاءِ

٦٥٤٣–كانَ إِذَا ادَّهَنَ صَبَّ فِي رَاحِتِهِ الْيُسْرَى

٦٥٤٤–كانَ إِذَا أَرَادَ الحَاجَةَ لَمْ يَرْفَعْ ثَوْبَهُ حَتَّى

٦٥٤٥–كانَ إِذَا أَرَادَ الحَاجَةَ أَبْعَدَ.صح

٦٥٤٦–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَبُولَ فَأَتَى عَرَازاً مِنَ

٦٥٤٧–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَنَامَ وَهُوَ جُنُبٌ غَسَلَ

٦٥٤٨–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَنَامَ وَهُوَ جُنُبٌ تَوَضَّأَ

٦٥٤٩–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُبَاشِرَ امْرَأَةً مِنْ نِسَائِهِ

٦٥٧٥–كانَ أَحْسَنَ الْبَشَرِ قَدَماً.صح

٦٥٧٦–كانَ أَحْسَنَ النَّاسِ خُلُقاً.

٦٥٧٧–كانَ أَحْسَنَ النَّاسِ وَأَجْوَدَ النَّاسِ وَأَشْجَعَ

٦٥٧٨–كانَ أَحْسَنَ النَّاسِ صِفَةٍ وَأَجْمَلَهَا كانَ

٦٥٧٩–كانَ أَزْهَرَ اللَّوْنِ كَأَنَّ عَرَقَهُ اللُّؤْلُؤُ إِذَا

٦٥٨٠–كانَ أَشَدَّ حَيَاءً مِنَ الْعَذْرَاءِ فِي

٦٥٨١–كانَ أَفْلَجَ الثَّنِيَّتَيْنِ إِذَا تَكَلَّمَ رُئِيَ كالنُّورِ

٦٥٨٢–كانَ أَصْبَرَ النَّاسِ عَلَى أَقْذَارِ النَّاسِ.صح

٦٥٨٣–كانَ حَسَنَ السَّبَلَةِ.صح

٦٥٨٤–كَانَ خَاتَمُ النُّبُوَّةِ فِي ظَهْرِهِ بَضْعَةً نَاشِزَةً.

٦٥٨٥–كَانَ خَاتَمُهُ غُدَّةً حَمْرَاءَ مِثْلَ بَيْضَةِ

٦٥٨٦–كانَ رَبْعَةً مِنَ الْقَوْمِ لَيْسَ بِالطَّوِيلِ الْبَائِنِ

٦٥٨٧–كَانَ شَبَحَ الذِّرَاعَيْنِ بَعِيدَ مَا بَيْنَ

٦٥٨٨–كانَ شَعْرُهُ دُونَ الجُمَّةِ وَفَوْقَ

٦٥٨٩–كَانَ شَيْبُهُ نَحْوَ عِشْرِينَ شَعْرَةً.صح

٦٥٩٠–كَانَ ضَخْمَ الرَّأْسِ وَالْيَدَيْنِ

٦٥٢٠–كَانَ أَخَفَّ النَّاسِ صَلاَةً فِي تَمَامٍ.صح

٦٥٢١–كانَ أَخَفَّ النَّاسِ صَلاَةً عَلَى النَّاسِ

٦٥٢٢–كانَ إِذَا أَتَى مَرِيضاً أَوْ أُتِيَ بِهِ قَالَ أَذْهِبِ

٦٥٢٣–كانَ إِذَا أَتَى بَابَ قَوْمٍ لَمْ يَسْتَقْبِلِ الْبَابَ

٦٥٢٤–كانَ إِذَا أَتَاهُ الْفَيْءُ قَسَمَهُ فِي يَوْمِهِ

٦٥٢٥–كانَ إِذَا أَتَاهُ رَجُلٌ فَرَأَى فِي وَجْهِهِ بِشْراً

٦٥٢٦–كانَ إِذَا أَتَاهُ الرَّجُلُ وَلَهُ اسْمٌ لاَ يُحِبُّهُ

٦٥٧٤–كانَ إِذَا اشْتَكَى رَقَاهُ جِبْرِيلُ قالَ بِسْمِ

٦٥٧٥–كَانَ إِذَا اشْتَكَى اقْتَمَحَ كَفّاً مِنْ شُونِيزٍ

٦٥٧٦–كانَ إِذَا اشْتَكَى أَحَدٌ رَأْسهُ قالَ اذْهَبْ

٦٥٧٧–كانَ إِذَا أَشْفَقَ مِنَ الحَاجَةِ يَنْسَاهَا رَبَطَ

٦٥٧٨–كانَ إِذَا أَصَابَتْهُ شِدَّةٌ فَدَعَا رَفَعَ يَدَيْهِ

٦٥٧٩–كانَ إِذَا أَصَابَهُ رَمَدٌ أَوْ أَحَداً مِنْ أَصْحَابِهِ

٦٥٨٠–كانَ إِذَا أَصَابَهُ غَمٌّ أَوْ كَرْبٌ يَقُولُ

٦٥٨١–كانَ إِذَا أَصْبَحَ وَإِذَا أَمْسَى يَدْعُو بِهذِهِ

٦٥٨٢–كانَ إِذَا أَصْبَحَ وَإِذَا أَمْسَى قالَ أَصْبَحْنَا

٦٥٨٣–كانَ إِذَا اطَّلَى بَدَأَ بِعَوْرَتِهِ فَطَلاَهَا بِالنُّورَةِ

٦٥٨٤–كانَ إِذَا اطَّلَى بِالنُّورَةِ وَلِيَ عَانَتَهُ وفَرْجَهُ

٦٥٨٥–كانَ إِذَا اطَّلَعَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ

٦٥٨٦–كانَ إِذَا اعْتَمَّ سَدَلَ عِمَامَتَهُ بَيْنَ كَتِفَيْهِ.

٦٥٨٧–كانَ إِذَا اعْتَمَّ أَخَذَ لِحْيَتَهُ بِيَدِهِ يَنْظُرُ

٦٥٨٨–كانَ إِذَا أَفْطَرَ قَالَ : اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ

٦٥٨٩–كانَ إِذَا أَفْطَرَ قالَ ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ

٦٥٩٠–كانَ إِذَا أَفْطَرَ قالَ : اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ

٦٥٩١–كانَ إِذَا أَفْطَرَ قالَ الحَمْدُ للهِ الَّذِي

٦٥٩٢–كانَ إِذَا أَفْطَرَ عِنْدَ قَوْمٍ قالَ أَفْطَرَ عِنْدَكُمُ

٦٥٩٣–كانَ إِذَا أَفْطَرَ عِنْدَ قَوْمٍ قالَ أَفْطَرَ عِنْدَكُمُ

٦٥٩٤–كانَ إِذَا اكْتَحَلَ اكْتَحَلَ وِتْراً وَإِذَا

٦٥٩٥–كانَ إِذَا أَكَلَ طَعَاماً لَعِقَ أَصَابِعَهُ

٦٥٩٦–كانَ إِذَا أَكَلَ لَمْ تَعْدُ أَصَابِعُهُ بَيْنَ يَدَيْهِ.

٦٥٥٠–كانَ إِذَا أَرَادَ مِنَ الحَائِضِ شَيْئاً أَلْقَى

٦٥٥١–كانَ إِذَا أَرَادَ سَفَراً أَقْرَعَ بَيْنَ نِسَائِهِ

٦٥٥٢–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُحْرِمَ تَطَيَّبَ بِأَطْيَبِ مَا

٦٥٥٣–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُتْحِفَ الرَّجُلَ بِتُحْفَةٍ

٦٥٥٤–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَدْعُوَ عَلَى أَحدٍ أَوْ

٦٥٥٥–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَعْتَكِفَ صَلَّى الْفَجْرَ ثُمَّ

٦٥٥٦–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَسْتَوْدِعَ الجَيْشَ قالَ

٦٥٥٧–كانَ إِذَا أَرَادَ غَزْوَةً وَرَّى بِغَيْرِهَا.صح

٦٥٥٨–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَرْقُدَ وَضَعَ يَدَهُ الْيُمْنَى

٦٥٥٩–كانَ إِذَا أَرَادَ أَمْراً قالاَللَّهُمَّ خِرْ لِي وَاخْتَرْ

٦٥٦٠–كانَ إِذَا أَرَادَ سَفَراً قالَ : اللهُمَّ بِكَ

٦٥٦١–كانَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُزَوِّجَ امْرَأَةً مِنْ نِسَائِهِ

٦٥٦٢–كانَ إِذَا اسْتَجَدَّ ثَوْباً سَمَّاهُ بِاسْمِهِ قَمِيصاً

٦٥٦٣–كانَ إِذَا اسْتَجَدَّ ثَوْباً لَبِسَهُ يَوْمَ

٦٥٦٥–كانَ إِذَا اسْتَسْقَى قالَ اللَّهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ

٦٥٦٦–كانَ إِذَا اسْتَسْقَى قال اللَّهُمَّ أَنْزِلْ في

٦٥٦٧–كانَ إِذَا اسْتَفْتَحَ الصَّلاَةَ قالَ سُبْحَانَكَ

٦٥٦٨–كانَ إِذَا اسْتَلَمَ الرُّكْنَ قَبَّلَهُ وَوَضَعَ خَدَّهُ

٦٥٦٩–كانَ إِذَا اسْتَنَّ أَعْطَى السِّوَاكَ الأَكْبَرَ

٦٥٧٠–كانَ إِذَا اشْتَدَّ الْبَرْدُ بَكَّرَ بِالصَّلاَةِ وَإِذَا

٦٥٧١–كانَ إِذَا اشْتَدَّتِ الرِّيحُ الشَّمْأَلُ قالَ

٦٥٧٢–كانَ إِذَا اشْتَدَّتِ الرِّيحُ قالَ اللَّهُمَّ لَقَحاً

٦٥٧٣–كانَ إِذَا اشْتَكَى نَفَثَ عَلَى نَفْسِهِ

٦٦٢٢–كانَ إِذَا تَوَضَّأَ حَرَّكَ خَاتَمَهُ.ض

٦٦٢٣–كانَ إِذَا تَوَضَّأَ أَدَارَ المَاءَ عَلَى مِرْفَقَيْهِ.ح

٦٦٢٤–كانَ إِذَا تَوَضَّأَ خَلَّلَ لِحْيَتَهُ بِالمَاءِ.صح

٦٦٢٥–كانَ إِذَا تَوَضَّأَ أَخَذَ كَفّاً مِنْ مَاءٍ فَأَدْخَلَهُ

٦٦٢٦–كان إِذَا تَوَضَّأَ عَرَكَ عَارِضَيْهِ بَعْضَ الْعَرْكِ

٦٦٢٧–كانَ إِذَا تَوَضَّأَ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ خَرَجَ

٦٦٢٨–كانَ إِذَا تَوَضَّأَ دَلَكَ أَصَابِعَ رِجْلَيْه

٦٦٢٩–كانَ إِذَا تَوَضَّأَ مَسَحَ وَجْهَهُ بِطَرَفِ

٦٦٣٠–كانَ إِذَا تَلاَ غَيْرِ المَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ

٦٦٣١–كانَ إِذَا جَاءَ الشِّتَاءُ دخَلَ الْبَيْتَ لَيْلَةَ

٦٦٣٢–كان إِذَا جَاءَهُ جِبْرِيلُ فَقَرَأَ بِسْمِ الله

٦٦٣٣–كان إِذَا جَاءَهُ مَالٌ لَمْ يُبَيِّتْهُ وَلَمْ

٦٦٣٤–كانَ إِذَا جَاءَهُ أَمْرٌ يُسَرُّ بِهِ خَرَّ سَاجِداً

٦٦٣٥–كانَ إِذَا جَرَى بِهِ الضَّحِكُ وَضَعَ يَدَهُ

٦٦٣٦–كان إِذَا جَلَسَ مَجْلِساً فَأَرَادَ أَن يَقُومَ

٦٦٣٧–كان إِذَا جَلَسَ احْتَبَى بِيَدَيْهِ.ح

٦٦٣٨–كان إِذا جَلَسَ يَتَحَدَّثُ يُكْثِرُ أَن يَرْفَعَ

٦٦٣٩–كان إِذَا جَلَسَ يَتَحَدَّثُ يَخْلَعُ نَعْلَيْهِ.ض

٦٦٤٠–كان إِذَا جَلَسَ جَلَسَ إِلَيْهِ أَصْحَابُهُ حِلَقاً

٦٦٤١–كان إِذَا حَزَبَهُ أَمْرٌ صَلَّى.

٦٦٤٢–كان إِذَا حَزَبَهُ أَمْرٌ قَالَ لاَ إِله إِلا الله

٦٦٤٣–كانَ إِذَا حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ لاَ يَحْنَثُ حَتَّى

٦٦٤٤–كان إِذَا حَلَفَ قَالَ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمدٍ

٦٥٩٧–كانَ إِذَا أَكَلَ أَوْ شَرِبَ قَالَ الحَمْدُ لله

٦٥٩٨–كانَ إِذَا الْتَقَى الْخِتَانَانِ اغْتَسَلَ.صح

٦٥٩٩–كانَ إِذَا انْتَسَبَ لَمْ يُجَاوِزْ فِي نِسْبَتِهِ

٦٦٠٠–كانَ إِذَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ الْوَحْيُ نَكَّسَ رَأْسَهُ

٦٦٠٣–كانَ إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلاَتِهِ اسْتَغْفَرَ ثَلاَثاً

٦٦٠٤–كانَ إِذَا انْصَرَفَ انْحَرَفَ.ح

٦٦٠٥–كانَ إِذَا انْكَسَفَتِ الشَّمْسُ أَوِ الْقَمَرُ

٦٦٠٦–كانَ إِذَا اهْتَمَّ أَكْثَرَ من مَسِّ لِحْيَتِهِ.ض

٦٦٠٧–كانَ إِذَا أَهَمَّهُ الأَمْرُ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى

٦٦٠٨–كانَ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ قَالَ الحَمْدُ لله

٦٦٠٩–كانَ إِذَا أُوحِيَ إِلَيْهِ وُقِذَ لِذَلِكَ سَاعَةً

٦٦١٠–كانَ إِذَا بَايَعَهُ النَّاسُ يُلَقِّنُهُمْ فِيمَا

٦٦١١–كانَ إِذَا بَعَثَ سَرِيَّةً أَوْ جَيْشاً بَعَثَهُمْ مِنْ

٦٦١٢–كانَ إِذَا بَعَثَ أَحَداً مِنْ أَصْحَابِهِ فِي

٦٦١٣–كانَ إِذَا بَعَثَ أَمِيراً قَالَ أَقْصِرِ الخُطْبَةَ

٦٦١٤–كانَ إِذَا بَلَغَهُ عَنِ الرَّجُلِ شَيْءٌ لَمْ يَقُلْ مَا

٦٦١٥–كانَ إِذَا تَصَوَّرَ مِنَ اللَّيْلِ قَالَ لاَ إِله إِلا

٦٦١٦–كانَ إِذَا تَعَارَّ مِنَ اللَّيْلِ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ

٦٦١٧–كانَ إِذَا تَغَدَّى لَمْ يَتَعَشَّ وَإِذَا تَعَشَّى لَمْ

٦٦١٨–كانَ إِذَا تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ أَعَادَهَا ثَلاثاً حَتَّى

٦٦١٩–كانَ إِذَا تَهَجَّدَ يُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ

٦٦٢٠–كانَ إِذَا تَوَضَّأَ أَخَذَ كَفّاً مِنْ مَاءٍ فَتَضَحَ

٦٦٢١–كانَ إِذَا تَوَضَّأَ فَصَلَّ مَاءً حَتَّى يُسَيِّلَهُ.

٦٦٦٨–كَانَ إِذَا دَخَلَ الخَلاَءَ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي

٦٦٦٩–كَانَ إِذَا دَخَلَ المَسْجِدَ قَالَ أَعُوذُ بِالله

٦٦٧٠–كَانَ إِذَا دَخَلَ المَسْجِدَ يَقُولُ بِسْمِ الله

٦٦٧١–كَانَ إِذَا دَخَلَ المَسْجِدَ صَلَّى عَلَى

٦٦٧٢–كَانَ إِذَا دَخَلَ المَسْجِدَ قَالَ بِسْمِ الله

٦٦٧٣–كَانَ إِذَا دَخَلَ السُّوقَ قَالَ بِسْمِ الله

٦٦٧٤–كَانَ إِذَا دَخَلَ بَيْتَهُ بَدَأَ بِالسِّوَاكِ.

٦٦٧٥–كَانَ إِذَا دَخَلَ قَالَ هَلْ عِنْدَكُمْ طَعَامٌ فَإِذَا

٦٦٧٦–كَانَ إِذَا دَخَلَ الجَبَّانَةَ يَقُولُ السَّلاَمُ

٦٦٧٧–كَانَ إِذَا دَخَلَ عَلَى مَرِيضٍ يَعُودُهُ قَالَ :

٦٦٧٩–كَانَ إِذَا دَخَلَ رَمَضَانُ أَطْلَقَ كُلَّ أَسِيرٍ

٦٦٨٠–كَانَ إِذَا دَخَلَ رَمَضَانُ شَدَّ مِئْزَرَهُ ثُمَّ لَمْ

٦٦٨١–كَانَ إِذَا دَخَلَ رَمَضَانُ تَغَيَّرَ لَوْنُهُ وَكَثُرَتْ

٦٦٨٢–كَانَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مِئْزَرَهُ وَأَحْيَا

٦٦٨٣–كَانَ إِذَا دعا لِرَجُلٍ أَصَابَتْهُ الدَّعْوَةُ وَوَلَدَهُ

٦٦٨٤–كَانَ إِذَا دعا بَدَأَ بِنَفْسِهِ.ح

٦٦٨٥–كَانَ إِذَا دَعا فَرَفَعَ يَدَيْهِ مَسَحَ وَجْهَهُ

٦٦٨٦–كَانَ إِذَا دَعا جَعَلَ بَاطِنَ كَفَّيْهِ إِلَى

٦٦٨٧–كَانَ إِذَا دَنَا مِنْ مِنْبَرِهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سَلَّمَ

٦٦٨٨–كَانَ إِذَا ذَبَحَ الشَّاةَ يَقُولُ أَرْسِلُوا بِهَا إِلَى

٦٦٨٩–كَانَ إِذَا ذَكَرَ أَحَداً فَدَعا لَهُ بَدَأَ لَهُ بَدَأَ

٦٦٩٠–كَانَ إِذَا ذَهَبَ المَذْهَبَ أَبْعَدَ.

٦٦٩١–كَانَ إِذَا رَأَى المَطَرَ قَالَ اللَّهُمَّ صَيِّباً

٦٦٤٥–كان إِذَا حُمَّ دَعَا بِقِرْبَةٍ مِنْ مَاءٍ فَأَفْرَغَهَا

٦٦٤٦–كان إِذَا خَافَ قَوْماً قَالَ اللَّهُمَّ إِنَّا

٦٦٤٧–كان إِذَا خَافَ أَن يُصِيبَ شَيْئاً بِعَيْنِهِ قَالَ

٦٦٤٨–كَانَ إِذَا خَرَجَ مِنَ الغَائِطِ قَالَ غُفْرَانَكَ.

٦٦٤٩–كان إِذَا خَرَجَ مِنَ الخَلاَءِ قَالَ الحَمْدُ لله

٦٦٥٠–كَانَ إِذَا خَرَجَ مِنَ الْغَائِطِ قَالَ الحَمْدُ لله

٦٦٥١–كَانَ إِذَا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ قَالَ بِسْمِ الله

٦٦٥٢–كَانَ إِذَ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ قَالَ بِسْمِ الله

٦٦٥٣–كان إِذَا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ قَالَ بِسْمِ الله رَبِّ

٦٦٥٤–كان إِذَا خَرَجَ يَوْمَ الْعِيدِ فِي طَرِيقٍ رَجَعَ

٦٦٥٥–كَانَ إِذَا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ قَالَ بِسْمِ الله إِنِّي

٦٦٥٦–كان إِذَا خَطَبَ احْمَرَّتْ عَيْنَاهُ وَعَلاَ

٦٦٥٧–كَان إِذَا خَطَبَ في الحَرْبِ خَطَبَ عَلَى

٦٦٥٨–كَانَ إِذَا خَطَبَ يَعْتَمِدُ عَلَى عَنَزَةٍ أَوْ

٦٦٥٩–كان إِذَا خطَبَ المَرْأَةَ قَالَ اذْكُرُوا لَهَا

٦٦٦٠–كان إِذَا خَطَبَ فَرُدَّ لَمْ يَعُدْ فَخَطَبَ

٦٦٦١–كان إِذَا خَلاَ بِنِسَائِهِ أَلْيَنَ النَّاسِ وَأَكْرَمَ

٦٦٦٢–كَانَ إِذَا دَخَلَ الْخَلاَءَ وَضَعَ خَاتَمَهُ.صح

٦٦٦٣–كَان إِذَا دَخَلَ الخَلاَءَ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي

٦٦٦٤–كَانَ إِذَا دَخَلَ الْكَنِيفَ قَالَ بِسْمِ الله

٦٦٦٥–كَانَ إِذَا دَخَلَ الخَلاَءَ قَالَ يَا ذَا الجَلاَلِ.

٦٦٦٦–كَانَ إِذَا دَخَلَ الْغَائِطَ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي

٦٦٦٧–كَانَ إِذَا دَخَلَ الْمِرْفَقَ لَبِسَ حِذَاءَهُ

٦٧١٦–كَانَ إِذَا سَأَلَ اللهَ جَعَلَ بَاطِنَ كَفَّيْهِ إِلَيْهِ

٦٧١٧–كَانَ إِذَا سَالَ السَّيْلُ قَالَ اخْرُجُوا بِنَا إِلَى

٦٧١٨–كَانَ إِذَا سَجَدَ جَافَى حَتَّى يُرَى بَيَاضُ

٦٧١٩–كَانَ إِذَا سَجَدَ رَفَعَ الْعِمَامَةَ عَنْ

٦٧٢٠–كَانَ إِذَا سُرَّ اسْتَنَارَ وَجْهُهُ كَأَنَّهُ قِطْعَةُ

٦٧٢١–كَانَ إِذَا سَلَّمَ مِنَ الصَّلَاةِ قَالَ ثَلَاثَ

٦٧٢٢–كَانَ إِذَا سَلَّمَ لَمْ يَقْعُدْ إِلا بِمِقْدَارِ مَا

٦٧٢٣–كَانَ إِذَا سَمِعَ الْمُؤَذِّنَ قَالَ مِثْلَ مَا يَقُولُ

٦٧٢٤–كَانَ إِذَا سَمِعَ الْمُؤَذِّنَ يَتَشَهَّدُ قَالَ وَأَنَا

٦٧٢٥–كَانَ إِذَا سَمِعَ الْمُؤَذِّنَ قَالَ حَيَّ عَلَى

٦٧٢٦–كَانَ إِذَا سَمِعَ صَوْتَ الرَّعْدِ وَالصَّوَاعِقِ

٦٧٢٧–كَانَ إِذَا سَمِعَ بِالإِسْمِ الْقَبِيحِ حَوَّلَهُ إِلَى

٦٧٢٨–كَانَ إِذَا شَرِبَ الْمَاءَ قَالَ الْحَمْدُ لله

٦٧٢٩–كَانَ إِذَا شَرِبَ تَنَفَّسَ ثَلَاثاً وَيَقُولُ هُوَ

٦٧٣٠–كَانَ إِذَا شَرِبَ تَنَفَّسَ مَرَّتَيْنِ.ض

٦٧٣١–كَانَ إِذَا شَرِبَ تَنَفَّسَ فِي الإِنَاءِ ثَلَاثاً

٦٧٣٢–كَانَ إِذَا شَهِدَ جَنَازَةً أَكْثَرَ الصُّمَاتَ

٦٧٣٣–كَانَ إِذَا شَهِدَ جَنَازَةً رُئِيَتْ عَلَيْهِ كَآبَةٌ

٦٧٣٤–كَانَ إِذَا شَيَّعَ جَنَازَةً عَلاَ كَرْبُهُ وَأَقَلَّ

٦٧٣٥–كَانَ إِذَا صَعِدَ الْمِنْبَرَ سَلَّمَ.صح

٦٧٣٦–كَانَ إِذَا صَلَّى الْغَدَاةَ جَاءَهُ خَدَمُ أَهْلِ

٦٧٣٧–كَانَ إِذَا صَلَّى الْغَدَاةَ جَلَسَ فِي مُصَلاهُ

٦٧٣٨–كَانَ إِذَا صَلَّى بِالنَّاسِ الْغَدَاةَ أَقْبَلَ عَلَيْهِمْ

٦٦٩٢–كَانَ إِذَا رَأَى الْهِلَالَ صَرَفَ وَجْهَهُ

٦٦٩٣–كَانَ إِذَا رَأَى الْهِلَالَ قَالَ هِلَال خَيْرٍ

٦٦٩٥–كَانَ إِذَا رَأَى الْهِلَالَ قَالَ اللهُمَّ أَهِلَّهُ

٦٦٩٦–كَانَ إِذَا رَأَى الْهِلَالَ قَالَاللهُ أَكْبَرُ الله

٦٦٩٧–كَانَ إِذَا رَأَى الْهِلَالَ قَالَ اللَّهُمَّ أَهِلَّهُ

٦٦٩٨–كَانَ إِذَا رَأَى الْهِلَالَ قَالَ اللَّهُمَّ أَهِلَّهُ

٦٦٩٩–كَانَ إِذَا رَأَى الْهِلَالَ قَالَ هِلَال خَيْرٍ

٦٧٠٠–كَانَ إِذَا رَأَى سُهَيْلاً قَالَ لَعَنَ الله سُهَيْلاً

٦٧٠١–كَانَ إِذَا رَأَى مَا يُحِبُّ قَالَ الحَمْدُ لله

٦٧٠٢–كَانَ إِذَا رَاعَهُ شَيْءٌ قَالَ الله الله رَبِّي لاَ

٦٧٠٣–كَانَ إِذَا رَضِيَ شَيْئاً سَكَتَ.ض

٦٧٠٤–كَانَ إِذَا رَفَّأَ الإِنْسَانَ إِذَا تَزَوَّجَ قَالَ بَارَكَ

٦٧٠٥–كَانَ إِذَا رَفَعَ يَدَيْهِ فِي الدُّعَاءِ لَمْ يَحُطُّهُمَا

٦٧٠٦–كَانَ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ مِنَ الرُّكُوعِ فِي صَلاَةٍ

٦٧٠٧–كَانَ إِذَا رَفَعَ بَصَرَهُ إِلَى السَّمَاءِ قَالَيَا

٦٧٠٨–كَانَ إِذَا رُفِعَتْ مَائِدَتُهُ قَالَ : الحَمْدُ لله

٦٧٠٩–كَانَ إِذَا رَكَعَ سَوَّى ظَهْرَهُ حَتَّى لَوْ صُبَّ

٦٧١٠–كَانَ إِذَا رَكَعَ قَالَ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

٦٧١١–كَانَ إِذَا رَكَعَ فَرَّجَ أَصَابِعَهُ وَإِذَا سَجَدَ

٦٧١٢–كَانَ إِذَا رَمَى الْجِمَارَ مَشَى إِلَيْهِ ذَاهِباً

٦٧١٣–كَانَ إِذَا رَمَى جَمْرَةَ الْعَقَبَةِ مَضَى وَلَمْ

٦٧١٤–كَانَ إِذَا رَمِدَتْ عَيْنُ امْرَأَةٍ مِنْ نِسَائِهِ لَمْ

٦٧١٥–كَانَ إِذَا زَوَّجَ أَوْ تَزَوَّجَ نَثَرَ تَمْراً.ض

٦٧٦٣–كَانَ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ يَشُوصُ فَاهُ

٦٧٦٤–كَانَ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ لِيُصَلِّيَ افْتَتَحَ

٦٧٦٥–كَانَ إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ رَفَعَ يَدَيْهِ

٦٧٦٦–كَانَ إِذَا قَامَ عَلَى الْمِنْبَرِ اسْتَقْبَلَهُ

٦٧٦٧–كَانَ إِذَا قَامَ فِي الصَّلَاةِ قَبَضَ عَلَى

٦٧٦٨–كَانَ إِذَا قَامَ اتَّكَأَ عَلَى إِحْدَى يَدَيْهِ.ض

٦٧٦٩–كَانَ إِذَا قَامَ مِنَ الْمَجْلِسِ اسْتَغْفَرَ اللهَ

٦٧٧٠–كَانَ إِذَا قَدِمَ عَلَيْهِ الْوَفْدُ لَيْسَ أَحْسَنَ

٦٧٧١–كَانَ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ بَدَأَ بِالْمَسْجِدِ.

٦٧٧٢–كَانَ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ تُلُقِّيَ بِصِبْيَانِ أَهْلِ

٦٧٧٣–كَانَ إِذَا قَرَأَ مِنَ اللَّيْلِ رَفَعَ طَوْراً وَخَفَضَ

٦٧٧٤–كَانَ إِذَا قَرَأَ أَلَيْسَ ذٰلِكَ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ

٦٧٧٥–كَانَ إِذَا قَرَأَ سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الأَعْلَى قَالَ

٦٧٧٦–كان إِذَا قُرِّبَ إِلَيْهِ طَعَامٌ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ

٦٧٧٧–كَانَ إِذَا قَفَلَ مِنْ غَزْوٍ أَوْ حَجٍّ أَوْ عُمْرَةٍ

٦٨٠٠–كَانَ إِذَا مَشَى أَقْلَعَ.ض

٦٨٠١–كَانَ إِذَا مَشَى كَأَنَّهُ يَتَوَكَّأُ.صح

٦٨٠٢–كَانَ إِذَا نَامَ نَفَخَ.صح

٦٨٠٣–كَانَ إِذَا نَامَ مِنَ اللَّيْلِ أَوْ مَرِضَ صَلَّى مِنَ

٦٨٠٤–كَانَ إِذَا نَامَ وَضَعَ يَدَهُ الْيُمْنَى تَحْتَ

٦٨٠٥–كَانَ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلاً لَمْ يَرْتَحِلْ حَتَّى

٦٨٠٦–كَانَ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلاً فِي سَفَرٍ أَوْ دَخَلَ

٦٨٠٧–كَانَ إِذَا نَزَلَ عَلَيْهِ الْوَحْيُ ثُقُلَ لِذٰلِكَ

٦٧٣٩–كَانَ إِذَا صَلَّى رَكْعَتَيِ الْفَجْرِ اضْطَجَعَ

٦٧٤٠–كَانَ إِذَا صَلَّى صَلَاةً أَثْبَتَهَا.صح

٦٧٤١–كَانَ إِذَا صَلَّى مَسَحَ بِيَدِهِ الْيُمْنَى عَلَى

٦٧٤٢–كَانَ إِذَا صَلَّى الْغَدَاةَ فِي سَفَرٍ مَشَى عَنْ

٦٧٤٣–كَانَ إِذَا ظَهَرَ فِي الصَّيْفِ اسْتَحَبَّ أَنْ

٦٧٤٤–كَانَ إِذَا طَافَ بِالْبَيْتِ اسْتَلَمَ الْحَجَرَ

٦٧٤٥–كَانَ إِذَا عَرَّسَ وَعَلَيْهِ لَيْلٌ تَوَسَّدَ يَمِينَهُ

٦٧٤٦–كَانَ إِذَا عَصَفَتِ الرِّيحُ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي

٦٧٤٧–كَانَ إِذَا عَطَسَ حَمِدَ اللهَ فَيُقَالُ لَهُ

٦٧٤٨–كَانَ إِذَا عَطَسَ وَضَعَ يَدَهُ أَوْ ثَوْبَهُ عَلَى

٦٧٤٩–كَانَ إِذَا عَمِلَ عَمَلاً أَثْبَتَهُ.صح

٦٧٥٠–كَانَ إِذَا غَزَا قَالَ اللَّهُمَّ أَنْتَ عَضُدِي

٦٧٥١–كَانَ إِذَا غَضِبَ احْمَرَّتْ وَجْنَتَاهُ.ض

٦٧٥٢–كَانَ إِذَا غَضِبَ وَهُوَ قَائِمٌ جَلَسَ وَإِذَا

٦٧٥٣–كَانَ إِذَا غَضِبَ لَمْ يَجْتَرِئْ عَلَيْهِ أَحَدٌ

٦٧٥٤–كَانَ إِذَا غَضِبَتْ عَائِشَةُ عَرَكَ بِأَنْفِهَا

٦٧٥٥–كَانَ إِذَا فَاتَهُ الأَرْبَعُ قَبْلَ الظُّهْرِ صَلَاهَا

٦٧٥٦–كَانَ إِذَا فَرَغَ مِنْ طَعَامِهِ قَالَ الْحَمْدُ لله

٦٧٥٧–كَانَ إِذَا فَرَغَ مِنْ دَفْنِ الْمَيِّتِ وَقَفَ عَلَيْهِ

٦٧٥٩–كَانَ إِذَا فَرَغَ مِنْ تَلْبِيَتِهِ سَأَلَ اللهَ رِضْوَانَهُ

٦٧٦٠–كَانَ إِذَا فَقَدَ الرَّجُلَ مِنْ إِخْوَانِهِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ

٦٧٦١–كَانَ إِذَا قَالَ الشَّيْءَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ

٦٧٦٢–كَانَ إِذَا قَالَ بِلَالٌ قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

٦٨٣٩–كَانَ طَوِيلَ الصَّمْتِ قَلِيلَ الضَّحِكِ.ح

٦٨٤٠–كَانَ فِرَاشُهُ نَحْواً مِمَّا يُوضَعُ لِلإِنْسَانِ فِي

٦٨٤١–كَانَ فِرَاشُهُ مِسْحاً.ح

٦٨٤٣–كَانَ فِيهِ دِعَابَةٌ قَلِيلَةٌ.ض

٦٨٤٤–كَانَ قِرَاءَتُهُ المَدَّ لَيْسَ فِيهَا تَرْجِيعٌ.

٦٨٤٥–كَانَ قَمِيصُهُ فَوْقَ الْكَعْبَيْنِ وَكَانَ كُمُّهُ مَعَ

٦٨٤٦–كَانَ كُمُّ قَمِيصِهِ إِلَى الرُّسْغِ.ح

٦٨٤٧–كَانَ كَثِيراً مَا يُقَبِّلُ عُرْفَ فَاطِمَةَ.

٦٨٤٨–كَانَ لَهُ بُرْدٌ يَلْبَسُهُ فِي الْعِيدَيْنِ وَالْجُمُعَةِ.

٦٨٤٩–كَانَ لَهُ جَفْنَةٌ لَهَا أَرْبَعُ حِلَقٍ.ض

٦٨٥٠–كَانَ لَهُ حَرْبَةٌ يَمْشِي بِهَا بَيْنَ يَدَيْهِ فَإِذَا

٦٨٥١–كَانَ لَهُ حِمَارٌ اسْمُهُ عُفَيْرٌ.ح

٦٨٥٢–كَانَ لَهُ خِرْقَةٌ يَتَنَشَّفُ بِهَا بَعْدَ الْوُضوءِ.

٦٨٥٣–كَانَ لَهُ سُكَّةٌ يَتَطَيَّبُ مِنْهَا.ح

٦٨٥٥–كَانَ لَهُ فَرَسٌ يُقَالُ لَهُ اللَّحِيفُ.صح

٦٨٥٦–كان لَهُ فَرَسٌ يُقَالُ لَهُ الظَّرِبُ وَآخَرُ

٦٨٥٧–كان لَهُ قَدَحٌ قَوَارِيرُ يَشْرَبُ فِيهِ.ض

٦٨٥٨–كَانَ لَهُ قَدَحٌ مِنْ عَيْدَانٍ تَحْتَ سَرِيرِهِ

٦٨٥٩–كَانَ لَهُ قَصْعَةٌ يُقَالُ لَهَا الْغَرَّاءُ يَحْمِلُهَا

٦٨٦٠–كَانَ لَهُ مُكْحُلَةٌ يَكْتَحِلُ مِنْهَا كُلَّ لَيْلَةٍ

٦٨٦٢–كَانَ لَهُ مُؤَذِّنَانِ بِلاَلٌ وَابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ

٦٨٦٣–كَانَ لِنَعْلَيْهِ قِبَالاَنِ.صح

٦٨٦٤–كَانَ مِنْ أَضْحَكِ النَّاسِ وَأَطْيَبِهِمْ

٦٨٠٨–كَانَ إِذَا نَزَلَ عَلَيْهِ الْوَحْيُ صُدِعَ فَيُغَلَّفُ

٦٨٠٩–كَانَ إِذَا نَزَلَ بِهِ هَمٌّ أَوْ غَمٌّ قَالَ يَا حَيُّ يَا

٦٨١٠–كَانَ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلاً لَمْ يَرْتَحِلْ حَتَّى

٦٨١١–كَانَ إِذَا نَظَرَ وَجْهَهُ فِي الْمِرْآةِ قَالَ

٦٨١٣–كَانَ إِذَا نَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ قَالَ اللَّهُمَّ زِدْ

٦٨١٤–كَانَ إِذَا نَظَرَ إِلَى الْهِلاَلِ قَالَ اللَّهُمَّ

٦٨١٦–كَانَ إِذَا وَاقَعَ بَعْضَ أَهْلِهِ فَكَسَلَ أَنْ

٦٨٢٠–كَانَ أَرْحَمَ النَّاسِ بِالصِّبْيَانِ وَالْعِيَالِ.ض

٦٨٢١–كَانَ أَكْثَرَ أَيْمَانِهِ لاَ وَمُصَرِّفِ الْقُلُوبِ.ح

٦٨٢٥–كَانَ أَكْثَرَ صَوْمِهِ السَّبْتُ وَالأَحَدُ وَيَقُولُ

٦٨٢٦–كَانَ أَكْثَرَ دَعْوَةٍ يَدْعُو بِهَا رَبَّنَا آتِنَا فِي

٦٨٢٧–كَانَ بَابُهُ يُقْرَعُ بِالأَظَافِيرِ.ض

٦٨٢٨–كَانَ تَنَامُ عَيْنَاهُ وَلاَ يَنَامُ قَلْبُهُ.صح

٦٨٢٩–كَانَ خَاتَمُهُ مِنْ وَرِقٍ وَكَانَ فَصُّهُ

٦٨٣٠–كَانَ خَاتَمُهُ مِنْ فِضَّةٍ فَصُّهُ مِنْهُ.صح

٦٨٣١–كَانَ خُلُقُهُ الْقُرْآنَ.صح

٦٨٣٢–كَانَ رَايَتُهُ سَوْدَاءَ وَلِوَاؤُهُ أَبْيَضَ.ض

٦٨٣٣–كَانَ رُبَّمَا اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَرُبَّمَا تَرَكَهُ

٦٨٣٤–كَانَ رُبَّمَا أَخَذَتْهُ الشَّقِيقَةُ فَيَمْكُثُ الْيَوْمَ

٦٨٣٥–كَانَ رُبَّمَا يَضَعُ يَدَهُ عَلَى لِحْيَتِهِ فِي

٦٨٣٦–كَانَ رَحِيماً بِالْعِيَالِ.ض

٦٨٣٧–كَانَ رَحِيماً وَكَانَ لاَ يَأْتِيهِ أَحَدٌ إِلا وَعَدَهُ

٦٨٣٨–كَانَ شَدِيدَ الْبَطْشِ.ح

٦٨٩٢-كَانَ لاَ يَرْكَعُ بَعْدَ الْفَرْضِ فِي مَوْضِعٍ

٦٨٩٣-كَانَ لاَ يُسْأَلُ شَيْئاً إِلاَّ أَعْطَاهُ أَوْ

٦٨٩٤-كَانَ لاَ يَسْتَلِمُ إِلاَّ الحَجَرَ وَالرُّكْنَ

٦٨٩٥-كَانَ لاَ يُصَافِحُ النِّسَاءَ فِي الْبَيْعَةِ.ح

٦٨٩٦-كَانَ لاَ يُصَلِّي المَغْرِبَ حَتَّى يُفْطِرَ وَلَوْ

٦٨٩٧-كَانَ لاَ يُصَلِّي قَبْلَ الْعِيدِ شَيْئاً فَإِذَا رَجَعَ

٦٨٩٨-كَانَ لاَ يُصَلِّي الرَّكْعَتَيْنِ بَعْدَ الجُمُعَةِ وَلاَ

٦٨٩٩-كَانَ لاَ يُصِيبُهُ قُرْحَةٌ وَلاَ شَوْكَةٌ إِلاَّ وَضَعَ

٦٩٠٠-كَانَ لاَ يَضْحَكُ إِلاَّ تَبَسُّماً.صح

٦٩٠٢-كَانَ لاَ يُطِيلُ المَوْعِظَةَ يَوْمَ الجُمُعَةِ.صح

٦٩٠٣-كَانَ لاَ يَعْرِفُ فَصْلَ السُّورَةِ حَتَّى يَنْزِلَ

٦٩٠٤-كَانَ لاَ يَعُودُ مَرِيضاً إِلاَّ بَعْدَ ثَلاَثٍ.ض

٦٩٠٥-كَانَ لاَ يَغْدُو يَوْمَ الْفِطْرِ حَتَّى يَأْكُلَ سَبْعَ

٦٩٠٦-كَانَ لاَ يُفَارِقُهُ فِي الحَضَرِ وَلاَ فِي السَّفَرِ

٦٩٠٧-كَانَ لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ فِي أَقَلَّ مِنْ ثَلاَثٍ.ح

٦٩٠٨-كَانَ لاَ يَقْعُدُ فِي بَيْتٍ مُظْلِمٍ حَتَّى يُضَاءَ

٦٩٠٩-كَانَ لاَ يَقُومُ مِنْ مَجْلِسٍ إِلا قَالَ

٦٩١٠-كَانَ لاَ يَكَادُ يَدَعُ أَحَداً مِنْ أَهْلِهِ فِي

٦٩١١-كَانَ لاَ يَكَادُ يُسْأَلُ شَيْئاً إِلاَّ فَعَلَهُ.

٦٩١٢-كَانَ لاَ يَكَادُ يَقُولُ لِشَيْءٍ لاَ فَإِذَا هُوَ

٦٩١٣-كَانَ لاَ يَكِلُ طَهُورَهُ إِلَى أَحَدٍ وَلاَ

٦٩١٤-كَانَ لاَ يَكُونُ فِي المُصَلِّينَ إِلاَّكَانَ

٦٩١٥-كَانَ لاَ يَلْتَفِتُ وَرَاءَهُ إِذَا مَشَى وَكَانَ رُبَّمَا

٦٨٦٥-كَانَ مِنْ أَفْكَهِ النَّاسِ.

٦٨٦٦-كَانَ مِمَّا يَقُولُ لِلْخَادِمِ أَلَكَ حَاجَةٌ.ح

٦٨٦٧-كَانَ نَاقَتُهُ تُسَمَّى الْعَضْبَاءَ وَبَغْلَتُهُ

٦٨٦٨-كَانَ وِسَادَتُهُ الَّتِي يَنَامُ عَلَيْهَا بِاللَّيْلِ مِنْ

٦٨٦٩-كَانَ لاَ يَأْخُذُ بِالْقَرْفِ وَلاَ يَقْبَلُ قَوْلَ أَحَدٍ

٦٨٧٠-كَانَ لاَ يُؤَذَّنُ لَهُ فِي الْعِيدَيْنِ.صح

٦٨٧١-كَانَ لاَ يَأْكُلُ الثُّومَ وَلاَ الْبَصَلَ وَلاَ

٦٨٧٢-كان لاَ يَأْكُلُ الجَرَادَ وَلاَ الْكِلْوَتَيْنِ وَلاَ

٦٨٧٣-كَانَ لاَ يَأْكُلُ مُتَّكِئاً وَلاَ يَطَأُ عَقِبَهُ

٦٨٧٥-كَانَ لاَ يَتَطَيَّرُ وَلَكِنْ يَتَفَاءَلُ.ض

٦٨٧٦-كَانَ لاَيَتَعَارُّ مِنَ اللَّيْلِ إلا أَجْرَى السِّوَاكَ

٦٨٧٧-كَانَ لاَ يَتَوَضَّأُ بَعْدَ الْغُسْلِ.

٦٨٧٨-كَانَ لاَ يَتَوَضَّأُ مِنْ مَوْطِئٍ.ض

٦٨٧٩-كَانَ لاَ يَجِدُ مِنَ الدَّقْلِ مَا يَمْلأُ بَطْنَهُ.ض

٦٨٨٠-كان لا يجيزه علي شهادة الإفطار إلا

٦٨٨٢-كَانَ لاَ يَخْرُجُ يَوْمَ الْفِطْرِ حَتَّى يَطْعَمَ وَلاَ

٦٨٨٣-كَانَ لاَ يَدَّخِرُ شَيْئاً لِغَدٍ.صح

٦٨٨٦-كَانَ لاَ يَدَعُ رَكْعَتَي الْفَجْرِ فِي السَّفَرِ وَلاَ

٦٨٨٧-كَانَ لاَ يَدَعُ صَوْمَ أَيَّامِ الْبِيضِ فِي سَفَرٍ

٦٨٨٨-كَانَ لاَ يَدْفَعُ عَنْهُ النَّاسُ وَلاَ يُضْرَبُوا عَنْهُ.

٦٨٨٩-كَانَ لاَ يُرَاجِعُ بَعْدَ ثَلاَثٍ.ح

٦٨٩٠-كَانَ لاَ يَرُدُّ الطِّيبَ.صح

٦٨٩١-كَانَ لاَ يَرْقُدُ مِنْ لَيْلٍ وَلاَ نَهَارٍ فَيَسْتَيْقِظَ

٦٩٣٩–كَانَ يَأْكُلُ الْقِثَّاءَ بِالرُّطَبِ.صح

٦٩٤٠–كَانَ يَأْكُلُ بِثَلاَثِ أَصَابِعَ وَيَلْعَقُ يَدَهُ قَبْلَ

٦٩٤١–كَانَ يَأْكُلُ الْبِطِّيخَ بِالرُّطَبِ وَيَقُولُ يُكْسَرُ

٦٩٤٢–كَانَ يَأْكُلُ بِثَلاَثِ أَصَابِعَ وَيَسْتَعِينُ

٦٩٤٣–كَانَ يَأْكُلُ مِمَّا مَسَّتِ النَّارُ ثُمَّ يُصَلِّي وَلاَ

٦٩٤٤–كَانَ يَأْمُرُ بِالْبَاهِ وَيَنْهَى عَنِ التَّبَتُّلِ نَهْياً

٦٩٤٥–كَانَ يَأْمُرُ نِسَاءَهُ إِذَا أَرَادَتْ إِحْدَاهُنَّ أَنْ

٦٩٤٦–كَانَ يَأْمُرُ بِالْهَدِيَةِ صِلَةً بَيْنَ النَّاسِ.ح

٦٩٤٧–كَانَ يَأْمُرُ بِالْعَتَاقَةِ فِي صَلاَةِ

٦٩٤٨–كَانَ يَأْمُرُ أَنْ نَسْتَرْقِيَ مِنَ الْعَيْنِ.صح

٦٩٤٩–كَانَ يَأْمُرُ بِإِخْرَاجِ الزَّكَاةِ قَبْلَ الْغُدُوِّ

٦٩٥٠–كَانَ يَأْمُرُ بَنَاتِهِ وَنِسَاءَهُ أَنْ يَخْرُجْنَ فِي

٦٩٥١–كَانَ يَأْمُرُ بِتَغْيِيرِ الشَّعْرِ مُخَالَفَةً

٦٩٥٢–كَانَ يَأْمُرُ بِدَفْنِ الشَّعْرِ والأَظَافِرِ.ض

٦٩٥٣–كَانَ يَأْمُرُ بِدَفْنِ سَبْعَةِ أَشْيَاءَ مِنَ الإِنْسَانِ

٦٩٥٤–كَانَ يَأْمُرُ مَنْ أَسْلَمَ أَنْ يَخْتَتِنَ وَلَوْ كَانَ

٦٩٥٥–كَانَ يُبَاشِرُ نِسَاءَهُ فَوْقَ الإِزَارِ وَهُنَّ

٦٩٥٦–كَانَ يَبْدَأُ بِالشَّرَابِ إِذَا كَانَ صَائِماً وَكَانَ

٦٩٥٧–كَانَ يَبْدَأُ إِذَا أَفْطَرَ بِالتَّمْرِ.ح

٦٩٥٨–كَانَ يَبْدُو إِلَى التِّلاَعِ.ح

٦٩٥٩–كَانَ يَبْعَثُ إِلَى الْمَطَاهِرِ فَيُؤْتَى بِالْمَاءِ

٦٩٦٠–كَانَ يَبِيتُ اللَّيَالِيَ الْمَتَتَابِعَةَ طَاوِياً وَأَهْلُهُ

٦٩٦١–كَانَ يَبِيعُ نَخْلَ بَنِي النَّضِيرِ وَيَحْبِسُ

٦٩١٦–كَانَ لاَ يُلْهِيهِ عَنْ صَلاَةِ الْمَغْرِبِ طَعَامٌ

٦٩١٧–كَانَ لاَ يَمْنَعُ شَيْئاً يُسْأَلُهُ.ح

٦٩١٨–كَانَ لاَ يَنَامُ حَتَّى يَسْتَنَّ.ض

٦٩١٩–كَانَ لاَ يَنَامُ إِلا وَالسِّوَاكُ عِنْدَ رَأْسِهِ فَإِذَا

٦٩٢٠–كَانَ لاَ يَنَامُ حَتَّى يَقْرَأَ بَنِي إِسْرَائِيلَ

٦٩٢١–كَانَ لاَ يَنَامُ حَتَّى يَقْرَأَ الم تَنْزِيلُ

٦٩٢٢–كَانَ لاَ يَنْبَعِثُ فِي الضَّحِلِ.ح

٦٩٢٣–كَانَ لاَ يَنْزِلُ مَنْزِلاً إِلا وَدَّعَهُ

٦٩٢٤–كَانَ لاَ يَنْفُخُ فِي طَعَامٍ وَلاَ شَرَابٍ وَلاَ

٦٩٢٥–كَانَ لاَ يُوَاجِهُ أَحَداً فِي وَجْهِهِ بِشَيْءٍ

٦٩٢٦–كَانَ لاَ يُوَلِّي وَالِياً حَتَّى يُعَمِّمَهُ وَيُزَجِّيَ

٦٩٢٧–كَانَ يَأْتِي ضُعَفَاءَ الْمُسْلِمِينَ وَيَزُورُهُمْ

٦٩٢٨–كَانَ يُؤْتَى بِالتَّمْرِ فِيهِ دُودٌ فَيُفَتِّشُهُ يُخْرِجَ

٦٩٢٩–كَانَ يُؤْتَى بِالصِّبْيَانِ فَيُبَرِّكُ عَلَيْهِمْ

٦٩٣٠–كَانَ يَأْخُذُ الرُّطَبَ بِيَمِينِهِ وَالْبِطِّيخَ بِيَسَارِهِ

٦٩٣١–كَانَ يَأْخُذُ الْقُرْآنَ مِنْ جِبْرِيلَ خَمْساً

٦٩٣٢–كَانَ يَأْخُذُ المِسْكَ فَيَمْسَحُ بِهِ رَأْسَهُ

٦٩٣٣–كَانَ يَأْخُذُ مِنْ لِحْيَتِهِ مِنْ عَرْضِهَا

٦٩٣٤–كَانَ يَأْكُلُ الْبِطِّيخَ بِالرُّطَبِ.صح

٦٩٣٥–كَانَ يَأْكُلُ الرُّطَبَ وَيُلْقِي النَّوَى عَلَى

٦٩٣٦–كَانَ يَأْكُلُ الْعِنَبَ خَرْطاً.ض

٦٩٣٧–كَانَ يَأْكُلُ الْخِرْبِزَ بِالرُّطَبِ وَيَقُولُ هُمَا

٦٩٣٨–كَانَ يَأْكُلُ الْهَدِيَّةَ وَلاَ يَأْكُلُ

٦٩٨٥–كان يَجْعَلُ يَمِينَهُ لأَكْلِهِ وَشُرْبِهِ وَوُضُوئِهِ

٦٩٨٦–كان يَجْعَلُ فَصَّهُ مِمَّا يَلِي كَفَّهُ.صح

٦٩٨٧–كان يُجِلُّ الْعَبَّاسَ إِجْلاَلَ الْوَلَدِ

٦٩٨٨–كان يَجْلِسُ الْقُرْفُصَاءَ.

٦٩٨٩–كان يَجْلِسُ عَلَى الأَرْضِ وَيَأْكُلُ عَلَى

٦٩٩٠–كانَ يَجْلِسُ إِذَا صَعِدَ الْمِنْبَرَ حَتَّى يَفْرُغَ

٦٩٩١–كان يَجْمَعُ بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ وَالمَغْرِبِ

٦٩٩٢–كانَ يَجْمَعُ بَيْنَ الْخِرْبِزِ وَالرُّطَبِ.

٦٩٩٣–كان يُحِبُّ أَنْ يَلِيَهُ المُهَاجِرُونَ وَالأَنْصَارُ

٦٩٩٤–كان يُحِبُّ الدُّبَّاءَ.ح

٦٩٩٥–كان يُحِبُّ التَّيَامُنَ مَا اسْتَطَاعَ فِي طُهُورِهِ

٦٩٩٦–كان يُحِبُّ أَنْ يَخْرُجَ إِذَا غَزَا يَوْمَ

٦٩٩٧–كانَ يُحِبُّ أَنْ يُفْطِرَ عَلَى ثَلاَثِ تَمَرَاتٍ

٦٩٩٨–كان يُحِبُّ مِنَ الْفَاكِهَةِ الْعِنَبَ وَالْبِطِّيخَ.

٦٩٩٩–كان يُحِبُّ الحَلْوَاءَ وَالْعَسَلَ.صح

٧٠٠٠–كان يُحِبُّ الْعَرَاجِينَ وَلاَ يَزَالُ فِي يَدِهِ

III. Cilddeki Hadisler

7001-10031

٧٠٠١–كان يُحِبُّ الزُّبْدَ وَالتَّمْرَ.ح

٧٠٠٢–كان يُحِبُّ الْقِثَّاءَ.ح

٧٠٠٣–كان يُحِبُّ هَذِهِ السُّورَةَ سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ

٦٩٦٢–كانَ يَتَّبِعُ الحَرِيرَ مِنَ الثِّيَابِ فَيَنْزَعُهُ.ض

٦٩٦٣–كانَ يَتَّبِعُ الطِّيبَ فِي رِبَاعِ النِّسَاءِ.ح

٦٩٦٤–كَانَ يَتَبَوَّأُ لِبَوْلِهِ كَمَا يَتَبَوَّأُ لِمَنْزِلِهِ.ض

٦٩٦٥–كَانَ يَتَحَرَّى صِيَامَ الاثْنَيْنِ وَالخَمِيسِ.ح

٦٩٦٦–كَانَ يَتَخَتَّمُ فِي يَمِينِهِ.صح

٦٩٦٧–كَانَ يَتَخَتَّمُ فِي يَسَارِهِ.صح

٦٩٦٨–كَانَ يَتَخَتَّمُ فِي يَمِينِهِ ثُمَّ حَوَّلَهُ فِي

٦٩٦٩–كَانَ يَتَخَتَّمُ بِالْفِضَّةِ.ح

٦٩٧٠–كَانَ يَتَخَلَّفُ فِي المَسِيرِ فَيُزْجِي

٦٩٧١–كَانَ يَتَعَوَّذُ مِنْ جَهْدِ الْبَلاَءِ وَدَرْكِ الشَّقَاءِ

٦٩٧٢–كَانَ يَتَعَوَّذُ مِنْ خَمْسٍ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ

٦٩٧٣–كَانَ يَتَعَوَّذُ مِنَ الجَانِّ وَعَيْنِ الإِنْسَانِ

٦٩٧٤–كَانَ يَتَعَوَّذُ مِنْ مَوْتِ الْفَجْأَةِ وَكَانَ

٦٩٧٥–كَانَ يَتَفَاءَلُ وَلاَ يَتَطَيَّرُ وَكَانَ

٦٩٧٦–كَانَ يَتَمَثَّلُ بِالشِّعْرِ :وَيَأْتِيكَ بِالأَخْبَارِ مَنْ

٦٩٧٧–كَانَ يَتَمَثَّلُ بِهَذَا الْبَيْتِ كَفَى بِالإِسْلاَمِ

٦٩٧٨–كَانَ يَتَنَوَّرُ فِي كُلِّ شَهْرٍ وَيُقَلِّمُ أَظْفَارَهُ

٦٩٧٩–كَانَ يَتَوَضَّأُ عِنْدَ كُلِّ صَلاَةٍ.صح

٦٩٨٠–كَانَ يَتَوَضَّأُ مِمَّا مَسَّتِ النَّارُ.صح

٦٩٨١–كَانَ يَتَوَضَّأُ ثُمَّ يُقَبِّلُ وَيُصَلِّي وَلاَ

٦٩٨٢–كَانَ يَتَوَضَّأُ وَاحِدَةً وَاحِدَةً وَاثْنَتَيْنِ

٦٩٨٣–كَانَ يَتَيَمَّمُ بِالصَّعِيدِ فَلَمْ يَمْسَحْ يَدَيْهِ

٦٩٨٤–كَانَ يَجْتَهِدُ فِي الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ مَا لاَ

٧٠٢٧–كان يَرَى بِاللَّيْلِ فِي الظُّلْمَةِ كَمَا يَرَى

٧٠٢٨–كان يَرَى لِلْعَبَّاسِ مَا يَرَى الْوَلَدُ لِوَالِدِهِ

٧٠٢٩–كان يُزْجِي الإِزَارَ مِنْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَيَرْفَعُهُ

٧٠٣٠–كانَ يُرْدِفُ خَلْفَهُ وَيَضَعُ طَعَامَهُ عَلَى

٧٠٣١–كان يَرْكَبُ الْحِمَارَ عُرْياً لَيْسَ عَلَيْهِ

٧٠٣٢–كان يَرْكَبُ الْحِمَارَ وَيخصِفُ النَّعْلَ

٧٠٣٣–كانَ يَرْكَعُ قَبْلَ الجُمُعَةِ أَرْبَعاً وَبَعْدَهَا

٧٠٣٤–كان يَزُورُ الأَنْصَارَ وَيُسَلِّمُ عَلَى صِبْيَانِهِمْ

٧٠٣٥–كانَ يَسْتَاكُ بِفَضْلِ وَضُوئِهِ.ض

٧٠٣٦–كانَ يَسْتَاكُ عَرْضاً وَيَشْرَبُ مَصّاً

٧٠٣٧–كانَ يَسْتَحِبُّ إِذَا أَفْطَرَ أَنْ يُفْطِرَ عَلَى

٧٠٣٨–كان يَسْتَجْمِرُ بِأَلُوَّةٍ غَيْرِ مُطَرَّاةٍ وَبِكافُورٍ

٧٠٣٩–كَان يَسْتَحِبُّ الجَوَامِعَ مِنَ الدُّعَاءِ وَيَدَعُ

٧٠٤٠–كَان يَسْتَحِبُّ أَنْ يُسَافِرَ يَوْمَ

٧٠٤١–كَان يَسْتَحِبُّ أَنْ يَكونَ لَهُ فَرْوَةٌ مَدْبُوغَةٌ

٧٠٤٢–كَان يَسْتَحِبُّ الصَّلاَةَ فِي الْحِيطَانِ.ض

٧٠٤٣–كَان يُسْتَعْذَبُ لَهُ المَاءُ مِنْ بُيُوتٍ

٧٠٤٤–كَان يَسْتَعِطُ بِالسَّمْسِمِ وَيَغْسِلُ رَأْسَهُ

٧٠٤٥–كَان يَسْتَغْفِرُ لِلصَّفِّ المُقَدَّمِ ثَلاَثاً

٧٠٤٦–كان يَسْتَفْتِحُ دُعَاءَهُ بِسُبْحَانَ رَبِّي الْعَلِيِّ

٧٠٤٧–كان يَسْتَفْتِحُ وَيَسْتَنصِر بِصَعَالِيكِ

٧٠٤٨–كان يَسْتَمْطِرُ فِي أَوَّلِ مَطَرِهِ يَنْزِعُ ثِيَابَهُ

٧٠٤٩–كان يَسْجُدُ عَلَى مِسْحٍ.ض

٧٠٠٤–كانَ يَحْتَجِمُ

٧٠٠٥–كان يَحْتَجِمُ عَلَى هَامَتِهِ وَبَيْنَ كَتِفَيْهِ

٧٠٠٦–كانَ يَحْتَجِمُ فِي رَأْسِهِ وَيُسَمِّيهَا أُمَّ

٧٠٠٧–كان يَحْتَجِمُ فِي الأَخْدَعَيْنِ وَالْكاهِلِ

٧٠٠٨–كانَ يُحَدِّثُ حَدِيثاً لَوْ عَدَّهُ الْعَادُّ

٧٠٠٩–كان يُخْفِي شَارِبَهُ.ح

٧٠١٠–كَان يَحْلِفُ لاَ وَمُقَلِّبِ الْقُلُوبِ

٧٠١١–كَان يَحمِلُ مَاءَ زَمْزَمَ

٧٠١٢–كَان يَخْرُجُ إِلَى الْعِيدِ مَاشِياً وَيَرْجِعَ

٧٠١٣–كَان يَخْرُجُ إِلَى الْعِيدَيْنِ مَاشِياً وَيُصَلِّي

٧٠١٤–كان يَخْرُجُ فِي الْعِيدَيْنِ رَافِعاً صَوْتَهُ

٧٠١٥–كان يَخْطُبُ قَائِماً وَيجْلِسُ بَيْنَ

٧٠١٦–كانَ يَخْطُبُ بِقَافٍ كُلَّ جُمْعَةٍ.

٧٠١٧–كان يَخْطُبُ النِّسَاءَ وَيَقُولُ لَكِ كَذَا

٧٠١٨–كانَ يَخِيطُ ثَوْبَهُ وَيَخْصِفُ نَعْلَهُ وَيَعْمَلُ م

٧٠١٩–كان يَدْخُلُ الحَمَّامَ وَيَتَنَوَّرُ.ض

٧٠٢٠–كان يُدْرِكُهُ الْفَجْرُ وَهُوَ جُنُبٌ مِنْ أَهْلِهِ

٧٠٢١–كان يُدْعى إِلى خُبْزِ الشَّعِيرِ وَالإِهَالَةِ

٧٠٢٢–كان يُدْعَو عِنْدَ الْكَرْبِ لاَ إِله إِلا الله

٧٠٢٣–كان يَدُورُ عَلَى نِسَائِهِ فِي السَّاعَةِ

٧٠٢٤–كان يُدِيرُ الْعِمَامَةَ عَلَى رَأْسِهِ وَيَغْرِزُهَا مِنْ

٧٠٢٥–كان يَذْبَحُ أُضْحِيَتَهُ بِيَدِهِ

٧٠٢٦–كان يَذْكُرُ الله تَعَالى عَلَى كُلِّ أَحْيَانِهِ

٧٠٧٣-كان يُصَلِّي وَالحَسَنُ وَالحُسَيْنُ يَلْعَبَانِ

٧٠٧٤-كان يُصلِّي عَلَى الرَّجُلِ يَرَاهُ يَخْدُمُ

٧٠٧٥-كَان يَصُومُ عَاشُورَاءَ وَيَأْمُرُ بِهِ.

٧٠٧٦-كان يَصُومُ الاثْنَيْنَ وَالخَمِيسَ.

٧٠٧٧-كَان يَصُومُ مِنْ غُرَّةِ كُل شَهْرٍ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ

٧٠٧٨-كان يَصُومُ تِسْعَ ذِي الحِجَّةِ وَيَوْمَ

٧٠٧٩-كَان يَصُومُ مِنَ الشَّهْرِ السَّبْتَ وَالأَحَدَ

٧٠٨٠-كان يُضَحِّي بِكَبْشَيْنِ أَقْرَنَيْنِ أَمْلَحَيْنِ

٧٠٨١-كَان يُضَحِّي بِالشَّاةِ الْوَاحِدَةِ عَنْ جَمِيعِ

٧٠٨٢-كان يَضْرِبُ في الخَمْرِ بِالنِّعَال وَالجَرِيدِ.

٧٠٨٣-كان يَضَعُ الْيُمْنَى عَلَى الْيُسْرَى فِي

٧٠٨٤-كان يُضَمِّرُ الخَيْلَ

٧٠٨٥-كانَ يَطُوفُ عَلَى جَمِيعِ نِسَائِهِ فِي لَيْلَةٍ

٧٠٨٦-كان يُعَبِّرُ عَلَى الأَسْمَاءِ.ح

٧٠٨٧-كانَ يُعْجِبُهُ الرُّؤْيَا الحَسَنَةُ.ح

٧٠٨٨-كان يُعْجِبُهُ الْفَأْلُ.ح

٧٠٨٩-كان يُعْجِبُهُ إِذَا خَرَجَ لِحَاجَتِهِ أَنْ يَسْمَعَ

٧٠٩٠-كانَ يُعْجِبُهُ الْفَاغِيَةُ

٧٠٩١-كان يُعْجِبُهُ الْقَرْعُ.ح

٧٠٩٢-كانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يُدْعَى الرَّجُلُ بِأَحَبِّ

٧٠٩٣-كانَ يُعْجِبُهُ الْبِطِّيخُ بِالرُّطَبِ

٧٠٩٤-كَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يُفْطِرَ عَلَى الرُّطَبِ مَا دَامَ

٧٠٩٥-كان يُعْجِبُهُ التَّهَجُّدُ مِنَ اللَّيْلِ.ح

٧٠٥٠-كَان يُسْلِتُ المَنِيَّ مِنْ ثَوْبِهِ بِعِرْقِ الإِذْخِرِ

٧٠٥١-كَان يُسَمِّي الأُنْثَى مِنَ الخَيْلِ فَرَساً

٧٠٥٢-كَان يُسَمِّي التَّمْرَ وَاللَّبَنَ الأَطْيَبَانِ.ح

٧٠٥٣-كَان يَشْتَدُّ عَلَيْهِ أَنْ يُوجَدَ مِنْهُ الرِّيحُ.ح

٧٠٥٤-كان يَشُدُّ صُلْبَهُ بِالحَجَرِ مِنَ الْغَرْثِ.ض

٧٠٥٥-كَان يَشْرَبُ ثَلاَثَةَ أَنْفَاسٍ يُسَمِّي اللهَ فِي

٧٠٥٦-كَان يُشِيرُ فِي الصَّلاَةِ

٧٠٥٧-كَان يُصَافِحُ النِّسَاءَ مِنْ تَحْتِ

٧٠٥٨-كَان يُصْغِي لِلْهِرَّةِ الإِنَاءَ فَتَشْرَبُ ثُمَّ

٧٠٥٩-كان يصلي في نعليه

٧٠٦٠-كانَ يُصَلِّي الضُّحَى ستَّ رَكَعَاتٍ

٧٠٦١-كانَ يُصَلِّي الضُّحَى أَرْبَعاً وَيَزِيدُ مَا شَاءَ

٧٠٦٢-كان يُصَلِّي عَلَى الخمْرَةِ

٧٠٦٣-كانَ يُصَلِّي عَلَى رَاحِلَتِهِ حَيْثُمَا تَوَجَّهَتْ

٧٠٦٤-كان يُصَلِّي قَبْلَ الظُّهْرِ رَكْعَتَيْنِ وَبَعْدَهَا

٧٠٦٥-كان يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ ثَلاَثَ عَشْرَةَ رَكْعَةً

٧٠٦٦-كان يُصَلِّي قَبْلَ الْعَصْرِ رَكْعَتَيْنِ

٧٠٦٧-كان يُصَلِّي بِاللَّيْلِ رَكْعَتَيْنِ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ

٧٠٦٨-كان يُصلِّي عَلَى الحَصِيرِ وَالْفَرْوَةِ

٧٠٦٩-كان يُصَلِّي بَعْدَ الْعَصْرِ وَيَنْهَى عَنْهَا

٧٠٧٠-كان يُصَلِّي عَلَى بِسَاطٍ.ح

٧٠٧١-كان يُصَلِّي قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعاً إِذَا زَالَتِ

٧٠٧٢-كان يُصَلِّي بَيْنَ المَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ.ح

٧١١٩-كَانَ يُغَيِّرُ الاسْمَ الْقَبِيحَ.ح

٧١٢٠-كَانَ يُفْطِرُ عَلَى رُطَبَاتٍ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ

٧١٢١-كَانَ يَفلِي ثَوْبَهُ وَيَحْلُبُ شَاتَهُ وَيَخْدُمُ

٧١٢٢-كانَ يَقْبَلُ الْهَدِيَّةَ وَيُثِيبُ عَلَيْهَا.

٧١٢٣-كَانَ يُقْبِلُ بِوَجْهِهِ وَحَدِيثِهِ عَلَى شَرِّ الْقَوْمِ

٧١٢٤-كَانَ يُقَبِّلُ بَعْضَ أَزْوَاجِهِ ثُمَّ يُصَلِّي وَلاَ

٧١٢٥-كَانَ يُقَبِّلُ وَهُوَ صَائِمٌ.

٧١٢٦-كَانَ يُقَبِّلُ وَهُوَ مُحْرِمٌ

٧١٢٧-كَانَ يَقْسِمُ بَيْنَ نِسَائِهِ فَيَعْدِلُ وَيَقُولُ :

٧١٢٨-كَانَ يَقْصُرُ فِي السَّفَرِ وَيُتِمُّ وَيُفْطِرُ

٧١٢٩-كَانَ يُقَطِّعُ قِرَاءَتَهُ آيَةً آيَةً الحَمْدُ لله رَبِّ

٧١٣٠-كَانَ يُقَلَّسُ لَهُ يَوْمُ الْفِطْرِ.ض

٧١٣١-كَانَ يُقَلِّمُ أَظْفَارَهُ وَيَقُصُّ شَارِبَهُ يَوْمَ

٧١٣٢-كَانَ يَقُولُ لأَحَدِهِمْ عِنْدَ الْمُعَاتَبَةِ : مَا لَهُ

٧١٣٣-كَانَ يَقُومُ إِذَا سَمِعَ الصَّارِخَ

٧١٣٤-كَانَ يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ حَتَّى تَتَفَطَّرَ قَدَمَاهُ

٧١٣٥-كَانَ يُكَبِّرُ بَيْنَ أَضْعَافِ الخُطْبَةِ يُكْثِرُ

٧١٣٦-كَانَ يُكَبِّرُ يَوْمَ عَرَفَةَ مِنْ صَلاَةِ الْغَدَاةِ

٧١٣٧-كَانَ يُكَبِّرُ يَوْمَ الْفِطْرِ مِنْ حِينِ يَخْرُجُ مِنْ

٧١٣٨-كَانَ يَكْتَحِلُ بِالإِثْمِدِ وَهُوَ صَائِمٌ.ض

٧١٣٩-كَانَ يَكْتَحِلُ كُلَّ لَيْلَةٍ وَيَحْتَجِمُ كُلَّ شَهْرٍ

٧١٤٠-كَانَ يُكْثِرُ الْقِنَاعَ.ح

٧١٤١-كَانَ يُكْثِرُ الْقِنَاعَ وَيُكْثِرُ دَهْنَ رَأْسِهِ

٧٠٩٦-كَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يَدْعُوَ ثَلاَثاً وَأَنْ يَسْتَغْفِرَ

٧٠٩٧-كان يُعْجِبُهُ الذِّرَاعُ.ح

٧٠٩٨-كان يُعْجِبُهُ الذِّرَاعَانِ وَالْكَتِفُ.ح

٧٠٩٩-كان يُعْجِبُهُ الحُلْوُ الْبَارِدُ.ض

٧١٠٠-كان يُعْجِبُهُ الرِّيحُ الطَّيِّبَةُ.

٧١٠١-كان يُعْجِبُهُ الْفَأْلُ الحَسَنُ وَيَكْرَهُ الطِّيَرَةَ

٧١٠٢-كَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يَلْقَى الْعَدُوَّ عِنْدَ زَوَالِ

٧١٠٣-كان يُعْجِبُهُ النَّظَرُ إِلَى الاثْرُجِّ وَكَانَ

٧١٠٤-كَانَ يُعْجِبُهُ النَّظَرُ إِلَى الخُضْرَةِ وَالْمَاءِ

٧١٠٥-كان يُعْجِبُهُ الإِنَاءُ الْمُنْطَبِقُ.ض

٧١٠٦-كان يُعْجِبُهُ الْعَرَاجِينُ أَنْ يُمْسِكَهَا بِيَدِهِ

٧١٠٧-كَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يَتَوَضَّأَ مِنْ مِخْضَبٍ مِنْ

٧١٠٨-كَانَ يَعُدُّ الآيَ فِي الصَّلاَةِ.ض

٧١٠٩-كَانَ يُعْرَفُ بِرِيحِ الطِّيبِ إِذَا أَقْبَلَ.ض

٧١١٠-كَانَ يَعْقِدُ التَّسْبِيحَ

٧١١١-كَانَ يُعَلِّمُهُمْ مِنَ الحُمَّى وَالأَوْجَاعِ كُلِّهَا

٧١١٢-كَانَ يَعْمَلُ عَمَلَ الْبَيْتِ وَأَكْثَرُ مَا يَعْمَلُ

٧١١٣-كَانَ يَعُودُ الْمَرِيضَ وَهُوَ مُعْتَكِفٌ.ح

٧١١٤-كَانَ يُعِيدُ الْكَلِمَةَ ثَلاَثاً لِتُعْقَلَ عَنْهُ.ح

٧١١٥-كَانَ يَغْتَسِلُ بِالصَّاعِ وَيَتَوَضَّأُ بِالْمُدِّ

٧١١٦-كَانَ يَغْتَسِلُ هُوَ وَالْمَرْأَةُ مِنْ نِسَائِهِ مِنْ

٧١١٧-كَانَ يَغْتَسِلُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَيَوْمَ الْفِطْرِ

٧١١٨-كَانَ يَغْسِلُ مَقْعَدَتَهُ ثَلاَثاً

٧١٦٥-كَانَ يَلْبَسُ قَمِيصاً فَوْقَ الْكَعْبَيْنِ

٧١٦٦-كَانَ يَلْبَسُ قَلَنْسُوَةً بَيْضَاءَ.ح

٧١٦٧-كَانَ يَلْبَسُ قَلَنْسُوَةً بَيْضَاءَ لاطِئَةً.ض

٧١٦٨-كَانَ يَلْبَسَ الْقَلاَنِسَ تَحْتَ الْعَمَائِمِ وَبِغَيْرِ

٧١٦٩-كَانَ يَلْبَسُ النِّعَالَ السِّبْتِيَّةَ وَيُصَفِّرُ لِحْيَتَهُ

٧١٧٠-كَانَ يَلْحَظُ في الصَّلاَةِ يَمِيناً وَشِمالاً وَلاَ

٧١٧١-كَانَ يُلْزِقُ صَدْرَهُ وَوَجْهَهُ بِالْمُلْتَزَمِ.ض

٧١٧٢-كَانَ يَلِيهِ في الصَّلاَةِ الرِّجَالُ ثُمَّ الصِّبْيَانُ

٧١٧٣-كَانَ يَمُدُّ صَوْتَهُ بِالْقُرْآنِ مَدًّا

٧١٧٤-كَانَ يَمُرُّ بِالصِّبْيَانِ فَيُسَلِّمُ عَلَيْهِمْ

٧١٧٥-كَانَ يَمُرُّ بِنِسَاءٍ فَيُسَلِّمُ عَلَيْهِنَّ.ح

٧١٧٦-كَانَ يَمْسَحُ عَلَى وَجْهِهِ بِطَرَفِ ثَوْبِهِ في

٧١٧٧-كَانَ يَمْشِي مَشْياً يُعْرَفُ فِيهِ أَنَّهُ لَيْسَ

٧١٧٨-كَانَ يَمُصُّ اللِّسَانَ.ض

٧١٧٩-كَانَ يَنَامُ وَهُوَ جُنُبٌ وَلاَ يَمَسُّ مَاءً

٧١٨٠-كَانَ يَنَامُ حَتَّى يَنْفُخَ ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي

٧١٨١-كَانَ يَنَامُ أَوَّلَ اللَّيْلِ وَيُحْيِي آخِرَهُ.ح

٧١٨٢-كَانَ يَنْحَرُ أُضْحِيَتَهُ بِالْمُصَلَّى

٧١٨٣-كَانَ يَنْزِلُ مِنَ الْمِنْبَرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ

٧١٨٤-كَانَ يَنْصَرِفُ مِنَ الصَّلاَةِ عَنْ يَمِينِهِ.ح

٧١٨٥-كَانَ يَنْفِثُ في الرُّقْيَةِ.ح

٧١٨٦-كَانَ يُوتِرُ مِنْ أَوَّلِ اللَّيْلِ وَأَوْسَطِهِ وَآخِرِهِ

٧١٨٧-كَانَ يُوتِرُ عَلَى الْبَعِيرِ

٧١٤٢-كَانَ يُكْثِرُ الذِّكْرَ وَيُقِلُّ اللَّغْوَ وَيُطِيلُ

٧١٤٣-كَانَ يَكْرَهُ نِكَاحَ السِّرِّ حَتَّى يُضْرَبَ

٧١٤٤-كَانَ يَكْرَهُ الشِّكَالَ مِنَ الْخَيْلِ

٧١٤٥-كَانَ يَكْرَهُ رِيحَ الْحِنَّاءِ.ح

٧١٤٦-كَانَ يَكْرَهُ التَّثَاؤُبَ في الصَّلاَةِ.ح

٧١٤٧-كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَرَى الرَّجُلَ جَهِيراً رَفِيعَ

٧١٤٨-كَانَ يَكْرَهُ رَفْعَ الصَّوْتِ عِنْدَ الْقِتَالِ

٧١٤٩-كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يُرَى الْخَاتَمُ.ض

٧١٥٠-كَانَ يَكْرَهُ الْكَيَّ وَالطَّعَامَ الْحَارَّ وَيَقُولُ

٧١٥١-كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَطَأَ أَحَدٌ عَقِبَهُ وَلَكِنْ يَمِينٍ

٧١٥٢-كَانَ يَكْرَهُ الْمَسَائِلَ وَيَعِيبُهَا فَإِذَا سَأَلَهُ

٧١٥٣-كَانَ يَكْرَهُ سَوْرَةَ الدَّمِ ثَلاَثاً ثُمَّ يُبَاشِرُ بَعْدَ

٧١٥٤-كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يُؤْخَذَ مِنْ رَأْسِ الطَّعَامِ

٧١٥٥-كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يُؤْكَلَ الطَّعَامُ الْحَارُّ حَتَّى

٧١٥٦-كَانَ يَكْرَهُ الْعَطْسَةَ الشَّدِيدَةَ في

٧١٥٧-كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَرَى الْمَرْأَةَ لَيْسَ في يَدِهَا

٧١٥٨-كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَطَّلِعَ مِنْ نَعْلَيْهِ شَيْءٌ عَنْ

٧١٥٩-كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَأْكُلَ الضَّبَّ.ض

٧١٦٠-كَانَ يَكْرَهُ مِنَ الشَّاةِ سَبْعاً الْمَرَارَةَ

٧١٦١-كَانَ يَكْرَهُ الْكُلْيَتَيْنِ لِمَكَانِهِمَا مِنَ

٧١٦٢-كَانَ يَكْسُو بَنَاتِهِ حُمُرَ الْقَزِّ

٧١٦٣-كَانَ يَلْبَسُ بُرْدَهُ الأَحْمَرَ في الْعِيدَيْنِ

٧١٦٤-كَانَ يَلْبَسُ قَمِيصاً قَصِيرَ الْكُمَّيْنِ

٧٢١٠–لأَنْ يُؤَدِّبَ الرَّجُلُ وَلَدَهُ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ

٧٢١١–لأَنْ يَتَصَدَّقَ المَرْءُ في حَيَاتِهِ بِدِرْهَمٍ خَيْرٌ

٧٢١٢–لأَنْ يَجْعَلَ أَحَدُكُمْ في فِيهِ تُرَاباً خَيْرٌ لَهُ

٧٢١٣–لأَنْ يَجْلِسَ أَحَدُكُمْ عَلَى جَمْرَةٍ فَتُحْرِقَ

٧٢١٤–لأَنْ يَزْنِيَ الرَّجُلُ بِعَشْرِ نِسْوَةٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ

٧٢١٥–لأَنْ يَطَأَ الرَّجُلُ عَلَى جَمْرَةٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ

٧٢١٦–لأَنْ يُطْعَنَ في رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمِخْيَطٍ مِنْ

٧٢١٧–لأَنْ يَلْبَسَ أَحَدُكُمْ ثَوْباً مِنْ رِقَاعٍ شَتَّى

٧٢١٨–لأَنْ يَمْتَلِيءَ جَوْفُ أَحَدِكُمْ قَيْحاً حَتَّى

٧٢١٩–لأَنْ يَهْدِيَ اللهُ عَلَى يَدَيْكَ رَجُلاً خَيْرٌ

٧٢٢٠–لَئِنْ بَقِيتُ إِلَى قَابِلٍ لأَصُومَنَّ التَّاسِعَ

٧٢٢١–لِتَأْخُذُوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ فَإِنِّي لاَ أَدْرِي ل

٧٢٢٢–لَتُؤَدُّنَّ الحُقُوقُ إِلَى أَهْلِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٧٢٢٣–لَتَأْمُرُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَوُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ

٧٢٢٤–لَتَرْكَبُنَّ سَنَنَ مَن كانَ قَبْلَكُمْ شِبْراً بِشِبْرٍ

٧٢٢٥–لَتَزْدَحِمَنَّ هذِهِ الأُمَّةُ عَلَى الحَوْضِ

٧٢٢٦–لَتَسْتَحِلَّنَّ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي الخَمْرَ بِاسْمٍ

٧٢٢٧–لَتُفْتَحُنَّ الْقُسْطَنْطِينِيَّةُ وَلَنِعْمَ الأَمِيرُ أَمِيرُهَا

٧٢٢٨–لَتُمْلأَنَّ الأَرْضُ جَوْراً وَظُلْماً فَإِذَا مُلِئَتْ

٧٢٢٩–لَتُمْلأَنَّ الأَرْضُ ظُلْماً وَعُدْوَاناً ثُمَّ

٧٢٣٠–لَتُنْتَقَوُنَّ كما يُنْتَقى التَّمْرُ مِنَ الحُثَالَةِ

٧٢٣١–لَتَنْتَهِكُنَّ الأَصَابِعَ بِالطُّهُورِ أَوْ لَتَنْتَهِكَنَّهَا

٧٢٣٢–لَتُنْقَضَنَّ عُرَى الإِسْلامِ عُرْوَةً عُرْوَةً

٧١٨٨–كَانَ يُلاَعِبُ زَيْنَبَ بِنْتَ أُمِّ سَلَمَةَ وَيَقُولُ

٧١٨٩–كَانَ آخِرُ كَلاَمِ النَّبِيِّ الصَّلاَةَ الصَّلاَةَ

٧١٩٠–كَانَ آخِرُ مَا تَكَلَّمَ بِهِ أَنْ قَالَ قَاتَلَ اللهُ

٧١٩١–كَانَ آخِرُ مَا تَكَلَّمَ بِهِ جَلاَلُ رَبِّيَ الرَّفِيعُ

ل

٧١٩٢–للهُ أَشَدُ فَرَحاً بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ إِذَا

٧١٩٣–للهُ أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنَ الْعَقِيمِ الْوَالِدِ

٧١٩٤–للهُ أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ التَّائِبِ مِنَ الظَّمْآنِ الْوَارِدِ

٧١٩٥–للهُ أَشَدُ أَذَناً إِلَى الرَّجُلِ الحَسَنِ الصَّوْتِ

٧١٩٦–للهُ أَقْدَرُ عَلَيْكَ مِنْكَ عَلَيْهِ

٧١٩٧–لأَنَا أَشَدُ عَلَيْكُمْ خَوْفاً مِنَ النِّعَمِ مِنِّي مِنَ

٧١٩٨–لأَنَا مِنْ فِتْنَةِ السَّرَّاءِ أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ مِنْ

٧١٩٩–لأَنْ أَذْكُرَ اللهَ تَعَالَى مَعَ قَوْمٍ بَعْدَ صَلاَةٍ

٧٢٠٠–لأَنْ أَطَأَ عَلَى جَمْرَةٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَطَأَ

٧٢٠١–لأَنْ أُطْعِمَ أَخاً في اللهِ مُسْلِماً لُقْمَةً أَحَبُّ

٧٢٠٢–لأَنْ أُعِينَ أَخِي المُؤْمِنَ عَلَى حَاجَتِهِ

٧٢٠٣–لأَنْ أَقْعُدَ مَعَ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللهَ تَعَالَى مِنْ

٧٢٠٤–لأَنْ أَقولَ سُبْحَانَ اللهِ وَالحَمْدُللهِ وَلاَ إِله

٧٢٠٥–لأَنْ أُمَتِّعَ بِسَوْطٍ في سَبِيلِ اللهِ أَحَبُّ إِلَيَّ

٧٢٠٦–لأَنْ أُمَتِّعَ بِسَوْطٍ في سَبِيلِ اللهِ أَحَبُّ إِلَيَّ

٧٢٠٧–لأَنْ أَمْشِيَ عَلَى جَمْرَةٍ أَوْ سَيْفٍ أَوْ

٧٢٠٨–لأَنْ تُصَلِّيَ المَرْأَةُ في بَيْتِهَا خَيْرٌ لَهَا مِنْ

٧٢٠٩–لأَنْ يَأْخُذَ أَحَدُكُمْ حَبْلَهُ ثُمَّ يَغْدُوَ إِلى

٧٢٥٦-لَعَنَ اللهُ الرِّبَا وَآكِلَهُ وَمُوكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَ

٧٢٥٧-لَعَنَ اللهُ الرَّجُلَ يَلْبَسُ لِبْسَةَ الْمَرْأَةِ

٧٢٥٨-لَعَنَ اللهُ الرَّجُلَةَ مِنَ النِّسَاءِ.ح

٧٢٥٩-لَعَنَ اللهُ الزَّهْرَةَ فَإِنَّهَا هِيَ الَّتِي فَتَنَتِ

٧٢٦٠-لَعَنَ اللهُ السَّارِقَ يَسْرِقُ الْبَيْضَةَ فَتُقْطَعُ

٧٢٦١-لَعَنَ اللهُ الْعَقْرَبَ مَا تَدَعُ الْمُصَلِّيَ وَغَيْرَ

٧٢٦٢-لَعَنَ اللهُ الْعَقْرَبَ مَا تَدَعُ نَبِيّاً وَلاَ غَيْرَهُ إِلاَّ

٧٢٦٣-لَعَنَ اللهُ الْقَاشِرَةَ وَالْمُقْشُورَةَ.ض

٧٢٦٤-لَعَنَ اللهُ الَّذِينَ يُشَقِّقُونَ الْحُطَبَ تَشْقِيقَ

٧٢٦٥-لَعَنَ اللهُ الْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ

٧٢٦٦-لَعَنَ اللهُ الْمُحَلِّلَ وَالْمُحَلَّلَ لَهُ

٧٢٦٧-لَعَنَ اللهُ الْمُخْتَفِيَ وَالْمُخْتَفِيَةَ.

٧٢٦٨-لَعَنَ اللهُ الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ

٧٢٦٩-لَعَنَ اللهُ الْمُسَوِّفَاتِ الَّتِي يَدْعُوهَا زَوْجُهَا !

٧٢٧٠-لَعَنَ اللهُ الْمُفَسِّلَةَ الَّتِي إِذَا أَرَادَ زَوْجُهَا أَنْ

٧٢٧١-لَعَنَ اللهُ النَّائِحَةَ وَالْمُسْتَمِعَةَ

٧٢٧٢-لَعَنَ اللهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ

٧٢٧٣-لَعَنَ اللهُ الْوَاصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ وَالْوَاشِمَةَ

٧٢٧٤-لَعَنَ اللهُ آكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ وَشَاهِدَهُ وَكَاتِبَهُ

٧٢٧٥-لَعَنَ اللهُ آكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَمَانِعَ

٧٢٧٦-لَعَنَ اللهُ زَائِرَاتِ الْقُبُورِ وَالْمُتَّخِذِينَ عَلَيْهَا

٧٢٧٧-لَعَنَ اللهُ زَوَّارَاتِ الْقُبُورِ

٧٢٧٨-لَعَنَ اللهُ مَنْ سَبَّ أَصْحَابِي

٧٢٣٣-لِجَهَنَّمَ سَبْعَةُ أَبْوَابٍ بَابٌ مِنْهَا لِمَنْ سَلَّ

٧٢٣٤-لَحَجَّةٌ أَفْضَلُ مِنْ عَشْرِ غَزَوَاتٍ وَلَغَزْوَةٌ

٧٢٣٥-لَحْمُ صَيْدِ الْبَرِّ لَكُمْ حَلاَلٌ مَا لَمْ

٧٢٣٦-لَزَوَالُ الدُّنْيَا أَهْوَنُ عَلَى اللهِ مِنْ قَتْلِ

٧٢٣٧-لِسَانُ الْقَاضِي بَيْنَ جَمْرَتَيْنِ إِمَّا إِلَى

٧٢٣٨-لَسْتُ أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي غَوْغَاءَ تَقْتُلُهُمْ

٧٢٣٩-لَسْتُ أَدْخُلُ دَاراً فِيهَا نَوْحٌ وَلاَ كَلْبٌ

٧٢٤٠-لَسْتُ مِنْ دَمٍ وَلاَ الدَّمُ مِنِّي

٧٢٤١-لَسْتُ مِنْ دَمٍ ولاَ الدَّمُ مِنِّي وَلَسْتُ مِنَ

٧٢٤٢-لَسْتُ مِنَ الدُّنْيَا وَلَيْسَتْ مِنِّي إِنِّي بُعِثْتُ

٧٢٤٣-لَسَفْرَةٌ في سَبِيلِ اللهِ خَيْرٌ مِنْ خَمْسِينَ

٧٢٤٤-لَسِقْطٌ أُقَدِّمُهُ بَيْنَ يَدَيَّ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ

٧٢٤٥-لَشِبْرٌ في الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا

٧٢٤٦-لَصَوْتُ أَبِي طَلْحَةَ في الْجَيْشِ خَيْرٌ مِنْ

٧٢٤٧-لَصَوْتُ أَبِي طَلْحَةَ في الْجَيْشِ خَيْرٌ مِنْ

٧٢٤٨-لَعَثْرَةٌ في كَدِّ حَلاَلٍ عَلَى عَيِّلٍ مَحْجُوبٍ

٧٢٤٩-لَعَلَّكَ تُرْزَقُ بِهِ

٧٢٥٠-لَعَلَّكُمْ سَتَفْتَحُونَ بَعْدِي مَدَائِنَ عِظَاماً

٧٢٥١-لَعَنَ اللهُ علي الرَّاشِيَ وَالْمُرْتَشِي.ح

٧٢٥٢-لَعَنَ اللهُ الْخَامِشَةَ وَجْهَهَا وَالشَّاقَّةَ جَيْبَهَا

٧٢٥٣-لَعَنَ اللهُ الْخَمْرَ وَشَارِبَهَا وَسَاقِيَهَا

٧٢٥٤-لَعَنَ اللهُ الرَّاشِيَ وَالْمُرْتَشِي في الْحُكْمِ

٧٢٥٥-لَعَنَ اللهُ الرَّاشِيَ وَالْمُرْتَشِيَ وَالرَّائِشَ الَّذِي

٧٣٠٢–لَقِيَامُ رَجُلٍ فِي الصَّفِّ فِي سَبِيلِ اللهِ عَزَّ

٧٣٠٣–لَقِيدُ سَوْطِ أَحَدِكُمْ مِنَ الجَنَّةِ خَيْرٌ مِمَّا

٧٣٠٤–لِكُلِّ أُمَّةٍ مَجُوسٌ وَمَجُوسُ أُمَّتِي الَّذِينَ

٧٣٠٥–لِكُلِّ بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ الْبِرِّ بَابٌ مِنْ

٧٣٠٦–لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ فَإِذَا أُصِيبَ دَوَاءُ الدَّاءِ

٧٣٠٧–لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ وَدَوَاءُ الذُّنُوبِ

٧٣٠٨–لِكُلِّ سَهْوٍ سَجْدَتَانِ بَعْدَمَا يُسَلِّمُ.ض

٧٣٠٩–لِكُلِّ سُورَةٍ حَظُّهَا مِنَ الرُّكُوعِ

٧٣١٠–لِكُلِّ شَيْءٍ آفَةٌ تُفْسِدُهُ وَآفَاتُ هذَا

٧٣١٢–لِكُلِّ شَيْءٍ حَصَادٌ وَحَصَادُ أُمَّتِي مَا بَيْنَ

٧٣١٣–لِكُلِّ شَيْءٍ حِلْيَةٌ وَحِلْيَةُ الْقُرْآنِ الصَّوْتُ

٧٣١٤–لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَزَكَاةُ الجَسَدِ الصَّوْمُ.ض

٧٣١٥–لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَزَكَاةُ الدَّارِ بَيْتٌ

٧٣١٧–لِكُلِّ شَيْءٍ صَفْوَةٌ وَصَفْوَةُ الصَّلاَةِ

٧٣١٨–لِكُلِّ شَيْءٍ طَرِيقٌ وَطَرِيقُ الجَنَّةِ الْعِلْمُ.ض

٧٣١٩–لِكُلِّ شَيْءٍ عَرُوسٌ وَعَرُوسُ الْقُرْآنِ

٧٣٢٠–لِكُلِّ شَيْءٍ مَعْدِنٌ وَمَعْدِنُ التَّقْوَى قُلُوبُ

٧٣٢١–لِكُلِّ شَيْءٍ مِفْتَاحٌ وَمِفْتَاحُ السَّمَوَاتِ قَوْلُ

٧٣٢٢–لِكُلِّ شَيْءٍ مِفْتَاحٌ وَمِفْتَاحُ الْجَنَّةِ حُبُّ

٧٣٢٣–لِكُلِّ عَبْدٍ صِيتٌ فَإِنْ كَانَ صَالِحاً وُضِعَ

٧٣٢٤–لِكُلِّ عَبْدٍ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ عِنْدَ إِفْطَارِهِ

٧٣٢٥–لِكُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ يُعْرَفُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٧٣٢٦–لِكُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ عِنْدَ اسْتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٧٢٧٩–لَعَنَ اللهُ مَنْ قَعَدَ وَسَطَ الحَلْقَةِ

٧٢٨٠–لَعَنَ اللهُ مَنْ يَسِمُ فِي الْوَجْهِ

٧٢٨١–لَعَنَ اللهُ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الْوَالِدَةِ وَوَلَدِهَا

٧٢٨٢–لَعَنَ اللهُ مَنْ لَعَنَ وَالِدَيْهِ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ

٧٢٨٣–لَعَنَ اللهُ مَنْ مَثَّلَ بِالْحَيَوَانِ

٧٢٨٤–لُعِنَ عَبْدُ الدِّينَارِ لُعِنَ عَبْدُ الدِّرْهَمِ.ح

٧٢٨٥–لُعِنَتِ الْقَدَرِيَّةُ عَلَى لِسَانِ سَبْعِينَ نَبِيّاً.ض

٧٢٨٦–لَغَدْوَةٌ فِي سَبِيلِ اللهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ

٧٢٨٧–لَغَزْوَةٌ فِي سَبِيلِ اللهِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَرْبَعِينَ

٧٢٨٨–لَقَدْ أَكَلَ الدَّجَّالُ الطَّعَامَ وَمَشَى فِي

٧٢٨٩–لَقَدْ أُمِرْتُ أَنْ أَتَجَوَّزَ فِي الْقَوْلِ فَإِنَّ

٧٢٩٠–لَقَدْ أُنْزِلَ عَلَيَّ عَشْرُ آيَاتٍ مَنْ أَقَامَهُنَّ

٧٢٩١–لَقَدْ أُوذِيتُ فِي اللهِ وَمَا يُؤْذَى أَحَدٌ

٧٢٩٢–لَقَدْ بَارَكَ اللهُ لِرَجُلٍ فِي حَاجَةٍ أَكْثَرَ

٧٢٩٣–لَقَدْ رَأَيْتُنِي يَوْمَ أُحُدٍ وَمَا فِي الأَرْضِ

٧٢٩٤–لَقَدْ رَأَيْتُ رَجُلاً يَتَقَلَّبُ فِي الجَنَّةِ فِي

٧٢٩٥–لَقَدْ رَأَيْتُ الْمَلاَئِكَةَ تُغَسِّلُ حَمْزَةَ.ض

٧٢٩٦–لَقَدْ رَأَيْتُ الآنَ مُنْذُ صَلَّيْتُ لَكُمُ الجَنَّةَ

٧٢٩٧–لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ لاَ أَقْبَلَ هَدِيَّةً إِلاَّ مِنْ

٧٢٩٨–لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَنْهَى عَنِ الْغِيلَةِ حَتَّى

٧٢٩٩–لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ آمُرَ رَجُلاً يُصَلِّي بِالنَّاسِ

٧٣٠٠–لَقَلْبُ ابْنِ آدَمَ أَشَدُّ انْقِلاَباً مِنَ الْقِدْرِ إِذَا

٧٣٠١–لَقُّنُوا مَوْتَاكُمْ لاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ

٧٣٥٠-لِلْمَمْلُوكِ طَعَامُهُ وَكِسْوَتُهُ بِالْمَعْرُوفِ وَلاَ

٧٣٥٢-لِلْمُؤْمِنِ أَرْبَعَةُ أَعْدَاءٍ مُؤْمِنٌ يَحْسُدُهُ

٧٣٥٣-لِلْمُهَاجِرِينَ مَنَابِرُ مِنْ ذَهَبٍ يَجْلِسُونَ

٧٣٥٤-لِلنَّارِ بَابٌ لاَ يَدْخُلُ مِنْهُ إِلاَّ مَنْ شَفَى

٧٣٥٥-لَمْ تُؤْتَوْا بَعْدَ كَلِمَةِ الإِخْلاَصِ مِثْلَ الْعَافِيَةِ

٧٣٥٦-لَمْ تَحِلَّ الْغَنَائِمُ لأَحَدٍ سُودِ الرُّؤُوسِ مِنْ

٧٣٥٧-لَمْ يَبْعَثِ اللهُ تَعَالَى نَبِيّاً إِلاَّ بِلُغَةِ قَوْمِهِ

٧٣٥٨-لَمْ يَبْقَ مِنَ النُّبُوَّةِ إِلاَّ الْمُبَشِّرَاتُ الرُّؤْيَا

٧٣٥٩-لَمْ يَتَكَلَّمْ فِي الْمَهْدِ إِلاَّ أَرْبَعَةٌ عِيسَى

٧٣٦١-لَمْ يُرَ لِلْمُتَحَابَّيْنِ مِثْلُ النِّكَاحِ

٧٣٦٢-لَمْ يَزَلْ أَمْرُ بَنِي إِسْرَائِيلَ مُعْتَدِلاً حَتَّى

٧٣٦٣-لَمْ يُسَلَّطْ عَلَى الدَّجَّالِ إِلاَّ عِيسَى ابْنُ

٧٣٦٤-لَمْ يُقْبَرْ نَبِيٌّ إِلاَّ حَيْثُ يَمُوتُ.ح

٧٣٦٥-لَمْ يَكْذِبْ مَنْ نَمَى بَيْنَ اثْنَيْنِ لِيُصْلِحَ.ح

٧٣٦٦-لَمْ يَكُنْ مُؤْمِنٌ وَلاَ يَكُونُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

٧٣٦٧-لَمْ يَلْقَ ابْنُ آدَمَ شَيْئاً قَطُّ مُنْذُ خَلَقَهُ اللهُ

٧٣٦٨-لَمْ يَمُتْ نَبِيٌّ حَتَّى يَؤُمَّهُ رَجُلٌ مِنْ قَوْمِهِ

٧٣٦٩-لَمْ يَمْنَعْ قَوْمٌ زَكَاةَ أَمْوَالِهِمْ إِلاَّ مُنِعُوا

٧٣٧٠-لَمَّا صَوَّرَ اللهُ تَعَالَى آدَمَ فِي الْجَنَّةِ تَرَكَهُ

٧٣٧١-لَمَّا عَرَجَ بِي رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ مَرَرْتُ بِقَوْمٍ

٧٣٧٢-لَمَّا نُفِخَ فِي آدَمَ الرُّوحُ مَارَتْ وَطَارَتْ

٧٣٧٣-لَمَّا خَلَقَ اللهُ تَعَالَى جَنَّةَ عَدْنٍ خَلَقَ فِيهَا

٧٣٧٤-لَمَا أُلْقِيَ إِبْرَاهِيمُ فِي النَّارِ قَالَ اللَّهُمَّ

٧٣٢٧-لِكُلِّ قَرْنٍ مِنْ أُمَّتِي سَابِقُونَ.ض

٧٣٢٨-لِكُلِّ قَرْنٍ سَابِقٌ.

٧٣٢٩-لِكُلِّ نَبِيٍّ تَرِكَةٌ وَإِنَّ تَرِكَتِي وَضَيْعَتِي

٧٣٣٠-لِكُلِّ نَبِيٍّ حَرَمٌ وَحَرَمِي الْمَدِينَةُ.ح

٧٣٣١-لِكُلِّ نَبِيٍّ خَلِيلٌ فِي أُمَّتِهِ وَإِنَّ خَلِيلِي

٧٣٣٢-لِكُلِّ نَبِيٍّ رَفِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَرَفِيقِي فِيهَا

٧٣٣٣-لِكُلِّ نَبِيٍّ رَهْبَانِيَّةٌ وَرَهْبَانِيَّةُ هذِهِ الأُمَّةِ

٧٣٣٤-لِلإِمَامِ وَالْمُؤَذِّنِ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ صَلَّى

٧٣٣٥-لِلْبِكْرِ سَبْعٌ وَلِلثَّيِّبِ ثَلاَثٌ

٧٣٣٦-لِلتَّوْبَةِ بَابٌ بِالْمَغْرِبِ مَسِيرَةُ سَبْعِينَ عَاماً

٧٣٣٧-لِلْجَارِ حَقٌّ.

٧٣٣٨-لِلْجَنَّةِ ثَمَانِيَةُ أَبْوَابٍ سَبْعَةٌ مُغْلَقَةٌ وَبَابٌ

٧٣٣٩-لِلْحُرَّةِ يَوْمَانِ وَلِلأَمَةِ يَوْمٌ.ض

٧٣٤٠-لِلرِّجَالِ حَوَارِيٌّ وَلِلنِّسَاءِ حَوَارِيَّةٌ فَحَوَارِيُّ

٧٣٤١-لِلرَّحِمِ لِسَانٌ عِنْدَ الْمِيزَانِ تَقُولُ يَارَبِّ

٧٣٤٢-لِلسَّائِلِ حَقٌّ وَإِنْ جَاءَ عَلَى فَرَسٍ

٧٣٤٣-لِلصَّفِّ الأَوَّلِ فَضْلٌ عَلَى الصُّفُوفِ.ض

٧٣٤٤-لِلْعَبْدِ الْمَمْلُوكِ الصَّالِحِ أَجْرَانِ.

٧٣٤٥-لِلْغَازِي أَجْرُهُ وَلِلْجَاعِلِ أَجْرُهُ وَأَجْرُ

٧٣٤٦-لِلْمَائِدِ أَجْرُ شَهِيدٍ وَلِلْغَرِيقِ أَجْرُ

٧٣٤٧-لِلْمَرْأَةِ سِتْرَانِ الْقَبْرُ وَالزَّوْجُ.ض

٧٣٤٨-لِلْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ بِالْمَعْرُوفِ

٧٣٤٩-لِلْمُصَلِّي ثَلاَثُ خِصَالٍ يَتَنَاثَرُ الْبِرُّ مِنْ

٧٣٩٩–لَوْ أَنَّ الْعِبَادَ لَمْ يُذْنِبُوا لَخَلَقَ اللهُ خَلْقاً

٧٤٠٠–لَوْ أَنَّ الْمَاءَ الَّذِي يَكُونُ مِنْهُ الْوَلَدُ

٧٤٠١–لَوْ أَنَّ ابْنَ آدَمَ هَرَبَ مِنْ رِزْقِهِ كما يَهْرَبُ

٧٤٠٢–لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ يَعْمَلُ في صَخْرَةٍ صَمَّاءَ

٧٤٠٣–لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلاً قالَ أَعُوذُ

٧٤٠٤–لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَأْتِيَ أَهْلَهُ قالَ

٧٤٠٥–لَوْ أَنَّ امْرأً اطَّلَعَ عَلَيْكَ بِغَيْرِ إِذْنٍ

٧٤٠٦–لَوْ أَنَّ امْرَأَةً مِنْ نِسَاءِ أَهْلِ الجَنَّةِ أَشْرَفَتْ

٧٤٠٧–لَوْ أَنَّ أَهْلَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ اشْتَرَكُوا في

٧٤٠٨–لَوْ أَنَّ بُكَاءَ دَاوُدَ وَبُكَاءَ جَمِيعِ أَهْلِ

٧٤٠٩–لَوْ أَنَّ حَجَراً مِثْلَ سَبْعِ خَلِفَاتٍ أُلْقِيَ عَنْ

٧٤١٠–لَوْ أَنَّ دَلْواً مِنْ غَسَّاقٍ يُهْرَاقُ في الدُّنْيَا

٧٤١١–لَوْ أَنَّ رَجُلاً يُجَرُّ عَلَى وَجْهِهِ مِنْ يَوْمِ وُلِدَ

٧٤١٢–لَوْ أَنَّ رَجُلاً في حِجْرِهِ دَرَاهِمُ يَقْسِمُهَا

٧٤١٣–لَوْ أَنَّ شَرَارَةً مِنْ شَرَرِ جَهَنَّمَ بِالْمَشْرِقِ

٧٤١٤–لَوْ أَنَّ شَيْئاً كانَ فِيهِ شِفَاءٌ مِنَ المَوْتِ

٧٤١٥–لَوْ أَنَّ عَبْدَيْنِ تَحَابَّا في اللهِ وَاحِدٌ في

٧٤١٦–لَوْ أَنَّ قَطْرَةً مِنَ الزَّقُّومِ قُطِرَتْ في دَارِ

٧٤١٧–لَوْ أَنَّ مِقْمَعاً مِنْ حَدِيدٍ وُضِعَ في الأَرْضِ

٧٤١٨–لَوْ أَنَّكُمْ تَكُونُونَ عَلَى كُلِّ حَالٍ عَلَى

٧٤١٩–لَوْ أَنَّكُمْ إِذَا خَرَجْتُمْ مِنْ عِنْدِي تَكُونُونَ

٧٤٢٠–لَوْ أَنَّكُمْ تَوَكَّلُونَ عَلَى اللهِ تَعَالَى حَقَّ

٧٤٢١–لَوْ آمَنَ بِي عَشَرَةٌ مِنَ الْيَهُودِ لآمَنَ بِي

٧٣٧٦–لَمَّا كَذَّبَتْنِي قُرَيْشٌ حِينَ أُسْرِيَ بِي إِلَى

٧٣٧٧–لَمَّا أَسْلَمَ عُمَرُ أَتَانِي جِبْرِيلُ فَقَالَ قَدِ

٧٣٧٨–لَمُعَالَجَةُ مَلَكِ المَوْتِ أَشَدُّ مِنْ أَلْفِ

٧٣٧٩–لَنْ تَخْلُوَ الأَرْضُ مِنْ ثَلاَثِينَ مِثْلِ إِبْرَاهِيمَ

٧٣٨٠–لَنْ تَخْلُوَ الأَرْضُ مِنْ أَرْبَعِينَ رَجُلاً مِثْلَ

٧٣٨١–لَنْ تَزَالَ أُمَّتِي عَلَى سُنَّتِي مَا لَمْ يَنْتَظِرُوا

٧٣٨٢–لَنْ تَزُولَ قَدَمُ شَاهِدِ الزُّورِ حَتَّى يُوجِبَ

٧٣٨٣–لَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ حَتَّى يَسُودَ كُلَّ قَبِيلَةٍ

٧٣٨٤–لَنْ تَهْلِكَ أُمَّةٌ أَنَا في أَوَّلِهَا وَعِيسى ابْنُ

٧٣٨٥–لَنْ يُبْتَلَى عَبْدٌ بِشَيْءٍ أَشَدَّ مِنَ الشِّرْكِ

٧٣٨٦–لَنْ يَبْرَحَ هذَا الدِّينُ قائماً يُقَاتِلُ عَلَيْهِ

٧٣٨٧–لَنْ يَجْمَعَ اللهُ تَعَالَى عَلَى هذِهِ الأُمَّةِ

٧٣٨٨–لَنْ يَدْخُلَ النَّارَ رَجُلٌ شَهِدَ بَدْراً

٧٣٨٩–لَنْ يَزَالَ الْعَبْدُ في فُسْحَةٍ مِنْ دِينِهِ مَا لَمْ

٧٣٩٠–لَنْ يَشْبَعَ الْمُؤْمِنُ مِنْ خَيْرٍ يَسْمَعُهُ حَتَّى

٧٣٩١–لَنْ يُعْجِزَ اللهَ هذِهِ الأُمَّةَ مِنْ نِصْفِ يَوْمٍ

٧٣٩٢–لَنْ يَغْلِبَ عُسْرٌ يُسْرَيْنِ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ

٧٣٩٣–لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَّوْا أَمْرَهُمُ امْرَأَةً

٧٣٩٤–لَنْ يَلِجَ النَّارَ أَحَدٌ صَلَّى قَبْلَ طُلُوعِ

٧٣٩٥–لَنْ يَلِجَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مَنْ تَكَهَّنَ أَوِ

٧٣٩٦–لَنْ يَنْفَعَ حَذَرٌ مِنْ قَدَرٍ وَلَكِنَّ الدُّعاءَ

٧٣٩٧–لَنْ يَهْلِكَ النَّاسُ حَتَّى يُعْذَرُوا مِنْ

٧٣٩٨–لَوْ أَنَّ الدُّنْيَا كُلَّهَا بِحَذَافِيرِهَا بِيَدِ رَجُلٍ

٧٤٤٥-لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَنْتُمْ لاَقُونَ بَعْدَ المَوْتِ مَا

٧٤٤٦-لَوْ جَاءَ الْعُسْرُ فَدَخَلَ هذَا الجُحْرَ لَجَاءَ

٧٤٤٧-لَوْ خَشَعَ قَلْبُ هذَا خَشَعَتْ جَوَارِحُهُ.ض

٧٤٤٨-لَوْ خِفْتُمُ اللهَ تَعَالَى حَقَّ خِيفَتِهِ لَعَلِمْتُمُ

٧٤٤٩-لَوْ دَعَا لَكَ إِسْرَافِيلُ وَجِبْرِيلُ وَمِيكَائِيلُ

٧٤٥١-لَوْ رَأَيْتَ الأَجَلَ وَمَسِيرَهُ أَبْغَضْتَ الأَمَلَ

٧٤٥٢-لَوْ رَجَمْتُ أَحَداً بِغَيْرِ بَيِّنَةٍ لَرَجَمْتُ هذِهِ

٧٤٥٣-لَوْ عَاشَ إِبْرَاهِيمُ لَكَانَ صِدِّيقاً نَبِيّاً.ض

٧٤٥٤-لَوْ عَاشَ إِبْرَاهِيمُ مَارِقٌ لَهُ خَالٌ.ض

٧٤٥٥-لَوْ عَاشَ إِبْرَاهِيمُ لَوَضَعْتُ الْجِزْيَةَ عَنْ كُلِّ

٧٤٥٦-لَوْ غُفِرَ لَكُمْ مَا تَأْتُونَ إِلَى الْبَهَائِمِ لَغُفِرَ

٧٤٥٧-لَوْ قُضِيَ كَانَ.ض

٧٤٥٨-لَوْ قِيلَ لأَهْلِ النَّارِ إِنَّكُمْ مَاكِثُونَ فِي النَّارِ

٧٤٥٩-لَوْ كَانَ الإِيمَانُ عِنْدَ الثُّرَيَّا لَتَنَاوَلَهُ رِجَالٌ

٧٤٦٠-لَوْ كَانَ الحَيَاءُ رَجُلاً لَكَانَ رَجُلاً

٧٤٦١-لَوْ كَانَ الصَّبْرُ رَجُلاً لَكَانَ رَجُلاً

٧٤٦٢-لَوْ كَانَ الْعُجْبُ رَجُلاً كَانَ رَجُلَ سُوءٍ.ض

٧٤٦٣-لَوْ كَانَ الْعُسْرُ فِي جُحْرٍ لَدَخَلَ عَلَيْهِ

٧٤٦٤-لَوْ كَانَ الْعِلْمُ مُعَلَّقاً بِالثُّرَيَّا لَتَنَاوَلَهُ قَوْمٌ

٧٤٦٥-لَوْ كَانَ الْفُحْشُ خَلْقاً لَكَانَ شَرَّ خَلْقِ

٧٤٦٦-لَوْ كَانَ الْقُرْآنُ فِي إِهَابٍ مَا أَكَلَتْهُ

٧٤٦٧-لَوْ كَانَ الْمُؤْمِنُ فِي جُحْرٍ ضَبٍّ لَقَيَّضَ

٧٤٦٨-لَوْ كَانَ المُؤْمِنُ عَلَى قَصَبَةٍ فِي الْبَحْرِ

٧٤٢٢-لَوْ أَخْطَأْتُمْ حَتَّى تَبْلُغَ خَطَايَاكُمُ السَّمَاءَ

٧٤٢٣-لَوْ أَذِنَ اللهُ تَعَالَى فِي التِّجَارَةِ لأَهْلِ

٧٤٢٤-لَوْ أَعْلَمُ لَكَ فِيهِ خَيْراً لَعَلَّمْتُكَ لأَنَّهُ

٧٤٢٥-لَوِ اغْتَسَلْتُمْ مِنَ المَذْيِ لَكَانَ أَشَدَّ

٧٤٢٦-لَوْ أُفْلِتَ أَحَدٌ مِنْ ضَمَّةِ الْقَبْرِ لأُفْلِتَ

٧٤٢٧-لَوْ أَقْسَمْتُ لَبَرَرْتُ لاَ يَدْخُلُ الجَنَّةَ قَبْلَ

٧٤٢٨-لَوْ أَقْسَمْتُ لَبَرَرْتُ إِنَّ أَحَبَّ عِبَادِ اللهِ إ

٧٤٢٩-لَوْ أُهْدِيَ إِلَيَّ كُرَاعٌ لَقَبِلْتُ وَلَوْ دُعِيتُ

٧٤٣٠-لَوْ بَغَى جَبَلٌ عَلَى جَبَلٍ لَدُكَّ الْبَاغِي

٧٤٣١-لَوْ بُنِيَ مَسْجِدِي هذَا إِلَى صَنْعَاءَ كَانَ

٧٤٣٢-لَوْ تُرِكَ أَحَدٌ لأَحَدٍ لَتُرِكَ ابْنُ

٧٤٣٣-لَوْ تَعْلَمُ الْبَهَائِمُ مِنَ المَوْتِ مَا يَعْلَمُ بَنُو

٧٤٣٤-لَوْ تَعْلَمُ المَرْأَةُ حَقَّ الزَّوْجِ لَمْ تَقْعُدْ مَا

٧٤٣٥-لَوْ تَعْلَمُونَ قَدْرَ رَحْمَةِ اللهِ لاَتَّكَلْتُمْ

٧٤٣٦-لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً

٧٤٣٧-لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً

٧٤٣٨-لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَبَكَيْتُمْ كَثِيراً

٧٤٣٩-لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَبَكَيْتُمْ كَثِيراً

٧٤٤٠-لَوْ تَعْلَمُونَ مَا الدُّخْرَ لَكُمْ مَا حَزِنْتُمْ عَلَى

٧٤٤١-لَوْ تَعْلَمُونَ مَا لَكُمْ عِنْدَ اللهِ لأَحْبَبْتُمْ أَنْ

٧٤٤٢-لَوْ تَعْلَمُونَ مِنَ الدُّنْيَا مَا أَعْلَمُ

٧٤٤٣-لَوْ تَعْلَمُونَ مَا فِي المَسْأَلَةِ مَا مَشَى أَحَدٌ

٧٤٤٤-لَوْ تَعْلَمُونَ مَا فِي الصَّفِّ الأَوَّلِ مَا كَانَتْ

٧٤٦٩–لَوْ كَانَ أُسَامَةُ جَارِيَةً لَكَسَوْتُهُ وَحَلَّيْتُهُ

٧٤٧٠–لَوْ كَانَ بَعْدِي نَبِيٌّ لَكَانَ عُمَرَ بْنَ.

٧٤٧١–لَوْ كَانَ جُرَيْجٌ الرَّاهِبُ فَقِيهاً عالِماً لَعَلِمَ

٧٤٧٢–لَوْ كَانَ حُسْنُ الخُلُقِ رَجُلاً يَمْشِي في

٧٤٧٣–لَوْ كَانَ سُوءُ الخُلُقِ رَجُلاً يَمْشِي في

٧٤٧٤–لَوْ كَانَ شَيْءٌ سَابِقَ الْقَدَرِ لَسَبَقَتْهُ الْعَيْنُ

٧٤٧٥–لَوْ كَانَ شَيْءٌ سَابِقَ الْقَدَرِ لَسَبَقَتْهُ الْعَيْنُ

٧٤٧٦–لَوْ كَانَ لابْنِ آدَمَ وَادٍ مِنْ مَالٍ لابْتَغى

٧٤٧٧–لَوْ كَانَ لابْنِ آدَمَ وَادٍ مِنْ نَخْلٍ لَتَمَنَّى

٧٤٧٨–لَوْ كَانَ لِي مِثْلُ أُحُدٍ ذَهَباً لَسَرَّنِي أَنْ لاَ

٧٤٧٩–لَوْ كَانَ مُسْلِماً فَأَعْتَقْتُمْ عَنْهُ أَوْ تَصَدَّقْتُمْ

٧٤٨٠–لَوْ كَانَتِ الدُّنْيَا تَعْدِلُ عِنْدَ الله جَنَاحَ

٧٤٨١–لَوْ كُنْتُ آمِراً أَحَداً أَنْ يَسْجُدَ لأَحَدٍ

٧٤٨٢–لَوْ كُنْتُ آمِراً أَحَداً أَنْ يَسْجُدَ لأَحَدٍ

٧٤٨٣–لَوْ كُنْتُ مُتَّخِذاً مِن أُمَّتِي خَلِيلاً دُونَ رَبِّي

٧٤٨٤–لَوْ كُنْتُ مُؤَمِّراً عَلَى أُمَّتِي أَحَداً مِنْ غَيْرِ

٧٤٨٥–لَوْ كُنْتِ امْرَأَةً لَغَيَّرْتِ أَظْفَارَكِ بِالْحِنَّاءِ. ح

٧٤٨٦–لَوْ كُنْتُمْ تَعْرِفُون مِنْ بُطحَانَ مَا زِدْتُمْ

٧٤٨٧–لَوْ لَمْ تُذْنِبُوا لَجَاءَ الله تَعَالَى بِقَوْمٍ يُذْنِبُونَ

٧٤٨٩–لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدَّهْرِ إِلاَّ يَوْمٌ لَبَعَثَ الله

٧٤٩٥–لَوْ يُعْطى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ لادَّعى نَاسٌ

٧٤٩٧–لَوْ يَعْلَمُ المَارُّ بَيْنَ يَدَيِ المُصَلِّي مَاذَا

٧٤٩٨–لَوْ يَعْلَمُ المَارُّ بَيْنَ يَدَيِ المُصَلِّي لأَحَبَّ

٧٤٩٩–لَوْ يَعْلَمُ المُؤْمِنُ مَا عِنْدَ الله مِنَ الْعُقُوبَةِ

٧٥٠٠–لَوْ يَعْلَمُ المُؤْمِنُ مَا يَأْتِيهِ بَعْدَ المَوْتِ مَا

٧٥٠٢–لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ وَالصَّفِّ

٧٥٠٣–لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا لَهُمْ فِي التَّأْذِينِ

٧٥٠٤–لَوْ يَعْلَمُ أَحَدُكُمْ مَا لَهُ فِي أَنْ يَمُرَّ بَيْنَ

٧٥٠٥–لَوْ يَعْلَمُ صَاحِبُ المَسْأَلَةِ مَا لَهُ فِيهَا لَمْ

٧٥٠٦–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى المُؤْمِنِينَ لأَمَرْتُهُمْ

٧٥٠٧–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ أَنْ

٧٥٠٨–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ

٧٥٠٩–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ عِنْدَ كُلِّ

٧٥١٠–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لَفَرَضْتُ عَلَيْهِمُ

٧٥١١–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لَفَرَضْتُ عَلَيْهِمُ

٧٥١٢–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ

٧٥١٣–لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ أَنْ

٧٥١٤–لَوْلاَ أَنَّ الْكِلاَبَ أُمَّةٌ مِنَ الأُمَمِ لأَمَرْتُ

٧٥١٥–لَوْلاَ أَنَّ المَسَاكِينَ يَكْذِبُونَ مَا أَفْلَحَ مَنْ

٧٥١٦–لَوْلاَ أَنْ لاَ تَدَافَنُوا لَدَعَوْتُ الله أَنْ

٧٥١٧–لَوْلاَ أَنَّكُمْ تُذْنِبُونَ لَخَلَقَ الله خَلْقاً يُذْنِبُونَ

٧٥٢١–لَوْلاَ بَنُو إِسْرَائِيلَ لَمْ يَخْبُثِ الطَّعَامُ وَلَمْ

٧٥٢٦–لَيَأْتِيَنَّ هذَا الحَجَرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَهُ عَيْنَانِ

٧٥٣١–لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لاَ يَبْقى مِنْهُمْ

٧٥٣٢–لَيَأْتِيَنَّ عَلَى أُمَّتِي مَا أَتَى عَلَى

٧٥٣٣–لِيَؤُمَّكُمْ خِيَارُكُمْ وَلْيَؤُمَّكُمْ قُرَّاؤُكُمْ. ح

٧٥٥٧-لَيَدْخُلَنَّ الجَنَّةَ بِشَفَاعَةِ رَجُلٍ لَيْسَ بِنَبِيٍّ

٧٥٥٨-لَيَدْخُلَنَّ بِشَفَاعَةِ عُثْمَانَ سَبْعُونَ أَلْفاً

٧٥٥٩-لَيُدْرِكَنَّ الدَّجَّالُ قَوْماً مِثْلَكُمْ أَوْ خَيْراً

٧٥٦٠-لَيَذْكُرَنَّ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ قَوْمٌ فِي الدُّنْيَا عَلَى

٧٥٦١-لَيَرِدَنَّ عَلَيَّ نَاسٌ مِنْ أَصْحَابِي الحَوْضَ

٧٥٦٢-لِيَسْأَلْ أَحَدُكُمْ رَبَّهُ حَاجَتَهُ كُلَّهَا حَتَّى

٧٥٦٤-لِيَسْتَتِرْ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلاَةِ بِالخَطِّ بَيْنَ

٧٥٦٥-لِيَسْتَحْيِ أَحَدُكُمْ مِنْ مَلَكَيْهِ اللَّذَيْنِ مَعَهُ

٧٥٦٦-لِيَسْتَرْجِعْ أَحَدُكُمْ فِي كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى فِي

٧٥٦٧-لِيَسْتَغْنِ أَحَدُكُمْ بِغِنَى اللهِ غَدَاءَ يَوْمِهِ

٧٥٦٨-لِيُسَلِّمِ الرَّاكِبُ عَلَى الرَّاجِلِ وَلْيُسَلِّمِ

٧٥٦٩-لَيْسَ الأَعْمَى بِمَنْ يَعْمَى بَصَرُهُ إِنَّمَا

٧٥٧٠-لَيْسَ الإِيمَانُ بِالتَّمَنِّي وَلاَ بِالتَّحَلِّي وَلَكِنْ

٧٥٧١-لَيْسَ الْبِرُّ فِي حُسْنِ اللِّبَاسِ وَالزِّيِّ وَلَكِنَّ

٧٥٧٢-لَيْسَ الْبَيَانُ كَثْرَةَ الْكَلاَمِ وَلَكِنْ فَصْلٌ

٧٥٧٣-لَيْسَ الْجِهَادُ أَنْ يَضْرِبَ رَجُلٌ بِسَيْفِهِ فِي

٧٥٧٤-لَيْسَ الْخَبَرُ كَالْمُعَايَنَةِ ح

٧٥٧٥-لَيْسَ الْخَبَرُ كَالْمُعَايَنَةِ إِنَّ اللهَ تَعَالَى أَخْبَرَ

٧٥٧٦-لَيْسَ الخُلْفُ أَنْ يَعِدَ الرَّجُلُ وَمِنْ نِيَّتِهِ أَنْ

٧٥٧٧-لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي

٧٥٧٨-لَيْسَ الصِّيَامُ مِنَ الأَكْلِ وَالشُّرْبِ إِنَّمَا

٧٥٧٩-لَيْسَ الْغِنَى عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ وَلَكِنِ الْغِنَى

٧٥٨٠-لَيْسَ الْفَجْرُ بِالأَبْيَضِ الْمُسْتَطِيلِ فِي

٧٥٣٤-لِيَأْكُلْ كُلُّ رَجُلٍ مِنْ أُضْحِيَتِهِ ح

٧٥٣٥-لِيَأْكُلْ أَحَدُكُمْ بِيَمِينِهِ وَلْيَشْرَبْ بِيَمِينِهِ

٧٥٣٦-لِيَؤُمَّكُمْ أَكْثَرُكُمْ قِرَاءَةً لِلْقُرْآنِ ح

٧٥٣٧-لِيَؤُمَّكُمْ أَحْسَنُكُمْ وَجْهاً فَإِنَّهُ أَحْرَى أَنْ

٧٥٣٨-لَيَؤُمَّنَّ هَذَا الْبَيْتَ جَيْشٌ يَغْزُونَهُ حَتَّى إِذَا

٧٥٣٩-لَيَبْشُرَ فُقَرَاءُ الْمُؤْمِنِينَ بِالْفَوْزِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٧٥٤٠-لَيَبْعَثَنَّ اللهُ تَعَالَى مِنْ مَدِينَةٍ بِالشَّامِ يُقَالُ

٧٥٤١-لِيُبَلِّغْ شَاهِدُكُمْ غَائِبَكُمْ لاَ تُصَلُّوا بَعْدَ

٧٥٤٢-لَيَبِيتَنَّ أَقْوَامٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى أَكْلٍ وَلَهْوٍ

٧٥٤٣-لَيْتَ شِعْرِي كَيْفَ أُمَّتِي بَعْدِي حِينَ

٧٥٤٤-لِيَتَّخِذْ أَحَدُكُمْ قَلْباً شَاكِراً وَلِسَاناً ذَاكِراً

٧٥٤٥-لِيَتَصَدَّقِ الرَّجُلُ مِنْ صَاعِ بُرِّهِ وَلْيَتَصَدَّقْ

٧٥٤٦-لِيَتَّقِ أَحَدُكُمْ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ وَلَوْ بِشِقِّ

٧٥٤٧-لِيَتَكَلَّفْ أَحَدُكُمْ مِنَ الْعَمَلِ مَا يُطِيقُ فَإِنَّ

٧٥٤٨-لَيَتَمَنَّيَنَّ أَقْوَامٌ وُلُوا هَذَا الأَمْرَ أَنَّهُمْ خَرُّوا

٧٥٤٩-لَيَتَمَنَّيَنَّ أَقْوَامٌ لَوْ أَكْثَرُوا مِنَ السَّيِّئَاتِ

٧٥٥٠-لَيَجِيئَنَّ أَقْوَامٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَيْسَتْ فِي

٧٥٥١-لَيَحُجَّنَّ هَذَا الْبَيْتُ وَلَيُعْتَمَرَنَّ بَعْدَ

٧٥٥٢-لَيَخْرُجَنَّ قَوْمٌ مِنْ أُمَّتِي مِنَ النَّارِ بِشَفَاعَتِي

٧٥٥٣-لِيَخْشَ أَحَدُكُمْ أَنْ يُؤْخَذَ عِنْدَ أَدْنَى

٧٥٥٤-لَيَدْخُلَنَّ الجَنَّةَ مِنْ أُمَّتِي سَبْعُونَ أَلْفاً أَوْ

٧٥٥٥-لَيَدْخُلَنَّ الجَنَّةَ مِنْ أُمَّتِي سَبْعُونَ أَلْفاً لاَ

٧٥٥٦-لَيَدْخُلَنَّ الجَنَّةَ بِشَفَاعَةِ رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي

٧٦٠٥-لَيْسَ شَيْءٌ مِنَ الجَسَدِ إلاَّ وَهُوَ يَشْكُو

٧٦٠٦-لَيْسَ شَيْءٌ إلاَّ وَهُوَ أَطْوَعُ للهِ تَعَالَى مِنْ

٧٦٠٧-لَيْسَ صَدَقَةٌ أَعْظَمَ أَجْراً مِنْ مَاءٍ.ح

٧٦٠٨-لَيْسَ عَدُوُّكَ الَّذِي إنْ قَتَلْتَهُ كَانَ لَكَ نُوراً

٧٦٠٩-لَيْسَ عَلَى الرَّجُلِ جُنَاحٌ أَنْ يَتَزَوَّجَ بِقَلِيلٍ

٧٦١٠-لَيْسَ عَلَى المَاءِ جَنَابَةٌ.ح

٧٦١١-لَيْسَ عَلَى المَاءِ جَنَابَةٌ وَلاَ عَلَى الأَرْضِ

٧٦١٢-لَيْسَ عَلَى المُخْتَلِسِ قَطْعٌ.ح

٧٦١٣-لَيْسَ عَلَى المَرْأَةِ إحْرَامٌ إلاَّ فِي وَجْهِهَا.ح

٧٦١٤-لَيْسَ عَلَى المُسْلِمِ فِي عَبْدِهِ وَلاَ فِي

٧٦١٥-لَيْسَ عَلَى المُسْلِمِ زَكَاةٌ فِي كَرْمِهِ وَلاَ فِي

٧٦١٦-لَيْسَ عَلَى المُعْتَكِفِ صِيَامٌ إلاَّ أَنْ يَجْعَلَهُ

٧٦١٧-لَيْسَ عَلَى المُنْتَهِبِ وَلاَ عَلَى المُخْتَلِسِ وَلاَ عَلَى

٧٦١٨-لَيْسَ عَلَى النِّسَاءِ حَلْقٌ إنَّمَا عَلَى النِّسَاءِ

٧٦١٩-لَيْسَ عَلَى أَبِيكِ كَرْبٌ بَعْدَ الْيَوْمِ.صح

٧٦٢٠-لَيْسَ عَلَى أَهْلِ لاَ إله إلاَّ الله وَحْشَةٌ فِي

٧٦٢١-لَيْسَ عَلَى رَجُلٍ نَذْرٌ فِيما لاَ يَمْلِكُ وَلَعْنُ

٧٦٢٢-لَيْسَ عَلَى الرَّجُلِ طَلاَقٌ فِيما لاَ يَمْلِكُ

٧٦٢٣-لَيْسَ عَلَى مُسْلِمٍ جِزْيَةٌ.صح

٧٦٢٤-لَيْسَ عَلَى مَقْهُورٍ يَمِينٌ.ح

٧٦٢٥-لَيْسَ عَلَى مَنِ اسْتَفَادَ مَالاً زَكَاةٌ حَتَّى

٧٦٢٦-لَيْسَ عَلَى مَنْ نَامَ سَاجِداً وُضُوءٌ حَتَّى

٧٦٢٧-لَيْسَ عَلَى وَلَدِ الزِّنَى مِنْ وِزْرِ أَبَوَيْهِ ش

٧٥٨١-لَيْسَ الْكَذَّابُ بِالَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ

٧٥٨٢-لَيْسَ المُؤْمِنُ الَّذِي لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ

٧٥٨٣-لَيْسَ المُؤْمِنُ بِالَّذِي يَشْبَعُ وَجَارُهُ جَائِعٌ

٧٥٨٤-لَيْسَ المُؤْمِنُ بِالطَّعَّانِ وَلاَ اللَّعَّانِ وَلاَ

٧٥٨٥-لَيْسَ الْمِسْكِينُ الَّذِي يَطُوفُ عَلَى النَّاسِ

٧٥٨٦-لَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِيءِ وَلَكِنَّ الْوَاصِلَ

٧٥٨٧-لَيْسَ أَحَدٌ أَحَبَّ إلَيْهِ المَدْحُ مِنَ الله وَلاَ

٧٥٨٨-لَيْسَ أَحَدٌ أَفْضَلَ عِنْدَ الله مِنْ مُؤْمِنٍ يُعَمِّرُ

٧٥٩٠-لَيْسَ أَحَدٌ مِنْ أُمَّتِي يَعُولُ ثَلاَثَ بَنَاتٍ أَوْ

٧٥٩١-لَيْسَ أَحَدٌ مِنْكُمْ بِأَكْسَبَ مِنْ أَحَدٍ قَدْ

٧٥٩٢-لَيْسَ أَحَدٌ أَصْبَرَ عَلَى أَذًى سَمِعَهُ مِنَ الله

٧٥٩٣-لَيْسَ بِحَكِيمٍ مَنْ لَمْ يُعَاشِرْ بِالْمَعْرُوفِ

٧٥٩٤-لَيْسَ بِخَيْرِكُمْ مَنْ تَرَكَ دُنْيَاهُ لآخِرَتِهِ وَلاَ

٧٥٩٥-لَيْسَ بِمُؤْمِنٍ مَنْ لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ غَوَائِلَهُ

٧٥٩٦-لَيْسَ بِمُؤْمِنٍ مُسْتَكْمِلِ الإيمَانِ مَنْ لَمْ

٧٥٩٧-لَيْسَ بَيْنَ الْعَبْدِ وَالشِّرْكِ إلاَّ تَرْكُ الصَّلاَةِ

٧٥٩٨-لَيْسَ بِي رَغْبَةٌ عَنْ أَخِي مُوسَى عَرِيشٌ

٧٥٩٩-لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الخُلُقِ

٧٦٠٠- لَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إلَى اللَّهِ

٧٦٠١- لَيْسَ شَيْءٌ أُطِيعَ الله تَعَالَى فِيهِ أَعْجَلَ

٧٦٠٢- لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنَ

٧٦٠٣- لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنَ

٧٦٠٤- لَيْسَ شَيْءٌ خَيْراً مِنْ أَلْفٍ مِثْلِهِ إلاَّ

٧٦٥١-لَيْسَ لِلْقَاتِلِ مِنَ الْمِيرَاثِ شَيْءٌ.ح

٧٦٥٢-لَيْسَ لِلْقَاتِلِ شَيْءٌ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَارِثٌ

٧٦٥٣-لَيْسَ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَنْتَهِكَ شَيْئاً مِنْ مَالِهَا إِلاَّ

٧٦٥٤-لَيْسَ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَنْطَلِقَ لِلْحَجِّ إِلاَّ بِإِذْنِ

٧٦٥٥-لَيْسَ لِلنِّسَاءِ فِي اتِّبَاعِ الْجَنَائِزِ أَجْرٌ.ض

٧٦٥٦-لَيْسَ لِلنِّسَاءِ فِي الْجَنَازَةِ نَصِيبٌ.

٧٦٥٧-لَيْسَ لِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ فِي الْخُرُوجِ إِلاَّ

٧٦٥٨-لَيْسَ لِلنِّسَاءِ وَسَطُ الطَّرِيقِ.ض

٧٦٥٩-لَيْسَ لِلنِّسَاءِ سَلاَمٌ وَلاَ عَلَيْهِنَّ سَلاَمٌ.ض

٧٦٦٠-لَيْسَ لِلْوَلِيِّ مَعَ الثَّيِّبِ أَمْرٌ وَالْيَتِيمَةُ

٧٦٦١-لَيْسَ لابْنِ آدَمَ حَقٌّ فِيما سِوَى هذِهِ

٧٦٦٢-لَيْسَ لأَحَدٍ عَلَى أَحَدٍ فَضْلٌ إِلاَّ بِالدِّينِ

٧٦٦٣-لَيْسَ لِقَاتِلٍ مِيرَاثٌ.ح

٧٦٦٤-لَيْسَ لِقَاتِلٍ وَصِيَّةٌ.ض

٧٦٦٥-لَيْسَ لِيَوْمٍ فَضْلٌ عَلَى يَوْمٍ فِي الصِّيَامِ إِلاَّ

٧٦٦٦-لَيْسَ لِي أَنْ أَدْخُلَ بَيْتاً مُزَوَّقاً.ح

٧٦٦٧-لَيْسَ مِنَ الْبِرِّ الصِّيَامُ فِي السَّفَرِ.صح

٧٦٦٨-لَيْسَ مِنَ الْجَنَّةِ فِي الأَرْضِ شَيْءٌ إِلاَّ

٧٦٦٩-لَيْسَ فِي الصَّلَوَاتِ صَلاَةٌ أَفْضَلَ مِنْ

٧٦٧٠-لَيْسَ مِنَ الْمُرُوءَةِ الرِّبْحُ عَلَى

٧٦٧١-لَيْسَ مِنْ أَخْلاَقِ الْمُؤْمِنِ التَّمَلُّقُ وَلاَ

٧٦٧٢-لَيْسَ مِنْ رَجُلٍ ادَّعى لِغَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُهُ

٧٦٧٣-لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ لاَ إِله إِلاَّ اللهُ مِائَةَ

٧٦٢٨-لَيْسَ عَلَيْكُمْ فِي غُسْلِ مَيِّتِكُمْ

٧٦٢٩-لَيْسَ عِنْدَ اللهِ يَوْمٌ وَلاَ لَيْلَةٌ تَعْدِلُ اللَّيْلَةَ

٧٦٣٠-لَيْسَ فِي الإِبِلِ الْعَوَامِلِ صَدَقَةٌ.ض

٧٦٣١-لَيْسَ فِي الأَوْقَاصِ شَيْءٌ.ض

٧٦٣٢-لَيْسَ فِي الْبَقَرِ الْعَوَامِلِ صَدَقَةٌ وَلكِنْ فِي

٧٦٣٣-لَيْسَ فِي الْجَنَّةِ شَيْءٌ مِمَّا فِي الدُّنْيَا إِلاَّ

٧٦٣٤-لَيْسَ فِي الْحُلِيِّ زَكَاةٌ

٧٦٣٥-لَيْسَ فِي الْخُضْرَاوَاتِ زَكَاةٌ.ض

٧٦٣٦-لَيْسَ فِي الْخَيْلِ وَالرَّقِيقِ زَكَاةٌ إِلاَّ زَكَاةُ

٧٦٣٧-لَيْسَ فِي الصَّوْمِ رِيَاءٌ.صح

٧٦٣٨-لَيْسَ فِي الْعَبْدِ صَدَقَةٌ إِلاَّ صَدَقَةَ

٧٦٣٩-لَيْسَ فِي الْقَطْرَةِ وَلاَ فِي الْقَطْرَتَيْنِ مِنَ

٧٦٤٠-لَيْسَ فِي الْمَالِ زَكَاةٌ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ

٧٦٤١-لَيْسَ فِي الْمَالِ حَقٌّ سِوَى الزَّكَاةِ.ض

٧٦٤٢-لَيْسَ فِي الْمَأْمُومَةِ قَوَدٌ.ض

٧٦٤٣-لَيْسَ فِي النَّوْمِ تَفْرِيطٌ إِنَّمَا التَّفْرِيطُ فِي

٧٦٤٤-لَيْسَ فِي صَلاَةِ الْخَوْفِ سَهْوٌ.ض

٧٦٤٥-لَيْسَ فِيما دُونَ خَمْسَةِ أَوْسُقٍ مِنَ التَّمْرِ

٧٦٤٦-لَيْسَ فِي مَالِ الْمُكَاتَبِ زَكَاةٌ حَتَّى

٧٦٤٧-لَيْسَ فِي مَالِ الْمُسْتَفِيدِ زَكَاةٌ حَتَّى يَحُولَ

٧٦٤٨-لَيْسَ لِلْحَامِلِ الْمُتَوَفى عَنْهَا زَوْجُهَا

٧٦٤٩-لَيْسَ لِلدَّيْنِ دَوَاءٌ إِلاَّ الْقَضَاءُ

٧٦٥٠-لَيْسَ لِلْفَاسِقِ غَيْبَةٌ.ض

٧٦٩٧-لَيْسَ مِنَّا مَنْ وَطِيءَ حُبْلَى.ح

٧٦٩٨-لَيْسَ مِنْكُمْ مِنْ رَجُلٍ إِلاَّ أَنَا مُمْسِكٌ

٧٦٩٩-لَيْسَ مِنِّي إِلاَّ عَالِمٌ أَوْ مُتَعَلِّمٌ.

٧٧٠٠-لَيْسَ مِنِّي ذُو حَسَدٍ وَلاَ نَمِيمَةٍ وَلاَ كَهَانَةٍ

٧٧٠١-لَيْسَ يَتَحَسَّرُ أَهْلُ الجَنَّةِ عَلَى شَيْءٍ إِلاَّ

٧٧٠٢-لَيْسَتِ السَّنَةُ بِأَنْ لاَ تُمْطَرُوا وَلَكِنِ السَّنَةُ

٧٧٠٣-لَيَسُوقَنَّ الرَّجُلُ مِنْ قَحْطَانَ النَّاسَ بِعَصاً

٧٧٠٤-لِيَشْتَرِكِ النَّفَرُ فِي الْهَدْيِ

٧٧٠٥-لَيَشْرَبَنَّ أُنَاسٌ مِنْ أُمَّتِي الخَمْرَ يُسَمُّونَهَا

٧٧٠٦-لَيَشْرَبَنَّ أُنَاسٌ مِنْ أُمَّتِي الخَمْرَ يُسَمُّونَهَا

٧٧٠٧-لِيُصَلِّ الرَّجُلُ فِي المَسْجِدِ الَّذِي يَلِيهِ وَلاَ

٧٧٠٨-لِيُصَلِّ أَحَدُكُمْ نَشَاطَهُ فَإِذَا كَسِلَ أَوْ فَتَرَ

٧٧٠٩-لِيَضَعْ أَحَدُكُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ مِثْلَ مُؤَخَّرَةِ

٧٧١٠-لِيُعَزِّ المُسْلِمِينَ فِي مَصَائِبِهِمُ المُصِيبَةُ

٧٧١١-لِيَغْسِلْ مَوْتَاكُمُ المَأْمُونُونَ.ض

٧٧١٢-لَيَغْشَيَنَّ أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي فِتَنٌ كَقِطَعِ اللَّيْلِ

٧٧١٣-لَيَفِرَّنَّ النَّاسُ مِنَ الدَّجَّالِ فِي الجِبَالِ

٧٧١٤-لَيَقْتُلَنَّ ابْنُ مَرْيَمَ الدَّجَّالَ بِبَابِ لُدٍّ

٧٧١٥-لَيَقْرَأَنَّ الْقُرْآنَ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي يَمْرُقُونَ مِنَ

٧٧١٦-لِيَقُلْ أَحَدُكُمْ حِينَ يُرِيدُ أَنْ يَنَامَ : آمَنْتُ

٧٧١٧-لِيَقُمِ الأَعْرَابُ خَلْفَ المُهَاجِرِينَ

٧٧١٨-لِيَكُفِّ الرَّجُلَ مِنْكُمْ كَزَادِ الرَّاكِبِ

٧٧١٩-لِيَكْفِ أَحَدَكُمْ مِنَ الدُّنْيَا خَادِمٌ وَمَرْكَبٌ

٧٦٧٤-لَيْسَ مِنْ عَمَلٍ يَوْمٍ إِلاَّ وَهُوَ يُخْتَمُ عَلَيْهِ

٧٦٧٥-لَيْسَ مِنْ غَرِيمٍ يَرْجِعُ مِنْ عِنْدَ غَرِيمِهِ

٧٦٧٦-لَيْسَ مِنْ لَيْلَةٍ إِلاَّ وَالْبَحْرُ يُشْرِفُ فِيهَا

٧٦٧٧-لَيْسَ مِنَّا مَنِ انْتَهَبَ أَوْ سَلَبَ أَوْ أَشَارَ

٧٦٧٨-لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَشَبَّهَ بِالرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ

٧٦٧٩-لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَشَبَّهَ بِغَيْرِنَا لاَ تَشَبَّهُوا

٧٦٨٠-لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ وَلاَ مَنْ تُطِيِّرَ لَهُ أَوْ

٧٦٨١-لَيْسَ مِنَّا مَنْ حَلَفَ بِالأَمَانَةِ وَمَنْ خَبَّبَ

٧٦٨٢-لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَبَّبَ امْرَأَةً عَلَى زَوْجِهَا أَوْ

٧٦٨٣-لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَصَى أَوِ اخْتَصَى وَلَكِنْ

٧٦٨٤-لَيْسَ مِنَّا مَنْ دَعَا إِلَى عَصَبِيَّةٍ وَلَيْسَ مِنَّا

٧٦٨٥-لَيْسَ مِنَّا مَنْ سَلَقَ وَمَنْ حَلَقَ وَمَنْ

٧٦٨٦-لَيْسَ مِنَّا مَنْ عَمِلَ بِسُنَّةٍ غَيْرِنَا

٧٦٨٧-لَيْسَ مِنَّا مَنْ غَشَّ.صح

٧٦٨٨-لَيْسَ مِنَّا مَنْ غَشَّ مُسْلِماً أَوْ ضَرَّهُ أَوْ

٧٦٨٩-لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَطَمَ الخُدُودَ وَشَقَّ الجُيُوبَ

٧٦٩٠-لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَتَغَنَّ بِالْقُرْآنِ.صح

٧٦٩١-لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيُوَقِّرْ

٧٦٩٢-لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ

٧٦٩٣-لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيُوَقِّرْ

٧٦٩٤-لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يُجِلَّ كَبِيرَنَا وَيَرْحَمْ

٧٦٩٥-لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَلَمْ يَعْرِفْ

٧٦٩٦-لَيْسَ مِنَّا مَنْ وَسَّعَ اللهُ عَلَيْهِ ثُمَّ قَتَّرَ عَلَى

٧٧٤٣-لَيُّ الْوَاجِدِ يُحِلُّ عِرْضَهُ وَعُقُوبَتَهُ

٧٧٤٤-لَيَّةٌ لاَ لَيَّتَيْنِ

٧٧٤٥-اللِّبَاسُ يُظْهِرُ الْغِنَى وَالدِّهْنُ يُذْهِبُ

٧٧٤٦-اللَّبَنُ فِي الْمَنَامِ فِطْرَةٌ

٧٧٤٧-اللَّحْدُ لَنَا وَالشَّقُّ لِغَيْرِنَا

٧٧٤٨-اللَّحْدُ لَنَا وَالشَّقُّ لِغَيْرِنَا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ

٧٧٤٩-اللَّحْمُ بِالْبِرِّ مَرَقَةُ الأَنْبِيَاءِ.ض

٧٧٥٠-الَّذِي تَفُوتُهُ صَلاَةُ الْعَصْرِ كَأَنَّمَا وُتِرَ أَهْلَهُ

٧٧٥١-الَّذِي لاَ يَنَامُ حَتَّى يُوتِرَ حَازِمٌ

٧٧٥٢-الَّذِي يَمُرُّ بَيْنَ يَدَيِ الرَّجُلِ وَهُوَ يُصَلِّي

٧٧٥٣-اللَّهْوُ فِي ثَلاَثٍ تَأْدِيبِ فَرَسِكَ وَرَمْيِكَ

٧٧٥٤-اللَّيْلَ خَلْقٌ مِنْ خَلْقِ اللهِ عَظِيمٌ.ض

٧٧٥٥-اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ مَطِيَّتَانِ فَارْكَبُوهُمَا بَلاَغاً

م

٧٧٥٦-مَاءُ الْبَحْرِ طَهُورٌ

٧٧٥٧-مَاءُ الرَّجُلِ غَلِيظٌ أَبْيَضُ وَمَاءُ الْمَرْأَةِ رَقِيقٌ

٧٧٥٨-مَاءُ الرَّجُلِ أَبْيَضُ وَمَاءُ الْمَرْأَةِ أَصْفَرُ فَإِذَا

٧٧٥٩-مَاءُ زَمْزَمَ لِمَا شُرِبَ لَهُ

٧٧٦٠-مَاءُ زَمْزَمَ لِمَا شُرِبَ لَهُ فَإِنْ شَرِبْتَهُ

٧٧٦١-مَاءُ زَمْزَمَ لِمَا شُرِبَ لَهُ مَنْ شَرِبَهُ لِمَرَضٍ

٧٧٦٢-مَاءُ زَمْزَمَ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ

٧٧٦٣-مَا الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ إِلاَّ كَمَا يَمْشِي

٧٧٦٤-مَا الَّذِي يُعْطِي مِنْ سَعَةٍ بِأَعْظَمَ أَجْراً مِنَ

٧٧٢٠-لَيَكُونَنَّ فِي هذِهِ الأُمَّةِ خَسْفٌ وَقَذْفٌ

٧٧٢١-لَيَكُونَنَّ فِي وَلَدِ الْعَبَّاسِ مُلُوكٌ يَلُونَ أَمْرَ

٧٧٢٢-لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ وَيَوْمُ الْجُمُعَةِ أَرْبَعٌ وَعِشْرُونَ

٧٧٢٣-لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ

٧٧٢٤-لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ أَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ.ح

٧٧٢٥-لَيْلَةُ الْقَدْرِ فِي الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ فِي

٧٧٢٦-لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ سَابِعَةٍ أَوْ تَاسِعَةٍ وَعِشْرِينَ

٧٧٢٧-لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةٌ بَلِجَةٌ لاَ حَارَّةٌ وَلاَ بَارِدَةٌ

٧٧٢٨-لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةٌ سَمْحَةٌ طَلِقَةٌ لاَ حَارَّةٌ وَلاَ

٧٧٢٩-لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي مَا مَرَرْتُ عَلَى مَلأٍ مِنَ

٧٧٣٠-لِيَلِيَنِي مِنْكُمْ أُولُوا الأَحْلاَمِ وَالنُّهَى ثُمَّ

٧٧٣١-لِيَلِيَنِي مِنْكُمُ الَّذِينَ يَأْخُذُونَ عَنِّي

٧٧٣٢-لَيَمْسَحَنَّ قَوْمٌ وَهُمْ عَلَى أَرِيكَتِهِمْ قِرَدَةً

٧٧٣٣-لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ وَدْعِهِمُ الْجُمُعَاتِ أَوْ

٧٧٣٤-لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ يَرْفَعُونَ أَبْصَارَهُمْ إِلَى

٧٧٣٥-لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ رَفْعِهِمْ أَبْصَارَهُمْ عِنْدَ

٧٧٣٦-لَيَنْتَهِيَنَّ رِجَالٌ عَنْ تَرْكِ الْجَمَاعَةِ أَوْ

٧٧٣٧-لِيَنْصُرَنَّ الرَّجُلُ أَخَاهُ ظَالِماً أَوْ مَظْلُوماً إِنْ

٧٧٣٨-لِيَنْظُرَنَّ أَحَدُكُمْ مَا الَّذِي يَتَمَنَّى فَإِنَّهُ لاَ

٧٧٣٩-لَيَنْتَقِضَنَّ الإِسْلاَمُ عُرْوَةً عُرْوَةً.ح

٧٧٤٠-لَيَوَدَّنَّ أَهْلُ الْعَافِيَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنَّ

٧٧٤١-لَيَوَدَّنَّ رَجُلٌ أَنَّهُ خَرَّ مِنْ عِنْدِ الثُّرَيَّا وَأَنَّهُ

٧٧٤٢-لَيَهْبِطَنَّ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ حَكَماً وَإِمَاماً

٧٧٨٨–مَا أَحَدٌ أَكْثَرَ مِنَ الرِّبَا إِلاَّ كَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهِ

٧٧٨٩–مَا أَحْدَثَ رَجُلٌ إِخَاءً فِي اللهِ تَعَالَى إِلاَّ

٧٧٩٠–مَا أَحْدَثَ قَوْمٌ بِدْعَةً إِلاَّ رُفِعَ مِثْلُهَا مِنَ

٧٧٩١–مَا أَحْرَزَ الْوَلَدُ أَوِ الْوَالِدُ فَهُوَ لِعَصَبَةِ مَنْ

٧٧٩٢–مَا أَحْسَنَ الْقَصْدَ فِي الْغِنَى مَا أَحْسَنَ

٧٧٩٣–مَا أَحْسَنَ عَبْدٌ الصَّدَقَةَ إِلاَّ أَحْسَنَ اللهُ

٧٧٩٤–مَا أَحَلَّ اللهُ شَيْئاً أَبْغَضَ إِلَيْهِ مِنَ

٧٧٩٥–مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي إِلاَّ ضَعْفَ الْيَقِينِ.ح

٧٧٩٦–مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي فِتْنَةً أَخْوَفَ عَلَيْهَا

٧٧٩٧–مَا اخْتَلَجَ عِرْقٌ وَلاَ عَيْنٌ إِلاَّ بِذَنْبٍ وَمَا

٧٧٩٨–مَا اخْتَلَطَ حُبِّي بِقَلْبِ عَبْدٍ إِلاَّ حَرَّمَ اللهُ

٧٧٩٩–مَا اخْتَلَفَتْ أُمَّةٌ بَعْدَ نَبِيِّهَا إِلاَّ ظَهَرَ أَهْلُ

٧٨٠٠–مَا أَخَذَتِ الدُّنْيَا مِنَ الآخِرَةِ إِلاَّ كَمَا أَخَذَ

٧٨٠١–مَا أَخْشَى عَلَيْكُمُ الْفَقْرَ وَلَكِنِّي أَخْشَى

٧٨٠٢–مَا أَذِنَ اللهُ لِشَيْءٍ مَا أَذِنَ لِنَبِيٍّ حَسَنِ

٧٨٠٣–مَا أَذِنَ اللهُ لِعَبْدٍ فِي شَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ

٧٨٠٤–مَا أَذِنَ اللهُ لِعَبْدٍ فِي الدُّعَاءِ حَتَّى أَذِنَ لَهُ

٧٨٠٥–مَا أَرَى الأَمْرَ إِلاَّ أَعْجَلَ مِنْ ذَلِكَ

٧٨٠٦–مَا أُرْسِلَ عَلَى عَادٍ مِنَ الرِّيحِ إِلاَّ قَدْرُ

٧٨٠٧–مَا ازْدَادَ رَجُلٌ مِنَ السُّلْطَانِ قُرْباً إِلاَّ

٧٨٠٨–مَا أَزَيَّنَ الحِلْمَ.ض

٧٨٠٩–مَا اسْتَرْذَلَ اللهُ عَبْداً إِلاَّ حُرِمَ الْعِلْمَ.ض

٧٨١٠–مَا اسْتَرْذَلَ اللهُ تَعَالَى عَبْداً إِلاَّ حَظَرَ عَلَيْهِ

٧٧٦٥–مَا الْمُعْطِي مِنْ سَعَةٍ بِأَفْضَلَ مِنَ الآخِذِ

٧٧٦٦–مَا الْمَوْتُ فِيما بَعْدَهُ إِلاَّ كَنَطْحَةِ عَنْزٍ.ض

٧٧٦٧–مَا آتَى اللهُ عَالِماً عِلْماً إِلاَّ أَخَذَ عَلَيْهِ

٧٧٦٨–مَا آتَاكَ اللهُ مِنْ هذَا الْمَالِ مِنْ غَيْرِ

٧٧٦٩–مَا آتَاكَ اللهُ مِنْ أَمْوَالِ السُّلْطَانِ مِنْ غَيْرِ

٧٧٧٠–مَا آمَنَ بِالْقُرْآنِ مَنِ اسْتَحَلَّ مَحَارِمَهُ.ض

٧٧٧١–مَا آمَنَ بِي مَنْ بَاتَ شَبْعَانَ وَجَارُهُ جَائِعٌ

٧٧٧٢–مَا أُبَالِي مَا رَدَدْتُ بِهِ عَنِّيَ الجُوعَ.ض

٧٧٧٣–مَا أُبَالِي مَا أَتَيْتُ إِنْ أَنَا شَرِبْتُ تِرْيَاقاً أَوْ

٧٧٧٤–ما أَتْقَاهُ مَا أَتْقَاهُ مَا أَتْقَاهُ رَاعِي غَنَمٍ عَلَى

٧٧٧٥–مَا اجْتَمَعَ الرَّجَاءُ وَالخَوْفُ فِي قَلْبٍ

٧٧٧٦–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللهِ

٧٧٧٧–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ عَلَى ذِكْرٍ فَتَفَرَّقُوا عَنْهُ إِلاَّ

٧٧٧٨–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ ثُمَّ تَفَرَّقُوا عَنْ غَيْرِ ذِكْرٍ

٧٧٧٩–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فَتَفَرَّقُوا عَنْ غَيْرِ ذِكْرِ اللهِ

٧٧٨٠–مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي مَجْلِسٍ فَتَفَرَّقُوا وَلَمْ

٧٧٨١–مَا أَحْبَبْتُ مِنْ عَيْشِ الدُّنْيَا إِلاَّ الطِّيبَ

٧٧٨٢–مَا أَحَبَّ عَبْدٌ عَبْداً للهِ إِلاَّ أَكْرَمَ رَبَّهُ

٧٧٨٣–مَا أُحِبُّ أَنْ أُسَلِّمَ عَلَى الرَّجُلِ وَهُوَ

٧٧٨٤–ما أُحِبُّ أَنَّ أُحُداً تَحَوَّلَ لِي ذَهَباً يَمْكُثُ

٧٧٨٥–مَا أُحِبُّ أَنَّ لِي الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا بِهذِهِ

٧٧٨٦–مَا أُحِبُّ أَنِّي حَكَيْتُ إِنْسَاناً وَأَنَّ لِي كَذَا

٧٧٨٧–مَا أَحَدٌ أَعْظَمَ عِنْدِي يَداً مِنْ أَبِي بَكْرٍ

٧٨٣٤–مَا الْتَفَتَ عَبْدٌ قَطُّ فِي صَلاَتِهِ إِلاَّ قَالَ لَهُ

٧٨٣٥–مَا أُمِرْتُ بِتَشْيِيدِ الْمَسَاجِدِ.ض

٧٨٣٦–مَا أُمِرْتُ كُلَّمَا بُلْتُ أَنْ أَتَوَضَّأَ وَلَوْ فَعَلْتُ

٧٨٣٧–مَا أَمْعَرَ حَاجٌّ قَطُّ.ض

٧٨٣٨–مَا أَنْتَ مُحدِّثٌ قَوْماً حَدِيثاً لاَ تَبْلُغُهُ

٧٨٣٩–مَا أَنْزَلَ لَهُ دَاءً إِلاَّ أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً.ح

٧٨٤٠–مَا أَنْعَمَ اللهُ تَعَالَى عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَقَالَ

٧٨٤١–مَا أَنْعَمَ اللهُ عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَحَمِدَ اللهَ

٧٨٤٢–مَا أَنْعَمَ اللهُ تَعَالَى عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً مِنْ

٧٨٤٣–مَا أَنْعَمَ اللهُ تَعَالَى عَلَى عَبْدٍ مِنْ نِعْمَةٍ

٧٨٤٤–مَا أَنْفَقَ الرَّجُلُ فِي بَيْتِهِ وَأَهْلِهِ وَوَلَدِهِ

٧٨٤٥–مَا أُنْفِقَتِ الْوَرِقُ فِي شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللهِ

٧٨٤٦–مَا أَنْكَرَ قَلْبُكَ فَدَعْهُ.ض

٧٨٤٧–مَا أَهْدَى الْمَرْءُ الْمُسْلِمُ لأَخِيهِ هَدِيَّةً

٧٨٤٨–مَا أَهَلَّ مُهِلٌّ قَطُّ إِلاَّ آبَتِ الشَّمْسُ

٧٨٤٩–مَا أَهَلَّ مُهِلٌّ قَطُّ وَلاَ كَبَّرَ مُكَبِّرٌ قَطُّ إِلاَّ

٧٨٥٠–مَا أُوتِيَ عَبْدٌ فِي هذِهِ الدُّنْيَا خَيْراً لَهُ مِنْ

٧٨٥١–مَا أُوتِيكُمْ مِنْ شَيْءٍ وَلاَ أَمْنَعُكُمُوهُ إِنْ أَنَا

٧٨٥٢–مَا أُوذِيَ أَحَدٌ مَا أُوذِيتُ.ض

٧٨٥٣–مَا أُوذِيَ أَحَدٌ مَا أُوذِيتُ فِي اللهِ.ح ض

٧٨٥٤–مَا بَرَّ أَبَاهُ مَنْ شَدَّ إِلَيْهِ الطَّرْفَ

٧٨٥٥–مَا بَعَثَ اللهُ نَبِيّاً إِلاَّ عَاشَ نِصْفَ مَا عَاشَ

٧٨٥٦–مَا بَلَغَ أَنْ تُؤَدَّى زَكَاتُهُ فَزُكِّيَ فَلَيْسَ

٧٨١١–مَا اسْتَفَادَ الْمُؤْمِنُ بَعْدَ تَقْوَى اللهِ عَزَّ

٧٨١٢–مَا اسْتَكْبَرَ مَنْ أَكَلَ مَعَهُ خَادِمُهُ وَرَكِبَ

٧٨١٣–مَا أَسَرَّ عَبْدٌ سَرِيرَةً إِلاَّ أَلْبَسَهُ اللهُ رِدَاءَهَا

٧٨١٤–مَا أَسْفَلَ الْكَعْبَيْنِ مِنَ الإِزَارِ فَفِي النَّارِ

٧٨١٥–مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ.ح

٧٨١٦–مَا أَسْكَرَ مِنْهُ الْفَرَقُ فَمِلْءُ الْكَفِّ مِنْهُ

٧٨١٧–مَا أَصَابَ الْمُؤْمِنَ مِمَّا يَكْرَهُ فَهُوَ

٧٨١٨–مَا أَصَابَ الْحَجَّامُ فَاعْلِفُوهُ النَّاضِحَ.ح

٧٨١٩–مَا أَصَابَنِي شَيْءٌ مِنْهَا إِلاَّ وَهُوَ مَكْتُوبٌ

٧٨٢٠–مَا أَصْبَحْتُ غَدَاةً قَطُّ إِلاَّ اسْتَغْفَرْتُ اللهَ

٧٨٢١–مَا أَصَبْنَا مِنْ دُنْيَاكُمْ إِلاَّ نِسَاءَكُمْ.

٧٨٢٢–مَا أَصَرَّ مَنِ اسْتَغْفَرَ وَإِنْ عَادَ فِي الْيَوْمِ

٧٨٢٣–مَا أُصِيبَ عَبْدٌ بَعْدَ ذَهَابِ دِينِهِ بِأَشَدَّ مِنْ

٧٨٢٤–مَا أَطْعَمْتَ زَوْجَتَكَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ وَمَا

٧٨٢٥–مَا أَظَلَّتِ الْخَضْرَاءُ وَلاَ أَقَلَّتِ الْغَبْرَاءُ مِنْ

٧٨٢٦–مَا أَعْطِيَ أَهْلُ بَيْتِ الرِّفْقَ إِلاَّ نَفَعَهُمْ.ض

٧٨٢٧–مَا أَعْطَى الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ فَهُوَ صَدَقَةٌ.ض

٧٨٢٨–مَا أُعْطِيَتْ أُمَّةٌ مِنَ الْيَقِينِ أَفْضَلَ مِمَّا

٧٨٢٩–مَا أَقْفَرَ مِنْ أُدْمٍ بَيْتٌ فِيهِ خَلٌّ.ح

٧٨٣٠–مَا اكْتَسَبَ مُكْتَسِبٌ مِثْلَ فَضْلِ عِلْمٍ

٧٨٣١–مَا أَكْرَمَ شَابٌّ شَيْخاً لِسِنِّهِ إِلاَّ قَيَّضَ اللهُ

٧٨٣٢–مَا أَكْفَرَ رَجُلٌ رَجُلاً قَطُّ إِلاَّ بَاءَ بِهَا

٧٨٣٣–مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَاماً قَطُّ خَيْراً مِنْ أَنْ

٧٨٨٠–مَا تَوَطَّنَ رَجُلٌ مُسْلِمٌ المَسَاجِدَ لِلصَّلاَةِ

٧٨٨١–مَا ثَقُلَ مِيزَانَ عَبْدٍ كَدَابَّةٍ تَنْفُقُ لَهُ فِي

٧٨٨٢–مَا جَاءَنِي جِبْرِيلُ إِلاَّ أَمَرَنِي بِهَاتَيْنِ

٧٨٨٣–مَا جَاءَنِي جِبْرِيلُ قَطُّ إِلاَّ أَمَرَنِي بِالسِّوَاكِ

٧٨٨٤–مَا جَلَسَ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللهَ تَعَالَى إِلاَّ

٧٨٨٥–مَا جَلَسَ قَوْمٌ يَذْكُرُوا اللهَ تَعَالَى فَيَقُومُونَ

٧٨٨٦–مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلِساً لَمْ يَذْكُرُوا اللهَ

٧٨٨٧–مَا جُمِعَ شَيْءٌ إِلَى شَيْءٍ أَفْضَلُ مِنْ عِلْمٍ

٧٨٨٨–مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ فَدَعْهُ.ح

٧٨٨٩–مَا حُبِسَتِ الشَّمْسُ عَلَى بَشَرٍ قَطُّ إِلاَّ

٧٨٩١–مَا حَسَدَتْكُمُ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ مَا

٧٨٩٢–مَا حَسَّنَ اللهُ تَعَالَى خُلُقَ رَجُلٍ وَلاَ خَلْقَهُ

٧٨٩٣–مَا حَقُّ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ لَهُ شَيْءٌ يُرِيدُ أَنْ

٧٨٩٤–مَا حَلَفَ بِالطَّلاَقِ مُؤْمِنٌ وَلاَ اسْتَحْلَفَ

٧٨٩٥–مَا خَابَ مَنِ اسْتَخَارَ وَلاَ نَدِمَ مَنِ

٧٨٩٦–مَا خَالَطَ قَلْبَ امْرِىءٍ رَهَجٌ فِي سَبِيلِ اللهِ

٧٨٩٧–مَا خَالَطَتِ الصَّدَقَةُ مَالاً إِلاَّ أَهْلَكَتْهُ.ض

٧٨٩٨–مَا خَرَجَ رَجُلٌ مِنْ بَيْتِهِ يَطْلُبُ عِلْماً إِلاَّ

٧٨٩٩–مَا خَفَّفْتَ عَنْ خَادِمِكَ مِنْ عَمَلِهِ فَهُوَ

٧٩٠٠–مَا خَلَّفَ عَبْدٌ عَلَى أَهْلِهِ أَفْضَلَ مِنْ

٧٩٠١–مَا خَلَقَ اللهُ فِي الأَرْضِ شَيْئاً أَقَلَّ مِنَ

٧٩٠٢–مَا خَلَقَ اللهُ مِنْ شَيْءٍ إِلاَّ وَقَدْ خَلَقَ لَهُ مَا

٧٩٠٣–مَا خَلاَ يَهُودِيٌّ قَطُّ بِمُسْلِمٍ إِلاَّ حَدَّثَ

٧٨٥٧–مَا بَيْنَ السُّرَّةِ وَالرُّكْبَةِ عَوْرَةٌ.ح

٧٨٥٨–مَا بَيْنَ المَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ قِبْلَةٌ

٧٨٥٩–مَا بَيْنَ النَّفْخَتَيْنِ أَرْبَعُونَ ثُمَّ يُنْزِلُ اللهُ مِنَ

٧٨٦٠–مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمِنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ

٧٨٦١–مَا بَيْنَ خَلْقِ آدَمَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ أَمْرٌ

٧٨٦٢–مَا بَيْنَ لاَبَتَيِ المَدِينَةِ حَرَامٌ.ح

٧٨٦٣–مَا بَيْنَ مِصْرَاعَيْنِ مِنْ مَصَارِيعِ الجَنَّةِ

٧٨٦٤–مَا بَيْنَ مَنْكِبَيِ الْكَافِرِ فِي النَّارِ مَسِيرَةُ

٧٨٦٥–مَا تَجَالَسَ قَوْمٌ مَجْلِساً فَلَمْ يُنْصِتْ

٧٨٦٦–مَا تَجَرَّعَ عَبْدٌ جُرْعَةً أَفْضَلَ عِنْدَ اللهِ مِنْ

٧٨٦٧–مَا تَحَابَّ اثْنَانِ فِي اللهِ تَعَالَى إِلاَّ كَانَ

٧٨٦٨–مَا تَحَابَّ رَجُلاَنِ فِي اللهِ تَعَالَى إِلاَّ وَضَعَ

٧٨٦٩–مَا تَرْفَعُ إِبِلُ الحَاجِّ رِجْلاً وَلاَ تَضَعُ يَداً

٧٨٧٠–مَا تَرَكَ عَبْدٌ للهِ أَمْراً لاَ يَتْرُكُهُ إِلاَّ للهِ إِلاَّ

٧٨٧١–مَا تَرَكْتُ بَعْدِي فِتْنَةً أَضَرَّ عَلَى الرِّجَالِ

٧٨٧٢–مَا تَرَوْنَ مِمَّا تَكْرَهُونَ فَذَلِكَ مَا تَجْزَوْنَ

٧٨٧٣–مَا تَسْتَقِلُّ الشَّمْسُ فَيَبْقَى شَيْءٌ مِنْ خَلْقٍ

٧٨٧٤–مَا تَشْهَدُ المَلاَئِكَةُ مِنْ لَهْوِكُمْ إِلاَّ الرِّهَانَ

٧٨٧٥–مَا تَصَدَّقَ النَّاسُ بِصَدَقَةٍ أَفْضَلَ مِنْ عِلْمٍ

٧٨٧٦–مَا تَغَبَّرَتِ الأَقْدَامُ فِي مَشْيٍ أَحَبَّ إِلَى

٧٨٧٧–مَا تَقَرَّبَ الْعَبْدُ إِلَى اللهِ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ

٧٨٧٨–مَا تَلِفَ مَالٌ فِي بَرٍّ وَلاَ بَحْرٍ إِلاَّ بِحَبْسٍ

٧٨٧٩–مَا تَوَادَّ اثْنَانِ فِي اللهِ فَيُفَرَّقَ بَيْنَهُمَا إِلاَّ

٧٩٢٧–ما صَلَّتِ امْرَأَةٌ صَلاَةً أَحَبَّ إِلَى الله مِنْ

٧٩٢٨–ما صِيدَ صَيْدٌ وَلاَ قُطِعَتْ شَجَرَةٌ إِلاَّ

٧٩٢٩–مَا ضَاقَ مَجْلِسٌ بِمُتَحَابَّيْنِ.ض

٧٩٣٠–مَا ضَحِكَ مِيكَائِيلُ مُنْذُ خُلِقَتِ النَّارُ.ح

٧٩٣١–مَا ضَحِيَ مُؤْمِنٌ مُلَبِّياً حَتَّى تَغِيبَ

٧٩٣٣–مَا ضَرَبَ مِنْ مُؤْمِنٍ عِرْقٌ إِلاَّ حَطَّ الله

٧٩٣٤–مَا ضَلَّ قَوْمٌ بَعْدَ هُدًى كَانُوا عَلَيْهِ إِلاَّ

٧٩٣٥–مَا طُلِبَ الدَّوَاءُ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ شَرْبَةِ

٧٩٣٦–مَا طَلَعَ النَّجْمُ صَبَاحاً قَطُّ وَبِقَوْمٍ عَاهَةٌ

٧٩٣٧–مَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ عَلَى رَجُلٍ خَيْرٍ مِنْ

٧٩٣٨–مَا طَهَّرَ الله كَفّاً فِيهَا خَاتَمٌ مِنْ حَدِيدٍ.ح

٧٩٣٩–مَا عالَ مَنِ اقْتَصَدَ.ح

٧٩٤٠–مَا عُبِدَ الله بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ فِقْهٍ فِي

٧٩٤١–مَا عَدَلَ وَالٍ اتَّجَرَ فِي رَعِيَّتِهِ.ض

٧٩٤٢–مَا عَظُمَتْ نِعْمَةُ الله عَلَى عَبْدٍ إِلاَّ

٧٩٤٣–مَا عَلَى أَحَدِكُمْ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَتَصَدَّقَ لله

٧٩٤٥–مَا عَلِمَ الله مِنْ عَبْدٍ نَدَامَةً عَلَى ذَنْبٍ إِلاَّ

٧٩٤٦–مَا عَلَيْكُمْ أَنْ لاَ تَعْزِلُوا فَإِنَّ الله قَدَّرَ مَا

٧٩٤٧–مَا عَمِلَ آدَمِيٌّ عَمَلاً أَنْجَى لَهُ مِنْ عَذَابِ

٧٩٤٨–مَا عَمِلَ ابْنُ آدَمَ شَيْئاً أَفْضَلَ مِنَ الصَّلاَةِ

٧٩٥٤–مَا فِي السَّمَاءِ مَلَكٌ إِلاَّ وَهُوَ يُوَقِّرُ عُمَرَ

٧٩٥٧–مَا قَبَضَ الله تَعَالَى عَالِماً مِنْ هذِهِ الأُمَّةِ

٧٩٥٨–مَا قُدِّرَ فِي الرَّحِمِ سَيَكُونُ

٧٩٠٤–مَا خَيَّبَ الله تَعَالَى عَبْداً قَامَ فِي جَوْفِ.

٧٩٠٥–مَا خُيِّرَ عَمَّارٌ بَيْنَ أَمْرَيْنِ إِلاَّ اخْتَارَ

٧٩٠٦–ماذَا فِي الأَمْرَيْنِ مِنَ الشِّفَاءِ الصَّبْرِ

٧٩٠٧–ما ذُكِرَ لِيَ رَجُلٌ مِنَ الْعَرَبِ إِلاَّ رَأَيْتُهُ دُونَ

٧٩٠٨–ما ذِئْبَانِ جَائِعَانِ أُرْسِلاَ فِي غَنَمٍ بِأَفْسَدَ

٧٩٠٩–مَا رَأَيْتُ مِثْلَ النَّارِ نَامَ هَارِبُهَا وَلاَ مِثْلَ

٧٩١٠–مَا رَأَيْتُ مَنْظَراً قَطُّ إِلاَّ وَالْقَبْرُ أَفْظَعُ مِنْهُ

٧٩١١–مَا رُزِقَ عَبْدٌ خَيْراً لَهُ وَلاَ أَوْسَعَ مِنَ

٧٩١٢–مَا رَفَعَ قَوْمٌ أَكُفَّهُمْ إِلَى الله تَعَالَى

٧٩١٣–مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوَصِّينِي بِالْجَارِ حَتَّى

٧٩١٤–مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوَصِّينِي بِالْجَارِ حَتَّى

٧٩١٥–ما زَالَتْ أَكْلَةُ خَيْبَرَ تُعَاوِدُنِي كُلَّ عَامٍ

٧٩١٦–مَا زَانَ الله الْعَبْدَ بِزِينَةٍ أَفْضَلَ مِنْ زَهَادَةٍ

٧٩١٧–مَا زُوِيَتِ الدُّنْيَا عَنْ أَحَدٍ إِلاَّ كَانَتْ خِيرَةً

٧٩١٨–مَا سَاءَ عَمَلُ قَوْمٍ قَطُّ إِلاَّ زَخْرَفُوا

٧٩١٩–مَا سَتَرَ الله عَلَى عَبْدٍ ذَنْباً فِي الدُّنْيَا

٧٩٢٠–مَا سَلَّطَ الله الْقَحْطَ عَلَى قَوْمٍ إِلاَّ

٧٩٢١–مَا شِئْتُ أَنْ أَرَى جِبْرِيلَ مُتَعَلِّقاً بِأَسْتَارِ

٧٩٢٢–ما شَبَّهْتُ خُرُوجَ الْمُؤْمِنِ مِنَ الدُّنْيَا إِلاَّ

٧٩٢٣–ما شَدَّ سُلَيْمانُ طَرْفَهُ إِلَى السَّمَاءِ تَخَشُّعاً

٧٩٢٤–مَا صَبَرَ أَهْلُ بَيْتٍ عَلَى جَهْدٍ ثَلاَثاً إِلاَّ

٧٩٢٥–ما صَدَقَةٌ أَفْضَلُ مِنْ ذِكْرِ الله تَعَالَى.ح

٧٩٢٦–ما صَفَّ صُفُوفٌ ثَلاَثَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

٧٩٨٥–مَا مِنْ أَحَدٍ يَدْعُو بِدُعَاءٍ إِلاَّ آتَاهُ اللهُ مَا

٧٩٨٦–مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلاَّ رَدَّ اللهُ عَلَيَّ

٧٩٨٧–مَا مِنْ أَحَدٍ يَمُوتُ إِلاَّ نَدِمَ إِنْ كَانَ

٧٩٨٨–مَا مِنْ أَحَدٍ يُحْدِثُ فِي هذِهِ الأُمَّةِ حَدَثاً

٧٩٨٩–مَا مِنْ أَحَدٍ يُدْخِلُهُ اللهُ الجَنَّةَ إِلاَّ زَوَّجَهُ

٧٩٩٠–مَا مِنْ أَحَدٍ يُؤَمَّرُ عَلَى عَشَرَةٍ فَصَاعِداً إِلاَّ

٧٩٩١–مَا مِنْ أَحَدٍ يَكُونُ عَلَى شَيْءٍ مِنْ أُمُورِ

٧٩٩٢–مَا مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ وَفِي رَأْسِهِ عُرُوقٌ مِنَ

٧٩٩٣–مَا مِنْ أَحَدٍ يَلْبَسُ ثَوْباً لِيُبَاهِيَ بِهِ فَيَنْظُرَ

٧٩٩٤–مَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ أَصْحَابِي يَمُوتُ بِأَرْضٍ

٧٩٩٥–مَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ أَصْحَابِي إِلاَّ وَلَوْ شِئْتُ

٧٩٩٧–مَا مِنْ إِمَامٍ يَعْفُو عِنْدَ الْغَضَبِ إِلاَّ عَفَا

٧٩٩٨–مَا مِنْ أُمَّةٍ إِلاَّ وَبَعْضُهَا فِي النَّارِ وَبَعْضُهَا

٧٩٩٩–مَا مِنْ أُمَّةٍ ابْتَدَعَتْ بَعْدَ نَبِيِّهَا فِي دِينِهَا

٧٩٩٦–مَا مِنْ إِمَامٍ أَوْ وَالٍ يَغْلِقُ بَابَهُ دُونَ ذَوِي

٨٠٠٠–مَا مِنِ امْرِىءٍ يُحْيِي أَرْضاً فَيَشْرَبُ مِنْهَا

٨٠٠١–مَا مِنِ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ يُنَقِّي لِفَرَسِهِ شَعِيراً

٨٠٠٢–مَا مِنِ امْرِىءٍ يَخْذُلُ امْرَأً مُسْلِماً فِي

٨٠٠٣–مَا مِنِ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ تَحْضُرُهُ صَلاَةٌ

٨٠٠٤–مَا مِنِ امْرِىءٍ تَكُونُ لَهُ صَلاَةٌ بِاللَّيْلِ

٨٠٠٥–مَا مِنِ امْرِىءٍ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ ثُمَّ يَنْسَاهُ إِلاَّ

٨٠٠٦–مَا مِنْ أَمِيرِ عَشَرَةٍ إِلاَّ وَهُوَ يُؤْتَى بِهِ يَوْمَ

٨٠٠٧–مَا مِنْ أَمِيرِ عَشَرَةٍ إِلاَّ يُؤْتَى بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٧٩٥٩–مَا قَدَّرَ اللهُ لِنَفْسٍ أَنْ يَخْلُقَهَا إِلاَّ هِيَ

٧٩٦١–مَا قُطِعَ مِنَ الْبَهِيمَةِ وَهِيَ حَيَّةٌ فَهُوَ

٧٩٦٢–مَا قَلَّ وَكَفَى خَيْرٌ مِمَّا كَثُرَ وَأَلْهَى

٧٩٦٤–مَا كَانَ الرِّفْقُ فِي شَيْءٍ إِلاَّ زَانَهُ وَلاَ نُزِعَ

٧٩٦٥–مَا كَانَ بَيْنَ عُثْمَانَ وَرُقَيَّةَ وَبَيْنَ لُوطٍ مِنْ

٧٩٦٦–مَا كَانَ مِنْ حَلْفٍ فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَتَمَسَّكُوا

٧٩٦٧–مَا كَانَ وَلاَ يَكُونُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مُؤْمِنٌ

٧٩٦٨–مَا كَانَتْ نُبُوَّةٌ قَطُّ إِلاَّ كَانَ بَعْدَهَا قَتْلٌ

٧٩٦٩–مَا كَانَتْ نُبُوَّةٌ قَطُّ إِلاَّ تَبِعَتْهَا خِلاَفَةٌ وَلاَ

٧٩٧٠–مَا كَبِيرَةٌ بِكَبِيرَةٍ مَعَ الاسْتِغْفَارِ وَلاَ صَغِيرَةٌ

٧٩٧٢–مَا كَرِهْتَ أَنْ تُوَاجِهَ بِهِ أَخَاكَ فَهُوَ

٧٩٧٣–مَا كَرِهْتَ أَنْ يَرَاهُ النَّاسُ مِنْكَ فَلاَ تَفْعَلْهُ

٧٩٧٤–مَا لَقِيَ الشَّيْطَانُ عُمَرَ مُنْذُ أَسْلَمَ إِلاَّ خَرَّ

٧٩٧٥–مَا لِي أَرَاكُمْ عِزِينَ

٧٩٧٦–مَا لِي وَلِلدُّنْيَا مَا أَنَا فِي الدُّنْيَا إِلاَّ

٧٩٧٧–مَا مَاتَ نَبِيٌّ إِلاَّ دُفِنَ حَيْثُ يُقْبَضُ

٧٩٧٨–مَا مَحَقَ الإِسْلاَمَ مَحْقَ الشُّحِّ شَيْءٌ. ح

٧٩٧٩–مَا مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي بِمَلاَءٍ مِنَ

٧٩٨٠–مَا مَسَحَ اللهُ تَعَالَى مِنْ شَيْءٍ فَكَانَ لَهُ

٧٩٨١–مَا مِنَ الأَنْبِيَاءِ مِنْ نَبِيٍّ إِلاَّ وَقَدْ أُعْطِيَ مِنَ

٧٩٨٢–مَا مِنَ الذِّكْرِ أَفْضَلُ مِنْ لاَ إِلَه إِلاَّ اللهُ

٧٩٨٣–مَا مِنَ الْقُلُوبِ قَلْبٌ إِلاَّ وَلَهُ سَحَابَةٌ

٧٩٨٤–مَا مِنْ آدَمِيٍّ إِلاَّ فِي رَأْسِهِ حَكَمَةٌ بِيَدِ

٨٠٣١–مَا مِنْ ذَنْبٍ إِلاَّ وَلَهُ عِنْدَ اللهِ تَوْبَةٌ إِلاَّ

٨٠٣٢–مَا مِنْ ذِي غِنًى إِلاَّ سَيَوَدُّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَوْ

٨٠٣٣–مَا مِنْ رَاكِبٍ يَخْلُو فِي مَسِيرِهِ بِاللهِ وَذِكْرِهِ

٨٠٣٤–مَا مِنْ رَجُلٍ مُسْلِمٍ يَمُوتُ فَيَقُومُ عَلَى

٨٠٣٥–مَا مِنْ رَجُلٍ يَغْرِسُ غَرْساً إِلاَّ كَتَبَ اللهُ لَهُ

٨٠٣٦–مَا مِنْ رَجُلٍ مُسْلِمٍ يُصَابُ بِشَيْءٍ فِي

٨٠٣٧–مَا مِنْ رَجُلٍ يُجْرَحُ فِي جَسَدِهِ جِرَاحَةً

٨٠٣٨–مَا مِنْ رَجُلٍ يَعُودُ مَرِيضاً مُمْسِياً إِلاَّ خَرَجَ

٨٠٣٩–مَا مِنْ رَجُلٍ يَلِي أَمْرَ عَشَرَةٍ فَمَا فَوْقَ

٨٠٤٠–مَا مِنْ رَجُلٍ يَأْتِي قَوْماً وَيُوَسِّعُونَ لَهُ حَتَّى

٨٠٤١–مَا مِنْ رَجُلٍ يَتَعَاظَمُ فِي نَفْسِهِ وَيَخْتَالُ

٨٠٤٢–مَا مِنْ رَجُلٍ يَنْعَسُ بِلِسَانِهِ حَقّاً فَعَمِلَ بِهِ

٨٠٤٣–مَا مِنْ رَجُلٍ يَنْظُرُ إِلَى وَجْهِ وَالِدَيْهِ نَظَرَ

٨٠٤٤–مَا مِنْ رَجُلٍ يُصَلِّي عَلَيْهِ مِائَةٌ إِلاَّ غُفِرَ لَهُ

٨٠٤٥–مَا مِنْ سَاعَةٍ تَمُرُّ بِابْنِ آدَمَ لَمْ يَذْكُرِ اللهَ

٨٠٤٦–مَا مِنْ شَيْءٍ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلُ مِنْ حُسْنِ

٨٠٤٧–مَا مِنْ شَيْءٍ يُوضَعُ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلَ مِنْ

٨٠٤٨–مَا مِنْ شَيْءٍ يُصِيبُ الْمُؤْمِنَ مِنْ نَصَبٍ

٨٠٤٩–مَا مِنْ شَيْءٍ إِلاَّ يَعْلَمُ أَنِّي رَسُولُ اللهِ إِلاَّ

٨٠٥٠–مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبُّ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ

٨٠٥١–مَا مِنْ صَبَاحٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ إِلاَّ مُنَادٍ

٨٠٥٢–مَا مِنْ صَبَاحٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ إِلاَّ وَصَارِخٌ

٨٠٥٣–مَا مِنْ صَبَاحٍ يُصْبِحُهُ الْعِبَادُ إِلاَّ صَارِخٌ

٨٠٠٨–مَا مِنْ أَمِيرٍ يُؤَمَّرُ عَلَى عَشَرَةٍ إِلاَّ سُئِلَ

٨٠٠٩–مَا مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ عِنْدَهُمْ شَاةٌ إِلاَّ وَفِي

٨٠١٠–مَا مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ تَرُوحُ عَلَيْهِمْ ثُلَّةٌ مِنَ

٨٠١١–مَا مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ يَغْدُو عَلَيْهِمْ قَدَّانٌ إِلاَّ

٨٠١٢–مَا مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ وَاصَلُوا إِلاَّ أَجْرَى اللهُ

٨٠١٣–مَا مِنْ أَيَّامٍ أَحَبُّ إِلَى اللهِ تَعَالَى أَنْ يُتَعَبَّدَ

٨٠١٤–مَا مِنْ بَعِيرٍ إِلاَّ وَفِي ذِرْوَتِهِ شَيْطَانٌ فَإِذَا

٨٠١٥–مَا مِنْ بُقْعَةٍ يُذْكَرُ اسْمُ اللهِ فِيهَا إِلاَّ

٨٠١٦–مَا مِنْ بَنِي آدَمَ مَوْلُودٌ إِلاَّ يَمَسُّهُ الشَّيْطَانُ

٨٠١٧–مَا مِنْ ثَلاَثَةٍ فِي قَرْيَةٍ وَلاَ بَدْوٍ لاَ تُقَامُ

٨٠١٨–مَا مِنْ جُرْعَةٍ أَعْظَمَ أَجْراً عِنْدَ اللهِ مِنْ

٨٠١٩–مَا مِنْ جُرْعَةٍ أَحَبَّ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ

٨٠٢٠–مَا مِنْ حَافِظَيْنِ رَفَعَا إِلَى اللهِ مَا حَفِظَا

٨٠٢١–مَا مِنْ حَافِظَيْنِ يَرْفَعَانِ إِلَى اللهِ بِصَلاَةٍ

٨٠٢٢–مَا مِنْ حَاكِمٍ يَحْكُمُ بَيْنَ النَّاسِ إِلاَّ

٨٠٢٣–مَا مِنْ حَالَةٍ يَكُونُ عَلَيْهَا الْعَبْدُ أَحَبَّ إِلَى

٨٠٢٤–مَا مِنْ خَارِجٍ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ فِي طَلَبِ

٨٠٢٥–مَا مِنْ دَابَّةٍ طَائِرٍ وَلاَ غَيْرِهِ يُقْتَلُ بِغَيْرِ حَقَ

٨٠٢٦–مَا مِنْ دُعَاءٍ أَحَبَّ إِلَى اللهِ تَعَالَى مِنْ أَنْ

٨٠٢٧– مَا مِنْ دَعْوَةٍ يَدْعُو بِهَا الْعَبْدُ

٨٠٢٨–مَا مِنْ ذَنْبٍ أَجْدَرَ أَنْ يُعَجِّلَ اللهُ تَعَالَى

٨٠٢٩–مَا مِنْ ذَنْبٍ أَجْدَرَ أَنْ يُعَجِّلَ اللهُ تَعَالَى

٨٠٣٠–مَا مِنْ ذَنْبٍ بَعْدَ الشِّرْكِ أَعْظَمَ عِنْدَ اللهِ

٨٠٧٧–مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إِلاَّ وَلَهُ ذَنْبٌ يَعْتَادُهُ

٨٠٧٨–مَا مِنْ عَبْدٍ يَظْلِمُ رَجُلاً مَظْلَمَةً فِي الدُّنْيَا

٨٠٧٩–مَا مِنْ عَبْدٍ إِلاَّ وَلَهُ صِيتٌ فِي السَّمَاءِ

٨٠٨٠–مَا مِنْ عَبْدٍ اسْتَحْيَا مِنَ الحَلاَلِ إِلاَّ ابْتَلاَهُ

٨٠٨١–ما مِنْ عَثْرَةٍ وَلاَ اخْتِلاَجِ عِرْقٍ وَلاَ

٨٠٨٢–مَا مِنْ غَازِيَةٍ تَغْزُو فِي سَبِيلِ الله

٨٠٨٣–مَا مِنْ قَاصٍ مِنْ قُصَاةِ المُسْلِمِينَ إِلاَّ

٨٠٨٤–مَا مِنْ قَلْبٍ إِلاَّ وَهُوَ مُعَلَّقٌ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ

٨٠٨٥–مَا مِنْ قَوْمٍ يُعْمَلُ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي هُمْ

٨٠٨٦–مَا مِنْ قَوْمٍ يَقُومُونَ مِنْ مَجْلِسٍ لاَ

٨٠٨٧–ما مِنْ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ الله إِلاَّ حَفَّتْ بِهِمُ

٨٠٨٨–ما مِنْ قَوْمٍ يَظْهَرُ فِيهِمُ الرِّبَا إِلاَّ أُخِذُوا

٨٠٨٩–مَا مِنْ قَوْمٍ يَكُونُ فِيهِمْ رَجُلٌ صَالِحٌ

٨٠٩٠–مَا مِنْ لَيْلٍ وَلاَ نَهَارٍ إِلاَّ وَالسَّمَاءُ تُمْطِرُ

٨٠٩١–مَا مِنْ مُؤْمِنٍ إِلاَّ وَلَهُ بَابَانِ بَابٌ يَصْعَدُ مِنْهُ

٨٠٩٢–مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُعَزِّي أَخَاهُ بِمُصِيبَةٍ إِلاَّ

٨٠٩٣–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ يَقْرَأُ سُورَةً

٨٠٩٤–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَمُوتُ لَهُ ثَلاَثَةٌ مِنَ الْوَلَدِ مَا

٨٠٩٥–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَنْظُرُ إِلَى امْرَأَةٍ أَوَّلَ رَمْقَةٍ

٨٠٩٦–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَزْرَعُ زَرْعاً أَوْ يَغْرِسُ غَرْسَاً

٨٠٩٧–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذًى شَوْكَةٍ فَمَا

٨٠٩٨–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُشَاكُ شَوْكَةً فَمَا فَوْقَهَا إِلاَّ

٨٠٩٩–مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَشِيبُ شَيْبَةً فِي الإِسْلاَمِ

٨٠٥٤–مَا مِنْ صَبَاحٍ وَلاَ رَوَاحٍ إِلاَّ وَبِقَاعُ الأَرْضِ

٨٠٥٥–مَا مِنْ صَدَقَةٍ أَفْضَلَ مِنْ قَوْلِ.ح

٨٠٥٦–مَا مِنْ صَدَقَةٍ أَحَبَّ إِلَى الله مِنْ قَوْلِ

٨٠٥٧–مَا مِنْ صَلاَةٍ مَفْرُوضَةٍ إِلاَّ وَبَيْنَ يَدَيْهَا

٨٠٥٨–مَا مِنْ عامٍ إِلاَّ وَالَّذِي بَعْدَهُ شَرٌّ مِنْهُ حَتَّى

٨٠٥٩–مَا مِنْ عامٍ إِلاَّ يَنْقُصُ الْخَيْرُ فِيهِ وَيَزِيدُ

٨٠٦٠–مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْجُدُ لله سَجْدَةً إِلاَّ رَفَعَهُ

٨٠٦١–مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَدْعُو لأَخِيهِ بِظَهْرِ

٨٠٦٢–مَا مِنْ عَبْدٍ يَمُرُّ بِقَبْرِ رَجُلٍ كَانَ يَعْرِفُهُ فِي

٨٠٦٣–مَا مِنْ عَبْدٍ يُصْرَعُ صَرْعَةً مِنْ مَرَضٍ إِلاَّ

٨٠٦٤–مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْتَرْعِيهِ الله رَعِيَّةً،يَمُوتُ يَوْمَ

٨٠٦٥–مَا مِنْ عَبْدٍ يَخْطُبُ خُطْبَةً إِلاَّ الله سَائِلُهُ

٨٠٦٦–مَا مِنْ عَبْدٍ يَخْطُو خَطْوَةً إِلاَّ سُئِلَ عَنْهَا

٨٠٦٧–مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ إِلاَّ لَهُ بَابَانِ فِي السَّمَاءِ

٨٠٦٨–مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ أُمَّتِي يُصَلِّي عَلَيَّ صَلاَةً

٨٠٦٩–مَا مِنْ عَبْدٍ يَبِيعُ تَالِداً إِلاَّ سَلَّطَ الله عَلَيْهِ

٨٠٧٠–مَا مِنْ عَبْدٍ كَانَتْ لَهُ نِيَّةٌ فِي أَدَاءِ دَيْنِهِ إِلاَّ

٨٠٧١–مَا مِنْ عَبْدٍ يُرِيدُ أَنْ يَرْتَفِعَ فِي الدُّنْيَا

٨٠٧٢–مَا مِنْ عَبْدٍ وَلاَ أَمَةٍ اسْتَغْفَرَ الله فِي كُلِّ

٨٠٧٣–مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْجُدُ فَيَقُولُ رَبِّ اغْفِرْ لِي

٨٠٧٤–مَا مِنْ عَبْدٍ يُصَلِّي عَلَيَّ إِلاَّ صَلَّتْ عَلَيْهِ

٨٠٧٥–مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ يَخْرُجُ مِنْ عَيْنَيْهِ مِنَ

٨٠٧٦–مَا مِنْ عَبْدٍ ابْتُلِيَ بِبَلِيَّةٍ فِي الدُّنْيَا إِلاَّ

٨١٢٣- مَا يَحِلُّ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَشْتَدَّ إِلَى أَخِيهِ بِنَظْرَةٍ

٨١٢٤- مَا يُخْرِجُ رَجُلٌ شَيْئاً مِنَ الصَّدَقَةِ حَتَّى

٨١٢٥- مَانِعُ الحَدِيثِ أَهْلَهُ كَمُحَدِّثِهِ غَيْرَ أ

٨١٢٦- مَانِعُ الزَّكَاةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي النَّارِ. ح

٨١٢٧- مَثَلُ الإِيمَانِ مَثَلُ الْقَمِيصِ تَقَمَّصُهُ مَرَّةً

٨١٢٨- مَثَلُ الْبَخِيلِ وَالْمُتَصَدِّقِ كَمَثَلِ رَجُلَيْنِ

٨١٢٩- مَثَلُ الْبَيْتِ الَّذِي يُذْكَرُ اللهُ فِيهِ وَالْبَيْتِ

٨١٣٠- مَثَلُ الجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالجَلِيسِ السُّوءِ

٨١٣١- مَثَلُ الجَلِيسِ الصَّالِحِ كَمَثَلِ الْعَطَّارِ إِنْ

٨١٣٢- مَثَلُ الرَّافِلَةِ فِي الزِّينَةِ فِي غَيْرِ أَهْلِهَا

٨١٣٣- مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الخَمْسِ كَمَثَلِ نَهْرٍ جَارٍ

٨١٣٤-مَثَلُ الْعَالِمِ الَّذِي يُعَلِّمُ النَّاسَ الْخَيْرَ

٨١٣٥- مَثَلُ الْقَلْبِ مَثَلُ الرِّيشَةِ تُقَلِّبُهَا الرِّيَاحُ

٨١٣٦- مَثَلُ الَّذِي يُعْتِقُ عِنْدَ الْمَوْتِ كَمَثَلِ

٨١٣٧- مَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ الْعِلْمَ ثُمَّ لاَ يُحَدِّثُ بِهِ

٨١٣٨- مَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ الْعِلْمَ فِي صِغَرِهِ

٨١٣٩- مَثَلُ الَّذِي يَجْلِسُ يَسْمَعُ الْحِكْمَةَ وَلاَ

٨١٤٠- مَثَلُ الَّذِي يَتَكَلَّمُ يَوْمَ الجُمُعَةِ وَالإِمَامُ

٨١٤١- مَثَلُ الَّذِي يُعَلِّمُ النَّاسَ الخَيْرَ وَيَنْسَى

٨١٤٢- مَثَلُ الَّذِي يُعِينُ قَوْمَهُ عَلَى غَيْرِ الْحَقِّ

٨١٤٣- مَثَلُ الَّذِينَ يَغْزُونَ مِنْ أُمَّتِي وَيَأْخُذُونَ

٨١٤٤- مَثَلُ الْمُؤْمِنِ كَمَثَلِ الْعَطَّارِ إِنْ جَالَسْتَهُ

٨١٤٥- مَثَلُ الْمُؤْمِنِ مَثَلُ النَّخْلَةِ مَا أَخَذْتَ مِنْهَا

٨١٠٠-مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَبِيتُ عَلَى ذِكْرٍ طَاهِراً

٨١٠١-مَا مِنْ مُسْلِمٍ كَسَا مُسْلِماً ثَوْباً إِلاَّ كَانَ

٨١٠٢- مَا مِنْ مُسْلِمٍ تُدْرِكُ لَهُ ابْنَتَانِ فَيُحْسِنُ

٨١٠٣- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَعْمَلُ ذَنْباً إِلاَّ وَقَّفَهُ

٨١٠٤- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصَابُ فِي جَسَدِهِ إِلاَّ أَمَرَ

٨١٠٥- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُظْلَمُ مَظْلَمَةً فَيُقَاتِلُ

٨١٠٦- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَعُودُ مَرِيضاً لَمْ يَحْضُرْ

٨١٠٧- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُلَبِّي إِلاَّ لَبَّى مَا عَنْ يَمِينِهِ

٨١٠٨- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَمُوتُ يَوْمَ الجُمُعَةِ أَوْ لَيْلَةَ

٨١٠٩- مَا مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَلْتَقِيَانِ فَيَتَصَافَحَانِ إِلاَّ

٨١١٠- مَا مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَمُوتُ لَهُمَا ثَلاَثَةٌ مِنَ

٨١١١- مَا مِنْ مُصَلٍّ إِلاَّ وَمَلَكٌ عَنْ يَمِينِهِ وَمَلَكٌ

٨١١٢- مَا مِنْ مُصِيبَةٍ تُصِيبُ الْمُسْلِمَ إِلاَّ كَفَّرَ

٨١١٣- مَا مِنْ مَيِّتٍ يُصَلِّي عَلَيْهِ أُمَّةٌ مِنَ النَّاسِ

٨١١٤- مَا مِنْ نَبِيٍّ يَمْرَضُ إِلاَّ خُيِّرَ بَيْنَ الدُّنْيَا

٨١١٥- مَا مِنْ نَبِيٍّ يَمُوتُ فَيُقِيمُ فِي قَبْرِهِ إِلاَّ

٨١١٦- مَا مِنْ يَوْمٍ إِلاَّ يُقْسَمُ فِيهِ مَقَاقِيلُ مِنْ

٨١١٧- مَا مَلأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرّاً مِنْ بَطْنِهِ

٨١١٨- مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَلَدَهُ أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ

٨١١٩- مَا نَفَعَنِي مَالٌ قَطُّ مَا نَفَعَنِي مَالُ أَبِي

٨١٢٠- مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ وَمَا زَادَ اللهُ

٨١٢١- مَا وَضَعْتُ قِبْلَةَ مَسْجِدِي هذَا حَتَّى

٨١٢١-فُرِجَ لِي مَا بَيْنِي وَبَيْنَ الْكَعْبَةِ. ض

٨١٦٨–مَثَلِي وَمَثَلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَوْقَدَ نَاراً

٨١٦٩–مَجَالِسُ الذِّكْرِ تَنْزِلُ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ

٨١٧٠–مُدَارَاةُ النَّاسِ صَدَقَةٌ

٨١٧١–مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي عَلَى مُوسى قَائِماً

٨١٧٢–مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي بِالمَلأ الأَعْلى

٨١٧٣–مَرَّ رَجُلٌ بِغُصْنِ شَجَرَةٍ عَلَى ظَهْرِ طَرِيقٍ

٨١٧٤–مُرُوا أَوْلاَدَكُمْ بِالصَّلاَةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعٍ

٨١٧٥–مُرُوا أَبَا بَكْرٍ فَلْيُصَلِّ بِالنَّاسِ

٨١٧٦–مُرُوا بِالمَعْرُوفِ وَانْهَوْا عَنِ المُنْكَرِ قَبْلَ

٨١٧٧–مُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوهُ وَانْهَوْا

٨١٧٨–مَسْأَلَةُ الْغَنِيِّ شَيْنٌ فِي وَجْهِهِ يَوْمَ

٨١٧٩–مَشْيُكَ إِلَى المَسْجِدِ وَانْصِرَافُكَ إِلَى

٨١٨٠–مُصُّوا المَاءَ مَصّاً وَلاَ تَعُبُّوهُ عَبّاً.ح

٨١٨١–مَضْمِضُوا مِنَ اللَّبَنِ فَإِنَّ لَهُ دَسماً.صح

٨١٨٢–مَطْلُ الْغَنِيِّ ظُلْمٌ وَإِذَا أُتْبِعَ أَحَدُكُمْ عَلى

٨١٨٣–مَعَ كُلِّ خَتْمَةٍ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ

٨١٨٤–مَعَ كُلِّ فَرْحَةٍ تَرْحَةٌ.ض

٨١٨٥–مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ أَعْلَمُ النَّاسِ بِحَلاَلِ اللهِ

٨١٨٦–مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ أَمَامَ الْعُلَمَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٨١٨٧–مُعْتَرَكُ المَنَايَا مَا بَيْنَ السِّتِّينَ إِلَى

٨١٨٨–مُعَقِّبَاتٌ لاَ يُخَيَّبُ قَائِلُهُنَّ ثَلاَثٌ وَثَلاَثُونَ

٨١٨٩–مُعَلِّمُ الخَيْرِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى

٨١٩٠–مَفَاتِيحُ الْغَيْبِ خَمْسٌ لاَ يَعْلَمُهَا إِلاَّ اللهُ

٨١٤٦– مَثَلُ المُؤْمِنِ إِذَا لَقِيَ المُؤْمِنَ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ

٨١٤٧– مَثَلُ المُؤْمِنِ مَثَلُ النَّخْلَةِ لاَ تَأْكُلُ إِلاَّ

٨١٤٨– مَثَلُ المُؤْمِنِ مَثَلُ السُّنْبُلَةِ تَمِيلُ أَحْيَاناً

٨١٤٩– مَثَلُ المُؤْمِنِ مَثَلُ السُّنْبُلَةِ تَسْتَقِيمُ مَرَّةً

٨١٥٠– مَثَلُ المُؤْمِنِ مَثَلُ الخَامَةِ تَخْمَرُّ مَرَّةً

٨١٥١–مَثَلُ المُؤْمِنِ كَمَثَلِ الخَامَةِ مِنَ الزَّرْعِ

٨١٥٢–مَثَلُ المُؤْمِنِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ

٨١٥٣–مَثَلُ المُؤْمِنِ مَثَلُ النَّحْلَةِ إِنْ أَكَلَتْ

٨١٥٤–مَثَلُ المُؤْمِنِ كَالْبَيْتِ الخَرِبِ فِي الظَّاهِرِ

٨١٥٥–مَثَلُ المُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ

٨١٥٦–مَثَلُ المُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللهِ وَاللهُ أَعْلَمُ

٨١٥٧–مَثَلُ المَرْأَةِ الصَّالِحَةِ فِي النِّسَاءِ كَمَثَلِ

٨١٥٨–مَثَلُ المُنَافِقِ كَمَثَلِ الشَّاةِ الْعَائِرَةِ بَيْنَ

٨١٥٨–مَثَلُ المُنَافِقِ كَمَثَلِ الشَّاةِ الْعَائِرَةِ بَيْنَ

٨١٥٩– مَثَلُ ابْنِ آدَمَ وَإِلَى جَنْبِهِ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ.

٨١٦٠–مَثَلُ أَصْحَابِي مَثَلُ الْمِلْحِ فِي الطَّعَامِ

٨١٦١–مَثَلُ أُمَّتِي مَثَلُ المَطَرِ لاَ يُدْرَى أَوَّلُهُ خَيْرٌ

٨١٦٢–مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي مَثَلُ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا

٨١٦٣–مَثَلُ بِلاَلٍ كَمَثَلِ نَخْلَةٍ غَدَتْ تَأْكُلُ مِنَ

٨١٦٤–مَثَلُ بَلْعَمَ بْنِ بَاعُورَاءَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ

٨١٦٥–مَثَلُ مِنًى كَالرَّحِمِ فِي ضِيقِهِ فَإِذَا حَمَلَتْ

٨١٦٦–مَثَلُ هذِهِ الدُّنْيَا مَثَلُ ثَوْبٍ شُقَّ مِنْ أَوَّلِهِ

٨١٦٧–مَثَلِي وَمَثَلُ السَّاعَةِ كَفَرَسَيْ رِهَانٍ مَثَلِي

٨٢١٤–مِنَ التَّمْرِ وَالْبُسْرِ خَمْرٌ.ح

٨٢١٥–مِنَ الجَفَاءِ أَنْ أُذْكَرَ عِنْدَ الرَّجُلِ فَلاَ

٨٢١٦–مِنَ الْحِنْطَةِ خَمْرٌ وَمِنَ التَّمْرِ خَمْرٌ وَمِنَ

٨٢١٧–مِنَ الزُّرْقَةِ يُمْنٌ.ض

٨٢١٨–مِنَ الصَّدَقَةِ أَنْ تُسَلِّمَ عَلَى النَّاسِ وَأَنْتَ

٨٢١٩–مِنَ الصَّدَقَةِ أَنْ تُعَلِّمَ الرَّجُلَ الْعِلْمَ فَيَعْمَلَ

٨٢٢٠–مِنَ الْكَبَائِرِ اسْتِطَالَةُ الرَّجُلِ فِي عِرْضِ

٨٢٢١–مِنَ المَذِيِّ الْوُضُوءُ وَمِنَ المَنِيِّ الْغُسْلُ.ح

٨٢٢٢–مِنَ المُرُوءَةِ أَنْ يُنْصِتَ الأَخُ لأَخِيهِ إِذَا

٨٢٢٣–مِنْ أَخْوَنِ الْخِيَانَةِ تِجَارَةُ الْوَالِي فِي

٨٢٢٤–مِنْ أَسْوَإِ النَّاسِ مَنْزِلَةً مَنْ أَذْهَبَ آخِرَتَهُ

٨٢٢٥–مِنْ أَشَدِّ أُمَّتِي لِي حُبّاً نَاسٌ يَكُونُونَ

٨٢٢٦–مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يَتَبَاهَى النَّاسُ فِي

٨٢٢٧–مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ الْفُحْشُ وَالتَّفَحُّشُ

٨٢٢٨–مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يَمُرَّ الرَّجُلُ فِي

٨٢٢٩–مِنْ أَفْضَلِ الشَّفَاعَةِ أَنْ يُشْفَعَ بَيْنَ اثْنَيْنِ

٨٢٣٠–مِنْ أَفْضَلِ الْعَمَلِ إِدْخَالُ السُّرُورِ عَلَى

٨٢٣١–مِنِ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ انْتِفَاخُ الأَهِلَّةِ.ض

٨٢٣٢–مِنِ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ أَنْ يُرَى الْهِلاَلُ قَبَلاً

٨٢٣٣–مِنِ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ هَلاَكُ الْعَرَبِ.ح

٨٢٣٤–مِنِ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ كَثْرَةُ الْقَطْرِ وَقِلَّةُ

٨٢٣٥–مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ الشِّرْكُ بِاللهِ وَالْيَمِينُ

٨٢٣٦–مِنْ إِكْفَاءِ الدِّينِ تَفَصُّحُ النَّبَطِ وَاتِّخَاذُهُمْ

٨١٩١–مَفَاتِيحُ الْجَنَّةِ شَهَادَةُ أَنْ لاَ إِله إِلاَّ

٨١٩٢–مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ الصَّلاَةُ وَمِفْتَاحُ الصَّلاَةِ

٨١٩٣–مِفْتَاحُ الصَّلاَةِ الطُّهُورُ وَتَحْرِيمُهَا التَّكْبِيرُ

٨١٩٤–مَقَامُ الرَّجُلِ فِي الصَّفِّ فِي سَبِيلِ اللهِ

٨١٩٥–مَكَارِمُ الأَخْلاَقِ مِنْ أَعْمَالِ الْجَنَّةِ.ح

٨١٩٦–مَكَارِمُ الأَخْلاَقِ عَشْرَةٌ تَكُونُ فِي الرَّجُلِ

٨١٩٧–مَكَانَ الْكَيِّ التَّكْمِيدَ وَمَكَانَ الْعَلاَقِ

٨١٩٨–مَكْتُوبٌ فِي الإِنْجِيلِ كَمَا تَدِينُ تُدَانُ

٨١٩٩–مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَاةِ مَنْ بَلَغَتْ لَهُ ابْنَةٌ

٨٢٠٠–مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَاةِ مَنْ سَرَّهُ أَنْ تَطُولَ

٨٢٠١–مَكَّةُ أُمُّ الْقُرَى وَمَرْوُ أُمُّ خُرَاسَانَ

٨٢٠٢–مَكَّةُ مُنَاخٌ لاَ تُبَاعُ رِبَاعُهَا وَلاَ تُؤْجَرُ ب

٨٢٠٣–مُلِيءَ عَمَّارٌ إِيمَاناً إِلَى مُشَاشِهِ.صح

٨٢٠٤–مَلْعُونٌ مَنْ أَتَى امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا.صح

٨٢٠٥–مَلْعُونٌ مَنْ سَأَلَ بِوَجْهِ اللهِ وَمَلْعُونٌ مَنْ

٨٢٠٦–مَلْعُونٌ مَنْ ضَارَّ مُؤْمِناً أَوْ مَكَرَ بِهِ.ح

٨٢٠٧–مَلْعُونٌ مَنْ سَبَّ أَبَاهُ مَلْعُونٌ مَنْ سَبَّ أُمَّهُ

٨٢٠٨–مَلْعُونٌ مَنْ فَرَّقَ.ح

٨٢٠٩–مَلْعُونٌ مَنْ لَعِبَ بِالشِّطْرَنْجِ وَالنَّاظِرُ إِلَيْهَا

٨٢١٠–مَلَكٌ مُوَكَّلٌ بِالْقُرْآنِ فَمَنْ قَرَأَهُ مِنْ

٨٢١١–مَمْلُوكُكَ يَكْفِيكَ فَإِذَا صَلَّى فَهُوَ أَخُوكَ

٨٢١٢–مِنَ اللهِ تَعَالَى لاَ مِنْ رَسُولِهِ لَعَنَ اللهُ قَاطِعَ

٨٢١٣–مِنَ الْبِرِّ أَنْ تَصِلَ صَدِيقَ أَبِيكَ.ح

٨٢٦٠–مِنْ كُنُوزِ الْبِرِّ كِتْمَانُ المَصَائِبِ وَالأَمْرَاضِ

٨٢٦١–مِنْ مُوجِبَاتِ المَغْفِرَةِ إِطْعَامُ المُسْلِمِ

٨٢٦٢–مِنَّا الَّذِي يُصَلِّي عِيسى ابْنُ مَرْيَمَ

٨٢٦٣–مَنْ آتَاهُ اللهُ مِنْ هذَا المَالِ شَيْئاً مِنْ غَيْرِ

٨٢٦٤–مَنْ آذَى المُسْلِمِينَ في طُرُقِهِمْ وَجَبَتْ

٨٢٦٥–مَنْ آذَى العَبَّاسَ فَقَدْ آذَانِي إِنَّمَا عَمُّ

٨٢٦٦–مَنْ آذَى عَلِيّاً فَقَدْ آذَانِي.صح

٨٢٦٧–مَنْ آذَى شَعْرَةً مِنِّي فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ

٨٢٦٨–مَنْ آذَى أَهْلَ المَدِينَةِ آذَاهُ اللهُ وَعَلَيْهِ

٨٢٦٩–مَنْ آذَى مُسْلِماً فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ آذَانِي

٨٢٧٠–مَنْ آذَى ذِمِّيّاً فَأَنَا خَصْمُهُ وَمَنْ كُنْتُ

٨٢٧١–مَنْ أَمَّنَ رَجُلاً عَلَى دَمِهِ فَقَتَلَهُ فَأَنَا بَرِيءٌ

٨٢٧٢–مَنْ آوَى ضَالَّةً فَهُوَ ضَالٌّ مَا لَمْ

٨٢٧٣–مَنْ آوَى يَتِيماً أَوْ يَتِيمَيْنِ ثُمَّ صَبَرَ

٨٢٧٤–مَنِ ابْتَاعَ طَعَاماً فَلاَ يَبِعْهُ حَتَّى

٨٢٧٥–مَنِ ابْتَاعَ مَمْلُوكاً فَلْيَحْمَدِ اللهَ وَلْيَكُنْ أَوَّلَ

٨٢٧٦–مَنِ ابْتَغَى الْعِلْمَ لِيُبَاهِيَ بِهِ الْعُلَمَاءَ أَوْ

٨٢٧٧–مَنِ ابْتَغَى الْقَضَاءَ وَسَأَلَ فِيهِ شُفَعَاءَ وُكِلَ

٨٢٧٨–مَنِ ابْتُلِيَ مِنْ هذِهِ الْبَنَاتِ بِشَيْءٍ فَأَحْسَنَ

٨٢٧٩–مَنِ ابْتُلِيَ بِالْقَضَاءِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ

٨٢٨٠–مَنِ ابْتُلِيَ بِالْقَضَاءِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَلاَ

٨٢٨١–مَنِ ابْتُلِيَ فَصَبَرَ وَأُعْطِيَ فَشَكَرَ وَظُلِمَ

٨٢٨٢–مَنْ أُبْلِيَ بَلاَءً فَذَكَرَهُ فَقَدْ شَكَرَهُ وَإِنْ

٨٢٣٧–مِنْ بَرَكَةِ المَرْأَةِ تَبْكِيرُهَا بِالأُنْثَى.ض

٨٢٣٨–مِنْ تَمَامِ التَّحِيَّةِ الأَخْذُ بِالْيَدِ.ح

٨٢٣٩–مِنْ تَمَامِ عِيَادَةِ المَرِيضِ أَنْ يَضَعَ أَحَدُكُمْ

٨٢٤٠–مِنْ تَمَامِ الصَّلاَةِ سُكُونُ الأَطْرَافِ.ض

٨٢٤١–مِنْ تَمَامِ النِّعْمَةِ دُخُولُ الجَنَّةِ وَالْفَوْزُ مِنَ

٨٢٤٢–مِنْ حُسْنِ الصَّلاَةِ إِقَامَةُ الصَّفِّ.صح

٨٢٤٣–مِنْ حُسْنِ إِسْلاَمِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَالاَ

٨٢٤٤–مِنْ حُسْنِ عِبَادَةِ الْمَرْءِ حُسْنُ ظَنِّهِ.ض

٨٢٤٥–مِنْ حِينِ يَخْرُجُ أَحَدُكُمْ مِنْ مَنْزِلِهِ إِلَى

٨٢٤٦–مِنْ خُلَفَائِكُمْ خَلِيفَةٌ يَحْثُو الْمَالَ حَثْياً لاَ

٨٢٤٧–مِنْ خَيْرِ خِصَالِ الصَّائِمِ السِّوَاكُ.ح

٨٢٤٨–مِنْ خَيْرِ طِيبِكُمُ الْمِسْكُ.صح

٨٢٤٩–مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ حُسْنُ الْخُلُقِ وَمِنْ

٨٢٥٠–مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يُشْبِهَ أَبَاهُ.ض

٨٢٥١–مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ خِفَّةُ لِحْيَتِهِ.ض

٨٢٥٢–مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ اسْتِخَارَتُهُ اللهَ وَمِنْ

٨٢٥٣–مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ الْحِلْمُ وَالْحَيَاءُ

٨٢٥٤–مِنْ شِرَارِ النَّاسِ مَنْ تُدْرِكُهُمُ السَّاعَةُ وَهُمْ

٨٢٥٥–مِنْ شُكْرِ النِّعْمَةِ إِفْشَاؤُهَا.صح

٨٢٥٦–مِنْ فِقْهِ الرَّجُلِ رِفْقُهُ في مَعِيشَتِهِ.ح

٨٢٥٧–مِنْ فِقْهِ الرَّجُلِ أَنْ يُصْلِحَ مَعِيشَتَهُ وَلَيْسَ

٨٢٥٨–مِنْ كَرَامَةِ الْمُؤْمِنِ عَلَى اللهِ تَعَالَى نَقَاءُ

٨٢٥٩–مِنْ كَرَامَتِي عَلَى رَبِّي أَنِّي وُلِدْتُ مَخْتُوناً

٨٣٠٦–مَنْ أَجَلَّ سُلْطَانَ اللهِ أَجَلَّهُ اللهُ يَوْمَ

٨٣٠٧–مَنْ أَحَاطَ حَائِطاً عَلَى أَرْضٍ فَهِيَ لَهُ.صح

٨٣٠٨–مَنْ أَحَبَّ للهِ وَأَبْغَضَ للهِ وَأَعْطَى للهِ وَمَنَعَ

٨٣٠٩–مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ اللهِ أَحَبَّ اللهُ لِقَاءَهُ وَمَنْ

٨٣١٠–مَنْ أَحَبَّ الأَنْصَارَ أَحَبَّهُ اللهُ وَمَنْ أَبْغَضَ

٨٣١١–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُكَثِّرَ اللهُ خَيْرَ بَيْتِهِ

٨٣١٢–مَنْ أَحَبَّ شَيْئاً أَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِهِ.ض

٨٣١٣–مَنْ أَحَبَّ دُنْيَاهُ أَضَرَّ بِآخِرَتِهِ وَمَنْ أَحَبَّ

٨٣١٤–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَسْبِقَ الدَّائِبَ المُجْتَهِدَ

٨٣١٥–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَمَثَّلَ لَهُ الرِّجَالُ قِيَاماً

٨٣١٦–مَنْ أَحَبَّ فِطْرَتِي فَلْيَسْتَسِنَّ بِسُنَّتِي وَإِنَّ

٨٣١٧–مَنْ أَحَبَّ قَوْماً حَشَرَهُ اللهُ في

٨٣١٨–مَنْ أَحَبَّ الحَسَنَ وَالحُسَيْنَ فَقَدْ أَحَبَّنِي

٨٣١٩–مَنْ أَحَبَّ عَلِيّاً فَقَدْ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَبْغَضَ

٨٣٢٠–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى شَهِيدٍ يَمْشِي

٨٣٢١–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَصِلَ أَبَاهُ في قَبْرِهِ فَلْيَصِلْ

٨٣٢٢–مَنْ أَحَبَّ أَنْ تَسُرَّهُ صَحِيفَتُهُ فَلْيُكْثِرْ فِيهَا

٨٣٢٣–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَجِدَ طَعْمَ الإِيمَانِ فَلْيُحِبَّ

٨٣٢٤–مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ في رِزْقِهِ وَأَنْ

٨٣٢٥–مَنِ احْتَجَبَ عَنِ النَّاسِ لَمْ يُحْجَبْ عَنِ

٨٣٢٦–مَنِ احْتَجَمَ لِسَبْعَ عَشْرَةَ مِنَ الشَّهْرِ

٨٣٢٧–مَنِ احْتَجَمَ يَوْمَ الثُّلاَثَاءِ لِسَبْعَ عَشْرَةَ مِنَ

٨٣٢٨–مَنِ احْتَجَمَ يَوْمَ الأَرْبِعَاءِ أَوْ يَوْمَ السَّبْتِ

٨٢٨٣–مَنْ أَتَى المَسْجِدَ لِشَيْءٍ فَهُوَ حَظُّهُ.ح

٨٢٨٤–مَنْ أَتَى عَرَّافاً فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ لَمْ تُقْبَلْ

٨٢٨٥–مَنْ أَتَى عَرَّافاً أَوْ كَاهِناً فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ

٨٢٨٦–مَنْ أَتَى فِرَاشَهُ وَهُوَ يَنْوِي أَنْ يَقُومَ يُصَلِّي

٨٢٨٧–مَنْ أَتَى الجُمُعَةَ وَالإِمَامُ يَخْطُبُ كَانَتْ لَهُ

٨٢٨٨–مَنْ أَتَى كَاهِناً فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ أَوْ أَتَى

٨٢٨٩–مَنْ أَتَى كَاهِناً فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ حُجِبَتْ

٨٢٩٠–مَنْ أَتَى إِلَيْكُمْ مَعْرُوفاً فَكَافِئُوهُ فَإِنْ لَمْ

٨٢٩١–مَنْ أَتَى امْرَأَتَهُ في حَيْضِهَا فَلْيَتَصَدَّقْ

٨٢٩٢–مَنْ أَتَاهُ أَخُوهُ مُتَنَصِّلاً فَلْيَقْبَلْ ذٰلِكَ مِنْهُ

٨٢٩٣–مَنِ اتَّبَعَ الجَنَازَةَ فَلْيَحْمِلْ بِجَوَانِبِ

٨٢٩٤–مَنِ اتَّبَعَ كِتَابَ اللهِ هَدَاهُ مِنَ الضَّلاَلَةِ

٨٢٩٥–مَنْ أَتَتْ عَلَيْهِ سِتُّونَ سَنَةً فَقَدْ أَعْذَرَ اللهُ

٨٢٩٦–مَنْ أَتَتْهُ هَدِيَّةٌ وَعِنْدَهُ قَوْمٌ جُلُوسٌ فَهُمْ

٨٢٩٧–مَنِ اتَّخَذَ مِنَ الخَدَمِ غَيْرَ مَا يَنْكِحُ ثُمَّ

٨٢٩٨–مَنِ اتَّقَى اللهَ عَاشَ قَوِيّاً وَسَارَ في بِلاَدِهِ

٨٢٩٩–مَنِ اتَّقَى اللهَ أَهَابَ اللهُ مِنْهُ كُلَّ شَيْءٍ

٨٣٠٠–مَنِ اتَّقَى اللهَ كَلَّ لِسَانُهُ وَلَمْ يُشْفَ

٨٣٠١–مَنِ اتَّقَى اللهَ وَقَاهُ كُلَّ شَيْءٍ.ض

٨٣٠٢–مَنْ أَنْكَلَ ثَلاَثَةً مِنْ صُلْبِهِ في سَبِيلِ اللهِ

٨٣٠٣–مَنْ أَنْصَتَ عَلَيْهِ خَيْراً وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ

٨٣٠٤–مَنِ اجْتَنَبَ أَرْبَعاً دَخَلَ الجَنَّةَ : الدِّمَاءَ

٨٣٠٥–مَنْ أَجْرَى اللهُ عَلَى يَدَيْهِ فَرَجاً لِمُسْلِمٍ

٨٣٥٢–مَنْ أَخَذَ مِنَ الأَرْضِ شَيْئاً بِغَيْرِ حَقِّهِ

٨٣٥٣–مَنْ أَخَذَ مِنَ الأَرْضِ شَيْئاً ظُلْماً جَاءَ يَوْمَ

٨٣٥٤–مَنْ أَخَذَ مِنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ شَيْئاً جَاءَ

٨٣٥٥–مَنْ أَخَذَ عَلَى تَعْلِيمِ الْقُرْآنِ قَوْساً قَلَّدَهُ

٨٣٥٦–مَنْ أَخَذَ عَلَى الْقُرْآنِ أَجْراً فَذَاكَ حَظُّهُ

٨٣٥٧–مَنْ أَخَذَ بِسُنَّتِي فَهُوَ مِنِّي وَمَنْ رَغِبَ

٨٣٥٨–مَنْ أَخْرَجَ أَذًى مِنَ الْمَسْجِدِ بَنَى اللهُ لَهُ

٨٣٥٩–مَنْ أَخْرَجَ مِنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ شَيْئاً

٨٣٦٠–مَنْ أَخْطَأَ خَطِيئَةً أَوْ أَذْنَبَ ذَنْباً ثُمَّ نَدِمَ

٨٣٦١–مَنْ أَخْلَصَ للهِ أَرْبَعِينَ يَوْماً ظَهَرَتْ يَنَابِيعُ

٨٣٦٢–مَنِ ادَّانَ دَيْناً يَنْوِي قَضَاءَهُ أَدَّاهُ اللهُ عَنْهُ

٨٣٦٣–مَنْ أَدَّى إِلَى أُمَّتِي حَدِيثاً لِيُقَامَ بِهِ سُنَّةٌ أَوْ

٨٣٦٤–مَنْ أَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ فَقَدْ أَدَّى الْحَقَّ الَّذِي

٨٣٦٥–مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الصَّلاَةِ مَعَ الإِمَامِ

٨٣٦٦–مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الْجُمُعَةِ فَلْيَصِلْ إِلَيْهَا

٨٣٦٧–مَنْ أَدْرَكَ عَرَفَةَ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَقَدْ

٨٣٦٨–مَنْ أَدْرَكَ رَمَضَانَ وَعَلَيْهِ مِنْ رَمَضَانَ شَيْءٌ

٨٣٦٩–مَنْ أَدْرَكَ الأَذَانَ فِي الْمَسْجِدِ ثُمَّ خَرَجَ

٨٣٧٠–مَنِ ادَّعَى إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُ فَالْجَنَّةُ

٨٣٧١–مَنِ ادَّعَى إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ أَوِ انْتَمَى إِلَى غَيْرِ

٨٣٧٢–مَنِ ادَّعَى مَا لَيْسَ لَهُ فَلَيْسَ مِنَّا وَلْيَتَبَوَّأْ

٨٣٧٣– مَنِ ادَّهَنَ وَلَمْ يُسَمَّ ادَّهَنَ مَعَهُ سِتُّونَ

٨٣٧٤– مَنْ أَذَلَّ نَفْسَهُ فِي طَاعَةِ اللهِ فَهُوَ أَعَزُّ

٨٣٢٩–مَنِ احْتَجَمَ يَوْمَ الْخَمِيسِ فَمَرِضَ فِيهِ

٨٣٣٠–مَنِ احْتَكَرَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ طَعَامَهُمْ

٨٣٣١–مَنِ احْتَكَرَ حُكْرَةً يُرِيدُ أَنْ يُغْلِيَ بِهَا عَلَى

٨٣٣٢–مَنِ احْتَكَرَ طَعَاماً عَلَى أُمَّتِي أَرْبَعِينَ يَوْماً

٨٣٣٣–مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ

٨٣٣٤–مَنْ أَحْرَمَ بِحَجٍّ أَوْ عُمْرَةٍ مِنَ الْمَسْجِدِ

٨٣٣٥–مَنْ أَحْزَنَ وَالِدَيْهِ فَقَدْ عَقَّهُمَا.ض

٨٣٣٦–مَنْ أَحْسَنَ إِلَى يَتِيمٍ أَوْ يَتِيمَةٍ كُنْتُ أَنَا

٨٣٣٧–مَنْ أَحْسَنَ الصَّلاَةَ حَيْثُ يَرَاهُ النَّاسُ ثُمَّ

٨٣٣٨–مَنْ أَحْسَنَ فِي الإِسْلاَمِ لَمْ يُؤَاخَذْ بِمَا

٨٣٣٩–مَنْ أَحْسَنَ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللهِ كَفَاهُ اللهُ

٨٣٤٠–مَنْ أَحْسَنَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَكَلَّمَ بِالْعَرَبِيَّةِ فَلاَ

٨٣٤١–مَنْ أَحْسَنَ الرَّمْيَ ثُمَّ تَرَكَهُ فَقَدْ تَرَكَ

٨٣٤٢–مَنْ أَحْيَا اللَّيَالِيَ الأَرْبَعَ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ

٨٣٤٣–مَنْ أَحْيَا لَيْلَةَ الْفِطْرِ وَلَيْلَةَ الأَضْحَى لَمْ

٨٣٤٤–مَنْ أَحْيَا أَرْضاً مَيْتَةً فَهِيَ لَهُ وَلَيْسَ لِعِرْقٍ

٨٣٤٥–مَنْ أَحْيَا أَرْضاً مَيْتَةً فَلَهُ فِيهَا أَجْرٌ وَمَا

٨٣٤٦–مَنْ أَحْيَا سُنَّتِي فَقَدْ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَحَبَّنِي

٨٣٤٧–مَنْ أَخَافَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ أَخَافَهُ اللهُ.ح

٨٣٤٨–مَنْ أَخَافَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ فَقَدْ أَخَافَ مَا

٨٣٤٩–مَنْ أَخَافَ مُؤْمِناً كَانَ حَقّاً عَلَى اللهِ أَنْ لاَ

٨٣٥٠–مَنْ أَخَذَ السَّبُعَ فَهُوَ خَيْرٌ.صح

٨٣٥١–مَنْ أَخَذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ أَدَاءَهَا أَدَّى

٨٣٩٨–مَنْ أَسْبَغَ الْوَضُوءَ فِي الْبَرْدِ الشَّدِيدِ كَانَ

٨٣٩٩–مَنْ أَسْبَلَ إِزَارَهُ فِي صَلاَتِهِ خُيَلاَءَ فَلَيْسَ

٨٤٠٠–مَنِ اسْتَجَدَّ قَمِيصاً فَلَبِسَهُ فَقَالَ حِينَ

٨٤٠١–مَنِ اسْتَجْمَرَ فَلْيَسْتَجْمِرْ ثَلاَثاً.صح

٨٤٠٢–مَنِ اسْتَحَالَ بِدِرْهَمٍ فَقَدِ اسْتَحَلَّ.ض

٨٤٠٣–مَنِ اسْتَطَابَ بِثَلاَثَةِ أَحْجَارٍ لَيْسَ فِيهِنَّ

٨٤٠٤–مَنِ اسْتَطَاعَ أَنْ يَمُوتَ بِالْمَدِينَةِ فَلْيَمُتْ

٨٤٠٥–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَكُونَ لَهُ خِبْءٌ مِنْ

٨٤٠٦–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَقِيَ دِينَهُ وَعِرْضَهُ

٨٤٠٧–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَنْفَعَ أَخَاهُ

٨٤٠٨–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ لاَ يَحُولَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ

٨٤٠٩–مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتُرَ أَخَاهُ الْمُؤْمِنَ

٨٤١٠–مَنِ اسْتَعَاذَ بِاللهِ فَأَعِيذُوهُ وَمَنْ سَأَلَكُمْ

٨٤١١–مَنِ اسْتَعَاذَكُمْ بِاللهِ فَأَعِيذُوهُ وَمَنْ سَأَلَكُمْ

٨٤١٢–مَنِ اسْتَعْجَلَ أَخْطَأَ.ض

٨٤١٣–مَنِ اسْتَعَفَّ أَعَفَّهُ اللهُ وَمَنِ اسْتَغْنَى أَغْنَاهُ

٨٤١٤–مَنِ اسْتَعْمَلَ رَجُلاً مِنْ عِصَابَةٍ وَفِيهِمْ مَنْ

٨٤١٥–مَنِ اسْتَعْمَلْنَاهُ عَلَى عَمَلٍ فَرَزَقْنَاهُ رِزْقاً

٨٤١٦–مَنِ اسْتَعْمَلْنَاهُ مِنْكُمْ عَلَى عَمَلٍ فَكَتَمَنَا

٨٤١٧–مَنِ اسْتَغْفَرَ اللهَ دُبُرَ كُلِّ صَلاَةٍ ثَلاَثَ

٨٤١٨–مَنِ اسْتَغْفَرَ اللهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً

٨٤١٩–مَنِ اسْتَغْفَرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ كَتَبَ

٨٤٢٠–مَنِ اسْتَغْنَى أَغْنَاهُ اللهُ وَمَنِ اسْتَعَفَّ أَعَفَّهُ

٨٣٧٥–مَنْ أُذِلَّ عِنْدَهُ مُؤْمِنٌ فَلَمْ يَنْصُرْهُ وَهُوَ

٨٣٧٦–مَنْ أَذَّنَ سَبْعَ سِنِينَ مُحْتَسِباً كَتَبَ اللهُ لَهُ

٨٣٧٧–مَنْ أَذَّنَ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ سَنَةً وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ

٨٣٧٨–مَنْ أَذَّنَ خَمْسَ صَلَوَاتٍ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً

٨٣٧٩–مَنْ أَذَّنَ سَنَةً لاَ يَطْلُبُ عَلَيْهِ أَجْراً دُعِيَ

٨٣٨٠–مَنْ أَذْنَبَ ذَنْباً فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبّاً إِنْ شَاءَ أَنْ

٨٣٨١–مَنْ أَذْنَبَ ذَنْباً فَعَلِمَ أَنَّ اللهَ تَعَالَى قَدِ

٨٣٨٢–مَنْ أَذْنَبَ ذَنْباً وَهُوَ يَضْحَكُ دَخَلَ النَّارَ

٨٣٨٣–مَنْ أَرَى النَّاسَ فَوْقَ مَا عِنْدَهُ مِنَ الْخَشْيَةِ

٨٣٨٤–مَنْ أَرَادَ الْحَجَّ فَلْيَتَعَجَّلْ.ح

٨٣٨٥–مَنْ أَرَادَ الْحَجَّ فَلْيَتَعَجَّلْ فَإِنَّهُ قَدْ يَمْرَضُ

٨٣٨٦–مَنْ أَرَادَ أَنْ يَعْلَمَ مَا لَهُ عِنْدَ اللهِ فَلْيَنْظُرْ م

٨٣٨٧–مَنْ أَرَادَ أَنْ يَلْقَى اللهَ طَاهِراً مُطَهَّراً

٨٣٨٨–مَنْ أَرَادَ أَنْ يَصُومَ فَلْيَتَسَحَّرْ بِشَيْءٍ.ح

٨٣٨٩–مَنْ أَرَادَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ بِسُوءٍ أَذَابَهُ اللهُ كما

٨٣٩٠–مَنْ أَرَادَ أَنْ تُسْتَجَابَ دَعْوَتُهُ وَأَنْ تُكْشَفَ

٨٣٩١–مَنْ أَرَادَ أَمْراً فَشَاوَرَ فِيهِ امْرءاً مُسْلِماً

٨٣٩٢–مَنِ ارْتَدَّ عَنْ دِينِهِ فَاقْتُلُوهُ.صح

٨٣٩٣–مَنْ أَرْضَى النَّاسَ بِسَخَطِ اللهِ وَكَلَهُ اللهُ

٨٣٩٤–مَنْ أَرْضَى وَالِدَيْهِ فَقَدْ أَرْضَىاللهَ وَمَنْ

٨٣٩٥–مَنْ أُرِيدَ مَالُهُ بِغَيْرِ حَقٍّ فَقَاتَلَ فَقُتِلَ فَهُوَ

٨٣٩٦–مَنْ أُرِيدَ مَالُهُ بِغَيْرِ حَقٍّ فَقَاتَلَ فَقُتِلَ فَهُوَ

٨٣٩٧–مَنِ ازْدَادَ عِلْماً وَلَمْ يَزْدَدْ فِي الدُّنْيَا زُهْداً

٨٤٢١–مَنِ اسْتَغْنى أَغْنَاهُ اللهُ وَمَنِ اسْتَعَفَّ أَعَفَّهُ

٨٤٢٢–مَنِ اسْتَفَادَ مَالاً فَلاَ زَكَاةَ عَلَيْهِ حَتَّى

٨٤٢٣–مَنِ اسْتَفْتَحَ أَوَّلَ نَهَارِهِ بِخَيْرٍ وَخَتَمَهُ

٨٤٢٤–مَنِ اسْتَلْحَقَ شَيْئاً لَيْسَ مِنْهُ حَتَّهُ اللهُ حَتَّ

٨٤٢٥–مَنِ اسْتَمَعَ إِلَى آيَةٍ مِنْ كِتَابِ اللهِ كُتِبَتْ

٨٤٢٧–مَنِ اسْتَمَعَ إِلَى صَوْتِ غِنَاءٍ لَمْ يُؤْذَنْ لَهُ

٨٤٢٨–مَنِ اسْتَمَعَ قَيْنَةً صُبَّ فِي أُذُنَيْهِ الآنُكُ

٨٤٢٩–مَنِ اسْتَنْجى مِنَ الرِّيحِ فَلَيْسَ مِنَّا.ض

٨٤٣٠–مَنِ اسْتُوْدِعَ وَدِيعَةً فَلاَ ضَمانَ عَلَيْهِ.ض

٨٤٣١–مَنْ أَسْدَى إِلَى قَوْمٍ نِعْمَةً فَلَمْ يَشْكُرُوهَا

٨٤٣٢–مَنْ أَسِفَ عَلَى دُنْيَا فَأَتَتْهُ اقْتَرَبَ مِنَ

٨٤٣٣–مَنْ أَسْلَفَ فِي شَيْءٍ فَلْيُسْلِفْ فِي كَيْلٍ

٨٤٣٤–مَنْ أَسْلَفَ فِي شَيْءٍ فَلاَ يَصْرِفْهُ إِلَى

٨٤٣٥–مَنْ أَسْلَمَ عَلَى يَدَيْهِ رَجُلٌ وَجَبَتْ لَهُ

٨٤٣٦–مَنْ أَسْلَمَ عَلَى يَدَيْ رَجُلٍ فَلَهُ وَلاَؤُهُ.ض

٨٤٣٧–مَنْ أَسْلَمَ عَلَى شَيْءٍ فَهُوَ لَهُ.ض

٨٤٣٨–مَنْ أَسْلَمَ مِنْ فَارِسٍ فَهُوَ قُرَشِيٌّ.ض

٨٤٣٩–مَنْ أَشَادَ عَلَى مُسْلِمٍ عَوْرَةً يَشِينُهُ بِهَا

٨٤٤٠–مَنْ أَشَارَ إِلَى أَخِيهِ بِحَدِيدَةٍ فَإِنَّ المَلاَئِكَةَ

٨٤٤١–مَنْ أَشَارَ بِحَدِيدَةٍ إِلَى أَحَدٍ مِنَ

٨٤٤٢–مَنِ اشْتَاقَ إِلَى الجَنَّةِ سَارَعَ إِلَى الْخَيْرَاتِ

٨٤٤٣–مَنِ اشْتَرَى سَرِقَةً وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهَا سَرِقَةٌ

٨٤٤٤–مَنِ اشْتَرَى ثَوْباً بِعَشَرَةِ دَرَاهِمَ وَفِيهِ دِرْهَمٌ

٨٤٤٥–مَنْ أَصَابَ ذَنْباً فَأُقِيمَ عَلَيْهِ حَدُّ ذلِكَ

٨٤٤٦–مَنْ أَصَابَ مَالاً فِي نَهَاوِشَ أَذْهَبَهُ اللهُ فِي

٨٤٤٧–مَنْ أَصَابَ مِنْ شَيْءٍ فَلْيَلْزَمْهُ.ض

٨٤٤٨–مَنْ أَصَابَ حَدّاً فَعُجِّلَ عُقُوبَتُهُ فِي الدُّنْيَا

٨٤٤٩–مَنْ أَصَابَتْهُ فَاقَةٌ فَأَنْزَلَهَا بِالنَّاسِ لَمْ تُسَدَّ

٨٤٥٠–مَنْ أَصَابَهُ هَمٌّ أَوْ غَمٌّ أَوْ سُقْمٌ أَوْ شِدَّةٌ

٨٤٥١–مَنْ أَصْبَحَ وَهُوَ لاَ يَهُمُّ بِظُلْمِ أَحَدٍ غُفِرَ لَهُ

٨٤٥٢–مَنْ أَصْبَحَ وَهَمُّهُ التَّقْوَى ثُمَّ أَصَابَ فِيمَا

٨٤٥٣–مَنْ أَصْبَحَ وَهَمُّهُ غَيْرُ اللهِ فَلَيْسَ مِنَ اللهِ

٨٤٥٤–مَنْ أَصْبَحَ مُطِيعاً للهِ فِي وَالِدَيْهِ أَصْبَحَ لَهُ

٨٤٥٥–مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ آمِناً فِي سِرْبِهِ مُعَافًى فِي

٨٤٥٦–مَنْ أَصْبَحَ يَوْمَ الجُمُعَةِ صَائِماً وَعَادَ

٨٤٥٧–مَنْ أَصْبَحَ يَوْمَ الجُمُعَةِ صَائِماً وَعَادَ

٨٤٥٨–مَنْ أُصِيبَ بِمُصِيبَةٍ فِي مَالِهِ أَوْ جَسَدِهِ

٨٤٥٩–مَنْ أُصِيبَ بِمُصِيبَةٍ فَذَكَرَ مُصِيبَتَهُ

٨٤٦٠–مَنْ أُصِيبَ فِي جَسَدِهِ بِشَيْءٍ فَتَرَكَهُ للهِ

٨٤٦١–مَنْ أَضْحَى يَوْماً مُحْرِماً مُلَبِّياً حَتَّى غَرَبَتِ

٨٤٦٢–مَنِ اضْطَجَعَ مَضْجَعاً لَمْ يَذْكُرِ اللهَ فِيهِ

٨٤٦٣–مَنْ أَطَاعَ اللهَ فَقَدْ ذَكَرَ اللهَ وَإِنْ قَلَّتْ

٨٤٦٤–مَنْ أَطْعَمَ مُسْلِماً جَائِعاً أَطْعَمَهُ اللهُ مِنْ

٨٤٦٥–مَنْ أَطْعَمَ أَخَاهُ المُسْلِمَ شَهْوَتَهُ حَرَّمَهُ اللهُ

٨٤٦٦–مَنْ أَطْعَمَ مَرِيضاً شَهْوَتَهُ أَطْعَمَهُ اللهُ مِنْ

٨٤٦٧–مَنْ أَطْفَأَ عَنْ مُؤْمِنٍ سَيِّئَةً كَانَ خَيْراً مِمَّنْ

٨٤٩١–مَنْ أَفْتَى بِغَيْرِ عِلْمٍ لَعَنَتْهُ مَلاَئِكَةُ السَّمَاءِ

٨٤٩٢–مَنْ أَفْطَرَ يَوْماً مِنْ رَمَضَانَ فِي غَيْرِ رُخْصَةٍ

٨٤٩٣–مَنْ أَفْطَرَ يَوْماً مِنْ رَمَضَانَ فِي الحَضَرِ

٨٤٩٤–مَنْ أَفْطَرَ يَوْماً مِنْ رَمَضَانَ فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ

٨٤٩٥–مَنْ أَفْطَرَ فِي رَمَضَانَ نَاسِياً فَلاَ قَضَاءَ

٨٤٩٦–مَنْ اقالَ مسلماً اقالهُ اللّهُ عَثْرَتَهُ.صح

٨٤٩٧–مَنْ أَقَالَ نَادِماً أَقَالَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

٨٤٩٨–مَنْ أَقَامَ مَعَ المُشْرِكِينَ فَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُ

٨٤٩٩–مَنْ أَقَامَ الْبَيِّنَةَ عَلَى أَسِيرٍ فَلَهُ سَلَبُهُ.صح

٨٥٠٠–مَنِ اقْتَبَسَ عِلْماً مِنَ النّجُومِ اقْتَبَسَ شُعْبَةً

٨٥٠١–مَنِ اقْتَصَدَ أَغْنَاهُ اللهُ وَمَنْ بَذَّرَ أَفْقَرَهُ اللهُ

٨٥٠٢–مَنِ اقْتَطَعَ أَرْضاً ظَالِماً لَقِيَ اللهَ وَهُوَ عَلَيْهِ

٨٥٠٣–مَنِ اقْتَنَى كَلْباً إِلاَّ كَلْبَ مَاشِيَةٍ أَوْ ضَارِياً

٨٥٠٤–مَنْ أَقَرَّ بِعَيْنِ مُؤْمِنٍ أَقَرَّ اللهُ بِعَيْنِهِ يَوْمَ

٨٥٠٥–مَنْ أَقْرَضَ وَرِقاً مَرَّتَيْنِ كَانَ كَعَدْلِ صَدَقَةٍ

٨٥٠٦–مَنِ اكْتَحَلَ بِالإِثْمِدِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ لَمْ يَرْمَدْ

٨٥٠٧–مَنِ اكْتَوَى أَوِ اسْتَرْقَى فَقَدْ بَرِيءَ مِنَ

٨٥٠٨–مَنْ أَكْثَرَ مِنَ الاسْتِغْفَارِ جَعَلَ اللهُ لَهُ مِنْ

٨٥٠٩–مَنْ أَكْثَرَ ذِكْرَ اللهِ فَقَدْ بَرِيءَ مِنَ

٨٥١٠–مَنْ أَكْثَرَ ذِكْرَ اللهِ أَحَبَّهُ اللهُ تَعَالَى.ض

٨٥١١–مَنْ أَكْرَمَ الْقِبْلَةَ أَكْرَمَهُ اللهُ تَعَالَى.ض

٨٥١٢–مَنْ أَكْرَمَ امْرَأً مُسْلِماً فَإِنَّمَا يُكْرِمُ اللهَ

٨٥١٣–مَنْ أَكَلَ لَحْماً فَلْيَتَوَضَّأْ

٨٤٦٨–مَنِ اطَّلَعَ فِي بَيْتِ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ فَقَدْ

٨٤٦٩–مَنِ اطَّلَعَ فِي كِتَابِ أَخِيهِ بِغَيْرِ أَمْرِهِ

٨٤٧٠–مَنْ أَعَانَ مُجَاهِداً فِي سَبِيلِ اللهِ أَوْ غَارِماً

٨٤٧١–مَنْ أَعَانَ عَلَى قَتْلِ مُؤْمِنٍ بِشَطْرِ كَلِمَةٍ

٨٤٧٢–مَنْ أَعَانَ ظَالِماً سَلَّطَهُ اللهُ عَلَيْهِ.ض

٨٤٧٣–مَنْ أَعَانَ عَلَى خُصُومَةٍ بِظُلْمٍ لَمْ يَزَلْ فِي

٨٤٧٤–مَنْ أَعَانَ ظَالِماً لِيُدْحِضَ بِبَاطِلِهِ حَقّاً فَقَدْ

٨٤٧٥–مَنِ اعْتَذَرَ إِلَيْهِ أَخُوهُ بِمَعْذِرَةٍ فَلَمْ يَقْبَلْهَا

٨٤٧٦–مَنِ اعْتَزَّ بِالْعَبِيدِ أَذَلَّهُ اللهُ.صح

٨٤٧٧–مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُسْلِمَةً أَعْتَقَ اللهُ لَهُ بِكُلِّ

٨٤٧٨–مَنِ اعْتَقَلَ رُمْحاً فِي سَبِيلِ اللهِ عَقَلَهُ اللهُ

٨٤٧٩–مَنِ اعْتَكَفَ عَشْراً فِي رَمَضَانَ كَانَ

٨٤٨٠–مَنِ اعْتَكَفَ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا

٨٤٨١–مَنْ أَعْطَاهُ اللهُ تَعَالَى حِفْظَ كِتَابِهِ فَظَنَّ أَنَّ

٨٤٨٢–مَنْ أُعْطِيَ حَظَّهُ مِنَ الرِّفْقِ فَقَدْ أُعْطِيَ

٨٤٨٣–مَنْ أُعْطِيَ شَيْئاً فَوَجَدَ فَلْيَجْزِ بِهِ وَمَنْ لَمْ

٨٤٨٤–مَنْ أَعَنْتُهُ المَكَاسِبُ فَعَلَيْهِ بِمِصْرَ وَعَلَيْهِ

٨٤٨٥–مَنْ أَغَاثَ مَلْهُوفاً كَتَبَ اللهُ لَهُ ثَلاَثاً

٨٤٨٦–مَنِ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللهِ حَرَّمَهُ

٨٤٨٧–مَنِ اغْتَابَ غَازِياً فَكَأَنَّمَا قَتَلَ مُؤْمِناً.ض

٨٤٨٨–مَنِ اغْتَسَلَ يَوْمَ الجُمُعَةِ كَانَ فِي طَهَارَةٍ

٨٤٨٩–مَنِ اغْتِيبَ عِنْدَهُ أَخُوهُ المُسْلِمُ فَلَمْ

٨٤٩٠–مَنْ أُفْتِيَ بِغَيْرِ عِلْمٍ كَانَ إِثْمُهُ عَلَى مَنْ

٨٥٣٧–مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِراً أَوْ وَضَعَ عَنْهُ أَظَلَّهُ اللهُ

٨٥٣٨–مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِراً إِلَى مَيْسَرَتِهِ أَنْظَرَهُ اللهُ

٨٥٣٩– مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِراً فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مِثْلُهُ

٨٥٤٠–مَنْ أُنْعِمَ عَلَيْهِ نِعْمَةٌ فَلْيَحْمَدِ اللهَ وَمَنِ

٨٥٤١–مَنْ أَنْعَمَ اللهُ عَلَيْهِ نِعْمَةً فَأَرَادَ بَقَاءَهَا

٨٥٤٢–مَنْ أَنْفَقَ نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كُتِبَتْ لَهُ

٨٥٤٣–مَنْ أَهَانَ قُرَيْشاً أَهَانَهُ اللهُ.صح

٨٥٤٤–مَنْ أَهَلَّ بِعُمْرَةٍ مِنْ بَيْتِ المَقْدِسِ غُفِرَ

٨٥٤٥–مَنْ بَاتَ عَلَى طَهَارَةٍ ثُمَّ مَاتَ مِنْ لَيْلَتِهِ

٨٥٤٦–مَنْ بَاتَ كالاً مِنْ طَلَبِ الحَلاَلِ بَاتَ

٨٥٤٧–مَنْ بَاتَ عَلَى ظَهْرِ بَيْتٍ لَيْسَ عَلَيْهِ

٨٥٤٨–مَنْ بَاتَ وَفِي يَدِهِ رِيحُ غَمَرٍ فَأَصَابَهُ

٨٥٤٩–مَنْ بَاتَ وَفِي يَدِهِ غَمَرٌ فَأَصَابَهُ شَيْءٌ فَلاَ

٨٥٥٠–مَنْ بَاعَ دَاراً ثُمَّ لَمْ يَجْعَلْ ثَمَنَهَا فِي مِثْلِهَا

٨٥٥١–مَنْ بَاعَ عَيْباً لَمْ يُبَيِّنْهُ لَمْ يَزَلْ فِي مَقْتِ

٨٥٥٢–مَنْ بَاعَ الْخَمْرَ فَلْيُشَقِّصِ الخَنَازِيرَ.صح

٨٥٥٣–مَنْ بَاعَ عَقْرَ دَارٍ مِنْ غَيْرِ ضَرُورَةٍ سَلَّطَ

٨٥٥٤–مَنْ بَاعَ جِلْدَ أُضْحِيَتِهِ فَلاَ أُضْحِيَةَ

٨٥٥٥–مَنْ بَدَأَ بِالسَّلاَمِ فَهُوَ أَوْلَى بِاللهِ

٨٥٥٦–مَنْ بَدَأَ بِالْكَلاَمِ قَبْلَ السَّلاَمِ فَلاَ

٨٥٥٧–مَنْ بَدَا جَفَا.ح

٨٥٥٨–مَنْ بَدَا جَفَا وَمَنِ اتَّبَعَ الصَّيْدَ غَفَلَ وَمَنْ

٨٥٥٩–مَنْ بَدَّلَ دِينَهُ فَاقْتُلُوهُ.صح

٨٥١٤–مَنْ أَكَلَ الطِّينَ فَكَأَنَّمَا أَعَانَ عَلَى قَتْلِ

٨٥١٥–مَنْ أَكَلَ ثُوماً أَوْ بَصَلاً فَلْيَعْتَزِلْنَا وَلْيَعْتَزِلْ

٨٥١٦–مَنْ أَكَلَ بِالْعِلْمِ طَمَسَ اللهُ عَلَى وَجْهِهِ

٨٥١٧–مَنْ أَكَلَ فَشَبِعَ وَشَرِبَ فَرَوِيَ فَقَالَ

٨٥١٨–مَنْ أَكَلَ قَبْلَ أَنْ يَشْرَبَ وَتَسَحَّرَ وَمَسَّ

٨٥١٩–مَنْ أَكَلَ فِي قَصْعَةٍ ثُمَّ لَحَسَهَا اسْتَغْفَرَتْ

٨٥٢٠–مَنْ أَكَلَ مَعَ قَوْمٍ تَمْراً فَلاَ يَقْرِنْ إِلاَّ أَنْ

٨٥٢١–مَنْ أَكَلَ مِنْ هذِهِ اللُّحُومِ شَيْئاً فَلْيَغْسِلْ

٨٥٢٢–مَنْ أَكَلَ طَيِّباً وَعَمِلَ فِي سُنَّةٍ وَأَمِنَ النَّاسُ

٨٥٢٣–مَنْ أَلْطَفَ مُؤْمِناً أَوْ خَفَّ لَهُ فِي شَيْءٍ مِنْ

٨٥٢٤–مَنْ أَلِفَ المَسْجِدَ أَلِفَهُ اللهُ تَعَالَى.ض

٨٥٢٥–مَنْ أَلْقَى جِلْبَابَ الحَيَاءِ فَلاَ غِيبَةَ لَهُ.ض

٨٥٢٦–مَنْ أَمَاطَ أَذًى عَنْ طَرِيقِ المُسْلِمِينَ كُتِبَ

٨٥٢٧–مَنْ أَمَّ قَوْماً وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ فَإِنَّ صَلاَتَهُ

٨٥٢٨–مَنْ أَمَّ النَّاسَ فَأَصَابَ الْوَقْتَ وَأَتَمَّ

٨٥٢٩–مَنْ أَمَّ قَوْماً وَفِيهِمْ مَنْ هُوَ أَقْرَأُ مِنْهُ

٨٥٣٠–مَنْ أَمَرَكُمْ مِنَ الْوُلاَةِ بِمَعْصِيَةٍ فَلاَ

٨٥٣١–مَنْ أَمَرَ بِمَعْرُوفٍ فَلْيَكُنْ أَمْرُهُ

٨٥٣٢–مَنْ أَمْسَى كَالاً مِنْ عَمَلِ يَدَيْهِ أَمْسَى

٨٥٣٣–مَنْ أَمْسَكَ بِرِكَابِ أَخِيهِ المُسْلِمِ لاَ

٨٥٣٤–مَنِ انْتَسَبَ إِلَى تِسْعَةِ آبَاءٍ كُفَّارٍ يُرِيدُ

٨٥٣٥–مَنِ انْتَقَلَ لِيَتَعَلَّمَ عِلْماً غُفِرَ لَهُ قَبْلَ أَنْ

٨٥٣٦–مَنِ انْتَهَبَ فَلَيْسَ مِنَّا.ح

٨٥٨٣–مَنْ تَرَكَ الجُمُعَةَ بِغَيْرِ عُذْرٍ فَلْيَتَصَدَّقْ

٨٥٨٤–مَنْ تَرَكَ اللِّبَاسَ تَوَاضُعاً لله وَهُوَ يَقْدِرُ

٨٥٨٥–مَنْ تَرَكَ صَلاَةً لَقِيَ الله وَهُوَ عَلَيْهِ

٨٥٨٦–مَنْ تَرَكَ صَلاَةَ الْعَصْرِ حَبِطَ عَمَلُهُ.صح

٨٥٨٧–مَنْ تَرَكَ الصَّلاَةَ مُتَعَمِّداً فَقَدْ كَفَرَ

٨٥٨٨–مَنْ تَرَكَ الرَّمْيَ بَعْدَ مَا عَلِمَهُ رَغْبَةً عَنْهُ

٨٥٨٩–مَنْ تَرَكَ ثَلاَثَ جُمَعٍ تَهَاوُناً بِهَا طَبَعَ الله

٨٥٩٠–مَنْ تَرَكَ ثَلاَثَ جُمُعَاتٍ مِنْ غَيْرِ عُذْرٍ

٨٥٩١–مَنْ تَزَوَّجَ فَقَدِ اسْتَكْمَلَ نِصْفَ الإِيمَانِ

٨٥٩٢–مَنْ تَزَيَّنَ بِعَمَلِ الآخِرَةِ وَهُوَ لاَ يُرِيدُهَا وَلاَ

٨٥٩٣–مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ.ح

٨٥٩٤–مَنْ تَصَبَّحَ كُلَّ يَوْمٍ بِسَبْعِ تَمَرَاتٍ عَجْوَةٍ

٨٥٩٥–مَنْ تَصَدَّقَ بِشَيْءٍ مِنْ جَسَدِهِ أُعْطِيَ

٨٥٩٦–مَنْ تَطَبَ وَلَمْ يُعْلَمْ مِنْهُ طِبٌّ فَهُوَ

٨٥٩٧–مَنْ تَعَذَّرَتْ عَلَيْهِ التِّجَارَةُ فَعَلَيْهِ

٨٥٩٨–مَنْ تَعَظَّمَ فِي نَفْسِهِ وَاخْتَالَ فِي مَشْيَتِهِ

٨٥٩٩–مَنْ تَعَلَّقَ شَيْئاً وُكِلَ إِلَيْهِ.ح

٨٦٠٠–مَنْ تَعَلَّمَ الرَّمْيَ ثُمَّ تَرَكَهُ فَقَدْ عَصَانِي

٨٦٠١–مَنْ تَعَلَّمَ عِلْماً لِغَيْرِ الله فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ

٨٦٠٢–مَنْ تَقَحَّمَ فِي الدُّنْيَا فَهُوَ يَتَقَحَّمُ فِي

٨٦٠٣–مَنْ تَمَسَّكَ بِالسُّنَّةِ دَخَلَ الجَنَّةَ.ض

٨٦٠٤–مَنْ تَمَنَّى عَلَى أُمَّتِي الْغَلاَءَ لَيْلَةً وَاحِدَةً

٨٦٠٥–مَنْ تَوَاضَعَ لله رَفَعَهُ الله.ح

٨٥٦٠–مَنْ بَرَّ وَالِدَيْهِ طُوبَى لَهُ زَادَ الله فِي

٨٥٦١–مَنْ بَلَغَ حَدّاً فِي غَيْرِ حَدَ فَهُوَ لَهُ مِنَ

٨٥٦٢–مَنْ بَلَغَهُ عَنِ الله فَضِيلَةٌ فَلَمْ يُصَدِّقْ بِهَا

٨٥٦٣–مَنْ بَنَى لله مَسْجِداً بَنَى الله لَهُ بَيْتاً فِي

٨٥٦٤–مَنْ بَنَى مَسْجِداً يَبْتَغِي بِهِ وَجْهَ الله بَنَى

٨٥٦٥–مَنْ بَنَى لله مَسْجِداً وَلَوْ كَمَفْحَصِ قَطَاةٍ

٨٥٦٦–مَنْ بَنَى لله مَسْجِداً بَنَى الله لَهُ فِي الجَنَّةِ

٨٥٦٧–مَنْ بَنَى بِنَاءً أَكْثَرَ مِمَّا يَحْتَاجُ إِلَيْهِ كَانَ

٨٥٦٨–مَنْ بَنَى بِنَاءً فَوْقَ مَا يَكْفِيهِ كُلِّفَ يَوْمَ.

٨٥٦٩–مَنْ بَنَى فَوْقَ عَشَرَةِ أَذْرُعٍ نَادَاهُ مُنَادٍ مِنَ

٨٥٧٠–مَنْ تَابَ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ

٨٥٧١–مَنْ تَابَ إِلَى الله قَبْلَ أَنْ يُغَرْغِرَ قَبِلَ الله

٨٥٧٢–مَنْ تَأَنَّى أَصَابَ أَوْ كَادَ وَمَنْ عَجِلَ أَخْطَأَ

٨٥٧٣–مَنْ تَأَهَّلَ فِي بَلَدٍ فَلْيُصَلِّ صَلاَةَ

٨٥٧٤–مَنْ تَبَتَّلَ فَلَيْسَ مِنَّا.ض

٨٥٧٥–مَنْ تَبِعَ جَنَازَةً وَحَمَلَهَا ثَلاَثَ مَرَّاتٍ فَقَدْ

٨٥٧٦–مَنْ تَتَبَّعَ مَا يَسْقُطُ مِنَ السُّفْرَةِ غُفِرَ لَهُ.ح

٨٥٧٧–مَنْ تَحَلَّمَ كَاذِباً كُلِّفَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ

٨٥٧٨–مَنْ تَخَطَّى رِقَابَ النَّاسِ يَوْمَ الجُمُعَةِ

٨٥٧٩–مَنْ تَخَطَّى الحُرْمَتَيْنِ فَخُطُّوا وَسَطَهُ

٨٥٨٠–مَنْ تَخَطَّى حَلْقَةَ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ فَهُوَ

٨٥٨١–مَنْ تَدَاوَى بِحَرَامٍ لَمْ يَجْعَلِ الله فِيهِ

٨٥٨٢–مَنْ تَرَكَ الجُمُعَةَ مِنْ غَيْرِ عُذْرٍ فَلْيَتَصَدَّقْ

٨٦٢٩–مَنْ حَجَّ عَنْ أَبِيهِ أَوْ أُمِّهِ فَقَدْ قَضى عَنْهُ

٨٦٣٠–مَنْ حَجَّ عَنْ وَالِدَيْهِ أَوْ قَضى عَنْهُمَا

٨٦٣١–مَنْ حَدَّثَ عَنِّي بِحَدِيثٍ يَرَى أَنَّهُ كَذِبٌ

٨٦٣٢–مَنْ حَدَّثَ بِحَدِيثٍ فَعُطِسَ عِنْدَهُ فَهُوَ

٨٦٣٣–مَنْ حَسَبَ كَلاَمَهُ مِنْ عَمَلِهِ قَلَّ كَلاَمُهُ إِلاَّ

٨٦٣٤–مَنْ حَضَرَ مَعْصِيَةً فَكَرِهَهَا فَكَأَنَّمَا غَابَ

٨٦٣٥–مَنْ حَضَرَ إِمَاماً فَلْيَقُلْ خَيْراً أَوْ

٨٦٣٦–مَنْ حَفِظَ عَلَى أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثاً مِنَ

٨٦٣٧–مَنْ حَفِظَ عَلَى أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثاً مِنْ

٨٦٣٨–مَنْ حَفِظَ مَا بَيْنَ فَقْمَيْهِ وَرِجْلَيْهِ دَخَلَ

٨٦٣٩–مَنْ حَفِظَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ

٨٦٤٠–مَنْ حَفِظَ لِسَانَهُ وَسَمْعَهُ وَبَصَرَهُ يَوْمَ عَرَفَةَ

٨٦٤١–مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ فَرَأَى غَيْرَهَا خَيْراً

٨٦٤٢–مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللهِ فَقَدْ أَشْرَكَ.ح

٨٦٤٣–مَنْ حَلَفَ فَلْيَحْلِفْ بِرَبِّ الْكَعْبَةِ.ض

٨٦٤٤–مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينِ صَبْرٍ يَقْتَطِعُ بِهَا

٨٦٤٥–مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ فَقَالَ إِنْ شَاءَ اللهُ

٨٦٤٦–مَنْ حَلَفَ بِالأَمَانَةِ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

٨٦٤٧–مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السِّلاَحَ فَلَيْسَ مِنَّا

٨٦٤٨–مَنْ حَمَلَ بِجَوَانِبِ السَّرِيرِ الأَرْبَعِ غُفِرَ لَهُ

٨٦٤٩–مَنْ حَمَلَ مِنْ أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثاً بَعَثَهُ اللهُ

٨٦٥٠–مَنْ حَمَلَ سِلْعَتَهُ فَقَدْ بَرِيءَ مِنَ

٨٦٥١–مَنْ حَمَلَ أَخَاهُ عَلَى شِسْعٍ فَكَأَنَّمَا حَمَلَهُ

٨٦٠٦–مَنْ تَوَضَّأَ كما أُمِرَ وَصَلَّى كما أُمِرَ غُفِرَ

٨٦٠٧–مَنْ تَوَضَّأَ عَلَى طُهْرٍ كُتِبَ لَهُ عَشْرُ

٨٦٠٨–مَنْ تَوَضَّأَ بَعْدَ الْغُسْلِ فَلَيْسَ مِنَّا.ض

٨٦٠٩–مَنْ تَوَضَّأَ فِي مَوْضِعِ بَوْلِهِ فَأَصَابَهُ

٨٦١٠–مَنْ تَوَضَّأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَبِهَا وَنِعْمَتْ وَمَنِ

٨٦١١–مَنْ تَوَلَّى غَيْرَ مَوَالِيهِ فَقَدْ خَلَعَ رِبْقَةَ

٨٦١٢–مَنْ جَادَلَ فِي خُصُومَةٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ لَمْ يَزَلْ

٨٦١٣–مَنْ جَاءَ مَعَ الْمُشْرِكِ وَسَكَنَ مَعَهُ فَإِنَّهُ

٨٦١٤–مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ خُيَلاَءَ لَمْ يَنْظُرِ اللهُ إِلَيْهِ يَوْمَ

٨٦١٥–مَنْ جَرَّدَ ظَهْرَ امْرِىءٍ مُسْلِمٍ بِغَيْرِ حَقٍّ

٨٦١٦–مَنْ جُعِلَ قَاضِياً بَيْنَ النَّاسِ فَقَدْ ذُبِحَ

٨٦١٧–مَنْ جَلَبَ عَلَى الْخَيْلِ يَوْمَ الرِّهَانِ فَلَيْسَ

٨٦١٨–مَنْ جَمَعَ بَيْنَ الصَّلاَتَيْنِ مِنْ غَيْرِ عُذْرٍ

٨٦١٩–مَنْ جَمَعَ الْمَالَ مِنْ غَيْرِ حَقِّهِ سَلَطَهُ اللهُ

٨٦٢٠– مَنْ جَمَعَ الْقُرْآنَ مَتَّعَهُ اللهُ بِعَقْلِهِ حَتَّى

٨٦٢١– مَنْ جَهَّزَ غَازِياً حَتَّى يَسْتَقِلَّ كَانَ لَهُ مِثْلُ

٨٦٢٢–مَنْ حَافَظَ عَلَى أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ قَبْلَ الظُّهْرِ

٨٦٢٣–مَنْ حَافَظَ عَلَى شُفْعَةِ الضُّحى غُفِرَتْ لَهُ

٨٦٢٤–مَنْ حَافَظَ عَلَى الأَذَانِ سَنَةً وَجَبَتْ لَهُ

٨٦٢٥–مَنْ حَاوَلَ أَمْراً بِمَعْصِيَةٍ كَانَ أَبْعَدَ لِمَا رَجَا

٨٦٢٦–مَنْ حَجَّ للهِ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ

٨٦٢٧–مَنْ حَجَّ هذَا الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلْيَكُنْ

٨٦٢٨–مَنْ حَجَّ فَزَارَ قَبْرِي بَعْدَ وَفَاتِي كَانَ كَمَنْ

٨٦٧٥–مَنْ ذَكَرَ اللهَ عِنْدَ الْوَضُوءِ طَهُرَ جَسَدُهُ

٨٦٧٦–مَنْ ذَكَرَ امْرَأً بِمَا لَيْسَ فِيهِ لِيَعِيبَهُ حَبَسَهُ

٨٦٧٧–مَنْ ذَكَرَ رَجُلاً بِمَا فِيهِ فَقَدِ اغْتَابَهُ.ض

٨٦٧٨–مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ فَقَدْ

٨٦٧٩–مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَخَطِئَ الصَّلاَةَ عَلَيَّ

٨٦٨٠–مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلْيُصَلِّ عَلَيَّ فَإِنَّهُ مَنْ

٨٦٨١–مَنْ ذَهَبَ بَصَرُهُ فِي الدُّنْيَا جَعَلَ اللهُ لَهُ

٨٦٨٢–مَنْ ذَهَبَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ

٨٦٨٣–مَنْ رَأَى عَوْرَةً فَسَتَرَهَا كَانَ كَمَنْ أَحْيَا.

٨٦٨٤–مَنْ رَأَى شَيْئاً يُعْجِبُهُ فَقَالَ مَا شَاءَ اللهُ لاَ

٨٦٨٥–مَنْ رَأَى حَيَّةً فَلَمْ يَقْتُلْهَا مَخَافَةَ طَلَبِهَا

٨٦٨٦–مَنْ رَأَى مُبْتَلًى فَقَالَ الحَمْدُلله الَّذِي

٨٦٨٧–مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَراً فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ

٨٦٨٨–مَنْ رَآنِي فِي الْمَنَامِ فَقَدْ رَآنِي فَإِنَّ

٨٦٨٩–مَنْ رَآنِي فَقَدْ رَأَى الحَقَّ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ

٨٦٩٠–مَنْ رَآنِي فِي الْمَنَامِ فَسَيَرَانِي فِي الْيَقَظَةِ

٨٦٩١–مَنْ رَأَيْتُمُوهُ يَذْكُرُ أَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ بِسُوءٍ

٨٦٩٢–مَنْ رَابَطَ فُوَاقَ نَاقَةٍ حَرَّمَهُ اللهُ عَلَى

٨٦٩٣–مَنْ رَابَطَ لَيْلَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كَانَتْ لَهُ

٨٦٩٤–مَنْ رَاحَ رَوْحَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كَانَ لَهُ بِمِثْلِ

٨٦٩٥–مَنْ رَاءَى بِاللهِ لِغَيْرِ اللهِ فَقَدْ بَرِئَ مِنَ

٨٦٩٦–مَنْ رَبَّى صَغِيراً حَتَّى يَقُولَ لاَ إِله إِلاَّ اللهُ

٨٦٩٧–مَنْ رَحِمَ وَلَوْ ذَبِيحَةَ عُصْفُورٍ رَحِمَهُ اللهُ

٨٦٥٢–مَنْ حُوسِبَ عُذِّبَ.ح

٨٦٥٣–مَنْ خَافَ أَدْلَجَ وَمَنْ أَدْلَجَ بَلَغَ الْمَنْزِلَ

٨٦٥٤–مَنْ خَبَّبَ زَوْجَةَ امْرِئٍ أَوْ مَمْلُوكَهُ فَلَيْسَ

٨٦٥٥–مَنْ خَتَمَ الْقُرْآنَ أَوَّلَ النَّهَارِ صَلَّتْ عَلَيْهِ

٨٦٥٦–مَنْ خُتِمَ لَهُ بِصِيَامِ يَوْمٍ دَخَلَ الجَنَّةَ.صح

٨٦٥٧–مَنْ خَرَجَ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ فَهُوَ فِي سَبِيلِ

٨٦٥٨–مَنْ خَضَبَ بِالسَّوَادِ سَوَّدَ اللهُ وَجْهَهُ يَوْمَ

٨٦٥٩–مَنْ خَلَقَهُ اللهُ لِوَاحِدَةٍ مِنَ الْمَنْزِلَتَيْنِ وَفَّقَهُ

٨٦٦٠–مَنْ دَخَلَ الْبَيْتَ دَخَلَ فِي حَسَنَةٍ وَخَرَجَ

٨٦٦١–مَنْ دَخَلَ الحَمَّامَ بِغَيْرِ مِئْزَرٍ لَعَنَهُ

٨٦٦٢–مَنْ دَخَلَتْ عَيْنُهُ قَبْلَ أَنْ يَسْتَأْنِسَ وَيُسَلِّمَ

٨٦٦٣–مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الأَجْرِ مِثْلُ

٨٦٦٤–مَنْ دَعَا لأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ قَالَ الْمَلَكُ

٨٦٦٥–مَنْ دَعَا عَلَى مَنْ ظَلَمَهُ فَقَدِ انْتَصَرَ.ض

٨٦٦٦–مَنْ دَعَا رَجُلاً بِغَيْرِ اسْمِهِ لَعَنَتْهُ

٨٦٦٧–مَنْ دُعِيَ إِلَى عُرْسٍ أَوْ نَحْوِهِ

٨٦٦٨–مَنْ دَفَعَ غَضَبَهُ دَفَعَ اللهُ عَنْهُ عَذَابَهُ وَمَنْ

٨٦٦٩–مَنْ دَفَنَ ثَلاَثَةً مِنَ الْوُلْدِ حَرَّمَ اللهُ عَلَيْهِ

٨٦٧٠–مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ.ح

٨٦٧١–مَنْ ذَبَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ بِالْغَيْبَةِ كَانَ حَقّاً

٨٦٧٢–مَنْ ذَبَحَ لِضَيْفِهِ ذَبِيحَةً كَانَتْ فِدَاءَهُ مِنَ

٨٦٧٣–مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ وَهُوَ صَائِمٌ فَلَيْسَ عَلَيْهِ

٨٦٧٤–مَنْ ذَكَرَ اللهَ فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ مِنْ خَشْيَةِ

٨٧٢١–مَنْ زَنَى خَرَجَ مِنْهُ الإِيمَانُ فَإِنْ تَابَ تَابَ

٨٧٢٢–مَنْ زَنَى أَوْ شَرِبَ الخَمْرَ نَزَعَ اللهُ مِنْهُ

٨٧٢٣–مَنْ زَنَى زُنِيَ بِهِ وَلَوْ بِحِيطَانِ دَارِهِ.صح

٨٧٢٤–مَنْ زَنَّى أَمَةً لَمْ يَرَهَا تَزْنِي جَلَدَهُ اللهُ يَوْمَ

٨٧٢٥–مَنْ زَهِدَ فِي الدُّنْيَا عَلَّمَهُ اللهُ بِلاَ تَعَلُّمٍ

٨٧٢٦–مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ وَمَنْ كَثُرَ

٨٧٢٧–مَنْ سَأَلَ اللهَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَّغَهُ اللهُ

٨٧٢٨–مَنْ سَأَلَ اللهَ الجَنَّةَ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ قَالَتِ

٨٧٢٩–مَنْ سَأَلَ النَّاسَ أَمْوَالَهُمْ تَكَثُّراً فَإِنَّمَا

٨٧٣٠–مَنْ سَأَلَ مِنْ غَيْرِ فَقْرٍ فَكَأَنَّمَا يَأْكُلُ

٨٧٣١–مَنْ سُئِلَ بِاللهِ فَأَعْطَى كُتِبَ لَهُ سَبْعُونَ

٨٧٣٢–مَنْ سُئِلَ عَنْ عِلْمٍ فَكَتَمَهُ أُلْجِمَهُ اللهُ يَوْمَ

٨٧٣٣–مَنْ سَبَّ الْعَرَبَ فَأُولئِكَ هُمُ

٨٧٣٤–مَنْ سَبَّ أَصْحَابِي فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللهِ

٨٧٣٥–مَنْ سَبَّ الأَنْبِيَاءَ قُتِلَ وَمَنْ سَبَّ

٨٧٣٦–مَنْ سَبَّ عَلِيّاً فَقَدْ سَبَّنِي وَمَنْ سَبَّنِي فَقَدْ

٨٧٣٧–مَنْ سَبَّحَ سُبْحَةَ الضُّحَى حَوْلاً مُجَرَّماً

٨٧٣٨–مَنْ سَبَّحَ فِي دُبُرِ صَلاَةِ الْغَدَاةِ مِائَةً

٨٧٣٩–مَنْ سَبَقَ إِلَى مَا لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَيْهِ مُسْلِمٌ

٨٧٤٠–مَنْ سَتَرَ عَلَى مُؤْمِنٍ عَوْرَةً فَكَأَنَّمَا أَحْيَا

٨٧٤١–مَنْ سَتَرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ فِي الدُّنْيَا فَلَمْ

٨٧٤٢–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَكُونَ أَقْوَى النَّاسِ فَلْيَتَوَكَّلْ

٨٧٤٣–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَسْتَجِيبَ اللهُ لَهُ عِنْدَ

٨٦٩٨–مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ رَدَّ اللهُ عَنْ وَجْهِهِ

٨٦٩٩–مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ كَانَ لَهُ حِجَاباً مِنَ

٨٧٠٠–مَنْ رَدَّ عَادِيَةَ مَاءٍ أَوْ عَادِيَةَ نَارٍ فَلَهُ أَجْرُ

٨٧٠١–مَنْ رَدَّتْهُ الطِّيَرَةُ عَنْ حَاجَتِهِ فَقَدْ

٨٧٠٢–مَنْ رُزِقَ فِي شَيْءٍ فَلْيَلْزَمْهُ.ض

٨٧٠٣–مَنْ رُزِقَ تُقًى فَقَدْ رُزِقَ خَيْرَ الدُّنْيَا

٨٧٠٤–مَنْ رَزَقَهُ اللهُ امْرَأَةً صَالِحَةً فَقَدْ أَعَانَهُ

٨٧٠٥–مَنْ رَضِيَ مِنَ اللهِ بِالْيَسِيرِ مِنَ الرِّزْقِ

٨٧٠٦–مَنْ رَضِيَ عَنِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ.ض

٨٧٠٧–مَنْ رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الإِمَامِ أَوْ وَضَعَ فَلاَ

٨٧٠٨–مَنْ رَفَعَ حَجَراً عَنِ الطَّرِيقِ كُتِبَ لَهُ حَسَنَةٌ

٨٧٠٩–مَنْ رَكَعَ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي

٨٧١٠–مَنْ رَكَعَ عَشْرَ رَكَعَاتٍ فِيمَا بَيْنَ الْمَغْرِبِ

٨٧١١–مَنْ رَمَى بِسَهْمٍ فِي سَبِيلِ اللهِ فَهُوَ لَهُ

٨٧١٢–مَنْ رَمَى مُؤْمِناً بِكُفْرٍ فَهُوَ كَقَتْلِهِ.ح

٨٧١٣–مَنْ رَمَانَا بِاللَّيْلِ فَلَيْسَ مِنَّا.ح

٨٧١٤–مَنْ رَوَّعَ مُؤْمِناً لَمْ يُؤَمِّنِ اللهُ رَوْعَتَهُ يَوْمَ

٨٧١٥–مَنْ زَارَ قَبْرِي وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَتِي.ض

٨٧١٦–مَنْ زَارَنِي بِالْمَدِينَةِ مُحْتَسِباً كُنْتُ لَهُ

٨٧١٧–مَنْ زَارَ قَبْرَ وَالِدَيْهِ أَوْ أَحَدِهِمَا يَوْمَ

٨٧١٨–مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبَوَيْهِ أَوْ أَحَدِهِمَا فِي كُلِّ

٨٧١٩–مَنْ زَارَ قَوْماً فَلاَ يَؤُمَّهُمْ وَلْيَؤُمَّهُمْ رَجُلٌ

٨٧٢٠–مَنْ زَرَعَ زَرْعاً فَأَكَلَ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ عَافِيَةٌ

٨٧٦٧–مَنْ شَرِبَ الخَمْرَ أَتَى عَطْشَانَ يَوْمَ

٨٧٦٨–مَنْ شَرِبَ خَمْراً خَرَجَ نُورُ الإِيمَانِ مِنْ

٨٧٦٩–مَنْ شَرِبَ مُسْكِراً مَا كَانَ لَمْ يَقْبَلِ اللهُ لَهُ

٨٧٧٠–مَنْ شَرِبَ بَصْقَةً مِنْ خَمْرٍ فَاجْلِدُوهُ

٨٧٧١–مَنْ شَهِدَ أَنْ لاَ إله إِلاَّ اللهُ دَخَلَ

٨٧٧٢– مَنْ شَهِدَ أَنْ لاَ إله إِلاَّ اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّداً

٨٧٧٣– مَنْ شَهِدَ شَهَادَةً يُسْتَبَاحُ بِهَا مَالُ امْرِىءٍ

٨٧٧٤–مَنْ شَهَرَ سَيْفَهُ ثُمَّ وَضَعَهُ فَدَمُهُ هَدَرٌ.صح

٨٧٧٥–مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ

٨٧٧٦–مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ

٨٧٧٧–مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَأَتْبَعَهُ سِتّاً مِنْ شَوَّالٍ

٨٧٧٨–مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَسِتّاً مِنْ شَوَّالٍ

٨٧٧٩–مَنْ صَامَ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ فَقَدْ

٨٧٨٠–مَنْ صَامَ يَوْماً فِي سَبِيلِ اللهِ بَعَّدَ اللهُ

٨٧٨١–مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ غَفَرَ اللهُ لَهُ سَنَتَيْنِ

٨٧٨٢–مَنْ صَامَ يَوْماً مِنَ المُحَرَّمِ فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ

٨٧٨٣–مَنْ صَامَ يَوْماً تَطَوُّعاً لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ أَحَدٌ

٨٧٨٤–مَنْ صَامَ الأَبَدَ فَلاَ صَامَ وَلاَ أَفْطَرَ.صح

٨٧٨٥–مَنْ صَامَ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ مِنْ شَهْرٍ حَرَامٍ

٨٧٨٦–مَنْ صَامَ يَوْماً لَمْ يَخْرِقْهُ كُتِبَ لَهُ عَشْرُ

٨٧٨٧–مَنْ صَبَرَ عَلَى اللَّقُوتِ الشَّدِيدِ صَبْراً

٨٧٨٨–مَنْ صُدِعَ رَأْسُهُ فِي سَبِيلِ اللهِ فَاحْتَسَبَ

٨٧٨٩–مَنْ صُرِعَ عَنْ دَابَّتِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ.ض

٨٧٤٤–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُحِبَّ اللهَ وَرَسُولَهُ فَلْيَقْرَأْ فِي

٨٧٤٥–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَجِدَ حَلاَوَةَ الإِيمَانِ فَلْيُحِبَّ

٨٧٤٦–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَسْلَمَ فَلْيَلْزَمِ الصَّمْتَ

٨٧٤٧–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى سَيِّدِ شَبَابِ أَهْلِ

٨٧٤٨–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى تَوَاضُعِ عِيسى

٨٧٤٩–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَتَزَوَّجَ امْرَأَةً مِنْ أَهْلِ الجَنَّةِ

٨٧٥٠–مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى امْرَأَةٍ مِنَ الحُورِ

٨٧٥١–مَنْ سَرَّتْهُ حَسَنَتُهُ وَسَاءَتْهُ سَيِّئَتُهُ فَهُوَ

٨٧٥٢–مَنْ سَعَى بِالنَّاسِ فَهُوَ لِغَيْرِ رِشْدَةٍ أَوْ فِيهِ

٨٧٥٣–مَنْ سَكَنَ الْبَادِيَةَ جَفَا وَمَنِ اتَّبَعَ الصَّيْدَ

٨٧٥٤–مَنْ سَلَّ سَيْفَهُ فِي سَبِيلِ اللهِ فَقَدْ بَايَعَ

٨٧٥٥–مَنْ سَلَّ عَلَيْنَا السَّيْفَ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

٨٧٥٦–مَنْ سَلَكَ طَرِيقاً يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْماً سَهَّلَ

٨٧٥٧–مَنْ سَلَّمَ عَلَى قَوْمٍ فَقَدْ فَضَلَهُمْ بِعَشْرِ

٨٧٥٨–مَنْ سَمِعَ المُؤَذِّنَ فَقَالَ مِثْلَ مَا يَقُولُ فَلَهُ

٨٧٥٩–مَنْ سَمَّعَ سَمَّعَ اللهُ بِهِ وَمَنْ رَاءَى رَاءَى

٨٧٦٠–مَنْ سَمَّى المَدِينَةَ يَثْرِبَ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللهَ

٨٧٦١–مَنْ سَهَا فِي صَلاَتِهِ فِي ثَلاَثٍ أَوْ أَرْبَعٍ

٨٧٦٢–مَنْ سَوَّدَ مَعَ قَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ وَمَنْ رَضِيَ

٨٧٦٣–مَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الإِسْلاَمِ كَانَتْ لَهُ نُوراً

٨٧٦٤–مَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الإِسْلاَمِ كَانَتْ لَهُ نُوراً

٨٧٦٥–مَنْ شَدَّدَ سُلْطَانَهُ بِمَعْصِيَةِ اللهِ أَوْهَنَ اللهُ

٨٧٦٦–مَنْ شَرِبَ الخَمْرَ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ لَمْ يَتُبْ

٨٨١٣–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلاَةً كَتَبَ اللهُ لَهُ قِيرَاطاً

٨٨١٤–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلاَةً لَمْ يُتِمَّهَا زِيدَ عَلَيْهَا

٨٨١٥–مَنْ صَلَّى خَلْفَ الإِمَامِ فَلْيَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ ـ

٨٨١٦–مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ مِائَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ غُفِرَ

٨٨١٧–مَنْ صَلَّى عَلَى جَنَازَةٍ فِي الْمَسْجِدِ فَلاَ

٨٨١٨–مَنْ صَلَّى صَلاَةً فَرِيضَةٍ فَلَهُ دَعْوَةٌ

٨٨١٩–مَنْ صَمَتَ نَجَا.ض

٨٨٢٠–مَنْ صُنِعَ إِلَيْهِ مَعْرُوفٌ فَقَالَ لِفَاعِلِهِ

٨٨٢١–مَنْ صَنَعَ إِلَى أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يَداً

٨٨٢٢–مَنْ صَنَعَ صَنِيعَةً إِلَى أَحَدٍ مِنْ خَلَفِ عَبْدٍ

٨٨٢٣–مَنْ صَوَّرَ صُورَةً فِي الدُّنْيَا كُلِّفَ أَنْ يَنْفُخَ

٨٨٢٤–مَنْ ضَارَّ ضَارَّ اللهُ بِهِ وَمَنْ شَاقَّ شَاقَّ

٨٨٢٥–مَنْ ضَحَّى طَيِّبَةً بِهَا نَفْسُهُ مُحْتَسِباً

٨٨٢٦–مَنْ ضَحَّى قَبْلَ الصَّلاَةِ فَإِنَّمَا ذَبَحَ لِنَفْسِهِ

٨٨٢٧–مَنْ ضَحِكَ فِي الصَّلاَةِ فَلْيُعِدِ الْوُضُوءَ

٨٨٢٨–مَنْ ضَرَبَ غُلاَماً لَهُ حَدّاً لَمْ يَأْتِهِ أَوْ لَطَمَهُ

٨٨٢٩–مَنْ ضَرَبَ مَمْلُوكَهُ ظَالِماً أُقِيدَ مِنْهُ يَوْمَ

٨٨٣٠–مَنْ ضَرَبَ بِسَوْطٍ ظُلْماً اقْتُصَّ مِنْهُ يَوْمَ

٨٨٣١–مَنْ ضَمَّ يَتِيماً لَهُ أَوْ لِغَيْرِهِ حَتَّى يُغْنِيَهُ اللهُ

٨٨٣٢–مَنْ ضَنَّ بِالمَالِ أَنْ يُنْفِقَهُ وَبِاللَّيْلِ أَنْ

٨٨٣٣–مَنْ ضَيَّقَ مَنْزِلاً أَوْ قَطَعَ طَرِيقاً أَوْ آذَى

٨٨٣٤–مَنْ طَافَ بِالْبَيْتِ سَبْعاً وَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ

٨٨٣٥–مَنْ طَافَ بِالْبَيْتِ خَمْسِينَ مَرَّةً خَرَجَ مِنْ

٨٧٩٠–مَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللهِ فَلاَ

٨٧٩١–مَنْ صَلَّى رَكْعَةً مِنَ الصُّبْحِ ثُمَّ طَلَعَتِ.

٨٧٩٢–مَنْ صَلَّى الْبَرْدَيْنِ دَخَلَ الْجَنَّةَ.صح

٨٧٩٣–مَنْ صَلَّى الْفَجْرَ فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللهِ

٨٧٩٤–مَنْ صَلَّى الْغَدَاةَ كَانَ فِي ذِمَّةِ اللهِ حَتَّى

٨٧٩٥–مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأَنَّمَا قَامَ

٨٧٩٦–مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَقَدْ أَخَذَ

٨٧٩٧–مَنْ صَلَّى فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ

٨٧٩٨–مَنْ صَلَّى قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعاً كَانَ كَعَدْلِ

٨٧٩٩–مَنْ صَلَّى قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعاً غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ

٨٨٠٠–مَنْ صَلَّى الضُّحَى أَرْبَعاً وَقَبْلَ الأُولَى

٨٨٠١–مَنْ صَلَّى قَبْلَ الْعَصْرِ أَرْبَعاً حَرَّمَهُ اللهُ

٨٨٠٢–مَنْ صَلَّى بَعْدَ الْمَغْرِبِ رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ

٨٨٠٣–مَنْ صَلَّى بَعْدَ الْمَغْرِبِ سِتَّ رَكَعَاتٍ لَمْ

٨٨٠٤–مَنْ صَلَّى مَا بَيْنَ الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ فَإِنَّهَا

٨٨٠٥–مَنْ صَلَّى بَيْنَ الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ عِشْرِينَ

٨٨٠٦–مَنْ صَلَّى سِتَّ رَكَعَاتٍ بَعْدَ الْمَغْرِبِ قَبْلَ

٨٨٠٧–مَنْ صَلَّى الضُّحَى ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً بَنَى.

٨٨٠٨–مَنْ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ فِي خَلاَءٍ لاَ يَرَاهُ إِلاَّ

٨٨٠٩–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ بِهَا

٨٨١٠–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

٨٨١١–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ حِينَ يُصْبِحُ عَشْراً وَحِينَ

٨٨١٢–مَنْ صَلَّى عَلَيَّ عِنْدَ قَبْرِي سَمِعْتُهُ وَمَنْ

٨٨٥٩–مَنْ عَلِمَ أَنَّ الصَّلاَةَ عَلَيْهِ حَقٌّ وَاجِبٌ

٨٨٦٠–مَنْ عَلِمَ أَنَّ اللهَ رَبُّهُ وَأَنِّي نَبِيُّهُ موقناً مِنْ

٨٨٦١–مَنْ عَلِمَ أَنَّ اللَّيْلَ يَأْوِيهِ إِلَى أَهْلِهِ فَلْيَشْهَدِ

٨٨٦٢–مَنْ عَلِمَ الرَّمْيَ ثُمَّ تَرَكَهُ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

٨٨٦٣–مَنْ عَلَّمَ عِلْماً فَلَهُ أَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهِ لاَ

٨٨٦٤–مَنْ عَلَّمَ آيَةً مِنْ كِتَابِ اللهِ أَوْ بَاباً مِنْ

٨٨٦٥–مَنْ عَمَّرَ مَيْسَرَةَ المَسْجِدِ كَتَبَ اللهُ لَهُ

٨٨٦٦–مَنْ عَمَّرَ جَانِبَ المَسْجِدِ الأَيْسَرَ لِقِلَّةِ

٨٨٦٧–مَنْ عَمَّرَ مِنْ أُمَّتِي سَبْعِينَ سَنَةً فَقَدْ أَعْذَرَ

٨٨٦٨–مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ

٨٨٦٩–مَنْ غَيَّرَ أَخَاهُ بِذَنْبٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى

٨٨٧٠–مَنْ غَدَا إِلَى المَسْجِدِ وَرَاحَ أَعَدَّ اللهُ لَهُ

٨٨٧١–مَنْ غَدَا إِلَى صَلاَةِ الصُّبْحِ غَدَا بِرَايَةِ

٨٨٧٢–مَنْ غَدَا أَوْ رَاحَ وَهُوَ فِي تَعْلِيمِ دِينِهِ فَهُوَ

٨٨٧٣–مَنْ غَرَسَ غَرْساً لَمْ يَأْكُلْ مِنْهُ آدَمِيٌّ وَلاَ

٨٨٧٤–مَنْ غَزَا فِي سَبِيلِ اللهِ وَلَمْ يَنْوِ إِلاَّ عِقَالاً

٨٨٧٥–مَنْ غَسَّلَ مَيِّتاً فَلْيَغْتَسِلْ.ح

٨٨٧٦–مَنْ غَسَّلَ المَيِّتَ فَلْيَغْتَسِلْ وَمَنْ حَمَلَهُ

٨٨٧٧–مَنْ غَسَّلَ مَيِّتاً فَسَتَرَهُ سَتَرَهُ اللهُ مِنَ

٨٨٧٨–مَنْ غَسَّلَ مَيِّتاً فَلْيَبْدَأْ بِعَصْرِهِ.ض

٨٨٧٩–مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا.صح

٨٨٨٠–مَنْ غَشَّ الْعَرَبَ لَمْ يَدْخُلْ فِي شَفَاعَتِي

٨٨٨١–مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا وَالمَكْرُ وَالْخِدَاعُ فِي

٨٨٣٦–مَنْ طَلَبَ الشَّهَادَةَ صَادِقاً أُعْطِيهَا وَلَوْ لَمْ

٨٨٣٧–مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ كَانَ كَفَّارَةً لِمَا مَضَى.ض

٨٨٣٨–مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ تَكَفَّلَ اللهُ لَهُ بِرِزْقِهِ.ض

٨٨٣٩–مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللهِ حَتَّى

٨٨٤٠–مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ لِيُجَارِيَ بِهِ الْعُلَمَاءَ أَوْ

٨٨٤١–مَنْ طَلَقَ الْبِدْعَةَ أَلْزَمْنَاهُ بِدْعَتَهُ.

٨٨٤٢–مَنْ ظَلَمَ قِيدَ شِبْرٍ مِنَ الأَرْضِ طُوِّقَهُ مِنْ

٨٨٤٣–مَنْ عَادَ مَرِيضاً لَمْ يَزَلْ فِي خُرْفَةِ الْجَنَّةِ

٨٨٤٤–مَنْ عَاذَ بِاللهِ فَقَدْ عَاذَ بِمَعَاذٍ.ح

٨٨٤٥–مَنْ عَالَ جَارِيَتَيْنِ حَتَّى يُدْرِكَا دَخَلْتُ أَنَا

٨٨٤٦–مَنْ عالَ أَهْلَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ يَوْمَهُمْ

٨٨٤٧–مَنْ عَالَ ثَلاَثَ بَنَاتٍ فَأَدَّبَهُنَّ وَزَوَّجَهُنَّ

٨٨٤٨–مَنْ عَدَّ غَداً مِنْ أَجَلِهِ فَقَدْ أَسَاءَ صُحْبَةَ

٨٨٤٩–مَنْ عُرِضَ عَلَيْهِ رَيْحَانٌ فَلاَ يَرُدُّهُ فَإِنَّهُ

٨٨٥٠–مَنْ عَرَّى ثَكْلَى كُسِيَ بُرْداً فِي الْجَنَّةِ.ض

٨٨٥١–مَنْ عَزَّى مُصَاباً فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ.ض

٨٨٥٢–مَنْ عَشِقَ فَعَفَّ ثُمَّ مَاتَ مَاتَ

٨٨٥٣–مَنْ عَشِقَ فَكَتَمَ وَعَفَّ فَمَاتَ فَهُوَ

٨٨٥٤–مَنْ عَفَا عِنْدَ الْقُدْرَةِ عَفَا اللهُ عَنْهُ يَوْمَ

٨٨٥٥–وَمَنْ عَفَا عَنْ دَمٍ لَمْ يَكُنْ لَهُ ثَوَابٌ إِلاَّ

٨٨٥٦–مَنْ عَفَا عَنْ قَاتِلِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ

٨٨٥٧–مَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ.صح

٨٨٥٨–مَنْ عَلَّقَ وَدَعَةً فَلاَ وَدَعَ اللهُ لَهُ وَمَنْ عَلَّقَ

٨٩٠٥- مَنْ قامَ مَقَامَ رِيَاءٍ وَسُمْعَةٍ فَإِنَّهُ في مَقْتِ

٨٩٠٦-مَنْ قَبَّلَ بَيْنَ عَيْنَيْ أُمِّهِ كانَ لَهُ سِتْراً مِنَ

٨٩٠٧- مَنْ قَتَلَ حَيَّةً فَكَأَنَّمَا قَتَلَ رَجُلاً مُشْرِكاً

٨٩٠٨- مَنْ قَتَلَ حَيَّةً أَوْ عَقْرَباً فَكَأَنَّمَا قَتَلَ

٨٩٠٩- مَنْ قَتَلَ حَيَّةً فَلَهُ سَبْعُ حَسَنَاتٍ وَمَنْ

٨٩١٠- مَنْ قَتَلَ عُصْفُوراً بِغَيْرِ حَقِّهِ سَأَلَهُ اللهُ

٨٩١١- مَنْ قَتَلَ كافِراً فَلَهُ سَلَبُهُ.صح

٨٩١٢- مَنْ قَتَلَ مُعَاهَداً لَمْ يَرِحْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ

٨٩١٣- مَنْ قَتَلَ مُعَاهِداً في غَيْرِ كُنْهِهِ حَرَّمَ اللهُ

٨٩١٤- مَنْ قَتَلَ مُؤْمِناً فَاغْتَبَطَ بِقَتْلِهِ لَمْ يَقْبَلِ

٨٩١٥- مَنْ قَتَلَ وَزَغاً كَفَّرَ اللهُ عَنْهُ سَبْعَ

٨٩١٦-مَنْ قَتَلَهُ بَطْنُهُ لَمْ يُعَذَّبْ في قَبْرِهِ.ح

٨٩١٧- مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ قُتِلَ

٨٩١٨-مَنْ قُتِلَ دُونَ مَظْلَمَتِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ

٨٩١٩-مَنْ قَدَّمَ مِنْ نُسُكِهِ شَيْئاً أَوْ أَخَّرَهُ فَلاَ

٨٩٢٠-مَنْ قَذَفَ مَمْلُوكَهُ وَهُوَ بَرِيءٌ مِمَّا قالَ

٨٩٢١-مَنْ قَذَفَ ذِمِّيّاً حُدَّ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِسِيَاطٍ

٨٩٢٢-مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ يَتَأَكَّلُ بِهِ النَّاسَ جَاءَ يَوْمَ

٨٩٢٣-مَنْ قَرَأَ بِمِائَةِ آيَةٍ في لَيْلَةٍ كُتِبَ لَهُ قُنُوتُ

٨٩٢٤-مَنْ قَرَأَ في لَيْلَةٍ مِائَةَ آيَةٍ لَمْ يُكْتَبْ مِنَ

٨٩٢٥-مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْبَقَرَةِ تُوِّجَ بِتَاجٍ في الْجَنَّةِ

٨٩٢٦-مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِي دُبُرَ كُلِّ صَلاَةٍ

٨٩٢٧-مَنْ قَرَأَ الآيَتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُوَرَةِ الْبَقَرَةِ في

٨٨٨٢-مَنْ غَلَّ بَعِيراً أَوْ شَاةً أَتَى يَحْمِلُهُ يَوْمَ

٨٨٨٣-مَنْ غَلَبَ عَلَى مَاءٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ.صح

٨٨٨٤-مَنْ فَاتَهُ الْغَزْوُ مَعِي فَلْيَغْزُ في الْبَحْرِ.ض

٨٨٨٥-مَنْ فَدَى أَسِيراً مِنْ أَيْدِي الْعَدُوِّ فَأَنَا

٨٨٨٦-مَنْ فَرَّ مِنْ مِيرَاثِ وَارِثِهِ قَطَعَ اللهُ مِيرَاثَهُ

٨٨٨٧-مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ وَالِدَةٍ وَوَلَدِهَا فَرَّقَ اللهُ بَيْنَهُ

٨٨٨٨-مَنْ فَرَّقَ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

٨٨٨٩-مَنْ فَطَّرَ صَائِماً كانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ غَيْرَ أَنَّهُ

٨٨٩٠-مَنْ فَطَّرَ صَائِماً أَوْ جَهَّزَ غَازِياً فَلَهُ مِثْلُ

٨٨٩١-مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ

٨٨٩٢-مَنْ قاتَلَ في سَبِيلِ اللهِ فُوَاقَ نَاقَةٍ حَرَّمَ

٨٨٩٣-مَنْ قَادَ أَعْمى أَرْبَعِينَ خَطْوَةً وَجَبَتْ لَهُ

٨٨٩٤-مَنْ قَادَ أَعْمى أَرْبَعِينَ خَطْوَةً غُفِرَ لَهُ مَا

٨٨٩٥-مَنْ قالَ لاَ إِله إِلاَّ اللهُ نَفَعَتْهُ يَوْماً مِنْ

٨٨٩٦-مَنْ قالَ لاَ إِله إِلاَّ اللهُ مُخْلِصاً دَخَلَ

٨٨٩٧-مَنْ قالَ : سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ

٨٨٩٨-مَنْ قالَ سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ في يَوْمٍ

٨٨٩٩-مَنْ قالَ في الْقُرْآنِ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَلْيَتَبَوَّأْ

٨٩٠٠-مَنْ قالَ في الْقُرْآنِ بِرَأْيِهِ فَأَصَابَ فَقَدْ

٨٩٠١- مَنْ قامَ رَمَضَانَ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ

٨٩٠٢-مَنْ قامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ

٨٩٠٣- مَنْ قامَ لَيْلَتَيِ الْعِيدِ مُحْتَسِباً لله تَعَالى

٨٩٠٤- مَنْ قامَ في الصَّلاَةِ فَالْتَفَتَ رَدَّ اللهُ عَلَيْهِ

٨٩٥١–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ مِائَتَيْ مَرَّةٍ غُفِرَ

٨٩٥٢–مَنْ قَرَأَ فِي يَوْمٍ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ مِائَتَيْ

٨٩٥٣–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ أَلْفَ مَرَّةٍ فَقَدْ

٨٩٥٤–مَنْ قَرَأَ بَعْدَ صَلاَةِ الجُمُعَةِ قُلْ هُوَ اللهُ

٨٩٥٥–مَنْ قَرَأَ إِذَا سَلَّمَ الإِمَامُ يَوْمَ الجُمُعَةِ قَبْلَ

٨٩٥٦–مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَلْيَسْأَلِ اللهَ بِهِ فَإِنَّهُ

٨٩٥٧–مَنْ قَرَضَ بَيْتَ شِعْرٍ بَعْدَ الْعِشَاءِ لَمْ

٨٩٥٨–مَنْ قَرَنَ بَيْنَ حَجِّهِ وَعُمْرَتِهِ أَجْزَأَهُ لَهُمَا

٨٩٥٩–مَنْ قَضَى نُسُكَهُ وَسَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ

٨٩٦٠–مَنْ قَضَى لأَخِيهِ الْمُسْلِمِ حَاجَةً كَانَ لَهُ

٨٩٦١–مَنْ قَضَى لأَخِيهِ الْمُسْلِمِ حَاجَةً كَانَ لَهُ

٨٩٦٢–مَنْ قَطَعَ سِدْرَةً صَوَّبَ اللهُ رَأْسَهُ فِي

٨٩٦٣–مَنْ قَطَعَ رَحِماً أَوْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ

٨٩٦٤–مَنْ قَعَدَ عَلَى فِرَاشٍ مَغِيبَةٍ قَيَّضَ اللهُ لَهُ

٨٩٦٥–مَنْ كَانَ آخِرَ كَلاَمِهِ لاَ إِله إِلاَّ اللهُ دَخَلَ

٨٩٦٦–مَنْ كَانَ حَالِفاً فَلاَ يَحْلِفْ إِلاَّ بِاللهِ.صح

٨٩٦٧–مَنْ كَانَ سَهْلاً هَيِّناً لَيِّناً حَرَّمَهُ اللهُ عَلَى

٨٩٦٨–مَنْ كَانَ عَلَيْهِ دَيْنٌ فَهَمَّ بِقَضَائِهِ لَمْ يَزَلْ

٨٩٦٩–مَنْ كَانَ فِي الْمَسْجِدِ يَنْتَظِرُ الصَّلاَةَ فَهُوَ

٨٩٧٠–مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مَوَدَّةٌ لأَخِيهِ ثُمَّ لَمْ

٨٩٧١–مَنْ كَانَ قَاضِياً فَقَضَى بِالْعَدْلِ فَبِالْحَرِيِّ

٨٩٧٢–مَنْ كَانَ لَهُ إِمَامٌ فَقِرَاءَةُ الإِمَامِ لَهُ قِرَاءَةٌ

٨٩٧٣–مَنْ كَانَ لَهُ سَعَةٌ وَلَمْ يُضَحِّ فَلاَ يَقْرُبَنَّ

٨٩٢٨–مَنْ قَرَأَ السُّورَةَ التِي يُذْكَرُ فِيهَا آلُ

٨٩٢٩–مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ فِي يَوْمِ الجُمُعَةِ

٨٩٣٠–مَنْ قَرَأَ الْعَشْرَ الأَوَاخِرَ مِنْ سُورَةِ الْكَهْفِ

٨٩٣١–مَنْ قَرَأَ ثَلاَثَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ الْكَهْفِ

٨٩٣٢–مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ يَوْمَ الجُمُعَةِ أَضَاءَ

٨٩٣٣–مَنْ قَرَأَ يس كُلَّ لَيْلَةٍ غُفِرَ لَهُ. ض

٨٩٣٤–مَنْ قَرَأَ يس فِي لَيْلَةٍ أَصْبَحَ مَغْفُوراً

٨٩٣٥–مَنْ قَرَأَ يس مَرَّةً فَكَأَنَّمَا قَرَأَ الْقُرْآنَ

٨٩٣٦–مَنْ قَرَأَ يس مَرَّةً فَكَأَنَّمَا قَرَأَ الْقُرْآنَ عَشْرَ

٨٩٣٧–مَنْ قَرَأَ يس ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللهِ غَفَرَ اللهُ لَهُ مَا

٨٩٣٨–مَنْ قَرَأَ حم الدُّخَانَ فِي لَيْلَةٍ أَصْبَحَ

٨٩٣٩–مَنْ قَرَأَ حم الدُّخَانَ فِي لَيْلَةِ الجُمُعَةِ

٨٩٤٠–مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الدُّخَانِ فِي لَيْلَةٍ غُفِرَ لَهُ مَا

٨٩٤١–مَنْ قَرَأَ حم الدُّخَانَ فِي لَيْلَةِ جُمُعَةٍ أَوْ

٨٩٤٢–مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْوَاقِعَةِ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ لَمْ

٨٩٤٣–مَنْ قَرَأَ خَوَاتِيمَ الحَشْرِ مِنْ لَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ

٨٩٤٤–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ فَكَأَنَّمَا قَرَأَ ثُلُثَ

٨٩٤٥–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ

٨٩٤٦–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ بَنَى

٨٩٤٧–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ عِشْرِينَ مَرَّةً بَنَى

٨٩٤٨–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ خَمْسِينَ مَرَّةً

٨٩٤٩–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ فِي

٨٩٥٠–مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ غَفَرَ اللهُ

٨٩٩٧–مَنْ كَظَمَ غَيْظاً وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى

٨٩٩٨–مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ سَتَرَ اللهُ عَوْرَتَهُ.ض

٨٩٩٩–مَنْ كَفَّنَ مَيْتاً كَانَ لَهُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ مِنْهُ

٩٠٠٠–مَنْ كُنْتُ مَوْلاَهُ فَعَلِيٌّ مَوْلاَهُ.ح

٩٠٠١–مَنْ كُنْتُ وَلِيَّهُ فَعَلِيٌّ وَلِيُّهُ.ح

٩٠٠٢–مَنْ لَبِسَ الحَرِيرَ في الدُّنْيَا لَمْ يَلْبَسْهُ في

٩٠٠٣–مَنْ لَبِسَ ثَوْبَ شُهْرَةٍ أَعْرَضَ اللهُ عَنْهُ

٩٠٠٤– مَنْ لَبِسَ ثَوْبَ شُهْرَةٍ أَلْبَسَهُ اللهُ يَوْمَ

٩٠٠٥– مَنْ لَبِسَ الحَرِيرَ في الدُّنْيَا أَلْبَسَهُ اللهُ

٩٠٠٦– مَنْ لَطَمَ مَمْلُوكَهُ أَوْ ضَرَبَهُ فَكَفَّارَتُهُ أَنْ ي

٩٠٠٧– مَنْ لَعِبَ بِالنَّرْدِشِيرِ فَكَأَنَّمَا غمَسَ يَدَهُ

٩٠٠٨– مَنْ لَعِبَ بِطَلاَقٍ أَوْ عِتَاقٍ فَهُوَ كَمَا

٩٠٠٩– مَنْ لَعِقَ الصَّحْفَةَ وَلَعِقَ أَصَابِعَهُ أَشْبَعَهُ

٩٠١٠– مَنْ لَعِقَ الْعَسَلَ ثَلاَثَ غَدَوَاتٍ كُلَّ شَهْرٍ

٩٠١١– مَنْ لَقِيَ اللهَ لاَ يُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً دَخَلَ

٩٠١٢– مَنْ لَقِيَ اللهَ بِغَيْرِ أَثَرٍ مِنْ جِهَادٍ لَقِيَ اللهَ

٩٠١٣– مَنْ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَبَرَ حَتَّى يُقْتَلَ أَوْ

٩٠١٤– مَنْ لَمْ تَنْهَهُ صَلاَتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ

٩٠١٥– مَنْ لَمْ يَأْتِ بَيْتَ المَقْدِسِ يُصَلِّي فِيهِ

٩٠١٦– مَنْ لَمْ يَأْخُذْ مِنْ شَارِبِهِ فَلَيْسَ مِنَّا.ح

٩٠١٧– مَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ فَأَنَا مِنْهُ

٩٠١٨– مَنْ لَمْ يُبَيِّتِ الصِّيَامَ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ

٩٠١٩– مَنْ لَمْ يَتْرُكْ وَلَداً وَلاَ وَالِداً فَوَرَثَتُهُ

٨٩٧٤–مَنْ كَانَ لَهُ شَعْرٌ فَلْيُكْرِمْهُ.صح

٨٩٧٥–مَنْ كَانَ لَهُ صَبِيٌّ فَلْيَتَصَابَى لَهُ

٨٩٧٦–مَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ صَالِحٌ تَحَنَّنَ اللهُ

٨٩٧٧–مَنْ كَانَ لَهُ مَالٌ فَلْيُبَرَ عَلَيْهِ أَثَرُهُ.ح

٨٩٧٨–مَنْ كَانَ لَهُ وَجْهَانِ في الدُّنْيَا كَانَ لَهُ يَوْمَ

٨٩٧٩–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ

٨٩٨٠–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ

٨٩٨١–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ

٨٩٨٢–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ

٨٩٨٣–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ

٨٩٨٤–مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلاَ

٨٩٨٥–مَنْ كَانَ يُحِبُّ اللهَ وَرَسُولَهُ فَلْيُحِبَّ

٨٩٨٦–مَنْ كَتَمَ شَهَادَةً إِذَا دُعِيَ إِلَيْهَا كَانَ كَمَنْ

٨٩٨٧–مَنْ كَتَمَ عَلَى غَالٍ فَهُوَ مِثْلُهُ.ح

٨٩٨٨–مَنْ كَتَمَ عِلْماً عَنْ أَهْلِهِ أُلْجِمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٨٩٨٩–مَنْ كَثُرَتْ صَلاَتُهُ بِاللَّيْلِ حَسُنَ وَجْهُهُ

٨٩٩٠–مَنْ كَثُرَ كَلاَمُهُ كَثُرَ سَقَطُهُ وَمَنْ كَثُرَ

٨٩٩١–مَنْ كَذَّبَ بِالْقَدَرِ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا جِئْتُ

٨٩٩٢–مَنْ كَذَبَ في حُلُمِهِ كُلِّفَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٨٩٩٣–مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّداً فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ

٨٩٩٤–مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ فَهُوَ في النَّارِ.صح

٨٩٩٥–مَنْ كَذَبَ في حُلُمِهِ مُتَعَمِّداً فَلْيَتَبَوَّأْ

٨٩٩٦–مَنْ كَرُمَ أَصْلُهُ وَطَابَ مَوْلِدُهُ حَسُنَ

٩٠٤٣–مَنْ مَثَّلَ بِحَيَوَانٍ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللهِ

٩٠٤٤–مَنْ مَرِضَ لَيْلَةً فَصَبَرَ وَرَضِيَ بِهَا عَنِ اللهِ

٩٠٤٥–مَنْ مَسَّ الحَصَى فَقَدْ لَغَا.ح

٩٠٤٦–مَنْ مَسَّ ذَكَرَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ.صح

٩٠٤٧– مَنْ مَشَى إِلَى صَلاَةٍ مَكْتُوبَةٍ فِي

٩٠٤٨–مَنْ مَشَى بَيْنَ الْغَرَضَيْنِ كَانَ لَهُ بِكُلِّ

٩٠٤٩–مَنْ مَشَى مَعَ ظَالِمٍ لِيُعِينَهُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ

٩٠٥٠–مَنْ مَلَكَ ذَا رَحِمٍ محْرَمٍ فَهُوَ حُرٌّ.صح

٩٠٥١–مَنْ مَنَحَ مِنْحَةَ وَرِقٍ أَوْ مِنْحَةَ لَبَنٍ أَوْ

٩٠٥٢–مَنْ مَنَحَ مِنْحَةً غَدَتْ بِصَدَقَةٍ وَرَاحَتْ

٩٠٥٣–مَنْ مَنَعَ فَضْلَ مَاءٍ أَوْ كَلإٍ مَنَعَهُ اللهُ فَضْلَهُ

٩٠٥٤–مَنْ نَامَ عَنْ وِتْرِهِ أَوْ نَسِيَهُ فَلْيُصَلِّهِ إِذَا

٩٠٥٥–مَنْ نَامَ بَعْدَ الْعَصْرِ فَاخْتُلِسَ عَقْلُهُ فَلاَ

٩٠٥٦–مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعْهُ وَمَنْ نَذَرَ

٩٠٥٧–مَنْ نَذَرَ نَذْراً وَلَمْ يُسَمِّهِ فَكَفَّارَتُهُ كَفَّارَةُ

٩٠٥٨–مَنْ نَزَلَ عَلَى قَوْمٍ فَلاَ يَصُومُ تَطَوُّعاً إِلاَّ

٩٠٥٩–مَنْ نَسِيَ صَلاَةً أَوْ نَامَ عَنْهَا فَكَفَّارَتُهَا أَنْ

٩٠٦٠–مَنْ نَسِيَ الصَّلاَةَ عَلَيَّ خَطِئَ طَرِيقَ

٩٠٦١–مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ

٩٠٦٢–مَنْ نَصَرَ أَخَاهُ بِظَهْرِ الْغَيْبِ نَصَرَهُ اللهُ فِي

٩٠٦٣–مَنْ نَظَرَ إِلَى أَخِيهِ نَظْرَةً وُدّ غَفَرَ اللهُ لَهُ

٩٠٦٤–مَنْ نَظَرَ إِلَى مُسْلِمٍ نَظْرَةً يُخِيفُهُ بِهَا فِي

٩٠٦٥–مَنْ نَفَّسَ عَنْ غَرِيمِهِ أَوْ مَحَا عَنْهُ كَانَ فِي

٩٠٢٠–مَنْ لَمْ يُجْمِعِ الصِّيَامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلاَ

٩٠٢١–مَنْ لَمْ يَحْلِقْ عَانَتَهُ وَيُقَلِّمْ أَظْفَارَهُ وَيَجُزَّ

٩٠٢٢–مَنْ لَمْ يُخَلِّلْ أَصَابِعَهُ بِالمَاءِ خَلَّلَهَا اللهُ

٩٠٢٣–مَنْ لَمْ يُدْرِكِ الرَّكْعَةَ لَمْ يُدْرِكِ الصَّلاَةَ.ح

٩٠٢٤–مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ

٩٠٢٥–مَنْ لَمْ يَذَرِ المُخَابَرَةَ فَلْيَأْذَنْ بِحَرْبٍ مِنَ

٩٠٢٦–مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ حَقَّ كَبِيرِنَا

٩٠٢٧–مَنْ لَمْ يَرْضَ بِقَضَاءِ اللهِ وَيُؤْمِنْ بِقَدَرِ اللهِ

٩٠٢٨–مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللهَ.صح

٩٠٢٩–مَنْ لَمْ يُصَلِّ رَكْعَتَيِ الْفَجْرِ فَلْيُصَلِّهَا

٩٠٣٠–مَنْ لَمْ يُطَهِّرْهُ الْبَحْرُ فَلاَ طَهَّرَهُ اللهُ.ض

٩٠٣١–مَنْ لَمْ يَقْبَلْ رُخْصَةَ اللهِ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ

٩٠٣٢–مَنْ لَمْ يُوتِرْ فَلاَ صَلاَةَ لَهُ.ض

٩٠٣٣–مَنْ لَمْ يُوصِ لَمْ يُؤْذَنْ لَهُ فِي الْكَلاَمِ مَعَ

٩٠٣٤–مَنْ مَاتَ مُحْرِماً حُشِرَ مُلَبِّياً.ض

٩٠٣٥–مَنْ مَاتَ مُرَابِطاً فِي سَبِيلِ اللهِ أَمَّنَهُ اللهُ

٩٠٣٦–مَنْ مَاتَ عَلَى شَيْءٍ بَعَثَهُ اللهُ عَلَيْهِ.صح

٩٠٣٧–مَنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِي يَعْمَلُ عَمَلَ قَوْمِ لُوطٍ

٩٠٣٨–مَنْ مَاتَ وَعَلَيْهِ صِيَامٌ صَامَ عَنْهُ وَلِيُّهُ.صح

٩٠٣٩–مَنْ مَاتَ لاَ يُشْرِكُ بِاللهِ شَيْئاً دَخَلَ

٩٠٤٠–مَنْ مَاتَ بُكْرَةً فَلاَ يَقِيلَنَّ إِلاَّ فِي قَبْرِهِ

٩٠٤١–مَنْ مَاتَ وَهُوَ مُدْمِنُ خَمْرٍ لَقِيَ اللهَ وَهُوَ

٩٠٤٢–مَنْ مَثَّلَ بِالشَّعْرِ فَلَيْسَ لَهُ عِنْدَ اللهِ خَلاَقٌ

٩٠٨٩–مَنْ لاَ حَيَاءَ لَهُ فَلاَ غِيبَةَ لَهُ.ض

٩٠٩٠–مَنْ لاَ يَرْحَمْ لاَ يُرْحَمْ.صح

٩٠٩١–مَنْ لاَ يَرْحَمُ النَّاسَ لاَ يَرْحَمُهُ اللهُ.صح

٩٠٩٢–مَنْ لاَ يَرْحَمْ مَنْ فِي الأَرْضِ لاَ يَرْحَمُهُ

٩٠٩٣–مَنْ لاَ يَرْحَمْ لاَ يُرْحَمْ وَمَنْ لاَ يَغْفِرْ لاَ

٩٠٩٤–مَنْ لاَ يَرْحَمْ لاَ يُرْحَمْ وَمَنْ لاَ يَغْفِرْ لاَ

٩٠٩٥–مَنْ لاَ يَسْتَحِي مِنَ النَّاسِ لاَ يَسْتَحِي مِنَ

٩٠٩٦–مَنْ لاَ يَشْكُرِ النَّاسَ لاَ يَشْكُرِ اللهَ.ح

٩٠٩٧–مَنْ يَتَزَوَّدْ فِي الدُّنْيَا يَنْفَعْهُ فِي

٩٠٩٨–مَنْ يَتَكَفَّلْ لِي أَنْ لاَ يَسْأَلَ النَّاسَ شَيْئاً

٩٠٩٩–مَنْ يُحْرَمِ الرِّفْقَ يُحْرَمِ الخَيْرَ كُلَّهُ.صح

٩١٠٠–مَنْ يُخْفِرِ ذِمَّتِي كُنْتُ خَصْمَهُ وَمَنْ

٩١٠١–مَنْ يَدْخُلِ الجَنَّةَ يُنَعَّمْ فِيهَا لاَ يَبْأَسُ لاَ

٩١٠٢–مَنْ يُرَائِي يُرَائِي اللهُ بِهِ وَمَنْ يُسَمِّعْ يُسَمِّعِ

٩١٠٣–مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْراً يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ

٩١٠٤–مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْراً يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ

٩١٠٥–مَنْ يُرِدِ اللهُ يُهْدِهِ يُفَهِّمْهُ

٩١٠٦–مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْراً يُصِبْ مِنْهُ.صح

٩١٠٧–مَنْ يُرِدْ هَوَانَ قُرَيْشٍ أَهَانَهُ اللهُ.صح

٩١٠٨–مَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللهُ عَلَيْهِ فِي

٩١٠٩–مَنْ يَضْمَنْ لِي مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَمَا بَيْنَ

٩١١٠–مَنْ يَعْمَلْ سُوءاً يُجْزَ بِهِ فِي الدُّنْيَا.صح

٩١١١–مَنْ يَكُنْ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ يَكُنِ اللهُ فِي

٩٠٦٦–مَنْ نِيحَ عَلَيْهِ يُعَذَّبُ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ.صح

٩٠٦٧–مَنْ نُوقِشَ الْمُحَاسَبَةَ هَلَكَ.ح

٩٠٦٨–مَنْ نُوقِشَ الْحِسَابَ عُذِّبَ.ح

٩٠٦٩– مَنْ هَجَرَ أَخَاهُ سَنَةً فَهُوَ كَسَفْكِ

٩٠٧٠–مَنْ وَافَقَ مِنْ أَخِيهِ شَهْوَةً غُفِرَ لَهُ.ض

٩٠٧١–مَنْ وَافَقَ مَوْتُهُ عِنْدَ انْقِضَاءِ رَمَضَانَ دَخَلَ

٩٠٧٢–مَنْ وَجَدَ سَعَةً فَلْيُكَفَّنْ فِي ثَوْبٍ حِبَرَةٍ.ح

٩٠٧٣–مَنْ وَجَدَ مِنْ هذَا الْوَسْوَاسِ فَلْيَقُلْ آمَنَّا

٩٠٧٤–مَنْ وَجَدَ تَمْراً فَلْيُفْطِرْ عَلَيْهِ وَمَنْ لاَ

٩٠٧٥–مَنْ وَسَّعَ عَلَى عِيَالِهِ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ

٩٠٧٦–مَنْ وَصَلَ صَفّاً وَصَلَهُ اللهُ وَمَنْ قَطَعَ

٩٠٧٧–مَنْ وَضَعَ الخَمْرَ عَلَى كَفِّهِ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ

٩٠٧٨–مَنْ وَطِيءَ امْرَأَتَهُ وَهِيَ حَائِضٌ فَقُضِيَ

٩٠٧٩–مَنْ وَطِيءَ أَمَتَهُ فَوَلَدَتْ لَهُ فَهِيَ مُعْتَقَةٌ

٩٠٨٠–مَنْ وَطِيءَ عَلَى إِزَارٍ خُيَلاَءَ وَطِئَهُ فِي

٩٠٨١–مَنْ وَقَاهُ اللهُ شَرَّ مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَشَرَّ مَا

٩٠٨٢–مَنْ وَقَّرَ صَاحِبَ بِدْعَةٍ فَقَدْ أَعَانَ عَلَى

٩٠٨٣–مَنْ وُقِيَ شَرَّ لَقْلَقِهِ وَقَبْقَبِهِ وَذَبْذَبِهِ فَقَدْ

٩٠٨٤–مَنْ وُلِدَ لَهُ ثَلاَثَةُ أَوْلاَدٍ فَلَمْ يُسَمِّ أَحَدَهُمْ

٩٠٨٥–مَنْ وُلِدَ لَهُ وَلَدٌ فَأَذَّنَ فِي أُذُنِهِ الْيُمْنَى

٩٠٨٦–مَنْ وَلِيَ شَيْئاً مِنْ أُمُورِ الْمُسْلِمِينَ لَمْ

٩٠٨٧–مَنْ وَلِيَ الْقَضَاءَ فَقَدْ ذُبِحَ بِغَيْرِ سِكِّينٍ.ح

٩٠٨٨–مَنْ وَهَبَ هِبَةً فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا مَا لَمْ يُثَبْ

٩١١٢-مِنًى مُنَاخُ مَنْ سَبَقَ.صح

٩١١٣-مُنَاوَلَةُ المِسْكِينِ تَقِي مِيتَةَ السُّوءِ.صح

٩١١٤-مِنْبَرِي هذَا عَلَى تُرْعَةٍ مِنْ تُرَعِ

٩١١٥-مَنَعَنِي رَبِّي أَنْ أَظْلِمَ مُعَاهَداً وَلاَ

٩١١٦-مَنْهُومَانِ لاَ يَشْبَعَانِ : طَالِبُ عِلْمٍ

٩١١٧-مَوَالِينَا مِنَّا.ح

٩١١٨-مَوْتُ الْغَرِيبِ شَهَادَةٌ.ح

٩١١٩-مَوْتُ الْفَجْأَةِ أَخْذَةُ أَسَفٍ.ح

٩١٢٠-مَوْتُ الْفَجْأَةِ رَاحَةٌ لِلْمُؤْمِنِ وَأَخْذَةُ أَسَفٍ

٩١٢١-مَوْتَانُ الأَرْضِ لله وَلِرَسُولِهِ فَمَنْ أَحْيَا مِنْهَا

٩١٢٢-مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ صَفِيُّ اللهِ.صح

٩١٢٣-مَوْضِعُ سَوْطٍ فِي الجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا

٩١٢٤-مَوْلَى الْقَوْمِ مِنْ أَنْفُسِهِمْ.صح

٩١٢٥-مَوْلَى الرَّجُلِ أَخُوهُ وَابْنُ عَمِّهِ.ح

٩١٢٦-مِهْنَةُ إِخْدَاكُنَّ فِي بَيْتِهَا تُدْرِكُ جِهَادَ

٩١٢٧-مَيَامِينُ الخَيْلِ فِي شُقْرِهَا.ح

٩١٢٨-مَيْتَةُ الْبَحْرِ حَلاَلٌ وَمَاؤُهُ طَهُورٌ

٩١٢٩-المَاءُ لاَ يُنَجِّسُهُ شَيْءٌ.ح

٩١٣٠- المَاء طهور إلاَّ ما غَلَبَ على رِيحِهِ أو

٩١٣١-المَائِدُ فِي الْبَحْرِ الَّذِي يُصِيبُهُ الْقَيْءُ لَهُ

٩١٣٢-المُؤَذِّنُ يُغْفَرُ لَهُ مَدَى صَوْتِهِ وَيَشْهَدُ لَهُ

٩١٣٣-المُؤَذِّنُ يُغْفَرُ لَهُ مَدَّ صَوْتِهِ وَأَجْرُهُ مِثْلُ

٩١٣٤-المُؤَذِّنُ المُحْتَسِبُ كالشَّهِيدِ المُتَشَحِّطِ

٩١٣٥-المُؤَذِّنُ أَمْلَكُ بِالأَذَانِ وَالإِمَامُ أَمْلَكُ

٩١٣٦-المُؤَذِّنُونَ أَطْوَلُ النَّاسِ أَعْنَاقاً يَوْمَ

٩١٣٧-المُؤَذِّنُونَ أُمَنَاءُ المُسْلِمِينَ عَلَى فِطْرِهِمْ

٩١٣٨-المُؤَذِّنُونَ أُمَنَاءُ المُسْلِمِينَ عَلَى صَلاَتِهِمْ

٩١٣٩-المُؤْمِنُ يَأْكُلُ فِي مِعًى وَاحِدٍ وَالْكَافِرُ

٩١٤٠-المُؤْمِنُ يَشْرَبُ فِي مِعًى وَاحِدٍ وَالْكَافِرُ.

٩١٤١-المُؤْمِنُ مِرْآةُ المُؤْمِنِ.ح

٩١٤٢-المُؤْمِنُ مِرْآةُ المُؤْمِنِ وَالمُؤْمِنُ أَخُو

٩١٤٣-المُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ

٩١٤٤-المُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى أَمْوَالِهِمْ و

٩١٤٥-المُؤْمِنُ يَمُوتُ بِعَرَقِ الجَبِينِ.ح

٩١٤٦-المُؤْمِنُ يَأْلَفُ وَلاَ خَيْرَ فِيمَنْ لاَ يَأْلَفُ وَلاَ

٩١٤٧-المُؤْمِنُ يَأْلَفُ وَيُؤْلَفُ وَلاَ خَيْرَ فِيمَنْ لاَ

٩١٤٨-المُؤْمِنُ يَغَارُ وَاللهُ أَشَدُّ غَيْرَةً.صح

٩١٤٩-المُؤْمِنُ غِرٌّ كَرِيمٌ وَالْفَاجِرُ خِبٌّ لَئِيمٌ

٩١٥٠-المُؤْمِنُ بِخَيْرٍ عَلَى كُلِّ حَالٍ تُنْزَعُ نَفْسُهُ

٩١٥١-المُؤْمِنُ مِنْ أَهْلِ الإِيمَانِ بِمَنْزِلَةِ الرَّأْسِ

٩١٥٢-المُؤْمِنُ مُكَفَّرٌ

٩١٥٣-المُؤْمِنُ يَسِيرُ المَؤُونَةِ.ض

٩١٥٤-المُؤْمِنُ الَّذِي يُخَالِطُ النَّاسَ وَيَصْبِرُ عَلَى

٩١٥٥-المُؤْمِنُ أَكْرَمُ عَلَى اللهِ مِنْ بَعْضِ

٩١٥٦-المُؤْمِنُ أَخُو المُؤْمِنِ لاَ يَدَعُ نَصِيحَتَهُ

٩١٥٧-المُؤْمِنُ لاَ يُتَرَّبُ عَلَيْهِ شَيْءٌ أَصَابَهُ فِي

٩١٨١-المُدَبَّرُ مِنَ الثُّلُثِ.ح

٩١٨٢-المُدَبَّرُ لاَ يُبَاعُ وَلاَ يُوهَبُ وَهُوَ حُرٌّ مِنَ

٩١٨٣-المُدَّعَى عَلَيْهِ أَوْلَى بِالْيَمِينِ إِلاَّ أَنْ تَقُومَ

٩١٨٤-المَدِينَةُ حَرَمٌ آمِنٌ.صح

٩١٨٥-المَدِينَةُ خَيْرٌ مِنْ مَكَّةَ.ض

٩١٨٦-المَدِينَةُ قُبَّةُ الإِسْلاَمِ وَدَارُ الإِيمَانِ

٩١٨٧-الْمِرَاءُ فِي الْقُرْآنِ كُفْرٌ.صح

٩١٨٨-المَرْءُ فِي صَلاَةٍ مَا انْتَظَرَهَا

٩١٨٩-المَرْءُ كَثِيرٌ بِأَخِيهِ.ض

٩١٩٠-المَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ.صح

٩١٩١-المَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ وَلَهُ مَا اكْتَسَبَ.صح

٩١٩٢-المَرْأَةُ لآخِرِ أَزْوَاجِهَا.ض

٩١٩٣-المَرْأَةُ عَوْرَةٌ فَإِذَا خَرَجَتِ اسْتَشْرَفَهَا

٩١٩٤-المَرَضُ سَوْطُ اللهِ فِي الأَرْضِ يُؤَدِّبُ بِهِ

٩١٩٥-المَرِيضُ تَحَاتُّ خَطَايَاهُ كَمَا يَتَحَاتُّ وَرَقُ

٩١٩٦-المِزْرُ كُلُّهُ حَرَامٌ أَبْيَضُهُ

٩١٩٧-المُسْتَبَّانِ مَا قَالاَ فَعَلَى الْبَادِىءِ مِنْهُمَا

٩١٩٨-المُسْتَبَّانِ شَيْطَانَانِ يَتَهَاتَرَانِ

٩١٩٩-المُسْتَحَاضَةُ تَغْتَسِلُ مِنْ قُرْءٍ إِلَى قُرْءٍ.ح

٩٢٠٠-المُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ

٩٢٠١-المُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ إِنْ شَاءَ أَشَارَ وَإِنْ شَاءَ

٩٢٠٢-المُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ فَإِذَا اسْتُشِيرَ فَلْيُشِرْ

٩٢٠٣-المَسْجِدُ بَيْتُ كُلِّ مُؤْمِنٍ.ض

٩١٥٨-المُؤْمِنُ كَيِّسٌ فَطِنٌ حَذِرٌ.ض

٩١٥٩-المُؤْمِنُ هَيِّنٌ لَيِّنٌ حَتَّى تَخَالَهُ مِنَ اللِّينِ

٩١٦٠-المُؤْمِنُ وَاهٍ رَاقِعٌ فَالسَّعِيدُ مَنْ مَاتَ عَلَى

٩١٦١-المُؤْمِنُ مَنْفَعَةٌ إِنْ مَاشَيْتَهُ نَفَعَكَ وَإِنْ

٩١٦٢-المُؤْمِنُ إِذَا اشْتَهَى الْوَلَدَ فِي الْجَنَّةِ كَانَ

٩١٦٣-المُؤْمِنُونَ هَيِّنُونَ لَيِّنُونَ كَالْجَمَلِ الأَنِفِ

٩١٦٤-المُؤْمِنُونَ كَرَجُلٍ وَاحِدٍ إِنِ اشْتَكَى رَأْسُهُ

٩١٦٥-المَاهِرُ بِالْقُرْآنِ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَرَةِ

٩١٦٦-المُتَبَارِيَانِ لاَ يُحَابَانِ وَلاَ يُؤْكَلُ طَعَامُهُمَا.

٩١٦٧-المُتَحَابُّونَ فِي اللهِ عَلَى كَرَاسِيَّ مِنْ

٩١٦٨-المُتَشَبِّعُ بِمَا لَمْ يُعْطَ كَلاَبِسِ ثَوْبَيْ.

٩١٦٩-المُتَعَبِّدُ بِغَيْرِ فِقْهٍ كَالْحِمَارِ فِي الطَّاحُونِ

٩١٧٠-المُتِمُّ الصَّلاَةِ فِي السَّفَرِ كَالْمُقْصِرِ فِي

٩١٧١-المُتَمَسِّكُ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي لَهُ

٩١٧٢-المُتَمَسِّكُ بِسُنَّتِي عِنْدِ اخْتِلاَفِ أُمَّتِي

٩١٧٣-المَجَالِسُ بِالأَمَانَةِ.ح

٩١٧٤-المَجَالِسُ بِالأَمَانَةِ إِلاَّ ثَلاَثَةَ مَجَالِسَ

٩١٧٥-المُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي اللهِ.صح

٩١٧٦-المُحْتَكِرُ مَلْعُونٌ.صح

٩١٧٧-المُحْرِمَةُ لاَ تَنْتَقِبُ وَلاَ تَلْبَسُ

٩١٧٨-المَحْرُومُ مَنْ حُرِمَ الْوَصِيَّةَ.ض

٩١٧٩-المُخْتَلِعَاتُ هُنَّ المُنَافِقَاتُ.ض

٩١٨٠-المُخْتَلِعَاتُ وَالْمُتَبَرِّجَاتُ هُنَّ

٩٢٢٧-المَغْرِبُ وِتْرُ النَّهَارِ فَأَوْتِرُوا صَلاَةَ

٩٢٢٨-المَقَامُ المَحْمُودُ الشَّفَاعَةُ.صح

٩٢٢٩-المُقِيمُ عَلَى الزِّنَى كَعَابِدِ وَثَنٍ.ض

٩٢٣٠-المُكَاتَبُ عَبْدٌ مَا بَقِيَ عَلَيْهِ مِنْ كِتَابَتِهِ

٩٢٣١-المُكْثِرُونَ هُمُ الأَسْفَلُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.صح

٩٢٣٢-المَكْرُ وَالخَدِيعَةُ فِي النَّارِ

٩٢٣٣-المَكْرُ وَالخَدِيعَةُ وَالخِيَانَةُ فِي النَّارِ.ض

٩٢٣٤-المَلْحَمَةُ الْكُبْرَى وَفَتْحُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ

٩٢٣٥-المُلْكُ فِي قُرَيْشٍ وَالْقَضَاءُ فِي الأَنْصَارِ

٩٢٣٦-المُنَافِقُ لاَ يُصَلِّي الضُّحى وَلاَ يَقْرَأُ قُلْ يَا

٩٢٣٧-المُنَافِقُ يَمْلِكُ عَيْنَيْهِ يَبْكِي كما

٩٢٣٨-المُنْتَعِلُ رَاكِبٌ.ض

٩٢٣٩-المُنْتَعِلُ بِمَنْزِلَةِ الرَّاكِبِ.ض

٩٢٤٠-المِنْحَةُ مَرْدُودَةٌ وَالنَّاسُ عَلَى شُرُوطِهِمْ

٩٢٤١-المَهْدِيُّ مِنْ عِتْرَتِي مِنْ وَلَدِ فَاطِمَةَ.صح

٩٢٤٢-المَهْدِيُّ مِنْ وَلَدِ الْعَبَّاسِ عَمِّي.ض

٩٢٤٣-المَهْدِيُّ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ يُصْلِحُهُ الله في

٩٢٤٤-المَهْدِيُّ مِنِّي أَجْلَى الْجَبْهَةِ أَقْنَى الأَنْفِ

٩٢٤٥-المَهْدِيُّ رَجُلٌ مِنْ وَلَدِي وَجْهُهُ كَالْكَوْكَبِ

٩٢٤٦-المَوْتُ كَفَّارَةٌ لِكُلِّ مُسْلِمٍ.صح

٩٢٤٧-المَلاَئِكَةُ شُهَدَاءُ الله فِي السَّمَاءِ وَأَنْتُمْ

٩٢٤٨-المَيِّتُ يُبْعَثُ فِي ثِيَابِهِ الَّتِي يَمُوتُ

٩٢٤٩-المَيِّتُ مِنْ ذَاتِ الْجَنْبِ شَهِيدٌ.صح

٩٢٥٠-المَسْجِدُ الَّذِي أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى

٩٢٥١-المِسْكُ أَطْيَبُ الطِّيبِ.صح

٩٢٥٢-المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ

٩٢٥٣-المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ

٩٢٥٤-المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ

٩٢٥٥-المُسْلِمُ أَخُو المُسْلِمِ.ح

٩٢٥٦-المُسْلِمُ مِرْآةُ المُسْلِمِ فَإِذَا رَأَى بِهِ شَيْئاً

٩٢٥٧-المُسْلِمُونَ إِخْوَةٌ لاَ فَضْلَ لأَحَدٍ عَلَى

٩٢٥٨-المُسْلِمُونَ شُرَكَاءُ فِي ثَلاَثَةٍ فِي الْكَلإِ

٩٢٥٩-المُسْلِمُونَ عَلَى شُرُوطِهِمْ.صح

٩٢٦٠-المُسْلِمُونَ عِنْدَ شُرُوطِهِمْ مَا وَافَقَ الحَقَّ

٩٢٦١-المُسْلِمُونَ عِنْدَ شُرُوطِهِمْ فِيما أُحِلَّ.ض

٩٢٦٢-المَشَّاؤُونَ إِلَى المَسَاجِدِ فِي الظُّلَمِ

٩٢٦٣-المَصَائِبُ وَالأَمْرَاضُ وَالأَحْزَانُ فِي الدُّنْيَا

٩٢٦٤-المُصِيبَةُ تُبَيِّضُ وَجْهَ صَاحِبِهَا يَوْمَ تَسْوَدُّ

٩٢٦٥-المَضْمَضَةُ وَالاسْتِنْشَاقُ سُنَّةٌ وَالأُذُنَانِ

٩٢٦٦-المُطَلَّقَةُ ثَلاَثاً لَيْسَ لَهَا سُكْنَى وَلاَ

٩٢٦٧-المُعْتَدِي فِي الصَّدَقَةِ كَمَانِعِهَا.ح

٩٢٦٨-المُعْتَكِفُ يَتْبَعُ الجَنَازَةَ وَيَعُودُ

٩٢٦٩-المُعْتَكِفُ يَعْكُفُ الذُّنُوبَ وَيُجْرَى لَهُ مِنَ

٩٢٧٠-المَعْرُوفُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الجَنَّةِ وَهُوَ

٩٢٧١-المَعْكُ طَرَفٌ مِنَ الظُّلْمِ.صح

٩٢٧٢-المَغْبُونُ لاَ مَحْمُودٌ وَلاَ مَأْجُورٌ

٩٢٧٢-نِعْمَ الْعَبْدُ الحَجَّامُ يَذْهَبُ بِالدَّمِ وَيُخِفُّ

٩٢٧٣-نِعْمَ العَطِيَّةُ كَلِمَةُ حَقٍّ تَسْمَعُهَا ثُمَّ

٩٢٧٤-نِعْمَ الْعَوْنُ عَلَى الدِّينِ قُوتُ سَنَةٍ.ض

٩٢٧٥-نِعْمَ الْمِيتَةُ أَنْ يَمُوتَ الرَّجُلُ دُونَ حَقِّهِ.ح

٩٢٧٦-نِعْمَ تُحْفَةُ الْمُؤْمِنِ التَّمْرُ

٩٢٧٧-نِعْمَ سِلاَحُ الْمُؤْمِنِ الصَّبْرُ وَالدُّعَاءُ.ح

٩٢٧٨-نِعْمَتِ الأُضْحِيَةُ الجَذَعُ مِنَ الضَّأْنِ.ض

٩٢٧٩- نَعْلاَنِ أُجَاهِدُ فِيهِمَا خَيْرٌ مِنْ أَنْ أَعْتِقَ

٩٢٨٠-نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ

٩٢٨١-نَفْسُ الْمُؤْمِنِ مُعَلَّقَةٌ بِدَيْنِهِ حَتَّى يُقْضَى

٩٢٨٢-نَفَقَةُ الرَّجُلِ عَلَى أَهْلِهِ صَدَقَةٌ.صح

٩٢٨٣-نَفِي بِعَهْدِهِمْ وَنَسْتَعِينُ اللهَ عَلَيْهِمْ.صح

٩٢٨٤-نَهْرَانِ مِنَ الجَنَّةِ النِّيلُ وَالْفُرَاتُ.ح

٩٢٨٥-نَهَيْتُكُمْ عَنْ زِيَارَةِ الْقُبُورِ فَزُورُوهَا فَإِنَّهَا

٩٢٨٦-نَهَيْتُكُمْ عَنْ زِيَارَةِ الْقُبُورِ فَزُورُوهَا فَإِنَّ

٩٢٨٧-نُهِيتُ عَنِ التَّعَرِّي.صح

٩٢٨٨-نُهِيتُ أَنْ أَمْشِيَ عُرْيَاناً.صح

٩٢٨٩-نُهِيتُ عَنِ الْمُصَلِّينَ.صح

٩٢٩٠-نُهِينَا عَنِ الْكَلاَمِ فِي الصَّلاَةِ إِلاَّ بِالْقُرْآنِ

٩٢٩١-نَوِّرُوا مَنَازِلَكُمْ بِالصَّلاَةِ وَقِرَاءَةِ

٩٢٩٢-نَوِّرُوا بِالْفَجْرِ فَإِنَّهُ أَعْظَمُ لِلأَجْرِ.ح

٩٢٩٣-نَوْمُ الصَّائِمِ عِبَادَةٌ وَصَمْتُهُ تَسْبِيحٌ وَعَمَلُهُ

٩٢٩٤-نَوْمٌ عَلَى عِلْمٍ خَيْرٌ مِنْ صَلاَةٍ عَلَى

٩٢٥٠-الْمَيِّتُ يُعَذَّبُ فِي قَبْرِهِ بِمَا نِيحَ

٩٢٥١-الْمِيزَانُ بِيَدِ الرَّحْمنِ يَرْفَعُ أَقْوَاماً وَيَضَعُ

ن

٩٢٥٢-نَارُكُمْ هذِهِ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءاً مِنْ نَارِ

٩٢٥٣-نَامُوا فَإِذَا انْتَبَهْتُمْ فَأَحْسِنُوا.ح

٩٢٥٤-نَبَاتُ الشَّعْرِ فِي الأَنْفِ أَمَانٌ مِنَ الجُذَامِ

٩٢٥٥-نَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللهُ بِهِ.صح

٩٢٥٦-نَجَا أَوَّلُ هذِهِ الأُمَّةِ بِالْيَقِينِ وَالزُّهْدِ

٩٢٥٧-نَحِّ الأَذَى عَنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ.صح

٩٢٥٨-نَزَلَ الحَجَرُ الأَسْوَدُ مِنَ الجَنَّةِ وَهُوَ أَشَدُّ

٩٢٥٩-نَصْبِرُ وَلاَ نُعَاقِبُ.صح

٩٢٦٠-نُصِرْتُ بِالصَّبَا وَأُهْلِكَتْ عَادٌ

٩٢٦١-نُصِرْتُ بِالصَّبَا وَكَانَتْ عَذَاباً عَلَى مَنْ

٩٢٦٢-نِصْفُ مَا يُحْفَرُ لأُمَّتِي مِنَ الْقُبُورِ مِنَ

٩٢٦٣-نَضَّرَ اللهُ امْرَأً سَمِعَ مِنَّا شَيْئاً فَبَلَّغَهُ كما

٩٢٦٤-نَضَّرَ اللهُ امْرَأً سَمِعَ مِنَّا حَدِيثاً فَحَفِظَهُ

٩٢٦٥-نُطْفَةُ الرَّجُلِ بَيْضَاءُ غَلِيظَةٌ وَنُطْفَةُ الْمَرْأَةِ

٩٢٦٦-نَظَرُ الرَّجُلِ إِلَى أَخِيهِ عَلَى شَوْقٍ خَيْرٌ مِنَ

٩٢٦٧-نِعْمَ الإِدَامُ الخَلُّ.صح

٩٢٦٨-نِعْمَ الْبِئْرُ بِئْرُ غَرْسٍ هِيَ مِنْ عُيُونِ الجَنَّةِ

٩٢٧٩-نِعْمَ الْجِهَادُ الحَجُّ.صح

٩٢٧٠-نِعْمَ السَّحُورُ التَّمْرُ.ض

٩٢٧١-نِعْمَ الشَّيْءُ الْهَدِيَّةُ أَمَامَ الحَاجَةِ.ض

٩٣١٨-النَّصْرُ مَعَ الصَّبْرِ وَالفَرَجُ مَعَ الْكَرْبِ

٩٣١٩-النَّظَرُ إِلَي علي عِبَادَةٌ.صح

٩٣٢٠-النَّظَرُ إِلَى الْكَعْبَةِ عِبَادَةٌ.ض

٩٣٢١-النَّظَرُ إِلَى المَرْأَةِ الحَسْنَاءِ وَالخُضْرَةِ

٩٣٢٢-النَّفَقَةُ كُلُّهَا في سَبِيلِ الله إِلاَّ الْبِنَاءَ فَلاَ

٩٣٢٣-النَّفَقَةُ في الحَجِّ كالنَفَقَةِ في سَبِيلِ الله

٩٣٢٤-النَّمِيمَةُ وَالشَّتِيمَةُ وَالحَمِيَّةُ في النَّارِ لاَ

٩٣٢٥-النَّوْمُ أَخُو المَوْتِ وَلاَ يَمُوتُ أَهْلُ

٩٣٢٦-النِّيَّةُ الحَسَنَةُ تُدْخِلُ صَاحِبَهَا الْجَنَّةَ.ض

٩٣٢٧-النِّيَّةُ الصَّادِقَةُ مُعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ فَإِذَا صَدَقَ

٩٣٢٨-نَهَى عَنِ الأُغْلُوطَاتِ.ح

٩٣٢٩-نَهَى عَنِ الاخْتِصَارِ في الصَّلاَةِ.صح

٩٣٣٠-نَهَى عَنِ الإِحْصَاءِ.ض

٩٣٣١-نَهَى عَنِ الإِقْرَانِ إِلاَّ أَنْ يَسْتَأْذِنَ الرَّجُلُ

٩٣٣٢-نَهَى عَنِ الإِقْعَاءِ في الصَّلاَةِ.صح

٩٣٣٣-نَهَى عَنِ الإِقْعَاءِ وَالتَّوَرُّكِ في

٩٣٣٤-نَهَى عَنِ الأَكْلِ وَالشُّرْبِ في إِنَاءٍ

٩٣٣٥-نَهَى عَنِ التَّبَتُّلِ.صح

٩٣٣٦-نَهَى عَنِ التَّبَقُّرِ في المَالِ وَالأَهْلِ.

٩٣٣٧-نَهَى عَنِ التَّحْرِيشِ بَيْنَ الْبَهَائِمِ.ح

٩٣٣٨-نَهَى عَنِ التَّخَتُّمِ بِالذَّهَبِ.صح

٩٣٣٩-نَهَى عَنِ التَّرَجُّلِ إِلاَّ غِبّاً.صح

٩٣٤٠-نَهَى عَنِ التَّكَلُّفِ لِلضَّيْفِ.صح

٩٢٩٥-نِيَّةُ المُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ.ض

٩٢٩٦-نِيَّةُ المُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ وَعَمَلُ

٩٢٩٧-النائحة إذا لم تتب قبل موتها تقام يوم

٩٢٩٨-النَّائِمُ الطَّاهِرُ كالصَّائِمِ الْقَائِمِ.ض

٩٢٩٩-النَّاجِشُ آكِلُ رِباً مَلْعُونٌ.ض

٩٣٠٠-النَّارُ جُبَارٌ.ض

٩٣٠١-النَّارُ عَدُوٌّ لَكُمْ فَاحْذَرُوهَا.ح

٩٣٠٢-النَّاسُ تَبَعٌ لِقُرَيْشٍ في الْخَيْرِ وَالشَّرِّ

٩٣٠٣-النَّاسُ وَلَدُ آدَمَ وَآدَمُ مِنْ تُرَابٍ.ح

٩٣٠٤-النَّاسُ رَجُلاَنِ عَالِمٌ وَمُتَعَلِّمٌ وَلاَ خَيْرَ فِيما

٩٣٠٥-النَّاسُ ثَلاَثَةٌ سَالِمٌ وَغَانِمٌ وَشَاجِبٌ.ض

٩٣٠٦-النَّاسُ مَعَادِنُ وَالْعِرْقُ دَسَّاسٌ وَأَدَبُ

٩٣٠٧-النَّاسُ تَبَعٌ لَكُمْ يَا أَهْلَ المَدِينَةِ في

٩٣٠٨-النَّاكِحُ في قَوْمِهِ كالْمُعَشِّبِ في دَارِهِ.ض

٩٣٠٩-النَّبِيُّ لاَ يُورَثُ.ض

٩٣١٠-النَّبِيُّ في الْجَنَّةِ وَالشَّهِيدُ في الْجَنَّةِ

٩٣١١-النَّبِيُّونَ وَالمُرْسَلُونَ سَادَةُ أَهْلِ الْجَنَّةِ

٩٣١٢-النُّجُومُ أَمَنَةٌ لِلسَّمَاءِ فَإِذَا ذَهَبَتِ النُّجُومُ

٩٣١٣-النُّجُومُ أَمَانٌ لأَهْلِ السَّمَاءِ وَأَهْلُ بَيْتِي

٩٣١٤-النَّخْلُ وَالشَّجَرُ بَرَكَةٌ عَلَى أَهْلِهِ وَعَلَى

٩٣١٥-النَّدَمُ تَوْبَةٌ.صح

٩٣١٦-النَّدَمُ تَوْبَةٌ وَالتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لاَ

٩٣١٧-النَّذْرُ يَمِينٌ وَكَفَّارَتُهُ كَفَّارَةُ يَمِينٍ.صح

٩٣٦٤–نَهَى عَنِ الشِّغَارِ.صح

٩٣٦٥–نَهَى عَنِ الشُّهْرَتَيْنِ رِقَّةِ الثِّيَابِ وَغِلَظِهَا

٩٣٦٦–نَهَى عَنِ الصَّرْفِ قَبْلَ مَوْتِهِ بِشَهْرَيْنِ.ح

٩٣٦٧–نَهَى عَنِ الصَّمَّاءِ وَالاحْتِبَاءِ في ثَوْبٍ

٩٣٦٨–نَهَى عَنِ الصُّورَةِ.ح

٩٣٦٩–نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ عَلَى الْقُبُورِ.صح

٩٣٧٠–نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ بَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَطْلُعَ

٩٣٧١–نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ نِصْفَ النَّهَارِ حَتَّى

٩٣٧٢–نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ في الحَمَّامِ وَعَنِ

٩٣٧٣–نَهَى عَنِ الصَّلاَةِ في السَّرَاوِيلِ.ض

٩٣٧٤–نَهَى عَنِ الضَّحِكِ مِنَ الضُّرْطَةِ.ض

٩٣٧٥–نَهَى عَنِ الطَّعَامِ الحَارِّ حَتَّى يَبْرُدَ.ض

٩٣٧٦–نَهَى عَنِ الْعَبِّ نَفَساً وَاحِداً وَقَالَ ذٰلِكَ

٩٣٧٧–نَهَى عَنِ الْعُمْرَةِ قَبْلَ الحَجِّ.ض

٩٣٧٨–نَهَى عَنِ الْغِنَاءِ وَالاسْتِمَاعِ إِلَى الْغِنَاءِ

٩٣٧٩–نَهَى عَنِ الْكَيِّ.صح

٩٣٨٠–نَهَى عَنِ المُتْعَةِ.صح

٩٣٨١–نَهَى عَنِ المُثْلَةِ.صح

٩٣٨٢–نَهَى عَنِ المَجْرِ.ض

٩٣٨٣–نَهَى عَنِ المُحَاقَلَةِ وَالمُخَاصَرَةِ

٩٣٨٤–نَهَى عَنِ المُخَابَرَةِ.صح

٩٣٨٥–نَهَى عَنِ المَرَاثِي.صح

٩٣٨٦–نَهَى عَنِ المُزَابَنَةِ.صح

٩٣٤١–نَهَى عَنِ الْجَدَادِ بِاللَّيْلِ وَالْحَصَادِ بِا

٩٣٤٢–نَهَى عَنِ الْجِدَالِ في الْقُرْآنِ.ح

٩٣٤٣–نَهَى عَنِ الجُلُوسِ عَلَى مَائِدَةٍ يُشْرَبُ

٩٣٤٤–نَهَى عَنِ الجُمُعَةِ لِلْحُرَّةِ وَالْعَقْصَةِ

٩٣٤٥–نَهَى عَنِ الجَلاَّلَةِ أَنْ يُرْكَبَ عَلَيْهَا أَوْ

٩٣٤٦–نَهَى عَنِ الحَبْوَةِ يَوْمَ الجُمُعَةِ وَالإِمَامُ

٩٣٤٧–نَهَى عَنِ الحُكْرَةِ بِالْبَلَدِ وَعَنِ التَّلَقِّي

٩٣٤٨–نَهَى عَنِ الخَذْفِ.صح

٩٣٤٩–نَهَى عَنِ الدَّوَاءِ الخَبِيثِ.صح

٩٣٥٠–نَهَى عَنِ الدِّيبَاجِ وَالحَرِيرِ

٩٣٥١–نَهَى عَنِ الذَّبِيحَةِ أَنْ تُفْرَسَ قَبْلَ أَنْ

٩٣٥٢–نَهَى عَنِ الرُّقَى وَالتَّمَائِمِ وَالتِّوَلَةِ.صح

٩٣٥٣–نَهَى عَنِ الرُّكُوبِ عَلَى جُلُودِ النِّمَارِ.صح

٩٣٥٤–نَهَى عَنِ الزُّورِ.صح

٩٣٥٥–نَهَى عَنِ السَّدْلِ في الصَّلاَةِ وَأَنْ يُغَطِّيَ

٩٣٥٦–نَهَى عَنِ السِّوَاكِ بِعُودِ الرَّيْحَانِ وَقَالَ إِنَّهُ

٩٣٥٧–نَهَى عَنِ السَّوْمِ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَعَنْ

٩٣٥٨–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ قَائِماً وَالأَكْلِ قَائِماً.ح

٩٣٥٩–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ مِنْ فِي السِّقَاءِ.صح

٩٣٦٠–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ مِنْ فِي السِّقَاءِ وَعَنْ

٩٣٦١–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ مِنْ ثُلْمَةِ الْقَدَحِ وَأَنْ

٩٣٦٢–نَهَى عَنِ الشُّرْبِ في آنِيَةِ الذَّهَبِ

٩٣٦٣–نَهَى عَنِ الشِّرَاءِ وَالْبَيْعِ في المَسْجِدِ وَأَنْ

٩٣٨٧-نَهَى عَنِ الْمُزَابَنَةِ وَالْمُحَاقَلَةِ.صح

٩٣٨٨-نَهَى عَنِ الْمُزَارَعَةِ.صح

٩٣٨٩-نَهَى عَنِ الْمُزَايَدَةِ.صح

٩٣٩٠-نَهَى عَنِ الْمُقَدَّمِ

٩٣٩١-نَهَى عَنِ الْمُنَابَذَةِ وَعَنِ الْمُلاَمَسَةِ.صح

٩٣٩٢-نَهَى عَنِ الْمُوَاقَعَةِ قَبْلَ الْمُلاَعَبَةِ.صح

٩٣٩٣-نَهَى عَنِ الْمَيَاثِرِ الْحُمْرِ وَالْقِسِّيِّ.صح

٩٣٩٤-نَهَى عَنِ الْمِيثِرَةِ الأُرْجُوَانِ.ح

٩٣٩٥-نَهَى عَنِ النَّجْشِ.صح

٩٣٩٦-نَهَى عَنِ النَّذْرِ.صح

٩٣٩٧-نَهَى عَنِ النَّعْيِ

٩٣٩٨-نَهَى عَنِ النَّفْخِ فِي الشَّرَابِ.ح

٩٣٩٩-نَهَى عَنِ النَّفْخِ فِي الطَّعَامِ

٩٤٠٠-نَهَى عَنِ النَّفْخِ فِي السُّجُودِ وَعَنِ النَّفْخِ

٩٤٠١-نَهَى عَنِ النُّهْبِي والمثلة.صح

٩٤٠٢-نَهَى عَنِ النُّهْبَةِ وَالْخَلِيسَةِ.ح

٩٤٠٣-نَهَى عَنِ النَّوْحِ وَالشَّعْرِ وَالتَّصَاوِيرِ

٩٤٠٤-نَهَى عَنِ النَّوْمِ قَبْلَ الْعِشَاءِ وَعَنِ

٩٤٠٥-نَهَى عَنِ النِّيَاحَةِ.صح

٩٤٠٦-نَهَى عَنِ الْوَحْدَةِ أَنْ يَبِيتَ الرَّجُلُ

٩٤٠٧-نَهَى عَنِ الْوَسْمِ فِي الْوَجْهِ وَالضَّرْبِ فِي

٩٤٠٨-نَهَى عَنِ الْوَشْمِ.صح

٩٤٠٩-نَهَى عَنِ الْوِصَالِ.صح

٩٤١٠-نَهَى عَنْ إِجَابَةِ طَعَامِ الْفَاسِقِينَ.ض

٩٤١١-نَهَى عَنِ اخْتِنَاسِ الأَسْقِيَةِ.صح

٩٤١٢-نَهَى عَنِ اسْتِئْجَارِ الأَجِيرِ حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُ

٩٤١٣-نَهَى عَنْ أَكْلِ الثُّومِ.صح

٩٤١٤-نَهَى عَنْ أَكْلِ الْبَصَلِ.صح

٩٤١٥-نَهَى عَنْ أَكْلِ الْبَصَلِ وَالْكُرَّاثِ وَالثُّومِ.ح

٩٤١٦-نَهَى عَنْ أَكْلِ الْهِرَّةِ وَعَنْ أَكْلِ

٩٤١٧-نَهَى عَنْ أَكْلِ الضَّبِّ.ض

٩٤١٨-نَهَى عَنْ أَكْلِ كُلِّ ذِي نَابٍ مِنَ السِّبَاعِ.

٩٤١٩-نَهَى عَنْ أَكْلِ كُلِّ ذِي نَابٍ مِنَ السِّبَاعِ

٩٤٢٠-نَهَى عَنْ أَكْلِ لُحُومِ الْحُمُرِ الأَهْلِيَّةِ.صح

٩٤٢١-نَهَى عَنْ أَكْلِ لُحُومِ الْخَيْلِ وَالْبِغَالِ

٩٤٢٢-نَهَى عَنْ أَكْلِ الْجَلاَّلَةِ وَأَلْبَانِهَا.صح

٩٤٢٣-نَهَى عَنْ أَكْلِ الْمُجَثَّمَةِ وَهِيَ الَّتِي تُصَبَّرُ

٩٤٢٤-نَهَى عَنْ أَكْلِ الطَّعَامِ الْحَارِّ حَتَّى

٩٤٢٥-نَهَى عَنْ أَكْلِ الرَّخَمَةِ.ض

٩٤٢٦-نَهَى عَنْ بَيْعِ الثَّمَرَةِ حَتَّى يَبْدُوَ صَلاَحُهَا

٩٤٢٧-نَهَى عَنْ بَيْعِ ضِرَابِ الْجَمَلِ وَعَنْ بَيْعِ

٩٤٢٨-نَهَى عَنْ بَيْعِ فَضْلِ الْمَاءِ.صح

٩٤٢٩-نَهَى عَنْ بَيْعِ الذَّهَبِ بِالْوَرِقِ دَيْناً.صح

٩٤٣٠-نَهَى عَنْ بَيْعِ الْحَيَوَانِ بِالْحَيَوَانِ

٩٤٣١-نَهَى عَنْ بَيْعِ السِّلاَحِ فِي الْفِتْنَةِ.ض

٩٤٣٢-نَهَى عَنْ بَيْعِ السِّنِينَ.صح

٩٤٥٦-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ إِلاَّ كَلْبَ الصَّيْدِ.

٩٤٥٧-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَثَمَنِ الدَّمِ وَكَسْبِ

٩٤٥٨-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَثَمَنِ الخِنْزِيرِ

٩٤٥٩-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَمَهْرِ الْبَغِيِّ

٩٤٦٠-نَهَى عَنْ جَلْدِ الحَدِّ في المَسَاجِدِ.ض

٩٤٦١-نَهَى عَنْ جُلُودِ السِّبَاعِ.صح

٩٤٦٢-نَهَى عَنْ حَلْقِ الْقَفَا إِلاَّ عِنْدَ

٩٤٦٣-نَهَى عَنْ خَاتَمِ الذَّهَبِ.صح

٩٤٦٤-نَهَى عَنْ خَاتَمِ الذَّهَبِ وَعَنْ خَاتَمِ

٩٤٦٥-نَهَى عَنْ خِصَاءِ الخَيْلِ وَالْبَهَائِمِ.ض

٩٤٦٦-نَهَى عَنْ ذَبَائِحِ الْجِنِّ.

٩٤٦٧-نَهَى عَنْ ذَبِيحَةِ نَصَارَى الْعَرَبِ.ض

٩٤٦٨-نَهَى عَنْ ذَبِيحَةِ المَجُوسِيِّ وَصَيْدِ كَلْبِهِ

٩٤٦٩-نَهَى عَنْ رُكُوبِ الثُّمُورِ.ض

٩٤٧٠-نَهَى عَنْ سَبِّ الأَمْوَاتِ.صح

٩٤٧١-نَهَى عَنْ سَلَفٍ وَبَيْعٍ وَشَرْطَيْنِ في بَيْعٍ

٩٤٧٢-نَهَى عَنْ شَرِيطَةِ الشَّيْطَانِ.ح

٩٤٧٣-نَهَى عَنْ صَبْرِ الرُّوحِ وَخِصَاءِ الْبَهَائِمِ.ض

٩٤٧٤-نَهَى عَنْ صَوْمِ سِتَّةِ أَيَّامٍ مِنَ السَّنَةِ ثَلاَثَةٍ

٩٤٧٥-نَهَى عَنْ صَوْمِ يَوْمِ عَرَفَةَ بِعَرَفَةَ.صح

٩٤٧٦-نَهَى عَنْ صَوْمِ يَوْمِ الْفِطْرِ وَالنَّحْرِ.صح

٩٤٧٧-نَهَى عَنْ صِيَامِ يَوْمٍ قَبْلَ رَمَضَانَ.

٩٤٧٨-نَهَى عَنْ صِيَامِ رَجَبٍ كُلِّهِ.ض

٩٤٣٣-نَهَى عَنْ بَيْعِ الثَّمَرِ حَتَّى يَطِيبَ.صح

٩٤٣٤-نَهَى عَنْ بَيْعِ الصُّبْرَةِ مِنَ التَّمْرِ لاَ يُعْلَمُ

٩٤٣٥-نَهَى عَنْ بَيْعِ الكالِيءِ بِالكالِيءِ.صح

٩٤٣٦-نَهَى عَنْ بَيْعِ حَبَلِ الحَبَلَةِ.صح

٩٤٣٧-نَهَى عَنْ بَيْعِ الثَّمَرِ بِالتَّمْرِ.صح

٩٤٣٨-نَهَى عَنْ بَيْعِ الْوَلاَءِ وَعَنْ هِبَتِهِ.صح

٩٤٣٩-نَهَى عَنْ بَيْعِ الحَصَاةِ وَعَنْ بَيْعٍ

٩٤٤٠-نَهَى عَنْ بَيْعِ النَّخْلِ حَتَّى يَزْهُوَ وَعَنِ

٩٤٤١-نَهَى عَنْ بَيْعِ الثِّمَارِ حَتَّى يَبْدُوَ صَلاَحُهَا

٩٤٤٢-نَهَى عَنْ بَيْعِ الثَّمَرِ بِالتَّمْرِ كَيْلاً وَعَنْ بَيْعٍ

٩٤٤٣-نَهَى عَنْ بَيْعِ المُضْطَرِّ وَبَيْعِ الْغَرَرِ وَبَيْعٍ

٩٤٤٤-نَهَى عَنْ بَيْعِ الْعُرْبَانِ.

٩٤٤٥-نَهَى عَنْ بَيْعِ الشَّاةِ بِاللَّحْمِ.صح

٩٤٤٦-نَهَى عَنْ بَيْعِ اللَّحْمِ بِالحَيَوَانِ.صح

٩٤٤٧-نَهَى عَنْ بَيْعِ المَضَامِينِ وَالمَلاَقِيحِ وَحَبَلِ

٩٤٤٨-نَهَى عَنْ بَيْعِ الثِّمَارِ حَتَّى يَبْدُوَ صَلاَحُهَا

٩٤٤٩-نَهَى عَنْ بَيْعِ الطَّعَامِ حَتَّى يَجْرِيَ فِيهِ

٩٤٥٠-نَهَى عَنْ بَيْعِ المُحَفَّلاَتِ.صح

٩٤٥١-نَهَى عَنْ بَيْعَتَيْنِ في بَيْعَةٍ.صح

٩٤٥٢-نَهَى أن تلقي البيوع. صح

٩٤٥٣-نَهَى عَنْ تَلَقِّي الجَلَبِ.ح

٩٤٥٤-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَعَنْ ثَمَنِ

٩٤٥٥-نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ إِلاَّ الكَلْبَ

٩٤٧٩-نَهَى عَنْ صِيَامِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ.صح

٩٤٨٠-نَهَى عَنْ صِيَامِ يَوْمِ السَّبْتِ.

٩٤٨١-نَهَى عَنْ ضَرْبِ الدُّفِّ وَلِعْبِ الصَّنْجِ

٩٤٨٢-نَهَى عَنْ طَعَامِ الْمُتَبَارِيَيْنِ أَنْ يُؤْكَلَ.صح

٩٤٨٣-نَهَى عَنْ عَسْبِ الْفَحْلِ.صح

٩٤٨٤-نَهَى عَنْ عَسْبِ الْفَحْلِ وَقَفِيزِ

٩٤٨٥-نَهَى عَنْ عَشْرِ الْوَشْرِ وَالْوَشْمِ وَالنَّتْفِ

٩٤٨٦-نَهَى عَنْ فَتْحِ التَّمْرَةِ وَقَشْرِ الرُّطَبَةِ.ض

٩٤٨٧-نَهَى عَنْ قَتْلِ النِّسَاءِ وَالصِّبْيَانِ.صح

٩٤٨٨-نَهَى عَنْ قَتْلِ الصَّبْرِ.صح

٩٤٨٩-نَهَى عَنْ قَتْلِ أَرْبَعٍ مِنَ الدَّوَابِّ النَّمْلَةِ

٩٤٩٠-نَهَى عَنْ قَتْلِ الضِّفْدَعِ لِلدَّوَاءِ.ح

٩٤٩١-نَهَى عَنْ قَتْلِ الصُّرَدِ وَالضِّفْدَعِ وَالنَّمْلَةِ

٩٤٩٢-نَهَى عَنْ قَتْلِ الْخَطَّاطِيفِ.ح

٩٤٩٣-نَهَى عَنْ قَتْلِ كُلِّ ذِي رُوحٍ إِلاَّ أَنْ

٩٤٩٤-نَهَى عَنْ قِسْمَةِ الضِّرَارِ.ض

٩٤٩٥-نَهَى عَنْ كَسْبِ الإِمَاءِ.صح

٩٤٩٦-نَهَى عَنْ كَسْبِ الأَمَةِ حَتَّى يَعْلَمَ مِنْ أَيْنَ

٩٤٩٧-نَهَى عَنْ كَسْبِ الْحَجَّامِ.ح

٩٤٩٨-نَهَى عَنْ كُلِّ مُسْكِرٍ وَمُفَتِّرٍ.صح

٩٤٩٩-نَهَى عَنْ لُبْسَتَيْنِ الْمَشْهُورَةِ فِي حُسْنِهَا.

٩٥٠٠-نَهَى عَنْ لَبَنِ الْجَلاَّلَةِ.صح

٩٥٠١-نَهَى عَنْ لُقْطَةِ الْحَاجِّ.صح

٩٥٠٢-نَهَى عَنْ مَحَاشِّ النِّسَاءِ.ض

٩٥٠٣-نَهَى عَنْ نَتْفِ الشَّيْبِ.ح

٩٥٠٤-نَهَى عَنْ نَقْرَةِ الْغُرَابِ وَافْتِرَاشِ السَّبُعِ

٩٥٠٥-نَهَى أَنْ يَتَبَاهَى النَّاسُ فِي الْمَسَاجِدِ.صح

٩٥٠٦-نَهَى أَنْ يَبُولَ الرَّجُلُ قَائِماً.صح

٩٥٠٧-نَهَى أَنْ يَتَزَعْفَرَ الرَّجُلُ.

٩٥٠٨-نَهَى أَنْ تُصَبَّرَ الْبَهَائِمُ.صح

٩٥٠٩-نَهَى أَنْ يَمْشِيَ الرَّجُلُ بَيْنَ الْبَعِيرَيْنِ

٩٥١٠-نَهَى أَنْ يُصَلَّى عَلَى الْجَنَائِزِ بَيْنَ

٩٥١١-نَهَى أَنْ يَنْتَعِلَ الرَّجُلُ وَهُوَ قَائِمٌ

٩٥١٢-نَهَى أَنْ يُبَالَ فِي الْمَاءِ الرَّاكِدِ.صح

٩٥١٣-نَهَى أَنْ يُبَالَ فِي الْمَاءِ الْجَارِي.ض

٩٥١٤-نَهَى أَنْ يُسَمَّى كَلْباً أَوْ كُلَيْباً.ض

٩٥١٥-نَهَى أَنْ يُصَلِّيَ الرَّجُلُ فِي لِحَافٍ لاَ

٩٥١٦-نَهَى أَنْ يَقْعُدَ الرَّجُلُ بَيْنَ الظل

٩٥١٧-نَهَى أَنْ يُتَعَاطَى السَّيْفُ مَسْلُولاً.صح

٩٥١٨-نَهَى أَنْ يُسْتَنْجَى بِبَعْرَةٍ أَوْ عَظْمٍ.صح

٩٥١٩-نَهَى أَنْ يُقْعَدَ عَلَى الْقَبْرِ وَأَنْ يُقَصَّصَ أَوْ

٩٥٢٠-نَهَى أَنْ يَطْرُقَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ لَيْلاً.صح

٩٥٢١-نَهَى أَنْ يُقْتَلَ شَيْءٌ مِنَ الدَّوَابِّ صَبْراً.

٩٥٢٢-نَهَى أَنْ يُكْتَبَ عَلَى الْقَبْرِ شَيْءٌ.صح

٩٥٢٣-نَهَى أَنْ يَضَعَ الرَّجُلُ إِحْدَى رِجْلَيْهِ عَلَى

٩٥٢٤-نَهَى أَنْ يُدْخَلَ الْمَاءُ إِلاَّ بِمِئْزَرٍ.صح

٩٥٤٨–نَهى أَنْ يَنَامَ الرَّجُلُ عَلَى سَطْحٍ لَيْسَ

٩٥٤٩–نَهى أَنْ يَسْتَوْفِزَ الرَّجُلُ في صَلاَتِهِ.صح

٩٥٥٠–نَهى أَنْ يَكُونَ الإِمَامُ مُؤَذِّناً.

٩٥٥١–نَهى أَنْ يَمْشِيَ الرَّجُلُ بَيْنَ المَرْأَتَيْنِ.صح

٩٥٥٢–نَهى أَنْ يُقَامَ عَنِ الطَّعَامِ حَتَّى يُرْفَعَ.ح

٩٥٥٣–نَهى أَنْ يُصَلِّيَ الرَّجُلُ وَرَأْسُهُ مَعْقُوصٌ.ح

٩٥٥٤–نَهى أَنْ يُصَلِّيَ الرَّجُلُ وَهُوَ حَاقِنٌ.ح

٩٥٥٥–نَهى أَنْ يُصَلَّى خَلْفَ المُتَحَدِّثِ وَالنَّائِمِ.

٩٥٥٦–نَهى أَنْ يَبُولَ الرَّجُلُ قَائِماً.

٩٥٥٧–نَهى أَنْ تُتْبَعَ جَنَازَةٌ مَعَهَا رَانَّةٌ.ض

٩٥٥٨–نَهى أَنْ يُنْفَخَ في الشَّرَابِ وَأَنْ يُشْرَبَ

٩٥٥٩–نَهى أَنْ يَمْشِيَ الرَّجُلُ في نَعْلٍ وَاحِدَةٍ

٩٥٦٠–نَهى أَنْ تُكَلِّمَ النِّسَاءُ إِلاَّ بِإِذْنٍ

٩٥٦١–نَهى أَنْ تُلْقى النَّوَاةُ عَلَى الطَّبَقِ الَّذِي

٩٥٦٢–نَهى أَنْ يُسَمِّيَ الرَّجُلُ حَرْباً أَوْ وَلِيداً أَوْ

٩٥٦٣–نَهى أَنْ يُحْصى أَحَدٌ مِنْ وَلَدِ آدَمَ.ح

٩٥٦٤–نَهى أَنْ يَتَمَطَّى الرَّجُلُ في الصَّلاَةِ أَوْ

٩٥٦٥–نَهى أَنْ يُضَحَّى لَيْلاً.ض

٩٥٦٦–نَهى أَنْ تُقَامَ الصِّبْيَانُ في الصَّفِّ

٩٥٦٧–نَهى أَنْ يُنْفَخَ في الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ

٩٥٦٨–نَهى أَنْ يُفَتَّشَ التَّمْرُ عَمَّا فِيهِ.ح

٩٥٦٩– نَهى أَنْ يُصَافِحَ المُشْرِكُونَ أَوْ يُكَنَّوْا أَوْ

٩٥٧٠–نَهى أَنْ يُفْرَدَ يَوْمُ الجُمُعَةِ

٩٥٢٥–نَهى أَنْ يَمَسَّ الرَّجُلُ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ وَأَنْ

٩٥٢٦–نَهى أَنْ يَقُومَ الإِمَامُ فَوْقَ شَيْءٍ وَالنَّاسُ

٩٥٢٧–نَهى أَنْ يُقَامَ الرَّجُلُ مِنْ مَقْعَدِهِ وَيَجْلِسَ

٩٥٢٨–نَهى أَنْ يُسَافَرَ بِالْقُرْآنِ إِلَى أَرْضِ

٩٥٢٩–نَهى أَنْ يَسْتَقْبِلَ الْقِبْلَتَيْنِ بِبَوْلٍ أَوْ

٩٥٣٠–نَهى أَنْ يَتَخَلَّى الرَّجُلُ تَحْتَ شَجَرَةٍ

٩٥٣١–نَهى أَنْ يُبَالَ في الجُحْرِ.صح

٩٥٣٢–نَهى أَنْ يُبَالَ في قِبْلَةِ المَسْجِدِ.ض

٩٥٣٣–نَهى أَنْ يُبَالَ بِأَبْوَابِ المَسَاجِدِ.ض

٩٥٣٤–نَهى أَنْ يَسْتَنْجِيَ أَحَدٌ بِعَظْمٍ أَوْ رَوْثَةٍ أَوْ

٩٥٣٥–نَهى أَنْ يَبُولَ الرَّجُلُ في مُسْتَحَمِّهِ.صح

٩٥٣٦–نَهى أَنْ يَجْلِسَ الرَّجُلُ في الصَّلاَةِ وَهُوَ

٩٥٣٧–نَهى أَنْ يُقْرِنَ بَيْنَ الحَجِّ وَالْعُمْرَةِ.صح

٩٥٣٨–نَهى أَنْ يُقَدَّ السَّيْرُ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ.صح

٩٥٣٩–نَهى أَنْ يُضَحَّى بِعَضْبَاءِ الأُذُنِ

٩٥٤٠–نَهى أَنْ تُكْسَرَ سِكَّةُ المُسْلِمِينَ الجَائِزَةُ

٩٥٤١–نَهى أَنْ يُعْجَمَ النَّوَى طَبْخاً.صح

٩٥٤٢–نَهى أَنْ يُتَنَفَّسَ في الإِنَاءِ أَوْ يُنْفَخَ

٩٥٤٣–نَهى أَنْ يَمْسَحَ الرَّجُلُ يَدَهُ بِثَوْبِ مَنْ لَمْ

٩٥٤٤–نَهى أَنْ يُسَمَّى أَرْبَعَةُ أَسْمَاءٍ أَفْلَحَ

٩٥٤٥–نَهى رَسُولُ اللهِ أَنْ تَحْلِقَ المَرْأَةُ

٩٥٤٦–نَهى أَنْ يُتَّخَذَ شَيْءٌ فِيهِ الرُّوحُ

٩٥٤٧–نَهى أَنْ يَجْمَعَ أَحَدٌ بَيْنَ اسْمِهِ

٩٥٩٣-هَلاَكُ أُمَّتِي عَلَى يَدَيْ غِلْمَةٍ مِنْ

٩٥٩٤-هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ

٩٥٩٥-هَلَكَ الْمُتَقَذِّرُونَ.صح

٩٥٩٦-هَلَكَتِ الرِّجَالُ حِينَ أَطَاعَتِ النِّسَاءَ.ح

٩٥٩٧-هَلُمَّ إِلَى جِهَادٍ لاَ شَوْكَةَ فِيهِ الحَجُّ.

٩٥٩٨-هِمَّةُ الْعُلَمَاءِ الرِّعَايَةُ وَهِمَّةُ السُّفَهَاءِ

٩٥٩٩- هُنَّ أَغْلَبُ يَعْنِي النِّسَاءَ.ض

٩٦٠٠- الْهَدِيَّةُ إِلَى الإِمَامِ غُلُولٌ

٩٦٠١-الْهَدِيَّةُ تَذْهَبُ بِالسَّمْعِ وَالْقَلْبِ

٩٦٠٢-الْهَدِيَّةُ تُعْوِرُ عَيْنَ الحَكِيمِ.ض

٩٦٠٣-الْهِرَّةُ لاَ تَقْطَعُ الصَّلاَةَ لأَنَّهَا مِنْ مَتَاعِ

٩٦٠٤-الْهَوَى مَغْفُورٌ لِصَاحِبِهِ مَا لَمْ يَعْمَلْ بِهِ أَوْ

و

٩٦٠٥-وَاللهِ مَا الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ إِلاَّ مِثْلُ مَا

٩٦٠٦-وَاللهِ لأَنْ يُهْدَى بِهُدَاكَ وَاحِدٌ خَيْرٌ لَكَ

٩٦٠٧-وَاللهِ إِنِّي لأَسْتَغْفِرُ اللهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي

٩٦٠٨-وَاللهِ لاَ يُلْقِي اللهُ حَبِيبَهُ فِي النَّارِ.صح

٩٦٠٩- وَاللهِ لاَ تَجِدُونَ بَعْدِي أَعْدَلَ عَلَيْكُمْ

٩٦١٠-وَاكِلِي ضَيْفَكِ فَإِنَّ الضَّيْفَ يَسْتَحِي أَنْ

٩٦٠١- وَالشَّاةُ إِنْ رَحِمْتِهَا يَرْحَمْكِ

٩٦١٢- وَأَيُّ دَاءٍ أَدْوَى مِنَ الْبُخْلِ

٩٦١٣- وَأَيُّ وُضُوءٍ أَفْضَلُ مِنَ الْغُسْلِ.صح

٩٦١٤- وَأَيُّ الْمُؤْمِنِ حَقٌّ وَاجِبٌ.ض

٩٥٧١-نَهى أَنْ يُجْلَسَ بَيْنَ الضِّحِّ وَالظِّلِّ وَقَالَ

٩٥٧٢-نَهى أَنْ يُمْنَعَ نَقْعُ الْبِئْرِ.صح

٩٥٧٣-نَهى أَنْ يَجْلِسَ الرَّجُلُ بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ إِلاَّ

٩٥٧٤-نَهى أَنْ يُشَارَ إِلَى المَطَرِ.ض

٩٥٧٥-نَهى أَنْ يُقَال لِلْمُسْلِمِ صَرُورَةٌ.ض

٩٥٧٦-نَهَى أَنْ تُسْتَرَ الْجُدُرُ.ض

هـ

٩٥٧٧-هَاجِرُوا تُورِثُوا أَبْنَاءَكُمْ مَجْداً.ض

٩٥٧٨-هَاجِرُوا مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا.ض

٩٥٧٩-هذَا الْقَرْعُ نُكَثِّرُ بِهِ طَعَامَنَا.ح

٩٥٨٠-هذِهِ النَّارُ جُزْءٌ مِنْ مِائَةِ جُزْءٍ مِنْ

٩٥٨١-هذِهِ الْحُشُوشُ مُحْتَضَرَةٌ فَإِذَا دَخَلَ

٩٥٨٢-هَاشِمٌ وَالْمُطَّلِبُ كَهَاتَيْنِ لَعَنَ اللهُ مَنْ

٩٥٨٣-هاهُنَا تُكْسَبُ الْعَبَرَاتُ يَعْنِي عِنْدَ

٩٥٨٤-هَجَاهُمْ حَسَّانُ فَشَفَى وَاسْتَشْفَى.

٩٥٨٥-هَجْرُ الْمُسْلِمِ أَخَاهُ كَسَفْكِ دَمِهِ.ح

٩٥٨٦-هَدَايَا الْعُمَّال غُلُولٌ.ض

٩٥٨٧-هَدَايَا الْعُمَّالِ حَرَامٌ كُلُّهَا.ض

٩٥٨٨-هَدِيَّةُ اللهِ تَعَالى إِلَى الْمُؤْمِنِ السَّائِلُ عَلَى

٩٥٨٩-هَلْ تَرَوْنَ مَا أَرَى إِنِّي لأَرَى مَوَاقِعَ الْفِتَنِ

٩٥٩٠-هَلْ تُنْصَرُونَ وَتُرْزَقُونَ إِلاَّ

٩٥٩١-هَلْ تُنْصَرُونَ إِلاَّ بِضُعَفَائِكُمْ بِدَعْوَتِهِمْ

٩٥٩٢-هَلْ مِنْ أَحَدٍ يَمْشِي عَلَى المَاءِ إِلاَّ

٩٦٣٨- وَهَبْتُ خَالَتِي فَاخِتَةَ بِنْتَ عَمْرٍو غُلاَماً

٩٦٣٩-وَيْحَ الْفِرَاخِ فِرَاخِ آلِ مُحَمَّدٍ مِنْ خَلِيفَةٍ

٩٦٤٠- وَيْحَ عَمَّارٍ تَقْتُلُهُ الْفِئَةُ الْبَاغِيَةُ يَدْعُوهُمْ

٩٦٤١-وَيْحَكَ أَوَلَيْسَ الدَّهْرُ كُلُّهُ غَداً.

٩٦٤٢-وَيْحَكَ إِذَا مَاتَ عُمَرُ فَإِنِ

٩٦٤٣-وَيْلٌ لِلأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ.صح

٩٦٤٤- وَيْلٌ لِلأَعْقَابِ وَبُطُونِ الأَقْدَامِ مِنَ

٩٦٤٥- وَيْلٌ لِلأَغْنِيَاءِ مِنَ الْفُقَرَاءِ.ض

٩٦٤٦- وَيْلٌ لِلْعَالِمِ مِنَ الْجَاهِلِ وَوَيْلٌ لِلْجَاهِلِ

٩٦٤٧- وَيْلٌ لِلْعَرَبِ مِنْ شَرٍّ قَدِ اقْتَرَبَ أَفْلَحَ

٩٦٤٨- وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ فَيَكْذِبُ لِيُضْحِكَ

٩٦٤٩- وَيْلٌ لِلْمَمَالِكِ مِنَ الْمَمْلُوكِ وَوَيْلٌ

٩٦٥٠- وَيْلٌ لِلْمُتَأَلِّينَ مِنْ أُمَّتِي الَّذِينَ يَقُولُونَ

٩٦٥١- وَيْلٌ لِلْمُكْثِرِينَ إِلاَّ مَنْ قَالَ بِالْمَالِ هٰكَذَا

٩٦٥٢- وَيْلٌ لِلنِّسَاءِ مِنَ الأَحْمَرَيْنِ الذَّهَبِ

٩٦٥٣- وَيْلٌ لِلْوَالِي مِنَ الرَّعِيَّةِ إِلاَّ وَالِياً يَحُوطُهُمْ

٩٦٥٤-وَيْلٌ لأُمَّتِي مِنْ عُلَمَاءِ السُّوءِ.ض

٩٦٥٥- وَيْلٌ لِمَنِ اسْتَطَالَ عَلَى مُسْلِمٍ فَانْتَقَصَ

٩٦٥٦- وَيْلٌ لِمَنْ لاَ يَعْلَمُ وَوَيْلٌ لِمَنْ عَلِمَ ثُمَّ لاَ

٩٦٥٧- وَيْلٌ لِمَنْ لاَ يَعْلَمُ وَلَوْ شَاءَ اللهُ لَعَلَّمَهُ

٩٦٥٨- وَيْلٌ وَادٍ فِي جَهَنَّمَ يَهْوِي فِيهِ الْكَافِرُ

٩٦٥٩- الْوَائِدَةُ وَالْمَوْءُودَةُ فِي النَّارِ.ح

٩٦٦٠- الْوَاحِدُ شَيْطَانٌ

٩٦١٥- وَجَبَتْ مَحَبَّةُ اللهِ عَلَى مَنْ

٩٦١٦-وَجَبَ الْخُرُوجُ عَلَى كُلِّ ذَاتِ نِطَاقٍ فِي

٩٦١٧-وَدِدْتُ أَنِّي لَقِيتُ إِخْوَانِي الَّذِينَ آمَنُوا

٩٦١٨- وَرَسُولُ اللهِ مَعَكَ يُحِبُّ

٩٦١٩-وُزِنَ حِبْرُ الْعُلَمَاءِ بِدَمِ الشُّهَدَاءِ فَرَجَحَ

٩٦٢٠-وَسِّطُوا الإِمَامَ وَسُدُّوا الْخَلَلَ.ح

٩٦٢١-وَصَبُ الْمُؤْمِنِ كَفَّارَةٌ لِخَطَايَاهُ

٩٦٢٢-وُضِعَ عَنْ أُمَّتِي الْخَطَأُ وَالنِّسْيَانُ وَمَا

٩٦٢٣-وَعَدَنِي رَبِّي فِي أَهْلِ بَيْتِي مَنْ أَقَرَّ مِنْهُمْ

٩٦٢٤-وَفْدُ اللهِ ثَلاَثَةٌ الْغَازِي وَالْحَاجُّ

٩٦٢٥-وَفِّرُوا اللِّحَى وَخُذُوا مِنَ الشَّوَارِبِ

٩٦٢٦- وَفِّرُوا عَثَانِينَكُمْ وَقُصُّوا

٩٦٢٧-وَقْتُ الْعِشَاءِ إِذَا مَلأَ اللَّيْلُ بَطْنَ كُلِّ

٩٦٢٨- وَقِّرُوا مَنْ تَعَلَّمُونَ مِنْهُ الْعِلْمَ وَوَقِّرُوا مَنْ

٩٦٢٩- وُكِّلَ بِالشَّمْسِ تِسْعَةُ أَمْلاَكٍ يَرْمُونَهَا

٩٦٣٠-وَلَدُ الرَّجُلِ مِنْ كَسْبِهِ مِنْ أَطْيَبِ كَسْبِهِ

٩٦٣١-وَلَدُ الزِّنَى شَرُّ الثَّلاَثَةِ.

٩٦٣٢-وَلَدُ الزِّنَى شَرُّ الثَّلاَثَةِ إِذَا عَمِلَ بِعَمَلِ

٩٦٣٣-وَلَدُ الْمَلاَعَنَةِ عَصَبَتُهُ عَصَبَةُ

٩٦٣٤-وَلَدُ آدَمَ كُلُّهُمْ تَحْتَ لِوَائِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ

٩٦٣٥-وَلَدُ نُوحٍ ثَلاَثَةٌ سَامٌ وَحَامٌ

٩٦٣٦-وَلَدُ نُوحٍ ثَلاَثَةٌ فَسَامٌ أَبُو الْعَرَبِ وَحَامٌ أَبُو

٩٦٣٧-وُلِدَ لِي اللَّيْلَةَ غُلاَمٌ فَسَمَّيْتُهُ بِاسْمِ أَبِي

٩٦٨٤- الْوَقْتُ الأَوَّلُ مِنَ الصَّلاَةِ رِضْوَانُ اللهِ

٩٦٨٥- الْوَلاَءُ لِمَنْ

٩٦٨٦- الْوَلاَءُ لِمَنْ أَعْتَقَ.صح

٩٦٨٧- الْوَلاَءُ لُحْمَةٌ كَلُحْمَةِ النَّسَبِ لاَ يُبَاعُ وَلاَ

٩٦٨٨- الْوَلَدُ لِلْفِرَاشِ وَلِلْعَاهِرِ الْحَجَرُ.صح

٩٦٨٩- الْوَلَدُ ثَمَرَةُ الْقَلْبِ وَإِنَّهُ مَجْبَنَةٌ مَبْخَلَةٌ

٩٦٩٠- الْوَلَدُ مِنْ رَيْحَانِ الْجَنَّةِ.ض

٩٦٩١- الْوَلَدُ مِنْ كَسْبِ الْوَالِدِ.ض

٩٦٩٢- الْوَلِيمَةُ أَوَّلَ يَوْمٍ حَقٌّ وَالثَّانِيَ مَعْرُوفٌ

٩٦٩٣- الْوَيْلُ كُلُّ الْوَيْلِ لِمَنْ تَرَكَ عِيَالَهُ بِخَيْرٍ

لا

٩٦٩٤- لاَ آكُلُ وَأَنَا مُتَّكِيءٌ.صح

٩٦٩٥- لاَ أَجْرَ لِمَنْ لاَ حِسْبَةَ لَهُ.ض

٩٦٩٦- لاَ أَجْرَ إِلاَّ عَنْ حِسْبَةٍ وَلاَ عَمَلَ إِلاَّ بِنِيَّةٍ

٩٦٩٧- لاَ إِخْصَاءَ فِي الإِسْلاَمِ وَلاَ بُنْيَانَ

٩٦٩٨-لاَ إِسْعَادَ فِي الإِسْلاَمِ وَلاَ عَقْرَ وَلاَ شِغَارَ

٩٦٩٩-لاَ إِسْلاَلَ وَلاَ غُلُولَ.صح

٩٧٠٠-لاَ أَشْتَرِي شَيْئاً لَيْسَ عِنْدِي ثَمَنُهُ.صح

٩٧٠١-لاَ أُعَافِي أَحَداً قَتَلَ بَعْدَ أَخْذِ الدِّيَةِ.صح

٩٧٠٢-لاَ اعْتِكَافَ إِلاَّ بِصِيَامٍ.صح

٩٧٠٣-لاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ لاَ يَسْبِقُهَا عَمَلٌ وَلاَ تَتْرُكُ

٩٧٠٤-لاَ إِيمَانَ لِمَنْ لاَ أَمَانَةَ لَهُ وَلاَ دِينَ لِمَنْ

٩٧٠٥-لاَ إِيمَانَ لِمَنْ لاَ أَمَانَةَ لَهُ وَلاَ صَلاَةَ لِمَنْ

٩٦٦١- الْوَالِدُ أَوْسَطُ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ.صح

٩٦٦٢- الْوَاهِبُ أَحَقُّ بِهِبَتِهِ مَا لَمْ يُثَبْ مِنْهَا.ض

٩٦٦٣- الْوِتْرُ حَقٌّ فَمَنْ لَمْ يُوتِرْ فَلَيْسَ مِنَّا.صح

٩٦٦٤- الْوِتْرُ بِلَيْلٍ.ح

٩٦٦٥- الْوِتْرُ رَكْعَةٌ مِنْ آخِرِ اللَّيْلِ.صح

٩٦٦٦- الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ خَيْرٌ مِنَ

٩٦٦٧- الْوُدُّ وَالْعَدَاوَةُ يَتَوَارَثَانِ.ض

٩٦٦٨- الْوُدُّ يَتَوَارَثُ وَالْبُغْضُ يَتَوَارَثُ.صح

٩٦٦٩-الْوُدُّ الَّذِي يَتَوَارَثُ فِي أَهْلِ الإِسْلاَمِ.ض

٩٦٧٠- الْوَرِعُ الَّذِي يَقِفُ عِنْدَ الشُّبْهَةِ .ض

٩٦٧١- الْوَزَغُ فُوَيْسِقٌ

٩٦٧٢-الْوَزْنُ وَزْنُ أَهْلِ مَكَّةَ وَالْمِكْيَالُ مِكْيَالُ.

٩٦٧٣- الْوَسْقُ سِتُّونَ صَاعاً.صح

٩٦٧٤- الْوَسِيلَةُ دَرَجَةٌ عِنْدَ اللهِ لَيْسَ فَوْقَهَا

٩٦٧٥- الْوُضُوءُ مِمَّا مَسَّتِ النَّارُ.صح

٩٦٧٦- الْوُضُوءُ مِمَّا مَسَّتِ النَّارُ وَلَوْ مِنْ ثَوْرٍ

٩٦٧٧- الْوُضُوءُ مَرَّةً مَرَّةً.ح

٩٦٧٨- الْوُضُوءُ يُكَفِّرُ مَا قَبْلَهُ ثُمَّ تَصِيرُ الصَّلاَةُ

٩٦٧٩- الْوُضُوءُ مِمَّا خَرَجَ وَلَيْسَ.

٩٦٨٠- الْوُضُوءُ مِنْ كُلِّ دَمٍ سَائِلٍ.ض

٩٦٨١- الْوُضُوءُ شَطْرُ الإِيمَانِ وَالسِّوَاكُ شَطْرٌ

٩٦٨٢- الْوُضُوءُ قَبْلَ

٩٦٨٣- الْوُضُوءُ قَبْلَ الطَّعَامِ وَبَعْدَهُ يَنْفِي الْفَقْرَ

٩٧٢٩–لاَ تُتْبَعُ الجَنَازَةُ بِصَوْتٍ وَلاَ نَارٍ وَلاَ

٩٧٣٠–لاَ تَتَّخِذُوا المَسَاجِدَ طُرُقاً إِلاَّ لِذِكْرٍ أَوْ

٩٧٣١–لاَ تَتَّخِذُوا الضَّيْعَةَ فَتَرْغَبُوا في

٩٧٣٢–لاَ تَتَّخِذُوا بُيُوتَكُمْ قُبُوراً صَلُّوا فِيهَا.صح

٩٧٣٣–لاَ تَتَّخِذُوا شَيْئاً فِيهِ الرُّوحُ غَرَضاً.صح

٩٧٣٤–لاَ تَتْرُكُ هذِهِ الأُمَّةُ شَيْئاً مِنْ سُنَنِ الأَوَّلِينَ

٩٧٣٥–لاَ تَتْرُكُوا النَّارَ في بُيُوتِكُمْ حِينَ

٩٧٣٦–لاَ تَتَمَنَّوْا المَوْتَ.صح

٩٧٣٧–لاَ تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ العَدُوِّ وإِذَا لَقِيتُمُوهُمْ

٩٧٣٨–لاَ تُثَوِّبَنَّ في شَيْءٍ مِنَ الصَّلاَةِ إِلاَّ في

٩٧٣٩–لاَ تُجَادِلُوا في القُرْآنِ فَإِنَّ جِدَالاً فِيهِ

٩٧٤٠–لاَ تُجَارِ أَخَاكَ وَلاَ تُشَارِهِ وَلاَ تُمَارِهِ.ض

٩٧٤١–لاَ تُجَالِسُوا أَهْلَ القَدَرِ وَلاَ

٩٧٤٢–لاَ تُجَاوِزُوا الوَقْتَ إِلاَّ بِإِحْرَامٍ.

٩٧٤٣–لاَ تَجْتَمِعُ خَصْلَتَانِ في مُؤْمِنٍ البُخْلُ

٩٧٤٤–لاَ تُجْزِىءُ صَلاَةُ الرَّجُلِ حَتَّى يُقِيمَ ظَهْرَهُ

٩٧٤٥–لاَ تَجْعَلُوا عَلَى العَاقِلَةِ مِنْ قَوْلِ مُعْتَرِفٍ

٩٧٤٦–لاَ تَجْلِسِ بَيْنَ رَجُلَيْنِ إِلاَّ بِإِذْنِهِمَا.ح

٩٧٤٧–لاَ تَجْلِسُوا عَلَى القُبُورِ وَلاَ تُصَلُّوا

٩٧٤٨–لاَ تَجْمَعُوا بَيْنَ اسْمِي وَكُنْيَتِي.صح

٩٧٤٩–لاَ تَجْنِي أُمٌّ عَلَى وَلَدِ.ح

٩٧٥٠–لاَ تَجْنِي نَفْسٌ عَلَى أُخْرَى.صح

٩٧٥١–لاَ تَجُوزُ الوَصِيَّةُ لِوَارِثٍ إِلاَّ أَنْ يَشَاءَ

٩٧٠٦–لاَ بَأْسَ بِالحَدِيثِ قَدُمَتْ فِيهِ أَوْ أَخَّرَتْ

٩٧٠٧–لاَ بَأْسَ بِالحَيَوانِ وَاحِدٌ بِاثْنَيْنِ يَداً

٩٧٠٨–لاَ بَأْسَ بِالْقَمْحِ بِالشَّعِيرِ اثْنَيْنِ بِوَاحِدٍ يَداً

٩٧٠٩–لاَ بَأْسَ بِالْغِنَى لِمَنِ اتَّقَى وَالصِّحَّةُ لِمَنِ

٩٧١٠–لاَ بُدَّ مِنَ العَرِيفِ وَالعَرِيفُ في النَّارِ.ض

٩٧١١–لاَ بِرَّ أَنْ يُصَامَ في السَّفَرِ.ح

٩٧١٢– لاَ تَأْتُوا الْكُهَّانَ.صح

٩٧١٣–لاَ تَأْتِي مِائَةُ سَنَةٍ وَعَلَى الأَرْضِ نَفْسٌ

٩٧١٤–لاَ تَأْخُذُوا الحَدِيثَ إِلاَّ عَمَّنْ تُجِيزُونَ

٩٧١٥–لاَ تُؤَخِّرُوا الصَّلاَةَ لِطَعَامٍ وَلاَ لِغَيْرِهِ

٩٧١٦–لاَ تُؤَخِّرُوا الجَنَازَةَ إِذَا حَضَرَتْ.ض.

٩٧١٧–لاَ تَأْذَنُ امْرَأَةٌ في بَيْتِ زَوْجِهَا إِلاَّ بِإِذْنِهِ

٩٧١٨–لاَ تَأْذَنُوا لِمَنْ لَمْ يَبْدَأْ بِالسَّلاَمِ.صح

٩٧١٩–لاَ تُؤْذُوا مُسْلِماً بِشَتْمِ كَافِرٍ.صح

٩٧٢٠–لاَ تَأْكُلُوا البَصَلَ النِّيءَ.ح

٩٧٢١–لاَ تَأْكُلُوا بِالشِّمَالِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ

٩٧٢٢–لاَ تَأَلَّوْا عَلَى اللهِ فَإِنَّهُ مَنْ تَأَلَّى عَلَى اللهِ

٩٧٢٣–لاَ تُبَاشِرِ المَرْأَةُ المَرْأَةَ فَتَنْعَتَهَا لِزَوْجِهَا

٩٧٢٤–لاَ تُبَاعُ أُمُّ الوَلَدِ

٩٧٢٥–لاَ تَبَاغَضُوا وَلاَ تَدَابَرُوا وَلاَ تَنَافَسُوا

٩٧٢٦–لاَ تَبْدَؤُوا اليَهُودَ وَلاَ النَّصَارَى بِالسَّلاَمِ

٩٧٢٧–لاَ تُبْرِزْ فَخِذَكَ وَلاَ تَنْظُرْ إِلَى فَخِذِ حَيٍّ

٩٧٢٨–لاَ تَبْكُوا عَلَى الدِّينِ إِذَا وَلِيَهُ أَهْلُهُ وَلَكِنِ

٩٧٧٥–لاَ تَزَوَّجُنَّ عَجُوزاً وَلاَ عَاقِراً فَإِنِّي مُكَاثِرٌ

٩٧٧٦–لاَ تَزِيدُوا أَهْلَ الْكِتَابِ عَلَى

٩٧٧٧–لاَ تَسْأَلِ النَّاسَ

٩٧٧٨– لا يسْأَل الرَّجُل فِيمَ ضَرَبَ امْرَأَتَهُ ؟ وَلاَ

٩٧٧٩–لاَ تُسَافِرِ المَرْأَةُ ثَلاَثَةً

٩٧٨٠–لاَ تُسَافِرِ المَرْأَةُ بَرِيداً إِلاَّ وَمَعَهَا مَحْرَمٌ

٩٧٨١–لاَ تُسَافِرِ المَرْأَةُ إِلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ وَلاَ

٩٧٨٢–لاَ تَسُبُّوا الأَمْوَاتَ فَإِنَّهُمْ قَدْ أَفْضَوْا إِلَى

٩٧٨٣–لاَ تَسُبُّوا الأَمْوَاتَ فَتُؤْذُوا الأَحْيَاءَ.ح

٩٧٨٤–لاَ تَسُبُّوا الأَئِمَّةَ وَادْعُوا اللهَ لَهُمْ بِالصَّلاَحِ

٩٧٨٥–لاَ تَسُبُّوا الدَّهْرَ فَإِنَّ اللهَ هُوَ الدَّهْرُ.صح

٩٧٨٦–لاَ تَسُبُّوا الدِّيكَ فَإِنَّهُ يُوقِظُ لِلصَّلاَةِ.صح

٩٧٨٧–لاَ تَسُبُّوا الرِّيحَ فَإِنَّهَا مِنْ رَوْحِ اللهِ تَعَالَى

٩٧٨٨–لاَ تَسُبُّوا السُّلْطَانَ فَإِنَّهُ فَيْءُ اللهِ فِي

٩٧٨٩–لاَ تَسُبُّوا الشَّيْطَانَ وَتَعَوَّذُوا بِاللهِ مِنْ

٩٧٩٠–لاَ تَسُبُّوا أَهْلَ الشَّامِ فَإِنَّ فِيهِمُ

٩٧٩١–لاَ تَسُبُّوا تُبَّعاً فَإِنَّهُ كَانَ قَدْ أَسْلَمَ.ح

٩٧٩٢–لاَ تَسُبُّوا مَاعِزاً.ح

٩٧٩٣–لاَ تَسُبُّوا مُضَرَ فَإِنَّهُ كَانَ قَدْ أَسْلَمَ

٩٧٩٤–لاَ تَسُبُّوا وَرَقَةَ بْنَ نَوْفَلَ فَإِنِّي قَدْ رَأَيْتُ لَهُ

٩٧٩٥–لاَ تَسُبِّي الحُمَّى فَإِنَّهَا تُذْهِبُ خَطَايَا بَنِي

٩٧٩٦–لاَ تَسْتَبْطِئُوا الرِّزْقَ فَإِنَّهُ لَمْ يَكُنْ عَبْدٌ

٩٧٩٧–لاَ تَسْكُنِ الْكُفُورَ فَإِنَّ سَاكِنَ الْكُفُورِ

٩٧٥٢–لاَ تَجُوزُ شَهَادَةُ بَدَوِيٍّ عَلَى صَاحِبِ

٩٧٥٣–لاَ تَجُوزُ شَهَادَةُ ذِي الظِّنَّةِ وَلاَ ذِي

٩٧٥٤–لاَ تَحِدُّوا النَّظَرَ إِلَى المَجْذُومِينَ.ح

٩٧٥٥–لاَ تحَرِّمُ المَصَّةُ وَلاَ المَصَّتَانِ.صح

٩٧٥٦–لاَ تُخِيفُوا أَنْفُسَكُمْ بِالدِّينِ.ض

٩٧٥٧–لاَ تَدْخُلُ المَلاَئِكَةُ بَيْتاً فِيهِ جَرَسٌ.صح

٩٧٥٨–لاَ تَدْخُلُ المَلاَئِكَةُ بَيْتاً فِيهِ كَلْبٌ وَلاَ

٩٧٥٩–لاَ تَدَعَنَّ صَلاَةَ اللَّيْلِ وَلَوْ حَلْبَ شَاةٍ.ض

٩٧٦٠–لاَ تَدَعُوا رَكْعَتَيِ الْفَجْرِ وَلَوْ طَرَدَتْكُمُ

٩٧٦١–لاَ تَدَعُوا الرَّكْعَتَيْنِ اللَّتَيْنِ قَبْلَ صَلاَةِ

٩٧٦٢–لاَ تَدْفِنُوا مَوْتَاكُمْ بِاللَّيْلِ إِلاَّ أَنْ

٩٧٦٣–لاَ تُدِيمُوا النَّظَرَ إِلَى المَجْذُومِينَ.ح

٩٧٦٤–لاَ تَذْبَحَنَّ ذَاتَ دَرٍّ.صح

٩٧٦٥–لاَ تَذْكُرُوا هَلْكَاكُمْ إِلاَّ بِخَيْرٍ

٩٧٦٦–لاَ تَذْهَبُ الدُّنْيَا حَتَّى تَصِيرَ لِلْكَعِ بْنِ

٩٧٦٧–لاَ تَرْجِعُوا بَعْدِي كُفَّاراً يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ

٩٧٦٨–لاَ تَرْكَبُوا الخَزَّ وَلاَ النِّمَارَ.صح

٩٧٦٩–لاَ تُرَوِّعُوا المُسْلِمَ فَإِنَّ رَوْعَةَ المُسْلِمِ

٩٧٧٠–لاَ تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ حَتَّى

٩٧٧١–لاَ تَزَالُ أُمَّتِي بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الإِفْطَارَ

٩٧٧٢–لاَ تَزَالُ أُمَّتِي عَلَى الْفِطْرَةِ مَا لَمْ يُؤَخِّرُوا

٩٧٧٣–لاَ تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي قَوَّامَةً عَلَى أَمْرِ

٩٧٧٤–لاَ تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى

٩٨٢١-لاَ تَضْرِبُوا إِمَاءَكُمْ عَلَى كَسْرِ إِنَائِكُمْ فَإِنَّ

٩٨٢٢-لاَ تَطْرَحُوا الدُّرَّ في أَفْوَاهِ الخَنَازِيرِ.ض

٩٨٢٣-لاَ تَطْرَحُوا الدُّرَّ في أَفْوَاهِ الْكِلاَبِ.ض

٩٨٢٤-لاَ تَطْرُقُوا النِّسَاءَ لَيْلاً.ح

٩٨٢٥-لاَ تُطْعِمُوا المَسَاكِينَ مِمَّا لاَ تَأْكُلُونَ.ض

٩٨٢٦-لاَ تُطَلِّقُوا النِّسَاءَ إِلاَّ مِنْ رِيبَةٍ فَإِنَّ الله

٩٨٢٧-لاَ تُظْهِرِ الشَّمَاتَةَ لأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ الله

٩٨٢٨-لاَ تُعْجَبُوا بِعَمَلِ عَامِلٍ حَتَّى تَنْظُرُوا بِمَ

٩٨٢٩-لاَ تَعْجِزُوا في الدُّعَاءِ فَإِنَّهُ لَنْ يَهْلِكَ مَعَ

٩٨٣٠-لاَ تُعَذِّبُوا بِعَذَابِ الله.صح

٩٨٣١-لاَ تُعَذِّبُوا صِبْيَانَكُمْ بِالْغَمْزِ مِنَ الْعُذْرَةِ

٩٨٣٢-لاَ تُعَزِّرُوا فَوْقَ عَشَرَةِ أَسْوَاطٍ.ح

٩٨٣٣-لاَ تَغَالَوْا في الْكَفَنِ فَإِنَّهُ يُسْلَبُ سَلْباً

٩٨٣٤-لاَ تَغْبِطَنَّ فَاجِراً بِنِعْمَةٍ إِنَّ لَهُ عِنْدَ الله

٩٨٣٥-لاَ تَغْضَبْ.صح

٩٨٣٦-لاَ تَغْضَبْ فَإِنَّ الغَضَبَ مَفْسَدَةٌ.ض

٩٨٣٧-لاَ تَغْضَبْ وَلَكَ الجَنَّةُ.ض

٩٨٣٨-لاَ تُفَقِّعْ أَصَابِعَكَ وَأَنْتَ في الصَّلاَةِ.

٩٨٣٩-لاَ تُقَامُ الحُدُودُ في المَسَاجِدِ وَلاَ يُقْتَلُ

٩٨٤٠-لاَ تُقْبَلُ صَلاَةٌ بِغَيْرِ طُهُورٍ وَلاَ صَدَقَةٌ مِنْ

٩٨٤١-لاَ تُقْبَلُ صَلاَةُ الحَائِضِ إِلاَّ بِخِمَارٍ.ح

٩٨٤٢-لاَ تَقْتُلُوا الجَرَادَ فَإِنَّهُ مِنْ جُنْدِ الله

٩٨٤٣-لاَ تَقْتُلُوا الضَّفَادِعَ فَإِنَّ نَقِيقَهُنَّ

٩٧٩٨-لاَ تُسَلِّمُوا تَسْلِيمَ الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى فَإِنَّ

٩٧٩٩-لاَ تُسَمِّ غُلاَمَكَ رَبَاحاً وَلاَ يَسَاراً وَلاَ

٩٨٠٠-لاَ تُسَمُّوا الْعِنَبَ الْكَرْمَ وَلاَ تَقُولُوا خَيْبَةُ

٩٨٠١-لاَ تَشْتَرُوا السَّمَكَ في المَاءِ فَإِنَّهُ

٩٨٠٢-لاَ تُشَدُّ الرِّحَالُ إِلاَّ إِلَى ثَلاَثَةِ مَسَاجِدَ :

٩٨٠٣-لاَ تَشْرَبُوا الخَمْرَ فَإِنَّهَا مِفْتَاحُ كُلِّ شَرّ.ح

٩٨٠٤-لاَ تَشْغَلُوا قُلُوبَكُمْ بِذِكْرِ الدُّنْيَا.ض

٩٨٠٥-لاَ تَشْغَلُوا قُلُوبَكُمْ بِسَبِّ الْمُلُوكِ وَلَكِنْ

٩٨٠٦-لاَ تَشِمَّنَّ وَلاَ تَسْتَوْشِمَنَّ.صح

٩٨٠٧-لاَ تَشْمُّوا الطَّعَامَ كَمَا تَشَمُّهُ السِّبَاعُ.ض

٩٨٠٨-لاَ تُصَاحِبْ إِلاَّ مُؤْمِناً وَلاَ يَأْكُلْ طَعَامَكَ

٩٨٠٩-لا تَصْحَبُ الْمَلاَئِكَةُ رُفْقَةً فِيهَا كَلْبٌ وَ

٩٨١٠-لاَ تَصْحَبَنَّ أَحَداً لاَ يَرَى لَكَ مِنَ الْفَضْلِ

٩٨١١-لاَ تَصْلُحُ الصَّنِيعَةُ إِلاَّ عِنْدَ ذِي حَسَبٍ أَوْ

٩٨١٢-لاَ تُصَلُّوا صَلاَةً في يَوْمٍ مَرَّتَيْنِ.ح

٩٨١٣-لاَ تُصَلُّوا خَلْفَ النَّائِمِ وَلاَ الْمُتَحَدِّثِ.ح

٩٨١٤-لاَ تُصَلُّوا إِلَى قَبْرٍ وَلاَ تُصَلُّوا عَلَى

٩٨١٥-لاَ تَصُومَنَّ امْرَأَةٌ إِلاَّ بِإِذْنِ زَوْجِهَا.صح

٩٨١٦-لاَ تَصُومُوا يَوْمَ الجُمُعَةِ مُفْرَداً

٩٨١٧-لاَ تَصُومُوا يَوْمَ الجُمُعَةِ إِلاَّ وَقَبْلَهُ يَوْمٌ إِلاَّ

٩٨١٨-لاَ تَصُومُوا يَوْمَ السَّبْتِ إِلاَّ في فَرِيضَةٍ

٩٨١٩-لاَ تَضْرِبُوا إِمَاءَ الله.صح

٩٨٢٠-لاَ تَضْرِبُوا الرَّقِيقَ فَإِنَّكُمْ لاَ تَدْرُونَ مَا

٩٨٦٨–لاَ تَمْسَحْ يَدَكَ بِثَوْبٍ مَنْ لاَ تَكْسُو.ض

٩٨٦٩–لاَ تَمْنَعُوا إِمَاءَ اللهِ مَسَاجِدَ اللهِ.صح

٩٨٧٠–لاَ تُنْزَعُ الرَّحْمَةُ إِلاَّ مِنْ شَقِيٍّ.ح

٩٨٧١–لاَ تُوصِلْ صَلاَةً بِصَلاَةٍ حَتَّى تَتَكَلَّمَ أَوْ

٩٨٧٢–لاَ تُوَلَّهُ وَالِدَةٌ عَنْ وَلَدِهَا.ح

٩٨٧٣–لاَ تَيْئَسَا مِنَ الرِّزْقِ مَا تَهَزْهَزَتْ رُؤُوسُكُمَا

٩٨٧٤–لاَ جَلَبَ وَلاَ جَنَبَ وَلاَ شِغَارَ فِي

٩٨٧٥–لاَ حَبْسَ بَعْدَ سُورَةِ النِّسَاءِ.ح

٩٨٧٦–لاَ حَلِيمَ إِلاَّ ذُو عَثْرَةٍ وَلاَ حَكِيمَ إِلاَّ ذُو

٩٨٧٧–لاَ حِمَى إِلاَّ للهِ وَلِرَسُولِهِ.صح

٩٨٧٨–لاَ حِمَى فِي الإِسْلاَمِ وَلاَ مُنَاجَشَةَ.ح

٩٨٧٩–لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ دَوَاءٌ مِنْ تِسْعَةٍ

٩٨٨٠–لاَ خِزَامَ وَلاَ

٩٨٨١–لاَ خَيْرَ فِي الإِمَارَةِ لِرَجُلٍ مُسْلِمٍ.ح

٩٨٨٢–لاَ خَيْرَ فِي مَالٍ لاَ يُرْزَأُ مِنْهُ وَجَسَدٍ لاَ

٩٨٨٣–لاَ خَيْرَ فِيمَنْ لاَ يُضِيفُ.ح

٩٨٨٤–لاَ رَضَاعَ إِلاَّ مَا فَتَقَ الأَمْعَاءَ.ح

٩٨٨٥–لاَ رُقْيَةَ إِلاَّ مِنْ عَيْنٍ أَوْ حُمَّةٍ أَوْ دَمٍ.صح

٩٨٨٦–لاَ زَكَاةَ فِي مَالٍ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ

٩٨٨٧–لاَ زَكَاةَ فِي حَجَرٍ.ض

٩٨٨٨–لاَ سَبَقَ إِلاَّ فِي خُفٍّ أَوْ حَافِرٍ أَوْ

٩٨٨٩–لاَ سَمَرَ إِلاَّ لِمُصَلٍّ أَوْ مُسَافِرٍ.ح

٩٨٩٠–لاَ شُفْعَةَ إِلاَّ فِي دَارٍ أَوْ عَقَارٍ.ض

٩٨٤٤–لاَ تُقَصُّ الرُّؤْيَا إِلاَّ عَلَى عَالِمٍ أَوْ ن

٩٨٤٥–لاَ تُقْطَعُ يَدُ السَّارِقِ إِلاَّ فِي رُبُعِ دِينَارٍ

٩٨٤٦–لاَ تُقْطَعُ الأَيْدِي فِي السَّفَرِ.صح

٩٨٤٧–لاَ تَقُولُوا الْكَرْمُ وَلَكِنْ قُولُوا الْعِنَبُ

٩٨٤٨–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَتَبَاهَى النَّاسُ فِي

٩٨٤٩–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى لاَ يُقَالَ فِي الأَرْضِ

٩٨٥٠–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ إِلاَّ عَلَى شِرَارِ النَّاسِ

٩٨٥١–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَكُونَ أَسْعَدُ النَّاسِ

٩٨٥٢–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَمُرَّ الرَّجُلُ بِقَبْرِ

٩٨٥٣–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى لاَ يُحَجَّ

٩٨٥٤–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُرْفَعَ الرَّكْنُ

٩٨٥٥–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَخْرُجَ سَبْعُونَ

٩٨٥٦–لاَ تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَكُونَ الزُّهْدُ رِوَايَةً

٩٨٥٧–لاَ تُكَبِّرُوا فِي الصَّلاَةِ حَتَّى يَفْرُغَ الْمُؤَذِّنُ

٩٨٥٨–لاَ تُكْثِرْ هَمَّكَ مَا قُدِّرَ يَكُنْ وَمَا تُرْزَقْ

٩٨٦٠–لاَ تُكْرِهُوا مَرْضَاكُمْ عَلَى الطَّعَامِ

٩٨٦١–لاَ تَكَلَّفُوا لِلضَّيْفِ.ض

٩٨٦٢–لاَ تَكُونُ زَاهِداً حَتَّى تَكُونَ مُتَوَاضِعاً.ض

٩٨٦٣–لاَ تَلاَعَنُوا بِلَعْنَةِ اللهِ وَلاَ بِغَضَبِهِ وَلاَ

٩٨٦٤–لاَ تَلُومُونَا عَلَى حُبِّ زَيْدٍ.صح

٩٨٦٥–لاَ تُمَارِ أَخَاكَ وَلاَ تُمَازِحْهُ وَلاَ تَعِدْهُ

٩٨٦٦–لاَ تَمَسُّ الْقُرْآنَ إِلاَّ وَأَنْتَ طَاهِرٌ.صح

٩٨٦٧–لاَ تَمَسُّ النَّارُ مُسْلِماً رَآنِي أَوْ رَأَى مَنْ

٩٨٩١–لاَ شَيْءَ أَغْيَرُ مِنَ اللهِ تَعَالى.صح

٩٨٩٢–لاَ ضَرُورَةَ في الإِسْلاَمِ.صح

٩٨٩٣–لاَ صَلاَةَ بَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَرْتَفِعَ

٩٨٩٤–لاَ صَلاَةَ لِمَنْ لَمْ يَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ

٩٨٩٥–لاَ صَلاَةَ لِمَنْ لاَ وُضُوءَ لَهُ وَلاَ وُضُوءَ

٩٨٩٦–لاَ صَلاَةَ بِحَضْرَةِ طَعَامٍ وَلاَ وَهُوَ يُدَافِعُهُ

٩٨٩٧–لاَ صَلاَةَ لِمُلْتَفِتٍ.ض

٩٨٩٨–لاَ صَلاَةَ لِجَارِ الْمَسْجِدِ إِلاَّ في

٩٨٩٩–لاَ ضَرَرَ وَلاَ ضِرَارَ.ح

٩٩٠٠– لا ضمان على مؤتمن.ض

٩٩٠١– لا طاعة لمن لم يطع الله.صح

٩٩٠٢– لا طاعة لأحد في معصية الله إنما

٩٩٠٣– لا طاعة لمخلوق في معصية

٩٩٠٤– لا طلاق قبل النكاح ولا عتاق قبل

٩٩٠٥– لا طلاق ولا عتاق في إغلاق.صح

٩٩٠٦– لا طلاق إلا لعدة ولا عتاق إلا لوجه

٩٩٠٧– لا عدوى ولا صفر ولا هامة.صح

٩٩٠٨– لا عدوى ولا طيرة ولا هامة ولا صفر

٩٩٠٩– لا عقر في الإسلام

٩٩١٠– لا عقل كالتدبير ولا ورع كالكف ولا

٩٩١١– لا غرار في صلاة ولا تسليم.صح

٩٩١٢– لا غصب ولا نهبة.ض

٩٩١٣– لا غول.صح

٩٩١٤– لا فرع ولا عتير

٩٩١٥– لا قطع في ثمر

٩٩١٦– لا قطع في زمن المجاعة.ض

٩٩١٧– لا قليل من أذى الجار.ض

٩٩١٨– لاَ قَوَدَ إِلاَّ بِالسَّيْفِ

٩٩١٩– لا قود في المأمومة ولا الجائفة ولا

٩٩٢٠– لاَ كَبِيرَةَ مَعَ الاسْتِغْفَارِ وَلاَ صَغِيرَةَ مَعَ

٩٩٢١–لا كفالة في حد.ض

٩٩٢٢–لا نَذْرَ في مَعْصِيَةٍ وَكَفَّارَةُ يَمِينٍ.

٩٩٢٣–لاَ نَعْلَمُ شَيْئاً خَيْراً مِنْ أَلْفٍ مِثْلَهُ إِلاَّ

٩٩٢٤–لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيٍّ.صح

٩٩٢٥–لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيٍّ وَشَاهِدَيْنِ.ح

٩٩٢٦–لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيٍّ وَشَاهِدَيْ عَدْلٍ.صح

٩٩٢٧–لاَ هِجْرَةَ بَعْدَ فَتْحِ مَكَّةَ.صح

٩٩٢٨–لاَ هِجْرَةَ بَعْدَ ثَلاَثٍ.صح

٩٩٢٩–لاَ هَمَّ إِلاَّ هَمُّ الدَّيْنِ وَلاَ وَجَعَ إِلاَّ وَجَعُ

٩٩٣٠–لاَ وَبَاءَ مَعَ السَّيْفِ وَلاَ نَجَاءَ مَعَ

٩٩٣١–لاَ وِتْرَانِ في لَيْلَةٍ.ض

٩٩٣٢–لاَ وِصَالَ في الصَّوْمِ.صح

٩٩٣٣–لاَ وَصِيَّةَ لِوَارِثٍ.ح

٩٩٣٤–لاَ وُضُوءَ إِلاَّ مِنْ صَوْتٍ أَوْ رِيحٍ.ض

٩٩٣٥–لاَ وُضُوءَ لِمَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ.ض

٩٩٣٦–لاَ وَفَاءَ لِنَذْرٍ في مَعْصِيَةِ اللهِ.ح

٩٩٣٧–لاَ يَأْتِي عَلَيْكُمْ عَامٌ وَلاَ يَوْمٌ إِلاَّ وَالَّذِي

٩٩٣٨–لاَ يُؤَدِّنُ إِلاَّ مُتَوَضِّىءٌ.ض

٩٩٣٩–لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ

٩٩٤٠–لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لأَخِيهِ مَا

٩٩٤١–لاَ يَبْغِيَ عَلَى النَّاسِ إِلاَّ وَلَدُ بَغِيٍ وَإِلاَّ مَنْ

٩٩٤٢–لاَ يَبْلُغُ الْعَبْدُ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى

٩٩٤٣–لاَ يَبْلُغُ الْعَبْدُ حَقِيقَةَ الإِيمَانِ حَتَّى يَخْزُنَ

٩٩٤٤–لاَ يَتَجَالَسُ قَوْمٌ إِلاَّ بِالأَمَانَةِ.ح

٩٩٤٥–لاَ يَتْرُكُ اللهُ أَحَداً يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِلاَّ غَفَرَ

٩٩٤٦–لاَ يَتَكَلَّفَنَّ أَحَدٌ لِضَيْفِهِ مَا لاَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ

٩٩٤٧–لاَ يُتم بَعْدَ احْتِلاَمٍ وَلاَ صِمَاتَ يَوْمٍ إِلَى

٩٩٤٨–لاَ يَتَمَنَّى أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ إِمَّا مُحْسِناً

٩٩٤٩–لاَ يَجْتَمِعُ كَافِرٌ وَقَاتِلُهُ فِي النَّارِ أَبَداً.صح

٩٩٥٠–لاَ يَجْزِي وَلَدٌ وَالِداً إِلاَّ أَنْ يَجِدَهُ مَمْلُوكاً

٩٩٥١–لاَ يُجْلَدُ فَوْقَ عَشْرَةِ أَسْوَاطٍ إِلاَّ فِي حَدٍّ

٩٩٥٢–لاَ يَجْلِسُ الرَّجُلُ بَيْنَ الرَّجُلِ وَابْنِهِ فِي

٩٩٥٣–لاَ يَجُوعُ أَهْلُ بَيْتٍ عِنْدَهُمُ التَّمْرُ.صح

٩٩٥٤–لاَ يُحَافِظُ عَلَى رَكْعَتَيِ الْفَجْرِ إِلاَّ

٩٩٥٥–لاَ يُحَافِظُ عَلَى صَلاَةِ الضُّحَى إِلاَّ أَوَّابٌ

٩٩٥٦–لاَ يَحْتَكِرُ إِلاَّ خَاطِىءٌ.صح

٩٩٥٧–لاَ يُحَرِّمُ الْحَرَامُ الْحَلاَلَ.ض

٩٩٥٨–لاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُرَوِّعَ مُسْلِماً.صح

٩٩٥٩–لاَ يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُفَرِّقَ بَيْنَ اثْنَيْنِ إِلاَّ

٩٩٦٠–لاَ يَخْرُفُ قَارِىءُ الْقُرْآنِ.ض

٩٩٦١–لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلاَّ رَحِيمٌ.ض

٩٩٦٢–لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَاطِعٌ

٩٩٦٣–لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ خِبٌّ وَلاَ بَخِيلٌ وَلاَ

٩٩٦٤–لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ

٩٩٦٥–لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ صَاحِبُ مَكْسٍ.صح

٩٩٦٦–لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سَيِّىءُ الْمَلَكَةِ.ح

٩٩٦٧–لاَ يَرِثُ الْكَافِرُ الْمُسْلِمَ وَلاَ الْمُسْلِمُ

٩٩٦٨–لاَ يَرُدُّ الْقَضَاءَ إِلاَّ الدُّعَاءُ وَلاَ يَزِيدُ فِي

٩٩٦٩–لاَ يَزَالُ هَذَا الأَمْرُ فِي قُرَيْشٍ مَا بَقِيَ مِنَ

٩٩٧٠–لاَ يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا

٩٩٧١–لاَ يَزَالُ الْمَسْرُوقُ مِنْهُ فِي تِهْمَةٍ مِمَّنْ هُوَ

٩٩٧٢–لاَ يُسْأَلُ بِوَجْهِ اللهِ إِلاَّ الْجَنَّةُ.صح

٩٩٧٣–لاَ يُعْدَلُ بِالرَّحَةِ.ح

٩٩٧٤–لاَ يَعْضَهْ بَعْضُكُمْ بَعْضاً.ح

٩٩٧٥–لاَ يَغُلُّ مُؤْمِنٌ.ح

٩٩٧٦–لاَ يُغْلَقُ الرَّهْنُ.ح

٩٩٧٧–لاَ يُغْنِي حَذَرٌ مِنْ قَدَرٍ.صح

٩٩٧٨–لاَ يَفْقَهُ مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ مِنْ أَقَلَّ مِنْ

٩٩٧٩–لاَ يَقْبَلُ اللهُ صَلاَةَ أَحَدِكُمْ إِذَا أَحْدَثَ

٩٩٨٠–لاَ يُقْبَلُ إِيمَانٌ بِلاَ عَمَلٍ وَلاَ عَمَلٌ بِلاَ

٩٩٨١–لاَ يُقْتَلُ مُسْلِمٌ بِكَافِرٍ.ح

٩٩٨٢–لاَ يُقْتَلُ حُرٌّ بِعَبْدٍ.ح

١٠٠٠٥-يدخل الجنة أقوام أفئدتهم مثل أفئدة

١٠٠٠٦-يدور المعروف على يد مائة رجل

١٠٠٠٧-يذهب الصالحون الأول فالأول ويبقى

١٠٠٠٨-يرث الولاء من يرث المال.ض

١٠٠٠٩-يستجاب لأحدكم ما لم يعجل يقول:

١٠٠١٠-يسروا ولا تعسروا وبشروا ولا

١٠٠١١-يشفع يوم القيامة ثلاثة: الأنبياء ثم

١٠٠١٢-يشفع الشهيد في سبعين من أهل

١٠٠١٣-يشمت العاطس ثلاثا فما زاد فهو

١٠٠١٤-يطبع المؤمن على كل خلق ليس

١٠٠١٥-يعطى المؤمن في الجنة قوة مائة في

١٠٠١٦-يغفر للشهيد كل ذنب إلا الدين.صح

١٠٠١٧-يكون في آخر الزمان عباد جهال

١٠٠١٨-يكسى الكافر لوحين من نار في

١٠٠١٩-يكون في آخر الزمان عباد جهال

١٠٠٢٠-يلبي المعتمر حتى يستلم الحجر.ح

١٠٠٢١-يمن الخيل في شقرها.ح

١٠٠٢٢-يمينك على ما يصدقك عليه

١٠٠٢٣-ينزل عيسى بن مريم عند المنارة

١٠٠٢٤-ينزل في الفرات في كل يوم مثاقيل من

١٠٠٢٥-يهرم ابن آدم ويبقى معه اثنتان الحرص

١٠٠٢٦-يوزن يوم القيامة مداد العلماء ودم

١٠٠٢٧-اليد العليا خير من اليد السفلى وابدأ

٩٩٨٣-لاَ يَقْرَأُ الجُنُبُ وَلاَ الحَائِضُ شَيْئاً مِنَ

٩٩٨٤-لاَ يَقُصُّ عَلَى النَّاسِ إِلاَّ أَمِيرٌ أَوْ مَأْمُورٌ أَوْ

٩٩٨٥-لاَ يُلْدَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ مَرَّتَيْنِ.صح

٩٩٨٦-لاَ يَمَسُّ الْقُرْآنَ إِلاَّ طَاهِرٌ.ح

٩٩٨٧-لاَ يَمُوتَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمْ إِلاَّ وَهُوَ يُحْسِنُ

ي

٩٩٨٨-يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ الصَّابِرُ فِيهِمْ عَلَى

٩٩٨٩-يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَكُونُ الْمُؤْمِنُ فِيهِ

٩٩٩٠-يُؤْجَرُ الرَّجُلُ فِي نَفَقَتِهِ كُلِّهَا إِلاَّ فِي

٩٩٩١-يَؤُمُّ الْقَوْمَ أَقْرَؤُهُمْ لِلْقُرْآنِ.ح

٩٩٩٢-يَبْصُرُ أَحَدُكُمُ الْقَذَى فِي عَيْنِ أَخِيهِ

٩٩٩٣-يُبْعَثُ النَّاسُ عَلَى نِيَّاتِهِمْ.صح

٩٩٩٤-يُبْعَثُ كُلُّ عَبْدٍ عَلَى مَا مَاتَ عَلَيْهِ

٩٩٩٥-يَتَجَلَّى لَنَا رَبُّنَا ضَاحِكاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.ح

٩٩٩٦-يُتْرَكُ لِلْمُكَاتَبِ الرُّبُعُ.صح

٩٩٩٧-يُجْزِئُ مِنَ الْوُضُوءِ مُدٌّ وَمِنَ الْغُسْلِ

٩٩٩٨-يُجْزِي فِي الْوُضُوءِ رِطْلاَنِ مِنْ مَاءٍ.ض

٩٩٩٩-يُجْزِئُ مِنَ السِّوَاكِ الأَصَابِعُ.صح

١٠٠٠٠-يجير على أمتي أدناهم.صح

١٠٠٠١-يحب الله العامل إذا عمل أن يحسن.

١٠٠٠٢-يحرم من الرضاعة ما يحرم من

١٠٠٠٣-يخرب الكعبة ذو السويقتين من

١٠٠٠٤-يد الله على الجماعة.

١٠٠٢٨-اليمن حسن الخلق.ض

١٠٠٢٩-اليمين على نية المستحلف.صح

١٠٠٣٠-اليوم الموعود يوم القيامة والشاهد يوم

١٠٠٣١- اليوم الموعود يوم القيامة واليوم

BİBLİYOGRAFYA

Abdullah b. Mübârek el-Mervezî, *Kitabü'z-zühd ve'r-rekâik*, Beyrut ts.

Aclûnî, İsmail b. Muhammed, *Keşfu'l-hafâ ve müzîlu'l-ilbâs ammâ'ş-tehera mine'l-ehâdis alâ elsineti'n-nâs*, I-II, Beyrut 1985.

Ahmed b. Muhammed b. Hanbel, *el-Müsned*, I-VI, İstanbul 1982.

Aliyyül Karî, Nuruddîn Ali b. Sultan, *el-Esrâru'l-merfûa fil ahbâri'l-mevzûa*, Beyrut 1971.

Beğavî, Ebû Muhammed el-Huseyn b. Mesûd, *Şerhu's-sünne*, I-XV, Beyrut 1983.

Beyhakî, Ebû Bekr Ahmed b. el-Huseyn, *Delâilü'n-nübüvve*, I-VII, Beyrut, 1985.

Bezzâr, Ebû Bekir Ahmed b. Amr b. Abdülhalık, *Müsnedü'l-Bezzâr*, (nşr. Mahfuzurrahman Zeynullah), I-III, Beyrut 1409.

Buhârî, Ebû Abdullah Muhammed b. İsmail, *el-Câmiu's-sahîh*, I-VIII, İstanbul 1981.

_____, *el-Edebü'l-müfred*, (thk. M. Abdülkadir Atâ), Beyrut 1990.

_____, *et-Târihu'l-kebîr*, (nşr. es-Seyyid Hâşim en-Nedvî), I-VIII, Beyrut ts.

Dârekutnî, Ebü'l-Hasen Ali b. Ömer, *es-Sünen*, (nşr. Abdullah Hâşim), Beyrut 1966.

Deylemî, Ebû Mansûr Şehrdâr el-Hemedânî, *Müsnedü'l-firdevs bime'sûri'l-hıtâb*, I-IV, Beyrut 1986.

Ebû Dâvûd, Süleyman b. Eş'as, *es-Sünen*, (thk. Muhammed Muhyiddin Abdülhamid), I-IV, İstanbul ts.

Ebû Nuaym, Ahmed b. Abdillah el-Isfehânî, *Hilyetü'l-evliyâ ve tabakâtü'l-asfiyâ*, I-X, Beyrut 1967.

Elbânî, Nâsıruddîn, *Silsiletü'l-ehâdisi'z zaîfe ve'l-mevzûa*, I-II, Beyrut 1374..

Hakîm et-Tirmizî, *Nevâdiru'l-usûl fî ehâdîsi'r-resûl*, (nşr. Abdurrahman Umeyre), I-IV, Beyrut 1992.

Hatîb, Ebû Bekr Ahmed b. Ali el-Bağdâdî, *Şerefu ashabi'l-hadîs*, (thk. M. Saîd Hatiboğlu), Ankara, 1971.

_____, *Târihu Bağdâd*, I- XIV, Beyrut ts.

Hennad b. Serî, *Kitabü'z-zühd*, (thk. Abdurrahman b. Abdülcebbar), I-II, Beyrut 1985.

Heysemî, Nuruddîn Ali b. Ebî Bekr, *Mevâridu'z-zam'ân ilâ zevâid'i İbn-i Hibbân*, Beyrut ts.

Hindî, Muhammed Tâhir, *Tezkiratu'l-mevzûât*, Beyrut 1399.

Irâkî, Ebü 'l-Fazl Abdürrahim b. el-Huseyn, *el-Muğnî an hamli'l-esfâr fi'l-esfâr fî tahrîci mâ fi'l-İhyâi mine'l-ahbâr*, Mısır ts.

İbn Abdülber, Ebû Ömer b. Yusuf, *el-İstîâb fî ma'rifeti'l-ashâb*, (thk. Ali Muhammed el-Becâvi), I-IV, Mısır 1969.

_____, *et-Temhîd*, (nşr. Mustafa b. Ahmed el-Alevî-Muhammed Abdülkebir el-Bekrî), I-XXIV, Mağrib 1387.

İbn Arrâk, Ebü'l-Hasen el-Kinânî, *Tenzîhu'ş-şerîati'l-merfûa ani'l-ahbâri'ş-şenîati'l-mevzûa*, I-II, Beyrut 1981. İbnü'l-Cevzî, Ebü'l-Ferec, Cemâlüddîn, *el-İlelü'l-mütenâhiye*, (nşr. Halil el-Meys), I-II, Beyrut 1403.

_____,*Kitâbu'l-mevzûat*, I-III, Medine, 1966.

İbn Hacer, Ahmed b. Ali el-Askalânî, *Fethu'l-bârî şerhu Sahîhi'l-Buhârî*, (thk. M. Fuâd Abdülbâki), I-XIII, Beyrut ts.

_____, *el-İsâbe fî temyîzi's-sahâbe*, I-IV, Beyrut ts.

_____, *Lisânü'l-mîzân*, I-VII, Beyrut 1986.

İbn Kesîr, İmâdü'd-dîn Ebû'l-Fidâ, *Tefsîru'l-Kurani'l-azîm*, I-IV, İstanbul 1986.

İbn Sa'd, Muhammed, *Kitab et-Tabakâtu'l-kübrâ*, I-IX, Beyrut 1985.

Malik b. Enes, *el-Muvatta*, (çev. A. M. Büyükçınar, Yaşar Erol, Ahmed Arpa, Durak Pusmaz, Abdullah Yücel, I-II, İstanbul 1981).

Münâvî, Abdurrauf, *Feyzu'l-kadîr şerhu'l-Câmii's-sağîr*, I-VI, Beyrut ts.

Münzirî, Ebû Muhammed Zekiyyüddin, *et-Terğîb ve't-terhîb mine'l-hadisi'ş-şerif*, I-V, İstanbul ts.

Müttekî, Alâuddin Ali, *Kenzü'l-ummâl fî süneni'l-akvâl ve'l-ef'âl*, I-XVI, Beyrut 1985.

Nesâî, Ahmed b. Şuayb, *es-Sünen*, I-VIII, Beyrut ts.

Suyûtî, Celâlüddin Abdirrahman b. Ebî Bekr, *ed-Dürru'l-mensûr fi't-tefsîri bi'l-me'sûr*, I-VI, Mısır ts.

_____, *el-Habâik fî ahbâri'l-melâik*, Beyrut 1985.

Şevkânî, Muhammed b. Ali, *el-Fevâidu'l-mecmûa fi'l-ehâdisi'l-mevzûa*, İstanbul ts.

Taberânî, Ebü'l-Kasım Süleyman b. Ahmed, *el-Mu'cemü'l-evsat*, I-X, (nşr. Tarık b. Ivazullah- Abdülmuhsin b. İbrahim) Kahire 1415.

_____, *el-Mucemü'l-kebîr*, (nşr. Hamdî b. Abdülmecid es-Silefî), I-XX, M 1983.

Tahâvî, Ahmed b. Muhammed b. Selâme, *Şerhu meâni'l-âsâr*, (nşr. Muhammed Zührî en-Neccâr), I-IV, Beyrut 1399.

Tirmizî, Muhammed b. İsâ, *Sünen* (çev. Osman Zeki Molla Mehmedoğlu, I-VI, İstanbul ts).

_____, *eş-Şemâilu'l-Muhammediyye*, (thk. İzzet Ubeyd ed-Deâs), Humus 1991.

Wensinck, A.J., *el-Mu'cemu'l-müfehres li elfâzı'l-hadîs en-nebevî*, I-VIII, İstanbul 1988.

Zağlûl, Muhammed Saîd, *Mevsûâtu etrâfi'l-hadîs*, I-XI, Beyrut 1989.

Zebîdî, Muhammed Murtazâ, *İthâfu's-sâdeti'l-müttekîn bi şerhi İhyai ulûmi'd-dîn*, I-XIV, Beyrut 1989.

Zehebî, Muhammed b. Ahmed, *Mîzânü'l-i'tidâl fî nakdi'r-ricâl*, (nşr. Ali Muhammed Muavvız- Adil Ahmed Abdülmevcud), I-VIII, Beyrut 1995.

Hadisler, Resul-i Ekrem Efendimizin mübarek dilinden dökülen rahmet damlalarıdır. O rahmet damlaları yeryüzüne hayat veren yağmur taneleri gibi müminlerin gönüllerine hayat verirler. O rahmet damlalarından istifade edildikçe mükemmele doğru giden yolda mesafeler alınmaya, doğru olanlar anlaşılmaya başlanır. Güllerin yeşerip çevreye güzel kokular saçtığı gibi, hadislerle amel eden müminler de çevrelerine iman kokuları saçmaya başlarlar. Kısaca hadisler birer gül demeti gibidirler.

Büyük hadis alimi İmam Suyûtî (ö.911/1505)'nin hadislerle ilgili topladığı gül demetlerinden birisi de elinizdeki el-Câmiu's-Sağîr adlı eseridir. Kısa ve özlü 10.031 hadisten meydana gelen eserde pek çok gül kokusu vardır. Eser, bu gül kokularından istifade edilmesini sağlamak amacıyla tercüme edilerek ümmet-i Muhammed'in istifadesine sunulmuştur.

İnternet Satış
İslami Neşriyat
SERHAT kitabevi
Tel: 0332 350 92 13
0536 382 44 22
Türbe Cad. No:71 Karatay/KONYA
serhatkitabevi.com
serhat.kitabevi@hotmail.com
9 789756 213476